6
15-d
19

NAZIONALE
C
7
...ORIO EMANUELE

6-15-d-19

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

HOMERI OPERA

Quæ exſtant omnia

GRÆCE & LATINE.

GRÆCA

Ad principem H. Stephani, ut & ad primam omnium Demetrii Chalcondylæ editionem atque inſuper ad cod. mſs. ſunt excuſſa.

EX LATINIS EDITIS

Selecta ſunt optima, verum ita interpolata, ut plurimis longe locis, præſertim totius Odyſſeæ, nova plane verſio videri poſſit.

Curante JO. HENR. LEDERLINO, Linguar. Orient. in Acad. Argentorat. Prof. P.

& poſt eum

STEPHANO BERGLERO, TRANSYLUANO.

PATAVII, Typis Seminarii. MDCCXLIV.
Apud Joannem Manfrè.
SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Digitized by Google

TYPOGRAPHUS
Ad Lectorem.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

P*Oetarum tibi, benevole Lector, & dignitate & ætate principem HOMERUM ſiſto; iis typis editum, ea forma quæ viſa eſt optima, & diligentia emendatum quam potuit maxima. Editionem ſecuti ſumus eam, quæ prodiit* Amſtelædami ex Officina Weſteniana anno 1707. *quod ipſam a multis iiſque laudatis viris multum laudari audieram, quodque magnam intellexeram ejuſdem exemplarium factam eſſe diſtractionem. atque eam quidem ita video placuiſſe, ut nuper apud eoſdem Weſtenios recuſa fuerit præfixo* Samuelis Clarke *magni illius Angli Philoſophi & Homericæ poeſeos amantiſſimi nomine. Siquid erit, quod in hac HOMERI interpretatione latina, quæ tamen ut nova videri poſſit effecit* Lederlini & Bergleri *induſtria, ſiquid, inquam, erit quod minus arrideat, conſulere poteris Interpretationem Italam viri illius Græcæ juxta atque Italæ linguæ peritiſſimi* Antonii Mariæ Salvini, *quam tibi ego, ut eadem forma meis typis excuſa ſuppeditaretur, curavi. Quod ſi Homerica hæc editio bene proceſſerit, erit cur non modo Epicorum, ſed etiam Tragicorum principes exſpectes ex eadem officina mea, nova facie indutos noviſque ornatibus. Nunc quidem* Euripidis *Tragœdias emittere propero, ex quibus priores duas* Hecubam, & Oreſtem, *jam prælum paſſas, pretio parabiles feci emere volenti vel ſejunctas.*

Digitized by Google

in iis ut ſcias quid præſtitum ſit, Græca primum habes ad emendatiſſimas editiones exacta, quibus Commentarii ſubjiciuntur, tum e regione novam Italam Interpretationem à viro non minus literis, quam moribus humaniſſimis P. Michaele Angelo Carmeli *verſibus expreſſam; quam autem factum id fuerit feliciter, quamque fideliter, malo te tuis oculis, quam meis prædicationibus credere. Fac ut valeas, tuoque legendi ſtudio meum Græca edendi ſtudium incitetur.*

STEPHANUS BERGLERUS
Transylvanus Coronensis,
LECTORI S.

Agemus primum de consilio susceptæ hujus Editionis, & quid in ea præstitum sit: deinde de Homero ipso: denique de Scriptis quæ præter Iliadem & Odysseam ei tribuuntur. Cum itaque videret Editor Henr. VVetstenius Eruditos dudum desiderare accuratam aliquam Homeri Editionem, quæ simul etiam tractatu & portatu facilis esset; statuit suis in Remp. literariam meritis, hoc etiam addere. Primum ergo ut expediamus quod levius est, operam dedit, ut quam potest, paucissimis & exiguis paginis arctaretur Homerus ingens, ut tum domi inambulando legentibus esset utilis, tum etiam expatiantibus in solitudinem, nam Lectorum non minus quam

Scriptorum chorus omnis amat nemus & fugit urbes

qui ne onusti & suffarcinati urbanis hominibus ludibrium debeant, prospectum sibi hoc pacto sciunto: sæpe etiam *navis sibi creditum vehit Virgilium*, καὶ δῆτ' ἐπὶ τῆς νεὼς ἀναγινώσκει, uti Liber Pater apud Aristophanem, qui ibi Andromedam Euripidis navigando lectitaverat; tunc igitur noster Homerus

Accedet profugæ sarcina parva rati.

Sed ne hic ῥαψῳδεῖν & jocari videamur: Etiam ut accuratissima nostra Editio evaderet, nullis neque sumtibus neque laboribus pepercit; nam paravit sibi utriusque Operis codices MSStos præstantissimos, scholiis nondum editis insignes, sed alterum profundæ antiquitatis nomine longe excellentissimum; alter in frontispicio etiam signa Aristarchi & Μυοβατραχομαχίαν, uti ibi scriptum, habet: præterea, MSto non inferiorem primam omnium impressarum, Editionem Chalcondylæ Atheniensis; quibus instructus, non tantum præsentem Editionem reddidit perfectiorem, sed

& bona parte paratus esset, ut maximus, si a Sacris discedas, post homines natos toto orbe terrarum Scriptor, tandem digna Editione & uti par est illustratus prodeat; si ita ei placitum fuerit, ut Resp. Literaria, cum jam multum ipsi debere se fateatur, debeat plurimum. Ad curandam autem hanc editionem adscivit sibi primum Doctiss. virum Jo. Henr. Lederlinum, sub quo etiam Ilias usque ad π. expressa est: ejus consilio scias insertos in Orationem Phœnicis ad alumnum Achillem quatuor versus, in Il. ι. post v. 459. (qui sunt facile notabiles; nam cum quintus ubique versus numerum suum adscriptum habeat, ibi hiatus numeri est: præterea in versione diverso charactere sunt impressi: utrobique autem uncinulis inclusi) quos Plutarchus ab Aristarcho expunctos consulto esse dicit, quia in illis Phœnix pessimum suum propositum de patre occidendo non dubitat palam profiteri; sed Plutarchus illis locum dat, quia opportune Achilli irato ostendunt quid ira possit; ideo igitur hic inserti sunt. Lederlino postea ad Professoratum in Patriam revocato, opus aliquandiu jacuit, donec mihi committeretur. Jussi autem sumus contextum ex prædictis Codicibus, tum & Henrici Stephani editione Poetarum principum corrigere; quod non sine prudenti consilio factum esse omnes fatebuntur. Est enim circumspectione opus, ne & veteres depravationes contextus non detegantur, & ne novæ insuper invehantur: ubi profecto requiritur nec vulgaris linguæ peritia, nec mediocris diligentia. Has virtutes Henricum Stephanum ad edendos omnis generis maxime Græcos scriptores attulisse in confesso est. Ego id in Homero maxime expertus sum; nam quod multa loca in eo feliciter restitueret, facultatem id arguit: quod vero ad penitus perficiendam illam editionem suam, tot alias editiones, quot ipse in præfatione sua commemorat, (sunt autem octodecim) præter MS. codicem, subinde consulere, præterea vastissimos illos Eustathii commentarios perlegere non dubitarit, id jam sedulitatem incredibilem indicat. Illam etiam animi inductionem hujus viri non possum quin hic laudem: cum haberet in promtu locis quibusdam sanandis sæpe conjecturas appositissimas, eas tamen contextui ingerere noluit. Nempe norat quam sancte hæc tractanda sint; nam uti Eustathius alicubi sapienter monet, ἡ τῶν ἀντιγράφων παράδοσις οὐχ οἵα τ' ἐστὶ βίαν παθεῖν. Id ipsum etiam modestiæ quoddam signum est in illo viro; nam cum tantos profectus fecisset in hac

Lin-

Lingua, quantos ſua ætate pauci, noſtra autem vix ullus, verecunde tamen dubitavit quæ conjectaverat pro indubitatis obtrudere. Contra ſi feciſſet, nec famæ ſuæ nec integritati autorum erat ſatis conſulturus; nam ſæpe inventæ ſunt etiam quæ videbantur ſpecioſæ & ingenioſiſſimæ conjecturæ, detecta veritate, vaniſſimæ. adeoque hic quadrat quod Pindarus canit de Pelopis fabula abſurda, quam Poetæ carminum ſplendore conentur probabilem reddere: χάρις δ' ἅπερ ἅπαντα τεύχει τὰ μείλιχα θνατοῖς, ἐπιφέροισα τιμὰν, καὶ ἄπιστον ἐμήσατο πιστὸν ἔμμεναι τὸ πολλάκις· ἁμέραι δ' ἐπίλοιποι μάρτυρες σοφώτατοι· nam Critici non minus veroſimiles poſſunt reddere ſuas conjecturas: cum interim fas ſit alium occinere ex Romano Lyrico: *Et mihi forſan tibi quod negarit Porriget hora.* Ecce ſtatim ſi H. Stephanus imprudenter ſuas conjecturas contextui intuliſſet, quam facile eruditi illas erant falſas oſtenſuri; cum nos humiles audeamus earum quaſdam in dubium vocare.

Ad Iliad. α. verſum 58. pro τοῖσι δ' *Scribere*, inquit, *non dubitem* τοῖσδε *conjunctim, cum ſignificet* τούτοις, *id eſt* τοῖσδε, *non* τούτοις δέ. Tolerari hoc ſignificatu hic poſſet τοῖσδ' ſive τοῖσιδε, quia proxime præceſſerat οἱ δ', verſus iſti ſunt: Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἤγερθεν ὁμηγερέες δ' ἐγένοντο. Τοῖσι δ' ἀνιστάμενος. Hic in iſto τοῖσι δ' inquam hoc δὲ, neque eſſe poteſt ἐπιζευκτικὸν, quia vides non præceſſiſſe μὲν, neque poteſt eſſe μεταβατικὸν, quia illud δὲ, quod præceſſerat, vim illam obtinebat: hæc autem poteſtas plerunque hujus conjunctionis: eadem conjunctio cum non raro idem ſignificet quod τε, &, quamvis rarius, idem quod γὰρ, neutro modo hic commode locum habere videtur; itaque non ſine ratione ſcriberet H. Stephanus τοῖσδε, ut ſit pro τοῖσδε a nominativo οἵδε, quod idem ſignificat quod οὗτοι teſte etiam Theodoro Lib. II. Cur autem ei penitus aſſentiri dubitemus cauſa eſt: Primum quia apud Homerum ſæpe occurrit τοῖσδεσσι & τοῖσδεσι, ut Odyſſ. β. 47. φ. 93. & alibi ſæpiſſime: non τοῖσιδε, quod & apud alios prorſus rariſſimum eſſe puto: porro ipſa ſcholia hunc locum per τούτοις δὲ exponunt: deinde ii qui ſoluta oratione ſcripſerunt Jonice, cum communiter cum Poetis τοῖσι ubique ſcribant a ſimplici ὁ, uti videbis in ſingulis fere Hippocratis aphoriſmis, procul dubio & a compoſito ὅδε formaturi erant τοῖσιδε, niſi hoc uſum reſpuere credidiſſent; videmus enim Herodotum ſemper τοῖσδε ſcripſiſſe, e. g. Κροῖσος δέ μιν ἀμείβετο τοῖσιδε. Clione, ibid. aliquoties in colloquio Crœſi

& Adrasti Phrygis. & postea ibidem: ὁ δὲ (Ἀστυάγης) ἀμείβεται αὐτοὺς τοῖσδε. & in Thalia: ὁ δὲ (Πολυκράτης) ἠσθεὶς τοῖσι ἔπεσι, ἀμείβεταί τοῖσδε, & forte alibi sæpius; in postremo loco vides τοῖσι a simplici ὁ formatum ut semper solet: Denique si δὲ istud pro παραπληρωματικῷ, ut alibi, hic etiam habeatur, omnis mutandæ scriptionis causa præcisa videtur; certe infra ad Odys. μ. 356. ipso Stephano referente Eustathius in τοῖς δὲ, qui similis locus est præsenti, conjunctionem δὲ abundare censuit, neque Stephanum esse magis audiendum Eustathio ibi quidem, credo. Hoc etiam non ab re quis monuerit, solere tales solennes formulas quandoque immutatas occurrere etiam in locis ubi res ipsa id ferre non posse videtur, v.g. Odys. ν. 47. cum Minerva solum Ulyssem alloquatur, Poeta transitionem ita facit: Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη. Hoc etiam posset requiri an alia exemplaria habeant in Iliados illo loco Τοῖσιν ἀνιστάμενος. esset hoc non alienum. Quid si ostendamus δὲ immediate geminatum, & eadem significatione occurrere alibi etiam? Odys. θ. 363. & sequenti, quem locum infra adduximus.

Ad Iliad. α. 468. οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης legendum censet οὐ δ' ἔτι. atqui nihil est quod cogat nos contra consensum omnium exemplarium, quem ipsemet fatetur, quicquam mutare; nam sensus bonus est, imo οὐδέ τι huic loco aptius quam οὐδ' ἔτι, quod, *nihil cibi amplius illos desiderasse* quasi saturatos, significat; ita quasi ταυτολογία quædam esset; quod ibi sequitur: αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο, *Postquam epulis exempta fames*. Si οὐδέ τι scribas, sensus est: *Nihil non adfuisse quod animus desideraret*. Nullam causam video cur mutare velit, nisi quia forte credidit θυμὸς ἔτι ἐδεύετο δαιτὸς, esse inusitatius; quod non est, uti patet ex Odys. χ. 50. Οὔ τι γάμου τόσσον κεχρημένος οὔτε χατίζων. Sed mirum est, cum toties occurrant illud ἔτι, & superius illud τοῖσι δὲ, quomodo suspicari potuerit ea semper & in omnibus exemplaribus corrupta esse.

Ad Iliad. β. 257. hæc annotat: *Cogitet Lector num hic versus qui alibi sæpe occurrit possit ita legi*:

Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω τόδε, καὶ τετελεσμένον ἔσται.

Sed tibi edicam hoc, & perficietur. *pro*:

Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται.

Sed tibi edicam, hoc autem etiam perficietur.

Mihi non videtur ut ipsi; nam illa scriptura præ se fert, quasi Ulysses iratus hoc tantum se facturum Thersiti minetur,

netur, quod statim indicat: si nempe pergat insanire, se eum verberibus cæsum nudum e concione ejecturum: & quasi, ni prædixisset, non fuisset illud facturus; cum tamen nihil præterea molito Thersiti statim tergum dolaverit. Quis ita iratus minatur? Ego tibi prius indicabo, quod velim te verberare, atque ita demum hoc faciam. Multo commodior itaque est vulgata lectio hoc sensu: Edico tibi, neque tu credas illud haud perfectum iri. Sed quid impulit eum cur τόδε maluerit quam τὸ δ'; Nihil quidem tale suspicor de H. Stephano, qualia animadvertimus in Homeri quibusdam interpretibus, qui Articulum præpositivum ὁ, ἡ, τό, per Hic, Hæc, Hoc, exponunt; gemino errore, cum enim credant Latinis etiam esse Articulos, sæpe ὁ per Hic reddunt, etiam ubi consuetudo Latini sermonis id non fert: fugitque præterea eos, apud Poetas Græcos solere quandoque Articulos loco Pronominum accipi; itaque cum ὁ per sua genera & casus possit reddi per Is, Ille, Iste, Hic, imo etiam per Qui quandoque, quæ omnia sunt Pronomina, isti plerumque per Hic reddunt, male personas & attributa turbantes. tale quid, inquam, de H. Stephano suspicari, etsi paulo ante etiam τοιόνδε præ τοῖον δ', item ad Odys. μ. 356. τούσδε pro τοὺς δ', probet, nolim; nam nullum dubium est quin legerit Apollonium Alexandrinum περὶ Συντάξεως, qui Lib. II. cap. 8. ex professo docet, τίς ἡ αἰτία τοῦ τὸ ἄρθρον παρὰ ποιηταῖς εἰς ἀντωνυμίαν παραλαμβάνεσθαι.

Ad Il. ν. versum 435. in Θέλξας ὄσσε φαεινά ipse scripsit φαεινώ, qui φαεινὰ defendi possit, se videre non posse dicens. Ego quid præterea difficultatis hic sit præter numeri rationem ignoro, jungitur enim Adjectivum plurale Subst. duali; sed nos securos esse Eust. jubet, ὅλως, inquiens, παρὰ τῷ ποιητῇ ἀδιαφόρως τὰ δυϊκά τε πληθυντικῶς ἐκφωνεῖται, καὶ τὰ πληθυντικὰ δυϊκῶς, καὶ ἀλλήλοις συμπλέκονται. p. 557. de ὄσσε quod sit gen. neutrius idem docet p. 58. versus respuit φαεινώ, ut vides.

Ad Iliad. ν. versum 776. pro πτολέμοιο, quod est in aliis editionibus, reposuit πολέμοιο; quia, ut ipse ait, πτ pro π ponatur (poni certe debeat) *ibi tantum, ubi syllaba præcedens, brevis alias, positione producenda est*. Hoc quam certum sit cognoscimus ex Nomine proprio Ptolemæus, quod & ipsum occurrit Iliad. δ. 228.

Εὐρυμέδων, υἱὸς Πτολεμαίου Πειραΐδαο, ubi ος longum, etiam absente τ. item ex alio nomine proprio Τληπόλεμος. Præ-

terea

terea Iliad. ο. 670. πολέμοιο edidit ipsemet præcedente diphthongo: ita in πτόλις, πτολίεθρον, σμικρὸν litera abundat gravioris soni causa. nulli non obvium διαιόμενον πολίεθρον. Sed quia hoc levius est, videtur neglexisse quod aliæ editiones habent.

Ad Iliad. π. 690. pro ὅτε δ' αὖτις ἐποβρυίῃσι μάχεσθ', mavult legere: ὁτὲ δ' αὖτις ἐποβρυίει μαχέσασθ'. Mutandi caussam video; quia non ita accepit hæc verba, uti ex ipsa rerum ἀκολουθία accipienda esse ostendam: Patroclus precibus impetrarat arma Achillis, ut periculum a navibus & capitibus Græcorum depelleret, Iliad. π. 45. jamque in procinctu erat; sed Achilles non ignarus fati: *se vivo, fortissimum Myrmidonum casurum* ρ. 10.; non parum timebat Patroclo, tam caro capiti; itaque primum, quantis potest precibus Jovem obtestatur, ut ubi Amicus prohibuisset infandos a navibus ignes, sibi incolumis redeat: (verum, Abnuit hoc illi Divum Pater, annuit illud π. 250.) Deinde sollicite mandat Amico, ut parta navibus salute, redeat, neu se eat perditum persequendis hostibus π. 87. atque ita eum dimittit. Patroclo cum suis in hostes progresso, isti Achillem adesse rati, quia ejus arma videbant, fugæ arripiendæ quam pugnæ erant cupidiores π. 283. itaque cæduntur. Patroclus fortunam urgens, Sarpedonem Jovis Filium fataliter occidit π. 433. 442. Atque hic exultans successu, Achillis mandatorum obliviscitur; Jovis voluntate sive fato prævalente, grassaturque ferro usque ad Trojana mœnia; animæ magnæ heu nimis prodigus, quam dextra Hectoris erat effusurus. de qua re tota Homeri διάνοια hæc est: Certe Patroclus erat se erepturus morti, si dictis paruisset Achillis; *sed qui possit?* cum Jovis voluntas hominum voluntate potior sit, qui quem victum & perditum in prælio cupit, prius ipse ad pugnandum compellit, uti nunc Patroclum. idem sensus est versionis in nostra editione exhibitæ; melior certe hac Stephaniana: *Sed semper Jovis sententia superior est sententia hominum, quippe qui strenuum etiam virum terret, adeo ut ei victoriam facile auferat; alias vero ad pugnam accendit*; quasi vero non utrunque fecisset Patroclo: deinde quæ ejus est ἀμφιβολία magis explicat, & ἀσυστάτως, sed ipsum vide. Hæc inquam causa est, quamobrem δὲ usitatiore modo per *vero* sive *autem* adversativam conjunctionem exposuerit: pro qua correctio versionis hic copulativam habet rectius. de ista Particula accipe locum Eustathii; φασὶν οἱ παλαιοὶ π., δὲ, σύνδεσ-

δεσμὸν ἱποδωυκμεῖν τῷ, γδ. (certo loco) οἱ καὶ ἀντὶ τοῦ, καὶ νοῦσιν αὐτ, ἐν τῷ Εἰ δὲ σὺ καρτερός ἐσσι, θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ, ἀντὶ τοῦ καὶ ἐγέννησέ σε θεά. λαμβάνε) δέ φασι καὶ ἀντὶ τοῦ, εἰς, ἐν τῷ, οἴκονδε. quod & nos ubi opus erat in corrigendo obſervaſſe patebit. Ob eandem rationem pro ὅτε legit ὀτὲ, dum exponit hoc per *aliquando*, uti ipſe ait, *alias*; non obſervato tamen hic quod Euſtathius monet, illud ipſum ὅτε vetuſto more pro ὀτὲ (quod ποτὲ ſignificat, ut apud Pindarum Olymp. XI. Ε῎ςιν ἀνθρώποις ἀνέμων ὅτε πλεῖςα χρῆσις) poni: idque fuiſſe in pleriſque ἀντιγράφοις; poteſt itaque retineri etiam ſtante illa Stephani expoſitione. Reſtat ἐποβρύησι, cui præfert ἐποβρωῇ, quod in Il. p. 178. eſt, neque cauſam affert, niſi quod negat ſe videre poſſe, quomodo ὅτε δ' αὐτὸς ἐποβρύησι accipi poſſit, pro καὶ ὅτε αὐτὸς ἐποβρωῇ. nobis id fieri poſſe videtur: de καὶ pro δὲ poſito diximus; Quod ad verbum ὀβρωῇ attinet, Euſtathio quamvis eodem ſenſu hæc legenti, perinde eſt Indicativo an Conjunctivo modo id proferas p. 1101. 29. ſi itaque putavit Euſtathius ὀτὲ ſive ποτὲ ἐποβρωῇ poſſe tolerari; multo magis noſtrum ὅτε ἐποβρωῇ, pro ὅτε κεν ſive ὅταν ἐποβρωῇ. ὅτε cum ſubjunctivo invenies in Il. β. 782. Il. π. 212. & forte alibi, ſed fatendum rariuſcule, quia aut particula κεν ſive κε additur, aut ὅταν ponitur cum verbo ſubjunctivi modi. Quod ſi tantum propterea ſolicitavit hunc locum, ut hac occaſione γνωμολογεῖν nos doceret, συγγνώμη αὐτῷ. nam protulit egregium de Providentia divina locum ex Polymnia iſtum: ὥστε δὴ καὶ ςρατὸς πολλὸς ὑπὸ ὀλίγου διαφθείρεται κατὰ τοιόνδε, ἐπεάν σφι ὁ θεὸς φθονήσας φόβον ἐμβάλῃ, ἢ βροντὴν, δι' ὧν ἐφθάρησαν ἀναξίως ἑωυτῶν, quæ Artabanus tumido Xerxi dicit. hoc tantum debuiſſet addere Stephanus, quid apud illum Hiſtoricum ſignificet φθόνος, ne quis calumnietur, quaſi ille ſtatuerit *Deum eſſe invidum*, & cruciari ſi probi licet homines & moderati ſuis bonis perfruantur, uti nugatur Comicus de Jove:

οὕτως ὁ κεῖνος τοῖσι χρηστοῖσι φθονεῖ.

Non ita ſentiunt ſaniores Ethnici, ſed uti Ariſtoteles ſcribit: τὸ θεῖον φθονερὸν οὐκ ἐνδέχεται εἶναι, in illis quæ dicuntur Metaphyſica. Apud Herodotum itaque per φθόνον intelligi debere νέμεσιν, hinc patet: in Clione, Solon cum videret Crœſum fortuna dulci ebrium, oratione illum caſtigat memorabili, quam ita orditur: Ὦ Κροῖσε, ἐπιστάμενόν με τὸ θεῖον πᾶν ἐὸν φθονερόν τε καὶ ταραχῶδες ἐπειρωτᾷς ἀνθρωπηίων πρηγμάτων πέρι; quid hic ſibi velit φθόνος, mox ibi Herodotus indicat:

eat: μὴ δ' Σέλωνα οἰχόμενον, ἔλαβε ἐκ θεῶν νέμεσις μεγάλη Κροῖσον. Est autem νέμεσις quando *indignis bona contingunt*. διὸ καὶ τοῖς θεοῖς ἀποδίδομεν τὸ νεμεσᾷν, uti docet Arist. Lib. II. Rhet. cap. 7. Ita accipiatur etiam quod Amasis Ægypti Rex ad Polycratem tyrannum fortunatum nimium scribit: ἐμοὶ δ' αἱ σαὶ μεγάλαι εὐτυχίαι οὐκ ἀρέσκουσι, τὸ θεῖον ἐπισταμένῳ ὡς ἔστι φθονερόν. in Thalia.

Ad Odyss. θ. 396. contra omnium editionum consensum, ut ipse fatetur, in isto versu: Εὐρύαλος δὲ ἑαυτὸν ἀρεσσάσθω ἐπέεσσι. pro ἑαυτ scripsit αὐτ versu non stante. Ego crederem scribendum: Εὐρύαλος δέ ἑ αὐτ, illum ipsum, ut, ἑ, hoc loco idem significet quod in Il. σ. 119. ἀλλά ἑ μοῖρα δάμασσεν. item in Hymno Veneris 268. τεμένη δέ ἑ κικλήσκουσι. sic esset pleonasmus alterutrius Pronominis; aut legendum potius ita: Εὐρύαλος δέ ἑ αὐτὸς, idem significante illo ἑ quod in Iliados & Hymni versu. sed & hoc tanquam levius neglexerit.

Ad Odyss. σ. 191. in πρόσωπά τε conjunctionem παρέλκειν existimans, προσώπατα scribendum censet; sed ibi τε illud non abundat uti vides: Κάλλεϊ μέν οἱ πρῶτα πρόσωπά τε καλὰ κάθηρεν, deinde, versu post hunc tertio sequitur: Καί μιν μακροτέρην &c. ubique obvia exempla, ubi præcedente τε sequitur καὶ, uti apud Latinos etiam post, *que*, infertur, *&*, quandoque. Nihil itaque opus erat καινουργῆσαι nomen, neque enim si quis casus per μεταπλασμὸν est formatus, statim novus nominativus excogitandus; si ὄσσε dicitur pro ὄμματε ne putemus in nominativo ὂς posse nos dicere. Eustathius quidem parum abest quin probet τὸ πρόσωπας, sed autoritas ei deest. Quod autem Stephanus negat τὲ, abundare; quis nescit καί τε sæpissime occurrere? Καί τε περὶ κρήνην. Καί τε λοεσσάμεναι, apud Hesiodum. Καλῆς ἐκ κεφαλῆς τε ἀγονίος τε γένειν apud Hom. Hymno in Venerem.

Ad Odyss. χ. 445. Pro μίσγοντό τε mavult μίσγονθ' ὅτε, quia, ut inquit, non possit credere Homerum dixisse: μίσγεσθαι Ἀφροδίτην, aut ἀνακολούθω plane oratione usum esse; sed non animadvertit subaudiendum esse ibi αὐταῖς, aut αὐτοῖς, aut ἀλλήλοις. verba hæc sunt:

> καὶ ἐκλελάθοιντ' Ἀφροδίτης
> Τὴν ἄρ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον, μίσγοντό τε λάθρη.

Plena constructio est in isto: αἱ μνηστῆρσιν ἐμισγέσκοντο Odyss. υ. 7.; Elliptica similis illi quam Stephanus in dubium vocat in hoc:

> Τῇ δ' αὐτε πρατέσιπος ἀνὴρ ὃς ἐμίσγετο λάθρη, Odyss. ο. 429.

Odyss.

Odys. ω. legitur 298. versus iste:

Ποῦ δὲ νηῦς ἕστηκε θοὴ, ἥ σ' ἤγαγε δεῦρο,
Ἀντιθέους θ' ἑτάρους;

Ibi H. Stephanus ad marginem notavit variantem lectionem δαὶ, credo quod ita in quibusdam exemplaribus invenerat; illam lectionem itidem in contextum recipere dubitavit; quia semel constitutum habet, *nihil temere mutare*. Videtur tamen hic sine temeritatis nota δαὶ potuisse alteri præferri; nam primum, longam syllabam pes postulabat: deinde id requirebat mos ipse Poetæ familiaris, quem δαὶ accepimus in interrogationibus plerunque scripsisse. Hic jam me credo non nimis usitata nec vulgaria proferre; Primum quod dico Homero familiarem fuisse morem, ut in interrogationibus non δὲ poneret, verum δαὶ. quod tamen tantum abest ut familiare ei videri possit, ut potius nescivisse illud credi debeat, cum hodie apud eum id vix appareat: deinde quod hujus rei testem laudo minus vulgo usitatum. Est is Apollonius Alexandrinus in Syntaxi. Minus usitatum hunc Grammaticum præstantissimum non ideo dico, quasi mihi constet, quicquid in literis gestum sit, aut geratur; sed quia ita id comperisse invenio illos viros, quos nihil eorum fugit: Vir Illustris Ezech. Spanhemius Observationibus ad Juliani Orat. I. hæc scripsit: *Unum hic adducam, sed Græcorum inter veteres Grammaticorum, quique ad nostram ætatem pervenerunt, antesignanum, Apollonium Alexandrinum, Quem utique & recordari adhuc juvat, puero mihi etiamnum & ad Græcarum literarum studium tum haud mediocriter accenso, ut optimum Hellenismi magistrum, quanquam parum tritum, coram haud semel commendasse memini τὸν πάνυ Salmasium*. Præterea Grammaticum illum minus hodie frequentari ipse etiam sum expertus: Incidi in Librum qui profitetur *Novam viam docendi Græca*: ibi forte multa egregia invenientur, quia *nova* est; mihi tamen sic temere aperienti nuper Librum illum obtulit se Quæstio, novo quidem modo explicata, sed ita explicata, ut satius fuerit Veteres ibi non neglectos. Ad Canonem notum: *Neutrum plurale gaudere verbo singulari*, annotavit Autor: *Ex nemine unquam mortalium sibi discere licuisse rationem hujus structuræ*. Postea ita disserit ut plane arguatur Apollonium non trivisse; qui tamen melius videtur illam rem disputasse Lib. III. Synt. Cap. 10. & 11. unde discimus: Hanc structuram in neutro genere, ὡς ζῶα τρέχει, ὡς παιδία λέγει, esse, quod negari non possit, ἀκατάλληλον, id

est,

est, minus congruam partibus inter se non recte aptis; sed esse occulte ἀκατάλληλον, nec semper: v. g. παιδία γράφει potest esse κατάλληλον & congrua syntaxis, si accipias μεταβατικῶς sive transitive pro παῖδας γράφει. contra autem in Masculinis & Fœmininis talis syntaxis nunquam potest esse ita κατάλληλος v. g. παῖδες γράφει. nam ἐν μεταβάσει dicimus παῖδας γράφει, cum in istis non sit similis accusativus nominativo. itaque crassior & apertior est Solœcismus: οἱ παῖδες γράφει, αἱ γυναῖκες λέγει, isto: τὰ παιδία γράφει, τὰ γύναια λέγει, ut dixi, quia per accidens ista quandoque recte componuntur, illa nunquam. Igitur ut in moribus & conversationibus elegantes quidam homines, Græce εἴρωνες dicti, callide se simulant simplices, & in deteriorem partem inclinare, quod Socratem factitasse accepimus; ita censeamus Scriptores Græcos simplicitatem quandam & incuriam præ se ferre voluisse in hac structura: & uti in congressionibus eos, qui ubique & in rebus apertis εἰρωνείᾳ illa utuntur, pro ineptis & contemtis habemus; ita sciamus scriptores illos, ne inepti viderentur, non ubique usos ἀκαταλλήλῳ illa syntaxi, nisi cum speciem quandam recti præ se ferre videtur, quod, ut dixi, usu venit in Neutris pluralibus. Adscribam verba quædam Apollonii: Αἴτιον μὲν τοι ὑπολαμβάνω τὸ προσδέξασθαι τὴν ἑνικὴν σύνταξιν τοῦ ῥήματος οὐκ ἄλλό τι, ἢ τὴν ὁμοφωνίαν τῆς εὐθείας ὡς πρὸς τὴν αἰτιατικήν, ὅπερ οὐ παρείπετο τοῖς ἀρσενικοῖς καὶ θηλυκοῖς hanc Apollonius affert causam. Quæ mihi propterea videtur verior illa, quam *novus Autor* ibi habet; quia si quæratur, quamobrem (utar verbis Scholiastæ Pindari) οὐδεὶς οὔτε τῶν προγενεστέρων, οὔτε τῶν ἐσχάτων, ἐν τοῖς ἀρσενικοῖς καὶ θηλυκοῖς ὀνόμασι, τῷ ἑνικῷ ἀντὶ πληθυντικοῦ ἐχρήσατο ὥσπερ οὗτος, (nempe Pindarus) cum in neutris fere semper id faciant? hoc si queratur, Apollonius habebit quid respondeat, *Novus* non habebit. jam itaque ostendi, me non sine ratione adductum ut crederem illum Grammaticum vulgo minus esse tritum. Hunc, inquam, testem cito ejus, quod dixi: δαὶ pro δὲ in illo Homeri loco recipi potuisse; nam Lib. I. cap. 32. post disputationem de articulo in Interrogationibus, dicit Aristarchum in isto loco: (Iliad. κ. 408.)

Πῶς δαὶ τῶν ἄλλων Τρώων φυλακαί τε καὶ εὐναὶ &c.

etsi res ipsa articulum postularet, ejusque vestigia ibi adessent (uti videbis nos edidisse πῶς δ' αἱ) maluisse tamen δαὶ, quia ita soleret Poeta in interrogationibus. adscribam partem illius loci, ubi causam edisserit, quia illum etiam locum tangit, de quo nos loquimur: ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ὁ Ἀρίσταρχον ἐνίοτε τὸ ἔθιμον τοῦ ποιητοῦ· ὃς συνήθως μὲν ἐλλείπει τοῖς ἄρθροις, συντάττει δὲ μετὰ τὸ πύσματος

τ

τὸν δαὶ σύνδεσμον· Τίς δαὶ δεῖν ὅδε ὅμιλος; (Odyſ. α. 225.) τοῦ δαὶ νεὼς ἕστηκε; κατὰ γὰρ τὴν προειρημένην σύνταξιν ἐπὶ τούτου πάλιν λείπει τὸ ἄρθρον. καὶ ἦν ἐγκείμενος ὁ δαὶ σύνδεσμος. Etiam Cap. 2. hujus libri ſcribit, quod Ariſtarchus, ἀπαιτοῦντος τοῦ λόγου τὸ ἄρθρον, πρὸς τὸ σύνηθες τοῦ ποιητοῦ ἑκὼν παρεπέμψατο· ἐνδεξάμενος μᾶλλον τὸν δαὶ σύνδεσμον, ἤπερ τὸ, αἱ, ἄρθρον. Hic tantus Grammaticus, maximi Grammatici autoritate adductus, affirmat Poetæ familiarem fuiſſe hanc δαὶ Conjunctionem; quod tamen ex hodiernis editionibus vix ſuſpicari licet. Ego hanc obſervationem non vanam eſſe inde credo, quia apud Ariſtophanem idem obſervavi; pauca loca adducam, nam omnium non memini. In Pluto, circa initium, Cario: τί δαί; Nubibus, Strepſiades ad Fœneratorem: Τί δαί σε Τληπόλεμός ποτ' εἴργασται κακόν; in Ranis, Bacchus ad Æſchylum: τί δαὶ λέγεις σύ; in Avibus Epops de Νεφελοκοκκυγία· λιπαρὸν τὸ χρῆμα τῆς πόλεως, τίς δαὶ θεὸς πολιοῦχος ἔσται; τῷ ξανοῦμεν τὸν πέπλον; in Acharnenſibus Dicæopolis: τί δαὶ φέρεις; Hymno in Mercurium verſu 1. pro ὑμνεῖ mavult ὕμνει in modo imperativo, ob rationes quidem probabiles; ſed contra poteſt adferri ex Hymno in Matrem Deorum iſtud: Ὑμνεῖ Μοῦσα λίγεια Διὸς θυγάτηρ μεγάλοιο· Hic θυγάτηρ cum ὕμνει ſtare non poſſet, uti vides, niſi ſcribas θύγατερ, quod tamen nec ipſe fecit.

Eodem Hymno verſu 74. Πεντήκοντ' ἀγέλης ἀπετάμνετο βοῦς ἐριμύκους, hæc annotat: *Non videtur aptam huic loco ſignificationem habere ἀπεξάμνετο· quare libenter reponerem ἀπελαύνετο.* vix credidi oculis meis cum hæc primum legerem; Illumne, qui tot annis feliciſſime hunc ſermonem coluerit, qui Theſaurum ejus condiderit, de talibus dubitare? Eſt illa ſignificatio huic loco aptiſſima, & nihil eſt certius; ita invenitur Iliad. σ. 528. in Clypeo Achillis, Τάμνοντ' ἀμφὶ βοῶν ἀγέλας καὶ πώεα καλὰ Ἀργεννῶν οἰῶν. Sic etiam in Odyſ. λ. 400. in Νεκυίᾳ· Βοῦς περιταμνόμενον ἢ οἰῶν πώεα καλά. Similiter in altera Νεκυίᾳ Odyſ. ω. 113. Βοῦς περιταμνομένους. Puto ego H. Stephanum hæc minus ignoraſſe nobis; verum tunc eorum non in mentem veniſſe; cæterum eadem hæc ipſe quanto erat dicturus melius? Jamne vides prudenter feciſſe H. Stephanum quod conjecturas οὐχ ὕπαρ ἀλλ' ὄναρ oblatas contextui Poetæ inſerere dubitaverit? Ex hujus itaque Editione noſtram exprimere merito tutius, quam ex cujuſvis alius, cujus neque diligentia, neque fides, neque dexteritas eſt æque ſpectata, fore exiſtimavit Editor clariſſimus, cujus & voluntatem & facultatem juvandi rem literariam cognoſcent & admirabuntur, qui maxime Diogenem Laertium & Julium Pollucem, cum Commentariis rariſſimis juxta ac doctiſſimis, quoſque vix quiſquam in lucem unquam prodituros ſperaſſet,

ab

ab ipso accuratissime & nitidissime editos viderint. Quod ad Versiones attinet, id etiam rectissime judicavit, illas quæ verbum verbo exprimunt aliis liberioribus esse præferendas; nam istæ plerunque dum solam elegantiam & proprietatem Latini sermonis sectantur, a Græco longius recedunt: hinc fit ut Lector rerum cognoscendarum avidus, neglectis Græcis, quia difficile & longum est videre quid cui respondeat, solam versionem, captus simul ejus elegantia perlegat, putetque se recte legisse Homerum, quia argumentum jam teneat: quo pacto satius erat Latina seorsim edi. Cum autem Homerus edatur in gratiam eorum qui græce discere cupiunt; debent omnia ad verbum quantum fieri potest, exprimi, ne Lector abducatur a Græcis verbis longius, sed facile cernat quæ Latina illis respondeant. Exprimitur autem verbum verbo, quando respicitur etymologia & usitatior vocis significatio, minimeque inde receditur, nisi cum Latini sermonis indoles cogit. Tales versiones uti usu faciliores sunt, ita factu operosiores deprehendentur periculum facienti. Talis visa est Iliados versio recentissima, quam nos leviter denuo emendatam exhibemus; Odysseæ versionem a Sebastiano Castellione, cujus facultas in hoc genere nota erit iis qui Biblia ejus & Sibyllina solent legere, correctam damus. ubi sane plura quam speraveram mutanda inveni, etsi non nimis rigidus exactor fuerim aut proprietatis aut puritatis, utpote aliud fere agens. De erroribus typographicis, etsi literæ sint parvissimæ, ut Lucretius de atomis loquitur, te pæne securum esse ausim jubere; nam in illis tollendis, ab illo, cui unice hoc negotium commissum erat homine non indiligente, præterea a me etiam tanta diligentia adhibita fuit, quanta potuit maxima; imo nec ipse Editor dubitavit sese ad hanc curam demittere, qui sicubi unum alterumve errorem præteritum animadverteret, specimen denuo legendum reddidit.

Jam de *Homero* ipso quædam dicenda restant, tum & de reliquis ejusdem poematibus præter Iliadem & Odysseam. Verum quum hisce spatium hic non suppetat, de illis in Præfatione Odysseæ præfixa disseremus, atque illuc benevolum Lectorem ablegamus.

ἸΛΙΑ'ΔΟΣ Α.

ὉΜΗ'ΡΟΥ

ῬΑΨΩΔΙ'ΑΣ.

Ὑπόθεσις τοῖς Α ὉΜΗ'ΡΟΥ Ῥαψωδίας.

Χρύσης ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος παραγίνεται ἐπὶ τὸν ναύσταθμον τῶν Ἑλλήνων, βουλόμενος λυτρώσασθαι τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Χρυσηΐδα· οὐκ ἀπολαβὼν δὲ, ἀλλὰ καὶ μεθ' ὕβρεως ἀποδιωχθεὶς ὑπὸ Ἀγαμέμνονος, ηὔξατο τῷ Ἀπόλλωνι κατὰ τῶν Ἑλλήνων. λοιμοῦ δὲ γινομένου, καὶ πολλῶν, ὡς εἰκὸς, διαφθειρομένων, ἐκκλησίαν Ἀχιλλεὺς συνήγαγε. Κάλχαντος δὲ διασαφήσαντος τὴν ἀληθῆ αἰτίαν, καὶ κελεύσαντος Ἀχιλλέως ἐξιλάσκεσθαι τὸν θεὸν, Ἀγαμέμνων ὀργισθεὶς διηνέχθη πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, καὶ αὐτοῦ τὸ γέρας ἀπέσπασε τὴν Βρισηΐδα. Ὁ δὲ ὀργίζεται τοῖς Ἕλλησι. Θέτις δὲ τοῦ υἱοῦ δεηθέντος εἰς ὄλυμπον ἀνελθοῦσα, ᾐτήσατο παρὰ τοῦ Διὸς ὅπως τοὺς Τρῶας ἐπικρατεστέρους τῶν Ἑλλήνων ποιήσῃ. Ἥρα δὲ γνοῦσα τοῦτο, διηνέχθη πρὸς τὸν Δία, ἕως αὐτοὺς διέλυσεν Ἥφαιστος, οἰνοχοήσας ἐν ἐκπώματι χρυσείῳ. οἱ δὲ, τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας εὐωχηθέντες, εἰς ὕπνον τρέπονται.

Argumentum primi Libri Rhapſodiæ Homeri.

CHryſes ſacerdos Apollinis poſtquam veniſſet ad ſtationem navium Græcorum, liberaturus filiam ſuam Chryſeidem, neque vero eam recepiſſet, ſed contumelioſe ab Agamemnone dimiſſus eſſet, Apollinem precatur contra Græcos. Ingruente igitur peſte, poſtquam magna vis hominum, ut ſolet, interiiſſet, Achilles concionem vocat. In qua cum Calchas enarraſſet veram cauſam, Achilleſque Deum placare juſſiſſet, Agamemnon iratus invectus eſt in Achillem, vique ei abſtulit Briſeidem, quam in virtutis præmium acceperat. Quare iraſcitur (Achilles) Græcis. Verum Thetis, rogante filio, in cœlum aſcendit, aque Jove, ut Trojanis victoriam adverſus Græcos concedat, petit. Hac re comperta, Juno rixatur cum Jove, donec eos tandem Vulcanus dirimeret, vinum in poculo aureo miſcens. illis itaque, cum reliquum diei genio ſuo indulſiſſent, ſomnus tandem obrepit.

Ἄλφα λιτὰς Χρύσου, λοιμὸν στρατοῦ, ἔχθος ἀνάκτων.

ΜΗΝΙΝ ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
Οὐλομένην, ἣ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε.
Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς ἄϊδι προΐαψεν
Ἡρώων, αὐτοὺς δ' ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν,
Οἰωνοῖσί τε πᾶσι. (Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή)
Ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
Ἀτρείδης τε ἄναξ ἀνδρῶν, καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
Τίς τ' ἄρ σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;
Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός. ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς
Νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε κακήν, (ὀλέκοντο δὲ λαοί)
Οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμησ' ἀρητῆρα
Ἀτρείδης. ὁ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
Στέμμα τ' ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
Χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ· καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιούς,
Ἀτρείδα δὲ μάλιστα, δύω κοσμήτορε λαῶν,
Ἀτρείδαι τε, καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί,
Ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν, εὖ δ' οἴκαδ' ἱκέσθαι.
Παῖδα δὲ μοι λύσατε φίλην, τὰ δ' ἄποινα δέχεσθε,
Ἁζόμενοι Διὸς υἱὸν ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ
Αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα.
Ἀλλ' οὐκ Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ,
Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε,
Μή σε, γέρον, κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κιχείω
Ἢ νῦν δηθύνοντ', ἢ ὕστερον αὖτις ἰόντα,
Μή νύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον, καὶ στέμμα θεοῖο.

Τὴν

IRAM cane Dea *Calliope* Pelidæ Achillis
Perniciosam, quæ sexcentos Achivis dolores intulit:
Multasque fortes animas orco præmature misit
Heroum, & ipsos prædam discerpendam fecit canibus,
Alitibusque omnibus: (Jovis autem perficiebatur consilium)
Ex quo primum disjuncti sunt orta contentione
Atridesque rex virorum, & nobilis Achilles.
Quisnam eos Deorum contentione commisit ut pugnarent?
Latonæ & Jovis filius. Hic enim regi iratus
Morbum per exercitum excitavit pestiferum, (peribant autem populi)
Quoniam Chrysen contumelia affecerat sacerdotem
Atrides. hic enim venerat celeres ad naves Achivorum,
Redemturusque filiam, ferensque infinitum pretium liberationis,
Insulamque habens in manibus longe jaculantis Apollinis,
Aureo cum sceptro: & supplex oravit omnes Achivos,
Atridasque imprimis, duos duces populorum,
Atridæque, & alii bene ocreati Achivi,
Vobis quidem dii dent, cœlestes domos habentes
Excindere Priami urbem, & feliciter domum reverti,
Filiam autem mihi solvite dilectam, & hoc pretium liberationis accipite:
Reveriti Jovis filium longe jaculantem Apollinem.
Tunc alii quidem omnes comprobarunt Achivi,
Reverendumque esse sacerdotem, & splendidum accipiendum pretium:
At non Atridæ Agamemnoni placuit animo,
Sed contumeliose dimisit, & minacem sermonem addidit,
Ne te, senex, cavas ego apud naves offendam,
Vel nunc commorantem, vel posthac reversum,
Ne forte tibi non prosit sceptrum, & insula Dei.

Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν,
Ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ ἐν Ἄργεϊ τηλόθι πάτρης
Ἱστὸν ἐποιχομένην, καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν.
Ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νέηαι.
Ὣς ἔφατ'. ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
Βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
Πολλὰ δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιὼν ἠρᾶθ' ὁ γεραιὸς
Ἀπόλλωνι ἄνακτι, τὸν ἠΰκομος τέκε Λητώ,
Κλῦθί μευ ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις,
Σμινθεῦ· εἴ ποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα,
Ἢ εἰ δή ποτέ τοι κατὰ πίονα μηρί' ἔκηα
Ταύρων, ἠδ' αἰγῶν, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ,
Τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Βῆ δὲ κατ' οὐλύμποιο καρήνων χωόμενος κῆρ,
Τόξ' ὤμοισιν ἔχων ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην.
Ἔκλαγξαν δ' ἄρ' ὀϊστοὶ ἐπ' ὤμων χωομένοιο,
Αὐτοῦ κινηθέντος· ὁ δ' ἤϊε νυκτὶ ἐοικώς.
Ἕζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νεῶν, μετὰ δ' ἰὸν ἕηκε·
Δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο.
Οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπῴχετο, καὶ κύνας ἀργούς.
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς ἐφιεὶς,
Βάλλ'· αἰεὶ δὲ πυραὶ νεκύων καίοντο θαμειαί.
Ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ᾤχετο κῆλα θεοῖο.
Τῇ δεκάτῃ δ' ἀγορὴνδε καλέσσατο λαὸν Ἀχιλλεύς.
Τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
Κήδετο γὰρ Δαναῶν, ὅτι ῥα θνήσκοντας ὁρᾶτο.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Ἀτρείδη, νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας οἴω
Ἂψ ἀπονοστήσειν, εἴκεν θάνατόν γε φύγοιμεν·
Εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾷ καὶ λοιμὸς Ἀχαιούς.
Ἀλλ' ἄγε δή τινα μάντιν ἐρείομεν, ἢ ἱερῆα,
Ἢ καὶ ὀνειροπόλον, (καὶ γάρ τ' ὄναρ ἐκ Διός ἐστιν)
Ὅς κ' εἴποι, ὅτι τόσσον ἐχώσατο Φοῖβος Ἀπόλλων.
Εἴτ' ἄρ' ὅγ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται, εἴθ' ἑκατόμβης,
Αἴκέν πως ἀρνῶν κνίσσης, αἰγῶν τε τελείων
Βούλεται ἀντιάσας, ἡμῖν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι.
Ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετο. τοῖσι δ' ἀνέστη
Κάλχας Θεστορίδης οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος,

Hanc autem ego non prius dimittam quam eam & senectus adeat;
Nostra in domo, Argis, procul a patria
Telam percurrentem, & meum lectum insternentem.
Quare abi, ne me irrites, salvus ut redeas.
Sic dixit: timuit autem senex, & paruit mandato.
Et ivit tacitus ad litus multum strepentis maris.
Et multum deinde seorsum iens supplicavit senex
Apollini regi, quem pulchricoma peperit Latona,
Audi me, argenteum arcum gerens, qui Chrysam tueris,
Cillamque mirandam, Tenedoque fortiter imperas,
Smintheu: si quando tuo venusto templo tectum imposui,
Vel si quando tibi pingues coxas cremavi
Taurorum, & caprarum, hoc mihi perfice votum,
Pendant pœnas Danai ob meas lachrymas tuis sagittis.
Sic dixit orans. & eum audivit Phœbus Apollo:
Descenditque ex cœli verticibus iratus animo,
Arcum humeris gestans, & undique tectam pharetram.
Clangoremque dederunt sagittæ in humeris irati
Cum se moveret, ipseque ibat nocti similis. *tectus caligine*.
Sedit deinde procul a navibus, & sagittam emisit:
Terribilisque clangor edebatur argentei arcus.
Mulos quidem primum invasit, & canes veloces:
Cæterum postea ipsis sagittam mortiferam immittens,
Feriebat: & semper rogi cadaverum ardebant frequentes.
Novem quidem dies per exercitum ferebantur sagittæ Dei:
Decimo vero ad concionem vocavit exercitum Achilles.
Hujus enim animo indiderat Dea candidas ulnas habens Juno:
Quia curam gerebat Danaorum, quod morientes videret.
Hi autem postquam congregati sunt, in unumque convenerunt,
Inter eos surgens locutus est pedes velox Achilles,
Atride, nunc nos iterum errantes puto
Retrocessuros, (modo mortem effugerimus)
Siquidem simul bellumque domat & pestis Achivos.
Quare age, aliquem vatem consulamus, vel sacerdotem,
Vel & conjectorem, (etenim somnium quoque ab Jove est)
Qui dicat, cur tantopere iratus sit Phœbus Apollo:
Utrum hic *nos* ob vota non reddita incuset, an ob hecatomben,
Si forte agnorum nidoris caprarumque lectarum
Particeps velit a nobis pestem depellere.
Ille quidem sic locutus resedit: interque eos surrexit
Calchas Thestorides augurum longe optimus,

Ὃς ᾔδη τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα,
Καὶ νήεσσ' ἡγήσατ' Ἀχαιῶν Ἴλιον εἴσω,
Ἣν διὰ μαντοσύνην, τήν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν,
Ὦ Ἀχιλεῦ, κέλεαί με Διῒ φίλε μυθήσασθαι
Μῆνιν Ἀπόλλωνος ἑκατηβελέταο ἄνακτος.
Τοὶ γὰρ ἐγὼν ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο, καί μοι ὄμοσσον,
Ἦ μέν μοι πρόφρων ἔπεσιν καὶ χερσὶν ἀρήξειν.
Ἦ γὰρ ὀΐομαι ἄνδρα χολωσέμεν, ὃς μέγα πάντων
Ἀργείων κρατέει, καί οἱ πείθονται Ἀχαιοί.
Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ,
Εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ,
Ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον ὄφρα τελέσσῃ
Ἐν στήθεσσιν ἑοῖσι. σὺ δὲ φράσαι εἴ με σαώσεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Θαρσήσας μάλα, εἰπὲ θεοπρόπιον ὅ, τι οἶσθα,
Οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα Διῒ φίλον, ᾧτε σὺ Κάλχαν
Εὐχόμενος Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις,
Οὔτις ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο,
Σοὶ κοίλῃς παρὰ νηυσὶ βαρείας χεῖρας ἐποίσει
Συμπάντων Δαναῶν· οὐδ' ἢν Ἀγαμέμνονα εἴπῃς,
Ὃς νῦν πολλὸν ἄριστος ἐνὶ στρατῷ εὔχεται εἶναι.
Καὶ τότε δὴ θάρσησε, καὶ ηὔδα μάντις ἀμύμων,
Οὔτ' ἄρ ὅγ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται, οὐθ' ἑκατόμβης·
Ἀλλ' ἕνεκ' ἀρητῆρος, ὃν ἠτίμησ' Ἀγαμέμνων,
Οὐδ' ἀπέλυσε θύγατρα, καὶ οὐκ ἀπεδέξατ' ἄποινα.
Τοὔνεκ' ἄρ' ἄλγε' ἔδωκεν Ἑκηβόλος, ἠδ' ἔτι δώσει.
Οὐδ' ὅγε πρὶν λοιμοῖο βαρείας χεῖρας ἀφέξει,
Πρίν γ' ἀπὸ πατρὶ φίλῳ δόμεναι ἑλικώπιδα κούρην
Ἀπριάτην, ἀνάποινον, ἄγειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
Ἐς Χρύσην. τότε κέν μιν ἱλασσάμενοι πεπίθοιμεν.
Ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. τοῖσι δ' ἀνέστη
Ἥρως Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
Ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι
Πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην.
Κάλχαντα πρώτιστα κάκ' ὀσσόμενος προσέειπε.
Μάντι κακῶν, οὐ πώποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπας·
Αἰεί τοι τὰ κάκ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι·
Ἐσθλὸν δ' οὐδέ τί πω εἶπας ἔπος, οὐδ' ἐτέλεσσας·
Καὶ νῦν ἐν Δαναοῖσι θεοπροπέων ἀγορεύεις
Ὡς δὴ τοῦδ' ἕνεκά σφιν Ἑκηβόλος ἄλγεα τεύχει,

Οὐ-

Qui noverat & præsentia, & futura, & præterita,
Et navibus dux fuerat Achivorum ad Ilium,
Sua vaticinandi arte, quam ei dederat Phœbus Apollo,
Qui cordatus ipsis concionatus est, & dixit:
O Achilles, jubes me, Jovi care, eloqui
Iram Apollinis longe jaculantis regis.
Tibi quidem ego dicam: sed tu paciscere, & mihi jura,
Omnino te mihi propensum verbis, & manibus opem laturum.
Profecto enim credo virum iratum iri, qui longe lateque omnibus
Argivis imperat, cuique obediunt Achivi.
Potentior enim rex quando irascitur viro inferiori,
Quamvis equidem iram vel eodem die concoquat,
At certe & postea retinet simultatem donec perfecerit
Suo in pectore. tu itaque perpende num me sis servaturus.
Hunc autem respondens alloquutus est pedes velox Achilles,
Confisus valde, dic vaticinium quodcunque scis.
Non enim per Apollinem Jovi carum, cui tu, Calcha,
Supplicans Danais vaticinia pandis,
Quisquam me vivo & terram intuente,
Tibi cavas ad naves violentas manus inferet
Cunctorum Danaorum: nequidem si Agamemnonem dixeris,
Qui nunc longe præstantissimus in exercitu fertur esse.
Tum vero cepit animum, & dixit vates inculpatus,
Neque hic *nos* ob vota non reddita incusat, neque ob hecatomben:
Sed gratia sacerdotis, quem contumelia affecit Agamemnon,
Neque dimisit filiam, & non accepit pretium liberationis.
Idcirco dolores intulit Apollo, & adhuc inferet:
Neque hic prius a peste noxias manus abstinebit,
Quam patri dilecto reddatur nigra oculis puella
Inempta, sine pretio, & ducatur sacra hecatomba
In Chrysen. tunc ipsum forte placatum flexerimus.
Ille quidem ita loquutus consedit. inter eos autem surrexit
Heros Atrides late dominans Agamemnon
Indignatus: iraque valde præcordia circumfusa caligine
Plena erant, & oculi ejus igni lucenti similes erant.
Calchanta primum torve intuens alloquutus est,
Vates malorum, nunquam mihi utile dixisti:
Semper animo tuo jucundum est mala vaticinari:
At bonum nondum aliquod dixisti verbum, neque perfecisti:
Et nunc inter Danaos vaticinans concionaris,
Quasi idcirco ipsis Apollo dolores struat,

Οὕνεκ' ἐγὼ κούρης Χρυσηΐδος ἀγλά' ἄποινα
Οὐκ ἔθελον δέξασθαι. ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν
Οἴκοι ἔχειν. καὶ γάρ ῥα Κλυταιμνήστρης προβέβουλα,
Κουριδίης ἀλόχου, ἐπεὶ οὔ ἑθέν ἐστι χερείων
Οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτέ τι ἔργα.
Α'λλὰ καὶ ὣς ἐθέλω δόμεναι πάλιν, εἰ τόγ' ἄμεινον.
Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι.
Αὐτὰρ ἐμοὶ γέρας αὐτίχ' ἑτοιμάσατ', ὄφρα μὴ οἶος
Α'ργείων ἀγέραστος ἔω· ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε.
Λεύσετε γὰρ τόγε πάντες, ὅ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλη.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Α'χιλλεύς,
Α'τρείδη κύδιστε, φιλοκτεανώτατε πάντων,
Πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Α'χαιοί;
Οὐδέ τί πω ἴδμεν ξυνήϊα κείμενα πολλά.
Α'λλὰ τὰ μὲν πολίων ἐξεπράθομεν, τὰ δέδασται,
Λαοὺς δ' οὐκ ἐπέοικε παλίλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν.
Α'λλὰ σὺ μὲν νῦν τήνδε θεῷ πρόες· αὐτὰρ Α'χαιοὶ
Τριπλῇ τετραπλῇ τ' ἀποτίσομεν, αἴκέ ποθι Ζεὺς
Δῶσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Α'γαμέμνων,
Μὴ δ' οὕτως, ἀγαθός περ ἐών, θεοείκελ' Α'χιλλεῦ,
Κλέπτε νόῳ· ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι, οὐδέ με πείσεις.
Ἠ' ἐθέλεις, ὄφρ' αὐτὸς ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὔτως
Ἧσθαι δευόμενον· κέλεαι δέ με τήνδ' ἀποδοῦναι;
Α'λλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Α'χαιοί,
Α'ρσαντες κατὰ θυμόν, ὅπως ἀντάξιον ἔσται·
Εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι
Ἢ τεὸν ἢ Αἴαντος ἰὼν γέρας, ἢ Ο'δυσῆος
Α'ξω ἑλών· ὁ δέ κεν κεχολώσεται ὅν κεν ἵκωμαι.
Α'λλ' ἤτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις·
Νῦν δ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν,
Ε'ς δ' ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρομεν, ἐς δ' ἑκατόμβην
Θείομεν, ἂν δ' αὐτὴν Χρυσηΐδα καλλιπάρῃον
Βήσομεν· εἷς δέ τις ἀρχὸς ἀνὴρ βουληφόρος ἔστω,
Ἢ Αἴας, ἢ Ι'δομενεύς, ἢ δῖος Ο'δυσσεύς·
Ἠ' ἐ σύ, Πηλείδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν,
Ὄφρ' ἥμιν Ε'κάεργον ἱλάσσεαι ἱερὰ ῥέξας.
Τὸν δ' ἄρ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Α'χιλλεύς,
Ὤ μοι ἀναιδείην ἐπιειμένε, κερδαλεόφρον,
Πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεσιν πείθηται Α'χαιῶν,
Ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι, ἢ ἀνδράσιν ἶφι μάχεσθαι;

Quoniam ego puellæ Chryseidis splendidum liberationis pretium
Noluerim accipere : sed malim ipsam
Domi habere : etenim Clytemnestræ præfero,
Ductæ juveni uxori : etenim ipsa inferior non est
Neque corpore, neque oris habitu, neque mente, nec ullis artificiis.
Verum & sic volo reddere, si hoc est melius.
Malo ego populum salvum esse, quam perire.
Sed mihi præmium statim præparate, ut non solus
Argivorum prҽmio caream : si quidem id non deceret.
Videtis enim hoc omnes, quod meum præmium abit alio.
Huic autem respondit postea pedibus præstans divinus Achilles,
Atride gloriosissime, avidissime omnium,
Qui tibi dabunt præmium magnanimi Achivi?
Non omnino scimus communia ullibi reposita multa.
Sed quæ quidem ex urbibus deprædati sumus, ea divisa sunt,
Populos autem non decet iterum collecta hæc congregare.
Sed tu quidem nunc hanc Deo permitte : at Achivi
Tripliciter quadrupliciterque compensabimus, si quando Jupiter
Det urbem Trojam bene munitam diripere.
Hunc autem respondens allocutus est rex Agamemnon,
Ne sic quidem quamvis *sis* fortis, divine Achilles,
Dolose agas, quoniam non effugies, neque mihi persuadebis.
Nunquid vis ut ipse habeas præmium, sed me frustra
Sedere indigentem; jubesque me hanc reddere?
Sed si dabunt præmium magnanimi Achivi,
Satisfacientes animo *meo*, ut æquale sit pretio :
Sin autem non dederint, ego certe ipse auferam
Vel tuum, vel Ajacis veniens præmium, vel Ulyssis
Abducam ablatum : & is indignabitur ad quem venero.
Verum de his post consultabimus etiam alias.
Nunc autem age navem nigram deducamus in mare vastum,
Et remiges peritos cogamus, hecatombenque
Imponamus, & ipsam Chryseida pulchram genas
Conscendere faciamus. & aliquis præfectus ex proceribus sit,
Vel Ajax, vel Idomeneus, vel divinus Ulysses,
Vel tu Pelide, omnium terribilissime virorum,
Ut nobis Apollinem places sacris factis.
Hunc autem torve intuitus alloquutus est pedes velox Achilles,
Heu impudentia indute, vafer,
Quomodo aliquis tibi promptus obediens verbo sit Achivorum,
Vel ut ad insidias eat, vel adversus viros fortiter pugnet?

Non

Οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἕνεκ' ἤλυθον αἰχμητάων
Δεῦρο μαχησόμενος· ἐπεὶ οὔτι μοι αἴτιοί εἰσιν.
Οὐ γὰρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν ἵππους,
Οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριβώλακι βωτιανείρῃ
Καρπὸν ἐδηλήσαντ'· ἐπειὴ μάλα πολλὰ μεταξὺ
Οὔρεά τε σκιόεντα, θάλασσά τε ἠχήεσσα·
Ἀλλὰ σοὶ, ὦ μέγ' ἀναιδὲς, ἅμ' ἑσπόμεθ', ὄφρα σὺ χαίρῃς,
Τιμὴν ἀρνύμενοι Μενελάῳ, σοί τε, κυνῶπα,
Πρὸς Τρώων, τῶν οὔτι μετατρέπῃ, οὐδ' ἀλεγίζεις·
Καὶ δή μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς,
Ὧι ἔπι πόλλ' ἐμόγησα, δόσαν δέ μοι υἷες Ἀχαιῶν.
Οὐ μέν σοί ποτε ἶσον ἔχω γέρας, ὁππότ' Ἀχαιοὶ
Τρώων ἐκπέρσωσ' εὖ ναιόμενον πτολίεθρον·
Ἀλλὰ τὸ μὲν πλεῖον πολυάϊκος πολέμοιο
Χεῖρες ἐμαὶ διέπουσ'· ἀτὰρ ἤν ποτε δασμὸς ἵκηται,
Σοὶ τὸ γέρας πολὺ μεῖζον, ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε
Ἔρχομ' ἔχων ἐπὶ νῆας, ἐπὴν κεκάμω πολεμίζων.
Νῦν δ' εἶμι Φθίηνδ'· ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
Οἴκαδ' ἴμεν σὺν νηυσὶ κορωνίσιν· οὐδέ σ' ὀΐω,
Ἐνθάδ' ἄτιμος ἐὼν, ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Φεῦγε μάλ', εἴ τοι θυμὸς ἐπέσσυται· οὐδέ σ' ἔγωγε
Λίσσομαι εἵνεκ' ἐμεῖο μένειν· πάρ' ἔμοιγε καὶ ἄλλοι,
Οἵ κέ με τιμήσουσι· μάλιστα δὲ μητίετα Ζεύς.
Ἔχθιστος δέ μοι ἐσσὶ διοτρεφέων βασιλήων.
Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε, μάχαι τε.
Εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, θεός που σοὶ τόγ' ἔδωκεν.
Οἴκαδ' ἰὼν σὺν νηυσί τε σῇς, καὶ σοῖς ἑτάροισι,
Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε· σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω,
Οὐδ' ὄθομαι κοτέοντος· ἀπειλήσω δέ τοι ὧδε,
Ὡς ἔμ' ἀφαιρεῖται Χρυσηΐδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
Τὴν μὲν ἐγὼ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισι
Πέμψω· ἐγὼ δέ κ' ἄγω Βρισηΐδα καλλιπάρῃον
Αὐτὸς ἰὼν κλισίηνδε, τὸ σὸν γέρας· ὄφρ' ἐῢ εἰδῇς
Ὅσσον φέρτερός εἰμι σέθεν, στυγέῃ δὲ καὶ ἄλλος
Ἶσον ἐμοὶ φάσθαι, καὶ ὁμοιωθήμεναι ἄντην.
Ὣς φάτο. Πηλείωνι δ' ἄχος γένετ', ἐν δέ οἱ ἦτορ
Στήθεσσιν λασίοισι διάνδιχα μερμήριξεν,
Ἢ ὅγε φάσγανον ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Τοὺς μὲν ἀναστήσειεν, ὁ δ' Ἀτρείδην ἐναρίζοι,
Ἠὲ χόλον παύσειεν, ἐρητύσειέ τε θυμόν.

Ἕως

Non enim ego Trojanorum gratia veni bellicosorum
Huc pugnaturus; (quippe qui culpa in me carent.)
Non enim unquam meas boves abegerunt, neque equos,
Neque unquam in Phthia fertili, alma,
Fruges populati sunt: plurimi siquidem interjacent
Montesque opaci, mareque sonorum.
Sed te, o impudentissime, una secuti sumus, ut tu gauderes,
Ulturi Menelai tuique gratia, o caninum os,
Trojanos, quos neque revereris, neque curas:
Te vero mihi præmium ablaturum minaris,
Cujus causa multum laboravi, dederuntque mihi Achivi.
Non equidem tibi unquam æquale habiturus sum præmium, quando Achivi
Trojanorum exciderint celeberrimam urbem.
At majorem partem impetuosi belli
Manus meæ gubernant: sed si quando divisio contigerit,
Tibi præmium *erit* multo majus; ego parvumque dilectumque
Habens veniam ad naves, postquam defessus ero pugnando.
Quare abibo in Phthiam: quoniam multo satius est
Domum ire cum navibus nigris: neque te puto,
Hic inhonoratus quum sis, divitias & opes exhausturum.
  Huic autem respondit postea rex virorum Agamemnon,
Fugias sane, si tibi animus est: neque te ego
Rogo gratia mei manere: apud me & alii erunt,
Qui me honorabunt: & maxime providus Jupiter.
Inimicissimus autem mihi es regum Jovis alumnorum:
Semper enim tibi contentioque grata, bellaque, pugnæque.
Quod si viribus adeo vales, profecto Deus tibi hoc dedit.
Domum reversus cum navibusque tuis, tuisque commilitonibus,
Myrmidonibus impera: te autem ego nihil moror,
Neque moveor *tua* simultate: & sic tibi denunciabo,
Quoniam a me aufert Chryseida Phœbus Apollo,
Hanc quidem ego cum navique mea, & meis commilitonibus
Dimittam; ego autem abducam Briseida pulchram genas,
Ipse veniens ad tentorium, tuum præmium: ut bene intelligas
Quanto potentior sim te: timeatque itidem alius
Æqualem *se* mihi dicere, & comparari contra.
Sic dixit. Pelidæ autem dolor exarsit, animusque ejus
In pectoribus consultis bifariam cogitavit,
Utrum ipse gladio acuto stricto a femore,
Hos quidem dimoveret, & Atridem interficeret;
An iram sedaret, compesceretque furorem.

Εἷος ὃ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ἕλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος· ἦλθε δ' Ἀθήνη
Οὐρανόθεν. πρὸ γὰρ ἧκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε, κηδομένη τε.
Στῆ δ' ὄπιθεν, ξανθῆς δὲ κόμης ἕλε Πηλείωνα,
Οἴῳ φαινομένη, τῶν δ' ἄλλων οὔτις ὁρᾶτο.
Θάμβησεν δ' Ἀχιλεύς, μετὰ δ' ἐτράπετ'· αὐτίκα δ' ἔγνω
Παλλάδ' Ἀθηναίην, δεινὼ δέ οἱ ὄσσε φάανθεν.
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τίπτ' αὖτ' Αἰγιόχοιο Διὸς τέκος εἰλήλουθας;
Ἦ ἵνα ὕβριν ἴδῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο;
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελέσθαι ὀΐω,
Ἧς ὑπεροπλίῃσι τάχ' ἄν ποτε θυμὸν ὀλέσσῃ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἦλθον ἐγὼ παύσουσα τεὸν μένος, αἴκε πίθηαι,
Οὐρανόθεν. πρὸ δέ μ' ἧκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε, κηδομένη τε.
Ἀλλ' ἄγε λῆγ' ἔριδος, μηδὲ ξίφος ἕλκεο χειρί.
Ἀλλ' ἤτοι ἔπεσιν μὲν ὀνείδισον, ὡς ἔσεταί περ.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται.
Καί ποτέ τοι τρὶς τόσσα παρέσσεται ἀγλαὰ δῶρα,
Ὕβριος εἵνεκα τῆσδε. σὺ δ' ἴσχεο, πείθεο δ' ἡμῖν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Χρὴ μὲν σφωΐτερόν γε θεὰ ἔπος εἰρύσσασθαι,
Καὶ μάλα περ θυμῷ κεχολωμένον· ὣς γὰρ ἄμεινον.
Ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ.
Ἦ, καὶ ἐπ' ἀργυρέῃ κώπῃ σχέθε χεῖρα βαρεῖαν·
Ἂψ δ' ἐς κουλεὸν ὦσε μέγα ξίφος, οὐδ' ἀπίθησε
Μύθῳ Ἀθηναίης. ἡ δ' Οὔλυμπόν δε βεβήκει,
Δώματ' ἐς αἰγιόχοιο Διός, μετὰ δαίμονας ἄλλους.
Πηλείδης δ' ἐξαῦτις ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν
Ἀτρείδην προσέειπε, καὶ οὔπω λῆγε χόλοιο,
Οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο,
Οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον ἅμα λαῷ θωρηχθῆναι,
Οὔτε λόχονδ' ἰέναι σὺν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν
Τέτληκας θυμῷ. τὸ δέ τοι κὴρ εἴδεται εἶναι.
Ἦ πολὺ λώϊόν ἐστι, κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
Δῶρ' ἀποαιρεῖσθαι, ὅστις σέθεν ἀντίον εἴποι.
Δημοβόρος βασιλεύς, ἐπεὶ οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις·
Ἦ γὰρ ἄν, Ἀτρείδη, νῦν ὕστατα λωβήσαιο.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,

Dum ille hæc agitabat mente & animo,
Educebatque e vagina magnum ensem: tum venit Pallas
Cœlitus. præmiserat enim Dea ulnis candida Juno
Ambos simul *ex* animo amansque, curansque.
Et stetit a tergo, & flava coma prehendit Pelidem,
Soli apparens, aliorum vero nullus videbat.
Tum vero expavit Achilles: & respiciens, statim cognovit
Palladem Minervam, terribiles enim ei oculi visi sunt.
Et eam compellans, verbis volucribus allocutus est,
Cur huc ægidem habentis Jovis progenies venisti?
An injuriam visura Agamemnonis Atridæ?
Sed tibi edico, id quod & perfectum iri puto,
Suis superbiis cito tandem animum perdet.
Hunc autem rursus alloquuta est Dea cæsiis oculis Minerva;
Veni ego sedatura tuam iram (si modo parueris)
Cœlitus, præmisitque me Dea candidis ulnis Juno,
Ambos simul ex animo diligensque curansque.
Quare age, quiesce a contentione, neque ensem stringe manu:
Sed verbis quidem conviciator, sicut erit:
Sic enim edico, quod & perfectum erit:
Et aliquando tibi ter tot aderunt splendida dona,
Injuriæ causa hujus. tu autem cohibe te, & obtempera nobis.
Hanc autem respondens allocutus est pedes velox Achilles,
Oportet certe vestrum, Dea, consilium sequi,
Quantumvis sim animo iratus: ita enim melius.
Quisquis Diis obtemperaverit, magis quoque exaudiunt ipsum.
Dixit, & in argenteo capulo continuit manum violentam,
Et retro in vaginam condidit magnum ensem, neque fuit inobediens
Consilio Minervæ. hæc autem in cœlum abiit,
In domos ægidem habentis Jovis, ad deos reliquos:
Tum vero Pelides asperis verbis
Atridem alloquutus est, & nondum iram posuerat;
Vinolente, canis oculos habens, & cor cervi,
Neque unquam in bellum una cum populo armari,
Neque ad insidias ire cum fortioribus Achivorum
Sustines animo. hoc enim tibi mors videtur esse.
Certe multo satius est, in exercitu amplo Achivorum
Dona auferre *illius*, quicunque tibi contradixerit:
Populi vorator Rex, quoniam hominibus nullius pretii imperas.
Certe enim, Atride, nunc postremam contumeliam fecisses.
Sed tibi edico, atque adeo magnum juramentum juro,

Ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον, τὸ μὲν οὔποτε φύλλα καὶ ὄζους
Φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,
Οὐδ' ἀναθηλήσει· περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψε
Φύλλα τε καὶ φλοιόν· νῦν αὖτέ μιν υἷες Ἀχαιῶν
Ἐν παλάμης φορέουσι δικασπόλοι, οἵτε θέμιστας
Πρὸς Διὸς εἰρύαται· ὁ δέ τοι μέγας ἔσσεται ὅρκος.
Ἦ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἷας Ἀχαιῶν
Ξύμπαντας· τοῖς δ' οὔτι δυνήσεαι ἀχνύμενός περ
Χραισμεῖν, εὖτ' ἂν πολλοὶ ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
Θνήσκοντες πίπτωσι· σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις
Χωόμενος, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισας.
Ὣς φάτο Πηλεΐδης· ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ
Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον· ἕζετο δ' αὐτός.
Ἀτρεΐδης δ' ἑτέρωθεν ἐμήνιε. τοῖσι δὲ Νέστωρ
Ἡδυεπὴς ἀνόρουσε, λιγὺς Πυλίων ἀγορητής,
Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.
Τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων
Ἐφθίαθ', οἵ οἱ πρόσθεν ἅμα τράφεν ἠδ' ἐγένοντο
Ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασσεν·
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν,
Ὦ πόποι, ἦ μέγα πένθος Ἀχαιΐδα γαῖαν ἱκάνει.
Ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος, Πριάμοιό τε παῖδες,
Ἄλλοι τε Τρῶες μέγα κεν κεχαροίατο θυμῷ,
Εἰ σφῶϊν τάδε πάντα πυθοίατο μαρναμένοιϊν,
Οἳ περὶ μὲν βουλὴ Δαναῶν, περὶ δ' ἐστὲ μάχεσθαι.
Ἀλλὰ πίθεσθ'· ἄμφω δὲ νεωτέρω ἐστὸν ἐμεῖο.
Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ καὶ ἀρείοσιν ἠέπερ ὑμῖν
Ἀνδράσιν ὡμίλησα, καὶ οὔ ποτέ μ' οἵγ' ἀθέριζον.
Οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδωμαι,
Οἷον Πειρίθοόν τε, Δρύαντά τε ποιμένα λαῶν,
Καινέα τ', Ἐξάδιόν τε, καὶ ἀντίθεον Πολύφημον,
Θησέα τ' Αἰγείδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισι·
Κάρτιστοι δὴ κεῖνοι ἐπιχθονίων τράφεν ἀνδρῶν·
Κάρτιστοι μὲν ἔσαν, καὶ καρτίστοις ἐμάχοντο
Φηρσὶν ὀρεσκῴοισι, καὶ ἐκπάγλως ἀπόλεσσαν.
Καὶ μὲν τοῖσιν ἐγὼ μεθομίλεον ἐκ Πύλου ἐλθών,
Τηλόθεν ἐξ Ἀπίης γαίης· καλέσαντο γὰρ αὐτοί·
Καὶ μαχόμην κατ' ἐμαυτὸν ἐγώ. κείνοισι δ' ἂν οὔτις
Τῶν, οἳ νῦν βροτοί εἰσιν ἐπιχθόνιοι, μαχέοιτο·
Καὶ μέν μευ βουλέων ξύνιον, πείθοντό τε μύθῳ.
Ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ὔμμες, ἐπεὶ πείθεσθαι ἄμεινον·

Næ per hoc ſceptrum, quod quidem nunquam folia & ramos
Producet, poſtquam primum truncum in montibus reliquit,
Neque repullulabit, (circum enim ferrum illud delibravit
Foliaque & corticem) & nunc id Achivi
In manibus portant judices, quique jura
A Jove tuentur: hoc autem tibi erit magnum juramentum:
Certe aliquando Achillis deſiderium aderit Achivis
Univerſis. his autem non poteris, doleas licet,
Prodeſſe, quando multi ab Hectore homicida
Morientes cadent: tu vero intus animum lacerabis
Iratus, quod fortiſſimum Achivorum non honoraris.
Sic dixit Pelides; & ſceptrum projecit in terram
Aureis clavis diſtinctum, ipſeque conſedit.
Atrides vero ex altera parte iraſcebatur. inter eos autem Neſtor
Suaviloquus ſurrexit, argutus Pyliorum orator,
Cujus etiam a lingua melle dulcior fluebat ſermo.
Illi jam duæ ætates articulata voce loquentium hominum
Defecerant, qui cum ipſo antea ſimul nutriti fuerant & geniti
In Pylo admodum divina, inter tertios autem regnabat.
Qui ipſis prudens concionatus dixit.
O Dii immortales, certe magnus luctus Achivam terram invadet.
Certe lætabitur Priamus, Priamique filii,
Cæterique Trojani valde gaudebunt animo,
Si de vobis hæc omnia reſciverint altercantibus,
Qui quidem conſilio Danais antecellitis, & pugnando.
Quin obedite; cum ambo juniores ſitis me.
Jam enim ego quoque olim cum fortioribus, quam vos eſtis,
Viris conſuetudinem habui, nec unquam me illi parvi penderunt.
Quippe nunquam tales vidi viros, neque facile videro,
Qualis Pirithouſque fuit, Dryaſque princeps populorum,
Et Cæneus, & Exadius, parque Deo Polyphemus,
Et Theſeus Ægei filius perſimilis immortalibus.
Fortiſſimi certe illi terreſtrium *erant* virorum.
Fortiſſimi ſane erant, & cum fortiſſimis pugnabant
Centauris monticolis, & immaniter interemerunt.
Et quidem cum illis habebam conſuetudinem Pylo profectus,
Procul ex Apia terra. evocaverant autem ipſi.
Et pugnabam pro viribus ego: cum illis autem nullus
Eorum, quales nunc homines ſunt terreſtres, pugnaret.
Et tamen mea conſilia audiebant, meoque obtemperabant dicto.
Quare obedite & vos, obedire ſiquidem melius.

Μήτε σὺ τόνδ᾽, ἀγαθός περ ἐὼν, ἀποαίρεο κούρην,
Ἀλλ᾽ ἔα ὥς οἱ πρῶτα δόσαν γέρας υἷες Ἀχαιῶν·
Μήτε σὺ Πηλείδ᾽ ἤθελ᾽ ἐριζέμεναι βασιλῆϊ
Ἀντιβίην· ἐπεὶ οὔποθ᾽ ὁμοίης ἔμμορε τιμῆς
Σκηπτοῦχος βασιλεὺς, ᾧτε Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν.
Εἰ δὲ σὺ καρτερός ἐσσι, θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ,
Ἀλλ᾽ ὅγε φέρτερός ἐστιν, ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἀνάσσει.
Ἀτρείδη, σὺ δὲ παῦε τεὸν μένος· αὐτὰρ ἔγωγε
Λίσσομ᾽ Ἀχιλλῆϊ μεθέμεν χόλον, ὃς μέγα πᾶσιν
Ἕρκος Ἀχαιοῖσιν πέλεται πολέμοιο κακοῖο.
Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ᾽ ὅδ᾽ ἀνὴρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων·
Πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλει, πάντεσσι δ᾽ ἀνάσσειν,
Πᾶσι δὲ σημαίνειν· ἅτιν᾽ οὐ πείσεσθαι ὀΐω.
Εἰ δέ μιν αἰχμητὴν ἔθεσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Τοὔνεκά οἱ προθέουσιν ὀνείδεα μυθήσασθαι;
Τὸν δ᾽ ἄρ᾽ ὑποβλήδην ἠμείβετο δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἦ γάρ κεν δειλός τε καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην,
Εἰ δὴ σοὶ πᾶν ἔργον ὑπείξομαι, ὅ, ττί κεν εἴπῃς.
Ἄλλοισιν δὴ ταῦτ᾽ ἐπιτέλλεο, μὴ γὰρ ἔμοιγε
Σήμαιν᾽· οὐ γὰρ ἔγωγ᾽ ἔτι σοὶ πείσεσθαι ὀΐω.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ᾽ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
Χερσὶ μὲν οὔτι ἔγωγε μαχήσομαι εἵνεκα κούρης
Οὔτε σοὶ, οὔτέ τῳ ἄλλῳ, ἐπεί μ᾽ ἀφέλεσθέ γε δόντες·
Τῶν δ᾽ ἄλλων ἅ μοι ἐστὶ θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
Τῶν οὐκ ἄν τι φέροις ἀνελὼν ἀέκοντος ἐμεῖο.
Εἰ δ᾽, ἄγε μὴν πείρησαι, ἵνα γνώωσι καὶ οἵδε·
Αἶψά τοι αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρί.
Ὣς τώ γ᾽ ἀντιβίοισι μαχεσσαμένω ἐπέεσσιν
Ἀνστήτην· λῦσαν δ᾽ ἀγορὴν παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Πηλείδης μὲν ἐπὶ κλισίας καὶ νῆας ἐΐσας
Ἤϊε σύν τε Μενοιτιάδῃ καὶ οἷς ἑτάροισιν·
Ἀτρείδης δ᾽ ἄρα νῆα θοὴν ἅλαδε προέρυσσεν,
Ἐς δ᾽ ἐρέτας ἔκρινεν ἐείκοσιν, ἐς δ᾽ ἑκατόμβην
Βῆσε θεῷ· ἀνὰ δὲ Χρυσηΐδα καλλιπάρῃον
Εἷσεν ἄγων· ἐν δ᾽ ἀρχὸς ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Οἱ μὲν ἔπειτ᾽ ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα.
Λαοὺς δ᾽ Ἀτρείδης ἀπολυμαίνεσθαι ἄνωγεν·
Οἱ δ᾽ ἀπελυμαίνοντο, καὶ εἰς ἅλα λύματ᾽ ἔβαλλον.
Ἔρδον δ᾽ Ἀπόλλωνι τελήεσσας ἑκατόμβας

Ταύ-

Neque tu ab isto (ut ut fortis) auferas puellam,
Sed sine ut ei primum dederunt præmium Achivi:
Neque tu, Pelide, velis contendere regi
Viribus adversis: nondum enim parem ei sortitus est honorem
Sceptriger rex, cui Jupiter gloriam dedit.
Quod si tu fortior es, Dea te genuit mater:
At hic potentior est, quia pluribus imperat,
Atride, tu autem compesce tuam iram; ego autem
Supplicabo Achilli, ut ponat iram, qui magnum omnibus
Propugnaculum Achivis est belli mali.
Hunc autem vicissim allocutus est rex Agamemnon:
Sane hæc omnia, senex, apprime recte dixisti.
Sed hic vir vult supra omnes esse alios,
Omnes esse in sua potestate vult, omnibus & dominari,
Omnibus & præcipere, quæ non persuasurum puto.
Quod si ipsum bellatorem fecerunt Dii immortales,
An propterea ei dicere contumelias fas est?
Huic autem interpellato sermone respondit divinus Achilles,
Certe timidusque & nullius pretii vocari deberem,
Si jam tibi in omni re cessero quamcumque dixeris.
Aliis hæc præcipias, nec mihi
Imperes: non enim me amplius tibi obtemperaturum opinor.
Sed aliud tibi dicam, tuque in mente tua reconde.
Manibus equidem non ego pugnabo gratia puellæ,
Neque tecum, neque cum alio quovis, quum a me aufertis quod dedistis:
Aliarum autem rerum, quæ mihi sunt velocem apud navem nigram,
Harum utique nihil auferes abripiens invito me.
Sin minus, age, fac periculum, ut cognoscant & hi:
Statim tibi sanguis niger fluet per lanceam.
Sic hi contrariis contendentes verbis
Surrexerunt: solverunt autem concionem apud naves Achivorum.
Pelides quidem ad tentoria & naves æquales
Abiit cumque Menœtiade suisque commilitonibus:
Atrides autem navem velocem in mare deduxit,
Et in *eam* remiges elegit viginti, & hecatomben
Imposuit Deo: & Chryseidem pulchras genas habentem
Collocavit ducens: dux autem conscendit sapiens Ulysses.
Hi quidem, conscensa navi, innavigabant humidas vias.
Exercitum autem Atrides lustrari jussit.
Illique lustrabantur, & in mare sordes projiciebant.
Sacrificabantque Apollini perfectas hecatombas

Ταύρων ἠδ' αἰγῶν παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο·
Κνίσση δ' οὐρανὸν ἷκεν ἑλισσομένη περὶ καπνῷ.
Ὣς οἱ μὲν τὰ πένοντο κατὰ στρατόν· οὐδ' Ἀγαμέμνων
Λῆγ' ἔριδος, τὴν πρῶτον ἐπηπείλησ' Ἀχιλῆϊ.
Ἀλλ' ὅγε Ταλθύβιόν τε καὶ Εὐρυβάτην προσέειπε,
Τώ οἱ ἔσαν κήρυκε καὶ ὀτρηρὼ θεράποντε,
Ἔρχεσθον κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
Χειρὸς ἑλόντ' ἀγέμεν Βρισηΐδα καλλιπάρηον·
Εἰ δέ κε μὴ δώησιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι
Ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι· τό οἱ καὶ ῥίγιον ἔσται.
  Ὣς εἰπὼν, προΐει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
Τὼ δ' ἀέκοντε βάτην παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο·
Μυρμιδόνων δ' ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθην.
Τὸν δ' εὗρον παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
Ἥμενον· οὐδ' ἄρα τώγε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς.
Τὼ μὲν ταρβήσαντε, καὶ αἰδομένω βασιλῆα,
Στήτην, οὐδέ τί μιν προσεφώνεον, οὐδ' ἐρέοντο·
Αὐτὰρ ὁ ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε,
  Χαίρετε κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι, ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν·
Ἄσσον ἴτ'· οὔ τί μοι ὔμμες ἐπαίτιοι, ἀλλ' Ἀγαμέμνων,
Ὃς σφῶϊ προΐει Βρισηΐδος εἵνεκα κούρης.
Ἀλλ' ἄγε, διογενὲς Πατρόκλεις, ἔξαγε κούρην,
Καί σφωϊν δὸς ἄγειν· τὼ δ' αὐτὼ μάρτυροι ἔστων
Πρός τε θεῶν μακάρων, πρός τε θνητῶν ἀνθρώπων,
Καὶ πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος, εἴποτε δ' αὖτε
Χρειὼ ἐμεῖο γένηται ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι
Τοῖς ἄλλοις. ἦ γὰρ ὅγ' ὀλοιῇσι φρεσὶ θύει,
Οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω,
Ὅππως οἱ παρὰ νηυσὶ σόοι μαχέοιντο Ἀχαιοί.
Ὣς φάτο. Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ,
Ἐκ δ' ἄγαγε κλισίης Βρισηΐδα καλλιπάρηον,
Δῶκε δ' ἄγειν· τὼ δ' αὖτις ἴτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν.
Ἡ δ' ἀέκουσ' ἅμα τοῖσι γυνὴ κίεν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Δακρύσας, ἑτάρων ἄφαρ ἕζετο νόσφι λιασθεὶς,
Θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς, ὁρόων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
Πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ ἠρήσατο χεῖρας ὀρεγνὺς,
Μῆτερ, ἐπεί μ' ἔτεκές γε μινυνθάδιόν περ ἐόντα,
Τιμήν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξαι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· νῦν δ' οὐδέ με τυτθὸν ἔτισεν.
Ἦ γάρ μ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.

Θι

Taurorum & caprorum juxta litus maris infructuosi.
Nidorque ad cœlum ibat circumfusus fumo.
Sic hi quidem hæc operabantur in castris: necdum Agamemnon
Cessabat a contentione, quam principio interminatus fuerat Achilli.
Sed is Talthybiumque & Eurybatem affatus est:
(Qui ei erant præcones & seduli ministri.)
Abite ad tentorium Pelidæ Achillis,
Manu prehensam abducite Briseida pulchris genis.
Quod si non dederit, egomet auferam
Veniens cum pluribus: quod ei & acerbius erit.
Sic fatus, misit ultro, duraque mandata addidit.
Hique inviti ibant juxta litus maris infructuosi:
Myrmidonumque ad tentoriaque & naves pervenerunt.
Et invenerunt apudque tentorium & navem nigram
Sedentem: neque sane hos intuitus lætatus est Achilles.
Hi quidem perterriti, & reveriti Regem,
Stabant, nec quicquam eum alloquebantur, nec interrogabant.
Cæterum hic cognovit animo suo, dixitque,
Salvete præcones, Jovis nuncii, atque etiam hominum:
Propius accedite; nihil mihi vos culpandi, sed Agamemnon,
Qui vos misit Briseidis causa puellæ.
Quare age, generose Patrocle, educ puellam,
Et ipsis trade ut abducant: vos ipsi vero testes estote
Coram Diis beatis, coramque mortalibus hominibus,
Et coram rege immiti, si unquam posthac
Opus me fuerit ad indignam pestem arcendam
Ab aliis. certe enim ille perniciosis consiliis furit,
Neque potest intelligere simul præsentia & futura,
Ut sibi apud naves salvi pugnent Achivi.
Sic dixit. Patroclus autem caro paruit sodali,
Eduxitque e tentorio Briseida pulchris genis,
Et tradidit abducendam: illi autem redibant ad naves Achivorum;
Tum illa invita una cum his mulier ibat. Sed Achilles
Lachrymans, a sociis statim sedit seorsim separatus,
Litus ad maris cani, inspiciens nigrum pontum.
Multumque matri dilectæ supplicavit manus porrigens,
Mater, quandoquidem me peperisti brevis ævi futurum,
Honorem saltem mihi debebat Olympius tribuere
Jupiter altitonans: nunc autem ne tantillum quidem me honoravit.
Certe enim me Atrides late dominans Agamemnon
Contumelia affecit: qui ablatum habet præmium, ipse postquam eripuit.

Ὣς φάτο δακρυχέων. τοῦ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ,
Ἡμένη ἐν βένθεσσιν ἁλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι·
Καρπαλίμως δ' ἀνέδυ πολιῆς ἁλὸς, ἠΰτ' ὀμίχλη·
Καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο δακρυχέοντος,
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τέκνον, τί κλαίεις, τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;
Ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω.
Τὴν δὲ βαρυστενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς,
Οἶσθα· τί ἤ τοι ταῦτ' εἰδυίῃ πάντ' ἀγορεύω;
Ὠχόμεθ' ἐς Θήβην ἱερὴν πόλιν Ἠετίωνος,
Τὴν δὲ διεπράθομέν τε, καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα·
Καὶ τὰ μὲν εὖ δάσσαντο μετὰ σφίσιν υἷες Ἀχαιῶν,
Ἐκ δ' ἕλον Ἀτρεΐδῃ Χρυσηΐδα καλλιπάρῃον·
Χρύσης δ' αὖθ' ἱερεὺς ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος,
Ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
Στέμμα τ' ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
Χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ· καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιοὺς,
Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα, δύω κοσμήτορε λαῶν.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ
Αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
Ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ,
Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
Χωόμενος δ' ὁ γέρων πάλιν ᾤχετο. τοῖο δ' Ἀπόλλων
Εὐξαμένου ἤκουσεν, ἐπεὶ μάλα οἱ φίλος ἦεν·
Ἧκε δ' ἐπ' Ἀργείοισι κακὸν βέλος, οἱ δέ νυ λαοὶ
Θνῆσκον ἐπασσύτεροι· τὰ δ' ἐπῴχετο κῆλα θεοῖο
Πάντῃ ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν. ἄμμι δὲ μάντις
Εὖ εἰδὼς ἀγόρευε θεοπροπίας Ἑκάτοιο·
Αὐτίκ' ἐγὼ πρῶτος κελόμην θεὸν ἱλάσκεσθαι.
Ἀτρείωνα δ' ἔπειτα χόλος λάβεν· αἶψα δ' ἀναστὰς
Ἠπείλησεν μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστί.
Τὴν μὲν γὰρ σὺν νηῒ θοῇ ἑλίκωπες Ἀχαιοὶ
Ἐς Χρύσην πέμπουσιν, ἄγουσι δὲ δῶρα ἄνακτι.
Τὴν δὲ νέον κλισίηθεν ἔβαν κήρυκες ἄγοντες
Κούρην Βρισῆος, τήν μοι δόσαν υἷες Ἀχαιῶν.
Ἀλλὰ σὺ, εἰ δύνασαί γε, περίσχεο παιδὸς ἑῆος.
Ἐλθοῦσ' οὔλυμπόνδε Δία λίσαι, εἴποτε δή τι
Ἢ ἔπει ὤνησας κραδίην Διὸς, ἠὲ καὶ ἔργῳ.
Πολλάκι γὰρ σέο πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄκουσα
Εὐχομένης, ὅτ' ἔφησθα κελαινεφεῖ Κρονίωνι

Οἴη

Sic dixit lachrymas fundens. Hunc autem audivit veneranda mater,
Sedens in profunditatibus maris apud patrem ſenem:
Raptimque emerſit e cano mari, velut nebula;
Et ante ipſum ſedit lachrymas fundentem,
Manuque eum demulſit, & verba fecit, & compellavit,
Fili, quid fles, & quis tuam mentem invaſit mœror?
Dic, ne tegas animo, ut ſciamus ambo.
Hanc autem graviter ſuſpirans allocutus eſt pedes velox Achilles,
Noſti: cur hæc omnia tibi conſciæ dicam?
Ivimus in Theben ſacram urbem Eetionis,
Hanc diripuimus, & adduximus huc omnia:
Et hæc quidem recte diviſerunt inter ſe Achivi,
Elegerunt autem Atridæ Chryſeida pulchris genis:
Chryſes autem poſtea ſacerdos longe jaculantis Apollinis
Venit ad veloces naves Achivorum ære loricatorum,
Redempturuſque filiam, ferenſque infinitum pretium liberationis,
Infulamque habens in manibus longe jaculantis Apollinis,
Aureo cum ſceptro: & ſupplex oravit omnes Achivos,
Atridas autem imprimis duos duces populorum.
Tunc alii quidem omnes comprobarunt Achivi
Reverendumque eſſe ſacerdotem, & ſplendidum accipiendum redemptionis pretium:
At non Atridæ Agamemnoni placuit animo,
Sed contumelioſe dimiſit, & minacem ſermonem addidit.
Tum iratus ſenex rurſus abivit: huncque Apollo
Precantem exaudivit, quoniam ei cariſſimus erat:
Immiſitque Argivis peſtiferam ſagittam, populique
Moriebantur confertim: & ferebantur miſſilia Dei
Quoquoverſus per exercitum latum Achivorum. & nobis vates
Peritus in concione narrabat vaticinia Apollinis:
Statim ego primus hortabar Deum placari.
Sed Atridem deinde ira cepit: ſtatimque exurgens
Interminatus eſt verbum, quod jam perfectum eſt.
Illam ſiquidem cum navi veloci nigris oculis Achivi
Ad Chryſem deducunt, feruntque dona Apollini.
Etenim nuper e tentorio iverunt præcones ducentes
Puellam Briſei, quam mihi dederant Achivi.
Sed tu, ſi quidem potis es, fer opem filio tuo.
Profecta ad cœlum Jovem precare, ſi ulla unquam in re
Vel verbo profuiſti Jovi, vel etiam facto.
Sæpe enim te patris in ædibus audivi
Gloriantem, quum dicebas, ab atras nubes cogente Saturnio

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Οἴη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι,
Ὁππότε μιν ξυνδῆσαι ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι,
Ἥρη τ', ἠδὲ Ποσειδάων, καὶ Παλλὰς Ἀθήνη·
Ἀλλὰ σὺ τόν γ' ἐλθοῦσα θεὰ ὑπελύσαο δεσμῶν,
Ὦχ' ἑκατόγχειρον καλέσασ' ἐς μακρὸν ὄλυμπον,
Ὃν Βριάρεων καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δέ τε πάντες
Αἰγαίων'· ὁ γὰρ αὖτε βίῃ οὗ πατρὸς ἀμείνων,
Ὅς ῥα παρὰ Κρονίωνι καθέζετο κύδεϊ γαίων·
Τὸν καὶ ὑπέδδεισαν μάκαρες θεοὶ, οὐδ' ἔτ' ἔδησαν.
Τῶν νῦν μιν μνήσασα παρέζεο, καὶ λαβὲ γούνων,
Αἴκέν πως ἐθέλησιν ἐπὶ Τρώεσσιν ἀρῆξαι,
Τοὺς δὲ κατὰ πρύμνας τε καὶ ἀμφ' ἅλα ἔλσαι Ἀχαιοὺς
Κτεινομένους, ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος,
Γνῷ δὲ καὶ Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
Ἣν ἄτην, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισε.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα,
Ὤ μοι τέκνον ἐμὸν, τί νύ σ' ἔτρεφον αἰνὰ τεκοῦσα;
Αἴθ' ὄφελες παρὰ νηυσὶν ἀδάκρυτος καὶ ἀπήμων
Ἧσθαι· ἐπεί νύ τοι αἶσα μίνυνθά περ, οὔτι μάλα δήν·
Νῦν δ' ἅμα τ' ὠκύμορος καὶ ὀϊζυρὸς περὶ πάντων
Ἔπλεο· τῷ σε κακῇ αἴσῃ τέκον ἐν μεγάροισι.
Τοῦτο δέ τοι ἐρέουσα ἔπος Διῒ τερπικεραύνῳ
Εἶμ' αὐτὴ πρὸς ὄλυμπον ἀγάννιφον, αἴκε πίθηται.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισι,
Μήνι' Ἀχαιοῖσιν, πολέμου δ' ἀποπαύεο πάμπαν.
Ζεὺς γὰρ ἐπ' Ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας
Χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα· (θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἕποντο)
Δωδεκάτῃ δέ τοι αὖθις ἐλεύσεται ὄλυμπόν δε.
Καὶ τότ' ἔπειτά τοι εἶμι Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
Καί μιν γουνάσομαι, καί μιν πείσεσθαι ὀΐω.
  Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπεβήσατο· τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ
Χωόμενον κατὰ θυμὸν ἐϋζώνοιο γυναικὸς,
Τήν ῥα βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρων. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἐς Χρύσην ἵκανεν, ἄγων ἱερὴν ἑκατόμβην.
Οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
Ἱστία μὲν στείλαντο, θέσαν δ' ἐν νηῒ μελαίνῃ·
Ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ πέλασαν, προτόνοισιν ὑφέντες,
Καρπαλίμως· τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρεσσαν ἐρετμοῖς,
Ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν.
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
Ἐκ δ' ἑκατόμβην βῆσαν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι.

Solam inter immortales indignam cladem avertisse,
Quando eum colligare cœlestes voluerunt alii,
Junoque, & Neptunus, & Pallas Minerva:
Sed tu eum superveniens, Dea, liberasti a vinculis,
Statim Centimanum vocans in excelsum olympum,
Quem Briareum vocant Dii, homines autem omnes
Ægæonem: is enim viribus suo patre præstantior,
Qui apud Saturnium sedebat honore lætus.
Quem extimuerunt immortales Dii, neque amplius ligaverunt.
His nunc illi in memoriam revocatis asside, & prehende genua,
Si quo modo velit Trojanis opem ferre,
Ad puppes vero usque & ad mare concludere Achivos
Cæsos, ut omnes plectantur ob regem,
Sentiat autem & Atrides late dominans Agamemnon
Suam culpam, quod fortissimum Achivorum nihil honoravit.
Huic respondit deinde Thetis lachrymas effundens,
Heu fili mi, cur te enutrivi, quem malo fato peperi?
O utinam apud naves sine lachrymis & illæsus
Sederes: nam certe tibi fata instant, nec procul absunt:
Sed nunc simul & cito moriturus, & ærumnosus supra omnes
Es: idcirco te malo fato peperi in ædibus.
Hoc autem dictura verbum Jovi gaudenti fulmine
Vadam ipsa in Olympum nivosum, si forte obediat.
Sed tu quidem nunc navibus assidens velocibus
Indignare Achivis, & bello abstine prorsus.
Jupiter enim in Oceanum ad inculpatos Æthiopas
Hesternus abiit ad convivium. (Diique simul omnes sequuti sunt)
Duodecimo autem redibit in cœlum:
Et tunc postea vadam Jovis ad ære fundatam domum,
Et ejus genibus advolvar, & eum persuasum iri puto.
Sic locuta abiit: illum autem reliquit ibi
Iratum animo propter mulierem eleganter cinctam,
Quam vi ab invito abstulerant. Verum Ulysses
In Chrysen pervenit, ducens sacram hecatomben.
Qui postquam portum valde profundum intraverant,
Vela quidem legerunt, posueruntque in navi nigra:
Malum autem receptaculo ejus admoverunt rudentibus demissum
Statim: & hanc in portum egerunt remis,
Anchorisque jactis retinacula alligaverunt:
Verum & ipsi exierunt in litus maris:
Et hecatomben exposuerunt longe jaculanti Apollini.

Ἐκ δὲ Χρυσηῒς νηὸς βῆ ποντοπόροιο.
Τὴν μὲν ἔπειτ' ἐπὶ βωμὸν ἄγων πολύμητις Ὀδυσσεὺς
Πατρὶ φίλῳ ἐν χερσὶ τίθει, καί μιν προσέειπεν,
Ὦ Χρύση, πρό μ' ἔπεμψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Παῖδά τε σοὶ ἀγέμεν, Φοίβῳ θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
Ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν, ὄφρ' ἱλασόμεσθ' Ἄνακτα,
Ὃς νῦν Ἀργείοισι πολύστονα κήδε' ἐφῆκεν.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων
Παῖδα φίλην· τοὶ δ' ὦκα Θεῷ κλειτὴν ἑκατόμβην
Ἑξείης ἔστησαν ἐΰδμητον περὶ βωμόν.
Χερνίψαντο δ' ἔπειτα, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
Τοῖσιν δὲ Χρύσης μεγάλ' εὔχετο, χεῖρας ἀνασχὼν,
Κλῦθί μευ Ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις.
Ἤδη μέν ποτ' ἐμεῦ πάρος ἔκλυες εὐξαμένοιο,
Τίμησας μὲν ἐμὲ, μέγα δ' ἴψαο λαὸν Ἀχαιῶν·
Ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ,
Ἤδη νῦν Δαναοῖσιν ἀεικέα λοιγὸν ἄμυνον.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
Αὖ ἔρυσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν, καὶ ἔδειραν,
Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
Καῖε δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον
Λεῖβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Κοῦροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ Θεὸν ἱλάσκοντο,
Καλὸν ἀείδοντες παιήονα κοῦροι Ἀχαιῶν,
Μέλποντες Ἑκάεργον· ὁ δὲ φρένα τέρπετ' ἀκούων.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
Δὴ τότε κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καὶ τότ' ἔπειτ' ἀνάγοντο μετὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν·
Τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει ἑκάεργος Ἀπόλλων.

Sed & Chryseis navi exivit pontigrada.
Hanc quidem postea ad altare ducens sapiens Ulysses,
Patri caro in manus posuit, & eum allocutus est,
O Chryse, misit me rex virorum Agamemnon,
Filiamque tibi ut ducerem, Phœboque sacram hecatomben
Sacrificarem pro Danais, ut placaremus Apollinem,
Qui modo Argivis acerbissimos dolores immisit.
Sic locutus, in manus posuit. Ille autem accepit gaudens
Filiam suam: illique statim Deo splendidam hecatomben
Ordine statuerunt rite ædificatum circa altare.
Et manus deinde lavarunt, & molas sumpserunt.
Inter eos autem Chryses alta voce precabatur, manibus sublatis,
Audi me Apollo, qui Chrysen tueris,
Cillamque mirandam, Tenedoque potenter imperas.
Jam quidem aliquando me antea exaudisti precantem,
Et honorasti me, multumque læsisti populum Achivorum.
Item & nunc mihi hoc perfice votum,
Jam nunc *a* Danais indignam pestem remove.
Sic dixit orans: eumque exaudivit Phœbus Apollo.
Cæterum postquam precati fuerunt, & molas projecerunt,
Cervicem retro egerunt primum, & jugularunt, & pellem detraxerunt,
Femoraque execuerunt, adipeque cooperuerunt,
Duplicata, & ipsis frusta cruda imposuerunt.
Adolebat autem in lignis fissis senex, & insuper generosum vinum
Libabat: juvenesque secus illum tenebant quinquefidum veru quisque manibus.
Sed postquam femora exusta fuerant, & viscera gustarant,
Minutatim secuerunt cætera, & verubus transfixerunt,
Assaruntque scite, detraxeruntque omnia.
Cæterum ubi cessarunt ab opere, appararuntque convivium,
Epulabantur: neque quicquam animus indiguit cibo æquali.
Sed postquam potus & cibi desiderium exemerunt,
Pueri quidem crateras coronaverunt vino;
Distribueruntque omnibus, qui poculis libabant auspicantes.
Et illi totum diem cantu deum placabant,
Lætum canentes pæana juvenes Achivorum,
Cantu celebrantes Apollinem. illeque animo delectabatur audiens.
Quando autem sol occidit, & tenebræ obortæ sunt,
Tunc vero dormiverunt propter retinacula navis.
Et quando mane genita apparuit rosea digitos Aurora,
Tunc e portu solverunt ad amplum exercitum Achivorum.
Illisque secundum ventum misit longe jaculans Apollo.

Il-

Οἱ δ' ἱστὸν στήσαντ', ἀνά θ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν·
Ἐν δ' ἄνεμος πρῆσεν μέσον ἱστίον, ἀμφὶ δὲ κῦμα
Στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε, νηὸς ἰούσης·
Ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθα.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν,
Νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν
Ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθοις, ὑπὸ δ' ἕρματα μακρὰ τάνυσσαν·
Αὐτοὶ δ' ἐσκίδναντο κατὰ κλισίας τε νέας τε.
Αὐτὰρ ὁ μήνιε νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισι
Διογενὴς Πηλέος υἱὸς πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Οὔτέ ποτ' εἰς ἀγορὴν πωλέσκετο κυδιάνειραν,
Οὔτέ ποτ' ἐς πόλεμόν γ'· ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ,
Αὖθι μένων, ποθέεσκε δ' ἀϋτήν τε πτόλεμόν τε.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' ἠώς,
Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες
Πάντες ἅμα, Ζεὺς δ' ἦρχε· Θέτις δ' οὐ λήθετ' ἐφετμέων
Παιδὸς ἑοῦ, ἀλλ' ἥγ' ἀνεδύσατο κῦμα θαλάσσης,
Ἠερίη δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν, Οὔλυμπόν τε·
Εὗρεν δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἄτερ ἥμενον ἄλλων
Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο.
Καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο, καὶ λάβε γούνων
Σκαιῇ· δεξιτερῇ δ' ἄρ' ὑπ' ἀνθερεῶνος ἑλοῦσα,
Λισσομένη προσέειπε Δία Κρονίωνα ἄνακτα,
Ζεῦ πάτερ, εἴ ποτε δή σε μετ' ἀθανάτοισιν ὄνησα,
Ἢ ἔπει, ἢ ἔργῳ, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ.
Τίμησόν μοι υἱὸν, ὃς ὠκυμορώτατος ἄλλων
Ἔπλετ'· ἀτάρ μιν νῦν γε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Ἠτίμησεν. ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας.
Ἀλλὰ σύ πέρ μιν τῖσον, Ὀλύμπιε μητίετα Ζεῦ·
Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώεσσι τίθει κράτος, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ
Υἱὸν ἐμὸν τίσωσιν, ὀφέλλωσίν τέ ἑ τιμῇ.
Ὣς φάτο. τὴν δ' οὔτι προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἀλλ' ἀκέων δὴν ἧστο. Θέτις δ' ὡς ἥψατο γούνων,
Ὣς ἔχετ' ἐμπεφυυῖα, καὶ εἴρετο δεύτερον αὖθις,
Νημερτὲς μὲν δή μοι ὑπόσχεο, καὶ κατάνευσον,
Ἢ ἀπόειπ'· ἐπεὶ οὔ τι ἔπι δέος· ὄφρ' ἐῢ εἰδῶ,
Ὅσσον ἐγὼ μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη θεός εἰμι.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἦ δὴ λοίγια ἔργ' ὅτ' ἔμ' ἐχθοδοπῆσαι ἐφήσεις
Ἥρῃ, ὅταν μ' ἐρέθῃσιν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.
Ἡ δὲ καὶ αὔτως μ' αἰεὶ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι

Νε-

Illi vero malum erexerunt, velaque alba panderunt.
Ventusque flatu implevit medium velum, & circum unda
Carinam nigra valde resonabat, navi eunte:
Hæc autem currebat per undam secans vias.
Sed postquam venerunt ad castra ampla Achivorum,
Navem illi nigram in continentem subduxerunt
Altum ad litus, & palangas longas subtenderunt:
Et ipsi sparsi sunt per tentoriaque navesque.
At ille iratus navibus assidens velocibus
Generosus Pelei filius pedes celer Achilles,
Neque unquam concionem frequentabat illustres viros habentem,
Neque unquam in prælio versabatur, sed macerabat suum cor,
Illic manens, & desiderabat præliumque bellumque.
Sed quando jam ex eo duodecimus erat dies,
Tum demum ad olympum ibant dii immortales
Omnes simul, præeunte Jove: nec Thetis oblita est mandatorum
Filii sui, sed emersit ex unda maris,
Matutinaque petiit altum cœlum olympumque:
Et invenit late prospicientem Saturnium seorsum sedentem ab aliis
In summo vertice multa cacumina habentis olympi.
Et ante ipsum sedit, & prehendit genua
Sinistra: dextraque mento prehenso,
Supplicans affata est Jovem Saturnium regem,
Jupiter pater, si quando tibi inter immortales profui,
Vel verbo, vel opere, hoc mihi perfice votum:
Honora mihi filium, qui brevissimæ vitæ præ cæteris
Est: sed ipsum nunc rex virorum Agamemnon
Contumelia affecit. habet enim præmium ereptum quod ipse vi cepit.
Sed tu saltem ipsum honora, olympie sapientissime Jupiter:
Et tamdiu Trojanis concede victoriam, donec Achivi
Filium meum honorent, & amplificent honore.
Sic dixit. Hanc autem nihil allocutus est nubes cogens Jupiter,
Sed tacitus diu sedit. Thetis autem, ut apprehenderat genua,
Sic tenebat inhærens, rogabatque iterum,
Vere jam mihi promitte, & annue,
Vel abnue: nec enim est cur metuas: ut bene sciam,
Quantum ego inter omnes inhonoratissima Dea sim.
Hanc autem graviter suspirans allocutus est nubes cogens Jupiter,
Perniciosum sane facinus erit, quando me in offensionem impellis
Junonis, quum me irritat contumeliosis verbis.
Illa vero etiam temere mecum semper inter immortales Deos

Con-

Νεικεῖ, καί τέ με φησὶ μάχῃ Τρώεσσιν ἀρήγειν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖθις ἀπόστιχε, μή σε νοήσῃ
Ἥρη· ἐμοὶ δέ κε ταῦτα μελήσεται ὄφρα τελέσσω.
Εἰ δ', ἄγε, τοι κεφαλῇ κατανεύσομαι, ὄφρα πεποίθῃς·
Τοῦτο γὰρ ἐξ ἐμέθεν γε μετ' ἀθανάτοισι μέγιστον
Τέκμωρ. οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον, οὐδ' ἀπατηλὸν,
Οὐδ' ἀτελεύτητον γ' ὅ, τί κεν κεφαλῇ κατανεύσω.
Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.
Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπεῤῥώσαντο ἄνακτος
Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο, μέγαν δ' ἐλέλιξεν ὄλυμπον.
Τώ γ' ὣς βουλεύσαντε διέτμαγεν· ἡ μὲν ἔπειτα
Εἰς ἅλα ἆλτο βαθεῖαν ἀπ' αἰγλήεντος ὀλύμπου,
Ζεὺς δὲ ἑὸν πρὸς δῶμα. θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἀνέσταν
Ἐξ ἑδέων, σφοῦ πατρὸς ἐναντίον· οὐδέ τις ἔτλη
Μεῖναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' ἀντίοι ἔσταν ἅπαντες.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου, οὐδέ μιν Ἥρη
Ἠγνοίησεν, ἰδοῦσ' ὅτι οἱ συμφράσσατο βουλὰς
Ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος,
Αὐτίκα κερτομίοισι Δία Κρονίωνα προσηύδα,
Τίς δ' αὖ τοι, δολομῆτα θεῶν συμφράσσατο βουλάς;
Αἰεί τοι φίλον ἐστὶν ἐμεῦ ἀπὸ νόσφιν ἐόντα,
Κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν· οὐδέ τι πώ μοι
Πρόφρων τέτληκας εἰπεῖν ἔπος ὅ, ττι νοήσεις.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Ἥρη, μὴ δὴ πάντας ἐμοὺς ἐπιέλπεο μύθους
Εἰδήσειν· χαλεποί τοι ἔσοντ', ἀλόχῳ περ ἐούσῃ.
Ἀλλ' ὃν μέν κ' ἐπιεικὲς ἀκουέμεν, οὔτις ἔπειτα
Οὔτε θεῶν πρότερος τόνγ' εἴσεται, οὔτ' ἀνθρώπων·
Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλοιμι νοῆσαι,
Μήτι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο, μηδὲ μετάλλα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη,
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπας;
Καὶ λίαν σε πάρος γ' οὔτ' εἴρομαι, οὔτε μεταλλῶ·
Ἀλλὰ μάλ' εὔκηλος τὰ φράζεαι ἅσσ' ἐθέλῃσθα.
Νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μή σε παρείπῃ
Ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
Ἠερίη γάρ σοί γε παρέζετο, καὶ λάβε γούνων.
Τῇ σ' ὀΐω κατανεῦσαι ἐτήτυμον, ὡς Ἀχιλῆα
Τιμήσῃς, ὀλέσῃς δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς,
Δαιμονίη, αἰεὶ μὲν ὀΐεαι, οὐδέ σε λήθω·

Πρῆ-

Contendit; atque me dicit in pugna Trojanis auxiliari.
Quare tu quidem nunc abi, ne te videat
Juno: mihi autem hæc erunt curæ ut perficiam.
Quod ſi non credis, age, capite tibi annuam, ut fidem habeas.
Hoc enim a me inter immortales certiſſimum
Signum. neque enim *verbum* meum revocabile, neque fallax,
Neque irritum *eſt* quodcunque capite annuero.
  Dixit, & nigris ſuperciliis annuit Saturnius.
Immortaleſque comæ commotæ ſunt regis
A capite immortali, ac magnum concuſſit olympum.
Illi re ſic deliberata disjuncti ſunt: hæc deinde
In mare deſiliit profundum de ſplendido olympo;
Jupiter autem in ſuam domum. Dii vero ſimul omnes aſſurrexerunt
Ex ſedibus, ſui patris in occurſum: neque quiſquam ſuſtinuit
Expectare venientem, ſed obvii ſteterunt omnes.
Sic ille illic reſedit in ſolio, neque ipſum Juno
Ignoravit, conſpicata quod contulerat cum eo conſilia
Argenteos pedes habens Thetis, filia marini ſenis.
Statim itaque conviciis Jovem Saturnium adorta eſt,
  Quis vero iterum, doloſe, Deorum contulit conſilia?
Semper tibi gratum eſt, a me ſeorſum agentem,
Clandeſtina conſilia ineuntem ſtatuere: neque unquam mihi quicquam
Lubens ſuſtinuiſti dicere conſilium quodcumque cogitaveris.
  Huic reſpondit deinde pater hominumque Deorumque,
Juno, ne omnia mea ſperato conſilia
Te ſcituram: difficilia tibi erunt, uxor utut *mea* ſis:
Sed quod quidem par *fuerit* audire, nullus
Neque Deorum prior hoc ſciet, neque hominum:
Quod autem ego ſeorſum a Diis voluero animo concipere,
Ne tu hæc ſingula interroga, neque perſcrutare.
  Huic reſpondit poſtea magnis oculis prædita veneranda Juno,
Severiſſime Saturnie, quale verbum dixiſti?
Et omnino te antea neque interrogavi, neque perſcrutor:
Sed valde quietus hæc conſultas quæcumque vis.
Nunc vero valde timeo animo, ne te ſeduxerit
Argenteos pedes habens Thetis, filia marini ſenis.
Matutina enim tibi aſſedit, & prehendit genua.
Cui te ſuſpicor annuiſſe certe, ut Achillem
Honores, perdaſque multos ad naves Achivos.
  Huic viciſſim reſpondens dixit nubes cogens Jupiter,
Improba, ſemper quidem ſuſpicaris, nec te lateo:

Pro-

Πρῆξαι δ' ἔμπης οὔτι δυνήσεαι, ἀλλ' ἀπὸ θυμοῦ
Μᾶλλον ἐμοὶ ἔσεαι. τὸ δέ τοι καὶ ῥίγιον ἔσται.
Εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἐστὶν, ἐμοὶ μέλλει φίλον εἶναι.
Ἀλλ' ἀκέουσα κάθησο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ·
Μή νύ τοι οὐ χραισμῶσιν ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ
Ἆσσον ἰόνθ', ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖρας ἐφείω.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη·
Καί ῥ' ἀκέουσα καθῆστο, ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ.
Ὤχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοὶ οὐρανίωνες.
Τοῖσιν δ' Ἥφαιστος κλυτοτέχνης ἦρχ' ἀγορεύειν,
Μητρὶ φίλῃ ἐπίηρα φέρων λευκωλένῳ Ἥρῃ,
Ἦ δὴ λοίγια ἔργα τάδ' ἔσσεται, οὐδ' ἔτ' ἀνεκτὰ,
Εἰ δὴ σφὼ ἕνεκα θνητῶν ἐριδαίνετον ὧδε,
Ἐν δὲ θεοῖσι κολῳὸν ἐλαύνετον· οὐδέ τι δαιτὸς
Ἐσθλῆς ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.
Μητρὶ δ' ἐγὼ παράφημι, καὶ αὐτῇ περ νοεούσῃ,
Πατρὶ φίλῳ ἐπίηρα φέρειν Διῒ, ὄφρα μὴ αὖτε
Νεικείῃσι πατὴρ, σὺν δ' ἡμῖν δαῖτα ταράξῃ.
Εἴπερ γάρ κ' ἐθέλῃσιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς
Ἐξ ἑδέων στυφελίξαι· ὁ γὰρ πολὺ φέρτατός ἐστιν.
Ἀλλὰ σὺ τόνγ' ἐπέεσσι καθάπτεσθαι μαλακοῖσιν·
Αὐτίκ' ἔπειθ' ἵλαος Ὀλύμπιος ἔσσεται ἡμῖν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ ἀναΐξας, δέπας ἀμφικύπελλον
Μητρὶ φίλῃ ἐν χερσὶ τίθει· καί μιν προσέειπε,
Τέτλαθι, μῆτερ ἐμὴ, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ,
Μή σε, φίλην περ ἐοῦσαν, ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι
Θεινομένην· τότε δ' οὔτι δυνήσομαι, ἀχνύμενός περ,
Χραισμεῖν. ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι.
Ἤδη γάρ με καὶ ἄλλοτ' ἀλεξέμεναι μεμαῶτα,
Ῥῖψε ποδὸς τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο.
Πᾶν δ' ἦμαρ φερόμην, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
Κάππεσον ἐν Λήμνῳ· (ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν)
Ἔνθα με Σίντιες ἄνδρες ἄφαρ κομίσαντο πεσόντα.
Ὣς φάτο. μείδησεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἥρη.
Μειδήσασα δὲ, παιδὸς ἐδέξατο χειρὶ κύπελλον.
Αὐτὰρ ὁ τοῖς ἄλλοισι θεοῖς ἐνδέξια πᾶσιν
Οἰνοχόει, γλυκὺ νέκταρ ἀπὸ κρητῆρος ἀφύσσων.
Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν,
Ὡς ἴδον Ἥφαιστον διὰ δώματα ποιπνύοντα.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Δαίνυντ'· οὐδ' ἔτι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,

Proficere tamen nihil poteris, sed animo ingrata
Magis eris meo: & hoc acerbius tibi erit:
Quod si hoc ita est, mihi gratum erit.
Quare tacita sedeto, meoque pare consilio:
Ne forte tibi parum prosint quotquot Dii sunt in olympo
Propius accedentes, quum tibi invictas manus injecero.
Sic dixit. timuit autem magnis oculis veneranda Juno;
Et tacita sedit, inflexo suo corde.
Moleste autem tulerunt in domo Jovis Dii cœlicolæ.
Et inter eos Vulcanus inclytus artifex cœpit concionari,
Matri suæ gratificans candidas ulnas habenti Junoni,
Certe pestifera facta hæc erunt, nec amplius toleranda,
Si vos gratia mortalium contenditis sic,
Interque deos tumultum excitatis: neque ulla epuli
Boni erit voluptas, quoniam pejora vincunt.
Matri autem ego suadeo & ipsi licet intelligenti,
Patri caro obsequium præstare Jovi, ne iterum
Objurget pater, & nobis convivium conturbet.
Si enim vult Olympius fulminator
Ex sedibus deturbare; Is enim longe potentissimus est.
Sed tu hunc verbis demulceto mollibus:
Statim deinde placidus Olympius erit nobis.
Sic dixit: & surgens poculum rotundum
Matri suæ in manibus posuit: & eam allocutus est,
Fer patienter mater mea, & sustine, quamvis doleas,
Ne te, dilecta sis licet, his oculis videam
Vapulantem; tunc enim non potero, quamvis doleam,
Juvare. difficilis enim Olympius cui resistatur.
Jam enim me & alias adjuvare cupientem
Dejecit, pede prehensum, de limine divino.
Totumque diem ferebar; & una cum sole occidente
Decidi in Lemnum: (parum autem jam animæ inerat)
Ibi me Sinties viri statim exceperunt cadentem.
Sic dixit: risit autem dea candidas ulnas habens Juno:
Et subridens, a filio accepit manu poculum.
Cæterum is reliquis diis a dextra exorsus omnibus
Fundebat dulce nectar ex cratere hauriens.
Immensus autem excitatus est risus beatis Diis,
Ut viderunt Vulcanum per ædes ministrantem.
Sic tunc totum diem usque ad solem occidentem
Convivabantur: neque amplius animus indiguit dapibus æqualibus,

Nec

Οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ᾽ Ἀπόλλων,
Μουσάων θ᾽, αἳ ἄειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέδυ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο,
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος,
Ἧχι ἑκάστῳ δῶμα περικλυτὸς ἀμφιγυήεις
Ἥφαιστος ποίησ᾽ εἰδυίῃσι πραπίδεσσι·
Ζεὺς δὲ πρὸς ὃν λέχος ἤι᾽ Ὀλύμπιος ἀστεροπητής,
Ἔνθα πάρος κοιμᾶθ᾽, ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι·
Ἔνθα καθεῦδ᾽ ἀναβάς· παρὰ δὲ χρυσόθρονος Ἥρη.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Β ΙΛΙΑΔΟΣ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ζεὺς (ἐμέμνητο γὰρ τῆς Θέτιδος ἱκεσίας,) τῶν ἄλλων θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων ὕπνῳ σχολαζόντων, πρὸ ὀφθαλμῶν ποιούμενος τιμῆσαι τὸν τοῦ Πηλέως, ὄνειρον Ἀγαμέμνονι πέμπει, κελεύων αὐτῷ ἐκβάλλειν πάντως τοὺς Ἕλληνας εἰς τὴν μάχην. συμβουλεύων αὐτῷ δηλαδὴ καὶ τὸν Ἀχιλλέα παρακαλέσαι. ὁ δὲ, οὐ συνιεὶς τὸ ὄναρ, τοῖς ἀριστεῦσιν αὐτὸ διηγεῖται. καὶ μετὰ τοῦτο εἰς ἐκκλησίαν ἀθροίσας πάντας Ἕλληνας, ὑπόπτως πρὸς αὐτοὺς διακείμενος, διὰ τὸ ἡγεῖσθαι τὸν Ἀχιλλέα ἐπιτιθέμενον αὐτοῦ τῇ ἀρχῇ, προσοικειοῦσθαι τὸ πᾶν πλῆθος, πειράζων, φεύγειν αὐτοὺς εἰς τὰς πατρίδας κελεύει. οἱ δὲ, οὐ συνιέντες, ὅτι τὸ καθέλκειν τὰς ναῦς, καὶ εἰς τὰς πατρίδας ἀπαλλάττεσθαι χωροῦσιν. Ὀδυσσεὺς δὲ, ὑποθεμένης αὐτῷ Ἀθηνᾶς, τοὺς μὲν ἀρίστους πειθοῖ κατέχει, τῶν δὲ στρατιωτῶν πικρῶς καθάπτεται. παύει δὲ καὶ Θερσίτην, ἀμέτρως πρὸς τὸν βασιλέα στασιάζοντα· καὶ τοὺς Ἕλληνας μεῖναι, καὶ τὴν Ἴλιον ἑλεῖν προτρέπει. Συμβουλεύσαντος δὲ καὶ Νέστορος τὰ αὐτὰ, Ἀγαμέμνων θύσας τῷ Διῒ, τοὺς γέροντας ἑστιᾷ· καὶ προτρεψάμενος τοὺς Ἕλληνας, ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐξάγει πάντας. Ἑξῆς δέ ἐστιν ὁ κατάλογος τῶν νεῶν, ἐφ᾽ ὧν ἦλθον οἱ Ἕλληνες, καὶ τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν, καὶ τῶν Τρώων καὶ τῶν ἐπικούρων.

Βῆτα δ᾽ ὄνειρον ἔχει, ἀγορήν, καὶ νῆας ἀριθμεῖ.

Ἄλλοι μέν ῥα θεοί τε καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταὶ
Εὗδον παννύχιοι· Δία δ᾽ οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος,
Ἀλλ᾽ ὅγε μερμήριζε κατὰ φρένα, ὡς Ἀχιλῆα
Τιμήσῃ, ὀλέσῃ δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,

Πέμ-

Nec cithara perpulchra, quam tenebat Apollo,
Musisque, quæ canebant, alternantes voce pulchra.
Cæterum postquam occidit splendida lux solis,
Hi quidem decubituri abierunt domum unusquisque,
Ubi singulis domum inclytus pedes claudus
Vulcanus fecerat solertibus præcordiis:
Jupiter autem ad suum lectum abiit olympius fulgurum auctor,
Ubi antea dormiebat, quando ipsum dulcis somnus invaderet: (no.
Illic dormivit cum ascendisset: juxtaque, aureum solium habens Ju-

ARGUMENTUM SECUNDI LIBRI ILIADIS HOMERI.

JUpiter (memor enim erat eorum, quæ supplicibus precibus Thetis ab eo petierat) cum cæteri dii hominesque somno indulgerent, ob oculos illud sibi proponens, ut Achillem Pelei filium honoraret, somnium Agamemnoni immittit, imperans ipsi, ut omnes Græcos ad prælium educeret, quin etiam suadens ipsi, ut & Achillem advocaret. Ille vero, cum somnium non intellexisset, hoc Græcorum principibus narravit. Postea vero, cum omnes Græcos ad concionem convocasset, (quod eos haberet suspectos, quia existimabat Achillem suum imperium aggredi, ac (ideo) universam Græcorum multitudinem sibi conciliare,) eorum animos pertentans, ipsos in patriam quosque suam fugere jubet. Illi vero cum Regis mentem consiliumque non intellexissent, ad naves deducendas, & ad discedendum in patriam se præparare cœperunt. At Ulysses a Minerva monitus, optimates quidem suasoriis verbis (in officio) continet, (& ad discessum jam paratos retinet,) in (gregarios) vero milites acriter invehitur. Thersitem etiam, qui petulanter ac seditiose Regem verbis insectabatur, compescit: & Græcos ad perseverandum in Ilii obsidione, & ad urbem expugnandam adhortatur. Cum autem & Nestor eadem suasisset, Agamnenon post sacrificium Jovi factum, seniores (ac Principes Græcorum) convivio excepit. Omnesque Græcos, (ad rem fortiter gerendam) adhortatus, ad prælium educit. Sequitur vero deinde Catalogus (ac enumeratio) tam navium, quibus Græci ad Ilium sunt profecti, quam ipsorum ducum, & auxiliatorum (militum, qui Trojanis auxilium tulerant.)

CÆteri quidem Diique & viri ex equis pugnantes (somnus,
Dormiebant totam noctem: Jovem autem non tenebat dulcis
Sed is anxie cogitabat animo, ut Achillem
Honoraret, & perderet multos ad naves Achivorum.
Hoc autem ei in animo optimum visum est consilium,

Πέμψαι ἐπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι οὖλον ὄνειρον·
Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Βάσκ' ἴθι οὖλε ὄνειρε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Ἐλθὼν ἐς κλισίην Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο,
Πάντα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορευέμεν ὡς ἐπιτέλλω·
Θωρῆξαί ἑ κέλευε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς
Πανσυδίῃ. νῦν γάρ κεν ἕλοι πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων. οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη· Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται.
Ὣς φάτο· βῆ δ' ἄρ' ὄνειρος ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσε·
Καρπαλίμως δ' ἵκανε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Βῆ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα· τὸν δ' ἐκίχανεν
Εὕδοντ' ἐν κλισίῃ, περὶ δ' ἀμβρόσιος κέχυθ' ὕπνος.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, Νηληΐῳ υἷι ἐοικὼς
Νέστορι, τόν ῥα μάλιστα γερόντων τῖ' Ἀγαμέμνων.
Τῷ μιν ἐεισάμενος προσεφώνεε θεῖος ὄνειρος,
Εὕδεις Ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο;
Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,
Ὧι λαοί τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα μέμηλε.
Νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα. Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
Ὅς σευ ἄνευθεν ἐὼν μέγα κήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει·
Θωρῆξαί σε κέλευσε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς
Πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων. οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη· Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται
Ἐκ Διός. ἀλλὰ σὺ σῇσιν ἔχε φρεσὶ, μηδέ σε λήθη
Αἱρείτω, εὖτ' ἄν σε μελίφρων ὕπνος ἀνήῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσατο· τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ
Τὰ φρονέοντ' ἀνὰ θυμὸν, ἅ ῥ' οὐ τελέεσθαι ἔμελλε.
Φῆ γὰρ ὅγ' αἱρήσειν Πριάμου πόλιν ἤματι κείνῳ,
Νήπιος· οὐδὲ τὰ ᾔδη, ἅ ῥα Ζεὺς μήδετο ἔργα.
Θήσειν γὰρ ἔτ' ἔμελλεν ἐπ' ἄλγεά τε στοναχάς τε
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι διὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνου. θείη δέ μιν ἀμφέχυτ' ὀμφή·
Ἕζετο δ' ὀρθωθείς· μαλακὸν δ' ἔνδυνε χιτῶνα,
Καλὸν, νηγάτεον· περὶ δ' αὖ μέγα βάλλετο φᾶρος·
Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον·
Εἵλετο δὲ σκῆπτρον πατρώϊον ἄφθιτον αἰεί,

Mittere ad Atridem Agamemnonem pernicioſum Somnium.
Et id compellans, verbis volucribus allocutus eſt,
Vade age pernicioſum Somnium celeres ad naves Achivorum,
Ingreſſum in tentorium Agamemnonis Atridæ,
Omnia peraccurate nuncia ſicut jubeo:
Armare ipſum jube comatos Achivos
Cum omnibus copiis. Nunc enim ceperit urbem ſpatioſas vias habentem
Trojanorum. non enim amplius diſcordant cœleſtes domos incolentes
Immortales conſiliis: flexit enim omnes
Juno ſupplicans: Trojanis autem mala imminent.
Sic dixit: ivit autem Somnium poſtquam ſermonem audivit:
Protinuſque pervenit celeres ad naves Achivorum:
Et adiit Atridem Agamemnonem: huncque deprehendit
Dormientem in tentorio, circum quem dulcis ſuſus erat ſomnus.
Et ſtetit ſupra caput Neleio filio ſimilis
Neſtori, quem maxime principum honorabat Agamemnon.
Huic aſſimulatum, eum compellavit divinum Somnium,
Dormis Atrei fili bellicoſi equitis?
Non decet totam noctem dormire conſiliorum principem,
Cui & exercitus commiſſi, & tot res curæ ſunt.
Nunc vero me audi ocius: Jovis enim tibi nuncius ſum,
Qui de te, *quanquam* diſtat, valde ſollicitus eſt, & miſeratur:
Armare te jubet comantes Achivos
Cum omnibus copiis: nunc enim ceperis urbem ſpatioſas vias habentem
Trojanorum. nam non amplius diſcordant cœleſtes domos incolentes
Immortales conſiliis: flexerit cum omnes
Juno ſupplicans: & Trojanis mala immineant
A Jove. ſed tu tuo tene animo, neque te oblivio
Capiat, quum te mellitus ſomnus dimiſerit.
Sic fatum abiit: & eum reliquit ibi
Hæc reputantem animo, quæ non perficienda erant.
Putavit enim capturum *ſe* Priami urbem die illo,
Stultus: neque ea ſciebat quæ Jupiter moliebatur opera.
Erat enim inſuper impoſiturus doloreſque ſuſpiriaque
Trojaniſque & Danais in acribus præliis.
Experrectus autem eſt ex ſomno: & divinum ei circumfuſum erat viſum:
Sedit porro arrectus. mollemque induit tunicam,
Pulchram, novam: & jam magno amictus eſt pallio:
Et pedibus nitidis alligavit pulchra calceamenta:
Ex humeris vero ſuſpendit gladium argenteis bullis inſignem.
Cepit inſuper ſceptrum paternum immortale ſemper,

Σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Ἠὼς μέν ῥα θεὰ προσεβήσατο μακρὸν ὄλυμπον,
Ζηνὶ φόως ἐρέουσα καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν·
Αὐτὰρ ὁ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
Κηρύσσειν ἀγορήνδε καρηκομόωντας Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
Βουλὴν δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἷζε γερόντων
Νεστορέῃ παρὰ νηῒ Πυληγενέος βασιλῆος·
Τοὺς ὅγε συγκαλέσας, πυκινὴν ἠρτύνετο βουλήν,
Κλῦτε φίλοι, θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος
Ἀμβροσίην διὰ νύκτα· μάλιστα δὲ Νέστορι δίῳ
Εἶδός τε, μέγεθός τε, φυήν τ' ἄγχιστα ἐῴκει.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί με πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εὕδεις Ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο;
Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,
Ὧι λαοί τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα μέμηλε.
Νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
Ὅς σεῦ ἄνευθεν ἐὼν μέγα κήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει.
Θωρῆξαί σε κέλευσε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς
Πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων. οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη· Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται
Ἐκ Διός. ἀλλὰ σὺ σῇσιν ἔχε φρεσίν. ὣς ὁ μὲν εἰπὼν
Ὤχετ' ἀποπτάμενος, ἐμὲ δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
Ἀλλ' ἄγετ' αἴκέν πως θωρήξομεν υἷας Ἀχαιῶν·
Πρῶτα δ' ἐγὼν ἔπεσιν πειρήσομαι ἣ θέμις ἐστί,
Καὶ φεύγειν σὺν νηυσὶ πολυκλήϊσι κελεύσω·
Ὑμεῖς δ' ἄλλοθεν ἄλλος ἐρητύειν ἐπέεσσιν.
Ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετο. τοῖσι δ' ἀνέστη
Νέστωρ, ὅς ῥα Πύλοιο ἄναξ ἦν ἠμαθόεντος,
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Εἰ μέν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἔνισπε,
Ψεῦδός κεν φαῖμεν, καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον.
Νῦν δ' ἴδεν ὃς μέγ' ἄριστος ἐνὶ στρατῷ εὔχεται εἶναι.
Ἀλλ' ἄγετ' αἴκέν πως θωρήξομεν υἷας Ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας, βουλῆς ἐξῆρχε νέεσθαι.
Οἱ δ' ἐπανέστησαν, πείθοντό τε ποιμένι λαῶν
Σκηπτοῦχοι βασιλῆες· ἐπεσσεύοντο δὲ λαοί.
Ἠΰτε ἔθνεα εἶσι μελισσάων ἀδινάων,

Πέ-

Quocum ivit ad naves Achivorum ære loricatorum.
Aurora quidem dea conscendit magnum olympum,
Jovi solis ortum nunciatura & aliis immortalibus:
Sed is præcones canoros jussit
Convocare ad concilium comantes Achivos.
Hi quidem convocarunt, & illi frequentes affuerunt quam ocissime.
Concilium autem primum magnanimorum sedere jussit principum
Nestoream apud navem Pylo nati regis:
Quos ille cum coegisset, prudentem struebat consultationem,
Audite amici, divinum mihi quiescenti venit Somnium
Dulcem per noctem: & maxime divinum Nestorem
Forma, proceritate, corporisque habitu referebat.
Stetit autem supra caput, & ad me verba fecit,
Dormis Atrei fili bellicosi equitis?
Non decet totam noctem dormire consiliorum principem,
Cui & exercitus commissi, & tot (*res*) curæ sunt.
Nunc vero me audi ocius: Jovis enim tibi nuncius sum,
Qui de te, *quanquam* distat, valde sollicitus est, & miseratur.
Armare te jubet comantes Achivos
Cum omnibus copiis: nunc enim ceperis urbem spatiosas vias habentem
Trojanorum. nam non amplius discordant cœlestes domos incolentes
Immortales consiliis: quum flexerit omnes
Juno supplicans: & Trojanis mala immineant
Ab Jove. sed tu tuo tene animo. Sic illud loquutum
Avolavit, me vero jucundus somnus reliquit.
Quare agite, si quo modo armemus Achivos:
Primum autem ego verbis tentabo, quatenus fas est,
Et fugere cum navibus multijugis jubebo:
Vos autem hinc inde verbis inhibete.
Ille quidem sic loquutus, consedit. Inter eos autem surrexit
Nestor, qui Pyli rex erat arenosæ,
Qui ipsis prudens concionatus est & dixit,
O amici, Argivorum ductores & principes,
Si quidem aliquis somnium Achivorum alius dixisset,
Mendacium diceremus, & aversaremur potius:
Nunc autem vidit qui longe præstantissimus in exercitu fertur esse.
Quare agite, si quo modo armemus Achivos.
Sic loquutus concilio cepit excedere.
Hi autem surrexerunt, paruerunque pastori populorum
Sceptrigeri reges: accurrebant autem turbæ.
Sicut apum examina prodeunt frequentium

Πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομενάων,
Βοτρυδὸν δὲ πέτονται ἐπ' ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν,
Αἱ μέν τ' ἔνθα ἅλις πεποτήαται, αἱ δέ τε ἔνθα·
Ὣς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Ἠϊόνος προπάροιθε βαθείης ἐστιχόωντο
Ἰλαδὸν εἰς ἀγορήν· μετὰ δέ σφισιν Ὄσσα δεδήει,
Ὀτρύνουσ' ἰέναι, Διὸς ἄγγελος. οἱ δ' ἀγέροντο·
Τετρήχει δ' ἀγορή, ὑπὸ δ' ἐστοναχίζετο γαῖα
Λαῶν ἱζόντων, ὅμαδος δ' ἦν· ἐννέα δέ σφεας
Κήρυκες βοόωντες ἐρήτυον, εἴποτ' ἀϋτῆς
Σχοίατ', ἀκούσειαν δὲ διοτρεφέων βασιλήων.
Σπουδῇ δ' ἕζετο λαὸς, ἐρήτυθεν δὲ καθέδρας
Παυσάμενοι κλαγγῆς· ἀνὰ δὲ κρείων Ἀγαμέμνων
Ἔστη, σκῆπτρον ἔχων· (τὸ μὲν Ἥφαιστος κάμε τεύχων·
Ἥφαιστος μὲν δῶκε Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι·
Αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διακτόρῳ Ἀργειφόντῃ·
Ἑρμείας δὲ ἄναξ δῶκεν Πέλοπι πληξίππῳ·
Αὐτὰρ ὁ αὖτε Πέλοψ δῶκ' Ἀτρέϊ ποιμένι λαῶν·
Ἀτρεὺς δὲ θνήσκων ἔλιπε πολύαρνι Θυέστῃ·
Αὐτὰρ ὁ αὖτε Θυέστ' Ἀγαμέμνονι λεῖπε φορῆναι,
Πολλῇσι νήσοισι καὶ Ἄργεϊ παντὶ ἀνάσσειν)
Τῷ ὅγ' ἐρεισάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλοι ἥρωες Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος,
Ζεύς με μέγα Κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ·
Σχέτλιος, ὃς πρὶν μέν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι·
Νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο, καί με κελεύει
Δυσκλέα Ἄργος ἱκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν.
Οὕτω που Διῒ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
Ὃς δὴ πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα,
Ἠδ' ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Αἰσχρὸν γὰρ τόδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι,
Μὰψ οὕτω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν Ἀχαιῶν
Ἄπρηκτον πόλεμον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι
Ἀνδράσι παυροτέροισι. τέλος δ' οὔπω τι πέφανται.
Εἴπερ γάρ κ' ἐθέλοιμεν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε
Ὅρκια πιστὰ ταμόντες ἀριθμηθήμεναι ἄμφω,
Τρῶας μὲν λέξασθαι ἐφέστιοι ὅσσοι ἔασιν,
Ἡμεῖς δ' ἐς δεκάδας διακοσμηθεῖμεν Ἀχαιοί,
Τρώων δ' ἄνδρα ἕκαστον ἑλοίμεθα οἰνοχοεύειν,
Πολλαί κεν δεκάδες δευοίατο οἰνοχόοιο.

Τόσ-

E petra cava semper recens venientium ,
Et instar racemi involant vernis floribus.
Et aliæ hac confertim volant , aliæ illac ;
Ita illorum turbæ multæ a navibus & tentoriis
Ante litus immensum procedebant ordine
Agminatim ad concionem : inter autem ipsos fama
Incitans ire , Jovis nuncia. illique congregabantur :
Et tumultuabatur concio , & subtus gemebat terra
Turbis sedentibus , tumultus erat : novemque ipsos
Præcones vociferantes cohibebant , ut aliquando a clamore
Desisterent , & Jovis alumnos reges audirent :
Vix tandem resedit populus , tenebantque sedes
Cessantes a clamore : at rex Agamemnon
Surrexit , sceptrum tenens : (quod Vulcanus elaborarat :
Vulcanus quidem dederat Jovi Saturnio Regi :
Sed Jupiter dederat internuntio Mercurio :
Mercurius autem rex dederat Pelopi equiti :
Sed rursus Pelops dederat Atreo pastori populorum :
Atreus autem moriens reliquerat diviti pecorum Thyestæ :
Sed rursus Thyestes Agamemnoni reliquit , ut gestaret ,
Et multis insulis & Argo omni imperaret)
Hoc ille innixus , verba volucria dixit ,
O amici heroes Danai , famuli Martis ,
Jupiter Saturnius me detrimento valde irretivit gravi :
Infestus , qui antea quidem mihi promiserat & annuerat
Ilio exciso bene munito *me* abiturum :
Nunc vero malam fraudem struit , & me jubet
Inglorium Argos redire , postquam multum perdidi populum.
Ita scilicet Jovi præpotenti placitum est ,
Qui jam multarum urbium demolitus est arces ,
Et adhuc demolietur : ejus enim potentia est maxima.
Turpe enim hoc est etiam posteris auditu ,
Incassum adeo tales tantasque copias Achivorum
Irritum bellum gerere , & pugnare
Cum viris paucioribus : exitus autem nullus dum apparuit.
Si enim velimus Achivique Trojanique
Fœderibus fidelibus percussis numerari utrique ,
Trojanos quidem legere cives quotquot sunt ,
Nos autem in decurias disponamur Achivi ,
Trojanorum autem viros singulos accipiamus, qui vinum fundant ,
Multæ decuriæ indigerent pocillatore.

Τόσσον ἐγώ φημι πλέας ἔμμεναι υἷας Ἀχαιῶν
Τρώων οἳ ναίουσι κατὰ πτόλιν. ἀλλ' ἐπίκουροι
Πολλέων ἐκ πολίων ἐγχέσπαλοι ἄνδρες ἔασιν,
Οἵ με μέγα πλάζουσι. καὶ οὐκ εἰῶσ' ἐθέλοντα
Ἰλίου ἐκπέρσαι εὖ ναιόμενον πτολίεθρον.
Ἐννέα δὴ βεβάασι Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοί,
Καὶ δὴ δοῦρα σέσηπε νεῶν, καὶ σπάρτα λέλυνται·
Αἱ δέ που ἡμέτεραί τ' ἄλοχοι, καὶ νήπια τέκνα,
Εἵαται ἐν μεγάροις ποτιδέγμεναι· ἄμμι δὲ ἔργον
Αὔτως ἀκράαντον οὗ ἕνεκα δεῦρ' ἱκόμεσθα.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
Φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
Οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Ὣς φάτο· τοῖσι δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε,
Πᾶσι μετὰ πληθὺν ὅσοι οὐ βουλῆς ἐπάκουσαν.
Κινήθη δ' ἀγορή, ὡς κύματα μακρὰ θαλάσσης
Πόντου Ἰκαρίοιο, τὰ μέν τ' Εὖρός τε Νότος τε
Ὤρορ' ἐπαΐξας πατρὸς Διὸς ἐκ νεφελάων.
Ὡς δ' ὅτε κινήσει Ζέφυρος βαθὺ λήϊον ἐλθὼν,
Λάβρος ἐπαιγίζων, ἐπί τ' ἠμύει ἀσταχύεσσιν.
Ὣς τῶν πᾶσ' ἀγορὴ κινήθη· τοὶ δ' ἀλαλητῷ
Νῆας ἐπεσσεύοντο· ποδῶν δ' ὑπένερθε κονίη
Ἵστατ' ἀειρομένη. τοὶ δ' ἀλλήλοισι κέλευον
Ἅπτεσθαι νηῶν, ἠδ' ἑλκέμεν εἰς ἅλα δῖαν,
Οὐρούς τ' ἐξεκάθαιρον. ἀϋτὴ δ' οὐρανὸν ἷκεν
Οἴκαδε ἱεμένων, ὑπὸ δ' ᾕρεον ἕρματα νηῶν.
Ἔνθά κεν Ἀργείοισιν ὑπέρμορα νόστος ἐτύχθη,
Εἰ μὴ Ἀθηναίην Ἥρη πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ὢ πόποι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη,
Οὕτω δὴ οἶκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Ἀργεῖοι φεύξονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
Καδδέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιεν
Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο φίλης ἄπο πατρίδος αἴης;
Ἀλλ' ἴθι νῦν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
Σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,
Μηδὲ ἔα νῆας ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα,
Καρπαλίμως δ' ἵκανε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα Διῒ μῆτιν ἀτάλαντον

In tantum ego arbitror plures eſſe Achivos
Trojanis qui habitant in urbe. ſed auxiliares
Multis ex civitatibus haſtas vibrantes viri ſunt,
Qui me magnopere impediunt, & non ſinunt volentem
Trojæ expugnare celebre oppidum.
Novem jam præterierunt Jovis magni anni,
Et jam trabes putruerunt navium, & ſparta diſſoluta ſunt:
Et noſtræ fortaſſe uxores, & infantes liberi
Sedent ædibus expectantes: nobis autem opus
Fruſtra infectum, cujus gratia huc venimus.
Quare agite, ut ego dixero, pareamus omnes:
Fugiamus cum navibus noſtram in patriam terram;
Non enim amplius Trojam capiemus ſpatioſas vias habentem.
Sic dixit. illiſque animum in præcordiis commovit,
Omnibus in multitudine quicunque conſilium non audiverant.
Mota eſt autem concio, ut fluctus ingentes maris
Ponti Icarii, quos eurusque notuſque
Concitavit, cum irruit patris Jovis ex nubibus.
Ac veluti quum moverit Zephyrus ingentem ſegetibus conſitum campum veniens,
Rapidus ſuperne ingruens, & ſpicas inclinat;
Sic horum univerſa concio mota eſt: iique fremitu militari
Ad naves ruebant: ſub pedibus autem pulvis
Excitabatur. & alii alios adhortabantur,
Ut prehenderent naves, & deducerent in mare vaſtum,
Alveoſque expurgabant. clamorque in cœlum ivit
Domum properantium, ſummovebantque palangas navium.
Tum vero Argivis præter fatum reditus contigiſſet,
Niſi Minervam Juno ſermone affata fuiſſet,
Papæ Ægiochi Jovis filia Minerva,
Siccine domum, in ſuam patriam terram
Argivi fugient lata per maris æquora,
Gloriam autem Priamo & Trojanis relinquent
Argivam Helenam, cujus gratia multi Achivorum
Ad Trojam perierunt procul a ſua patria terra?
Quare abi nunc ad populum Achivorum ære loricatorum,
Tuiſque blandis verbis cohibe virum quemque,
Nec ſine naves in mare deducere, quæ utrimque remis impelluntur.
Sic dixit. nec non paruit dea cæſiis oculis Minerva.
Deſcenditque ab olympi verticibus properans,
Raptimque venit veloces ad naves Achivorum:
Invenit deinde Ulyſſem Jovi prudentia parem

Stan-

Ἑσταότ', οὐδ' ὅγε νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης
Ἅπτετ', ἐπεί μιν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἵκανεν·
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Οὕτω δὴ οἶκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Φεύξεσθ' ἐν νήεσσι πολυκλήϊσι πεσόντες,
Καδδέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιτε
Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο φίλης ἄπο πατρίδος αἴης;
Ἀλλ' ἴθι νῦν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν, μηδέ τ' ἐρώει·
Σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,
Μηδὲ ἔα νῆας ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας.
Ὣς φάθ'. ὁ δὲ ξυνέηκε θεᾶς ὄπα φωνησάσης·
Βῆ δὲ θέειν, ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε· τὴν δ' ἐκόμισσε
Κήρυξ Εὐρυβάτης Ἰθακήσιος, ὅς οἱ ὀπήδει,
Αὐτὸς δ' Ἀτρείδεω Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἐλθὼν,
Δέξατό οἱ σκῆπτρον πατρώϊον ἄφθιτον αἰεί·
Σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Ὅντινα μὲν βασιλῆα καὶ ἔξοχον ἄνδρα κιχείη,
Τόνδ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε παραστὰς,
Δαιμόνι', οὔ σε ἔοικε κακὸν ὣς δειδίσσεσθαι·
Ἀλλ' αὐτός τε κάθησο καὶ ἄλλους ἵδρυε λαούς.
Οὐ γάρ πω σάφα οἶσθ' οἷος νόος Ἀτρείδαο·
Νῦν μὲν πειρᾶται, τάχα δ' ἴψεται υἷας Ἀχαιῶν.
Ἐν βουλῇ δ' οὐ πάντες ἀκούσαμεν οἷον ἔειπε,
Μή τι χολωσάμενος ῥέξῃ κακὸν υἷας Ἀχαιῶν.
Θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ διοτρεφέος βασιλῆος·
Τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι, φιλεῖ δέ ἑ μητίετα Ζεύς.
Ὃν δ' αὖ δήμου τ' ἄνδρα ἴδοι, βοόωντά τ' ἐφεύροι,
Τὸν σκήπτρῳ ἐλάσασκεν, ὁμοκλήσασκέ τε μύθῳ,
Δαιμόνι', ἀτρέμας ἧσο, καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε,
Οἳ σέο φέρτεροί εἰσι· σὺ δ' ἀπτόλεμος καὶ ἄναλκις,
Οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρίθμιος, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ.
Οὐ μέν πως πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ' Ἀχαιοί·
Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω,
Εἷς βασιλεύς, ᾧ ἔδωκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω
Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσιν βασιλεύῃ.
Ὣς ὅγε κοιρανέων δίεπε στρατόν. οἱ δ' ἀγορήνδε
Αὖτις ἐπεσσεύοντο νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Ἠχῇ, ὡς ὅτε κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
Αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δέ τε πόντος.

Ἀλ-

Stantem: neque is navem bonis transtris instructam nigram
Tangebat, quia ejus cor & animum dolor invaserat.
Et propter stans alloquuta est cæsiis oculis Minerva,
Generose Laertiade, solertissime Ulysses,
Siccine domum, in vestram patriam terram
Fugietis naves multa transtra habentes ingressi,
Et gloriam Priamo & Trojanis relinquetis
Argivam Helenam, cujus gratia multi Achivorum
Ad Trojam perierunt procul a sua patria terra?
Quare abi nunc ad exercitum Achivorum, neque moras necte:
Et tuis blandis verbis cohibe virum quemque,
Neque sinas naves in mare deducere, quæ utrinque impelluntur remis.
Sic dixit. Is autem intellexit Deæ vocem locutæ:
Et cœpit currere, lænamque abjecit: eamque sustulit
Præco Eurybates Ithacensis, qui eum sequebatur.
Ipse tum Atridæ Agamemnoni obvius veniens,
Cepit ejus sceptrum paternum incorruptum semper:
Quocum ivit per naves Achivorum ære loricatorum.
Et quemcunque seu regem seu primarium virum invenisset,
Eum blandis verbis aggressus detinebat,
Vir optime, non te decet ut timidum trepidare:
Quin & ipse sede, & alias sedere fac copias.
Nondum enim plane scis quis animus Atridæ:
Nunc quidem tentat, mox autem lædet Achivos.
In concilio enim non omnes audivimus quid dixerit,
Ne iratus afficiat aliquo malo Achivos,
Ira autem magna est regis Jovis alumni:
Tum honor ab Jove est, & diligit prudens eum Jupiter.
Quemcunque vero plebejum virum vidisset, vociferantemque deprehendisset,
Eum sceptro insectabatur, increpabatque verbis,
Improbe, quiete sede, & aliorum verba audi,
Qui te præstantiores sunt: tu autem imbellis & ignavus,
Neque unquam in bello numerandus, neque in concilio.
Nullo certe pacto omnes regnabimus hic Achivi:
Non bonum multorum principatus: unus princeps esto,
Unus rex, cui dedit filius Saturni versuti
Sceptrumque & jura, ut ipsis dominetur.
Sic is pro imperio regebat exercitum. ii autem ad concilium
Rursus ruebant a navibus & tentoriis
Cum strepitu, ut quum fluctus horrisoni maris
Litore magno fremit, reboatque pontus.

Ac

Ἄλλοι μέν ῥ' ἕζοντο, ἐρήτυθεν δὲ καθέδρας·
Θερσίτης δ' ἔτι μοῦνος ἀμετροεπὴς ἐκολῴα,
Ὃς ῥ' ἔπεα φρεσὶν ᾗσιν ἄκοσμά τε πολλά τε ᾔδη
Μάψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν,
Ἀλλ' ὅ, τι οἱ εἴσαιτο γελοίϊον Ἀργείοισιν
Ἔμμεναι. αἴσχιστος δὲ ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε·
Φολκὸς ἔην, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα, τὼ δέ οἱ ὤμω
Κυρτὼ, ἐπὶ στῆθος συνοχωκότε· αὐτὰρ ὕπερθε,
Φοξὸς ἔην κεφαλὴν, ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη.
Ἔχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ μάλιστ' ἦν, ἠδ' Ὀδυσῆϊ·
Τὼ γὰρ νεικείεσκε. τότ' αὖ Ἀγαμέμνονι δίω
Ὀξέα κεκληγὼς λέγ' ὀνείδεα· τῷ δ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
Ἐκπάγλως κοτέοντο νεμέσσηθέν τ' ἐνὶ θυμῷ.
Αὐτὰρ ὁ μακρὰ βοῶν, Ἀγαμέμνονα νείκεε μύθῳ,
Ἀτρείδη, τέο δ' αὖτ' ἐπιμέμφεαι, ἠδὲ χατίζεις;
Πλεῖαί τοι χαλκοῦ κλισίαι, πολλαὶ δὲ γυναῖκες
Εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, ἅς τοι Ἀχαιοὶ
Πρωτίστῳ δίδομεν εὖτ' ἂν πτολίεθρον ἕλωμεν.
Ἦ ἔτι καὶ χρυσοῦ ἐπιδεύεαι, ὅν κέ τις οἴσει
Τρώων ἱπποδάμων ἐξ Ἰλίου υἷος ἄποινα,
Ὅν κεν ἐγὼ δήσας ἀγάγω, ἢ ἄλλος Ἀχαιῶν;
Ἠὲ γυναῖκα νέην, ἵνα μίσγεαι ἐν φιλότητι,
Ἥν τ' αὐτὸς ἀπὸ νόσφι κατίσχεαι; οὐ μὲν ἔοικεν
Ἀρχὸν ἐόντα, κακῶν ἐπιβασκέμεν υἷας Ἀχαιῶν.
Ὦ πέπονες, κάκ' ἐλέγχε', Ἀχαιΐδες, οὐκ ἔτ' Ἀχαιοὶ,
Οἴκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα· τόνδε δ' ἐῶμεν
Αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ γέρα πεσσέμεν, ὄφρα ἴδηται
Ἤ ῥά τι οἱ χ' ἡμεῖς προσαμύνομεν, ἦε καὶ οὐκί·
Ὃς καὶ νῦν Ἀχιλῆα ἕο μέγ' ἀμείνονα φῶτα
Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας.
Ἀλλὰ μάλ' οὐκ Ἀχιλῆϊ χόλος φρεσὶν, ἀλλὰ μεθήμων·
Ἦ γὰρ ἂν Ἀτρείδη νῦν ὕστατα λωβήσαιο.
Ὣς φάτο, νεικείων Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
Θερσίτης· τῷ δ' ὦκα παρίστατο δῖος Ὀδυσσεὺς,
Καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ,
Θερσίτ' ἀκριτόμυθε, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητὴς,
Ἴσχεο, μηδ' ἔθελ' οἶος ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν.
Οὐ γὰρ ἐγὼ σέο φημὶ χερειότερον βροτὸν ἄλλον
Ἔμμεναι, ὅσσοι ἅμ' Ἀτρείδῃς ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον·
Τῷ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ' ἔχων ἀγορεύοις,
Καί σφιν ὀνείδεά τε προφέροις, νόστον τε φυλάσσοις,

Οὐ-

Ac cæteri quidem sederunt, & in sedibus suis coerciti sunt:
Thersites vero adhuc solus blaterans tumultuabatur,
Qui norat animo suo ineptis & multis verbis
Temere neque ut decebat altercari cum regibus,
Effutiens quodcumque ei videbatur ridiculum Argivis
Fore. turpissimus autem vir ad Ilium venit:
Strabo erat, & claudus altero pede, & ejus humeri
Gibbi, in pectus contracti: at superne
Acuto erat capite, & capillamentum rarum sparsum erat supra.
Inimicissimus autem Achilli imprimis erat, & Ulyssi:
Solebat enim his conviciari. Tum vero Agamemnoni nobili
Ganniens dicebat probra: eique Achivi
Mirum quantum succensebant animoque indignabantur.
Sed is alte vociferans, Agamemnonem increpabat verbis.
Atride, quid rursus conquereris, aut *qua re* indiges?
Plena tibi ære tentoria, multæ & mulieres
Sunt in tentoriis selectæ, quas tibi Achivi
Primo damus cum urbem ceperimus.
An adhuc & auro indiges, quod quis afferat
Trojanorum equitum ex Ilio pro filio redemptionis pretium,
Quem ego vinctum duxero, vel alius Achivorum?
An mulierem juvenem, cui miscearis amore,
Quamque ipse seorsum detineas? atqui non decet
Principem, in mala inducere Achivos.
O imbelles, ignava probra, Achivæ, non amplius Achivi,
Domum cum navibus redeamus: & hunc sinamus
Isthic ad Trojam præmia concoquere, ut sciat
Utrum aliqua in re & nos simus adjumento, necne:
Qui etiam nunc Achillem se multo fortiorem virum
Contumelia affecit: habet enim præmium ejus ereptum, quod ipse vi abstulit.
Minime vero Achilli bilis erat in præcordiis, quin mitis erat.
Alias enim, Atride, tum postremum injurius fuisses.
Sic dixit, convicians Agamemnoni pastori populorum
Thersites: huicque cito astitit nobilis Ulysses,
Et eum torve intuitus duro adortus est sermone,
Thersite loquacissime, vocalis quamvis sis concionator,
Desine, neque velis solus contendere cum regibus.
Non enim ego censeo te ignaviorem mortalem alium
Esse, quotquot cum Atridis ad Ilium venerunt;
Quare non poteris reges in ore habens concionari,
Et ipsis probra objicere, & reditum captare.

Nec

Οὐδέ τί πω σάφα ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,
Ἢ εὖ, ἦε κακῶς νοστήσομεν υἷες Ἀχαιῶν.
Τῷ, νῦν Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν
Ἧσαι ὀνειδίζων, ὅτι οἱ μάλα πολλὰ διδοῦσιν
Ἥρωες Δαναοί· σὺ δὲ κερτομέων ἀγορεύεις.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
Εἴ κ' ἔτι σ' ἀφραίνοντα κιχήσομαι ὥς νύ περ ὧδε,
Μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ κάρη ὤμοισιν ἐπείη,
Μηδ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημένος εἴην,
Εἰ μὴ ἐγώ σε λαβὼν, ἀπὸ μὲν φίλα εἵματα δύσω,
Χλαῖνάν τ' ἠδὲ χιτῶνα, τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει,
Αὐτὸν δὲ κλαίοντα θοὰς ἐπὶ νῆας ἀφήσω
Πεπληγὼς ἀγορῆθεν ἀεικέσσι πληγῇσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· σκήπτρῳ δὲ μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμω
Πλῆξεν. ὁ δ' ἰδνώθη, θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
Σμῶδιξ δ' αἱματόεσσα μεταφρένου ἐξυπανέστη
Σκήπτρου ὕπο χρυσέου. ὁ δ' ἄρ' ἕζετο, τάρβησέν τε·
Ἀλγήσας δ', ἀχρεῖον ἰδὼν, ἀπεμόρξατο δάκρυ.
Οἱ δὲ καὶ ἀχνύμενοί περ, ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ὢ πόποι, ἦ δὴ μυρί' Ὀδυσσεὺς ἐσθλὰ ἔοργε,
Βουλάς τ' ἐξάρχων ἀγαθὰς, πόλεμόν τε κορύσσων·
Νῦν δὲ τὸ δὴ μέγ' ἄριστον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν,
Ὃς τὸν λωβητῆρα ἐπεσβόλον ἔσχ' ἀγοράων.
Οὔ θήν μιν πάλιν αὖθις ἀνήσει θυμὸς ἀγήνωρ
Νεικείειν βασιλῆας ὀνειδίοις ἐπέεσσιν.
Ὣς φάσαν ἡ πληθύς. ἀνὰ δ' ὁ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
Ἔστη σκῆπτρον ἔχων· παρὰ δὲ, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Εἰδομένη κήρυκι, σιωπᾶν λαὸν ἀνώγει,
Ὡς ἅμα θ' οἱ πρῶτοί τε καὶ ὕστατοι υἷες Ἀχαιῶν
Μῦθον ἀκούσειαν, καὶ ἐπιφρασσαίατο βουλήν·
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἀτρείδη νῦν δή σε ἄναξ ἐθέλουσιν Ἀχαιοὶ
Πᾶσιν ἐλέγχιστον θέμεναι μερόπεσσι βροτοῖσιν·
Οὐδέ τοι ἐκτελέουσιν ὑπόσχεσιν ἥνπερ ὑπέσταν
Ἐνθάδέ τοι στείχοντες ἀπ' Ἄργεος ἱπποβότοιο,
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι.
Ὥς τε γὰρ ἢ παῖδες νεαροὶ, χῆραί τε γυναῖκες,
Ἀλλήλοισιν ὀδύρονται οἶκόνδε νέεσθαι.
Ἦ μὴν καὶ πόνος ἐστὶν ἀνιηθέντα νέεσθαι.
Καὶ γάρ τίς θ' ἕνα μῆνα μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο

Ἀχα-

Nec adhuc plane ſcimus quorſum hæ res evaſuræ ſint,
Utrum bene an male redituri ſimus Achivi.
Quare nunc Atridæ Agamemnoni paſtori populorum
Sedes convicians, quia ei bene multa dant
Heroes Danai: tuque maledictis proſcindens concionaris.
Adeoque tibi edico, quod & perfectum erit,
Sicubi rurſus te inſanientem deprehendero, ſicut hic,
Ne amplius deinceps Ulyſſi caput ſuper humeros ſit,
Neque poſthac Telemachi parens vocer,
Si non ego te comprehenſo, tuas quidem veſtes exuero,
Lænamque & tunicam, quæque pudenda contegunt, (*ſubligacula*)
Et temet ejulantem veloces ad naves dimiſero
Cæſum e concione turpibus verberibus.
Sic dixit: ſceptroque tergum ac humeros
Percuſſit. ille autem incurvatus eſt, eique uberes exciderunt lacrymæ.
Vibexque cruenta in dorſo extumuit
Sceptro ab aureo, ipſeque ſedit, expavitque:
Ac dolens, vultu demiſſo abſterſit lachrymas.
Illi utut indignantes, de ipſo ſuaviter riſerunt.
Et ſic aliquis dicebat propinquum alium intuitus,
Dii boni, certe ſexcenta Ulyſſes bona fecit,
Autorque bonorum conſiliorum, bellumque inſtruens:
Nunc autem hoc multo optimum inter Argivos fecit,
Qui hunc contumelioſum conviciatorem coercuit a concionibus.
Neque ſane eum rurſus impellet animus præferox
Objurgare reges contumelioſis verbis.
Sic dixerunt vulgus. ſed urbium expugnator Ulyſſes
Surrexit ſceptrum tenens: juxtaque cæſiis oculis Minerva,
Aſſimilata præconi, ſilere populum juſſit,
Ut ſimul primique & poſtremi Achivorum
Sermonem audirent, & expenderent conſilium:
Qui ipſis prudens concionatus eſt & dixit,
Atride, nunc te rex volunt Achivi
Omnibus probroſiſſimum facere articulate loquentibus mortalibus:
Neque tibi perſolvunt fidem quam dederunt
Huc venientes ex Argis feracibus,
Se Ilio everſo bene munito redituros.
Tanquam enim vel pueri tenelli, viduæve mulieres,
Inter ſe comploratione facta deſiderant domum redire.
Enimvero grave eſt moleſtia affectum redire:
Etenim quiſpiam vel unum menſem degens procul a ſua uxore
Æ-

Ἀσχαλάᾳ σὺν νηῒ πολυζύγῳ, ὅνπερ ἄελλαι
Χειμέριαι εἰλέωσιν, ὀρινομένη τε θάλασσα·
Ἡμῖν δ' εἴνατός ἐστι περιτροπέων ἐνιαυτὸς
Ἐνθάδε μιμνόντεσσι· τῷ οὐ νεμεσίζομ' Ἀχαιοὺς
Ἀσχαλάαν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
Αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι.
Τλῆτε φίλοι καὶ μείνατ' ἐπὶ χρόνον, ὄφρα δαῶμεν
Εἰ ἐτεὸν Κάλχας μαντεύεται ἠὲ καὶ οὐκί.
Εὖ γὰρ δὴ τόγε ἴδμεν ἐνὶ φρεσὶν, ἐστὲ δὲ πάντες
Μάρτυροι, οὓς μὴ κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι·
Χθιζά τε καὶ πρωΐζ', ὅτ' ἐς Αὐλίδα νῆες Ἀχαιῶν
Ἠγερέθοντο, κακὰ Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ φέρουσαι,
Ἡμεῖς δ' ἀμφὶ περὶ κρήνην, ἱεροὺς κατὰ βωμοὺς
Ἔρδομεν ἀθανάτοισι τεληέσσας ἑκατόμβας,
Καλῇ ὑπὸ πλατανίστῳ, ὅθεν ῥέεν ἀγλαὸν ὕδωρ·
Ἔνθ' ἐφάνη μέγα σῆμα· δράκων ἐπὶ νῶτα δαφοινὸς,
Σμερδαλέος, τόν ῥ' αὐτὸς Ὀλύμπιος ἧκε φόωσδε,
Βωμοῦ ὑπαΐξας, πρός ῥα πλατάνιστον ὄρουσεν·
Ἔνθα δ' ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοὶ, νήπια τέκνα,
Ὄζῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ, πετάλοις ὑποπεπτηῶτες
Ὀκτώ· ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα·
Ἔνθ' ὅγε τοὺς ἐλεεινὰ κατήσθιε τετριγῶτας·
Μήτηρ δ' ἀμφεποτᾶτο ὀδυρομένη φίλα τέκνα·
Τὴν δ' ἐλελιξάμενος πτέρυγος λάβεν ἀμφιαχυῖαν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ τέκν' ἔφαγε στρουθοῖο καὶ αὐτὴν,
Τὸν μὲν ἀρίζηλον θῆκεν θεὸς, ὅσπερ ἔφηνε·
Λᾶαν γάρ μιν ἔθηκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω·
Ἡμεῖς δ' ἑσταότες θαυμάζομεν οἷον ἐτύχθη.
Ὡς οὖν δεινὰ πέλωρα θεῶν εἰσῆλθ' ἑκατόμβας,
Κάλχας δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοπροπέων ἀγόρευε,
Τίπτ' ἄνεῳ ἐγένεσθε καρηκομόωντες Ἀχαιοί;
Ἡμῖν μὲν τόδ' ἔφηνε τέρας μέγα μητίετα Ζεὺς,
Ὄψιμον, ὀψιτέλεστον, οὗ κλέος οὔποτ' ὀλεῖται.
Ὡς οὗτος κατὰ τέκν' ἔφαγε στρουθοῖο καὶ αὐτὴν,
Ὀκτὼ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα·
Ὣς ἡμεῖς τοσσαῦτ' ἔτεα πολεμίξομεν αὖθι,
Τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Κεῖνος θ' ὡς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Ἀλλ' ἄγε μίμνετε πάντες ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Αὐτοῦ, εἰσόκεν ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἕλωμεν.
Ὣς ἔφατ'. Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ἀμφὶ δὲ νῆες

Σμερ-

Ægre fert apud navem multijugam, quam procellæ
Hybernæ detinent, commotumque mare:
Nobis vero nonus est qui circum volvitur annus
Hic manentibus: qua de caussa non succenseo Achivos
Ægre ferre apud naves arcuatas: sed tamen
Turpe diuque manere, inanemque redire.
Tolerate amici & manete aliquandiu, ut sciamus
Utrum verum Calchas vaticinetur necne.
Probe enim hoc scimus animo, & estis omnes
Testes, quos Parcæ mortiferæ non abstulerunt:
Herique & nudius tertius, quando in Aulidem naves Achivorum
Congregabantur, mala Priamo & Trojanis ferentes,
Nos autem apud fontem, sacris in altaribus
Faciebamus immortalibus perfectis hecatombis,
Pulchra sub platano, unde fluebat limpida aqua:
Illic apparuit magnum signum: draco rubris maculis dorso distinctus,
Horribilis, quem ipse Jupiter misit in lucem,
Ex imo altari prolapsus, ad platanum concitatus perrexit:
Ibi erant passeris pulli parvi nati,
Ramo in summo sub foliis absconditi,
Octo: sed mater nona erat, quæ pepererat natos:
Ibi ille hos miserabiliter devoravit pipilantes:
Et mater circumvolabat lugens suos natos:
Hancque implicans ala prehendit circum clamitantem.
Sed postquam natos devoravit passeris & ipsam,
Hunc mirabilem fecit deus, qui ostenderat:
Lapidem enim eum fecit Saturni filius versuti:
Nos autem stantes admirabamur factum.
Ut igitur terribilia portenta deorum subiere hecatombas,
Tum Calchas statim deinde vaticinans concionabatur,
Cur muti facti estis comantes Achivi?
Nobis quidem hoc ostendit signum magnum prudens Jupiter,
Serum, seri exitus, cujus gloria nunquam interibit.
Ut hic natos devoravit passeris & ipsam,
Octo, sed mater nona erat, quæ pepererat natos:
Sic nos tot annos bellabimus illic,
Decimoque urbem capiemus spatiosas vias habentem.
Ille sic concionatus est: quæ nunc omnia complentur.
Quare agite, manete omnes bene ocreati Achivi
Hic, donec urbem magnam Priami ceperimus.
Sic dixit. Argivi vero altum clamarunt, & undique naves

Σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν,
Μῦθον ἐπαινήσαντες Ὀδυσσῆος θείοιο.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ὢ πόποι, ἦ δὴ παισὶν ἐοικότες ἀγοράασθε
Νηπιάχοις, οἷς οὔ τι μέλει πολεμήϊα ἔργα.
Πῆ δὴ συνθεσίαι τε καὶ ὅρκια βήσεται ἡμῖν;
Ἐν πυρὶ δὴ βουλαί τε γενοίατο μήδεά τ' ἀνδρῶν,
Σπονδαί τ' ἄκρητοι, καὶ δεξιαὶ, ᾗς ἐπέπιθμεν.
Αὔτως γάρ ῥ' ἐπέεσσ' ἐριδαίνομεν, οὐδέ τι μῆχος
Εὑρέμεναι δυνάμεσθα, πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐόντες·
Ἀτρείδη, σὺ δέ θ' ὡς πρὶν ἔχων ἀστεμφέα βουλὴν,
Ἄρχευ' Ἀργείοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας,
Τοὺς δὲ δ' ἔα φθινύθειν, ἕνα καὶ δύο, τοί κεν Ἀχαιῶν
Νόσφιν βουλεύωσ'· ἄνυσις δ' οὐκ ἔσσεται αὐτῶν
Πρὶν Ἄργος δ' ἰέναι, πρὶν καὶ Διὸς αἰγιόχοιο
Γνώμεναι εἴτε ψεῦδος ὑπόσχεσις ἠὲ καὶ οὐκί.
Φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα
Ἤματι τῷ ὅτε νηυσὶν ἐπ' ὠκυπόροισιν ἔβαινον
Ἀργεῖοι, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες,
Ἀστράπτων ἐπιδέξι', ἐναίσιμα σήματα φαίνων·
Τῷ, μή τις πρὶν ἐπειγέσθω οἶκόνδε νέεσθαι,
Πρίν τινα πὰρ Τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι,
Τίσασθαι δ' Ἑλένης ὁρμήματά τε στοναχάς τε.
Εἰ δέ τις ἐκπάγλως ἐθέλει οἶκόνδε νέεσθαι,
Ἁπτέσθω ἧς νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης,
Ὄφρα πρόσθ' ἄλλων θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
Ἀλλὰ ἄναξ, αὐτός τ' εὖ μήδεο, πείθεό τ' ἄλλῳ.
Οὔτοι ἀπόβλητον ἔπος ἔσσεται ὅ, ττί κεν εἴπω.
Κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγάμεμνον,
Ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ, φῦλα δὲ φύλοις·
Εἰ δέ κεν ὣς ἔρξῃς, καί τοι πείθωνται Ἀχαιοὶ,
Γνώσῃ ἔπειθ' ὅς θ' ἡγεμόνων κακὸς, ὅς τέ νυ λαῶν,
Ἠδ' ὅς κ' ἐσθλὸς ἔῃσι· κατὰ σφέας γὰρ μαχέονται·
Γνώσεαι δ' εἰ καὶ θεσπεσίῃ πόλιν οὐκ ἀλαπάξεις,
Ἢ ἀνδρῶν κακότητι, καὶ ἀφραδίῃ πολέμοιο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Ἦ μὰν αὖτ' ἀγορῇ νικᾷς γέρον υἷας Ἀχαιῶν·
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν Ἀχαιῶν·
Τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,
Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε περθομένη τε.

Horrendum reboarunt clamantibus Achivis,
Sermonem collaudantes Ulyssis divini.
Inter hosque dixit Gerenius eques Nestor,
Dii boni, re vera pueris similes loquimini
Infantibus, quos nihil movent res militares.
Quo jam pactaque & juramenta ibunt nobis?
In ignem jam consiliaque abierint curæque virorum,
Fœderaque meri libatione sancita, & dextræ, quibus confisi sumus.
Frustra enim verbis contendimus, neque ullam rationem
Invenire possumus, etsi multum tempus hic moremur.
Atride, tu quidem consilii pristini tenax,
Impera Argivis quod ad acria prælia,
Hosque sine tabescere, unum & alterum, qui ab Achivis
Seorsum consultant: profectus vero non erit ipsis
Ut prius Argos redeamus, quam & Jovis ægidem tenentis
Cognoscamus utrum falsa promissio sit necne.
Autumo annuisse præpotentem Saturnium
Die quo naves citas conscenderunt
Argivi, Trojanis cædem ac fatum ferentes,
Fulgurantem ad dextram, auspicata signa ostendentem:
Quare, ne quis prius festinet domum redire,
Quam cum Trojanorum uxore concubuerit,
Ac ultus fuerit Helenæ raptum gemitusque.
Sin vero quis vehementius velit domum redire,
Tangat nigram suam navem habentem bona transtra,
Ut ante alios mortem & fatum obeat.
Sed rex, & ipse bene consulito, & audi alium.
Non utique repudiandum erit verbum quod dixero.
Selige viros per tribus, per curias, Agamemnon,
Ut curiæ curiis opem ferant, & tribus tribubus:
Si autem sic feceris, & tibi paruerint Achivi,
Cognosces dehinc quique ducum ignavus, quique militum,
Et qui fortis fuerit: pro viribus enim quisque pugnabunt:
Cognosces etiam utrum diis obstantibus urbem non sis expugnaturus,
An virorum ignavia, & imperitia belli.
Hunc respondens allocutus est rex Agamemnon,
Certe rursus concionando vincis, o senex, Achivos.
Utinam vero o Jupiter pater, & Pallas & Apollo,
Tales decem mihi consiliarii essent ex Achivis:
Sic cito caderet urbs Priami regis,
Manibus nostris captaque excisaque.

Ἀλλά μοι αἰγίοχος Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν,
Ὅς με μετ' ἀπρήκτους ἔριδας καὶ νείκεα βάλλει.
Καὶ γὰρ ἐγὼν Ἀχιλλεύς τε μαχεσάμεθ' εἵνεκα κούρης
Ἀντιβίοις ἐπέεσσιν· ἐγὼ δ' ἦρχον χαλεπαίνων.
Εἰ δέ ποτ' ἔς γε μίαν βουλεύσομεν, οὐκ ἔτ' ἔπειτα
Τρωσὶν ἀνάβλησις κακοῦ ἔσεται οὐδ' ἠβαιόν.
Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα·
Εὖ μέν τις δόρυ θηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω,
Εὖ δέ τις ἵπποισιν δεῖπνον δότω ὠκυπόδεσσιν,
Εὖ δέ τις ἅρματος ἀμφὶς ἰδὼν, πολέμοιο μεδέσθω·
Ὥς κε πανημέριοι στυγερῷ κρινώμεθ' Ἄρηϊ.
Οὐ γὰρ παυσωλή γε μετέσεται οὐδ' ἠβαιὸν,
Εἰ μὴ νὺξ ἐλθοῦσα διακρινέει μένος ἀνδρῶν.
Ἱδρώσει μέν τευ τελαμὼν ἀμφὶ στήθεσσιν
Ἀσπίδος ἀμφιβρότης, περὶ δ' ἔγχεϊ χεῖρα καμεῖται·
Ἱδρώσει δέ τευ ἵππος ἐΰξοον ἅρμα τιταίνων.
Ὃν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης ἐθέλοντα νοήσω
Μιμνάζειν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὔ οἱ ἔπειτα
Ἄρκιον ἐσεῖται φυγέειν κύνας ἠδ' οἰωνούς.
Ὣς ἔφατ'· Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ὡς ὅτε κῦμα
Ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσει Νότος ἐλθὼν
Προβλῆτι σκοπέλῳ· τὸν δ' οὔποτε κύματα λείπει
Παντοίων ἀνέμων, ὅταν ἔνθ' ἢ ἔνθα γένωνται.
Ἀνστάντες δ' ὀρέοντο, κεδασθέντες κατὰ νῆας,
Κάπνισάν τε κατὰ κλισίας, καὶ δεῖπνον ἕλοντο.
Ἄλλος δ' ἄλλῳ ἔρεζε θεῶν αἰειγενετάων,
Εὐχόμενος θάνατόν γε φυγεῖν καὶ μῶλον Ἄρηος.
Αὐτὰρ ὁ βοῦν ἱέρευσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Πίονα, πενταέτηρον, ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.
Κίκλησκεν δὲ γέροντας ἀριστῆας Παναχαιῶν·
Νέστορα μὲν πρώτιστα, καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα,
Αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴαντε δύω, καὶ Τυδέος υἱόν.
Ἕκτον δ' αὖτ' Ὀδυσῆα Διῒ μῆτιν ἀτάλαντον.
Αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Ἤδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο.
Βοῦν δὲ περιστήσαντο, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
Τοῖσι δ' ἐπευχόμενος μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελαινεφὲς, αἰθέρι ναίων,
Μὴ πρὶν ἐπ' ἠέλιον δῦναι καὶ ἐπὶ κνέφας ἐλθεῖν,
Πρίν με κατὰ πρηνὲς βαλέειν Πριάμοιο μέλαθρον
Αἰθαλόεν, πρῆσαι δὲ πυρὸς δηΐοιο θύρετρα·

Ἑκτό-

Sed mihi ægidem tenens Saturnius Jupiter dolores creavit,
Qui me in vanas lites & contentiones conjicit.
Etenim certamus ego & Achilles de puella
Verbis inter se adversantibus: ego autem primus indignari.
Quod si vel semel in unum consultaverimus, non amplius postea
Trojanis dilatio mali erit ne tantillum quidem.
Nunc vero ite cœnatum, ut cieamus pugnam:
Bene quisque hastam acuat, bene & scutum paret,
Bene & quisque equis pabulum det pernicibus,
Et bene quisque currum undique explorans, bellum meditetur;
Ut totum diem horrendo cernamus marte.
Nulla enim cessatio postea erit ne tantilla quidem,
Nisi nox superveniens dirimat ardorem virorum.
Sudabit quidem cujusque lorum circum pectora
Scuti circumtegentis hominem, & circa lanceam manus fatigabitur:
Sudabit & cujusque equus politum currum trahens.
Quem autem ego seorsum a pugna lubentem intellexero
Manere apud naves rostratas, non ei postea
Copia erit fugiendi canes alitesque.
Sic dixit. Argivi vero altum clamabant, sicut quando fluctus
In alto litore, cum incusserit *eum* notus ingruens
Prominenti scopulo, quem nunquam fluctus relinquunt
Diversorum ventorum, quando hinc vel illinc oriuntur:
Surgentes vero ruebant, sparsi per naves,
Fumumque excitabant per tentoria, & cœnam sumebant.
Aliusque alii faciebat immortalium deorum
Orans ut mortem fugeret, & discrimen belli.
Sed bovem sacrificavit rex virorum Agamemnon
Pinguem, quinquennem, præpotenti Saturnio.
Et vocavit senes optimates omnium Græcorum:
Nestorem quidem primum, & Idomeneum regem:
Deinde Ajaces duos, & Tydei filium:
Sextumque Ulyssem Jovi prudentia æqualem.
Tum ultro adfuit ei bello strenuus Menelaus:
Norat enim in animo fratrem quod occupatus esset.
Bovem autem circumsteterunt, & molas sustulerunt,
Et hos inter orans dixit rex Agamemnon,
Jupiter gloriosiss. max. atras nubes cogens, in æthere habitans,
Non prius sol occidat, & tenebræ adveniant,
Quam ego pronum dejecero Priami palatium
Splendidum, ac exussero igni infesto portas:

Ἑκτόρεον δὲ χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι
Χαλκῷ ῥωγαλέον· πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Πρηνέες ἐν κονίησιν ὀδὰξ λαζοίατο γαῖαν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα πώ οἱ ἐπεκραίαινε Κρονίων·
Ἀλλ' ὅγε δέκτο μὲν ἱρά, πόνον δ' ἀμέγαρτον ὄφελλεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
Αὖ ἔρυσαν μὲν πρῶτα καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν,
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν·
Καὶ τὰ μὲν ἄρ σχίζῃσιν ἀφύλλοισιν κατέκαιον,
Σπλάγχνα δ' ἄρ' ἐμπείραντες, ὑπείρεχον Ἡφαίστοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης·
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Μηκέτι νῦν δηθ' αὖθι λεγώμεθα, μηδέ τι δηρὸν
Ἀμβαλλώμεθα ἔργον ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίζει.
Ἀλλ' ἄγε, κήρυκες μὲν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Λαὸν κηρύσσοντες ἀγειρόντων κατὰ νῆας·
Ἡμεῖς δ' ἀθρόοι ὧδε κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
Ἴομεν, ὄφρα κε θᾶσσον ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
Κηρύσσειν πόλεμόνδε καρηκομόωντας Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρεΐωνα διοτρεφέες βασιλῆες
Θῦνον κρίνοντες· μετὰ δὲ, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Αἰγίδ' ἔχουσ' ἐρίτιμον, ἀγήραον, ἀθανάτην τε,
Τῆς ἑκατὸν θύσανοι παγχρύσεοι ἠερέθονται,
Πάντες ἐϋπλεκέες, ἑκατόμβοιος δὲ ἕκαστος·
Σὺν τῇ παιφάσσουσα διέσσυτο λαὸν Ἀχαιῶν,
Ὀτρύνουσ' ἰέναι· ἐν δὲ σθένος ὦρσεν ἑκάστου
Κραδίῃ ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ' ἠὲ νέεσθαι
Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἠΰτε πῦρ ἀΐδηλον ἐπιφλέγει ἄσπετον ὕλην
Οὔρεος ἐν κορυφῇς, ἕκαθεν δέ τε φαίνεται αὐγή·

Ὃς

Hectoream vero tunicam circa pectus discidero
Ferro ruptam: multique circa ipsum socii
Proni in pulvere mordicus prehendant terram.
Sic dixit: necdum ei Saturnius annuebat:
Sed hic accepit quidem sacrificia, laborem vero magnum augebat.
Verum, postquam precati sunt, & molas projecerunt,
Cervicem quidem retro egerunt primum, & jugularunt, & excoriarunt,
Femoraque execuerunt, & pinguedine operuerunt
Duplicata, & super ipsa frusta cruda posuerunt.
Et hæc quidem lignis fissis sine foliis adurebant:
Viscera vero *verubus* fixa tenebant super ignem.
Sed postquam femora exusta fuerunt, & viscera gustarunt,
Inque frusta parva conciderunt cætera, & verubus transfixerunt,
Assaveruntque scite, detraxeruntque omnia.
Cæterum ubi cessarant ab opere, apparaverantque convivium,
Epulati sunt, nec quicquam animus indiguit epuli æqualis:
Sed postquam potus & cibi appetentiam exemerant,
Iis dicere orsus est Gerenius eques Nestor,
Atride augustissime rex virorum Agamemnon,
Ne nunc diutius hic recubemus, neque diu
Differamus opus, quod deus in manus dabit.
Quin age, præcones quidem Achivorum æreas loricas habentium
Populum præconio congregent ad naves:
Nos autem ita conferti per exercitum amplum Achivorum
Eamus, ut ocius cieamus acrem martem.
Sic dixit. neque renuit rex virorum Agamemnon:
Statim præconibus vocalibus imperavit
Convocare ad pugnam comantes Achivos.
Hi quidem convocarunt, illi autem congregati sunt valde celeriter.
Porro qui circum Atridem erant reges Jovis alumni
Properabant *ordines* distinguentes: & cum eis cæsiis oculis Minerva,
Ægidem habens valde pretiosam, incorruptam, immortalemque,
Ex qua centum fimbriæ totæ aureæ suspensæ erant;
Omnes bene contextæ, centum boum (*numorum*) unaquæque:
Qua conspicua, percurrebat exercitum Achivorum,
Urgens ut irent: & virtutem excitavit in cujusque
Animo, ut indesinenter bellarent & pugnarent.
Iisque statim bellum dulcius fuit quam reditus
In navibus cavis suam in patriam terram.
Velut ignis edax comburit immensam sylvam
Montis in verticibus, & procul conspicitur splendor.

Ὣς τῶν ἐρχομένων ἄπο, χαλκοῦ θεσπεσίοιο
Αἴγλη παμφανόωσα δι' αἰθέρος οὐρανὸν ἷκε.
Τῶν δ' ὥς' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλὰ,
Χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων,
Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, Καΰστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα,
Ἔνθα καὶ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι,
Κλαγγηδὸν προκαθιζόντων, σμαραγεῖ δέ τε λειμών·
Ὣς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Ἐς πεδίον προχέοντο Σκαμάνδριον· αὐτὰρ ὑπὸ χθὼν
Σμερδαλέον κονάβιζε ποδῶν αὐτῶν τε καὶ ἵππων.
Ἔσταν δ' ἐν λειμῶνι Σκαμανδρίῳ ἀνθεμόεντι
Μυρίοι, ὅσσα τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ.
Ἠΰτε μυιάων ἀδινάων ἔθνεα πολλὰ,
Αἵτε κατὰ σταθμὸν ποιμνήϊον ἠλάσκουσιν
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει·
Τόσσοι ἐπὶ Τρώεσσι καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Ἐν πεδίῳ ἵσταντο διαῤῥαῖσαι μεμαῶτες.
Τοὺς δ' ὥς' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν αἰπόλοι ἄνδρες
Ῥεῖα διακρίνωσιν, ἐπεί κε νομῷ μιγέωσιν·
Ὣς τοὺς ἡγεμόνες διεκόσμεον ἔνθα καὶ ἔνθα
Ὑσμίνην δ' ἰέναι· μετὰ δὲ κρείων Ἀγαμέμνων
Ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἴκελος Διῒ τερπικεραύνῳ,
Ἄρεϊ δὲ ζώνην, στέρνον δὲ Ποσειδάωνι.
Ἠΰτε βοῦς ἀγέληφι μέγ' ἔξοχος ἔπλετο πάντων
Ταῦρος, (ὁ γάρ τε βόεσσι μεταπρέπει ἀγρομένῃσι)
Τοῖον ἄρ' Ἀτρείδην θῆκε Ζεὺς ἤματι κείνῳ
Ἐκπρεπέ' ἐν πολλοῖσι καὶ ἔξοχον ἡρώεσσιν.
Ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι·
(Ὑμεῖς γὰρ θεαί ἐστε, πάρεστέ τε, ἴστέ τε πάντα·
Ἡμεῖς δὲ κλέος οἶον ἀκούομεν, οὐδέ τι ἴδμεν)
Οἵτινες ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν·
Πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω,
Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ στόματ' εἶεν,
Φωνὴ δ' ἄρρηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη,
Εἰ μὴ ὀλυμπιάδες Μοῦσαι, Διὸς αἰγιόχοιο
Θυγατέρες, μνησαίαθ' ὅσοι ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον.
Ἀρχοὺς αὖ νηῶν ἐρέω, νῆάς τε προπάσας.

Sic ab his gradientibus, æris admirandi
Splendor undique collucens per aerem cœlum ibat.
Porro ut avium volatilium agmina multa
Anserum, vel gruum, vel cygnorum longa colla habentium,
Asio in prato, Caystri circa fluenta,
Ultro citroque volitant exultantes alis,
Cum clangore aliorum ante alios considentium, & sonat pratum:
Sic horum turbæ multæ procul a navibus & tentoriis
In campum profundebantur Scamandrium: sed terra
Terribiliter resonabat sub pedibus ipsorumque & equorum.
Et steterunt in prato Scamandrio florido
Innumeri, quot folia & flores nascuntur tempore verno.
Veluti muscarum frequentium agmina multa,
Quæ per caulam pastoralem errant
Tempore verno, quando lac vasa rigat:
Tot in Trojanos comantes Achivi
In campo stabant perdere *eos* vehementer cupientes.
Hos autem ut greges magnos caprarum caprarii
Facile distinguunt postquam in pascuis commixti sunt:
Sic hos ductores in ordines redigebant passim,
Ut ad prælium irent: inter quos rex Agamemnon
Oculis & capite referens Jovem fulminatorem
Et Martem balteo, & pectore Neptunum.
Velut bos in armento longe eximius inter omnes
Taurus, (hic enim boves antecellit congregatas)
Talem Atridem fecit Jupiter die illo
Insignem inter multos & eximium heroas.
Dicite nunc mihi Musæ cœlestes domos tenentes:
(Vos enim deæ estis, adestisque, scitisque omnia:
Nos autem famam solum audimus, neque quicquam scimus)
Qui duces Danaorum & principes erant:
Multitudinem autem non ego dixero, neque nominavero,
Non mihi si decem linguæ, & decem ora sint,
Et vox infracta, æreumque mihi cor insit,
Nisi cœlestes Musæ, Jovis ægidem tenentis
Filiæ, commemorent quot ad Ilium venerunt.
Principes ergo navium dicam, navesque universas.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΕΩΝ, ἨΤΟΙ, ΒΟΙΩΤΙΑ.

Βοιωτῶν μὲν Πηνέλεως καὶ Λήϊτος ἦρχον,
Ἀρκεσίλαός τε, Προθοήνωρ τε, Κλονίός τε·
Οἵ θ' Ὑρίην ἐνέμοντο, καὶ Αὐλίδα πετρήεσσαν,
Σχοῖνόν τε, Σκῶλόν τε, πολύκνημόν τ' Ἐτεωνὸν,
Θέσπειαν, Γραῖάν τε, καὶ εὐρύχορον Μυκαλησσὸν,
Οἵ τ' ἀμφ' Ἅρμ' ἐνέμοντο, καὶ Εἰλέσιον, καὶ Ἐρυθράς,
Οἵ τ' Ἐλεῶν' εἶχον, ἠδ' Ὕλην, καὶ Πετεῶνα,
Ὠκαλέην, Μεδεῶνά τ' ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Κώπας, Εὔτρησίν τε, πολυτρήρωνά τε Θίσβην,
Οἵ τε Κορώνειαν, καὶ ποιήενθ' Ἁλίαρτον,
Οἵ τε Πλάταιαν ἔχον, ἠδ' οἳ Γλίσαν τ' ἐνέμοντο,
Οἵ θ' Ὑποθήβας εἶχον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Ὀγχηστόν θ' ἱερὸν Ποσιδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος,
Οἵ τε πολυστάφυλον Ἄρνην ἔχον, οἵ τε Μίδειαν,
Νῖσάν τε ζαθέην, Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατόωσαν·
Τῶν μὲν πεντήκοντα νέες κίον, ἐν δὲ ἑκάστῃ
Κοῦροι Βοιωτῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι βαῖνον.
Οἳ δ' Ἀσπληδόνα ναῖον, ἰδ' Ὀρχομενὸν Μινύειον,
Τῶν ἦρχ' Ἀσκάλαφος καὶ Ἰάλμενος, υἷες Ἄρηος,
Οὓς τέκεν Ἀστυόχη δόμῳ Ἄκτορος Ἀζείδαο,
Παρθένος αἰδοίη ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
Ἄρηϊ κρατερῷ· ὁ δέ οἱ παρελέξατο λάθρη·
Τῶν δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Αὐτὰρ Φωκήων Σχεδίος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
Υἱέες Ἰφίτου μεγαθύμου Ναυβολίδαο·
Οἳ Κυπάρισσον ἔχον, Πυθῶνά τε πετρήεσσαν,
Κρίσσαν τε ζαθέην, καὶ Δαυλίδα, καὶ Πανοπῆα,
Οἵ τ' Ἀνεμώρειαν καὶ Ὑάμπολιν ἀμφενέμοντο,
Οἵ τ' ἄρα πὰρ ποταμὸν Κηφισσὸν δῖον ἔναιον,
Οἵ τε Λίλαιαν ἔχον πηγῆς ἔπι Κηφισσοῖο·
Τοῖς δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἱ μὲν Φωκήων στίχας ἵστασαν ἀμφιέποντες,
Βοιωτῶν δ' ἔμπλην ἐπ' ἀριστερὰ θωρήσσοντο.
Λοκρῶν δ' ἡγεμόνευεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
Μείων, ὅτι τόσος γε ὅσος Τελαμώνιος Αἴας,
Ἀλλὰ πολὺ μείων, ὀλίγος μὲν ἔην, λινοθώρηξ,
Ἐγχείῃ δ' ἐκέκαστο Πανέλληνας καὶ Ἀχαιούς·
Οἳ Κῦνόν τ' ἐνέμοντ', Ὀπόεντά τε, Καλλίαρόν τε,

Βῆσ-

ENUMERATIO NAVIUM, VEL, BŒOTIA.

Bœotiis Peneleus & Leitus imperabant,
Arcesilausque, Prothoenorque, Cloniusque:
Quique Hyrien colebant, & Aulidem petrosam,
Schœnumque, Scolumque, jugosamque Eteonum,
Thespiam, Græamque, & spatiosam Mycalessum,
Quique circum Harma habitabant, & Ilesium, & Erythras,
Quique Eleona tenebant, & Hylen, & Peteona,
Ocaleam, Medeonaque bene ædificatam urbem,
Copas, Eutresinque, columbisque abundantem Thisben,
Quique Coroneam, & herbosam Haliartum,
Quique Platæam tenebant, & qui Glissan incolebant,
Quique Hypothebas habitabant bene ædificatam urbem,
Onchestumque, sacrum Neptunium pulchrum lucum,
Quique uvis abundantem Arnen habitabant, quique Mideam,
Nissamque augustam, Anthedonaque ultimam:
Horum quinquaginta naves venerant, quarum unamquamque
Juvenes Bœotii centum & viginti conscenderant.
Qui vero Aspledona habitabant, & Orchomenum Minyeum,
Iis imperabat Ascalaphus & Ialmenus, filii Martis,
Quos peperit Astyoche in domo Actoris Azidæ,
Virgo pudica interiorem partem domus cum ascendisset,
Marti forti: hic cum ea concubuit clam:
Horumque triginta naves accesserant ordine.
Sed Phocensibus Schedius & Epistrophus imperabant,
Filii Iphiti magnanimi Naubolidæ:
Qui Cyparissum tenebant, Pythonaque petrosam,
Crissamque augustam, & Daulida, & Panopea,
Quique Anemoream & Hyampolin circumhabitabant,
Quique fluvium Cephissum nobilem accolebant,
Quique Lilæam tenebant ad fontem Cephissi:
Hos simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Hi quidem Phocensium ordines constituerunt circum euntes,
Et prope Bœotos ad lævam armabantur.
Locrensibus autem erat dux Oilei velox Ajax,
Minor, nequaquam tantus quantus Telamonius Ajax,
Sed multo minor, parvus quidem erat, lineum thoracem gestans,
Sed hastæ peritia antecellebat universos Græcos & Achivos:
Qui Cynum colebant, Opoentaque, Calliarumque,

Βῆσσάν τε, Σκάρφην τε, καὶ Αὐγειὰς ἐρατεινὰς,
Τάρφην τε, Θρόνιόν τε, Βοαγρίου ἀμφὶ ῥέεθρα·
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο
Λοκρῶν, οἳ ναίουσι πέρην ἱερῆς Εὐβοίης.
Οἳ δ' Εὔβοιαν ἔχον μένεα πνείοντες Ἄβαντες,
Χαλκίδα τ', Εἰρέτριάν τε, πολυστάφυλόν θ' Ἱστίαιαν,
Κήρινθόν τ' ἔφαλον, Δίου τ' αἰπὺ πτολίεθρον,
Οἵ τε Κάρυστον ἔχον, ἠδ' οἳ Στύρα ναιετάασκον·
Τῶν δ' αὖθ' ἡγεμόνευ' Ἐλεφήνωρ, ὄζος Ἄρηος,
Χαλκωδοντιάδης, μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων·
Τῷ δ' ἅμ' Ἄβαντες ἕποντο θοοὶ ὄπιθεν κομόωντες,
Αἰχμηταὶ μεμαῶτες ὀρεκτῇσι μελίῃσι
Θώρηκας ῥήξειν δηΐων ἀμφὶ στήθεσσι·
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἳ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Δῆμον Ἐρεχθῆος μεγαλήτορος, ὅν ποτ' Ἀθήνη
Θρέψε Διὸς θυγάτηρ, τέκε δὲ ζείδωρος Ἄρουρα,
Κὰδ δ' ἐν Ἀθήνῃσ' εἷσεν ἑῷ ἐνὶ πίονι νηῷ.
Ἔνθα δέ μιν ταύροισι καὶ ἀρνειοῖς ἱλάονται
Κοῦροι Ἀθηναίων, περιτελλομένων ἐνιαυτῶν.
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευ' υἱὸς Πετεῶο Μενεσθεύς·
Τῷ δ' οὔπως τις ὁμοῖος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνὴρ,
Κοσμῆσαι ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας·
Νέστωρ οἶος ἔριζεν· ὁ γὰρ προγενέστερος ἦεν·
Τῷ δ' ἅμα πεντήκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας,
Στῆσε δ' ἄγων ἵν' Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες.
Οἳ δ' Ἄργος τ' εἶχον Τίρυνθά τε τειχιόεσσαν,
Ἑρμιόνην, Ἀσίνην τε, βαθὺν κατὰ κόλπον ἐχούσας,
Τροιζῆν', Ἠϊόνας τε, καὶ ἀμπελόεντ' Ἐπίδαυρον,
Οἵ τ' ἔχον Αἴγιναν, Μάσητά τε, κοῦροι Ἀχαιῶν·
Τῶν δ' αὖθ' ἡγεμόνευε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Καὶ Σθένελος Καπανῆος ἀγακλειτοῦ φίλος υἱός.
Τοῖσι δ' ἅμ' Εὐρύαλος τρίτατος κίεν ἰσόθεος φὼς,
Μηκιστέως υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἄνακτος.
Συμπάντων δ' ἡγεῖτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Τοῖσι δ' ἅμ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἳ δὲ Μυκήνας εἶχον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Ἀφνειόν τε Κόρινθον, ἐϋκτιμένας τε Κλεωνὰς,
Ὀρνειάς τ' ἐνέμοντο, Ἀραιθυρέην τ' ἐρατεινὴν,
Καὶ Σικυῶν', ὅθ' ἄρ' Ἄδρηστος πρῶτ' ἐμβασίλευε,

Bessanque, Scarphenque, & Augeas amœnas,
Tarphenque, Throniumque, circa Boagrii fluenta:
Hunc simul quadraginta nigræ naves sequebantur
Locrensium, qui habitant ultra sacram Eubœam.
Qui autem Eubœam tenebant robur spirantes Abantes,
Chalcidaque, Eretriamque, abundantemque uvis Histiæam,
Cerinthumque maritimam, Diique altam urbem,
Quique Carystum tenebant, & qui Styra habitabant:
Horum porro dux erat Elephenor, proles Martis,
Chalcodontiades magnanimorum princeps Abantum:
Hunc simul Abantes sequebantur veloces occiput comantes,
Bellatores docti porrectis hastis fraxineis
Thoraces disrumpere hostium circa pectora:
Hunc simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Qui vero Athenas tenebant, bene ædificatam urbem,
Civitatem Erechthei magnanimi, quem olim Minerva
Nutrivit Jovis filia, peperitque alma Tellus,
Et Athenis collocavit in suo divite templo:
Et illic eum tauris & agnis placant
Athenienses, singulis lustris.
His præerat filius Petei Menestheus:
Huic nullus unquam similis terricolarum homo fuerat,
In instruendis equitibus & viris scutatis:
Nestor solus in contentionem veniebat; hic enim ætate grandior erat:
Hunc simul quinquaginta nigræ naves sequebantur.
Ajax autem ex Salamine ducebat duodecim naves,
Quas statuit adductas ubi Atheniensium stabant phalanges.
Cæterum, qui Argos tenebant Tirynthaque bene munitam,
Hermionem, Asinemque, profundum sinum habentes,
Trœzena, Eionasque, & vitibus consitam Epidaurum,
Quique tenebant Æginam, Masetaque juvenes Achivorum:
His porro præerat bello strenuus Diomedes,
Et Sthenelus Capanei inclyti dilectus filius.
Et una cum his Euryalus tertius ibat similis deo vir,
Mecistei filius Talaïonidæ regis.
Universis autem præerat bello strenuus Diomedes:
Hosque simul octoginta nigræ naves sequebantur.
Qui vero Mycenas tenebant bene ædificatam urbem,
Opulentamque Corinthum, beneque structas Cleonas,
Orniasque colebant, Aræthyreamque amœnam,
Et Sicyona, ubi Adrastus primum regnavit,

Οἳ δ' Ὑπερησίην τε καὶ αἰπεινὴν Γονόεσσαν,
Πελλήνην τ' εἶχον, ἠδ' Αἴγιον ἀμφενέμοντο,
Αἰγιαλόν τ' ἀνὰ πάντα, καὶ ἀμφ' Ἑλίκην εὐρεῖαν·
Τῶν ἑκατὸν νηῶν ἦρχε κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρείδης. ἅμα τῷγε πολὺ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι
Λαοὶ ἕποντ'· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νώροπα χαλκὸν,
Κυδιόων, ὅτι πᾶσι μετέπρεπεν ἡρώεσσιν,
Οὕνεκ' ἄριστος ἔην, πολὺ δὲ πλείστους ἄγε λαούς.
Οἳ δ' εἶχον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν,
Φάρην τε, Σπάρτην τε, πολυτρήρωνά τε Μέσσην,
Βρυσειάς τ' ἐνέμοντο, καὶ Αὐγειὰς ἐρατεινάς,
Οἵ τ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον, Ἕλος τ' ἔφαλον πτολίεθρον,
Οἵ τε Λάαν εἶχον, ἠδ' Οἴτυλον ἀμφενέμοντο·
Τῶν οἱ ἀδελφεὸς ἦρχε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
Ἑξήκοντα νεῶν· ἀπάτερθε δὲ θωρήσσοντο.
Ἐν δ' αὐτὸς κίεν ᾗσι προθυμίῃσι πεποιθὼς
Ὀτρύνων πόλεμόνδε· μάλιστα δὲ ἵετο θυμῷ
Τίσασθαι Ἑλένης ὁρμήματά τε στοναχάς τε.
Οἳ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο, καὶ Ἀρήνην ἐρατεινὴν,
Καὶ Θρύον Ἀλφειοῖο πόρον, καὶ ἐΰκτιτον Αἰπυ,
Καὶ Κυπαρισσήεντα, καὶ Ἀμφιγένειαν ἔναιον,
Καὶ Πτελεὸν, καὶ Ἕλος, καὶ Δώριον, ἔνθα τε Μοῦσαι
Ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς,
Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.
Στεῦτο γὰρ εὐχόμενος νικησέμεν, εἴπερ ἂν αὐταὶ
Μοῦσαι ἀείδοιεν κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο·
Αἱ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν θέσαν, αὐτὰρ ἀοιδὴν
Θεσπεσίην ἀφέλοντο, καὶ ἐκλέλαθον κιθαριστύν.
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Τῷ δ' ἐνενήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Οἳ δ' ἔχον Ἀρκαδίην, ὑπὸ Κυλλήνης ὄρος αἰπὺ,
Αἰπύτιον παρὰ τύμβον, ἵν' ἀνέρες ἀγχιμαχηταὶ,
Οἳ Φενεόν τ' ἐνέμοντο καὶ Ὀρχομενὸν πολύμηλον,
Ῥίπην τε, Στρατίην τε, καὶ ἠνεμόεσσαν Ἐνίσπην,
Καὶ Τεγέην εἶχον, καὶ Μαντινέην ἐρατεινὴν,
Στύμφηλόν τ' εἶχον, καὶ Παρρασίην ἐνέμοντο,
Τῶν ἦρχ' Ἀγκαίοιο πάϊς κρείων Ἀγαπήνωρ
Ἑξήκοντα νεῶν· πολέες δ' ἐν νηῒ ἑκάστῃ
Ἀρκάδες ἄνδρες ἔβαινον ἐπιστάμενοι πολέμοιο.
Αὐτὸς γάρ σφιν δῶκεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Νῆας ἐϋσσέλμους περάαν ἐπὶ οἴνοπα πόντον

Ἀτρεΐ-

Quique Hypereſiamque & excelſam Gonoeſſam,
Pellenamque tenebant, & Ægium incolebant,
Et per omnem oram maritimam, & circa Helicen ſpatioſam:
Horum centum navibus præerat rex Agamemnon
Atrides. ſimul hunc longe plurimæ & præſtantiſſimæ
Copiæ ſequebantur: & ipſe induebat ſplendidum æs,
Gloria exultans, quod inter omnes conſpicuus eſſet heroas,
Quoniam præſtantiſſimus erat, & quam plurimas ducebat copias.

Qui vero tenebant montibus clauſam Lacedæmona magnam,
Pharenque, Spartamque, abundantemque columbis Meſſam,
Bryſiaſque habitabant, & Augias amœnas,
Quique Amyclas tenebant, Heloſque maritimam urbem,
Quique Laan tenebant, & Oetylum circumhabitabant:
Horum ejus frater præerat prælio ſtrenuus Menelaus
Sexaginta navibus: & ſeorſim armabantur.
Inter eos autem ipſe ibat alacritate ſua fretus
Adhortans ad bellum: maxime vero cupiebat animo
Ulciſci Helenæ raptumque gemituſque.

Qui vero Pylumque colebant, & Arenen amœnam,
Et Thryum Alphæi vadum, & bene ædificatum Æpi,
Et Cypariſſeenta, & Amphigeniam habitabant,
Et Pteleum, & Helos, & Dorion, ubi etiam Muſæ
Occurrentes Thamyrim Threicium abſtinuerunt arte canendi,
Ex Oechalia venientem ab Euryto Oechalienſi:
Aſſerebat enim gloriabundus ſe victurum, ſi vel ipſæ
Muſæ canerent filiæ Jovis ægidem habentis.
At illæ iratæ excæcarunt, ſed & artem canendi
Divinam ademerunt, & immemorem reddiderunt citharizandi.
His porro præerat Gerenius eques Neſtor,
Quocum nonaginta cavæ naves ordine vehebantur.

Qui vero tenebant Arcadiam, ſub Cyllenes montem altum,
Æpytium prope monumentum, ubi viri cominus pugnantes,
Quique Pheneum incolebant & Orchomenum pecoroſum,
Ripenque, Stratienque, & ventis expoſitam Eniſpen,
Et Tegeam tenebant, & Mantineam amœnam,
Stymphelumque tenebant, & Parrhaſien colebant,
Horum imperabat Ancæi filius rex Agapenor
Sexaginta navibus: multi autem navem unamquamque
Arcades viri conſcenderant rei militaris periti.
Ipſe enim eis dederat Rex virorum Agamemnon
Naves bonis tranſtris inſtructas, ut transfretarent nigrum pontum

Ἀτρεΐδης· ἐπεὶ οὔ σφι θαλάσσια ἔργα μεμήλει.
Οἳ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἤλιδα δῖαν ἔναιον,
Ὅσσον ἐφ' Ὑρμίνη καὶ Μύρσινος ἐσχατόωσα,
Πέτρη τ' Ὠλενίη, καὶ Ἀλείσιον ἐντὸς ἐέργει,
Τῶν αὖ τέσσαρες ἀρχοὶ ἔσαν, δέκα δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ
Νῆες ἕποντο θοαί, πολέες δ' ἔμβαινον Ἐπειοί.
Τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος καὶ Θάλπιος ἡγησάσθην,
Υἷες, ὁ μὲν, Κτεάτου, ὁ δ', Εὐρύτου Ἀκτορίωνος·
Τῶν δ' Ἀμαρυγκείδης ἦρχε κρατερὸς Διώρης·
Τῶν δὲ τετάρτων ἦρχε Πολύξεινος θεοειδής,
Υἱὸς Ἀγασθένεος Αὐγηϊάδαο ἄνακτος.
Οἳ δ' ἐκ Δουλιχίοιο, Ἐχινάων θ' ἱεράων
Νήσων, αἳ ναίουσι πέρην ἁλὸς Ἤλιδος ἄντα,
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε Μέγης, ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
Φυλείδης, ὃν τίκτε Διῒ φίλος ἱππότα Φυλεύς,
Ὅς ποτε Δουλίχιόνδ' ἀπενάσσατο πατρὶ χολωθείς.
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἦγε Κεφαλλῆνας μεγαθύμους,
Οἵ ῥ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον,
Καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο, καὶ Αἰγίλιπα τρηχεῖαν,
Οἵ τε Ζάκυνθον ἔχον, ἠδ' οἳ Σάμον ἀμφενέμοντο,
Οἵ τ' Ἤπειρον ἔχον, ἠδ' ἀντιπέραι' ἐνέμοντο·
Τῶν μὲν Ὀδυσσεὺς ἦρχε Διῒ μῆτιν ἀτάλαντος·
Τῷ δ' ἅμα νῆες ἕποντο δυώδεκα μιλτοπάρῃοι.
Αἰτωλῶν δ' ἡγεῖτο Θόας Ἀνδραίμονος υἱός·
Οἳ Πλευρῶν' ἐνέμοντο, καὶ Ὤλενον, ἠδὲ Πυλήνην,
Χαλκίδα τ' ἀγχίαλον, Καλυδῶνά τε πετρήεσσαν.
Οὐ γὰρ ἔτ' Οἰνῆος μεγαλήτορος υἱέες ἦσαν,
Οὐδ' ἄρ' ἔτ' αὐτὸς ἔην, θάνε δὲ ξανθὸς Μελέαγρος,
Τῷ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο ἀνασσέμεν Αἰτωλοῖσι·
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Κρητῶν δ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,
Οἳ Κνωσσόν τ' εἶχον Γόρτυνά τε τειχιόεσσαν,
Λύκτον, Μίλητόν τε, καὶ ἀργινόεντα Λύκαστον,
Φαιστόν τε, Ῥύτιόν τε, πόλεις εὖ ναιετοώσας,
Ἄλλοι θ' οἳ Κρήτην ἑκατόμπολιν ἀμφενέμοντο.
Τῶν μὲν ἄρ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἡγεμόνευε,
Μηριόνης τ' ἀτάλαντος ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ·
Τοῖσι δ' ἅμ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Τληπόλεμος δ' Ἡρακλείδης ἠΰς τε μέγας τε
Ἐκ Ῥόδου ἐννέα νῆας ἄγεν Ῥοδίων ἀγερώχων·

Οἳ

Atrides: quoniam non ipsis marina opera erant curæ.
Qui vero Buprasiumque & Elida nobilem habitabant,
Quantum (*agri*) Hyrmine & Myrsinus extrema,
Petraque Olenia, & Alisium intus continet,
Horum quatuor duces erant, decem vero viros singulos
Naves sequebantur veloces, *quas* multi & conscenderant Epei.
His quidem Amphimachus & Thalpius præerant,
Filii, alter Cteati, alter Euryti Actorionis:
At illis Amaryncides imperabat fortis Diores:
Quartis autem præerat Polyxinus deo similis,
Filius Agasthenis Augeiadæ regis.
Qui vero (*venerant*) ex Dulichio, Echinadibusque sacris
Insulis, quæ sitæ sunt trans mare e regione Elidis,
His præerat Meges, æquiparandus Marti,
Phylides, quem genuit Jovi dilectus eques Phyleus,
Qui olim in Dulichium migraverat patri iratus:
Hunc simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Cæterum Ulysses ducebat Cephalenses magnanimos,
Qui Ithacam tenebant, & Neritum frondosum,
Et Crocylia colebant, & Ægilipa asperam,
Quique Zacynthum habitabant, & qui Samum incolebant,
Quique Epirum tenebant, & oppositam continentem,
His Ulysses imperabat Jovi prudentia par:
Quem simul naves sequebantur duodecim proras rubras habentes.
Ætolis autem imperabat Thoas Andræmonis filius:
Qui Pleurona colebant, & Olenum, & Pylenen,
Chalcidaque maritimam, Calydonaque petrosam.
Non enim Oenei magnanimi filii supererant,
Neque ipse adhuc superstes erat, mortuusque erat flavus Meleager,
Huic summa rerum erat commissa ut imperaret Ætolis:
Huncque simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Cretensibus autem Idomeneus hasta clarus præerat,
Qui Cnossumque tenebant, Gortynaque bene cinctam mœnibus,
Lyctum, Miletumque, & albicantem Lycastum,
Phæstumque, Rhytiumque urbes multum celebres,
Cæterique qui Cretam centum urbium incolebant.
His igitur Idomeneus hasta clarus præerat,
Merionesque par Marti homicidæ:
Hosque simul octoginta nigræ naves sequebantur.
Tlepolemus autem Heraclides fortisque magnusque,
Ex Rhodo novem naves ducebat Rhodiorum superborum:

Οἳ Ῥόδον ἀμφενέμοντο διὰ τρίχα κοσμηθέντες,
Λίνδον, Ἰηλυσόν τε, καὶ ἀργινόεντα Κάμειρον·
Τῶν μὲν Τληπόλεμος δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,
Ὃν τέκεν Ἀστυόχεια βίῃ Ἡρακληείῃ,
Τὴν ἄγετ' ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος,
Πέρσας ἄστεα πολλὰ διοτρεφέων αἰζηῶν.
Τληπόλεμος δ' ἐπεὶ οὖν τράφ' ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Αὐτίκα πατρὸς ἑοῖο φίλον μήτρωα κατέκτα
Ἤδη γηράσκοντα Λικύμνιον, ὄζον Ἄρηος.
Αἶψα δὲ νῆας ἔπηξε· πολὺν δ' ὅγε λαὸν ἀγείρας,
Βῆ φεύγων ἐπὶ πόντον· ἀπείλησαν γάρ οἱ ἄλλοι
Υἱέες, υἱωνοί τε βίης Ἡρακληείης.
Αὐτὰρ ὅγ' ἐς Ῥόδον ἷξεν ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων·
Τριχθὰ δὲ ᾤκηθεν καταφυλαδὸν, ἠδ' ἐφίληθεν
Ἐκ Διὸς, ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσει·
Καί σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίων.
Νιρεὺς δ' αὖ Σύμηθεν ἄγεν τρεῖς νῆας ἐΐσας,
Νιρεὺς Ἀγλαΐης θ' υἱὸς, Χαρόποιό τ' ἄνακτος,
Νιρεὺς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα·
Ἀλλ' ἀλαπαδνὸς ἔην, παῦρος δέ οἱ εἵπετο λαός.
Οἳ δ' ἄρα Νίσυρόν τ' εἶχον, Κράπαθόν τε, Κάσον τε,
Καὶ Κῶν Εὐρυπύλοιο πόλιν, νήσους τε Καλύδνας,
Τῶν αὖ Φείδιππός τε καὶ Ἄντιφος ἡγησάσθην,
Θεσσαλοῦ υἷε δύω Ἡρακλείδαο ἄνακτος·
Τῶν δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Νῦν δ' αὖ τοὺς ὅσσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον,
Οἵ τ' Ἄλον, οἵ τ' Ἀλόπην, οἵ τε Τρηχῖν' ἐνέμοντο,
Οἵ τ' εἶχον Φθίην ἠδ' Ἑλλάδα καλλιγύναικα,
Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἕλληνες, καὶ Ἀχαιοὶ,
Τῶν αὖ πεντήκοντα νεῶν ἦν ἀρχὸς Ἀχιλλεύς.
Ἀλλ' οἵγ' οὐ πολέμοιο δυσηχέος ἐμνώοντο.
Οὐ γὰρ ἔην ὅστις σφιν ἐπὶ στίχας ἡγήσαιτο.
Κεῖτο γὰρ ἐν νήεσσι ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς
Κούρης χωόμενος Βρισηΐδος ἠϋκόμοιο,
Τὴν ἐκ Λυρνησσοῦ ἐξείλετο πολλὰ μογήσας,
Λυρνησσὸν διαπορθήσας καὶ τείχεα Θήβης·
Κὰδ δὲ Μύνητ' ἔβαλεν καὶ Ἐπίστροφον ἐγχεσιμώρους,
Υἱέας Εὐηνοῖο Σεληπιάδαο ἄνακτος.
Τῆς ὅγε κεῖτ' ἀχέων, τάχα δ' ἀνστήσεσθαι ἔμελλεν.
Οἳ δ' εἶχον Φυλάκην καὶ Πύρασον ἀνθεμόεντα,

Δη-

Qui Rhodum incolebant trifariam instructi,
Lindum, Ialyssumque, & albicantem Camirum:
Horum Tlepolemus hasta clarus dux erat,
Quem peperit Astyochia Herculi,
Quam duxit ex Ephyriæ fluvio a Selleente,
Depopulatus urbes multas Jovis alumnorum juvenum.
Tlepolemus autem postquam nutritus fuerat in domo bene extructa,
Statim patris sui dilectum avunculum interfecit
Jam senescentem Licymnium, prolem Martis:
Et statim naves compegit: multisque copiis coactis,
Aufugit mari; minati enim ei fuerant alii
Filii, nepotesque Herculis.
Cæterum ille Rhodum venit errans, ærumnas perpessus.
Trifariam autem distincti habitarunt tributim, & cari fuerunt
Jovi, qui diis & hominibus imperat:
Et ipsis ingentes divitias largitus est Saturnius.
Nireus porro ex Syma ducebat tres naves æquales,
Nireus Aglaæque filius, Charopique regis,
Nireus, qui forma vir eximia ad Ilium venit
Præter cæteros Danaos, post laudatissimum Pelidem:
Sed imbellis erat, parvæque eum sequebantur copiæ.
Qui vero Nisyrumque tenebant, Crapathumque, Casumque,
Et Con Eurypyli urbem, insulasque Calydnas,
His Phidippusque & Antiphus præerant,
Thessali filii duo Heraclidæ regis:
Et horum triginta cavæ naves ordine ibant.
Nunc vero istos, quotquot Pelasgicum Argos habitabant,
Quique Alon, quique Alopen, quique Trechina colebant,
Quique tenebant Pthiam & Hellada pulchras mulieres habentem,
Myrmidonesque vocabantur & Hellenes, & Achæi,
Horum quinquaginta navibus erat dux Achilles.
At illi non belli horrisoni memores erant:
Non enim erat qui ipsos in ordines duceret.
Jacebat enim ad naves pedibus velox Achilles
Ob puellam iratus Briseida bene comatam,
Quam ex Lyrnesso ceperat multos perpessus labores,
Lyrnessum depopulatus & muros Thebarum:
Mynetaque dejecit & Epistrophum bellicosos,
Filios Eueni Selepiadæ regis.
Ejus causa is jacebat indignatus, at mox surrecturus erat.
Qui vero tenebant Phylacen & Pyrrhasum floridam,

Δήμητρος τέμενος, Ἴτωνά τε μητέρα μήλων,
Ἀγχίαλόν τ' Ἀντρῶνα, ἰδὲ Πτελεὸν λεχεποίην·
Τῶν αὖ Πρωτεσίλαος ἀρήϊος ἡγεμόνευε
Ζωὸς ἐών· τότε δ' ἤδη ἔχεν κατὰ γαῖα μέλαινα.
Τοῦ δὲ καὶ ἀμφιδρυφὴς ἄλοχος Φυλάκῃ ἐλέλειπτο,
Καὶ δόμος ἡμιτελής. τὸν δ' ἔκτανε Δάρδανος ἀνὴρ
Νηὸς ἀποθρώσκοντα πολὺ πρώτιστον Ἀχαιῶν.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' οἳ ἄναρχοι ἔσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχόν,
Ἀλλά σφέας κόσμησε Ποδάρκης ὄζος Ἄρηος,
Ἰφίκλου υἱὸς πολυμήλου Φυλακίδαο,
Αὐτοκασίγνητος μεγαθύμου Πρωτεσιλάου,
Ὁπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἄρα πρότερος καὶ ἀρείων,
Ἥρως Πρωτεσίλαος ἀρήϊος· οὐδέ τι λαοὶ
Δεύονθ' ἡγεμόνος, πόθεον δέ μιν ἐσθλὸν ἐόντα·
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἳ δὲ Φερὰς ἐνέμοντο παραὶ Βοιβηΐδα λίμνην,
Βοίβην, καὶ Γλαφυράς, καὶ ἐϋκτιμένην Ἰαωλκόν,
Τῶν ἦρχ' Ἀδμήτοιο φίλος πάϊς ἕνδεκα νηῶν
Εὔμηλος, τὸν ὑπ' Ἀδμήτῳ τέκε δῖα γυναικῶν
Ἄλκηστις, Πελίαο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη.
Οἳ δ' ἄρα Μηθώνην καὶ Θαυμακίην ἐνέμοντο,
Καὶ Μελίβοιαν ἔχον καὶ Ὀλιζῶνα τρηχεῖαν,
Τῶν δὲ Φιλοκτήτης ἦρχεν, τόξων εὖ εἰδώς,
Ἑπτὰ νεῶν· ἐρέται δ' ἐν ἑκάστῃ πεντήκοντα
Ἐμβέβασαν, τόξων εὖ εἰδότες ἶφι μάχεσθαι.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖτο κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
Λήμνῳ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθι μιν λίπον υἷες Ἀχαιῶν
Ἕλκεϊ μοχθίζοντα κακῷ ὀλοόφρονος ὕδρου.
Ἔνθ' ὅγε κεῖτ' ἀχέων· τάχα δὲ μνήσεσθαι ἔμελλον
Ἀργεῖοι παρὰ νηυσὶ Φιλοκτήταο ἄνακτος.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' οἳ ἄναρχοι ἔσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχόν·
Ἀλλὰ Μέδων κόσμησεν, Ὀϊλῆος νόθος υἱός,
Τόν ῥ' ἔτεκεν Ῥήνη ὑπ' Ὀϊλῆϊ πτολιπόρθῳ.
Οἳ δ' εἶχον Τρίκκην, καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν,
Οἵ τ' ἔχον Οἰχαλίην πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος,
Τῶν αὖθ' ἡγείσθην Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδε
Ἰητῆρ' ἀγαθώ, Ποδαλείριος ἠδὲ Μαχάων·
Τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Οἳ τ' ἔχον Ὀρμένιον, οἵ τε κρήνην Ὑπέρειαν,
Οἵ τ' ἔχον Ἀστέριον, Τιτάνοιό τε λευκὰ κάρηνα,
Τῶν ἦρχ' Εὐρύπυλος Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός·

Τῷ

Cereris sacrum, Itonaque feracem ovium,
Maritimamque Antrona, & Pteleum herbosam:
Horum porro Protesilaus bellicosus dux erat
Dum viveret: tunc vero jam detinebat *eum* terra nigra.
Hujusque ambas lacerata genas uxor in Phylace relicta erat,
Et domus imperfecta: eumque interfecerat Dardanus vir
Quum de navi desiliret longe primum Achivorum.
Et tamen ne isti quidem sine duce erant, nihilominus desiderabant ducem *suum*,
Sed ipsos ordinabat Podarces proles Martis,
Iphicli filius divitis pecore Phylacidæ,
Frater germanus magnanimi Protesilai,
Minor natu, ille vero major & præstantior,
Heros Protesilaus bellicosus: neutiquam copiæ *ejus*
Indigebant duce, desiderabant tamen ipsum, utpote strenuum:
Huncque simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
  Qui vero Pheras colebant apud Bœbeida lacum,
Bœben, & Glaphyras, & bene ædificatam Iaolcum,
Horum imperabat Admeti dilectus filius undecim navibus
Eumelus, quem ex Admeto peperit præstantissima mulierum
Alcestis, inter Peliæ filias forma præstantissima.
  Qui vero Methonem & Thaumaciam colebant,
Et Melibœam tenebant & Olyzona asperam,
Horum Philoctetes præerat, jaculandi peritus,
Septem navibus: remiges autem unamquamque quinquaginta
Conscenderant, jaculandi periti ad fortiter pugnandum.
Cæterum ille in insula jacebat immanes dolores perferens,
Lemno in divina, ubi eum reliquerant Achivi
Ulcere tetro laborantem perniciosi colubri.
Ibi ille jacebat mœrens: cito autem recordaturi erant
Argivi apud naves Philoctetæ regis.
Et tamen ne isti quidem sine duce erant, desiderabant tamen ducem *suum*:
Sed Medon ordinabat, Oilei filius spurius,
Quem peperit Rhena ex Oileo urbium eversore.
  Qui vero tenebant Triccen, & Ithomen asperam,
Quique tenebant Oechaliam urbem Euryti Oechaliensis,
Horum duces erant Æsculapii duo filii
Medici boni, Podalirius & Machaon:
Cum his triginta cavæ naves ordine ibant.
  Quique tenebant Ormenium, quique fontem Hyperium,
Et qui tenebant Asterium, Titanique albos vertices,
Horum dux erat Eurypylus Euæmonis præclarus filius:

Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἳ δ' Ἄργισσαν ἔχον καὶ Γυρτώνην ἐνέμοντο,
Ὄρθην, Ἠλώνην τε, πόλιν τ' Ὀλοοσσόνα λευκήν·
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε μενεπτόλεμος Πολυποίτης
Υἱὸς Πειριθόοιο, τὸν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς·
(Τόν ῥ' ὑπὸ Πειριθόῳ τέκετο κλυτὸς Ἱπποδάμεια
Ἤματι τῷ ὅτε Φῆρας ἐτίσατο λαχνήεντας·
Τοὺς δ' ἐκ Πηλίου ὦσε, καὶ Αἰθίκεσσι πέλασσεν)
Οὐκ οἶος· ἅμα τῷγε Λεοντεὺς ὄζος Ἄρηος,
Υἱὸς ὑπερθύμοιο Κορώνου Καινείδαο·
Τοῖς δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Γυνεὺς δ' ἐκ Κύφου ἦγε δύω καὶ εἴκοσι νῆας·
Τῷ δ' Ἐνιῆνες ἕποντο, μενεπτόλεμοί τε Περαιβοὶ,
Οἳ περὶ Δωδώνην δυσχείμερον οἰκί' ἔθεντο,
Οἵ τ' ἀμφ' ἱμερτὸν Τιταρήσιον ἔργ' ἐνέμοντο·
Ὅς ῥ' ἐς Πηνειὸν προΐει καλλίρροον ὕδωρ·
Οὐδ' ὅγε Πηνειῷ συμμίσγεται ἀργυροδίνῃ,
Ἀλλά τέ μιν καθύπερθεν ἐπιρρέει, ἠΰτ' ἔλαιον.
Ὅρκου γὰρ δεινοῦ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ.
Μαγνήτων δ' ἦρχε Πρόθοος Τενθρηδόνος υἱὸς,
Οἳ περὶ Πηνειὸν καὶ Πήλιον εἰνοσίφυλλον
Ναίεσκον, τῶν μὲν Πρόθοος θοὸς ἡγεμόνευε·
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οὗτοι ἄρ' ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν.
Τίς τ' ἄρ τῶν ὄχ' ἄριστος ἔην σύ μοι ἔννεπε Μοῦσα,
Αὐτῶν, ἠδ' ἵππων, οἳ ἅμ' Ἀτρείδῃσιν ἕποντο.
Ἵπποι μὲν μέγ' ἄρισται ἔσαν Φηρητιάδαο,
Τὰς Εὔμηλος ἔλαυνε, ποδώκεας ὄρνιθας ὣς,
Ὄτριχας, οἰέτεας, σταφύλῃ ἐπὶ νῶτον ἐΐσας.
Τὰς ἐν Πιερίῃ θρέψ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
Ἄμφω θηλείας, φόβον Ἄρηος φορεούσας.
Ἀνδρῶν δ' αὖ μέγ' ἄριστος ἔην Τελαμώνιος Αἴας,
Ὄφρ' Ἀχιλεὺς μήνιεν· (ὁ γὰρ πολὺ φέρτατος ἦεν)
Ἵπποι θ' οἳ φορέεσκον ἀμύμονα Πηλείωνα.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσι ποντοπόροισι
Κεῖτ', ἀπομηνίσας Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν
Ἀτρείδῃ· λαοὶ δὲ παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης
Δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες,
Τόξοισίν θ'· ἵπποι δὲ παρ' ἅρμασιν οἷσιν ἕκαστος
Λωτὸν ἐρεπτόμενοι, ἐλεόθρεπτόν τε σέλινον,
Ἕστασαν· ἅρματα δ' εὖ πεπυκασμένα κεῖτο ἀνάκτων

Hunceque ſimul quadraginta nigræ naves ſequebantur.
Qui vero Argiſſam tenebant & Gyrtonem colebant,
Orthen, Elonemque, urbemque Olooſſona albam:
His præerat firmus bellator Polypœtes
Filius Pirithoi, quem immortalis genuit Jupiter:
(Hunc ex Pirithoo peperit inclyta Hippodamia
Eo die quo Centauros ultus eſt hiſpidos:
Eoſque ex Pelio pepulit, & ad Æthicas uſque abegit)
Non ſolus: una cum eo Leonteus proles Martis,
Filius magnanimi Coroni Cænidæ:
Hoſque ſimul quadraginta nigræ naves ſequebantur.
Guneus vero ex Cypho ducebat duas & viginti naves:
Et hunc Enienes ſequebantur, bellique tolerantes Peræbi,
Qui circa Dodonem valde frigidam domicilia poſuerant,
Quique circa venuſtum Titareſium arva colebant:
Qui in Peneum immittit pulchre fluentem aquam:
Nec ille Peneo commiſcetur argenteos vortices habenti,
Sed eum ſuperfluit, veluti oleum.
Juramenti enim gravis Stygis aquæ eſt rivus.
Magnetibus vero præerat Prothous Tenthredonis filius,
Qui circa Peneum & Pelion frondoſum
Habitabant, his Prothous velox dux erat:
Huncque ſimul quadraginta nigræ naves ſequebantur.
Hi duces Danaorum & principes erant.
Quis jam horum præſtantiſſimus fuerit tu mihi dic Muſa,
Ipſorum, & equorum, qui ſimul Atridas ſequebantur.
Equæ quidem multo præſtantiſſimæ erant Pheretiadæ,
Quas Eumelus agitabat, pedibus veloces inſtar avium,
Ejuſdem pili, ejuſdem ætatis, quaſi ad perpendiculum dorſo pares.
Quas in Pieria aluit argenteum arcum geſtans Apollo,
Ambas fœminas, terrorem belli ferentes.
Virorum vero longe præſtantiſſimus erat Telamonius Ajax,
Dum Achilles iraſcebatur: (nam is multo fortiſſimus erat)
Et equi qui ferebant laudatiſſimum Pelidem.
Sed hic quidem apud naves proſtratas pontigradas
Jacebat, iratus Agamemnoni duci copiarum
Atridæ: copiæ vero ad litus maris
Delectabantur diſcis & haſtilibus jaculantes,
Arcubuſque: equi vero apud currus ſuos ſinguli
Lotum depaſcentes, paluſtreque apium,
Stabant: & currus bene tecti jacebant dominorum

Ἐν κλισίῃς· οἱ δ' ἀρχὸν ἀρηΐφιλον ποθέοντες
Φοίτων ἔνθα καὶ ἔνθα κατὰ στρατὸν, οὐδ' ἐμάχοντο.
Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν ὡσεί τε πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο·
Γαῖα δ' ὑπεστενάχιζε, Διῒ ὣς τερπικεραύνῳ
Χωομένῳ, ὅτε τ' ἀμφὶ Τυφωεῖ γαῖαν ἱμάσσῃ
Εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς·
Ὣς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ μέγα στοναχίζετο γαῖα
Ἐρχομένων· μάλα δ' ὦκα διέπρησσον πεδίοιο.
Τρωσὶν δ' ἄγγελος ἦλθε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις
Πὰρ Διὸς αἰγιόχοιο, σὺν ἀγγελίῃ ἀλεγεινῇ.
Οἱ δ' ἀγορὰς ἀγόρευον ἐπὶ Πριάμοιο θύρῃσι
Πάντες ὁμηγερέες, ἠμὲν νέοι, ἠδὲ γέροντες.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις·
Εἴσατο δὲ φθογγὴν υἷι Πριάμοιο Πολίτῃ,
Ὃς Τρώων σκοπὸς ἷζε ποδωκείῃσι πεποιθὼς
Τύμβῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ Αἰσυήταο γέροντος,
Δέγμενος ὁππότε ναῦφιν ἀφορμηθεῖεν Ἀχαιοί·
Τῷ μιν ἐεισαμένη μετέφη πόδας ὠκέα Ἶρις,
Ὦ γέρον, αἰεί τοι μῦθοι φίλοι ἄκριτοί εἰσιν,
Ὥς ποτ' ἐπ' εἰρήνης· πόλεμος δ' ἀλίαστος ὄρωρεν.
Ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ μάχας εἰσήλυθον ἀνδρῶν,
Ἀλλ' οὔπω τοιόνδε τοσόνδέ τε λαὸν ὄπωπα.
Λίην γὰρ φύλλοισιν ἐοικότες ἢ ψαμάθοισιν,
Ἔρχονται πεδίοιο, μαχησόμενοι περὶ ἄστυ.
Ἕκτορ, σοὶ δὲ μάλιστ' ἐπιτέλλομαι ὧδέ γε ῥέξαι.
Πολλοὶ γὰρ κατὰ ἄστυ μέγα Πριάμου ἐπίκουροι·
Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα πολυσπερέων ἀνθρώπων.
Τοῖσιν ἕκαστος ἀνὴρ σημαινέτω οἷσί περ ἄρχει·
Τῶν δ' ἐξηγείσθω κοσμησάμενος πολιήτας.
Ὣς ἔφαθ'· Ἕκτωρ δ' οὔτι θεᾶς ἔπος ἠγνοίησεν,
Αἶψα δ' ἔλυσ' ἀγορήν· ἐπὶ τεύχεα δ' ἐσσεύοντο.
Πᾶσαι δ' ὠΐγνυντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο λαὸς,
Πεζοί θ', ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Ἔστι δέ τις προπάροιθε πόλιος αἰπεῖα κολώνη,
Ἐν πεδίῳ ἀπάνευθε, περίδρομος ἔνθα καὶ ἔνθα·
Τὴν ἤτοι ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν,
Ἀθάνατοι δέ τε σῆμα πολυσκάρθμοιο Μυρίνης·
Ἔνθα τότε Τρῶές τε διέκριθεν ἠδ' ἐπίκουροι.
Τρωσὶ μὲν ἡγεμόνευε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ
Πριαμίδης· ἅμα τῷγε πολὺ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι
Λαοὶ θωρήσσοντο μεμαότες ἐγχείῃσι.

Δαρ-

In tentoriis: at illi ducem bellicosum desiderantes
Vagabantur huc & illuc per castra, neque pugnabant.
Illi autem ibant veluti si igni terra tota depasceretur:
Et terra subtus gemiscebat, veluti quum Jupiter fulminator
Iratus, quando circa Typhoea terram verberat
In Arimis, ubi dicunt Typhoei esse cubilia:
Sic horum sub pedibus multum gemiscebat terra
Gradientium: valde vero velociter pertransibant campum.
  Cæterum Trojanis nuncia venit pedibus ventos æquans velox Iris
A Jove ægidem habente, cum nuncio molesto.
Illi vero conciones habebant in Priami vestibulis
Omnes simul congregati, tam juvenes, quam senes.
Prope autem stans allocuta est pedes velox Iris:
Assimulavit autem *se* voce filio Priami Politæ,
Qui Trojanorum speculator sedebat pedum velocitate fretus
In tumulo summo Æsyetæ senis,
Observans quando a navibus impetum facerent Achivi:
Huic se cum assimulasset alloquuta est eum pedes velox Iris:
  O senex, semper tibi sermones placent multi,
Sic olim quum pax esset: bellum autem ineluctabile ortum est.
Equidem persæpe præliis interfui virorum,
Sed nunquam tales tantasque copias vidi.
Prorsus enim foliis similes vel arenis,
Incedunt campo, urbem expugnaturi.
Hector, tibi vero potissimum mando ut sic facias.
Multi enim per urbem magnam Priami auxiliares:
Alia autem aliorum lingua variarum gentium hominum.
His unusquisque vir imperet quibus princeps est:
Horumque dux esto ordinans cives.
  Sic dixit. Hector autem nullatenus inobsequens fuit deæ orationi,
Sed statim dimisit concionem, ad arma vero ruebant,
Tum vero omnes aperiebantur portæ, & foras prorumpebant copiæ,
Pedestres pariter, & equestres: multusque tumultus coortus est.
Est vero quidam ante urbem collis editus,
In planitie seorsum, circumvius undequaque:
Quem quidem homines Batieam vocant,
Immortales vero sepulchrum agillimæ Myrinnes:
Illic tunc Trojani in ordines distincti sunt & auxiliares.
  Trojanis quidem dux erat magnus Hector expedite pugnam ciens
Priamides: cum hoc quam plurimæ & fortissimæ
Copiæ armabantur promptæ hastis.

Dar-

Δαρδανίων αὖτ' ἦρχεν ἐῢς παῖς Ἀγχίσαο
Αἰνείας· (τὸν δ' ὑπ' Ἀγχίσῃ τέκε δῖ' Ἀφροδίτη
Ἴδης ἐν κνημοῖσι θεὰ βροτῷ εὐνηθεῖσα)
Οὐκ οἶος, ἅμα τῷγε δύω Ἀντήνορος υἷε
Ἀρχίλοχός τ' Ἀκάμας τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
Οἳ δὲ Ζέλειαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα νείατον Ἴδης,
Ἀφνειοὶ, πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσήποιο
Τρῶες, τῶν αὖτ' ἦρχε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς
Πάνδαρος, ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν.
Οἳ δ' Ἀδρήστειάν τ' εἶχον καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ,
Καὶ Πιτύειαν ἔχον, καὶ Τηρείης ὄρος αἰπὺ,
Τῶν ἦρχ' Ἄδρηστός τε καὶ Ἄμφιος λινοθώρηξ,
Υἷε δύω Μέροπος Περκωσίου, ὃς περὶ πάντων
Ἤδεε μαντοσύνας, οὐδὲ οὓς παῖδας ἔασκε
Στείχειν ἐς πόλεμον φθισήνορα· τὼ δέ οἱ οὔτι
Πειθέσθην· κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο.
Οἳ δ' ἄρα Περκώτην καὶ Πράκτιον ἀμφενέμοντο,
Καὶ Σηστὸν καὶ Ἄβυδον ἔχον, καὶ δῖαν Ἀρίσβην,
Τῶν αὖθ' Ὑρτακίδης ἦρχ' Ἄσιος ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ἄσιος Ὑρτακίδης, ὃν Ἀρίσβηθεν φέρον ἵπποι
Αἴθωνες, μεγάλοι, ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.
Ἱππόθοος δ' ἄγε φῦλα Πελασγῶν ἐγχεσιμώρων,
Τῶν οἳ Λάρισαν ἐριβώλακα ναιετάασκον·
Τῶν ἦρχ' Ἱππόθοός τε Πύλαιός τ' ὄζος Ἄρηος,
Υἷε δύω Λήθοιο Πελασγοῦ Τευταμίδαο.
Αὐτὰρ Θρήϊκας ἦγ' Ἀκάμας, καὶ Πείροος ἥρως,
Ὅσσους Ἑλλήσποντος ἀγάρροος ἐντὸς ἐέργει.
Εὔφημος δ' ἀρχὸς Κικόνων ἦν αἰχμητάων,
Υἱὸς Τροιζήνοιο διοτρεφέος Κεάδαο.
Αὐτὰρ Πυραίχμης ἄγε Παίονας ἀγκυλοτόξους,
Τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρὺ ῥέοντος,
Ἀξιοῦ, οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται αἶη.
Παφλαγόνων δ' ἡγεῖτο Πυλαιμένεος λάσιον κῆρ,
Ἐξ Ἐνετῶν, ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροτεράων,
Οἵ ῥα Κύτωρον ἔχον, καὶ Σήσαμον ἀμφενέμοντο,
Ἀμφί τε Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔναιον,
Κρῶμνάν τ' Αἰγιαλόν τε, καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους.
Αὐτὰρ Ἁλιζώνων Ὀδίος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη.
Μυσῶν δὲ Χρόμις ἦρχε, καὶ Ἔννομος οἰωνιστής·
Ἀλλ' οὐκ οἰωνοῖσιν ἐρύσατο κῆρα μέλαιναν,

Ἀλλ'

Dardaniis porro imperabat ſtrenuus filius Anchiſæ
Æneas: (hunc vero ex Anchiſa peperit diva Venus
Idæ in jugis dea cum mortali cubans)
Non ſolus, cum eo duo Antenoris filii
Archilochuſque Acamaſque, pugnæ periti omnigenæ.
Qui vero Zeliam habitabant ad imas radices Idæ,
Divites, bibentes aquam profundam Æſepi
Troes, his præerat Lycaonis clarus filius
Pandarus, cui etiam arcum Apollo ipſe dederat.
Qui porro Adreſtiamque tenebant & civitatem Apæſi,
Et Pityeam tenebant, & Teries montem altum,
His imperabat Adraſtus & Amphius lineum thoracem geſtans,
Filii duo Meropis Percoſii, qui præter omnes
Noverat vaticinia, neque ſuos filios ſinebat
Proficiſci in bellum homines perdens: at illi nequaquam ipſi
Paruerunt: Fata enim *eos* agebant atræ mortis.
Qui vero Percoten & Practium incolebant,
Et Seſtum & Abydum tenebant, & nobilem Arisben,
His præfectus erat Hyrtacides Aſius princeps virorum,
Aſius Hyrtacides, quem ex Arisba ferebant equi
Splendidi, magni, a fluvio Sellente.
Hippothous vero ducebat gentes Pelaſgorum haſtis exercitatorum,
Eorum qui Lariſſam fertilem habitabant:
His præerat Hippothouſque Pylæuſque Martia proles,
Filii duo Lithi Pelaſgi Teutamidæ.
Cæterum Tracas ducebat Acamas, & Pirous heros,
Quotquot Helleſpontus rapidus complectitur.
Euphemus vero dux Ciconum erat bellatorum,
Filius Trœzenii Jovis alumni Ceadæ.
Sed Pyræchmes ducebat Pæonas curvis arcubus utentes,
Procul ex Amydone, ab Axio late fluente,
Axio, cujus limpidiſſima aqua diffunditur ſuper terram.
Paphlagonibus vero præerat Pylæmeneus prudens,
Ex Enetis, unde mularum genus agreſtium,
Qui Cytorum tenebant, & Seſamum incolebant,
Circaque Parthenium fluvium inclytas ſedes habitabant,
Cromnamque, Ægialumque, & excelſos Erythinos.
Sed Halizonibus Dius & Epiſtrophus imperabant,
Procul ex Alybe, unde argenti eſt origo.
Myſiis vero Chromis præerat, & Ennomus augur:
Sed non auguriis effugit mortem nigram,

Ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο
Ἐν ποταμῷ, ὅθι περ Τρῶας κεράϊζε καὶ ἄλλους.
Φόρκυς αὖ Φρύγας ἦγε καὶ Ἀσκάνιος θεοειδὴς
Τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης· μέμασαν δ' ὑσμῖνι μάχεσθαι.
Μήσσιν αὖ Μέσθλης τε καὶ Ἄντιφος ἡγησάσθην,
Υἷε Πυλαιμένεος, τὼ Γυγαίη τέκε λίμνη,
Οἳ καὶ Μήονας ἦγον ὑπὸ Τμώλῳ γεγαῶτας.
Νάστης αὖ Καρῶν ἡγήσατο βαρβαροφώνων,
Οἳ Μίλητον ἔχον, Φθειρῶν τ' ὄρος ἀκριτόφυλλον,
Μαιάνδρου τε ῥοὰς, Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα.
Τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος καὶ Νάστης ἡγησάσθην,
Νάστης Ἀμφίμαχός τε, Νομίονος ἀγλαὰ τέκνα,
Ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμονδ' ἴεν ἠΰτε κούρη,
Νήπιος· οὐδέ τί οἱ τόγ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
Ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο
Ἐν ποταμῷ· χρυσὸν δ' Ἀχιλεὺς ἐκόμισε δαΐφρων.
Σαρπηδὼν δ' ἦρχεν Λυκίων, καὶ Γλαῦκος ἀμύμων,
Τηλόθεν ἐκ Λυκίης, Ξάνθου ἄπο δινήεντος.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ Γ. ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ἀλεξάνδρου προκαλεσαμένου Μενέλαον εἰς μονομαχίαν ἐπὶ τῇ τῶν ὅλων διαλύσει, ὅρκοι γίνονται, ἐφ' ᾧ, τὸν νικήσαντα τὴν Ἑλένην λαβεῖν, καὶ τὰ χρήματα αὐτῆς. Ἡττηθέντα δὲ Ἀλέξανδρον Ἀφροδίτη ἁρπάζει, καὶ εἰς τὸν ἴδιον θάλαμον ἀπαγαγοῦσα, μετακαλεῖται ἀπὸ τοῦ τείχους τὴν Ἑλένην. Οἱ δὲ, συνομιλήσαντες, εἰς ὕπνον τρέπονται.

Γάμμα δ' ἄρ' ἀμφ' Ἑλένης οἴοις μόθος ἐστὶν ἀκοίταις.

Αὐτὰρ ἐπεὶ κόσμηθεν ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἕκαστοι,
Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ' ἐνοπῇ τ' ἴσαν, ὄρνιθες ὥς·
Ἠΰτε περ κλαγγὴ γεράνων πέλει οὐρανόθι πρὸ,
Αἵτ' ἐπεὶ οὖν χειμῶνα φύγον καὶ ἀθέσφατον ὄμβρον,
Κλαγγῇ ταίγε πέτονται ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων,
Ἀνδράσι Πυγμαίοισι φόνον καὶ κῆρα φέρουσαι·
Ἠέριαι δ' ἄρα ταίγε κακὴν ἔριδα προφέρονται·
Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες Ἀχαιοὶ,
Ἐν θυμῷ μεμαῶτες ἀλεξέμεν ἀλλήλοισιν.
Εὖτ' ὄρεος κορυφῇσι νότος κατέχευεν ὁμίχλην,

Ποι-

Verum prostratus est manibus velocis Æacidæ
In fluvio, ubi quidem Trojanos contrucidabat & alios.
Phorcys porro Phrygios ducebat & Ascanius Deo similis
Procul ex Ascania: ardebant vero prælio decernere.
Mæoniis porro Mesthlesque & Antiphus duces erant,
Filii Pylæmenis, quos Gygæa peperit palus,
Qui etiam Mæonios ducebant sub Tmolo natos.
Nastes porro Caribus præerat barbaris,
Qui Miletum tenebant, Phthirorumque montem frondosum,
Mæandrique fluenta, Mycalesque alta cacumina.
His vero Amphimachus & Nastes præerant,
Nastes Amphimachusque, Nomionis clari filii,
Qui & aurum gestans ad bellum ibat velut puella,
Stultus: neque omnino hoc ipsi depulit acerbum interitum,
Sed prostratus est manibus velocis Æacidæ
In fluvio: aurumque Achilles abstulit belli peritus,
Sarpedon vero præerat Lyciis, & Glaucus laudatissimus,
Procul ex Lycia, Xanto a verticoso.

ARGUMENTUM III. LIBRI ILIADIS HOMERI.

QUum Alexander provocasset Menelaum ad singulare prælium, ut de rerum summa decerneretur, & pax fieret, jusjurandum juratur, ut qui vicerit, Helenam accipiat & opes ipsius. Victum autem Alexandrum Venus rapit, & in proprium thalamum abducens, arcessit a muro Helenam. Hi autem congressi, ad somnum capiendum se convertunt.

CÆterum postquam instructi fuerunt una cum ducibus quique,
Tum Trojani *cum* clangoreque clamoreque incedebant, instar avium:
Velut clangor gruum it cœlo,
Quæ postquam hyemem effugerunt & immensum imbrem,
Cum clangore volant ad Oceani fluenta,
Hominibus Pygmæis cædem & mortem ferentes:
Vernæ quippe noxium conflictum adferunt:
At proficiscebantur *cum* silentio robur spirantes Achivi,
Animo gestientes opem ferre sibi invicem.
Quemadmodum cum montis verticibus notus offudit nebulam,

Ποιμέσιν οὔτι φίλην, κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω·
Τόσσον τίς τ' ἐπιλεύσσει ὅσον τ' ἐπὶ λᾶαν ἵησιν.
Ὣς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ κονίσαλος ὤρνυτ' ἀελλὴς
Ἐρχομένων· μάλα δ' ὦκα διέπρησσον πεδίοιο.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τρωσὶν μὲν προμάχιζεν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς,
Παρδαλέην ὤμοισιν ἔχων καὶ καμπύλα τόξα,
Καὶ ξίφος. αὐτὰρ ὁ δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ
Πάλλων, Ἀργείων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους
Ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν ἀρηΐφιλος Μενέλαος
Ἐρχόμενον προπάροιθεν ὁμίλου μακρὰ βιβῶντα,
Ὥστε λέων ἐχάρη μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κύρσας,
Εὑρὼν ἢ ἔλαφον κεραὸν, ἢ ἄγριον αἶγα,
Πεινάων. (μάλα γάρ τε κατεσθίει, εἴπερ ἂν αὐτὸν
Σεύωνται ταχέες τε κύνες θαλεροί τ' αἰζηοί)
Ὣς ἐχάρη Μενέλαος Ἀλέξανδρον θεοειδέα
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδών· φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείτην.
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς
Ἐν προμάχοισι φανέντα, κατεπλήγη φίλον ἦτορ.
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων.
Ὡς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη
Οὔρεος ἐν βήσσῃς, ὑπό τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα,
Ἂψ τ' ἀνεχώρησεν, ὦχρός τέ μιν εἷλε παρειάς·
Ὣς αὖθις καθ' ὅμιλον ἔδυ Τρώων ἀγερώχων
Δείσας Ἀτρέος υἱὸν Ἀλέξανδρος θεοειδής.
Τὸν δ' Ἕκτωρ νείκεσσεν ἰδὼν αἰσχροῖς ἐπέεσσι,
Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανὲς, ἠπεροπευτὰ,
Αἴθ' ὄφελές τ' ἄγονός τ' ἔμεναι, ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι.
Καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον ἦεν,
Ἢ οὕτω λώβην τ' ἔμεναι καὶ ἐπόψιον ἄλλων.
Ἦ που καγχαλόωσι καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ,
Φάντες ἀριστῆα πρόμον ἔμμεναι, οὕνεκα καλὸν
Εἶδος ἔπ'· ἀλλ' οὐκ ἔστι βίη φρεσὶν, οὐδέ τις ἀλκή.
Ἦ τοιόσδε ἐὼν, ἐν ποντοπόροισι νέεσσι
Πόντον ἐπιπλώσας, ἑτάρους ἐρίηρας ἀγείρας,
Μιχθεὶς ἀλλοδαποῖσι, γυναῖκ' εὐειδέ' ἀνῆγες
Ἐξ ἀπίης γαίης νυὸν ἀνδρῶν αἰχμητάων;
Πατρί τε σῷ μέγα πῆμα, πόληΐ τε, παντί τε δήμῳ,
Δυσμενέσιν μὲν χάρμα, κατηφείην δέ σοι αὐτῷ;

Οὐκ

Paſtoribus nequaquam gratam, furi autem nocte commodiorem,
Eo uſque quis proſpicit quouſque lapidem jacit:
Sic horum ſub pedibus pulvis ſurgebat turbidus
Gradientium: celerrime enim pertranſibant campum.
Hi vero quum jam prope eſſent ſe invicem invaſuri,
Trojanis in prima acie erat Alexander divina forma præditus,
Pardi pellem humeris geſtans & incurvos arcus,
Et enſem: ille vero haſtilia duo ferro præfixa
Vibrans, Græcorum provocabat fortiſſimos quoſque
Ut ſecum pugnarent duro marte.
Hunc igitur poſtquam animadvertit bellicoſus Menelaus
Procedentem ante agmen magnis paſſibus,
Sicut leo gaviſus eſt qui magnum corpus offendit,
Nactus aut cervum cornutum, aut capream,
Eſuriens: (nam avide devorat, etiamſi ipſum
Exagitent veloceſque canes florenteſque juvenes)
Sic gaviſus eſt Menelaus Alexandrum divina forma præditum
Oculis conſpicatus: cogitabat enim ulturum ſe ſcelus.
Statim itaque de curru cum armis deſiliit humi.
Eum vero poſtquam advertit Alexander divina forma præditus
In prima acie conſpicuum, perculſus eſt ſuo corde.
Retro itaque ſociorum in agmen receſſit mortem evitans.
Et ut cum quis draconem conſpicatus reſiliens fugit
Montis in ſaltibus & tremor occupat artus,
Retroque recedit, pallorque ejus afficit genas:
Sic retro in agmen ſubrepſit Trojanorum ſuperborum
Metuens Atrei filium Alexander divina forma præditus.
At hunc Hector objurgavit conſpicatus probroſis verbis,
Infelix Pari, bellule, mulieroſe, deceptor,
Utinam non natus fuiſſes, & cœlebs periiſſes.
Hoc ſane vellem, idque multo ſatius eſſet,
Quam ut tanto dedecori & omnibus turpi ſpectaculo eſſes.
Certe cachinnantur comantes Achivi,
Suſpicati egregium propugnatorem eſſe, quod venuſta
Specie gaudeas: ſed non ineſt vis animo, nullaque fortitudo.
An talis cum ſis, navibus pontigradis
Mare emenſus, ſociis charis coactis,
Permiſtus alienigenis, mulierem formoſam abduxiſti
Ex Apia terra, ſponſam virorum bellicoſorum?
Patrique tuo magnum detrimentum, civitatique, totique populo,
Inimicis quidem gaudium, dedecus autem tibi ipſi?

An-

Οὐκ ἂν δὴ μείνειας ἀρηΐφιλον Μενέλαον;
Γνοίης χ' οἵου φωτὸς ἔχεις θαλερὴν παράκοιτιν.
Οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις, τά τε δῶρ' Ἀφροδίτης,
Ἥ τε κόμη, τό τε εἶδος, ὅτ' ἐν κονίῃσι μιγείης.
Ἀλλὰ μάλα Τρῶες δειδήμονες· ἦ τέ κεν ἤδη
Λάϊνον ἕσσο χιτῶνα, κακῶν ἕνεκ' ὅσσα ἔοργας.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής,
Ἕκτορ, ἐπεί με κατ' αἶσαν ἐνείκεσας, οὐδ' ὑπὲρ αἶσαν,
Αἰεί τοι κραδίη πέλεκυς ὥς ἐστιν ἀτειρής,
Ὅς τ' εἶσιν διὰ δουρὸς ὑπ' ἀνέρος ὅς ῥά τε τέχνῃ
Νήϊον ἐκτάμνῃσιν, ὀφέλλει δ' ἀνδρὸς ἐρωήν·
Ὣς σοὶ ἐνὶ στήθεσσιν ἀτάρβητος νόος ἐστί.
Μή μοι δῶρ' ἐρατὰ πρόφερε χρυσῆς Ἀφροδίτης.
Οὔτοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα,
Ὅσσά κεν αὐτοὶ δῶσιν, ἑκὼν δ' οὐκ ἄν τις ἕλοιτο.
Νῦν δ' αὖτ' εἴ μ' ἐθέλεις πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
Ἄλλους μὲν κάθισον Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιούς,
Αὐτὰρ ἔμ' ἐν μέσσῳ καὶ ἀρηΐφιλον Μενέλαον
Συμβάλετ' ἀμφ' Ἑλένῃ καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι·
Ὁππότερος δέ κε νικήσῃ, κρείσσων τε γένηται,
Κτήμαθ' ἑλὼν εὖ πάντα, γυναῖκά τε, οἴκαδ' ἀγέσθω·
Οἱ δ' ἄλλοι, φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ ταμόντες,
Ναίοιτε Τροίην ἐριβώλακα· τοὶ δὲ νεέσθων
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον καὶ Ἀχαιΐδα καλλιγύναικα.
Ὣς ἔφαθ'. Ἕκτωρ δ' αὖτ' ἐχάρη μέγα μῦθον ἀκούσας.
Καί ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν, Τρώων ἀνέεργε φάλαγγας,
Μέσσου δουρὸς ἑλών· τοὶ δ' ἱδρύνθησαν ἅπαντες.
Τῷ δ' ἐπετοξάζοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Ἰοῖσίν τε τιτυσκόμενοι λάεσσί τ' ἔβαλλον.
Αὐτὰρ ὁ μακρὸν ἄϋσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ἴσχεσθ' Ἀργεῖοι, μὴ βάλλετε κοῦροι Ἀχαιῶν·
Στεῦται γάρ τι ἔπος ἐρέειν κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἔσχοντο μάχης, ἄνεῳ τ' ἐγένοντο
Ἐσσυμένως· Ἕκτωρ δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔειπε,
Κέκλυτέ μευ Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρεν.
Ἄλλους μὲν κέλεται Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς
Τεύχεα κάλ' ἀποθέσθαι ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ·
Αὐτὸν δ' ἐν μέσσῳ καὶ ἀρηΐφιλον Μενέλαον,
Οἴους ἀμφ' Ἑλένῃ καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι·
Ὁππότερος δέ κε νικήσῃ, κρείσσων τε γένηται,

Κτή-

Annon sustinueris bellicosum Menelaum?
Nosses qualis viri tenes uxorem, quam virginem duxit.
Non tibi proderit cithara, & præmia Veneris,
Et coma, & species, quando pulveri immixtus fueris,
Sed valde Trojani *sunt* timidi: *alias* enim certe jam
Lapideam indutus fuisses tunicam, tot malorum gratia quæ patrasti.
Hunc vicissim alloquutus est Alexander divina forma præditus,
Hector, quando me jure increpas, nec abs re,
Semper tibi cor sicut securis est indomitum,
Quæ penetrat lignum, a viro *acta*, qui arte
Lignum navale excindit, augetque viri robur:
Sic tibi in præcordiis imperterrita mens est.
Ne mihi præmia exoptata exprobra aureæ Veneris.
Neutiquam repudianda sunt deorum præclara præmia,
Quæcunque ipsi dederint, volensque non quivis ceperit.
Nunc vero si me vis bellare & pugnare,
Cæteros quidem sedere jubeas Trojanos, & omnes Achivos,
Me vero in medio & bellicosum Menelaum
Committite, qui de Helena & opibus omnibus certemus.
Et uter vicerit, superiorque evaserit,
Opibus omnibus rite acceptis, mulierem domum deducat:
Et cæteri, amicitia & fœderibus firmis percussis,
Habitetis Trojam fertilem; illique redeant
Ad Argos equis aptum, & Achaiam pulchras mulieres habentem.
Sic dixit. Hector vero multum gavisus est audito sermone:
Et in medium progressus, Trojanorum coercuit phalangas,
Media hasta prehensa: illique resederunt omnes.
Huncque sagittis comantes Achivi
Missilibusque collineantes lapidibusque petebant.
Cæterum exclamavit Rex virorum Agamemnon,
Absistite Argivi, ne jaculemini Achivi:
Pollicetur enim se quid dicturum galeatus Hector.
Sic dixit. Illi vero abstinuerunt a pugna, tacitique facti sunt
Subito: Hector vero inter utrosque locutus est,
Audite ex me Trojani & bene ocreati Achivi
Sermonem Alexandri, cujus caussa contentio orta est.
Cæteros quidem jubet Troas & omnes Achivos
Arma pulchra deponere in terra alma:
Se vero in medio & bellicosum Menelaum,
Solos de Helena & opibus omnibus pugnare:
Uter autem vicerit, superiorque evaserit,

Κτήμαθ' ἑλὼν εὖ πάντα, γυναῖκά τε, οἴκαδ' ἀγέσθω.
Οἱ δ' ἄλλοι φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ τάμωμεν.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Κέκλυτε νῦν καὶ ἐμεῖο· μάλιστα γὰρ ἄλγος ἱκάνει
Θυμὸν ἐμόν, φρονέω δὲ διακρινθήμεναι ἤδη
Ἀργείους καὶ Τρῶας, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε
Εἵνεκ' ἐμῆς ἔριδος, καὶ Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἀρχῆς.
Ἡμέων δ' ὁπποτέρῳ θάνατος καὶ μοῖρα τέτυκται,
Τεθναίη· ἄλλοι δὲ διακρινθεῖτε τάχιστα.
Οἴσετε δ' ἄρν', ἕτερον λευκόν, ἑτέρην δὲ μέλαιναν,
Γῇ τε, καὶ Ἠελίῳ. Διῒ δ' ἡμεῖς οἴσομεν ἄλλον.
Ἄξετε δὲ Πριάμοιο βίην, ὄφρ' ὅρκια τάμνῃ
Αὐτός, ἐπεί οἱ παῖδες ὑπερφίαλοι καὶ ἄπιστοι,
Μή τις ὑπερβασίῃ Διὸς ὅρκια δηλήσηται.
Αἰεὶ δ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται·
Οἷς δ' ὁ γέρων μετέῃσιν, ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω
Λεύσσει, ὅπως ὄχ' ἄριστα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἐχάρησαν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε,
Ἐλπόμενοι παύσεσθαι ὀϊζυροῦ πολέμοιο.
Καί ῥ' ἵππους μὲν ἔρυξαν ἐπὶ στίχας, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί,
Τεύχεά τ' ἐξεδύοντο, τὰ μὲν κατέθεντ' ἐπὶ γαίῃ
Πλησίον ἀλλήλων· ὀλίγη δ' ἦν ἀμφὶς ἄρουρα.
Ἕκτωρ δὲ προτὶ ἄστυ δύω κήρυκας ἔπεμπε
Καρπαλίμως, ἄρνας τε φέρειν, Πρίαμόν τε καλέσσαι.
Αὐτὰρ ὁ Ταλθύβιον προΐει κρείων Ἀγαμέμνων
Νῆας ἔπι γλαφυρὰς ἰέναι, ἠδ' ἄρν' ἐκέλευεν
Οἰσέμεναι· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησ' Ἀγαμέμνονι δίῳ.
Ἶρις δ' αὖθ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ ἄγγελος ἦλθεν,
Εἰδομένη γαλόῳ Ἀντηνορίδαο δάμαρτι,
Τὴν Ἀντηνορίδης εἶχε κρείων Ἑλικάων
Λαοδίκην Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην.
Τὴν δ' εὗρ' ἐν μεγάρῳ· ἡ δὲ μέγαν ἱστὸν ὕφαινε,
Δίπλακα μαρμαρέην. πολέας δ' ἐνέπασσεν ἀέθλους
Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Οὓς ἕθεν εἵνεκ' ἔπασχον ὑπ' Ἄρηος παλαμάων.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις,
Δεῦρ' ἴθι νύμφα φίλη, ἵνα θέσκελα ἔργα ἴδηαι
Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Οἳ πρὶν ἐπ' ἀλλήλοισι φέρον πολύδακρυν ἄρηα
Ἐν πεδίῳ, ὀλοοῖο λιλαιόμενοι πολέμοιο·

Οἱ

Opibus omnibus rite acceptis, mulierem domum abducat:
Cæteri autem amicitiam & fœdera firma feriamus.
Sic dixit. illique omnes conticuere.
Inter illos vero locutus est etiam bello strenuus Menelaus.
Audite nunc & me: maxime enim *hæc* molestia tangit
Animum meum, censeo autem diremptum iri jam
Argivos & Troas, quoniam mala multa passi estis
Propter meam contentionem, & propter Alexandrum, qui auctor fuit,
Nostrumque utri mors & fatum paratum est,
Moriatur: cæteri vero dirimamini citissime.
Adferte autem agnos, alterum album, alteram vero nigram,
Terræque, & Soli: Jovique nos adferemus alium.
Tum adducite Priamum ut fœdus feriat
Ipse, quoniam ejus filii protervi *sunt* & infidi,
Ne quis petulantia Jovis fœdera violet.
Atqui semper juniorum virorum mens instabilis est:
Quibus vero senex interfuerit, simul præterita & futura
Prospicit, ut quam optime inter utrosque transigatur.
Sic dixit. illi autem gavisi sunt tum Achivi tum Trojani,
Sperantes *se* finem facturos ærumnosi belli.
Et equos quidem egerunt in ordines, & ab iis descenderunt ipsi.
Armaque exuerunt, quæ deposuerunt humi
Prope se invicem: exiguumque erat utrimque solum.
Tum Hector ad urbem duos præcones misit
Festinanter, qui agnosque adferrent, Priamumque vocarent.
At Talthybium præmisit Rex Agamemnon
Naves ad cavas ut iret, & agnum jussit
Adferre: nec is non immorigerus paruit Agamemnoni divino.
Cæterum Iris Helenæ candidas ulnas habenti nuncia venit,
Assimilata Glori Antenoridæ uxori,
Quam Antenorides habebat Rex Helicaon
Laodicen Priami filiarum forma præstantissimam.
Hancque invenit domi: ea magnam telam texebat,
Duplicem splendidam: multosque intexebat labores
Trojanorumque equitum & Achivorum ære loricatorum,
Quos sui caussa sustinebant a Martis manibus.
Propterque stans allocuta est pedes velox Iris:
Eja veni nympha cara, ut admiranda facta spectes
Trojanorumque equitum & Achivorum ære loricatorum,
Qui prius sibi invicem inferebant lachrymosum bellum
In campo, perniciosæ cupidi pugnæ:

Οἳ δὴ νῦν ἕαται σιγῇ, πόλεμος δὲ πέπαυται,
Ἀσπίσι κεκλιμένοι, παρὰ δ' ἔγχεα μακρὰ πέπηγεν·
Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος καὶ ἀρηΐφιλος Μενέλαος
Μακρῇς ἐγχείῃσι μαχήσονται περὶ σεῖο·
Τῷ δέ κε νικήσαντι φίλη κεκλήσῃ ἄκοιτις.
Ὣς εἰποῦσα θεὰ, γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ
Ἀνδρός τε προτέροιο καὶ ἄστεος ἠδὲ τοκήων.
Αὐτίκα δ' ἀργεννῇσι καλυψαμένη ὀθόνῃσιν,
Ὡρμᾶτ' ἐκ θαλάμοιο, τέρεν κατὰ δάκρυ χέουσα·
Οὐκ οἴη, ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο,
Αἴθρη Πιτθῆος θυγάτηρ, Κλυμένη τε βοῶπις.
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκανον ὅθι Σκαιαὶ πύλαι ἦσαν.
Οἱ δ' ἀμφὶ Πρίαμον καὶ Πάνθοον ἠδὲ Θυμοίτην,
Λάμπον τε, Κλυτίον θ', Ἱκετάονά τ', ὄζον Ἄρηος,
Οὐκαλέγων τε καὶ Ἀντήνωρ, πεπνυμένω ἄμφω,
Εἵατο δημογέροντες ἐπὶ Σκαιῇσι πύλῃσι,
Γήραϊ δὴ πολέμοιο πεπαυμένοι, ἀλλ' ἀγορηταὶ
Ἐσθλοὶ, τεττίγεσσιν ἐοικότες, οἵτε καθ' ὕλην
Δενδρέῳ ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαν ἱεῖσι·
Τοῖοι ἄρα Τρώων ἡγήτορες ἧντ' ἐπὶ πύργῳ.
Οἱ δ' ὡς οὖν εἶδον Ἑλένην ἐπὶ πύργον ἰοῦσαν,
Ἦκα πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον,
Οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν·
Αἰνῶς ἀθανάτοισι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν.
Ἀλλὰ καὶ ὥς τοίη περ ἐοῦσ' ἐν νηυσὶ νεέσθω,
Μηδ' ἡμῖν τεκέεσσί τ' ὀπίσσω πῆμα λίποιτο.
Ὣς ἄρ' ἔφαν. Πρίαμος δ' Ἑλένην ἐκαλέσσατο φωνῇ,
Δεῦρο πάροιθ' ἐλθοῦσα, φίλον τέκος, ἵζευ ἐμεῖο,
Ὄφρα ἴδῃς προτερόν τε πόσιν, πηούς τε, φίλους τε,
(Οὔτι μοι αἰτίη ἐσσὶ, θεοί νύ μοι αἴτιοί εἰσιν,
Οἵ μοι ἐφώρμησαν πόλεμον πολύδακρυν Ἀχαιῶν)
Ὥς μοι καὶ τόνδ' ἄνδρα πελώριον ἐξονομήνῃς,
Ὅστις ὅδ' ἐστὶν Ἀχαιὸς ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε.
Ἤτοι μὲν κεφαλῇ καὶ μείζονες ἄλλοι ἔασι·
Καλὸν δ' οὕτω ἐγὼ οὔπω ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
Οὐδ' οὕτω γεραρόν. βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικε.
Τὸν δ' Ἑλένη μύθοισιν ἀμείβετο δῖα γυναικῶν,
Αἰδοῖός τέ μοι ἐσσὶ φίλε ἑκυρὲ, δεινός τε.
Ὡς ὄφελεν θάνατός μοι ἁδεῖν κακὸς ὁππότε δεῦρο
Υἱέϊ σῷ ἑπόμην, θάλαμον γνωτούς τε λιποῦσα,

Illi jam ſedent taciti, bellumque ceſſat,
Scutis innixi, juxtaque haſtæ longæ fixæ ſunt:
Cæterum Alexander & bellicoſus Menelaus
Longis haſtis pugnabunt de te:
Ejus vero qui vicerit chara vocaberis uxor.
  Sic locuta dea, dulce deſiderium inuſſit animo
Virique prioris & urbis atque parentum.
Et protinus candidis operta velis,
Properavit ex gynæceo, teneram lachrymam effundens:
Non ſola, quippe quam famulæ duæ ſequebantur,
Æthra Pitthei filia, Clymeneque magnis oculis.
Confeſtim deinde pervenerunt ubi Scææ portæ erant.
Priamus autem & Panthous & Thymœtes,
Lampuſque, Clytiuſque, Hicetaonque, proles Martis,
Ucalegonque & Antenor, prudentes ambo,
Sedebant populi ſeniores ad Scæas portas,
Ob ſenectutem jam bello abſtinentes, verum oratores
Boni, cicadis ſimiles, quæ in ſylvâ
Arbori inſidentes vocem ſuavem emittunt:
Tales ſcilicet Trojanorum proceres ſedebant in turri.
Hique ut viderunt Helenam ad turrim venientem,
Submiſſe inter ſe verbis volucribus dixerunt.
  Non indignum eſt, Trojanos & bene ocreatos Achivos
Tali de muliere tam diuturnis malis conflictari:
Omnino immortales deas ore refert.
Sed & ſic talis quamvis ſit in navibus redeat,
Neque nos liberoſque in poſterum detrimentum maneat.
  Sic dixerunt. Priamuſque Helenam vocavit nomine,
Huc procedens cara filia, aſſide mihi,
Ut videas prioremque maritum affineſque, amicoſque,
(Nulla in te culpa eſt, ſed diis acceptum ferendum,
Qui mihi immiſerunt bellum lachrymoſum Achivorum)
Ut mihi quoque iſtum virum ingentem nomines,
Quiſnam iſte ſit Achivus vir honeſtuſque magnuſque.
Certe quidem capite etiam altiores alii ſunt:
At ita honeſtum ego nondum vidi oculis,
Nec adeo gravem: regi enim viro ſimilis eſt.
  Huic vero Helena verbis reſpondit nobiliſſima mulierum,
Reverendus es mihi dilecte ſocer, timenduſque.
Utinam mors mihi gratificata eſſet acerba, cum huc
Filium tuum ſecuta ſum, thalamo fratribuſque relictis,

Παῖδά τε τηλυγέτην, καὶ ὁμηλικίην ἐρατεινήν.
Ἀλλὰ τά γ' οὐκ ἐγένοντο· τὸ καὶ κλαίουσα τέτηκα.
Τοῦτο δέ τοι ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς·
Οὗτός γ', Ἀτρεΐδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής.
Δαὴρ αὖτ' ἐμὸς ἔσκε κυνώπιδος, εἴ ποτ' ἔην γε.
Ὣς φάτο. τὸν δ' ὁ γέρων ἠγάσατο, φώνησέν τε,
Ὦ μάκαρ Ἀτρεΐδη, μοιρηγενὲς, ὀλβιόδαιμον,
Ἦ ῥά νύ τοι πολλοὶ δεδμήατο κοῦροι Ἀχαιῶν.
Ἤδη καὶ Φρυγίην εἰσήλυθον ἀμπελόεσσαν,
Ἔνθα ἴδον πλείστους Φρύγας, ἀνέρας αἰολοπώλους,
Λαοὺς Ὀτρῆος καὶ Μύγδονος ἀντιθέοιο,
Οἵ ῥα τότ' ἐστρατόωντο παρ' ὄχθας Σαγγαρίοιο·
Καὶ γὰρ ἐγὼν ἐπίκουρος ἐὼν μετὰ τοῖσιν ἐλέχθην
Ἤματι τῷ ὅτε ἦλθον Ἀμαζόνες ἀντιάνειραι.
Ἀλλ' οὐδ' οἳ τόσοι ἦσαν, ὅσοι ἑλίκωπες Ἀχαιοί.
Δεύτερον αὖτ' Ὀδυσῆα ἰδὼν ἐρέειν' ὁ γεραιὸς,
Εἴπ' ἄγε μοι καὶ τόνδε, φίλον τέκος, ὅστις ὅδ' ἐστί·
Μείων μὲν κεφαλῇ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο,
Εὐρύτερος δ' ὤμοισιν ἰδὲ στέρνοισιν ἰδέσθαι.
Τεύχεα μέν οἱ κεῖται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
Αὐτὸς δὲ κτίλος ὣς ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν·
Ἀρνειῷ μιν ἔγωγε ἐΐσκω πηγεσιμάλλῳ,
Ὅς τ' οἰῶν μέγα πῶϋ διέρχεται ἀργεννάων.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειθ' Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα.
Οὗτος δ' αὖ Λαερτιάδης πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Ὃς τράφη ἐν δήμῳ Ἰθάκης κραναῆς περ ἐούσης,
Εἰδὼς παντοίους τε δόλους καὶ μήδεα πυκνά.
Τὴν δ' αὖτ' Ἀντήνωρ πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος νημερτὲς ἔειπες·
Ἤδη γὰρ καὶ δεῦρό ποτ' ἤλυθε δῖος Ὀδυσσεὺς,
Σεῦ ἕνεκ' ἀγγελίης, σὺν ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ.
Τοὺς δ' ἐγὼ ἐξείνισα, καὶ ἐν μεγάροισι φίλησα·
Ἀμφοτέρων δὲ φυὴν ἐδάην καὶ μήδεα πυκνά·
Ἀλλ' ὅτε δὴ Τρώεσσιν ἀγειρομένοισιν ἔμιχθεν,
Στάντων μὲν, Μενέλαος ὑπείρεχεν εὐρέας ὤμους,
Ἄμφω δ' ἑζομένω, γεραρώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς·
Ἀλλ' ὅτε δὴ μύθους καὶ μήδεα πᾶσιν ὕφαινον,
Ἤτοι μὲν Μενέλαος ἐπιτροχάδην ἀγόρευε,
Παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως· ἐπεὶ οὐ πολύμυθος·
Οὐδ' ἀφαμαρτοεπὴς, εἰ καὶ γένει ὕστερος ἦεν.

Ἀλλ'

Filiaque unica, cœtuque æqualium amabili.
Sed hæc non facta sunt: quamobrem & lachrymis liquesco.
Illud autem tibi dicam quod ex me quæris atque percontaris:
Hic, Atrides late imperans Agamemnon,
Utrumque, Rexque bonus fortisque bellator:
Levir item meus erat inverecundæ, si unquam fui.
  Sic dixit. huncque senex admiratus est, dixitque,
O beate Atride, læto fato nate, fortunate,
Certe multi tuis imperiis subsunt juvenes Achivorum.
Olim etiam Phrygiam ingressus eram vitiferam,
Ubi vidi plurimos Phrygas, viros equos agitandi peritos,
Copias Otrei & Mygdonis Deo similis,
Qui quidem tunc castra habebant ad ripas Sangarii.
Etenim ego auxiliaris cum essem iis annumerabar,
Quando venerunt Amazones viragines.
Sed ne ii quidem tot erant, quot nigris oculis Achivi.
  Dein iterum Ulyssem conspicatus interrogavit senex,
Dic age mihi & hunc, dilecta filia, quisnam iste sit:
Minor quidem capite Agamemnone Atrida,
Latior vero humeris & pectoribus apparens.
Arma quidem ei jacent in terra alma,
Ipse vero arietis instar obit ordines virorum:
Arieti ipsum ego assimilo densi velleris,
Qui ovium gregem magnum oberrat candidarum.
  Huic respondit deinde Helena Jove nata,
Iste porro Laertiades solers Ulysses,
Qui nutritus est apud populum Ithacæ asperæ licet,
Serens omnimodos dolos & consilia prudentia.
  Hanc vero Antenor prudens contra locutus est,
O mulier, profecto verissimum hoc verbum es locuta.
Jam etenim & huc olim venit nobilis Ulysses,
Tui caussa legatus, cum Menelao bellicoso:
Et hos ego hospitio accepi, & in ædibus humaniter tractavi:
Et amborum ingenium perspexi & consilia prudentia:
Sed cum jam Trojanis congregatis misti essent,
Stantibus quidem, Menelaus eminebat latis humeris,
Ambobus sedentibus, gravior erat Ulysses:
Sed cum jam verba & consilia omnibus detexerent,
Certe quidem Menelaus succincte concionabatur,
Pauca quidem, sed valde argute: quoniam non multiloquus:
Neque verbis errans, quamvis ætate posterior erat:

Ἀλλ' ὅτε δὴ πολύμητις ἀναΐξειεν Ὀδυσσεὺς,
Στάσκεν, ὑπαὶ δὲ ἴδεσκε κατὰ χθονὸς ὄμματα πήξας·
Σκῆπτρον δ' οὔτ' ὀπίσω οὔτε προπρηνὲς ἐνώμα,
Ἀλλ' ἀστεμφὲς ἔχεσκεν, ἀΐδρεϊ φωτὶ ἐοικώς·
Φαίης κεν ζάκοτόν τινα ἔμμεναι, ἄφρονά θ' αὔτως·
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ὄπα τε μεγάλην ἐκ στήθεος ἵει,
Καὶ ἔπεα νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίησιν,
Οὐκ ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆΐ γ' ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος·
Οὐ τότε γ' ὧδ' Ὀδυσῆος ἀγασσάμεθ' εἶδος ἰδόντες.
  Τὸ τρίτον αὖτ' Αἴαντα ἰδὼν ἐρέειν' ὁ γεραιός,
Τίς τ' ἄρ' ὅδ' ἄλλος Ἀχαιὸς ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
Ἔξοχος Ἀργείων κεφαλὴν ἠδ' εὐρέας ὤμους.
  Τὸν δ' Ἑλένη τανύπεπλος ἀμείβετο δῖα γυναικῶν,
Οὗτος δ' Αἴας ἐστὶ πελώριος, ἕρκος Ἀχαιῶν·
Ἰδομενεὺς δ' ἑτέρωθεν ἐνὶ Κρήτεσσι θεὸς ὣς
Ἕστηκ'· ἀμφὶ δέ μιν Κρητῶν ἀγοὶ ἠγερέθονται.
Πολλάκι μιν ξείνισσεν ἀρηΐφιλος Μενέλαος
Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ, ὁπότε Κρήτηθεν ἵκοιτο.
Νῦν δ' ἄλλους μὲν πάντας ὁρῶ ἑλίκωπας Ἀχαιοὺς,
Οὕς κεν ἐῢ γνοίην, ϗ τοὔνομα μυθησαίμην·
Δοιὼ δ' οὐ δύναμαι ἰδέειν κοσμήτορε λαῶν,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον, ϗ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα,
Αὐτοκασιγνήτω, τώ μοι μία γείνατο μήτηρ.
Ἢ οὐχ ἑσπέσθην Λακεδαίμονος ἐξ ἐρατεινῆς;
Ἢ δεῦρο μὲν ἕποντο νέεσσ' ἐνὶ ποντοπόροισι,
Νῦν δ' αὖτ' οὐκ ἐθέλουσι μάχην καταδύμεναι ἀνδρῶν,
Αἴσχεα δειδιότες ϗ ὀνείδεα πόλλ' ἅ μοι ἐστίν;
  Ὣς φάτο. τοὺς δ' ἤδη κατέχεν φυσίζοος αἶα
Ἐν Λακεδαίμονι αὖθι, φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ.
Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ, θεῶν φέρον ὅρκια πιστὰ,
Ἄρνε δύω, ϗ οἶνον ἐΰφρονα, καρπὸν ἀρούρης,
Ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ· φέρε δὲ κρητῆρα φαεινὸν
Κήρυξ Ἰδαῖος, ἠδὲ χρύσεια κύπελλα·
Ὤτρυνεν δὲ γέροντα παριστάμενος ἐπέεσσιν,
  Ὄρσεο Λαομεδοντιάδη· καλέουσιν ἄριστοι
Τρώων θ' ἱπποδάμων ϗ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Ἐς πεδίον καταβῆναι, ἵν' ὅρκια πιστὰ τάμητε·
Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος ϗ ἀρηΐφιλος Μενέλαος
Μακρῇς ἐγχείῃσι μαχήσοντ' ἀμφὶ γυναικί·
Τῷ δέ κε νικήσαντι γυνὴ ϗ κτήμαθ' ἕποιτο·
Οἱ δ' ἄλλοι, φιλότητα ϗ ὅρκια πιστὰ ταμόντες,

Ναίοι-

Sed cum jam consultus surrexisset Ulysses,
Stabat, deorsumque respiciebat in terram oculis defixis,
Et sceptrum neque retrorsum neque in anteriorem partem movebat,
Sed immotum tenebat, imperito viro similis:
Dixisses iracundum aliquem esse, & itidem dementem:
At cum jam vocemque magnam ex pectore mitteret,
Et verba imbribus nivalibus similia hybernis,
Tum non cum Ulysse contendisset mortalis alius:
Non tunc adeo mirabamur Ulyssis speciem intuiti.
Tertio rursus Ajacem conspicatus interrogabat senex,
Quisnam item iste alius Achivus vir honestusque magnusque,
Superans Argivos tum capite tum latis humeris.
Huic Helena sinuoso peplo induta respondit nobilissima mulierum,
Et hic Ajax est ingens propugnaculum Achivorum:
Idomeneusque illinc inter Cretenses quasi Deus
Stat; & circum eum Cretum duces congregantur:
Sæpe eum hospitio accepit bellicosus Menelaus
Nostris in ædibus, quum ex Creta veniret.
Nunc vero alios quidem omnes video nigris oculis Achivos,
Quos facile cognoscerem, nomenque proferrem:
Duos vero non possum conspicere principes populorum,
Castoremque equorum domitorem, & pugilatu strenuum Pollucem,
Germanos fratres, quos mihi eadem peperit mater.
An non secuti sunt Lacedæmone ex amœna?
Aut huc quidem secuti sunt in navibus pontigradis,
Nunc vero nolunt pugnam inire virorum,
Dedecora veriti & probra multa quæ mihi sunt?
Sic dixit. hos autem jam detinebat alma tellus
In Lacedæmone ipsa, in sua patria.
Præcones autem per urbem, deorum ferebant fœdera firma,
Agnos duos, & vinum lætum, fructum telluris,
Utre in caprino: ferebatque cratera splendidum
Præco Idæus, & aurea pocula:
Hortabaturque senem astans *his* verbis,
Surge Laomedontiade: vocant optimates
Trojanorumque equitum & Achivorum ære loricatorum,
Ut in campum descendas, ut fœdera firma feriantur:
Cæterum Alexander & bellicosus Menelaus
Longis hastis dimicabunt de muliere:
Victoremque mulier & opes sequentur:
Cæteri vero amicitia & fœderibus firmis percussis,

Ναίοιμεν Τροίην ἐριβώλακα, τοὶ δὲ νέονται
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον καὶ Ἀχαιΐδα καλλιγύναικα.
Ὣς φάτο. ῥίγησεν δ' ὁ γέρων, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
Ἵππους ζεύγνυμεναι. τοὶ δ' ὀτραλέως ἐπίθοντο.
Ἂν δ' ἄρ' ἔβη Πρίαμος, κατὰ δ' ἡνία τεῖνεν ὀπίσσω·
Πὰρ δέ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσατο δίφρον.
Τὼ δὲ διὰ Σκαιῶν πεδίον δ' ἔχον ὠκέας ἵππους.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκοντο μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς,
Ἐξ ἵππων ἀποβάντες ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν,
Ἐς μέσσον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἐστιχόωντο.
Ὤρνυτο δ' αὐτίκ' ἔπειτ' ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ἂν δ' Ὀδυσεὺς πολύμητις. ἀτὰρ κήρυκες ἀγαυοὶ
Ὅρκια πιστὰ θεῶν σύναγον, κρητῆρι δὲ οἶνον
Μίσγον· ἀτὰρ βασιλεῦσιν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν.
Ἀτρείδης δὲ ἐρυσσάμενος χείρεσσι μάχαιραν,
Ἥ οἱ πὰρ ξίφεος μέγα κουλεὸν αἰὲν ἄωρτο,
Ἀρνῶν ἐκ κεφαλέων τάμνε τρίχας· αὐτὰρ ἔπειτα
Κήρυκες Τρώων καὶ Ἀχαιῶν νεῖμαν ἀρίστοις.
Τοῖσιν δ' Ἀτρείδης μεγάλ' εὔχετο χεῖρας ἀνασχών,
Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
Ἠέλιός θ' ὃς πάντ' ἐφορᾷς καὶ πάντ' ἐπακούεις,
Καὶ ποταμοὶ, καὶ γαῖα, καὶ οἳ ὑπένερθε καμόντας
Ἀνθρώπους τίννυσθον. ὅ, τις κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ,
Ὑμεῖς μάρτυροί ἐστε, φυλάσσετε δ' ὅρκια πιστά.
Εἰ μέν κεν Μενέλαον Ἀλέξανδρος καταπέφνῃ,
Αὐτὸς ἔπειθ' Ἑλένην ἐχέτω καὶ κτήματα πάντα,
Ἡμεῖς δ' ἐν νήεσσι νεώμεθα ποντοπόροισιν·
Εἰ δέ κ' Ἀλέξανδρον κτείνῃ ξανθὸς Μενέλαος,
Τρῶας ἔπειθ' Ἑλένην καὶ κτήματα πάντ' ἀποδοῦναι,
Τιμὴν δ' Ἀργείοις ἀποτινέμεν ἥντιν' ἔοικεν,
Ἥ τε καὶ ἐσσομένοισι μετ' ἀνθρώποισι πέληται.
Εἰ δ' ἂν ἐμοὶ τιμὴν Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες
Τίνειν οὐκ ἐθέλωσιν Ἀλεξάνδροιο πεσόντος,
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα μαχέσομαι εἵνεκα ποινῆς
Αὖθι μένων, εἵως κε τέλος πολέμοιο κιχείω.
Ἦ, καὶ ἀπὸ στομάχους ἀρνῶν τάμε νηλέϊ χαλκῷ.
Καὶ τοὺς μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὸς ἀσπαίροντας,
Θυμοῦ δευομένους· ἀπὸ γὰρ μένος εἵλετο χαλκός.
Οἶνον δ' ἐκ κρητῆρος ἀφυσσάμενοι δεπάεσσιν
Ἔκχεον, ἠδ' εὔχοντο θεοῖς αἰειγενέτῃσιν·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε,

Incolemus Trojam fertilem, at illi revertentur
In Argos aptum equis & in Achaiam pulchras mulieres habentem.
Sic dixit. exhorruitque senex, & jussit commilitones
Equos jungere: illique impigre paruerunt:
Ascendit autem Priamus, ac lora traxit retrorsum:
Et propter eum Antenor perpulchrum ascendit currum.
Illi per Scæas *portas* in campum agebant veloces equos.
Verum ubi venerunt ad Trojanos & Achivos,
Ex equis descendentes in terram almam,
In medium Troum & Achivorum processerunt.
Surrexitque protinus rex virorum Agamemnon,
Surrexit etiam Ulysses solers. sed præcones splendidi
Fœdera fida Deorum cogebant, & cratere vinum
Miscebant: cæterum regibus aquam in manus fuderunt.
Atrides vero districto manibus cultro,
Qui ejus ad ensis magnam vaginam semper appensus erat,
Agnorum ex capitibus abscidit pilos: sed *eos* postea
Præcones Trojanorum & Achivorum distribuerunt principibus.
Et inter eos Atrides alta voce precabatur manibus sublatis,
Jupiter Pater, qui Idæ moderaris, augustissime, maxime,
Solque qui omnia adspicis & omnia audis,
Et flumina, & tellus, & qui sub terra mortuos
Homines punitis, quicunque pejeravit,
Vos testes sitis, conservateque fœdera fida:
Si quidem Menelaum Alexander interfecerit,
Ipse postea Helenam retineat & opes omnes,
Nos vero navibus redeamus pontigradis:
Sin autem Alexandrum interfecerit flavus Menelaus,
Trojani postea Helenam & opes omnes reddunto,
Mulctam vero Argivis pendunto quam par est,
Quæque etiam inter posteros memoretur.
Sin autem mihi mulctam Priamus Priamique filii
Pendere noluerint Alexandro prostrato,
Tum ego etiam deinde pugnabo gratia mulctæ
Hic manens, donec debellavero.
Dixit, & fauces agnorum abscidit duro ferro.
Et hos quidem deposuit humi palpitantes,
Exanimes: vitam enim ademerat ferrum:
Et vinum ex cratere haustum poculis
Effundebant, & vota nuncupabant diis sempiternis:
Et sic aliquis dicebat Achivorumque Trojanorumque,

Jupi-

Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Ὁππότεροι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια πημήνειαν,
Ὧδέ σφ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι ὡς ὅδε οἶνος,
Αὐτῶν, καὶ τεκέων· ἄλοχοι δ' ἄλλοισι μιγεῖεν.
Ὣς ἔφαν. οὐδ' ἄρα πώ σφιν ἐπεκραίαινε Κρονίων.
Τοῖσι δὲ Δαρδανίδης Πρίαμος μετὰ μῦθον ἔειπε,
Κέκλυτέ μευ Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί·
Ἤτοι ἐγὼν εἶμι προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν
Ἂψ, ἐπεὶ οὔ πως τλήσομ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι
Μαρνάμενον φίλον υἱὸν ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ.
Ζεὺς μέν που τόγε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Ὁπποτέρῳ θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστίν.
Ἦ ῥα καὶ ἐς δίφρον ἄρνας θέτο ἰσόθεος φώς·
Ἂν δ' ἄρ' ἔβαιν' αὐτός, κατὰ δ' ἡνία τεῖνεν ὀπίσσω·
Πὰρ δέ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσατο δίφρον.
Τὼ μὲν ἄρ' ἄψοῤῥοι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο.
Ἕκτωρ δὲ Πριάμοιο πάϊς καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς
Χῶρον μὲν πρῶτον διεμέτρεον· αὐτὰρ ἔπειτα
Κλήρους ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλον ἑλόντες,
Ὁππότερος δὴ πρόσθεν ἀφείη χάλκεον ἔγχος.
Λαοὶ δ' ἠρήσαντο, θεοῖσι δὲ χεῖρας ἀνέσχον·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε,
Ζεῦ πάτερ Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
Ὁππότερος τάδε ἔργα μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε,
Τὸν δὸς ἀποφθίμενον δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω,
Ἡμῖν δ' αὖ φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ γενέσθαι.
Ὣς ἄρ' ἔφαν· πάλλεν δὲ μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Ἂψ ὁρόων· Πάριος δὲ θοῶς ἐκ κλῆρος ὄρουσεν.
Οἱ μὲν ἔπειθ' ἵζοντο κατὰ στίχας, ἧχι ἑκάστῳ
Ἵπποι ἀερσίποδες καὶ ποικίλα τεύχε' ἔκειτο.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσατο τεύχεα καλὰ
Δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο.
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
Καλάς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
Δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνεν
Οἷο κασιγνήτοιο Λυκάονος, ἥρμοσε δ' αὐτῷ·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,
Χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε·
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν,
Ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὅ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει.

Ὃς

Jupiter augustissime, & immortales dii cæteri,
Utri priores fœdera violarint,
Sic ipsorum cerebrum humi fluat sicut hoc vinum,
Ipsorum, & liberorum: uxoresque aliis cedant.
Sic dicebant. necdum ipsis ratum faciebat Saturnius.
Inter eos autem Dardanides Priamus verba fecit,
Audite me Trojani & bene ocreati Achivi:
Equidem ego repetam Ilium ventosum,
Quia nullo modo sustinebo oculis videre
Dimicantem meum filium cum bellicoso Menelao.
Jupiter nimirum hoc scit & immortales dii reliqui,
Utri mortis finis fato destinatus sit.
Dixit, & in currum agnos posuit vir diis par:
Et ascendit ipse, ac lora adduxit retrorsum:
Et propter eum Antenor perpulchrum ascendit currum.
Hi quidem retrogressi Ilium redierunt.
Hector vero Priami filius, & nobilis Ulysses
Locum quidem primum dimetiebantur: dein vero
Sortes in galea ærea quassabant prehensas,
Uter prior emitteret æream hastam.
Populi autem supplicabant, diisque manus elevabant:
Et sic aliquis dicebat Achivorum Trounque,
Jupiter pater, qui ab Ida imperas, augustissime, maxime,
Uter horum factorum inter utrosque auctor fuit,
Hunc da interemptum subire domum Orci,
Nobis vero rursus amicitiam & fœdera rata fieri.
Sic quidem dicebant: concutiebat autem ingens galeatus Hector
Retro aspiciens: Paridisque illico sors exiliit.
Illi dein consederunt secundum ordines, ubi unicuique
Equi veloces & varia arma jacebant.
At hic circa humeros induit arma pulchra
Nobilis Alexander, Helenæ maritus pulchricomæ.
Ocreas quidem primum circa tibias posuit
Pulchras, argenteis fibulis aptas:
Dein vero thoracem circa pectora induit
Sui fratris Lycaonis, quæ & ipsi apta erat;
Porro de humeris suspendit ensem argenteis clavis distinctum,
Æreum: ac postea scutum magnumque, solidumque;
Capiti inde forti galeam affabrefactam imposuit,
Setis equinis comantem, terribiliter vero crista desuper nutabat:
Sumpsitque validam hastam, manibus suis aptam.

Pari

Ὣς δ' αὔτως Μενέλαος ἀρήϊος ἔντε' ἔδυνεν.
Οἳ δ' ἐπεὶ οὖν ἑκάτερθεν ὁμίλου θωρήχθησαν,
Ἐς μέσσον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἐστιχόωντο,
Δεινὸν δερκόμενοι· θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας
Τρῶάς θ' ἱπποδάμους καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Καί ῥ' ἐγγὺς στήτην διαμετρητῷ ἐνὶ χώρῳ,
Σείοντ' ἐγχείας, ἀλλήλοισιν κοτέοντε.
Πρόσθε δ' Ἀλέξανδρος προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν Ἀτρείδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην,
Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν, ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμὴ
Ἀσπίδι ἐν κρατερῇ. ὁ δὲ δεύτερος ὤρνυτο χαλκῷ
Ἀτρείδης Μενέλαος, ἐπευξάμενος Διῒ πατρί,
Ζεῦ ἄνα, δὸς τίσασθαι ὅ με πρότερος κάκ' ἔοργε,
Δῖον Ἀλέξανδρον, καὶ ἐμῇς ὑπὸ χερσὶ δάμασσον,
Ὄφρα τις ἐρρίγῃσι καὶ ὀψιγόνων ἀνθρώπων,
Ξεινοδόκον κακὰ ῥέξαι ὅκεν φιλότητα παράσχῃ.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλε Πριαμίδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην.
Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,
Καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο·
Ἀντικρὺ δὲ παραὶ λαπάρην διάμησε χιτῶνα
Ἔγχος· ὁ δ' ἐκλίνθη καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν.
Ἀτρείδης δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον,
Πλῆξεν ἀνασχόμενος κόρυθος φάλον· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ
Τριχθά τε καὶ τετραχθὰ διατρυφὲν ἔκπεσε χειρός.
Ἀτρείδης δ' ᾤμωξεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν,
Ζεῦ πάτερ, οὔτις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
Ἦ τ' ἐφάμην τίσεσθαι Ἀλέξανδρον κακότητος·
Νῦν δέ μοι ἐν χείρεσσ' ἐάγη ξίφος· ἐκ δέ μοι ἔγχος
Ἠΐχθη παλάμηφιν ἐτώσιον, οὐδ' ἔβαλόν μιν.
Ἦ, καὶ ἐπαΐξας, κόρυθος λάβεν ἱπποδασείης,
Ἕλκε δ' ἐπιστρέψας μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
Ἄγχε δέ μιν πολύκεστος ἱμὰς ἁπαλὴν ὑπὸ δειρήν,
Ὅς οἱ ὑπ' ἀνθερεῶνος ὀχεὺς τέτατο τρυφαλείης.
Καί νύ κεν εἴρυσσέν τε, καὶ ἄσπετον ἤρατο κῦδος,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Ἥ οἱ ῥῆξεν ἱμάντα βοὸς ἶφι κταμένοιο·
Κεινὴ δὲ τρυφάλεια ἅμ' ἕσπετο χειρὶ παχείῃ.
Τὴν μὲν ἔπειθ' ἥρως μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Ῥῖψ' ἐπιδινήσας, κόμισαν δ' ἐρίηρες ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ὁ ἂψ ἐπόρουσε κατακτάμεναι μενεαίνων

Pari modo & Menelaus Mavortius arma induit.
At postquam ex utraque acie armati fuerant,
In medium Trojanorum & Achivorum processerunt,
Torve intuentes : stuporque occupabat aspicientes
Cum Trojanos equites, tum bene ocreatos Achivos.
Propeque steterunt dimenso in loco
Quassantes hastas, sibi invicem irati.
Prior autem Alexander emisit longam hastam.
Et feriit Atridæ scutum undique æquale,
Neque perrupit æs, inflexa est enim ejus cuspis
In valido scuto. At secundus impetum fecit ferro
Atrides Menelaus, precatus Jovem patrem,
Jupiter rex, da ulcisci qui me prior injuria affecit,
Scelestum Alexandrum, & meis sub manibus doma,
Ut quisque horrescat etiam posterorum hominum,
Hospitem injuria afficere qui amicitiæ officia exhibuerit :
Dixit, & vibratam emisit longam hastam,
Et feriit Priamidæ scutum undique æquale.
Scutum penetravit fulgidum rapida hasta,
Et per thoracem affabre factum infixa est :
Et e regione juxta ile discidit tunicam
Hasta : ille vero inclinatus est & evitavit mortem atram.
Atrides vero educto ense argenteis clavis distincto,
Percussit attollens galeæ conum : in eo vero
In triaque & quatuor frusta disruptus excidit manu.
Tum vero Atrides ejulavit in latum cœlum suspiciens,
Jupiter pater, nullus te deorum perniciosior alius :
Certe speraveram *me* ulturum Alexandri injuriam :
Nunc autem meis in manibus fractus est ensis : mihique hasta
Excidit manu irrita, neque sum assecutus eum.
Dixit, & irruens *eum* prehendit galea setis equinis densa,
Trahebatque conversus ad bene ocreatos Achivos :
Præfocabat autem eum acu pictum lorum tenero sub jugulo,
Quod ipsi sub mento retinaculum adstringebatur galeæ.
Et utique pertraxisset, & immensam tulisset gloriam,
Nisi cito sensisset Jovis filia Venus,
Quæ ejus rupit lorum bovis vi occisi :
Inanis autem galea simul sequebatur manum robustam.
Hanc tum heros ad bene ocreatos Achivos
Projecit contortam, eamque sustulerunt dilecti commilitones.
Ille vero iterum irruit interficere expetens

Hasta

Ἔγχεϊ χαλκείῳ. τὸν δ' ἐξήρπαξ' Ἀφροδίτη
Ῥεῖα μάλ', ὥστε θεός· ἐκάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ,
Κὰδ δ' εἷσ' ἐν θαλάμῳ εὐώδεϊ, κηώεντι.
Αὐτὴ δ' αὖθ' Ἑλένην καλέουσ' ἴε· τὴν δ' ἐκίχανε
Πύργῳ ἐφ' ὑψηλῷ. περὶ δὲ Τρωαὶ ἅλις ἦσαν·
Χειρὶ δὲ νεκταρέου ἑανοῦ ἐτίναξε λαβοῦσα·
Γρηῒ δέ μιν εἰκυῖα παλαιγενέϊ προσέειπεν
Εἰροκόμῳ, ἥ οἱ Λακεδαίμονι ναιετοώσῃ
Ἤσκειν εἴρια καλά, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκε·
Τῇ μιν ἐεισαμένη προσεφώνεε δῖ' Ἀφροδίτη,
Δεῦρ' ἴθ'· Ἀλέξανδρός σε καλεῖ οἶκόνδε νέεσθαι.
Κεῖνος ὅγ' ἐν θαλάμῳ καὶ δινωτοῖσι λέχεσσι,
Κάλλεΐ τε στίλβων καὶ εἵμασιν· οὐδέ κε φαίης
Ἀνδρὶ μαχεσσάμενον τόνγ' ἐλθεῖν, ἀλλὰ χορόνδε
Ἔρχεσθ', ἠὲ χοροῖο νέον λήγοντα καθίζειν.
Ὣς φάτο. τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε.
Καί ῥ' ὡς οὖν ἐνόησε θεᾶς περικαλλέα δειρὴν,
Στήθεά θ' ἱμερόεντα, καὶ ὄμματα μαρμαίροντα,
Θάμβησέν τ' ἄρ' ἔπειτα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Δαιμονίη, τί με ταῦτα λιλαίεαι ἠπεροπεύειν;
Ἦ πῄ με προτέρω πολίων εὖ ναιομενάων
Ἄξεις, ἢ Φρυγίης, ἢ Μῃονίης ἐρατεινῆς;
Εἴ τίς τοι καὶ κεῖθι φίλος μερόπων ἀνθρώπων,
Οὕνεκα δὴ νῦν δῖον Ἀλέξανδρον Μενέλαος
Νικήσας ἐθέλει στυγερὴν ἐμὲ οἴκαδ' ἄγεσθαι,
Τοὔνεκα δὴ νῦν δεῦρο δολοφρονέουσα παρέστης;
Ἧσο παρ' αὐτὸν ἰοῦσα· θεῶν δ' ἀπόειπε κελεύθους·
Μηδέ τι σοῖσι πόδεσσιν ὑποστρέψειας Ὄλυμπον,
Ἀλλ' αἰεὶ περὶ κεῖνον ὀΐζυε, καί ἑ φύλασσε,
Εἰσόκε σ' ἢ ἄλοχον ποιήσεται, ἢ ὅγε δούλην.
Κεῖσε δ' ἐγὼν οὐκ εἶμι (νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη)
Κείνου πορσυνέουσα λέχος· Τρωαὶ δέ μ' ὀπίσσω
Πᾶσαι μωμήσονται· ἔχω δ' ἄχε' ἄκριτα θυμῷ.
Τὴν δὲ χολωσαμένη προσεφώνεε δῖ' Ἀφροδίτη,
Μή μ' ἔρεθε σχετλίη, μὴ χωσαμένη σε μεθείω,
Τὼς δέ σ' ἀπεχθήρω ὡς νῦν ἔκπαγλ' ἐφίλησα·
Μέσσῳ δ' ἀμφοτέρων μητίσομαι ἔχθεα λυγρὰ
Τρώων καὶ Δαναῶν· σὺ δέ κεν κακὸν οἶτον ὄληαι.
Ὣς ἔφατ'. ἔδεισεν δ' Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα.
Βῆ δὲ κατασχομένη ἑανῷ ἀργῆτι φαεινῷ
Σιγῇ· πάσας δὲ Τρωὰς λάθεν· ἦρχε δὲ δαίμων.

Αἱ

Hasta ærea. illum vero eripuit Venus
Facillime, utpote dea: cooperuitque caligine multa,
Et collocavit in thalamo fragranti, odorato.
Ipsaque Helenam vocatum abiit: hancque nacta est
Turri in alta: circum autem Troades frequentes aderant:
Manuque nectareum peplum concussit prehensum:
Et anui assimilata grandævæ allocuta est
Lanificæ, quæ ipsi, dum Lacedæmone degeret,
Carpebat lanas scite, & in primis eam diligebat,
Huic assimilata compellavit Diva Venus,
Huc ades: Alexander te vult domum redire.
Ille ipse in thalamo & tornatis lectis,
Cum pulchritudine splendens tum vestibus: neque dixeris
Cum viro congressum armis illum redisse, sed ad choream
Iturum, vel a chorea modo cessantem sedere.
Sic dixit. huicque animum in pectoribus commovit:
Atque ut vidit deæ perpulchrum collum,
Pectusque desiderabile, & oculos micantes,
Tum vero expavit, verbaque fecit, dixitque,
Improba, quid me his cupis decipere?
An in aliquam me ulterius urbium celebrium
Abduces, vel Phrygiæ, vel Mæoniæ amœnæ?
Si quis tibi & illic amicus articulate loquentium hominum.
An quia nunc nobili Alexandro Menelaus
Victo vult odiosam me domum abducere,
Ideo jam nunc huc dolos meditans advenisti?
Sede ad ipsum profecta: deorumque valedicito viis:
Neque unquam tuis pedibus revertaris in cęlum,
Sed semper juxta illum ærumnas perfer, & ipsum serva,
Donec te vel uxorem faciat, vel saltem ancillam.
Illuc autem ego non ibo (indignum siquidem esset)
Illius ornatura lectum: enimvero Troades me postilla
Omnes vituperabunt: & sustinebo dolores immensos animo.
Hanc autem irata compellavit diva Venus,
Ne me irrites misera, ne irata te deseram,
Tantoque te prosequar odio quam mirifice nunc amo.
In medio autem utrorumque struam odia perniciosa
Trojanorum & Danaorum: tu vero malo fato pereas.
Sic dixit. timuit vero Helena Jove prognata.
Et ivit cooperta peplo candido splendido
Tacite: omnesque Troadas latuit: præibat autem Dea.

Αἱ δ' ὅτ' Ἀλεξάνδροιο δόμον περικαλλέ' ἵκοντο,
Ἀμφίπολοι μὲν ἔπειτα θοῶς ἐπὶ ἔργα τράποντο,
Ἡ δ' εἰς ὑψόροφον θάλαμον κίε δῖα γυναικῶν.
Τῇ δ' ἄρα δίφρον ἑλοῦσα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Ἀντί' Ἀλεξάνδροιο θεὰ κατέθηκε φέρουσα.
Ἔνθα κάθιζ' Ἑλένη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Ὄσσε πάλιν κλίνασα· πόσιν δ' ἠνίπαπε μύθῳ·
Ἤλυθες ἐκ πολέμου· ὡς ὤφελες αὐτόθ' ὀλέσθαι,
Ἀνδρὶ δαμεὶς κρατερῷ, ὃς ἐμὸς πρότερος πόσις ἦεν.
Ἦ μὲν δὴ πρίν γ' εὔχε' ἀρηϊφίλου Μενελάου,
Σῇ τε βίῃ καὶ χερσὶ, καὶ ἔγχει, φέρτερος εἶναι·
Ἀλλ' ἴθι νῦν προκάλεσσαι ἀρηΐφιλον Μενέλαον
Ἐξαῦτις μαχέσασθαι ἐναντίον. ἀλλά σ' ἔγωγε
Παύσασθαι κέλομαι, μηδὲ ξανθῷ Μενελάῳ
Ἀντίβιον πόλεμον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι
Ἀφραδέως, μήπως τάχ' ὑπ' αὐτοῦ δουρὶ δαμείης.
Τὴν δὲ Πάρις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπε,
Μή με γύναι χαλεποῖσιν ὀνείδεσι θυμὸν ἔνιπτε.
Νῦν μὲν γὰρ Μενέλαος ἐνίκησεν σὺν Ἀθήνῃ·
Κεῖνον δ' αὖτις ἐγώ· πάρα γὰρ θεοί εἰσι καὶ ἡμῖν.
Ἀλλ' ἄγε δὴ φιλότητι τραπείομεν εὐνηθέντε.
Οὐ γάρ πώποτέ μ' ὧδε ἔρως φρένας ἀμφεκάλυψεν,
Οὐδ' ὅτε σε πρότερον Λακεδαίμονος ἐξ ἐρατεινῆς
Ἔπλεον ἁρπάξας ἐν ποντοπόροισι νέεσσι,
Νήσῳ δ' ἐν Κρανάῃ ἐμίγην φιλότητι καὶ εὐνῇ·
Ὥς σέο νῦν ἔραμαι, καί με γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ.
Ἦ ῥα, καὶ ἄρχε λέχοσδε κιών, ἅμα δ' εἵπετ' ἄκοιτις.
Τὼ μὲν ἄρ' ἐν τρητοῖσι κατεύνασθεν λεχέεσσιν.
Ἀτρείδης δ' ἀν' ὅμιλον φοίτα θηρὶ ἐοικὼς,
Εἴπου ἐσαθρήσειεν Ἀλέξανδρον θεοειδέα.
Ἀλλ' οὔτις δύνατο Τρώων κλειτῶν τ' ἐπικούρων
Δεῖξαι Ἀλέξανδρον τότ' ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ.
Οὐ μὲν γὰρ φιλότητί γ' ἐκεύθανον, εἴ τις ἴδοιτο·
Ἶσον γάρ σφιν πᾶσιν ἀπήχθετο κηρὶ μελαίνῃ.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Κέκλυτέ μευ Τρῶες καὶ Δάρδανοι ἠδ' ἐπίκουροι·
Νίκη μὲν δὴ φαίνετ' ἀρηϊφίλου Μενελάου,
Ὑμεῖς δ' Ἀργείην Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ
Ἔκδοτε, καὶ τιμὴν ἀποτινέμεν ἥντιν' ἔοικεν,
Ἥ τε καὶ ἐσσομένοισι μετ' ἀνθρώποισι πέληται.
Ὡς ἔφατ' Ἀτρείδης, ἐπὶ δ' ᾔνεον ἄλλοι Ἀχαιοί.

ΥΠΟ-

Hæ vero ubi in Alexandri domum pulchram venerunt,
Ancillæ deinde velociter ad munera convertebantur,
Illa in altum thalamum ascendit nobilissima mulierum.
Huicque sellam prehensam risuum amans Venus,
Ex adverso Alexandri dea deposuit ferens.
Ibi sedit Helena filia Jovis ægidem ferentis,
Oculos aversa: virumque objurgavit *hac* oratione,
Venisti ex bello: utinam illic periisses,
A viro interfectus forti, qui meus prior maritus erat.
Certe quidem antea gloriabaris bellicoso Menelao,
Viribus tuis & manibus, & hasta, *te* præstare:
Euge, i nunc provoca bellicosum Menelaum
Rursus pugnare contra. Sed ego te
Cessare jubeo, neque flavum Menelaum
Contra bellum bellare, & pugnare
Stulte, ne forte mox ab ipso hasta prosternaris.
Hanc autem Paris verbis vicissim adortus est.
Ne meum mulier acerbis opprobriis animum incessas.
Nunc etenim Menelaus vicit ope Minervæ:
At illum vicissim ego *vincam*: nam Dii adsunt & nobis.
Quare age in gratiam redeamus concumbentes.
Non enim unquam meam sic amor mentem complexus est,
Ne tunc quidem quando te pridem Lacedæmone ex amœna
Navigabam rapta pontigradis navibus,
Et insula in Cranae junctus sum amore & concubitu:
Sicut te nunc amo, & me dulce desiderium capit.
Dixit, & præibat in lectum ascendens, simulque sequebatur uxor:
Hi quidem in perforatis obdormierunt lectis.
Atrides vero per turbam vagabatur feræ instar,
Sicubi conspicaretur Alexandrum divina forma præditum.
Verum nullus poterat Troum inclytorumque auxiliatorum
Ostendere Alexandrum tunc bellicoso Menelao.
Nec enim propter amicitiam abscondissent, si quis vidisset:
Æque enim ipsis omnibus invisus erat atque mors atra.
Inter hos autem locutus est rex virorum Agamemnon,
Audite me Trojani & Dardani & auxiliatores:
Victoria quidem manifesta est bellicosi Menelai,
Vos autem Argivam Helenam & opes cum ipsa
Reddite, & multam persolvite quam par est,
Quæque & posteros maneat.
Sic dixit Atrides, & comprobarunt cæteri Achivi.

ὙΠΟ'ΘΕΣΙΣ ΤΗ͂Σ Δ. ἸΛΙΑ'ΔΟΣ ΤΟΥ͂ ὉΜΗ'ΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙ'ΑΣ.

ΤΟΥ͂ Ἀλεξάνδρου ἡττηθέντος, καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀπαιτοῦντος κατὰ τὰς συνθήκας τήν τε Ἑλένην, καὶ τὰ σὺν αὐτῇ ἁρπαγέντα κτήματα, καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ ἀδικήματος τιμωρείαν, ἐν Διὸς οἱ θεοὶ βουλεύονται περὶ τῆς Ἰλίου. Καὶ Ζεὺς προτραπεὶς ὑπὸ τῆς Ἥρας, ἀποστέλλει τὴν Ἀθηνᾶν εἰς τὸ τῶν Τρώων στράτευμα, σύγχυσιν τῶν ὅρκων ἐργασομένην. Ἡ δὲ, παραγενομένη, πείθει Πάνδαρον τὸν Ζελείτην τοξεῦσαι τὸν Μενέλαον. Καὶ βληθέντος αὐτοῦ, Ἀγαμέμνων ὀδύρεται, καὶ Μαχάονα τὸν ἰατρὸν μεταπέμπεται. Καὶ ἔτι περὶ τὴν θεραπείαν Μενελάου ἀσχολουμένων τῶν ἀρίστων, ὁπλίασιν οἱ Τρῶες σὺν ὅπλοις. Ἀγαμέμνων δὲ ὁπλῶν τὸ στρατόπεδον, τοὺς μὲν ἤδη παρατασσομένους παρακαλεῖ καὶ ἐπαινεῖ, τοῖς δὲ ἀγνοοῦσι τὴν ἔφοδον τῶν Τρώων ἐπιπλήσσει. καὶ οὕτως, συμπεσόντων αὐτῶν εἰς τὴν μάχην, ἑκατέρωθεν πίπτουσι πολλοί.

Δέλτα, θεῶν ἀγορή, ὅρκων χύσις, Ἄρεος ἀρχή.

ΟἹ δὲ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο
Χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ, μετὰ δέ σφισι πότνια Ἥβη
Νέκταρ ἐῳνοχόει. τοὶ δὲ χρυσέοις δεπάεσσι
Δειδέχατ' ἀλλήλους, Τρώων πόλιν εἰσορόωντες.
Αὐτίκ' ἐπειρᾶτο Κρονίδης ἐρεθιζέμεν Ἥρην,
Κερτομίοις ἐπέεσσι παραβλήδην ἀγορεύων,
Δοιαὶ μὲν Μενελάῳ ἀρηγόνες εἰσὶ θεάων,
Ἥρη τ' Ἀργείη, καὶ Ἀλαλκομενηῒς Ἀθήνη·
Ἀλλ' ἤτοι ταὶ νόσφι καθήμεναι εἰσορόωσαι
Τέρπεσθον· τῷ δ' αὖτε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
Αἰεὶ παρμέμβλωκε, καὶ αὐτοῦ κῆρας ἀμύνει·
Καὶ νῦν ἐξεσάωσεν ὀϊόμενον θανέεσθαι.
Ἀλλ' ἤτοι νίκη μὲν ἀρηϊφίλου Μενελάου·
Ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα·
Ἤ ῥ' αὖτις πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν
Ὄρσομεν, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι βάλωμεν.
Εἰ δ' αὔτως τόδε πᾶσι φίλον καὶ ἡδὺ γένοιτο,
Ἤτοι μὲν οἰκέοιτο πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,
Αὖτις δ' Ἀργείην Ἑλένην Μενέλαος ἄγοιτο.
Ὣς ἔφαθ'. αἱ δ' ἐπέμυξαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη·

ARGUMENTUM IV. LIBRI ILIADIS HOMERI.

ALexandro victo, & Agamemnone reposcente secundum fœdera & Helenam & opes una cum ea raptas, & pœnas de illa injuria, in Jovis (*regia*) dii deliberant de Ilio. Ac Jupiter hortatu Junonis mittit Minervam in Trojanorum exercitum, confusionem fœderum facturam. Hæc autem, cum advenisset, persuadet Pandaro Zelitæ, ut sagitta feriat Menelaum. Eo autem percusso, Agamemnon gemit, & Machaonem medicum arcessit. Sed dum adhuc in Menelai curatione occupati sunt optimates, armati Trojani (*eos*) invadunt. Agamemnon vero exercitum lustrans, eos quidem qui jam in procinctu erant, hortatur & laudat, at eos qui ignorabant infestum adventum Trojanorum, increpat. Atque ita cum ad pugnam concurrissent, utrinque multi cadunt.

DIi autem apud Jovem sedentes consultabant
Aureo in pavimento, & inter hos veneranda Hebe
Nectar miscebat: illi autem aureis poculis
Excipiebant se mutuo, Trojanorum urbem aspicientes.
Continuo conabatur Saturnius irritare Junonem,
Mordacibus verbis per comparationem verba faciens,
Duæ quidem Menelao adjutrices sunt dearum,
Junoque Argiva, & auxilio potens Minerva:
Sed enim ipsæ seorsum sedentes, aspicientes
Oblectantur: illi vero risuum amans Venus
Semper adest, & ab ipso fata repellit:
Et nunc conservavit putantem *se* moriturum.
Sed victoria quidem bellicosi Menelai:
Nos autem consultemus quem exitum habituræ sint hæ res:
Utrum rursus bellumque perniciosum & certamen grave
Cieamus, an amicitiam inter utrosque conciliemus.
Quod si æque hoc omnibus gratum & jucundum sit,
Omnino quidem habitetur urbs Priami Regis,
Retro autem Argivam Helenam Menelaus abducat.
Sic dixit. compressis vero labris gemebant Minervaque & Juno:

Πλησίαι αἵγ' ἥσθην, κακὰ δὲ Τρώεσσι μεδέσθην.
Ἤτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν, οὐδέ τι εἶπε,
Σκυζομένη Διῒ πατρί, χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει.
Ἥρη δ' οὐκ ἔχαδε στῆθος χόλον, ἀλλὰ προσηύδα,
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Πῶς ἐθέλεις ἅλιον θεῖναι πόνον, ἠδ' ἀτέλεστον
Ἱδρῶθ', ὃν ἵδρωσα μόγῳ; καμέτην δέ μοι ἵπποι
Λαὸν ἀγειρούσῃ, Πριάμῳ κακά, τοῖό τε παισίν.
Ἕρδ'· ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Δαιμονίη, τί νύ σε Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες
Τόσσα κακὰ ῥέζουσιν, ὅτ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις
Ἰλίου ἐξαλαπάξαι ἐϋκτίμενον πτολίεθρον;
Εἰ δὲ σύ γ' εἰσελθοῦσα πύλας καὶ τείχεα μακρὰ
Ὠμὸν βεβρώθοις Πρίαμον Πριάμοιό τε παῖδας,
Ἄλλους τε Τρῶας, τότε κεν χόλον ἐξακέσαιο.
Ἕρξον ὅπως ἐθέλεις, μὴ τοῦτό γε νεῖκος ὀπίσσω
Σοὶ καὶ ἐμοὶ μέγ' ἔρισμα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Ὁππότε κεν καὶ ἐγὼ μεμαὼς πόλιν ἐξαλαπάξαι
Τὴν ἐθέλω ὅθι τοι φίλοι ἀνέρες ἐκγεγάασι,
Μήτι διατρίβειν τὸν ἐμὸν χόλον, ἀλλά μ' ἐᾶσαι.
Καὶ γὰρ ἐγώ σοι δῶκα ἑκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ.
Αἳ γὰρ ὑπ' ἠελίῳ τε καὶ οὐρανῷ ἀστερόεντι
Ναιετάουσι πόληες ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Τάων μοι περὶ κῆρι τιέσκετο Ἴλιος ἱρή,
Καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο.
Οὐ γάρ μοί ποτε βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
Λοιβῆς τε, κνίσσης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη,
Ἤτοι ἐμοὶ τρεῖς μὲν πολὺ φίλταταί εἰσι πόληες,
Ἄργος τε, Σπάρτη τε, καὶ εὐρυάγυια Μυκήνη·
Τὰς διαπέρσαι, ὅτ' ἄν τοι ἀπέχθωνται περὶ κῆρι·
Τάων οὔτι ἐγὼ πρόσθ' ἵσταμαι, οὐδὲ μεγαίρω.
Εἴπερ γὰρ φθονέω τε, καὶ οὐκ εἰῶ διαπέρσαι,
Οὐκ ἀνύω φθονέουσ', ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐσσι.
Ἀλλὰ χρὴ καὶ ἐμὸν θέμεναι πόνον οὐκ ἀτέλεστον.
Καὶ γὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, γένος δέ μοι ἔνθεν ὅθεν σοί.
Καί με πρεσβυτάτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
Ἀμφότερον, γενεῇ τε, καὶ οὕνεκα σὴ παράκοιτις
Κέκλημαι. σὺ δὲ πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις.

Ἀλλ'

Quæ propinquæ sedebant, malaque Trojanis moliebantur.
Minerva quidem tacita erat, neque quicquam dixit,
Irata Jovi patri, ira enim eam sæva occupaverat:
Junoni vero non cepit pectus iram, sed compellavit,
Gravissime Saturnie, quale verbum dixisti?
Quomodo vis vanum reddere laborem, & sine fructu
Sudorem, quem sudavi præ labore? defatigati sunt & mihi equi
Copias cogenti, Priamo mala, ejusque filiis.
Fac: at nequaquam omnes comprobabimus dii cæteri.
Huic autem valde indignatus respondit nubes cogens Jupiter.
Improba, quid tibi Priamus Priamique filii
Tantum malorum faciunt, quod indesinenter cupis
Ilii evertere celebrem urbem?
Quod si tu ingressa portas & muros altos,
Crudum voraveris Priamum Priamique filios,
Ceterosque Troas, tum demum iram placaveris.
Fac ut lubet, ne hæc contentio posthac
Tibi & mihi magna concertatio inter utrosque sit.
Aliud autem tibi dicam, & tu mente repone tua,
Quando & ego cupiens urbem excindere
Quam volo ubi tibi dilecti homines sunt,
Ne moreris meam iram, sed me sinas.
Etenim ego tibi *urbem* dedi volens invito animo.
Quæ enim sub sole & cœlo stellifero
Habitantur urbes terrestrium hominum,
Harum a me maxime ex animo honorabatur Ilium sacrum,
Et Priamus & populus bellicosi Priami.
Non enim mihi unquam ara carebat epulo æquali,
Libationeque, nidoreque: hunc enim sortiti sumus honorem nos.
Huic respondit deinde magnis oculis veneranda Juno,
Certe mihi tres quidem multo dilectissimæ sunt urbes,
Argosque, Spartaque, & latas vias habens Mycene;
Has excinde, quando tuo invisæ fuerint animo:
Has ego non propugnabo, nec invideo *tibi*.
Quamvis enim inviderem & non sinerem excindere,
Nihil profecerim invidendo: quoniam multo potentiores.
Sed oportet & meum facere laborem non irritum.
Nam & ego dea sum, & genus mihi inde unde tibi:
Et me maxime venerandam genuit Saturnus vafer,
Utrumque, tum quod ad genus, tum quod tua conjunx
Vocor: at tu inter omnes immortales regnas.

Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦθ' ὑποείξομεν ἀλλήλοισι,
Σοὶ μὲν ἐγὼ, σὺ δ' ἐμοί. ἐπὶ δ' ἕψονται θεοὶ ἄλλοι
Ἀθάνατοι. σὺ δὲ θᾶσσον Ἀθηναίῃ ἐπιτεῖλαι
Ἐλθεῖν ἐς Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνὴν,
Πειρᾷν θ' ὥς κεν Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς
Ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσασθαι.
  Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
  Αἶψα μάλ' ἐς στρατὸν ἐλθὲ μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς,
Πειρᾷν δ' ὥς κεν Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς
Ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσασθαι.
  Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Οἷον δ' ἀστέρα ἧκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω,
Ἢ ναύτῃσι τέρας, ἠὲ στρατῷ εὐρέϊ λαῶν,
Λαμπρὸν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἀπὸ σπινθῆρες ἵενται·
Τῷ εἰκυῖ' ἤϊξεν ἐπὶ χθόνα Παλλὰς Ἀθήνη,
Κὰδ δ' ἔθορ' ἐς μέσσον· θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας
Τρῶάς θ' ἱπποδάμους καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
  Ἦ ῥ' αὖτις πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ
Ἔσσεται, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησι
Ζεὺς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.
  Ὣς ἄρα τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε.
Ἡ δ' ἀνδρὶ ἰκέλη Τρώων κατεδύσεθ' ὅμιλον
Λαοδόκῳ Ἀντηνορίδῃ κρατερῷ αἰχμητῇ,
Πάνδαρον ἀντίθεον διζημένη εἴ που ἐφεύροι.
Εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε
Ἑσταότ'· ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ στίχες ἀσπιστάων
Λαῶν, οἵ οἱ ἕποντο ἀπ' Αἰσήποιο ῥοάων·
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
  Ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο Λυκάονος υἱὲ δαΐφρον;
Τλαίης κεν Μενελάῳ ἐπιπροέμεν ταχὺν ἰὸν,
Πᾶσι δέ κε Τρώεσσι χάριν καὶ κῦδος ἄροιο,
Ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Ἀλεξάνδρῳ βασιλῆϊ·
Τοῦ κεν δὴ πάμπρωτα πὰρ ἀγλαὰ δῶρα φέροιο,
Αἴ κεν ἴδῃ Μενέλαον ἀρήϊον Ἀτρέος υἱὸν
Σῷ βέλεϊ δμηθέντα, πυρῆς ἐπιβάντ' ἀλεγεινῆς.
Ἀλλ' ἄγ' ὀΐστευσον Μενελάου κυδαλίμοιο·
Εὔχεο δ' Ἀπόλλωνι Λυκηγενέϊ κλυτοτόξῳ
Ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην,

Οἴκα-

Verum enimvero in his quidem concedemus *nos* inter nos,
Tibi quidem ego, tu autem mihi: & sequentur dii cæteri
Immortales. tu vero ocius Minervæ manda
Ire in Trojanorum & Achivorum pugnam gravem,
Et experiri quo pacto Trojani gloria elatos Achivos
Priores præter fœdera lacessant.
Sic dixit. nec non obtemperavit pater hominum & deorum:
Protinus Minervam verbis volucribus allocutus est,
Cito admodum ad exercitum vade ad Troas & Achivos,
Et tenta quo modo Trojani gloria elatos Achivos
Priores præter fœdera lacessant.
Sic fatus, instigavit jam propensam Minervam:
Descendit vero ab Olympi verticibus festinans.
Qualem autem stellam mittit Saturni filius vafri,
Aut nautis portentum, aut exercitui copioso,
Splendidam, unde multæ scintillæ emittuntur:
Huic similis delapsa est in terram Pallas Minerva,
Desiliitque in medium: stuporque tenebat aspicientes
Cum Trojanos equorum domitores tum bene ocreatos Achivos.
Sic vero aliquis loquebatur intuitus in propinquum alium,
Vel rursus bellum perniciosum & pugna gravis
Erit, vel amicitiam inter utrosque componet
Jupiter, qui inter homines arbiter belli est.
Sic utique aliquis dicebat Achivorumque Trojanorumque.
Illa vero viro similis Trojanorum subiit multitudinem
Laodoco Antenoridæ forti bellatori,
Pandarum deo similem quærens sicubi inveniret.
Invenit Lycaonis filium laudatissimumque fortemque
Stantem: & circa eum fortes ordines clypeatorum
Militum, qui ipsum secuti fuerant ab Æsepi fluentis:
Prope autem stans verbis volucribus allocuta est,
Nunquid mihi parueris Lycaonis fili bellicose?
Auderes Menelao immittere velocem sagittam?
Ab omnibus utique Trojanis gratiam & gloriam reportares,
Inter omnes vero maxime ab Alexandro rege:
A quo profecto imprimis luculenta dona feras,
Si viderit Menelaum Mavortium Atrei filium
Tuo telo domitum, rogo impositum tristi.
Quare age sagitta pete Menelaum gloria illustrem:
Vove autem Apollini genito in Lycia arcu inclyto
Ex agnis primogenitis te facturum inclyta hecatomba,

Οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελείης.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη· τῷ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθεν.
Αὐτίκ' ἐσύλα τόξον ἐΰξοον (ἰξάλου αἰγὸς
Ἀγρίου, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς ὑπὸ στέρνοιο τυχήσας,
Πέτρης ἐκβαίνοντα δεδεγμένος ἐν προδοκῇσι,
Βεβλήκει πρὸς στῆθος· ὁ δ' ὕπτιος ἔμπεσε πέτρῃ.
Τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς ἑκκαιδεκάδωρα πεφύκει·
Καὶ τὰ μὲν ἀσκήσας κεραοξόος ἤραρε τέκτων,
Πᾶν δ' εὖ λειώσας, χρυσέην ἐπέθηκε κορώνην.)
Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκε τανυσσάμενος, ποτὶ γαίῃ
Ἀγκλίνας· πρόσθεν δὲ σάκη σχέθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
Μὴ πρὶν ἀναΐξειαν ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
Πρὶν βλῆσθαι Μενέλαον ἀρήϊον, ἀρχὸν Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ὁ σύλα πῶμα φαρέτρης· ἐκ δ' ἕλετ' ἰὸν
Ἀβλῆτα, πτερόεντα, μελαινάων ἕρμ' ὀδυνάων.
Αἶψα δ' ἐπὶ νευρῇ κατεκόσμει πικρὸν ὀϊστόν,
Εὔχετο δ' Ἀπόλλωνι Λυκηγενέϊ κλυτοτόξῳ
Ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην,
Οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελείης·
Ἕλκε δ' ὁμοῦ γλυφίδας τε λαβὼν καὶ νεῦρα βόεια·
Νευρὴν μὲν μαζῷ πέλασεν, τόξῳ δὲ σίδηρον.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ κυκλοτερὲς μέγα τόξον ἔτεινε,
Λίγξε βιός, νευρὴ δὲ μέγ' ἴαχεν, ἆλτο δ' ὀϊστὸς
Ὀξυβελής, καθ' ὅμιλον ἐπιπτέσθαι μενεαίνων.
Οὐδὲ σέθεν Μενέλαε θεοὶ μάκαρες λελάθοντο
Ἀθάνατοι, πρώτη δὲ Διὸς θυγάτηρ ἀγελαίη,
Ἥ τοι πρόσθεν στᾶσα, βέλος ἐχεπευκὲς ἄμυνεν·
Ἡ δὲ τόσον μὲν ἔεργεν ἀπὸ χροὸς ὡς ὅτε μήτηρ
Παιδὸς ἐέργει μυῖαν, ὅθ' ἡδέϊ λέξατο ὕπνῳ.
Αὐτὴ δ' αὖτ' ἴθυνεν ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες
Χρύσειοι σύνεχον, καὶ διπλόος ἤντετο θώρηξ.
Ἐν δ' ἔπεσε ζωστῆρι ἀρηρότι πικρὸς ὀϊστός.
Διὰ μὲν ἂρ ζωστῆρος ἐλήλατο δαιδαλέοιο,
Καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο,
Μίτρης θ' ἣν ἐφόρει ἔρυμα χροός, ἕρκος ἀκόντων,
Ἥ οἱ πλεῖστον ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο καὶ τῆς.
Ἀκρότατον δ' ἄρ ὀϊστὸς ἐπέγραψε χρόα φωτός·
Αὐτίκα δ' ἔῤῥεεν αἷμα κελαινεφὲς ἐξ ὠτειλῆς.
Ὡς δ' ὅτε τίς τ' ἐλέφαντα γυνὴ φοίνικι μιήνῃ
Μῃονὶς, ἠὲ Κάειρα, παρήϊον ἔμμεναι ἵππων·
Κεῖται δ' ἐν θαλάμῳ, πολέες τέ μιν ἠρήσαντο

Ἱπ-

Domum reversum sacræ in urbem Zeliæ.
Sic dixit Minerva. & huic animo dementi persuasit.
Statim eduxit arcum perpolitum (salacis capri
Agrestis, quem quondam ipse sub pectore consecutus,
E rupe exeuntem exceptum in insidiis,
Percusserat in pectore: hic autem supinus ceciderat in petram.
Cujus cornua ex capite sexdecim palmorum erant:
Atque hæc quidem elaborata cornuum politor aptaverat faber,
Totumque cum recte levigasset, aureum imposuerat apicem:)
Et hunc quidem scite deposuit, cum tetendisset, ad terram
Inclinans: & ante scuta tenebant strenui commilitones,
Ne prius consurgerent in eum Mavortii filii Achivorum
Quam percussus esset Menelaus Mavortius, dux Achivorum.
Ille vero detraxit operculum pharetræ: exemitque sagittam
Nondum in quenquam conjectam, pennatam, profundorum fulcrum dolorum:
Statim autem ad nervum aptavit acerbam sagittam,
Vovitque Apollini in Lycia genito arcu inclyto
Ex agnis primogenitis *se* facturum inclyta hecatombe,
Domum reversum sacræ in urbem Zeliæ:
Traxit autem simul crenas sagittæ prehensas & nervos bubulos:
Nervum quidem mammæ admovit, arcuique ferrum.
Cæterum postquam rotundum magnum arcum tetendit,
Stridit arcus, & nervus valde strepuit, salIitque sagitta
Acutam habens cuspidem, in turbam advolare cupiens:
Neque tui Menelae dii beati obliti sunt
Immortales, prima autem Jovis filia Agelæa,
Quæ ante stans, sagittam funestam depulit:
Hæc vero tantum arcebat a corpore, ut cum mater
A filio arcet muscam, quando dulci sopitus est somno.
Ipsaque *eo* direxit ubi baltei annuli
Aurei constringebant, & duplex obtendebatur thorax.
Incidit autem in balteum bene aptatum acerba sagitta.
Et per balteum adacta est affabre factum,
Et in thorace artificiose facto infixa hæsit,
Laminamque quam portabat tutamen corporis, septum telorum,
Quæ ipsum plurimum juvit, perforavit tamen & ipsam:
Summamque sagitta perstrinxit cutem viri:
Statim autem fluxit sanguis purpureus ex vulnere.
Et veluti quando aliqua ebur mulier purpura tinxerit
Mæonia, vel Caria, maxillare ut sit equorum:
Estque repositum in thalamo, multique id optarunt

Equi-

Ἱππῆες φορέειν, βασιλῆϊ δὲ κεῖται ἄγαλμα,
Ἀμφότερον, κόσμος θ' ἵππῳ, ἐλατῆρί τε κῦδος·
Τοῖοί τοι Μενέλαε μιάνθην αἵματι μηροὶ
Εὐφυέες, κνῆμαί τε, ἰδὲ σφυρὰ κάλ' ὑπένερθε.
Ῥίγησεν δ' ἄρ ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ὡς εἶδεν μέλαν αἷμα καταῤῥέον ἐξ ὠτειλῆς·
Ῥίγησε δὲ καὶ αὐτὸς ἀρηΐφιλος Μενέλαος.
Ὡς δ' εἶδεν νεῦρόν τε καὶ ὄγκους ἐκτὸς ἐόντας,
Ἀψοῤῥόν οἱ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀγέρθη.
Τοῖς δὲ βαρυστενάχων μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Χειρὸς ἔχων Μενέλαον· ἐπεστενάχοντο δ' ἑταῖροι.
Φίλε κασίγνητε, θάνατόν νύ τοι ὅρκι' ἔταμνον,
Οἶον προστήσας πρὸ Ἀχαιῶν Τρωσὶ μάχεσθαι·
Ὥς σ' ἔβαλον Τρῶες, κατὰ δ' ὅρκια πιστὰ πάτησαν.
Οὐ μέν πως ἅλιον πέλει ὅρκιον, αἷμά τε ἀρνῶν,
Σπονδαί τ' ἄκρητοι, καὶ δεξιαὶ ἧς ἐπέπιθμεν.
Εἴπερ γάρ τε καὶ αὐτίκ' Ὀλύμπιος οὐκ ἐτέλεσσεν,
Ἔκ τε καὶ ὀψὲ τελεῖ· σύν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν
Σὺν σφῇσι κεφαλῇσι, γυναιξί τε καὶ τεκέεσσιν.
Εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ἔσσεται ἦμαρ ὅτ' ἄν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρή,
Καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο,
Ζεὺς δέ σφιν Κρονίδης, ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων,
Αὐτὸς ἐπισσείῃσιν ἐρεμνὴν αἰγίδα πᾶσι,
Τῆσδ' ἀπάτης κοτέων. τὰ μὲν ἔσσεται οὐκ ἀτέλεστα.
Ἀλλά μοι αἰνὸν ἄχος σέθεν ἔσσεται ὦ Μενέλαε,
Αἴ κε θάνῃς, καὶ μοῖραν ἀναπλήσῃς βιότοιο·
Καί κεν ἐλέγχιστος πολυδίψιον Ἄργος ἱκοίμην.
Αὐτίκα γὰρ μνήσονται Ἀχαιοὶ πατρίδος αἴης,
Καδδέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιμεν
Ἀργείην Ἑλένην· σέο δ' ὀστέα πύσει ἄρουρα
Κειμένου ἐν Τροίῃ, ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ·
Καί κέ τις ὧδ' ἐρέει Τρώων ὑπερηνορεόντων,
Τύμβῳ ἐπιθρώσκων Μενελάου κυδαλίμοιο,
Αἴθ' οὕτως ἐπὶ πᾶσι χόλον τελέσει' Ἀγαμέμνων,
Ὡς καὶ νῦν ἅλιον στρατὸν ἤγαγεν ἐνθάδ' Ἀχαιῶν·
Καὶ δὴ ἔβη οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Σὺν κεινῇσιν νηυσὶ, λιπὼν ἀγαθὸν Μενέλαον·
Ὥς ποτέ τις ἐρέει, τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.
Τὸν δ' ἐπιθαρσύνων προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Θάρσει, μηδέ τί πω δειδίσσεο λαὸν Ἀχαιῶν·

Equites gestare, Regi vero est repositum ornamento,
Utrumque, ornatusque equo, agitatorique decus:
Sic tibi Menelae fœdata sunt sanguine femora
Robusta, suræque, & malleoli pulchri inferius.
Cohorruit deinde rex virorum Agamemnon,
Ut vidit atrum sanguinem defluentem ex vulnere:
Cohorruit & ipse bellicosus Menelaus.
Ut autem vidit nervumque & sagittæ hamos extantes,
Iterum ei animus in pectora rediit.
Inter hos autem graviter suspirans locutus est rex Agamemnon,
Manu tenens Menelaum: adgemebant & commilitones.
Chare frater, in mortem ergo tibi fœdera percussi,
Solum cum objeci pro Achivis cum Trojanis pugnare:
Sic te vulnerarunt Trojani, & fœdera firma conculcarunt.
At nullo modo irritum erit fœdus, sanguisque agnorum,
Libaminaque mero facta, & dextræ quibus fisi eramus.
Nam etiamsi non protinus Olympius perfecerit,
Attamen & olim perficiet: & magno luent
Cum propriis capitibus, uxoribusque & liberis.
Bene enim ego hoc scio mente & animo,
Erit dies cum aliquando peribit Ilium sacrum,
Et Priamus, & populus strenui Priami,
Jupiter autem ipsis Saturnius, in excelso sedens, in æthere habitans,
Ipse incutiet terrificam ægida omnibus,
Ob hanc fraudem iratus. Hæc quidem erunt non irrita:
Sed mihi gravis dolor tui causa erit o Menelae,
Si moriaris, & fatum adimpleveris vitæ:
Summa tum ignominia notatus siticulosum Argos repetam.
Statim enim cogitabunt Achivi patriam terram,
Gloriamque Priamo & Trojanis relinquemus
Argivam Helenam: tua autem ossa putrefaciet terra
Jacentis in Troja, super bello non ad finem perducto:
Et aliquis sic dicet Trojanorum ferocientium,
Sepulchro insultans Menelai gloriosi,
Utinam sic in omnibus iram expleat Agamemnon,
Sicut & nunc incassum exercitum duxit huc Achivorum:
Jam vero rediit domum dilectam in patriam terram,
Cum vacuis navibus, relicto strenuo Menelao:
Sic olim quis dicet, tunc mihi dehiscat lata terra.
Hunc vero confirmans allocutus est flavus Menelaus,
Bono sis animo; neque dum terrefacias copias Achivorum:

Οὐκ ἐν καιρίῳ ὀξὺ πάγη βέλος, ἀλλὰ πάροιθεν
Εἰρύσατο ζωστήρ τε παναίολος, ἠδ' ὑπένερθεν
Ζῶμά τε καὶ μίτρη τὴν χαλκῆες κάμον ἄνδρες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Αἲ γὰρ δὴ οὕτως εἴη φίλος ὦ Μενέλαε·
Ἕλκος δ' ἰητὴρ ἐπιμάσσεται, ἠδ' ἐπιθήσει
Φάρμαχ' ἅ κεν παύσῃσι μελαινάων ὀδυνάων.
Ἦ, καὶ Ταλθύβιον θεῖον κήρυκα προσηύδα,
Ταλθύβι', ὅττι τάχιστα Μαχάονα δεῦρο κάλεσσον
Φῶτ', Ἀσκληπιοῦ υἱὸν ἀμύμονος ἰητῆρος,
Ὄφρα ἴδῃ Μενέλαον ἀρήϊον, ἀρχὸν Ἀχαιῶν,
Ὅν τις ὀϊστεύσας ἔβαλεν, τόξων εὖ εἰδώς,
Τρώων ἢ Λυκίων· τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα οἱ κῆρυξ ἀπίθησεν ἀκούσας,
Βῆ δ' ἰέναι κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Παπταίνων ἥρωα Μαχάονα· τὸν δ' ἐνόησεν
Ἑσταότ', ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ στίχες ἀσπιστάων
Λαῶν, οἵ οἱ ἕποντο Τρίκης ἐξ ἱπποβότοιο.
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὄρσ' Ἀσκληπιάδη, καλέει κρείων Ἀγαμέμνων,
Ὄφρα ἴδῃς Μενέλαον ἀρήϊον Ἀτρέος υἱόν,
Ὅν τις ὀϊστεύσας ἔβαλεν, τόξων εὖ εἰδώς,
Τρώων, ἢ Λυκίων· τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε.
Βὰν δ' ἰέναι καθ' ὅμιλον ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον ὅθι ξανθὸς Μενέλαος
Βλήμενος ἦν, περὶ δ' αὐτὸν ἀγηγέραθ' ὅσσοι ἄριστοι
Κυκλόσ', ὃ δ' ἐν μέσσοισι παρίστατο ἰσόθεος φώς·
Αὐτίκα δ' ἐκ ζωστῆρος ἀρηρότος ἕλκεν ὀϊστόν·
Τοῦ δ' ἐξελκομένοιο, πάλιν ἆγεν ὀξέες ὄγκοι·
Λῦσε δέ οἱ ζωστῆρα παναίολον, ἠδ' ὑπένερθε
Ζῶμά τε καὶ μίτρην τὴν χαλκῆες κάμον ἄνδρες.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδεν ἕλκος ὅθ' ἔμπεσε πικρὸς ὀϊστός,
Αἷμ' ἐκμυζήσας, ἐπ' ἄρ' ἤπια φάρμακα εἰδὼς
Πάσσε, τά οἵ ποτε πατρὶ φίλα φρονέων πόρε Χείρων.
Ὄφρα τοὶ ἀμφεπένοντο βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον,
Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἤλυθον ἀσπιστάων·
Οἳ δ' αὖτις κατὰ τεύχε' ἔδυν, μνήσαντο δὲ χάρμης.
Ἔνθ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις Ἀγαμέμνονα δῖον,
Οὐδὲ καταπτώσσοντ', οὐδ' οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι·
Ἀλλὰ μάλα σπεύδοντα μάχην ἐς κυδιάνειραν.

Ὑπ-

Non in lethali *loco* fixa est sagitta, sed ante
Tutatus est balteus varius, & subter
Cinctusque & lamina quam ærarii fecerunt fabri.
Hunc autem respondens allocutus est rex Agamemnon,
Utinam vero ita sit dilecte o Menelae:
Sed vulnus medicus tractabit, & adhibebit
Medicamina, quæ sedent tetros dolores.
Dixit, & Talthybium divinum præconem allocutus est,
Talthybi, quam citissime Machaonem huc arcesse
Virum, Æsculapii filium laudatissimi medici,
Ut videat Menelaum Mavortium, ducem Achivorum,
Quem aliquis missa sagitta vulneravit, jaculandi peritus,
E Trojanis seu Lyciis: *quod* ei quidem gloria, nobis vero luctus.
Sic dixit: neque præco dicto non audiens fuit,
Cepitque ire per copias Achivorum ære loricatorum,
Collustrans oculis heroem Machaonem: huncque advertit
Stantem, & circumsistebant eum validæ acies scutatorum
Militum, qui eum secuti erant Trice ex equorum altrice.
Prope autem stans verbis volucribus allocutus est,
Move te ocius Æsculapiade, vocat rex Agamemnon,
Ut videas Menelaum Mavortium Atrei filium,
Quem aliquis sagitta missa vulneravit, jaculandi peritus,
E Trojanis seu Lyciis: *quod* illi quidem gloria, nobis autem luctus.
Sic dixit: & huic animum in pectoribus excitavit:
Et cœperunt ire per turbam & exercitum amplum Achivorum:
Sed quum jam pervenissent ubi flavus Menelaus
Vulneratus fuerat; & circum ipsum congregati erant quique
Undique, ille vero in mediis stabat æqualis Deo vir: (præstantissimi
Ac protinus e balteo bene aptato extraxit sagittam:
Ea dum extraheretur, retro curvati sunt acuti hami:
Solvit autem ipsi balteum variegatum, & subtus
Cinctumque & laminam quam ærarii cuderant fabri.
Cæterum inspecto vulnere quo inciderat acerba sagitta,
Sanguine exucto, lenia medicamenta peritus
Inspersit, quæ suo quondam patri amicus præbuerat Chiron.
Dum hi occupati erant circa bello strenuum Menelaum,
Interim Trojanorum ordines supervenerunt scutatorum:
Hi autem rursus arma induerunt, & recordati sunt pugnæ.
Tunc non dormitantem vidisses Agamemnona nobilem,
Neque trepidantem, neque detrectantem pugnare:
Sed valde properantem in pugnam viros nobilitantem.

Ἵππους μὲν γὰρ ἔασε καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ·
(Καὶ τοὺς μὲν θεράπων ἀπάνευθ' ἔχε φυσιόωντας
Εὐρυμέδων, υἱὸς Πτολεμαίου Πειραΐδαο·
Τῷ μάλα πόλλ' ἐπέτελλε παρισχέμεν, ὁππότε κέν μιν
Γυῖα λάβῃ κάματος πολέας διακοιρανέοντα)
Αὐτὰρ ὁ πεζὸς ἐὼν ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν
Καί ῥ' οὓς μὲν σπεύδοντας ἴδοι Δαναῶν ταχυπώλων,
Τοὺς μάλα θαρσύνεσκε παριστάμενος ἐπέεσσιν,
Ἀργεῖοι, μήπω τι μεθίετε θούριδος ἀλκῆς.
Οὐ γὰρ ἐπὶ ψεύδεσσι πατὴρ Ζεὺς ἔσσετ' ἀρωγός·
Ἀλλ' οἵπερ πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο,
Τῶν ἤτοι αὐτῶν τέρενα χρόα γῦπες ἔδονται·
Ἡμεῖς δ' αὖτ' ἀλόχους τε φίλας καὶ νήπια τέκνα
Ἄξομεν ἐν νήεσσιν, ἐπὴν πτολίεθρον ἕλωμεν.
Οὕστινας αὖ μεθιέντας ἴδοι στυγεροῦ πολέμοιο,
Τοὺς μάλα νεικείεσκε χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν,
Ἀργεῖοι ἰόμωροι, ἐλεγχέες, οὔ νυ σέβεσθε;
Τίφθ' οὕτως ἔστητε τεθηπότες, ἠΰτε νεβροί;
Αἵτ' ἐπεὶ οὖν ἔκαμον πολέος πεδίοιο θέουσαι,
Ἑστᾶσ', οὐδ' ἄρα τίς σφι μετὰ φρεσὶ γίγνεται ἀλκή;
Ὣς ὑμεῖς ἔστητε τεθηπότες, οὐδὲ μάχεσθε.
Ἦ μένετε Τρῶας σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔνθά τε νῆες
Εἰρύατ' εὔπρυμνοι πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης,
Ὄφρα ἴδητ' αἴκ' ὔμμιν ὑπέρσχῃ χεῖρα Κρονίων;
Ὣς ῥ' ὅγε κοιρανέων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν·
Ἦλθε δ' ἐπὶ Κρήτεσσι, κιὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἰδομενῆα δαΐφρονα θωρήσσοντο·
Ἰδομενεὺς μὲν, ἐνὶ προμάχοις συῒ ἴκελος ἀλκὴν,
Μηριόνης δ' ἄρα οἱ πυμάτας ὤτρυνε φάλαγγας.
Τοὺς δὲ ἰδὼν γήθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα προσηύδα μειλιχίοισιν,
Ἰδομενεῦ πέρι μέν σε τίω Δαναῶν ταχυπώλων,
Ἠμὲν ἐνὶ πτολέμῳ ἠδ' ἀλλοίῳ ἐπὶ ἔργῳ,
Ἠδ' ἐν δαίθ', ὅτε πέρ τε γερούσιον αἴθοπα οἶνον
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἐνὶ κρητῆρσι κέρωνται.
Εἴπερ γάρ τ' ἄλλοι γε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Δαιτρὸν πίνωσιν, σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ
Ἕστηχ' ὥσπερ ἐμοὶ, πιέειν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
Ἀλλ' ὄρσευ πόλεμόνδ', οἷος πάρος εὔχεο εἶναι.
Τὸν δ' αὖ Ἰδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρείδη, μάλα μέντοι ἐγὼν ἐρίηρος ἑταῖρος

Ἔσσο-

Equos enim dimisit & currus varios ære.
(Et hos quidem minister seorsum tenebat anhelantes
Eurymedon, filius Ptolemæi Piraidæ:
Huic etiam atque etiam mandavit prope se *currus* tenere, si quando ipsum
Per membra occuparet defatigatio multos obeuntem & imperitantem.
Cæterum ipse pedes obibat ordines virorum:
Et quos quidem properantes videret Danaorum pernicium equitum,
His magnopere animum incendebat astans verbis,
Argivi, ne quid remittatis acri de fortitudine.
Non enim mendaciis pater Jupiter defensor erit:
Sed qui priores præter fœdera injuriam intulerunt,
Horum certe ipsorum tenera corpora vultures vorabunt:
Nos vero uxoresque dilectas & infantes liberos
Abducemus navibus, postquam urbem ceperimus.
Quos vero detrectantes vidisset triste bellum,
Eos valde objurgabat iracundis verbis,
Argivi sagittis addicti, probra, nonne vos pudet?
Cur nam sic statis attoniti, velut hinnuli?
Qui postquam fessi sunt per magnum campum currendo,
Stant, nec quicquam ipsis in præcordiis est roboris:
Sic vos statis attoniti, neque pugnatis.
An expectatis dum Trojani propius veniant ubi naves
Subductæ sunt pulchras puppes habentes cani in littore maris,
Ut cognoscatis, an vos manu protegat Saturnius?
Sic is imperitans obibat ordines virorum:
Venitque ad Cretas, iens per catervas virorum:
Hi autem circum Idomeneum bellicosum armabantur:
Idomeneus quidem, in prima acie *erat* aprum referens robore,
At Meriones ei extremas incitabat phalangas.
Hos autem conspicatus lætatus est rex virorum Agamemnon,
Ac protinus Idomeneum sic allocutus est blandis *verbis*,
Idomeneu te quidem colo præ Danais pernicibus equitibus,
Tum in bello tum alio in opere,
Tum etiam in convivio, quando honorarium generosum vinum
Argivorum proceres in crateribus miscent.
Nam etsi cæteri comantes Achivi
Demensum bibunt, tuum tamen plenum poculum semper
Stat ut mihi, ut bibas quando animo libitum erit.
Sed propera in bellum, qualis antea ferebaris esse.
Hunc porro Idomeneus Cretensium dux contra *sic* est allocutus,
Atride, concordissimus quidem tibi ego commilito

Ἔσομαι, ὡς τὸ πρῶτον ὑπέστην καὶ κατένευσα·
Ἀλλ' ἄλλους ὄτρυνε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,
Ὄφρα τάχιστα μαχώμεθ'· ἐπεὶ σύν γ' ὅρκι' ἔχευαν
Τρῶες, τοῖσιν δ' αὖ θάνατος καὶ κήδε' ὀπίσσω
Ἔσσετ', ἐπεὶ πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο.
Ὣς ἔφατ'. Ἀτρείδης δὲ παρῴχετο γηθόσυνος κῆρ·
Ἦλθε δ' ἐπ' Αἰάντεσσι κιὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν·
Τὼ δὲ κορυσσέσθην, ἅμα δὲ νέφος εἵπετο πεζῶν.
Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδεν νέφος αἰπόλος ἀνὴρ,
Ἐρχόμενον κατὰ πόντον ὑπὸ Ζεφύροιο ἰωῆς,
Τῷ δέ τ' ἄνευθεν ἐόντι μελάντερον ἠΰτε πίσσα
Φαίνετ' ἰὸν κατὰ πόντον, ἄγει δέ τε λαίλαπα πολλήν·
Ῥίγησέν τε ἰδὼν, ὑπό τε σπέος ἤλασε μῆλα·
Τοῖαι ἅμ' Αἰάντεσσιν ἀρηϊθόων αἰζηῶν
Δήϊον ἐς πόλεμον πυκιναὶ κίνυντο φάλαγγες
Κυάνεαι, σάκεσίν τε καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι.
Καὶ τοὺς μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
Καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αἴαντ' Ἀργείων ἡγήτορε χαλκοχιτώνων,
Σφῶϊ μὲν (οὐ γὰρ ἔοικ') ὀτρυνέμεν οὔτι κελεύω·
Αὐτὼ γὰρ μάλα λαὸν ἀνώγετον ἶφι μάχεσθαι.
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
Τοῖος πᾶσιν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γένοιτο·
Τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,
Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε περθομένη τε.
Ὣς εἰπὼν, τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δὲ μετ' ἄλλους.
Ἔνθ' ὅγε Νέστορ' ἔτετμε, λιγὺν Πυλίων ἀγορητὴν,
Οὓς ἑτάρους στέλλοντα, καὶ ὀτρύνοντα μάχεσθαι.
Ἀμφὶ μέγαν Πελάγοντα, Ἀλάστορά τε, Χρομίον τε,
Αἵμονά τε κρείοντα, Βίαντά τε ποιμένα λαῶν·
Ἱππῆας μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφι·
Πεζοὺς δ' ἐξόπιθεν στῆσεν πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς,
Ἕρκος ἔμεν πολέμοιο· κακοὺς δ' ἐς μέσσον ἔλασσεν,
Ὄφρα καὶ οὐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίῃ πολεμίζῃ.
Ἱππεῦσιν μὲν πρῶτ' ἐπετέλλετο· τοὺς γὰρ ἀνώγει
Σφοὺς ἵππους ἐχέμεν, μηδὲ κλονέεσθαι ὁμίλῳ.
Μηδέ τις ἱπποσύνῃ τε καὶ ἠνορέηφι πεποιθὼς,
Οἶος πρόσθ' ἄλλων μεμάτω Τρώεσσι μάχεσθαι,
Μηδ' ἀναχωρείτω· ἀλαπαδνότεροι γὰρ ἔσεσθε.
Ὃς δέ κ' ἀνὴρ ἀπὸ ὧν ὀχέων ἕτερ' ἅρμαθ' ἵκηται,
Ἔγχει ὀρεξάσθω· ἐπειὴ πολὺ φέρτερον οὕτως.

Ὣς δὲ

Ero ſicut antea promiſi & annui:
Verum alios hortare comantes Achivos,
Ut quamprimum pugnemus: quoniam fœdera violarunt
Trojani, quos viciſſim mors & dolores poſtmodum
Manent, quoniam priores contra fœdera damnum intulerunt.
Sic dixit, Atrides vero præteribat lætus corde.
Et venit ad Ajaces iens per catervas virorum:
Hi vero armabantur, ſimulque nimbus ſequebatur peditum.
Et ſicut quando a ſpecula vidit nimbum paſtor
Venientem per mare a zephyri flatu,
Eique ſtanti procul nigra ceu pix
Apparet veniens per mare, adducitque multum turbinis procelloſi:
Cohorretque viſo, ſubque ſpeluncam cogit oves:
Tales ſimul cum Ajacibus velocium in bello juvenum
Hoſtile in prælium denſæ movebantur phalanges
Fuſcæ, ſcutiſque & haſtis horrentes.
Eiſque lætatus eſt viſis rex Agamemnon,
Et ipſos compellans verbis volucribus eſt allocutus:
Ajaces Argivorum duces ære loricatorum,
Vobis equidem (nec enim convenit) incitare non præcipio:
Nam voſmet acriter populum inſtigatis ad fortiter pugnandum.
Utinam enim o Jupiterque pater, & Minerva, & Apollo,
Talis omnibus animus in pectoribus eſſet:
Sic cito caderet urbs Priami regis,
Manibus noſtris captaque exciſaque.
Sic fatus, hos quidem reliquit illic, ivit autem ad alios:
Ubi ille Neſtorem invenit, argutum Pyliorum oratorem,
Suos ſocios ordinantem, & hortantem ad pugnandum.
Magnum Pelagonta, Alaſtoraque, Chromiumque,
Hæmonaque principem, Biantemque rectorem populorum:
Equites quidem primum cum equis & curribus:
Pedites autem a tergo conſtituit multoſque ſtrenuoſque,
Vallum ut eſſent belli: ignavos autem in medium coegit,
Ut etiam nolens quis neceſſitate bellaret.
Equitibus quidem primum mandata dabat: hos enim juſſit
Suos equos continere, neque turbatis ordinibus verſari in turba.
Neve quis equitandi peritia & robore fretus,
Solus ante alios ſit nimis cupidus cum Trojanis pugnandi,
Neque retrocedat: imbecilliores enim eritis.
Quicunque autem vir a ſuo curru ad alium currum venerit,
Haſta porrecta pugnet: quoniam multo melius ſic.

Ὧδε καὶ οἱ πρότεροι πόλιας καὶ τείχε᾽ ἐπόρθουν,
Τόνδε νόον καὶ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔχοντες.
Ὣς ὁ γέρων ὤτρυνε, πάλαι πολέμων εὖ εἰδώς·
Καὶ τὸν μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ γέρον, εἴθ᾽ ὡς θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
Ὥς τοι γούναθ᾽ ἕποιτο, βίη δέ τοι ἔμπεδος εἴη.
Ἀλλά σε γῆρας τείρει ὁμοίιον· ὡς ὄφελέν τις
Ἀνδρῶν ἄλλος ἔχειν, σὺ δὲ κουροτέροισι μετεῖναι.
Τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ἀτρείδη, μάλα μέν κεν ἐγὼν ἐθέλοιμι καὶ αὐτὸς
Ὣς ἔμεν ὡς ὅτε δῖον Ἐρευθαλίωνα κατέκταν·
Ἀλλ᾽ οὔπως ἅμα πάντα θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισιν.
Εἰ τότε κοῦρος ἔα, νῦν αὖτέ με γῆρας ἱκάνει·
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἱππεῦσι μετέσσομαι, ἠδὲ κελεύσω
Βουλῇ καὶ μύθοισι. τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων.
Αἰχμὰς δ᾽ αἰχμάσσουσι νεώτεροι, οἵπερ ἐμεῖο
Ὁπλότεροι γεγάασι, πεποίθασίν τε βίηφι.
Ὣς ἔφατ᾽. Ἀτρείδης δὲ παρῴχετο γηθόσυνος κῆρ,
Εὗρ᾽ υἱὸν Πετεῶο Μενεσθῆα πλήξιππον
Ἑσταότ᾽· ἀμφὶ δ᾽ Ἀθηναῖοι μήστωρες ἀϋτῆς·
Αὐτὰρ ὁ πλησίον ἑστήκει πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Πὰρ δὲ, Κεφαλλήνων ἀμφὶ στίχες οὐκ ἀλαπαδναὶ
Ἕστασαν. οὐ γάρ πώ σφιν ἀκούετο λαὸς ἀϋτῆς,
Ἀλλὰ νέον συνορινόμεναι κίνυντο φάλαγγες
Τρώων θ᾽ ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν· οἱ δὲ μένοντες
Ἕστασαν ὁππότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἐπελθὼν,
Τρώων ὁρμήσειε, καὶ ἄρξειαν πολέμοιο.
Τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ υἱὲ Πετεῶο διοτρεφέος βασιλῆος,
Καὶ σὺ κακοῖσι δόλοισι κεκασμένε κερδαλεόφρον,
Τίπτε καταπτώσσοντες ἀφέστατε, μίμνετε δ᾽ ἄλλους;
Σφῶϊν μέν τ᾽ ἐπέοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντας
Ἑστάμεν, ἠδὲ μάχης καυστειρῆς ἀντιβολῆσαι.
Πρώτω γὰρ καὶ δαιτὸς ἀκουάζεσθον ἐμεῖο,
Ὁππότε δαῖτα γέρουσιν ἐφοπλίζοιμεν Ἀχαιοί·
Ἔνθα φίλ᾽ ὀπταλέα κρέα ἔδμεναι, ἠδὲ κύπελλα
Οἴνου πινέμεναι μελιηδέος, ὄφρ᾽ ἐθέλητον.
Νῦν δὲ φίλως χ᾽ ὁρόωτε, καὶ εἰ δέκα πύργοι Ἀχαιῶν
Ὑμείων προπάροιθε μαχοίατο νηλέϊ χαλκῷ.

Τὸν

Sic & majores urbes & muros evertebant,
Hanc mentem & animum in pectoribus habentes.
Ita senex adhortabatur, dudum rei militaris bene peritus:
Hocque lætatus est conspecto rex Agamemnon,
Et eum compellans verbis volucribus est allocutus,
O senex, utinam sicut animus *est* in præcordiis tuis,
Sic te genua sequerentur, & robur tibi firmum esset.
Verum te senectus atterit omnibus æque molesta: utinam quis
Virorum alius *eam* haberet, tu autem in numero juvenum esses.
Huic respondit deinde Gerenius eques Nestor,
Atride, pervellem quidem & ipse
Sic esse ut quando nobilem Ereuthalionem interfeci:
Verum nunquam simul omnia dii dederunt hominibus.
Si tunc juvenis eram, nunc vice versa me senectus invadit:
Verumtamen & sic equitibus interero, & adhortabor
Consilio & verbis. hoc enim munus est senum.
Hastas autem vibrabunt juniores, qui me
Minores natu sunt, confiduntque robore.
Sic dixit. Atrides vero præteribat lætus corde.
Invenit filium Petei Menestheum equitandi peritum
Stantem: & circum Athenienses belli periti:
Cæterum prope stabat prudens Ulysses,
Juxtaque Cephallenum circum ordines non imbecilli
Stabant. nondum enim horum audierant copiæ belli clamorem,
Sed recens concitatæ movebantur phalanges
Trojanorumque equitum & Achivorum: hi vero expectantes
Stabant quando phalanx Achivorum alia *hostes* invadens,
In Trojanos impetum faceret, & initium facerent pugnandi.
Hos autem conspicatus objurgavit rex virorum Agamemnon,
Et ipsos compellans verbis volucribus est allocutus,
O fili Petei Jovis alumni regis,
Et tu malis dolis instructe astute,
Cur trepidantes absistitis, & expectatis alios?
Vos quidem conveniebat inter antesignanos
Consistere, & pugnæ fervidæ vos objicere.
Etenim primi ad convivium vocamini a me,
Quandocunque epulum proceribus instruimus Achivi:
Ibi jucundas assas carnes edere, & pocula
Vini bibere suavis, ad satietatem:
Nunc vero libenter videretis, etiam si decem phalanges Achivorum
Vos ante pugnarent duro ferro.

Τὸν δ' ἄρ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀτρείδη, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Πῶς δὴ φὴς πολέμοιο μεθιέμεν, ὁππότ' Ἀχαιοὶ
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα;
Ὄψεαι ἢν ἐθέλῃσθα, καὶ αἴκέν τοι τὰ μεμήλῃ,
Τηλεμάχοιο φίλον πατέρα προμάχοισι μιγέντα
Τρώων ἱπποδάμων· σὺ δὲ ταῦτ' ἀνεμώλια βάζεις.
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Ὡς γνῶ χωομένοιο. πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῦθον,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Οὔ τέ σε νεικείω περιώσιον, οὔτε κελεύω.
Οἶδα γὰρ ὥς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
Ἤπια δήνεα οἶδε. τὰ γὰρ φρονέεις ἅ τ' ἐγώ περ.
Ἀλλ' ἴθι· ταῦτα δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθ', εἴ τι κακὸν νῦν
Εἴρηται· τὰ δὲ πάντα θεοὶ μεταμώλια θεῖεν.
Ὣς εἰπὼν, τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δὲ μετ' ἄλλους·
Εὗρε δὲ Τυδέος υἱὸν ὑπέρθυμον Διομήδεα,
Ἑσταότ' ἔν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι κολλητοῖσι·
Πὰρ δέ οἱ ἑστήκει Σθένελος Καπανήϊος υἱός.
Καὶ μὲν τὸν νείκεσσεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὤ μοι Τυδέος υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο,
Τί πτώσσεις; τί δ' ὀπιπτεύεις πολέμοιο γεφύρας;
Οὐ μὲν Τυδέϊ γ' ὧδε φίλον πτωσκαζέμεν ἦεν,
Ἀλλὰ πολὺ πρὸ φίλων ἑτάρων δηΐοισι μάχεσθαι·
Ὣς φάσαν, οἵ μιν ἴδοντο πονεύμενον· οὐ γὰρ ἔγωγε
Ἤντησ' οὐδὲ ἴδον· περὶ δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι.
Ἤ τοι μὲν γὰρ ἄτερ πολέμου εἰσῆλθε Μυκήνας
Ξεῖνος, ἅμ' ἀντιθέῳ Πολυνείκεϊ λαὸν ἀγείρων,
Οἵ ῥα τότ' ἐστρατόωνθ' ἱερὰ πρὸς τείχεα Θήβης,
Καί ῥα μάλα λίσσοντο δόμεν κλειτοὺς ἐπικούρους·
Οἱ δ' ἔθελον δόμεναι, καὶ ἐπῄνεον ὡς ἐκέλευον.
Ἀλλὰ Ζεὺς ἔτρεψε, παραίσια σήματα φαίνων.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ᾤχοντο, ἰδὲ πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο,
Ἀσωπὸν δ' ἵκοντο βαθύσχοινον, λεχεποίην·
Ἔνθ' αὖτ' ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ στεῖλαν Ἀχαιοί.
Αὐτὰρ ὁ βῆ, πολέας τε κιχήσατο Καδμείωνας
Δαινυμένους κατὰ δῶμα βίης Ἐτεοκληείης.
Ἔνθ' οὐδὲ ξεῖνός περ ἐὼν ἱππηλάτα Τυδεὺς
Τάρβει, μοῦνος ἐὼν πολέσι μετὰ Καδμείοισιν·
Ἀλλ' ὅγ' ἀεθλεύειν προκαλίζετο, πάντα δ' ἐνίκα

Ῥηϊ-

Hunc autem torve intuitus allocutus eſt prudens Ulyſſes,
Atride quale tibi verbum excidit e ſepto dentium?
Qui dicis in bello remiſſos *nos* eſſe, quando Achivi
In Trojanos equorum domitores ciemus acre prælium?
Videbis ſi volueris, ſique tibi hæc curæ fuerint,
Telemachi dilectum patrem anteſignanis immixtum
Trojanorum equitum: tu igitur hæc vana dicis.
Hunc vero ſubridens allocutus eſt rex Agamemnon,
Ut ſenſit iratum, & retractavit ſermonem,
Generoſe Laertiade ſolertiſſime Ulyſſe,
Neque te objurgo temere, neque hortor.
Novi enim quod tua mens in præcordiis tuis
Æqua conſilia novit. eadem enim ſentis quæ & ego.
Quare age: hæc autem in poſterum componemus, ſi quod male
Dictum eſt: & hæc omnia dii irrita faciant.
Sic locutus, hos reliquit illic, & ivit ad alios:
Invenitque Tydei filium magnanimum Diomedem,
Stantem inter equos & currus compactos.
Huicque adſtabat Sthenelus Capanei filius.
Et hunc quidem objurgavit conſpicatus rex Agamemnon,
Et eum compellans verbis volucribus allocutus eſt,
Eheu Tydei fili bellicoſi equitis,
Cur trepidas? cur & circumſpicis belli exitus?
At non Tydeo ita placebat trepidare,
Sed longe præ ſuis commilitonibus cum hoſtibus bellare:
Ut dixerunt qui eum viderunt dimicantem: non enim ego
Interfui, neque vidi: præter cæteros vero eximium ajunt fuiſſe.
Certe enim ſine bello intravit Mycenas
Hoſpes, cum deo pari Polynice copias cogens,
Qui tunc caſtra habebant ſacra ad mœnia Thebes,
Et valde ſupplicabant ut darent inclytos auxiliares:
At illi volebant dare, & probabant ſicut hortabantur.
Sed Jupiter avertit, ſiniſtra prodigia oſtendens.
Hi autem poſtquam abierant, & in via progreſſi fuerant,
Ad Aſopum venerunt juncoſum, herboſum:
Tum vero legatum Tydeum miſerunt Achivi.
Ille vero abiit, multoſque deprehendit Cadmeos
Convivantes in ædibus Eteoclei.
Tunc non, licet hoſpes eſſet, eques Tydeus
Pavebat ſolus multos inter Cadmeos:
Quin ad certamen provocabat: & in omnibus vincebat

Ῥηϊδίως· τοίη οἱ ἐπίῤῥοθος ἦεν Ἀθήνη.
Οἱ δὲ χολωσάμενοι Καδμεῖοι κέντορες ἵππων,
Ἂψ ἀνερχομένῳ πυκινὸν λόχον εἷσαν, ἄγοντες
Κούρους πεντήκοντα· δύω δ' ἡγήτορες ἦσαν,
Μαίων Αἱμονίδης ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν,
Υἱός τ' Αὐτοφόνοιο μενεπτόλεμος Λυκοφόντης·
Τυδεὺς μὲν καὶ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκε·
Πάντας ἔπεφν', ἕνα δ' οἶον ἵει οἶκόνδε νέεσθαι·
Μαίον' ἄρα προέηκε, θεῶν τεράεσσι πιθήσας.
Τοῖος ἔην Τυδεὺς Αἰτώλιος· ἀλλὰ τὸν υἱὸν
Γείνατο εἷο χέρεια μάχῃ, ἀγορῇ δέ τ' ἀμείνω.
Ὣς φάτο. τὸν δ' οὔτι προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
Αἰδεσθεὶς βασιλῆος ἐνιπὴν αἰδοίοιο·
Τὸν δ' υἱὸς Καπανῆος ἀμείψατο κυδαλίμοιο,
Ἀτρείδη, μὴ ψεύδε', ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν·
Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι·
Ἡμεῖς καὶ Θήβης ἕδος εἵλομεν ἑπταπύλοιο,
Παυρότερον λαὸν ἀγαγόνθ' ὑπὸ τεῖχος ἄρειον,
Πειθόμενοι τεράεσσι θεῶν καὶ Ζηνὸς ἀρωγῇ.
Κεῖνοι δὲ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.
Τῷ μή μοι πατέρας ποθ' ὁμοίῃ ἔνθεο τιμῇ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
Τέττα, σιωπῇ ἧσο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ.
Οὐ γὰρ ἐγὼ νεμεσῶ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν
Ὀτρύνοντι μάχεσθαι ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
Τούτῳ μὲν γὰρ κῦδος ἅμ' ἕψεται, εἴ κεν Ἀχαιοὶ
Τρῶας δηώσωσιν, ἕλωσί τε Ἴλιον ἱρήν·
Τούτῳ δ' αὖ μέγα πένθος, Ἀχαιῶν δηωθέντων.
Ἀλλ' ἄγε δή, καὶ νῶϊ μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς.
Ἦ ῥα, καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.
Δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσιν ἄνακτος
Ὀρνυμένου· ὑπό κεν ταλασίφρονά περ δέος εἷλεν.
Ὡς δ' ὅτ' ἐν αἰγιαλῷ πολυηχέϊ κῦμα θαλάσσης
Ὄρνυτ' ἐπασσύτερον Ζεφύρου ὑποκινήσαντος,
Πόντῳ μὲν τὰ πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
Χέρσῳ ῥηγνύμενον μεγάλα βρέμει, ἀμφὶ δέ τ' ἄκρας
Κυρτὸν ἐὸν κορυφοῦται, ἀποπτύει δ' ἁλὸς ἄχνην·
Ὣς τότ' ἐπασσύτεραι Δαναῶν κίνυντο φάλαγγες
Νωλεμέως πόλεμόνδε· κέλευε δὲ οἷσιν ἕκαστος
Ἡγεμόνων· οἱ δ' ἄλλοι ἀκὴν ἴσαν, (οὐδέ κε φαίης
Τόσσον λαὸν ἕπεσθαι ἔχοντ' ἐν στήθεσιν αὐδήν)

Σι-

Facile. talis ei auxiliatrix erat Minerva.
Illi vero irati Cadmei equites,
Revertenti globum insidiatorum locaverunt, ducentes
Juvenes quinquaginta: duo autem ductores erant,
Mæon Hæmonides similis immortalibus,
Filiusque Autophoni patiens belli Lycophontes.
Tydeus tamen & his duram mortem intulit.
Omnes interfecit, & unum solum dimisit qui domum rediret:
Mæonem itaque præmisit, Deorum signis confisus.
Talis erat Tydeus Ætolus: sed filium
Genuit se deteriorem pugna, at facundia præstantiorem.
  Sic dixit. huic autem nihil respondit fortis Diomedes,
Reveritus regis increpationem venerandi:
Huic vero filius Capanei respondit inclyti,
  Atride, ne mentiaris, sciens vere loqui:
Nos quidem patribus longe fortiores prædicamur esse:
Nos etiam Thebas septem portas habentes,
Paucioribus copiis ductis sub murum expugnavimus firmiorem,
Freti signis deorum & Jovis auxilio.
At illi sua vecordia perierunt.
Quare ne majoribus meis similem tribuas honorem.
  Hunc autem torve intuitus allocutus est fortis Diomedes,
O mi *Sthenele*, tacitus sede, meoque pare sermoni.
Non enim ego succenseo Agamemnoni ductori copiarum
Cohortanti ad pugnandum bene ocreatos Achivos:
Hunc etenim gloria consequetur, si quidem Achivi
Trojanos debellarint, ceperintque Ilium sacrum:
Hunc vero vicissim ingens luctus, Achivis cæsis.
Quare age, & nos cogitemus de impetuosa fortitudine.
  Dixit, & de curru cum armis desiliit in terram:
Et magnum sonuit æs circa pectora regis
Qui concitus ferebatur: vel fortissimum virum metus corripuisset.
Ut quando in littore sonoro fluctus maris
Concitatur confertim Zephyro ingruente,
In alto quidem primum assurgit, sed postea
Terræ allisus vehementer fremit, quin & circa promontoria
Tumidus attollitur, expuitque maris spumam.
Sic tunc confertæ Danaorum movebantur phalanges
Indesinenter ad pugnam: imperabatque suis unusquisque
Ducum: exteri vero taciti ibant, (neque dixisses
Tantas copias sequi habentes in pectoribus vocem)

Si-

Σιγῇ δειδιότες σημάντορας· ἀμφὶ δὲ πᾶσι
Τεύχεα ποικίλ' ἔλαμπε, τὰ εἱμένοι ἐστιχόωντο.
Τρῶες δ' ὥς τ' ὄϊες πολυπάμμονος ἀνδρὸς ἐν αὐλῇ
Μυρίαι ἑστήκασιν ἀμελγόμεναι γάλα λευκὸν,
Ἀζηχὲς μεμακυῖαι, ἀκούουσαι ὄπα ἀρνῶν·
Ὣς Τρώων ἀλαλητὸς ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν ὀρώρει.
Οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος, οὐδ' ἴα γῆρυς,
Ἀλλὰ γλῶσσ' ἐμέμικτο, πολύκλητοι δ' ἔσαν ἄνδρες.
Ὦρσε δὲ τοὺς μὲν Ἄρης, τοὺς δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Δεῖμός τ' ἠδὲ Φόβος, καὶ Ἔρις ἄμοτον μεμαυῖα,
Ἄρεος ἀνδροφόνοιο κασιγνήτη ἑτάρη τε,
Ἥ τ' ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει·
Ἥ σφιν καὶ τότε νεῖκος ὁμοίϊον ἔμβαλε μέσσῳ,
Ἐρχομένη καθ' ὅμιλον, ὀφέλλουσα στόνον ἀνδρῶν.
  Οἳ δ' ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἵκοντο,
Σύν ῥ' ἔβαλον ῥινούς, σὺν δ' ἔγχεα καὶ μένε' ἀνδρῶν
Χαλκεοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
Ἔπληντ' ἀλλήλῃσι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Ἔνθα δ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν,
Ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα.
Ὡς δ' ὅτε χείμαρροι ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι ῥέοντες
Ἐς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ
Κρουνῶν ἐκ μεγάλων, κοίλης ἔντοσθε χαράδρης,
Τῶν δέ τε τηλόσε δοῦπον ἐν οὔρεσιν ἔκλυε ποιμήν·
Ὣς τῶν μισγομένων γένετο ἰαχή τε φόβος τε.
Πρῶτος δ' Ἀντίλοχος Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστὴν
Ἐσθλὸν ἐνὶ προμάχοισι Θαλυσιάδην Ἐχέπωλον,
Τόν ῥ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον ἱπποδασείης,
Ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε, πέρησε δ' ἄρ' ὀστέον εἴσω
Αἰχμὴ χαλκείη· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψεν,
Ἤριπε δ' ὡς ὅτε πύργος ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ.
Τὸν δὲ πεσόντα ποδῶν ἔλαβε κρείων Ἐλεφήνωρ
Χαλκωδοντιάδης, μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων.
Ἕλκε δ' ὑπ' ἐκ βελέων λελιημένος, ὄφρα τάχιστα
Τεύχεα συλήσειε· μίνυνθα δέ οἱ γένεθ' ὁρμή.
Νεκρὸν γάρ ῥ' ἐρύοντα ἰδὼν μεγάθυμος Ἀγήνωρ,
Πλευρά, τά οἱ κύψαντι παρ' ἀσπίδος ἐξεφαάνθη,
Οὔτησε ξυστῷ χαλκήρεϊ, λῦσε δὲ γυῖα.
Ὣς τὸν μὲν λίπε θυμός· ἐπ' αὐτῷ δ' ἔργον ἐτύχθη
Ἀργαλέον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν· οἱ δὲ, λύκοι ὥς,

Ἀλλή-

Silentio reveriti ductores. & undique omnium
Arma varia ſplendebant, quibus induti procedebant ordine.
Verum Trojani perinde ac oves locupletis viri in caula
Innumeræ ſtant dum mulgentur lac album,
Aſſidue balantes, audita voce agnorum:
Sic Trojanorum clamor per exercitum magnum excitabatur.
Nec enim omnium erat idem clamor, nec eadem vox,
Sed lingua miſta erat, e multis nempe locis convocati fuerant homines.
Inſtigabat autem hos quidem Mars, illos autem cæſiis oculis Minerva.
Terrorque & Fuga, & Diſcordia inſatiabiliter furens,
Martis homicidæ ſoror amicaque,
Quæ parva quidem primum attollitur, ſed poſtea
Cœlo condit caput: & ſolo ingreditur:
Quæ & ipſis altercandi inter ſe perniciosam anſam præbuit
Diſcurſans per turbam, augens gemitum virorum.
Hi autem quando jam in locum unum coeuntes venerant,
Commiſerunt ſcuta, unaque haſtas & viros
Æreis thoracibus armatos: clypei vero umbones habentes
Appropinquabant invicem, multuſque tumultus coortus eſt.
Tum vero ſimul ejulatus & jactantia erat virorum,
Perdentium & pereuntium: & diffluebat ſanguine terra.
Et ut quando torrentes fluvii de montibus fluentes
In convallem conferunt rapidas aquas
Scatebris ex magnis, concavum intra alveum voraginis,
Horumque e longinquo fragorem in montibus audit paſtor:
Sic iis commiſtis oriebatur clamorque timorque.
Primus vero Antiochus Trojanorum interfecit virum bellatorem
Strenuum in prima acie Thalyſiadem Echepolum,
Quem percuſſit primus galeæ in cono ſetis equinis denſæ,
Frontique infixit, penetravitque os intra
Cuſpis ærea: & ejus oculos tenebræ cooperuerunt,
Ceciditque turris inſtar in acri pugna.
Hunc autem proſtratum pedibus prehendit rex Elephenor
Chalcodontiades, magnanimorum princeps Abantum.
Subtrahebatque extra jactum telorum cupide, ut quamprimum
Arma prædaretur: brevis vero ei fuit *iſte* conatus.
Cadaver enim trahentem conſpicatus magnanimus Agenor,
Latera, quæ ei inclinato a clypeo, denudabantur,
Vulneravit haſta ære præfixa, & ſolvit membra.
Eum itaque reliquit anima: ſuper eum vero pugna coorta eſt
Ardua Trojanorum & Achivorum: hi autem, ceu lupi

Ἀλλήλοις ἐπόρουσαν, ἀνὴρ δ' ἄνδρ' ἐδνοπάλιζεν.
Ἔνθ' ἔβαλ' Ἀνθεμίωνος υἱὸν Τελαμώνιος Αἴας
Ἠΐθεον, θαλερὸν, Σιμοείσιον, ὅν ποτε μήτηρ
Ἴδηθεν κατιοῦσα, παρ' ὄχθῃσιν Σιμόεντος
Γείνατ', ἐπεί ῥα τοκεῦσιν ἅμ' ἕσπετο μῆλα ἰδέσθαι.
Τοὔνεκά μιν κάλεον Σιμοείσιον· οὐδὲ τοκεῦσι
Θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε, μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν
Ἔπλεθ' ὑπ' Αἴαντος μεγαθύμου δουρὶ δαμέντι.
Πρῶτον γάρ μιν ἰόντα βάλε στῆθος, παρὰ μαζὸν
Δεξιόν· ἀντικρὺ δὲ δι' ὤμου χάλκεον ἔγχος
Ἦλθεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν, αἴγειρος ὥς,
Ἥ ῥά τ' ἐν εἱαμενῇ ἕλεος μεγάλοιο πεφύκει
Λείη, ἀτάρ τέ οἱ ὄζοι ἐπ' ἀκροτάτῃ πεφύασι·
Τὴν μὲν θ' ἁρματοπηγὸς ἀνὴρ αἴθωνι σιδήρῳ
Ἐξέταμ', ὄφρα ἴτυν κάμψῃ περικαλλέϊ δίφρῳ,
Ἡ μέν τ' ἀζομένη κεῖται ποταμοῖο παρ' ὄχθας·
Τοῖον ἄρ' Ἀνθεμίδην Σιμοείσιον ἐξενάριξεν
Αἴας διογενής. τοῦ δ' Ἄντιφος αἰολοθώρηξ
Πριαμίδης καθ' ὅμιλον ἀκόντισεν ὀξέϊ δουρί·
Τοῦ μὲν ἅμαρθ', ὁ δὲ Λεῦκον Ὀδυσσέος ἐσθλὸν ἑταῖρον
Βεβλήκει βουβῶνα, νέκυν ἑτέρωσ' ἐρύοντα·
Ἤριπε δ' ἀμφ' αὐτῷ, νεκρὸς δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Τοῦ δ' Ὀδυσεὺς μάλα θυμὸν ἀποκταμένοιο χολώθη·
Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ·
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
Ἀμφὶ ἓ παπτήνας· ὑπὸ δὲ Τρῶες κεκάδοντο,
Ἀνδρὸς ἀκοντίσσαντος. ὁ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἧκεν,
Ἀλλ' υἱὸν Πριάμοιο νόθον βάλε Δημοκόωντα,
Ὅς οἱ Ἀβυδόθεν ἦλθε παρ' ἵππων ὠκειάων·
Τόν ῥ' Ὀδυσεὺς ἑτάροιο χολωσάμενος, βάλε δουρὶ
Κόρσην· ἡ δ' ἑτέροιο διὰ κροτάφοιο πέρησεν
Αἰχμὴ χαλκείη· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε·
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Χώρησαν δ' ὑπό τε πρόμαχοι, καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ·
Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς.
Ἴθυσαν δὲ πολὺ προτέρω· νεμέσησε δ' Ἀπόλλων,
Περγάμου ἐκκατιδών· Τρώεσσι δὲ κέκλετ' ἀΰσας,
Ὄρνυσθ' ἱππόδαμοι Τρῶες, μηδ' εἴκετε χάρμης
Ἀργείοις· ἐπεὶ οὔ σφι λίθος χρὼς, οὐδὲ σίδηρος,
Χαλκὸν ἀνασχέσθαι ταμεσίχροα βαλλομένοισιν·
Οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλεὺς Θέτιδος πάϊς ἠϋκόμοιο

Μάρ-

Invicem irruerunt, & vir virum interimebat.
Tunc percussit Anthemionis filium Telamonius Ajax
Cœlibem, florentem: Simoisium, quem olim mater
Ab Ida descendens, ad ripas Simoentis
Peperit, cum parentes simul secuta esset pecus ut videret:
Propterea eum vocabant Simoisium: neque parentibus
Nutritionis præmium suis reddidit, brevis enim ei ætas
Fuit, ab Ajace magnanimo lancea interfecto.
Primum enim eum venientem percussit in pectore, ad mammam
Dexteram: ex adverso autem per humerum ærea hasta
Penetravit: hic autem in pulvere humi decidit, ceu populus,
Quæ in irriguo loco paludis magnæ nata est
Lævis, quin & ei rami in summo *vertice* creverunt:
Quam carpentarius rutilanti ferro
Excidit, ut orbile flectat ad pulchrum currum,
Et illa quidem arescens jacet fluvii ad ripas:
Talem sane Anthemidem Simoisium interfectum spoliavit
Ajax generosus. *In* hunc autem Antiphus indutus varium thoracem
Priamides per turbam jaculatus est acuta hasta:
A quo quidem aberravit, at Leucum Ulyssis fidum socium
Percussit in inguine, cadaver aliorsum trahentem:
Cecidit autem juxta ipsum, & cadaver ei excidit manu.
Ob hunc vero Ulysses valde animo interfectum iratus est:
Prodiitque per antesignanos armatus corusco ære:
Stetitque valde prope cum accesserat, & jaculatus est hasta splendenti,
Circa se oculis conversis: at Trojani retrocesserunt,
Viro jaculante, ille vero non irritum telum misit,
Sed filium Priami nothum percussit Democoonta,
Qui ex Abydo venerat ab equabus velocibus:
Hunc Ulysses ob socium iratus, percussit hasta
In tempore: alterum vero per tempus penetravit
Cuspis ærea: illiusque tenebræ oculos cooperuerunt.
Fragorem vero edidit cadens, & sonitum dedere arma super ipsum.
Recesseruntque antesignani, & illustris Hector:
Argivi autem altum clamabant, trahebantque cadavera,
Rectaque perrexerunt plus ultra: at indignatus est Apollo,
Ex Pergamo despiciens: Trojanosque adhortatus est inclamans.
  Prorumpite equites Trojani, neque cedite pugna
Argivis: quoniam non illis lapis *est* corpus, neque ferrum,
Ut æs sustineat incidens corpora percussis:
Non sane Achilles Thetidis filius pulchras comas habentis
Pu-

Μάρναται, ἀλλ' ἐπὶ νηυσὶ χόλον θυμαλγέα πέσσει.
Ὣς φάτ' ἀπὸ πτόλιος δεινὸς θεός. αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Ὦρσε Διὸς θυγάτηρ κυδίστη Τριτογένεια,
Ἐρχομένη καθ' ὅμιλον, ὅθι μεθιέντας ἴδοιτο.
Ἔνθ' Ἀμαρυγκείδην Διώρεα μοῖρ' ἐπέδησε·
Χερμαδίῳ γὰρ βλῆτο παρὰ σφυρὸν ὀκρυόεντι
Κνήμην δεξιτερήν· βάλε δὲ Θρηκῶν ἀγὸς ἀνδρῶν
Πείρως Ἰμβρασίδης, ὃς ἄρ' Αἰνόθεν εἰληλούθει.
Ἀμφοτέρω δὲ τένοντε καὶ ὀστέα λᾶας ἀναιδὴς
Ἄχρις ἀπηλοίησεν· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
Κάππεσεν, ἄμφω χεῖρε φίλοις ἑτάροισι πετάσσας,
Θυμὸν ἀποπνείων· ὁ δ' ἐπέδραμεν ὅς ῥ' ἔβαλέν περ
Πείρως. οὖτα δὲ δουρὶ παρ' ὀμφαλόν. ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι
Χύντο χαμαὶ χολάδες· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε.
Τὸν δὲ Θόας Αἰτωλὸς ἐπεσσύμενον βάλε δουρὶ
Στέρνον ὑπὲρ μαζοῖο, πάγη δ' ἐν πνεύμονι χαλκός.
Ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Θόας, ἐκ δ' ὄμβριμον ἔγχος
Ἐσπάσατο στέρνοιο, ἐρύσσατο δὲ ξίφος ὀξύ.
Τῷ ὅγε γαστέρα τύψε μέσην, ἐκ δ' αἴνυτο θυμόν·
Τεύχεα δ' οὐκ ἀπέδυσε· περίστησαν γὰρ ἑταῖροι,
Θρήϊκες ἀκρόκομοι, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες,
Οἵ ἑ μέγαν περ ἐόντα, καὶ ἴφθιμον καὶ ἀγαυὸν,
Ὦσαν ἀπὸ σφείων· ὁ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη.
Ὣς τώ γ' ἐν κονίῃσι παρ' ἀλλήλοισι τετάσθην.
Ἤτοι ὁ μὲν, Θρηκῶν, ὁ δ' Ἐπειῶν χαλκοχιτώνων,
Ἡγεμόνες· πολλοὶ δὲ περικτείνοντο καὶ ἄλλοι.
Ἔνθά κεν οὐκέτι ἔργον ἀνὴρ ὀνόσαιτο μετελθὼν,
Ὅστις ἔτ' ἄβλητος καὶ ἀνούτατος ὀξέϊ χαλκῷ
Δινεύοι κατὰ μέσσον, ἄγοι δέ ἑ Παλλὰς Ἀθήνη
Χειρὸς ἑλοῦσ', αὐτὰρ βελέων ἀπερύκοι ἐρωήν.
Πολλοὶ γὰρ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἤματι κείνῳ
Πρηνέες ἐν κονίῃσι παρ' ἀλλήλοισι τέταντο.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ Ε. ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Διομήδης, Ἀθηνᾶς αὐτῷ συλλαμβανομένης, ἀριστεύει, καὶ πολλοὺς ἀναιρεῖ τῶν πολεμίων. τιτρώσκει δὲ Ἀφροδίτην κατὰ τῆς χειρὸς, καὶ Ἄρεα κατὰ τοῦ κενεῶνος. Αἰνείαν δὲ πληγέντα ὑπ' αὐτοῦ λίθῳ, Ἀπόλλων διασώζει. Τληπόλεμος δὲ ὑπὸ Σαρπηδόνος ἀναιρεῖται. Τῷ δὲ Ἄρει Ζεὺς ἐπιπλήττει. Ἰᾶται δὲ αὐτὸν Παιήων ὁ τῶν θεῶν ἰατρός.

Εἵ,

Pugnat, sed ad naves iram cruciantem animum coquit.
Sic dixit ab urbe terribilis Deus. Sed Achivos
Excitavit Jovis filia augustissima Minerva,
Gradiens per turbam, ubi remissos vidisset.
Tunc Amaryncidem Diorem fatum implicuit.
Pugillari enim saxo percussus est ad malleolum aspero
In tibia dextra: percussit autem Thracum dux virorum
Pirus Imbrasides, qui ex Æno venerat.
Ambos autem nervos & ossa lapis improbus
Penitus confregit: illeque supinus in pulvere
Decidit, ambas manus ad suos commilitones tendens,
Animam efflans: ille autem accurrit qui percusserat
Pirus: & vulneravit hasta ad umbilicum: at vero omnia
Effusa sunt humi intestina: illiusque tenebræ oculos cooperuere.
Istum Thoas Ætolus irruentem percussit hasta
In pectore super mammam, fixumque est in pulmone æs.
Prope vero ad illum accessit Thoas, & validam hastam
Extraxit pectore, eduxitque ensem acutum.
Quo ille ventrem percussit medium & ei animam abstulit.
Sed arma non exuit: circumstabant enim socii,
Thraces vertice summo comantes, longas hastas manibus tenentes,
Qui ipsum utut magnum, & fortem & præclarum,
Propulsarunt a se: is vero recedens vi repulsus est.
Sic hi duo in pulvere prope invicem extensi sunt,
Hic quidem, Thracum, ille vero Epiorum ære loricatorum,
Duces: multi autem circum interfecti sunt & alii.
Tum vero nemo pugnam reprehendisset interveniens,
Quisquis vel eminus vel cominus illæsus acuto ære
Versaretur in medio, duceretque ipsum Pallas Minerva
Manu prehensum, ac telorum averteret impetum.
Multi enim Trojanorum & Achivorum die illo
Proni in pulvere prope inter se prostrati sunt.

ARGUMENTUM LIBRI V. ILIADIS HOMERI.

Diomedes, Minerva ei auxiliante, strenue rem gerit: atque multos interficit hostium. Vulnerat autem Venerem in manu, & Martem in ventre. Æneam vero ab ipso sauciatum lapide, Apollo conservat. At Tlepolemus a Sarpedone interficitur. Cæterum Martem Jupiter increpat: sanat autem ipsum Pæon deorum medicus.

Tum

Εἶ, βάλλει Κυθέρειαν Ἄρηά τε Τυδέος υἱός.

ΕΝΘ' αὖ Τυδείδῃ Διομήδεϊ Παλλὰς Ἀθήνη
Δῶκε μένος καὶ θάρσος, ἵν' ἔκδηλος μετὰ πᾶσιν
Ἀργείοισι γένοιτο, ἰδὲ κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο.
Δαῖέ οἱ ἐκ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ,
Ἀστέρ' ὀπωρινῷ ἐναλίγκιον, ὅστε μάλιστα
Λαμπρὸν παμφαίνῃσι λελουμένος Ὠκεανοῖο.
Τοῖόν οἱ πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων.
Ὦρσε δέ μιν κατὰ μέσσον, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο.
Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δάρης ἀφνειὸς, ἀμύμων,
Ἱρεὺς Ἡφαίστοιο· δύω δέ οἱ υἱέες ἤστην,
Φηγεὺς Ἰδαῖός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης,
Τώ οἱ ἀποκρινθέντε, ἐναντίω ὁρμηθήτην·
Τὼ μὲν, ἀφ' ἵπποιιν, ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὤρνυτο πεζός.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Φηγεύς ῥα πρότερος προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Τυδείδεω δ' ὑπὲρ ὦμον ἀριστερὸν ἤλυθ' ἀκωκὴ
Ἔγχεος, οὐδ' ἔβαλ' αὐτόν· ὁ δ' ὕστερος ὤρνυτο χαλκῷ
Τυδείδης, τοῦ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἔκφυγε χειρὸς,
Ἀλλ' ἔβαλε στῆθος μεταμάζιον· ὦσε δ' ἀφ' ἵππων.
Ἰδαῖος δ' ἀπόρουσε λιπὼν περικαλλέα δίφρον,
Οὐδ' ἔτλη περιβῆναι ἀδελφειοῦ κταμένοιο.
Οὐδὲ γὰρ οὐδέ κεν αὐτὸς ὑπέκφυγε κῆρα μέλαιναν,
Ἀλλ' Ἥφαιστος ἔρυτο, σάωσε δὲ νυκτὶ καλύψας,
Ὡς δή οἱ μὴ πάγχυ γέρων ἀκαχημένος εἴη.
Ἵππους δ' ἐξελάσας μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς,
Δῶκεν ἑταίροισιν κατάγειν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Τρῶες δὲ μεγάθυμοι ἐπεὶ ἴδον υἷε Δάρητος,
Τὸν μὲν, ἀλευάμενον, τὸν δὲ, κτάμενον παρ' ὄχεσφιν,
Πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· ἀτὰρ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Χειρὸς ἑλοῦσ', ἐπέεσσι προσηύδα θοῦρον Ἄρηα,
Ἄρες Ἄρες βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα,
Οὐκ ἂν δὴ Τρῶας μὲν ἐάσαιμεν καὶ Ἀχαιοὺς
Μάρνασθ', ὁπποτέροισι πατὴρ Ζεὺς κῦδος ὀρέξῃ,
Νῶϊ δὲ χαζώμεσθα, Διὸς δ' ἀλεώμεθα μῆνιν;
Ὣς εἰποῦσα, μάχης ἐξήγαγε θοῦρον Ἄρηα·
Τὸν μὲν ἔπειτα καθεῖσεν ἐπ' ἠϊόεντι Σκαμάνδρῳ.
Τρῶας δ' ἔκλιναν Δαναοί. ἕλε δ' ἄνδρα ἕκαστος
Ἡγεμόνων· πρῶτος δὲ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων

TUm vero Tydidæ Diomedi Pallas Minerva
Dedit robur & audaciam, ut conſpicuus inter omnes
Argivos fieret, & famam inſignem ferret.
Ardebat ei ex galeaque & clypeo multus ignis,
Sirio ſimilis, qui maxime
Splendide collucet lotus in Oceano:
Talis ei ignis ardebat a capiteque & humeris.
Impulit autem eum in medium, ubi plurimi tumultuabantur.
Erat vero quidam inter Trojanos Dares locuples, probus,
Sacerdos Vulcani: cui duo filii erant,
Phegeus Idæuſque, pugnæ bene periti omnis,
Hi ſemoti *a ſuis*, ei obvii proruerunt:
Hi quidem ab equis, ille vero a terra pugnam ciebat pedes.
Hi vero quando jam prope erant in ſe mutuo vadentes,
Phegeus prior emiſit longam haſtam,
Tydidæ vero ſuper humerum ſiniſtrum venit cuſpis
Haſtæ, nec vulneravit ipſum: poſterior vero irruit haſta
Tydides, nec hujus irritum telum fugit e manu,
Sed percuſſit pectus inter mammas: deturbavitque de curru:
Idæus autem deſiliit relicto perpulchro curru,
Neque ſuſtinuit defendere fratrem interfectum.
Nam ne ipſe quidem effugiſſet mortem atram:
Verum Vulcanus eripuit, ſervavitque caligine tectum,
Ne ei penitus ſenex triſtis eſſet.
Equos autem abactos magnanimi Tydei filius
Dedit commilitonibus ut deducerent cavas ad naves.
Trojani vero magnanimi ut viderunt filios Daretis,
Hunc fugientem, illum interfectum apud currus,
Omnibus perturbatus eſt animus. Ceterum cæſiis oculis Minerva
Manu prehenſum, verbis allocuta eſt atrocem Martem,
Mars Mars pernicies hominum, cruente, murorum everſor,
Nonne jam Trojanos ſinemus & Achivos
Dimicare, utris pater Jupiter gloriam conceſſerit,
Nos autem cedamus, & Jovis evitemus iram?
Sic fata, prælio eduxit atrocem Martem:
Hunc quidem poſtea collocavit florido in Scamandro.
Trojanos autem in fugam verterunt Danai; interfecitque virum quilibet
Ductorum: primus autem Rex virorum Agamemnon

Ἀρχὸν Ἁλιζώνων Ὀδίον μέγαν ἔκβαλε δίφρου·
Πρώτῳ γὰρ στρεφθέντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν
Ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε·
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἰδομενεὺς δ' ἄρα Φαῖστον ἐνήρατο Μήονος υἱὸν
Βώρου, ὃς ἐκ Τάρνης ἐριβώλακος εἰληλούθει.
Τὸν μὲν ἄρ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἔγχεϊ μακρῷ
Νύξ' ἵππων ἐπιβησόμενον κατὰ δεξιὸν ὦμον·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλε·
Τὸν μὲν ἄρ' Ἰδομενῆος ἐσύλευον θεράποντες.
Υἱὸν δὲ Στροφίοιο Σκαμάνδριον, αἵμονα θήρης,
Ἀτρεΐδης Μενέλαος ἕλ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
Ἐσθλὸν θηρητῆρα· δίδαξε γὰρ Ἄρτεμις αὐτὴ
Βάλλειν ἄγρια πάντα, τά τε τρέφει οὔρεσιν ὕλη·
Ἀλλ' οὔ οἱ τότε γε χραῖσμ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
Οὐδὲ ἑκηβολίαι ᾗσιν τὸ πρίν γ' ἐκέκαστο·
Ἀλλά μιν Ἀτρεΐδης δουρικλυτὸς Μενέλαος
Πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα, μετάφρενον οὔτασε δουρὶ
Ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν.
Ἤριπε δὲ πρηνὴς, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Μηριόνης δὲ Φέρεκλον ἐνήρατο τέκτονος υἱὸν
Ἁρμονίδεω, ὃς χερσὶν ἐπίστατο δαίδαλα πάντα
Τεύχειν· ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη,
Ὃς καὶ Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο νῆας ἐΐσας
Ἀρχεκάκους, αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο,
Οἷ τ' αὐτῷ· ἐπεὶ οὔ τι θεῶν ἐκθέσφατα ᾔδη.
Τὸν μὲν Μηριόνης, ὅτε δὴ κατέμαρπτε διώκων,
Βεβλήκει γλουτὸν κατὰ δεξιόν· ἡ δὲ διὰ πρὸ
Ἀντικρὺ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἤλυθ' ἀκωκή·
Γνὺξ δ' ἔριπ' οἰμώξας, θάνατος δέ μιν ἀμφεκάλυψε.
Πήδαιον δ' ἄρ' ἔπεφνε Μέγης Ἀντήνορος υἱὸν,
Ὅς ῥα νόθος μὲν ἔην, πύκα δ' ἔτρεφε δῖα Θεανὼ
Ἶσα φίλοισι τέκεσσι, χαριζομένη πόσεϊ ᾧ·
Τὸν μὲν Φυλεΐδης δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἐλθὼν
Βεβλήκει κεφαλῆς κατὰ ἰνίον ὀξέϊ δουρί·
Ἀντικρὺ δ' ἀν' ὀδόντας ὑπὸ γλῶσσαν τάμε χαλκός·
Ἤριπε δ' ἐν κονίῃ, ψυχρὸν δ' ἕλε χαλκὸν ὀδοῦσιν.
Εὐρύπυλος δ' Εὐαιμονίδης Ὑψήνορα δῖον,
Υἱὸν ὑπερθύμου Δολοπίονος, ὅς ῥα Σκαμάνδρου
Ἀρητὴρ ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ·
Τὸν μὲν ἄρ' Εὐρύπυλος Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱὸς,

Πρό-

Ducem Halizonum Odium magnum dejecit curru.
Primo enim verso in fugam interscapilio hastam infixit
Humeros inter, perque pectora trajecit:
Fragorem vero edidit cadens, & sonitum dedere arma super ipso.
Idomeneus autem Phæstum interfecit Mæonis filium
Bori, qui ex Tarne fertili venerat.
Hunc Idomeneus hasta inclytus longa hasta
Vulneravit currum adscendentem ad dextrum humerum:
Decidit autem de curru, horrenda vero eum caligo invasit:
Hunc quidem Idomenei spoliarunt famuli.
Filium autem Strophii Scamandrium, peritum venationis,
Atrides Menelaus interfecit hasta acuta,
Bonum venatorem: docuerat enim Diana ipsa
Jaculari ferarum omne genus, quas nutrit in montibus sylva,
Sed non ei tunc profuit Diana sagittis gaudens,
Neque peritia jaculandi eminus, qua antea instructus erat:
Sed eum Atrides hasta inclytus Menelaus
Ante se fugientem, interscapilio vulneravit hasta
Humeros inter, perque pectora trajecit.
Cecidit autem pronus, sonitumque dederunt arma super ipso.
Meriones vero Phereclum interfecit fabri filium
Harmonidæ, qui manibus sciebat artificiosa omnia
Fabricari: egregie enim eum diligebat Pallas Minerva,
Qui etiam Alexandro fabricatus fuerat naves æquales
Exordia malorum, quæ omnibus exitio Trojanis fuerunt,
Sibique ipsi: quoniam non deorum oracula intellexerat:
Hunc quidem Meriones, cum assecutus jam esset insequens
Feriit clunem ad dextrum: & penitus
E regione juxta vesicam sub osse adacta est cuspis:
In genua vero cecidit ejulans, morsque eum circumtexit.
Pedæum porro interfecit Meges Antenoris filium,
Qui spurius quidem erat, studiose vero educavit nobilis Theano
Æque ac suos liberos, gratificata marito suo:
Hunc Phylides hasta inclytus prope accedens
Feriit in occipitio acuta hasta:
E regione vero per dentes linguam subsecuit æs:
Ceciditque in pulvere, frigidumque prehendit æs mordicus.
Eurypylus vero Euæmonides Hypsenora nobilem,
Filium magnanimi Dolopionis, qui Scamandri
Sacerdos fuerat, & dei instar honorabatur a populo:
Hunc Eurypulus Euæmonis præclarus filius,

Πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα μεταδρομάδην ἔλασ' ὦμον,
Φασγάνῳ ἀΐξας· ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν,
Αἱματόεσσα δὲ χεὶρ πεδίῳ πέσε· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
Ὣς οἱ μὲν πονέοντο κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
Τυδείδην δ' οὐκ ἂν γνοίης ποτέροισι μετείη,
Ἠὲ μετὰ Τρώεσσιν ὁμιλέοι ἢ μετ' Ἀχαιοῖς.
Θῦνε γὰρ ἂμ πεδίον ποταμῷ πλήθοντι ἐοικὼς
Χειμάῤῥῳ, ὅς τ' ὦκα ῥέων ἐκέδασσε γεφύρας·
Τὸν δ' οὔτ' ἄρ τε γέφυραι ἐεργμέναι ἰσχανόωσιν,
Οὔτ' ἄρα ἕρκεα ἴσχει ἀλωάων ἐριθηλέων
Ἐλθόντ' ἐξαπίνης, ὅτ' ἐπιβρίσῃ Διὸς ὄμβρος·
Πολλὰ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἔργα κατήριπε κάλ' αἰζηῶν.
Ὣς ὑπὸ Τυδείδῃ πυκιναὶ κλονέοντο φάλαγγες
Τρώων, οὐδ' ἄρα μιν μίμνον πολέες περ ἐόντες.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς
Θύνοντ' ἂμ πεδίον, πρὸ ἕθεν κλονέοντα φάλαγγας,
Αἶψ' ἐπὶ Τυδείδῃ ἐπιταίνετο καμπύλα τόξα,
Καὶ βάλ' ἐπαΐσσοντα, τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον
Θώρηκος γύαλον· διὰ δ' ἔπτατο πικρὸς ὀϊστὸς,
Ἀντικρὺ δὲ διέσχε· παλάσσετο δ' αἵματι θώρηξ.
Τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς,
Ὄρνυσθε Τρῶες μεγάθυμοι κέντορες ἵππων.
Βέβληται γὰρ ἄριστος Ἀχαιῶν· οὐδέ ἑ φημὶ
Δήθ' ἀνσχήσεσθαι κρατερὸν βέλος, εἰ ἐτεόν με
Ὦρσεν ἄναξ Διὸς υἱὸς ἀπορνύμενον Λυκίηθεν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τὸν δ' οὐ βέλος ὠκὺ δάμασσεν,
Ἀλλ' ἀναχωρήσας, πρόσθ' ἵπποιιν καὶ ὄχεσφιν
Ἔστη, καὶ Σθένελον προσέφη, Καπανήϊον υἱὸν,
Ὄρσεο πέπον Καπανηϊάδη, καταβήσεο δίφρου,
Ὄφρα μοι ἐξ ὤμοιο ἐρύσσῃς πικρὸν ὀϊστόν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Σθένελος δὲ καθ' ἵππων ἆλτο χαμᾶζε·
Πὰρ δὲ στὰς, βέλος ὠκὺ διαμπερὲς ἐξέρυσ' ὤμου·
Αἷμα δ' ἀνηκόντιζε διὰ στρεπτοῖο χιτῶνος.
Δὴ τότ' ἔπειτ' ἠρᾶτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Κλῦθί μευ αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη·
Εἴ ποτέ μοι καὶ πατρὶ φίλα φρονέουσα παρέστης
Δηΐῳ ἐν πολέμῳ, νῦν αὖτ' ἐμὲ φίλε Ἀθήνη·
Δὸς δέ τε μ' ἄνδρα ἑλεῖν, καὶ ἐς ὁρμὴν ἔγχεος ἐλθεῖν,
Ὅς μ' ἔβαλε φθάμενος, καὶ ἐπεύχεται, οὐδέ με φησὶ
Δηρὸν ἔτ' ὄψεσθαι λαμπρὸν φάος ἠελίοιο.

Ὅς

Ante se fugientem in cursu percussit in humero,
Ense irruens: absciditque manum gravem,
Sanguinolentaque manus in campo cecidit: hujusque oculos
Occupavit purpurea mors & fatum violentum.
Sic hi quidem rem gerebant acri prælio.
Tydidem autem non agnovisses utris interesset:
Utrum cum Trojanis versaretur an cum Achivis:
Furibundus enim ferebatur per campum fluvio inundanti similis
Torrenti, qui velociter fluens dissipat pontes:
Quem neque pontes muniti coercent,
Neque septa retinent camporum perquam virentium
Venientem derepente, quando ingruerit Jovis imber:
Multa vero ab ipso opera dejecta sunt læta juvenum.
Sic a Tydide densæ turbabantur phalanges
Trojanorum, nec ipsum sustinebant utut multi.
Hunc vero postquam advertit Lycaonis præclarus filius
Furibunde ruentem per campum, ante se turbantem phalangas,
Illico contra Tydidem intendebat incurvos arcus,
Et percussit irruentem assecutus ad dextrum humerum
Thoraçis cavitatem: pervolavitque acerba sagitta,
Atque in oppositam partem perrupit. fœdabaturque sanguine thorax:
Super hoc autem altum clamavit Lycaonis clarus filius,
Ingruite Trojani magnanimi stimulatores equorum.
Vulneratus est enim fortissimus Achivorum: nec ipsum autumo
Diu toleraturum acrem sagittam, si vere me
Impulit rex Jovis filius proficiscentem ex Lycia.
Sic dixit jactabundus. Hunc vero non sagitta velox interfecit,
Sed relato pede ante equos & currus
Stetit, & Sthenelum allocutus est, Capaneium filium,
Propera suavissime Capaneiade, descende de curru,
Ut mihi ex humero trahas acerbam sagittam.
Sic dixit: Sthenelus autem de curru desiliit in terram.
Et adstans, sagittam velocem penitus trajectam extraxit humero:
Sanguis autem ebulliebat per tortilem annulis tunicam.
Tum vero vota concepit pugna strenuus Diomedes,
Audi me Jovis ægidem habentis filia indomita:
Si unquam mihi & patri favens astitisti
Ardenti in pugna, nunc rursus mihi fave Minerva:
Atque da me virum interficere, & *eum* intra impetum hastæ venire,
Qui me percussit occupans, & insuper gloriatur, neque me dicit
Diu amplius visurum jubar Solis.

Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη·
Γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρὰ, πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν·
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Θαρσῶν νῦν Διόμηδες ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι·
Ἐν γάρ τοι στήθεσσι μένος πατρώϊον ἧκα
Ἄτρομον, οἷον ἔχεσκε σακέσπαλος ἱππότα Τυδεύς.
Ἀχλὺν δ' αὖ τοι ἀπ' ὀφθαλμῶν ἕλον ἣ πρὶν ἐπῆεν,
Ὄφρ' εὖ γινώσκῃς ἠμὲν θεὸν ἠδὲ καὶ ἄνδρα.
Τῷ νῦν αἴ κε θεὸς πειρώμενος ἐνθάδ' ἵκηται,
Μήτι σύ γ' ἀθανάτοισι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι
Τοῖς ἄλλοις. ἀτὰρ εἴ κε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
Ἔλθῃσ' ἐς πόλεμον, τήν γ' οὐτάμεν ὀξεῖ χαλκῷ.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τυδείδης δ' ἐξαῦτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη,
Καὶ πρίν περ θυμῷ μεμαὼς Τρώεσσι μάχεσθαι·
Δὴ τότε μιν τρὶς τόσσον ἕλεν μένος, ὥστε λέοντα,
Ὅν ῥά τε ποιμὴν ἀγρῷ ἐπ' εἰροπόκοις ὀΐεσσι
Χραύσῃ μέν τ' αὐλῆς ὑπεράλμενον, οὐδὲ δαμάσσῃ,
Τοῦ μέν τε σθένος ὦρσεν· ἔπειτα δέ τ' οὐ προσαμύνει,
Ἀλλὰ κατὰ σταθμοὺς δύεται, τὰ δ' ἔρημα φοβεῖται,
Αἳ μέν τ' ἀγχιστῖναι ἐπ' ἀλλήλῃσι κέχυνται,
Αὐτὰρ ὁ ἐμμεμαὼς βαθέης ἐξάλλεται αὐλῆς·
Ὣς μεμαὼς Τρώεσσι μίγη κρατερὸς Διομήδης.
Ἔνθ' ἕλεν Ἀστύνοον καὶ Ὑπείρονα ποιμένα λαῶν·
Τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ,
Τὸν δ' ἕτερον ξίφεϊ μεγάλῳ κληῗδα παρ' ὦμον
Πλῆξ'· ἀπὸ δ' αὐχένος ὦμον ἐέργαθεν ἠδ' ἀπὸ νώτου.
Τοὺς μὲν ἔασ', ὁ δ' Ἄβαντα μετῴχετο καὶ Πολύειδον,
Υἱέας Εὐρυδάμαντος ὀνειροπόλοιο γέροντος·
Τοῖς οὐκ ἐρχομένοις ὁ γέρων ἐκρίνατ' ὀνείρους,
Ἀλλά σφεας κρατερὸς Διομήδης ἐξενάριξε.
Βῆ δὲ μετὰ Ξάνθον τε Θόωνά τε, Φαίνοπος υἷε,
Ἄμφω τηλυγέτω· ὁ δ' ἐτείρετο γήραϊ λυγρῷ,
Υἱὸν δ' οὐ τέκετ' ἄλλον ἐπὶ κτεάτεσσι λιπέσθαι.
Ἔνθ' ὅγε τοὺς ἐνάριζε, φίλον δ' ἐξαίνυτο θυμὸν
Ἀμφοτέρω· πατέρι δὲ γόον καὶ κήδεα λυγρὰ
Λεῖπ', ἐπεὶ οὐ ζώοντε μάχης ἐκνοστήσαντε
Δέξατο, χηρωσταὶ δὲ διὰ κτῆσιν δατέοντο.
Ἔνθ' υἷας Πριάμοιο δύω λάβε Δαρδανίδαο
Εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας, Ἐχέμονά τε, Χρόμιόν τε.
Ὡς δὲ λέων ἐν βουσὶ θορὼν ἐξ αὐχένα ἄξῃ

Πόρ-

Sic dixit precans, & eum exaudivit Pallas Minerva.
Ac membra fecit levia, pedes, & manus desuper:
Et prope stans verbis volucribus est allocuta,
Fidenti jam animo o Diomede contra Trojanos pugna:
Nam tibi in pectoribus robur paternum misi
Intrepidum, quale habuit vibrator scuti eques Tydeus.
Caliginem vero tibi ab oculis abstuli quæ prius inerat:
Ut bene dignoscas cum deum tum etiam hominem.
Itaque nunc si numen tentans te huc venerit,
Nequaquam tu immortales deos contra pugna
Alios: verum si Jovis filia Venus
Venerit in pugnam, hanc vulnera acuto ære.
Sic locuta discessit cæsiis oculis Minerva:
Tydides vero reversus antesignanis mixtus est,
Utut quoque animo promtus adversus Trojanos pugnare:
Tunc tamen eum ter tantum occupavit robur, instar leonis
Quem opilio in agro ad lanigeras oves
Perstrinxit quidem caulam transilientem, nec tamen interfecit,
Hujus quidem vim irritavit: postea vero non amplius defendit,
Sed stabula subit, *oves* autem desertæ fugantur,
Et confertæ aliæ super alias sternuntur,
Hic vero alacer ex alto exilit ovili:
Sic alacer Trojanis mixtus est fortis Diomedes.
Tunc interfecit Astynoum & Hypenora copiarum ducem.
Altero super mammam percusso ære præfixa hasta,
Alterum ense magno in jugulo ad humerum
Percussit: ab cervice autem humerum abscidit & a dorso.
Hos quidem omisit, Abantem vero petebat & Polyidum,
Filios Eurydamantis somniorum interpretis senis:
Quibus ad bellum proficiscentibus senex non interpretatus est somnia,
Verum ipsos fortis Diomedes interfectos spoliavit.
Perrexit autem ad Xanthum Thonaque, Phænopis filios,
Ambos unicos: ipse vero conficiebatur senecta tristi,
Filium vero non susceperat alium quem hæredem relinqueret.
Tum ille hos interfecit, eorumque eripuit animam
Amborum: patri vero luctum & curas tristes
Reliquit, quoniam non vivos ex pugna reversos
Accepit, sed orbi illius hæredes bona partiti sunt.
Tunc filios Priami duos corripuit Dardanidæ.
Uno curru vectos, Echemonaque, Chromiumque.
Ut vero leo in boves insiliens cervicem frangit

Πόρτιος ἠὲ βοὸς ξύλοχον καταβοσκομενάων,
Ὣς τοὺς ἀμφοτέρους ἐξ ἵππων Τυδέος υἱὸς
Βῆσε κακῶς ἀέκοντας, ἔπειτα δὲ τεύχε' ἐσύλα·
Ἵππους δ' οἷς ἑτάροισι δίδου μετὰ νῆας ἐλαύνειν.
Τὸν δ' ἴδεν Αἰνείας ἀλαπάζοντα στίχας ἀνδρῶν,
Βῆ δ' ἴμεν ἄν τε μάχην καὶ ἀνὰ κλόνον ἐγχειάων,
Πάνδαρον ἀντίθεον διζήμενος εἴ που ἐφεύροι.
Εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε·
Στῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῖο, ἔπος τέ μιν ἀντίον ηὔδα,
Πάνδαρε, ποῦ τοι τόξον ἰδὲ πτερόεντες ὀϊστοί;
Καὶ κλέος; ᾧ οὔ τίς τοι ἐρίζεται ἐνθάδε γ' ἀνήρ,
Οὐδέ τις ἐν Λυκίῃ σέο γ' εὔχεται εἶναι ἀμείνων·
Ἀλλ' ἄγε τῷδ' ἔφες ἀνδρὶ βέλος (Διὶ χεῖρας ἀνασχὼν)
Ὅστις ὅδε κρατέει, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε
Τρῶας· ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν.
Εἰ μή τις θεός ἐστι, κοτεσσάμενος Τρώεσσιν,
Ἱρῶν μηνίσας· χαλεπὴ δὲ θεοῦ ἔπι μῆνις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός,
Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε χαλκοχιτώνων,
Τυδεΐδῃ μιν ἔγωγε δαΐφρονι πάντα ἐΐσκω,
Ἀσπίδι γιγνώσκων, αὐλώπιδί τε τρυφαλείῃ,
Ἵππους τ' εἰσορόων· σάφα δ' οὐκ οἶδ' εἰ θεός ἐστιν.
Εἰ δ' ὅγ' ἀνὴρ ὅν φημι, δαΐφρων Τυδέος υἱὸς,
Οὐχ ὅγ' ἄνευθε θεοῦ τάδε μαίνεται, ἀλλά τις ἄγχι
Ἕστηκ' ἀθανάτων, νεφέλῃ εἰλυμένος ὤμους,
Ὃς τούτου βέλος ὠκὺ κιχήμενον ἔτραπεν ἄλλῃ.
Ἤδη γάρ οἱ ἐφῆκα βέλος, καί μιν βάλον ὦμον
Δεξιὸν, ἀντικρὺ διὰ θώρηκος γυάλοιο·
Καί μιν ἔγωγ' ἐφάμην Ἀϊδωνῆϊ προϊάψειν,
Ἔμπης δ' οὐκ ἐδάμασσα, θεός νύ τίς ἐστι κοτήεις·
Ἵπποι δ' οὐ παρέασι, καὶ ἅρματα, τῶν κ' ἐπιβαίην·
Ἀλλά που ἐν μεγάροισι Λυκάονος ἕνδεκα δίφροι
Καλοί, πρωτοπαγεῖς, νεοτευχέες· ἀμφὶ δὲ πέπλοι
Πέπλωνται· παρὰ δέ σφιν ἑκάστῳ δίζυγες ἵπποι
Ἑστᾶσιν, κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ ὀλύρας.
Ἦ μέν μοι μάλα πολλὰ γέρων αἰχμητὰ Λυκάων
Ἐρχομένῳ ἐπέτελλε δόμοις ἐνὶ ποιητοῖσιν·
Ἵπποισίν μ' ἐκέλευε καὶ ἅρμασιν ἐμμεμαῶτα
Ἀρχεύειν Τρώεσσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, (ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν)
Ἵππων φειδόμενος, μή μοι δευοίατο φορβῆς,

Ἀνδ

Juvencæ vel bovis sylvam depascentium ,
Sic hos ambos de curru Tydei filius
Deturbavit aspere invitos , posteaque armis spoliavit :
Equosque suis commilitonibus dedit ad naves agendos.
Hunc autem vidit Æneas dissipantem ordines virorum ,
Cœpitque ire perque pugnam & per strepitum hastarum ,
Pandarum deo parem quærens sicubi inveniret.
Invenit Lycaonis filium laudatissimumque fortemque :
Stetitque ante ipsum , verbumque eum contra locutus est ,
Pandare , ubi tibi arcus & volucres sagittæ?
Et fama : qua nullus tecum contendit hic saltem ,
Neque quisquam in Lycia te fertur esse præstantior :
Quare age huic immitte viro sagittam (Jovi manibus sublatis)
Quisque is *sit* qui vincit , & jam malis multis affecit
Trojanos : quoniam multorumque & fortium genua solvit.
Nisi quis deus est , iratus Trojanis ,
Ob sacrificia succensens, gravis autem dei est ira.
Huic autem respondit Lycaonis clarus filius.
Ænea , Trojanorum princeps ære loricatorum ,
Tydidæ eum ego bellicoso in omnibus assimilo ,
Clypeo agnoscens , oblongaque galea ,
Equosque inspiciens : plane vero nescio an deus sit.
Quod si hic *est* vir quem dico , bellicosus Tydei filius ,
Non hic sine deo ista furens facit , sed aliquis prope
Stat immortalium , nebula involutus humeros ,
Qui ab isto sagittam velociter jactam avertit alio.
Jam enim ei immisi telum , & eum percussi in humero
Dextro penitus per thoracis cavitatem :
Et eum ego putabam ad Plutonem demissum iri ,
Attamen non occidi. Deus sane aliquis est iratus :
Equi autem non adsunt , & currus , quos conscendam ;
Sed alicubi in ædibus Lycaonis undecim currus
Pulchri , primum compacti , recens facti : circumque vela
Expansa sunt : & apud eorum unumquemque bijuges equi
Adstant , hordeo albo vescentes , & arinca.
Atqui mihi valde multa senex bellator Lycaon
Proficiscenti mandata dabat in ædibus affabre factis.
Equis me jubebat & curribus vectum
Præesse Trojanis in acribus pugnis.
Sed ego non parui , (profecto multo satius fuisset)
Equis parcens , ne mihi indigerent pabulo ,

Ἀνδρῶν εἰλομένων, εἰωθότες ἔδμεναι ἄδδην.
Ὣς λίπον· αὐτὰρ πεζὸς ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα,
Τόξοισιν πίσυνος· τὰ δέ μ' οὐκ ἄρ' ἔμελλον ὀνήσειν.
Ἤδη γὰρ δοιοῖσιν ἀριστήεσσιν ἐφῆκα,
Τυδείδῃ τε, καὶ Ἀτρείδῃ· ἐκ δ' ἀμφοτέροιϊν
Ἀτρεκὲς αἷμ' ἔσσευα βαλών· ἤγειρα δὲ μᾶλλον.
Τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ ἀπὸ πασσάλου ἀγκύλα τόξα
Ἤματι τῷ ἑλόμην ὅτε Ἴλιον εἰς ἐρατεινὴν
Ἡγεόμην Τρώεσσι, φέρων χάριν Ἕκτορι δίῳ.
Εἰ δέ κε νοστήσω, καὶ ἐσόψομαι ὀφθαλμοῖσι
Πατρίδ' ἐμὴν, ἄλοχόν τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς,
Εἰ μὴ ἐγὼ τάδε τόξα φαεινῷ ἐν πυρὶ θείην,
Χερσὶ διακλάσσας· ἀνεμώλια γάρ μοι ὀπηδεῖ.
  Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας Τρώων ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Μὴ δ' οὕτως ἀγόρευε, πάρος δ' οὐκ ἔσσεται ἄλλως
Πρίν γ' ἐπὶ νὼ τῷδ' ἀνδρὶ σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν
Ἀντιβίην ἐλθόντε σὺν ἔντεσι πειρηθῆναι.
Ἀλλ' ἄγ', ἐμῶν ὀχέων ἐπιβήσεο, ὄφρα ἴδηαι
Οἷοι Τρώϊοι ἵπποι, ἐπιστάμενοι πεδίοιο
Κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διωκέμεν ἠδὲ φέβεσθαι.
Τὼ καὶ νῶϊ πόλινδε σαώσετον, εἴπερ ἂν αὖτε
Ζεὺς ἐπὶ Τυδείδῃ Διομήδεϊ κῦδος ὀρέξῃ.
Ἀλλ' ἄγε, νῦν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα
Δέξαι, ἐγὼ δ' ἵππων ἀποβήσομαι, ὄφρα μάχωμαι.
Ἠὲ σὺ τόνδε δέδεξο, μελήσουσιν δ' ἐμοὶ ἵπποι.
  Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός,
Αἰνεία, σὺ μὲν αὐτὸς ἔχ' ἡνία καὶ τεὼ ἵππω·
Μᾶλλον ὑφ' ἡνιόχῳ εἰωθότι καμπύλον ἅρμα
Οἴσετον, εἴπερ ἂν αὖτε φεβώμεθα Τυδέος υἱόν.
Μὴ τὼ μὲν δείσαντε ματήσετον, οὐδ' ἐθέλητον
Ἐκφερέμεν πολέμοιο, τεὸν φθόγγον ποθέοντε,
Νῶϊ δ' ἐπαΐξας μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς,
Αὐτώ τε κτείνῃ, καὶ ἐλάσσῃ μώνυχας ἵππους.
Ἀλλὰ σύ γ' αὐτὸς ἔλαυνε τέ' ἅρματα καὶ τεὼ ἵππω,
Τόνδε δ' ἐγὼν ἐπιόντα δεδέξομαι ὀξέϊ δουρί.
  Ὣς ἄρα φωνήσαντες, ἐς ἅρματα ποικίλα βάντες,
Ἐμμεμαῶτ' ἐπὶ Τυδείδῃ ἔχον ὠκέας ἵππους.
Τοὺς δὲ ἴδε Σθένελος Καπανήϊος ἀγλαὸς υἱός,
Αἶψα δὲ Τυδείδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
  Τυδείδη Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,

Ἀνδρ'

Viris *in urbe* inclusis, soliti pasci largiter.
Sic reliqui: sed pedes ad Ilium veni,
Arcubus fretus: qui tamen mihi non erant profuturi.
Jam enim duobus principibus immisi,
Tydidæque & Atridæ: & ex ambobus
Verum sanguinem elicui percussis: irritavi autem magis.
Ideo malo fato de paxillo curvos arcus
Die illo detraxi cum Ilium ad amœnum
Dux fui Trojanis, gratificans Hectori nobili:
Quod si rediero, & adspexero oculis
Patriam meam, uxoremque & altam magnam domum,
Illico post a me caput abscindat hostilis vir,
Si non ego hos arcus lucido in igne posuero,
Manibus confractos: inutiles enim mihi sunt comites.
Hunc autem vicissim Æneas Trojanorum dux contra allocutus est,
Ne sic loquere, prius vero non erit aliter
Quam uterque adversus hunc virum cum equis & curribus
Obviam invecti cum armis experti fuerimus.
Quare age, meos currus ascende, ut videas
Quales Troii equi, periti per campum
Rapide valde huc & illuc insequi & fugere:
Qui & nos ad urbem salvos perducent, si denuo
Jupiter Tydidæ Diomedi gloriam præbuerit.
Verum age, nunc scuticam, & habenas mirificas
Cape, ego vero ex equis descendam ut pugnem:
Vel tu hunc excipe, curæ autem erunt mihi equi.
Hunc vero vicissim allocutus est Lycaonis clarus filius,
Ænea, tu quidem ipse tene habenas & tuos equos:
Melius sub auriga consueto curvum currum
Ferent, si retro fugerimus Tydei filium.
Ne hi si expaverint temere vagentur, neque velint
Efferre prælio, tuam vocem desiderantes:
Nos autem impetu insecutus magnanimi Tydei filius,
Ipsosque interficiat, & abigat solidos ungulis equos,
Quare tu ipse age tuos currus & tuos equos,
Hunc autem ego irruentem excipiam acuta hasta.
Sic locuti, curribus variis conscensis,
Impetu concitati contra Tydidem dirigebant veloces equos.
Hos autem vidit Sthenelus Capanei præclarus filius,
Et confestim Tydidem verbis volucribus allocutus est,
Tydide Diomedes, meo carissime animo,

Ἄνδρ' ὁρόω κρατερὼ ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι,
Ἶν' ἀπέλεθρον ἔχοντας· ὁ μὲν, τόξων ἐῢ εἰδὼς
Πάνδαρος, υἱὸς δ' αὖτε Λυκάονος εὔχεται εἶναι·
Αἰνείας δ' υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο
Εὔχεται ἐκγεγάμεν, μήτηρ δέ οἵ ἐστ' Ἀφροδίτη.
Ἀλλ' ἄγε δὴ χαζώμεθ' ἐφ' ἵππων· μηδέ μοι οὕτω
Θῦνε διὰ προμάχων, μήπως φίλον ἦτορ ὀλέσσῃς.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
Μήτι φόβονδ' ἀγόρευ', ἐπεὶ οὐδέ σε πεισέμεν οἴω.
Οὐ γάρ μοι γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι,
Οὐδὲ καταπτώσσειν. ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν,
Ὀκνείω δ' ἵππων ἐπιβαινέμεν· ἀλλὰ καὶ αὔτως
Ἀντίον εἶμ' αὐτῶν· τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ Παλλὰς Ἀθήνη.
Τούτω δ' οὐ πάλιν αὖτις ἀποίσετον ὠκέες ἵπποι
Ἄμφω ἀφ' ἡμείων, εἰ γοῦν ἕτερός γε φύγῃσιν.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Αἴκέν μοι πολύβουλος Ἀθήνη κῦδος ὀρέξῃ
Ἀμφοτέρω κτεῖναι, σὺ δὲ τούσδε μὲν ὠκέας ἵππους
Αὐτοῦ ἐρυκακέειν, ἐξ ἄντυγος ἡνία τείνας,
Αἰνείαο δ' ἐπαΐξαι μεμνημένος ἵππων,
Ἐκ δ' ἐλάσαι Τρώων μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Τῆς γάρ τοι γενεῆς ἧς Τρωΐ περ εὐρύοπα Ζεὺς
Δῶχ' υἷος ποινὴν Γανυμήδεος· οὕνεκ' ἄριστοι
Ἵππων ὅσσοι ἔασιν ὑπ' ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
Τῆς γενεῆς ἔκλεψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγχίσης,
Λάθρη Λαομέδοντος ὑποσχὼν θήλεας ἵππους·
Τῶν οἱ ἓξ ἐγένοντο ἐνὶ μεγάροισι γενέθλης,
Τοὺς μὲν τέσσαρας αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλ' ἐπὶ φάτνῃ,
Τὼ δὲ δύ' Αἰνείᾳ δῶκεν, μήστωρε φόβοιο·
Εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἀροίμεθα κὲν κλέος ἐσθλόν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Τὼ δὲ τάχ' ἐγγύθεν ἦλθον, ἐλαύνοντ' ὠκέας ἵππους.
Τὸν πρότερος προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός,
Καρτερόθυμε δαΐφρον ἀγαυοῦ Τυδέος υἱὲ,
Ἦ μάλα σ' οὐ βέλος ὠκὺ δαμάσσατο, πικρὸς ὀϊστός·
Νῦν αὖτ' ἐγχείῃ πειρήσομαι αἴκε τύχωμι.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλε Τυδείδαο κατ' ἀσπίδα· τῆς δὲ διὰ πρὸ
Αἰχμὴ χαλκείη πταμένη θώρηκι πελάσθη.
Τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός,
Βέβληαι κενεῶνα διαμπερὲς, οὐδέ σ' ὀΐω

Duos viros video fortes contra te paratos pugnare,
Viribus præpollentes: alter quidem, arcuum peritus
Est Pandarus, filius vero Lycaonis fertur esse:
Æneas vero filius magnanimi Anchisæ
Prædicatur esse, & mater ipsi est Venus.
Quare age retrocedamus equis: neque mihi sic
Discurrito furens in prima acie, ne forte dulcem vitam perdas.
Hunc vero torve intuitus allocutus est fortis Diomedes,
Nequaquam ad fugam hortare, quoniam non te persuasurum puto.
Non enim fugitanti pugnare mihi decorum,
Neque trepidare. adhuc mihi vires integræ sunt.
Piget autem equos conscendere: quin & sic
Obviam ibo ipsis: tremere me non sinit Pallas Minerva.
Hos autem non iterum retro auferent veloces equi
Ambos a nobis, si modo alter effugerit.
Aliud autem tibi dicam, tuque animo reconde tuo:
Si mihi consultissima Minerva gloriam præbuerit
Ambos interficiendi, tu hos quidem veloces equos
Hic detine, ex orbili habenis suspensis,
Ad Æneæ vero irrue memor equos,
Et abige a Trojanis ad bene ocreatos Achivos.
Ejus enim stirpis *sunt* e qua Troi late sonans Jupiter
Dedit pro filio pretium Ganymede: quia præstabant
Equis quotquot sunt sub Auroraque Soleque,
Ex hac stirpe furatus est rex virorum Anchises,
Clam Laomedonte submissis equabus:
Horum ei sex nati sunt in ædibus a stirpe,
Quatuor quidem ipse retinens saginavit ad præsepe,
Hos autem duos Æneæ dedit, ad bellum acres:
Si hos ceperimus, retulerimus sane gloriam magnam.
Sic hi quidem talia inter se dicebant:
Illi vero cito prope accesserunt, agitantes veloces equos.
Hunc prior allocutus est Lycaonis præclarus filius,
Fortissime bellicose illustris Tydei fili,
Profecto te non telum velox interfecit, acerba sagitta:
Nunc rursus hasta experiar an assequi valeam.
Dixit, & vibratam emisit longam hastam,
Et feriit Tydidæ clypeum: per huncque penitus
Cuspis ærea volans thoraci admota est.
Tum vero altum clamavit Lycaonis præclarus filius,
Vulneratus es ad ile penitus, neque te puto

Diu

Δηρὸν ἔτ᾽ ἀνσχήσεσθαι· ἐμοὶ δὲ μέγ᾽ εὖχος ἔδωκας.
Τὸν δ᾽ οὐ ταρβήσας προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
Ἤμβροτες, οὐδ᾽ ἔτυχες· ἀτὰρ οὐ μὲν σφῶΐ γ᾽ ὀΐω
Πρίν γ᾽ ἀποπαύσεσθαι πρίν γ᾽ ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
Αἵματος ἆσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν.
Ὣς φάμενος προέηκε· βέλος δ᾽ ἴθυνεν Ἀθήνη
Ῥῖνα παρ᾽ ὀφθαλμόν, λευκοὺς δ᾽ ἐπέρησεν ὀδόντας.
Τοῦ δ᾽ ἀπὸ μὲν γλῶσσαν πρυμνὴν τάμε χαλκὸς ἀτειρής,
Αἰχμὴ δ᾽ ἐξεχύθη παρὰ νείατον ἀνθερεῶνα.
Ἤριπε δ᾽ ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε᾽ ἐπ᾽ αὐτῷ
Αἰόλα, παμφανόωντα· παρέτρεσσαν δέ οἱ ἵπποι
Ὠκύποδες· τοῦ δ᾽ αὖθι λύθη ψυχή τε μένος τε.
Αἰνείας δ᾽ ἀπόρουσε σὺν ἀσπίδι δουρί τε μακρῷ,
Δείσας μήπως οἱ ἐρυσαίατο νεκρὸν Ἀχαιοί·
Ἀμφὶ δ᾽ ἄρ᾽ αὐτῷ βαῖνε λέων ὥς, ἀλκὶ πεποιθώς·
Πρόσθε δέ οἱ δόρυ τ᾽ ἔσχε καὶ ἀσπίδα πάντοσε ἴσην,
Τὸν κτάμεναι μεμαὼς ὅστις τοῦ γ᾽ ἀντίος ἔλθοι,
Σμερδαλέα ἰάχων. ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ
Τυδείδης, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ᾽ ἄνδρε φέροιεν,
Οἷοι νῦν βροτοί εἰσιν· ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος.
Τῷ βάλεν Αἰνείαο κατ᾽ ἰσχίον, ἔνθά τε μηρὸς
Ἰσχίῳ ἐνστρέφεται· κοτύλην δέ τέ μιν καλέουσι·
Θλάσσε δέ οἱ κοτύλην, πρὸς δ᾽ ἄμφω ῥῆξε τένοντε·
Ὦσε δ᾽ ἀπὸ ῥινὸν τρηχὺς λίθος. αὐτὰρ ὅγ᾽ ἥρως
Ἔστη γνὺξ ἐριπών, καὶ ἐρείσατο χειρὶ παχείῃ
Γαίης, ἀμφὶ δὲ ὄσσε κελαινὴ νὺξ ἐκάλυψε.
Καί νύ κεν ἔνθ᾽ ἀπόλοιτο ἄναξ ἀνδρῶν Αἰνείας,
Εἰ μὴ ἄρ᾽ ὀξὺ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Μήτηρ, ἥ μιν ὑπ᾽ Ἀγχίσῃ τέκε βουκολέοντι·
Ἀμφὶ δ᾽ ἑὸν φίλον υἱὸν ἐχεύατο πήχεε λευκώ·
Πρόσθε δέ οἱ πέπλοιο φαεινοῦ πτύγμ᾽ ἐκάλυψεν,
Ἕρκος ἔμεν βελέων, μή τις Δαναῶν ταχυπώλων
Χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν, ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Ἡ μὲν ἑὸν φίλον υἱὸν ὑπεξέφερεν πολέμοιο.
Οὐδ᾽ υἱὸς Καπανῆος ἐλήθετο συνθεσιάων
Τάων ἃς ἐπέτελλε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Ἀλλ᾽ ὅγε τοὺς μὲν ἑοὺς ἠρύκακε μώνυχας ἵππους
Νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου, ἐξ ἄντυγος ἡνία τείνας·
Αἰνείαο δ᾽ ἐπαΐξας, καλλίτριχας ἵππους
Ἐξέλασε Τρώων μετ᾽ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
Δῶκε δὲ Δηϊπύλῳ ἑτάρῳ φίλῳ, ὃν περὶ πάσης

Diu duraturum: mihi autem magnam gloriam dabis.
Hunc non expavefactus allocutus est fortis Diomedes,
Errasti, nec es assecutus: at non *ita* vos puto
Ante cessaturos quam saltem alter stratus
Sanguine satiarit Martem invictum bellatorem.
Sic fatus jaculatus est: & telum direxit Minerva
In nasum ad oculum, albosque trajecit dentes.
Hujusque linguam extremam abscidit æs rigidum,
Cuspis vero trajecta est ad extremum mentum.
Cecidit autem de curru, & sonitum dedere arma super ipsum
Varia, collucentia: tremefactique ejus fugiebant equi
Pedibus celeres: & ejus ibi soluta est animaque roburque.
Tum vero Æneas irruit cum clypeo hastaque longa,
Veritus ne qua ad se traherent cadaver Achivi:
Et circumiens propugnabat tanquam leo, viribus fretus:
Prætendit vero ipsi hastamque & clypeum undique æqualem,
Eum interficere paratus quicumque huic obvius venisset,
Horrendum vociferans. saxum vero prehendit manu
Tydides, magni ponderis, quod non duo viri ferrent,
Quales nunc mortales sunt: & hic eum facile agitabat etiam solus.
Eo percussit Æneæ coxendicem, ubi femur
In coxa vertitur, & quam acetabulum vocant:
Confregit autem ipsi acetabulum, & insuper ambos disrupit nervos:
Detraxitque cutem asper lapis. cæterum ipse
Constitit in genua lapsus, & innitebatur manu robusta
Terræ, & oculos atra nox cooperuit:
Atque adeo ibi periisset rex virorum Æneas,
Nisi cito advertisset Jovis filia Venus,
Mater, quæ eum ex Anchisa peperit boves pascente:
Circum autem suum dilectum filium fusis complexa est lacertis:
Eumque pepli nitidi plicatura obtexit,
Septum ut esset telorum, ne quis Danaorum pernicium equitum
Ære in pectora conjecto, animam eriperet.
Illa quidem suum dilectum filium subducebat prælio.
Neque filius Capanei immemor erat mandatorum
Eorum quæ dederat pugna strenuus Diomedes:
Sed hic suos quidem inhibuit solidos ungulis equos
Seorsim a strepitu *bellico*, ex orbili habenis suspensis:
Æneæ autem irruens, jubis pulchris comantes equos
Abegit a Trojanis ad bene ocreatos Achivos.
Et dedit Deipylo socio dilecto, quem præter omnes

Ho-

Τίεν ὁμηλικίης, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ᾔδη,
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
Ὧν ἵππων ἐπιβὰς ἔλαβ' ἡνία σιγαλόεντα.
Αἶψα δὲ Τυδείδην μέθεπε κρατερώνυχας ἵππους,
Ἐμμεμαώς. ὁ δὲ Κύπριν ἐπῴχετο νηλέϊ χαλκῷ,
Γιγνώσκων ὅτ' ἄναλκις ἔην θεός, οὐδὲ θεάων
Τάων αἵτ' ἀνδρῶν πόλεμον κατακοιρανέουσιν,
Οὔτ' ἄρ Ἀθηναίη, οὔτε πτολίπορθος Ἐνυώ·
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκίχανε πολὺν καθ' ὅμιλον ὀπάζων,
Ἔνθ' ἐπορεξάμενος μεγαθύμου Τυδέος υἱός,
Ἄκρην οὔτασε χεῖρα μετάλμενος ὀξέϊ χαλκῷ
Ἀβληχρήν· εἶθαρ δὲ δόρυ χροὸς ἀντετόρησεν
Ἀμβροσίου διὰ πέπλου, ὅν οἱ Χάριτες κάμον αὐταί,
Πρυμνὸν ὕπερ θέναρος. ῥέε δ' ἄμβροτον αἷμα θεοῖο,
(Ἰχὼρ οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν.
Οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον·
Τοὔνεκ' ἀναίμονές εἰσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται.)
Ἡ δὲ μέγ' ἰάχουσα ἀπὸ ἕο κάββαλεν υἱόν,
Καὶ τὸν μὲν μετὰ χερσὶν ἐρύσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
Κυανέῃ νεφέλῃ, μή τις Δαναῶν ταχυπώλων
Χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν, ἐκ θυμὸν ἕληται.
Τῇ δ' ἔπι μακρὸν ἄυσε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Εἶκε Διὸς θύγατερ πολέμου καὶ δηϊοτῆτος·
Ἦ οὐχ ἅλις ὅττι γυναῖκας ἀνάλκιδας ἠπεροπεύεις;
Εἰ δὲ σύ γ' ἐς πόλεμον πωλήσεαι, ἦτέ σ' ὀΐω
Ῥιγήσειν πόλεμόν γε, καὶ εἴ χ' ἑτέρωθι πύθηαι·
Ὣς ἔφατ'· ἡ δ' ἀλύουσ' ἀπεβήσατο· τείρετο δ' αἰνῶς.
Τὴν μὲν ἄρ Ἶρις ἑλοῦσα ποδήνεμος ἔξαγ' ὁμίλου,
Ἀχθομένην ὀδύνῃσι· μελαίνετο δὲ χρόα καλόν.
Εὗρεν ἔπειτα μάχης ἐπ' ἀριστερὰ θοῦρον Ἄρηα
Ἥμενον· ἠέρι δ' ἔγχος ἐκέκλιτο, καὶ ταχέ' ἵππω·
Ἡ δὲ, γνὺξ ἐριποῦσα, κασιγνήτοιο φίλοιο,
Πολλὰ λισσομένη, χρυσάμπυκας ᾔτεεν ἵππους·
Φίλε κασίγνητε κόμισαί τε με, δός δέ μοι ἵππους,
Ὄφρ' ἐς Ὄλυμπον ἵκωμαι, ἵν' ἀθανάτων ἕδος ἐστί.
Λίην ἄχθομαι ἕλκος, ὅ με βροτὸς οὔτασεν ἀνήρ
Τυδείδης, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διῒ πατρὶ μάχοιτο·
Ὣς φάτο· τῇ δ' Ἄρης δῶκε χρυσάμπυκας ἵππους·
Ἡ δ' ἐς δίφρον ἔβαινεν ἀκηχεμένη φίλον ἦτορ.
Πὰρ δέ οἱ Ἶρις ἔβαινε, καὶ ἡνία λάζετο χερσί·
Μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην·

Αἶψα

Honorabat æquales, quod sibi mente consentanee affectus erat,
Naves ad cavas ut ageret: cæterum ipse heros
Equis suis conscensis sumpsit habenas nitidas.
Statim autem Tydidem consecutus est validis ungulis equis
Alacer. is vero in Venerem irruebat crudeli ære,
Cognoscens quod imbellis esset dea, neque e deabus
Iis quæ virorum bellum administrant,
Neque Minerva, neque urbium vastatrix Bellona:
Sed cum jam assecutus esset frequentem per turbam persequens,
Tum protenta hasta magnanimi Tydei filius,
Summam vulneravit manum insiliens acuto ære
Imbecillam: statimque hasta cutem perstrinxit
Divinum per peplum, quem ei Charites elaborarant ipsæ,
Extremam supra volam. fluebatque immortalis sanguis deæ,
(Ichωr qualis nempe fluit beatis diis.
Non enim pane vescuntur, neque bibunt generosum vinum:
Ideo exangues sunt, & immortales appellantur.)
Illa vero altum clamans abs se abjecit filium,
Et hunc quidem manibus eripuit Phœbus Apollo
Obscura nebula, ne quis Danaorum pernicium equitum
Ære in pectora conjecto, animam eriperet.
Illam vero altum inclamavit pugna strenuus Diomedes,
Cede Jovis filia bello & pugna:
An non satis quod mulieres imbelles decipis?
Quod si tu in bello versabere, certe te puto
Formidaturam bellum, etiam si vel alibi *nomen ejus* audieris.
Sic dixit: illa vero mente mœrens abiit: & affligebatur vehementer:
Eam vero Iris prehensam pernix duxit extra turbam,
Oppressam doloribus: nigrescebat vero cutem pulchram.
Invenit deinde pugnæ ad sinistram atrocem Martem
Sedentem: caligine autem hasta erat abdita, & veloces equi.
At illa, in genua prolapsa, fratris chari,
Multum supplicans, aureis phaleris insignes petebat equos:
Dilecte frater curam mei gere, desque mihi equos:
Ut olympum perveniam, ubi immortalium sedes est.
Valde doleo ex vulnere quo me mortalis vulneravit homo
Tydides, qui jam & adversus Jovem patrem pugnaverit,
Sic dixit: ei autem Mars dedit aureis phaleris insignes equos:
Tum hæc autem currum conscendit mœrens suo corde.
Et propter ipsam Iris ascendit, & habenas cepit manibus:
Percussitque scutica, ut agerent *currum*, nec illi inviti volabant;

Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο θεῶν ἕδος, αἰπὺν ὄλυμπον.
Ἔνθ' ἵππους ἔστησε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις,
Λύσασ' ἐξ ὀχέων· παρὰ δ' ἀμβρόσιον βάλεν εἶδαρ.
Ἡ δ' ἐν γούνασι πῖπτε Διώνης δῖ' Ἀφροδίτη
Μητρὸς ἑῆς. ἡ δ' ἀγκὰς ἐλάζετο θυγατέρα ἥν,
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε φίλον τέκος οὐρανιώνων
Ματιδίως, ὡς εἴ τι κακὸν ῥέζουσαν ἐνωπῇ;
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Οὖτά με Τυδέος υἱὸς ὑπέρθυμος Διομήδης,
Οὕνεκ' ἐγὼ φίλον υἱὸν ὑπεξέφερον πολέμοιο
Αἰνείαν, ὃς ἐμοὶ πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν.
Οὐ γὰρ ἔτι Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή,
Ἀλλ' ἤδη Δαναοί γε καὶ ἀθανάτοισι μάχονται.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διώνη δῖα θεάων,
Τέτλαθι τέκνον ἐμὸν, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ.
Πολλοὶ γὰρ δὴ τλῆμεν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἐξ ἀνδρῶν, χαλέπ' ἄλγε' ἐπ' ἀλλήλοισι τιθέντες.
Τλῆ μὲν Ἄρης, ὅτε μιν Ὦτος κρατερός τ' Ἐφιάλτης
Παῖδες Ἀλωῆος δῆσαν κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ·
Χαλκέῳ δ' ἐν κεράμῳ δέδετο τρισκαίδεκα μῆνας·
Καί νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο Ἄρης ἆτος πολέμοιο,
Εἰ μὴ μητρυιὴ περικαλλὴς Ἠερίβοια
Ἑρμέᾳ ἐξήγγειλεν· ὁ δ' ἐξέκλεψεν Ἄρηα
Ἤδη τειρόμενον· χαλεπὸς δέ ἑ δεσμὸς ἐδάμνα.
Τλῆ δ' Ἥρη, ὅτε μιν κρατερὸς παῖς Ἀμφιτρύωνος
Δεξιτερὸν κατὰ μαζὸν ὀϊστῷ τριγλώχινι
Βεβλήκει· τότε κέν μιν ἀνήκεστον λάβεν ἄλγος.
Τλῆ δ' Ἀΐδης ἐν τοῖσι πελώριος ὠκὺν ὀϊστὸν,
Εὖτέ μιν αὐτὸς ἀνὴρ υἱὸς Διὸς αἰγιόχοιο
Ἐν πύλῳ ἐν νεκύεσσι βαλὼν, ὀδύνῃσιν ἔδωκεν·
(Αὐτὰρ ὁ βῆ πρὸς δῶμα Διὸς καὶ μακρὸν ὄλυμπον,
Κῆρ ἀχέων, ὀδύνῃσι πεπαρμένος· αὐτὰρ ὀϊστὸς
Ὤμῳ ἐνὶ στιβαρῷ ἠλήλατο, κῆδε δὲ θυμόν·
Τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων,
Ἠκέσατ'. οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γ' ἐτέτυκτο)
Σχέτλιος, ὀβριμοεργὸς, ὃς οὐκ ὄθετ' αἴσυλα ῥέζων,
Ὃς τόξοισιν ἔκηδε θεοὺς οἳ ὄλυμπον ἔχουσι.
Σοὶ δ' ἐπὶ τοῦτον ἀνῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Νήπιος, οὐδὲ τὸ οἶδε κατὰ φρένα Τυδέος υἱὸς,
Ὅττι μάλ' οὐ δηναιὸς ὃς ἀθανάτοισι μάχοιτο,

Οὐδέ

Statim autem postea pervenerunt ad deorum sedem, excelsum olympum,
Ibi equos stitit pedes pernicissima Iris,
Solutos ex curru, atque immortale apposuit pabulum.
Ad genua vero cecidit Diones diva Venus
Matris suæ: at hæc ulnis cumplectebatur filiam suam,
Manuque eam demulcebat, & compellabat,
Quisnam tibi talia fecit dilecta filia cœlicolarum
Temere, quasi quid flagitii admisisses palam?
Huic respondit deinde risuum amans Venus,
Vulneravit me Tydei filius superbus Diomedes,
Eo quod ego meum filium subducebam prælio
Æneam, qui mihi omnium longe dilectissimus est.
Nulla enim amplius Trojanis & Achivis inter se pugna gravis *est*,
Sed nunc Danai etiam cum immortalibus pugnant.
Huic respondit deinde Dione augustissima dearum,
Perfer filia mea, & obdura, mœsta quamvis.
Multi enim jam pertulimus cœlicolæ
Ab hominibus, graves dolores inter nos creantes.
Pertulit quidem Mars, quando eum Otus fortisque Ephialtes
Filii Aloei ligaverunt duris vinculis:
Æreo autem in carcere vinctus est tredecim menses:
Et fortassis ibi periisset Mars insatiabilis belli,
Nisi noverca perpulchra Eribœa
Mercurio indicasset: qui furtim subduxit Martem
Jam confectum: dura enim ipsum vincula afflixerant.
Pertulit etiam Juno, quando eam fortis filius Amphitryonis
Dextram ad mammam sagitta tricuspide
Percusserat: tunc eam gravissimus occupavit dolor.
Pertulit & Pluto inter hos ingens velocem sagittam,
Quando eum idem vir filius Jovis ægidem habentis
Ad portam apud inferos vulneratum, doloribus affecerat:
(Verum is ivit ad domum Jovis & excelsum olympum,
Corde dolens, doloribus confixus: nempe sagitta
In humerum robustum adacta erat, & cruciabat animum:
At hunc Pæon dolores pellentibus medicaminibus adhibitis,
Sanavit. nequaquam enim mortalis erat)
Audax facinorosus, qui pro nihilo duxit nefaria patrare,
Qui arcu violabat deos qui olympum habitant.
In te autem hunc concitavit dea cæsiis oculis Minerva:
Demens, neque hoc cogitat animo Tydei filius,
Quod omnino non longævus *sit* qui cum immortalibus pugnaverit,

Οὐδέ τί μιν παῖδες ποτὶ γούνασι παππάζουσιν
Ἐλθόντ' ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Τῷ νῦν Τυδείδης, εἰ καὶ μάλα καρτερός ἐστι,
Φραζέσθω μή τίς οἱ ἀμείνων σεῖο μάχηται·
Μὴ δὴν Αἰγιάλεια περίφρων Ἀδρηστίνη
Ἐξ ὕπνου γοόωσα φίλους οἰκῆας ἐγείρῃ,
Κουρίδιον ποθέουσα πόσιν, τὸν ἄριστον Ἀχαιῶν,
Ἰφθίμη ἄλοχος Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
  Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἀπ' ἰχῶρ χειρὸς ὀμόργνυ·
Ἄλθετο χείρ, ὀδύναι δὲ κατηπιόωντο βαρεῖαι.
Αἱ δ' αὖτ' εἰσορόωσαι Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη,
Κερτομίοις ἐπέεσσι Δία Κρονίδην ἐρέθιζον·
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
  Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τί μοι κεχολώσεαι ὅ, ττι κεν εἴπω;
Ἦ μάλα δή τινα Κύπρις Ἀχαιϊάδων ἀνιεῖσα
Τρωσὶν ἅμ' ἑσπέσθαι, τοὺς νῦν ἔκπαγλ' ἐφίλησε,
Τῶν τινα καῤῥέζουσα Ἀχαιϊάδων ἐϋπέπλων,
Πρὸς χρυσῇ περόνῃ καταμύξατο χεῖρα ἀραιήν.
  Ὣς φάτο. μείδησεν δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Καί ῥα καλεσσάμενος προσέφη χρυσῆν Ἀφροδίτην,
  Οὔ τοι τέκνον ἐμὸν δέδοται πολεμήϊα ἔργα·
Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο,
Ταῦτα δ' Ἄρηϊ θοῷ καὶ Ἀθήνῃ πάντα μελήσει.
  Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Αἰνείᾳ δ' ἐπόρουσε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Γιγνώσκων ὅ οἱ αὐτὸς ὑπείρεχε χεῖρας Ἀπόλλων·
Ἀλλ' ὅγ' ἄρ οὐδὲ θεὸν μέγαν ἅζετο, ἵετο δ' αἰεὶ
Αἰνείην κτεῖναι, καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι.
Τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε, κατακτάμεναι μενεαίνων,
Τρὶς δέ οἱ ἐστυφέλιξε φαεινὴν ἀσπίδ' Ἀπόλλων·
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος,
Δεινὰ δ' ὁμοκλήσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
  Φράζεο Τυδείδη καὶ χάζεο, μηδὲ θεοῖσιν
Ἶσ' ἔθελε φρονέειν· ἐπεὶ οὔποτε φῦλον ὁμοῖον
Ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων.
Ὣς φάτο. Τυδείδης δ' ἀνεχάζετο τυτθὸν ὀπίσσω,
Μῆνιν ἀλευάμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
Αἰνείην δ' ἀπάτερθεν ὁμίλου θῆκεν Ἀπόλλων,
Περγάμῳ εἰν ἱερῇ, ὅθι οἱ νηός γ' ἐτέτυκτο.
Ἤτοι τὸν Λητώ τε καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
Ἐν μεγάλῳ ἀδύτῳ ἀκέοντό τε κύδαινόν τε.

Αὐ-

Neque eum liberi ad genua pappa vocant
Reducem ex bello & gravi prælio.
Itaque nunc Tydides, etsi valde fortis est,
Cogitet ne quis secum fortior te pugnet:
Ne continuo Ægialea cordata Adrasti filia
Ex somno lugens suos domesticos excitet,
Quem virgo duxit desiderans maritum, fortissimum Achivorum,
Generosa uxor Diomedis equitis.
Dixit, & ambabus Ichωra a manu abstergebat:
Sanata est manus, ac dolores mitigati sunt graves.
Illæ vero inspicientes Minerva & Juno,
Mordacibus verbis Jovem Saturnium irritaverunt:
Inter hos autem sermonem orsa est Dea cæsiis oculis Minerva,
Jupiter pater, numquid mihi succensebis ob id quod dixero?
Procul dubio jam aliquam Venus Achivarum stimulans
Trojanos ut simul sequeretur, quos nunc vehementer diligit,
Earum aliquam demulcens Achivarum pulchris peplis indutarum,
Ad auream fibulam perstrinxit manum mollem.
Sic dixit, subrisit autem pater hominumque deorumque,
Et advocatam allocutus est auream Venerem,
Non tibi filia mea commissa sunt bellica opera:
Quin tu desiderabilia obi munera nuptiarum,
Hæc vero Marti veloci & Minervæ omnia curæ erunt.
Sic isti quidem talia inter se colloquebantur.
In Æneam autem irruit pugna strenuus Diomedes,
Cognito quod eum ipse tegebat manibus Apollo:
Sed hic ne deum quidem magnum reverebatur, cupiebat vero semper
Æneam interficere & inclytis armis exuere.
Ter quidem dehinc irruit, interficere cupiens,
Ter autem ejus vi repulit fulgentem clypeum Apollo:
Sed cum jam quartum impetum faceret deo par,
Minaciter tunc increpitans allocutus est longe jaculans Apollo,
Perpende Tydide & recede, neque diis
Ita magnos, ut æquandum te censeas, spiritus gere: quoniam nequaquam genus simile
Immortaliumque deorum, humi incedentiumque hominum.
Sic dixit. Tydides autem recessit paululum retro,
Iram evitans e longinquo ferientis Apollinis.
At Æneam seorsum a turba posuit Apollo,
Pergamo in sacra, ubi ipsi templum erat:
Illum quidem Latonaque & Diana sagittis gaudens,
In magno adyto curabantque gloriaque decorabant.

Αὐτὰρ ὁ εἴδωλον τεῦξ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Αὐτῷ τ' Αἰνείᾳ ἴκελον καὶ τεύχεσι τοῖον·
Ἀμφὶ δ' ἄρ εἰδώλῳ Τρῶες καὶ δῖοι Ἀχαιοὶ
Δῄουν ἀλλήλων ἀμφὶ στήθεσσι βοείας
Ἀσπίδας εὐκύκλους, λαισήϊά τε πτερόεντα.
Δὴ τότε θοῦρον Ἄρηα προσηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἆρες Ἄρες βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα,
Οὐκ ἂν δὴ τόνδ' ἄνδρα μάχης ἐρύσαιο μετελθὼν
Τυδείδην, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διὶ πατρὶ μάχοιτο;
Κύπριδα μὲν πρῶτον σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ·
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος.
Ὣς εἰπὼν, αὐτὸς μὲν ἐφέζετο Περγάμῳ ἄκρῃ·
Τρώων δὲ στίχας οὖλος Ἄρης ὄτρυνε μετελθὼν,
Εἰδόμενος Ἀκάμαντι θοῷ, ἡγήτορι Θρῃκῶν.
Υἱάσι δὲ Πριάμοιο διοτρεφέεσσι κέλευεν,
Ὦ υἱεῖς Πριάμοιο διοτρεφέος βασιλῆος,
Ἐς τί ἔτι κτείνεσθαι ἐάσετε λαὸν Ἀχαιοῖς;
Ἠ εἰσόκεν ἀμφὶ πύλῃς εὖ ποιητῇσι μάχωνται;
Κεῖται ἀνὴρ ὃν τ' ἶσον ἐτίομεν Ἕκτορι δίῳ,
Αἰνείας, υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο.
Ἀλλ' ἄγετ', ἐκ φλοίσβοιο σαώσομεν ἐσθλὸν ἑταῖρον.
Ὣς εἰπὼν, ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Ἔνθ' αὖ Σαρπηδὼν μάλα νείκεσεν Ἕκτορα δῖον.
Ἕκτορ, πῆ δή τοι μένος οἴχεται, ὃ πρὶν ἔχεσκες;
Φῆς που ἄτερ λαῶν πόλιν ἑξέμεν, ἠδ' ἐπικούρων,
Οἶος σὺν γαμβροῖσι κασιγνήτοισί τε σοῖσι·
Τῶν νῦν οὔ τιν' ἐγὼ ἰδέειν δύναμ' οὐδὲ νοῆσαι,
Ἀλλὰ καταπτώσσουσι κύνες ὣς ἀμφὶ λέοντα·
Ἡμεῖς δ' αὖ μαχόμεσθ' οἵπέρ τ' ἐπίκουροι ἔνειμεν.
Καὶ γὰρ ἐγὼν ἐπίκουρος ἐὼν, μάλα τηλόθεν ἥκω.
Τηλοῦ γὰρ Λυκίη Ξάνθῳ ἔπι δινήεντι,
Ἔνθ' ἄλοχόν τε φίλην ἔλιπον καὶ νήπιον υἱὸν,
Καδδὲ κτήματα πολλὰ, τά τ' ἔλδεται ὅς κ' ἐπιδευής.
Ἀλλὰ καὶ ὧς Λυκίους ὀτρύνω, καὶ μέμον' αὐτὸς
Ἀνδρὶ μαχέσσασθαι· ἀτὰρ οὔ τί μοι ἐνθάδε τοῖον
Οἷόν κ' ἠὲ φέροιεν Ἀχαιοὶ ἤ κεν ἄγοιεν·
Τύνη δ' ἕστηκας, ἀτὰρ οὐδ' ἄλλοισι κελεύεις
Λαοῖσιν μενέμεν, καὶ ἀμυνέμεναι ὤρεσσι·
Μήπως ὡς ἀψῖσι λίνου ἁλόντε πανάγρου,
Ἀνδράσι δυσμενέεσσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γένησθε·
Οἱ δὲ τάχ' ἐκπέρσουσ' εὖ ναιομένην πόλιν ὑμήν.

Verum imaginem fecit argenteum arcum gerens Apollo
Ipsique Æneæ similem & armis talem:
Circumque imaginem Trojani & nobiles Achivi
Cædebant invicem circa pectora bovinos
Clypeos pulchre orbiculatos, & parmulas leves.
Tunc utique impetuosum Martem allocutus est Phæbus Apollo,
Mars Mars hominum pernicies, inquinate cæde, murorum eversor,
Nonne jam istum virum prælio subduxeris vindicta persecutus
Tydidem, qui jam jam vel Jovi patri pugnaret?
Venerem quidem primum cominus vulneravit manu ad carpum:
At postea in meipsum irruit deo par.
Sic locutus, ipse quidem resedit in Pergamo excelsa:
Trojanorum vero ordines perniciosus Mars concitavit obeundo,
Assimilatus Acamanti veloci, ductori Thracum.
Et filios Priami Jovis alumnos adhortatus est,
O filii Priami Jovis alumni regis,
Quousque interfici sinetis populum ab Achivis?
An donec circa portas bene structas pugnent?
Jacet vir, quem æqualiter honorabamus Hectori nobili,
Æneas, filius magnanimi Anchisæ.
Quare agite, ex tumultu eripiamus strenuum socium.
Sic locutus, excitavit robur & animum uniuscujusque.
Tunc vero Sarpedon valde objurgavit Hectora nobilem,
Hector quo jam tibi robur abiit, quod prius habebas?
Dixisti quondam sine copiis urbem defensurum, & auxiliis,
Solum cum affinibus fratribusque tuis:
Horum nunc nullum ego videre possum neque animadvertere,
Sed trepidant canes tanquam circa leonem:
Nos vero pugnamus, qui socii adsumus.
Etenim ego auxiliator existens, admodum e longinquo venio.
Procul enim Lycia Xanthum ad vorticosum,
Ubi uxoremque dilectam reliqui & infantem filium,
Reliqui & possessiones multas, quas cupit quicunque pauper:
Et tamen etiam sic, Lycios adhortor, & promptus sum ipse
Cum viro pugnare: tametsi nihil mihi hic tale
Quod vel auferant Achivi vel abducant:
Tu vero stas, sed ne alias quidem hortaris
Copias sustinere *hostium* & opem ferre uxoribus:
Ne forte veluti nexibus lini capti omnia trahentis,
Hostibus captura & præda sitis:
Illi vero cito excindent bene habitatam urbem vestram.

Σοὶ δὲ χρὴ τάδε πάντα μέλειν νύκτας τε καὶ ἦμαρ,
Ἀρχοὺς λισσομένῳ τηλεκλητῶν γ' ἐπικούρων
Νωλεμέως ἐχέμεν, κρατερὴν δ' ἀποθέσθαι ἐνιπήν.
Ὣς φάτο Σαρπηδών· δάκε δὲ φρένας Ἕκτορι μῦθος·
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε·
Πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα, κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντῃ,
Ὀτρύνων μαχέσασθαι· ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν.
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες, οὐδ' ἐφόβηθεν.
Ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱερὰς κατ' ἀλωάς,
Ἀνδρῶν λικμώντων, ὅτε τε ξανθὴ Δημήτηρ
Κρίνει ἐπειγομένων ἀνέμων καρπόν τε καὶ ἄχνας,
Αἱ δ' ὑπολευκαίνονται ἀχυρμιαί· ὣς τότ' Ἀχαιοὶ
Λευκοὶ ὕπερθε γένοντο κονισάλῳ, ὅν ῥα δι' αὐτῶν
Οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον ἐπέπληγον πόδες ἵππων,
Ἂψ ἐπιμισγομένων· ὑπὸ δ' ἔστρεφον ἡνιοχῆες.
Οἱ δὲ μένος χειρῶν ἰθὺς φέρον· ἀμφὶ δὲ νύκτα
Θοῦρος Ἄρης ἐκάλυψε μάχῃ, Τρώεσσιν ἀρήγων,
Πάντοσ' ἐποιχόμενος. τοῦ δ' ἐκραίαινεν ἐφετμὰς
Φοίβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅς μιν ἀνώγει
Τρωσὶν θυμὸν ἀγεῖραι, ἐπεὶ ἴδε Παλλάδ' Ἀθήνην
Οἰχομένην· ἡ γάρ ῥα πέλεν Δαναοῖσιν ἀρηγών.
Αὐτὸς δ' Αἰνείαν μάλα πίονος ἐκ ἀδύτοιο
Ἧκε, καὶ ἐν στήθεσσι μένος βάλε ποιμένι λαῶν.
Αἰνείας δ' ἑτάροισι μεθίστατο· τοὶ δ' ἐχάρησαν
Ὡς εἶδον ζωόν τε καὶ ἀρτεμέα προσιόντα,
Καὶ μένος ἐσθλὸν ἔχοντα. μετάλλησάν γε μὲν οὔτι·
Οὐ γὰρ ἔα πόνος ἄλλος, ὃν Ἀργυρότοξος ἔγειρεν,
Ἄρης τε βροτολοιγὸς, Ἔρις τ' ἄμοτον μεμαυῖα.
Τοὺς δ' Αἴαντε δύω καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Διομήδης
Ὤτρυνον Δαναοὺς πολεμιζέμεν· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
Οὔτε βίας Τρώων ὑπεδείδισαν, οὔτε ἰωκάς,
Ἀλλ' ἔμενον νεφέλῃσιν ἐοικότες, ἅς τε Κρονίων
Νηνεμίης ἔστησεν ἐπ' ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν,
Ἀτρέμας ὄφρ' εὕδῃσι μένος Βορέαο, καὶ ἄλλων
Ζαχρειῶν ἀνέμων, οἵ τε νέφεα σκιόεντα
Πνοιῇσιν λιγυρῇσι διασκιδνᾶσιν ἀέντες·
Ὣς Δαναοὶ Τρῶας μένον ἔμπεδον, οὐδ' ἐφέβοντο,
Ἀτρείδης δ' ἂν ὅμιλον ἐφοίτα, πολλὰ κελεύων,
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἐστὲ, καὶ ἄλκιμον ἦτορ ἕλεσθε,
Ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας·

Αἰδο-

At tibi convenit hæc omnia curæ eſſe noctesque dieſque,
Et principibus ſupplicare longe vocatorum ſociorum
Ut inceſſanter *hoſti* obſiſtant, aſperamque deponant increpationem.
Sic dixit Sarpedon: momordit autem præcordia Hectori ſermo,
Et ſtatim de curru cum armis ſaliit ad terram:
Et vibrans acutas haſtas, per exercitum ibat undique,
Adhortans ad pugnandum: excitavit autem pugnam gravem.
At illi converſi ſunt *a fuga*, & adverſi ſteterunt Achivis.
Argivi autem ſuſtinebant conferti, neque in fugam verſi ſunt.
Et ſicut ventus paleas differt ſacras per areas,
Viris ventilantibus, quando flava Ceres
Secernit urgentibus ventis fructumque & paleas,
Et ſubalbicant palearum receptacula: ſic tunc Achivi
Albi ſuperne facti ſunt pulvere, quem inter ipſos
Cœlum uſque ſolidum excitarunt pedes equorum,
Converſa acie confligentium: greſſum autem convertere fecerunt aurigæ.
Hi vero robur manuum recta tulerunt: circum autem caliginem
Impetuoſus Mars offudit prœlio, Trojanis opem ferens,
Omnem aciem obiens. effectaque dedit mandata
Phœbi Apollinis aureum enſem geſtantis, qui ipſum juſſerat
Trojanis animum excitare, poſtquam vidit Pallada Minervam
Abeuntem: hæc enim erat Danais auxiliatrix.
Ipſe autem Æneam valde pingui ex adyto
Emiſit, & præcordiis robur indidit paſtori populorum.
Æneas autem inter ſocios ſtetit: hique gaviſi ſunt
Ut viderunt vivumque & incolumem advenientem,
Et animum bonum habentem, percontati ſunt tamen nihil:
Non enim ſinebat labor alius, quem argenteum arcum gerens excitabat,
Marſque hominum pernicies, Diſcordiaque inſatiabiliter furens.
Ajaces autem duo & Ulyſſes & Diomedes,
Concitabant Danaos ad pugnandum: ii vero etiam per ſe
Neque vires Trojanorum timebant neque clamores,
Sed expectabant *eorum impetum* nubibus ſimiles, quas Saturnius
Tranquillitatis tempore ſiſtit in pertingentibus ad cœlum montibus,
Quiete quando dormit vis boreæ, & aliorum
Impetuoſorum ventorum, qui nubes opacas
Flatibus ſtridulis diſſipant flantes:
Sic Danai Trojanos expectabant ſtabiliter, neque fugiebant,
Atrides autem per turbam diſcurrebat, multa mandans,
O amici, viri eſtote, & fortem animum ſumite,
Et alius alium verecundantes obſervate per acres pugnas.

Ve-

Αἰδομένων τ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι ἠὲ πέφανται·
Φευγόντων δ' οὔτ' ἂρ κλέος ὄρνυται, οὔτέ τις ἀλκή.
Ἦ, καὶ ἀκόντισε δουρὶ θοῶς· βάλε δὲ πρόμον ἄνδρα
Αἰνείω ἕταρον μεγαθύμου Δηϊκόωντα
Περγασίδην, ὃν Τρῶες ὁμῶς Πριάμοιο τέκεσσι
Τῖον, ἐπεὶ θοὸς ἔσκε μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι·
Τόν ῥα κατ' ἀσπίδα δουρὶ βάλε κρείων Ἀγαμέμνων·
Ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο καὶ τῆς·
Νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστῆρος ἔλασε·
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἔνθ' αὖτ' Αἰνείας Δαναῶν ἕλεν ἄνδρας ἀρίστους
Υἷε Διοκλῆος Κρήθωνά τε Ὀρσίλοχόν τε·
Τῶν ῥα πατὴρ μὲν ἔναιεν ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Φηρῇ,
Ἀφνειὸς βιότοιο· γένος δ' ἦν ἐκ ποταμοῖο
Ἀλφειοῦ, ὅς τ' εὐρὺ ῥέει Πυλίων διὰ γαίης.
Ὃς τέκετ' Ὀρσίλοχον πολέεσσ' ἄνδρεσσιν ἄνακτα·
Ὀρσίλοχος δ' ἄρ' ἔτικτε Διοκλῆα μεγάθυμον·
Ἐκ δὲ Διοκλῆος διδυμάονε παῖδε γενέσθην,
Κρήθων, Ὀρσίλοχός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
Τὼ μὲν ἄρ' ἡβήσαντε, μελαινάων ἐπὶ νηῶν
Ἴλιον εἰς εὔπωλον ἅμ' Ἀργείοισιν ἑπέσθην,
Τιμὴν Ἀτρεΐδῃς, Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ
Ἀρνυμένω· τὼ δ' αὖθι τέλος θανάτοιο κάλυψεν.
Οἵω τώγε λέοντε δύω ὄρεος κορυφῇσιν
Ἐτραφέτην ὑπὸ μητρὶ βαθείης τάρφεσιν ὕλης·
Τὼ μὲν ἄρ' ἁρπάζοντε βόας καὶ ἴφια μῆλα
Σταθμοὺς ἀνθρώπων κεραΐζετον, ὄφρα καὶ αὐτὼ
Ἀνδρῶν ἐν παλάμῃσι κατέκταθεν ὀξέϊ χαλκῷ·
Τοίω τὼ χείρεσσιν ὑπ' Αἰνείαο δαμέντε
Καππεσέτην, ἐλάτῃσιν ἐοικότες ὑψηλῇσι.
Τὼ δὲ πεσόντ' ἐλέησε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
Σείων ἐγχείην. τοῦ δ' ὤτρυνεν μένος Ἄρης,
Τὰ φρονέων, ἵνα χερσὶν ὑπ' Αἰνείαο δαμείη.
Τὸν δ' ἴδεν Ἀντίλοχος μεγαθύμου Νέστορος υἱός.
Βῆ δὲ διὰ προμάχων· περὶ γὰρ δίε ποιμένι λαῶν
Μή τι πάθῃ, μέγα δέ σφεας ἀποσφήλειε πόνοιο.
Τὼ μὲν δὴ χεῖράς τε καὶ ἔγχεα ὀξυόεντα
Ἀντίον ἀλλήλων ἐχέτην, μεμαῶτε μάχεσθαι.
Ἀντίλοχος δὲ μάλ' ἄγχι παρίστατο ποιμένι λαῶν·
Αἰνείας δ' οὐ μεῖνε, θοός περ ἐὼν πολεμιστής,

Ὡς

Verecundantium enim virorum plures salvi quam interfecti sunt:
Fugientium vero neque gloria exurgit, nec ullum auxilium.
Dixit, & jaculatus est hasta impigre: & percussit antesignanum
Æneæ socium magnanimi Deicoontem
Pergasidem, quem Trojani æque ac Priami filios
Honorabant, quoniam impiger erat inter primos pugnare:
Hunc in clypeo hasta percussit rex Agamemnon:
Is autem non hastam inhibuit, transiitque penitus etiam per ipsum:
Et imum in ventrem per balteum trajecit:
Fragorem autem edidit cadens, & sonitum dedere arma super ipsum.
Tum vero Æneas Danaorum interfecit viros fortissimos
Filios Dioclei Crethonaque Orsilochumque:
Horum pater quidem habitabat bene ædificata in Phera,
Dives opum: genus autem erat a fluvio
Alpheo, qui late fluit Pyliorum per terram.
Hic genuit Orsilochum multis viris imperatorem;
Orsilochus autem genuit Diocleum magnanimum:
Ex Diocleo autem gemini filii nati sunt,
Crethon, Orsilochusque, pugnæ peritissimi omnigenæ.
Hi quidem puberes facti, nigris in navibus
Ilium ad generosis equis fœcundum simul Argivos secuti sunt,
Pœnas pro Atridis, Agamemnone & Menelao
Expetentes: eos vero ibi finis mortis obtexit.
Quales leones duo qui montis in verticibus
Nutriti sunt a matre profundæ in densis recessibus sylvæ:
Hi quidem rapientes boves & pingues oves
Stabula hominum vastabant, donec & ipsi
Virorum manibus interfecti sunt acuto ære:
Tales hi manibus sub Æneæ domiti
Deciderunt, abietibus similes altis.
Horum vero prostratorum misertus est pugna strenuus Menelaus:
Et processit per antesignanos, armatus corusco ære,
Quassans hastam. ejusque excitabat animum Mars,
Ea cogitans, ut manibus sub Æneæ domaretur.
Hunc autem vidit Antilochus magnanimi Nestoris filius.
Processitque per primos pugnatores: valde enim timebat pastori populorum
Ne quid pateretur *humanitus*, graviterque ipsos frustr. excid. faceret labore.
Illi quidem jam manusque & hastas acutas
Contra se invicem tenebant, parati pugnare.
Verum Antilochus valde prope astitit pastori populorum.
At Æneas non sustinuit, impiger licet existens bellator,

Ut

Ὡς εἶδον δύο φῶτε παρ' ἀλλήλοισι μένοντε.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν νεκροὺς ἔρυσαν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν,
Τὼ μὲν ἄρα δειλὼ βαλέτην ἐν χερσὶν ἑταίρων.
Αὐτὼ δὲ στρεφθέντε, μετὰ πρώτοισι μαχέσθην.
Ἔνθα Πυλαιμένεα ἑλέτην, ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
Ἀρχὸν Παφλαγόνων μεγαθύμων ἀσπιστάων.
Τὸν μὲν ἄρ' Ἀτρείδης δουρικλυτὸς Μενέλαος
Ἑσταότ' ἔγχεϊ νύξε κατὰ κληῗδα τυχήσας.
Ἀντίλοχος δὲ Μύδωνα βάλ' ἡνίοχον θεράποντα,
Ἐσθλὸν Ἀτυμνιάδην, ὁ δ' ὑπέστρεφε μώνυχας ἵππους,
Χερμαδίῳ ἀγκῶνα τυχὼν μέσον· ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
Ἡνία λεύκ' ἐλέφαντι χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν.
Ἀντίλοχος δ' ἄρ' ἐπαΐξας ξίφει ἤλασε κόρσην.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀσθμαίνων εὐεργέος ἔκπεσε δίφρου
Κύμβαχος ἐν κονίῃσιν ἐπὶ βρεχμόν τε καὶ ὤμους.
Δηθὰ μάλ' εἱστήκει, (τύχε γὰρ ψαμάθοιο βαθείης,)
Ὄφρ' ἵππω πλήξαντε χαμαὶ βάλον ἐν κονίῃσι.
Τοὺς δ' ἵμασ' Ἀντίλοχος, μετὰ δὲ στρατὸν ἤλασ' Ἀχαιῶν.
Τοὺς δ' Ἕκτωρ ἐνόησε κατὰ στίχας, ὦρτο δ' ἐπ' αὐτοὺς
Κεκληγώς· ἅμα δὲ Τρώων εἵποντο φάλαγγες
Καρτεραί· ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης καὶ πότνι' Ἐνυώ.
Ἡ μὲν, ἔχουσα κυδοιμὸν ἀναιδέα δηϊοτῆτος·
Ἄρης δ' ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἐνώμα·
Φοίτα δ' ἄλλοτε μὲν πρόσθ' Ἕκτορος, ἄλλοτ' ὄπισθεν.
Τὸν δὲ ἰδὼν ῥίγησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἀπάλαμνος ἰὼν πολέος πεδίοιο,
Στήῃ ἐπ' ὠκυρόῳ ποταμῷ ἅλαδε προρέοντι,
Ἀφρῷ μορμύροντα ἰδὼν, ἀνά τ' ἔδραμ' ὀπίσσω·
Ὣς τότε Τυδείδης ἀνεχάζετο, εἶπέ τε λαῷ,
Ὦ φίλοι, οἷον δὴ θαυμάζομεν Ἕκτορα δῖον
Αἰχμητήν τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν.
Τῷ δ' αἰεὶ πάρα εἷς γε θεῶν ὃς λοιγὸν ἀμύνει·
Καὶ νῦν οἱ πάρα κεῖνος Ἄρης βροτῷ ἀνδρὶ ἐοικώς.
Ἀλλὰ πρὸς Τρῶας τετραμμένοι αἰὲν ὀπίσσω
Εἴκετε, μηδὲ θεοῖς μενεαινέμεν ἶφι μάχεσθαι.
Ὣς ἄρ' ἔφη. Τρῶες δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθον αὐτῶν.
Ἔνθ' Ἕκτωρ δύο φῶτε κατέκτανεν εἰδότε χάρμης,
Εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντε, Μενέσθην, Ἀγχίαλόν τε.
Τὼ δὲ πεσόντ' ἐλέησε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν Ἄμφιον Σελάγου υἱὸν, ὅς ῥ' ἐνὶ Παισῷ

Ναῖε

Ut vidit duos viros prope inter se stantes.
Et illi postquam mortuos traxerant ad populum Achivorum,
Eos quidem miseros posuerunt in manibus sociorum:
Ipsi vero conversi, inter primos pugnabant.
Tunc Pylæmenem interfecerunt parem Marti
Principem Paphlagonum magnanimorum clypeatorum.
Hunc enim Atrides hasta inclytus Menelaus
Stantem hasta vulneravit ad jugulum assecutus.
Antilochus vero Mydona percussit aurigam famulum,
Fortem Atymniadem, ille autem avertebat solidos ungulis equos,
Saxo cubitum assecutus medium. at ex manibus
Frena candida ebore humi ceciderunt in pulvere.
Antilochus autem irruens ense percussit tempus.
Sed is anhelans affabre facto excidit curru
Pronus in pulverem in sinciputque & humeros.
Diu valde *fixus* stetit, (nactus erat enim arenam profundam,)
Donec equi percussum humi excusserunt in pulverem.
Hos v. scutica agitabat Antilochus, & ad exercitum egit Achivorum:
Et hos Hector animadvertit inter ordines, irruitque in ipsos
Vociferans: unaque Trojanorum sequebantur phalanges
Fortes: dux autem erat ipsis Mars & veneranda Bellona:
Illa quidem, ferens tumultum immanem pugnæ:
Mars vero in manibus ingentem hastam quassabat:
Itabatque modo ante Hectorem, modo post.
Hunc autem conspicatus cohorruit pugna strenuus Diomedes.
Et ut rudis cum homo emensus ingentem campum,
Consistit ad rapidum fluvium in mare se exonerantem,
Spuma frementem conspicatus, continuo recurrit retrorsum:
Sic tunc Tydides recessit, dixitque populo,
O amici talem quidem admiramur Hectora nobilem
Hastaque fortem esse & audacem bellatorem.
At huic semper astat unus deorum qui mortem arceat:
Et nunc ei astat ille Mars mortali viro similis.
Sed ad Trojanos conversi semper retro
Cedite, neque adversus deos velitis fortiter pugnare.
Sic dixit. Trojani vero admodum prope venerunt ad ipsos:
Tunc Hector duos viros interfecit peritos pugnæ,
In uno curru existentes, Menesthem, Anchialumque.
Horum vero prostratorum misertus est magnus Telamonius Ajax:
Stetitque proxime accedens, & jaculatus est hasta fulgenti,
Ac percussit Amphium Selagi filium, qui in Pæso

Ναῖε πολυκτήμων, πολυλήϊος· ἀλλά ἑ μοῖρα
Ἦγ' ἐπικουρήσοντα μετὰ Πρίαμόν τε καὶ υἷας·
Τόν ῥα κατὰ ζωστῆρα βάλεν Τελαμώνιος Αἴας,
Νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ πάγη δολιχόσκιον ἔγχος·
Δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπέδραμε φαίδιμος Αἴας
Τεύχεα συλήσων· Τρῶες δ' ἐπὶ δούρατ' ἔχευαν
Ὀξέα, παμφανόωντα· σάκος δ' ἀνεδέξατο πολλά.
Αὐτὰρ ὁ λὰξ προσβὰς ἐκ νεκροῦ χάλκεον ἔγχος
Ἐσπάσατ'· οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλα δυνήσατο τεύχεα καλὰ
Ὤμοιιν ἀφελέσθαι· ἐπείγετο γὰρ βελέεσσι·
Δεῖσε δ' ὅγ' ἀμφίβασιν κρατερὴν Τρώων ἀγερώχων,
Οἳ πολλοί τε καὶ ἐσθλοὶ ἐφέστασαν ἔγχε' ἔχοντες,
Οἵ ἑ μέγαν περ ἐόντα καὶ ἴφθιμον καὶ ἀγαυὸν,
Ὦσαν ἀπὸ σφείων. ὁ δὲ, χασσάμενος πελεμίχθη.
Ὣς οἱ μὲν πονέοντο κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην·
Τληπόλεμον δ' Ἡρακλείδην ἠΰν τε μέγαν τε
Ὦρσεν ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηδόνι μοῖρα κραταιή.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Υἱός θ' υἱωνός τε Διὸς νεφεληγερέταο,
Τὸν καὶ Τληπόλεμος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε,
Σαρπῆδον Λυκίων βουληφόρε, τίς τοι ἀνάγκη
Πτώσσειν ἐνθάδ' ἐόντι μάχης ἀδαήμονι φωτί;
Ψευδόμενοι δέ σε φασὶ Διὸς γόνον αἰγιόχοιο
Εἶναι, ἐπεὶ πολλὸν κείνων ἐπιδεύεαι ἀνδρῶν
Οἳ Διὸς ἐξεγένοντο, ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων·
Ἀλλ' οἷόν τινα φασὶ βίην Ἡρακληείην,
Εἶναι ἐμὸν πατέρα θρασυμέμνονα, θυμολέοντα·
Ὅς ποτε δεῦρ' ἐλθὼν ἕνεχ' ἵππων Λαομέδοντος,
Ἐξ οἴης σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν,
Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγυιάς.
Σοὶ δὲ κακὸς μὲν θυμὸς, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί·
Οὐδέ τέ σε Τρώεσσιν ὀΐομαι ἄλκαρ ἔσεσθαι
Ἐλθόντ' ἐκ Λυκίης, οὐδ' εἰ μάλα καρτερός ἐσσι,
Ἀλλ' ὑπ' ἐμοῦ δμηθέντα πύλας Ἀΐδαο περήσειν.
Τὸν δ' αὖ Σαρπηδὼν Λυκίων ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Τληπόλεμ', ἤτοι κεῖνος ἀπώλεσεν Ἴλιον ἱρὴν,
Ἀνέρος ἀφραδίῃσιν ἀγαυοῦ Λαομέδοντος,
Ὅς ῥά μιν εὖ ἔρξαντα κακῷ ἠνίπαπε μύθῳ,
Οὐδ' ἀπέδωχ' ἵππους ὧν εἵνεκα τηλόθεν ἦλθε.
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημὶ φόνον καὶ κῆρα μέλαιναν
Ἐξ ἐμέθεν τεύξεσθαι, ἐμῷ δ' ὑπὸ δουρὶ δαμέντα

Εὖ-

Habitabat prædives, locuples: sed eum fatum
Duxit auxiliaturum ad Priamumque & filios:
Hunc ad balteum percussit Telamonius Ajax,
Imo autem in ventre defixa est longa hasta:
Fragoremque edidit cadens: accurrebat autem illustris Ajax
Arma detracturus: Trojani vero in eum tela fuderunt
Acuta, collucentia: scutum autem excepit multa.
Ille vero calce impresso ex cadavere æream hastam
Evulsit: non tamen etiam alia potuit arma pulchra
Ab humeris auferre: premebatur enim telis:
Timuit autem obeuntes copias Trojanorum strenuorum,
Qui multique & strenui instabant hastas tenentes,
Qui ipsum magnum licet & fortem & præclarum,
Propulerunt a se, & ille cedens vi repulsus est.
Sic hi quidem occupabantur per acrem pugnam.
At Tlepolemum Heraclidem fortemque magnumque
Incitavit in deo parem Sarpedonem fatum violentum.
Et hi cum jam prope essent se invicem invasuri,
Filiusque nepofque Jovis nubes cogentis,
Hunc Tlepolemus prior verbis allocutus est,
Sarpedon Lyciorum princeps, quæ tibi necessitas
Trepidare hic pugnæ imperito viro?
Mentientes autem te dicunt Jovis sobolem ægidem tenentis
Esse, cum longe illis inferior sis viris
Qui Jove prognati sunt, ætate priscorum hominum:
Sed qualem ajunt Herculem,
Fuisse meum patrem animosum, spiritus leoninos habentem:
Qui quondam huc profectus caussa equorum Laomedontis,
Sex solis cum navibus & viris paucioribus,
Ilii vastavit urbem, & desolavit vias.
Tibi autem ignavus quidem animus, intereunt vero copiæ:
Neque te Trojanis credo auxilio fore
Profectum ex Lycia, ne quidem si multo fortior esses,
Sed a me interfectum ad portas orci descensurum.
Hunc vero Sarpedon Lyciorum dux contra allocutus est,
Tlepoleme, sane ille evertit Ilium sacram,
Viri præ vecordia præclari Laomedontis,
Qui ipsum bene meritum malo objurgavit sermone,
Neque dedit equos, quorum gratia e longinquo venerat.
Tibi autem ego hic edico cædem & mortem atram
A me illatum iri, meaque hasta domitum

Glo-

Εὖχος ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ.
Ὣς φάτο Σαρπηδών· ὁ δ' ἀνέσχετο μείλινον ἔγχος
Τληπόλεμος, καὶ τῶν μὲν ὁμαρτῇ δούρατα μακρὰ
Ἐκ χειρῶν ἤϊξαν· ὁ μὲν βάλεν αὐχένα μέσσον
Σαρπηδών, αἰχμὴ δὲ διαμπερὲς ἦλθ' ἀλεγεινή.
Τὸν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψε.
Τληπόλεμος δ' ἄρα μηρὸν ἀριστερὸν ἔγχεϊ μακρῷ
Βεβλήκει· αἰχμὴ δὲ διέσσυτο μαιμώωσα,
Ὀστέῳ ἐγχριμφθεῖσα, πατὴρ δέ τι λοιγὸν ἄμυνεν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα δῖοι ἑταῖροι
Ἐξέφερον πολέμοιο· βάρυνε δέ μιν δόρυ μακρὸν
Ἑλκόμενον· τὸ μὲν οὔτις ἐπεφράσατ' οὐδ' ἐνόησε
Μηροῦ ἐξερύσαι δόρυ μείλινον, ὄφρ' ἐπιβαίη
Σπευδόντων· τοῖον γὰρ ἔχον πόνον ἀμφιέποντες.
Τληπόλεμον δ' ἑτέρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Ἐξέφερον πολέμοιο. νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς,
Τλήμονα θυμὸν ἔχων· μαίμησε δέ οἱ φίλον ἦτορ.
Μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
Ἢ προτέρω Διὸς υἱὸν ἐριγδούποιο διώκοι,
Ἢ ὅγε τῶν πλεόνων Λυκίων ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο·
Οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μόρσιμον ἦεν
Ἴφθιμον. Διὸς υἱὸν ἀποκτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
Τῷ ῥα κατὰ πληθὺν Λυκίων τράπε θυμὸν Ἀθήνη·
Ἔνθ' ὅγε Κοίρανον εἷλεν, Ἀλάστορά τε, Χρόμιόν τε,
Ἄλκανδρόν θ', Ἅλιόν τε, Νοήμονά τε, Πρύτανίν τε.
Καί νύ κ' ἔτι πλέονας Λυκίων κτάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
Δεῖμα φέρων Δαναοῖσι· χάρη δ' ἄρα οἱ προσιόντι
Σαρπηδὼν Διὸς υἱός, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπε,
Πριαμίδη, μὴ δή με ἕλωρ Δαναοῖσιν ἐάσῃς
Κεῖσθαι· ἀλλ' ἐπάμυνον, ἔπειτά με καὶ λίποι αἰὼν
Ἐν πόλει ὑμετέρῃ· ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἔγωγε,
Νοστήσας οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Εὐφρανέειν ἄλοχόν τε φίλην καὶ νήπιον υἱόν.
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Ἀλλὰ παρήϊξεν, λελιημένος ὄφρα τάχιστα
Ὤσαιτ' Ἀργείους, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα δῖοι ἑταῖροι
Εἷσαν ὑπ' αἰγιόχοιο Διὸς περικαλλέϊ φηγῷ.
Ἐκ δ' ἄρα οἱ μηροῦ δόρυ μείλινον ὦσε θύραζε

Ἴφ-

Gloriam mihi daturum, animam vero Plutoni insigni equis.
Sic dixit Sarpedon : at sustulit fraxineam hastam
Tlepolemus, & horum quidem eodem tempore hastæ longæ
E manibus evolarunt : hic quidem percussit cervicem mediam
Sarpedon, & cuspis transadacta est acerba.
Ejusque oculos caliginosa nox operuit.
Tlepolemus autem femur sinistrum hasta longa
Percussit : & cuspis pertransiit rapido impetu acta,
Ossi infixa, pater vero mortem avertit :
Deo quidem parem Sarpedonem nobiles socii
Ferebant e prælio : gravi autem dolore afficiebat eum hasta longa
Dum traheretur : eam autem nullus animadvertit, neque cogitavit
Femore extrahere hastam fraxineam, ut *currum* conscenderet
Festinantium : tantum enim habebant studium qui obibant.
Tlepolemum autem ex altera parte bene ocreati Achivi
Efferebant prælio. animadvertit autem nobilis Ulysses,
Forti animo præditus : & commotum est ipsius cor.
Et anxie versabat mente & animo
Utrum prius Jovis filium magnum sonantis insequeretur,
An ipse plurium Lyciorum animam eriperet :
Sed non Ulyssi magnanimo fatale erat
Fortem Jovis filium interficere acuto ære.
Itaque ad multitudinem Lyciorum vertit *ejus* animum Minerva:
Tunc ille Cœranum interfecit, Alastoraque, Chromiumque,
Alcandrumque, Haliumque, Noemonaque, Prytanimque.
Et quidem adhuc plures Lyciorum interfecisset nobilis Ulysses,
Nisi statim animadvertisset ingens galeatus Hector.
Processit autem per primos pugnatores armatus corusco ære,
Terrorem inferens Danais : gavisus est autem eo accedente
Sarpedon Jovis filius, sermonemque lugubrem dixit,
Priamide, ne me prædam Danais sinas
Jacere : sed auxiliare, deinde me vel deserat vita
In urbe vestra : quoniam non sum ego
Reversurus domum dilectam in patriam terram,
Oblectaturus uxoremque dilectam & infantem filium.
Sic dixit : huic autem nil respondit galeatus Hector,
Sed impetu facto præteriit, ardens cupidine ut quam citissime
Repelleret Argivos, multorumque vitam eriperet.
At deo parem Sarpedonem nobiles socii
Collocarunt sub ægidem habentis Jovis perpulchra fago,
Et ex ejus femore hastam fraxineam extraxit foras

Ἴφθιμος Πελάγων, ὅς οἱ φίλος ἦεν ἑταῖρος.
Τὸν δ' ἔλιπε ψυχή, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς·
Αὖτις δ' ἀμπνύνθη, περὶ δὲ πνοιὴ Βορέαο
Ζώγρει ἐπιπνείουσα κακῶς κεκαφηότα θυμόν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπ' Ἄρηϊ καὶ Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
Οὔτέ ποτε προτρέποντο μελαινάων ἐπὶ νηῶν,
Οὔτέ ποτ' ἀντεφέροντο μάχῃ. ἀλλ' αἰὲν ὀπίσσω
Χάζονθ' ὡς ἐπύθοντο μετὰ Τρώεσσιν Ἄρηα.
Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξεν
Ἕκτωρ τε Πριάμοιο πάϊς καὶ χάλκεος Ἄρης;
Ἀντίθεον Τεύθραντ', ἐπὶ δὲ πλήξιππον Ὀρέστην,
Τρῆχόν τ' αἰχμητὴν Αἰτώλιον, Οἰνόμαόν τε,
Οἰνοπίδην θ' Ἕλενον, καὶ Ὀρέσβιον αἰολομίτρην,
Ὅς ῥ' ἐν Ὕλῃ ναίεσκε μέγα πλούτοιο μεμηλώς,
Λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισσίδι· πὰρ δέ οἱ ἄλλοι
Ναῖον Βοιωτοὶ μάλα πίονα δῆμον ἔχοντες.
Τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
Ἀργείους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
Αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὢ πόποι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη,
Ἦ ῥ' ἅλιον τὸν μῦθον ὑπέστημεν Μενελάῳ,
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι,
Εἰ οὕτω μαίνεσθαι ἐάσομεν οὖλον Ἄρηα.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἡ μὲν ἐποιχομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους;
Ἥρη πρέσβα θεὰ θυγάτηρ μεγάλοιο Κρόνοιο·
Ἥβη δ' ἀμφ' ὀχέεσσι θοῶς βάλε καμπύλα κύκλα
Χάλκεα ὀκτάκνημα σιδηρέῳ ἄξονι ἀμφίς·
Τῶν ἤτοι χρυσέη ἴτυς ἄφθιτος, αὐτὰρ ὕπερθεν
Χάλκε' ἐπίσσωτρα προσαρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι·
Πλῆμναι δ' ἀργύρου εἰσὶ περίδρομοι ἀμφοτέρωθεν·
Δίφρος δὲ χρυσέοισι καὶ ἀργυρέοισιν ἱμᾶσιν
Ἐντέταται· δοιαὶ δὲ περίδρομοι ἄντυγές εἰσι.
Τοῦ δ' ἐξ ἀργύρεος ῥυμὸς πέλεν· αὐτὰρ ἐπ' ἄκρῳ
Δῆσε χρύσειον καλὸν ζυγόν, ἐν δὲ λέπαδνα
Κάλ' ἔβαλε χρύσει', ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν Ἥρη
Ἵππους ὠκύποδας μεμαυῖ' ἔριδος καὶ ἀϋτῆς.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
Πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει
Ποικίλον, ὅν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν·

Ἡ

Fortis Pelagon , qui ejus dilectus erat socius.
At hunc deseruit anima , & circum oculos offusa est caligo :
Rursus autem spiritum recepit , ac circum aura boreæ
Recreabat aspirans ægre spirantem animam.
  Argivi vero propter Martem & Hectorem ære armatum
Nec unquam versis tergis fugiebant ad nigras naves ,
Nec unquam contra ferebantur in pugnam : sed semper retro
Cedebant postquam audierant inter Trojanos Martem *esse*.
Tum quem primum , quemque ultimum interfecit
Hectorque Priami filius & ferreus Mars?
Deo parem Teuthranta , & insuper equum agitatorem Orestem ,
Trechumque hastatum Ætolum , Oenomaumque ,
Oenopidemque Helenum , & Oresbium mitram habentem variam ,
Qui in Hyla habitabat valde divitiis intentus ,
Lacu circundatus Cephisside : & apud ipsum alii
Habitabant Bœoti perbeatum populum habentes.
Ut igitur animadvertit dea candidis ulnis Juno
Argivos interimentes in acri pugna ,
Illico Minervam verbis volucribus allocuta est ,
  Papæ ægidem habentis Jovis filia indomita ,
Certe vanum hoc promissum fecimus Menelao ,
Ilio exciso bene munito rediturum ,
Si sic furere sinemus perniciosum Martem.
Quare age jam & nos cogitemus de impetuoso robore.
  Sic dixit. necnon obsecuta est dea cæsiis oculis Minerva :
Illa quidem discurrens aureis phaleris insignes instruebat equos
Juno veneranda dea filia magni Saturni :
Hebe autem ad currus velociter posuit curvos orbes *rotarum*
Æreos octo radios habentes ad ferreum axem utrinque :
Quorum aureum orbile incorruptum , sed desuper
Æreæ laminæ rotam munientes adaptatæ , mirabile visu :
Modioli autem ex argento erant rotundi utrinque :
Sellaque aureis & argenteis loris
Exporrecta erat : duoque semicirculi unde habenæ suspenduntur (erant :
Ex hac autem argenteus temo procurrebat : ad cujus extremitatem
Ligavit aureum pulchrum jugum , & lora jugalia (
Pulchra innexuit aurea , sub jugum vero duxit Juno
Equos pedibus celeres cupida contentionis & prælii.
  Cæterum Minerva filia Jovis ægidem habentis
Peplum quidem defluere sivit pulchrum patris super pavimento
Varium , quod ipsa fecerat & elaborarat manibus :

Ἡ δὲ χιτῶν' ἐνδῦσα Διὸς νεφεληγερέταο,
Τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν
Δεινὴν, ἣν περὶ μὲν πάντῃ φόβος ἐστεφάνωτο,
Ἐν δ' ἔρις, ἐν δ' ἀλκὴ, ἐν δὲ κρυόεσσα ἰωκή.
Ἐν δέ τε Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου
Δεινή τε, σμερδνή τε, Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
Κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέην θέτο τετραφάληρον,
Χρυσείην, ἑκατὸν πολέων πρυλέεσσ' ἀραρυῖαν.
Ἐς δ' ὄχεα φλόγεα ποσὶ βήσετο· λάζετο δ' ἔγχος
Βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν
Ἡρώων τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη.
Ἥρη δὲ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους.
Αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ, ἃς ἔχον Ὧραι,
Τῇς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς οὔλυμπός τε,
Ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος, ἠδ' ἐπιθεῖναι.
Τῇ ῥα δι' αὐτάων κεντρηνεκέας ἔχον ἵππους·
Εὗρον δὲ Κρονίωνα θεῶν ἄτερ ἥμενον ἄλλων,
Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος οὐλύμποιο.
Ἔνθ' ἵππους στήσασα θεὰ λευκώλενος Ἥρη
Ζῆν' ὕπατον Κρονίδην ἐξείρετο, καὶ προσέειπε,
Ζεῦ πάτερ οὐ νεμεσίζῃ Ἄρει τάδε καρτερὰ ἔργα,
Ὁσσάτιόν τε καὶ οἷον ἀπώλεσε λαὸν Ἀχαιῶν
Μὰψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον; ἐμοὶ δ' ἄχος· οἱ δὲ ἕκηλοι
Τέρπονται Κύπρις τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
Ἄφρονα τοῦτον ἀνέντες, ὃς οὔτινα οἶδε θέμιστα.
Ζεῦ πάτερ ἦ ῥά τί μοι κεχολώσεαι, αἴκεν Ἄρηα
Λυγρῶς πεπληγυῖα μάχης ἐξαποδίωμαι;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἄγρει μάν οἱ ἔπορσον Ἀθηναίην ἀγελείην,
Ἥ ἑ μάλιστ' εἴωθε κακῇς ὀδύνῃσι πελάζειν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
Μάστιξεν δ' ἵππους· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην
Μεσσηγὺς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Ὅσσον δ' ἠεροειδὲς ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν
Ἥμενος ἐν σκοπιῇ, λεύσσων ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
Τόσσον ἐπιθρώσκουσι θεῶν ὑψηχέες ἵπποι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Τροίην ἷξον ποταμώ τε ῥέοντε,
Ἧχι ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλετον ἠδὲ Σκάμανδρος,
Ἔνθ' ἵππους ἔστησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
Λύσασ' ἐξ ὀχέων· περὶ δ' ἠέρα πουλὺν ἔχευε.

Τοῖ-

Illa vero loricam induta Jovis nubes cogentis
Armis ad bellum armabatur lacrymosum.
Et circum humeros posuit ægidem fimbriatam
Horrendam, quam undique timor ambiebat,
In ea contentio, in ea fortitudo, in ea atrox insectatio.
In ea & Gorgonium caput diri monstri
Dirumque, horrendumque, Jovis portentum ægidem ferentis.
Capiti vero cristatam galeam imposuit quatuor conos habentem
Auream, centum urbium peditibus sufficientem.
Inque currum fulgidum pedibus ascendit: sumpsitque hastam
Gravem, magnam, validam, qua domat ordines virorum
Heroum quibuscunque irascitur præpotente patre nata.
Juno autem scutica velociter urgebat equos,
Sponte vero sua portæ crepuerunt cœli, quas custodiebant Horæ,
Quibus commissum est magnum cœlum olympusque,
Ut & aperiant densam nubem & claudant.
Hac *via* per eas stimulo parentes regebant equos:
Invenerunt autem Saturnium a diis seorsum sedentem aliis,
Summo vertice multa cacumina habentis olympi.
Ibi equos sistens dea candidis ulnis Juno
Jovem supremum Saturnium interrogavit, & allocuta est,
Jupiter pater annon succenses Marti ob hæc atrocia facta,
Eo quod tantasque & tales perdidit copias Achivorum
Temere, nec ut decuerat? mihi autem dolor: illi vero quieti
Delectantur Venusque & argenteo arcu decorus Apollo,
Demente hoc extimulato, qui nulla novit jura.
Jupiter pater nunquid mihi irasceris, si Martem
Graviter percussum pugna exegerim?
Hanc autem vicissim allocutus est nubes cogens Jupiter,
Agedum adversus ipsum incita Minervam Ageleam,
Quæ ipsi maxime solita est graves dolores inurere.
Sic dixit: necnon obsecuta est dea candidis ulnis Juno:
Sed scutica verberavit equos: hi autem non inviti volabant
Per medium terræque & cœli stelliferi.
Quantum vero aeris spatium homo videt oculis
Sedens in specula, prospectans in nigricantem pontum,
Tantum saltu conficiunt deorum altisoni equi.
Sed quando jam Trojam pervenerant fluviosque labentes,
Qua fluenta Simois commiscent & Scamander,
Ibi equos stitit dea candidis ulnis Juno
Solutos curru: & caliginem multam circumfudit.

Τοῖσιν δ' ἀμβροσίην Σιμόεις ἀνέτειλε νέμεσθαι.
Αἱ δὲ βάτην τρήρωσι πελειάσιν ἴθμαθ' ὁμοῖαι,
Ἀνδράσιν Ἀργείοισιν ἀλεξέμεναι μεμαυῖαι.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον ὅθι πλεῖστοι καὶ ἄριστοι
Ἕστασαν, ἀμφὶ βίην Διομήδεος ἱπποδάμοιο
Εἰλόμενοι, λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισιν,
Ἢ συσὶ κάπροισιν, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν.
Ἔνθα στᾶσ' ἤϋσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Στέντορι εἰσαμένη μεγαλήτορι χαλκεοφώνῳ,
Ὃς τόσον αὐδήσασχ' ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα.
Αἰδὼς Ἀργεῖοι, κάκ' ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί.
Ὄφρα μὲν ἐς πόλεμον πωλέσκετο δῖος Ἀχιλλεύς,
Οὐδέποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιάων
Οἴχνεσκον· κείνου γὰρ ἐδείδισαν ὄβριμον ἔγχος·
Νῦν δ' ἕκαθεν πόλιος κοίλης ἐπὶ νηυσὶ μάχονται.
Ὣς εἰποῦσ', ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου·
Τυδείδῃ δ' ἐπόρουσε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Εὗρε δὲ τόν γε ἄνακτα παρ' ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν
Ἕλκος ἀναψύχοντα, τό μιν βάλε Πάνδαρος ἰῷ·
Ἱδρὼς γάρ μιν ἔτειρεν ὑπὸ πλατέος τελαμῶνος
Ἀσπίδος εὐκύκλου· τῷ τείρετο, κάμνε δὲ χεῖρα·
Ἂν δ' ἴσχων τελαμῶνα, κελαινεφὲς αἷμ' ἀπεμόργνυ·
Ἱππείου δὲ θεὰ ζυγοῦ ἥψατο, φώνησέν τε,
Ἦ ὀλίγον οἱ παῖδα ἐοικότα γείνατο Τυδεύς·
Τυδεύς τοι μικρὸς μὲν ἔην δέμας, ἀλλὰ μαχητής·
Καί ῥ' ὅτε πέρ μιν ἐγὼ πολεμίζειν οὐκ εἴασκον,
Οὐδ' ἐκπαιφάσσειν, ὅτε τ' ἤλυθε νόσφιν Ἀχαιῶν
Ἄγγελος ἐς Θήβας πολέας μετὰ Καδμείωνας·
Δαίνυσθαί μιν ἄνωγον ἐνὶ μεγάροισιν ἕκηλον·
Αὐτὰρ ὁ θυμὸν ἔχων ὃν καρτερὸν ὡς τὸ πάρος περ,
Κούρους Καδμείων προκαλίζετο· πάντα δ' ἐνίκα
Ῥηϊδίως· τοίη τοι ἐγὼν ἐπιτάῤῥοθος ἦα.
Σοὶ δή τοι μὲν ἐγὼ παρά θ' ἵσταμαι ἠδὲ φυλάσσω,
Καί σε προφρονέως κέλομαι Τρώεσσι μάχεσθαι·
Ἀλλά σευ ἢ κάματος πολυάϊξ γυῖα δέδυκεν,
Ἤ νύ σέ που δέος ἴσχει ἀκήριον· οὐ σύ γ' ἔπειτα
Τυδέος ἔκγονός ἐσσι δαΐφρονος Οἰνείδαο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
Γινώσκω σε θεὰ θύγατερ Διὸς αἰγιόχοιο,
Τῷ τοι προφρονέως ἐρέω ἔπος, οὐδ' ἐπικεύσω·
Οὔτέ τί με δέος ἴσχει ἀκήριον, οὔτέ τις ὄκνος·

Ἀλλ'

Illis vero ambrosiam Simois summisit pascendam.
Hæ autem iverunt pavidis columbis incessu similes,
Viris Argivis opem ferre properantes.
Sed quando jam venerunt ubi plurimi & fortissimi
Stabant, circum Diomedem equitem
Conferti, leonibus similes crudivoris,
Vel suibus apris, quorum robur non imbelle:
Ibi stans clamavit dea candidis ulnis Juno,
Stentori assimilata magnanimo æream vocem habenti,
Qui tantum vociferabatur quantum alii quinquaginta.
Proh pudor Argivi, turpia probra, forma *tantum* admirabiles:
Quandiu quidem in bello versabatur nobilis Achilles,
Nunquam Trojani ante portas Dardanias
Progrediebantur: illius enim timebant validam hastam:
Nunc vero procul ab urbe cavas ad naves pugnant.
Sic fata, commovit robur & animum uniuscujusque:
Tydidem autem cursu concita adiit dea cæsiis oculis Minerva:
Reperitque hunc regem apud equos & currus
Vulnus refrigerantem, quod ei inflixerat Pandarus sagitta:
Quippe cum sudore conflictabatur sub lato loro
Clypei orbiculati: quo adfligebatur, & laborabat manu:
Ac elevans lorum, nigrum sanguinem abstergebat:
Equinum autem dea jugum attigit, dixitque:
Profecto parum sibi filium similem genuit Tydeus:
Et Tydeus quidem parvus erat corpore, sed pugnator:
Etiam quando eum ego pugnare non sinebam,
Neque furenter irruere, quando venit seorsim ab Achivis
Legatus ad Thebas multos ad Cadmeios:
Convivari eum jussi in ædibus quietum:
Sed is animum retinens suum fortem sicuti prius,
Juvenes Cadmeiorum provocabat: & in omnibus vincebat
Facile: talis enim ego adjutrix studiosa eram.
At tibi adsumque ego & tueor,
Et te alacriter hortor adversus Trojanos pugnare:
Sed tua vel defatigatio vehemens membra subiit,
Vel te certe timor tenet exanimans: quare tu non
Tydei soboles es rei militaris periti Oenidæ.
Hanc autem vicissim allocutus est fortis Diomedes,
Agnosco te dea filia Jovis ægidem habentis,
Ideo ingenue tibi dicam verbum, neque celabo:
Neque aliquis me timor tenet exanimans, nec ulla socordia:

Ἀλλ' ἔτι σῶν μέμνημαι ἐφετμέων ἃς ἐπέτειλας.
Οὔ μ' εἴας μακάρεσσι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι
Τοῖς ἄλλοις, ἀτὰρ εἴ κε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
Ἔλθῃσ' ἐς πόλεμον, τήν γ' οὐτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
Τοὔνεκα νῦν αὐτός τ' ἀναχάζομαι, ἠδὲ καὶ ἄλλους
Ἀργείους ἐκέλευσα ἀλήμεναι ἐνθάδε πάντας.
Γινώσκω γὰρ Ἄρηα μάχην ἀνὰ κοιρανέοντα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τυδείδη Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Μήτε σύ γ' Ἄρηα τόνδε δέδιθι, μήτε τιν' ἄλλον
Ἀθανάτων· τοίη τοι ἐγὼν ἐπιτάρροθός εἰμι.
Ἀλλ' ἄγ' ἐπ' Ἄρηϊ πρώτῳ ἔχε μώνυχας ἵππους·
Τύψον δὲ σχεδίην, μηδ' ἅζεο θοῦρον Ἄρηα
Τοῦτον μαινόμενον, τυκτὸν κακὸν, ἀλλοπρόσαλλον·
Ὃς πρώην μὲν ἐμοί τε καὶ Ἥρῃ στεῦτ' ἀγορεύων
Τρωσὶ μαχήσεσθαι, ἀτὰρ Ἀργείοισιν ἀρήξειν,
Νῦν δὲ μετὰ Τρώεσσιν ὁμιλεῖ, τῶν δὲ λέλασται.
Ὣς φαμένη, Σθένελον μὲν ἀφ' ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
Χειρὶ πάλιν ἐρύσασ'. ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ἀπόρουσε·
Ἡ δ' ἐς δίφρον ἔβαινε παραὶ Διομήδεα δῖον
Ἐμμεμαυῖα θεά· μέγα δ' ἔβραχε φήγινος ἄξων
Βριθοσύνῃ· δεινὴν γὰρ ἄγεν θεὸν, ἄνδρα τ' ἄριστον·
Λάζετο δὲ μάστιγα καὶ ἡνία Παλλὰς Ἀθήνη·
Αὐτίκ' ἐπ' Ἄρηϊ πρώτῳ ἔχε μώνυχας ἵππους.
Ἤτοι ὁ μὲν Περίφαντα πελώριον ἐξενάριξεν,
Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριστον, Ὀχησίου ἀγλαὸν υἱόν.
Τὸν μὲν Ἄρης ἐνάριζε μιαιφόνος· αὐτὰρ Ἀθήνη
Δῦν' Ἄϊδος κυνέην, μή μιν ἴδοι ὄβριμος Ἄρης.
Ὡς δὲ ἴδε βροτολοιγὸς Ἄρης Διομήδεα δῖον,
Ἤτοι ὁ μὲν Περίφαντα πελώριον αὐτόθ' ἔασε
Κεῖσθαι ὅθι πρῶτον κτείνων ἐξαίνυτο θυμὸν,
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰθὺς Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Πρόσθεν Ἄρης ὠρέξαθ' ὑπὲρ ζυγὸν ἡνία θ' ἵππων
Ἔγχεϊ χαλκείῳ, μεμαὼς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσαι·
Καὶ τό γε χειρὶ λαβοῦσα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ὦσεν ὑπ' ἐκ δίφροιο ἐτώσιον ἀϊχθῆναι.
Δεύτερος αὖθ' ὡρμᾶτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης
Ἔγχεϊ χαλκείῳ· ἐπέρεισε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
Νείατον ἐς κενεῶνα, ὅθι ζωννύσκετο μίτρην.
Τῇ ῥά μιν οὖτα τυχὼν, διὰ δὲ χρόα καλὸν ἔδαψεν.

Ἐκ

Sed adhuc tuorum recordor mandatorum quæ dedisti.
Non me sinebas cum beatis diis ex adverso pugnare
Cæteris, sed si Jovis filia Venus
Veniret in prælium, hanc vulnerare acuto ære.
Quare nunc & ipse recedo, atque cæteros
Argivos jussi congregari hic omnes.
Agnosco enim Martem prælium obeuntem & administrantem.
Huic autem respondit deinde dea cæsiis oculis Minerva,
Tydide Diomedes, meo charissime animo,
Neque tu Martem hunc time, neque quemquam alium
Immortalium: talis tibi ego adjutrix studiosa sum.
Verum age in Martem primum dirige solidos ungulis equos:
Feri vero cominus, neque reverere impetuosum Martem
Hunc insanientem, ascitum malum, inconstantem:
Qui non ita pridem mihique & Junoni promisit dicendo
Adversum Trojanos *se* pugnaturum, & Argivis opitulaturum,
Nunc autem cum Trojanis versatur, & horum est oblitus.
Sic locuta, Sthenelum e curru dejecit humi,
Manu trahens. ille autem dicto citius desiliit:
At ipsa currum conscendit juxta Diomedem nobilem
Ira concitata dea: valde autem gemuit faginus axis
Sub pondere: gravem enim vehebat deam, virumque fortissimum.
Corripuit autem scuticam & habenas Pallas Minerva:
Statim in Martem primum dirigebat solidos ungulis equos.
Ille quidem Periphantem ingentem armis spoliabat,
Ætolorum longe fortissimum, Ochesii præclarum filium.
Hunc quidem Mars spoliabat cæde inquinatus: cæterum Minerva
Induit Orci galeam, ne eam videret impetuosus Mars.
Verum postquam vidit hominum pestis Mars Diomedem nobilem,
Hic quidem Periphantem ingentem illic sivit
Jacere ubi primum interficiens abstulerat animam,
Ivitque recta in Diomedem equitem.
Hi vero quum jam prope essent alter alterum invasuri,
Prius Mars protenta manu jaculatus est super jugum habenasque equorum,
Hasta ærea, cupiens animam eripere:
Et hanc manu prehensam dea cæsiis oculis Minerva
Summovit a curru, ut incassum præterfugeret.
Secundus tum impetum fecit pugna strenuus Diomedes
Hasta ærea: infixit autem obfirmatam Pallas Minerva
Imum in ile, ubi cingebatur cinctu.
Ea parte ipsum vulneravit assecutus, cutemque pulchram dilaceravit:

At

Ἐκ δὲ δόρυ σπάσεν αὖτις· ὁ δ' ἔβραχε χάλκεος Ἄρης
Ὅσον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον ἢ δεκάχιλοι
Ἀνέρες ἐν πολέμῳ, ἔριδα ξυνάγοντες Ἄρηος.
Τοὺς δ' ἄρ ὑπὸ τρόμος εἷλεν Ἀχαιούς τε Τρῶάς τε
Δείσαντας· τόσον ἔβραχ' Ἄρης ἄτος πολέμοιο·
Οἵη δ' ἐκ νεφέων ἐρεβεννὴ φαίνεται ἀὴρ
Καύματος ἐξ ἀνέμοιο δυσαέος ὀρνυμένοιο·
Τοῖος Τυδείδῃ Διομήδεϊ χάλκεος Ἄρης
Φαίνεθ' ὁμοῦ νεφέεσσιν ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν.
Καρπαλίμως δ' ἵκανε θεῶν ἕδος αἰπὺν ὄλυμπον·
Πὰρ δὲ Διὶ Κρονίωνι καθέζετο θυμὸν ἀχεύων,
Δεῖξεν δ' ἄμβροτον αἷμα καταῤῥέον ἐξ ὠτειλῆς,
Καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίζῃ ὁρῶν τάδε καρτερὰ ἔργα;
Αἰεί τοι ῥίγιστα θεοὶ τετληότες εἰμὲν
Ἀλλήλων ἰότητι, χάριν δ' ἄνδρεσσι φέροντες.
Σοὶ πάντες μαχόμεσθα· σὺ γὰρ τέκες ἄφρονα κούρην
Οὐλομένην, ᾗτ' αἰὲν ἀήσυλα ἔργα μέμηλεν.
Ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν ὀλύμπῳ,
Σοί τ' ἐπιπείθονται, καὶ δεδμήμεσθα ἕκαστος·
Ταύτην δ' οὔτ' ἔπεϊ προτιβάλλεαι, οὔτέ τι ἔργῳ,
Ἀλλ' ἀνίεις, ἐπεὶ αὐτὸς ἐγείναο παῖδ' ἀΐδηλον,
Ἣ νῦν Τυδέος υἱὸν ὑπέρθυμον Διομήδεα
Μαργαίνειν ἀνέηκεν ἐπ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Κύπριδα μὲν πρῶτον σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ·
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος·
Ἀλλά μ' ὑπήνεικαν ταχέες πόδες· ἦτέ κε δηρὸν
Αὐτοῦ πήματ' ἔπασχον ἐν αἰνῇσιν νεκάδεσσιν,
Ἤ κεν ζὼς ἀμενηνὸς ἔα χαλκοῖο τυπῇσι.
Τὸν δ' ἄρ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Μήτι μοι ἀλλοπρόσαλλε παρεζόμενος μινύριζε·
Ἔχθιστος δέ μοι ἐσσὶ θεῶν οἳ ὄλυμπον ἔχουσιν.
Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε μάχαι τε·
Μητρός τοι μένος ἐστὶν ἀάσχετον, οὐκ ἐπιεικτὸν,
Ἥρης· τὴν μὲν ἐγὼ σπουδῇ δάμνημ' ἐπέεσσιν,
Τῷ σ' ὀΐω κείνης τάδε πάσχειν ἐννεσίῃσιν.
Ἀλλ' οὐ μάν σ' ἔτι δηρὸν ἀνέξομαι ἄλγε' ἔχοντα·
Ἐκ γὰρ ἐμεῦ γένος ἐσσὶ, ἐμοὶ δέ σε γείνατο μήτηρ·
Εἰ δέ τευ ἐξ ἄλλου γε θεῶν γένευ ὧδ' ἀΐδηλος,
Καί κεν δὴ πάλαι ἦσθα ἐνέρτερος Οὐρανιώνων.
Ὣς φάτο, καὶ Παιήον' ἀνώγει ἰήσασθαι·

Τῷ

At haſtam extraxit rurſus : ille autem boabat æreus Mars
Quantum novies mille clamant vel decies mille
Viri in bello , certamen committentes Martis.
Tremor vero occupavit Achivos Trojanoſque
Territos : adeo boavit Mars inſatiabilis belli :
Et qualis ex nubibus nigra apparet caligo
Ab æſtu vento vehementi ingruente :
Talis Tydidæ Diomedi æreus Mars
Apparebat cum nubibus iens in cœlum latum.
Statim vero venit deorum in ſedem excelſum olympum :
Et propter Jovem Saturnium ſedit animo mœrens ,
Oſtenditque immortalem ſanguinem defluentem ex vulnere,
Et lamentans verbis volucribus allocutus eſt ,
  Jupiter pater , non indignaris videns hæc violenta facinora?
Semper ſane acerbiſſima dii paſſi ſumus
Mutuo conſilio , gratificantes nempe hominibus.
Tua gratia omnes pugnamus : tu namque genuiſti dementem filiam
Perniciosam , cui ſemper iniqua opera curæ ſunt.
Alii enim omnes quotquot dii ſunt in olympo ,
Tibi obediunt , & ſubjecti ſumus unuſquiſque :
Hanc autem neque verbo coerces , neque facto ,
Sed indulges , quoniam ipſe genuiſti filiam peſtiferam ,
Quæ nunc Tydei filium inſolentem Diomedem
Furere extimulavit in immortales deos.
Venerem quidem primum cominus vulneravit manu ad carpum :
Sed poſtea in me ipſum irruit deo par :
At me ſubduxerunt veloces pedes : profecto *alioquin* diu
Ibi dolores paſſus fuiſſem inter horrendas cadaverum ſtrages ,
Aut vivus viribus fractus fuiſſem æris ictibus.
  Hunc vero torve intuitus allocutus eſt nubes cogens Jupiter ,
Nequid mihi nunc inconſtans aſſidens queritare :
Inimiciſſimus enim mihi es deorum qui olympum habent.
Semper enim tibi contentioque grata , bellaque pugnæque :
Matris tibi ingenium eſt intolerandum , cedere neſcium ,
Junonis : quam quidem ego ſedulo caſtigo verbis ,
Idcirco te puto illius hæc pati conſiliis.
Sed utique non te amplius diu patiar dolores ferre :
Nam a me genitus es ; mihique te peperit mater :
Quod ſi aliquo ex alio deorum natus eſſes ita improbus ,
Tunc jam pridem fuiſſes inferior Titanibus.
  Sic dixit , & Pæonem juſſit mederi :

Huic

Τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων
Ἠκέσατ'· οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γ' ἐτέτυκτο·
Ὡς δ' ὅτ' ὀπὸς γάλα λευκὸν ἐπειγόμενος συνέπηξεν
Ὑγρὸν ἐόν, μάλα δ' ὦκα περιστρέφεται κυκόωντι·
Ὣς ἄρα καρπαλίμως ἰήσατο θοῦρον Ἄρηα.
Τὸν δ' Ἥβη λοῦσεν, χαρίεντα δὲ εἵματα ἕσσε·
Πὰρ δὲ Διὶ Κρονίωνι καθέζετο κύδεϊ γαίων.
Αἱ δ' αὖθις πρὸς δῶμα Διὸς μεγάλοιο νέοντο
Ἥρη τ' Ἀργείη καὶ ἀλαλκομενηῒς Ἀθήνη,
Παύσασαι βροτολοιγὸν Ἄρην ἀνδροκτασιάων.

ΥΠΟ΄ΘΕΣΙΣ ΤΗ͂Σ Ζ. ΙΛΙΑ΄ΔΟΣ ΤΟΥ͂ ΟΜΗ΄ΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙ΄ΑΣ.

ΤΩ͂Ν θεῶν ἀποστάντων τῆς μάχης, οἱ Ἕλληνες πολλοὺς ἀναιροῦσι τῶν Τρώων. Ἑλένου δὲ συμβουλεύσαντος, Ἕκτωρ εἰς τὴν πόλιν ἄνεισι, καὶ τῇ μητρὶ Ἑκάβῃ κελεύει εὔξασθαι τῇ Ἀθηνᾷ, καὶ ὑποσχέσθαι αὐτῇ δώδεκα βοῶν θυσίαν, ὅπως τὸν Διομήδην ἀποστήσειε τῆς μάχης. τέως δὲ ὄντων αὐτῶν ἐν τῷ πεδίῳ, Γλαῦκος καὶ Διομήδης ἀναγνωρίσαντες φιλίαν πατρικὴν, διαλλάσσουσι τὰ ὅπλα ἀλλήλοις· Ἕκτωρ δὲ διαλεχθεὶς τῇ μητρὶ Ἑκάβῃ, καὶ τῇ γυναικὶ Ἀνδρομάχῃ, σὺν τῷ ἀδελφῷ Ἀλεξάνδρῳ εἰς τὸν πόλεμον ἔξεισιν.

Ζῆτα δ' ἄρ' Ἀνδρομάχης καὶ Ἕκτορος ἔστ' ὀαριστύς.

Τρώων δ' οἰώθη καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή·
Πολλὰ δ' ἄρ' ἔνθα καὶ ἔνθ' ἴθυσε μάχη πεδίοιο,
Ἀλλήλων ἰθυνομένων χαλκήρεα δοῦρα,
Μεσσηγὺς Σιμόεντος ἰδὲ Ξάνθοιο ῥοάων·
Αἴας δὲ πρῶτος Τελαμώνιος, ἕρκος Ἀχαιῶν,
Τρώων ῥῆξε φάλαγγα, φόως δ' ἑτάροισιν ἔθηκεν,
Ἄνδρα βαλὼν ὃς ἄριστος ἐνὶ Θρήκεσσι τέτυκτο,
Υἱὸν Εὐσσώρου Ἀκάμαντ' ἠΰν τε μέγαν τε.
Τόν ῥ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον ἱπποδασείης·
Ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε, πέρησε δ' ἄρ' ὀστέον εἴσω
Αἰχμὴ χαλκείη· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψεν.
Ἄξυλον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης
Τευθρανίδην, ὃς ἔναιεν ἐϋκτιμένῃ ἐν Ἀρίσβῃ,
Ἀφνειὸς βιότοιο, φίλος δ' ἦν ἀνθρώποισι·
Πάντας γὰρ φιλέεσκεν ὁδῷ ἔπι οἰκία ναίων.

Ἀλλά

Huic autem Pæon dolorem mitigantia medicamina inspergens,
Sanavit. nequaquam enim mortalis erat:
Et ut quando lacteus fici succus lac album festino motu in coagulum cogit
Liquidum quod erat, & celerrime circumagitur a miscente:
Sic utique celeriter sanavit impetuosum Martem.
Huncque Hebe lavit, elegantesque vestes induit:
Juxtaque Jovem Saturnium sedit gloria exultans.
Illæ vero rursus ad domum Jovis magni redierunt,
Junoque Argiva & potens auxilio Minerva,
Postquam repressissent hominum pestem Martem a virorum cædibus.

ARGUMENTUM VI. LIBRI ILIADIS HOMERI.

QUum dii a prælio recessissent, Græci multos interficiunt Trojanorum: Heleno autem suadente Hector in urbem ascendit, & matrem Hecubam hortatur, ut vota faciat Minervæ, & polliceatur ipsi duodecim boum sacrificium, *ut* Diomedem averteret a prælio. Interim autem, quum illi essent in campo, Glaucus & Diomedes, agnita paterna amicitia, permutant arma inter se. Hector vero allocutus matrem Hecubam & uxorem Andromacham, cum fratre Alexandro in prælium egreditur.

TRojanorum autem destituta est *deorum auxilio* & Achivorum pugna gravis:
Frequenter vero huc & illuc prorupit impetus prælii per campum,
In se invicem dirigentibus æratas hastas,
Inter Simeontis & Xanthi fluenta:
Ajax autem primus Telamonius, murus Achivorum,
Trojanorum rupit phalangem, salutemque sociis attulit,
Viro percusso qui fortissimus inter Thracas erat,
Filio Eussori Acamante strenuoque magnoque.
Hunc percussit primus in galeæ cono setis equinis densæ:
Inque fronte fixit, & penetravit os intra
Cuspis ærea: ejusque oculos tenebræ cooperuerunt.
Axylum autem interfecit pugna strenuus Diomedes
Teuthranidem, qui habitabat bene structa in Arisba,
Dives opum, & benignus erat hominibus:
Omnes enim excipiebat comiter ad viam *sitas* ædes habitans.

Ἀλλά οἱ οὔτις τῶν γε τότ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
Πρόσθεν ὑπαντιάσας· ἀλλ' ἄμφω θυμὸν ἀπηύρα,
Αὐτὸν καὶ θεράποντα Καλήσιον, ὅς ῥα τόθ' ἵππων
Ἔσκεν ὑφηνίοχος. τὼ δ' ἄμφω γαῖαν ἐδύτην.
Δρῆσον δ' Εὐρύαλος καὶ Ὀφέλτιον ἐξενάριξε·
Βῆ δὲ μετ' Αἴσηπον καὶ Πήδασον, οὕς ποτε νύμφη
Νηῒς Ἀβαρβαρέη τέκ' ἀμύμονι Βουκολίωνι.
Βουκολίων δ' ἦν υἱὸς ἀγαυοῦ Λαομέδοντος
Πρεσβύτατος γενεῇ, σκότιον δέ ἑ γείνατο μήτηρ·
Ποιμαίνων δ' ἐπ' ὄεσσι μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ·
Ἡ δ' ὑποκυσαμένη διδυμάονε γείνατο παῖδε.
Καὶ μὲν τῶν ὑπέλυσε μένος καὶ φαίδιμα γυῖα
Μηκιστηϊάδης, καὶ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα.
Ἀστύαλον δ' ἄρ' ἔπεφνε μενεπτόλεμος Πολυποίτης.
Πιδύτην δ' Ὀδυσεὺς Περκώσιον ἐξενάριξεν
Ἔγχεϊ χαλκείῳ· Τεῦκρος δ' Ἀρετάονα δῖον.
Ἀντίλοχος δ' Ἄβληρον ἐνήρατο δουρὶ φαεινῷ
Νεστορίδης· Ἔλατον δὲ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Ναῖε δὲ Σατνιόεντος ἐϋρρείταο παρ' ὄχθας
Πήδασιν αἰπεινήν. Φύλακον δ' ἕλε Λήϊτος ἥρως
Φεύγοντ'· Εὐρύπυλος δὲ Μελάνθιον ἐξενάριξεν·
Ἄδρηστον δ' ἄρ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
Ζωὸν ἕλ'· ἵππω γάρ οἱ ἀτυζομένω πεδίοιο
Ὄζῳ ἐνὶ βλαφθέντε μυρικίνῳ, ἀγκύλον ἅρμα
Ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ, αὐτὼ μὲν ἐβήτην
Πρὸς πόλιν, ᾗπερ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι φοβέοντο·
Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκυλίσθη
Πρηνὴς ἐν κονίῃσιν ἐπὶ στόμα· πὰρ δέ οἱ ἔστη
Ἀτρείδης Μενέλαος, ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος.
Ἄδρηστος δ' ἄρ' ἔπειτα λαβὼν ἐλίσσετο γούνων,
Ζώγρει Ἀτρέος υἱέ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα.
Πολλὰ δ' ἐν ἀφνειοῦ πατρὸς κειμήλια κεῖται,
Χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος,
Τῶν κέν τοι χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα
Αἴκεν ἐμὲ ζωὸν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθε·
Καὶ δή μιν τάχ' ἔμελλε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
Δώσειν ᾧ θεράποντι καταξέμεν. ἀλλ' Ἀγαμέμνων
Ἀντίος ἦλθε θέων, καὶ ὁμοκλήσας, ἔπος ηὔδα,
Ὦ πέπον, ὦ Μενέλαε, τίη δὲ σὺ κήδεαι αὕτως
Ἀνδρῶν; ἦ σοὶ ἄριστα πεποίηται κατὰ οἶκον.

Πρὸς

Sed ab eo nullus horum tunc depulit tristem interitum,
Ante *eum hosti* occurrens: sed ambos anima privavit,
Ipsum & famulum Calesium, qui tunc equorum
Erat auriga: hique ambo terram subierunt.
Dresum autem Euryalus & Opheltium interfecit:
Perrexitque ad Æsepum & Pedasum, quos quondam nympha
Nais Abarbarea pepererat insigni Bucolioni.
Bucolion autem erat filius clari Laomedontis
Maximus natu, & spurium ipsum pepererat mater:
Pastor autem cum esset inter oves mixtus est amore & concubitu:
Ea vero gravida facta gemellos peperit filios:
Et quidem horum solvit robur & pulchra membra
Mecisteiades, & ab humeris arma detraxit.
Astyalum item occidit militiæ tolerans Polypœtes.
Pidytem vero Ulysses Percosium interfecit
Hasta ærea: Teucerque Aretaonem nobilem.
At Antilochus Ablerum interemit hasta splendenti
Nestorides: Elatum vero rex virorum Agamemnon:
Habitabat autem Satnioentis limpidi apud ripas
Pedasum altam. Phylacum autem interemit Leitus heros
Fugientem: Eurypilus autem Melanthium interfecit:
Adrestum vero deinde pugna strenuus Menelaus
Vivum cepit: equi enim ipsius pavore attoniti *fugientes* per campum
Ad ramum impediti myricinum, curvo curru
Fracto in summo temone, ipsi quidem contenderunt
Versus urbem, quo alii pavore attoniti fugiebant:
Ipse autem de curru juxta rotam devolutus est
Pronus in pulverem in os: apud autem ipsum stetit
Atrides Menelaus, tenens longam hastam:
Adrestus vero deinde amplexus supplex orabat genua,
Vivum cape Atrei fili, & dignum accipe liberationis pretium.
Multæ enim in divitis patris *domo* res pretiosæ reconditæ jacent,
Æsque, aurumque, varioque artificio elaboratum ferrum,
Ex quibus certe tibi largietur pater infinita dona liberationis ergo,
Si me vivum *esse* audiverit ad naves Achivorum.
Sic dixit. huicque animum in pectoribus flectebat:
Et jam ipsum mox erat veloces ad naves Achivorum
Daturus famulo deducendum: verum Agamemnon
Obvius venit currens, & minaciter clamans, verba fecit,
O mollis, o Menelae, curnam tu sollicitus es ita *de servandis*
Hominibus? nisi tibi optime res gesta est domi

Πρὸς Τρώων· τῶν μή τις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
Χεῖράς θ' ἡμετέρας· μηδ' ὅντινα γαστέρι μήτηρ
Κοῦρον ἐόντα φέροι, μηδ' ὃς φύγοι· ἀλλ' ἅμα πάντες
Ἰλίου ἐξαπολοίατ' ἀκήδεστοι καὶ ἄφαντοι.
 Ὣς εἰπὼν ἔτρεψεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως,
Αἴσιμα παρειπών. ὁ δ' ἀπὸ ἕθεν ὤσατο χειρὶ
Ἥρω' Ἄδρηστον· τὸν δὲ κρείων Ἀγαμέμνων
Οὖτα κατὰ λαπάρην· ὁ δ' ἀνετράπετ'. Ἀτρείδης δὲ
Λὰξ ἐν στήθεσι βὰς ἐξέσπασε μείλινον ἔγχος.
Νέστωρ δ' Ἀργείοισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας,
 Ὦ φίλοι ἥρωες Δαναοὶ θεράποντες Ἄρηος,
Μή τις νῦν ἐνάρων ἐπιβαλλόμενος, μετόπισθε
Μιμνέτω, ὥς κεν πλεῖστα φέρων ἐπὶ νῆας ἵκηται·
Ἀλλ' ἄνδρας κτείνωμεν· ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἕκηλοι
Νεκροὺς ἀμπεδίον συλήσετε τεθνειῶτας.
 Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Ἔνθα κεν αὖτε Τρῶες ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Ἴλιον εἰσανέβησαν ἀναλκείῃσι δαμέντες,
Εἰ μὴ ἄρ' Αἰνείᾳ τε καὶ Ἕκτορι εἶπε παραστὰς
Πριαμίδης Ἕλενος, οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος,
 Αἰνεία τε καὶ Ἕκτορ, ἐπεὶ πόνος ὔμμι μάλιστα
Τρώων καὶ Λυκίων ἐγκέκλιται, οὕνεκ' ἄριστοι
Πᾶσαν ἐπ' ἰθύν ἐστε μάχεσθαί τε φρονέειν τε,
Στῆτ' αὐτοῦ, καὶ λαὸν ἐρυκάκετε πρὸ πυλάων,
Πάντη ἐποιχόμενοι, πρὶν αὖτ' ἐν χερσὶ γυναικῶν
Φεύγοντας πεσέειν, δηΐοισι δὲ χάρμα γενέσθαι·
Αὐτὰρ ἐπεί κε φάλαγγας ἐποτρύνητον ἁπάσας,
Ἡμεῖς μὲν Δαναοῖσι μαχησόμεθ' αὖθι μένοντες,
Καὶ μάλα τειρόμενοί περ· ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει·
Ἕκτορ ἀτὰρ σὺ πόλινδε μετέρχεο, εἰπὲ δ' ἔπειτα
Μητέρι σῇ καὶ ἐμῇ· ἡ δὲ ξυνάγουσα γεραιὰς,
Νηὸν Ἀθηναίης γλαυκώπιδος ἐν πόλει ἄκρῃ,
Οἴξασα κληῖδι θύρας ἱεροῖο δόμοιο,
Πέπλον ὅς οἱ δοκέει χαριέστατος ἠδὲ μέγιστος
Εἶναι ἐνὶ μεγάροις, καί οἱ πολὺ φίλτατος αὐτῇ,
Θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο·
Καί οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ
Ἤνις, ἠκέστας ἱερευσέμεν, αἴκ' ἐλεήσῃ
Ἄστυ τε, καὶ Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα,
Αἴκεν Τυδέος υἱὸν ἀπόσχῃ Ἰλίου ἱρῆς,
Ἄγριον αἰχμητὴν, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο.

Ὃν

Per Trojanos: horum nullus effugiat grave exitium,
Manusque nostras: ne quidem quem in utero mater
Infantem gestet, ne is quidem effugiat: sed simul omnes
Ex Ilio funditus pereant insepulti & inglorii.
Sic locutus immutavit fratris mentem heros,
Recte monens. Is autem a se depulit manu
Heroem Adrestum: & hunc rex Agamemnon
Vulneravit ad ile: ille vero resupinatus est. Atrides autem
Pede pectoribus imposito extrahit fraxineam hastam.
Nestor autem Argivos hortabatur altum clamans,
O amici heroes Danai famuli Martis,
Ne quis nunc exuviarum cupidus, pone
Maneat, ut plurima ferens ad naves redeat:
Sed viros interficiamus: postea autem & illis otiosi
Corpora per campum spoliabitis mortua.
Sic fatus, concitavit ardorem & animum cujusque.
Tum vero fortasse Trojani bellicosis ab Achivis
Intra Ilium se recepissent ignavia domiti,
Nisi Æneæque & Hectori dixisset adstans
Priamides Helenus, augurum longe præstantissimus,
Æneaque & Hector, quoniam labor in vos maxime
Trojanorum & Lyciorum incumbit, quia præstantissimi
Omnem ad conatum estis & ad pugnandum & ad consulendum,
State istic, & copias continete ante portas,
Quoquoversum discurrentes, prius quam in complexu uxorum
Fugientes cadant, & hostibus ludibrio fiant:
Verum postquam phalanges cohortati fueritis omnes,
Nos quidem adversus Danaos pugnabimus hic manentes,
Quamvis valde pressi: necessitas enim urget:
Cæterum Hector tu urbem adi, & dic tum
Matri tuæ & meæ: ea congregans matronas,
In templum Minervæ oculos cæsiæ in arce summa,
Apertis clave valvis sacræ ædis,
Peplum quod sibi videtur elegantissimum & maximum
Esse in ædibus, & sibimet longe charissimum,
Ponat Minervæ ad genua pulchræ comas:
Et ei voveat *se* duodecim boves in templo
Integras, jugum non passas, sacrificaturam, si miserata fuerit
Urbemque, & Trojanorum uxores & infantes liberos,
Si Tydei filium averterit ab Ilio sacra,
Ferocem bellatorem, violentum artificem fugandi *hostes*:

Ὃν δὴ ἐγὼ κάρτιστον Ἀχαιῶν φημὶ γενέσθαι.
Οὐδ' Ἀχιλῆά ποθ' ὧδέ γ' ἐδείδιμεν ὄρχαμον ἀνδρῶν,
Ὅνπερ φασὶ θεᾶς ἐξέμμεναι· ἀλλ' ὅδε λίην
Μαίνεται, οὐδέ τις οἱ δύναται μένος ἰσοφαρίζειν.
Ὣς ἔφαθ'. Ἕκτωρ δ' οὔτι κασιγνήτῳ ἀπίθησεν·
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε·
Πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα, κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντη,
Ὀτρύνων μαχέσασθαι· ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν.
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπεχώρησαν, λῆξαν δὲ φόνοιο·
Φὰν δέ τιν' ἀθανάτων ἐξ οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Τρωσὶν ἀλεξήσοντα κατελθέμεν, ὡς ἐλέλιχθεν.
Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας,
Τρῶες ὑπέρθυμοι, τηλεκλειτοί τ' ἐπίκουροι,
Ἀνέρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς,
Ὄφρ' ἂν ἐγὼ βείω προτὶ Ἴλιον, ἠδὲ γέρουσιν
Εἴπω βουλευτῇσι καὶ ἡμετέρῃς ἀλόχοισι,
Δαίμοσιν ἀρήσασθαι, ὑποσχέσθαι δ' ἑκατόμβας.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ἀμφὶ δέ μιν σφυρὰ τύπτε καὶ αὐχένα δέρμα κελαινὸν,
Ἄντυξ ἣ πυμάτη θέεν ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης.
Γλαῦκος δ' Ἱππολόχοιο πάϊς καὶ Τυδέος υἱὸς
Ἐς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τὸν πρότερος προσέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Τίς δὲ σύ ἐσσι φέριστε καταθνητῶν ἀνθρώπων;
Οὐ μὲν γάρ ποτ' ὄπωπα μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
Τὸ πρίν. ἀτὰρ μὲν νῦν γε πολὺ προβέβηκας ἁπάντων
Σῷ θάρσει, ὅτ' ἐμὸν δολιχόσκιον ἔγχος ἔμεινας.
Δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσιν.
Εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ εἰλήλουθας,
Οὐκ ἂν ἔγωγε θεοῖσιν ἐπουρανίοισι μαχοίμην.
Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱὸς κρατερὸς Λυκόοργος
Δὴν ἦν, ὅς ῥα θεοῖσιν ἐπουρανίοισιν ἔριζεν.
Ὅς ποτε μαινομένοιο Διωνύσοιο τιθήνας
Σεῦε κατ' ἠγάθεον Νυσήϊον· αἱ δ' ἅμα πᾶσαι
Θύσθλα χαμαὶ κατέχευαν, ὑπ' ἀνδροφόνοιο Λυκούργου
Θεινόμεναι βουπλῆγι. Διώνυσος δὲ φοβηθεὶς
Δύσεθ' ἁλὸς κατὰ κῦμα· Θέτις δ' ὑπεδέξατο κόλπῳ
Δειδιότα· κρατερὸς γὰρ ἔχε τρόμος ἀνδρὸς ὁμοκλῇ.
Τῷ μὲν ἔπειτ' ὀδύσαντο θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,

Καί

Quem jam ego fortissimum Achivorum arbitror esse:
Ne Achillem quidem unquam sic timuimus ducem virorum,
Quem ajunt e dea *natum* esse: sed hic valde
Furit, neque quisquam ei potest animis par esse.
Sic dixit. Hector autem nequaquam fratri non obsecutus est.
Sed statim de curru cum armis desiliit humi:
Et vibrans acutas hastas, per exercitum ibat quoquoversum,
Concitans ad pugnandum: suscitavit autem prælium grave.
Illi vero conversi sunt *a fuga*, & obstiterunt Achivis.
Argivi autem pedem retulerunt, & desierunt a cæde:
Existimabant enim aliquem immortalium de cœlo stellifero
Trojanis auxiliaturum descendisse, eo quod ita conversi sunt.
Hector autem Trojanos hortabatur, altum inclamans,
Trojani animosi, & e longinquo vocati auxiliares,
Viri estote amici, & revocate strenuam fortitudinem,
Tantisper dum ego ivero ad Ilium, & senibus
Dixero consiliariis & nostris uxoribus,
Diis ut supplicent, voveantque hecatombas.
Sic locutus, abiit galeatus Hector.
Circum autem ipsum malleolos pulsabat & cervicem corium nigrum,
Ora quæ extrema currebat circa scutum umbonem habens.
Glaucus autem Hippolochi natus & Tydei filius
In medium utriusque aciei coierunt cupidi pugnæ.
Hi autem cum jam prope essent invicem invasuri,
Hunc prior allocutus est pugna strenuus Diomedes,
Quisnam tu es fortissime mortalium hominum?
Non enim unquam vidi *te* in pugna viros nobilitante
Antehac, atqui nunc longe præcessisti cunctos
Tua confidentia, quippe qui meam longam hastam expectasti.
Infelicium vero filii meo robori occurrunt.
Si vero quis immortalium de cœlo venisti,
Non ego cum diis cœlestibus pugnavero.
Nam ne Dryantis quidem filius fortis Lycurgus
Diu vixit, qui cum diis cœlestibus contendebat.
Qui olim furentis Bacchi nutrices
Persequebatur per sacrum Nysseium: illæ vero simul omnes
Thyrsos humi projecerunt, ab homicida Lycurgo
Percussæ securi, & Bacchus fugatus
Subiit maris undam: Thetis autem excepit sinu
Timentem: vehemens enim occupaverat tremor ob viri comminationem.
Huic quidem postea irati sunt dii beate viventes,

Καί μιν τυφλὸν ἔθηκε Κρόνου παῖς· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Ἦν, ἐπεὶ ἀθανάτοισιν ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν.
Οὐδ' ἂν ἐγὼ μακάρεσσι θεοῖς ἐθέλοιμι μάχεσθαι.
Εἰ δέ τίς ἐσσι βροτῶν οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσιν,
Ἆσσον ἴθ', ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἵκηαι.
Τὸν δ' αὖθ' Ἱππολόχοιο προσηύδα φαίδιμος υἱός·
Τυδείδη μεγάθυμε, τίη γενεὴν ἐρεείνεις;
Οἵη περ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.
Φύλλα τὰ μέν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη
Τηλεθόωσα φύει, ἔαρος δ' ἐπιγίγνεται ὥρη·
Ὣς ἀνδρῶν γενεὴ, ἡ μὲν φύει, ἡ δ' ἀπολήγει.
Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, ὄφρ' εὖ εἰδῇς
Ἡμετέρην γενεὴν, (πολλοὶ δέ μιν ἄνδρες ἴσασιν.)
Ἔστι πόλις Ἐφύρη μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο·
Ἔνθα δὲ Σίσυφος ἔσκεν, ὃ κέρδιστος γένετ' ἀνδρῶν,
Σίσυφος Αἰολίδης· ὁ δ' ἄρα Γλαῦκον τέκεθ' υἱόν.
Αὐτὰρ Γλαῦκος ἔτικτεν ἀμύμονα Βελλεροφόντην·
Τῷ δὲ θεοὶ κάλλος τε καὶ ἠνορέην ἐρατεινὴν
Ὤπασαν· αὐτάρ οἱ Προῖτος κάκ' ἐμήσατο θυμῷ·
Ὅς ῥ' ἐκ δήμου ἔλασσεν, ἐπεὶ πολὺ φέρτερος ἦεν
Ἀργείων· Ζεὺς γάρ οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ ἐδάμασσε.
Τῷ δὲ γυνὴ Προίτου ἐπεμήνατο δῖ' Ἄντεια
Κρυπταδίῃ φιλότητι μιγήμεναι· ἀλλὰ τὸν οὔτι
Πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέοντα δαΐφρονα Βελλεροφόντην.
Ἡ δὲ ψευσαμένη Προῖτον βασιλῆα προσηύδα,
Τεθναίης ὦ Προῖτ' ἢ κάκτανε Βελλεροφόντην,
Ὅς μ' ἔθελεν φιλότητι μιγήμεναι οὐκ ἐθελούσῃ.
Ὣς φάτο. τὸν δὲ ἄνακτα χόλος λάβεν, οἷον ἄκουσε·
Κτεῖναι μέν ῥ' ἀλέεινε, (σεβάσσατο γὰρ τόγε θυμῷ)
Πέμπε δέ μιν Λυκίηνδε, πόρεν δ' ὅγε σήματα λυγρὰ,
Γράψας ἐν πίνακι πτυκτῷ θυμοφθόρα πολλά.
Δεῖξαι δ' ἠνώγει ᾧ πενθερῷ, ὄφρ' ἀπόλοιτο.
Αὐτὰρ ὁ βῆ Λυκίηνδε θεῶν ὑπ' ἀμύμονι πομπῇ·
Ἀλλ' ὅτε δὴ Λυκίην ἷξε, Ξάνθον τε ῥέοντα,
Προφρονέως μιν τῖεν ἄναξ Λυκίης εὐρείης·
Ἐννῆμαρ ξείνισσε, καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσεν·
Ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καὶ τότε μιν ἐρέεινε, καὶ ᾔτεε σῆμα ἰδέσθαι
Ὅ, ττί ῥά οἱ γαμβροῖο παρὰ Προίτοιο φέροιτο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σῆμα κακὸν παρεδέξατο γαμβροῦ,
Πρῶτον μέν ῥα Χίμαιραν ἀμαιμακέτην ἐκέλευσε

Et eum excæcavit Saturni filius: nec amplius diu
Vixit, quoniam immortalibus inviſus erat omnibus diis.
Neque ego cum beatis diis velim pugnare.
Si vero quis es mortalium qui telluris fructu veſcuntur,
Propius accede, ut ocius mortis ad metas pervenias.
Hunc viciſſim Hippolochi allocutus eſt illuſtris filius,
Tydide magnanime, cur genus percontaris?
Qualis foliorum generatio, talis & hominum.
Folia hæc quidem ventus humi fundit, alia vero ſylva
Germinans producit, veris autem ſuccreſcunt tempore:
Sic hominum generatio, hæc naſcitur, illa deſinit.
Si vero vis & hæc diſcere, ut bene cognoſcas
Noſtram ſtirpem, (multi autem eam homines norunt.)
Eſt urbs Ephyra in receſſu Argi equorum altricis:
Ibi autem Siſyphus fuit, qui vaferrimus fuit mortalium,
Siſyphus Æolides: qui Glaucum genuit filium.
Verum Glaucus genuit laudatiſſimum Bellerophontem:
Huic autem dii pulchritudinemque & virtutem amabilem
Præbuerunt: ſed ei Prœtus mala molitus eſt animo:
Qui e civitate expulit, quoniam multo potentiſſimus erat
Argivorum. Jupiter enim ejus ſceptro ſubdiderat.
Cum hoc autem uxor Prœti furioſe cupivit nobilis Antia
Furtivo concubitu miſceri: ſed huic neutiquam
Perſuaſit bona mente prædito prudenti Bellerophonti.
At illa mentita Prœtum regem allocuta eſt,
Moriendum tibi ſtatue o Prœte, vel interfice Bellerophontem,
Qui mecum voluit concubitu miſceri invita.
Sic dixit. regem vero ira occupavit, ut audivit:
Interficere quidem nolebat, (religioni enim habuit id ejus animus)
Sed miſit eum in Lyciam, deditque is literas pernicioſas,
Scribens in tabella complicata exitialia multa:
Oſtendere autem juſſit ſuo ſocero, quo periret.
Ille vero abiit in Lyciam deorum fauſto comitatu:
Sed quando jam ad Lyciam pervenerat, Xanthumque fluentem,
Propenſo animo eum honoravit rex Lyciæ latæ:
Novemdiali hoſpitio excepit, & novem boves ſacrificavit:
Verum ut jam decima apparuit roſeis digitis aurora,
Tum eum interrogavit, & petiit literas videre
Quas ſibi genero a Prœto ferebat.
At poſtquam literas exitiales accepit generi,
Primum quidem Chimæram inexpugnabilem *eum* juſſit

Πεφνέμεν· ἡ δ' ἄρ' ἔην θεῖον γένος, οὐδ' ἀνθρώπων,
Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα,
Δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο.
Καὶ τὴν μὲν κατέπεφνε, θεῶν τεράεσσι πιθήσας.
Δεύτερον αὖ, Σολύμοισι μαχέσατο κυδαλίμοισι.
Καρτίστην δὴ τήν γε μάχην φάτο δύμεναι ἀνδρῶν.
Τὸ τρίτον αὖ, κατέπεφνεν Ἀμαζόνας ἀντιανείρας.
Τῷ δ' ἄρ' ἀνερχομένῳ πυκινὸν δόλον ἄλλον ὕφαινε·
Κρίνας ἐκ Λυκίης εὐρείης φῶτας ἀρίστους,
Εἷσε λόχον· τοὶ δ' οὔτι πάλιν οἶκόνδε νέοντο·
Πάντας γὰρ κατέπεφνεν ἀμύμων Βελλεροφόντης·
Ἀλλ' ὅτε δὴ γίγνωσκε θεοῦ γόνον ἠῢν ἐόντα,
Αὐτοῦ μιν κατέρυκε, δίδου δ' ὅγε θυγατέρα ἥν·
Δῶκε δέ οἱ τιμῆς βασιληΐδος ἥμισυ πάσης.
Καὶ μέν οἱ Λύκιοι τέμενος τάμον ἔξοχον ἄλλων,
Καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμοιτο·
Ἡ δ' ἔτεκε τρία τέκνα δαΐφρονι Βελλεροφόντῃ,
Ἴσανδρόν τε καὶ Ἱππόλοχον καὶ Λαοδάμειαν.
Λαοδαμείῃ μὲν παρελέξατο μητίετα Ζεύς·
Ἡ δ' ἔτεκ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα χαλκοκορυστήν·
Ἀλλ' ὅτε δὴ κἀκεῖνος ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν,
Ἤτοι ὁ καππεδίον τὸ Ἀλήϊον οἶος ἀλᾶτο,
Ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων·
Ἴσανδρον δέ οἱ υἱὸν Ἄρης ἆτος πολέμοιο
Μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανε κυδαλίμοισι.
Τὴν δὲ χολωσαμένη χρυσήνιος Ἄρτεμις ἔκτα.
Ἱππόλοχος δέ μ' ἔτικτε, καὶ ἐκ τοῦ φημὶ γενέσθαι.
Πέμπε δέ μ' ἐς Τροίην, καί μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλεν
Αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων·
Μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν, οἳ μέγ' ἄριστοι
Ἔν τ' Ἐφύρῃ ἐγένοντο καὶ ἐν Λυκίῃ εὐρείῃ·
Ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι.
Ὣς φάτο. γήθησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.
Ἔγχος μὲν κατέπηξεν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
Αὐτὰρ ὁ μειλιχίοισι προσηύδα ποιμένα λαῶν,
Ἦ ῥά νύ μοι ξεῖνος πατρώϊός ἐσσι παλαιός.
Οἰνεὺς γάρ ποτε δῖος ἀμύμονα Βελλεροφόντην
Ξείνισ' ἐνὶ μεγάροισιν, ἐείκοσιν ἤματ' ἐρύξας.
Οἱ δὲ καὶ ἀλλήλοισι πόρον ξεινήϊα καλά·
Οἰνεὺς μὲν ζωστῆρα δίδου φοίνικι φαεινόν,
Βελλεροφόντης δὲ χρύσεον δέπας ἀμφικύπελλον·

Καί

Interficere: hæc autem erat divinum genus, non hominum,
Ante leo, post autem draco, media vero capra,
Magnam spirans ignis vim ardentis.
Et hanc quidem interfecit deorum prodigiis fretus.
Secundo vero, cum Solymis pugnavit inclytis:
Acerrimam certe hanc pugnam dicebat *se* iniisse hominum.
Tertio vero, interfecit Amazonas viragines.
Huic autem redeunti callidam fraudem aliam struebat:
Delectis ex Lycia lata viris fortissimis,
Collocavit insidias: ii vero nequaquam rursus domum redierunt:
Omnes enim interfecit eximius Bellerophontes:
Sed quando jam cognorat *hunc* dei sobolem præclaram esse,
Illic eum detinuit, deditque is filiam suam:
Deditque ei honoris regii dimidium totius.
Quin & ei Lycii portionem agri dederunt separatam præstantem cæteris,
Bonam arboribus & arvis, ut coleret:
Hæc vero peperit tres liberos prudenti Bellerophonti,
Isandrumque & Hippolochum & Laodamiam.
Cum Laodamia quidem concubuit providus Jupiter:
Hæc autem peperit deo parem Sarpedona bellicosum:
Sed quando jam & ille invisus fuit omnibus diis,
Ille quidem campum Aleium solus pererrabat,
Suum animum exedens, celebritatem hominum vitans:
Isandrum vero ejus filium Mars insatiabilis belli
Pugnantem cum Solymis interfecit inclytis.
Hanc autem irata aureas habenas tractans Diana occidit.
Hippolochus vero me genuit, & ex hoc dico *me* natum esse.
Misit autem me ad Trojam, & mihi bene multa mandavit
Ut semper fortissime rem gererem, & antecellerem aliis:
Neque genus patrum dedecorarem, qui quam fortissimi
Inque Ephyra extiterunt & in Lycia lata:
Hoc tibi ex genereque & sanguine glorior esse.
  Sic dixit. lætatus autem est pugna strenuus Diomedes.
Hastam quidem defixit in terram almam,
Cæterum blandis *verbis* allocutus est pastorem populorum,
  Certe mihi hospes paternus es vetus:
Oeneus enim olim nobilis eximium Bellerophontem
Hospitio accepit in ædibus viginti dies retentum:
Hi autem sibi mutuo dederunt xenia pulchra:
Oeneus quidem balteum dedit puniceo colore fulgentem,
Bellerophontes autem aureum poculum rotundum:

Καί μιν ἐγὼ κατέλειπον ἰὼν ἐν δώμασ' ἐμοῖσι.
Τυδέα δ' οὐ μέμνημαι· ἐπεί μ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα
Κάλλιφ', ὅτ' ἐν Θήβῃσιν ἀπώλετο λαὸς Ἀχαιῶν.
Τῷ νῦν σοὶ μὲν ἐγὼ ξεῖνος φίλος Ἄργεϊ μέσσῳ
Εἰμί, σὺ δ' ἐν Λυκίῃ, ὅτε κεν τῶν δῆμον ἵκωμαι.
Ἔγχεσι δ' ἀλλήλων ἀλεώμεθα καὶ δι' ὁμίλου.
Πολλοὶ μὲν γὰρ ἐμοὶ Τρῶες κλειτοί τ' ἐπίκουροι,
Κτείνειν ὅν κε θεός γε πόρῃ καὶ ποσσὶ κιχείω·
Πολλοὶ δ' αὖ σοὶ Ἀχαιοὶ, ἐναιρέμεν ὅν κε δύνηαι.
Τεύχεα δ' ἀλλήλοις ἐπαμείψομεν, ὄφρα καὶ οἵδε
Γνῶσιν ὅτι ξεῖνοι πατρώϊοι εὐχόμεθ' εἶναι.
Ὣς ἄρα φωνήσαντε, καθ' ἵππων ἀΐξαντε,
Χεῖράς τ' ἀλλήλων λαβέτην, καὶ πιστώσαντο.
Ἔνθ' αὖτε Γλαύκῳ Κρονίδης φρένας ἐξέλετο Ζεύς,
Ὃς πρὸς Τυδείδην Διομήδεα τεύχε' ἄμειβε,
Χρύσεα χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων.
Ἕκτωρ δ' ὡς Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκανεν,
Ἀμφ' ἄρα μιν Τρώων ἄλοχοι θέον ἠδὲ θύγατρες,
Εἰρόμεναι παῖδάς τε, κασιγνήτους τε, ἔτας τε,
Καὶ πόσιας· ὁ δ' ἔπειτα θεοῖς εὔχεσθαι ἀνώγει
Πάσας ἑξείης· πολλῇσι δὲ κήδε' ἐφῆπτο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο δόμον περικαλλέ' ἵκανε,
Ξεστῇς αἰθούσῃσι τετυγμένον, αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
Πεντήκοντ' ἔνεσαν θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο,
Πλησίον ἀλλήλων δεδμημένοι· ἔνθα δὲ παῖδες
Κοιμῶντο Πριάμοιο παρὰ μνηστῇς ἀλόχοισι·
Κουράων δ' ἑτέρωθεν ἐναντίοι ἔνδοθεν αὐλῆς
Δώδεκ' ἔσαν τέγεοι θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο,
Πλησίοι ἀλλήλων δεδμημένοι· ἔνθα δὲ γαμβροὶ
Κοιμῶντο Πριάμοιο παρ' αἰδοίῃς ἀλόχοισιν·
Ἔνθα οἱ ἠπιόδωρος ἐναντίη ἤλυθε μήτηρ,
Λαοδίκην ἐσάγουσα, θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην·
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τέκνον, τίπτε λιπὼν πόλεμον θρασὺν εἰλήλουθας;
Ἦ μάλα δὴ τείρουσι δυσώνυμοι υἷες Ἀχαιῶν,
Μαρνάμενοι περὶ ἄστυ. σὲ δ' ἐνθάδε θυμὸς ἀνῆκεν
Ἐλθόντ' ἐξ ἄκρης πόλιος Διὶ χεῖρας ἀνασχεῖν;
Ἀλλὰ μέν' ὄφρα κέ τοι μελιηδέα οἶνον ἐνείκω,
Ὡς σπείσῃς Διὶ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
Πρῶτον· ἔπειτα δέ κ' αὐτὸς ὀνήσεαι, αἴ κε πίῃσθα.
Ἀνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει,

Ὡς

Et id ego reliqui, cum proficiscerer, in ædibus meis.
Tydeum autem non memini: quoniam me adhuc parvulum
Reliquit, quando ad Thebas perierunt copiæ Achivorum.
Quare nunc tibi quidem ego hospes amicus Argo medio
Sum, tu autem in Lycia, quando eam ad gentem venero.
Hastis vero alter alterum *petere* vitemus & in turba.
Multi enim mihi Trojani inclytique socii,
Quorum occidam quemcunque deus obtulerit & pedibus assequutus fuero:
Multi autem vicissim tibi Achivi, *quorum* interficias quemcunque poteris.
Arma vero inter nos permutemus, ut & hi
Cognoscant quod hospites paterni ferimur esse.
Sic ergo loquuti, ex equis desilientes,
Manusque mutuo prehenderunt, & fidem dederunt.
Tum vero Glauco Saturnius mentem ademit Jupiter,
Qui cum Tydide Diomede arma permutavit,
Aurea æneis, centum boves valentia novem boves valentibus.
Hector autem ut ad Scæasque portas & fagum pervenit,
Circa eum Trojanorum uxores currebant & filiæ,
Percontantes de filiisque, fratribusque, amicisque,
Et maritis: ille vero diis supplicare jussit
Omnes ordine: multis autem mala impendebant.
Sed quando jam Priami domum perpulchram pervenerat,
Politis porticibus extructam, in ea autem
Quinquaginta inerant thalami ex polito lapide,
Prope se invicem strati: ubi scilicet filii
Cubabant Priami apud justas uxores:
Filiarum autem e regione oppositi intra atrium
Duodecim erant sub tecto thalami polito lapide,
Prope se invicem strati: ubi & generi
Cubabant Priami apud pudicas uxores:
Ibi ei mitis obvia venit mater,
Ad Laodicen iens, filiarum forma præstantissimam.
Inque ejus hæsit manu, verbaque fecit, & compellavit,
Fili, cur relicto prælio aspero venisti?
Certe valde jam premunt detestandi Achivi,
Pugnantes circa urbem. Te autem huc animus impulit
Ut veniens ex summa arce Jovis manus extenderes.
Sed mane dum dulce vinum afferam,
Ut libes Jovi patri & cæteris immortalibus
Primum: deinde ipse quoque reficiaris, si biberis:
Viro enim defatigato robur valde vinum auget,

Ὡς τύνη κέκμηκας ἀμύνων σοῖσιν ἔτῃσι.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Μή μοι οἶνον ἄειρε μελίφρονα, πότνια μῆτερ,
Μή μ' ἀπογυιώσῃς, μένεος δ' ἀλκῆς τε λάθωμαι.
Χερσὶ δ' ἀνίπτοισι Διῒ λείβειν αἴθοπα οἶνον
Ἅζομαι· οὐδέ πῃ ἔστι κελαινεφέϊ Κρονίωνι
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον εὐχετάασθαι.
Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγελείης
Ἔρχεο σὺν θυέεσσιν, ἀολλίσσασα γεραιάς·
Πέπλον δ' ὅστις τοι χαριέστατος ἠδὲ μέγιστος
Ἔστιν ἐνὶ μεγάρῳ, καί τοι πολὺ φίλτατος αὐτῇ,
Τὸν θὲς Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο,
Καί οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ,
Ἤνις, ἠκέστας ἱερευσέμεν, αἴκ' ἐλεήσῃ
Ἄστυ τε καὶ Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα,
Αἴκεν Τυδέος υἱὸν ἀπόσχῃ Ἰλίου ἱρῆς,
Ἄγριον αἰχμητὴν, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο.
Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγελείης
Ἔρχευ· ἐγὼ δὲ Πάριν μετελεύσομαι, ὄφρα καλέσσω,
Αἴκ' ἐθέλησ' εἰπόντος ἀκουέμεν· ὥς κέν οἱ αὖθι
Γαῖα χάνοι· μέγα γάρ μιν Ὀλύμπιος ἔτρεφε πῆμα
Τρωσί τε, καὶ Πριάμῳ μεγαλήτορι, τοῖό τε παισίν.
Εἰ κεῖνόν γε ἴδοιμι κατελθόντ' ἄϊδος εἴσω,
Φαίην κεν φρέν' ἀτέρπου ὀϊζύος ἐκλελαθέσθαι.
Ὣς ἔφαθ'· ἡ δὲ μολοῦσα ποτὶ μέγαρ' ἀμφιπόλοισι
Κέκλετο· ταὶ δ' ἄρ' ἀόλλισσαν κατὰ ἄστυ γεραιάς.
Αὐτὴ δ' ἐς θάλαμον κατεβήσετο κηώεντα,
Ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, ἔργα γυναικῶν
Σιδονίων, τὰς αὐτὸς Ἀλέξανδρος θεοειδὴς
Ἤγαγε Σιδονίηθεν, ἐπιπλὼς εὐρέα πόντον,
Τὴν ὁδὸν ἣν Ἑλένην περ ἀνήγαγεν εὐπατέρειαν·
Τῶν ἕν' ἀειραμένη Ἑκάβη φέρε δῶρον Ἀθήνῃ,
Ὃς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν, ἠδὲ μέγιστος·
Ἀστὴρ δ' ὣς ἀπέλαμπεν· ἔκειτο δὲ νείατος ἄλλων.
Βῆ δ' ἰέναι, πολλαὶ δὲ μετεσσεύοντο γεραιαί.
Αἱ δ' ὅτε νηὸν ἵκανον Ἀθήνης ἐν πόλει ἄκρῃ,
Τῇσι θύρας ὤϊξε Θεανὼ καλλιπάρῃος,
Κισσηΐς, ἄλοχος Ἀντήνορος ἱπποδάμοιο·
(Τὴν γὰρ Τρῶες ἔθηκαν Ἀθηναίης ἱέρειαν)
Αἱ δ' ὀλολυγῇ πᾶσαι Ἀθήνῃ χεῖρας ἀνέσχον.
Ἡ δ' ἄρα πέπλον ἑλοῦσα Θεανὼ καλλιπάρῃος,

Θῆ-

Sicut tu defatigatus es opem ferens tuis civibus.
Hanc verbis excepit deinde ingens galeatus Hector,
Ne mihi vinum afferas mellitum, veneranda mater,
Ne me enerves, & roboris viriumque obliviscar.
Manibus autem illotis Jovi libare generosum vinum
Vereor: nec ullo modo fas est nubes atras cogenti Saturnio
Sanguine & tabo pollutum vota facere.
Sed tu quidem ad templum Minervæ Ageleiæ
Vade cum suffimentis, congregatis matronis.
Peplum autem, quod tibi elegantissimum & maximum
Est in ædibus, & tibi longe carissimum ipsi,
Hoc pone Minervæ ad genua pulchræ comas,
Et ei vove *te* duodecim boves in templo,
Anniculas, jugum non passas sacrificaturam, si miserata fuerit
Urbemque & Trojanorum uxores & infantes liberos,
Si Tydei filium averterit ab Ilio sacra,
Ferocem bellatorem, fortem incussorem timoris.
Sed tu quidem ad templum Minervæ Ageleiæ
Vade: ego autem Paridem adibo, ut vocem,
Si velit dicentem audire: utinam illi illic
Terra dehiscat: magnum enim eum Olympius nutrivit detrimentum
Trojanisque, & Priamo magnanimo, ejusque filiis.
Si illum viderem descendere in orcum,
Existimarim animum ingratæ ærumnæ obliturum.
Sic dixit. hæc vero profecta ad ædes ancillas
Advocavit: illæ vero congregarunt per urbem matronas.
Ipsa autem in thalamum descendit odoribus fragrantem,
Ubi erant pepla omnigeno artificio varia, opera mulierum
Sidoniarum, quas ipse Alexander divina forma præditus
Adduxerat e Sidonia enavigans latum pontum,
Ea via qua Helenam adduxit honesto patre natam:
Horum unum susceptum Hecuba tulit dono Minervæ,
Quod pulcherrimum erat variegationibus, & maximum:
Et instar stellæ resplendebat: jacebatque ultimum omnium.
Perrexit autem ire, multæque propere sequebantur matronæ.
Illæ vero cum ad templum pervenissent Minervæ in arce summa,
Eis fores aperuit Theano pulchra genas,
Cisseis, uxor Antenoris equitis:
(Illam enim Trojani fecerant Minervæ Sacerdotem)
Illæ vero cum ejulatu omnes Minervæ manus sustulerunt.
Peplum autem acceptum Theano pulchra genas,

Θῆκεν Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο·
Εὐχομένη δ' ἠρᾶτο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
Πότνι' Ἀθηναίη, ἐρυσίπτολι, δῖα θεάων,
Ἆξον δὴ ἔγχος Διομήδεος, ἠδὲ καὶ αὐτὸν
Πρηνέα δὸς πεσέειν Σκαιῶν προπάροιθε πυλάων·
Ὄφρά τοι αὐτίκα νῦν δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ
Ἤνις, ἠκέστας ἱερεύσομεν, αἴκ' ἐλεήσῃς
Ἄστυ τε, καὶ Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα.
Ὣς ἔφατ' εὐχομένη. ἀνένευε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη.
Ὣς αἱ μέν ῥ' εὔχοντο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο·
Ἕκτωρ δὲ πρὸς δώματ' Ἀλεξάνδροιο βεβήκει
Καλά, τά ῥ' αὐτὸς ἔτευχε σὺν ἀνδράσιν οἳ τότ' ἄριστοι
Ἦσαν ἐνὶ Τροίῃ ἐριβώλακι τέκτονες ἄνδρες,
Οἵ οἱ ἐποίησαν θάλαμον καὶ δῶμα καὶ αὐλὴν
Ἐγγύθι τε Πριάμοιο καὶ Ἕκτορος, ἐν πόλει ἄκρῃ.
Ἔνθ' Ἕκτωρ εἰσῆλθε Διῒ φίλος· ἐν δ' ἄρα χειρὶ
Ἔγχος ἔχεν δεκάπηχυ· πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς
Αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκης·
Τὸν δ' εὗρ' ἐν θαλάμῳ περικαλλέα τεύχε' ἕποντα,
Ἀσπίδα καὶ θώρηκα καὶ ἀγκύλα τόξ' ἁφόωντα·
Ἀργείη δ' Ἑλένη μετ' ἄρα δμῳῇσι γυναιξὶν
Ἧστο, καὶ ἀμφιπόλοισι περικλυτὰ ἔργα κέλευε.
Τὸν δ' Ἕκτωρ νείκεσσεν ἰδὼν αἰσχροῖς ἐπέεσσι,
Δαιμόνι', οὐ μὲν καλὰ χόλον τόνδ' ἔνθεο θυμῷ.
Λαοὶ μὲν φθινύθουσι περὶ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος
Μαρνάμενοι· σέο δ' εἵνεκ' ἀϋτή τε πτόλεμός τε
Ἄστυ τόδ' ἀμφιδέδηε· σὺ δ' ἂν μαχέσαιο καὶ ἄλλῳ,
Εἴ τινά που μεθιέντα ἴδοις στυγεροῦ πολέμοιο.
Ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα ἄστυ πυρὸς δηΐοιο θέρηται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής,
Ἕκτορ, ἐπεί με κατ' αἶσαν ἐνείκεσας, οὐδ' ὑπὲρ αἶσαν,
Τοὔνεκά τοι ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο, καί μευ ἄκουσον·
Οὔτι ἐγὼ Τρώων τόσσον χόλῳ οὐδὲ νεμέσσει
Ἥμην ἐν θαλάμῳ, ἔθελον δ' ἄχεϊ προτραπέσθαι.
Νῦν δέ με παρειποῦσ' ἄλοχος μαλακοῖς ἐπέεσσιν
Ὥρμησ' ἐς πόλεμον· δοκέει δέ μοι ὧδε καὶ αὐτῷ
Λώϊον ἔσσεσθαι· νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἀρήϊα τεύχεα δύω·
Ἢ ἴθ', ἐγὼ δὲ μέτειμι· κιχήσεσθαι δέ σ' ὀΐω.
Ὣς φάτο. τὸν δ' οὔ τι προσέφη κορυθαιόλος Ἕκτωρ.
Τὸν δ' Ἑλένη μύθοισι προσηύδα μειλιχίοισι,

Poſuit Minervæ ad genua comas pulchræ:
Et vovens precabatur Jovis filiam magni,
Veneranda Minerva, cuſtos urbis, excellentiſſima dearum,
Frange jam haſtam Diomedis, atque ipſum
Pronum da cadere Scæas ante portas:
Ut tibi ſtatim nunc duodecim boves in templo
Anniculas, jugum nondum paſſas ſacrificemus, ſi miſerata fueris
Urbemque, & Trojanorum uxores & infantes liberos.
Sic dixit vovens. abnuit autem Pallas Minerva.
Ita illæ quidem vota faciebant Jovis filiæ magni:
Hector vero ad ædes Alexandri ivit
Pulchras, quas ipſe ædificarat cum viris qui tunc peritiſſimi
Erant in Troja fertili fabri,
Qui ei fecerunt thalamum & domum & atrium
Prope Priamum & Hectorem, in arce ſumma.
Illuc Hector intravit Jovi charus: & in manu
Haſtam tenebat decem cubitorum: ante autem ſplendebat haſtæ
Cuſpis ærea, circumque aureus ambibat annulus.
Hunc invenit in thalamo perpulchra arma tractantem,
Clypeum & thoracem & curvos arcus polientem:
Argiva autem Helena inter famulas mulieres
Sedebat, & ancillis inſignia opera imperabat.
Hunc autem Hector objurgavit conſpicatus probroſis verbis,
Bone vir, non ſane decore indignationem iſtam concepiſti animo.
Copiæ quidem pereunt circa urbem altaque mœnia
Pugnantes: tui autem gratia clamorque bellumque
Urbem hanc circum ardet: tu vero contenderes etiam cum alio,
Si quem ullibi detrectantem videres horrendam pugnam.
Verum ſurge, ne fortaſſe urbs igne ardenti deflagret.
Hunc vero viciſſim alloquutus eſt Alexander divina forma præditus,
Hector, quoniam me merito increpaſti, nec injuria,
Propterea tibi dicam: tu autem animum adverte, & me audi:
Non ego tam Trojanorum ira neque odio
Sedebam in thalamo, ſed volebam dolori dare locum.
Nunc vero me ſuadens uxor mollibus verbis
Impulit ad bellum: videtur autem mihi ſic & ipſi
Satius fore: victoria autem alternat homines.
Quare age nunc expecta *dum* martia arma induam:
Vel præi, ego autem ſequar: aſſequuturum autem te puto.
Sic dixit. hunc autem non allocutus eſt galeatus Hector.
Eum vero Helena verbis allocuta eſt blandis,

Δᾶερ ἐμεῖο κυνὸς κακομηχάνου ὀκρυοέσσης,
Ὥς μ' ὄφελ' ἤματι τῷ ὅτε με πρῶτον τέκε μήτηρ,
Οἴχεσθαι προφέρουσα κακὴ ἀνέμοιο θύελλα
Εἰς ὄρος, ἢ εἰς κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Ἔνθα με κῦμ' ἀπόερσε, πάρος τάδε ἔργα γενέσθαι·
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάδε γ' ὧδε θεοὶ κακὰ τεκμήραντο,
Ἀνδρὸς ἔπειτ' ὤφελλον ἀμείνονος εἶναι ἄκοιτις,
Ὃς ῥ' ᾔδη νέμεσίν τε καὶ αἴσχεα πόλλ' ἀνθρώπων.
Τούτῳ δ' οὔτ' ἂρ νῦν φρένες ἔμπεδοι, οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω
Ἔσσονται· τῷ κέν μιν ἐπαυρήσεσθαι ὀΐω·
Ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε, καὶ ἕζεο τῷδ' ἐπὶ δίφρῳ,
Δᾶερ, ἐπεί σε μάλιστα πόνος φρένας ἀμφιβέβηκεν
Εἵνεκ' ἐμεῖο κυνὸς, καὶ Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἄτης·
Οἷσιν ἐπὶ Ζεὺς θῆκε κακὸν μόρον, ὡς καὶ ὀπίσσω
Ἀνθρώποισι πελώμεθ' ἀοίδιμοι ἐσσομένοισι.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Μή με κάθιζ' Ἑλένη φιλέουσά περ, οὐδέ με πείσεις.
Ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐπέσσυται ὄφρ' ἐπαμύνω
Τρώεσσ', οἳ μέγ' ἐμεῖο ποθὴν ἀπεόντος ἔχουσιν·
Ἀλλὰ σύ γ' ὄρνυθι τοῦτον, ἐπειγέσθω δὲ καὶ αὐτὸς,
Ὥς κεν μ' ἔντοσθεν πόλιος καταμάρψῃ ἐόντα.
Καὶ γὰρ ἐγὼν οἴκονδε ἐλεύσομαι, ὄφρ' ἂν ἴδωμαι
Οἰκῆας, ἄλοχόν τε φίλην καὶ νήπιον υἱόν.
Οὐ γάρ τ' οἶδ' εἰ ἔτι σφιν ὑπότροπος ἵξομαι αὖτις,
Ἦ ἤδη μ' ὑπὸ χερσὶ θεοὶ δαμόωσιν Ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας,
Οὐδ' εὗρ' Ἀνδρομάχην λευκώλενον ἐν μεγάροισιν,
Ἀλλ' ἥγε σὺν παιδὶ καὶ ἀμφιπόλῳ ἐϋπέπλῳ
Πύργῳ ἐφεστήκει γοόωσά τε μυρομένη τε.
Ἕκτωρ δ' ὡς οὐκ ἔνδον ἀμύμονα τέτμεν ἄκοιτιν,
Ἔστη ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, μετὰ δὲ δμωῇσιν ἔειπεν,
Εἰ δ' ἄγε μοι δμωαὶ νημερτέα μυθήσασθε·
Πῆ ἔβη Ἀνδρομάχη λευκώλενος ἐκ μεγάροιο,
Ἠέ πη ἐς γαλόων ἢ εἰνατέρων ἐϋπέπλων,
Ἢ ἐς Ἀθηναίης ἐξοίχεται, ἔνθα περ ἄλλαι
Τρωαὶ ἐϋπλόκαμοι δεινὴν θεὸν ἱλάσκονται;
Τὸν δ' αὖ ὀτρηρὴ ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἕκτορ, ἐπεὶ μάλ' ἄνωγας ἀληθέα μυθήσασθαι,
Οὔτέ πη ἐς γαλόων οὔτ' εἰνατέρων ἐϋπέπλων,
Οὔτ' ἐς Ἀθηναίης ἐξοίχεται, ἔνθα περ ἄλλαι

Levir mei impudentiſſimæ malorum autoris averſandæ,
Utinam die illo quo me primum peperit mater,
Periiſſem *ut* aſportans malus venti turbo
In montem, vel in undam multum ſtrepentis maris,
Illic me merſiſſet, antequam hæc facinora patrata forent:
Sed quoniam hæc ita dii mala ſtatuerunt,
Viri ſaltem debueram fortioris eſſe uxor,
Qui ſentiret indignationemque & probra multa hominum.
Huic autem neque nunc mens conſtat, neque in futurum
Conſtabit: idcirco eum pœnas daturum credo:
Sed age nunc intra, & ſede hac in ſede,
Levir, quoniam tuam maxime labor mentem invaſit
Gratia mei impudentiſſimæ, & Alexandri gratia noxæ:
Quibus Jupiter impoſuit malam ſortem, ut etiam in poſterum
Hominibus ſimus famoſa fabula poſteris.
Huic autem reſpondit deinde ingens galeatus Hector,
Ne me ſedere facias Helena officioſa quamvis, nec enim mihi perſuadebis.
Jam enim mihi animus incitatus eſt ut ſuccurram
Trojanis, quos magnum mei deſiderium abſentis tenet:
Verum tu concites hunc, acceleret autem & ipſe,
Ut me intra urbem aſſequatur.
Etenim ego domum ibo, ut videam
Domeſticos, uxoremque meam & infantem filium.
Neque enim ſcio utrum ipſis redux venturus ſim rurſus,
An nunc me ſub manibus dii domabunt Achivorum.
Sic fatus abiit galeatus Hector.
Statimque poſtea pervenit ad ædes bene habitatas,
Nec invenit Andromachen candidam ulnas in ædibus,
Sed illa cum filio & ancilla eleganti peplo induta
In turri ſtabat gemenſque ploranſque.
Hector vero poſtquam non intus inculpatam invenit uxorem,
Stetit ad limen profectus, & ancillis dixit,
Eja agite mihi ancillæ vera dicite:
Quo ivit Andromache candida ulnas ex ædibus,
Utrum aliquo ad glorum an ad fratriarum elegantibus peplis indutarum *ædes*,
An ad Minervæ exiit, ubi aliæ
Trojanæ comas pulchræ gravem deam placant?
Hunc autem viciſſim ſedula cellaria verbis allocuta eſt,
Hector, quandoquidem omnino jubes vera loqui,
Nec aliquo ad glorum neque fratriarum elegantibus peplis indutarum *ædes*,
Nec ad Minervæ exiit, ubi aliæ

Tro-

Τρωαὶ ἐϋπλόκαμοι δεινὴν θεὸν ἱλάσκονται·
Ἀλλ' ἐπὶ πύργον ἔβη μέγαν Ἰλίου, οὕνεκ' ἄκουσε
Τείρεσθαι Τρῶας, μέγα δὲ κράτος εἶναι Ἀχαιῶν.
Ἡ μὲν δὴ πρὸς τεῖχος ἐπειγομένη ἀφικάνει
Μαινομένη εἰκυῖα, φέρει δ' ἅμα παῖδα τιθήνη.
Ἦ ῥα γυνὴ ταμίη· ὁ δ' ἀπέσσυτο δώματος Ἕκτωρ
Τὴν αὐτὴν ὁδὸν αὖτις ἐϋκτιμένας κατ' ἀγυιάς.
Εὖτε πύλας ἵκανε, διερχόμενος μέγα ἄστυ,
Σκαιάς, (τῇ γὰρ ἔμελλε διεξίεναι πεδίονδε)
Ἔνθ' ἄλοχος πολύδωρος ἐναντίη ἦλθε θέουσα
Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἠετίωνος·
Ἠετίων, ὃς ἔναιεν Ὑποπλάκῳ ὑληέσσῃ,
Θήβῃ Ὑποπλακίῃ, Κιλίκεσσ' ἄνδρεσσιν ἀνάσσων·
Τοῦ περ δὴ θυγάτηρ ἔχεθ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ·
Ἥ οἱ ἔπειτ' ἤντησ', ἅμα δ' ἀμφίπολος κίεν αὐτῇ,
Παῖδ' ἐπὶ κόλπον ἔχουσ' ἀταλάφρονα, νήπιον αὔτως,
Ἑκτορίδην ἀγαπητόν, ἀλίγκιον ἀστέρι καλῷ·
Τόν ῥ' Ἕκτωρ καλέεσκε Σκαμάνδριον, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
Ἀστυάνακτ'. οἶος γὰρ ἐρύετο Ἴλιον Ἕκτωρ.
Ἤτοι ὁ μὲν μείδησεν ἰδὼν ἐς παῖδα σιωπῇ·
Ἀνδρομάχη δέ οἱ ἄγχι παρίστατο δακρυχέουσα,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Δαιμόνιε, φθίσει σε τὸ σὸν μένος, οὐδ' ἐλεαίρεις
Παῖδά τε νηπίαχον καὶ ἔμ' ἄμμορον, ἣ τάχα χήρη
Σεῦ ἔσομαι· τάχα γάρ σε κατακτανέουσιν Ἀχαιοί,
Πάντες ἐφορμηθέντες· ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη
Σεῦ ἀφαμαρτούσῃ χθόνα δύμεναι. οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλη
Ἔσται θαλπωρή, ἐπεὶ ἂν σύγε πότμον ἐπίσπῃς,
Ἀλλ' ἄχε'· οὐδέ μοι ἐστὶ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
Ἤτοι γὰρ πατέρ' ἁμὸν ἀπέκτανε δῖος Ἀχιλλεύς,
Ἐκ δὲ πόλιν πέρσεν Κιλίκων εὖ ναιετάουσαν,
Θήβην ὑψίπυλον· κατὰ δ' ἔκτανεν Ἠετίωνα,
Οὐδέ μιν ἐξενάριξε· σεβάσσατο γὰρ τόγε θυμῷ·
Ἀλλ' ἄρα μιν κατέκηε σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισιν,
Ἠδ' ἐπὶ σῆμ' ἔχεεν· περὶ δὲ πτελέας ἐφύτευσαν
Νύμφαι ὀρεστιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.
Οἳ δέ μοι ἑπτὰ κασίγνητοι ἔσαν ἐν μεγάροισιν,
Οἱ μὲν πάντες ἰῷ κίον ἤματι Ἄϊδος εἴσω·
Πάντας γὰρ κατέπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
Βουσὶν ἐπ' εἰλιπόδεσσι καὶ ἀργεννῇς ὀΐεσσι.
Μητέρα δ', ἣ βασίλευεν Ὑποπλάκῳ ὑληέσσῃ,

Τὴν

Trojanæ comas pulchræ gravem deam placant:
Sed ad turrim ivit magnam Ilii, quoniam audivit
Premi Trojanos, multoque ſuperiores eſſe Achivos.
Illa quidem ad murum feſtinans contendit
Furenti ſimilis, & fert ſimul puerum nutrix.
Dixit mulier cellaria: concitus autem exiit domo Hector
Eadem via retro bene ſtructas per plateas.
Quum ad portas veniſſet, pertranſiens magnam urbem,
Scæas (hac enim egrediendum erat illi in campum)
Tunc uxor dotatiſſima obvia venit currens
Andromache, filia magnanimi Eetionis:
Eetion, qui habitabat in Hypoplaco ſilvoſa,
Thebe in Hypoplacia, Cilicibus imperans:
Cujus ſane filia uxor erat Hectori ære armato:
Quæ ipſi tunc occurrit, unaque famula ibat cum ipſa,
Filium in ſinu geſtans tenellum, infantemque,
Hectoridem unicum, ſimilem ſtellæ pulchræ:
Hunc quidem Hector vocabat Scamandrium, cæterum alii
Aſtyanacta, ſolus enim tutabatur Ilium Hector.
Et ille quidem ſubriſit intuitus filium tacite:
Verum Andromache ipſi prope aſtabat lacrymans,
Inque ejus hæſit manu, verbaque fecit, dixitque,
Animoſe, perdet te tua virtus, neque miſereris
Filii infantis & mei calamitoſæ, quæ mox vidua
Tua ero: mox enim te interficient Achivi,
Omnes ſimul in te impetu facto: mihi autem ſatius eſſet,
A te deſtitutæ, terram ſubire. non enim amplius aliud
Erit ſolatium, poſtquam tu mortem obieris,
Sed mœrores: neque mihi eſt pater nec veneranda mater.
Nam patrem meum interfecit nobilis Achilles,
Et urbem devaſtavit Cilicum celebrem,
Theben portis altam: interemitque Eetionem,
Neque eum ſpoliavit: religio enim fuit id animo:
Sed ipſum combuſſit cum armis pulchris,
Et tumulum aggeſta terra inſuper fecit: & circum ulmos plantaverunt
Nymphæ Oreſtiades, filiæ Jovis ægidem ferentis.
Qui autem mihi ſeptem fratres erant domi,
Hi quidem omnes uno migrarunt die ad orcum:
Omnes enim interfecit pedibus celer nobilis Achilles,
Boves dum paſcerent flexipedes & candidas oves.
Matrem autem, quæ regnabat in Hypoplaco ſylvoſa,

Τὴν ἐπεὶ ἂρ δεῦρ' ἤγαγ' ἅμ' ἄλλοισι κτεάτεσσιν,
Ἄψ ὅγε τὴν ἀπέλυσε λαβὼν ἀπερείσι' ἄποινα·
Πατρὸς δ' ἐν μεγάροισι βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα.
Ἕκτορ, ἀτὰρ σύ μοί ἐσσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
Ἠδὲ κασίγνητος, σὺ δέ μοι θαλερὸς παρακοίτης·
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐλέαιρε, καὶ αὐτοῦ μίμν' ἐπὶ πύργῳ,
Μὴ παῖδ' ὀρφανικὸν θείης χήρην τε γυναῖκα·
Λαὸν δὲ στῆσον παρ' ἐρινεόν, ἔνθα μάλιστα
Ἀμβατός ἐστι πόλις, καὶ ἐπίδρομον ἔπλετο τεῖχος.
Τρὶς γὰρ τῇγ' ἐλθόντες ἐπειρήσανθ' οἱ ἄριστοι,
Ἀμφ' Αἴαντε δύω καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα,
Ἠδ' ἀμφ' Ἀτρείδας καὶ Τυδέος ἄλκιμον υἱόν.
Ἤπου τίς σφιν ἔνισπε θεοπροπίων ἐῢ εἰδώς,
Ἤ νυ καὶ αὐτῶν θυμὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Ἦ καὶ ἐμοὶ τάδε πάντα μέλει γύναι· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
Αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους,
Αἴκε κακὸς ὣς νόσφιν ἀλυσκάζω πολέμοιο·
Οὐδέ με θυμὸς ἄνωγεν, ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλὸς
Αἰεὶ, καὶ πρώτοισι μετὰ Τρώεσσι μάχεσθαι,
Ἀρνύμενος πατρός τε μέγα κλέος ἠδ' ἐμὸν αὐτοῦ.
Εὖ μὲν γὰρ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ἔσσεται ἦμαρ ὅτ' ἄν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρὴ,
Καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο.
Ἀλλ' οὔ μοι Τρώων τόσσον μέλει ἄλγος ὀπίσσω,
Οὔτ' αὐτῆς Ἑκάβης, οὔτε Πριάμοιο ἄνακτος,
Οὔτε κασιγνήτων, οἵ κεν πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ
Ἐν κονίῃσι πέσοιεν ὑπ' ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
Ὅσσον σεῖ', ὅτε κέν τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Δακρυόεσσαν ἄγηται, ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας,
Καί κεν ἐν Ἄργει ἐοῦσα, πρὸς ἄλλης ἱστὸν ὑφαίνοις,
Καί κεν ὕδωρ φορέοις Μεσσηΐδος ἢ Ὑπερείης,
Πόλλ' ἀεκαζομένη· κρατερὴ δ' ἐπικείσετ' ἀνάγκη.
Καί ποτέ τις εἴπῃσιν ἰδὼν κατὰ δάκρυ χέουσαν,
Ἕκτορος ἥδε γυνὴ, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι
Τρώων ἱπποδάμων, ὅτε Ἴλιον ἀμφεμάχοντο·
Ὥς ποτέ τις ἐρέει· σοὶ δ' αὖ νέον ἔσσεται ἄλγος
Χήτει τοιοῦδ' ἀνδρὸς ἀμύνειν δούλιον ἦμαρ.
Ἀλλά με τεθνειῶτα χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτοι,
Πρίν γ' ἔτι σῆς τε βοῆς σοῦ θ' ἑλκηθμοῖο πυθέσθαι.
Ὣς εἰπὼν οὗ παιδὸς ὀρέξατο φαίδιμος Ἕκτωρ·

Hanc postquam huc duxit cum cæteris opibus,
Retro ille eam dimisit liberatam accepto infinito pretio:
Patris autem in ædibus percussit Diana sagittis gaudens.
Hector, tu vero mihi es pater & veneranda mater,
Et frater, tu etiam mihi quam virginem cœlebs duxisti maritus:
Quare age nunc miserere, & hic mane in turri,
Ne puerum pupillum facias viduamque uxorem:
Exercitum autem siste apud caprificum, ubi potissimum
Ascensu facilis est urbs, & incursui patet murus.
Ter enim hac venientes periculum fecerunt fortissimi,
Ajaces duo & percelebris Idomeneus,
Et Atridæ Tydeique fortis filius.
Sive quis ipsis dixit vaticiniorum peritus,
Sive etiam ipsorum animus impulit & jussit.
Hanc vicissim alloquutus est ingens galeatus Hector,
Certe & mihi hæc omnia curæ sunt uxor: sed perquam vehementer
Vereor Trojanos & Troadas longa peplorum syrmata trahentes,
Si velut ignavus eminus *stans* devitem prælium:
Neque me animus jubet, quoniam didici esse fortis
Semper, & primos inter Trojanos pugnare,
Conans vendicare patris magnam gloriam & meam ipsius.
Bene enim hoc scio mente & animo,
Erit dies quando peribit Ilios sacra,
Et Priamus, & populus bellicosi Priami.
Sed non mihi Trojanorum tantopere curæ est dolor in posterum,
Neque ipsius Hecubæ, neque Priami regis,
Neque fratrum, qui sane multique & fortes
In pulvere ceciderint sub hostibus,
Quantopere tui, quando aliquis Achivorum ære loricatorum
Lachrymabundam abduxerit, libertatem eripiens,
Et Argis degens, sub alienæ *imperio* telam texueris,
Et aquam tuleris ex *fonte* Messeide aut Hyperia,
Valde invita: dura autem incumbet necessitas.
Et aliquando quis dixerit conspicatus lachrymas fundentem,
Hectoris hæc uxor, qui præstantissimus erat pugnando
Trojanorum equitum, quando Ilium circa pugnabant.
Sic aliquando quis dicet: tibique rursus novus erit dolor
Ex desiderio talis mariti ad depellendam servitutem.
Sed me mortuum aggesta terra obtegat,
Antequam tuum clamorem teque abstractam audiero.
Sic fatus filium suum porrectis manibus petiit illustris Hector:

Ἂψ δ' ὁ πάϊς πρὸς κόλπον ἐϋζώνοιο τιθήνης
Ἐκλίνθη ἰάχων, πατρὸς φίλου ὄψιν ἀτυχθεὶς,
Ταρβήσας χαλκόν τε ἰδὲ λόφον ἱππιοχαίτην,
Δεινὸν ἀπ' ἀκροτάτης κόρυθος νεύοντα νοήσας·
Ἐκ δ' ἐγέλασσε πατήρ τε φίλος, καὶ πότνια μήτηρ.
Αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κόρυθ' εἵλετο φαίδιμος Ἕκτωρ,
Καὶ τὴν μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὶ παμφανόωσαν,
Αὐτὰρ ὅγ' ὃν φίλον υἱὸν ἐπεὶ κύσε πῆλέ τε χερσὶν,
Εἶπεν ἐπευξάμενος Διΐ τ' ἄλλοισί τε θεοῖσι,
Ζεῦ ἄλλοι τε θεοὶ, δότε δὴ καὶ τόνδε γενέσθαι
Παῖδ' ἐμὸν, ὡς καὶ ἐγώ περ, ἀριπρεπέα Τρώεσσιν,
Ὧδε βίην τ' ἀγαθὸν, καὶ Ἰλίου ἶφι ἀνάσσειν·
Καί ποτέ τις εἴπῃσι, πατρὸς δ' ὅγε πολλὸν ἀμείνων,
Ἐκ πολέμου ἀνιόντα. φέροι δ' ἔναρα βροτόεντα,
Κτείνας δήϊον ἄνδρα, χαρείη δὲ φρένα μήτηρ.
Ὣς εἰπὼν, ἀλόχοιο φίλης ἐν χερσὶν ἔθηκε
Παῖδ' ἑόν. ἡ δ' ἄρα μιν κηώδεϊ δέξατο κόλπῳ,
Δακρυόεν γελάσασα. πόσις δ' ἐλέησε νοήσας,
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Δαιμονίη, μή μοί τι λίην ἀκαχίζεο θυμῷ·
Οὐ γάρ τις μ' ὑπὲρ αἶσαν ἀνὴρ ἄϊδι προϊάψει.
Μοῖραν δ' οὔπινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν,
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται.
Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
Ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ἔργον ἐποίχεσθαι· πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει
Πᾶσιν (ἐμοὶ δὲ μάλιστα) τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας κόρυθ' εἵλετο φαίδιμος Ἕκτωρ
Ἵππουριν· ἄλοχος δὲ φίλη οἶκόνδε βεβήκει
Ἐντροπαλιζομένη, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσα·
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας
Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο· κιχήσατο δ' ἔνδοθι πολλὰς
Ἀμφιπόλους, τῇσιν δὲ γόον πάσῃσιν ἐνῶρσεν.
Αἱ μὲν ἔτι ζωὸν γόον Ἕκτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
Οὐ γάρ μιν ἔτ' ἔφαντ' ὑπότροπον ἐκ πολέμοιο
Ἵξεσθαι, προφυγόντα μένος καὶ χεῖρας Ἀχαιῶν.
Οὐδὲ Πάρις δήθυνεν ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν·
Ἀλλ' ὅγ' ἐπεὶ κατέδυ κλυτὰ τεύχεα ποικίλα χαλκῷ,
Σεύατ' ἔπειτ' ἀνὰ ἄστυ, ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς.
Ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ,
Δεσμὸν ἀπορρήξας θείει πεδίοιο κροαίνων,

Εἰω-

Retro autem puer ad ſinum eleganter cinctæ nutricis
Inclinatus eſt clamans, patris ſui aſpectum exhorreſcens,
Timens æſque & criſtam ſetis equinis horridam,
Horrendum a ſumma galea nutantem viſam:
In riſum vero erupit paterque ejus, & veneranda mater.
Statim a capite galeam abſtulit illuſtris Hector,
Et hanc quidem depoſuit in terram collucentem,
Sed ille ſuum dilectum filium ut oſculatus fuerat leviterque agitarat manibus,
Dixit precans Jovem cæteroſque deos,
Jupiter aliique dii, date jam & hunc fieri
Filium meum, ut & ego, perdecorum Trojanis,
Sic viribuſque fortem, & Ilio potenter imperitare:
Et olim quis dicat, Patre vero hic multo fortior,
Ex pugna redeuntem *conſpicatus:* referatque ſpolia cruenta,
Interfecto hoſte, gaudeatque animo mater.
Sic fatus, uxoris dilectæ in manibus poſuit
Filium ſuum: hæc vero eum fragranti excepit ſinu,
Lachrymabundum ridens. vir autem miſertus eſt intuitus,
Manuque eam demulſit, verbaque fecit, dixitque,
O bona, ne gratia mei præter modum triſteris animo:
Non enim quis me præter fatum vir orco præmature mittet.
Fatum vero neminem arbitror qui effugerit eſſe hominum,
Neque ignavum, neque vero fortem, poſtquam primum natus fuerit:
Sed in domum profecta tua ipſius opera cura,
Telamque columque, & ancillas jube
Opus percurrere: bellum vero viris curæ erit
Omnibus (mihi vero præcipue) qui in Ilio nati ſunt.
Sic fatus galeam ſuſtulit illuſtris Hector
Setis equinis comantem: uxor autem dilecta domum abiit
Reſpectans, uberes lachrymas effundens.
Statim autem deinde venit ad ædes habitantibus accommodas
Hectoris homicidæ: & invenit intus multas
Ancillas, & inter has luctum omnes commovit.
Quæ quidem adhuc vivum lugebant Hectorem ſua in domo:
Non enim eum amplius putabant reducem ex pugna
Venturum, elapſum robur ac manus Achivorum.
Neque Paris moratus eſt in altis ædibus:
Sed is poſtquam induit inclyta arma varia ære,
Properabat deinde per urbem, pedibus velocibus fretus.
Ut vero cum ſtabulans equus hordeo paſtus ad præſepe,
Vinculo rupto currit per campum terram pedibus pulſans,

Εἰωθὼς λούεσθαι ἐϋρρεῖος ποταμοῖο,
Κυδιόων, ὑψοῦ δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαῖται
Ὤμοις ἀΐσσονται· ὁ δ' ἀγλαΐηφι πεποιθὼς,
Ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει μετά τ' ἤθεα καὶ νομὸν ἵππων·
Ὣς υἱὸς Πριάμοιο Πάρις κατὰ Περγάμου ἄκρης
Τεύχεσι παμφαίνων, ὥς τ' ἠλέκτωρ ἐβεβήκει
Καγχαλόων, ταχέες δὲ πόδες φέρον· αἶψα δ' ἔπειτα
Ἕκτορα δῖον ἔτετμεν ἀδελφεὸν, εὖτ' ἄρ' ἔμελλε
Στρέψεσθ' ἐκ χώρης ὅθι ᾗ ὀάριζε γυναικί·
Τὸν πρότερος προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής,
Ἠθεῖ', ἦ μάλα δή σε καὶ ἐσσύμενον κατερύκω,
Δηθύνων, οὐδ' ἦλθον ἐναίσιμον ὡς ἐκέλευες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Δαιμόνι', οὐκ ἄν τίς τοι ἀνὴρ, ὃς ἐναίσιμος εἴη,
Ἔργον ἀτιμήσειε μάχης, ἐπεὶ ἄλκιμός ἐσσι.
Ἀλλὰ ἑκὼν μεθιεῖς τε, καὶ οὐκ ἐθέλεις. τὸ δ' ἐμὸν κῆρ
Ἄχνυται ἐν θυμῷ ὅθ' ὑπὲρ σέθεν αἴσχε' ἀκούω
Πρὸς Τρώων, οἳ ἔχουσι πολὺν πόνον εἵνεκα σεῖο.
Ἀλλ' ἴομεν· τὰ δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθ', αἴκέ ποθι Ζεὺς
Δώῃ ἐπουρανίοισι θεοῖς αἰειγενέτῃσι
Κρητῆρα στήσασθαι ἐλεύθερον ἐν μεγάροισιν,
Ἐκ Τροίης ἐλάσαντες ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.

ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ἸΛΙΑΔΟΣ Η. ΤΟΥ ὉΜΗΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙΑΣ.

Ἑλένου συμβουλεύσαντος, Ἕκτωρ προκαλεῖται τῶν Ἑλλήνων τὸν ἄριστον εἰς μονομαχίαν. Ἐννέα δὲ ἀναστάντων, ἔλαχεν Αἴας ὁ Τελαμώνιος, καὶ γενναίως αὐτοὺς ἀγωνισαμένους διαλύουσι κήρυκες, ἑσπέρας γενομένης. Τῇ δ' ἑξῆς τοὺς νεκροὺς ἀνελόμενοι θάπτουσι, καὶ τεῖχος οἱ Ἕλληνες κατασκευάζουσιν, ἐφ' ᾧ ὁ Ποσειδῶν ἠγανάκτησε. Ζεύς τε αὐτοῖς διὰ νυκτὸς σημεῖα οὐκ αἴσια τῶν μελλόντων δείκνυσιν.

Ἦτα δ' Αἴας πολέμιζε μόνῳ μόνος Ἕκτορι δίῳ.

Ὣς εἰπὼν πυλέων ἐξέσσυτο φαίδιμος Ἕκτωρ·
Τῷ δ' ἅμ' Ἀλέξανδρος κί' ἀδελφεός· ἐν δ' ἄρα θυμῷ
Ἀμφότεροι μέμασαν πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Ὡς δὲ θεὸς ναύτῃσιν ἐελδομένοισιν ἔδωκεν
Οὖρον, ἐπὴν κεκάμωσιν ἐϋξέστῃς ἐλάτῃσι

Πόν-

Consuetus lavari in pulchre fluenti fluvio,
Superbiens & caput arrigit & circum jubæ
Humeros motantur: ille autem splendore fretus,
Facile ipsum genua ferunt ad loca consueta & pascua equarum:
Sic filius Priami Paris a Pergami arce
Armis collucens, tanquam sol incedebat
Exultans, ac veloces pedes ferebant: statim autem postea
Hectora nobilem invenit fratrem, quando jam erat
Digressurus e loco ubi cum sua collocutus erat uxore:
Hunc prior allocutus est Alexander divina forma præditus,
Venerande frater, certe valde jam te etiam properantem detineo,
Remorans, neque veni mature ut jussisti.
Huic respondens allocutus est galeatus Hector,
O bone, nemo tibi, qui æquus rerum æstimator sit,
Opera vituperaverit bellica, nam fortis es.
Sed sponte remittisque *animum*, & detrectas: meum vero cor
Tristatur in animo quando de te probra audio
A Trojanis, qui ferunt multum laborem gratia tui.
Sed eamus: hæc autem postea componemus, si quando Jupiter
Dederit cœlestibus diis sempiternis
Craterem statuere liberum in ædibus,
Quum Troja expulerimus bene ocreatos Achivos.

ARGUMENTUM LIBRI VII. ILIADIS HOMERI.

HEleno consulente, Hector provocat Græcorum optimum quemque in singulare certamen. Novem vero surgentibus, sortitus est Ajax Telamonius, ipsosque cum generose decertassent dirimunt præcones, vespere facto. Postridie cadavera sublata sepeliunt, & murum Græci extruunt, ob quod Neptunus indignatus est. Jupiter ipsis per noctem signa infausta futurorum ostendit.

ITa locutus portis erupit illustris Hector:
Et cum hoc simul Alexander ivit frater: animo vero
Ambo ardebant bellare & pugnare.
Ac veluti Deus nautis desiderantibus dat
Ventum secundum, postquam defatigati fuerint politis remis

Πόντον ἐλαύνοντες, καμάτῳ δ' ὑπὸ γυῖα λέλυνται·
Ὣς ἄρα τὼ Τρώεσσιν ἐελδομένοισι φανήτην.
Ἔνθ' ἑλέτην, ὁ μὲν υἱὸν Ἀρηϊθόοιο ἄνακτος
Ἄρνῃ ναιετάοντα Μενέσθιον, ὃν κορυνήτης
Γείνατ' Ἀρηΐθοος καὶ Φυλομέδουσα βοῶπις·
Ἕκτωρ δ' Ἠϊονῆα βάλ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι
Αὐχέν' ὑπὸ στεφάνης εὐχάλκου· λῦσε δὲ γυῖα.
Γλαῦκος δ' Ἱππολόχοιο πάϊς, Λυκίων ἀγὸς ἀνδρῶν,
Ἰφίνοον βάλε δουρὶ κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην
Δεξιάδην, ἵππων ἐπιάλμενον ὠκειάων,
Ὦμον. ὁ δ' ἐξ ἵππων χαμάδις πέσε, λύντο δὲ γυῖα.
Τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἀργείους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
Βῆ ῥα κατ' οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα
Ἴλιον εἰς ἱρήν· τῇ δ' ἀντίος ὤρνυτ' Ἀπόλλων
Περγάμου ἐκκατιδὼν, Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην·
Ἀλλήλοισι δὲ τώγε συναντέσθην παρὰ φηγῷ.
Τὴν πρότερος προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων;
Τίπτε σὺ δ' αὖ μεμαυῖα Διὸς θύγατερ μεγάλοιο
Ἦλθες ἀπ' οὐλύμποιο, μέγας δέ σε θυμὸς ἀνῆκεν;
Ἦ ἵνα δὴ Δαναοῖσι μάχης ἑτεραλκέα νίκην
Δῷς; ἐπεὶ οὔτι Τρῶας ἀπολλυμένους ἐλεαίρεις.
Ἀλλ' εἴ μοί τι πίθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη·
Νῦν μὲν παύσωμεν πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα
Σήμερον· ὕστερον αὖτε μαχήσοντ', εἰσόκε τέκμωρ
Ἰλίου εὕρωσιν· ἐπεὶ ὣς φίλον ἔπλετο θυμῷ
Ὑμῖν ἀθανάτῃσι διαπραθέειν τόδε ἄστυ.
Τὸν δ' αὖθις προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη;
Ὧδ' ἔστω Ἑκάεργε. τὰ γὰρ φρονέουσα καὶ αὐτὴ
Ἦλθον ἀπ' οὐλύμποιο μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς.
Ἀλλ' ἄγε, πῶς μέμονας πόλεμον καταπαυσέμεν ἀνδρῶν;
Τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
Ἕκτορος ὄρσωμεν κρατερὸν μένος ἱπποδάμοιο,
Ἤν τινά που Δαναῶν προκαλέσσεται οἰόθεν οἶος
Ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι·
Οἱ δέ κ' ἀγασσάμενοι χαλκοκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Οἶον ἐπόρσειαν πολεμίζειν Ἕκτορι δίῳ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τῶν δ' Ἕλενος Πριάμοιο φίλος παῖς σύνθετο θυμῷ
Βουλὴν, ἥ ῥα θεοῖσιν ἐφήνδανε μητιόωσι·
Στῆ δὲ παρ' Ἕκτορ' ἰὼν, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,

Ἕκτορ

Remigantes, & labore membra soluta sunt:
Sic hi Trojanis desiderantibus apparuerunt.
Tunc interfecerunt, hic quidem filium Areithoi regis
In Arna habitantem Menesthium, quem claviger
Genuerat Areithous & Philomedusa magnis oculis:
Hector autem Eioneum feriit hasta acuta
Ad cervicem sub galea ære solida: solvitque membra.
Glaucus autem Hippolochi filius, Lyciorum dux virorum,
Iphinoum feriit hasta in aspera pugna
Dexiadem, equos insilientem veloces,
In humero. hic autem ex equis humi cecidit, & soluta sunt membra.
Hos postquam animadvertit Dea glaucis oculis Minerva
Argivos perimentes in aspera pugna,
Descendit de olympi verticibus impetu facto
Ilium ad sacram: huic autem obvius properavit Apollo
Ex Pergamo conspicatus *eam*, quippe Trojanis optabat victoriam:
Invicem autem hi occurrerunt apud fagum.
Hanc prior allocutus est rex Jovis filius Apollo,
Cur tu vero rursus furens o Jovis filia magni
Venisti ab olympo, magnusque te affectus impulit?
An ut jam Danais pugnæ ancipitem victoriam
Des? nam minime Trojanorum pereuntium misereris.
Sed si mihi quid obtemperaveris, hoc certe multo satius esset:
Nunc quidem dirimamus bellum & pugnam
Hodie: posthac rursus pugnabunt, donec finem
Illi invenerint: quandoquidem sic gratum est animo
Vobis deabus evertere hanc urbem.
Hunc vicissim allocuta est dea cæsiis oculis Minerva,
Ita sit o Apollo. eadem enim sentiens & ipsa
Veni ab olympo ad Trojanos & Achivos.
Verum age, quomodo fert animus prælium sedare virorum?
Hanc rursus allocutus est rex Jovis filius Apollo,
Hectoris excitemus fortem animum equum domitoris,
Si quem forte Danaorum provocabit quo cum solo solus
Adversum pugnet gravi pugna:
Sed & indignati ære ocreati Achivi
Solum *aliquem* incitent pugnare cum Hectore nobili.
Sic dixit: neque non obsecuta est dea glaucis oculis Minerva.
Horum Helenus Priami carus filius intellexit animo
Consilium, quod diis placuit consultantibus:
Stetit autem propter Hectorem profectus, & eum allocutus est,

Ἕκτορ υἱὲ Πριάμοιο, Διῒ μῆτιν ἀτάλαντε,
Ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο; (κασίγνητος δέ τοι εἰμὶ)
Ἄλλους μὲν κάθισον Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιούς·
Αὐτὸς δὲ προκάλεσσαι Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος,
Ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι·
Οὐ γάρ πώ τοι μοῖρα θανεῖν καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
Ὣς γὰρ ἐγὼν ἐπ' ἄκουσα θεῶν αἰειγενετάων.
Ὣς ἔφατ'· Ἕκτωρ δ' αὖτ' ἐχάρη μέγα, μῦθον ἀκούσας.
Καί ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν, Τρώων ἀνέεργε φάλαγγας,
Μέσσου δουρὸς ἑλών· τοὶ δ' ἱδρύνθησαν ἅπαντες.
Κὰδ δ' Ἀγαμέμνων εἷσεν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς,
Κὰδ δ' ἄρ' Ἀθηναίη τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Ἑζέσθην, ὄρνισιν ἐοικότες αἰγυπιοῖσι,
Φηγῷ ἐφ' ὑψηλῇ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
Ἀνδράσι τερπόμενοι. τῶν δὲ στίχες εἵατο πυκναὶ,
Ἀσπίσι καὶ κορύθεσσι καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι.
Οἵη δὲ Ζεφύροιο ἐχεύατο πόντον ἔπι φρὶξ
Ὀρνυμένοιο νέον, μελάνει δέ τε πόντος ὑπ' αὐτῆς·
Τοῖαι ἄρα στίχες εἵατ' Ἀχαιῶν τε Τρώων τε
Ἐν πεδίῳ· Ἕκτωρ δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔειπε,
Κέκλυτέ μευ Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Ὅρκια μὲν Κρονίδης ὑψίζυγος οὐκ ἐτέλεσσεν,
Ἀλλὰ κακὰ φρονέων τεκμαίρεται ἀμφοτέροισιν,
Εἰσόκεν ἢ ὑμεῖς Τροίην εὔπυργον ἕλητε,
Ἢ αὐτοὶ παρὰ νηυσὶ δαμείετε ποντοπόροισιν.
Ὑμῖν μὲν γὰρ ἔασιν ἀριστῆες Παναχαιῶν,
Τῶν νῦν ὅντινα θυμὸς ἐμοὶ μαχέσασθαι ἀνώγει,
Δεῦρ' ἴτω ἐκ πάντων πρόμος ἔμμεναι Ἕκτορι δίῳ.
Ὧδε δὲ μυθέομαι, Ζεὺς δ' ἄμμ' ἐπιμάρτυρος ἔστω,
Εἰ μέν κεν ἐμὲ κεῖνος ἕλῃ ταναήκεϊ χαλκῷ,
Τεύχεα συλήσας, φερέτω κοίλας ἐπὶ νῆας,
Σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρός με
Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.
Εἰ δέ κ' ἐγὼ τὸν ἕλω, δώῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων,
Τεύχεα συλήσας, οἴσω ποτὶ Ἴλιον ἱρὴν,
Καὶ κρεμόω ποτὶ νηὸν Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο·
Τὸν δὲ νέκυν ἐπὶ νῆας ἐϋσσέλμους ἀποδώσω,
Ὄφρά ἑ ταρχύσωσι καρηκομόωντες Ἀχαιοί.
Σῆμά τέ οἱ χεύωσιν ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ·
Καί ποτέ τις εἴπῃσι καὶ ὀψιγόνων ἀνθρώπων,

Hector fili Priami, Jovi consilio par,
Num mihi quid obsecutus fueris? (frater autem tuus sum)
Cæteros quidem sedere fac Trojanos & omnes Achivos:
Ipse autem provoca Achivorum quicunque fortissimus,
Ut contra te pugnet gravi pugna:
Nondum enim tibi fatum mori & interitum attingere.
Sic enim ego vocem audivi deorum immortalium.
Sic dixit. Hector vero gavisus est vehementer, sermone audito.
Et in medium progressus, Trojanorum coercuit phalangas,
Media hasta prehensa: illi autem constiterunt omnes.
Sedere etiam Agamemnon fecit bene ocreatos Achivos,
Et Minerva & argenteum arcum gerens Apollo
Sederunt, avibus similes vulturibus,
Fago super alta patris Jovis ægidem habentis,
Viris delectati. horum autem ordines sedebant densi,
Scutis & galeis & hastis horrentes.
Et qualis zephyri funditur super pontum horror
Insurgentis recens, nigrescitque pontus sub illo:
Tales ordines sedebant cum Achivorum tum Trojanorum
In campo: Hector autem inter utrosque locutus est,
Audite me Trojani & bene ocreati Achivi,
Ut dicam quæ me animus in præcordiis jubet.
Fœdera quidem Saturnius in excelso sedens non rata fecit.
Sed mala cogitans molitur utrisque,
Donec vel vos Trojam bene turritam capiatis,
Vel ipsi ad naves domemini pontigradas.
Vobis quidem sunt viri fortissimi omnium Achivorum,
Eorum nunc quemcunque animus mecum pugnare jubet,
Huc prodeat ex omnibus ut pugnet ante alios cum Hectore nobili.
Sic vero ajo, & Jupiter nobis testis adsit,
Si quidem forte me ille occiderit protenso ferro,
Arma detracta ferat cavas ad naves,
Corpus vero domum meam remittat, ut igni me
Trojani & Trojanorum uxores tradant mortuum.
Sin ego hunc interfecero, dederitque mihi gloriam Apollo,
Arma detracta feram ad Ilium sacram,
Et suspendam ad templum Apollinis longe jaculantis:
Cadaver vero ad naves bonis transtris instructas reddam,
Ut ei exequias faciant comantes Achivi,
Tumulumque ei aggerant ad latum Hellespontum.
Et aliquando aliquis dicat etiam posterorum,

Na-

Νηῒ πολυκλήϊδι πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον·
Ἀνδρὸς μὲν τόδε σῆμα πάλαι κατατεθνηῶτος,
Ὅν ποτ' ἀριστεύοντα κατέκτανε φαίδιμος Ἕκτωρ.
Ὥς ποτέ τις ἐρέει· τὸ δ' ἐμὸν κλέος οὔποτ' ὀλεῖται.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Αἴδεσθεν μὲν ἀνήνασθαι, δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι.
Ὀψὲ δὲ δὴ Μενέλαος ἀνίστατο, καὶ μετέειπε,
Νείκει ὀνειδίζων, μέγα δὲ στεναχίζετο θυμῷ,
Ὤμοι ἀπειλητῆρες, Ἀχαιΐδες, οὐκέτ' Ἀχαιοί·
Ἦ μὲν δὴ λώβη τάδε γ' ἔσσεται αἰνόθεν αἰνῶς,
Εἰ μή τις Δαναῶν νῦν Ἕκτορος ἀντίος εἶσιν.
Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε,
Ἥμενοι αὖθι ἕκαστοι ἀκήριοι, ἀκλεὲς αὔτως·
Τῷδε δ' ἐγὼν αὐτὸς θωρήξομαι· αὐτὰρ ὕπερθεν
Νίκης πείρατ' ἔχονται ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας κατεδύσετο τεύχεα καλά.
Ἔνθα κέ τοι Μενέλαε φάνη βιότοιο τελευτὴ
Ἕκτορος ἐν παλάμῃσιν, (ἐπεὶ πολὺ φέρτερος ἦεν)
Εἰ μὴ ἀναΐξαντες ἕλον βασιλῆες Ἀχαιῶν,
Αὐτός τ' Ἀτρεΐδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
Δεξιτερῆς ἕλε χειρὸς, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἀφραίνεις Μενέλαε διοτρεφές· οὐδέ τί σε χρὴ
Ταύτης ἀφροσύνης· ἀνὰ δ' ἴσχεο κηδόμενός περ,
Μηδ' ἔθελ' ἐξ ἔριδος σεῦ ἀμείνονι φωτὶ μάχεσθαι
Ἕκτορι Πριαμίδῃ, τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι,
Καὶ δ' Ἀχιλεὺς τούτῳ γε μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
Ἔρριγ' ἀντιβολῆσαι, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἵζευ ἰὼν μετὰ ἔθνος ἑταίρων·
Τούτῳ δὲ πρόμον ἄλλον ἀναστήσουσιν Ἀχαιοί·
Εἴπερ ἀδειής τ' ἐστὶ καὶ εἰ μόθου ἔστ' ἀκόρητος,
Φημί μιν ἀσπασίως γόνυ κάμψειν, αἴκε φύγῃσι
Δηΐου ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Ὣς εἰπὼν παρέπεισεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως,
Αἴσιμα παρειπών. ὁ δ' ἐπείθετο. τοῦ μὲν ἔπειτα
Γηθόσυνοι θεράποντες ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο.
Νέστωρ δ' Ἀργείοισιν ἀνίστατο καὶ μετέειπεν,
Ὢ πόποι, ἦ μέγα πένθος Ἀχαιΐδα γαῖαν ἱκάνει·
Ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεὺς,
Ἐσθλὸς Μυρμιδόνων βουληφόρος ἠδ' ἀγορητὴς,
Ὅς ποτέ μ' εἰρόμενος μέγ' ἐγήθεεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ,
Πάντων Ἀργείων ἐρέων γενεήν τε τόκον τε·

Τὰς

Navi multis transtris instructa innavigans nigrum pontum,
Viri quidem hic tumulus jam diu defuncti,
Quem olim fortissime se gerentem occidit illustris Hector.
Sic olim aliquis dicet: mea vero gloria numquam peribit.
Sic dixit. hi autem omnes obmutuerunt silentio,
Verebantur quidem renuere, timebant autem suscipere.
Tandem vero Menelaus surrexit, & inter *eos* dixit,
Jurgio probra objectans, graviter autem ingemiscebat animo,
Me miserum: jactatores, Achivæ, non amplius Achivi:
Certe jam dedecus hæc erunt gravissime graviter,
Si nullus Danaorum nunc Hectori obvius iverit.
Sed vos quidem omnes aqua & terra fiatis, (*moriamini*)
Sedentes ibi singuli excordes; inglorii pariter:
Adversus istum autem ego ipse armabor: verum superne
Victoriæ termini positi sunt in immortalibus diis.
Sic fatus induebat arma pulchra.
Tunc tibi Menelae adfuisset vitæ finis
Hectoris in manibus, (quoniam multo fortior erat)
Nisi propere exurgentes prehendissent reges Achivorum,
Ipseque Atrides late dominans Agamemnon
Dextram prehendit manum, verbaque fecit & compellavit,
Insanis Menelae Jovis alumne: neque quicquam tibi opus est
Hac dementia: contine vero *te* doleas licet,
Neque velis per contentionem te fortiori cum viro pugnare
Hectore Priamide, quem extimescunt & alii,
Quin & Achilles huic in pugna gloriosa
Horret occurrere, qui te multo fortior.
Verum tu quidem nunc sede profectus ad agmen sociorum:
Huic autem propugnatorem alium excitabunt Achivi:
Licet intrepidusque sit & etiamsi pugnæ sit insatiabilis,
Existimo eum libenter genu flexurum, si effugerit
Ardenti ex bello & gravi pugna.
Sic fatus flexit fratris præcordia heros,
Recte monens. hic autem paruit: hujus quidem postea
Læti famuli ab humeris arma detraxerunt.
Nestor autem inter Argivos surrexit & dixit,
Papæ, profecto ingens luctus Achivam terram invadet:
Certe valde ejulavit senex equum agitator Peleus,
Præstans Myrmidonum consiliarius & concionator,
Qui olim me interrogans valde lætabatur sua in domo,
Omnium Achivorum inquirens patresque filiosque:

Quos

Τοὺς νῦν εἰ πτώσσοντας ὑφ' Ἕκτορι πάντας ἀκούσῃ,
Πολλά κεν ἀθανάτοισι φίλας ἀνὰ χεῖρας ἀείραι,
Θυμὸν ἀπὸ μελέων δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
Ἡβῷμ' ὡς ὅτ' ἐπ' ὠκυρόῳ Κελάδοντι μάχοντο
Ἀγρόμενοι Πύλιοί τε καὶ Ἀρκάδες ἐγχεσίμωροι,
Φειᾶς πὰρ τείχεσιν, Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.
Τοῖσι δ' Ἐρευθαλίων πρόμος ἵστατο, ἰσόθεος φώς,
Τεύχε' ἔχων ὤμοισιν Ἀρηϊθόοιο ἄνακτος.
Δίου Ἀρηϊθόου, τὸν ἐπίκλησιν Κορυνήτην
Ἄνδρες κίκλησκον καλλίζωνοί τε γυναῖκες,
Οὕνεκ' ἄρ' οὐ τόξοισι μαχέσκετο δουρί τε μακρῷ,
Ἀλλὰ σιδηρείῃ κορύνῃ ῥήγνυσκε φάλαγγας.
Τὸν Λυκόοργος ἔπεφνε δόλῳ, οὔτι κράτεΐ γε,
Στεινωπῷ ἐν ὁδῷ, ὅτ' ἄρ' οὐ κορύνη οἱ ὄλεθρον
Χραῖσμε σιδηρείη· πρὶν γὰρ Λυκόοργος ὑποφθὰς
Δουρὶ μέσον περόνησεν· ὁ δ' ὕπτιος οὔδει ἐρείσθη,
Τεύχεα τ' ἐξενάριξε τά οἱ πόρε χάλκεος Ἄρης.
Καὶ τὰ μὲν αὐτὸς ἔπειτ' ἐφόρει μετὰ μῶλον Ἄρηος.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Λυκόοργος ἐνὶ μεγάροισιν ἐγήρα,
Δῶκε δ' Ἐρευθαλίωνι φίλῳ θεράποντι φορῆναι.
Τοῦ ὅγε τεύχε' ἔχων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους.
Οἱ δὲ μάλ' ἐτρόμεον καὶ ἐδείδισαν, οὐδέ τις ἔτλη.
Ἀλλ' ἐμὲ θυμὸς ἀνῆκε πολυτλήμων πολεμίζειν,
Θάρσεϊ ᾧ· γενεῇ δὲ νεώτατος ἔσκον ἁπάντων,
Καὶ μαχόμην οἱ ἐγώ, δῶκεν δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
Τὸν δὴ μήκιστον καὶ κάρτιστον κτάνον ἄνδρα.
Πολλὸς γάρ τις ἔκειτο παρήορος ἔνθα καὶ ἔνθα.
Εἴθ' ὡς ἡβώοιμι, βίη δέ μοι ἔμπεδος εἴη,
Τῷ κε τάχ' ἀντήσειε μάχης κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ὑμέων δ' οἵπερ ἔασιν ἀριστῆες Παναχαιῶν,
Οὐδ' οἱ προφρονέως μέμαθ' Ἕκτορος ἀντίον ἐλθεῖν.
Ὣς νείκεσσ' ὁ γέρων· οἱ δ' ἐννέα πάντες ἀνέσταν.
Ὦρτο πολὺ πρῶτος μὲν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Τῷ δ' ἔπι Τυδείδης ὦρτο κρατερὸς Διομήδης·
Τοῖσι δ' ἔπ' Αἴαντες θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκήν·
Τοῖσι δ' ἔπ' Ἰδομενεὺς καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος
Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ·
Τοῖσι δ' ἔπ' Εὐρύπυλος Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός.
Ἂν δὲ Θόας Ἀνδραιμονίδης καὶ δῖος Ὀδυσσεύς.
Πάντες ἄρ' οἵγ' ἔθελον πολεμίζειν Ἕκτορι δίῳ.

Quos nunc ſi metu conſternatos propter Hectorem omnes audierit,
Sæpe immortalibus ſuas manus ſuſtulerit,
Anima e membris ut eat domum Plutonis intro.
Utinam enim Jupiterque pater & Minerva & Apollo,
Eſſem juvenis ſicut quando ad rapidum Celadontem pugnabant
Congregati Pyliique & Arcades haſtis utentes,
Pheæ ad muros, Jardani circa fluenta.
Inter illos autem Ereuthalion in acie primus ſtabat, par deo vir,
Arma gerens humeris Areithoi regis:
Nobilis Areithoi, quem cognomento Clavigerum
Viri appellabant eleganterque cinctæ mulieres,
Quoniam non arcubus pugnabat haſtaque longa,
Sed ferrea clava rumpebat phalangas:
Hunc Lycurgus interfecit dolo, non vi,
Anguſta in via, ubi clava non ei exitium
Arcebat ferrea. Lycurgus enim occupans
Haſta medium transfodit: hicque ſupinus ſolo alliſus eſt,
Armiſque interfectum ſpoliavit quæ ei dederat æreus Mars:
Et ea ipſe poſtea geſtabat in pugna Martis.
At poſtquam Lycurgus in ædibus ſenuit,
Dedit Ereuthalioni ſuo famulo geſtanda:
Illius hic arma ferens provocabat omnes fortiſſimos:
Hi autem valde tremebant & timebant, nec quiſquam ſuſtinebat:
Sed me animus impulit audax ut pugnarem
Confidentia ſua: natu autem minimus eram omnium,
Et pugnabam cum eo ego, deditque mihi gloriam Minerva.
Hunc quidem proceriſſimum & fortiſſimum interfeci virum.
Multus enim jacebat extenſus hinc atque illinc.
Utinam ſic pubeſcerem, vireſque mihi integræ eſſent,
Ita cito haberet quicum pugnaret galeatus Hector.
Veſtrum autem qui ſunt fortiſſimi omnium Achivorum,
Ne hi quidem alacriter parati ſunt Hectori obviam ire.
  Sic increpabat ſenex: illi autem novem omnes ſurrexerunt.
Surrexit multo primus quidem rex virorum Agamemnon:
Poſt hunc Tydides ſurrexit fortis Diomedes:
Poſt hos autem Ajaces impetuoſam induti fortitudinem:
Poſt hos autem Idomeneus & armiger Idomenei
Meriones, par Marti homicidæ:
Poſt hos autem Eurypylus Euæmonis præclarus filius:
Surrexit & Thoas Andræmonides & nobilis Ulyſſes.
Omnes hi volebant pugnare cum Hectore nobili.

Τοῖς δ' αὖτις μετέειπε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Κλήρῳ νῦν πεπάλαχθε διαμπερὲς, ὅς κε λάχησιν·
Οὗτος γὰρ δὴ ὀνήσει ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
Καὶ δ' αὐτὸς ὃν θυμὸν ὀνήσεται, αἴ κε φύγησι
Δηΐου ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δὲ κλῆρον ἐσημήναντο ἕκαστος,
Ἐν δ' ἔβαλον κυνέῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο.
Λαοὶ δ' ἠρήσαντο, θεοῖσι δὲ χεῖρας ἀνέσχον·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρὺν,
Ζεῦ πάτερ, ἢ Αἴαντα λαχεῖν ἢ Τυδέος υἱὸν,
Ἢ αὐτὸν βασιλῆα πολυχρύσοιο Μυκήνης.
Ὣς ἄρ' ἔφαν. πάλλεν δὲ Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος κυνέης ὃν ἄρ' ἤθελον αὐτοὶ,
Αἴαντος· κῆρυξ δὲ φέρων ἀν' ὅμιλον ἁπάντῃ,
Δεῖξ' ἐνδέξια πᾶσιν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
Οἱ δ' οὐ γινώσκοντες ἀπηνήναντο ἕκαστος·
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν ἵκανε, φέρων ἀν' ὅμιλον ἁπάντῃ,
Ὅς μιν ἐπιγράψας κυνέῃ βάλε φαίδιμος Αἴας,
Ἤτοι ὑπέσχεθε χεῖρ'· ὁ δ' ἄρ' ἔμβαλεν, ἄγχι παραστάς.
Γνῶ δὲ κλήρου σῆμα ἰδὼν, γήθησε δὲ θυμῷ.
Τὸν μὲν πὰρ πόδ' ἑὸν χαμάδις βάλε, φώνησέν τε,
Ὦ φίλοι, ἤτοι κλῆρος ἐμὸς, χαίρω δὲ καὶ αὐτὸς
Θυμῷ· ἐπεὶ δοκέω νικησέμεν Ἕκτορα δῖον·
Ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἂν ἐγὼ πολεμήϊα τεύχεα δύω,
Τόφρ' ὑμεῖς εὔχεσθε Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι
Σιγῇ ἐφ' ὑμείων, ἵνα μὴ Τρῶές γε πύθωνται·
Ἠὲ καὶ ἀμφαδίην, ἐπεὶ οὔτινα δείδιμεν ἔμπης.
Οὐ γάρ τίς με βίῃ γε ἑκὼν ἀέκοντα δίηται.
Οὐδέ τ' ἀϊδρείῃ· ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ νήϊδά γ' οὕτως
Ἔλπομαι ἐν Σαλαμῖνι γενέσθαι τε τραφέμεν τε.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' εὔχοντο Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρὺν,
Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
Δὸς νίκην Αἴαντι καὶ ἀγλαὸν εὖχος ἀρέσθαι·
Εἰ δὲ καὶ Ἕκτορά περ φιλέεις, καὶ κήδεαι αὐτοῦ,
Ἴσην ἀμφοτέροισι βίην καὶ κῦδος ὄπασσον.
Ὣς ἄρ' ἔφαν. Αἴας δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροῒ ἕσσατο τεύχη,
Σεύατ' ἔπειθ' οἷός τε πελώριος ἔρχεται Ἄρης,
Ὅς τ' εἶσιν πόλεμόνδε μετ' ἀνέρας οὕς τε Κρονίων
Θυμοβόρου ἔριδος μένεϊ ξυνέηκε μάχεσθαι.

Τοῖος

Hos autem inter rursus dixit Gerenius eques Nestor,
Sortibus nunc sortimini universi, cui sors obtigerit.
Hic enim jam juvabit bene ocreatos Achivos:
Quin etiam ipse suum animum juvabit, si effugerit
Ardenti ex bello & gravi pugna.
Sic dixit. hi autem sortem signaverunt singuli,
Et injecerunt galeæ Agamemnonis Atridæ.
Populi autem supplicabant, diisque manus attollebant:
Et sic quis dicebat intuitus in cœlum latum,
Jupiter pater, *da* aut Ajacem sortiri, aut Tydei filium,
Aut ipsum regem divitis auri Mycenes.
Ita dicebant. concutiebat autem Gerenius eques Nestor:
Exiliit autem sors e galea quam volebant ipsi,
Ajacis: præco autem ferens per cœtum undiquaque,
Ostendit orsus a dextra omnibus principibus Græcorum.
Hi autem non agnoscentes renuerunt singuli:
Sed cum ad eum pervenisset ferens per cœtum undiquaque,
Qui eam inscriptam galeæ injecerat illustris Ajax,
Porrexit manum: hic autem imposuit, prope astans.
Agnovit autem sortis signum conspicatus, & gavisus est animo.
Tum hanc ad pedem suum humi jecit, dixitque,
O amici, sane sors mea, gaudeo autem & ipse
Animitus: quoniam puto superaturum me Hectorem nobilem:
Quare agite, dum ego bellica arma induo,
Interea vos supplicate Jovi Saturnio regi
Tacite vobiscum, ut ne Trojani audiant:
Vel etiam palam, quandoquidem neminem timemus prorsus.
Non enim quis me vi volens nolentem summovebit,
Neque item imperitia: nam neque me rudem adeo
Spero in Salamine natum educatumque fuisse.
Sic dixit: hique supplicabant Jovi Saturnio regi.
Et sic quis dixit, intuitus in cœlum latum,
Jupiter pater, ex Ida imperans, augustissime, maxime,
Da ut victoriam Ajax & præclaram gloriam referat:
Quod si & Hectorem diligis, & curam geris ejus,
Æqualem ambobus vim & gloriam præbe.
Sic dixerunt. Ajax autem armabatur splendido ære.
Postquam vero omnia circa corpus induerat arma,
Concitus ferebatur deinde, qualis ingens incedit Mars,
Qui it in bellum ad viros quos Saturnius
Animum rodentis contentionis vi commisit pugnare:

Τοῖος ἄρ' Αἴας ὦρτο πελώριος, ἕρκος Ἀχαιῶν,
Μειδιόων βλοσυροῖσι προσώπασι· νέρθε δὲ ποσσὶν
Ἤϊε μακρὰ βιβὰς, κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.
Τὸν δὲ καὶ Ἀργεῖοι μέγ' ἐγήθεον εἰσορόωντες·
Τρῶας δὲ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον·
Ἕκτορί τ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασσεν,
Ἀλλ' οὔπως ἔτ' εἶχεν ὑποτρέσαι, οὐδ' ἀναδῦναι
Ἂψ λαῶν ἐς ὅμιλον, ἐπεὶ προκαλέσσατο χάρμῃ.
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος ἠΰτε πύργον,
Χάλκεον, ἑπταβόειον, ὅ οἱ Τυχίος κάμε τεύχων,
Σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος, Ὕλῃ ἔνι οἰκία ναίων·
Ὅς οἱ ἐποίησεν σάκος αἰόλον, ἑπταβόειον,
Ταύρων ζατρεφέων, ἐπὶ δ' ὄγδοον ἤλασε χαλκόν.
Τὸ πρόσθε στέρνοιο φέρων Τελαμώνιος Αἴας
Στῆ ῥα μάλ' Ἕκτορος ἐγγὺς, ἀπειλήσας δὲ προσηύδα,
Ἕκτορ, νῦν μὲν δὴ σάφα εἴσεαι οἰόθεν οἶος
Οἷοι καὶ Δαναοῖσιν ἀριστῆες μετέασι,
Καὶ μετ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα, θυμολέοντα·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσι ποντοπόροισι
Κεῖτ' ἀπομηνίσας Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν·
Ἡμεῖς δ' εἰμὲν τοῖοι οἳ ἂν σέθεν ἀντιάσαιμεν,
Καὶ πολέες. ἀλλ' ἄρχε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαιόλος Ἕκτωρ,
Αἶαν διογενὲς, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
Μή τι μευ ἠΰτε παιδὸς ἀφαυροῦ πειρήτιζε,
Ἠὲ γυναικὸς, ἣ οὐκ οἶδεν πολεμήϊα ἔργα·
Αὐτὰρ ἐγὼν εὖ οἶδα μάχας τ' ἀνδροκτασίας τε·
Οἶδ' ἐπὶ δεξιὰ, οἶδ' ἐπ' ἀριστερὰ νωμῆσαι βῶν
Ἀζαλέην, τό μοι ἐστὶ ταλαύρινον πολεμίζειν·
Οἶδα δ' ἐνὶ σταδίῃ δηΐῳ μέλπεσθαι Ἄρηϊ
Οἶδα δ' ἐπαΐξας μόθον ἵππων ὠκειάων.
Ἀλλ' οὐ γάρ σ' ἐθέλω βαλέειν τοιοῦτον ἐόντα
Λάθρῃ ὀπιπεύσας, ἀλλ' ἀμφαδὸν, αἴκε τύχοιμι.
Ἦ ῥα· καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος ἑπταβόειον,
Ἀκρότατον κατὰ χαλκὸν, ὃς ὄγδοος ἦεν ἐπ' αὐτῷ.
Ἓξ δὲ διὰ πτύχας ἦλθε δαΐζων χαλκὸς ἀτειρής·
Ἐν τῇ δ' ἑβδομάτῃ ῥινῷ σχέτο. δεύτερος αὖτε
Αἴας διογενὴς προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλε Πριαμίδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην.
Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,

Καὶ

Talis Ajax progressus est ingens, vallum Achivorum,
Subridens terribili vultu: infra autem pedibus
Incedebat magnis passibus, quassans prælongam hastam.
Hunc autem & Argivi valde lætabantur aspicientes:
At Trojanos tremor gravis subiit membra singulos:
Hectorique ipsi animus in præcordiis palpitabat,
Sed nequaquam jam poterat subterfugere, neque regredi
Retro copiarum in turbam, quoniam provocarat ad certamen.
Ajax autem cominus accessit, ferens scutum instar turris,
Æreum, septemplex, quod ei Tychius elaborarat fabricans,
Coriariorum longe præstantissimus, in Hyla ædes habitans:
Qui ei fecerat scutum varium septem bubulis coriis munitum
Taurorum præpinguium, & in octavum superinduxerat æs.
Hoc ante pectus ferens Telamonius Ajax
Stetit proxime Hectorem, & minaciter allocutus est,
Hector, nunc sane manifesto scies cum solo solus,
Quales etiam Danais principes intersunt,
Etiam præter Achillem hostium agmina perrumpentem, animo leonino præditum:
Sed hic in navibus nigris pontigradis
Jacet iram longam fovens adversus Agamemnonem pastorem populorum:
Nos autem sumus tales qui tibi obviam ire possimus,
Et multi. quare ordire pugnam & certamen.
Hunc vicissim allocutus est ingens galeatus Hector,
Ajax nobilissime, Telamonie, princeps populorum,
Ne me tamquam puerum imbecillem tenta,
Vel mulierem, quæ nescit bellica opera:
Verum ego bene scio pugnasque cædesque:
Scio ad dextram, scio ad sinistram motare scutum
Aridum, adeo mihi licet audacter bellare:
Scio quoque in stataria *pugna* ad sævi sonos gressum componere Martis:
Scio etiam postquam insiluerim *currum* pugnam in equabus velocibus.
Verumenimvero nolo te ferire talis cum sis
Clanculum observans, sed aperte, si assequi potuero.
Dixit: & vibratam emisit prælongam hastam,
Et percussit Ajacis ingens scutum septem bubulis coriis opertum,
Ad extremum æs, quod octavum erat in illo.
Sex autem per plagulas penetravit dissecans hasta indomita:
In septima vero pelle hæsit. secundus vicissim
Ajax nobilissimus emisit prælongam hastam,
Et feriit Priamidæ clypeum undique æqualem.
Per clypeum quidem penetravit lucidum rapida hasta,

Καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο·
Ἀντικρὺ δὲ παραὶ λαπάρην διάμησε χιτῶνα
Ἔγχος. ὁ δ' ἐκλίνθη, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν.
Τὼ δ' ἐκσπασσαμένω δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἅμ' ἄμφω
Σύν ῥ' ἔπεσον, λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισιν,
Ἢ συσὶ κάπροισιν, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν.
Πριαμίδης μὲν ἔπειτα μέσον σάκος οὔτασε δουρί·
Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκὸν, ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμή.
Αἴας δ' ἀσπίδα νύξεν ἐπάλμενος, ἡ δὲ διαπρὸ
Ἤλυθεν ἐγχείη· στυφέλιξε δέ μιν μεμαῶτα.
Τμήδην δ' αὐχέν' ἐπῆλθε· μέλαν δ' ἀνεκήκιεν αἷμα.
Ἀλλ' οὐδ' ὡς ἀπέληγε μάχης κορυθαιόλος Ἕκτωρ·
Ἀλλ' ἀναχασσάμενος λίθον εἵλετο χειρὶ παχείῃ,
Κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύν τε, μέγαν τε·
Τῷ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος ἑπταβόειον,
Μέσσον ἐπομφάλιον· περιήχησεν δ' ἄρα χαλκός.
Δεύτερος αὖτ' Αἴας πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας,
Ἧκ' ἐπιδινήσας, ἐπέρεισε δὲ ἶν' ἀπέλεθρον·
Εἴσω δ' ἀσπίδ' ἔαξε βαλὼν μυλοειδέϊ πέτρῳ·
Βλάψε δέ οἱ φίλα γούναθ'· ὁ δ' ὕπτιος ἐξετανύσθη,
Ἀσπίδι ἐγχριμφθείς· τὸν δ' αἶψ' ὤρθωσεν Ἀπόλλων.
Καί νύ κε δὴ ξιφέεσσ' αὐτοσχεδὸν οὐτάζοντο,
Εἰ μὴ κήρυκες Διὸς ἄγγελοι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
Ἦλθον, ὁ μὲν Τρώων, ὁ δ' Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Ταλθύβιός τε καὶ Ἰδαῖος, πεπνυμένω ἄμφω·
Μέσσῳ δ' ἀμφοτέρων σκῆπτρα σχέθον, εἶπέ τε μῦθον
Κῆρυξ Ἰδαῖος πεπνυμένα μήδεα εἰδώς,
Μηκέτι παῖδε φίλω πολεμίζετε, μηδὲ μάχεσθον·
Ἀμφοτέρω γὰρ σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἄμφω δ' αἰχμητά· τό γε δὴ καὶ ἴδμεν ἅπαντες.
Νὺξ δ' ἤδη τελέθει, ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Τελαμώνιος Αἴας,
Ἰδαῖ', Ἕκτορα ταῦτα κελεύετε μυθήσασθαι.
Αὐτὸς γὰρ χάρμῃ προκαλέσσατο πάντας ἀρίστους.
Ἀρχέτω, αὐτὰρ ἐγὼ μάλα πείσομαι, εἴπερ ἂν οὗτος.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαιόλος Ἕκτωρ,
Αἶαν, ἐπεί τοι δῶκε θεὸς μέγεθός τε βίην τε,
Καὶ πινυτήν· περὶ δ' ἔγχει Ἀχαιῶν φέρτατός ἐσσι,
Νῦν μὲν παυσώμεσθα μάχης καὶ δηϊοτῆτος,
Σήμερον, ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰσόκε δαίμων
Ἄμμε διακρίνῃ, δώῃ δ' ἑτέροισί γε νίκην.

Et per thoracem affabre factum infixa est:
Et e regione juxta ile discidit tunicam
Hasta. ille vero inclinatus est, & evitavit mortem atram.
Hi autem evulsis longis hastis cominus simul ambo
Congressi sunt, leonibus similes crudivoris,
Vel suibus apris, quorum robur non imbecille.
Priamides quidem postea medium scutum feriit hasta:
Neque rupit æs, & reflexa est ejus cuspis.
Tum Ajax clypeum punctim feriit insiliens, & penitus
Transivit hasta: aspere autem excepit eum irruentem.
Et cæsim super cervicem venit: aterque subsiliit sanguis.
Verum ne sic quidem cessavit a pugna galeatus Hector:
Sed retrocedens lapidem prehendit manu robusta,
Jacentem in campo, nigrum, asperumque, magnumque:
Eo percussit Ajacis ingens scutum septem bubulis coriis munitum,
Medium ad umbonem: circumsonuit autem æs.
Secundus autem Ajax multo majore lapide sublato,
Misit contortum, adhibuitque vires immensas:
Perfregitque clypeum percussum molari saxo:
Et læsit ejus genua: tum is supinus extensus est,
Scuto inhærens: sed eum statim erexit Apollo.
Jamque ensibus cominus vulnerassent *se invicem*,
Nisi præcones Jovis nuncii atque hominum
Advenissent, alter Trojanorum, alter Achivorum ære loricatorum,
Talthybiusque & Idæus, prudentes ambo:
In medio autem amborum sceptra tenuerunt, dixitque sermonem
Præco Idæus prudentium consiliorum peritus,
  Ne amplius filii dilecti bellate, neque pugnate:
Nam ambos vos diligit nubes cogens Jupiter:
Et ambo bellatores estis: quod quidem scimus & omnes.
Nox vero jam est, bonum etiam nocti parere.
  Hunc respondens allocutus est Telamonius Ajax,
Idæe, Hectorem hæc jubete loqui.
Ipse enim ad pugnam provocavit quosque fortissimos.
Incipiat, ego vero omnino parebo, si quidem ille.
  Hunc vicissim allocutus est ingens galeatus Hector,
Ajax, quandoquidem tibi dedit deus magnitudinemque vimque,
Et prudentiam: hasta autem Achivorum longe præstantissimus es,
Nunc quidem cessemus a pugna & certamine,
Hodie, posthac rursum pugnabimus, donec fortuna
Nos dirimat, & det alterutri victoriam:

Νὺξ δ' ἤδη τελέθει, ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι,
Ὡς σύ τ' εὐφρήνῃς πάντας παρὰ νηυσὶν Ἀχαιοὺς,
Σούς τε μάλιστα ἔτας, καὶ ἑταίρους οἵ τοι ἔασιν·
Αὐτὰρ ἐγὼ κατὰ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
Τρῶας εὐφρανέω καὶ Τρωϊάδας ἑλκεσιπέπλους,
Αἵ τε μοι εὐχόμεναι θεῖον δύσονται ἀγῶνα.
Δῶρα δ' ἄγ' ἀλλήλοισι περικλυτὰ δώομεν ἄμφω,
Ὄφρα τις ὧδ' εἴπῃσιν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε,
Ἠμὲν ἐμαρνάσθην ἔριδος πέρι θυμοβόροιο,
Ἠδ' αὖτ' ἐν φιλότητι διέτμαγεν ἀρθμήσαντε.
Ὣς ἄρα φωνήσας δῶκε ξίφος ἀργυρόηλον,
Σὺν κολεῷ τε φέρων καὶ ἐϋτμήτῳ τελαμῶνι·
Αἴας δὲ ζωστῆρα δίδου φοίνικι φαεινόν.
Τὼ δὲ διακρινθέντε, ὁ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν
Ἤϊ', ὁ δ' ἐς Τρώων ὅμαδον κίε. τοὶ δ' ἐχάρησαν
Ὡς εἶδον ζωόν τε καὶ ἀρτεμέα προσιόντα,
Αἴαντος προφυγόντα μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους·
Καί ῥ' ἦγον ποτὶ ἄστυ, ἀέλπτεντες σόον εἶναι.
Αἴαντ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον κεχαρηότα νίκῃ.
Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίῃσιν ἐν Ἀτρείδαο γένοντο,
Τοῖσι δὲ βοῦν ἱέρευσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Ἄρσενα, πενταέτηρον, ὑπερμενεῖ Κρονίωνι·
Τὸν δέρον, ἀμφί θ' ἕπον, καί μιν διέχευαν ἅπαντα,
Μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως, πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν,
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης·
Νώτοισι δ' Αἴαντα διηνεκέεσσι γέραιρεν
Ἥρως Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἀτρείδη τε καὶ ἄλλοι ἀριστῆες παναχαιῶν,
Πολλοὶ γὰρ τεθνᾶσι καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ,
Τῶν νῦν αἷμα κελαινὸν ἐΰρροον ἀμφὶ Σκάμανδρον
Ἐσκέδασ' ὀξὺς Ἄρης, ψυχαὶ δ' Ἄϊδόσδε κατῆλθον·
Τῷ σε χρὴ πόλεμον μὲν ἅμ' ἠοῖ παῦσαι Ἀχαιῶν,
Αὐτοὶ δ' ἀγρόμενοι κυκλήσομεν ἐνθάδε νεκροὺς
Βουσὶ καὶ ἡμιόνοισιν· ἀτὰρ κατακήομεν αὐτοὺς

Τυτ-

Nox vero jam eſt, bonum etiam nocti parere,
Ut tuque exhilares omnes ad naves Achivos,
Tuoſque maxime amicos, & ſocios qui tibi ſunt:
At ego per urbem magnam Priami regis
Trojanos exhilarabo & Trojanas longa peplorum ſyrmata trahentes,
Quæ pro me ſupplicantes divinum ingredientur templum.
Dona autem age mutuo inclyta demus ambo,
Ut quis ſic dicat Achivorumque Trojanorumque,
Profecto pugnabant per contentionem animum rodentem,
Et iterum in amicitia diſceſſere conciliati.
Sic locutus dedit enſem argenteis clavis diſtinctum,
Cum vaginaque offerens & ſcite facto balteo:
Ajax vero cingulum dedit puniceo colore ſplendidum.
Tum hi digreſſi, alter ad populum Achivorum
Ibat, alter ad Troum multitudinem vadebat. hi autem gaviſi ſunt
Ut viderunt vivumque & ſoſpitem venientem,
Ajacis elapſum fortitudinem & manus invictas:
Et deduxerunt ad urbem, deſperantes ſalvum eſſe.
Ajacem vero viciſſim bene ocreati Achivi
Ad Agamemnonem nobilem deduxerunt lætum victoria.
Hi autem quando jam ad tentoria Atridæ venerant,
His bovem ſacrificavit rex virorum Agamemnon
Marem, quinquennem, præpotenti Saturnio:
Hunc corio exuerunt, & curarunt, & eum diſſecuerunt totum,
Et in fruſta parva conciderunt ſcite, & verubus transfixerunt,
Et aſſarunt accurate, detraxeruntque omnia.
Cæterum ubi ceſſarant ab opere, apparaverantque convivium,
Epulati ſunt, neque quicquam animus indiguit epuli æqualis:
Tergo vero Ajacem perpetuo honoravit
Heros Atrides late dominans Agamemnon.
Sed poſtquam potus & cibi appetentiam exemerant,
His ſenex primus omnium texere cœpit conſilium
Neſtor, cujus & antea optimum apparuerat conſilium:
Qui ipſis cordatus concionatus eſt & dixit,
Atridæque & cæteri principes Achivorum,
Multi quidem mortui ſunt comantes Achivi,
Quorum nunc ſanguinem atrum pulchre fluenti in Scamandro
Diffudit acer Mars, animæque ad orcum deſcenderunt:
Itaque te oportet pugnam quidem prima luce ſedare Achivorum,
Nos vero congregati curribus advehemus huc cadavera
Bobus & mulis: & comburemus ea

Τυτθὸν ἄπο πρὸ νεῶν, ὥς κ' ὀστέα παισὶν ἕκαστος
Οἴκαδ' ἄγῃ, ὅταν αὖτε νεώμεθα πατρίδα γαῖαν·
Τύμβον δ' ἀμφὶ πυρὴν ἕνα χεύομεν ἐξαγαγόντες,
Ἄκριτον ἐν πεδίῳ· ποτὶ δ' αὐτὸν δείμομεν ὦκα
Πύργους ὑψηλούς, εἶλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν.
Ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας ποιήσομεν εὖ ἀραρυίας,
Ὄφρα δι' αὐτάων ἱππηλασίη ὁδὸς εἴη·
Ἔκτοσθεν δὲ βαθεῖαν ὀρύξομεν ἐγγύθι τάφρον
Ἥ χ' ἵππους καὶ λαὸν ἐρυκάκοι ἀμφὶς ἐοῦσα,
Μή ποτ' ἐπιβρίσῃ πόλεμος Τρώων ἀγερώχων.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνησαν βασιλῆες.
Τρώων αὖτ' ἀγορὴ γένετ' Ἰλίου ἐν πόλει ἄκρῃ,
Δεινή, τετρηχυῖα παρὰ Πριάμοιο θύρῃσι·
Τοῖσι δ' Ἀντήνωρ πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν,
Κέκλυτέ μευ Τρῶες, καὶ Δάρδανοι, ἠδ' ἐπίκουροι,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Δεῦτ' ἄγετ', Ἀργείην Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ
Δώομεν Ἀτρείδῃσιν ἄγειν· νῦν δ' ὅρκια πιστὰ
Ψευσάμενοι μαχόμεσθα· τῷ οὔ νύ τι κέρδιον ἡμῖν
Ἔλπομαι ἐκτελέεσθαι, ἵνα μὴ ῥέξομεν ὧδε.
Ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. τοῖσι δ' ἀνέστη
Δῖος Ἀλέξανδρος Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
Ὅς μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἀντῆνορ, σὺ μὲν οὐκ ἔτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις,
Οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τοῦδε νοῆσαι·
Εἰ δ' ἐτεὸν δὴ τοῦτον ἀπὸ σπουδῆς ἀγορεύεις,
Ἐξ ἄρα δή τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὤλεσαν αὐτοί.
Αὐτὰρ ἐγὼ Τρώεσσι μεθ' ἱπποδάμοις ἀγορεύσω·
Ἄντικρυ δ' ἀπόφημι, γυναῖκα μὲν οὐκ ἀποδώσω·
Κτήματα δ' ὅσσ' ἀγόμην ἐξ Ἄργεος ἡμέτερον δῶ,
Πάντ' ἐθέλω δόμεναι, καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι.
Ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. τοῖσι δ' ἀνέστη
Δαρδανίδης Πρίαμος θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος,
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Κέκλυτέ μευ Τρῶες, καὶ Δάρδανοι, ἠδ' ἐπίκουροι,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει·
Νῦν μὲν δόρπον ἕλεσθε κατὰ στρατὸν ὡς τοπάρος περ,
Καὶ φυλακῆς μνήσασθε, καὶ ἐγρήγορθε ἕκαστος.
Ἠῶθεν δ' Ἰδαῖος ἴτω κοίλας ἐπὶ νῆας,
Εἰπέμεν Ἀτρείδῃς' Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ
Μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρε.

Καὶ

Paululum a navibus, ut ossa filiis quisque
Domum ferat, quando revertemur in patriam terram;
Tumulum autem circa pyram unum aggesta terra faciamus egressi,
Omnibus communem in campo: & propter ipsum ædificemus cito
Turres altas, propugnaculum naviumque & ipsorum.
In ipsis autem portas faciamus bene aptatas,
Ut per ipsas equestris via sit:
Exterius autem profundam fodiamus prope fossam
Quæ equos & viros prohibeat circumducta,
Ne quando ingravescat bellum Trojanorum superborum.
Ita dixit. omnes autem approbarunt principes.
Trojanorum item concio facta est Ilii in arce summa,
Trepida, turbulenta, ad Priami fores:
Et his Antenor prudens incepit concionari,
Audite me Trojani, & Dardani, & auxiliares,
Ut dicam quæ me animus in præcordiis jubet.
Eja agite, Argivam Helenam & opes cum ipsa
Reddamus Atridis abducendas: nunc autem fœderibus fidis
Violatis pugnamus: quare nihil utile nobis
Autumo effectum iri, nisi fecerimus ita.
Ille quidem sic locutus resedit. inter hos autem surrexit
Nobilis Alexander Helenæ maritus pulchræ comas,
Qui eum respondens verbis volucribus allocutus est,
Antenor, tu quidem non jam mihi grata hæc dicis:
Nosti & aliam sententiam meliorem hac excogitare:
Si tamen vere jam hanc serio dicis,
Certe jam tibi dii mentem ademerunt ipsi.
Ego vero Trojanos inter equum domitores dicam sententiam.
Aperte autem profiteor, conjugem quidem non reddam:
Opes vero quascumque abduxi ex Argo nostram domum,
Omnes volo dare, atque etiam de meo alias adjungere.
Ille quidem sic locutus consedit. Inter eos autem surrexit
Dardanides Priamus diis consiliarius par,
Qui ipsis sapiens concionatus est & dixit,
Audite me Trojani, & Dardani, & auxiliares,
Ut dicam quæ me animus in præcordiis jubet:
Nunc quidem cœnam sumite per exercitum sicut antea,
Et excubiarum mementote, & vigilate quisque:
Mane autem Idæus eat cavas ad naves,
Nuntiatum Atridis Agamemnoni & Menelao
Sententiam Alexandri, cujus gratia contentio exorta est.

Καὶ δὲ τόδ' εἰπέμεναι πυκινὸν ἔπος, αἴ κ' ἐθέλωσι
Παύσασθαι πολέμοιο δυσηχέος, εἰσόκε νεκροὺς
Κήομεν, ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰσόκε δαίμων
Ἄμμε διακρίνῃ, δώῃ δ' ἑτέροισί γε νίκην.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο
Δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσιν.
Ἠῶθεν δ' Ἰδαῖος ἔβη κοίλας ἐπὶ νῆας.
Τοὺς δ' εὗρ' εἰν ἀγορῇ Δαναοὺς θεράποντας Ἄρηος,
Νηῒ παρὰ πρύμνῃ Ἀγαμέμνονος· αὐτὰρ ὁ τοῖσι
Στὰς ἐν μέσσοισιν μετεφώνεεν ἠπύτα κῆρυξ.
Ἀτρεΐδαί τε καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
Ἠνώγει Πρίαμός τε καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοὶ
Εἰπεῖν, αἴκέ περ ὔμμι φίλον καὶ ἡδὺ γένοιτο,
Μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρε·
Κτήματα μὲν ὅσ' Ἀλέξανδρος κοίλης ἐνὶ νηυσὶν
Ἠγάγετο Τροίηνδ', ὡς πρὶν ὤφελλ' ἀπολέσθαι,
Πάντ' ἐθέλει δόμεναι, καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι·
Κουριδίην δ' ἄλοχον Μενελάου κυδαλίμοιο
Οὔ φησιν δώσειν· ἦ μὴν Τρῶές γε κέλονται.
Καὶ δὲ τόδ' ἠνώγεον εἰπεῖν ἔπος, αἴκ' ἐθέλητε
Παύσασθαι πολέμοιο δυσηχέος, εἰσόκε νεκροὺς
Κήομεν, ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰσόκε δαίμων
Ἄμμε διακρίνῃ, δώῃ δ' ἑτέροισί γε νίκην.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Μήτ' ἄρ τις νῦν κτήματ' Ἀλεξάνδροιο δεχέσθω,
Μήθ' Ἑλένην· γνωτὸν δὲ καὶ ὃς μάλα νήπιός ἐστιν,
Ὡς ἤδη Τρώεσσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπίαχον υἷες Ἀχαιῶν,
Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Καὶ τότ' ἄρ' Ἰδαῖον προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Ἰδαῖ' ἤτοι μῦθον Ἀχαιῶν αὐτὸς ἀκούεις,
Ὥς τοι ὑποκρίνονται· ἐμοὶ δ' ἐπιανδάνει οὕτως.
Ἀμφὶ δὲ νεκροῖσιν κατακαιέμεν οὔ τι μεγαίρω·
Οὐ γάρ τις φειδὼ νεκύων κατατεθνειώτων
Γίνετ', ἐπεί κε θάνωσι, πυρὸς μειλισσέμεν ὦκα.
Ὅρκια δὲ Ζεὺς ἴστω ἐρίγδουπος, πόσις Ἥρης.
Ὣς εἰπὼν, τὸ σκῆπτρον ἀνέσχεθε πᾶσι θεοῖσιν·
Ἄψορρον δ' Ἰδαῖος ἔβη ποτὶ Ἴλιον ἱρήν.
Οἱ δ' ἕατ' εἰν ἀγορῇ Τρῶες καὶ Δαρδανίωνες,
Πάντες ὁμηγερέες, ποτιδέγμενοι ὁππότ' ἂν ἔλθοι
Ἰδαῖος·

Quin & hunc addat prudenter sermonem, num velint
Cessare a bello horrisono, donec cadavera
Combusserimus, postea iterum pugnabimus, donec fortuna
Nos dirimat, detque alterutris victoriam.
Sic dixit. illi autem ei maxime auscultarunt, & paruerunt.
Cœnam deinde sumpserunt per exercitum turmatim.
Mane autem Idæus ivit cavas ad naves.
Invenit autem in concione Danaos famulos Martis,
Navis ad puppim Agamemnonis: ille autem inter eos
Stans in mediis vocem edidit vocalis præco,
Atridæque & alii bene ocreati Achivi,
Jussit Priamusque & alii Trojani illustres
Dicere, si quidem vobis gratum & jucundum sit,
Sententiam Alexandri, cujus gratia contentio exorta est:
Opes quidem quascunque Alexander cavis in navibus
Adduxit Trojam, utinam ante periisset,
Omnes vult dare, & etiam de suo alias adjungere:
Juvenem autem uxorem Menelai gloriosi
Negat *se* redditurum: sane eum Trojani quidem hortantur.
Quin & hunc jusserunt dicere sermonem, num velitis
Cessare a bello horrisono, donec mortuos
Cremaverimus, postea iterum pugnabimus, donec fortuna
Nos dirimat, detque alterutris victoriam.
Sic dixit: illi vero omnes obmutuerunt silentio.
Tandem vero inter eos locutus est pugna strenuus Diomedes,
Ne quis nunc opes Alexandri accipiat,
Neque Helenam. manifestum etiam *ei* qui omnino infans est,
Quod jam Trojanis interitus extrema immineant.
Sic dixit: omnes autem acclamabant Achivi,
Sermonem admirati Diomedis equitis.
Atque tunc Idæum allocutus est rex Agamemnon,
Idæe certe sententiam Achivorum ipse audis,
Quemadmodum tibi respondeant: mihi autem placet sic.
De mortuis cremandis nihil invideo:
Non enim ullo modo parcendum cadaveribus mortuis
Est, postquam occubuerint, igne gratum officium facere ocius.
Fœderis autem Jupiter esto testis altitonans, maritus Junonis.
Sic locutus, sceptrum sustulit omnibus diis:
Retro vero Idæus ivit ad Ilium sacram.
Sedebant autem in concione Trojani & Dardani,
Omnes congregati, expectantes quando veniret

Idæus,

Ἰδαῖος. ὁ δ' ἄρ ἦλθε, καὶ ἀγγελίην ἀπέειπε,
Στὰς ἐν μέσσοισιν. τοὶ δ' ὁπλίζοντο μάλ' ὦκα,
Ἀμφότερον, νέκυάς τ' ἀγέμεν, ἕτεροι δὲ μεθ' ὕλην.
Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν ἐϋσσέλμων ἀπὸ νηῶν
Ὤτρυνον νέκυάς τ' ἀγέμεν, ἕτεροι δὲ μεθ' ὕλην.
Ἠέλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας,
Ἐξ ἀκαλαρρείταο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο
Οὐρανὸν εἰσανιών· οἱ δ' ἤντεον ἀλλήλοισιν.
Ἔνθα διαγνῶναι χαλεπῶς ἦν ἄνδρα ἕκαστον·
Ἀλλ' ὕδατι νίζοντες ἀπὸ βρότον αἱματόεντα
Δάκρυα θερμὰ χέοντες ἀμαξάων ἐπάειραν·
Οὐδ' εἴα κλαίειν Πρίαμος μέγας· οἱ δὲ σιωπῇ
Νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπενήεον ἀχνύμενοι κῆρ·
Ἐν δὲ πυρὶ πρήσαντες ἔβαν ποτὶ Ἴλιον ἱρήν·
Ὣς δ' αὔτως ἑτέρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπενήεον ἀχνύμενοι κῆρ.
Ἐν δὲ πυρὶ πρήσαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας·
Ἦμος δ' οὔτ' ἄρ πω ἠώς, ἔτι δ' ἀμφιλύκη νύξ,
Τῆμος ἄρ ἀμφὶ πυρὴν κριτὸς ἔγρετο λαὸς Ἀχαιῶν·
Τύμβον δ' ἀμφ' αὐτὴν ἕνα ποίεον ἐξαγαγόντες
Ἄκριτον ἐκ πεδίου· ποτὶ δ' αὐτὸν τεῖχος ἔδειμαν
Πύργους θ' ὑψηλούς, εἶλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν·
Ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας ἐνεποίεον εὖ ἀραρυίας,
Ὄφρα δι' αὐτάων ἱππηλασίη ὁδὸς εἴη.
Ἔκτοσθεν δὲ βαθεῖαν ἐπ' αὐτῷ τάφρον ὄρυξαν,
Εὐρεῖαν, μεγάλην· ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξαν.
Ὣς οἱ μὲν πονέοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί.
Οἱ δὲ θεοὶ παρ' Ζηνὶ καθήμενοι ἀστεροπητῇ
Θηεῦντο μέγα ἔργον Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Ποσειδάων ἐνοσίχθων.
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τις ἐστὶ βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν
Ὅστις ἔτ' ἀθανάτοισι νόον καὶ μῆτιν ἐνίψει;
Οὐχ ὁράας δ' ὅτι αὖτε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Τεῖχος ἐτειχίσαντο νεῶν ὕπερ, ἀμφὶ δὲ τάφρον
Ἤλασαν, οὐδὲ θεοῖσι δόσαν κλειτὰς ἑκατόμβας;
Τοῦ δ' ἤτοι κλέος ἔσται ὅσον τ' ἐπικίδναται ἠώς·
Τοῦ δ' ἐπιλήσονται ὅτ' ἐγὼ καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων
Ἥρῳ Λαομέδοντι πολίσαμεν ἀθλήσαντε·
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ὢ πόποι Ἐννοσίγαι' εὐρυσθενές, οἷον ἔειπες;
Ἄλλος κέν τις τοῦτο θεῶν δείσειε νόημα,

Ὅς

Idæus, ille autem venit & nuntium expoſuit,
Stans in mediis. hi autem accingebantur perquam celeriter,
Utrumque *ad opus*, *alii* ad cadavera advehenda, alii vero ad lignandum.
Argivi autem ex altera parte bonis tranſtris inſtructis a navibus
Properabant ut cadavera adveherent, alii vero lignatum.
Sol vero dein recens percutiebat *radiis* arva,
Ex leniter fluente profundo oceano
Cœlum aſcendens: illi vero occurrebant ſibi invicem.
Tunc dignoſcere difficile erat virum quemque:
Sed aqua abluentes tabum ſanguinolentum
Lacrymas calidas fundentes curribus impoſuerunt:
Neque ſinebat flere Priamus magnus: illi autem ſilentio
Cadavera rogo cumulatim imponebant mœrentes corde:
Quos cum igne cremaſſent redierunt ad Ilium ſacram:
Similiter autem ex altera parte bene ocreati Achivi
Cadavera rogo cumulatim imponebant mœrentes corde:
Quibus igne crematis redierunt ad cavas naves.
Cum vero nondum aurora, ſed adhuc ſubluſtris nox,
Tum circa pyram lecta ſurrexit manus Achivorum:
Tumulum autem circa eam unum fecerunt egreſſi
Omnibus communem extra campum: & prope ipſum murum ædificarunt
Turreſque altas, propugnaculum naviumque & ipſorum:
In ipſis autem portas fecerunt bene aptatas,
Ut per illas equeſtris via eſſet.
Exterius autem profundam prope illum foſſam foderunt,
Latam, magnam: & palos defixerunt.
Sic quidem laborabant comantes Achivi.
Cæterum dii apud Jovem ſedentes fulgurum auctorem (rum:
Admirabundi ſpectabant magnum opus Achivorum ære loricato-
Eos inter loqui orſus eſt Neptunus concuſſor terræ,
Jupiter pater, ecquis eſt mortalium ſuper immenſam terram
Qui poſthac immortalibus mentem & conſilium *ſuum* dicet?
Non vides vero quod comantes Achivi
Murum ſtruxerunt pro navibus, circum autem foſſam
Duxerunt, neque diis dederunt inclytas hecatombas?
Hujus profecto gloria erit quacunque diffunditur lux:
Ejus autem obliviſcentur quem ego & Phœbus Apollo
Heroi Laomedonti ædificavimus circa urbem malis exerciti.
Hunc graviter indignatus allocutus eſt nubes cogens Jupiter,
Papæ Neptune late potens, quid dixiſti?
Alius aliquis deorum hoc reformidaſſet cogitatum,

Ὅς σέο πολλὸν ἀφαυρότερος χεῖρας τε μένος τε·
Σὸν δή τοι κλέος ἔσαι ὅσον τ' ἐπικίδναται ἠώς·
Ἄγρει μὰν ὅτ' ἂν αὖτε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Οἴχωνται σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Τεῖχος ἀναρρήξας, τὸ μὲν εἰς ἅλα πᾶν καταχεῦαι,
Αὖτις δ' ἠϊόνα μεγάλην ψαμάθοισι καλύψαι,
Ὥς κέν τοι μέγα τεῖχος ἀμαλδύνηται Ἀχαιῶν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Δύσετο δ' ἠέλιος, τετέλεστο δὲ ἔργον Ἀχαιῶν·
Βουφόνεον δὲ κατὰ κλισίας, καὶ δόρπον ἕλοντο.
Νῆες δ' ἐκ Λήμνοιο παρέστασαν οἶνον ἄγουσαι
Πολλαί, τὰς προέηκεν Ἰησονίδης Εὔνηος,
Τόν ῥ' ἔτεχ' Ὑψιπύλη ὑπ' Ἰήσονι ποιμένι λαῶν.
Χωρὶς δ' Ἀτρεΐδης, Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ,
Δῶκεν Ἰησονίδης ἀγέμεν μέθυ χίλια μέτρα.
Ἔνθεν ἄρ' οἰνίζοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί,
Ἄλλοι μὲν χαλκῷ, ἄλλοι δ' αἴθωνι σιδήρῳ,
Ἄλλοι δὲ ῥινοῖς, ἄλλοι δ' αὐτοῖσι βόεσσιν,
Ἄλλοι δ' ἀνδραπόδεσσι, τίθεντο δὲ δαῖτα θάλειαν.
Παννύχιοι μὲν ἔπειτα καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Δαίνυντο, Τρῶες δὲ κατὰ πτόλιν ἠδ' ἐπίκουροι·
Παννύχιος δέ σφιν κακὰ μήδετο μητίετα Ζεύς,
Σμερδαλέα κτυπέων· τοὺς δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει·
Οἶνον δ' ἐκ δεπάων χαμάδις χέον, οὐδέ τις ἔτλη
Πρὶν πιέειν πρὶν λεῖψαι ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.
Κοιμήσαντ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Θ. ΙΛΙΑΔΟΣ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ζεὺς ἀπαγορεύσας τοῖς θεοῖς μηδετέρῳ βοηθεῖν τῶν στρατῶν, ἐπὶ τὴν Ἴδην κατέρχεται. καὶ πρότερον ἴσον μαχομένους τοὺς Ἕλληνας, ἐλάττονας τῶν Τρώων καθίστησιν. Ἥραν δὲ καὶ Ἀθηνᾶν ἐπὶ βοήθειαν τοῖς Ἕλλησιν ἐξιούσας ἐπέχει Ἶρις, Διὸς κελεύσαντος. ἑσπέρας δὲ γενομένης Ἕκτωρ ἐδημηγόρησεν ἐν τῷ πεδίῳ, ὥστε στρατοπεδεύεσθαι, καὶ πῦρ δι' ὅλης νυκτὸς καίειν·

Θῆτα, θεῶν ἀγορή, Τρώων κράτος, Ἕκτορος εὖχος.

Ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
Ζεὺς δὲ θεῶν ἀγορὴν ποιήσατο τερπικέραυνος

Ἀκρο-

Qui te multo imbecillior manibusque animoque:
Tua imo tibi gloria erit quam late diffunditur lux:
Verum age cum retro comantes Achivi
Abibunt cum navibus dilectam in patriam terram,
Murum disruptum hunc quidem in mare totum demergito:
Postea autem litus magnum arena obtegito,
Ut ingens murus evanescat Achivorum.
Sic illi quidem talia inter se colloquebantur:
Occidit vero sol, absolutumque est opus Achivorum:
Boves autem mactabant per tentoria, & cœnam sumebant.
Naves autem e Lemno appulerunt vinum vehentes
Multæ, quas miserat Iasonides Euneus,
Quem peperit Hypsipyle ex Iasone pastore populorum.
Seorsum autem Atridis, Agamemnoni & Menelao,
Dederat Iasonides ducendas vini mille mensuras.
Inde vinum emebant comantes Achivi,
Alii ære, alii splendido ferro,
Alii pellibus, alii ipsis bobus,
Alii mancipiis: apparabantque convivium lætum.
Per totam quidem noctem dein comantes Achivi
Epulabantur, Troes vero per urbem & auxiliarii:
Pernox vero ipsis mala moliebatur providus Jupiter,
Terribiliter tonans: illos autem pallidus timor cepit:
Vinum autem ex poculis in terram fundebant, nec ullus sustinuit
Ante bibere quam libasset præpotenti Saturnio.
Decubuerunt deinde, & somni donum ceperunt.

ARGUMENTUM LIBRI VIII. HOMERI ILIADIS.

JUpiter cum interdixisset diis neutri auxiliari exercituum, in Idam descendit: & prius æquo marte pugnantes Græcos, inferiores Trojanis statuit. Junonem autem & Minervam in auxilium Græcis profectas detinuit Iris Jove jubente. Vespere autem facto Hector concionatus est in campo, ut castra metarentur: & ignem per totam noctem accenderent.

AUrora quidem croceo peplo induta spargebatur totam per terram,
Jupiter vero deorum concionem habuit gaudens fulmine

Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος οὐλύμποιο·
Αὐτὸς δέ σφ' ἀγόρευε, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἄκουον,
Κέκλυτέ μευ πάντες τε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Μήτέ τις οὖν θήλεια θεὸς τόγε, μήτέ τις ἄρσην
Πειράτω διακέρσαι ἐμὸν ἔπος· ἀλλ' ἅμα πάντες
Αἰνεῖτ', ὄφρα τάχιστα τελευτήσω τάδε ἔργα.
Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλοντα νοήσω
Ἐλθόντ', ἢ Τρώεσσιν ἀρηγέμεν ἢ Δαναοῖσι,
Πληγεὶς οὐ κατὰ κόσμον ἐλεύσεται οὔλυμπόνδε.
Ἤ μιν ἑλὼν ῥίψω ἐς τάρταρον ἠερόεντα,
Τῆλε μάλ', ἧχι βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον,
Ἔνθα σιδήρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδὸς,
Τόσσον ἔνερθ' ἀΐδεω ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης·
Γνώσετ' ἔπειθ' ὅσον εἰμὶ θεῶν κάρτιστος ἁπάντων·
Εἰ δ' ἄγε πειρήσασθε θεοὶ, ἵνα εἴδετε πάντες·
Σειρὴν χρυσείην ἐξ οὐρανόθεν κρεμάσαντες,
Πάντες δ' ἐξάπτεσθε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι.
Ἀλλ' οὐκ ἂν ἐρύσαιτ' ἐξ οὐρανόθεν πεδίονδε
Ζῆν' ὕπατον μήστωρ', οὐδ' εἰ μάλα πολλὰ κάμοιτε·
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼ πρόφρων ἐθέλοιμι ἐρύσσαι,
Αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ' αὐτῇ τε θαλάσσῃ·
Σειρὴν μέν κεν ἔπειτα περὶ ῥίον οὐλύμποιο
Δησαίμην· τὰ δέ κ' αὖτε μετήορα πάντα γένοιτο·
Τόσσον ἐγὼ περί τ' εἰμὶ θεῶν, περί τ' εἴμ' ἀνθρώπων.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευεν·
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη ὕπατε κρειόντων,
Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν ὅτι σθένος οὐκ ἐπιεικτόν·
Ἀλλ' ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ' αἰχμητάων,
Οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται.
Ἀλλ' ἤτοι πολέμου μὲν ἀφεξόμεθ', εἰ σὺ κελεύεις,
Βουλὴν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ', ἥτις ὀνήσει
Ὡς μὴ πάντες ὄλωνται ὀδυσσαμένοιο τεοῖο.
Τὴν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Θάρσει Τριτογένεια, φίλον τέκος, οὔ νύ τι θυμῷ
Πρόφρονι μυθέομαι· ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι.
Ὣς εἰπὼν, ὑπ' ὄχεσφι τιτύσκετο χαλκόποδ' ἵππω
Ὠκυπέτα, χρυσέῃσιν ἐθείρῃσιν κομόωντε·
Χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροΐ· γέντο δ' ἱμάσθλην

Χρυ-

Summo *in* vertice multa cacumina habentis olympi:
Ipse quidem illis concionabatur, dii vero simul omnes auscultabant,
Audite me omnesque dii omnesque deæ,
Ut dicam quæ me animus in præcordiis jubet.
Ne qua igitur fœmina dea hoc, neque aliquis mas
Tentet rescindere meum verbum: sed simul omnes
Assentimini, ut celerrime perficiam hæc opera.
Quemcumque vero ego seorsum deorum ultroneum intellexero
Profectum, ut vel Trojanis auxilium ferat vel Danais,
Sauciatus indecore redibit in olympum.
Aut ipsum correptum projiciam in tartarum tenebrosum,
Procul valde, ubi profundissimum sub terra est barathrum,
Ferreæque portæ & æreum limen,
Tantum infra orcum quantum cœlum distat a terra:
Cognoscet deinde quanto sum deorum potentissimus omnium.
Quod si dubitatis, agite, periculum facite dii, ut cognoscatis omnes:
Catena aurea de cœlo suspensa,
Omnes ex ea pendete dii omnesque deæ.
At non traxeritis de cœlo in terram
Jovem summum consiliarium, ne quidem si plurimum laboraveritis:
Verum quando jam & ego lubens voluero trahere,
Cum ipsa terra traxero ipsoque mari:
Catenam quidem dein circa cacumen olympi
Alligavero: illa vero sublimia omnia pependerint.
Tanto ego & supero deos, & supero homines.
Sic dixit. hi autem omnes obmutuerunt silentio,
Orationem admirati: admodum enim minaciter concionatus erat.
Tandem vero interlocuta est dea cæsiis oculis Minerva,
O pater noster Saturnie summe regum,
Bene & nos scimus quod tibi potentia vinci nescia,
Attamen Danaos lugemus bellicosos,
Qui jam malo fato expleto perierint.
Verum enim vero bello quidem abstinebimus, si tu jubes,
Consilium vero Argivis suggeremus, quod proderit
Ut non omnes pereant irato te.
Hanc subridens allocutus est nubes cogens Jupiter,
Bono esto animo Tritonia, dilecta filia, neutiquam animo
Serio loquor: volo autem tibi mitis esse.
Sic fatus, sub curribus *junctos* parabat æripedes equos
Celeriter volantes, aureis jubis comantes:
Aurum autem ipse induit circa corpus: & accepit scuticam

Χρυσείην, εὔτυκτον, ἑοῦ δ' ἐπεβήσετο δίφρου.
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην
Μεσσηγὺς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Ἴδην δ' ἵκανεν πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν,
Γάργαρον, ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις·
Ἔνθ' ἵππους ἔστησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Λύσας ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ἠέρα πουλὺν ἔχευεν.
Αὐτὸς δ' ἐν κορυφῇσι καθέζετο κύδεϊ γαίων,
Εἰσορόων Τρώων τε πόλιν καὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Οἱ δ' ἄρα δεῖπνον ἕλοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Ῥίμφα κατὰ κλισίας, ἀπὸ δ' αὐτοῦ θωρήσσοντο.
Τρῶες δ' αὖ ἑτέρωθεν ἀνὰ πτόλιν ὁπλίζοντο
Παυρότεροι· μέμασαν δὲ καὶ ὣς ὑσμῖνι μάχεσθαι
Χρειοῖ ἀναγκαίῃ, πρό τε παίδων καὶ πρὸ γυναικῶν.
Πᾶσαι δ' ὠΐγνυντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο λαὸς,
Πεζοί θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἵκοντο,
Σύν ῥ' ἔβαλον ῥινοὺς, σὺν δ' ἔγχεα, καὶ μένε' ἀνδρῶν
Χαλκεοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
Ἔπληντ' ἀλλήλῃσι· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει·
Ἔνθα δ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν,
Ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα.
Ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πίπτε δὲ λαός·
Ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα·
Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο,
Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
Ἕλκε δὲ μέσσα λαβὼν, ῥέπε δ' αἴσιμον ἦμαρ Ἀχαιῶν.
Αἱ μὲν Ἀχαιῶν κῆρες ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
Ἑζέσθην, Τρώων δὲ, πρὸς οὐρανὸν εὐρὺν ἄερθεν.
Αὐτὸς δ' ἐξ Ἴδης μεγάλ' ἔκτυπε, δαιόμενον δὲ
Ἧκε σέλας μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν· οἱ δὲ ἰδόντες
Θάμβησαν, καὶ πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλεν.
Ἔνθ' οὔτ' Ἰδομενεὺς τλῆ μίμνειν, οὔτ' Ἀγαμέμνων,
Οὔτε δύ' Αἴαντες μενέτην, θεράποντες Ἄρηος·
Νέστωρ δ' οἶος ἔμιμνε γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
Οὔτι ἑκὼν, ἀλλ' ἵππος ἐτείρετο, τὸν βάλεν ἰῷ
Δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
Ἄκρην κακκορυφὴν, ὅθι τε πρῶται τρίχες ἵππων
Κρανίῳ ἐμπεφύασι, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστιν.

Ἀλ-

Auream, ſcite factam, ſuumque aſcendit currum.
Scutica autem percuſſit ut inirent curſum: iique non inviti volabant
In medio inter terramque & cœlum ſtellatum.
Idam autem venit fontibus irriguam, matrem ferarum,
Ad Gargarum, ubi ei ager ſacer araque odorata:
Ibi equos ſtitit pater hominumque deumque,
Solutos curru, caliginemque multam circumfudit.
Ipſe autem in verticibus ſedit gloria exultans,
Inſpiciens Troumque urbem & naves Achivorum.
Jentaculum autem ſumpſerunt comantes Achivi
Raptim per tentoria, & ſtatim poſt id armabantur.
Trojani vero ex altera parte per urbem armabantur
Pauciores: parati tamen animo etiam ſic pugna contendere
Neceſſitate dura, proque liberis & pro uxoribus.
Omnes autem aperiebantur portæ, & foras ruebant copiæ,
Pediteſque equiteſque: multuſque tumultus coortus eſt.
Hi autem cum jam in locum unum congredientes convenerant,
Commiſerunt ſcuta unaque haſtas, & viros
Æreis thoracibus indutos: clypei vero umbonibus muniti
Appropinquabant invicem: multuſque tumultus eſt coortus:
Tum vero ſimul ejulatus & jactantia erat virorum,
Perdentiumque & pereuntium: fluebatque ſanguine terra.
Quamdiu quidem tempus matutinum erat & creſcebat ſacra dies,
Tamdiu valde utroſque tela attingebant, cadebatque populus:
Quum vero ſol medium cœlum conſcendiſſet,
Tum aureas pater attollit lances:
Impoſuitque duo fata longum ſomnum adferentis mortis,
Troumque equitum, & Achivorum ære loricatorum:
Suſtinuit a. medias prehenſas, & inclinata eſt fatalis dies Achivorum.
Achivorum quidem fata in terra alma
Conſidebant, Troum vero, ad cœlum latum ſublata erant.
Ipſe autem ex Ida magnum tonabat, & ardens
Miſit fulgur in exercitum Achivorum: illi conſpicati
Obſtupuerunt, & omnes pallidus timor cepit.
Tum vero nec Idomeneus auſus eſt manere, nec Agamemnon,
Neque duo Ajaces manſerunt, famuli Martis:
Neſtor ſolus manſit Gerenius, cuſtos Achivorum,
Minime volens, ſed equus debilitatus erat, quem percuſſerat ſagitta
Nobilis Alexander, Helenæ vir pulchræ comas,
Summo in vertice, ubi primi crines equorum
Cranio innaſcuntur, qui maxime lethalis eſt *locus*.

Ἀλγήσας δ' ἀνέπαλτο, βέλος δ' εἰς ἐγκέφαλον δῦ·
Σὺν δ' ἵππους ἐτάραξε, κυλινδόμενος περὶ χαλκῷ.
Ὄφρ' ὁ γέρων ἵπποιο παρηορίας ἀπέτεμνε
Φασγάνῳ ἀΐσσων, τόφρ' Ἕκτορος ὠκέες ἵπποι
Ἦλθον ἀν' ἰωχμὸν, θρασὺν ἡνίοχον φορέοντες
Ἕκτορα· καί νύ κεν ἔνθ' ὁ γέρων ἀπὸ θυμὸν ὄλεσσεν,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Σμερδαλέον δ' ἐβόησεν, ἐποτρύνων Ὀδυσῆα,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Πῆ φεύγεις μετὰ νῶτα βαλὼν κακὸς ὡς, ἐν ὁμίλῳ;
Μή τίς τοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ·
Ἀλλὰ μέν' ὄφρα γέροντος ἀπώσομεν ἄγριον ἄνδρα.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἐσάκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ἀλλὰ παρήϊξεν κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Τυδείδης δ' αὐτός περ ἐὼν προμάχοισιν ἐμίχθη·
Στῆ δὲ πρόσθ' ἵππων Νηληϊάδαο γέροντος,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ γέρον, ἦ μάλα δή σε νέοι τείρουσι μαχηταί.
Σὴ δὲ βίη λέλυται, χαλεπὸν δέ σε γῆρας ὀπάζει.
Ἠπεδανὸς δέ νύ τοι θεράπων, βραδέες δέ τοι ἵπποι·
Ἀλλ' ἄγ' ἐμῶν ὀχέων ἐπιβήσεο, ὄφρα ἴδηαι
Οἷοι Τρώϊοι ἵπποι, ἐπιστάμενοι πεδίοιο
Κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διωκέμεν ἠδὲ φέβεσθαι;
Οὕς ποτ' ἀπ' Αἰνείαν ἑλόμην μήστωρα φόβοιο.
Τούτω μὲν θεράποντε κομείτων· τώδε δὲ νῶϊ
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισιν ἰθύνομεν, ὄφρα καὶ Ἕκτωρ
Εἴσεται εἰ καὶ ἐμὸν δόρυ μαίνεται ἐν παλάμῃσιν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.
Νεστορέας μὲν ἔπειθ' ἵππους θεράποντε κομείτην
Ἴφθιμοι Σθένελός τε καὶ Εὐρυμέδων ἀγαπήνωρ·
Τὼ δ' εἰς ἀμφοτέρω Διομήδεος ἅρματα βήτην.
Νέστωρ δ' ἐν χείρεσσι λάβ' ἡνία σιγαλόεντα·
Μάστιξεν δ' ἵππους, τάχα δ' Ἕκτορος ἄγχι γένοντο·
Τοῦ δ' ἰθὺς μεμαῶτος ἀκόντισε Τυδέος υἱός·
Καὶ τοῦ μέν ῥ' ἀφάμαρτεν· ὁ δ' ἡνίοχον θεράποντα
Υἱὸν ὑπερθύμου Θηβαίου Ἠνιοπῆα,
Ἵππων ἡνί' ἔχοντα, βάλε στῆθος παρὰ μαζόν·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι
Ὠκύποδες· τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε μένος τε·
Ἕκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἡνιόχοιο·
Τὸν μὲν ἔπειτ' εἴασε, καὶ ἀχνύμενός περ ἑταίρου,

Κεῖ-

Dolore correptus a. erigebat se in pedes, telum e. in cerebrum penetraverat:
Et conturbabat equos, volutans se circa canthos;
Dum senex equi lora abscindebat
Gladio insurgens, interim Hectoris veloces equi
Venerunt per turbam insequentium, audacem aurigam ferentes
Hectorem: atque tum senex vitam perdidisset,
Nisi illico animadvertisset pugna strenuus Diomedes:
Horrendum autem clamavit, excitans Ulyssem,
Nobilissime Laertiade prudentissime Ulysses,
Quo fugis tergis obversis velut ignavus, in turba?
Nequis tibi fugienti tergo hastam infigat:
Quin mane ut a sene propellamus trucem virum.
Sic dixit. at non exaudivit patiens nobilis Ulysses,
Verum raptim præteriit cavas ad naves Achivorum.
Tydides autem solus licet antesignanis mixtus est:
Stetitque ante equos Neleidæ senis,
Et ipsum edita voce verbis volucribus allocutus est,
O senex, certe valde jam te juvenes premunt bellatores:
Tua autem vis soluta est, gravisque te senecta persequitur:
Debilis autem tibi famulus, segnesque tibi equi:
Quare age meos currus ascende, ut videas
Quales Troii equi, periti per campum
Rapide valde huc & illuc insequi & fugere,
Quos nuper ab Ænea cepi artifice fugandi *hostes*.
Hos quidem *tuos* famuli curent: hos vero nos
Trojanos in equites dirigamus, ut & Hector
Sciat an & mea hasta insaniat in manibus.
Sic dixit: neque non obsecutus est Gerenius eques Nestor.
Nestoreos quidem postea equos famuli curabant
Fortes Sthenelusque & Eurymedon virtutis amans:
Hi autem ambo Diomedis currus ascenderunt.
Nestor autem in manus sumpsit habenas miro artificio factas:
Percussitque scutica equos, celeriter autem Hectorem prope fuerunt:
Hunc autem recta irruentem telo petiit Tydei filius:
Et ab hoc equidem aberravit: sed aurigam famulum
Filium magnanimi Thebæi Eniopeum,
Equorum habenas tenentem, percussit pectus juxta mammam:
Decidit autem de curribus, & retrocesserunt ejus equi
Veloces: hujus autem ibi soluta est animaque roburque.
Hectoris autem gravis dolor operuit animum propter aurigam:
Hunc quidem deinde sivit, tametsi dolens, sodalis *gratia*,

Κεῖσθαι· ὁ δ' ἡνίοχον μέθεπε θρασὺν, οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Ἵππω δευέσθην σημάντορος· αἶψα γὰρ εὗρεν
Ἰφιτίδην Ἀρχεπτόλεμον θρασὺν, ὅν ῥα τόθ' ἵππων
Ὠκυπόδων ἐπέβησε, δίδου δέ οἱ ἡνία χερσίν.
Ἔνθά κε λοιγὸς ἔην, καὶ ἀμήχανα ἔργα γένοντο·
Καί νύ κε σήκασθεν κατὰ Ἴλιον ἠΰτε ἄρνες,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Βροντήσας δ' ἄρα δεινὸν, ἀφῆκ' ἀργῆτα κεραυνὸν,
Κὰδ δὲ πρόσθ' ἵππων Διομήδεος ἧκε χαμᾶζε,
Δεινὴ δὲ φλὸξ ὦρτο θεείου καιομένοιο·
Τὼ δ' ἵππω δείσαντε καταπτήτην ὑπ' ὄχεσφιν.
Νέστορα δ' ἐκ χειρῶν φύγεν ἡνία σιγαλόεντα·
Δεῖσε δ' ὅγ' ἐν θυμῷ, Διομήδεα δὲ προσέειπε,
Τυδείδη, ἄγε δ' αὖτε φόβονδ' ἔχε μώνυχας ἵππους.
Ἦ οὐ γινώσκεις ὅτι ἐκ Διὸς οὐχ ἕπετ' ἀλκή;
Νῦν μὲν γὰρ τούτῳ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει
Σήμερον, ὕστερον αὖτε καὶ ἡμῖν, αἴκ' ἐθέλῃσι,
Δώσει· ἀνὴρ δέ κεν οὔτι Διὸς νόον εἰρύσαιτο,
Οὐδὲ μάλ' ἴφθιμος, ἐπειὴ πολὺ φέρτατός ἐστι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα γέρον κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει.
Ἕκτωρ γάρ ποτε φήσει, ἐνὶ Τρώεσσ' ἀγορεύων,
Τυδείδης ὑπ' ἐμεῖο φοβεύμενος ἵκετο νῆας·
Ὥς ποτ' ἀπειλήσει· τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ὤμοι Τυδέος υἱὲ δαΐφρονος οἷον ἔειπες;
Εἴπερ γάρ σ' Ἕκτωρ γε κακὸν καὶ ἀνάλκιδα φήσει,
Ἀλλ' οὐ πείσονται Τρῶες καὶ Δαρδανίωνες,
Καὶ Τρώων ἄλοχοι μεγαθύμων ἀσπιστάων,
Τάων ἐν κονίῃσι βάλες θαλεροὺς παρακοίτας.
Ὣς ἄρα φωνήσας φύγαδ' ἔτραπε μώνυχας ἵππους
Αὖθις ἀν' ἰωχμόν· ἐπὶ δὲ Τρῶές τε καὶ Ἕκτωρ
Ἠχῇ θεσπεσίῃ βέλεα στονόεντα χέοντο.
Τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Τυδείδη, περὶ μέν σε τίον Δαναοὶ ταχύπωλοι
Ἕδρῃ τε κρέασίν τε, ἰδὲ πλείοις δεπάεσσι·
Νῦν δέ σ' ἀτιμήσουσι· γυναικὸς δ' ἄρ' ἀντετέτυξο·
Ἔρρε κακὴ γλήνη· ἐπεὶ οὐκ εἴξαντος ἐμεῖο
Πύργων ἡμετέρων ἐπιβήσεαι, οὐδὲ γυναῖκας
Ἄξεις ἐν νήεσσι, πάρος τοι δαίμονα δώσω.

Ὣς

Jacere: aurigam vero quærebat audacem, neque sane diu
Equi indigebant rectore: statim enim invenit
Iphitidem Archeptolemum audacem, quem tunc equos
Veloces ascendere fecit, deditque ei habenas in manus.
Tum vero ingens clades fuisset, & exitialia facinora edita fuissent:
Et conclusi fuissent ut in stabulo *Trojani* in Ilium ceu agni,
Nisi cito animadvertisset pater hominumque deumque:
Tonans autem graviter, emisit candens fulmen,
Et ante equos Diomedis dejecit in terram,
Terribilis autem flamma exorta est sulphuris ardentis:
Et equi territi corruerunt præ metu sub curribus.
Nestorisque e manibus fugerunt habenæ miro artificio factæ:
Timuit autem ille animo, Diomedemque allocutus est,
Tydide, age jam in fugam dirige solidos ungulis equos.
An non sentis quod a Jove non sequitur victoria?
Nunc enim huic Saturnius Jupiter gloriam præbet
Hodie, postea rursus etiam nobis, si voluerit,
Dabit: homo enim nequaquam Jovis mentem impedierit,
Ne quidem fortissimus, quoniam longe potentissimus est.
Huic respondit deinde pugna strenuus Diomedes,
Profecto hæc omnia senex recte dixisti:
Sed ille gravis dolor cor & animum incessit.
Hector enim aliquando dicet, inter Trojanos orans,
Tydides a me fugatus se recepit ad naves:
Sic aliquando gloriabitur: tunc mihi dehiscat latum terra.
Huic respondit deinde Gerenius eques Nestor,
Hei mihi Tydei fili bellicosi quod ita dixisti.
Etsi enim te Hector ignavum & imbellem dixerit,
Tamen non credent Trojani & Dardanidæ,
Et Trojanorum uxores magnanimorum scutatorum,
Quarum in pulveres dejecisti juvenes maritos.
Sic locutus in fugam vertit solidos ungulis equos
Retro in turbam fugientium: in *eos* autem Trojanique & Hector
Cum clamore ingenti tela tristia fundebant.
Super eum vero altum clamavit ingens galeatus Hector,
Tydide, præ ceteris quidem te honorabant Danai pernices equites
Sedilique carnibusque, & crebrioribus poculis:
At nunc te ignominia afficient: mulieris enim similis es:
Abi in malam rem timida puella: at non cedente me
Turres nostras conscendes, neque mulieres
Abduces in navibus, prius te morti dabo.

Ὣς φάτο. Τυδείδης δὲ διάνδιχα μερμήριξεν,
Ἵππους τε στρέψαι, καὶ ἐναντίβιον μαχέσασθαι.
Τρὶς μὲν μερμήριξε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
Τρὶς δ' ἄρ' ἀπ' Ἰδαίων ὀρέων κτύπε μητίετα Ζεὺς,
Σῆμα τιθεὶς Τρώεσσι, μάχης ἑτεραλκέα νίκην.
Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας,
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
Ἀνέρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Γινώσκω δ' ὅτι μοι πρόφρων κατένευσε Κρονίων
Νίκην καὶ μέγα κῦδος, ἀτὰρ Δαναοῖσί γε πῆμα.
Νήπιοι, οἳ ἄρα δὴ τάδε τείχεα μηχανόωντο
Ἀβλήχρ', οὐδενόσωρα, τὰ δ' οὐ μένος ἁμὸν ἐρύξει·
Ἵπποι δὲ ῥέα τάφρον ὑπερθορέονται ὀρυκτήν.
Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσι γένωμαι,
Μνημοσύνη τις ἔπειτα πυρὸς δηΐοιο γενέσθω,
Ὡς πυρὶ νῆας ἐνιπρήσω, κτείνω δὲ καὶ αὐτοὺς
Ἀργείους παρὰ νηυσὶν, ἀτυζομένους περὶ καπνῷ.
Ὣς εἰπὼν, ἵπποισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε,
Ξάνθε τε, καὶ σὺ Πόδαργε, καὶ Αἴθων, Λάμπε τε δῖε,
Νῦν μοι τὴν κομιδὴν ἀποτίνετον, ἣν μάλα πολλὴν
Ἀνδρομάχη θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἠετίωνος
Ὑμῖν πὰρ προτέροισι μελίφρονα πυρὸν ἔθηκεν,
Οἶνόν τ' ἐγκεράσασα πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι,
Ἢ ἐμοὶ, ὅσπερ οἱ θαλερὸς πόσις εὔχομαι εἶναι.
Ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον καὶ σπεύδετον, ὄφρα λάβωμεν
Ἀσπίδα Νεστορέην τῆς νῦν κλέος οὐρανὸν ἵκει,
Πᾶσαν χρυσείην ἔμεναι, κανόνας τε καὶ αὐτήν·
Αὐτὰρ ἀπ' ὤμοιϊν Διομήδεος ἱπποδάμοιο,
Δαιδάλεον θώρηκα, τὸν Ἥφαιστος κάμε τεύχων.
Εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἐελποίμην ἂν Ἀχαιοὺς
Αὐτονυχεὶ νηῶν ἐπιβησέμεν ὠκειάων.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· νεμέσησε δὲ πότνια Ἥρη·
Σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν Ὄλυμπον·
Καί ῥα Ποσειδάωνα μέγαν θεὸν ἀντίον ηὔδα,
Ὢ πόποι Ἐννοσίγαι', εὐρυσθενὲς, οὐδέ νυ σοί περ
Ὀλλυμένων Δαναῶν ὀλοφύρεται ἐν φρεσὶ θυμός;
Οἱ δέ τοι εἰς Ἑλίκην τε καὶ Αἰγὰς δῶρ' ἀνάγουσι
Πολλά τε καὶ χαρίεντα· σὺ δέ σφισι βούλεο νίκην.
Εἴπερ γάρ κ' ἐθέλοιμεν, ὅσοι Δαναοῖσιν ἀρωγοὶ
Τρῶας ἀπώσασθαι, καὶ ἐρυκέμεν εὐρύοπα Ζῆν,
Αὐτοῦ κ' ἔνθ' ἀκάχοιτο καθήμενος οἶος ἐν Ἴδῃ.

Sic dixit. Tydides autem bifariam anxie cogitavit;
Equoſque convertere, & contra pugnare.
Ter quidem cogitavit mente & animo:
Ter vero ab Idæis montibus intonuit providus Jupiter;
Signum dans Trojanis, pugnæ alternantem victoriam.
Hector autem Trojanos hortabatur, alte vociferans,
Trojani, & Lycii, & Dardani cominus pugnantes,
Viri eſtote amici, ac mementote impetuoſæ fortitudinis.
Sentio autem quod mihi lubens annuit Saturnius
Victoriam & magnam gloriam, at Danais exitium.
Stulti, qui hos muros ſtruxerunt
Infirmos, contemnendos, qui non robur meum arcebunt:
Equi vero facile foſſam tranſilient quam foderunt.
Verum quando jam naves ad cavas pervenero,
Memoria aliqua tum ignis ardentis eſto,
Ut igne naves incendam, interficiamque & ipſos
Argivos apud naves, attonitos in fumo.
Sic fatus, equos adhortatus eſt, dixitque,
Xantheque, & tu Podarge, & Æthon, Lampeque generoſe,
Nunc mihi alimentorum præmia rependite, quæ permulta
Andromache filia magnanimi Eetionis
Vobis prioribus ſuave triticum appoſuit,
Vino etiam immiſto ad bibendum quandocumque animus juberet,
Quam mihi, qui ei juvenis maritus feror eſſe.
Verum inſequimini & feſtinate, ut capiamus
Clypeum Neſtoreum, cujus nunc fama ad cœlum pervenit,
Totum aureum eſſe, manubriumque & ipſum:
At ab humeris Diomedis equitis,
Affabre factum thoracem, quem Vulcanus elaboravit fabricans.
Si hæc ceperimus, ſperaverim *me* Achivos
Hac ipſa nocte naves conſcenſuros veloces.
Sic dixit glorians: indignata autem eſt veneranda Juno;
Et commota eſt in ſolio, tremefecitque magnum Olympum;
Et Neptunum magnum deum coram allocuta eſt,
Eheu Neptune, late potens, ne tibi quidem
Pereuntium Danaorum miſereſcit in præcordiis animus?
Hi autem tibi Helicenque & Ægas dona ferunt
Multaque & elegantia: tu vero ipſis cupias victoriam.
Nam ſi velimus, quotquot Danais fautores
Trojanos repellere, & coercere late ſonantem Jovem,
Illic ſane tunc triſtaretur ſedens ſolus in Ida.

Hanc

Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη κρείων Ἐνοσίχθων·
Ἥρη ἀπτοεπὲς, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Οὐκ ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι Διῒ Κρονίωνι μάχεσθαι
Ἡμέας τοὺς ἄλλους, ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐστιν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Τῶν δ' ὅσον ἐκ νηῶν ἀπὸ πύργου τάφρος ἔεργε,
Πλῆθεν ὁμῶς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν ἀσπιστάων
Εἰλομένων, εἴλει δὲ θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ
Ἕκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκε.
Καί νύ κεν ἐνέπρησεν πυρὶ κηλέῳ νῆας ἐΐσας,
Εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκ' Ἀγαμέμνονι πότνια Ἥρη,
Αὐτῷ ποιπνύσαντι, θοῶς ὀτρῦναι Ἀχαιούς.
Βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Πορφύρεον μέγα φᾶρος ἔχων ἐν χειρὶ παχείῃ.
Στῆ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆος μεγακήτεϊ νηῒ μελαίνῃ,
Ἥ ῥ' ἐν μεσσάτῳ ἔσκε, γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσε,
Ἠμὲν ἐπ' Αἴαντος κλισίης Τελαμωνιάδαο,
Ἠδ' ἐπ' Ἀχιλλῆος, τοί ῥ' ἔσχατοι νῆας ἐΐσας
Εἴρυσαν, ἠνορέῃ πίσυνοι καὶ κάρτεϊ χειρῶν·
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον, Δαναοῖσι γεγωνώς,
Αἰδὼς Ἀργεῖοι, κάκ' ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί·
Πῆ ἔβαν εὐχωλαὶ, ὅτε δὴ φαμὲν εἶναι ἄριστοι,
Ἃς ὁπότ' ἐν Λήμνῳ κενεαυχέες ἠγοράασθε,
Ἔσθοντες κρέα πολλὰ βοῶν ὀρθοκραιράων,
Πίνοντες κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο;
Τρώων ἀνθ' ἑκατόν τε διηκοσίων τε ἕκαστος
Στήσεσθ' ἐν πολέμῳ· νῦν δ' οὐδ' ἑνὸς ἄξιοί εἰμεν
Ἕκτορος, ὃς τάχα νῆας ἐνιπρήσει πυρὶ κηλέῳ.
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τιν' ἤδη ὑπερμενέων βασιλήων
Τῇ δ' ἄτῃ ἄασας, καί μιν μέγα κῦδος ἀπηύρας;
Οὐ μὲν δή ποτέ φημι τεὸν περικαλλέα βωμὸν
Νηῒ πολυκληῗδι παρελθέμεν ἐνθάδε ἔρρων.
Ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι βοῶν δημὸν καὶ μηρί' ἔκηα,
Ἱέμενος Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.
Ἀλλὰ Ζεῦ τόδε πέρ μοι ἐπικρήηνον ἐέλδωρ·
Αὐτοὺς δή περ ἔασον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι,
Μηδ' οὕτω Τρώεσσιν ἔα δάμνασθαι Ἀχαιούς.
Ὣς φάτο. τὸν δὲ πατὴρ ὀλοφύρατο δακρυχέοντα·
Νεῦσε δέ οἱ λαὸν σόον ἔμμεναι, οὐδ' ἀπολέσθαι.
Αὐτίκα δ' αἰετὸν ἧκε τελειότατον πετεηνῶν,
Νεβρὸν ἔχοντ' ὀνύχεσσι, τέκος ἐλάφοιο ταχείης·

Πὰρ

Hanc valde indignatus allocutus est rex Neptunus,
Juno verbis audax, qualem hunc sermonem dixisti?
Non ego velim cum Jove Saturnio pugnare
Nos alios, quoniam longe potentissimus est.
Sic hi quidem talia inter se invicem loquebantur:
Illorum a. quantum a nav. munitionis fossa complectebatur a
cæteris divisum,
Repletum erat pariter equisque & viris scutatis
Coactis in angustum, cogebat vero veloci par Marti
Hector Priamides, quando ei Jupiter gloriam dedit.
Et quidem concremasset igne ardenti naves æquales,
Nisi in præcordiis posuisset Agamemnoni veneranda Juno,
Eo occupato ocyus incitare Achivos.
Perrexit autem ire ad tentoriaque & naves Achivorum,
Purpuream magnam pallam tenens manu robusta.
Stetitque in Ulyssis ingenti navi nigra,
Quæ in medio erat, ut vox exaudiri posset in utramque partem
Et ad Ajacis tentorium Telamonii,
Et ad Achillis, qui extremi naves æquales
Subduxerant, virtute freti & robore manuum:
Vociferatus autem est alta voce, Danaos inclamans,
Proh pudor Argivi, turpia probra, forma *tantum* admirabiles:
Quo abierunt gloriationes, cum profitebamur nos esse fortissimos,
Quas olim in Lemno vana jactantes dicebatis,
Comedentes carnes multas boum cornutorum,
Bibentes crateras coronatos vino?
Trojanorum adversus centumque ducentosque quemque *vestrum*
Restiturum in pugna: nunc autem ne uni quidem æquales sumus
Hectori, qui mox naves incendet igne ardenti.
Jupiter pater, anne ullum præpotentium regum
Tali clade afflixisti, & eum magna gloria privasti?
Et tamen nego unquam tuum perpulchrum altare
Nave multis transtris instructa præteriisse quum huc malo fato
venirem.
Sed in omnibus boum adipem, & femora combussi,
Cupiens Trojam benemunitam excindere.
At Jupiter hoc saltem mihi perfice votum:
Nos ipsos saltem permitte effugere & evadere,
Neque sic a Trojanis sinas interimi Achivos.
Sic dixit. hujus autem pater misertus est lacrymantis.
Et annuit ei exercitum salvum fore, neque periturum. (bus,
Et statim aquilam misit certissimum augurium facientem ex volucri-
Hinnulum tenentem unguibus, sobolem cervæ velocis;

Ju-

Πὰρ δὲ Διὸς βωμῷ περικαλλέϊ κάββαλε νεβρόν,
Ἔνθα Πανομφαίῳ Ζηνὶ ῥέζεσκον Ἀχαιοί.
Οἱ δ' ὡς οὖν εἶδον ὅτ' ἄρ' ἐκ Διὸς ἤλυθεν ὄρνις,
Μᾶλλον ἐπὶ Τρώεσσι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.
Ἔνθ' οὔτις πρότερος Δαναῶν πολλῶν περ ἐόντων
Εὔξατο Τυδείδαο πάρος σχέμεν ὠκέας ἵππους,
Τάφρου τ' ἐξελάσαι, καὶ ἐναντίβιον μαχέσασθαι·
Ἀλλὰ πολὺ πρῶτος Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστὴν
Φραδμονίδην Ἀγέλαον· ὁ μὲν φύγαδ' ἔτραπεν ἵππους,
Τῷ δὲ μεταστρεφθέντι, μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν,
Ὤμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν.
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Τὸν δὲ μετ' Ἀτρεῖδαι, Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος·
Τοῖσι δ' ἐπ' Αἴαντες θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκήν·
Τοῖσι δ' ἐπ' Ἰδομενεύς, καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος
Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ·
Τοῖσι δ' ἐπ' Εὐρύπυλος Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός·
Τεῦκρος δ' εἴνατος ἦλθε παλίντονα τόξα τιταίνων·
Στῆ δ' ἄρ' ὑπ' Αἴαντος σάκεϊ Τελαμωνιάδαο.
Ἔνθ' Αἴας μὲν ὑπεξέφερεν σάκος, αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
Παπτήνας, ἐπεὶ ἄρ τιν' ὀϊστεύσας ἐν ὁμίλῳ
Βεβλήκει, ὁ μὲν αὖθι πεσὼν ἀπὸ θυμὸν ὄλεσσεν,
Αὐτὰρ ὁ αὖτις ἰών, παῖς ὡς ὑπὸ μητέρα δύσκεν
Ἐς Αἴανθ'· ὁ δέ μιν σάκεϊ κρύπτασκε φαεινῷ.
Ἔνθα τίνα πρῶτον Τρώων ἕλε Τεῦκρος ἀμύμων;
Ὀρσίλοχον μὲν πρῶτα, καὶ Ὄρμενον, ἠδ' Ὀφελέστην,
Δαίτορά τε, Χρομίον τε, καὶ ἀντίθεον Λυκοφόντην,
Καὶ Πολυαιμονίδην Ἀμοπάονα, καὶ Μελάνιππον,
Πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Τὸν δὲ ἰδὼν γήθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Τόξου ἄπο κρατεροῦ Τρώων ὀλέκοντα φάλαγγας·
Στῆ δὲ παρ' αὐτὸν ἰών, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Τεῦκρε φίλη κεφαλή, Τελαμώνιε κοίρανε λαῶν
Βάλλ' οὕτως, αἴκεν τι φόως Δαναοῖσι γένηαι,
Πατρί τε σῷ Τελαμῶνι, ὅς ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
Καί σε νόθον περ ἐόντα κομίσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
Τὸν καὶ τηλόθ' ἐόντα ἐϋκλείης ἐπίβησον.
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐξερέω, ὡς καὶ τετελεσμένον ἔσται,
Αἴκεν μοι δώῃ Ζεὺς αἰγίοχος καὶ Ἀθήνη
Ἰλίου ἐξαλαπάξαι ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Πρώτῳ τοι μετ' ἐμὲ πρεσβήϊον ἐν χερὶ θήσω,

Juxta autem Jovis altare perpulchrum dejecit hinnulum,
Ubi Panomphæo Jovi ſacrificabant Achivi.
At hi poſtquam viderunt quod a Jove veniſſet ales,
Alacrius in Trojanos erumpebant, recordabanturque pugnæ.
Tum nemo ex Danais, licet multi,
Gloriatus eſt Tydidem ante agitaſſe veloces equos,
Extraque foſſam egiſſe, & contra pugnaſſe:
Sed longe primus Trojanorum interemit virum armatum
Phradmonidem Agelaum: is quidem in fugam verterat equos,
Illi autem converſo, dorſo haſtam infixit,
Humeros inter, perque pectora egit.
Decidit autem de curribus, ſonitumque dederunt arma ſuper ipſum.
Hunc autem poſt Atridæ, Agamemnon, & Menelaus:
Et poſt hos Ajaces impetuoſam induti fortitudinem:
Hos autem poſt Idomeneus, & armiger Idomenei
Meriones, par Marti homicidæ:
Et poſt hos Eurypylus Euæmonis præclarus filius,
Teucer autem nonus venit renitentes arcus tendens:
Stetitque ſub Ajacis ſcuto Telamonii.
Tunc Ajax quidem ante eum tenebat ſcutum, ille vero heros
Circumſpiciens, poſteaquam aliquem jaculatus in turba
Vulneraverat, ille quidem ibi delapſus animam amittebat,
Ipſe vero retro ſe recipiens, puer tanquam ad matrem ſubmittebat ſe
Ad Ajacem: ille vero eum ſcuto tegebat ſplendido.
Tum quem primum Trojanorum interfecit Teucer eximius?
Orſilochum quidem primum, & Ormenum, & Opheleſtem,
Dætoraque, Chromiumque, & deo parem Lycophontem,
Et Polyæmonidem Hamopaonem, & Melanippum,
Omnes alium ſuper alium dejecit in terram almam.
Eumque conſpicatus lætatus eſt rex virorum Agamemnon,
Arcu e forti Trojanorum perdentem phalangas:
Stetit autem ad eum profectus, & ipſum allocutus eſt,
Teucer carum caput, Telamonie princeps populorum,
Jaculare ſic, ſi forte quid lumen Danais fias,
Patrique tuo Telamoni, qui educavit parvulum,
Et te ſpurium licet ſtudioſe aluit ſua in domo:
Hunc etiamſi procul abſit ad gloriam evehe.
Tibi autem ego edico, ut & perfectum erit,
Si mihi dederit Jupiter ægidem ferens & Minerva
Ilii evertere bene ædificatam urbem,
Primo tibi poſt me præmium honorarium in manu ponam,

Ἢ τρίποδ', ἠὲ δύω ἵππους αὐτοῖσιν ὄχεσφιν;
Ἠὲ γυναῖχ', ἥ κέν τοι ὁμὸν λέχος εἰσαναβαίνοι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε Τεῦκρος ἀμύμων·
Ἀτρείδη κύδιστε, τί με σπεύδοντα καὶ αὐτὸν
Ὀτρύνεις; οὐ μέν τοι ὅση δύναμίς γε πάρεστι,
Παύομαι, ἀλλ' ἐξ οὗ ποτὶ Ἴλιον ὠσάμεθ' αὐτοὺς,
Ἐκ τοῦ δὴ τόξοισι δεδεγμένος ἄνδρας ἐναίρω·
Ὀκτὼ δὴ προέηκα τανυγλώχινας ὀϊστοὺς,
Πάντες δ' ἐν χροῒ πῆχθεν ἀρηϊθόων αἰζηῶν·
Τοῦτον δ' οὐ δύναμαι βαλέειν κύνα λυσσητῆρα.
Ἦ ῥα, καὶ ἄλλον ὀϊστὸν ἀπὸ νευρῆφιν ἴαλλεν
Ἕκτορος ἀντικρὺ, βαλέειν δέ ἑ ἵετο θυμός·
Καὶ τοῦ μὲν ῥ' ἀφάμαρθ'· ὁ δ' ἀμύμονα Γοργυθίωνα
Υἱὸν ἐῢν Πριάμοιο κατὰ στῆθος βάλεν ἰῷ·
(Τόν ῥ' ἐξ Αἰσύμηθεν ὀπυιομένη τέκε μήτηρ,
Καλὴ Κασιάνειρα, δέμας εἰκυῖα θεῇσι·)
Μήκων δ' ὡς ἑτέρωσε κάρη βάλεν, ἥ τ' ἐνὶ κήπῳ
Καρπῷ βριθομένη νοτίῃσί τε εἰαρινῇσιν·
Ὣς ἑτέρωσ' ἤμυσε κάρη πήληκι βαρυνθέν.
Τεῦκρος δ' ἄλλον ὀϊστὸν ἀπὸ νευρῆφιν ἴαλλεν
Ἕκτορος ἀντικρὺ, βαλέειν δέ ἑ ἵετο θυμός.
Ἀλλ' ὅγε καὶ τόθ' ἅμαρτε· παρέσφηλεν γὰρ Ἀπόλλων·
Ἀλλ' Ἀρχεπτόλεμον θρασὺν Ἕκτορος ἡνιοχῆα
Ἱέμενον πόλεμόνδε βάλε στῆθος παρὰ μαζόν·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι
Ὠκύποδες· τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε μένος τε.
Ἕκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἡνιόχοιο.
Τὸν μὲν ἔπειτ' εἴασε καὶ ἀχνύμενός περ ἑταίρου·
Κεβριόνην δ' ἐκέλευσεν ἀδελφεὸν ἐγγὺς ἐόντα
Ἵππων ἡνί' ἑλεῖν. ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησεν ἀκούσας·
Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο χαμαὶ θόρε παμφανόωντος,
Σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρί.
Βῆ δ' ἰθὺς Τεύκρου, βαλέειν δέ ἑ θυμὸς ἀνώγεν.
Ἤτοι ὁ μὲν φαρέτρης ἐξείλετο πικρὸν ὀϊστὸν,
Θῆκε δ' ἐπὶ νευρῇ. τὸν δ' αὖ κορυθαίολος Ἕκτωρ
Αὖ ἐρύοντα παρ' ὦμον, ὅθι κληῒς ἀποέργει
Αὐχένα τε στῆθός τε, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστι·
Τῇ ῥ' ἐπὶ οἱ μεμαῶτα βάλεν λίθῳ ὀκριόεντι.
Ῥῆξε δέ οἱ νευρήν· νάρκησε δὲ χεὶρ ἐπὶ καρπῷ·
Στῆ δὲ γνὺξ ἐριπὼν, τόξον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Αἴας δ' οὐκ ἀμέλησε κασιγνήτοιο πεσόντος,

Ἀχ-

Vel tripodem, vel duos equos cum ipsis curribus,
Vel mulierem quæ tecum eundem lectum ascendat.
Hunc respondens allocutus est Teucer eximius,
Atride illustrissime, cur me properantem & ipsum
Incitas? neque enim quantum in me est,
Cesso, sed ex quo Ilium versus repulimus ipsos,
Ex eo jam sagittis exceptos viros interficio:
Octo jam emisi longos hamos habentes sagittas,
Omnes autem in corpore fixæ sunt bellicosorum juvenum:
At hunc nequeo percutere canem rabidum.
Dixit, & aliam sagittam a nervo misit
Hectorem contra, percutere autem ipsum cupiebat animus:
Et ab eo quidem aberravit: sed eximium Gorgythionem
Filium fortem Priami percussit ad pectus sagitta:
(Quem ab Æsyma compressa peperit mater,
Pulchra Castianira, corpore similis deabus:)
Papaver autem veluti in alteram partem caput inflexit, quod in horto
Fructu gravatum humoreque verno:
Sic in alteram partem inclinavit caput casside gravatum.
Teucer vero aliam sagittam e nervo misit
Hectorem contra, percutere autem ipsum cupiebat animus.
Sed etiam tunc aberravit: avertit enim Apollo:
Sed Archeptolemum audacem Hectoris aurigam
Ruentem ad pugnam percussit in pectore juxta mammam:
Decidit autem de curribus, retrocesseruntque ejus equi
Veloces: hujus vero ibi soluta est animaque roburque.
Hectoris autem gravis dolor contexit mentem ob aurigam.
Hunc tamen postea reliquit tristis licet sodalis gratia:
Cebrionem autem jussit fratrem qui prope aderat
Equorum habenas capere. qui non immorigerus fuit ut audivit:
Ipse autem de curru humi desiliit collucenti,
Horribiliter vociferans: & saxum prehendit manu.
Perrexitque recta in Teucrum, ac ferire ipsum animus jubebat:
Ille quidem pharetra exemerat amaram sagittam,
Posueratque ad nervum. illum vero galeatus Hector
Retro ducentem *nervum* ad humerum, ubi jugulum dirimit
Cervicem pectusque, maxime autem lethalis locus est:
Ea parte in se ardentem percussit lapide aspero.
Rupitque ei nervum: obtorpuit autem manus ad juncturam:
Constititque in genua lapsus, arcus vero ejus excidit de manu.
Ajax autem non neglexit fratrem collapsum,

Ἀλλὰ θέων περίβη, καί οἱ σάκος ἀμφεκάλυψε.
Τὸν μὲν ἔπειθ' ὑποδύντε δύω ἐρίηρες ἑταῖροι,
Μηκιστεὺς Ἐχίοιο πάϊς καὶ δῖος Ἀλάστωρ,
Νῆας ἔπι γλαφυρὰς φερέτην βαρέα στενάχοντα.
Ἂψ δ' αὖτις Τρώεσσιν Ὀλύμπιος ἐν μένος ὦρσεν,
Οἳ δ' ἰθὺς τάφροιο βαθείης ὦσαν Ἀχαιούς.
Ἕκτωρ δ' ἐν πρώτοισι κίε, σθένεϊ βλεμεαίνων.
Ὡς δ' ὅτε τίς τε κύων συὸς ἀγρίου ἠὲ λέοντος
Ἅπτηται κατόπισθε, ποσὶν ταχέεσσι πεποιθώς,
Ἰσχία τε γλουτούς τε ἑλισσόμενόν τε δοκεύει·
Ὣς Ἕκτωρ ὤπαζε κάρη κομόωντας Ἀχαιούς,
Αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον· οἳ δὲ φέβοντο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ διά τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν
Φεύγοντες, πολλοὶ δὲ δάμεν Τρώων ὑπὸ χερσίν,
Οἳ μὲν δὴ παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο μένοντες,
Ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι, καὶ πᾶσι θεοῖσι
Χεῖρας ἀνίσχοντες, μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος.
Ἕκτωρ δ' ἀμφιπεριστρώφα καλλίτριχας ἵππους,
Γοργοῦς ὄμματ' ἔχων ἠδὲ βροτολοιγοῦ Ἄρηος.
Τοὺς δὲ ἰδοῦσ' ἐλέησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Αἶψα δ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὢ πόποι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, οὐκέτι νῶϊ
Ὀλλυμένων Δαναῶν κεκαδησόμεθ' ὑστάτιόν περ;
Οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται
Ἀνδρὸς ἑνὸς ῥιπῇ· ὁ δὲ μαίνετ' οὐκέτ' ἀνεκτῶς
Ἕκτωρ Πριαμίδης, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Καὶ λίην οὗτός γε μένος θυμόν τ' ὀλέσειε,
Χερσὶν ὑπ' Ἀργείων φθίμενος ἐν πατρίδι γαίῃ·
Ἀλλὰ πατὴρ οὑμὸς φρεσὶ μαίνεται οὐκ ἀγαθῇσι,
Σχέτλιος, αἰὲν ἀλιτρὸς, ἐμῶν μενέων ἀπερωεύς.
Οὐδέ τι τῶν μέμνηται, ὅ οἱ μάλα πολλάκις υἱὸν
Τειρόμενον σώεσκον ὑπ' Εὐρυσθῆος ἀέθλων.
Ἤτοι ὁ μὲν κλαίεσκε πρὸς οὐρανόν· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς
Τῷ ἐπαλεξήσουσαν ἀπ' οὐρανόθεν προΐαλλεν.
Εἰ γὰρ ἐγὼ τάδε ᾔδε' ἐνὶ φρεσὶ πευκαλίμῃσιν,
Εὖτέ μιν εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο προὔπεμψεν
Ἐξ Ἐρέβευς ἄξοντα κύνα στυγεροῦ Ἀΐδαο,
Οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε Στυγὸς ὕδατος αἰπὰ ῥέεθρα.
Νῦν δ' ἐμὲ μὲν στυγέει, Θέτιδος δ' ἐξήνυσε βουλὰς,
Ἥ οἱ γούνατ' ἔκυσσε, καὶ ἔλλαβε χειρὶ γενείου,

Διοσ-

Sed accurrens protexit, & ei scutum prætendit.
Hunc quidem postea subeuntes duo chari socii,
Mecisteus Echii filius & nobilis Alastor,
Naves ad cavas portarunt graviter gementem.
Rursus autem Trojanis Olympius animos excitavit,
Qui recta ad fossam profundam repulerunt Achivos.
Hector autem inter primos ibat, fortitudine oculos circumferens.
Ut vero cum aliquis canis aprum sylvestrem vel leonem
Attingit a tergo, pedibus velocibus fretus,
Coxasque clunesque convertentemque *se* observat:
Sic Hector persequebatur comantes Achivos,
Semper occidens postremum *quemque*: hi vero fugiebant.
Sed postquam perque vallos & fossam transierant
Fugientes, multique domiti erant Trojanorum sub manibus,
Hi quidem jam apud naves continebantur manentes,
Invicemque hortantes, & omnibus diis
Manibus sublatis, alta voce precabantur unusquisque.
Hector vero undique circumagebat pulchras jubas habentes equos,
Gorgonis oculos habens & hominum perniciei Martis.
Hos autem conspicata, miserta est dea candida ulnis Juno,
Statimque Minervam verbis volucribus allocuta est,
Eheu ægidem tenentis Jovis filia, non jam nos
Pereuntes Danaos curabimus extremo saltem in eorum casu?
Qui jam malo fato expleto pereunt
Viri unius impetu: ille autem furit non amplius tolerabiliter
Hector Priamides, & jam mala multa fecit.
Hanc vicissim allocuta est dea cæsiis oculis Minerva,
Et omnino hic quidem fortitudinem animamque perdidisset,
Manibus Argivorum confectus in patria terra:
Sed pater ille meus mente furit non sana,
Durus, semper iniquus mei animi impetus impediens.
Nec quicquam horum recordatur, quod ei sæpissime filium
Pressum servavi Eurysthei laboribus.
Certe is quidem flebat ad cœlum: sed me Jupiter
Huic auxiliaturam de cœlo demisit.
At si ego hæc scivissem mente prudenti,
Cum eum ad orcum validas portas habentem misit
Ex Erebo ducturum canem horrendi Plutonis,
Non utique effugisset Stygis aquæ profunda fluenta.
Nunc autem me quidem odit, Thetidis vero perfecit consilia,
Quæ ei genua osculata est, & prehendit manu barbam,

Λισσομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πτολίπορθον·
Ἔσται μὰν ὅτ' ἂν αὖτε φίλην Γλαυκώπιδα εἴπῃ.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νῶϊν ἐπέντυε μώνυχας ἵππους,
Ὄφρ' ἂν ἐγὼ καταδῦσα Διὸς δόμον αἰγιόχοιο,
Τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήξομαι, ὄφρα ἴδωμαι,
Εἰ νῶϊ Πριάμοιο πάϊς κορυθαίολος Ἕκτωρ
Γηθήσει, προφανείσα ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας·
Ἦ τις καὶ Τρώων κορέει κύνας ἠδ' οἰωνοὺς
Δημῷ καὶ σάρκεσσι, πεσὼν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη.
Ἡ μὲν ἐποιχομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους
Ἥρη, πρέσβα θεά, θυγάτηρ μεγάλοιο Κρόνοιο·
Αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει,
Ποικίλον, ὅν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν.
Ἡ δὲ χιτῶν' ἐνδῦσα Διὸς νεφεληγερέταο,
Τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.
Ἐς δ' ὄχεα φλόγεα ποσὶ βήσετο, λάζετο δ' ἔγχος
Βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν
Ἡρώων, τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη.
Ἥρη δὴ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους.
Αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ, ἃς ἔχον Ὧραι,
Τῇς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς, οὔλυμπός τε,
Ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος, ἠδ' ἐπιθεῖναι.
Τῇ ῥα δι' αὐτάων κεντρηνεκέας ἔχον ἵππους.
Ζεὺς δὲ πατὴρ Ἴδηθεν ἐπεὶ ἴδε, χώσατ' ἄρ' αἰνῶς·
Ἶριν δ' ὄτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελέουσαν,
Βάσκ' ἴθι Ἶρι ταχεῖα, πάλιν τρέπε, μηδ' ἔα ἄντην
Ἔρχεσθ'· οὐ γὰρ καλὰ συνοισόμεθα πτόλεμόνδε.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
Γυιώσω μὲν σφῶϊν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους·
Αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέω, κατά θ' ἅρματα ἄξω·
Οὐδέ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους ἐνιαυτοὺς
Ἕλκε' ἀπαλθήσεσθον ἅ κεν μάρπτῃσι κεραυνός·
Ὄφρ' εἰδῇ Γλαυκῶπις ὅτ' ἂν ᾧ πατρὶ μάχηται.
Ἥρῃ δ' οὔτι τόσον νεμεσίζομαι, οὐδὲ χολοῦμαι·
Αἰεὶ γάρ μοι ἔωθεν ἐνικλᾶν ὅ, ττι νοήσω.
Ὣς ἔφατ'. ὦρτο δὲ Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα·
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων ἐς μακρὸν ὄλυμπον.
Πρώτῃσι δὲ πύλῃσι πολυπτύχου οὐλύμποιο
Ἀντομένη κατέρυκε· Διὸς δέ σφ' ἔννεπε μῦθον.

Πῆ

Supplicans ut honoraret Achillem urbium eversorem :
Erit tamen cum iterum dilectam Minervam dicet.
Quin tu quidem nunc nobis appara solidos ungulis equos ,
Dum ego ingressa Jovis domum ægidem tenentis ,
Armis ad bellum instruar , ut videam ,
An nobis Priami filius galeatus Hector
Lætabitur , apparentibus per belli ordines :
Certe aliquis & Trojanorum saturabit canes & alites
Pinguedine & carnibus , stratus ad naves Achivorum.
  Sic dixit. nec non obsecuta est dea candida ulnas Juno.
Hæc quidem huc illuc currens aureis comatos vinclis frontem ornabat equos
Juno , veneranda dea , filia magni Saturni :
Sed Minerva filia Jovis ægidem tenentis ,
Peplum quidem laxatum defluere sivit pulchrum patris in pavimento
Varium , quod ipsa fecerat & elaborarat manibus.
Illa vero loricam induta Jovis nubes cogentis ,
Armis ad bellum armabatur lachrymosum.
In currus autem fulgidos pedibus ascendit , sumpsitque hastam
Gravem , magnam , validam , qua domat ordines virorum
Heroum , quibuscunque irascitur præpotenti patre nata.
Juno autem scutica velociter urgebat equos.
Sponte autem sua portæ crepuerunt cœli , quas custodiebant Horæ ,
Quibus commissum est magnum cœlum , olympusque ,
Ut & aperiant densam nubem , & claudant.
Hac *via* per eas stimulo parentes dirigebant equos.
Jupiter autem pater ab Ida ut vidit , iratus est graviter :
Et Irim excitavit aureas alas habentem nunciaturam ,
  Vade age Iri velox , retro verte , neque sine adversus *me*
Venire : non enim commode congrediemur in prælium.
Sic enim edico , quod & perfectum erit ,
Claudos reddam quidem ipsis sub curribus veloces equos :
Ipsas autem de curru dejiciam , & currus confringam :
Nec decem vertentibus annis
Vulnera perfecte sanari poterunt quę deprehensis impresserit fulmen:
Ut sciat Minerva quando cum suo patre pugnaverit.
Junoni autem non tantum succenseo , neque irascor :
Semper enim mihi consuevit interrumpere , quicquid cogitaro.
Sic dixit. Festinabat autem Iris cursu procellas æquans nunciatura:
Descenditque de Idæis montibus *ut iret* ad magnum olympum.
Et primis portis multas convalles habentis olympi
Occurrens detinuit : Jovisque ipsis exposuit sermonem ,

Πῆ μέματον; τί σφῶϊν ἐνὶ φρεσὶ μαίνεται ἦτορ;
Οὐκ ἐάᾳ Κρονίδης ἐπαμυνέμεν Ἀργείοισιν.
Ὧδε γὰρ ἠπείλησε Κρόνου παῖς, εἰ τελέει περ,
Γυιώσειν μὲν σφῶϊν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους,
Αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέειν, κατά θ' ἅρματα ἄξειν·
Οὐδέ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους ἐνιαυτοὺς
Ἕλκε' ἀπαλθήσεσθον ἅ κεν μάρπτησι κεραυνός·
Ὄφρ' εἰδῇς Γλαυκῶπι ὅτ' ἂν σῷ πατρὶ μάχηαι.
Ἥρῃ δ' οὔτι τόσον νεμεσίζεται, οὐδὲ χολοῦται·
Αἰεὶ γάρ οἱ ἔωθεν ἐνικλᾷν ὅ, ττι νοήσῃ.
Ἀλλὰ σύ γ' αἰνοτάτη κύον ἀδδεὲς, εἰ ἐτεόν γε
Τολμήσεις Διὸς ἄντα πελώριον ἔγχος ἀεῖραι.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις·
Αὐτὰρ Ἀθηναίην Ἥρη πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ὢ πόποι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, οὐκέτ' ἔγωγε
Νῶϊν ἐῶ Διὸς ἄντα βροτῶν ἕνεκεν πολεμίζειν.
Τῶν ἄλλος μὲν ἀποφθίσθω, ἄλλος δὲ βιώτω,
Ὅς κε τύχῃ· κεῖνος δὲ τὰ ἃ φρονέων ἐνὶ θυμῷ,
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι δικαζέτω ὡς ἐπιεικές.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, πάλιν τρέπε μώνυχας ἵππους.
Τῇσιν δ' Ὧραι μὲν λῦσαν καλλίτριχας ἵππους·
Καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐπ' ἀμβροσίῃσι κάπῃσιν·
Ἅρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα·
Αὐταὶ δὲ χρυσέοισιν ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον
Μίγδ' ἄλλοισι θεοῖσι, φίλον τετιημέναι ἦτορ.
Ζεὺς δὲ πατὴρ Ἴδηθεν εὔτροχον ἅρμα καὶ ἵππους
Οὔλυμπόνδ' ἐδίωκε, θεῶν δ' ἐξίκετο θώκους.
Τῷ δὲ καὶ ἵππους μὲν λῦσε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
Ἅρματα δ' ἀμβωμοῖσι τίθει, κατὰ λῖτα πετάσσας·
Αὐτὸς δὲ χρύσειον ἐπὶ θρόνον εὐρύοπα Ζεὺς
Ἕζετο, τῷ δ' ὑπὸ ποσσὶ μέγας πελεμίζετ' ὄλυμπος.
Αἱ δ' οἶαι Διὸς ἀμφὶς Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη
Ἥσθην, οὐδέ τί μιν προσεφώνεον, οὐδ' ἐρέοντο·
Αὐτὰρ ὁ ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε,
Τίφθ' οὕτω τετίησθον Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη;
Οὐ μέν θην κάμετόν γε μάχῃ ἐνὶ κυδιανείρῃ
Ὀλλῦσαι Τρῶας, τοῖσιν κότον αἰνὸν ἔθεσθε.
Πάντως, οἷον ἐμόν γε μένος καὶ χεῖρες ἄαπτοι,
Οὐκ ἄν με τρέψειαν ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν ὀλύμπῳ.
Σφῶϊν δὲ πρίν περ τρόμος ἔλλαβε φαίδιμα γυῖα
Πρὶν πόλεμόν τ' ἰδέειν πολέμοιό τε μέρμερα ἔργα.

Quo tenditis? cur vobis in præcordiis furit cor?
Non sinit Saturnius auxilium ferre Argivis.
Sic enim minatus est Saturni filius, siquidem perficiet,
Claudos redditurum quidem vobis sub curribus veloces equos,
Vos ipsas autem de curru dejecturum, & currus confracturum:
Neque decem vertentibus annis
Vulnera perfecte sanari poterunt quæ deprehensis impresserit fulmen:
Ut scias Minerva quando cum tuo patre pugnaveris.
Junoni autem non tantum succenset, neque irascitur:
Semper enim ei solet infringere quicquid in animum induxerit.
Sed tu teterrima canis inverecunda, si revera
Audebis Jovem contra ingentem hastam attollere.
Hæc quidem sic locuta abiit pedes velox Iris:
Sed Minervam Juno allocuta est,
Eheu ægidem tenentis Jovis filia, non amplius ego
Nobis permitto Jovem contra mortalium caussa pugnare.
Quorum alius quidem intereat, alius autem vivat,
Ut cuique sors fuerit: ille vero ea quæ volens animo,
Trojanisque & Danais adjudicet ut æquum.
Sic fata, retro vertit solidos ungulis equos.
Et his Horæ quidem solverunt pulchros jubis equos:
Et hos alligarunt ad ambrosia præsepia:
Currus autem inclinarunt ad parietes collucentes:
Verum ipsæ aureis in sellis recubitoriis sederunt
Mixtim cum aliis diis, suo mœstæ corde.
Jupiter autem pater ab Ida pulchras rotas habentem currum & equos
Ad olympum egit, deorumque pervenit ad sedes.
Huic etiam equos quidem solvit inclytus Neptunus,
Currus vero ad altaria posuit, linteo circumdato:
Ipse autem in thronum late sonans Jupiter
Consedit, ejusque sub pedibus magnus concutiebatur olympus.
Istæ autem solæ a Jove seorsim Minervaque & Juno
Sedebant, nec omnino ipsum alloquebantur, neque interrogabant:
Sed ille cognovit sua mente, compellavitque,
Cur ita mœstæ estis Minervaque & Juno?
Non sane diu laborastis pugna in gloriosa
Perdendo Trojanos, contra quos odium acerbum reposuistis.
Omnino, cum tales meæ vires & manus invictæ,
Non me verterint quotquot dii sunt in olympo.
Vobis autem prius tremor cepit pulchros artus
Quam pugnamque videretis pugnæque magna facinora.

Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
Οὐκ ἂν ἐφ' ὑμετέρων ὀχέων πληγέντε κεραυνῷ,
Ἂψ ἐς ὄλυμπον ἵκεσθον, ἵν' ἀθανάτων ἕδος ἐστίν.
Ὣς ἔφαθ'. αἳ δ' ἐπέμυξαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη,
Πλησίαι αἵγ' ἥσθην, κακὰ δὲ Τρώεσσι μεδέσθην.
Ἤτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν, οὐδέ τι εἶπε,
Σκυζομένη Διῒ πατρὶ, χόλος δέ μιν ἄγριος ἥρει.
Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδε στῆθος χόλον, ἀλλὰ προσηύδα,
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν ὅ τοι σθένος οὐκ ἐπιεικτόν,
Ἀλλ' ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ' αἰχμητάων,
Οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται·
Ἀλλ' ἤτοι πολέμου μὲν ἀφεξόμεθ', εἰ σὺ κελεύεις·
Βουλὴν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ' ἥτις ὀνήσει,
Ὡς μὴ πάντες ὄλωνται ὀδυσσαμένοιο τεοῖο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἦους δὴ καὶ μᾶλλον ὑπερμενέα Κρονίωνα
Ὄψεαι, αἴκ' ἐθέλῃσθα, βοῶπις πότνια Ἥρη,
Ὀλλύντ' Ἀργείων πουλὺν στρατὸν αἰχμητάων.
Οὐ γὰρ πρὶν πολέμου ἀποπαύσεται ὄβριμος Ἕκτωρ
Πρὶν ὦρθαι παρὰ ναῦφι ποδώκεα Πηλείωνα
Ἤματι τῷ ὅτ' ἂν οἱ μὲν ἐπὶ πρύμνῃσι μάχωνται,
Στείνει ἐν αἰνοτάτῳ, περὶ Πατρόκλοιο πεσόντος·
Ὣς γὰρ θέσφατόν ἐστι. σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω
Χωομένης, οὐδ' εἴ κε τὰ νείατα πείραθ' ἵκηαι
Γαίης καὶ πόντοιο, ἵν' Ἰαπετός τε Κρόνος τε
Ἥμενοι οὔτ' αὐγῆς ὑπερίονος ἠελίοιο
Τέρποντ', οὔτ' ἀνέμοισι· βαθὺς δέ τε τάρταρος ἀμφίς.
Οὐδ' ἢν ἔνθ' ἀφίκηαι ἀλωμένη, οὐ σεῦ ἔγωγε
Σκυζομένης ἀλέγω, ἐπεὶ οὐ σέο κύντερον ἄλλο.
Ὣς φάτο. τὸν δ' οὔτι προσέφη λευκώλενος Ἥρη.
Ἐν δ' ἔπεσ' ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο,
Ἕλκον νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
Τρωσὶν μὲν ῥ' ἀέκουσιν ἔδυ φάος· αὐτὰρ Ἀχαιοῖς
Ἀσπασίη τρίλλιστος ἐπήλυθε νὺξ ἐρεβεννή.
Τρώων δ' αὖτ' ἀγορὴν ποιήσατο φαίδιμος Ἕκτωρ,
Νόσφι νεῶν ἀγαγὼν ποταμῷ ἐνὶ δινήεντι,
Ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος.
Ἐξ ἵππων δ' ἀποβάντες ἐπὶ χθόνα μῦθον ἄκουον
Τόν ῥ' Ἕκτωρ ἀγόρευε Διῒ φίλος· ἐν δ' ἄρα χειρὶ
Ἔγχος ἔχ' ἑνδεκάπηχυ· πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς

Sic enim edico, quod & perfectum fuisset:
Haud sane in vestris curribus percussæ fulmin,
In olympum rediissetis, ubi immortalium sedes est.
Sic dixit: compressis vero labris gemebant Minervaque & Juno,
Propinquæ hæ sedebant, malaque Trojanis cogitabant.
Minerva quidem tacita erat, neque quicquam dixit,
Irata Jovi patri, ira autem ipsam atrox tenebat:
Juno vero non continebat pectore iram, sed allocuta est,
Gravissime Saturnie, quale verbum dixisti?
Bene & nos scimus quod tua potentia nulli cedit,
Attamen Danaos lugemus bellicosos,
Qui jam malo fato expleto perierint:
Sed bello quidem abstinebimus, si tu jubes:
Consilium vero Argivis suggeremus quod proderit,
Ne omnes pereant irato Deo.
Hanc respondens allocutus est nubes cogens Jupiter,
Cras mane etiam magis præpotentem Saturnium
Videbis, si velis, bovinis oculis veneranda Juno,
Perdentem Argivorum ingentem exercitum bellicosorum.
Non enim prius a bello cessabit impetuosus Hector
Quam excitetur ad naves velox pedibus Pelides
Die illo quando hi quidem ad puppes pugnaverint,
Angustia in gravissima, pro Patroclo occiso:
Sic enim fatale est. tui vero ego non rationem habeo
Iratæ, neque si ultimos fines adieris
Terræ & maris, ubi Japetusque Saturnusque
Sedentes neque splendore supra gradientis solis
Oblectantur, neque ventis: profundus enim tartarus circum:
Ne quidem si illuc perveneris errabunda, tui ego
Iratæ rationem habeo, quoniam non te impudentius aliud.
Sic dixit. ei autem nihil respondit candida ulnis Juno.
Incidit vero in oceanum splendidum lumen solis,
Trahens noctem nigram super almam terram.
Trojanis quidem invitis occidit lux: sed Achivis
Grata ter exoptata supervenit nox tenebrosa.
Trojanorum vero concionem habuit illustris Hector,
Seorsim a navibus ductorum fluvium ad vorticosum,
In puro, ubi inter cadaverum strages apparebat spatium.
Ex equis vero cum descendissent in terram orationem audiebant
Quam Hector dicebat Jovi carus: in manu autem
Hastam tenebat undecim cubitorum: & ante splendebat hastæ

Αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκης.
Τῷ ὅγ' ἐρεισάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Κέκλυτέ μευ Τρῶες καὶ Δάρδανοι, ἠδ' ἐπίκουροι,
Νῦν ἐφάμην νῆάς τ' ὀλέσας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς,
Ἄψ ἀπονοστήσειν ποτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν.
Ἀλλὰ πρὶν κνέφας ἦλθε, τὸ νῦν ἐσάωσε μάλιστα
Ἀργείους καὶ νῆας ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
Δόρπα τ' ἐφοπλισόμεσθ'· αὐτὰρ καλλίτριχας ἵππους
Λύσαθ' ὑπ' ἐξ ὀχέων, παρὰ δέ σφισι βάλλετ' ἐδωδήν.
Ἐκ πόλιος δ' ἄξεσθε βόας καὶ ἴφια μῆλα
Καρπαλίμως, οἶνον δὲ μελίφρονα οἰνίζεσθε,
Σῖτόν τ' ἐκ μεγάρων, ἐπὶ δὲ ξύλα πολλὰ λέγεσθε,
Ὥς κεν παννύχιοι μέσφ' ἠοῦς ἠριγενείης
Καίωμεν πυρὰ πολλὰ, σέλας δ' εἰς οὐρανὸν ἵκῃ·
Μήπως καὶ διὰ νύκτα καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Φεύγειν ὁρμήσωνται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Μὴ μὰν ἀσπουδεί γε νεῶν ἐπιβαῖεν ἕκηλοι,
Ἀλλ' ὥς τις τούτων γε βέλος καὶ οἴκοθι πέσσῃ,
Βλήμενος ἢ ἰῷ ἢ ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
Νηὸς ἐπιθρώσκων· ἵνα τις στυγέῃσι καὶ ἄλλος
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισι φέρειν πολύδακρυν ἄρηα.
Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ Διῒ φίλοι ἀγγελλόντων,
Παῖδας πρωθήβας πολιοκροτάφους τε γέροντας
Λέξασθαι περὶ ἄστυ, θεοδμήτων ἐπὶ πύργων·
Θηλύτεραι δὲ γυναῖκες ἐνὶ μεγάροισιν ἑκάστη
Πῦρ μέγα καιόντων· φυλακὴ δέ τις ἔμπεδος ἔστω,
Μὴ λόχος εἰσέλθῃσι πόλιν, λαῶν ἀπεόντων.
Ὧδ' ἔστω Τρῶες μεγαλήτορες ὡς ἀγορεύω·
Μῦθος δ' ὃς μὲν νῦν ὑγιὴς εἰρημένος ἔστω,
Τὸν δ' ἠοῦς Τρώεσσι μεθ' ἱπποδάμοις ἀγορεύσω.
Εὔχομαι ἐλπόμενος Διΐ τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν
Ἐξελάαν ἐνθένδε κύνας κηρεσσιφορήτους,
Οὓς κῆρες φορέουσι μελαινάων ἐπὶ νηῶν.
Ἀλλ' ἤτοι ἐπὶ νυκτὶ φυλάξομεν ἡμέας αὐτούς.
Πρωῒ δ' ὑπ' ἠοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες,
Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσιν ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα.
Εἴσομαι αἴκέ μ' ὁ Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης
Πὰρ νηῶν πρὸς τεῖχος ἀπώσεται, ἤ κεν ἐγὼ τὸν
Χαλκῷ δηώσας, ἔναρα βροτόεντα φέρωμαι.
Αὔριον ἣν ἀρετὴν διαείσεται, αἴ κ' ἐμὸν ἔγχος

Μεί-

Cuſpis ærea, circumque aureus ambibat annulus:
Hac ille nixus verba volucria locutus eſt,
  Audite me Trojani & Dardani, & auxiliarii,
Modo credidi navibus perditis & omnibus Achivis,
Retro rediturum ad Ilium ventoſam:
Sed prius caligo ſupervenit, quæ nunc ſervavit maxime
Argivos & naves in littore maris.
Verum enim vero nunc pareamus nocti nigræ,
Cœnaſque inſtruamus: ſed pulchris jubis ornatos equos
Solvite ex curribus, ipſis vero apponite pabulum:
Et ex urbe ducite boves & pingues oves
Propere, vinumque ſuave emite,
Panemque ex domibus, inſuperque ligna multa colligite,
Ut per totam noctem uſque ad auroram mane genitam
Accendamus ignes multos, ſplendorque cœlum perveniat:
Ne forte etiam per noctem comantes Achivi
Fugere aggrediantur ſuper lata dorſa maris.
Ne ſaltem ſine malo naves aſcendant quieti,
Sed ut quis eorum vulnus etiam domi curet,
Percuſſus vel ſagitta vel haſta acuta,
Navem inſiliens: ut quis horreat etiam alius
Trojanis equitibus inferre lamentabile bellum.
Præcones autem per urbem Jovi cari nuncient,
Pueros pubeſcentes & temporibus canos ſenes
Excubias agere circum urbem, a Diis ædificatis in turribus:
Fœminæ vero in ſuis ædibus quæque
Ignem magnum accendant: cuſtodiaque aliqua firma ſit,
Ne manus hoſtium per inſidias ingrediatur urbem, copiis abſentibus.
Sic eſto Trojani magnanimi ut dico:
Et ſermo hic nunc quidem ratus quem dixi eſto,
Talem autem mane Trojanos inter equites dicam.
Me vota facientem ſpero Jovique cæteriſque diis
Expulſurum hinc canes funeſtis fatis adductos,
Quos fata adduxerunt nigris in navibus.
Quare per noctem ſervemus nos ipſos.
Mane vero ſub auroram armis armati,
Naves ad cavas excitemus acrem martem.
Videbo an me Tydides fortis Diomedes
A navibus ad murum repellet, an ego illum
Ære cum occidero, ſpolia cruenta auferam.
Cras ſuam virtutem perſpiciet, ſi meam haſtam

Su-

Μείνῃ ἐπερχόμενον. ἀλλ' ἐν πρώτοισιν ὀΐω
Κείσεται οὐτηθεὶς, πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Ἠελίου ἀνιόντος ἐς αὔριον. αἲ γὰρ ἐγὼν ὣς
Εἴην ἀθάνατος καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα,
Τιοίμην δ' ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων,
Ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισιν.
Ὣς Ἕκτωρ ἀγόρευ'· ἐπὶ δὲ Τρῶες κελάδησαν,
Οἱ δ' ἵππους μὲν λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἱδρώοντας,
Δῆσαν δ' ἱμάντεσσι παρ' ἅρμασιν οἷσιν ἕκαστος·
Ἐκ πόλιος δ' ἄξαντο βόας καὶ ἴφια μῆλα
Καρπαλίμως· οἶνον δὲ μελίφρονα οἰνίζοντο,
Σῖτόν τ' ἐκ μεγάρων, ἐπὶ δὲ ξύλα πολλὰ λέγοντο.
Κνίσσην δ' ἐκ πεδίου ἄνεμοι φέρον οὐρανὸν εἴσω.
Οἱ δὲ, μέγα φρονέοντες, ἐπὶ πολέμοιο γεφύρῃ
Εἵατο παννύχιοι· πυρὰ δέ σφισι καίετο πολλά.
Ὡς δ' ὅτ' ἐν οὐρανῷ ἄστρα φαεινὴν ἀμφὶ σελήνην
Φαίνετ' ἀριπρεπέα, ὅτε τ' ἔπλετο νήνεμος αἰθὴρ,
Ἔκ τ' ἔφανεν πᾶσαι σκοπιαὶ, καὶ πρώονες ἄκροι,
Καὶ νάπαι· οὐρανόθεν δ' ἄρ ὑπερράγη ἄσπετος αἰθὴρ,
Πάντα δέ τ' εἴδεται ἄστρα· γέγηθε δέ τε φρένα ποιμήν·
Τόσσα μεσηγὺ νεῶν ἠδὲ Ξάνθοιο ῥοάων
Τρώων καιόντων πυρὰ φαίνετο Ἰλιόθι πρό.
Χίλι' ἄρ ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο, πὰρ δὲ ἑκάστῳ
Εἵατο πεντήκοντα, σέλας πυρὸς αἰθομένοιο.
Ἵπποι δὲ κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ ὀλύρας,
Ἑσταότες παρ' ὄχεσφιν, ἐΰθρονον ἠῶ μίμνον.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ Ι. ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ἀγαμέμνονος συμβουλεύσαντος τοῖς Ἕλλησι φεύγειν, ἵστανται τὴν ἐναντίαν ἀποφαινόμενοι γνώμην Διομήδης καὶ Νέστωρ. συμβουλεύσαντος δὲ Νέστορος, πρὸς Ἀχιλλέα πέμπονται πρέσβεις· καὶ δεηθεῖσιν αὐτοῖς ἀντεῖπεν Ἀχιλλεύς. Οἱ δὲ ἀπαγγέλλουσι, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς ὕπνον τρέπονται.

Ἐξεσίη δ' Ἀχιλῆος ἀπειθέος ἐστὶν Ἰῶτα.

Ὣς οἱ μὲν Τρῶες φυλακὰς ἔχον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Θεσπεσίη ἔχε φύζα, φόβου κρυόεντος ἑταίρη·
Πένθεϊ δ' ἀτλήτῳ βεβολήατο πάντες ἄριστοι.

Ὡς

Suſtinuerit irruentem : ſed in primis puto
Jacebit vulneratus, multique circa ipſum ſocii
Sole orto cras. Ita enim ego
Sim immortalis & expers ſenectutis *per* dies omnes,
Et honorer ſicut honoratur Minerva & Apollo,
Ut jam dies illa malum feret Argivis.
Sic Hector concionatus eſt : Trojani autem acclamarunt.
Illi vero equos quidem ſolverunt ſub jugo ſudantes,
Ligaveruntque capiſtris apud currus ſuos unuſquiſque :
Et ex urbe adduxerunt boves & pingues oves
Propere : vinumque ſuave emerunt,
Panemque ex domibus, & inſuper ligna multa collegerunt.
Nidorem autem ex campo venti ſuſtulerunt ad cœlum.
Et illi, elati animis, ſecundum bellicos ordines
Sedebant per totam noctem : igneſque eis ardebant multi.
Sicut quando in cœlo ſtellæ lucidam circa lunam
Apparent perdecoræ, quando eſt ſine vento æther,
Apparentque omnes ſpeculæ, & cacumina ſumma,
Et ſaltus : cœlitus autem aperitur immenſa æthra,
Et omnia conſpiciuntur aſtra : gaudetque animo paſtor :
Tot inter naves & Xanthi fluenta
Trojanorum accendentium ignes apparebant ante Ilium.
Mille in campo ignes ardebant, apud autem ſingulos
Sedebant quinquaginta *viri ad* lumen ignis ardentis.
Equi vero hordeum album comedentes & arincam,
Stantes apud currus, pulchro ſedentem in ſolio auroram expectabant.

ARGUMENTUM LIBRI IX. ILIADIS HOMERI.

QUum Agamemnon Græcis auctor eſſet, ut fugam capeſſerent, ſurgunt contrariam pronunciantes ſententiam Diomedes & Neſtor. Neſtoris autem ſuaſu ad Achillem mittuntur legati: & precantibus ipſis renuit Achilles. Hi vero renunciant, & poſt hæc ad ſomnum capiendum ſe convertunt.

ITa quidem Trojani cuſtodias agebant : ſed Achivos
Ingens tenebat trepidatio, timoris frigidi ſocia :
Luctu vero intolerando ſauciati erant omnes fortiſſimi.

Sicut

Ὡς δ' ἄνεμοι δύο πόντον ὀρίνετον ἰχθυόεντα,
Βορέης καὶ Ζέφυρος, τώ τε Θρήκηθεν ἄητον
Ἐλθόντ' ἐξαπίνης· ἄμυδις δέ τε κῦμα κελαινὸν
Κορθύεται, πολλὸν δὲ παρὲξ ἅλα φῦκος ἔχευεν·
Ὡς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Ἀτρείδης δ' ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος ἦτορ,
Φοίτα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κελεύων
Κλήδην εἰς ἀγορὴν κικλήσκειν ἄνδρα ἕκαστον,
Μηδὲ βοᾶν· αὐτὸς δὲ μετὰ πρώτοισι πονεῖτο.
Ἷζον δ' εἰν ἀγορῇ τετιηότες. ἂν δ' Ἀγαμέμνων
Ἵστατο δακρυχέων, ὥστε κρήνη μελάνυδρος,
Ἥ τε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ·
Ὣς ὁ βαρυστενάχων ἔπε' Ἀργείοισι μετηύδα,
Ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ζεύς με μέγα Κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ·
Σχέτλιος, ὃς πρὶν μέν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι,
Νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο, καί με κελεύει
Δυσκλέα Ἄργος ἱκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν.
Οὕτω που Διῒ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
Ὃς δὴ πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα,
Ἠδ' ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες,
Φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
Οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Δὴν δ' ἄνεῳ ἦσαν τετιηότες υἷες Ἀχαιῶν·
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Ἀτρείδη, σοὶ πρῶτα μαχήσομαι ἀφραδέοντι,
Ἣ θέμις ἐστὶν ἄναξ, ἀγορῇ· σὺ δὲ μή τι χολωθῇς.
Ἀλκὴν μέν μοι πρῶτον ὀνείδισας ἐν Δαναοῖσι,
Φὰς ἔμεν ἀπτόλεμον καὶ ἀνάλκιδα. ταῦτα δὲ πάντα
Ἴσασ' Ἀργείων ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες·
Σοὶ δὲ διάνδιχα δῶκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω.
Σκήπτρῳ μέν τοι δῶκε τετιμῆσθαι περὶ πάντων·
Ἀλκὴν δ' οὔτοι δῶκεν, ὅ, τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Δαιμόνι', οὕτω που μάλα ἔλπεαι υἷας Ἀχαιῶν
Ἀπτολέμους τ' ἔμεναι καὶ ἀνάλκιδας, ὡς ἀγορεύεις;
Εἰ δέ τοι αὐτῷ θυμὸς ἐπέσσυται ὥστε νέεσθαι,
Ἔρχεο· πάρ τοι ὁδὸς, νῆες δέ τοι ἄγχι θαλάσσης
Ἑστᾶσ', αἵ τοι ἕποντο Μυκήνηθεν μάλα πολλαί.

Sicut autem venti duo pontum commovent piſcoſum ;
Boreas & Zephyrus , qui e Thracia ſpirant
Adventu repentino : ſimul autem & unda nigra
In acervum attollitur , multamque extra mare algam fundunt :
Sic ſcindebatur animus in pectoribus Achivorum.
Atrides autem dolore magno ſauciatus cor ,
Obibat præcones canoros jubens
Nominatim ad concionem vocare virum unumquemque ,
Non autem clamare : ipſe vero inter primos laborabat.
Sedebant autem in concione triſtes. Agamemnon autem
Surrexit lachrymas fundens , ceu fons aquis niger ,
Qui ab excelſa petra nigram fundit aquam :
Sic ille graviter ſuſpirans verba inter Argivos fecit ,
  O amici Argivorum ductores & principes ,
Jupiter me valde Saturnius detrimento irretivit gravi :
Infeſtus , qui antea quidem mihi promiſit & annuit
Ilio exciſo bene munito rediturum ,
Nunc vero malam fraudem ſtruxit , & me jubet
Inglorium Argos redire , poſtquam multum perdidi populum.
Ita ſcilicet Jovi præpotenti placitum eſt ,
Qui jam multarum urbium demolitus eſt vertices ,
Ac adhuc demolietur : hujus enim potentia eſt maxima.
Quare agite , ut ego dixero , pareamus omnes ,
Fugiamus cum navibus dilectam in patriam terram.
Non enim jam Trojam capiemus latas vias habentem.
  Sic dixit.. illi vero omnes taciti facti ſunt ſilentio ,
Diu autem muti erant triſtes Achivi :
Tandem vero inter eos locutus eſt pugna ſtrenuus Diomedes ,
  Atride , tibi primum adverſabor inconſulte loquenti :
Qua fas eſt , o rex , concione : tu vero ne iraſcaris.
De fortitudine quidem mihi primus convitium feciſti inter Danaos
Dicens *me* eſſe imbellem & fortitudinis expertem. hæc autem omnia
Sciunt Argivorum & juvenes & ſenes :
Tibi vero ex duobus alterum dedit Saturni filius verſuti.
Sceptro quidem tibi dedit honorari ſupra omnes :
Virtutem autem non dedit, quod quidem imperium eſt maximum.
Bone vir , itane plane ſperas Achivos
Imbelleſque fore & fortitudinis expertes ut dicis?
Quod ſi tibi ipſi animus properat ad redeundum ,
Abi : patet tibi via , & naves tibi prope mare
Stant , quæ te ſecutæ ſunt Mycenis plurimæ.

At

Ἀλλ' ἄλλοι μενέουσι κάρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Εἰσόκε περ Τροίην διαπέρσομεν. εἰ δὲ καὶ αὐτοὶ
Φευγόντων σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Νῶϊ δ', ἐγὼ Σθένελός τε, μαχησόμεθ' εἰσόκε τέκμωρ
Ἰλίου εὕρωμεν· σὺν γὰρ θεῷ εἰλήλουθμεν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπίαχον υἷες Ἀχαιῶν,
Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετεφώνεεν ἱππότα Νέστωρ,
Τυδείδη, πέρι μὲν πολέμῳ ἔνι καρτερός ἐσσι,
Καὶ βουλῇ μετὰ πάντας ὁμήλικας ἔπλευ ἄριστος·
Οὔτις τοι τὸν μῦθον ὀνόσσεται, ὅσσοι Ἀχαιοὶ,
Οὐδὲ πάλιν ἐρέει· ἀτὰρ οὐ τέλος ἵκεο μύθων.
Ἦ μὴν καὶ νέος ἐσσὶ, ἐμὸς δέ κε καὶ πάϊς εἴης
Ὁπλότερος γενεῆφιν, ἀτὰρ πεπνυμένα βάζεις
Ἀργείων βασιλῆας, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγ', ἐγὼν, ὃς σεῖο γεραίτερος εὔχομαι εἶναι,
Ἐξείπω, καὶ πάντα διίξομαι· οὐδέ κε τίς μοι
Μῦθον ἀτιμήσει, οὐδὲ κρείων Ἀγαμέμνων.
Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος
Ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου, ὀκρυόεντος.
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
Δόρπα τ' ἐφοπλισόμεσθα· φυλακτῆρες δὲ ἕκαστοι
Λεξάσθων παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τείχεος ἐκτός.
Κούροισιν μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι, αὐτὰρ ἔπειτα
Ἀτρείδη, σὺ μὲν ἄρχε· σὺ γὰρ βασιλεύτατός ἐσσι.
Δαίνυ δαῖτα γέρουσιν· ἔοικέ τοι, οὔτοι ἀεικές.
Πλεῖαί τοι οἴνου κλισίαι, τὸν νῆες Ἀχαιῶν
Ἠμάτιαι Θρήκηθεν ἐπ' εὐρέα πόντον ἄγουσι·
Πᾶσά τοι ἔσθ' ὑποδεξίη, πολέεσσι δ' ἀνάσσεις.
Πολλῶν δ' ἀγρομένων, τῷ πείσεαι ὅς κεν ἀρίστην
Βουλὴν βουλεύσῃ· μάλα δὲ χρεὼ πάντας Ἀχαιοὺς
Ἐσθλῆς καὶ πυκινῆς, ὅτι δήϊοι ἐγγύθι νηῶν
Καίουσι πυρὰ πολλά. τίς ἂν τάδε γηθήσειε;
Νὺξ δ' ἥδ' ἠὲ διαρραίσει στρατὸν, ἠὲ σαώσει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο·
Ἐκ δὲ φυλακτῆρες σὺν τεύχεσιν ἐσσεύοντο,
Ἀμφί τε Νεστορίδην Θρασυμήδεα ποιμένα λαῶν,
Ἠδ' ἀμφ' Ἀσκάλαφον, καὶ Ἰάλμενον, υἷας Ἄρηος,
Ἀμφί τε Μηριόνην, Ἀφαρῆά τε, Δηΐπυρόν τε,
Ἠδ' ἀμφὶ Κρείοντος υἱὸν Λυκομήδεα δῖον·
Ἕπτ' ἔσαν ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκατὸν δὲ ἑκάστῳ

Κοῦ-

At alii manebunt comantes Achivi
Donec Trojam everterimus. quod si & ipsi *volunt*,
Fugiant cum navibus dilectam in patriam terram,
Nos vero, ego Sthenelusque, pugnabimus donec finem
Ilii invenerimus: favente enim deo venimus.
Sic dixit: illi vero omnes acclamarunt Achivi,
Orationem admirati Diomedis equitis.
Inter eos autem surgens locutus est eques Nestor,
Tydide, supra *omnes* quidem in pugna fortis es,
Et consilio inter omnes æquales es optimus:
Nemo tibi hanc sententiam vituperaverit, quotquot Achivi,
Neque contra dixerit: sed non ad finem pervenisti consiliorum.
Et sane juvenis es, meus vero etiam filius esse posses
Minimus natu, & tamen prudentia loqueris
Argivorum regibus, quoniam recte dixisti.
Verum age, ego, qui te senior profiteor esse,
Eloquar, & singula percurram: neque aliquis mihi
Sermonem improbaverit, ne quidem rex Agamemnon.
Sine tribu, sine lege, sine lare est ille
Qui bellum amat intestinum, horrendum.
Verum enimvero nunc quidem pareamus nocti nigræ,
Cœnasque instruamus; custodes autem singuli
Cubent ad fossam depressam murum extra.
Juvenibus quidem hæc præcipio, deinde vero
Atride, tu quidem eis imperium da: nam tu rex maximus es.
Præbe convivium senibus: decet te, nequaquam indecorum.
Plena tibi vino tentoria, quod naves Achivorum
Quotidie ex Thracia per latum pontum advehunt:
Omnis tibi adest ad accipiendum apparatus, multisque imperas.
Multis autem congregatis, illi obsequeris qui optimum
Consilium dederit: valde autem opus est omnibus Græcis
Bono & prudenti, quoniam hostes prope naves
Accendunt ignes multos. quis in his lætetur?
Nox autem hæc vel disperdet exercitum, vel servabit.
Sic dixit: illi vero eum libenter & audierunt & obsecuti sunt:
Custodes vero cum armis propere exierunt,
Nestoridesque Thrasymedes pastor populorum,
Et Ascalaphus, & Ialmenus, filii Martis,
Merionesque, Aphareusque, Deipyrusque,
Et Creontis filius Lycomedes nobilis:
Septem erant duces custodum, centum vero cum quolibet

Κοῦροι ἅμ' ἕσειχον, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες·
Κὰδ δὲ μέσον τάφρου καὶ τείχεος ἷζον ἰόντες.
Ἔνθα δὲ πῦρ κήαντο, τίθεντο δὲ δόρπον ἕκαστος.
Ἀτρείδης δὲ γέροντας ἀολλέας ἦγεν Ἀχαιῶν
Ἐς κλισίην, παρὰ δέ σφι τίθει μενοεικέα δαῖτα·
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἀτρείδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι, οὕνεκα πολλῶν
Λαῶν ἐσσὶ ἄναξ, καί τοι Ζεὺς ἐγγυάλιξε
Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βουλεύησθα·
Τῷ σε χρὴ πέρι μὲν φάσθαι ἔπος, ἠδ' ἐπακοῦσαι,
Κρηῆναι δὲ καὶ ἄλλῳ, ὅτ' ἄν τινα θυμὸς ἀνώγῃ
Εἰπεῖν εἰς ἀγαθόν· σέο δ' ἕξεται ὅ, ττί κεν ἄρχῃ·
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
Οὐ γάρ τις νόον ἄλλος ἀμείνονα τοῦδε νοήσει
Οἷον ἐγὼ νοέω ἠμὲν πάλαι ἠδ' ἔτι καὶ νῦν,
Ἐξέτι τοῦ ὅτε διογενὲς Βρισηΐδα κούρην
Χωομένου Ἀχιλῆος ἔβης κλισίηθεν ἀπούρας·
Οὔτι καθ' ἡμέτερόν γε νόον· μάλα γάρ τοι ἔγωγε
Πόλλ' ἀπεμυθεόμην· σὺ δὲ σῷ μεγαλήτορι θυμῷ
Εἴξας, ἄνδρα φέριστον, ὃν ἀθάνατοί περ ἔτισαν,
Ἠτίμησας· ἑλὼν γὰρ ἔχεις γέρας. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
Φραζώμεσθ' ὥς κέν μιν ἀρεσσάμενοι πεπίθοιμεν
Δώροισίν τ' ἀγανοῖσιν ἔπεσσί τε μειλιχίοισι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ὦ γέρον, οὔ τι ψεῦδος ἐμὰς ἄτας κατέλεξας.
Ἀασάμην, οὐδ' αὐτὸς ἀναίνομαι· ἀντί νυ πολλῶν
Λαῶν ἐστὶν ἀνὴρ ὅν τε Ζεὺς κῆρι φιλήσῃ,
Ὡς νῦν τοῦτον ἔτισε, δάμασσε δὲ λαὸν Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην, φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας,
Ἂψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα·
Ὑμῖν δ' ἐν πάντεσσι περικλυτὰ δῶρ' ὀνομήνω,
Ἕπτ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
Αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους
Πηγοὺς, ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
Οὔ κεν ἀλήϊος εἴη ἀνὴρ ᾧ τόσσα γένοιτο,
Οὐδέ κεν ἀκτήμων ἐριτίμοιο χρυσοῖο,

Ὅσ-

Juvenes ordine ibant, longas hastas manibus tenentes:
In medioque fossæ & muri sedebant profecti.
Ibique ignem accenderunt, instruxeruntque cœnam unusquisque.
Atrides autem proceres frequentes duxit Achivorum
In tentorium, ipsisque apposuit gratum animo convivium.
Hi autem ad cibos paratos appositos manus extenderunt.
Sed postquam potus & cibi desiderium exemerant,
Illis senex omnium primus texere cœpit consilium
Nestor, cujus & antea optimum apparuerat consilium,
Qui ipsis sapiens concionatus est & dixit,
Atride gloriosissime rex virorum Agamemnon,
In te finiam, a te incipiam, quoniam multorum
Populorum es rex, & tibi Jupiter in manus dedit
Sceptrumque & jura, ut ipsis consulas.
Ideo te oportet supra *omnes* & dicere sententiam, & audire,
Et permittere etiam alterius *consilium*, si quem animus impulerit
Dicere in bonum: penes te autem erit *statuere*, quid *optimum* & præcipuum fuerit:
At ego dicam ut mihi videtur esse optimum.
Non enim quis sententiam alius meliorem hac excogitaverit,
Qualem ego sentio & olim & etiam nunc,
Ex eo tempore quo generose Briseida puellam
Irati Achillis a tentorio abstulisti:
Nequaquam secundum nostram quidem sententiam: valde enim tibi ego
Multis dissuadebam: tu autem tuo magno animo
Cedens, virum fortissimum, quem etiam immortales honorant,
Contumelia affecisti: ereptum enim habes præmium: verum
Deliberemus quomodo ipsum placatum flectamus (etiam nunc
Donisque placidis verbisque blandis.
Hunc rursus allocutus est rex virorum Agamemnon,
O senex, neutiquam mentitus mea errata enumerasti.
Peccavi, neque ipse nego: nempe multarum instar
Copiarum est vir quem Jupiter ex animo dilexerit,
Sic nunc hunc honorat, domatque populum Achivorum.
Verum quoniam peccavi, menti lævæ obsecutus,
Iterum volo placare, dareque ingentia dona:
Vobis autem coram omnibus inclyta dona nominando,
Septem igni nunquam admotos tripodas, ac decem auri talenta
Splendidosque lebetas viginti, duodecimque equos
Validos, in cursu victores, qui præmia pedibus reportarunt.
Non sane pauper esset vir cui tot contingerent,
Neque inops valde pretiosi auri,

Ὅσσά μοι ἠνείκαντο ἀέθλια μώνυχες ἵπποι.
Δώσω δ' ἑπτὰ γυναῖκας ἀμύμονας, ἔργ' εἰδυίας,
Λεσβίδας, ἃς ὅτε Λέσβον ἐϋκτιμένην ἕλεν αὐτὸς,
Ἐξελόμην, αἳ κάλλει ἐνίκων φῦλα γυναικῶν.
Τὰς μέν οἱ δώσω, μετὰ δ' ἔσσεται ἣν τότ' ἀπηύρων
Κούρην Βρισῆος· καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,
Μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι ἠδὲ μιγῆναι,
Ἣ θέμις ἀνθρώπων πέλει ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν.
Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὖτε
Ἄστυ μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώωσ' ἀλαπάξαι,
Νῆα ἅλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηησάσθω,
Εἰσελθὼν, ὅτε κεν δατεώμεθα ληΐδ' Ἀχαιοί.
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐείκοσιν αὐτὸς ἑλέσθω,
Αἵ κε μετ' Ἀργείην Ἑλένην κάλλισται ἔωσιν.
Εἰ δέ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ' Ἀχαϊκὸν, οὖθαρ ἀρούρης,
Γαμβρός κέν μοι ἔοι· τίσω δέ μιν ἶσον Ὀρέστῃ
Ὅς μοι τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἐνὶ πολλῇ.
Τρεῖς δέ μοι εἰσὶ θύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Χρυσόθεμις, καὶ Λαοδίκη, καὶ Ἰφιάνασσα,
Τάων ἥν κ' ἐθέλῃσι φίλην ἀνάεδνον ἀγέσθω
Πρὸς οἶκον Πηλῆος· ἐγὼ δ' ἐπιμείλια δώσω
Πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὔπω τις ἑῇ ἐπέδωκε θυγατρί.
Ἑπτὰ δέ οἱ δώσω εὖ ναιόμενα πτολίεθρα,
Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε, καὶ Ἱρὴν ποιήεσσαν,
Φηράς τε ζαθέας, ἠδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον,
Καλήν τ' Αἴπειαν, καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν.
Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς νέαται Πύλου ἠμαθόεντος·
Ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολύρρηνες, πολυβοῦται,
Οἵ κέ ἑ δωτίνῃσι θεὸν ὣς τιμήσουσι,
Καί οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας.
Ταῦτά κέ οἱ τελέσαιμι μεταλλήξαντι χόλοιο.
Δμηθήτω· Ἀΐδης τοι ἀμείλιχος, ἠδ' ἀδάμαστος·
Τοὔνεκα καί τε βροτοῖσι θεῶν ἔχθιστος ἁπάντων·
Καί μοι ὑποστήτω ὅσσον βασιλεύτερός εἰμι,
Ἠδ' ὅσσον γενεῇ προγενέστερος εὔχομαι εἶναι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ἀτρεΐδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Δῶρα μὲν οὐκ ἔτ' ὀνοστὰ διδοῖς Ἀχιλῆϊ ἄνακτι·
Ἀλλ' ἄγετε κλητοὺς ὀτρύνομεν, οἵ κε τάχιστα
Ἔλθωσ' ἐς κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος.
Εἰ δ' ἄγε τοὺς ἂν ἐγὼν ἐπιόψομαι, οἱ δὲ πιθέσθων.

Φοῖ-

Quot mihi attulerunt præmia solidi ungulis equi.
Dabo item septem mulieres forma præstante, operum scientes,
Lesbias, quas quando Lesbum bene habitatam cepit ipse,
Delegi, quæ pulchritudine vincebant genus mulierum.
Has ei dabo, interque *eas* erit quam tunc abstuli
Filiam Brisei: & magnum jusjurandum addam,
Nunquam cubile ascendisse vel mistum fuisse,
Qua mos hominum est virorum & mulierum.
Hæc quidem statim omnia aderunt: si vero
Urbem magnam Priami dii dederint evertere,
Navem abunde auro & ære congesto impleat,
Ingressus, cum dividemus prædam Achivi.
Trojanas autem mulieres viginti ipse deligat,
Quæ post Argivam Helenam pulcherrimæ sint.
Si vero Argos pervenerimus Achaicum, uber agri,
Gener mihi sit: honorabo vero ipsum æqualiter Oresti
Qui mihi unicus nutritur rerum copia in magna.
Tres autem mihi sunt filiæ in domo bene constructa,
Chrysothemis, & Laodice, & Iphianassa,
Harum quam velit dilectam sine sponsalibus ducat
Ad domum Pelei: ego vero dotalia dona dabo
Permulta, quot adhuc nemo suæ dedit filiæ.
Septem ei dabo celebres urbes,
Cardamylen, Enopenque, & Hiran herbosam,
Pherasque magnas, & Antheam profunda habentem prata,
Pulchramque Æpeam, & Pedasum vitiferam.
Omnes autem prope mare habitantur Pyli arenosi:
Et viri *eas* incolunt pecudibus & bobus abundantes,
Qui ipsum donis tanquam deum honorabunt,
Et ejus sub sceptro opulenta solvent tributa.
Hæc ei præstabo si cessaverit ab ira.
Exorari se sinat: Pluto implacabilis, & inexorabilis:
Propterea & hominibus deorum odiosissimus omnium:
Et mihi cedat quatenus major imperio sum,
Et quatenus natu major glorior esse.
Huic respondit deinde Gerenius eques Nestor,
Atride gloriosissime rex virorum Agamemnon,
Dona quidem neutiquam aspernanda das Achilli regi:
Quare agite delectos urgeamus, qui celerrime
Eant ad tentorium Pelidæ Achillis.
Eja age hos ego legam, ii autem pareant.

Φοῖνιξ μὲν πρώτιστα Διῒ φίλος ἡγησάσθω,
Αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴας τε μέγας καὶ δῖος Ὀδυσσεύς·
Κηρύκων δ' Ὀδίός τε καὶ Εὐρυβάτης ἅμ' ἑπέσθων.
Φέρτε δὲ χερσὶν ὕδωρ, εὐφημῆσαί τε κέλεσθε,
Ὄφρα Διῒ Κρονίδῃ ἀρησόμεθ', αἴκ' ἐλεήσῃ.
Ὡς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ἑαδότα μῦθον ἔειπεν.
Αὐτίκα κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάντ', ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
Ὡρμῶντ' ἐκ κλισίης Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο.
Τοῖσι δὲ πόλλ' ἐπέτελλε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Δενδίλλων ἐς ἕκαστον, Ὀδυσσῆϊ δὲ μάλιστα
Πειρᾶν ὡς πεπίθοιεν ἀμύμονα Πηλείωνα.
Τὼ δὲ βάτην παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Πολλὰ μάλ' εὐχομένω γαιηόχῳ ἐννοσιγαίῳ,
Ῥηϊδίως πεπιθεῖν μεγάλας φρένας Αἰακίδαο.
Μυρμιδόνων δ' ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθην·
Τὸν δ' εὗρον φρένα τερπόμενον φόρμιγγι λιγείῃ,
Καλῇ, δαιδαλέῃ, (ἐπὶ δ' ἀργύρεος ζυγὸς ἦεν)
Τὴν ἄρετ' ἐξ ἐνάρων, πόλιν Ἠετίωνος ὀλέσσας·
Τῇ ὅγε θυμὸν ἔτερπεν, ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν.
Πάτροκλος δέ οἱ οἶος ἐναντίος ἧστο σιωπῇ,
Δέγμενος Αἰακίδην ὁπότε λήξειεν ἀείδων.
Τὼ δὲ βάτην προτέρω, ἡγεῖτο δὲ δῖος Ὀδυσσεύς·
Στὰν δὲ πρόσθ' αὐτοῖο· ταφὼν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεὺς
Αὐτῇ σὺν φόρμιγγι, λιπὼν ἕδος ἔνθα θάασσεν.
Ὡς δ' αὔτως Πάτροκλος, ἐπεὶ ἴδε φῶτας, ἀνέστη·
Τὼ καὶ δεικνύμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Χαίρετον, ἦ φίλοι ἄνδρες ἱκάνετον, ἦ τι μάλα χρεώ;
Οἵ μοι σκυζομένῳ περ Ἀχαιῶν φίλτατοί ἐστον.
Ὡς ἄρα φωνήσας προτέρω ἄγε δῖος Ἀχιλλεύς.
Εἷσεν δ' ἐν κλισμοῖσι, τάπησί τε πορφυρέοισιν·
Αἶψα δὲ Πάτροκλον προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα,
Μείζονα δὴ κρητῆρα Μενοιτίου υἱὲ καθίστα,
Ζωρότερον δὲ κέραιρε, δέπας δ' ἔντυνον ἑκάστῳ.
Οἱ γὰρ φίλτατοι ἄνδρες ἐμῷ ὑπέασι μελάθρῳ.
Ὡς φάτο. Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ.
Αὐτὰρ ὅγε κρεῖον μέγα κάββαλεν ἐν πυρὸς αὐγῇ,
Ἐν δ' ἄρα νῶτον ἔθηκ' ὄϊος καὶ πίονος αἰγός,
Ἐν δὲ συὸς σιάλοιο ῥάχιν τεθαλυῖαν ἀλοιφῇ·

Τῷ

Phœnix primum Jovi dilectus sit dux,
Deinde Ajax magnus & nobilis Ulysses:
Præconum autem Hodiusque & Eurybates simul sequantur.
Ferte porro manibus aquam, & linguis favere jubete,
Ut Jovi Saturnio supplicemus, si forte misereatur.
Sic dixit: his autem omnibus gratam sententiam dixit.
Illico præcones quidem aquam in manus fuderunt,
Juvenes crateras coronaverunt vino:
Distribueruntque omnibus qui poculis libabant auspicantes.
Sed postquam libaverant biberantque quantum voluit animus,
Properabant ex tentorio Agamemnonis Atridæ.
Illis autem multa mandata dedit Gerenius eques Nestor,
Oculos in unumquemque vertens, Ulyssi autem maxime
Eniti ut flecterent eximium Pelidem.
Hi autem iverunt juxta littus multum strepentis maris,
Permulta vota facientes terram cingenti Neptuno,
Ut facile flecteret magnos animos Æacidæ.
Myrmidonum vero ad tentoriaque & naves pervenerunt:
Illumque invenerunt animum oblectantem cithara arguta,
Pulchra, affabre facta, (superne autem argenteum jugum erat)
Quam ceperat e spoliis, urbe Eetionis eversa:
Hac is animum oblectabat, canebat autem præclara facinora virorum.
Patroclus autem ei solus e regione sedebat tacitus,
Expectans Æacidem quando desineret canere.
Hi vero progressi sunt ulterius, præibat autem nobilis Ulysses:
Steteruntque ante ipsum, attonitus autem exiliit Achilles
Ipsa cum cithara, relicta sede in qua sedebat.
Eodem modo etiam Patroclus, postquam vidit viros, surrexit:
Hos etiam dextras prehendens compellavit pedes velox Achilles,
Salvete, sane amici viri venistis, certe aliqua magna necessitas *urget*,
Qui mihi quamvis irato Achivorum gratissimi estis.
Sic fatus ulterius duxit nobilis Achilles.
Sedere autem fecit in sellis recubitoriis, tapetibusque purpureis:
Et statim Patroclum compellavit qui prope aderat,
Majorem jam craterem Menœtii fili appone,
Meraciusque misce, poculumque para unicuique.
Hi enim carissimi viri meo sunt sub tecto.
Sic dixit. Patroclus autem dilecto obsecutus est socio.
Sed ille vas carnarium posuit in ignis splendore,
In *ipso* autem tergum posuit ovis & pinguis capræ,
Imposuit etiam porci saginati tergum abundans pinguedine:

Τῷ δ' ἔχεν Αὐτομέδων, τάμνεν δ' ἄρα δῖος Ἀχιλλεύς.
Καὶ τὰ μὲν εὖ μίστυλλε, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρε.
Πῦρ δὲ Μενοιτιάδης δαῖεν μέγα ἰσόθεος φώς.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ πῦρ ἐκάη, καὶ φλὸξ ἐμαράνθη,
Ἀνθρακιὴν στορέσας, ὀβελοὺς ἐφύπερθε τάνυσσε.
Πάσσε δ' ἁλὸς θείοιο, κρατευτάων ἐπαείρας.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὤπτησε, καὶ εἰν ἐλεοῖσιν ἔχευε,
Πάτροκλος μὲν σῖτον ἑλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ
Καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς.
Αὐτὸς δ' ἀντίον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο
Τοίχου τοῦ ἑτέροιο· θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνώγει
Πάτροκλον ὃν ἑταῖρον. ὁ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Νεῦσ' Αἴας Φοίνικι· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.
Πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας, δείδεκτ' Ἀχιλῆα,
Χαῖρ' Ἀχιλεῦ, δαιτὸς μὲν ἐΐσης οὐκ ἐπιδευεῖς,
Ἠμὲν ἐνὶ κλισίῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο,
Ἠδὲ καὶ ἐνθάδε νῦν· πάρα γὰρ μενοεικέα πολλὰ
Δαίνυσθ'. ἀλλ' οὐ δαιτὸς ἐπηράτου ἔργα μέμηλεν·
Ἀλλὰ λίην μέγα πῆμα, διοτρεφές, εἰσορόωντες,
Δείδιμεν· ἐν δοιῇ δὲ σαωσέμεν ἢ ἀπολέσθαι
Νῆας ἐϋσσέλμους, εἰ μὴ σύγε δύσεαι ἀλκήν.
Ἐγγὺς γὰρ νηῶν καὶ τείχεος αὖλιν ἔθεντο
Τρῶες ὑπέρθυμοι τηλεκλειτοί τ' ἐπίκουροι,
Κηάμενοι πυρὰ πολλὰ κατὰ στρατόν, οὐδ' ἔτι φασὶν
Σχήσεσθ', ἀλλ' ἐνὶ νηυσὶ μελαίνῃσι πεσέεσθαι.
Ζεὺς δέ σφιν Κρονίδης ἐνδέξια σήματα φαίνων
Ἀστράπτει· Ἕκτωρ δὲ μέγα σθένεϊ βλεμεαίνων,
Μαίνεται ἐκπάγλως, πίσυνος Διΐ, οὐδέ τι τίει
Ἀνέρας οὐδὲ θεούς· κρατερὴ δέ ἑ λύσσα δέδυκεν.
Ἀρᾶται δὲ τάχιστα φανήμεναι ἠῶ δῖαν·
Στεῦται γὰρ νηῶν ἀποκόψειν ἄκρα κόρυμβα,
Αὐτάς τ' ἐμπρήσειν μαλεροῦ πυρός· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Δῃώσειν παρὰ τῇσιν ἀτυζομένους ὑπὸ καπνοῦ.
Ταῦτ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μή οἱ ἀπειλὰς
Ἐκτελέσωσι θεοί· ἡμῖν δὲ δὴ αἴσιμον εἴη
Φθίσθαι ἐνὶ Τροίῃ ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο.
Ἀλλ' ἄνα, εἰ μέμονάς γε καὶ ὀψέ περ υἷας Ἀχαιῶν
Τειρομένους ἐρύεσθαι ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδοῦ.
Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, οὐδέ τι μῆχος

Huic autem tenebat *carnes* Automedon, & secabat nobilis Achilles:
Eas quidem scite in minuta dividebat, & verubus transigebat:
Ignem autem Menœtiades accendebat magnum deo similis vir.
Verum postquam ignis deflagraverat, & flamma elanguerat,
Prunis stratis, verua desuper extendit:
Inspersit autem salem sacrum a fulcris elevatis.
Sed postquam assaverat, & in mensa culinaria fuderat,
Patroclus panem acceptum distribuit in mensa
Pulchris in canistris. sed carnes distribuit Achilles.
Ipse autem e regione sedit Ulyssis divini
Ad parietem alterum: diisque sacrificare jussit
Patroclum suum socium: is vero in ignem jecit primitias.
At hi in cibos paratos appositos manus extenderunt.
Sed postquam potus & cibi desiderium exemerant,
Innuit Ajax Phœnici: animadvertit autem divinus Ulysses.
Impletoque vino poculo propinavit Achilli,
Salve Achille, epulis quidem æqualibus non indigemus,
Et in tentorio Agamemnonis Atridæ,
Et etiam hic nunc: adsunt enim animo grata multa
Ad epulandum. sed non convivii amabilis opera sunt curæ:
At valde magnam cladem, Jovis alumne, inspicientes,
Timemus: in dubio autem utrum servabimus an pereant
Naves bonis transtris instructæ, ni tu indueris fortitudinem.
Prope enim naves & murum castra posuerunt
Trojani superbi & e longinquo vocati auxiliares,
Accensis ignibus multis per exercitum, neque amplius ajunt
Sustineri posse, quin in naves nigras invadant.
Et Jupiter ipsis Saturnius fausta signa ostendens
Fulgurat: Hector vero valde fortitudine oculos truces circumferens,
Furit terribiliter, fretus Jove, nec quicquam honorat
Homines neque deos: ingens autem ipsum rabies subiit.
Precaturque ut citissime appareat aurora divina:
Affirmat enim navium *se* abscissurum summa rostra,
Ipsasque incensurum pernicioso igne: nam Achivos
Interfecturum ad ipsas attonitos in fumo.
Hæc graviter timeo in mente, ne ei minas
Perficiant dii: nobis autem jam fatale sit
Perire in Troja longe ab Argo equis apto.
Verum surge, si in animo tibi est quamvis sero Achivos
Afflictos defendere a Trojanorum tumultu.
Ipsi tibi postea dolor erit, neque ulla facultas

Ῥεχθέντος κακοῦ ἔστ' ἄκος ἀρεῖν· ἀλλὰ πολὺ πρὶν
Φράζευ ὅπως Δαναοῖσιν ἀλεξήσεις κακὸν ἦμαρ.
Ὦ πέπον, ἦ μέν σοί γε πατὴρ ἐπετέλλετο Πηλεὺς
Ἤματι τῷ ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε,
Τέκνον ἐμὸν, κάρτος μὲν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη
Δώσουσ', αἴκ' ἐθέλωσι· σὺ δὲ μεγαλήτορα θυμὸν
Ἴσχειν ἐν στήθεσσι· φιλοφροσύνη γὰρ ἀμείνων.
Ληγέμεναι δ' ἔριδος κακομηχάνου, ὄφρα σε μᾶλλον
Τίωσ' Ἀργείων ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες.
Ὣς ἐπέτελλ' ὁ γέρων· σὺ δὲ λήθεαι· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
Παῦε, ἔα δὲ χόλον θυμαλγέα· σοὶ δ' Ἀγαμέμνων
Ἄξια δῶρα δίδωσι μεταλλήξαντι χόλοιο.
Εἰ δὲ, σὺ μέν μευ ἄκουσον, ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω
Ὅσσά τοι ἐν κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῶρ' Ἀγαμέμνων,
Ἕπτ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
Αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους
Πηγοὺς, ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
Οὔ κεν ἀλήϊος εἴη ἀνὴρ ᾧ τόσσα γένοιτο
(Οὐδέ κεν ἀκτήμων ἐριτίμοιο χρυσοῖο)
Ὅσσ' Ἀγαμέμνονος ἵπποι ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο·
Δώσει δ' ἑπτὰ γυναῖκας ἀμύμονας, ἔργ' εἰδυίας,
Λεσβίδας, ἃς, ὅτε Λέσβον ἐϋκτιμένην ἕλες αὐτὸς,
Ἐξέλεθ', αἳ τότε κάλλει ἐνίκων φῦλα γυναικῶν.
Τὰς μέν τοι δώσει, μετὰ δ' ἔσσεται ἣν τότ' ἀπηύρα
Κούρην Βρισῆος· καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμεῖται
Μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι, ἠδὲ μιγῆναι,
Ἣ θέμις ἐστὶν ἄναξ, ἤτ' ἀνδρῶν, ἤτε γυναικῶν.
Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὖτε
Ἄστυ μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώωσ' ἀλαπάξαι,
Νῆας ἅλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηήσασθαι
Εἰσελθὼν, ὅτε κεν δατεώμεθα ληΐδ' Ἀχαιοί.
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐείκοσιν αὐτὸς ἑλέσθαι,
Αἵκε μετ' Ἀργείην Ἑλένην κάλλισται ἔωσιν.
Εἰ δέ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ' Ἀχαϊκὸν, οὖθαρ ἀρούρης,
Γαμβρός κέν οἱ ἔοις· τίσει δέ σε ἶσον Ὀρέστῃ,
Ὅς οἱ τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἐνὶ πολλῇ·
Τρεῖς δέ οἱ εἰσὶ θύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Χρυσόθεμις καὶ Λαοδίκη καὶ Ἰφιάνασσα,
Τάων ἥν κ' ἐθέλῃσθα φίλην ἀνάεδνον ἄγεσθαι
Πρὸς οἶκον Πηλῆος· ὁ δ' αὖτ' ἐπιμείλια δώσει
Πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὔπω τις ἑῇ ἐπέδωκε θυγατρί.

Ἑπτὰ

Patrato ſemel malo erit remedium inveniendi: ſed longe ante
Conſidera ut Danais arceas funeſtum diem.
O amice, profecto tibi pater præcipiebat Peleus
Die illo cum te ex Phthia Agamemnoni miſit,
Fili mi, fortitudinem quidem Minervaque & Juno
Dabunt, ſi voluerint: tu vero magnanimos ſpiritus
Contine in pectoribus: humanitas enim melior.
Deſiſte autem a contentione noxia, ut te magis
Honorent Argivorum & juvenes & ſenes,
Sic præcipiebat ſenex: tu vero obliviſceris: ſed etiam nunc
Quieſce, & pone iram acerbam. tibi vero Agamemnon
Digna dona dat ſi deſieris ab ira.
Quod ſi *vis*, tu quidem me audi, ego autem tibi recenſebo
Quot tibi in tentoriis promiſit dona Agamemnon,
Septem igni nunquam admotos tripodas, decem autem auri talenta,
Splendidoſque lebetas viginti, duodecimque equos
Validos, in curſu victores, qui præmia pedibus reportarunt.
Non ſane pauper eſſet vir cui tot contingerent
(Neque inops valde pretioſi auri)
Quot Agamemnonis equi præmia pedibus reportarunt:
Dabit item ſeptem mulieres forma præſtante, operum ſcientes,
Lesbias, quas, quando Lesbum celebrem cepiſti ipſe,
Delegit, quæ tunc pulchritudine vincebant genus mulierum.
Has quidem tibi dabit, interque *eas* erit quam tunc abſtulit
Filiam Briſei: & magnum jusjurandum addet
Nunquam cubile aſcendiſſe, vel miſtum fuiſſe,
Qua mos eſt Rex, & virorum, & mulierum.
Hæc quidem ſtatim omnia aderunt: ſi vero
Urbem magnam Priami dii dederint evertere,
Naves abunde auro & ære congeſto impleas
Ingreſſus, quando dividemus prædam Achivi.
Trojanas autem mulieres viginti ipſe deligas,
Quæ poſt Argivam Helenam pulcherrimæ fuerint.
Sique Argos pervenerimus Achaicum, uber agri,
Gener ei ſis: honorabit vero te æqualiter Oreſti,
Qui ei unicus nutritur rerum copia in magna:
Tres autem ei ſunt filiæ in domo bene conſtructa,
Chryſothemis & Laodice & Iphianaſſa,
Harum quam velis dilectam ſine ſponſalibus ducas
Ad domum Pelei: ille autem dotalia dona dabit
Multa valde, quot adhuc nemo ſuæ dedit filiæ,

Ἑπτὰ δέ τοι δώσει εὖ ναιόμενα πτολίεθρα,
Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε, καὶ Ἱρὴν ποιήεσσαν,
Φηράς τε ζαθέας, ἠδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον,
Καλήν τ' Αἴπειαν, καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν·
Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς νέαται Πύλου ἠμαθόεντος·
Ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολύῤῥηνες, πολυβοῦται,
Οἵ κέ σε δωτίνῃσι θεὸν ὣς τιμήσουσι,
Καί τοι ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας.
Ταῦτά κέ τοι τελέσειε μεταλλήξαντι χόλοιο.
Εἰ δέ τοι Ἀτρείδης μὲν ἀπήχθετο κηρόθι μᾶλλον,
Αὐτὸς, καὶ τοῦ δῶρα· σὺ δ' ἄλλους περ Παναχαιοὺς
Τειρομένους ἐλέαιρε κατὰ στρατὸν, οἵ σε θεὸν ὣς
Τίσουσ'· ἦ γάρ κέ σφι μάλα μέγα κῦδος ἄροιο.
Νῦν γάρ χ' Ἕκτορ' ἕλοις, ἐπεὶ ἂν μάλα τοι σχεδὸν ἔλθῃ,
Λύσσαν ἔχων ὀλοήν· ἐπεὶ οὔτινα φησὶν ὅμοιον
Οἷ ἔμεναι Δαναῶν οὓς ἐνθάδε νῆες ἔνεικαν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Χρὴ μὲν δὴ τὸν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποειπεῖν,
Ἧπερ δὴ φρονέω τε, καὶ ὡς τετελεσμένον ἔσται,
Ὡς μή μοι τρύζητε παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος.
Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν,
Ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ βάζει.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
Οὔτε με γ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα πεισέμεν οἴω,
Οὔτ' ἄλλους Δαναοὺς, ἐπεὶ οὐκ ἄρα τις χάρις ἦεν
Μάρνασθαι δηΐοισι μετ' ἀνδράσι νωλεμὲς αἰεί·
Ἴση μοῖρα μένοντι, καὶ εἰ μάλα τις πολεμίζοι·
Ἐν δ' ἰῇ τιμῇ ἠμὲν κακὸς ἠδὲ καὶ ἐσθλὸς
Κάτθαν' ὁμῶς ὅ, τ' ἀεργὸς ἀνὴρ, ὅ, τε πολλὰ ἐοργώς·
Οὐδέ τι μοι περίκειται, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
Αἰεὶ ἐμὴν ψυχὴν παραβαλλόμενος πολεμίζειν.
Ὡς δ' ὄρνις ἀπτῆσι νεοσσοῖσι προφέρῃσι
Μάστακ' ἐπεί κε λάβῃσι, κακῶς δ' ἄρα οἱ πέλει αὐτῇ.
Ὣς καὶ ἐγὼ πολλὰς μὲν ἀΰπνους νύκτας ἴαυον,
Ἤματα δ' αἱματόεντα διέπρησσον πολεμίζων,
Ἀνδράσι μαρνάμενος ὀάρων ἕνεκα σφετεράων.
Δώδεκα δὴ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ' ἀνθρώπων,
Πεζὸς δ' ἕνδεκά φημι κατὰ Τροίην ἐρίβωλον·
Τάων ἐκ πασέων κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
Ἐξελόμην, καὶ πάντα φέρων Ἀγαμέμνονι δόσκον

Ἀτρεί-

Septem autem tibi dabit bene habitatas urbes,
Cardamylen, Enopenque, & Hiran herbosam,
Pherasque religiosas, & Antheam profunda habentem prata,
Pulchramque Æpeam, & Pedasum vitiferam:
Omnes autem prope marę habitantur Pyli arenosi:
Viri autem *eas* incolunt pecudibus & bobus abundantes,
Qui te donis deum tanquam honorabunt,
Et tuo sub sceptro opulenta solvent tributa.
Hæc tibi præstabit si desieris ab ira.
Quod si tibi Atrides invisus est ex animo magis,
Ipse, & ejus dona: tu vero alios tamen universos Achivos
Afflictos miserare in castris, qui te deum velut
Honorabunt: certe enim ab ipsis magnam gloriam tuleris.
Nunc enim Hectorem interfeceris, quum propius tibi venerit,
Rabiem habens perniciosam: nam neminem putat similem
Sibi esse Danaorum quos huc naves vexerunt.
Hunc respondens allocutus est pedes velox Achilles,
Nobilissime Laertiade solertia pollens Ulysses,
Oportet sane hanc orationem aperte dicere,
Quemadmodum sentioque, & quemadmodum perfectum erit,
Ut non mihi obstrepatis assidentes aliunde alius.
Invisus enim mihi ille æque ac inferni portæ,
Qui aliud occultat animo, aliud loquitur.
Sed ego dicam ut mihi videtur esse optimum.
Neque mihi Atridem Agamemnona persuasurum puto,
Nec alios Danaos, quoniam nulla gratia erat
Pugnare hostibus cum viris assidue semper:
Æqua pars cessanti, & si acriter quis pugnet:
Inque eodem honore tum ignavus tum fortis
Occumbit æque & otiosus vir, & qui multum laboravit:
Nec quid mihi amplius superest, postquam pertuli mala animo,
Semper meam animam objectans periculis pugnæ.
Ac veluti avis implumibus pullis affert
Escam quamprimum ceperit, male autem ei est ipsi:
Sic & ego multas quidem insomnes noctes duxi,
Dies autem cruentos exegi pugnans,
Cum viris prælians uxorum gratia vestrarum.
Duodecim autem classe urbes vastavi hominum,
Pedester vero undecim aio per Troicum agrum glebosum:
His ex omnibus supellectilem multam & pretiosam
Abstuli, & omnia ferens Agamemnoni dabam

Atri-

Ἀτρείδῃ· ὁ δ' ὄπισθε μένων παρὰ νηυσὶ θοῇσι,
Δεξάμενος διὰ παῦρα δασάσκετο, πολλὰ δ' ἔχεσκε·
Ἄλλα δ' ἀριστήεσσι δίδου γέρα καὶ βασιλεῦσι·
Τοῖσι μὲν ἔμπεδα κεῖται, ἐμεῦ δ' ἀπὸ μούνου Ἀχαιῶν
Εἵλετ'. ἔχει δ' ἄλοχον θυμαρέα, τῇ παριαύων
Τερπέσθω. τί δὲ δεῖ πολεμιζέμεναι Τρώεσσιν
Ἀργείους; τί δὲ λαὸν ἀνήγαγεν ἐνθάδ' ἀγείρας
Ἀτρείδης; ἦ οὐχ Ἑλένης ἕνεκ' ἠϋκόμοιο;
Ἦ μοῦνοι φιλέουσ' ἀλόχους μερόπων ἀνθρώπων
Ἀτρεῖδαι; ἐπεὶ ὅστις ἀγαθὸς καὶ ἐχέφρων,
Τὴν αὐτοῦ φιλέει καὶ κήδεται, ὡς καὶ ἐγὼ τὴν
Ἐκ θυμοῦ φίλεον, δουρικτητήν περ ἐοῦσαν.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἐκ χειρῶν γέρας εἵλετο, καί μ' ἀπάτησε,
Μή μευ πειράτω εὖ εἰδότος· οὐδέ με πείσει.
Ἀλλ' Ὀδυσεῦ, σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισιν βασιλεῦσι,
Φραζέσθω νήεσσιν ἀλεξέμεναι δήϊον πῦρ.
Ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ πονήσατο νόσφιν ἐμεῖο,
Καὶ δὴ τεῖχος ἔδειμε, καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῷ
Εὐρεῖαν, μεγάλην, ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξεν·
Ἀλλ' οὐδ' ὧς δύναται σθένος Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
Ἴσχειν. ὄφρα δ' ἐγὼ μετ' Ἀχαιοῖσιν πολέμιζον,
Οὐκ ἐθέλεσκε μάχην ἀπὸ τείχεος ὀρνύμεν Ἕκτωρ,
Ἀλλ' ὅσον ἐς Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκανεν·
Ἔνθά ποτ' οἶον ἔμιμνε, μόγις δέ μευ ἔκφυγεν ὁρμήν.
Νῦν δ' ἐπεὶ οὐκ ἐθέλω πολεμίζειν Ἕκτορι δίῳ,
Αὔριον ἱρὰ Διῒ ῥέξας καὶ πᾶσι θεοῖσι,
Νηήσας εὖ νῆας ἐπὴν ἅλαδε προερύσσω,
Ὄψεαι (ἢν ἐθέλῃσθα, καὶ αἴ κέν τοι τὰ μεμήλῃ)
Ἦρι μάλ' Ἑλλήσποντον ἐπ' ἰχθυόεντα πλεούσας
Νῆας ἐμάς, ἐν δ' ἄνδρας ἐρεσσέμεναι μεμαῶτας.
Εἰ δέ κεν εὐπλοΐην δώῃ κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
Ἤματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἱκοίμην.
Ἔστι δέ μοι μάλα πολλά, τὰ κάλλιπον ἐνθάδε ἔρρων·
Ἄλλον δ' ἐνθένδε χρυσὸν καὶ χαλκὸν ἐρυθρὸν,
Ἠδὲ γυναῖκας ἐϋζώνους, πολιόν τε σίδηρον
Ἄξομαι, ἅσσ' ἔλαχόν γε. γέρας δέ μοι ὅσπερ ἔδωκεν,
Αὖτις ἐφυβρίζων ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρείδης· τῷ πάντ' ἀγορευέμεν ὡς ἐπιτέλλω,
Ἀμφαδόν· ὄφρα καὶ ἄλλοι ἐπισκύζωνται Ἀχαιοί,
Εἴ τινά που Δαναῶν ἔτι ἔλπεται ἐξαπατήσειν,
Αἰὲν ἀναιδείην ἐπιειμένος· οὐδ' ἂν ἔμοιγε

Τε-

Atridæ: is vero remanens apud naves veloces,
Accipiens pauca dividebat, & pleraque retinebat:
Alia autem optimatibus dabat munera & regibus:
Istis quidem firma manent, a me vero solo Achivorum
Abstulit. habetque uxorem animo gratam, hanc propter dormiens
Oblectetur. quid autem oportet bellare cum Trojanis
Argivos? quid vero exercitum adduxit huc congregatum
Atrides? an non Helenæ causa pulchræ comis?
An soli diligunt uxores articulata voce loquentium hominum
Atridæ? nimirum quisquis bonus & prudens est,
Suam ipsius amat & curat, ut & ego hanc
Ex animo amabam, captivam licet.
Nunc autem postquam e manibus præmium eripuit, & me fraudavit,
Ne me tentet probe gnarum: neque enim mihi persuadebit.
Verum o Ulysses, tecum & aliis regibus,
Cogitet quomodo a navibus propellat hostilem ignem.
Sane quidem jam permulta fecit sine me,
Et jam murum ædificavit, & duxit fossam prope ipsum
Latam, magnam, inque *ea* vallos defixit:
Sed ne sic quidem potest vim Hectoris homicidæ
Sustinere. dum autem ego inter Achivos pugnabam,
Non voluit pugnam procul a mœnibus ciere Hector,
Sed quantum ad Scæasque portas & fagum progrediebatur:
Ibi olim *me* semel mansit, vix autem meum effugit impetum:
Nunc vero quoniam nolo pugnare cum Hectore nobili,
Cras sacris Jovi factis & omnibus diis,
Oneratas bene naves postquam in mare deduxero,
Videbis (si volueris, & si tibi hæc curæ fuerint)
Bene mane Hellespontum super piscosum navigantes
Naves meas, inque *ipsis* viros remigandi cupidos.
Si autem prosperam navigationem dederit inclytus Neptunus ;
Die sane tertio Phthiam glebosam pervenero.
Sunt autem mihi permulta, quæ reliqui huc malo fato veniens:
Aliud vero hinc aurum & æs rubrum,
Et fœminas eleganter cinctas, splendidumque ferrum
Abducam, quæ quidem sortitus sum. Præmium autem mihi qui dedit,
Rursus per injuriam abstulit rex Agamemnon
Atrides: ei omnia referto ut mando,
Palam: ut & alii indignentur Achivi,
Si quem Danaorum adhuc sperat *se* fraudaturum,
Semper impudentia indutus: non tamen mihi

Τετλαίη κύνεός περ ἐὼν, εἰς ὦπα ἰδέσθαι·
Οὐδέ τι οἱ βουλὰς συμφράσσομαι, οὐδὲ μὲν ἔργον.
Ἐκ γὰρ δή μ' ἀπάτησε καὶ ἤλιτεν, οὐδ' ἂν ἔτ' αὖτις
Ἐξαπάφοιτ' ἐπέεσσιν, ἅλις δέ οἱ· ἀλλὰ ἕκηλος
Ἐρρέτω, ἐκ γάρ οἱ φρένας εἵλετο μητίετα Ζεύς.
Ἐχθρὰ δέ μοι τοῦ δῶρα, τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ.
Οὐδ' εἴ μοι δεκάκις τε καὶ εἰκοσάκις τόσα δοίη
Ὅσσα τέ οἱ νῦν ἐστι, καὶ εἴ ποθεν ἄλλα γένοιτο,
Οὐδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν ποτινίσσεται, οὐδ' ὅσα Θήβας
Αἰγυπτίας, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται,
Αἵ θ' ἑκατόμπυλοί εἰσι, διηκόσιοι δ' ἀν' ἑκάστην
Ἀνέρες ἐξοιχνεῦσι σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν·
Οὐδ' εἴ μοι τόσα δοίη ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε,
Οὐδέ κεν ὧς ἔτι θυμὸν ἐμὸν πείσει Ἀγαμέμνων,
Πρίν γ' ἀπὸ πᾶσαν ἐμοὶ δόμεναι θυμαλγέα λώβην.
Κούρην δ' οὐ γαμέω Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο·
Οὐδ' εἰ χρυσείῃ Ἀφροδίτῃ κάλλος ἐρίζοι,
Ἔργα δ' Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι ἰσοφαρίζοι,
Οὐδέ μιν ὧς γαμέω· ὁ δ' Ἀχαιῶν ἄλλον ἑλέσθω
Ὅστις οἷ τ' ἐπέοικε, καὶ ὃς βασιλεύτερός ἐστιν.
Ἢν γὰρ δή με σόωσι θεοὶ, καὶ οἴκαδ' ἵκωμαι,
Πηλεύς θήν μοι ἔπειτα γυναῖκα γαμέσσεται αὐτός.
Πολλαὶ δ' Ἀχαιΐδες εἰσὶν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε,
Κοῦραι ἀριστήων οἵ τε πτολίεθρα ῥύονται,
Τάων ἥν κ' ἐθέλοιμι φίλην ποιήσομ' ἄκοιτιν·
Ἔνθα δέ μοι μάλα πολλὸν ἐπέσσυτο θυμὸς ἀγήνωρ
Γήμαντι μνηστὴν ἄλοχον, εἰκυῖαν ἄκοιτιν,
Κτήμασι τέρπεσθαι τὰ γέρων ἐκτήσατο Πηλεύς.
Οὐ γὰρ ἐμοὶ ψυχῆς ἀντάξιον, οὐδ' ὅσα φασὶν
Ἴλιον ἐκτῆσθαι εὖ ναιόμενον πτολίεθρον
Τοπρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν·
Οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς ἀφήτορος ἐντὸς ἐέργει
Φοίβου Ἀπόλλωνος Πυθοῖ ἔνι πετρηέσσῃ.
Ληϊστοὶ μὲν γάρ τε βόες καὶ ἴφια μῆλα,
Κτητοὶ δὲ τρίποδές τε καὶ ἵππων ξανθὰ κάρηνα·
Ἀνδρὸς δὲ ψυχὴ πάλιν ἐλθεῖν οὔτε λεϊστὴ,
Οὔθ' ἑλετὴ, ἐπεὶ ἄρ κεν ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων.
Μήτηρ γάρ τέ με φησὶ θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα
Διχθαδίας κῆρας φερέμεν θανάτοιο τέλος δε.
Εἰ μέν κ' αὖθι μένων Τρώων πόλιν ἀμφιμάχωμαι,
Ὤλετο μέν μοι νόστος, ἀτὰρ κλέος ἄφθιτον ἔσται·

Ausit, proterve audax licet sit, faciem intueri:
Neque omnino cum eo consilia communicabo, neque factum.
Nam jam me *semel* decepit & offendit, neque adhuc rursus
Fallet verbis, satis autem ei *sit:* verum quietus
Abeat in malam rem. nam ei mentem ademit providus Jupiter.
Invisa autem mihi ejus dona, & æstimo eum mancipii in loco.
Ne quidem si mihi deciesque & vicies tot daret
Quot ei nunc sunt, & si alicunde alia accederent,
Nec quot Orchomenon adveniunt, nec quot Thebas
Ægyptias, ubi plurimæ in domibus opes reconditæ jacent,
Quæ centum habent portas, ducenti autem per unamquamque
Viri egrediuntur cum equis & curribus:
Neque si mihi tot daret quot arenarumque pulverisque,
Ne sic quidem jam animum meum flectet Agamemnon,
Antequam totius mihi pœnas persolvat acerbæ contumeliæ.
Filiam autem non ducam Agamemnonis Atridæ:
Ne quidem si cum aurea Venere pulchritudine certaret,
Operibus autem Minervæ oculis cæsiæ par esset,
Ne sic quidem ipsam ducam: ipse vero Achivorum alium eligat
Qui ei conveniat, & qui major imperio sit.
Si enim jam me servarint dii, & domum venero,
Peleus mihi tunc uxorem desponsabit ipse.
Multæ Achivæ sunt in Hellade Phthiaque,
Filiæ principum qui urbes tuentur,
Harum quam voluero meam faciam uxorem:
Illic autem mihi plurimum appetit animus generosus
Ducta legitima uxore, apta conjuge,
Possessionibus delectari quas senex quæsivit Peleus.
Nihil enim mihi tanti est ac vita, ne quidem quantas *opes* ajunt
Ilium possedisse bene habitatam urbem
Antehac tempore pacis, prius quam advenerant Achivi:
Nec quantas lapideum limen jaculatoris intus continet
Phœbi Apollinis Pytho in saxosa.
Prædando enim parabiles bovesque & pingues oves,
Parabiles autem tripodesque, & equorum flava capita:
Hominis vero animam, adeo ut redeat, neque præderis,
Neque prehendas, postquam transiverit septum dentium.
Mater enim me dicit dea Thetis argenteos pedes habens
Duo fata ferre mortis ad finem.
Si quidem hic manens Trojanorum urbem circa pugnavero,
Periit quidem mihi reditus, sed gloria immortalis erit:

Quod

Εἰ δέ κεν οἴκαδ' ἵκωμαι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ὤλετό μοι κλέος ἐσθλὸν, ἐπὶ δηρὸν δέ μοι αἰὼν
Ἔσσεται, οὐδέ κε μ' ὦκα τέλος θανάτοιο κιχείη.
Καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἐγὼ παραμυθησαίμην
Οἴκαδ' ἀποπλείειν· ἐπεὶ οὐκέτι δήετε τέκμωρ
Ἰλίου αἰπεινῆς· μάλα γὰρ ἕθεν εὐρύοπα Ζεὺς
Χεῖρα ἑὴν ὑπερέσχε, τεθαρσήκασι δὲ λαοί.
Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἰόντες ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν
Ἀγγελίην ἀπόφασθε, (τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων)
Ὄφρ' ἄλλην φράζωνται ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ἀμείνω,
Ἥ κέ σφιν νῆάς τε σόη καὶ λαὸν Ἀχαιῶν
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇς· ἐπεὶ οὔ σφισιν ἥδε γ' ἑτοίμη,
Ἣν νῦν ἐφράσσαντο, ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος.
Φοῖνιξ δ' αὖθι παρ' ἄμμι μένων κατακοιμηθήτω,
Ὄφρα μοι ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδ' ἕπηται
Αὔριον, ἢν ἐθέλῃσιν· ἀνάγκῃ δ' οὔτι μιν ἄξω.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀπέειπεν.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἱππηλάτα Φοῖνιξ,
Δάκρυ' ἀναπρήσας, (περὶ γὰρ δίε νηυσὶν Ἀχαιῶν)
Εἰ μὲν δὴ νόστον γε μετὰ φρεσὶ, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
Βάλλεαι, οὐδέ τι πάμπαν ἀμύνειν νηυσὶ θοῇσι
Πῦρ ἐθέλεις ἀΐδηλον· ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ·
Πῶς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σεῖο φίλον τέκος αὖθι λιπρίμην
Οἶος; σοὶ δέ μ' ἔπεμπε γέρων ἱππηλάτα Πηλεὺς
Ἤματι τῷ ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε
Νήπιον, οὔπω εἰδόθ' ὁμοιΐου πολέμοιο,
Οὐδ' ἀγορέων, ἵνα τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθουσι·
Τοὔνεκά με προέηκε διδασκέμεναι τάδε πάντα,
Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων.
Ὣς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σεῖο, φίλον τέκος, οὐκ ἐθέλοιμι
Λείπεσθ', οὐδ' εἴ κέν μοι ὑποσταίη θεὸς αὐτὸς,
Γῆρας ἀποξύσας, θήσειν νέον ἡβώοντα,
Οἷον ὅτε πρῶτον λίπον Ἑλλάδα καλλιγύναικα,
Φεύγων νείκεα πατρὸς Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο,
Ὅς μοι παλλακίδος περὶ χώσατο καλλικόμοιο,
Τὴν αὐτὸς φιλέεσκεν, ἀτιμάζεσκε δ' ἄκοιτιν,
Μητέρ' ἐμήν· ἡ δ' αἰὲν ἐμὲ λισσέσκετο γούνων,
Παλλακίδι προμιγῆναι, ἵν' ἐχθήρειε γέροντα.
Τῇ πιθόμην, καὶ ἔρεξα. πατὴρ δ' ἐμὸς αὐτίκ' ὀϊσθεὶς
Πολλὰ κατηρᾶτο, στυγερὰς δ' ἐπεκέκλετ' Ἐριννῦς,

Quod si domum reversus fuero dilectam in patriam terram,
Periit mihi gloria bona, diu vero mihi ævum
Manebit, neque me celeriter finis mortis deprehendet.
Quin aliis quoque ego suaserim
Domum navigare: quia jam non invenietis finem
Ilii excelsæ: valde enim ipsam late sonans Jupiter
Manu sua protegit, & animo confirmatæ sunt copiæ.
Sed vos quidem abeuntes principibus Achivorum
Nuncium renunciate, (hoc enim munus est legatorum)
Ut aliud excogitent mentibus consilium melius,
Quod ipsis navesque servet & populum Achivorum
Navibus in cavis: quoniam non ipsis hoc expeditum,
Quod nunc excogitarunt, me iram fovente.
Phœnix autem hic apud nos manens cubet,
Ut me in navibus dilectam in patriam sequatur
Cras, si voluerit: vi autem neutiquam eum abducam.
Sic dixit. illi autem omnes obmutuerunt silentio,
Sermonem admirati: admodum enim aspere recusaverat.
Tandem vero inter eos locutus est senex eques Phœnix,
Luctus incendens, (valde enim timuit navibus Achivorum)
Si quidem jam reditum animo, illustris Achilles,
Cogitas, neque omnino defendere a navibus velocibus
Ignem vis pestiferum: quoniam ira incidit in animum:
Quomodo postea a te care fili hic relinquar
Solus? tecum vero me misit senex eques Peleus
Die illo quando te ex Phthia Agamemnoni misit
Puerum, nondum peritum omnibus æque gravis belli,
Neque concionum, ubi viri præclari fiunt:
Propterea me misit ut docerem ista omnia,
Verborumque orator essem, actorque rerum.
Propterea a te, dilecte fili, nolim
Relinqui, ne quidem si mihi promitteret Deus ipse,
Senectute abrasa, facturum *me* juvenem pubescentem,
Qualis *eram* cum primum liqui Græciam pulchris mulieribus abundantem,
Fugiens jurgia patris Amyntoris Ormenidæ,
Qui mihi de pellice irascebatur pulchra comas,
Quam ipse diligebat, & ignominia afficiebat uxorem,
Matrem meam: hæc autem semper me supplex orabat *prehensis* genibus,
Ut pellici miscerer, ut odio haberet senem:
Huic parui, & feci. Pater autem meus statim suspicatus
Multa imprecatus est, horrendasque invocabat diras,

Μή ποτε γούνασιν οἷσιν ἐφέσσεσθαι φίλον υἱὸν
Ἐξ ἐμέθεν γεγαῶτα. θεοὶ δ' ἐτέλειον ἐπαράς,
Ζεύς τε καταχθόνιος, καὶ ἐπαινὴ Περσεφόνεια.
Ἔνθ' ἐμοὶ οὐκέτι πάμπαν ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμὸς
Πατρὸς χωομένοιο κατὰ μέγαρα στρωφᾶσθαι.
(* Τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατακτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ·
Ἀλλά τις ἀθανάτων παῦσεν χόλον, ὅς ῥ' ἐνὶ θυμῷ
Δήμου θῆκε φάτιν, καὶ ὀνείδεα πόλλ' ἀνθρώπων,
Ὡς μὴ πατροφόνος μετ' Ἀχαιοῖσιν καλεοίμην.)
Ἢ μὲν πολλὰ ἔται καὶ ἀνεψιοὶ ἀμφὶς ἐόντες
Αὐτοῦ λισσόμενοι κατερήτυον ἐν μεγάροισι·
Πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς
Ἔσφαζον, πολλοὶ δὲ σύες θαλέθοντες ἀλοιφῇ
Εὑόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἡφαίστοιο·
Πολλὸν δ' ἐκ κεράμων μέθυ πίνετο τοῖο γέροντος.
Εἰνάνυχες δέ μοι ἀμφ' αὐτῷ περὶ νύκτας ἴαυον,
Οἱ μὲν ἀμειβόμενοι φυλακὰς ἔχον· οὐδέ ποτ' ἔσβη
Πῦρ, ἕτερον μὲν ὑπ' αἰθούσῃ εὐερκέος αὐλῆς,
Ἄλλο δ' ἐνὶ προδόμῳ, πρόσθεν θαλάμοιο θυράων.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη μοι ἐπήλυθε νὺξ ἐρεβεννή,
Καὶ τότ' ἐγὼ θαλάμοιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας
Ῥήξας ἐξῆλθον, καὶ ὑπέρθορον ἑρκίον αὐλῆς
Ῥεῖα, λαθὼν φύλακάς τ' ἄνδρας δμωάς τε γυναῖκας.
Φεῦγον ἔπειτ' ἀπάνευθε δι' Ἑλλάδος εὐρυχόροιο,
Φθίην δ' ἐξικόμην ἐριβώλακα μητέρα μήλων,
Ἐς Πηλῆα ἄναχθ'· ὁ δέ με πρόφρων ὑπέδεκτο,
Καί με φίλησ' ὡσεί τε πατὴρ ὃν παῖδα φιλήσῃ
Μοῦνον, τηλύγετον, πολλοῖσιν ἐπὶ κτεάτεσσι·
Καί μ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολὺν δέ μοι ὤπασε λαόν·
Ναῖον δ' ἐσχατιὴν Φθίης, Δολόπεσσιν ἀνάσσων·
Καί σε τοσοῦτον ἔθηκα θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Ἐκ θυμοῦ φιλέων, ἐπεὶ οὐκ ἐθέλεσκες ἅμ' ἄλλῳ
Οὔτ' ἐς δαῖτ' ἰέναι, οὔτ' ἐν μεγάροισι πάσασθαι·
Πρίν γ' ὅτε δή σ' ἐπ' ἐμοῖσιν ἐγὼ γούνασσι καθίσας,
Ὄψου τ' ἄσαιμι προταμὼν, καὶ οἶνον ἐπισχὼν,
Πολλάκι μοι κατέδευσας ἐπὶ στήθεσσι χιτῶνα
Οἴνου, ἀποβλύζων ἐν νηπιέῃ ἀλεγεινῇ.
Ὣς ἐπὶ σοὶ μάλα πόλλ' ἔπαθον, καὶ πόλλ' ἐμόγησα,
Τὰ φρονέων, ὅ μοι οὔτι θεοὶ γόνον ἐξετέλειον
Ἐξ ἐμεῦ· ἀλλά σε παῖδα θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ
Ποιεύμην, ἵνα μοί ποτ' ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνῃς.

* *vide præfat.*

Ἀλλ'

Ne unquam genibus suis imponeretur dilectus filius
Ex me genitus. dii autem ratas fecerunt imprecationes,
Jupiterque infernus, & horrenda Proserpina.
Tunc mihi non amplius omnino detinebatur in præcordiis animus
Patris irati in domo versari.
(* *Eripere huic vitam ferro fulgente parabam;*
Iram nescio quis fregit Deus, & mihi vulgi
Objecit voces animo & convicia famæ,
Ne patris occisor Grajum sermone notarer.)
Certe quidem multum familiares & cognati circumstantes
Ibi orantes retinebant in ædibus:
Multasque pingues oves & flexipedes nigros boves
Jugulabant, multique sues florentes pinguedine
Ad amburendas setas extendebantur per flammam Vulcani:
Multum autem ex doliis vinum bibebatur ipsius senis.
Et per novem noctes me circa ipsum dormiebant,
Hi quidem per vices custodias habebant: neque unquam extinguebatur
Ignis, alter quidem in porticu bene munitæ aulæ,
Alter autem in vestibulo, ante thalami fores.
Sed quando jam decima mihi advenit nox tenebrosa,
Tunc ego thalami foribus solerter junctis
Effractis exivi, & transilii septum aulæ
Facile, clam custodesque viros famulasque mulieres:
Fugi deinde procul per Græciam spatiosam,
Phthiamque perveni glebosam matrem ovium,
Ad Peleum regem: qui me lubens suscepit,
Et me dilexit ut pater suum filium dilexerit
Unicum, extrema ætate natum, amplis in possessionibus:
Et me divitem fecit, multumque mihi dedit populum:
Incolebamque extremam oram Phthiæ, Dolopibus imperans:
Et te tantum feci o diis par Achilles,
Ex animo diligens, non enim volebas cum alio
Neque ad convivium ire, neque in ædibus cibum sumere:
Ante quam te meis ego genibus impositum,
Opsonio satiavi præciso, & vinum admovens,
Sæpe mihi rigasti ad pectora vestem
Vino, ejectans in infantia difficili:
Ita tui causa permulta passus sum, & multa feci,
Hæc cogitans, quoniam mihi nequaquam dii prolem perficiebant
Ex me: te saltem filium diis par Achilles
Adoptarem, ut a me aliquando indignam mortem propulsares.

* *vide Præfat.*

Ἀλλ' Ἀχιλεῦ, δάμασον θυμὸν μέγαν· οὐδέ τί σε χρὴ
Νηλεὲς ἦτορ ἔχειν· στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοὶ,
Τῶνπερ καὶ μείζων ἀρετὴ, τιμή τε βίη τε.
Καὶ μὲν τοὺς θυέεσσι καὶ εὐχωλῇς ἀγανῇσι,
Λοιβῇ τε, κνίσῃ τε παρατρωπῶσ' ἄνθρωποι
Λισσόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπερβήῃ καὶ ἁμάρτῃ.
Καὶ γάρ τε Λιταί εἰσι Διὸς κοῦραι μεγάλοιο,
Χωλαί τε, ῥυσαί τε, παραβλῶπές τ' ὀφθαλμώ·
Αἵ ῥά τε καὶ μετόπισθ' Ἄτης ἀλέγουσι κιοῦσαι.
Ἡ δ' Ἄτη σθεναρή τε καὶ ἀρτίπος, οὕνεκα πάσας
Πολλὸν ὑπεκπροθέει, φθάνει δέ τε πᾶσαν ἐπ' αἶαν
Βλάπτουσ' ἀνθρώπους· αἱ δ' ἐξακέονται ὀπίσσω.
Ὃς μέν τ' αἰδέσεται κούρας Διὸς ἆσσον ἰούσας,
Τόνδε μέγ' ὤνησαν, καί τ' ἔκλυον εὐξαμένοιο·
Ὃς δέ κ' ἀνήνηται, καί τε στερεῶς ἀποείπῃ.
Λίσσονται δ' ἄρα ταί γε Δία Κρονίωνα κιοῦσαι,
Τῷ ἄτην ἅμ' ἕπεσθαι, ἵνα βλαφθεὶς ἀποτίσῃ.
Ἀλλ' Ἀχιλεῦ πόρε καὶ σὺ Διὸς κούρῃσιν ἕπεσθαι
Τιμὴν, ἥ τ' ἄλλων περ ἐπιγνάμπτει φρένας ἐσθλῶν.
Εἰ μὲν γὰρ μὴ δῶρα φέροι, τὰ δ' ὄπισθ' ὀνομάζοι
Ἀτρείδης, ἀλλ' αἰὲν ἐπιζαφελῶς χαλεπαίνοι,
Οὐκ ἂν ἔγωγέ σε μῆνιν ἀποῤῥίψαντα κελοίμην
Ἀργείοισιν ἀμυνέμεναι χατέουσί περ ἔμπης·
Νῦν δ' ἅμα τ' αὐτίκα πολλὰ δίδοῖ, τὰ δ' ὄπισθεν ὑπέστη.
Ἄνδρας δὲ λίσσεσθαι ἐπιπροέηκεν ἀρίστους
Κρινάμενος κατὰ λαὸν Ἀχαιϊκὸν, οἵ τε σοὶ αὐτῷ
Φίλτατοι Ἀργείων· τῶν μὴ σύγε μῦθον ἐλέγξῃς,
Μηδὲ πόδας· πρὶν δ' οὔτι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.
Οὕτω καὶ τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν
Ἡρώων, ὅτε κέν τιν' ἐπιζάφελος χόλος ἵκοι,
Δωρητοί τε πέλοντο, παράῤῥητοί τ' ἐπέεσσι.
Μέμνημαι τόδε ἔργον ἐγὼ πάλαι, οὔτι νέον γε
Ὡς ἦν· ἐν δ' ὑμῖν ἐρέω πάντεσσι φίλοισι·
Κουρῆτές τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι
Ἀμφὶ πόλιν Καλυδῶνα, καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον·
Αἰτωλοὶ μὲν, ἀμυνόμενοι Καλυδῶνος ἐραννῆς·
Κουρῆτες δὲ διαπραθέειν μεμαῶτες Ἄρηϊ.
Καὶ γὰρ τοῖσι κακὸν χρυσόθρονος Ἄρτεμις ὦρσε
Χωσαμένη, ὅ οἱ οὔτι θαλύσια γουνῷ ἀλωῆς
Οἰνεὺς ῥέξ', ἄλλοι δὲ θεοὶ δαίνυνθ' ἑκατόμβας,
Οἴῃ δ' οὐκ ἔρρεξε Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,

Ἠ λά

Sed Achilles, doma animum magnum: neque te oportet
Immisericordem esse: flecti enim possunt & dii ipsi,
Quorum etiamsi major virtus, honorque potentiaque,
Tamen hos sacrificiis & votis placidis,
Libamineque, nidoreque avertunt *ab ira* homines
Supplicantes, cum quis transgressus fuerit & peccarit,
Etenim Preces sunt Jovis filiæ magni,
Claudæque, rugosæque, strabæque oculis:
Quæ & Noxam licet a tergo sequentes curant.
Noxa vero robustaque & pedibus integra, ideo omnes
Longe præcurrit, & antevertit omnem per terram
Lædens homines: hæ vero medentur postmodum.
Qui quidem reverebitur filias Jovis propius accedentes,
Hunc valde juvant, & exaudiunt precantem:
Qui vero renuerit, & obstinate recusaverit,
Precantur tum quidem hæ Jovem Saturnium adeuntes,
Hunc ut noxa simul sequatur, quo læsus pœnas luat.
Sed Achilles da & tu Jovis filias qui sequatur
Honorem, qui & aliorum flectit mentes fortium.
Si enim non dona ferret, & alia in futurum nominaret
Atrides, sed semper pertinaciter iratus esset,
Non equidem te ira abjecta hortarer
Argivis auxiliari quantumvis indigentibus:
At nunc simul in præsenti multa dat, aliaque in posterum pollicetur
Virosque qui supplicarent ad te misit præstantissimos
Electos per exercitum Achaicum, quique tibi ipsi
Amicissimi Argivorum: horum ne tu orationem asperneris,
Neque pedes: prius vero nequaquam indigne ferendum *erat te* iratum fuisse.
Sic & priscorum audivimus laudes virorum
Heroum, quando aliquem vehemens ira occupasset,
Donisque placabiles erant, exorabilesque verbis.
Memini hoc factum ego vetus, neutiquam recens
Quale fuerat: inter vos autem dicam omnes amicos:
Curetesque pugnabant & Ætoli fortiter prælium sustinentes
Circa urbem Calydona, & se mutuo interficiebant:
Ætoli quidem, defendentes Calydona amœnam:
Curetes autem vastare ardentes Marte.
Etenim inter hos malum aureo solio sedens Diana excitavit
Irata, quod sibi non sacra post fruges comportatas in fœcundo loco agri
Oeneus fecerat, alii vero dii epulati erant hecatombas,
Soli vero non fecit Jovis filiæ magni,

Ἢ λάθετ', ἢ οὐκ ἐνόησεν· ἀάσατο δὲ μέγα θυμῷ.
Ἡ δὲ χολωσαμένη δῖον γένος ἰοχέαιρα,
Ὦρσεν ἐπὶ χλούνην σῦν, ἄγριον ἀργιόδοντα,
Ὃς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκεν ἔθων Οἰνῆος ἀλωήν·
Πολλὰ δ' ὅγε προθέλυμνα χαμαὶ βάλε δένδρεα μακρὰ
Αὐτῇσιν ῥίζῃσι, καὶ αὐτοῖς ἄνθεσι μήλων.
Τὸν δ' υἱὸς Οἰνῆος ἀπέκτεινεν Μελέαγρος,
Πολλέων ἐκ πολίων θηρήτορας ἄνδρας ἀγείρας,
Καὶ κύνας· οὐ μὲν γάρ κ' ἐδάμη παύροισι βροτοῖσι·
Τόσσος ἔην, πολλοὺς δὲ πυρῆς ἐπέβησ' ἀλεγεινῆς.
Ἡ δ' ἀμφ' αὐτῷ θῆκε πολὺν κέλαδον καὶ ἀϋτὴν
Ἀμφὶ συὸς κεφαλῇ καὶ δέρματι λαχνήεντι,
Κουρήτων τε μεσηγὺ καὶ Αἰτωλῶν μεγαθύμων.
Ὄφρα μὲν οὖν Μελέαγρος ἀρηΐφιλος πολέμιζε,
Τόφρα δὲ Κουρήτεσσι κακῶς ἦν, οὐδ' ἐδύναντο
Τείχεος ἔκτοσθεν μίμνειν, πολέες περ ἐόντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Μελέαγρον ἔδυ χόλος, (ὅς τε καὶ ἄλλων
Οἰδάνει ἐν στήθεσσι νόον πύκα περ φρονεόντων)
Ἤτοι ὁ μητρὶ φίλῃ Ἀλθαίῃ χωόμενος κῆρ
Κεῖτο παρὰ μνηστῇ ἀλόχῳ καλῇ Κλεοπάτρῃ,
Κούρῃ Μαρπήσσης καλλισφύρου Εὐηνίνης,
Ἴδεώ θ', ὃς κάρτιστος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν
Τῶν τότε, καί ῥα ἄνακτος ἐναντίον εἵλετο τόξον
Φοίβου Ἀπόλλωνος, καλλισφύρου εἵνεκα νύμφης.
Τὴν δὲ τότ' ἐν μεγάροισι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Ἀλκυόνην καλέεσκον ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρ' αὐτῆς
Μήτηρ Ἀλκυόνος πολυπενθέος οἶτον ἔχουσα
Κλαῖ', ὅτε μιν ἑκάεργος ἀνήρπασε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Τῇ ὅγε παρκατέλεκτο, χόλον θυμαλγέα πέσσων,
Ἐξ ἀρέων μητρὸς κεχολωμένος, ἥ ῥα θεοῖσι
Πόλλ' ἀχέουσ' ἠρᾶτο κασιγνήτοιο φόνοιο·
Πολλὰ δὲ καὶ γαῖαν πολυφόρβην χερσὶν ἀλοία,
Κικλήσκουσ' Ἀΐδην καὶ ἐπαινὴν Περσεφόνειαν,
Πρόχνυ καθεζομένη· δεύοντο δὲ δάκρυσι κόλποι,
Παιδὶ δόμεν θάνατον· τῆς δ' ἠεροφοῖτις Ἐριννὺς
Ἔκλυεν ἐξ Ἐρέβεσφιν, ἀμείλιχον ἦτορ ἔχουσα.
Τῶν δὲ τάχ' ἀμφὶ πύλας ὅμαδος καὶ δοῦπος ὀρώρει,
Πύργων βαλλομένων· τὸν δ' ἐλίσσοντο γέροντες
Αἰτωλῶν, πέμπον δὲ θεῶν ἱερῆας ἀρίστους
Ἐξελθεῖν καὶ ἀμῦναι, ὑποσχόμενοι μέγα δῶρον,
Ὁππόθι πιότατον πεδίον Καλυδῶνος ἐραννῆς,

Sive oblitus est, sive non advertit: doluit certe multum animo.
Illa autem irata Jovis genus Diana,
Immisit aprum, ferum candidis dentibus,
Qui damnis multis affecit vastans Oenei agrum:
Multas ille alias super alias humi prostravit arbores altas
Cum ipsis radicibus, & ipsis floribus pomorum.
Hunc autem filius Oenei occidit Meleager,
Multis ex urbibus venatoribus viris congregatis,
Et canibus. non enim domitus fuisset paucis hominibus:
Tantus erat, multos autem rogum ascendere fecit tristem.
Illa vero de ipso fecit magnum tumultum & bellum
Pro suis capite & pelle hirsuta,
Curetasque inter & Ætolos magnanimos.
Quamdiu igitur Meleager bellicosus pugnabat,
Tamdiu Curetibus male erat, neque poterant
Mœnia extra manere, utut multi.
At quando jam Meleagrum subiit ira, (quæ & aliorum
Inflat in pectoribus mentem recte licet sapientium)
Ille quidem matri suæ Althææ iratus corde
Jacebat apud legitimam uxorem pulchram Cleopatram,
Filiam Marpissæ pedibus elegantis Euenines,
Idæque, qui fortissimus inter terrestres fuit viros,
Eorum qui tunc erant: & quidem contra regem sumpsit arcum
Phœbum Apollinem, pedibus elegantis gratia nymphæ:
Hanc tunc in ædibus pater & veneranda mater
Alcyonem vocabant cognomine, quod ipsius
Mater Alcyonis luctuosæ fatum habens
Flebat, quando ipsam longe jaculans rapuit Phœbus Apollo.
Huic is accubabat, iram tristem coquens,
Propter diras matris iratus, quæ diis
Multis dolens supplicabat fraternæ cædis *gratia*:
Multumque & terram almam manibus verberabat,
Invocans Plutonem & horrendam Proserpinam,
In genua considens: rigabantur autem lachrymis sinus,
Ut filio darent mortem: hanc per tenebras vagans Erinnys
Exaudivit ex Erebo, implacabile cor habens.
Horum confestim ad portas tumultus & strepitus excitabatur,
Turribus percussis: hunc autem supplices orabant senes
Ætolorum, mittebantque deorum sacerdotes lectissimos
Ut exiret & propulsaret *hostes*, polliciti magnum donum,
Ubi pinguissimus ager Calydonis amœnæ,

Ἔνθά μιν ἤνωγον τέμενος περικαλλὲς ἑλέσθαι
Πεντηκοντόγυον· τὸ μὲν ἥμισυ, οἰνοπέδοιο,
Ἥμισυ δὲ, ψιλὴν ἄροσιν πεδίοιο ταμέσθαι.
Πολλὰ δέ μιν λιτάνευε γέρων ἱππηλάτα Οἰνεὺς,
Οὐδοῦ ἐπεμβεβαὼς ὑψηρεφέος θαλάμοιο,
Σείων κολλητὰς σανίδας, γουνούμενος υἱόν·
Πολλὰ δὲ τόνδε κασίγνητοι καὶ πότνια μήτηρ,
Ἐλίσσονθ'· ὁ δὲ μᾶλλον ἀναίνετο· πολλὰ δ' ἑταῖροι,
Οἵ οἱ κεδνότατοι καὶ φίλτατοι ἦσαν ἁπάντων.
Ἀλλ' οὐδ' ὧς τοῦ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον,
Πρίν γ' ὅτε δὴ θάλαμος πύκα βάλλετο, τοὶ δ' ἐπὶ πύργων
Βαῖνον Κουρῆτες, καὶ ἐνέπρηθον μέγα ἄστυ·
Καὶ τότε δὴ Μελέαγρον ἐΰζωνος παράκοιτις
Λίσσετ' ὀδυρομένη, καί οἱ κατέλεξεν ἅπαντα
Κήδε' ὅσ' ἀνθρώποισι πέλει τῶν ἄστυ ἁλώῃ·
Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει.
Τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι, βαθυζώνους τε γυναῖκας.
Τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἀκούοντος κακὰ ἔργα.
Βῆ δ' ἰέναι, χροῒ δ' ἔντε' ἐδύσατο παμφανόωντα.
Ὣς ὁ μὲν Αἰτωλοῖσιν ἀπήμυνεν κακὸν ἦμαρ,
Εἴξας ᾧ θυμῷ· τῷ δ' οὐκέτι δῶρ' ἐτέλεσσαν
Πολλά τε καὶ χαρίεντα· κακὸν δ' ἤμυνε καὶ αὔτως.
Ἀλλὰ σὺ μή μοι ταῦτα νόει φρεσὶ, μηδέ σε δαίμων
Ἐνταῦθα τρέψειε φίλος· κάκιον δέ κεν εἴη
Νηυσὶν καιομένῃσιν ἀμυνέμεν· ἀλλ' ἐπὶ δώροις
Ἔρχεο· ἶσον γάρ σε θεῷ τίσουσιν Ἀχαιοί.
Εἰ δέ κ' ἄτερ δώρων πόλεμον φθισήνορα δύῃς,
Οὐκ ἔθ' ὁμῶς τιμῆς ἔσεαι, πόλεμόν περ ἀλαλκών.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς,
Φοῖνιξ ἄττα γεραιὲ, διοτρεφὲς, οὔτι με ταύτης
Χρεὼ τιμῆς· φρονέω δὲ τετιμῆσθαι Διὸς αἴσῃ,
Ἥ μ' ἕξει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν εἰσόκ' ἀϋτμὴ
Ἐν στήθεσσι μένῃ, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
Μή μοι σύγχει θυμὸν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων,
Ἀτρείδῃ ἥρωϊ φέρων χάριν· οὐδέ τί σε χρὴ
Τὸν φιλέειν, ἵνα μή μοι ἀπέχθηαι φιλέοντι.
Καλόν τοι σὺν ἐμοὶ τὸν κήδειν ὅς κε με κήδῃ.
Ἶσον ἐμοὶ βασίλευε, καὶ ἥμισυ μείρεο τιμῆς.
Οὗτοι δ' ἀγγελέουσι, σὺ δ' αὐτόθι λέξεο μίμνων
Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ, ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι

Φρασ-

Ibi eum jusserunt prædium perpulchrum eligere
Quinquaginta jugerum: dimidium quidem vitiferi soli,
Dimidium autem, non consiti arabilis agri separatum accipere.
Multis autem eum obsecrabat senex eques Oeneus,
Limine conscenso altum tectum habentis thalami,
Quatiens glutinatos asseres, suppliciter orans filium:
Multis etiam eum sorores & veneranda mater
Orabant: at ille magis recusabat: multis & socii,
Qui ei charissimi & amicissimi erant omnium.
Sed ne sic quidem ejus animum in pectoribus flectebant
Antequam jam thalamus frequenter percuteretur, ipsique turreis
Conscenderent Curetes, & incenderent magnam urbem:
Tum vero Meleagrum eleganter cincta uxor
Orabat lugens, & ei recensuit omnia
Mala quæcunque hominibus contingunt quorum urbs capta fuerit:
Viros quidem occidunt, urbem autem ignis in cineres redigit:
Liberosque alii abducunt, & profunde succinctas mulieres.
Hujus autem motus est animus audientis sæva facta.
Ivitque, corporeque arma induit collucentia.
Sic ille quidem *ab* Ætolis propulsavit perniciosum diem,
Obsecutus suo animo: nec ei tum dona præstiterunt
Multaque & pulchra: malum autem depulit etiam gratis.
Sed tu ne mihi ista cogites in animo, neque te dæmon
Huc vertat amice: pejus autem esset
Navibus incensis *te* ferre auxilium: sed accepta conditione donorum
Veni: æque enim te ac deum honorabunt Achivi.
Quod si sine donis pugnam viros perdentem inieris,
Non tum æque *in* honore eris, bellum quamvis propulsaveris.
Hunc respondens allocutus est pedibus velox Achilles,
Phœnix Pater senex, Jovis alumne, non mihi hoc
Opus *est* honore: puto autem *me* honoratum esse Jovis voluntate,
Quæ me retinebit apud naves nigras dum spiritus
In pectoribus maneat, & mea genua moveantur.
Aliud autem tibi dicam, tu vero in animo reconde tuo:
Ne mihi turba animum flens & mœrens,
Atridæ heroi gratificans: neutiquam te convenit
Istum amare, ut ne mihi odio sis *te* amanti:
Decet te mecum eum lædere qui me læserit.
Æqualiter mecum regna, & dimidium sortire honorem.
Isti autem renunciabunt, tu vero hic cubato remanens
Lecto in molli, simul autem atque aurora illuxerit

Φρασόμεθ' ἤ κε νεώμεθ' ἐφ' ἡμέτερ', ἤ κε μένωμεν.
Ἦ, καὶ Πατρόκλῳ ὅγ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε σιωπῇ
Φοίνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος, ὄφρα τάχιστα
Ἐκ κλισίης νόστοιο μεδοίατο. τοῖσι δ' ἄρ' Αἴας
Ἀντίθεος Τελαμωνιάδης μετὰ μῦθον ἔειπε,
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἴομεν· οὐ γάρ μοι δοκέει μύθοιο τελευτὴ
Τῇδέ γ' ὁδῷ κρανέεσθαι, ἀπαγγεῖλαι δὲ τάχιστα
Χρὴ μῦθον Δαναοῖσι, καὶ οὐκ ἀγαθόν περ ἐόντα,
Οἵ που νῦν ἕαται ποτιδέγμενοι· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἄγριον ἐν στήθεσσι θέτο μεγαλήτορα θυμόν,
Σχέτλιος, οὐδὲ μετατρέπεται φιλότητος ἑταίρων,
Τῆς ᾗ μιν παρὰ νηυσὶν ἐτίομεν ἔξοχον ἄλλων·
Νηλής· καὶ μέν τίς τε κασιγνήτοιο φόνοιο
Ποινὴν, ἢ οὗ παιδὸς ἐδέξατο τεθνειῶτος·
Καί ῥ' ὁ μὲν ἐν δήμῳ μένει αὐτοῦ πόλλ' ἀποτίσας,
Τοῦ δέ τ' ἐρητύεται κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ,
Ποινὴν δεξαμένου· σοὶ δ' ἄλληκτόν τε κακόν τε
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι θεοὶ θέσαν, εἵνεκα κούρης
Οἴης· νῦν δέ τοι ἑπτὰ παρίσχομεν ἔξοχ' ἀρίστας,
Ἄλλά τε πόλλ' ἐπὶ τῇσι· σὺ δ' ἵλαον ἔνθεο θυμόν,
Αἴδεσσαι δὲ μέλαθρον· ὑπωρόφιοι δέ τοι εἰμὲν
Πληθύος ἐκ Δαναῶν, μέμαμεν δέ τοι ἔξοχον ἄλλων
Κήδιστοί τ' ἔμεναι καὶ φίλτατοι, ὅσσοι Ἀχαιοί.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Αἶαν Διογενὲς, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
Πάντα τί μοι κατὰ θυμὸν ἐείσαο μυθήσασθαι.
Ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ ὁππότ' ἐκείνου
Μνήσομαι, ὅς μ' ἀσύφηλον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν
Ἀτρείδης, ὡσεί τιν' ἀτίμητον μετανάστην·
Ἀλλ' ὑμεῖς ἔρχεσθε, καὶ ἀγγελίην ἀπόφασθε·
Οὐ γὰρ πρὶν πολέμοιο μεδήσομαι αἱματόεντος,
Πρίν γ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος Ἕκτορα δῖον
Μυρμιδόνων ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθαι
Κτείνοντ' Ἀργείους, κατά τε σμύξαι πυρὶ νῆας·
Ἀμφὶ δέ τοι τῇ ἐμῇ κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
Ἕκτορα καὶ μεμαῶτα μάχης σχήσεσθαι ὀΐω.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ ἕκαστος ἑλὼν δέπας ἀμφικύπελλον,
Σπείσαντες, παρὰ νῆας ἴσαν πάλιν· ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
Πάτροκλος δ' ἑτάροισιν ἰδὲ δμωῇσι κέλευσε
Φοίνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος ὅττι τάχιστα.

Αἱ

Consultabimus an redeamus ad nostra, an maneamus.
Dixit, & Patroclo hic superciliis annuit tacite,
Phœnici ut sterneret densum lectum, ut citissime
E tentorio de reditu cogitarent. inter hos autem Ajax
Deo par Telamonius verba fecit,
Nobilissime Laertiade, solertia pollens Ulysses,
Abeamus: non enim mihi videtur sermonis *nostri* exitus
Hac quidem via futurus, renunciare autem citissime
Oportet responsum Danais, etiamsi non lætum sit,
Qui forte nunc sedent expectantes: sed Achilles
Trucem in pectoribus reposuit superbum animum,
Durus, neque rationem habet amicitiæ sodalium,
Ejus qua eum apud naves honorabamus supra cæteros:
Immisericors. atqui aliquis etiam pro fratris cæde
Pretium, vel pro suo filio accepit occiso:
Et is quidem in civitate manet ibi multis persolutis,
Alterius autem sedatur cor & animus elatus,
Pretio accepto: tibi vero implacabilemque durumque
Animum in pectoribus dii posuerunt, gratia puellæ
Unius: nunc vero tibi septem præbemus eximie præstantissimas,
Aliaque multa præter has. tu vero placidum inde *tibi* animum,
Et reverere *tuam* domum: sub tecto enim tuo sumus
Ex cœtu Danaorum, studemus autem tibi supra alios
Charissimique esse & amicissimi, quotquot Achivi.
Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles,
Ajax nobilissime, Telamonie, princeps populorum,
Omnia mihi ex animo visus es dixisse.
Sed mihi tumet cor ira quoties illius
Recordor, qui me inhonorum inter Argivos fecit
Atrides, tanquam aliquem honorum exortem inquilinum:
Quare vos abite, & nuncium renunciate:
Non enim ante de pugna cogitabo sanguinolenta,
Quam filius Priami bellicosi Hector nobilis
Myrmidonum ad tentoriaque & naves venerit
Interficiens Argivos, incenderitque igne naves:
Circa vero meum tentorium & navem nigram
Hectorem ardentem licet a pugna destiturum puto.
Sic dixit. illi vero unusquisque accepto poculo rotundo,
Libatione facta, ad naves redierunt: præibat autem Ulysses.
Patroclus vero sociis & ancillis imperavit
Phœnici sternere densum lectum quam celerrime:

Illæ

Αἱ δ' ἐπιπειθόμεναι στόρεσαν λέχος ὡς ἐκέλευσε,
Κώεά τε, ῥῆγός τε, λίνοιό τε λεπτὸν ἄωτον.
Ἔνθ' ὁ γέρων κατέλεκτο, καὶ ἠῶ δῖαν ἔμιμνεν.
Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς εὗδε μυχῷ κλισίης εὐπήκτου·
Τῷ δ' ἄρα παρκατέλεκτο γυνή, τὴν Λεσβόθεν ἦγε,
Φόρβαντος θυγάτηρ Διομήδη καλλιπάρῃος.
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἐλέξατο· πὰρ δ' ἄρα καὶ τῷ
Ἶφις ἐΰζωνος, τήν οἱ πόρε δῖος Ἀχιλλεύς,
Σκῦρον ἑλὼν αἰπεῖαν Ἐνυῆος πτολίεθρον.
Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίῃσιν ἐν Ἀτρείδαο γένοντο,
Τοὺς μὲν ἄρα χρυσέοισι κυπέλλοις υἷες Ἀχαιῶν
Δειδέχατ' ἄλλοθεν ἄλλος ἀνασταδόν, ἔκ τ' ἐρέοντο·
Πρῶτος δ' ἐξερέεινεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Εἴπ' ἄγε μ' ὦ πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Ἤ ῥ' ἐθέλει νήεσσιν ἀμυνέμεναι δήϊον πῦρ,
Ἦ ἀπέειπε, χόλος δέ τ' ἔχει μεγαλήτορα θυμόν;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀτρείδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Κεῖνός γ' οὐκ ἐθέλει σβέσσαι χόλον, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
Πιμπλάνεται μένεος· σὲ δ' ἀναίνεται ἠδὲ σὰ δῶρα.
Αὐτόν σε φράζεσθαι μετ' Ἀργείοισιν ἄνωγεν
Ὅππως κεν νῆάς τε σόῃς καὶ λαὸν Ἀχαιῶν·
Αὐτὸς δ' ἠπείλησεν ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι
Νῆας ἐϋσσέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας·
Καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἔφη παραμυθήσασθαι
Οἴκαδ' ἀποπλείειν· ἐπεὶ οὐκέτι δήετε τέκμωρ
Ἰλίου αἰπεινῆς· μάλα γάρ ἑθεν εὐρύοπα Ζεὺς
Χεῖρα ἑὴν ὑπερέσχε, τεθαρσήκασι δὲ λαοί.
Ὣς ἔφατ'. εἰσὶ καὶ οἵδε τάδ' εἰπέμεν, οἵ μοι ἕποντο,
Αἴας, καὶ κήρυκε δύω, πεπνυμένω ἄμφω·
Φοῖνιξ δ' αὖθ' ὁ γέρων κατελέξατο· ὣς γὰρ ἀνώγει,
Ὄφρά οἱ ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδ' ἕπηται
Αὔριον, ἢν ἐθέλῃσιν· ἀνάγκῃ δ' οὔτι μιν ἄξει.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευσε.
Δὴν δ' ἄνεῳ ἦσαν τετιηότες υἷες Ἀχαιῶν·
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Ἀτρείδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Μὴ ὄφελες λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλεΐωνα,
Μυρία δῶρα διδούς· ὁ δ' ἀγήνωρ ἐστὶ καὶ ἄλλως,
Νῦν αὖ μιν πολὺ μᾶλλον ἀγηνορίῃσιν ἐνῆκας.

Illæ obedientes straverunt lectum ut jusserat,
Pellesque ovillas, stragulamque tinctam, linique subtilem florem.
Ibi senex cubuit, & auroram divinam expectavit.
Sed Achilles dormiit in recessu tentorii bene compacti:
Eique accubuit mulier, quam e Lesbo duxerat,
Phorbantis filia Diomede pulchra genas.
Patroclus autem ex altera parte cubuit: & propter ipsum
Iphis eleganter cincta, quam ei dederat nobilis Achilles,
Scyron cum cepit altam Enyei urbem.
Illi vero postquam ad tentoria Atridæ venerant,
Eos aureis poculis Achivi
Excipiebant aliunde alius assurgentes, interrogabantque:
Primus interrogavit rex virorum Agamemnon,
Dic age mihi laudatissime Ulysses, ingens gloria Achivorum,
Utrum velit a navibus avertere hostilem ignem,
An recusarit, iraque teneat superbum animum?
Hunc allocutus est laboriosus nobilis Ulysses,
Atride gloriosissime rex virorum Agamemnon,
Ille quidem non vult restinguere iram, sed adhuc magis
Impletur ira: te autem aspernatur & tua dona.
Ipsum te consultare una cum Argivis jussit,
Quomodo naves serves & exercitum Achivorum:
Ipse vero minatus est simulatque aurora illuxerit
Naves bonis transtris instructas in mare deducturum utrinque remis actas:
Atque etiam aliis dixit se suadere
Domum ut navigent: quia jam non invenietis finem
Ilii excelsæ: valde enim ipsam late sonans Jupiter
Manu sua protegit, & animo confirmatæ sunt copiæ.
Sic dixit. adsunt & hi, ut hæc dicant, qui me secuti sunt,
Ajax, & præcones duo, prudentes ambo:
Phœnix vero illic senex cubavit: sic enim jusserat,
Ut se in navibus suam in patriam sequeretur
Cras, si vellet: vi autem neutiquam eum abducet.
Sic dixit. illi omnes obmutuerunt silentio,
Sermonem admirati: admodum enim aspere dixerat.
Diu autem muti erant tristes Achivi.
Tandem vero inter eos locutus est pugna strenuus Diomedes,
Atride gloriosissime rex virorum Agamemnon,
Utinam non orasses eximium Pelidem,
Infinita dona dans: is autem insolens est etiam alioqui,
Nunc vero eum multo majorem in insolentiam conjecisti.

Sed

Ἀλλ' ἤτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἴησιν,
Ἦ κε μένῃ· τότε δ' αὖτε μαχήσεται ὁππότε κέν μιν
Θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἀνώγη, καὶ θεὸς ὄρση.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
Νῦν μὲν κοιμήσασθε τεταρπόμενοι φίλον ἦτορ
Σίτου καὶ οἴνοιο· (τὸ γὰρ, μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή,)
Αὐτὰρ ἐπεί κε φανῇ καλὴ ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καρπαλίμως πρὸ νεῶν ἐχέμεν λαόν τε καὶ ἵππους
Ὀτρύνων, καὶ δ' αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μάχεσθαι.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεσαν βασιλῆες,
Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Καὶ τότε δὴ σπείσαντες ἔβαν κλισίηνδε ἕκαστος·
Ἔνθα δ' ἐκοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗ͂Σ ἸΛΙΑ'ΔΟΣ Κ. ΤΟΥ͂ ὉΜΗ'ΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙ'ΑΣ.

Ἀγαμέμνων ἀγρυπνήσας ἀνίστησι τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων, αὐτός τε, καὶ Μενέλαος· καὶ ἐπὶ τῆς τάφρου συμβουλευσάμενοι, πέμπουσι κατασκόπους εἰς τὸ τῶν Τρώων στρατόπεδον, Ὀδυσσέα καὶ Διομήδην, οἳ Δόλωνα μὲν συναντήσαντες ἀναιροῦσι· πυθόμενοι δὲ παρ' αὐτοῦ Ῥῆσόν τινα βασιλέα καὶ Θρᾶκας παρεῖναι, ἔνθα τε ἐστρατοπεδεύσαντο, ἀπελθόντες δολοφονοῦσι τὸν Ῥῆσον, καὶ τῶν ἑταίρων τινὰς, καὶ τοὺς ἵππους ἀπελάσαντες, εἰς τὸν ναύσταθμον παραγίνονται.

Κάππα δὲ Ῥήσου τὴν κεφαλὴν ἕλε Τυδέος υἱός.

Ἄλλοι μὲν παρὰ νηυσὶν ἀριστῆες Παναχαιῶν
Εὗδον παννύχιοι, μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνῳ·
Ἀλλ' οὐκ Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
Ὕπνος ἔχε γλυκερὸς, πολλὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντα.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀστράπτη πόσις Ἥρης ἠϋκόμοιο,
Τεύχων ἢ πολὺν ὄμβρον ἀθέσφατον, ἠὲ χάλαζαν,
Ἢ νιφετὸν, ὅτε πέρ τε χιὼν ἐπάλυνεν ἀρούρας,
Ἠέ ποθι πτολέμοιο μέγα στόμα πευκεδανοῖο·
Ὣς πυκίν' ἐν στήθεσσιν ἀνεστενάχιζ' Ἀγαμέμνων
Νειόθεν ἐκ κραδίης· τρομέοντο δέ οἱ φρένες ἐντός.
Ἤτοι ὅτ' ἐς πεδίον τὸ Τρωϊκὸν ἀθρήσειε,
Θαύμαζεν πυρὰ πολλὰ τὰ καίετο Ἰλιόθι πρὸ,
Αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπὴν, ὅμαδόν τ' ἀνθρώπων·

Αὐ-

Sed illum quidem missum faciamus, sive abeat,
Sive maneat: tunc vero rursum pugnabit quando ipsum
Animus in pectoribus jusserit, & deus incitaverit.
Quare agite, sicut ego dixero, obsequamur omnes.
Nunc quidem cubitum ite refecti vestrum cor
Cibo & potu: (hoc enim, robur est & vis,)
At postquam illuxerit pulchra rosea digitos aurora,
Ocyus ante naves siste copiasque pedestres & equestres
Adhortans, quin & ipse inter primos pugna.
Sic dixit. omnes autem assensi sunt reges,
Orationem admirati Diomedis equum domitoris.
Et tunc libatione facta iverunt ad suum tentorium unusquisque:
Ibique cubuerunt, & somni donum ceperunt.

ARGUMENTUM LIBRI X. ILIADIS HOMERI.

AGamemnon vigilans excitat optimates Achivorum, ipseque & Menelaus, & cum ad fossam consultassent, mittunt speculatores in Trojanorum exercitum, Ulyssem & Diomedem, qui Dolonem quidem, una obviam facti, interficiunt. Edocti autem ab ipso Rhesum quendam regem & Thraces prope esse, & ubi castra metarentur, digressi dolo conficiunt Rhesum ejusque sociorum quosdam, & equos abigentes ad navium stationem redeunt.

CÆteri quidem ad naves principes universorum Achivorum
Dormiebant per totam noctem, molli domiti somno:
Verum non Atridem Agamemnonem pastorem populorum
Somnus tenebat dulcis, multa animo volventem.
Veluti cum fulgurat maritus Junonis pulchræ comas,
Parans vel multum imbrem immensum, vel grandinem,
Vel nives, quando nix alba reddit arva,
Vel alicubi belli magnum os amari:
Sic crebro in pectoribus suspirabat Agamemnon
Imo ex corde: tremebantque ei præcordia intus.
Nempe quoties in campum Trojanum aspiceret,
Mirabatur ignes multos qui ardebant ante Ilium,
Tibiarum fistularumque sonum, tumultumque hominum:

Ve-

Αὐτὰρ ὅτ' ἐς νῆάς τε ἴδοι καὶ λαὸν Ἀχαιῶν,
Πολλὰς ἐκ κεφαλῆς προθελύμνους ἕλκετο χαίτας
Ὑψόθ' ἐόντι Διΐ· μέγα δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ.
Ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
Νέστορ' ἔπι πρῶτον Νηλήϊον ἐλθέμεν ἀνδρῶν,
Εἴ τινά οἱ σὺν μῆτιν ἀμύμονα τεκτήναιτο,
Ἥτις ἀλεξίκακος πᾶσιν Δαναοῖσι γένοιτο.
Ὀρθωθεὶς δ' ἔνδυνε περὶ στήθεσσι χιτῶνα,
Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
Ἀμφὶ δ' ἔπειτα δαφοινὸν ἑέσσατο δέρμα λέοντος
Αἴθωνος, μεγάλοιο, ποδηνεκές· εἵλετο δ' ἔγχος.
Ὣς δ' αὔτως Μενέλαον ἔχε τρόμος (οὐδὲ γὰρ αὐτῷ
Ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἐφίζανε) μή τι πάθοιεν
Ἀργεῖοι, τοὶ δὴ ἕθεν εἵνεκα πουλὺν ἐφ' ὑγρὴν
Ἤλυθον ἐς Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὁρμαίνοντες·
Παρδαλέῃ μὲν πρῶτα μετάφρενον εὐρὺ κάλυψε
Ποικίλῃ, αὐτὰρ ἐπὶ στεφάνην κεφαλῆφιν ἀείρας
Θήκατο χαλκείην· δόρυ δ' εἵλετο χειρὶ παχείῃ.
Βῆ δ' ἴμεν ἀνστήσων ὃν ἀδελφεὸν, ὃς μέγα πάντων
Ἀργείων ἤνασσε, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ.
Τὸν δ' εὗρ' ἀμφ' ὤμοισι τιθήμενον ἔντεα καλὰ
Νηῒ παρὰ πρύμνῃ· τῷ δ' ἀσπαστὸς γένετ' ἐλθών.
Τὸν πρότερος προσέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Τίφθ' οὕτως ἠθεῖε κορύσσεαι; ἦ τιν' ἑταίρων
Ὀτρυνέεις Τρώεσσιν ἐπίσκοπον; ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
Δείδω μὴ οὔ τις τοι ὑπόσχηται τόδε ἔργον,
Ἄνδρας δυσμενέας σκοπιαζέμεν οἶος ἐπελθὼν
Νύκτα δι' ἀμβροσίην· μάλα τις θρασυκάρδιος ἔσται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Χρεὼ βουλῆς ἐμὲ καὶ σὲ, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
Κερδαλέης, ἥτις κεν ἐρύσσεται ἠδὲ σαώσει
Ἀργείους καὶ νῆας· ἐπεὶ Διὸς ἐτράπετο φρήν.
Ἑκτορέοις ἄρα μᾶλλον ἐπὶ φρένα θῆχ' ἱεροῖσιν.
Οὐ γάρ πω ἰδόμην, οὐδ' ἔκλυον αὐδήσαντος,
Ἄνδρ' ἕνα τοσσάδε μέρμερ' ἐπ' ἤματι μητίσασθαι
Ὅσσ' Ἕκτωρ ἔρρεξε Διῒ φίλος υἷας Ἀχαιῶν
Αὔτως, οὔτε θεᾶς υἱὸς φίλος, οὔτε θεοῖο·
Ἔργα δ' ἔρεξ' ὅσα φημὶ μελησέμεν Ἀργείοισι
Δηθά τε καὶ δολιχόν. τόσα γὰρ κακὰ μήσατ' Ἀχαιούς.
Ἀλλ' ἴθι νῦν Αἴαντα καὶ Ἰδομενῆα κάλεσσον,
Ῥίμφα θέων ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ' ἐπὶ Νέστορα δῖον

Εἶμι,

Verum quoties in naveſque aſpiceret & exercitum Achivorum,
Multos ex capite radicitus vellebat capillos
Superne exiſtenti Jovi: valdeque gemebat generoſum cor.
Illa vero ei in animo optima viſa eſt ſententia,
Neſtorem primum Neleium adire virorum,
Si quod cum eo conſilium bonum ſtruere poſſet,
Quod malum depelleret ab omnibus Danais.
Erectus autem induit circa pectora tunicam,
Ac pedibus ſub nitidis ligavit pulchros calceos:
Et deinde ſanguine infectam circundedit *ſibi* pellem leonis
Fulvi, magni, talarem: ſumpſitque haſtam.
Eodem autem modo Menelaum tenebat tremor. nam ne ipſi quidem
Somnus in palpebris inſidebat, ne quid paterentur *humanitus*
Argivi, qui ſui gratia longum per mare
Venerant ad Trojam, bellum audax molientes:
Pelle pardi quidem primum tergum latum texit
Varia, at galeam capiti ſublatam
Impoſuit æream: haſtamque cepit manu robuſta.
Ivitque excitaturus ſuum fratrem, qui ſummum cunctos
In Argivos imperium habebat, & tanquam deus honorabatur a populo.
Hunc autem invenit circum humeros ponentem arma pulchra
Navis ad puppim: & ei gratus fuit veniens.
Hunc prior allocutus eſt pugna ſtrenuus Menelaus,
Quid ita venerande frater arma induis? an aliquem ſociorum
Hortari vis qui Trojanos exploret? ſed perquam vehementer
Timeo ne nullus tibi promittat hoc officium,
Ut hoſtes ſpeculetur ſolus accedens
Noctem per dulcem: aliquis admodum audax animo ſit neceſſe eſt.
Hunc reſpondens allocutus eſt rex Agamemnon,
Opus *eſt* conſilio mihi & tibi, Jovis alumne o Menelae,
Prudenti, quod eximat periculo & ſervet
Argivos & naves: quandoquidem Jovis mutatus eſt animus.
Hectoreis ſane magis animum adjecit ſacris.
Nondum enim vidi, nec audivi qui diceret,
Virum unum tot ardua uno die molitum eſſe,
Quot Hector fecit Jovi carus in Achivos,
Talis cum ſit, neque deæ filius dilectus, neque dei.
Facinora autem edidit quæ, puto curæ fore Argivis
Diu & *in* longum *tempus*. tot enim mala ſtruxit Achivis.
Sed i nunc, Ajacem & Idomeneum voca,
Cito currens ad naves: ego vero ad Neſtorem nobilem

Εἶμι, καὶ ὀτρυνέω ἀνστήμεναι, αἴκ' ἐθέλησιν
Ἐλθεῖν ἐς φυλάκων ἱερὸν τέλος, ἠδ' ἐπιτεῖλαι.
Κείνου γάρ κε μάλιστα πυθοίατο· τοῖο γὰρ υἱὸς
Σημαίνει φυλάκεσσι, καὶ Ἰδομενῆος ὀπάων
Μηριόνης· τοῖσιν γὰρ ἐπετράπομέν γε μάλιστα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Πῶς γάρ μοι μύθῳ ἐπιτέλλεαι, ἠδὲ κελεύεις,
Αὖθι μένω μετὰ τοῖσι, δεδεγμένος εἰσόκεν ἔλθῃς,
Ἠὲ θέω μετὰ σ' αὖτις, ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπιτείλω.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Αὖθι μένειν, μή πως ἀβροτάξομεν ἀλλήλοιιν
Ἐρχομένω· πολλαὶ γὰρ ἀνὰ στρατόν εἰσι κέλευθοι.
Φθέγγεο δ' ᾗ κεν ἴῃσθα, καὶ ἐγρήγορθαι ἄνωχθι,
Πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον,
Πάντας κυδαίνων· μηδὲ μεγαλίζεο θυμῷ.
Ἀλλὰ καὶ αὐτοί περ πονεώμεθα· ὧδέ που ἄμμι
Ζεὺς ἐπιγεινομένοισιν ἵει κακότητα βαρεῖαν.
Ὣς εἰπὼν, ἀπέπεμπεν ἀδελφεὸν, εὖ ἐπιτείλας.
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετὰ Νέστορα ποιμένα λαῶν.
Τὸν δ' εὗρεν παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
Εὐνῇ ἔνι μαλακῇ· παρὰ δ' ἔντεα ποικίλ' ἔκειτο,
Ἀσπὶς, καὶ δύο δοῦρε, φαεινή τε τρυφάλεια·
Πὰρ δὲ ζωστὴρ κεῖτο παναίολος, ᾧ ῥ' ὁ γεραιὸς
Ζώννυθ' ὅτ' ἐς πόλεμον φθισήνορα θωρήσσοιτο,
Λαὸν ἄγων· ἐπεὶ οὐ μὲν ἐπέτρεπε γήραϊ λυγρῷ.
Ὀρθωθεὶς δ' ἄρ' ἐπ' ἀγκῶνος, κεφαλὴν ἐπαείρας,
Ἀτρείδην προσέειπε, καὶ ἐξερεείνετο μύθῳ,
Τίς δ' οὗτος κατὰ νῆας ἀνὰ στρατὸν ἔρχεαι οἶος,
Νύκτα δι' ὀρφναίην, ὅτε θ' εὕδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
Ἠέ τιν' οὐρήων διζήμενος, ἠέ τιν' ἑταίρων;
Φθέγγεο, μηδ' ἀκέων ἐπ' ἔμ' ἔρχεο· τίπτε δέ σε χρεώ;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Εἴσεαι Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα, τὸν περὶ πάντων
Ζεὺς ἐνέηκε πόνοισι διαμπερὲς, εἰσόκ' ἀϋτμὴ
Ἐν στήθεσσι μένῃ, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ.
Πλάζομαι ὧδ', ἐπεὶ οὔ μοι ἐπ' ὄμμασι νήδυμος ὕπνος
Ἵζάνει, ἀλλὰ μέλει πόλεμος καὶ κήδε' Ἀχαιῶν.
Αἰνῶς γὰρ Δαναῶν πέρι δείδια, οὐδέ μοι ἦτορ
Ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι· κραδίη δέ μοι ἔξω
Στηθέων ἐκθρώσκει, τρομέει δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα.

Ἀλλ'

Ibo, & hortabor ut ſurgat, ſi velit
Venire ad cuſtodum ſacrum agmen, & mandata dare.
Nam illum potiſſimum audient: quippe hujus filius
Præeſt cuſtodibus, & Idomenei armiger
Meriones: his enim commiſimus maxime.
Huic reſpondit deinde pugna ſtrenuus Menelaus,
Quonam modo mihi verbis mandas, & jubes,
Ibine maneam cum illis, præſtolans donec veneris,
An recurram ad te, quum diligenter illis mandavero?
Hunc rurſus allocutus eſt rex virorum Agamemnon,
Ibi mane, ne forte aberremus alter ab altero
Euntes: multæ enim per caſtra ſunt viæ.
Clama autem qua iveris, & vigilare jube,
A patre *&* a ſtirpe compellans virum quemque,
Omnes honorifice nominans: neque ſuperbias animo:
Immo nos etiam ipſi laboremus: ita nimirum nobis
Jupiter naſcentibus injecit calamitatem gravem.
Sic fatus, dimiſit fratrem, poſtquam diligenter mandaverat.
Sed ille ivit ad Neſtorem paſtorem populorum.
Huncque invenit apud tentorium & navem nigram
Lecto in molli: juxtaque arma varia jacebant,
Scutum, & duæ haſtæ, ſplendidaque galea:
Prope etiam balteus jacebat artificio multum vario factus, quo ſenex
Cingebatur quando ad prælium viros perdens armaretur,
Copias ducens: quoniam nondum indulgebat ſenectuti triſti.
Erectus autem in cubitum capiteque levato,
Atridem allocutus eſt, & interrogabat verbis,
Quiſnam ita propter naves per caſtra it ſolus,
Noctem per tenebroſam, quando dormiunt mortales cæteri:
An aliquem cuſtodum quærens, an aliquem ſodalium?
Loquere, neque tacitus ad me accede: quid tibi opus eſt?
Huic reſpondit deinde rex virorum Agamemnon,
O Neſtor Nelide, ingens gloria Achivorum,
Agnoſces Atridem Agamemnonem, quem ſupra omnes
Jupiter conjecit in labores perpetuo, quoad ſpiritus
In pectoribus maneat, & mea genua moveantur.
Erro ita, quoniam non mihi in oculis dulcis ſomnus
Inſidet, ſed curæ eſt bellum & clades Achivorum.
Vehementer enim de Danais timeo, neque mihi cor
Firmum, ſed mentis ſum attonitæ: cor autem mihi extra
Pectora exilit, tremuntque ſubtus pulchra membra.

Ἀλλ' εἴ τι δραίνεις, (ἐπεὶ οὐδέ σέ γ' ὕπνος ἱκάνει)
Δεῦρ' ἐς τοὺς φύλακας καταβείομεν, ὄφρα ἴδωμεν
Μὴ τοὶ μὲν καμάτῳ ἀδδηκότες ἠδὲ καὶ ὕπνῳ
Κοιμήσωνται, ἀτὰρ φυλακῆς ἐπιπάγχυ λάθωνται·
Δυσμενέες δ' ἄνδρες σχεδὸν εἵαται, οὐδέ τι ἴδμεν,
Μή πως καὶ διὰ νύκτα μενοινήσωσι μάχεσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ἀτρείδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Οὔ θην Ἕκτορι πάντα νοήματα μητίετα Ζεὺς
Ἐκτελέσει ὅσα που νῦν ἐέλπεται· ἀλλά μιν οἴω
Κήδεσι μοχθήσειν καὶ πλείοσιν, εἴκεν Ἀχιλλεὺς
Ἐκ χόλου ἀργαλέοιο μεταστρέψῃ φίλον ἦτορ.
Σοὶ δὲ μάλ' ἕψομ' ἐγώ· ποτὶ δ' αὖ καὶ ἐγείρομεν ἄλλους,
Ἠμὲν Τυδείδην δουρικλυτὸν, ἠδ' Ὀδυσῆα,
Ἠδ' Αἴαντα ταχὺν, καὶ Φυλέος ἄλκιμον υἱόν.
Ἀλλ' εἴ τις καὶ τούσδε μετοιχόμενος καλέσειεν,
Ἀντίθεόν τ' Αἴαντα καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα.
Τῶν γὰρ νῆες ἔασιν ἑκαστάτω, οὐδὲ μάλ' ἐγγύς.
Ἀλλὰ φίλον περ ἐόντα καὶ αἰδοῖον Μενέλαον
Νεικέσω, εἴπερ μοι νεμεσήσεαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
Ὡς εὕδει, σοὶ δ' οἴῳ ἐπέτρεψεν πονέεσθαι.
Νῦν ὄφελεν κατὰ πάντας ἀριστῆας πονέεσθαι
Λισσόμενος· χρειὼ γὰρ ἱκάνεται οὐκέτ' ἀνεκτός.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ὦ γέρον, ἄλλοτε μέν σε καὶ αἰτιάασθαι ἄνωγα·
Πολλάκι γὰρ μεθίει τε, καὶ οὐκ ἐθέλει πονέεσθαι,
Οὔτ' ὄκνῳ εἴκων, οὔτ' ἀφραδίῃσι νόοιο,
Ἀλλ' ἐμέ τ' εἰσορόων, καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενος ὁρμήν·
Νῦν δ' ἐμέο πρότερος μάλ' ἐπέγρετο, καί μοι ἐπέστη·
Τὸν μὲν ἐγὼ προέηκα καλήμεναι οὓς σὺ μεταλλᾷς.
Ἀλλ' ἴομεν· κείνους δὲ κιχησόμεθα πρὸ πυλάων
Ἐν φυλάκεσσ', ἵνα γάρ σφιν ἐπέφραδον ἠγερέεσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Οὕτως οὔτις οἱ νεμεσήσεται, οὐδ' ἀπιθήσει
Ἀργείων, ὅτε κέν τιν' ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ.
Ὣς εἰπὼν, ἔνδυνε περὶ στήθεσσι χιτῶνα,
Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν περονήσατο φοινικόεσσαν,
Διπλῆν, ἐκταδίην· οὔλη δ' ἐπενήνοθε λάχνη.
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ.
Βῆ δ' ἰέναι κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων

Πρῶ-

Quare si quid agere cogitas, (nam ne te quidem somnus capit)
Age ad custodes descendamus, ut videamus
Ne illi labore defessi & vigilia
Se somno dederint, & excubiarum prorsus obliti fuerint,
Hostes autem prope sedent, neque scimus
An forte etiam per noctem in animo habeant pugnare.
Huic respondit deinde Gerenius eques Nestor,
Atride gloriosissime rex virorum Agamemnon,
Non sane Hectori omnia cogitata providus Jupiter
Perficiet quæ forte nunc sperat: sed ipsum credo
Curis laboraturum & pluribus, si modo Achilles
Ab ira gravi converterit suum cor.
Te vero libenter sequar ego: insuper & excitemus alios,
Et Tydidem hasta inclytum, & Ulyssem,
Et Ajacem velocem, & Phylei fortem filium.
Quin si quis & hos adiens vocaret,
Deoque parem Ajacem & Idomeneum regem.
Horum enim naves absunt longissime, neque valde prope.
At charum licet & venerandum Menelaum
Objurgabo, etiamsi mihi succenseas, neque celabo,
Cum ita dormit, tibique soli permisit laborare,
Nunc debuerat circa omnes principes laborare
Suppliciter orans: necessitas enim urget non jam tolerabilis.
Hunc rursus allocutus est rex virorum Agamemnon,
O senex, alias quidem te vel accusare hortor:
Sæpe enim cessat, nec vult laborare,
Neque pigritiæ cedens, neque insipientiæ mentis,
Sed me respiciens, & expectans dum ego incipiam:
Nunc autem me prior multo surrexit, & mihi adstitit:
Eumque ego præmisi vocatum quos tu quæris.
Verum eamus: illos autem inveniemus ante portas
Inter custodes: ibi enim eos monui ut congregarentur.
Huic respondit deinde Gerenius eques Nestor,
Ita nemo ei succensebit, neque non obsequetur
Argivorum, quando aliquem hortetur & jubeat.
Sic locutus, induit circa pectora tunicam,
Ac pedibus sub nitidis ligavit pulchros calceos,
Circumque lænam fibula connexuit puniceam,
Duplicem, amplam: super quam crispa florescebat lanugo.
Sumpsit dein validam hastam præfixam acuto ære,
Ivitque ad naves Achivorum ære loricatorum

Πρῶτον, ἔπειτ' Ὀδυσῆα Διῒ μῆτιν ἀτάλαντον
Ἐξ ὕπνου ἀνέγειρε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ
Φθεγξάμενος· τὸν δ' αἶψα περὶ φρένας ἤλυθ' ἰωή,
Ἐκ δ' ἦλθε κλισίης, καί σφεας πρὸς μῦθον ἔειπε,
Τίφθ' οὕτω κατὰ νῆας ἀνὰ στρατὸν οἶοι ἀλᾶσθε
Νύκτα δι' ἀμβροσίην; ὅ τι δὴ χρειὼ τόσον ἵκει;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Μὴ νεμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιούς.
Ἀλλ' ἕπεο, ὄφρα καὶ ἄλλον ἐγείρομεν, ὅν τ' ἐπέοικε
Βουλὰς βουλεύειν ἢ φευγέμεν ἠὲ μάχεσθαι.
Ὣς φάθ'. ὁ δὲ κλισίηνδε κιὼν πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Ποικίλον ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο, βῆ δὲ μετ' αὐτούς.
Βὰν δ' ἐπὶ Τυδείδην Διομήδεα· τὸν δ' ἐκίχανον
Ἐκτὸς ἀπὸ κλισίης σὺν τεύχεσιν· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Εὗδον· ὑπὸ κρασὶν δ' ἔχον ἀσπίδας· ἔγχεα δέ σφιν
Ὄρθ' ἐπὶ σαυρωτῆρος ἐλήλατο· τῆλε δὲ χαλκὸς
Λάμφ' ὡς ἀστεροπὴ πατρὸς Διός· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
Εὗδ', ὑπὸ δ' ἔστρωτο ῥινὸν βοὸς ἀγραύλοιο·
Αὐτὰρ ὑπὸ κράτεσφι τάπης τετάνυστο φαεινός.
Τὸν παραστὰς ἀνέγειρε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Λὰξ ποδὶ κινήσας, ὄτρυνέ τε, νείκεσέ τ' ἄντην,
Ἔγρεο Τυδέος υἱέ· τί πάννυχον ὕπνον ἀωτεῖς;
Οὐκ ἀΐεις ὡς Τρῶες ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο
Εἵαται ἄγχι νεῶν, ὀλίγος δ' ἔτι χῶρος ἐρύκει;
Ὣς φάθ'. ὁ δ' ἐξ ὕπνοιο μάλα κραιπνῶς ἀνόρουσε,
Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Σχέτλιός ἐσσι γεραιέ· σὺ μὲν πόνου οὔποτε λήγεις·
Οὔ νυ καὶ ἄλλοι ἔασι νεώτεροι υἷες Ἀχαιῶν,
Οἵ κεν ἔπειτα ἕκαστον ἐγείρειαν βασιλήων
Πάντῃ ἐποιχόμενοι; σὺ δ' ἀμήχανός ἐσσι γεραιέ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα φίλος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Εἰσὶ μέν μοι παῖδες ἀμύμονες, εἰσὶ δὲ λαοὶ
Καὶ πολέες, τῶν κέν τις ἐποιχόμενος καλέσειεν·
Ἀλλὰ μάλα μεγάλη χρειὼ βεβίηκεν Ἀχαιούς.
Νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς,
Ἢ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος Ἀχαιοῖς, ἠὲ βιῶναι.
Ἀλλ' ἴθι νῦν Αἴαντα ταχὺν καὶ Φυλέος υἱὸν
Ἀνστησον, (σὺ γάρ ἐσσι νεώτερος) εἴ μ' ἐλεαίρεις.
Ὣς φάθ'. ὁ δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἑέσσατο δέρμα λέοντος

Αἴθω-

Primum, deinde Ulyssem Jovi consilio parem
E somno excitavit Gerenius eques Nestor
Clamans. illi autem continuo ad animum accessit vox,
Exivitque e tentorio, & ipsos sermone allocutus est,
Cur sic propter naves per castra soli erratis
Noctem per dulcem? *an* quod jam necessitas adeo urget?
Huic respondit deinde Gerenius eques Nestor,
Nobilissime Laertiade solertia pollens Ulysses,
Ne indigneris: tam gravis enim dolor oppressit Achivos.
Sed sequere, ut & alium excitemus, quem convenit
Consilia agitare vel fugiendi vel pugnandi.
Sic dixit. in tentorium vero reversus consilio abundans Ulysses,
Varium circa humeros scutum posuit, secutusque est eos.
Iverunt autem ad Tydidem Diomedem quem invenerunt
Extra tentorium cum armis: circumque socii
Dormiebant: qui sub capitibus habebant clypeos: & hastæ ipsis
Erectæ in cuspide posteriore fixæ erant: longeque æs
Splendebat velut fulgur patris Jovis: ceterum ipse heros
Dormiebat, substraveratque pellem bovis agrestis:
At sub capite tapes extensus erat splendidus.
Hunc propter stans excitavit Gerenius eques Nestor,
Calce pedis movens, ursitque, objurgavitque aperte,
Surge Tydei fili: cur per totam noctem somnum suavem carpis?
Non audis ut Trojani in tumulo campi
Sedent prope naves, exiguum autem jam spatium distinet?
Sic dixit. ille e somno valde celeriter exiliit.
Et ipsum compellans, verbis volucribus allocutus est,
Patiens nimium es senex. tu quidem a labore nunquam cessas:
An non & alii sunt juniores Achivorum,
Qui unumquemque excitent regum
Quaquaversum obeuntes? tu vero nulla arte a labore revocabilis es senex.
Hunc rursus allocutus est Gerenius eques Nestor,
Sane hæc omnia amice recte dixisti:
Sunt quidem mihi filii eximii, sunt & populi
Etiam multi, quorum aliquis obiens vocare posset:
Verum permagna necessitas oppressit Achivos.
Nunc enim jam *res* omnibus in novaculæ sitæ sunt acie,
Vel valde triste exitium Achivis, aut vita.
Verum i nunc, Ajacem velocem & Phylei filium
Excita, (tu enim es junior) si mei misereris.
Sic dixit. ille vero circum humeros induit pellem leonis

Αἴθωνος, μεγάλοιο, ποδηνεκές· εἵλετο δ' ἔγχος,
Βῆ δ' ἰέναι, τοὺς δ' ἔνθεν ἀναστήσας ἄγεν ἥρως.
Οἱ δ' ὅτε δὴ φυλάκεσσιν ἐν ἀγρομένοισι γένοντο,
Οὐδὲ μὲν εὕδοντας φυλάκων ἡγήτορας εὗρον,
Ἀλλ' ἐγρηγορτὶ σὺν τεύχεσιν εἵατο πάντες.
Ὡς δὲ κύνες περὶ μῆλα δυσωρήσονται ἐν αὐλῇ,
Θηρὸς ἀκούσαντες κρατερόφρονος, ὅς τε καθ' ὕλην
Ἔρχηται δι' ὄρεσφι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ἐπ' αὐτῷ
Ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν, ἀπό τέ σφισιν ὕπνος ὄλωλεν·
Ὣς τῶν νήδυμος ὕπνος ἀπὸ βλεφάροιιν ὀλώλει,
Νύκτα φυλασσομένοισι κακήν· πεδίονδε γὰρ αἰεὶ
Τετράφαθ', ὁππότ' ἐπὶ Τρώων ἀΐοιεν ἰόντων.
Τοὺς δ' ὁ γέρων γήθησεν ἰδὼν, θάρσυνέ τε μύθῳ,
Καί σφεας φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Οὕτω νῦν φίλα τέκνα φυλάσσετε, μηδέ τιν' ὕπνος
Αἱρείτω, μὴ χάρμα γενώμεθα δυσμενέεσσιν.
Ὣς εἰπὼν, τάφροιο διέσσυτο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
Ἀργείων βασιλῆες, ὅσοι κεκλήατο βουλήν.
Τοῖς δ' ἅμα Μηριόνης καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς,
Ἤϊσαν· αὐτοὶ γὰρ κάλεον συμμητιάασθαι.
Τάφρον δ' ἐκδιαβάντες ὀρυκτὴν, ἑδριόωντο
Ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος
Πιπτόντων· ὅθεν αὖτις ἀπετράπετ' ὄβριμος Ἕκτωρ
Ὀλλὺς Ἀργείους, ὅτε δὴ περὶ νὺξ ἐκάλυψεν.
Ἔνθα καθεζόμενοι, ἔπε' ἀλλήλοισι πίφαυσκον·
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἀνὴρ πεπίθοιθ' ἑῷ αὐτοῦ
Θυμῷ τολμήεντι μετὰ Τρῶας μεγαθύμους
Ἐλθεῖν; εἴ τινά που δηΐων ἕλοι ἐσχατόωντα,
Ἤ τινά που καὶ φῆμιν ἐνὶ Τρώεσσι πύθοιτο,
Ἅσσα τε μητιόωσι μετὰ σφίσιν· ἢ μεμάασιν
Αὖθι μένειν παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθεν, ἦε πόλινδε
Ἂψ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιούς.
Ταῦτά κε πάντα πύθοιτο, καὶ ἂψ εἰς ἡμέας ἔλθοι
Ἀσκηθής, μέγα κέν οἱ ὑπουράνιον κλέος εἴη
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, καί οἱ δόσις ἔσσεται ἐσθλή.
Ὅσσοι γὰρ νήεσσιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Τῶν πάντων οἱ ἕκαστος ὄϊν δώσουσι μέλαιναν,
Θῆλυν, ὑπόῤῥηνον· τῇ μὲν κτέρας οὐδὲν ὁμοῖον.
Αἰεὶ δ' ἐν δαίτῃσι καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.

Τοῖ-

Fulvi, magni, talarem: cepitque haſtam,
Ivitque, & illos illinc excitatos adduxit heros.
Hi vero cum jam ad cuſtodes congregatos perveniſſent,
Nequaquam dormientes cuſtodum duces invenerunt,
Sed vigilanter cum armis ſedebant omnes.
Ac veluti canes circum oves difficulter cuſtodiunt in caula,
Feram audientes ferocem, quæ in ſylvam
Veniat per montes, multus autem ſtrepitus ſuper ipſam
Virorum atque canum, atque ipſis ſomnus periit:
Sic horum ſuavis ſomnus a palpebris perierat,
Noctem excubias agentibus triſtem: ad campum enim ſemper
Converſi erant, quandocunque Trojanos audirent euntes.
Hos ſenex gaviſus eſt conſpicatus confirmavitque oratione,
Et ipſos compellans verbis volucribus allocutus eſt,
  Ita nunc mei filii excubias agite, neque aliquem ſomnus
Capiat, ne ludibrio ſimus hoſtibus.
  Sic locutus, foſſam tranſiit: illique ſimul ſequebantur
Argivorum reges, quotquot vocati erant ad conſilium.
Cum his autem Meriones & Neſtoris clarus filius,
Iverunt: ipſi enim vocabant ut ſimul conſultarent.
Tum foſſam tranſgreſſi depreſſam, conſederunt
In puro, ubi inter cadaverum ſtrages apparebat ſpatium
Occiſorum: unde rurſus converſus fuerat impetuoſus Hector
A perdendo Argivos, cum jam nox circumtexerat.
Ibi conſidentes, ſermones invicem dicebant:
His autem loqui cœpit Gerenius eques Neſtor,
  O amici, an non jam aliquis vir confideret ſuo ipſius
Animo audaci ut ad Trojanos magnanimos
Iret? ſi quem forte hoſtium capiat in extremis caſtris errantem,
Vel aliquem forte etiam ſermonem inter Trojanos audiat,
Quæque conſultent inter ſe: utrum in animo habeant
Iſtic manere apud naves procul, an ad urbem
Retro reverſuri ſint, domitis Achivis.
Hæc omnia fortaſſe diſceret, & retro ad nos rediret
Incolumis, magna quidem ei ſub cœlo gloria eſſet
Univerſos apud homines, & ei præmium erit egregium.
Quotquot enim navibus imperant principes,
Horum omnium ei ſinguli ovem dabunt nigram,
Fœminam, agnum ubere alentem: cui quidem poſſeſſio nulla ſimilis.
Semperque in conviviis & epulis aderit.
  Sic dixit: illi vero omnes obmutuerunt ſilentio,

In-

Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Νέστορ, ἔμ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
Ἀνδρῶν δυσμενέων δῦναι στρατὸν ἐγγὺς ἐόντων
Τρώων· ἀλλ' εἴ τίς μοι ἀνὴρ ἅμ' ἕποιτο καὶ ἄλλος:
Μᾶλλον θαλπωρὴ, καὶ θαρσαλεώτερον ἔσται.
Σύν τε δύ' ἐρχομένω, καί τε πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησεν
Ὅππως κέρδος ἔῃ· μοῦνος δ' εἴπερ τε νοήσῃ,
Ἀλλά τε οἱ βράσσων τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἔθελον Διομήδεϊ πολλοὶ ἕπεσθαι·
Ἠθελέτην Αἴαντε δύω, θεράποντες Ἄρηος,
Ἤθελε Μηριόνης, μάλα δ' ἤθελε Νέστορος υἱός·
Ἤθελε δ' Ἀτρείδης δουρικλυτὸς Μενέλαος·
Ἤθελε δ' ὁ τλήμων Ὀδυσεὺς καταδῦναι ὅμιλον
Τρώων· αἰεὶ γάρ οἱ ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἐτόλμα.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Τυδείδη Διόμηδες ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Τὸν μὲν δὴ ἕταρόν γ' αἱρήσεαι ὅν κ' ἐθέλῃσθα
Φαινομένων τὸν ἄριστον, ἐπεὶ μεμάασί γε πολλοί·
Μηδὲ σύ γ' αἰδόμενος σῇσι φρεσὶ, τὸν μὲν ἀρείω
Καλλείπειν, σὺ δὲ χείρον' ὀπάσσεαι αἰδοῖ εἴκων,
Ἐς γενεὴν ὁρόων, μηδ' εἰ βασιλεύτερός ἐστιν.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δὲ περὶ ξανθῷ Μενελάῳ.
Τοῖς δ' αὖτις μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Εἰ μὲν δὴ ἕταρόν γε κελεύετέ μ' αὐτὸν ἑλέσθαι,
Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην,
Οὗ πέρι μὲν πρόφρων κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
Ἐν πάντεσσι πόνοισι, φιλεῖ δέ ἑ Παλλὰς Ἀθήνη;
Τούτου δ' ἑσπομένοιο, καὶ ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο
Ἄμφω νοστήσαιμεν, ἐπεὶ πέρι οἶδε νοῆσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Τυδείδη, μήτ' ἄρ με μάλ' αἴνεε, μήτε τι νείκει.
Εἰδόσι γάρ τοι ταῦτα μετ' Ἀργείοις ἀγορεύεις.
Ἀλλ' ἴομεν. μάλα γὰρ νὺξ ἄνεται, ἐγγύθι δ' ἠώς·
Ἄστρα δὲ δὴ προβέβηκε· παρῴχηκεν δὲ πλέων νὺξ
Τῶν δύο μοιράων, τριτάτη δ' ἔτι μοῖρα λέλειπται.
Ὣς εἰπόνθ', ὅπλοισιν ἐνὶ δεινοῖσιν ἐδύτην.
Τυδείδῃ μὲν δῶκε μενεπτόλεμος Θρασυμήδης
Φάσγανον ἄμφηκες· τὸ δ' ἑὸν παρὰ νηυσὶ λέλειπτο,
Καὶ σάκος· ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε
Ταυρείην, ἄφαλόν τε καὶ ἄλοφον, ἥτε καταῖτυξ
Κέκληται· ῥύεται δὲ κάρη θαλερῶν αἰζηῶν.

Inter hos autem locutus est pugna strenuus Diomedes,
Nestor, me movet cor & animus generosus
Virorum hostium ingredi castra prope sita
Trojanorum: sed si quis me vir simul sequatur & alius,
Major fiducia, & plus audaciæ erit.
Duobus enim simul euntibus, etiam alter ante alterum animadvertit
Quomodo commodum sit: solus vero etiamsi animadverterit,
Tamen ei tardiorque animus, debiliusque consilium.
Sic dixit. at volebant Diomedem multi sequi:
Volebant Ajaces duo, famuli Martis,
Volebat Meriones, valdeque volebat Nestoris filius:
Volebat & Atrides hasta inclytus Menelaus:
Volebat & fortis Ulysses penetrare in castra
Trojanorum: semper enim ei in præcordiis animus audebat.
Tum vero inter hos locutus est rex virorum Agamemnon,
Tydide Diomedes meo carissime animo,
Eum quidem socium eliges quem volueris
Eorum qui adsunt fortissimum, quandoquidem prompti sunt multi:
Neque tu reveritus tuo animo, fortiorem quidem
Relinquas, deteriorem autem comitem adjungas pudori cedens,
Ad genus respiciens, ne quidem si imperio major sit.
Sic dixit. timuit autem de flavo Menelao.
Inter eos autem rursus locutus est pugna strenuus Diomedes,
Si quidem jam socium jubetis me ipsum eligere,
Quomodo tunc Ulyssis ego divini oblivisci potuero,
Cujus eximie quidem benevolum *in me* cor & animus fortis
In omnibus laboribus, & quem amat Pallas Minerva?
Eo certe comitante, etiam ex igne ardenti
Ambo redierimus, quoniam est admodum peritus consilii.
Hunc vicissim allocutus est laboriosus nobilis Ulysses,
Tydide, neque me admodum lauda, neque quicquam vitupera.
Conscios enim hæc inter Argivos loqueris.
Sed eamus, nox enim præcipitat & appetit aurora:
Stellæ vero jam processerunt: præteriitque major noctis portio
Duarum partium, tertiaque adhuc pars reliqua est.
Sic locuti, armis horrendis induerunt *se*.
Tydidæ quidem dedit bellator fortis Thrasymedes
Ensem ancipitem: suus enim apud naves relictus erat,
Et scutum: capitique ejus galeam imposuit
Taurinam, nec clavis insignem nec crista, quæ καταῖτυξ
Vocatur: defenditque caput pubescentium juvenum.

Me-

Μηριόνης δ' Ὀδυσῆϊ δίδου βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
Καὶ ξίφος. ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε,
Ῥινοῦ ποιητήν· πολέσιν δ' ἔντοσθεν ἱμᾶσιν
Ἐντέτατο στερεῶς· ἔκτοσθε δὲ λευκοὶ ὀδόντες
Ἀργιόδοντος ὑὸς θαμέες ἔχον ἔνθα καὶ ἔνθα,
Εὖ καὶ ἐπισταμένως, μέσσῃ δ' ἐνὶ πῖλος ἀρήρει·
Τήν ῥά ποτ' ἐξ Ἐλεῶνος Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο
Ἐξέλετ' Αὐτόλυκος, πυκινὸν δόμον ἀντιτορήσας·
Σκάνδειαν δ' ἄρα δῶκε Κυθηρίῳ Ἀμφιδάμαντι,
Ἀμφιδάμας δὲ Μόλῳ δῶκε ξεινήϊον εἶναι·
Αὐτὰρ ὁ Μηριόνῃ δῶκεν ᾧ παιδὶ φορῆναι.
Δὴ τότ' Ὀδυσσῆος πύκασεν κάρη ἀμφιτεθεῖσα.
Τὼ δ' ἐπεὶ οὖν ὅπλοισιν ἐνὶ δεινοῖσιν ἐδύτην,
Βάν ῥ' ἰέναι, λιπέτην δὲ κατ' αὐτόθι πάντας ἀρίστους.
Τοῖσι δὲ δεξιὸν ἧκεν ἐρωδιὸν ἐγγὺς ὁδοῖο
Παλλὰς Ἀθηναίη· τοὶ δ' οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσι
Νύκτα δι' ὀρφναίην, ἀλλὰ κλάγξαντος ἄκουσαν.
Χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθ' Ὀδυσεύς, ἠρᾶτο δ' Ἀθήνῃ,
Κλῦθί μευ αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἥτέ μοι αἰεὶ
Ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίστασαι, οὐδέ σε λήθω
Κινύμενος· νῦν αὖτε μάλιστά με φῖλαι Ἀθήνη·
Δὸς δὲ πάλιν ἐπὶ νῆας ἐϋκλείας ἀφικέσθαι,
Ῥέξαντας μέγα ἔργον ὅ κεν Τρώεσσι μελήσει.
Δεύτερος αὖτ' ἠρᾶτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.
Κέκλυθι νῦν καὶ ἐμεῖο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη,
Σπεῖό μοι ὡς ὅτε πατρὶ ἅμ' ἔσπεο Τυδέϊ δίῳ
Ἐς Θήβας, ὅτε τε πρὸ Ἀχαιῶν ἄγγελος ᾔει,
Τοὺς δ' ἄρ' ἐπ' Ἀσωπῷ λίπε χαλκοχίτωνας Ἀχαιούς.
Αὐτὰρ ὁ μειλίχιον μῦθον φέρε Καδμείοισι
Κεῖσ', ἀτὰρ ἂψ ἀπιὼν μάλα μέρμερα μήσατο ἔργα
Σὺν σοί, δῖα θεά, ὅτε οἱ πρόφρασσα παρέστης.
Ὣς νῦν μοι ἐθέλουσα παρίστασο, καί με φύλασσε·
Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἦνιν, εὐρυμέτωπον,
Ἀδμήτην, ἣν οὔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ·
Τήν τοι ἐγὼ ῥέξω, χρυσὸν κέρασιν περιχεύας.
Ὣς ἔφαν εὐχόμενοι· τῶν δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἠρήσαντο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
Βάν ῥ' ἴμεν ὥστε λέοντε δύω διὰ νύκτα μέλαιναν
Ἂν φόνον, ἂν νέκυας, διά τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα.
Οὐδὲ μὲν οὐδὲ Τρῶας ἀγήνορας εἴασεν Ἕκτωρ
Εὕδειν, ἀλλ' ἅμυδις κικλήσκετο πάντας ἀρίστους,

Ὅσσοι

Meriones autem Ulyssi dedit arcum atque pharetram
Et ensem, & galeam capiti ejus imposuit,
Ex pelle factam: multis autem intus loris
Illigata erat firmiter: & extrinsecus candidi dentes
Albos dentes habentis apri frequentes muniebant hinc atque illinc,
Bene & scite, in mediaque lana spisse compacta aptata erat:
Hanc quondam ex Eleone Amyntoris Ormenidæ
Ademerat Autolycus, solidam domum quum perfregisset:
In Scandia autem dedit Cytherio Amphidamanti,
Amphidamas vero Molo dedit hospitale munus ut esset:
Ceterum hic Merioni dedit suo filio gestandam.
Tunc demum Ulyssis texit caput circumposita.
Hi vero postquam armis horrendis induerant *se*,
Iverunt, reliqueruntque illic omnes optimates.
Illis autem dextram misit ardeolam prope viam
Pallas Minerva: quam illi non viderunt oculis
Noctem per tenebrosam, sed clangentem audierunt.
Gavisus est autem de ave Ulysses, & precatus est Minervam,
  Audi me ægidem ferentis Jovis filia, quæ mihi semper
In omnibus laboribus adstas, neque te lateo
Quum moveor: nunc rursus maxime me dilige Minerva:
Da autem rursus ad naves *nos* inclytas reverti,
Patrato magno facinore quod quidem Trojani doleant.
  Secundus deinde precatus est pugna strenuus Diomedes,
Audi nunc & me Jovis filia indomita,
Sequere me sicut quum patrem sequebaris Tydeum nobilem
Ad Thebas, quando pro Achivis legatus ibat,
Et illos ad Asopum reliquerat ære loricatos Achivos.
At ipse placidam orationem ferebat Cadmeis
Illuc, sed rediens valde ardua edidit facinora
Te favente, Jove edita dea, quando ei benevola adstaras.
Sic nunc mihi lubens adsis & me serva.
Tibi vero vicissim ego faciam juvenca annicula, latæ frontis,
Indomita, quam nondum sub jugum misit vir:
Hac tibi ego faciam, auro cornibus circumfuso.
  Sic dixerunt precantes: eosque audivit Pallas Minerva.
Hi autem postquam precati sunt Jovis filiam magni,
Contenderunt veluti leones duo per noctem obscuram
Per cædes, per cadavera, perque arma & nigrum sanguinem.
  Nec vero Trojanos fortes sivit Hector
Dormire, sed simul convocavit omnes optimates,

Ὅσσοι ἔσαν Τρώων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες·
Τοὺς ὅγε συγκαλέσας, πυκινὴν ἠρτύνετο βουλήν,
Τίς κέν μοι τόδε ἔργον ὑποσχόμενος τελέσειε
Δώρῳ ἐπὶ μεγάλῳ; (μισθὸς δέ οἱ ἄρκιος ἔσται·
Δώσω γὰρ δίφρον τε, δύω τ' ἐριαύχενας ἵππους,
Οἵ κεν ἀριστεύωσι θοῇς ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν)
Ὅστις κὲν τλαίη, οἷ τ' αὐτῷ κῦδος ἄροιτο,
Νηῶν ὠκυπόρων σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔκ τε πυθέσθαι
Ἠὲ φυλάσσονται νῆες θοαὶ ὡς τοπάρος περ,
Ἢ ἤδη χείρεσσιν ὑφ' ἡμετέρῃσι δαμέντες,
Φύξιν βουλεύουσι μετὰ σφίσιν, οὐδ' ἐθέλουσι
Νύκτα φυλασσέμεναι, καμάτῳ ἀδδηκότες αἰνῷ.
Ὣς ἔφαθ'. οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δόλων Εὐμήδεος υἱὸς,
Κήρυκος θείοιο, πολύχρυσος, πολύχαλκος,
Ὃς δή τοι εἶδος μὲν ἔην κακὸς, ἀλλὰ ποδώκης·
Αὐτὰρ ὁ μοῦνος ἔην μετὰ πέντε κασιγνήτῃσιν,
Ὅς ῥα τότε Τρωσίν τε καὶ Ἕκτορι εἶπε παραστάς,
Ἕκτορ, ἔμ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
Νηῶν ὠκυπόρων σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔκ τε πυθέσθαι.
Ἀλλ' ἄγε μοι τὸ σκῆπτρον ἀνάσχεο, καί μοι ὄμοσσον.
Ἦ μὲν τοὺς ἵππους τε καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ
Δωσέμεν οἳ φορέουσιν ἀμύμονα Πηλεΐωνα·
Σοὶ δ' ἐγὼ οὐχ ἅλιος σκοπὸς ἔσσομαι, οὐδ' ἀπὸ δόξης·
Τόφρα γὰρ ἐς στρατὸν εἶμι διαμπερὲς, ὄφρ' ἂν ἵκωμαι
Νῆ' Ἀγαμεμνονέην, ὅθι που μέλλουσιν ἄριστοι
Βουλὰς βουλεύειν ἢ φευγέμεν, ἠὲ μάχεσθαι.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' ἐν χερσὶ σκῆπτρον βάλε, καί οἱ ὄμοσσε.
Ἴστω νῦν Ζεὺς αὐτὸς ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
Μὴ μὲν τοῖς ἵπποισιν ἀνὴρ ἐποχήσεται ἄλλος
Τρώων· ἀλλὰ σέ φημι διαμπερὲς ἀγλαϊεῖσθαι.
Ὣς φάτο. καί ῥ' ἐπίορκον ἀπώμοσε· τὸν δ' ὀρόθυνεν.
Αὐτίκα δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἐβάλλετο καμπύλα τόξα·
Ἕσσατο δ' ἔκτοσθεν ῥινὸν πολιοῖο λύκοιο,
Κρατὶ δ' ἐπὶ κτιδέην κυνέην· ἕλε δ' ὀξὺν ἄκοντα·
Βῆ δ' ἰέναι ποτὶ νῆας ἀπὸ στρατοῦ· οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
Ἐλθὼν ἐκ νηῶν ἂψ Ἕκτορι μῦθον ἀποίσειν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν κάλλιφ' ὅμιλον,
Βῆ ῥ' ἀν' ὁδὸν μεμαώς· τὸν δὲ φράσατο προσιόντα
Διογενὴς Ὀδυσεὺς· Διομήδεα δὲ προσέειπεν,
Οὗτός τοι Διόμηδες ἀπὸ στρατοῦ ἔρχεται ἀνήρ,

Οὐκ

Quot erant Trojanorum ductores atque principes:
His ille convocatis, solers struebat consilium,
Quis mihi hoc opus pollicitus perfecerit
Præmium ob magnum? (merces enim ei sufficiens erit;
Dabo enim currumque, duosque arduos cervicibus equos,
Qui quidem præstantissimi veloces apud naves Achivorum)
Quicunque *hoc* ausus fuerit, sibi etiam ipsi gloriam reportaverit,
Naves veloces prope accedere, & cognoscere
An custodiantur naves veloces sicut antea,
Vel jam manibus a nostris domiti,
De fuga consilium agitent inter se, neque velint
Noctu excubias agere, labore fatigati gravi.
Sic dixit. illi vero omnes obmutuerunt silentio.
Erat autem quidam inter Trojanos Dolon Eumedis filius,
Præconis divini, dives auri, dives æris,
Qui specie quidem erat turpis, sed pedibus velox:
Is vero solus erat inter quinque sorores,
Qui tunc Trojanisque & Hectori dixit adstans,
Hector, me impellit cor & animus fortis
Ad naves veloces prope accedere, atque cognoscere.
Quare age mihi sceptrum attolle, & mihi jura:
Certe ipsos equosque & currus varios ære
Daturum qui ferunt eximium Pelidem:
Tibi autem ego non vanus speculator ero, neque præter opinionem.
Eo usque enim in castra penetrabo, dum venero
Ad navem Agamemnoniam, ubi forte erunt principes
Consilia agitantes vel fugiendi, vel pugnandi.
Sic dixit. ille vero in manibus sceptrum posuit, & ei juravit,
Sciat nunc Jupiter ipse altitonans maritus Junonis,
Non sane his equis vir vehetur alius
Trojanorum: sed te assero perpetuo *illis* conspicuum fore.
Sic dixit & sane pejeravit: eum vero incitavit.
Protinus vero circa humeros posuit curvos arcus:
Et induit exterius pellem cani lupi,
Capitique imposuit viverræ pelle munitam galeam: cepitque acutum jaculum.
Tum ivit ad naves ab exercitu: neque erat
Venturus a navibus retro ut Hectori nuntium referret.
Ubi vero jam equorumque & virorum reliquit cœtum,
Ibat per viam acer. hunc autem animadvertit accedentem
Nobilis Ulysses: Diomedemque allocutus est,
Iste o Diomedes a castris venit vir,

Οὐκ οἶδ' ἢ νήεσσιν ἐπίσκοπος ἡμετέρῃσιν,
Ἤ τινα συλήσων νεκύων κατατεθνειώτων.
Ἀλλ' ἐῶμέν μιν πρῶτα παρεξελθεῖν πεδίοιο
Τυτθόν· ἔπειτα δέ κ' αὐτὸν ἐπαΐξαντες ἕλοιμεν
Καρπαλίμως· εἰ δ' ἄμμε παραφθαίησι πόδεσσιν,
Αἰεί μιν ποτὶ νῆας ἀπὸ στρατόφιν προτιειλεῖν
Ἔγχει ἐπαΐσσων, μή πως προτὶ ἄστυ ἀλύξῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσαντε, παρὲξ ὁδοῦ ἐν νεκύεσσι
Κλινθήτην· ὁ δ' ἄρ' ὦκα παρέδραμεν ἀφραδίῃσιν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἀπέην ὅσσον τ' ἐπὶ οὖρα πέλονται
Ἡμιόνων, (αἱ γάρ τε βοῶν προφερέστεραί εἰσιν
Ἑλκέμεναι νειοῖο βαθείης πηκτὸν ἄροτρον)
Τὼ μὲν ἐπεδραμέτην· ὁ δ' ἄρ' ἔστη δοῦπον ἀκούσας.
Ἔλπετο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀποστρέψοντας ἑταίρους
Ἐκ Τρώων ἰέναι, πάλιν Ἕκτορος ὀτρύναντος.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἄπεσαν δουρηνεκὲς, ἢ καὶ ἔλασσον,
Γνῶ ῥ' ἄνδρας δηΐους· λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα
Φευγέμεναι· τοὶ δ' αἶψα διώκειν ὁρμήθησαν.
Ὡς δ' ὅτε καρχαρόδοντε δύω κύνε εἰδότε θήρης,
Ἢ κεμάδ' ἠὲ λαγωὸν ἐπείγετον ἐμμενὲς αἰεὶ
Χῶρον ἀν' ὑλήενθ', ὁ δέ τε προθέῃσι μεμηκώς·
Ὣς τὸν Τυδείδης ἠδὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
Λαοῦ ἀποτμήξαντε, διώκετον ἐμμενὲς αἰεί.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε μιγήσεσθαι φυλάκεσσιν
Φεύγων ἐς νῆας, τότε δὴ μένος ἔμβαλ' Ἀθήνη
Τυδείδῃ· ἵνα μή τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Φθαίη ἐπευξάμενος βαλέειν, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθῃ·
Δουρὶ δ' ἐπαΐσσων προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
Ἠὲ μέν', ἠέ σε δουρὶ κιχήσομαι· οὐδέ σέ φημι
Δηρὸν ἐμῆς ἀπὸ χειρὸς ἀλύξειν αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἦ ῥα, καὶ ἔγχος ἀφῆκεν. ἑκὼν δ' ἡμάρτανε φωτός.
Δεξιτερὸν δ' ὑπὲρ ὦμον ἐΰξου δουρὸς ἀκωκὴ
Ἐν γαίῃ ἐπάγη. ὁ δ' ἄρ' ἔστη τάρβησέν τε
Βαμβαίνων· ἄραβος δὲ διὰ στόμα γίνετ' ὀδόντων
Χλωρὸς ὑπαὶ δείους· τὼ δ' ἀσθμαίνοντε κιχήτην·
Χειρῶν δ' ἁψάσθην· ὁ δὲ δακρύσας ἔπος ηὔδα,
Ζωγρεῖτ', αὐτὰρ ἐγὼν ἐμὲ λύσομαι· ἔστι γὰρ ἔνδον
Χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος.
Τῶν κ' ὔμμιν χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα
Εἴ κεν ἐμὲ ζωὸν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,

Θάρ-

Haud scio an navibus explorator nostris,
An aliquod spoliaturus cadaverum mortuorum.
Verum sinamus ipsum primum præterire *nos* per campum
Paululum: deinde vero ipsum insecuti capiemus
Celeriter: si autem nos præverterit pedibus,
Semper ipsum naves versus a castris compelle
Hasta impetens, ne forte ad urbem effugiat.
Sic loquuti, extra viam inter cadavera
Reclinati sunt: ille vero celeriter prætercurrit præ imprudentia.
Sed cum jam abesset quantum sulci sunt
Mularum, (hæ enim bobus præstantiores sunt
Ad trahendum in novali alto compactile aratrum)
Illi quidem accurrebant: hic autem constitit strepitu audito.
Sperabat enim animo qui revocarent socios
Ex Trojanis venire, rursus Hectore jubente.
Sed quando jam aberant hastæ jactum, vel etiam minus,
Agnovit viros hostes: ac velocia genua movit
Ut fugeret: illi autem confestim insequi festinarunt.
Ac veluti quum serratis dentibus duo canes periti venationis,
Aut hinnulum aut leporem urgent constanter semper
Locum per sylvosum, ille autem præcurrit clamans:
Sic hunc Tydides atque urbium vastator Ulysses
A suis cum interclusissent, persequebantur constanter semper.
Sed quando jam mox esset permixturus se custodibus
Fugiens ad naves, jam tum robur injecit Minerva
Tydidæ, ut ne aliquis Achivorum ære loricatorum
Prior gloriaretur vulnerasse, ille vero secundus veniret:
Hasta vero impetens allocutus est *eum* fortis Diomedes,
Vel mane, vel te hasta assequar: neque te puto
Diu mea a manu effugiturum gravem mortem.
Dixit, & hastam emisit. volens autem aberravit ab homine.
Dexterum vero supra humerum bene politæ hastæ cuspis
In terra fixa est, hic autem constitit, trepidavitque
Crepitans dentibus: stridorque per os fiebat dentium
Pallidus præ timore: illi vero anhelantes assecuti sunt;
Manusque prehenderunt: ille autem lacrymans dixit.
Vivum me capite, at ego me redimam: est enim mihi intus
Æsque, aurumque, & artificio multo elaboratum ferrum:
Ex his vobis donabit pater infinita dona ob liberationem,
Si me vivum *esse* audiverit apud naves Achivorum.
Hunc respondens allocutus est consilio abundans Ulysses,

Θάρσει, μηδέ τι τοι θάνατος καταθύμιος ἔστω·
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Πῇ δ' οὕτως ἐπὶ νῆας ἀπὸ στρατοῦ ἔρχεαι οἶος
Νύκτα δι' ὀρφναίην, ὅτε θ' εὕδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
Ἤ τινα συλήσων νεκύων κατατεθνειώτων;
Ἤ σ' Ἕκτωρ προέηκε διασκοπιᾶσθαι ἕκαστα
Νῆας ἐπὶ γλαφυρὰς, ἢ σαυτὸν θυμὸς ἀνῆκε;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Δόλων, ὑπὸ δ' ἔτρεμε γυῖα,
Πολλῇσί μ' ἄτῃσι παρὲκ νόον ἤγαγεν Ἕκτωρ,
Ὅς μοι Πηλείωνος ἀγαυοῦ μώνυχας ἵππους
Δωσέμεναι κατένευσε, καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ.
Ἠνώγει δέ μ' ἰόντα θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
Ἀνδρῶν δυσμενέων σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔκ τε πυθέσθαι
Ἠὲ φυλάσσονται νῆες θοαὶ ὡς τοπάρος περ,
Ἢ ἤδη χείρεσσιν ὑφ' ἡμετέρῃσι δαμέντες,
Φύξιν βουλεύοιτε μετὰ σφίσιν, οὐδ' ἐθέλοιτε
Νύκτα φυλασσέμεναι, καμάτῳ ἀδδηκότες αἰνῷ.
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἦ ῥά νύ τοι μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμὸς,
Ἵππων Αἰακίδαο δαΐφρονος· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι, ἠδ' ὀχέεσθαι
Ἄλλῳ γ' ἢ Ἀχιλῆϊ, τὸν ἀθανάτη τέκε μήτηρ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Ποῦ νῦν δεῦρο κιὼν λίπες Ἕκτορα ποιμένα λαῶν;
Ποῦ δέ οἱ ἔντεα κεῖται ἀρήϊα; ποῦ δέ οἱ ἵπποι;
Πῶς δ' αἱ τῶν ἄλλων Τρώων φυλακαί τε καὶ εὐναί;
Ἅσσα τε μητιόωσι μετὰ σφίσιν· ἢ μεμάασιν
Αὖθι μένειν παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθι, ἠὲ πόλινδε
Ἂψ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιούς.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Δόλων Εὐμήδεος υἱός,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω,
Ἕκτωρ μὲν μετὰ τοῖσιν ὅσοι βουληφόροι εἰσὶ,
Βουλὰς βουλεύει θείου παρὰ σήματι Ἴλου
Νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου· φυλακὰς δ' ἃς εἴρεαι ἥρως,
Οὔτις κεκριμένη ῥύεται στρατὸν, οὐδὲ φυλάσσει.
Ὅσσαι γὰρ Τρώων πυρὸς ἐσχάραι, οἷσιν ἀνάγκη,
Οἱ δ' ἐγρηγόρθασι, φυλασσέμεναί τε κέλονται
Ἀλλήλοις· ἀτὰρ αὖτε πολύκλητοι ἐπίκουροι
Εὕδουσι· Τρωσὶ γὰρ ἐπιτραπέουσι φυλάσσειν.
Οὐ γάρ σφιν παῖδες σχεδὸν εἵαται, οὐδὲ γυναῖκες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,

Confide, neque omnino tibi mors obversetur animo:
Sed age mihi hoc dic, & vere narra,
Quonam sic naves versus a castris vadis solus
Noctem per tenebrosam, quando dormiunt mortales cæteri?
An aliquod spoliaturus cadaverum mortuorum?
An te Hector præmisit speculatum singula
Naves ad cavas, an te ipsum animus impulit?
Huic respondit deinde Dolon, subtus autem tremebant membra,
Multis me malis præter voluntatem implicuit Hector,
Qui mihi Pelidæ præclari solidos ungulis equos
Daturum annuit, & currus varios ære.
Jussit autem me euntem celerem per noctem nigram,
Ad hostes prope accedere, & explorare
Utrum custodiantur naves veloces ut prius,
An jam manibus nostris domiti,
De fuga consilium agitaretis inter vos, neque velletis
Noctu excubias agere, labore fatigati gravi.
Hunc subridens allocutus est consiliis abundans Ulysses,
Sane magna dona appetebat animus,
Equos Æacidæ bellicosi: hi vero difficiles *sunt*
Viris mortalibus domitu, & equitatu
Alii saltem quam Achilli, quem immortalis peperit mater.
Sed age mihi hoc dic, & vere narra,
Ubi nunc huc profectus reliquisti Hectora pastorem populorum?
Ubi vero ejus arma jacent martia? & ubi ejus equi?
Et quomodo aliorum Troum excubiæque & contubernia?
Quæque consultent inter se: utrum in animo habeant
Illic manere secus naves procul, an ad urbem
Redituri sint, domitis scilicet Achivis.
Hunc rursus allocutus est Dolon Eumedis filius,
Ego vero tibi hæc verissime narrabo,
Hector quidem inter eos qui consiliarii sunt,
Consilia agitat divini ad sepulchrum Ili
Seorsim a strepitu: excubias vero quas quæris heros,
Nullæ certæ tuentur castra, neque custodiunt.
Quotquot enim Trojanorum ignis foci, quibus necesse,
Hi vigilant, excubiasque agere hortantur
Inter se: at contra e multis locis convocati auxiliares
Dormiunt: Trojanis enim permittunt custodias.
Non enim ipsis liberi prope sedent, neque uxores.
Hunc respondens allocutus est consiliis abundans Ulysses,

Πῶς γὰρ νῦν Τρώεσσι μεμιγμένοι ἱπποδάμοισιν
Εὕδουσ', ἦ ἀπάνευθε, δίειπέ μοι, ὄφρα δαείω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Δόλων Εὐμήδεος υἱός,
Τοιγὰρ ἐγὼ καὶ ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω,
Πρὸς μὲν ἁλὸς Κᾶρες καὶ Παίονες ἀγκυλότοξοι,
Καὶ Λέλεγες, καὶ Καύκωνες, δῖοί τε Πελασγοί·
Πρὸς Θύμβρης δ' ἔλαχον Λύκιοι, Μυσοί τ' ἀγέροχοι,
Καὶ Φρύγες ἱππόδαμοι, καὶ Μῄονες ἱπποκορυσταί.
Ἀλλὰ τίη ἐμὲ ταῦτα διεξερέεσθε ἕκαστα;
Εἰ γὰρ δὴ μέματον Τρώων καταδῦναι ὅμιλον,
Θρήϊκες οἵδ' ἀπάνευθε νεήλυδες ἔσχατοι ἄλλων·
Ἐν δέ σφιν Ῥῆσος βασιλεὺς, πάϊς Ἠϊονῆος,
Τοῦ δὴ καλλίστους ἵππους ἴδον, ἠδὲ μεγίστους·
Λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι.
Ἅρμα δέ οἱ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ εὖ ἤσκηται·
Τεύχεα δὲ χρύσεια πελώρια, θαῦμα ἰδέσθαι,
Ἤλυθ' ἔχων· τὰ μὲν οὔ τι καταθνητοῖσιν ἔοικεν
Ἄνδρεσσιν φορέειν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ἀλλ' ἐμὲ νῦν νηυσὶ πελάσσετον ὠκυπόροισιν,
Ἠ' ἐμὲ δήσαντες λίπετ' αὐτόθι νηλέϊ δεσμῷ,
Ὄφρα κεν ἔλθητον, καὶ πειρηθῆτον ἐμεῖο
Ἠὲ κατ' αἶσαν ἔειπον ἐν ὑμῖν, ἠὲ καὶ οὐκί.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
Μὴ δή μοι φύξιν γε Δόλων ἐμβάλλεο θυμῷ,
Ἐσθλά περ ἀγγείλας, ἐπεὶ ἵκεο χεῖρας ἐς ἁμάς·
Εἰ μὲν γάρ κέ σε νῦν ἀπολύσομεν, ἠὲ μεθῶμεν,
Ἦ τε καὶ ὕστερον εἶσθα θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Ἠὲ διοπτεύσων, ἢ ἐναντίβιον πολεμίζων·
Εἰ δέ κ' ἐμῇς ὑπὸ χερσὶ δαμεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃς,
Οὐκ ἔτ' ἔπειτα σὺ πῆμά ποτ' ἔσσεαι Ἀργείοισιν.
Ἦ, καὶ ὁ μέν μιν ἔμελλε γενείου χειρὶ παχείῃ
Ἁψάμενος λίσσεσθαι· ὁ δ' αὐχένα μέσσον ἔλασσε,
Φασγάνῳ ἀΐξας, ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τένοντε·
Φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κτιδέην κυνέην κεφαλῆφιν ἕλοντο,
Καὶ λυκέην, καὶ τόξα παλίντονα, καὶ δόρυ μακρόν·
Καὶ τά γ' Ἀθηναίῃ ληΐτιδι δῖος Ὀδυσσεὺς
Ὑψόσ' ἀνέσχεθε χειρὶ, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα,
Χαῖρε θεὰ τοῖσδεσσι· σὲ γὰρ πρώτην ἐν Ὀλύμπῳ
Πάντων ἀθανάτων ἐπιβωσόμεθ'· ἀλλὰ καὶ αὖτις
Πέμψον ἐπὶ Θρηκῶν ἀνδρῶν ἵππους τε καὶ εὐνάς.

Ὣς

Quonam modo nunc Trojanis permisti equum domitoribus
Dormiunt, an seorsum, expone mihi, ut sciam.
  Huic respondit deinde Dolon Eumedis filius,
Ego vero tibi etiam hæc verissime narrabo,
Ad mare quidem Cares & Pæones curvis arcubus armati,
Et Leleges, & Caucones, nobilesque Pelasgi:
Ad Thymbram vero obtinent Lycii, Mysique superbi,
Et Phryges equites & Mæones bellatores equestres.
Sed cur me hæc percontamini singula?
Si enim jam cupitis Trojanorum penetrare in castra,
Thraces hi seorsum *sunt* novi advenæ extremi omnium:
Et cum ipsis Rhesus rex, filius Eionei,
Hujus certe pulcherrimos equos vidi, atque maximos:
Candidiores nive, cursuque ventis pares.
Currus vero ei auroque & argento scite elaboratus est:
Atque arma aurea ingentia, mirabile visu,
Habet: quæ quidem neutiquam mortalibus convenit
Viris ferre, sed immortalibus diis.
Sed me nunc navibus admovete velocibus,
Aut me ligatum relinquite hic rigido vinculo,
Donec redieritis, & experti fueritis de me
Utrum vera dixerim vobis, an secus.
  Illum torve intuitus allocutus est fortis Diomedes,
Ne jam mihi effugium Dolon meditere animo,
Bona quamvis nuntiasti, quum venisti manus in nostras:
Si enim te nunc pretio liberabimus, aut dimiserimus,
Certe & posthac venies celeres ad naves Achivorum,
Aut speculaturus, aut aperte pugnans:
Si vero meis manibus domitus vitam amiseris,
Non amplius posthac tu damno unquam eris Argivis.
  Dixit, & is quidem eum erat mento manu robusta
Prehenso supplex precaturus: is autem cervicem mediam percussit,
Ense insurgens, & ambos incidit nervos:
Loquentis vero illius caput pulveri mistum est.
Ejus autem viverræ pelle munitam galeam a capite detraxerunt,
Et pellem lupinam, & arcus renitentes, & hastam longam:
Et hæc quidem Minervæ prædatrici nobilis Ulysses
In altum sustulit manu, & precans verbum dixit,
  Gaude dea hisce: te enim primam in Olympo
Omnium immortalium invocabimus: sed & insuper
Deduc *nos* ad Thracum virorum equosque & contubernia.

Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, καὶ ἀπὸ ἕθεν ὑψόσ' ἀείρας,
Θῆκεν ἀνὰ μυρίκην· δέελον δ' ἐπὶ σῆμά τ' ἔθηκε,
Συμμάρψας δόνακας, μυρίκης τ' ἐριθηλέας ὄζους,
Μὴ λάθοι αὖτις ἰόντε θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν.
Τὼ δὲ βάτην προτέρω διά τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα·
Αἶψα δ' ἐπὶ Θρηκῶν ἀνδρῶν τέλος ἷξον ἰόντες·
Οἱ δ' εὗδον καμάτῳ ἀδδηκότες, ἔντεα δέ σφιν
Καλὰ παρ' αὐτοῖσιν χθονὶ κέκλιτο, εὖ κατὰ κόσμον
Τριστοιχεί· παρὰ δέ σφιν ἑκάστῳ δίζυγες ἵπποι.
Ῥῆσος δ' ἐν μέσῳ εὗδε, παρ' αὐτῷ δ' ὠκέες ἵπποι
Ἐξ ἐπιδιφριάδος πυμάτης ἱμᾶσι δέδεντο.
Τὸν δ' Ὀδυσεὺς προπάροιθεν ἰδὼν Διομήδεϊ δεῖξεν,
Οὗτός τοι Διόμηδες ἀνὴρ, οὗτοι δέ τοι ἵπποι
Οὓς νῶϊν πίφαυσκε Δόλων, ὃν ἐπέφνομεν ἡμεῖς.
Ἀλλ' ἄγε δὴ πρόφερε κρατερὸν μένος· οὐδέ τί σε χρὴ
Ἑστάμεναι μέλεον σὺν τεύχεσιν, ἀλλὰ λύ' ἵππους·
Ἠὲ σύ γ' ἄνδρας ἔναιρε, μελήσουσι δέ μοι ἵπποι.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἔμπνευσε μένος γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Κτεῖνε δ' ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικὴς
Ἄορι θεινομένων· ἐρυθαίνετο δ' αἵματι γαῖα.
Ὡς δὲ λέων μήλοισιν ἀσημάντοισιν ἐπελθὼν,
Αἴγεσιν ἢ ὀΐεσσι κακὰ φρονέων ἐνορούσῃ·
Ὣς μὲν Θρήϊκας ἄνδρας ἐπῴχετο Τυδέος υἱὸς,
Ὄφρα δυώδεκ' ἔπεφνεν· ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσεὺς,
Ὅντινα Τυδείδης ἄορι πλήξειε παραστὰς,
Τόνδ' Ὀδυσεὺς μετόπισθε λαβὼν ποδὸς ἐξερύσασκε·
Τὰ φρονέων κατὰ θυμὸν, ὅπως καλλίτριχες ἵπποι
Ῥεῖα διέλθοιεν, μηδὲ τρομεοίατο θυμῷ
Νεκροῖς ἀμβαίνοντες· ἀήθεσσον γὰρ ἔτ' αὐτῶν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆα κιχήσατο Τυδέος υἱὸς,
Τὸν τρισκαιδέκατον μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα,
Ἀσθμαίνοντα· κακὸν γὰρ ὄναρ κεφαλῆφιν ἐπέστη
Τὴν νύκτ' Οἰνείδαο πάϊς διὰ μῆτιν Ἀθήνης.
Τόφρα δ' ἄρ' ὁ τλήμων Ὀδυσεὺς λύε μώνυχας ἵππους·
Σὺν δ' ἤειρεν ἱμᾶσι, καὶ ἐξήλαυνεν ὁμίλου,
Τόξῳ ἐπιπλήσσων, ἐπεὶ οὐ μάστιγα φαεινὴν
Ποικίλου ἐκ δίφροιο νοήσατο χερσὶν ἑλέσθαι·
Ῥοίζησεν δ' ἄρα, πιφαύσκων Διομήδεϊ δίῳ.
Αὐτὰρ ὁ μερμήριζε, μένων ὅ, τι κύντερον ἔρδοι,
Ἢ ὅγε δίφρον ἑλὼν, ὅθι ποικίλα τεύχε' ἔκειτο,
Ῥυμοῦ ἐξερύοι, ἢ ἐκφέροι ὑψόσ' ἀείρας,

Sic dixit: & a se in altum sublata
Posuit super myricam: conspicuumque signum apposuit,
Convellens arundines, myricæque late frondentes ramos,
Ne lateret redeuntes celerem per noctem nigram.
Illi autem progressi sunt ulterius perque arma & atrum cruorem.
Statimque ad Thracum virorum ordines pervenerunt euntes;
Qui dormiebant labore fatigati, armaque illis
Pulchra juxta ipsos humi jacebant, scite & decore
Triplici ordine: & ad eorum singulos bijuges equi.
Rhesusque in medio dormiebat, & propter ipsum veloces equi
A semicirculo ad sellam fixo extremo loris ligati erant.
Hunc Ulysses prior conspicatus Diomedi ostendit,
Is tibi Diomedes vir, ii vero tibi equi,
Quos nobis significavit Dolon, quem occidimus nos.
Quare age jam profer validum robur: neque omnino te oportet
Stare otiose cum armis, sed solve equos:
Aut tu viros occide, & erunt curæ mihi equi.
Sic dixit. illi autem inspiravit robur cæsia oculis Minerva:
Interficiebat autem huc illuc se sedulo convertens: horum v. gem. excitab. fœd.
Ense percussorum: & rubescebat sanguine terra.
Et veluti leo pecudibus incustoditis superveniens,
Capris vel ovibus mala machinans irruit:
Sic quidem Thracas viros invadebat Tydei filius,
Donec duodecim interfecerat. at abundans consiliis Ulysses,
Quemcumque Tydides ense percuteret adstans,
Hunc Ulysses pone prehensum pede extrahebat:
Hæc cogitans animo, ut pulchri jubis equi
Facile transirent, neque tremerent animo
Supra cadavera gradientes: insueti erant enim adhuc eorum.
Sed quando jam regem assecutus est Tydei filius,
Hunc decimum tertium dulci animo privavit,
Suspirantem: malum enim somnium capiti adstitit
Per noctem Oenidæ filius per consilium Minervæ.
Interea autem fortis Ulysses solvebat solidos ungulis equos:
Colligavitque loris, & eduxit ab exercitu,
Arcu percutiens, quia non scuticam splendidam
Varia ex sella cogitarat manibus sumere;
Sibilavit autem, significans Diomedi nobili.
Sed is anxie cogitabat, manens quid audacius patraret,
An ipse currum prehensum, ubi varia arma jacebant,
Temone extraheret, aut exportaret in altum sublatum,

Ἢ ἔτι τῶν πλεόνων Θρηκῶν ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα, τόφρα δ' Ἀθήνη
Ἐγγύθεν ἱσαμένη προσέφη Διομήδεα δῖον,
Νόσου δὴ μνῆσαι μεγαθύμου Τυδέος υἱὲ
Νῆας ἔπι γλαφυράς, μὴ καὶ πεφοβημένος ἔλθῃς,
Μή που τις καὶ Τρῶας ἐγείρησι θεὸς ἄλλος.
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ ξυνέηκε θεᾶς ὄπα φωνησάσης·
Καρπαλίμως δ' ἵππων ἐπεβήσατο· κόψε δ' Ὀδυσσεὺς
Τόξῳ· τοὶ δ' ἐπέτοντο θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Οὐδ' ἀλαοσκοπίην εἶχ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
Ὡς ἴδ' Ἀθηναίην μετὰ Τυδέος υἱὸν ἕπουσαν,
Τῇ κοτέων Τρώων κατεδύσατο πουλὺν ὅμιλον·
Ὦρσεν δὲ Θρηκῶν βουληφόρον Ἱπποκόωντα,
Ῥήσου ἀνεψιὸν ἐσθλόν. ὁ δ' ἐξ ὕπνου ἀνορούσας,
Ὡς ἴδε χῶρον ἔρημον ὅθ' ἔστασαν ὠκέες ἵπποι,
Ἄνδρας τ' ἀσπαίροντας ἐν ἀργαλέῃσι φονῇσιν,
Ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον τ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον.
Τρώων δὲ κλαγγή τε καὶ ἄσπετος ὦρτο κυδοιμὸς
Θυνόντων ἄμυδις· θηεῦντο δὲ μέρμερα ἔργα
Ὅσσ' ἄνδρες ῥέξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον ὅθι σκοπὸν Ἕκτορος ἔκταν,
Ἔνθ' Ὀδυσεὺς μὲν ἔρυξε Διῒ φίλος ὠκέας ἵππους·
Τυδεΐδης δὲ χαμᾶζε θορὼν ἔναρα βροτόεντα
Ἐν χείρεσσ' Ὀδυσῆϊ τίθει· ἐπεβήσατο δ' ἵππων·
Μάστιξεν δ' ἵππους, τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην
Νῆας ἔπι γλαφυράς· τῇ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
Νέστωρ δὲ πρῶτος κτύπον ἄϊε, φώνησέν τε,
Ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω. κέλεται δέ με θυμός;
Ἵππων μ' ὠκυπόδων ἀμφὶ κτύπος οὔατα βάλλει·
Αἲ γὰρ δὴ Ὀδυσεύς τε καὶ ὁ κρατερὸς Διομήδης
Ὧδ' ἄφαρ ἐκ Τρώων ἐλασαίατο μώνυχας ἵππους.
Ἀλλ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα μή τι πάθωσιν
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδοῦ.
Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος ὅτ' ἄρ' ἤλυθον αὐτοί.
Καί ῥ' οἱ μὲν κατέβησαν ἐπὶ χθόνα· τοὶ δὲ, χαρέντες
Δεξιῇ ἠσπάζοντο, ἔπεσσί τε μειλιχίοισι.
Πρῶτος δ' ἐξερέεινε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Εἴπ' ἄγε μ' ὦ πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Ὅππως τούς δ' ἵππους λάβετον, καταδύντες ὅμιλον
Τρώων; ἢ τίς σφωε πόρεν θεὸς ἀντιβολήσας;

Αἰνῶς

An adhuc plurium Thracum vitam eriperet.
Dum ille hæc volvebat mente, interim Minerva
Prope adstans allocuta est Diomedem nobilem,
Reditus jam memento magnanimi Tydei fili
Naves ad cavas, ne & fugatus venias,
Ne forte quis etiam Trojanos excitet deus alius.
Sic dixit. ille vero sensit deæ vocem locutæ:
Et confestim equos ascendit. verberabat autem Ulysses
Arcu: hi vero volabant celeres ad naves Achivorum.
Neque cæcam speculationem habebat argenteum arcum gerens Apollo,
Ut vidit Minervam Tydei filium sequentem,
Huic irascens Trojanorum ingressus est ingentem exercitum:
Excitavitque Thracum consiliarium Hippocoontem,
Rhesi consobrinum fortem. qui somno exiliens,
Ut vidit locum vacuum ubi steterant veloces equi,
Virosque palpitantes in fœdo stragis loco,
Tum vero ejulavitque, charumque voce ciebat sodalem:
Troum vero clangorque & immensus ortus est tumultus
Concursantium simul: spectabant autem admirabundi ardua facinora
Quibus viri patratis redierant cavas ad naves.
Illi vero cum pervenerant ubi speculatorem Hectoris occiderant,
Tunc Ulysses quidem inhibuit Jovi carus veloces equos:
Tydides vero in terram desiliens spolia cruenta
In manibus Ulyssi posuit: ascenditque equos:
Percussit autem equos, qui non inviti volabant
Naves ad cavas: eo enim gratum erat animo.
Nestor autem primus sonitum audiit, dixitque,
O amici Argivorum ductores & principes,
Mentiar, aut verum dicam: jubet autem me animus:
Equorum me pedibus velocium circum sonitus aures ferit:
Utinam jam Ulyssesque & fortissimus Diomedes
Huc protinus a Trojanis agerent solidos ungulis equos.
Sed graviter timeo mente ne quid passi fuerint *humanitus*
Argivorum illi fortissimi a Trojanorum turba.
Nondum totus dictus erat sermo quum advenerunt ipsi.
Et illi quidem descenderunt in terram: hi vero, gavisi
Dextris salutabant, verbisque blandis.
Primus autem interrogabat Gerenius eques Nestor,
Dic age mihi o laudatissime Ulysses, ingens gloria Achivorum,
Quomodo hos equos cepistis: *an* quum penetrassetis in castra
Trojanorum? an aliquis illos præbuit deus obvius?

Per-

Αἰνῶς ἀκτίνεσσιν ἐοικότες ἠελίοιο.
Αἰεὶ μὲν Τρώεσσ' ἐπιμίσγομαι, οὐδέ τί φημι
Μιμνάζειν παρὰ νηυσὶ γέρων περ ἐὼν πολεμιστής.
Ἀλλ' οὔπω τοίους ἵππους ἴδον, οὐδ' ἐνόησα,
Ἀλλά τιν' ὔμμ' οἴω δόμεναι θεὸν ἀντιάσαντα.
Ἀμφοτέρω γὰρ σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεὺς,
Κούρη τ' αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ ἀμείνονας ἠέ περ οἵδε
Ἵππους δωρήσαιτ', ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
Ἵπποι δ' οἵδε γεραιὲ νεήλυδες οὓς ἐρεείνεις,
Θρηΐκιοι. τὸν δέ σφιν ἄνακτ' ἀγαθὸς Διομήδης
Ἔκτανε, πὰρ δ' ἑτάρους δυοκαίδεκα πάντας ἀρίστους.
Τὸν τρισκαιδέκατον σκοπὸν εἵλομεν ἐγγύθι νηῶν,
Τόν ῥα διοπτῆρα στρατοῦ ἔμμεναι ἡμετέροιο
Ἕκτωρ τε προέηκε καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοί.
Ὣς εἰπὼν, τάφροιο διήλασε μώνυχας ἵππους,
Καγχαλόων· ἅμα δ' ἄλλοι ἴσαν χαίροντες Ἀχαιοί.
Οἱ δ' ὅτε Τυδείδεω κλισίην εὔτυκτον ἵκοντο,
Ἵππους μὲν κατέδησαν ἐϋτμήτοισιν ἱμᾶσι
Φάτνῃ ἐφ' ἱππείῃ, ὅθι περ Διομήδεος ἵπποι
Ἕστασαν ὠκύποδες μελιηδέα πυρὸν ἔδοντες.
Νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ ἔναρα βροτόεντα Δόλωνος
Θῆκ' Ὀδυσεὺς, ὄφρ' ἱρὸν ἑτοιμασσαίατ' Ἀθήνῃ.
Αὐτοὶ δ' ἱδρῶ πολλὸν ἀπενίζοντο θαλάσσῃ
Ἐσβάντες, κνήμας τε, ἰδὲ λόφον, ἀμφί τε μηρούς.
Αὐτὰρ ἐπεί σφιν κῦμα θαλάσσης ἱδρῶ πολλὸν
Νίψεν ἀπὸ χρωτὸς, καὶ ἀνέψυχθεν φίλον ἦτορ,
Ἔς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
Τὼ δὲ λοεσσαμένω καὶ ἀλειψαμένω λίπ' ἐλαίῳ,
Δείπνῳ ἐφιζανέτην· ἀπὸ δὲ κρητῆρος Ἀθήνῃ
Πλείου ἀφυσσάμενοι, λεῖβον μελιηδέα οἶνον.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ Λ. ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ἀγαμέμνων, αὐτός τε ὁπλισάμενος, καὶ τοὺς ἄλλους καθοπλίσας Ἕλληνας, ἐξάγει ἐπὶ τὸν πόλεμον. Ἕκτωρ δὲ Διὸς κελεύσαντος, ἀναχωρεῖ τῆς μάχης ἕως Ἀγαμέμνων ἐπὶ τὸν ναύσταθμον διασώζεται. Μετὰ ταῦτα Ὀδυσσεὺς, κυκλωσα-

Perquam radiis similes sunt solis.
Semper quidem Trojanis immisceor, neque omnino ajo
Manere *me* apud naves, senex licet sim bellator:
Verum nondum tales equos vidi, neque animadverti,
Sed aliquem vobis puto dedisse deum obvium factum:
Ambos enim vos diligit nubes cogens Jupiter,
Filiaque ægidem ferentis Jovis cæsia oculis Minerva.
Hunc respondens allocutus est consiliis abundans Ulysses,
O Nestor Neleide, ingens gloria Achivorum,
Facile deus volens quidem etiam meliores quam hi
Equos donaverit, quoniam multo potentiores sunt:
Equi autem hi senex nuper advenerunt, de quibus quæris,
Threicii: at ipsorum regem strenuus Diomedes
Occidit, juxtaque socios duodecim omnes principes:
Decimum tertium speculatorem interfecimus prope naves,
Quem ut explorator exercitus esset nostri
Hector miserat & alii Trojani illustres.
Sic fatus, fossam transcendere fecit solidos ungulis equos,
Gaudio exultans: unaque cæteri ibant gaudentes Achivi.
Illi autem ut Tydidæ tentorium bene structum pervenerunt,
Equos quidem alligarunt scite sectis loris
Præsepe ad equinum, ubi Diomedis equi
Stabant veloces pedibus dulce triticum edentes:
Navis autem in puppi spolia cruenta Dolonis
Posuit Ulysses, dum sacrum parare possent Minervæ:
Ipsi autem sudorem multum abluebant mari
Ingressi cruraque, & cervicem, circumque femora:
Verum postquam ipsis unda maris sudorem multum
Abluerat a corpore, & recreati sunt suo corde,
In solia balneatoria ingressi bene polita lavabant.
Hi autem cum laverant & unxerant se pingui oleo,
Jentaculo assidebant: a cratere vero Minervæ
Pleno haustum, libabant dulce vinum.

ARGUMENTUM LIBRI XI. ILIADIS HOMERI.

Agamemnon cum & ipse arma induisset, cæterosque Græcos armasset, (copias) ad prælium eduxit. Hector vero Jovis jussu a pugna recedit donec Agamemnon ad navale se recepit. Post hæc Ulysses, cum ipsum Trojani circumdedissent, ipsos

μένων αὐτῶν τῶν Τρώων, ἀμύνεται αὐτοὺς, Αἴαντος καὶ Μενελάου βοηθησάντων αὐτῷ. Τιτρώσκονται μέντοι τῶν Ἑλλήνων οἱ ἄριστοι, Ἀγαμέμνων μὲν ὑπὸ Κόωνος, Ὀδυσσεὺς δὲ ὑπὸ Σώκου. ὑπὸ δὲ Ἀλεξάνδρου τοξεύονται Διομήδης καὶ Εὐρύπυλος καὶ Μαχάων· ὃν ἐπανιόντα σὺν Νέστορι θεασάμενος Ἀχιλλεὺς, διαπέμπεται Πάτροκλον μαθησόμενον τίς εἴη ὁ τετρωμένος. ὁ δὲ, ἀφικόμενος καὶ μαθὼν Μαχάονα εἶναι, παρὰ τοῦ Νέστορος προτρέπεται ἢ τὸν Ἀχιλλέα πεῖσαι συμμαχῆσαι τοῖς Ἕλλησιν, ἢ αὐτὸς σὺν λαβὼν τὴν πανταχίαν τοῦ Ἀχιλλέως, ἐξελθεῖν εἰς μάχην· ἐπανερχόμενος δὲ, περιτυχὼν Εὐρυπύλῳ, καμίσας εἰς τὰς ναῦς θεραπεύει.

Λάμβδα δ' ἀριστῆας Δαναῶν βάλον Ἕκτορος ἄνδρες.

Ἠὼς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο
Ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσι·
Ζεὺς δ' Ἔριδα προΐαλλε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
Ἀργαλέην, πολέμοιο τέρας μετὰ χερσὶν ἔχουσαν.
Στῆ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆος μεγακήτεϊ νηῒ μελαίνῃ,
Ἥ ῥ' ἐν μεσσάτῳ ἔσκε γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσε,
Ἠμὲν ἐπ' Αἴαντος κλισίας Τελαμωνιάδαο,
Ἠδ' ἐπ' Ἀχιλλῆος, τοί ῥ' ἔσχατα νῆας ἐΐσας
Εἴρυσαν, ἠνορέῃ πίσυνοι καὶ κάρτεϊ χειρῶν.
Ἔνθα στᾶσ' ἤϋσε θεὰ μέγα τε δεινόν τε,
Ὄρθι', Ἀχαιοῖσιν, μέγα δὲ σθένος ἔμβαλ' ἑκάστῳ
Καρδίῃ, ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ', ἠὲ νέεσθαι
Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀτρείδης δ' ἐβόησεν, ἰδὲ ζώννυσθαι ἄνωγεν
Ἀργείους· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νώροπα χαλκόν.
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
Καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
Δεύτερον αὖ, θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε,
Τόν ποτέ οἱ Κινύρης δῶκε ξεινήϊον εἶναι.
Πεύθετο γὰρ Κύπρονδε μέγα κλέος, οὕνεκ' Ἀχαιοὶ
Ἐς Τροίην νήεσσιν ἀναπλεύσεσθαι ἔμελλον.
Τοὔνεκά οἱ τὸν δῶκε χαριζόμενος βασιλῆϊ.
Τοῦ δ' ἤτοι δέκα οἶμοι ἔσαν μέλανος κυάνοιο,
Δώδεκα δὲ χρυσοῖο, καὶ εἴκοσι κασσιτέροιο·
Κυάνεοι δὲ δράκοντες ὀρωρέχατο ποτὶ δειρὴν
Τρεῖς, ἑκάτερθ' ἴρισσιν ἐοικότες, ἅς τε Κρονίων

Ἐν

pſos repellit, quia Ajax, & Menelaus auxilium ipſi tulerunt. Vulnerantur tamen præſtantiſſimi quique Græcorum, Agamemnon quidem a Coone, Ulyſſes vero a Soco. Porro ab Alexandro ſagitta vulneratur Diomedes & Eurypylus & Machaon: quem cum Neſtore redeuntem conſpicatus Achilles, mittit Patroclum ut cognoſcat quiſnam ſit ille qui vulneratus erat. Hic vero ad eum profectus, cum cognoviſſet Machaonem eſſe, a Neſtore rogatur, ut vel Achillem precibus induceret ad opem Græcis ferendam, vel ipſe ſaltem aſſumptis omnibus Achillis armis, ad prælium exiret. Dum autem rediret, cum incidiſſet in Eurypylum, ad naves ad ſe delatum curat.

AUrora autem e lectis a pulchro Tithono
Surgebat, ut immortalibus lucem ferret atque mortalibus:
Jupiter autem Diſcordiam miſit celeres ad naves Achivorum
Luctuoſam, belli ſignum in manibus geſtantem:
Stetitque in Ulyſſis ingenti navi nigra,
Quæ in medio erat, ut vox exaudiri poſſet in utramque partem,
Et ad Ajacis tentoria Telamonii,
Et ad Achillis, qui ad extremas partes naves æquales
Subduxerant, virtute freti & robore manuum.
Illic ſtans clamavit dea altumque horrendumque,
Intentiſſima voce Achivis, magnum autem robur immiſit cuique
In cor, ut indeſinenter bellarent & pugnarent:
His autem ſtatim bellum dulcius factum eſt, quam redire
In navibus cavis dilectam in patriam terram:
Atrides clamavit, & accingi juſſit
Argivos: ipſe quoque induit ſplendidum æs.
Ocreas quidem primum circa tibias poſuit
Pulchras, argenteis fibulis apte junctas:
Tum poſtea thoracem circa pectora induebat,
Quem olim ei Cinyres dederat hoſpitale munus ut eſſet.
Audiebatur enim ad Cyprum uſque magna fama, quod Achivi
Ad Trojam navibus navigaturi eſſent:
Hujus gratia ei hunc dedit gratificans regi.
Hujus quidem decem virgæ erant nigri cyani,
Duodecim autem auri, & viginti ſtanni:
Cærulei autem dracones ſurgebant ad collum
Tres, ab utraque parte iridibus ſimiles, quas Saturnius

Ἐν νέφεϊ στήριξε τέρας μερόπων ἀνθρώπων.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος· ἐν δέ οἱ ἧλοι
Χρύσειοι πάμφαινον· ἀτὰρ περὶ κουλεὸν ἦεν
Ἀργύρεον, χρυσέοισιν ἀορτήρεσσιν ἀρηρός.
Ἂν δ' ἕλετ' ἀμφιβρότην πολυδαίδαλον ἀσπίδα θοῦριν,
Καλήν, ἣν πέρι μὲν κύκλοι δέκα χάλκεοι ἦσαν,
Ἐν δέ οἱ ὀμφαλοὶ ἦσαν ἐείκοσι κασσιτέροιο
Λευκοί, ἐν δὲ μέσοισιν ἔην μέλανος κυάνοιο.
Τῇ δ' ἐπὶ μὲν Γοργὼ βλοσυρῶπις ἐστεφάνωτο
Δεινὸν δερκομένη, περὶ δὲ Δεῖμός τε Φόβος τε.
Τῆς δ' ἐξ ἀργύρεος τελαμὼν ἦν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
Κυάνεος ἐλέλικτο δράκων, κεφαλαὶ δέ οἱ ἦσαν
Τρεῖς ἀμφιστεφέες, ἑνὸς αὐχένος ἐκπεφυυῖαι.
Κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέην θέτο, τετραφάληρον,
Ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
Εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω, κεκορυθμένα χαλκῷ,
Ὀξέα. τῆλε δὲ χαλκὸς ἀπ' αὐτόφιν οὐρανὸν εἴσω
Λάμπ'. ἐπὶ δ' ἐγδούπησαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη,
Τιμῶσαι βασιλῆα πολυχρύσοιο Μυκήνης.
Ἡνιόχῳ μὲν ἔπειτα ἑῷ ἐπέτελλεν ἕκαστος
Ἵππους εὖ κατὰ κόσμον ἐρυκέμεν αὖθ' ἐπὶ τάφρῳ·
Αὐτοὶ δὲ πρυλέες σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
Ῥώοντ'· ἄσβεστος δὲ βοὴ γένετ' ἠῶθι πρό.
Φθὰν δὲ μεθ' ἱππήων ἐπὶ τάφρῳ κοσμηθέντες.
Ἱππῆες δ' ὀλίγον μετεκίαθον· ἐν δὲ κυδοιμὸν
Ὦρσε κακὸν Κρονίδης, κατὰ δ' ὑψόθεν ἧκεν ἐέρσας
Αἵματι μυδαλέας ἐξ αἰθέρος, οὕνεκ' ἔμελλε
Πολλὰς ἰφθίμους κεφαλὰς Ἄϊδι προϊάψειν.
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο,
Ἕκτορά τ' ἀμφὶ μέγαν καὶ ἀμύμονα Πουλυδάμαντα,
Αἰνείαν θ', ὃς Τρωσὶ θεὸς ὣς τίετο δήμῳ·
Τρεῖς τ' Ἀντηνορίδας, Πόλυβον, καὶ Ἀγήνορα δῖον,
Ἠΐθεόν τ' Ἀκάμαντ' ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν.
Ἕκτωρ δ' ἐν πρώτοισι φέρ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην.
Οἷος δ' ἐκ νεφέων ἀναφαίνεται οὔλιος ἀστὴρ,
Παμφαίνων, τοτὲ δ' αὖτις ἔδυ νέφεα σκιόεντα·
Ὣς Ἕκτωρ ὁτὲ μέν τε μετὰ πρώτοισι φάνεσκεν,
Ἄλλοτε δ' ἐν πυμάτοισι, κελεύων· πᾶς δ' ἄρα χαλκῷ
Λάμφ' ὥστε στεροπὴ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.
Οἱ δ', ὥστ' ἀμητῆρες ἐναντίοι ἀλλήλοισιν
Ὄγμον ἐλαύνωσιν ἀνδρὸς μάκαρος κατ' ἄρουραν,

Πυ-

In nube fixit ostentum articulate loquentibus hominibus.
Circa humeros autem posuit ensem : in eo vero clavi
Aurei collucebant : sed circum vagina erat
Argentea , aureis loris aptata.
Sustulit a. totum hominem muniens multo artif. factum scutum
cum impetu versabil. ,
Pulchrum , quod circum orbes decem ærei erant ,
Inque eo umbones erant viginti ex stanno
Candidi , in mediis autem erat *unus ex* nigro cyano.
In eo Gorgon trux oculis adornata erat
Horrendum aspiciens , & circum Terrorque & Fuga.
Ex eo autem argenteum lorum erat : & supra istud
Cæruleus sinuabatur draco , cui capita erant
Tria in orbem curvata , una cervice enata.
Capiti vero clavis undique ornatam galeam imposuit , quat. conos habentem ,
Setis equinis comantem : horrendum autem crista desuper nutabat.
Sumpsitque validas hastas duas , munitas ære ,
Acutas : longe autem æs ab ipsis cœlum usque
Splendebat. & insuper sonitum ediderunt Minervaque & Juno,
Honorantes regem divitis auri Mycenes.
Aurigæ deinde suo præcipiebat unusquisque
Equos bene in ordine tenere illic ad fossam :
Ipsi vero pedites cum armis armati
Alacres ruebant : immensus vero clamor ortus est auroram ante.
Priores cum equitibus ad fossam instructi sunt.
Equites vero paululum post sequebantur : inter eos autem tumultum
Concitavit perniciosum Saturnius, & ex alto demisit rores
Sanguine madidos ex æthere , quod erat
Multa fortia capita orco præmature missurus.
Troes vero ex altera parte super tumulo campi ,
Hectoremque circa magnum & eximium Polydamantem ,
Æneamque , qui inter Trojanos ceu deus honorabatur a populo :
Tresque Antenoridas, Polybum, & Agenora nobilem ,
Cœlibemque Acamanta similem immortalibus.
Hector vero inter primos ferebat clypeum undique æqualem ,
Et qualis ex nubibus apparet exitialis stella ,
Collucens , interdum vero subit nubes opacas :
Sic Hector modo quidem inter primos apparebat ,
Quandoque vero inter extremos , imperans : totus vero ære
Splendebat veluti fulgur patris Jovis Ægiochi.
Hi vero , perinde ac messores hinc illinc
Segetes metendo transeunt viri locupletis per arvum ,

Triti-

Πυρῶν ἢ κριθῶν, τὰ δὲ δράγματα ταρφέα πίπτει·
Ὣς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες
Δήουν· οὐδ' ἕτεροι μνώοντ' ὀλοοῖο φόβοιο·
Ἴσας δ' ὑσμίνη κεφαλὰς ἔχεν· οἱ δὲ, λύκοι ὣς
Θῦνον. Ἔρις δ' ἄρ' ἔχαιρε πολύστονος εἰσορόωσα.
Οἴη γάρ ῥα θεῶν παρετύγχανε μαρναμένοισιν·
Οἱ δ' ἄλλοι οὔ σφιν πάρεσαν θεοὶ, ἀλλὰ ἕκηλοι
Οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι καθείατο, ἧχι ἑκάστῳ
Δώματα καλὰ τέτυκτο, κατὰ πτύχας Οὐλύμποιο.
Πάντες δ' ᾐτιόωντο κελαινεφέα Κρονίωνα
Οὕνεκ' ἄρα Τρώεσσιν ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι·
Τῶν μὲν ἄρ' οὐκ ἀλέγιζε πατήρ· ὁ δὲ, νόσφι λιασθεὶς,
Τῶν ἄλλων ἀπάνευθε καθέζετο κύδεϊ γαίων,
Εἰσορόων Τρώων τε πόλιν καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Χαλκοῦ τε στεροπὴν, ὀλλύντας τ' ὀλλυμένους τε.
Ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πῖπτε δὲ λαός.
Ἦμος δὲ δρυτόμος περ ἀνὴρ ὡπλίσσατο δόρπον
Οὔρεος ἐν βήσσῃσιν, ἐπεί τ' ἐκορέσσατο χεῖρας
Τάμνων δένδρεα μακρὰ, ἄδος τέ μιν ἵκετο θυμὸν,
Σίτου τε γλυκεροῖο περὶ φρένας ἵμερος αἱρεῖ·
Τῆμος σφῇ ἀρετῇ Δαναοὶ ῥήξαντο φάλαγγας,
Κεκλόμενοι ἑτάροισι κατὰ στίχας. ἐν δ' Ἀγαμέμνων
Πρῶτος ὄρουσ'· ἕλε δ' ἄνδρα Βιήνορα ποιμένα λαῶν,
Αὐτὸν, ἔπειτα δ' ἑταῖρον Ὀϊλῆα πλήξιππον.
Ἦ τοι ὅγ' ἐξ ἵππων κατεπάλμενος ἀντίος ἔστη·
Τὸν δ' ἰθὺς μεμαῶτα μετώπιον ὀξέϊ δουρὶ
Νύξ', οὐδὲ στεφάνη δόρυ οἱ σχέθε χαλκοβάρεια,
Ἀλλὰ διὰ αὐτῆς ἦλθε καὶ ὀστέου, ἐγκέφαλος δὲ
Ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα.
Καὶ τοὺς μὲν λίπεν αὖθι ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Στήθεσι παμφαίνοντας, ἐπεὶ περίδυσε χιτῶνας·
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' Ἶσόν τε καὶ Ἄντιφον ἐξεναρίξων,
Υἷε δύω Πριάμοιο, νόθον καὶ γνήσιον, ἄμφω
Εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας· ὁ μὲν νόθος ἡνιόχευεν,
Ἄντιφος αὖ παρέβασκε περικλυτὸς, ὥ ποτ' Ἀχιλλεὺς
Ἴδης ἐν κνημοῖσι δίδη μόσχοισι λύγοισι,
Ποιμαίνοντ' ἐπ' ὄεσσι λαβὼν, καὶ ἔλυσεν ἀποίνων.
Δὴ τότε γ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
Τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο κατὰ στῆθος βάλε δουρί.
Ἄντιφον αὖ παρὰ οὖς ἔλασε ξίφει, ἐκ δ' ἔβαλ' ἵππων.

Σπερ-

Tritici vel hordei, manipuli vero crebri cadunt:
Sic Trojani & Achivi in se invicem insilientes
Cædebant: neutri vero recordabantur perniciosæ fugæ:
Æqualia autem in pugna capita ferebant: illi, lupi veluti
Ruebant. Discordia autem gaudebat luctuosa aspiciens.
Sola enim deorum aderat pugnantibus:
At alii non ipsis aderant dii, sed quieti
Suis in ædibus sedebant, ubi singulis
Domus pulchræ ædificatæ erant, per juga olympi.
Omnes autem accusabant atras nubes cogentem Saturnium,
Eo quod Trojanis volebat gloriam præbere:
Eorum autem nullam habebat rationem pater: sed secedens
Ab aliis seorsum sedebat gloria exultans,
Inspiciens Trojanorumque urbem & naves Achivorum,
Ærisque fulgorem, interimentesque intereuntesque.
Quamdiu quidem tempus matutinum erat & crescebat sacra dies,
Tamdiu valde utrosque tela attingebant, cadebatque populus:
Cum vero lignator apparat prandium
Montis in saltibus, postquam satiavit manus
Cædendo arbores altas, satietasque ejus cepit animum,
Cibique dulcis circum præcordia desiderium occupat:
Tunc sua virtute Danai perfregerunt phalangas,
Adhortatione facta sociis per ordines. Agamemnon vero
Primus exiliit: interfecitque virum Bianorem pastorem populorum,
Ipsum, deinde & socium Oileum agitatorem equorum.
Ille quidem ab equis in eum desiliens adversus stetit:
Eum vero recta irruentem in fronte acuta hasta
Percussit, neque galea hastam ei morata est ære gravis,
Sed per ipsam penetravit & os, cerebrum autem
Intus totum fœdatum est: domuit vero ipsum ruentem.
Et hos quidem reliquit illic rex virorum Agamemnon
Pectora nudatos, siquidem exutas abstulit tunicas:
Ipse vero ivit Isumque & Antiphum interfecturus,
Filios duos Priami, nothum & legitimum, ambos
In uno curru existentes: nothus quidem aurigabatur,
Antiphus autem pugnabat inclytus, quos olim Achilles
Idæ in jugis ligavit teneris viminibus,
Pascentes apud oves nactus, & liberavit pretio.
Tum vero Atrides late imperans Agamemnon
Alterum quidem supra mammam ad pectus percussit hasta.
Antiphum autem ad aurem feriit ense, dejecitque ab equis.

Σπερχόμενος δ' ἀπὸ τοῖιν ἐσύλα τεύχεα καλὰ
Γινώσκων· καὶ γάρ σφε πάρος παρὰ νηυσὶ θοῇσιν
Εἶδεν, ὅτ' ἐξ Ἴδης ἄγαγεν πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Ὡς δὲ λέων ἐλάφοιο ταχείης νήπια τέκνα
Ῥηϊδίως ξυνέαξε, λαβὼν κρατεροῖσιν ὀδοῦσιν,
Ἐλθὼν εἰς εὐνήν, ἁπαλόν τε σφ' ἦτορ ἀπηύρα·
Ἡ δ' εἴπερ τε τύχῃσι μάλα σχεδόν, οὐ δύναταί σφιν
Χραισμεῖν· αὐτὴν γάρ μιν ὑπὸ τρόμος αἰνὸς ἱκάνει·
Καρπαλίμως δ' ἤϊξε διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην
Σπεύδουσ', ἱδρώουσα κραταιοῦ θηρὸς ὑφ' ὁρμῆς·
Ὣς ἄρα τοῖς οὔτις δύνατο χραισμῆσαι ὄλεθρον
Τρώων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὑπ' Ἀργείοισι φέβοντο.
Αὐτὰρ ὁ Πείσανδρόν τε καὶ Ἱππόλοχον μενεχάρμην,
Υἱέας Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος, ὅς ῥα μάλιστα
Χρυσὸν Ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος ἀγλαὰ δῶρα,
Οὐκ εἴασχ' Ἑλένην δόμεναι ξανθῷ Μενελάῳ,
Τοῦ περ δὴ δύο παῖδε λάβε κρείων Ἀγαμέμνων
Εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας, ὁμοῦ δ' ἔχον ὠκέας ἵππους·
Ἐκ γάρ σφεας χειρῶν φύγον ἡνία σιγαλόεντα.
Τὼ δὲ κυκηθήτην· ὁ δ' ἐναντίον ὦρτο λέων ὣς
Ἀτρεΐδης· τὼ δ' αὖτ' ἐκ δίφρου γουναζέσθην,
Ζώγρει Ἀτρέος υἱέ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα·
Πολλὰ δ' ἐν Ἀντιμάχοιο δόμοις κειμήλια κεῖται,
Χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος·
Τῶν κέν τοι χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα
Εἰ νῶϊ ζωοὺς πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς τώγε κλαίοντε προσαυδήτην βασιλῆα
Μειλιχίοις ἐπέεσσιν· ἀμείλικτον δ' ὄπ' ἄκουσαν,
Εἰ μὲν δὴ Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος υἱέες ἐστόν,
Ὅς ποτ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ Μενέλαον ἄνωγεν
Ἀγγελίην ἐλθόντα σὺν ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
Αὖθι κατακτεῖναι, μηδ' ἐξέμεν ἂψ ἐς Ἀχαιούς·
Νῦν μὲν δὴ τοῦ πατρὸς ἀεικέα τίσετε λώβην.
Ἦ, καὶ Πείσανδρον μὲν ἀφ' ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
Δουρὶ βαλὼν πρὸς στῆθος· ὁ δ' ὕπτιος οὔδει ἐρείσθη.
Ἱππόλοχος δ' ἀπόρουσε, τὸν αὖ χαμαὶ ἐξενάριξε,
Χεῖρας ἀπὸ ξίφεϊ τμήξας, ἀπό τ' αὐχένα κόψας.
Ὄλμον δ' ὥς, ἔσσευε κυλίνδεσθαι δι' ὁμίλου.
Τοὺς μὲν ἔασ'· ὁ δ' ὅθι πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες,
Τῇ ῥ' ἐνόρουσ', ἅμα δ' ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί.
Πεζοὶ μὲν πεζοὺς ὄλεκον φεύγοντας ἀνάγκῃ,

Ιπ-

Tum festinans ab iis detrahebat arma pulchra
Agnoscens : etenim ipsos antea apud naves celeres
Viderat, quando ex Ida duxerat pedibus velox Achilles.
Et sicut leo cervæ velocis parvulam sobolem
Facile confringit, correptam validis dentibus,
Veniens ad lustrum, teneramque ipsis animam aufert :
Illa vero quamvis adsit valde prope, non potest ipsis
Opitulari : illam enim ipsam tremor vehemens subit :
Confestim autem ruit per querceta densa & sylvam
Festinans, sudans violentæ feræ propter impetum :
Sic illis nemo potuit arcere perniciem
Trojanorum, sed & ipsi ab Argivis fugiebant.
Sed ille Pisandrumque & Hippolochum prælio infractum,
Filios Antimachi bellicosi, qui potissimum
Auro ab Alexandro accepto splendidis donis,
Non sinebat *Trojanos* Helenam reddere flavo Menelao,
Hujus tunc duos filios cepit rex Agamemnon
In uno curru existentes, eodem autem loco habebant veloces equos :
Ex eorum enim manibus fugerant habenæ miro artificio factæ.
Ii autem turbati sunt : ille vero contra ruit ceu leo
Atrides : ii vero a curru supplices orabant,
Vivos cape Atrei fili, tuque digna accipe pretia liberationis :
Multæ vero in Antimachi ædibus opes reconditæ jacent,
Æsque, aurumque, varioque artificio elaboratum ferrum :
Ex his tibi donaverit pater infinita dona,
Si nos vivos audierit apud naves Achivorum.
Sic hi flentes allocuti sunt regem
Blandis verbis : non blandam vero vocem audiverunt,
Si ergo Antimachi bellicosi filii estis,
Qui quondam in Trojanorum concione Menelaum jubebat
Legatum profectum cum divino Ulysse
Illic interficere, neque dimittere rursum ad Achivos :
Nunc patris certe luetis indignam injuriam.
Dixit, & Pisandrum quidem ab equis dejecit in humum,
Hasta percussum ad pectus : ille vero supinus solo allisus est.
Hippolochus autem desiliit, eum vero humi interfecit,
Manibus gladio abscissis, & cervice amputata.
Mortarium tanquam, projecit volvendum per turbam.
Hos quidem reliquit : ubi vero plurimæ turbabantur phalanges
Illuc irruebat, simulque alii bene ocreati Achivi.
Pedites quidem pedites interficiebant fugientes necessitate,

Ἱππεῖς δ' ἱππῆας· ὑπὸ δέ σφισιν ὦρτο κονίη
Ἐκ πεδίου, τὴν ὦρσαν ἐρίγδουποι πόδες ἵππων
Χαλκῷ δηϊόωντες. αὐτὰρ κρείων Ἀγαμέμνων
Αἰὲν ἀποκτείνων ἕπετ' Ἀργείοισι κελεύων.
Ὡς δ' ὅτε πῦρ ἀΐδηλον ἐν ἀξύλῳ ἐμπέσῃ ὕλῃ,
Πάντη τ' εἰλυφόων ἄνεμος φέρει, οἱ δέ τε θάμνοι
Πρόρριζοι πίπτουσιν ἐπειγόμενοι πυρὸς ὁρμῇ·
Ὡς ἄρ ὑπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι πίπτε κάρηνα
Τρώων φευγόντων, πολλοὶ δ' ἐριαύχενες ἵπποι
Κείν' ὄχεα κροτάλιζον ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας,
Ἡνιόχους ποθέοντες ἀμύμονας· οἱ δ' ἐπὶ γαίῃ
Κείατο, γύπεσσιν πολὺ φίλτεροι ἢ ἀλόχοισιν.
Ἕκτορα δ' ἐκ βελέων ὕπαγε Ζεὺς, ἔκ τε κονίης,
Ἔκ τ' ἀνδροκτασίης, ἔκ θ' αἵματος, ἔκ τε κυδοιμοῦ·
Ἀτρείδης δ' ἕπετο σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων·
Οἱ δὲ παρ' Ἴλου σῆμα παλαιοῦ Δαρδανίδαο,
Μέσσον καππεδίον παρ' ἐρινεὸν ἐσσεύοντο,
Ἱέμενοι πόλεος· ὁ δὲ κεκληγὼς ἕπετ' αἰεὶ
Ἀτρείδης, λύθρῳ δ' ἐπαλάσσετο χεῖρας ἀάπτους.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκοντο,
Ἔνθ' ἄρα δὴ ἵσταντο, καὶ ἀλλήλους ἀνέμιμνον.
Οἱ δ' ἔτι καμμέσσον πεδίον φοβέοντο, βόες ὥς,
Ἅς τε λέων ἐφόβησε μολὼν ἐν νυκτὸς ἀμολγῷ
Πάσας· τῇ δέ τ' ἰῇ ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος·
Τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε λαβὼν κρατεροῖσιν ὀδοῦσι
Πρῶτον· ἔπειτα δέ θ' αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσσει.
Ὡς τοὺς Ἀτρείδης ἔφεπε κρείων Ἀγαμέμνων,
Αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον· οἱ δ' ἐφέβοντο.
Πολλοὶ δὲ πρηνεῖς τε καὶ ὕπτιοι ἔκπεσον ἵππων
Ἀτρείδεω ὑπὸ χερσί· περὶ πρὸ γὰρ ἔγχεϊ θῦεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλεν ὑπὸ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος
Ἵξεσθαι, τότε δή ῥα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ἴδης ἐν κορυφῇσι καθέζετο πιδηέσσης,
Οὐρανόθεν καταβάς· ἔχε δὲ στεροπὴν μετὰ χερσίν.
Ἶριν δ' ὄτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελέουσαν,
Βάσκ' ἴθι Ἶρι ταχεῖα, τὸν Ἕκτορι μῦθον ἔνισπε·
Ὄφρ' ἂν μέν κεν ὁρᾷ Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
Θύνοντ' ἐν προμάχοισιν, ἐναίροντα στίχας ἀνδρῶν,
Τόφρ' ἀναχωρείτω, τὸν δ' ἄλλον λαὸν ἀνώχθω
Μάρνασθαι δηΐοισι κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ἢ δουρὶ τυπεὶς, ἢ βλήμενος ἰῷ,

Equites vero equites : ab ipsis autem excitatus est pulvis
E campo , quem excitarunt grave strepentes pedes equorum
Ære *terram* verberantes. sed rex Agamemnon
Semper interficiens insequebatur Argivos adhortans.
Ut vero cum ignis edax in incæduam inciderit sylvam ,
Et quoquoversus contorquens ventus differt , rami autem
Cum stirpibus cadunt impulsi ignis impetu.
Sic sub Atride Agamemnone cadebant capita
Trojanorum fugientium , multique arduis cervicibus equi
Vacuos currus cum strepitu rapiebant per aciei ordines ,
Aurigas desiderantes eximios : illi vero in terra
Jacebant , vulturibus longe gratiores quam uxoribus.
Hectorem vero extra tela subduxit Jupiter, extraque pulverem,
Extraque cædem , extraque sanguinem , extraque tumultum :
Atrides autem insequebatur vehementer Danaos adhortans :
Illi vero ad Ili sepulchrum veteris Dardanidæ ,
Medium per campum ad caprificum ruebant ,
Cupidi urbis : ille vero clamans sequebatur usque
Atrides , & cruore pulverulento fœdabatur manus invictas.
Sed cum jam ad Scæasque portas & fagum venerunt ,
Ibi vero constiterunt , & alii alios expectabant.
Hi autem adhuc per medium campum fugabantur, boves tanquam ,
Quas leo territas fugavit aggressus nocte intempesta
Omnes : uni autem apparet grave exitium :
Hujus autem cervicem frangit correptam validis dentibus
Primum : deinde & sanguinem & viscera omnia haurit :
Sic hos Atrides insequebatur rex Agamemnon ,
Semper occidens postremum : illi autem fugiebant.
Multi vero pronique & supini excidebant curribus
Atridæ sub manibus : supra modum enim ante alios hasta furebat.
Sed cum jam forte esset ad urbem altumque murum
Perventurus , tum vero pater hominumque deumque
Idæ in cacuminibus resedit abundantis scatebris ,
Cœlo delapsus : tenebat autem fulgur in manibus.
Irimque excitavit aureas alas habentem nunciaturam ,
Vade age Iri velox , hoc Hectori verbum dic :
Quamdiu quidem videat Agamemnonem pastorem populorum
Furibunde ruentem inter primos pugnatores, perdentem ordines virorum,
Tamdiu pedem referat, cæteras autem copias hortetur
Pugnare cum hostibus per asperum prælium.
Sed postquam vel hasta percussus , vel ictus sagitta ,

Εἰς ἵππους ἅλεται, τότε οἱ κράτος ἐγγυαλίξω,
Κτείνειν εἰσόκε νῆας ἐϋσσέλμους ἀφίκηται,
Δύη τ' ἠέλιος, καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθη.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων ἐς Ἴλιον ἱρήν·
Εὗρ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος Ἕκτορα δῖον,
Ἑσταότ' ἔν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν·
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις,
Ἕκτορ υἱὲ Πριάμοιο Διῒ μῆτιν ἀτάλαντε,
Ζεύς με πατὴρ προέηκε τεῒν τάδε μυθήσασθαι·
Ὄφρ' ἂν μέν κεν ὁρᾷς Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
Θύνοντ' ἐν προμάχοισιν, ἐναίροντα στίχας ἀνδρῶν,
Τόφρ' ὑπόεικε μάχης, τὸν δ' ἄλλον λαὸν ἄνωχθι
Μάρνασθαι δηΐοισι κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην·
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ἢ δουρὶ τυπεὶς, ἢ βλήμενος ἰῷ,
Εἰς ἵππους ἅλεται, τότε τοι κράτος ἐγγυαλίξει
Κτείνειν εἰσόκε νῆας ἐϋσσέλμους ἀφίκηαι,
Δύη τ' ἠέλιος, καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθη.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις·
Ἕκτωρ δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε,
Πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντη
Ὀτρύνων μαχέσασθαι· ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν.
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν·
Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας·
Ἀρτύνθη δὲ μάχη· σταν δ' ἀντίοι. ἐν δ' Ἀγαμέμνων
Πρῶτος ὄρουσ'· ἔθελεν δὲ πολὺ προμάχεσθαι ἁπάντων.
Ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
Ὅστις δὴ πρῶτος Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἦλθεν,
Ἢ' αὐτῶν Τρώων, ἠὲ κλειτῶν ἐπικούρων.
Ἰφιδάμας Ἀντηνορίδης ἠΰς τε μέγας τε,
Ὃς τράφη ἐν Θρᾴκη ἐριβώλακι μητέρι μήλων·
Κισσῆς τόν γ' ἔθρεψε δόμοις ἔνι τυτθὸν ἐόντα
Μητροπάτωρ, ὃς τίκτε Θεανὼ καλλιπάρηον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἥβης ἐρικυδέος ἵκετο μέτρον,
Αὐτοῦ μιν κατέρυκε· δίδου δ' ὅγε θυγατέρα ἥν·
Γήμας δ', ἐκ θαλάμοιο μετὰ κλέος ἵκετ' Ἀχαιῶν
Σὺν δυοκαίδεκα νηυσὶ κορωνίσιν, αἵ οἱ ἕποντο.
Τὰς μὲν ἔπειτ' ἐν Περκώτη λίπε νῆας ἐΐσας·
Αὐτὰρ ὁ πεζὸς ἐὼν, εἰς Ἴλιον εἰληλούθει.
Ὅς ῥα τότ' Ἀτρείδεω Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἦλθεν.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,

Ἀτρεί-

In currum saliet, tunc ei victoriam dabo,
Ut cædat donec ad naves bonis transtris instructas pervenerit,
Occideritque sol, & tenebræ sacræ supervenerint.
Sic dixit. nec non obsecuta est pedibus ventosa velox Iris:
Descenditque de Idæis montibus Ilium versus sacram:
Invenit filium Priami bellicosi Hectorem nobilem,
Stantem inque equis & curribus bene compactis:
Prope vero adstans allocuta est pedibus velox Iris,
Hector fili Priami Jovi consilio par,
Jupiter me pater misit tibi ut hæc loquerer:
Quamdiu quidem videas Agamemnona pastorem populorum
Furibunde ruentem inter primos pugnatores, perdentem ordi-
nes virorum,
Tamdiu cede pugna, cæteras autem copias hortare
Pugnare cum hostibus per asperum prælium:
Sed ubi vel hasta percussus, vel ictus sagitta,
In currum saliet, tunc tibi victoriam dabit
Ut cædas donec ad naves bonis transtris instructas perveneris,
Occideritque sol, & tenebræ sacræ supervenerint.
Illa quidem sic locuta abiit pedibus velox Iris:
Hector autem de curribus cum armis desiliit in terram,
Vibransque acutas hastas per exercitum ibat quoquoversum
Concitans ad pugnandum: suscitavit autem prælium grave.
Illi vero conversi sunt *a fuga* & adversi steterunt Achivis:
Argivi autem ex altera parte corroborarunt phalangas:
Et instauratum est prælium, steteruntque adversi. eorum a. A-
gamemnon
Primus irruit: placuit enim longe pugnare ante omneis.
Dicite nunc mihi Musæ cœlestes domos colentes,
Quisnam tum primus Agamemnoni obvius venit,
Seu ipsorum Trojanorum, seu inclytorum auxiliarium.
Iphidamas Antenorides fortisque magnusque,
Qui fuit educatus in Thracia glebosa matre ovium:
Cisses hunc educavit domi parvulum
Avus maternus, qui genuit Theano genis pulchram.
Sed postquam pubertatis gloriosæ pervenit ad mensuram,
Illic eum detinuit: deditque ipse filiam suam: (chivorum
Ut duxerat autem, ex ipso statim thalamo famam secutus est A-
Cum duodecim navibus nigris, quæ sequebantur eum.
Has quidem deinde in Percope reliquit naves æquales:
At ipse pedestri itinere profectus, ad Ilium venerat.
Is tunc Atridæ Agamemnoni obvius venit.
Hi autem quando jam prope erant alter in alterum vadentes,

Ἀτρείδης μὲν ἅμαρτε, παραὶ δέ οἱ ἐτράπετ' ἔγχος·
Ἰφιδάμας δὲ κατὰ ζώνην, θώρηκος ἔνερθε
Νύξ'· ἐπὶ δ' αὐτὸς ἔρεισε βαρείῃ χειρὶ πιθήσας·
Οὐδ' ἔτορε ζωστῆρα πανάιολον, ἀλλὰ πολὺ πρὶν
Ἀργύρῳ ἀντομένη μόλιβος ὣς ἐτράπετ' αἰχμή.
Καὶ τόγε χειρὶ λαβὼν εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
Ἕλκ' ἐπὶ οἷ, μεμαὼς, ὥστε λίς· ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
Σπάσατο· τὸν δ' ἄορι πλῆξ' αὐχένα, λῦσε δὲ γυῖα.
Ὣς ὁ μὲν αὖθι πεσὼν κοιμήσατο χάλκεον ὕπνον,
Οἰκτρὸς, ἄπο μνηστῆς ἀλόχου, ἀστοῖσιν ἀρήγων,
Κουριδίης, ἧς οὔτι χάριν ἴδε, πολλὰ δ' ἔδωκε·
Πρῶθ' ἑκατὸν βοῦς δῶκεν, ἔπειτα δὲ χίλι' ὑπέστη
Αἶγας ὁμοῦ καὶ ὄϊς, τά οἱ ἄσπετα ποιμαίνοντο.
Δὴ τότε γ' Ἀτρείδης Ἀγαμέμνων ἐξενάριξε·
Βῆ δὲ φέρων ἀν' ὅμιλον Ἀχαιῶν τεύχεα καλά.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε Κόων ἀριδείκετος ἀνδρῶν,
Πρεσβυγενὴς Ἀντηνορίδης, κρατερόν ῥά ἑ πένθος
Ὀφθαλμοὺς ἐκάλυψε κασιγνήτοιο πεσόντος·
Στῆ δ' εὐρὰξ σὺν δουρὶ λαθὼν Ἀγαμέμνονα δῖον·
Νύξε δέ μιν κατὰ χεῖρα μέσην, ἀγκῶνος ἔνερθεν,
Ἀντικρὺ δὲ διέσχε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκή.
Ῥίγησέν τ' ἄρ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀπέληγε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο·
Ἀλλ' ἐπόρουσε Κόωνι, ἔχων ἀνεμοτρεφὲς ἔγχος.
Ἤτοι ὁ Ἰφιδάμαντα κασίγνητον καὶ ὄπατρον
Ἕλκε ποδὸς μεμαὼς, καὶ ἀΰτει πάντας ἀρίστους.
Τὸν δ' ἕλκοντ' ἀν' ὅμιλον ὑπ' ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης
Οὔτησε ξυστῷ χαλκήρεϊ, λῦσε δὲ γυῖα.
Τοῖο δ' ἐπ' Ἰφιδάμαντι κάρη ἀπέκοψε παραστάς.
Ἔνθ' Ἀντήνορος υἷες ὑπ' Ἀτρείδῃ βασιλῆϊ
Πότμον ἀναπλήσαντες, ἔδυν δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Αὐτὰρ ὁ τῶν ἄλλων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν,
Ἔγχεΐ τ', ἄορί τε, μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν,
Ὄφρα οἱ αἷμ' ἔτι θερμὸν ἀνήνοθεν ἐξ ὠτειλῆς·
Αὐτὰρ ἐπεὶ τὸ μὲν ἕλκος ἐτέρσετο, παύσατο δ' αἷμα,
Ὀξεῖαι ὀδύναι δῦνον μένος Ἀτρείδαο.
Ὡς δ' ὅταν ὠδίνουσαν ἔχῃ βέλος ὀξὺ γυναῖκα,
Δριμὺ, τό, τε προϊεῖσι μογοστόκοι Εἰλείθυιαι
Ἥρης θυγατέρες πικρὰς ὠδῖνας ἔχουσαι·
Ὣς ὀξεῖ' ὀδύναι δῦνον μένος Ἀτρείδαο.
Ἐς δίφρον δ' ἀνόρουσε, καὶ ἡνιόχῳ ἐπέτελλε

Atrides quidem aberravit, ejusque aversa est hasta.
Iphidamas autem ad zonam, thoracem subter
Percussit : & ipse valide connixus imprimebat robusta manu fretus :
Neque perforavit balteum omni artificio varium, sed longe ante
Argento occurrens plumbum tanquam retusa est cuspis.
Et hanc manu prehensam late dominans Agamemnon
Trahebat ad se, præsenti animo, veluti leo : & ex manu
Evulsit : ejusque ense percussit cervicem, solvitque membra.
Sic is quidem illic lapsus dormivit æreum somnum,
Miserandus, procul a legitima uxore, civibus auxilians,
Quam virginem duxerat, cujus nondum venust. percep. mult. a. dederat :
Primum centum boves dedit, deinde & mille promisit
Capras simul & oves, quæ ei multæ admodum pascebantur.
Tum vero Atrides Agamemnon interfectum spoliavit :
Abiit autem ferens per turbam Achivorum arma pulchra.
Eum ut vidit Coon clarissimus hominum,
Major natu Antenorides, vehemens ejus dolor
Oculos cooperuit ob fratrem prostratum :
Stetit autem a latere cum hasta latens Agamemnona nobilem :
Percussitque ipsius brachium medium, cubitum infra,
In contrariam vero partem perrupit splendidæ hastæ cuspis.
Tum vero cohorruit rex virorum Agamemnon.
Verum ne sic quidem cessavit a pugna atque prælio :
Sed irruit in Coonem, tenens ventis auctam & firmatam hastam.
Ille quidem Iphidamanta fratrem & eodem patre natum
Trahebat pede festinans, & inclamabat quosque fortissimos.
Illum trahentem per turbam sub clypeo umbone munito
Vulneravit hastili ærato, solvitque membra.
Ejus autem super Iphidamante caput abscidit astans,
Illic Antenoris filii sub Atrida rege
Fato expleto, descenderunt in domum orci.
Sed hic aliorum obibat ordines virorum,
Hastaque, enseque, magnisque saxis,
Quamdiu ei sanguis adhuc calidus exiliebat vulnere :
Sed postquam vulnus quidem siccatum est, cessavitque sanguis,
Acuti dolores subierunt Atridam.
Ut vero cum parturientem tenet telum *doloris* acutum mulierem,
Acerbum, quod immittunt partuum præsides Ilithyæ
Junonis filiæ amarorum dolorum arbitræ :
Sic acuti dolores subierunt Atridam.
In currum autem exiliit, & aurigæ præcepit

Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν· ἤχθετο γὰρ κῆρ.
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς,
  Ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὑμεῖς μὲν νῦν νηυσὶν ἀμύνετε ποντοπόροισι
Φύλοπιν ἀργαλέην, ἐπεὶ οὐκ ἐμὲ μητίετα Ζεὺς
Εἴασε Τρώεσσι πανημέριον πολεμίζειν.
  Ὣς ἔφαθ'· ἡνίοχος δ' ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους
Νῆας ἔπι γλαφυράς· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην·
Ἄφρεον δὲ στήθεα· ῥαίνοντο δὲ νέρθε κονίῃ,
Τειρόμενον βασιλῆα μάχης ἀπάνευθε φέροντε.
Ἕκτωρ δ' ὡς ἐνόησ' Ἀγαμέμνονα νόσφι κιόντα,
Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας,
  Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί,
Ἀνέρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς·
Οἴχετ' ἀνὴρ ὤριστος, ἐμοὶ δὲ μέγ' εὖχος ἔδωκε
Ζεὺς Κρονίδης. ἀλλ' ἰθὺς ἐλαύνετε μώνυχας ἵππους
Ἰφθίμων Δαναῶν, ἵν' ὑπέρτερον εὖχος ἄρησθε.
  Ὣς εἰπὼν, ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Ὡς δ' ὅτε πού τις θηρητὴρ κύνας ἀργιόδοντας
Σεύῃ ἐπ' ἀγροτέρῳ συῒ καπρίῳ, ἠὲ λέοντι·
Ὣς ἐπ' Ἀχαιοῖσιν σεῦε Τρῶας μεγαθύμους
Ἕκτωρ Πριαμίδης, βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ.
Αὐτὸς δ' ἐν πρώτοισι μέγα φρονέων ἐβεβήκει·
Ἐν δ' ἔπεσ' ὑσμίνῃ, ὑπεραέϊ ἶσος ἀέλλῃ,
Ἥ τε καθαλλομένη ἰοειδέα πόντον ὀρίνει.
Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξεν
Ἕκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν;
Ἀσαῖον μὲν πρῶτα, καὶ Αὐτόνοον, καὶ Ὀπίτην,
Καὶ Δόλοπα Κλυτίδην, καὶ Ὀφέλτιον, ἠδ' Ἀγέλαον,
Αἴσυμνόν τ', Ὦρόν τε, καὶ Ἱππόνοον μενεχάρμην·
Τοὺς ἄρ' ὅγ' ἡγεμόνας Δαναῶν ἕλεν· αὐτὰρ ἔπειτα
Πληθὺν, ὡς ὁπότε Ζέφυρος νέφεα συφελίξῃ,
Ἀργέσαο Νότοιο βαθείῃ λαίλαπι τύπτων·
Πολλὸν δὲ τρόφι κῦμα κυλίνδεται, ὑψόσε δ' ἄχνη
Σκίδναται ἐξ ἀνέμοιο πολυπλάγκτοιο ἰωῆς·
Ὣς ἄρα πυκνὰ καρήαθ' ὑφ' Ἕκτορι δάμνατο λαῶν.
Ἔνθά κε λοιγὸς ἔην, καὶ ἀμήχανα ἔργα γένοντο,
Καί νύ κεν ἐν νήεσσι πέσον φεύγοντες Ἀχαιοὶ,
Εἰ μὴ Τυδεΐδῃ Διομήδεϊ κέκλετ' Ὀδυσσεύς,
  Τυδεΐδη, τί παθόντε λελάσμεθα θούριδος ἀλκῆς;
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο· δὴ γὰρ ἔλεγχος

Ἔσσε-

Naves ad cavas currum agere. cruciabatur enim corde.
Clamavitque intentissima voce Danais vociferans,
O amici Argivorum ductores & principes,
Vos quidem nunc a navibus arcete pontum transeuntibus
Prælium grave, quando non me providus Jupiter
Permisit cum Trojanis per totum diem pugnare.
Sic dixit. auriga autem loro verberabat jubis pulchros equos
Naves versus cavas: qui non inviti volabant.
Spumabantque pectoribus aspergebanturque subtus pulvere,
Laborantem regem a prælio seorsim ferentes.
Hector vero ut vidit Agamemnonem abeuntem,
Trojanos & Lycios hortabatur, alte vociferatus,
Trojani, & Lycii, & Dardani cominus pugnantes,
Viri estote amici, & mementote impetuosæ fortitudinis:
Abiit vir ille fortissimus, mihi vero magnam gloriam dedit
Jupiter Saturnius: sed recta impellite solidos ungulis equos
In fortes Danaos, ut ampliorem gloriam referatis.
Sic loquutus, concitavit robur & animum cujusque.
Ut vero cum aliquis venator canes candidis dentibus
Instiget in sylvestrem suem aprum, vel leonem:
Sic in Achivos instigabat Trojanos magnanimos
Hector Priamides, hominum perniciei par Marti.
Ipse autem inter primos magnos spiritus gerens gradiebatur:
Irruebatque in prælium, desuper flanti similis procellæ,
Quæ desiliens ferrugineum pontum concitat.
Tunc quem primum, quem vero ultimum interfecit
Hector Priamides, quando ei Jupiter gloriam dedit.
Assæum quidem primum, & Autonoum, & Opitem,
Et Dolopem Clytidem, & Opheltium, & Agelaum,
Æsymnumque, Orumque, & Hipponoum fortiter prælium sustinentem:
Hos quidem ille principes Danaorum interfecit: at deinde
Plebem, veluti quum zephyrus nubes agitarit,
Velocis noti ingenti vortice imbrifero verberans:
Creber autem tumidus fluctus volvitur, in altum vero spuma
Spargitur venti multivago flatu:
Sic crebra capita ab Hectore domabantur plebis:
Tum v. exitium fuisset, & ineluctabile malum afferentia facinora edita fuissent,
Et sane in navibus cecidissent fugientes Achivi,
Nisi Tydidem Diomedem hortatus fuisset Ulysses, (pet. fortit.?
Tydide, quid nobis in mentem venit ut immem. esse velimus im-
Verum age huc adsis amicissime, prope me sta: jam enim probrum
Erit,

Ἔσσεται εἴ κεν νῆας ἕλῃ κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
Ἤτοι ἐγὼ μενέω καὶ τλήσομαι· ἀλλὰ μίνυνθα
Ἡμέων ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ νεφεληγερέτα Ζεὺς
Τρωσὶν δὴ ἐθέλει δοῦναι κράτος ἠέ περ ἡμῖν.
Ἦ, καὶ Θυμβραῖον μὲν ἀφ' ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
Δουρὶ βαλὼν κατὰ μαζὸν ἀριστερόν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀντίθεον θεράποντα Μολίονα τοῖο ἄνακτος.
Τοὺς μὲν ἔπειτ' εἴασαν, ἐπεὶ πολέμου ἀπέπαυσαν·
Τὼ δ' ἀν' ὅμιλον ἰόντε κυδοίμεον, ὡς ὅτε κάπρω
Ἐν κυσὶ θηρευτῇσι μέγα φρονέοντε πέσητον.
Ὣς ὄλεκον Τρῶας παλινορμένω. αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Ἀσπασίως φεύγοντες ἀνέπνεον Ἕκτορα δῖον·
Ἔνθ' ἑλέτην δίφρον τε καὶ ἀνέρε δήμου ἀρίστω,
Υἷε δύω Μέροπος Περκωσίου, ὃς περὶ πάντων
Ἤδεε μαντοσύνας, οὐδὲ οὓς παῖδας ἔασκε
Στείχειν εἰς πόλεμον φθισήνορα· τὼ δέ οἱ οὔτι
Πειθέσθην· κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο.
Τοὺς μὲν Τυδεΐδης δουρικλυτὸς Διομήδης,
Θυμοῦ καὶ ψυχῆς κεκαδὼν, κλυτὰ τεύχε' ἀπηύρα.
Ἱππόδαμον δ' Ὀδυσσεὺς καὶ Ὑπείροχον ἐξενάριξεν.
Ἔνθα σφιν κατὰ ἶσα μάχην ἐτάνυσσε Κρονίων,
Ἐξ Ἴδης καθορῶν· οἱ δ' ἀλλήλους ἐνάριζον.
Ἤτοι Τυδέος υἱὸς Ἀγάστροφον οὔτασε δουρὶ
Παιονίδην ἥρωα κατ' ἰσχίον. οὐ γάρ οἱ ἵπποι
Ἐγγὺς ἔσαν προφυγεῖν· ἀάσατο δὲ μέγα θυμῷ·
Τοὺς μὲν γὰρ θεράπων ἀπάνευθ' ἔχεν, αὐτὰρ ὁ πεζὸς
Θῦνε διὰ προμάχων, εἵως φίλον ὤλεσε θυμόν.
Ἕκτωρ δ' ὀξὺ νόησε κατὰ στίχας, ὦρτο δ' ἐπ' αὐτοὺς
Κεκληγώς· ἅμα δὲ Τρώων εἵποντο φάλαγγες·
Τὸν δὲ ἰδὼν ῥίγησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Αἶψα δ' Ὀδυσσῆα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα,
Νῶϊν δὴ τόδε πῆμα κυλίνδεται, ὄβριμος Ἕκτωρ·
Ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν, καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν· οὐδ' ἀφάμαρτε τιτυσκόμενος κεφαλῆφιν
Ἄκρην κακκόρυθα· πλάγχθη δ' ἀπὸ χαλκόφι χαλκὸς,
Οὐδ' ἵκετο χρόα καλόν· ἐρύκακε γὰρ τρυφάλεια
Τρίπτυχος, αὐλῶπις, τήν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Ἕκτωρ δ' ὦκ' ἀπέλεθρον ἀνέδραμε, μίκτο δ' ὁμίλῳ·
Στῆ δὲ γνὺξ ἐριπὼν, καὶ ἐρείσατο χειρὶ παχείῃ

Γαίης·

Erit, si quidem naves ceperit pugnam expedite ciens Hector.
Eum vero respondens allocutus est fortis Diomedes,
Certe ego manebo & sustinebo : sed parum
Nostri erit usus, quoniam nubes cogens Jupiter
Trojanis jam mavult dare victoriam quam nobis.
Dixit, & Thymbræum quidem ab equis dejecit in terram,
Hasta percussum mammam sinistram : Ulysses vero
Deo parem famulum Moliona ipsius regis.
Hos quidem deinde missos fecerunt, quoniam a pugna cessare fecerant :
At illi per turbam euntes turbabant, sicut quando apri duo
In canes venaticos magnamini irruunt :
Sic perdebant Trojanos cum impetu conversi a fuga. sed Achivi
Libenter a fugiendo respirabant Hectorem nobilem :
Tunc ceperunt currumque & viros plebis fortissimos,
Filios duos Meropis Percosii, qui supra omnes
Norat vaticinandi artes, neque suos filios sinebat
Proficisci ad bellum viros perdens : illi vero ei neutiquam
Paruerunt : fata enim ducebant nigræ mortis.
Hos quidem Tydides hasta inclytus Diomedes,
Anima & vita privatos, inclytis armis spoliavit.
Hippodamum vero Ulysses & Hypirochum interfectos spoliavit.
Tunc illis æquatam pugnam vehementem fecit Saturnius,
Ex Ida despiciens : hi vero sese invicem occidebant.
Tydei quidem filius Agastrophum vulneravit hasta
Pæonidem heroem ad coxam. non enim ei equi
Prope erant ad effugiendum : doluit autem multum animo :
Hos enim famulus seorsum tenebat, sed ille pedestris
Ruebat per primos pugnatores, donec suam perdidit animam.
Hector vero illico animadvertit per ordines, concitusque ferebatur
Cum clangore : simul autem Trojanorum sequebantur phalanges :
Illum vero conspicatus cohorruit pugna strenuus Diomedes,
Statimque Ulyssem allocutus est prope existentem,
In nos jam ista pernicies volvitur, furibundus Hector :
Quare age jam stemus, & arceamus sustinentes.
Dixit, & vibratam emisit prælongam hastam
Et percussit : neque aberravit collimans in caput
Summam juxta galeam : excussum autem est ab ære æs,
Neque pervenit ad cutem pulchram : prohibuit enim galea
Triplex, oblonga, quam ei dederat Phœbus Apollo.
Hector vero velociter procul recurrit, immistusque est turbæ :
Constititque in genua lapsus, & sustentabat se manu robusta

Terra :

Γαίης· ἀμφὶ δὲ ὄσσε κελαινὴ νὺξ ἐκάλυψεν.
Ὄφρα δὲ Τυδείδης μετὰ δούρατος ᾤχετ' ἐρωὴν,
Τῆλε διὰ προμάχων, ὅθι οἱ καταείσατο γαίης·
Τόφρ' Ἕκτωρ ἄμπνυτο, καὶ ἂψ ἐς δίφρον ὀρούσας,
Ἐξέλασ' ἐς πληθὺν, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν.
Δουρὶ δ' ἐπαΐσσων προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
Ἐξ αὖ νῦν ἔφυγες θάνατον, κύον. ἦ τέ τοι ἄγχι
Ἦλθε κακὸν, νῦν αὖτέ σ' ἐρύσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ὧ μέλλεις εὔχεσθαι ἰὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων.
Ἦ θήν σ' ἐξανύω γε καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας,
Εἴπου τις καὶ ἔμοιγε θεῶν ἐπιτάῤῥοθός ἐστι·
Νῦν αὖ τοὺς ἄλλους ἐπιείσομαι, ὅν κε κιχείω.
Ἦ, καὶ Παιονίδην δουρικλυτὸν ἐξενάριξεν.
Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
Τυδείδῃ ἐπὶ τόξα τιταίνετο ποιμένι λαῶν,
Στήλῃ κεκλιμένος ἀνδροκμήτῳ ἐπὶ τύμβῳ,
Ἴλου Δαρδανίδαο, παλαιοῦ δημογέροντος.
Ἤτοι ὁ μὲν θώρηκα Ἀγαστρόφου ἰφθίμοιο
Αἴνυτ' ἀπὸ στήθεσφι παναίολον, ἀσπίδα τ' ὤμων,
Καὶ κόρυθα βριαρήν· ὁ δὲ τόξου πῆχυν ἀνέλκε,
Καὶ βάλεν (οὐδ' ἄρα μιν ἅλιον βέλος ἔκφυγε χειρὸς)
Ταρσὸν δεξιτεροῖο ποδός· διὰ δ' ἀμπερὲς ἰὸς
Ἐν γαίῃ κατέπηκτο. ὁ δὲ μάλα ἡδὺ γελάσσας,
Ἐκ λόχου ἀμπήδησε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα,
Βέβληαι, οὐδ' ἅλιον βέλος ἔκφυγεν· ὡς ὄφελόν τοι,
Νείατον ἐς κενεῶνα βαλὼν, ἐκ θυμὸν ἑλέσθαι·
Οὕτω κεν καὶ Τρῶες ἀνέπνευσαν κακότητος.
Οἵ τέ σε πεφρίκασι, λέονθ' ὡς μηκάδες αἶγες.
Τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
Τοξότα λωβητὴρ, κέρα ἀγλαὲ, παρθενοπῖπα·
Εἰ μὲν δὴ ἀντίβιον σὺν τεύχεσι πειρηθείης,
Οὐκ ἄν τοι χραίσμῃσι βιὸς καὶ ταρφέες ἰοί·
Νῦν δέ μ' ἐπιγράψας ταρσὸν ποδὸς, εὔχεαι αὔτως.
Οὐκ ἀλέγω, ὡσεὶ με γυνὴ βάλοι ἢ πάϊς ἄφρων.
Κωφὸν γὰρ βέλος ἀνδρὸς ἀνάλκιδος οὐτιδανοῖο.
Ἦ τ' ἄλλως ὑπ' ἐμεῖο, καὶ εἴ κ' ὀλίγον περ ἐπαύρῃ,
Ὀξὺ βέλος πέλεται, καὶ ἀκήριον αἶψα τίθησι·
Τοῦ δὲ, γυναικὸς μέν τ' ἀμφίδρυφοί εἰσι παρειαὶ,
Παῖδες δ' ὀρφανικοί· ὁ δέ θ' αἵματι γαῖαν ἐρεύθων
Πύθεται· οἰωνοὶ δὲ περὶ πλέες ἠὲ γυναῖκες.
Ὣς φάτο. τοῦ δ' Ὀδυσσεὺς δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἐλθὼν

Ἔστη

Terra : oculos vero nigra nox cooperuit.
Dum vero Tydides ad petendam hastam ibat quam emiserat,
Longe per primos pugnatores, ubi ei defixa fuerat in terram :
Interea Hector rediit ad se, & rursus in currum saliens,
Egit in turbam, & evitavit mortem nigram.
Hasta autem irruens allocutus est fortis Diomedes,
Iterum nunc effugisti mortem, canis. certe tibi prope
Venit malum, jam denuo te eripuit Phœbus Apollo,
Cui scilicet vota facis cum proficisceris in stridorem jaculorum.
Utique te conficiam quum in posterum occurrero,
Si forte aliquis & mihi deorum adjutor est :
Nunc vero alios persequar, quemcumque deprehendere potuero.
Dixit, & Pæonidem hasta inclytum spoliabat.
At Alexander Helenæ maritus comas pulchræ,
In Tydidem arcus contendebat pastorem populorum,
Columnam prætensam habens viri defuncti in sepulchro,
Ili Dardanidæ, prisci senis honorati.
Ille quidem thoracem Agastrophi fortis
Detrahebat a pect. ornatu multum vario insignem, clypeumque ab humeris,
Et cassidem gravem : hic vero arcum sinuatum traxit,
Et percussit (nec illi irritum telum effugit manu)
Anteriorem partem dextri pedis : penitus vero sagitta
In terram defixa est. hic autem valde suaviter ridens,
Ex insidiis exiliit, & glorians verbum dixit,
Vulneratus es, nec irritum telum effugit : utinam tibi,
Imum missile jaculatus, vitam eripuissem :
Sic enim Trojani respirassent a peste,
Qui te horrent, leonem velut balantes capræ.
Hunc non expavefactus allocutus est fortis Diomedes,
Sagittarie flagitiose, cornu clare, puellarum observator callide :
Siquidem jam aperte contra cum armis periculum feceris,
Non utique tibi profuturus esset arcus & crebræ sagittæ :
Nunc v. postquam me perstrinxeris anteriorem partem pedis, gloriaris inaniter.
Non curo, perinde ac si me mulier percussisset aut puer insipiens.
Doloris enim sensum non affert telum viri imbellis nullius pretii.
Certe aliter a me, etiam si vel paululum attigerit,
Acutum telum est, & exanimem statim reddit :
Illius autem, uxoris quidem ambæ laceratæ sunt genæ,
Liberique orbi : ipse autem sanguine terram rubefaciens
Putrescit : alitesque circum plures quam mulieres.
Sic dixit. at hunc Ulysses hasta inclytus prope veniens

Ste-

Ἔστη πρόσθ'· ὁ δ' ὄπισθε καθεζόμενος, βέλος ὠκὺ
Ἐκ ποδὸς ἕλκ'· ὀδύνη δὲ διὰ χροὸς ἦλθ' ἀλεγεινή.
Ἐς δίφρον δ' ἀνόρουσε, καὶ ἡνιόχῳ ἐπέτελλε
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν· ἤχθετο γὰρ κῆρ.
Οἰώθη δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς, οὐδέ τις αὐτῷ
Ἀργείων παρέμεινεν, ἐπεὶ φόβος ἔλλαβε πάντας·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
Ὤ μοι ἐγὼ τί πάθω· μέγα μὲν κακὸν αἴκε φέβωμαι
Πληθὺν ταρβήσας, τὸ δὲ ῥίγιον αἴκεν ἁλώω
Μοῦνος· τοὺς δ' ἄλλους Δαναοὺς ἐφόβησε Κρονίων.
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
Οἶδα γὰρ ὅ, ττι κακοὶ μὲν ἀποίχονται πολέμοιο·
Ὃς δέ κ' ἀριστεύῃσι μάχῃ ἔνι, τόνδε μάλα χρεὼ
Ἑστάμεναι κρατερῶς ἤτ' ἔβλητ' ἤτ' ἔβαλ' ἄλλον.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Τόφρα δ' ἔπι Τρώων στίχες ἤλυθον ἀσπιστάων·
Ἔλσαν δ' ἐν μέσσοισι μετὰ σφίσι πῆμα τιθέντες.
Ὡς δ' ὅτε κάπριον ἀμφὶ κύνες θαλεροί τ' αἰζηοὶ
Σεύωνται, ὁ δέ τ' εἶσι βαθείης ἐκ ξυλόχοιο
Θήγων λευκὸν ὀδόντα μετὰ γναμπτῇσι γένυσιν,
Ἀμφὶ δέ τ' ἀΐσσονται, ὑπαὶ δέ τε κόμπος ὀδόντων
Γίνεται, οἱ δὲ μένουσιν ἄφαρ δεινόν περ ἐόντα·
Ὥς ῥα τότ' ἀμφ' Ὀδυσῆα Διῒ φίλον ἐσσεύοντο
Τρῶες· ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἀμύμονα Δηϊοπίτην
Οὔτασεν ὦμον ὕπερθεν, ἐπάλμενος ὀξέϊ δουρί·
Αὐτὰρ ἔπειτα Θόωνα καὶ Ἔννομον ἐξενάριξε,
Χερσιδάμαντα δ' ἔπειτα καθ' ἵππων ἀΐξαντα,
Δουρὶ κατὰ πρότμησιν ὑπ' ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης
Νύξεν. ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν, ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ·
Τοὺς μὲν ἔασ'· ὁ δ' ἄρ' Ἱππασίδην Χάροπ' οὔτασε δουρὶ,
Αὐτοκασίγνητον εὐηγενέος Σώκοιο.
Τῷ δ' ἐπαλεξήσων Σῶκος κίεν, ἰσόθεος φώς.
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ὦ Ὀδυσεῦ πολύαινε, δόλων ἆτ' ἠδὲ πόνοιο,
Σήμερον ἢ δοιοῖσιν ἐπεύξεαι Ἱππασίδῃσι,
Τοιώδ' ἄνδρε κατακτείνας, καὶ τεύχε' ἀπούρας,
Ἤ κεν ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃς.
Ὣς εἰπὼν, οὔτησε κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην·
Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,
Καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο·
Πάντα δ' ἀπὸ πλευρῶν χρόα ἔργαθεν, οὐδέ τ' ἔασε

Παλ-

Stetit ante: is autem a tergo desidens, telum velox
Ex pede traxit: tum dolor per corpus venit gravis.
In currum autem ascendit, & aurigæ præcepit
Naves versus cavas agere *currum*: dolebat enim corde.
Solus autem relictus est Ulysses hasta inclytus, neque quisquam apud ipsum
Argivorum manebat, quoniam fuga ceperat omnes:
Ingemiscens vero dixit ad suum magnum animum,
Hei mihi ego quid agam? ingens quidem malum si fugero,
Multitudinem metuens, illud autem pejus si interceptus fuero
Solus: cæteros enim Danaos in fugam vertit Saturnius.
Sed cur mihi hæc meus differit animus,
Novi enim quod ignavi quidem recedunt a pugna:
Qui vero strenuus est in prælio, hunc omnino oportet
Stare constanter sive feriatur, sive feriat alium.
Dum is hæc versabat in mente & in animo,
Interim Troum ordines supervenerunt clypeatorum:
Et concluserunt in medio, intra se pestem collocantes.
Ac veluti cum in aprum undique canes florentesque ætate juvenes
Incitate feruntur, ille vero prodit alto ex fruticeto
Acuens album dentem in incurvis malis,
Undique vero in eum impetum faciunt, stridor vero dentium
Suboritur, ii autem sustinent facile horrendum licet:
Sic sane tum undique in Ulyssem Jovi charum incitate ferebantur
Trojani: at ille primum quidem egregium Deiopitem
Vulneravit super humerum, insiliens acuta hasta:
Deinde vero Thoonem & Ennomum interfecit,
Et Chersidamanta deinceps ab equis desilientem,
Hasta ad umbilicum sub clypeo umbone munito
Vulneravit. qui in pulverem lapsus, prehendit terram palma:
Hos quidem missos fecit: Hippasidem v. Charopem vulneravit hasta,
Germanum fratrem generosi Soci.
At huic auxiliatus Socus venit, par deo vir.
Et stetit valde prope cum accesserat, & eum sermone allocutus est,
O Ulysse clarissime, dolorum insatiabilis atque laboris,
Hodie vel duobus gloriabere super Hippasidis,
Talibus viris interfectis, & armis spoliatis,
Vel mea hasta percussus animam perdes.
Sic locutus, percussit ad clypeum undique æqualem:
Per clypeum quidem penetravit lucidum rapida hasta,
Et per thoracem affabre factum infixa est:
Omnemque a costis cutem abstulit, neque enim sivit

Παλλὰς Ἀθηναίη μιχθήμεναι ἔγκασι φωτός.
Γνῶ δ' Ὀδυσεὺς ὅ οἱ ὅτι βέλος κατακαίριον ἦλθεν.
Ἄψ δ' ἀναχωρήσας Σῶκον πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἆ δειλ', ἦ μάλα δή σε κιχάνεται αἰπὺς ὄλεθρος·
Ἤτοι μὲν ῥ' ἔμ' ἔπαυσας ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι,
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημὶ φόνον καὶ κῆρα μέλαιναν
Ἤματι τῷδ' ἔσεσθαι· ἐμῷ δ' ὑπὸ δουρὶ δαμέντα,
Εὖχος ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ.
Ἦ· καὶ ὁ μὲν φύγαδ' αὖτις ὑποστρέψας ἐβεβήκει,
Τῷ δὲ μεταστρεφθέντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν
Ὤμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε.
Δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὦ Σῶχ' Ἱππάσου υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο,
Φθῆ σε τέλος θανάτοιο κιχήμενον, οὐδ' ὑπάλυξας.
Ἆ δειλ', οὐ μὲν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Ὄσσε καθαιρήσουσι θανόντι περ, ἀλλ' οἰωνοὶ
Ὠμησταὶ ἐρύουσι, περὶ πτερὰ πυκνὰ βαλόντες·
Αὐτὰρ ἐπεί κε θάνω, κτεριοῦσί με δῖοι Ἀχαιοί.
Ὣς εἰπών, Σώκοιο δαΐφρονος ὄβριμον ἔγχος
Ἔξω τε χροὸς εἷλκε καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης·
Αἷμα δέ οἱ σπασθέντος ἀνέσσυτο, κῆδε δὲ θυμόν.
Τρῶες δὲ μεγάθυμοι ἐπεὶ ἴδον αἷμ' Ὀδυσῆος,
Κεκλόμενοι καθ' ὅμιλον ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔβησαν.
Αὐτὰρ ὅγ' ἐξοπίσω ἀνεχάζετο, αὖε δ' ἑταίρους·
Τρὶς μὲν ἔπειτ' ἤϋσεν ὅσον κεφαλὴ χάδε φωτός,
Τρὶς δ' ἄϊεν ἰάχοντος ἀρηΐφιλος Μενέλαος·
Αἶψα δ' ἄρ' Αἴαντα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα,
Αἶαν διογενὲς Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
Ἀμφί μ' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἵκετ' ἀϋτή,
Τῷ ἰκέλη, ὡς εἴ ἑ βιῴατο μοῦνον ἐόντα
Τρῶες ἀποτμήξαντες ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ.
Ἀλλ' ἴομεν καθ' ὅμιλον· ἀλεξέμεναι γὰρ ἄμεινον.
Δείδω μή τι πάθῃσιν ἐνὶ Τρώεσσι μονωθείς,
Ἐσθλὸς ἐών, μεγάλη δὲ ποθὴ Δαναοῖσι γένηται.
Ὣς εἰπών, ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο ἰσόθεος φώς.
Εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα Διῒ φίλον· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτὸν
Τρῶες ἕπονθ', ὡσεί τε δαφοινοὶ θῶες ὄρεσφιν
Ἀμφ' ἔλαφον κεραὸν βεβλημένον, ὅν τ' ἔβαλ' ἀνὴρ
Ἰῷ ἀπὸ νευρῆς· τὸν μέν τ' ἤλυξε πόδεσσι
Φεύγων, ὄφρ' αἷμα λιαρὸν καὶ γούνατ' ὀρώρῃ·
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνγε δαμάσσεται ὠκὺς ὀϊστός,

Ὤμο-

Pallas Minerva miſceri viſceribus viri.
Senſit autem Ulyſſes quod ſibi nequaquam telum lethale venerat:
Retroque cedens Socum ſermone allocutus eſt,
Vah debilis, certe omnino jam te aſſequitur grave exitium:
Tu quidem me ceſſare feciſti a pugnando in Troas,
At tibi ego hic ajo cædem & mortem nigram
Die hoc fore: meaque haſta domitum,
Gloriam mihi daturum, animam vero Plutoni equis inſigni.
Dixit: & ille quidem in fugam retro converſo gradu abibat,
Huic autem converſo tergo haſtam infixit
Humerorum in medio, perque pectora trajecit.
Fragorem vero edidit cadens: inſultavit vero *illi* nobilis Ulyſſes,
O Soce Hippaſi fili bellicoſi equitis,
Occupavit te finis mortis deprehenſum, nec effugiſti.
Vah ignave, non quidem tibi pater & veneranda mater
Oculos compriment mortuo licet, ſed alites
Cruda vorantes eruent, circum alis crebris verberatum:
Sed ubi *ego* mortuus fuero, juſta facient mihi generoſi Achivi.
Sic fatus, Soci bellicoſi rapidam haſtam
Eque cute traxit & clypeo umbone munito:
Sanguis autem ei extracta *haſta* erumpebat, doloreque affecit animum.
Trojani vero magnanimi poſtquam viderunt ſanguinem Ulyſſis,
Cohortantes per turbam in ipſum omnes iverunt.
Verum is retrocedebat, inclamabatque ſocios:
Ter quidem tum clamavit quantum caput capiebat viri,
Ter autem audivit clamantem bellicoſus Menelaus:
Et confeſtim Ajacem allocutus eſt prope exiſtentem,
Ajax nobiliſſime Telamonie, princeps populorum,
Circa me Ulyſſis animum infracti malis venit clamor,
Ei ſimilis ac ſi eum violenter urgerent ſolum
Trojani intercluſum in acri pugna.
Quare eamus per turbam: opitulari enim melius.
Timeo ne quid patiatur *humanitus* inter Trojanos ſolus relictus,
Strenuus cum ſit, magnum autem deſiderium Danaos ſubeat.
Sic fatus, ipſe quidem præibat, ille vero una ſequebatur par deo vir.
Invenerunt deinde Ulyſſem Jovi charum: circa vero ipſum
Trojani ſimul ibant, ſicut perquam avidi cædis thoes in montibus
Circa cervum cornutum vulneratum, quem quidem vulneravit vir
Sagitta a nervo *miſſa*: illum quidem evadit pedibus
Fugiens, quamdiu ſanguis tepidus & genua moventur:
Sed poſtquam hunc domuerit velox ſagitta,

Ὠμοφάγοι μιν θῶες ἐν οὔρεσι δαρδάπτουσιν,
Ἐν νέμεϊ σκιερῷ· ἐπί τε λῖν ἤγαγε δαίμων
Σίντην· θῶες μέν τε διέτρεσαν, αὐτὰρ ὁ δάπτει·
Ὥς ῥα τότ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
Τρῶες ἕποντο πολλοί τε καὶ ἄλκιμοι· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
Ἀΐσσων ᾧ ἔγχεϊ ἀμύνετο νηλεὲς ἦμαρ.
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος ἠΰτε πύργον·
Στῆ δὲ παρέξ· Τρῶες δὲ διέτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος.
Ἤτοι τὸν Μενέλαος ἀρήϊος ἔξαγ' ὁμίλου
Χειρὸς ἔχων, εἵως θεράπων σχεδὸν ἤλασεν ἵππους·
Αἴας δὲ Τρώεσσιν ἐπάλμενος εἷλε Δόρυκλον
Πριαμίδην νόθον υἱόν· ἔπειτα δὲ Πάνδοκον οὖτα·
Οὖτα δὲ Λύσανδρον, καὶ Πύρασον, ἠδὲ Πυλάρτην.
Ὡς δ' ὁπότε πλήθων ποταμὸς πεδίονδε κάτεισι
Χειμάρρους κατ' ὄρεσφιν ὀπαζόμενος Διὸς ὄμβρῳ,
Πολλὰς δὲ δρῦς ἀζαλέας, πολλὰς δέ τε πεύκας
Ἐσφέρεται, πολλὸν δέ τ' ἀφυσγετὸν εἰς ἅλα βάλλει·
Ὣς ἔφεπε κλονέων πεδίον τότε φαίδιμος Αἴας,
Δαΐζων ἵππους τε καὶ ἀνέρας· οὐδέ πω Ἕκτωρ
Πεύθετ', ἐπεί ῥα μάχης ἐπ' ἀριστερὰ μάρνατο πάσης,
Ὄχθας πὰρ ποταμοῖο Σκαμάνδρου, τῇ ῥα μάλιστα
Ἀνδρῶν πῖπτε κάρηνα, βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει,
Νέστορά τ' ἀμφὶ μέγαν καὶ ἀρήϊον Ἰδομενῆα.
Ἕκτωρ μὲν μετὰ τοῖσιν ὁμίλει μέρμερα ῥέζων
Ἔγχεΐ θ' ἱπποσύνῃ τε, νέων δ' ἀλάπαζε φάλαγγας.
Οὐδ' ἄν πω χάζοντο κελεύθου δῖοι Ἀχαιοί,
Εἰ μὴ Ἀλέξανδρος Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο
Παῦσεν ἀριστεύοντα Μαχάονα ποιμένα λαῶν,
Ἰῷ τριγλώχινι βαλὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον.
Τῷ ῥα περίδδεισαν μένεα πνείοντες Ἀχαιοί,
Μήπως μιν πολέμοιο μετακλινθέντος ἕλοιεν.
Αὐτίκα δ' Ἰδομενεὺς προσεφώνεε Νέστορα δῖον,
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Ἄγρει, σῶν ὀχέων ἐπιβήσεο· πὰρ δὲ Μαχάων
Βαινέτω· ἐς νῆας δὲ τάχιστ' ἔχε μώνυχας ἵππους.
Ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων,
Ἰούς τ' ἐκτάμνειν, ἐπί τ' ἤπια φάρμακα πάσσειν.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Αὐτίκα δ' ὧν ὀχέων ἐπεβήσετο. πὰρ δὲ Μαχάων
Βαῖν' Ἀσκληπιοῦ υἱὸς ἀμύμονος ἰητῆρος·
Μάστιξεν δ' ἵππους, τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην

Νῆος

Cruda vorantes eum thoes in montibus dilaniando vorant,
In nemore umbroso: leonem autem adducit fortuna
Exitialem: tum thoes quidem diffugiunt, sed ille vescitur:
Sic tunc circa Ulyssem bellicosum versutum
Trojani simul ibant multique & fortes, sed ille heros
Ruens sua hasta propulsabat mortem.
Ajax vero prope accessit, ferens scutum velut turrim:
Stetitque juxta. Trojani autem perterrefacti diffugerunt alio alius.
Hunc quidem Menelaus Mavortius eduxit turba,
Manu tenens, donec famulus prope egisset equos:
Ajax autem Trojanis insiliens interfecit Doryclum
Priamidem nothum filium: deinde vero Pandocum vulneravit:
Vulneravit & Lysandrum, & Pyrasum, & Pylartem.
Ut vero cum inundans flumen in campum decurrit
Torrens de montibus urgente Jovis imbre,
Multasque quercus aridas, multasque larices
In se rapit, multumque limum in mare projicit:
Sic insequebatur turbans per campum tunc illustris Ajax,
Concidens equosque & viros: neque dum Hector
Audierat, nam pugnæ in sinistra parte præliabatur totius,
Ripas juxta fluvii Scamandri, ubi maxime
Virorum cadebant capita, clamorque immensus exortus erat,
Nestoraque circa magnum & Mavortium Idomeneum.
Hector quidem inter hos versabatur ardua patrans
Hastaque equestrique virtute, & juvenum vastabat phalangas.
Neque dum cessissent de via nobiles Achivi,
Nisi Alexander Helenæ maritus comas pulchræ
Cessare fecisset a strenue pugnando Machaonem pastorem populorum,
Sagitta tres hamos habente percussum ad dextrum humerum.
De hoc pertimuerunt robur spirantes Achivi,
Ne qua illum pugna inclinata interficerent.
Statimque Idomeneus allocutus est Nestora nobilem,
O Nestor Neleide magna gloria Achivorum,
Age, tuos currus conscende: juxta autem Machaon
Ascendat: adque naves celerrime dirige solidos ungulis equos.
Medicus enim vir multis æquiparandus aliis,
Missilibusque excidendis, mitibusque pharmacis inspergendis.
Sic dixit, neque non obsecutus est Gerenius eques Nestor:
Et statim suos currus conscendit, juxta autem Machaon
Ascendit Æsculapii filius eximii medici:
Scuticaque verberabat equos, hi vero non inviti volabant

Νῆας ἔπι γλαφυράς· τῇ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
Κεβριόνης δὲ Τρῶας ὀρινομένους ἐνόησεν,
Ἕκτορι παρβεβαώς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἕκτορ νῶϊ μὲν ἐνθάδ' ὁμιλέομεν Δαναοῖσιν,
Ἐσχατιῇ πολέμοιο δυσηχέος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Τρῶες ὀρίνονται ἐπιμὶξ ἵπποι τε καὶ αὐτοί.
Αἴας δὲ κλονέει Τελαμώνιος· εὖ δέ μιν ἔγνων·
Εὐρὺ γὰρ ἀμφ' ὤμοισιν ἔχει σάκος. ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς
Κεῖσ' ἵππους τε καὶ ἅρμ' ἰθύνομεν ἔνθα μάλιστα
Ἱππῆες πεζοί τε κακὴν ἔριδα προβαλόντες,
Ἀλλήλους ὀλέκουσι, βοὴ δ' ἄσβεστος ὄρωρεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους
Μάστιγι λιγυρῇ· τοὶ δὲ, πληγῆς ἀΐοντες,
Ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς,
Στείβοντες νέκυάς τε καὶ ἀσπίδας. αἵματι δ' ἄξων
Νέρθεν ἅπας πεπάλακτο, καὶ ἄντυγες αἱ περὶ δίφρον,
Ἃς ἄρ' ἀφ' ἱππείων ὁπλέων ῥαθάμιγγες ἔβαλλον,
Αἵτ' ἀπ' ἐπισσώτρων. ὁ δὲ ἵετο δῦναι ὅμιλον
Ἀνδρόμεον, ῥῆξαί τε μετάλμενος· ἐν δὲ κυδοιμὸν
Ἧκε κακὸν Δαναοῖσι, μίνυνθα δὲ χάζετο δουρός.
Αὐτὰρ ὁ τῶν ἄλλων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν
Ἔγχεΐ τ', ἄορί τε, μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν.
Αἴαντος δ' ἀλέεινε μάχην Τελαμωνιάδαο.
Ζεὺς δὲ πατὴρ Αἴανθ' ὑψίζυγος ἐν φόβον ὦρσε·
Στῆ δὲ ταφὼν, ὄπιθεν δὲ βάλεν σάκος ἑπταβόειον.
Τρέσσε δὲ παπτήνας ἐφ' ὁμίλου, θηρὶ ἐοικὼς,
Ἐντροπαλιζόμενος, ὀλίγον γόνυ γουνὸς ἀμείβων.
Ὡς δ' αἴθωνα λέοντα βοῶν ἀπὸ μεσσαύλοιο
Ἐσσεύαντο κύνες τε καὶ ἀνέρες ἀγροιῶται,
Οἵτε μιν οὐκ εἰῶσι βοῶν ἐκ πῖαρ ἑλέσθαι,
Πάννυχοι ἐγρήσσοντες· ὁ δὲ κρειῶν ἐρατίζων
Ἰθύει· ἀλλ' οὔτι πρήσσει· θαμέες γὰρ ἄκοντες
Ἀντίοι ἀΐσσουσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
Καιόμεναί τε δεταὶ, τάς τε τρεῖ ἐσσύμενός περ·
Ἠῶθεν δ' ἀπὸ νόσφιν ἔβη τετιηότι θυμῷ·
Ὣς Αἴας τότ' ἀπὸ Τρώων τετιημένος ἦτορ
Ἤϊε πόλλ' ἀέκων· περὶ γὰρ δίε νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὡς δ' ὅτ' ὄνος παρ' ἄρουραν ἰὼν ἐβιήσατο παῖδας
Νωθὴς, ᾧ δὴ πολλὰ περὶ ῥόπαλ' ἀμφὶς ἐάγῃ,
Κείρει τ' εἰσελθὼν βαθὺ λήϊον· οἱ δέ τε παῖδες
Τύπτουσιν ῥοπάλοισι, βίη δέ τι νηπίη αὐτῶν,

Σπου-

Naves versus cavas: eo enim gratum erat animo.
Cebriones autem Trojanos turbatos animadvertit,
Juxta Hectorem in curru sedens, & ipsum verbis affatus est,
Hector, nos quidem hic versamur inter Danaos,
In extremitate pugnæ horrisonæ: cæteri vero jam
Trojani turbantur promiscue equique & ipsi.
Ajax autem turbat Telamonius. bene enim ipsum novi:
Latum enim circa humeros gerit scutum. sed & nos
Illuc equosque & currum dirigamus ubi maxime
Equites peditesque pernicioso certamine strenue exerto,
Mutuo se occidunt, clamor autem immensus exortus est.
Sic fatus verberavit jubis pulchros equos
Scutica arguta: illique verbera sentientes,
Velociter agebant celerem currum inter Trojanos & Achivos,
Calcantes cadaveraque & scuta. sanguine autem axis
Subtus totus fœdabatur, & ambitus qui circa sellam curulem,
Quos ab equinis ungulis guttæ aspergebant,
Et illæ a canthis. ille autem cupiebat ingredi turbam
Virorum, perrumpereque insiliens: tumultum autem
Immisit malum Danais, paululum autem subducebat se ab hasta.
Sed ille aliorum obibat ordines virorum
Hastaque, enseque, magnisque saxis.
Verum Ajacis vitabat pugnam Telamonii.
Jupiter autem pater Ajaci in alto sedens metum incussit:
Stetit vero atton. & in tergum rejecit scut. septemplex,
Et pavefactus recedebat circumspectans in turba, feræ similis,
Subinde se convertens, paulum genua alternans.
Ut vero fervidum leonem boum a stabulo
Abigunt canesque & viri rustici,
Qui ipsum non sinunt boum pinguedinem eripere,
Totam noctem vigilantes: ille autem carnium cupidus
Recta irruit: sed nihil proficit: frequentia enim jacula
Adversa volant audacibus a manibus,
Incensæque faces, quas quidem horrens recedit incitatus licet:
Mane autem seorsum discedit mœsto animo:
Sic Ajax tum a Trojanis tristis corde
Abiit admodum invitus. valde enim timebat navibus Achivorum.
Et sicut cum asinus in arvum ingressus evincit pueros
Tardus, in quem jam multi fustes circumfracti sunt,
Tondetque ingressus altam segetem: pueri vero
Verberant baculis, at vis infirma ipsorum,

Σπουδῇ τ' ἐξήλασεν, ἐπεί τ' ἐκορέσσατο φορβῆς·
Ὣς τότ' ἔπειτ' Αἴαντα μέγαν Τελαμώνιον υἱὸν
Τρῶες ὑπέρθυμοι τηλέκλειτοί τ' ἐπίκουροι
Νύσσοντες ξυστοῖσι μέσον σάκος αἰὲν ἕποντο.
Αἴας δ' ἄλλοτε μὲν μνησάσκετο θούριδος ἀλκῆς,
Αὖτις ὑποστρεφθεὶς, καὶ ἐρητύσασκε φάλαγγας
Τρώων ἱπποδάμων· ὁτὲ δὲ τρωπάσκετο φεύγειν,
Πάντας δὲ προέεργε θοὰς ἐπὶ νῆας ὁδεύειν.
Αὐτὸς δὲ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν θῦνε μεσηγὺ
Ἱστάμενος· τὰ δὲ δοῦρα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
Ἄλλα μὲν ἐν σάκεϊ μεγάλῳ πάγεν ὄρμενα πρόσσω,
Πολλὰ δὲ καὶ μεσσηγὺ, πάρος χρόα λευκὸν ἐπαυρεῖν,
Ἐν γαίῃ ἵσταντο, λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησ' Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱὸς
Εὐρύπυλος πυκινοῖσι βιαζόμενον βελέεσσι,
Στῆ ῥα παρ' αὐτὸν ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλε Φαυσιάδην Ἀπισάονα ποιμένα λαῶν
Ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν.
Εὐρύπυλος δ' ἐπόρουσε, καὶ αἴνυτο τεύχε' ἀπ' ὤμων.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς
Τεύχε' ἀπαινύμενον Ἀπισάονος, αὐτίκα τόξον
Εἷλκεν ἐπ' Εὐρυπύλῳ, καί μιν βάλε μηρὸν ὀϊστῷ
Δεξιόν· ἐκλάσθη δὲ δόναξ, ἐβάρυνε δὲ μηρόν.
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων.
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνὼς,
Ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Στῆτ' ἐλελιχθέντες, καὶ ἀμύνετε νηλεὲς ἦμαρ
Αἴανθ', ὃς βελέεσσι βιάζεται· οὐδέ ἑ φημὶ
Φεύξεσθ' ἐκ πολέμοιο δυσηχέος· ἀλλὰ μάλ' ἄντην
Ἵστασθ' ἀμφ' Αἴαντα μέγαν Τελαμώνιον υἱόν.
Ὣς ἔφατ' Εὐρύπυλος βεβλημένος· οἱ δὲ παρ' αὐτὸν
Πλησίοι ἔστησαν σάκε' ὤμοισι κλίναντες,
Δούρατ' ἀνασχόμενοι. τῶν δ' ἀντίος ἤλυθεν Αἴας·
Στῆ δὲ μεταστρεφθεὶς, ἐπεὶ ἵκετο ἔθνος ἑταίρων.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο.
Νέστορα δ' ἐκ πολέμοιο φέρον Νηλήϊαι ἵπποι
Ἱδρῶσαι· ἦγον δὲ Μαχάονα ποιμένα λαῶν.
Τὸν δὲ ἰδὼν ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Εἱστήκει γὰρ ἐπὶ πρυμνῇ μεγακήτεϊ νηΐ,
Εἰσορόων πόνον αἰπὺν ἰωκά τε δακρυόεσσαν.
Αἶψα δ' ἑταῖρον ἑὸν Πατροκλῆα προσέειπε,

Φθεγ-

Vixque expellunt, poſtquam ſaturatus eſt pabulo:
Sic tunc Ajacem magnum Telamonium filium
Trojani magnanimi & longe vocati auxiliarii
Percutientes haſtilibus medium ſcutum uſque ſequebantur.
Ajax vero quidem recordabatur impetuoſæ fortitudinis,
Retro converſus, & cohibebat phalangas
Trojanorum equitum: nunc vero vertebat ſe ad fugam,
Omneſque prohibuit celeres ad naves ire.
Ipſe vero Trojanorum & Achivorum furebat in medio
Stans: at jacula audacibus a manibus,
Alia quidem in ſcuto magno figebantur impetu acta ante ſe,
Multa vero & in medio ſpatio, antequam corpus candidum attingerent,
In terra ſtabant, cupientia corpore ſe ſaturare.
Hunc autem uti vidit Euæmonis præclarus filius
Eurypylus crebris oppreſſum jaculis,
Stetit juxta eum profectus, & jaculatus eſt haſta ſplendida,
Et percuſſit Phauſiadem Apiſaonem paſtorem populorum
Hepar ſubter præcordia, continuoque genua ſolvit.
Eurypylus autem inſiliit, & auferebat arma ab humeris.
Hunc vero ut animadvertit Alexander divina forma præditus
Arma auferentem Apiſaonis, ſtatim arcum
Adduxit in Eurypylum, & ejus percuſſit femur ſagitta
Dextrum: fracta eſt autem arundo, & gravi dolore affecit femur.
Retro dein ſociorum ad agmen recedebat mortem evitans.
Vociferatuſque eſt alta voce Danaos inclamans,
O amici Argivorum ductores & principes,
Conſiſtite converſi, & arcete mortem
Ab Ajace, qui telis obruitur: nec ipſum opinor
Evaſurum ex pugna horriſona: ſed omnino contra
Conſiſtite circum Ajacem magnum Telamonium filium.
Sic dixit Eurypylus vulneratus: illi propter ipſum
Propinqui conſtiterunt ſcuta humeris inclinantes,
Haſtas elevantes. his autem obvius venit Ajax:
Stetitque converſus, ut venit ad agmen ſociorum.
Sic hi quidem pugnabant inſtar ignis ardentis.
Neſtorem vero e prælio ferebant Neleiæ equæ
Sudantes: ducebant autem Machaonem paſtorem populorum.
Quem intuitus agnovit pedibus celer nobilis Achilles:
Stabat enim in extrema ingenti navi,
Inſpiciens laborem gravem fugamque lachrymoſam.
Statimque ſocium ſuum Patroclum allocutus eſt,

Φθεγξάμενος παρὰ νηός. ὁ δὲ κλισίηθεν ἀκούσας
Ἔκμολεν ἶσος Ἄρηϊ. κακοῦ δ' ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή.
Τὸν πρότερος προσέειπε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς,
Τίπτέ με κικλήσκεις Ἀχιλλεῦ, τί δέ σε χρεὼ ἐμεῖο;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς,
Δῖε Μενοιτιάδη τῷ 'μῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Νῦν ὀΐω περὶ γούνατ' ἐμὰ στήσεσθαι Ἀχαιοὺς
Λισσομένους· χρειὼ γὰρ ἱκάνεται οὐκ ἔτ' ἀνεκτός.
Ἀλλ' ἴθι νῦν Πάτροκλε Διῒ φίλε Νέστορ' ἔρειο,
Ὅντινα τοῦτον ἄγει βεβλημένον ἐκ πολέμοιο·
Ἤτοι μὲν τά γ' ὄπιθε Μαχάονι πάντα ἔοικε
Τῷ Ἀσκληπιάδῃ, ἀτὰρ οὐκ ἴδον ὄμματα φωτός·
Ἵπποι γάρ με παρήϊξαν, πρόσσω μεμαυῖαι.
Ὣς φάτο. Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ·
Βῆ δὲ θέειν παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίην Νηληϊάδεω ἀφίκοντο.
Αὐτοὶ μέν ῥ' ἀπέβησαν ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν·
Ἵππους δ' Εὐρυμέδων θεράπων λύε τοῖο γέροντος
Ἐξ ὀχέων· οἱ δ' ἱδρῶ ἀπεψύχοντο χιτώνων,
Στάντε ποτὶ πνοιὴν παρὰ θῖν' ἁλός. αὐτὰρ ἔπειτα
Ἐς κλισίην ἐλθόντες, ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον.
Τοῖσι δὲ τεῦχε κυκειῶ ἐϋπλόκαμος Ἑκαμήδη,
Τὴν ἄρετ' ἐκ Τενέδοιο γέρων ὅτε πέρσεν Ἀχιλλεὺς,
Θυγατέρ' Ἀρσινόου μεγαλήτορος, ἥν οἱ Ἀχαιοὶ
Ἔξελον οὕνεκα βουλῇ ἀριστεύεσκεν ἁπάντων·
Ἥ σφωϊν πρῶτον μὲν ἐπιπροΐηλε τράπεζαν
Καλὴν, κυανόπεζαν, εὔξοον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῆς
Χάλκειον κάνεον, ἐπὶ δὲ, κρόμυον ποτῷ ὄψον,
Ἠ' δὲ μέλι χλωρὸν, πὰρ δ' ἀλφίτου ἱεροῦ ἀκτήν·
Πὰρ δὲ δέπας περικαλλὲς, ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιὸς,
Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον, οὔατα δ' αὐτοῦ
Τέσσαρ' ἔσαν, δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον
Χρύσειαι νεμέθοντο, δύω δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν.
Ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης,
Πλεῖον ἐόν· Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν.
Ἐν τῷ ῥά σφι κύκησε γυνὴ εἰκυῖα θεῇσιν,
Οἴνῳ Πραμνείῳ, ἐπὶ δ' αἴγειον κνῆ τυρὸν
Κνήστι χαλκείῃ, ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνε·
Πινέμεναι δ' ἐκέλευσεν ἐπεί ῥ' ὥπλισε κυκειῶ·
Τὼ δ' ἐπεὶ οὖν πίνοντ' ἀφέτην πολυκαγκέα δίψαν,
Μύθοισιν τέρποντο πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντες·

Πά-

Clamore vocatum e navi. qui a tentorio ut audivit,
Prodiit par Marti. mali autem ei fuit principium.
Hunc prior allocutus eſt Menœtii fortis filius,
Cur me vocas Achilles, & quid tibi opus eſt me?
Hunc reſpondens allocutus eſt pedibus velox Achilles,
Nobilis Menœtiade meo cariſſime animo,
Nunc puto circa genua mea futuros Achivos
Supplicantes: neceſſitas enim urget non jam tolerabilis.
Quare i nunc Patrocle Jovi chare Neſtorem interroga,
Quemnam hunc ducit vulneratum e prælio:
Certe quidem a tergo Machaoni omnia ſimilis videtur
Aſclepiadæ, ſed non vidi os viri:
Equi enim me prætericrunt, ulterius properantes.
Sic dixit. Patroclus vero dilecto obſecutus eſt ſocio:
Et cucurrit præterque tentoria & naves Achivorum.
Illi cum jam ad tentorium Neleidæ pervenerant,
Ipſi quidem deſcenderunt in terram almam:
Equas autem Eurymedon famulus ſolvit ſenis
E curru: illi autem ſe reficiebant a calore ſudorem exſiccando a tunicis,
Stantes ad ventum ad littus maris. ſed deinde
In tentorium profecti, in ſellis recubitoriis ſederunt.
Iis autem parabat potionem miſcellaneam comas pulchra Hecamede,
Quam abduxit a Tenedo ſenex quando *eam* evertit Achilles,
Filiam Arſinoi magnanimi, quam ei Achivi
Electam dederunt, quoniam conſilio præſtabat omnibus:
Hæc juxta eos primum quidem protendit menſam
Pulchram, pedes cyaneos habentem, politam: at ſuper eam
Æream lancem, & in *ea*, cepam potioni aptum opſonium,
Atque mel recens, juxtaque farinæ ſacræ fructum:
Juxta etiam poculum perpulchrum, quod domo attulerat ſenex,
Aureis clavis transfixum, cujus anſæ
Quatuor erant, & binæ columbæ circum ſingulas
Aureæ paſcebantur, duoque infra fundi erant.
Alius quidem non ſine labore ſubmoviſſet a menſa,
Plenum: Neſtor vero ſenex ſine labore tollebat.
In hoc ipſis miſcuit mulier ſimilis deabus,
Vino Pramnio, & inſuper caprinum raſit caſeum
Radula ærea, ſuperque farinas albas inſperſit;
Bibere autem juſſit poſtquam apparaverat potionem miſcellaneam:
Illi poſtquam bibentes exemerant peraridam ſitim,
Sermonibus delectabantur inter ſe colloquentes:

Πάτροκλος δὲ θύρῃσιν ἐφίστατο, ἰσόθεος φώς.
Τὸν δὲ ἰδὼν ὁ γεραιὸς ἀπὸ θρόνου ὦρτο φαεινοῦ,
Ἐς δ᾽ ἄγε χειρὸς ἑλὼν, κατὰ δ᾽ ἑδριάασθαι ἄνωγε·
Πάτροκλος δ᾽ ἑτέρωθεν ἀναίνετο, εἶπέ τε μῦθον,
Οὐχ ἕδος ἐστὶ γεραιὲ διοτρεφὲς, οὐδέ με πείσεις.
Αἰδοῖος, νεμεσητὸς, ὅ με προέηκε πυθέσθαι
Ὅντινα τοῦτον ἄγεις βεβλημένον· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
Γινώσκω, ὁρόω δὲ Μαχάονα ποιμένα λαῶν·
Νῦν δὲ ἔπος ἐρέων, πάλιν ἄγγελος εἶμ᾽ Ἀχιλῆϊ.
Εὖ δὲ σὺ οἶσθα γεραιὲ διοτρεφὲς, οἷος ἐκεῖνος
Δεινὸς ἀνήρ· τάχα κεν καὶ ἀναίτιον αἰτιόωτο.
Τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Τίπτε τ᾽ ἄρ᾽ ὧδ᾽ Ἀχιλεὺς ὀλοφύρεται υἷας Ἀχαιῶν,
Ὅσσοι δὴ βελέεσσι βεβλήαται; οὐδέ τι οἶδε
Πένθεος ὅσσον ὄρωρε κατὰ στρατόν; οἱ γὰρ ἄριστοι
Ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε.
Βέβληται μὲν ὁ Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης.
Οὔτασται δ᾽ Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς, ἠδ᾽ Ἀγαμέμνων·
Βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μηρὸν ὀϊστῷ.
Τοῦτον δ᾽ ἄλλον ἐγὼ νέον ἤγαγον ἐκ πολέμοιο,
Ἰῷ ἀπὸ νευρῆς βεβλημένον· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἐσθλὸς ἐὼν Δαναῶν οὐ κήδεται, οὐδ᾽ ἐλεαίρει.
Ἦ μένει εἰσόκε δὴ νῆες θοαὶ ἄγχι θαλάσσης
Ἀργείων ἀέκητι πυρὸς δηΐοιο θέρωνται,
Αὐτοί τε κτεινώμεθ᾽ ἐπισχερώ; οὐ γὰρ ἐμὴ ἲς
Ἔσθ᾽ οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν.
Εἴθ᾽ ὣς ἡβώοιμι, βίη δέ μοι ἔμπεδος εἴη,
Ὡς ὁπότ᾽ Ἠλείοισι καὶ ἡμῖν νεῖκος ἐτύχθη
Ἀμφὶ βοηλασίῃ, ὅτ᾽ ἐγὼ κτάνον Ἰτυμονῆα
Ἐσθλὸν Ὑπειροχίδην, ὃς ἐν Ἤλιδι ναιετάασκε,
Ῥύσι᾽ ἐλαυνόμενος· ὁ δ᾽ ἀμύνων ᾗσι βόεσσιν,
Ἔβλητ᾽ ἐν πρώτοισιν ἐμῆς ἀπὸ χειρὸς ἄκοντι·
Κὰδ δ᾽ ἔπεσεν, λαοὶ δὲ περίτρεσαν ἀγροιῶται·
Ληΐδα δ᾽ ἐκ πεδίου συνελάσσαμεν ἤλιθα πολλὴν,
Πεντήκοντα βοῶν ἀγέλας, τόσα πώεα οἰῶν,
Τόσσα συῶν συβόσια, τόσ᾽ αἰπόλια πλατέ᾽ αἰγῶν·
Ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα,
Πάσας θηλείας· πολλῇσι δὲ πῶλοι ὑπῆσαν.
Καὶ τὰ μὲν ἠλασάμεσθα Πύλον Νηλήϊον εἴσω
Ἐννύχιοι προτὶ ἄστυ· γεγήθει δὲ φρένα Νηλεὺς,
Οὕνεκά μοι τύχε πολλὰ νέῳ πόλεμόνδε κιόντι.

Κί-

Patroclus vero foribus astitit, par deo vir.
Quem conspicatus senex a sede surrexit splendida,
Introque duxit manu prehensum, & considere jussit.
Patroclus autem contra renuebat, dixitque sermonem,
Non est sedendi tempus senex Jovis alumne, neque mihi persuadebis.
Reverendus, stomachosus, qui me misit sciscitatum
Quemnam hunc ducis vulneratum: quin & ipse
Agnosco, videoque Machaonem pastorem populorum:
Nunc autem rem dicturus, nuncius redibo Achilli.
Bene vero tu nosti senex Jovis alumne, qualis ille
Morosus vir: facile vel insontem culpaverit.
Huic respondit deinde Gerenius eques Nestor,
Cur vero sic Achilles miseratur Achivos,
Qui jam telis vulnerati sunt? neque scit
Luctus quantum excitatum est per exercitum? fortissimi enim
In navibus jacent eminus, cominusque vulnerati.
Percussus est quidem *sagitta* Tydides fortis Diomedes.
Vulneratus est autem Ulysses hasta inclytus, & Agamemnon:
Percussus etiam Eurypylus ad femur sagitta.
Hunc autem alium ego modo abduxi e prælio,
Sagitta a nervo percussum: at Achilles
Strenuus cum sit Danaorum nullam curam gerit, neque miseretur.
An expectat donec jam naves veloces prope mare
Argivis *frustra* invitis igne hostili comburantur,
Ipsique interficiamur alii super alios? non enim mea vis
Est qualis antea fuit in agilibus membris.
Utinam sic pubescerem, ac robur mihi firmum esset,
Sicut quando inter Eleos & nos certamen ortum est
De boum abactione, quando ego interfeci Itymoneum
Fortem Hypirochidem, qui in Elide habitabat,
Pignora abigens: ille vero vim propulsans a suis bobus,
Percussus est inter primos mea a manu jaculo:
Et concidit, copiæque undequaque trepidæ aufugerunt agrestes:
Prædam autem ex campo coegimus valde multam,
Quinquaginta boum armenta, totidem greges ovium,
Tot suum greges, tot greges magnos caprarum:
Equasque flavas centum & quinquaginta,
Omnes fœminas: multis autem pulli suberant.
Et hæc quidem abegimus Pylum Neleium intra
Nocturni in urbem: lætatus est autem animo Neleus,
Quod mihi contigissent multa juveni ad bellum profecto.

Præ-

Κήρυκες δ' ἐλίγαινον ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι,
Τοὺς ἴμεν οἷσι χρεῖος ὀφείλετ' ἐν Ἤλιδι δίῃ·
Οἳ δὲ συναγρόμενοι Πυλίων ἡγήτορες ἄνδρες
Δαίτρευον. πολέσιν γὰρ Ἐπειοὶ χρεῖος ὄφειλον.
Ὡς ἡμεῖς παῦροι κεκακωμένοι ἐν Πύλῳ ἦμεν.
Ἐλθὼν γάρ ῥ' ἐκάκωσε βίη Ἡρακληείη,
Τῶν προτέρων ἐτέων· κατὰ δ' ἔκταθεν ὅσσοι ἄριστοι.
Δώδεκα γὰρ Νηλῆος ἀμύμονες υἱέες ἦμεν,
Τῶν οἶος λιπόμην, οἱ δ' ἄλλοι πάντες ὄλοντο.
Ταῦθ' ὑπερηφανέοντες Ἐπειοὶ χαλκοχίτωνες,
Ἡμέας ὑβρίζοντες, ἀτάσθαλα μηχανόωντο·
Ἐκ δ' ὁ γέρων ἀγέλην τε βοῶν καὶ πῶϋ μέγ' οἰῶν
Εἵλετο κρινάμενος τριηκόσι', ἠδὲ νομῆας.
Καὶ γὰρ τῷ χρεῖος μέγ' ὀφείλετ' ἐν Ἤλιδι δίῃ,
Τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι αὐτοῖσιν ὄχεσφιν
Ἐλθόντες μετ' ἄεθλα. περὶ τρίποδος γὰρ ἔμελλον
Θεύσεσθαι· τοὺς δ' αὖθι ἄναξ ἀνδρῶν Αὐγείας
Κάσχεθε· τὸν δ' ἐλατῆρ' ἀφίει ἀκαχήμενον ἵππων.
Τῶν ὁ γέρων ἐπέων κεχολωμένος ἠδὲ καὶ ἔργων,
Ἐξέλετ' ἄσπετα πολλά, τὰ δ' ἄλλ' ἐς δῆμον ἔδωκε
Δαιτρεύειν, μή τις οἱ ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
Ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν, ἀμφί τε ἄστυ
Ἕρδομεν ἱρὰ θεοῖς· οἱ δὲ τρίτῳ ἤματι πάντες
Ἦλθον ὁμῶς αὐτοί τε πολεῖς καὶ μώνυχες ἵπποι
Πασσυδίῃ· μετὰ δέ σφι Μολίονε θωρήσσοντο,
Παῖδ' ἔτ' ἐόντ', οὔπω μάλα εἰδότε θούριδος ἀλκῆς.
Ἔστι δέ τις Θρυόεσσα πόλις αἰπεῖα κολώνη,
Τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῷ, νεάτη Πύλου ἠμαθόεντος·
Τὴν ἀμφεστρατόωντο διαρραῖσαι μεμαῶτες·
Ἀλλ' ὅτε πᾶν πεδίον μετεκίαθον, ἄμμι δ' Ἀθήνη
Ἄγγελος ἦλθε θέουσ' ἀπ' Ὀλύμπου θωρήσσεσθαι
Ἔννυχος, οὐδ' ἀέκοντα Πύλον κατὰ λαὸν ἄγειρεν,
Ἀλλὰ μάλ' ἐσσυμένους πολεμίζειν· οὐδέ με Νηλεὺς
Εἴα θωρήσσεσθαι· ἀπέκρυψεν δέ μοι ἵππους.
Οὐ γάρ πώ τί μ' ἔφη ἴδμεν πολεμήϊα ἔργα·
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἱππεῦσι μετέπρεπον ἡμετέροισι,
Καὶ πεζός περ ἐών, ἐπεὶ ὣς ἄγε νεῖκος Ἀθήνη.
Ἔστι δέ τις ποταμὸς Μινυήϊος εἰς ἅλα βάλλων,
Ἐγγύθεν Ἀρήνης, ὅθι μείναμεν ἠῶ δῖαν
Ἱππῆες Πυλίων, τὰ δ' ἐπέρρεεν ἔθνεα πεζῶν.
Ἔνθεν πασσυδίῃ σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες,

Præcones autem canore edixerunt simul ac aurora apparuit,
Illos adesse quibus debitum debebatur in Elide ampla:
Illi vero congregati Pyliorum principes viri
Dividebant. multis enim Epei debitum debebant.
Ex quo nos pauci malis fracti in Pylo eramus.
Veniens enim afflixerat Hercules,
Superioribus annis: & interfecti fuerant quotquot optimi.
Duodecim enim Nelei eximii filii eramus,
Quorum solus relictus sum, alii autem omnes perierunt.
Ob hæc animo elati Epei ære loricati,
Nos contumelia afficientes, iniqua moliebantur.
Senex autem armentumque boum & gregem magnum ovium
Exemit electis trecentis, atque pastoribus.
Etenim illi debitum magnum debebatur in Elide ampla,
Quatuor in cursu victores equi cum ipsis curribus
Qui ierant ad præmia reportanda. de tripode enim erant
Cursu certaturi: eos autem illic rex virorum Augeas
Detinuit: & aurigam dimisit tristem equorum *caussa*.
Ob hæc senex dicta iratus atque facta,
Exemit *sibi* admodum multa, reliqua autem populo dedit
Dividenda, ne quis sua fraudatus abiret æquali portione.
Nos quidem hæc singula administrabamus, perque urbem
Faciebamus sacra diis: illi vero tertio die omnes
Venerunt simul ipsique multi & solidi ungulis equi
Cum universis copiis: cumque ipsis Moliones duo arma induerant,
Pueri adhuc, nondum perquam periti impetuosæ in pugna fortitudinis.
Est autem quædam nomine Thryoessa urbs arduo loco sita,
Procul ad Alpheum, extrema Pyli arenosi:
Hanc obsidebant evertere cupidi:
Sed cum totum campum transivissent, nobis Minerva
Nuntia venit currens ab olympo ut armaremur
Nocturna, nec invitum per Pylum populum congregavit,
Sed valde incitatos cupiditate pugnandi: neque me Neleus
Sinebat armari: & abscondit mihi equos.
Nondum enim omnino me existimabat peritum esse bellicorum operum:
Sed & sic inter equites insignis eram nostros,
Pedes licet, quandoquidem sic *me* ducebat ad pugnam Minerva.
Est autem quidam fluvius Minyeius in mare *se* projiciens,
Prope Arenam, ubi expectabamus auroram pulchram
Equites Pyliorum, affluebant autem agmina peditum.
Inde cum universis copiis armis armati,

Ἔνδιοι ἱκόμεθ' ἱερὸν ῥόον Ἀλφειοῖο·
Ἔνθα Διῒ ῥέξαντες ὑπερμενέϊ ἱερὰ καλὰ,
Ταῦρον δ' Ἀλφειῷ, ταῦρον δὲ Ποσειδάωνι,
Αὐτὰρ Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι βοῦν ἀγελαίην·
Δόρπον ἔπειθ' ἑλόμεσθα κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσι·
Καὶ κατεκοιμήθημεν ἐν ἔντεσιν οἷσιν ἕκαστος
Ἀμφὶ ῥοὰς ποταμοῖο. ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ
Ἀμφίσταντο δὴ, ἄστυ διαπραθέειν μεμαῶτες.
Ἀλλά σφιν προπάροιθε φάνη μέγα ἔργον Ἄρηος·
Εὖτε γὰρ ἠέλιος φαέθων ὑπερέσχεθε γαίης,
Συμφερόμεσθα μάχῃ, Διΐ τ' εὐχόμενοι καὶ Ἀθήνῃ·
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πυλίων καὶ Ἐπειῶν ἔπλετο νεῖκος,
Πρῶτος ἐγὼν ἕλον ἄνδρα, κόμισσα δὲ μώνυχας ἵππους,
Μούλιον αἰχμητήν· γαμβρὸς δ' ἦν Αὐγείαο,
Πρεσβυτάτην δὲ θύγατρ' εἶχε ξανθὴν Ἀγαμήδην,
Ἣ τόσα φάρμακα ᾔδη ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθών·
Τὸν μὲν ἐγὼ προσιόντα βάλον χαλκήρεϊ δουρί·
Ἤριπε δ' ἐν κονίῃσιν· ἐγὼ δ' ἐς δίφρον ὀρούσας,
Στῆν ῥα μετὰ προμάχοισιν· ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ
Ἔτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος, ἐπεὶ ἴδον ἄνδρα πεσόντα
Ἡγεμόν' ἱππήων, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόρουσα κελαινῇ λαίλαπι ἶσος·
Πεντήκοντα δ' ἕλον δίφρους, δύο δ' ἀμφὶς ἕκαστον
Φῶτες ὀδὰξ ἕλον οὖδας, ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες.
Καί νύ κεν Ἀκτορίωνε Μολίονε παῖδ' ἀλάπαξα,
Εἰ μή σφωε πατὴρ εὐρυκρείων Ἐνοσίχθων
Ἐκ πολέμου ἐσάωσε, καλύψας ἠέρι πολλῇ.
Ἔνθα Ζεὺς Πυλίοισι μέγα κράτος ἐγγυάλιξε·
Τόφρα γὰρ οὖν ἑπόμεσθα δι' ἀσπιδέος πεδίοιο,
Κτείνοντές τ' αὐτοὺς, ἀνά τ' ἔντεα καλὰ λέγοντες,
Ὄφρ' ἐπὶ Βουπρασίου πολυπύρου βήσαμεν ἵππους,
Πέτρης τ' Ὠλενίης καὶ Ἀλησίου, ἔνθα Κολώνη
Κέκληται· ὅθεν αὖτις ἀπέτραπε λαὸν Ἀθήνη.
Ἔνθ' ἄνδρα κτείνας πύματον λίπον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Ἂψ ἀπὸ Βουπρασίοιο Πύλονδ' ἔχον ὠκέας ἵππους.
Πάντες δ' εὐχετόωντο θεῶν Διΐ, Νέστορί τ' ἀνδρῶν.
Ὣς ἔον, εἴποτ' ἔην γε μετ' ἀνδράσιν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Οἶος τῆς ἀρετῆς ἀπονήσεται· ἦ τέ μιν οἴω
Πολλὰ μετακλαύσεσθαι ἐπεί κ' ἀπὸ λαὸς ὄληται.
Ὦ πέπον, ἦ μὲν σοί γε Μενοίτιος ὧδ' ἐπέτελλεν
Ἤματι τῷ ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε·

Νῶϊ

Meridiani pervenimus ad ſacrum fluentem Alphei:
Ibi Jovi præpotenti cum litaſſemus,
Taurum autem Alpheo, taurum & Neptuno ſacrificaſſemus,
Cæterum Minervæ oculos cæſiæ bovem indomitam:
Cœnam deinde ſumpſimus per exercitum turmatim:
Et dormivimus in armis ſuis quiſque
Circum fluenta fluvii. ſed magnanimi Epei
Circumſtabant jam, urbem vaſtare parati.
Sed ipſis ante apparuit magnum opus Martis:
Ubi enim ſol lucidus extitit ſupra terram,
Congreſſi ſumus pugna, Jovique ſupplicantes & Minervæ:
Sed quando jam Pyliorum & Epeorum committebatur certamen,
Primus ego occidi virum, & abſtuli ſolidos ungulis equos,
Mulium bellatorem: qui gener erat Augeæ,
Et maximam natu filiam habebat flavam Agameden,
Quæ tot pharmaca norat quot alit lata terra.
Hunc quidem ego accedentem percuſſi ærata haſta:
Prolapſus eſt autem in pulverem: ego vero in currum inſiliens,
Steti inter anteſignanos; ſed magnanimi Epei
Territi fugerunt aliorſum alius, ut viderunt virum lapſum
Ductorem equitum, qui fortiſſimus erat in præliando.
At ego irrui atræ procellæ par:
Et quinquaginta cepi currus, duoque in unoquoque
Viri mordicus prehenderunt ſolum, mea haſta domiti.
Et ſane Actorionas Molionas pueros perdidiſſem,
Niſi ipſos pater late dominans Neptunus
Ex pugna ereptos ſervaſſet, tectos caligine multa.
Tum Jupiter Pyliis magnam victoriam dedit:
Tantiſper enim inſecuti ſumus per ſtratum clypeis campum,
Interficienteſque ipſos, armaque pulchra colligentes,
Donec ad Bupraſium tritici ferax egimus equos,
Petramque Oleniam & Aleſium, ubi Colone
Vocatur: unde rurſum avertit copias Minerva.
Ibi viro interfecto extremo reliqui: ſed Achivi
Retro a Bupraſio Pylum verſus agebant veloces equos.
Omnes autem gratulabantur ex diis Jovi, Neſtorique ex hominibus.
Talis fui, ſi quando eram inter viros: ſed Achilles
Solus virtute ſua fruetur: certe ipſum credo
Multum poſt doliturum ubi exercitus perierit.
O amice, ſane quidem tibi Menœtius ſic præcepit
Die illo quo te ex Phthia ad Agamemnonem miſit:

Νῶϊ δέ τ' ἔνδον ἐόντες, ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς,
Πάντα μάλ' ἐν μεγάροις ἠκούομεν ὡς ἐπέτελλε·
Πηλῆος δ' ἱκόμεσθα δόμους εὖ ναιετάοντας,
Λαὸν ἀγείροντες κατ' Ἀχαιΐδα πουλυβότειραν.
Ἔνθα δ' ἔπειθ' ἥρωα Μενοίτιον εὕρομεν ἔνδον,
Ἠδέ σε, πὰρ δ' Ἀχιλῆα· γέρων δ' ἱππηλάτα Πηλεὺς
Πίονα μηρί' ἔκαιε βοὸς Διῒ τερπικεραύνῳ,
Αὐλῆς ἐν χόρτῳ· ἔχε δὲ χρύσειον ἄλεισον,
Σπένδων αἴθοπα οἶνον ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσι.
Σφῶϊ μὲν ἀμφὶ βοὸς ἕπετον κρέα, νῶϊ δ' ἔπειτα
Στῆμεν ἐνὶ προθύροισι· ταφὼν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεὺς·
Ἐς δ' ἄγε χειρὸς ἑλὼν, κατὰ δ' ἑδριάασθαι ἄνωγε,
Ξείνιά τ' εὖ παρέθηκεν ἅ τε ξείνοις θέμις ἐστίν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπημεν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Ἦρχον ἐγὼ μύθοιο, κελεύων ὔμμ' ἅμ' ἕπεσθαι·
Σφὼ δὲ μάλ' ἠθέλετον, τὼ δ' ἄμφω πόλλ' ἐπέτελλον.
Πηλεὺς μὲν ᾧ παιδὶ γέρων ἐπέτελλ' Ἀχιλῆϊ
Αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων·
Σοὶ δ' αὖθ' ὧδ' ἐπέτελλε Μενοίτιος Ἄκτορος υἱὸς,
Τέκνον ἐμὸν, γενεῇ μὲν ὑπέρτερός ἐστιν Ἀχιλλεὺς,
Πρεσβύτερος δὲ σύ ἐσσι· βίῃ δ' ὅγε πολλὸν ἀμείνων·
Ἀλλ' εὖ οἱ φάσθαι πυκινὸν ἔπος, ἠδ' ὑποθέσθαι,
Καί οἱ σημαίνειν· ὁ δὲ πείσεται εἰς ἀγαθόν περ·
Ὣς ἐπέτελλ' ὁ γέρων, σὺ δὲ λήθεαι· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
Ταῦτ' εἴποις Ἀχιλῆϊ δαΐφρονι, αἴκε πίθηται·
Τίς δ' οἶδ' εἴ κεν οἱ σὺν δαίμονι θυμὸν ὀρίναις,
Παρειπών; ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου.
Εἰ δέ τινα φρεσὶν ᾗσι θεοπροπίην ἀλεείνει,
Καί τινά οἱ πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ,
Ἀλλὰ σέ περ προέτω· ἅμα δ' ἄλλος λαὸς ἑπέσθω
Μυρμιδόνων, αἴ κέν τι φόως Δαναοῖσι γένηαι.
Καί τοι τεύχεα καλὰ δότω πόλεμόνδε φέρεσθαι,
Αἴ κέ σε τῷ ἴσκοντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
Τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.
Ῥεῖα δέ κ' ἀκμῆτες κεκμηότας ἄνδρας ἀϋτῇ
Ὤσαισθε προτὶ ἄστυ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε·
Βῆ δὲ θέειν παρὰ νῆας ἐπ' Αἰακίδην Ἀχιλῆα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κατὰ νῆας Ὀδυσσῆος θείοιο
Ἷξε θέων Πάτροκλος, ἵνα σφ' ἀγορή τε θέμις τε

Nos autem intus, ego & nobilis Ulyſſes,
Omnia ſane in ædibus audiebamus ſicut præcipiebat:
Pelei enim venimus domos habitantibus commodas,
Copias cogentes per Achaida feracem.
Ibique tum heroem Menœtium invenimus intus.
Atque te, juxta & Achillem: ſenex autem eques Peleus
Pinguia femora adolebat bovis Jovi gaudenti fulmine,
Aulæ in ſepto: tenebatque aureum poculum,
Libans nigrum vinum ſuper ardentia ſacra.
Vos quidem bovis apparabatis carnes, nos vero tum
Stetimus in veſtibulo. attonitus autem exiliit Achilles:
Introque duxit manu prehenſum, atque conſidere juſſit,
Dapeſque hoſpitales abunde appoſuit quas hoſpitibus fas eſt.
Sed poſtquam ſaturati fuimus cibo & potu,
Ordiebar ego ſermonem, hortans vos ſimul ſequi:
Vos autem omnino volebatis, hi vero ambo multa præceperunt.
Peleus quidem ſuo filio ſenex præcepit Achilli,
Semper fortiſſime ſe gerere, & virtute ſuperiorem eſſe aliis:
Tibi vero ſic præcepit Menœtius Actoris filius,
Fili mi, genere quidem ſuperior eſt Achilles,
Major natu vero tu es: viribus autem ille multo præſtantior:
Sed bene illi dato prudens conſilium, & admone,
Et ei præcipe: ille autem obſequetur in bonum ſaltem:
Sic præcepit ſenex, tu vero obliviſceris: ſed vel nunc
Hæc dicas Achilli bellicoſo, ſi forte obſecutus fuerit:
Quis vero ſcit an ei favente deo, animum commoveris,
Admonitum? bona autem admonitio eſt amici.
Si vero aliquod mentibus ſuis vaticinium evitat,
Et aliquod ei a Jove dixit veneranda mater,
Saltem te mittat: ſimul autem cæteræ copiæ ſequantur
Myrmidonum, ſi forte quid lumen Danais fias.
Et tibi arma pulchra det ad prælium gerenda,
Si forte te illum ob ſimilitudinem credentes abſtinuerint pugna
Trojani, reſpiraverint autem Mavortii Achivi
Afflicti *jam*: exigua autem reſpiratio in bello:
Facile vero integri defeſſos viros *vel* clamore
Repuleritis ad urbem a navibus & tentoriis.
Sic dixit. ei vero animum in pectoribus commovit,
Cucurritque præter naves ad Æacidem Achillem.
Sed cum jam e regione navium Ulyſſis divini
Pervenit currens Patroclus, ubi eis forumque erat & jus dicebatur,

Ἤην, τῇ δὴ καί σφι θεῶν ἐτετεύχατο βωμοί·
Ἔνθα οἱ Εὐρύπυλος βεβλημένος ἀντεβόλησε
Διογενὴς Εὐαιμονίδης κατὰ μηρὸν ὀϊστῷ,
Σκάζων ἐκ πολέμου, κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἱδρὼς
Ὤμων καὶ κεφαλῆς, ἀπὸ δ' ἕλκεος ἀργαλέοιο
Αἷμα μέλαν κελάρυζε· νόος γε μὲν ἔμπεδος ἦεν.
Τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτειρε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός,
Καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἆ δειλοὶ Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες·
Ὣς ἄρ' ἐμέλλετε τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
Ἄσειν ἐν Τροίῃ ταχέας κύνας ἀργέτι δημῷ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ διοτρεφὲς Εὐρύπυλ' ἥρως,
Ἤ ῥ' ἔτι που σχήσουσι πελώριον Ἕκτορ' Ἀχαιοί,
Ἦ ἤδη φθίσονται ὑπ' αὐτοῦ δουρὶ δαμέντες;
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύπυλος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Οὐκέτι διογενὲς Πατρόκλεις ἄλκαρ Ἀχαιῶν
Ἔσσεται, ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέονται.
Οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
Ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε
Χερσὶν ὑπὸ Τρώων· τῶν δὲ σθένος ὄρνυται αἰέν.
Ἀλλ' ἐμὲ μὲν σὺ σάωσον ἄγων ἐπὶ νῆα μέλαιναν·
Μηροῦ δ' ἔκταμ' ὀϊστὸν, ἀπ' αὐτοῦ δ' αἷμα κελαινὸν
Νίζ' ὕδατι λιαρῷ· ἐπὶ δ' ἤπια φάρμακα πάσσε,
Ἐσθλὰ, τά σε προτί φασιν Ἀχιλλῆος δεδιδάχθαι,
Ὃν Χείρων ἐδίδαξε δικαιότατος Κενταύρων.
Ἰητροὶ μὲν γὰρ Ποδαλείριος ἠδὲ Μαχάων,
Τὸν μὲν ἐνὶ κλισίῃσιν ὀΐομαι ἕλκος ἔχοντα,
Χρηΐζοντα καὶ αὐτὸν ἀμύμονος ἰητῆρος,
Κεῖσθαι· ὁ δ' ἐν πεδίῳ Τρώων μένει ὀξὺν Ἄρηα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός,
Πῶς τ' ἄρ ἔοι τάδε ἔργα; τί ῥέξομεν Εὐρύπυλ' ἥρως;
Ἔρχομαι ὄφρ' Ἀχιλῆϊ δαΐφρονι μῦθον ἐνίσπω
Ὃν Νέστωρ ἐπέτελλε Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' οὐδ' ὧς περ σεῖο μεθήσω τειρομένοιο.
Ἦ, καὶ ὑπὸ στέρνοιο λαβὼν ἄγε ποιμένα λαῶν
Ἐς κλισίην· θεράπων δὲ ἰδὼν ὑπέχευε βοείας.
Ἔνθα μιν ἐκτανύσας, ἐκ μηροῦ τάμνε μαχαίρῃ
Ὀξὺ βέλος περιπευκές· ἀπ' αὐτοῦ δ' αἷμα κελαινὸν
Νίζ' ὕδατι λιαρῷ· ἐπὶ δὲ ῥίζαν βάλε πικρὴν,
Χερσὶ διατρίψας, ὀδυνήφατον, ἥ οἱ ἁπάσας
Ἔσχ' ὀδύνας· τὸ μὲν ἕλκος ἐτέρσετο, παύσατο δ' αἷμα.

ΥΠΟ-

Ubi etiam eis deorum facta erant altaria:
Illic ei Eurypylus percussus occurrit
Generosus Euæmonides femore sagitta,
Claudicans e pugna, humidusque defluebat sudor
Humeris & capite, eque vulnere gravi
Sanguis niger scaturiebat: mens tamen firma erat.
Hunc intuitus miseratus est Menœtii fortis filius,
Et vicem *Græcorum* dolens verbis volucribus *eum* allocutus est,
Ah miseri Danaorum ductores & principes:
Siccine eratis procul ab amicis & patria terra
Satiaturi in Troja veloces canes alba pinguedine?
Sed age mihi hoc dic Jovis alumne Eurypyle heros,
An adhuc omnino sustinebunt immanem Hectorem Achivi,
An jam conficientur ab ipso hasta domiti?
Huic vero Eurypylus prudens respondit,
Nullum amplius nobilissime Patrocle præsidium Achivis
Erit, sed in navibus nigris cadent.
Illi enim jam omnes quotquot ante erant fortissimi,
In navibus jacent eminus cominusque vulnerati
Manibus Trojanorum: quorum robur augescit perpetuo.
At me quidem tu serva ducens ad navem nigram;
Femoreque excinde sagittam, ab eoque sanguinem nigrum
Ablue aqua tepida: & lenia medicamenta insperge,
Salubria, quæ te ajunt ab Achille doctum esse,
Quem Chiron docuit justissimus Centaurorum.
Medici enim Podalirius & Machaon,
Hunc quidem in tentoriis puto vulnus habentem,
Indigentem & ipsum eximii medici,
Jacere: alter autem in campo Trojanorum sustinet acrem Martem.
Hunc vicissim allocutus est Menœtii fortis filius,
Quomodo esse poterunt hæc opera? quid agemus Eurypyle heros?
Eo ut Achilli bellicoso nuncium referam
Quem Nestor mandavit Gerenius, custos Achivorum.
Attamen ne sic quidem te dimittam afflictum.
Dixit, & in sinu susceptum ferebat pastorem populorum
In tentorium: famulus autem ut vidit substravit pelles bovinas.
Ibi illo porrecto, e femore excidit cultro
Acutum telum peramarum: ab ipso autem sanguinem atrum
Abluit aqua tepida: & radicem immisit amaram,
Manibus contritam, dolores abolentem, quæ ei cunctos
Sedavit dolores. vulnus quidem siccatum est, cessavitque sanguis.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ Μ. ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ἀπεβάντες οἱ Τρῶες τῶν ἵππων, διαβαίνουσι τὴν τάφρον· καίτοι ἀπαισίου αὐτοῖς φανέντος οἰωνοῦ· καὶ εἰς πέντε τάξεις διαιρεθέντες, προσβάλλουσι τῷ τείχει τῶν Ἑλλήνων. Ἔνθα Σαρπηδὼν ἐπάλξιν κατασπᾷ, Ἕκτωρ δὲ λίθῳ βαλὼν τὰς πύλας, ἐπέβη ταῖς ναυσί, καὶ οἱ ἄλλοι σὺν αὐτῷ πάντες Τρῶες.

Μῦ Τρώων παλάμῃσι κατήρειπε τεῖχος Ἀχαιῶν.

Ὣς ὁ μὲν ἐν κλισίῃσι Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς
Ἰᾶτ' Εὐρύπυλον βεβλημένον· οἱ δ' ἐμάχοντο
Ἀργεῖοι καὶ Τρῶες ὁμιλαδόν, οὐδ' ἄρ' ἔμελλε
Τάφρος ἔτι σχήσειν Δαναῶν καὶ τεῖχος ὕπερθεν
Εὐρύ, τὸ ποιήσαντο νεῶν ὕπερ· ἀμφὶ δὲ τάφρον
Ἤλασαν, οὐδὲ θεοῖσι δόσαν κλειτὰς ἑκατόμβας,
Ὄφρα σφιν νῆάς τε θοὰς καὶ ληΐδα πολλὴν
Ἐντὸς ἔχον ῥύοιτο· θεῶν δ' ἀέκητι τέτυκτο
Ἀθανάτων, τῷ καὶ οὔτι πολὺν χρόνον ἔμπεδον ἦεν.
Ὄφρα μὲν Ἕκτωρ ζωὸς ἔην, καὶ μήνι' Ἀχιλλεύς,
Καὶ Πριάμοιο ἄνακτος ἀπόρθητος πόλις ἔπλε,
Τόφρα δὲ καὶ μέγα τεῖχος Ἀχαιῶν ἔμπεδον ἦεν·
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μὲν Τρώων θάνον ὅσσοι ἄριστοι,
Πολλοὶ δ' Ἀργείων, οἱ μὲν δάμεν, οἱ δ' ἐλίποντο,
Πέρθετο δὲ Πριάμοιο πόλις δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
Ἀργεῖοι δ' ἐν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἔβησαν,
Δὴ τότε μητιόωντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων
Τεῖχος ἀμαλδῦναι, ποταμῶν μένος εἰσαγαγόντες
Ὅσσοι ἀπ' Ἰδαίων ὀρέων ἅλαδε προρέουσι,
Ῥῆσός θ', Ἑπτάπορός τε, Κάρησός τε, Ῥόδιός τε,
Γρήνικός τε, καὶ Αἴσηπος, δῖός τε Σκάμανδρος,
Καὶ Σιμόεις, ὅθι πολλὰ βοάγρια καὶ τρυφάλειαι
Κάππεσον ἐν κονίῃσι, καὶ ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν·
Τῶν πάντων ὁμόσε στόματ' ἔτραπε Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἐννῆμαρ δ' ἐς τεῖχος ἵει ῥόον· ὗε δ' ἄρα Ζεὺς
Συνεχές, ὄφρα κε θᾶσσον ἁλίπλοα τείχεα θείη.
Αὐτὸς δ' Ἐννοσίγαιος ἔχων χείρεσσι τρίαιναν
Ἡγεῖτ'. ἐκ δ' ἄρα πάντα θεμείλια κύμασι πέμπε

Φι-

ARGUMENTUM LIBRI XII. ILIADIS HOMERI.

TRojani cum ex equis deſcendiſſent, foſſam tranſeunt, quamvis infauſtum augurium ipſis apparuiſſet, & in quinque ordines diviſi, adoriuntur munitiones Græcorum. Ibi Sarpedon propugnaculum convellit: Hector vero ſaxo effractis portis, conſcendit naves, & cum eo cæteri omnes Trojani.

SIC quidem in tentoriis Menœtii fortis filius
Curabat Eurypylum vulneratum: illi vero pugnabant
Argivi & Trojani catervatim miſti, neque jam erat
Foſſa amplius prohibitura Danaorum neque murus ſupra
Latus, quem fecerant ad defendendas naves: circum autem foſſam
Duxerant, neque diis dederant inclytas hecatombas,
Ut ſibi naveſque veloces & prædam multam
Intus continens tueretur: Diis autem invitis ſtructus fuerat
Immortalibus, quocirca etiam nequaquam longo tempore integer manſit.
Et Priami regis non everſa urbs erat,
Tamdiu & magnus murus Achivorum integer ſtetit:
At poſtquam Trojanorum quidem mortui ſunt quotquot fortiſſimi,
Multique Argivorum, hi quidem domiti ſunt, illi autem ſuperſtites fuere.
Et everſa eſt Priami urbs decimo anno,
Et Argivi in navibus ſuam in patriam redierunt,
Tum vero inierunt conſilium Neptunus & Apollo
Murum abolere, fluviorum vi immiſſa
Quotquot ab Idæis montibus in mare profluunt.
Rheſuſque, Heptaporuſque, Careſuſque, Rhodiuſque,
Granicuſque, & Æſepus, divinuſque Scamander,
Et Simois, ubi multa ſcuta & galeæ
Deciderant in arenas, & ſemideorum genus virorum:
Horum omnium ſimul ora convertit Phœbus Apollo,
Per novem autem dies in murum immiſit curſum: pluebat vero Jupiter
Continuo, ut citius mari ſubmerſa mœnia redderet.
Ipſe autem Neptunus tenens manibus tridentem
Præibat. omniaque fundamenta undis amovit

Φιτρῶν καὶ λάων, τὰ θέσαν μογέοντες Ἀχαιοί·
Λεῖα δ' ἐποίησεν παρ' ἀγάῤῥοον Ἑλλήσποντον.
Αὖτις δ' ἠϊόνα μεγάλην ψαμάθοισι κάλυψε,
Τεῖχος ἀμαλδύνας· ποταμοὺς δ' ἔτρεψε νέεσθαι
Κὰρ ῥόον, ᾗ περ πρόσθεν ἵεν καλλίῤῥοον ὕδωρ.
Ὣς ἄρ' ἔμελλον ὄπισθε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων
Θησέμεναι· τότε δ' ἀμφὶ μάχη ἐνοπή τε δεδήει
Τεῖχος ἐΰδμητον, κανάχιζε δὲ δούρατα πύργων
Βαλλόμεν'. Ἀργεῖοι δὲ Διὸς μάστιγι δαμέντες,
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐελμένοι ἰσχανόωντο,
Ἕκτορα δειδιότες, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο.
Αὐτὰρ ὅγ' ὡς τὸ πρόσθεν ἐμάρνατο ἶσος ἀέλλῃ.
Ὡς δ' ὅταν ἔν τε κυνέσσι καὶ ἀνδράσι θηρευτῇσι,
Κάπριος ἠὲ λέων στρέφεται σθένεϊ βλεμεαίνων,
Οἱ δέ τε πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύνοντες,
Ἀντίοι ἵστανται, καὶ ἀκοντίζουσι θαμειὰς
Αἰχμὰς ἐκ χειρῶν· τοῦ δ' οὔποτε κυδάλιμον κῆρ
Ταρβεῖ, οὐδὲ φοβεῖται· ἀγηνορίη δέ μιν ἔκτα·
Ταρφέα τε στρέφεται στίχας ἀνδρῶν πειρητίζων,
Ὅππῃ τ' ἰθύσῃ, τῇ τ' εἴκουσι στίχες ἀνδρῶν·
Ὣς Ἕκτωρ ἀν' ὅμιλον ἰὼν ἐλίσσεθ', ἑταίρους
Τάφρον ἐποτρύνων διαβαινέμεν· οὐδέ οἱ ἵπποι
Τόλμων ὠκύποδες· μάλα δὲ χρεμέτιζον ἐπ' ἄκρῳ
Χείλει ἐφεσταότες· ἀπὸ γὰρ δειδίσσετο τάφρος
Εὐρεῖ', οὔτ' ἄρ' ὑπερθορέειν σχεδὸν, οὔτε περῆσαι
Ῥηϊδίη· κρημνοὶ γὰρ ἐπηρεφέες περὶ πᾶσαν
Ἕστασαν ἀμφοτέρωθεν· ὕπερθεν δὲ σκολόπεσσιν
Ὀξέσιν ἠρήρει, τοὺς ἵστασαν υἷες Ἀχαιῶν
Πυκνοὺς καὶ μεγάλους, δηΐων ἀνδρῶν ἀλεωρήν.
Ἔνθ' οὔ κεν ῥέα ἵππος ἐΰτροχον ἅρμα τιταίνων
Ἐσβαίη, πεζοὶ δὲ μενοίνεον εἰ τελέουσι.
Δὴ τότε Πουλυδάμας θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς,
Ἕκτορ τ' ἠδ' ἄλλοι Τρώων ἀγοὶ ἠδ' ἐπικούρων,
Ἀφραδέως διὰ τάφρον ἐλαύνομεν ὠκέας ἵππους·
Ἡ δὲ μάλ' ἀργαλέη περάαν· σκόλοπες γὰρ ἐν αὐτῇ
Ὀξέες ἑστᾶσιν, ποτὶ δ' αὐτοὺς τεῖχος Ἀχαιῶν.
Ἔνθ' οὔπως ἔστιν καταβήμεναι, οὐδὲ μάχεσθαι
Ἱππεῦσι. στεῖνος γὰρ ὅθι τρώσεσθαι ὀΐω·
Εἰ μὲν γὰρ δὴ πάγχυ κακὰ φρονέων ἀλαπάζει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δὲ βούλετ' ἀρήγειν,
Ἦ τ' ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι καὶ αὐτίκα τοῦτο γενέσθαι,

70 Νο-

Stipitum & lapidum, quæ jecerant laborantes Achivi:
Plana autem fecit usque ad rapidum Hellespontum.
Rursusque litus magnum arenis cooperuit,
Muro abolito: fluvios autem avertit ut redirent
In suum quisque alveum, qua ante demittebant pulchre fluentem aquam.
Sic sane erant in posterum Neptunus & Apollo
Facturi: tum vero circa pugna clamorque exarserat
Murum bene structum, sonitum autem reddebant ligna turrium
Percussa. Argivi vero Jovis flagello domiti,
Naves ad cavas conclusi tenebantur,
Hectorem timentes, violentum artificem fugandi *hostes*.
Ille vero sicut antea pugnabat par turbini,
Et ut quando interque canes & viros venatores,
Aper sive leo vertitur præ robore truces oculos volvens,
Illi vero quadratis agminibus cum se ipsos instruxerunt,
Adversi stant, & jaculantur crebra
Spicula de manibus: ejus autem nunquam generosum cor
Pavet, neque fugam capessit: fortitudo vero ipsum occidit:
Crebroque vertitur ordines virorum tentans,
Quaque fecerit impetum, ibi cedunt ordines virorum:
Sic Hector turbam obiens vertebatur, socios
Fossam adhortans transcendere: neque vero ejus equi
Audebant pedibus veloces: valde autem hinniebant in summo
Labro stantes: absterrebat enim fossa
Lata, neque transultu labris inter se propinquis, neque transitu
Facilis. præcipitia enim declivia circa totam
Stabant utrinque: desuper autem vallis
Acutis munita erat, quos defixerant Achivi
Densos & magnos, adversus hostes munimentum.
Illuc non sane facile equus volubilem currum trahens
Intrasset, pedites vero animo incitato cupiebant si perficere possent.
Tum vero Polydamas audaci Hectori dixit astans,
Hectorque & alii Trojanorum duces atque auxiliariorum,
Imprudenter per fossam impellimus veloces equos:
Ea vero admodum difficilis transitu: valli enim in illa
Acuti stant, propeque ipsos murus Achivorum.
Illuc nullo modo licet descendere, neque pugnare
Equitibus. angustiæ enim ubi sauciatum iri puto:
Si sane jam omnino animo inimico *Græcos* perdit
Jupiter altitonans, Trojanis autem vult auxiliari,
Sane equidem ego vellem vel statim hoc effectum,

In-

Νωνύμνους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς·
Εἰ δέ χ' ὑποστρέψωσι, παλίωξις δὲ γένηται
Ἐκ νηῶν, καὶ τάφρῳ ἐνιπλήξωμεν ὀρυκτῇ,
Οὐκέτ' ἔπειτ' οἴω οὐδ' ἄγγελον ἀπονέεσθαι
Ἄψορρον ποτὶ ἄστυ, ἑλιχθέντων ὑπ' Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
Ἵππους μὲν θεράποντες ἐρυκόντων ἐπὶ τάφρῳ,
Αὐτοὶ δὲ πρυλέες σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες,
Ἕκτορι πάντες ἑπώμεθ' ἀολλέες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Οὐ μενέουσ', εἰ δή σφιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
Ὣς φάτο Πουλυδάμας· ἅδε δ' Ἕκτορι μῦθος ἀπήμων·
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.
Οὐδὲ μὲν ἄλλοι Τρῶες ἐφ' ἵππων ἠγερέθοντο,
Ἀλλ' ἀποβάντες ὄρουσαν, ἐπεὶ ἴδον Ἕκτορα δῖον.
Ἡνιόχῳ μὲν ἔπειτα ἑῷ ἐπέτελλεν ἕκαστος,
Ἵππους εὖ κατὰ κόσμον ἐρυκέμεν αὖθ' ἐπὶ τάφρῳ·
Οἱ δὲ διαστάντες, σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες,
Πένταχα κοσμηθέντες, ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἕποντο.
Οἱ μὲν ἅμ' Ἕκτορ' ἴσαν καὶ ἀμύμονι Πουλυδάμαντι,
Οἳ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι ἔσαν, μέμασαν δὲ μάλιστα
Τεῖχος ῥηξάμενοι κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ μάχεσθαι.
Καί σφιν Κεβριόνης τρίτος ἕπετο, πὰρ δ' ἄρ' ὄχεσφιν
Ἄλλον Κεβριόναο χερείονα κάλλιπεν Ἕκτωρ.
Τῶν δ' ἑτέρων Πάρις ἦρχε, καὶ Ἀλκάθοος, καὶ Ἀγήνωρ·
Τῶν δὲ τρίτων Ἕλενος καὶ Δηΐφοβος θεοειδής,
Υἷε δύω Πριάμοιο· τρίτος δ' ἦν Ἄσιος ἥρως,
Ἄσιος Ὑρτακίδης, ὃν Ἀρίσβηθεν φέρον ἵπποι
Αἴθωνες, μεγάλοι, ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος.
Τῶν δὲ τετάρτων ἦρχεν ἐῢς πάϊς Ἀγχίσαο
Αἰνείας· ἅμα τῷγε δύω Ἀντήνορος υἷε,
Ἀρχέλοχός τ' Ἀκάμας τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
Σαρπηδὼν δ' ἡγήσατ' ἀγακλειτῶν ἐπικούρων,
Πρὸς δ' ἕλετο Γλαῦκον καὶ ἀρήϊον Ἀστεροπαῖον.
Οἱ γάρ οἱ εἴσαντο διακριδὸν εἶναι ἄριστοι
Τῶν ἄλλων μετά γ' αὐτόν· ὁ δ' ἔπρεπε καὶ διὰ πάντων.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους ἄραρον τυκτῇσι βόεσσι,
Βάν ῥ' ἰθὺς Δαναῶν λελιημένοι, οὐδέ τ' ἔφαντο
Σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι.
Ἔνθ' ἄλλοι Τρῶες τηλέκλητοί τ' ἐπίκουροι,
Βουλῇ Πουλυδάμαντος ἀμωμήτοιο πίθοντο·
Ἀλλ' οὐχ Ὑρτακίδης ἔθελ' Ἄσιος ὄρχαμος ἀνδρῶν

Αὖθι

Inglorios perire procul ab Argis hic Achivos:
Si vero conversi fuerint, & vice versa insecutio facta
Ex navibus, & fossæ impegerimus profundæ,
Ne nuncium quidem puto postea reversurum
Retro ad urbem, *elapsum* iterum ad pugnam conversis ab Achivis.
Quare agite, sicut ego dixero, obsequamur omnes:
Equos quidem famuli contineant prope fossam,
Ipsi vero pedites armis induti,
Hectorem omnes sequamur conferti: at Achivi
Non sustinebunt, siquidem ipsis exitii fines imminent.
Sic dixit Polydamas: placebatque Hectori consilium tutum,
Statimque de curribus cum armis desiliit in terram:
Ac ne cæteri quidem Trojani in equis sublimes permanserunt,
Sed desilierunt, ut viderunt Hectorem nobilem.
Aurigæ quidem deinde suo præcepit quisque,
Equos bene in ordine coercerent illic ad fossam:
Illi vero in ordines digesti, se ipsos instruentes,
In quinque agmina distributi, simul duces sequebantur.
Alii quidem cum Hectore iverunt & eximio Polydamante,
Qui plurimi & fortissimi erant, & cupiebant maxime
Muro rupto cavas ad naves pugnare.
Et ipsos Cebriones tertius sequebatur, apud currus autem
Alium Cebrione deteriorem reliquit Hector.
Aliis vero Paris præfuit, & Alcathous, & Agenor:
Tertiis Helenus & Deiphobus divina forma præditus,
Filii duo Priami: tertius autem erat Asius heros,
Asius Hyrtacides, quem ab Arisba vexerant equi
Rutili, magni, fluvio a Selleente.
At quartorum ductor erat strenuus filius Anchisæ
Æneas: cumque eo duo Antenoris filii,
Archelochusque Acamasque, pugnæ periti omnigenæ.
Sarpedon vero dux erat inclytorum sociorum,
Et assumpsit Glaucum & Mavortium Asteropæum,
Hi enim ei visi sunt eximie esse fortissimi (omnes.
Cæterorum post se ipsum quidem: ipse enim antecellebat etiam
Hi autem postquam se firme conjunxerant affabrefactis boum tergoribus,
Iverunt recta in Danaos ardentes, neque amplius putabant
Restituros, sed in navibus nigris casuros.
Tum cæteri Trojani, & longe vocati auxiliares,
Consilio Polydamantis inculpati paruerunt:
Sed non Hyrtacides voluit Asius princeps virorum

Αὖθι λιπεῖν ἵππους τε καὶ ἡνίοχον θεράποντα,
Ἀλλὰ σὺν αὐτοῖσιν πέλασεν νήεσσι θοῇσι,
Νήπιος, οὐδ' ἄρ' ἔμελλε κακὰς ὑπὸ κῆρας ἀλύξας,
Ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν ἀγαλλόμενος παρὰ νηῶν
Ἂψ ἀπονοστήσειν ποτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν.
Πρόσθεν γάρ μιν μοῖρα δυσώνυμος ἀμφεκάλυψεν
Ἔγχεϊ Ἰδομενῆος ἀγαυοῦ Δευκαλίδαο.
Εἴσατο γὰρ νηῶν ἐπ' ἀριστερά, τῇ περ Ἀχαιοὶ
Ἐκ πεδίου νίσσοντο σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφι.
Τῇ ῥ' ἵππους τε καὶ ἅρμα διήλασεν, οὐδὲ πύλῃσιν
Εὗρ' ἐπικεκλιμένας σανίδας καὶ μακρὸν ὀχῆα·
Ἀλλ' ἀναπεπταμένας ἔχον ἀνέρες, εἴ τιν' ἑταίρων
Ἐκ πολέμου φεύγοντα σαώσειαν μετὰ νῆας.
Τῇ ῥ' ἰθὺς φρονέων ἵππους ἔχε· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
Ὀξέα κεκλήγοντες· ἔφαντο γὰρ οὐκέτ' Ἀχαιοὺς
Σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι,
Νήπιοι· ἐν δὲ πύλῃσι δύ' ἀνέρας εὗρον ἀρίστους,
Υἷας ὑπερθύμους Λαπιθάων αἰχμητάων,
Τὸν μὲν, Πειριθόου υἷα κρατερὸν Πολυποίτην,
Τὸν δὲ, Λεοντῆα βροτολοιγῷ ἶσον Ἄρηϊ.
Τὼ μὲν ἄρα προπάροιθε πυλάων ὑψηλάων
Ἕστασαν, ὡς ὅτε τε δρύες οὔρεσιν ὑψικάρηνοι,
Αἵ τ' ἄνεμον μίμνουσι καὶ ὑετὸν ἤματα πάντα,
Ῥίζῃσιν μεγάλῃσι διηνεκέεσσ' ἀραρυῖαι·
Ὣς ἄρα τὼ χείρεσσι πεποιθότες ἠδὲ βίηφι,
Μίμνον ἐπερχόμενον μέγαν Ἄσιον, οὐδ' ἐφέβοντο.
Οἱ δ' ἰθὺς πρὸς τεῖχος ἐΰδμητον βόας αὔας
Ὑψόσ' ἀνασχόμενοι, ἔκιον μεγάλῳ ἀλαλητῷ,
Ἄσιον ἀμφὶ ἄνακτα, καὶ Ἰαμενὸν, καὶ Ὀρέστην,
Ἀσιάδην τ' Ἀκάμαντα, Θόωνά τε, Οἰνόμαόν τε.
Οἱ δ' ἤτοι εἷος μὲν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Ὄρνυον ἔνδον ἐόντες ἀμύνεσθαι περὶ νηῶν·
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους ἐνόησαν
Τρῶας, ἀτὰρ Δαναῶν γένετο ἰαχή τε φόβος τε,
Ἐκ δὲ τὼ ἀΐξαντε, πυλάων πρόσθε μαχέσθην,
Ἀγροτέροισι σύεσσιν ἐοικότες, τώ τ' ἐν ὄρεσσιν
Ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν δέχαται κολοσυρτὸν ἰόντα,
Δοχμώ τ' ἀΐσσοντε, περὶ σφίσιν ἄγνυτον ὕλην,
Πρυμνὴν ἐκτάμνοντες, ὕπαι δέ τε κόμπος ὀδόντων
Γίνεται, εἰσόκε τίς τε βαλὼν ἐκ θυμὸν ἕληται·
Ὣς τῶν κόμπει χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσι φαεινὸς,

Ἀν-

Illic relinquere equos & aurigam famulum,
Sed una cum ipsis accedebat ad naves veloces,
Demens, neque enim erat malo fato evitato,
Equis & curribus exultans a navibus
Retro reversurus ad Ilium ventosam.
Prius enim ipsum fatum infaustum circumtexit
Ab hasta Idomenei præclari Deucalidæ.
Irruit enim navium ad sinistram partem, qua Achivi
Ex campo redibant cum equis & curribus.
Hac equosque & currum egit, neque portis
Invenit occlusas tabulas & longum vectem:
Sed apertas tenebant viri, si quem sociorum
E bello fugientem salvum reciperent ad naves.
Hac recta animo elato equos dirigebat: hi autem simul sequebantur
Acutum clamantes. putabant enim non amplius Achivos
Restituros esse, sed in navibus nigris casuros,
Dementes: in portis enim duos viros invenerunt fortissimos,
Filios animosos Lapitharum bellicosorum.
Alterum quidem, Pirithoi filium strenuum Polypœtem,
Alterum vero, Leonteum hominum perniciei parem Marti:
Hi quidem ante portas altas
Stabant, ut quercus in montibus proceræ,
Quæ quidem ventum sustinent & pluviam dies omnes,
Radicibus magnis late pertingentibus hærentes:
Sic illi manibus freti atque viribus,
Manebant advenientem magnum Asium, neque fugiebant.
Illi autem recta ad murum bene structum scutis
In altum elevatis ibant magno fremitu,
Asium circa regem, & Iamenum, & Orestem,
Asiademque Acamanta, Thoonaque, Oenomaumque.
At illi interea bene ocreatos Achivos
Hortabantur intus pugnare pro navibus:
Sed postquam ad murum ruentes animadverterunt
Trojanos, tum Danaorum ortus est clamorque fugaque,
Illi vero duo erumpentes, portas ante pugnabant,
Agrestibus apris similes, qui in montibus
Virorum atque canum excipiunt tumultum advenientem,
Obliquoque impetu ruentes, circa se frangunt sylvam,
Ad radices usque excindentes, subtusque stridor dentium
Oritur, donec aliquis jaculatus vitam eripuerit:
Sic horum resonabat æs in pectoribus lucidum,

Hinc

Ἄντην βαλλομένων. μάλα γὰρ κρατερῶς ἐμάχοντο,
Λαοῖσι καθύπερθε πεποιθότες ἠδὲ βίηφι·
Οἳ δ' ἄρα χερμαδίοισιν ἐϋδμήτων ἀπὸ πύργων
Βάλλον ἀμυνόμενοι σφῶν τ' αὐτῶν καὶ κλισιάων,
Νηῶν τ' ὠκυπόρων· νιφάδες δ' ὡς πῖπτον ἔραζε,
Ἅς τ' ἄνεμος ζαὴς, νέφεα σκιόεντα δονήσας,
Ταρφειὰς κατέχευεν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ·
Ὣς τῶν ἐκ χειρῶν βέλε' ἔρρεον ἠμὲν Ἀχαιῶν,
Ἠδὲ καὶ ἐκ Τρώων· κόρυθες δ' ἀμφ' αὖον ἀΰτευν,
Βαλλόμεναι μυλάκεσσι, καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι.
Δή ῥα τότ' ᾤμωξέν τε καὶ ὣ πεπλήγετο μηρὼ
Ἄσιος Ὑρτακίδης, καὶ ἀλαστήσας ἔπος ηὔδα,
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά νυ καὶ σὺ φιλοψευδὴς ἐτέτυξο
Πάγχυ μάλ'· οὐ γὰρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωας Ἀχαιοὺς
Σχήσειν ἡμέτερόν γε μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους.
Οἳ δ' ὥστε σφῆκες μέσον αἰόλοι ἠὲ μέλισσαι
Οἰκία ποιήσονται ὁδῷ ἐπὶ παιπαλοέσσῃ,
Οὐδ' ἀπολείπουσιν κοῖλον δόμον, ἀλλὰ μένοντες
Ἄνδρας θηρητῆρας, ἀμύνονται περὶ τέκνων·
Ὣς οἵγ' οὐκ ἐθέλουσι πυλάων καὶ δύ' ἐόντε
Χάσσασθαι, πρίν γ' ἠὲ κατακτάμεν, ἠὲ ἁλῶναι.
Ὣς ἔφατ', οὐδὲ Διὸς πεῖθε φρένα ταῦτ' ἀγορεύων·
Ἕκτορι γάρ οἱ θυμὸς ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι.
Ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλῃσι μάχην ἐμάχοντο πύλῃσιν.
Ἀργαλέον δέ με ταῦτα θεὸν ὣς πάντ' ἀγορεῦσαι.
Πάντῃ γὰρ περὶ τεῖχος ὀρώρει θεσπιδαὲς πῦρ,
Λάϊνον· Ἀργεῖοι δὲ καὶ ἀχνύμενοί περ, ἀνάγκῃ
Νηῶν ἠμύνοντο· θεοὶ δ' ἀκαχείατο θυμῷ
Πάντες ὅσοι Δαναοῖσι μάχη ... ἦσαν.
Σὺν δ' ἔβαλο ... δηϊοτῆτα·
Ἔνθ' αὖ Πει ... ποίτης
Δουρὶ βάλεν ... χαλκοπαρῄου·
Οὐδ' ἀρ ... ἀλλὰ διὰ πρὸ
Αἰχμ ... φαλος δὲ
Ἔνδ ... τε δέ μιν μεμαῶτ
... νον ἐξενάριξεν.
..., ὄζος Ἄρηος,
... ζωστῆρα τυχήσα
... ιενος ξίφος ὀξ
... ίξας δι' ὁμίλου
... ἄρ' ὕπτιος οὔδε

Hinc illinc percussorum. fortissime enim prœliabantur,
Copiis superne freti atque viribus:
Illi enim saxis bene ædificatis e turribus
Jaculabantur arcentes a seipsisque & tentoriis,
Navibusque velocibus: nivium autem instar cadebant in terram,
Quas ventus vehemens, nubes opacas agitans,
Crebras e sublimi effundit in terram almam:
Sic horum e manibus tela fluebant tam Achivorum,
Quam etiam Trojanorum: galeæ autem circum siccum quid sonabant,
Percussæ ingentibus saxis, & clypei umbonibus muniti.
Tum vero ingemuitque & sua percussit femora
Asius Hyrtacides, & indignatus verbum dixit.
Jupiter pater, igitur & tu fallax factus es
Omnino. non enim ego putabam heroas Achivos
Sustenturos nostrum robur & manus invictas.
Illi vero ut vespæ medio maculosæ atque apes
Nidos faciunt viam ad asperam,
Neque relinquunt concavam domum, sed manentes
Viros venatores, pugnant pro natis:
Sic hi nolunt a portis, *tantum* duo licet sint,
Recedere, ante quam vel interficiant *alios*, vel *ipsi* capiantur.
Sic dixit, neque Jovis flexit mentem hæc dicens:
Hectori enim ejus animus volebat gloriam præbere.
Alii vero circa alias pugnam pugnabant portas.
At difficile me hæc deum tanquam omnia proloqui.
Undiquaque enim circa murum excitatus est immane ardens ignis,
Lapideum: Argivi autem mœsti licet, necessitate
Pro navibus pugnabant: dii vero tristes erant animo
Omnes quotquot Danais in præliis favebant.
Commiserunt vero Lapithæ pugnam & prælium:
Tum vero Pirithoi filius fortis Polypœtes
Hasta percussit Damasum per galeam æreis munitam malis:
Neque ærea galea prohibuit, sed penitus
Cu[illegible]rea perrupit os, cerebrum autem
I[illegible]m fœdatum est: domuitque ipsum ardentem.
I[illegible]ro Pylonem & Ormenum interfecit.
[illegible]m Antimachi Leonteus, proles Martis,
[illegible]n percussit hasta ad balteum assecutus.
[illegible]m ex vagina extracto ense acuto,
[illegible]quidem primum impetu facto per turbam,
[illegible]minus: is autem supinus solo allisus est:

Sed

Αὐτὰρ ἔπειτα Μένωνα καὶ Ἰαμενὸν καὶ Ὀρέστην,
Πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Ὄφρ' οἱ τοὺς ἐνάριζον ἀπ' ἔντεα μαρμαίροντα,
Τόφρ' οἱ Πουλυδάμαντι καὶ Ἕκτορι κοῦροι ἕποντο,
Οἳ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι ἔσαν, μέμασαν δὲ μάλιστα
Τεῖχός τε ῥῆξαι, καὶ ἐνιπρῆσαι πυρὶ νῆας.
Οἵ ῥ' ἔτι μερμήριζον ἐφεσταότες παρὰ τάφρῳ.
Ὄρνις γάρ σφιν ἐπῆλθε περησέμεναι μεμαῶσιν,
Αἰετὸς ὑψιπέτης ἐπ' ἀριστερὰ λαὸν ἐέργων,
Φοινήεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
Ζωὸν ἔτ' ἀσπαίροντα· καὶ οὔπω λήθετο χάρμης.
Κόψε γὰρ αὐτὸν ἔχοντα κατὰ στῆθος παρὰ δειρὴν,
Ἰδνωθεὶς ὀπίσω. ὁ δ' ἀπὸ ἕθεν ἧκε χαμᾶζε,
Ἀλγήσας ὀδύνῃσι, μέσῳ δ' ἐνὶ κάββαλ' ὁμίλῳ·
Αὐτὸς δὲ κλάγξας πέτετο πνοιῇς ἀνέμοιο.
Τρῶες δ' ἐρρίγησαν ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν
Κείμενον ἐν μέσσοισι, Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
Δὴ τότε Πουλυδάμας θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς,
Ἕκτορ, ἀεὶ μέν πώς μοι ἐπιπλήσσεις ἀγορῇσιν
Ἐσθλὰ φραζομένῳ· ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικεν,
Δῆμον ἐόντα παρὲξ ἀγορευέμεν, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ,
Οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ, σὸν δὲ κράτος αἰὲν ἀέξειν.
Νῦν δ' αὖτ' ἐξερέω ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
Μὴ ἴομεν Δαναοῖσι μαχησόμενοι περὶ νηῶν.
Ὧδε γὰρ ἐκτελέεσθαι ὀΐομαι, εἰ ἐτεόν γε
Τρωσὶν ὅδ' ὄρνις ἐπῆλθε περησέμεναι μεμαῶσιν
Αἰετὸς ὑψιπέτης, ἐπ' ἀριστερὰ λαὸν ἐέργων,
Φοινήεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον
Ζωόν· ἄφαρ δ' ἀφέηκε πάρος φίλα οἰκί' ἱκέσθαι.
Οὐδ' ἐτέλεσσε φέρων δόμεναι τεκέεσσιν ἑοῖσιν·
Ὣς ἡμεῖς εἴπερ τε πύλας καὶ τεῖχος Ἀχαιῶν
Ῥηξόμεθα σθένεϊ μεγάλῳ, εἴξωσι δ' Ἀχαιοὶ,
Οὐ κόσμῳ παρὰ ναῦφιν ἐλευσόμεθ' αὐτὰ κέλευθα.
Πολλοὺς γὰρ Τρώων καταλείψομεν, οὕς κεν Ἀχαιοὶ
Χαλκῷ δῃώσουσιν ἀμυνόμενοι περὶ νηῶν.
Ὧδέ χ' ὑποκρίναιτο θεοπρόπος, ὃς σάφα θυμῷ
Εἰδείη τεράων, καί οἱ πειθοίατο λαοί.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαιόλος Ἕκτωρ,
Πουλυδάμα, σὺ μὲν οὐκ ἔτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις.
Οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τοῦδε νοῆσαι.
Εἰ δ' ἐτεὸν δὴ τοῦτον ἀπὸ σπουδῆς ἀγορεύεις,

Sed deinde Menonem & Jamenum & Orestem,
Omnes alios super alios admovit terræ almæ.
Dum ii hos interfectos spoliabant armis coruscis,
Interea Polydamantem & Hectorem juvenes sequebantur,
Qui plurimi & fortissimi erant, ardebant autem maxime
Murumque perrumpere, & incendere igne naves.
Hi tamen adhuc anxie deliberabant stantes ad fossam.
Avis enim ipsis supervenerat transire cupientibus,
Aquila altivolans ad sinistram copias revocans,
Cruentatum serpentem gestans unguibus immanem,
Vivum adhuc palpitantem: & nec dum oblitus erat pugnæ.
Percussit enim ipsam tenentem ad pectus prope collum,
Contortus retro. illa autem a se demisit in terram,
Dolens doloribus, medium autem dejecit in agmen:
Ipsaque clangens avolavit flatibus venti.
Trojani autem cohorruerunt ut viderunt maculosum serpentem
Jacentem in mediis, Jovis portentum ægidem ferentis.
Tum vero Polydamas audacem Hectorem allocutus est astans,
Hector, semper quidem utcunque me increpas in concionibus
Recte monentem: quandoquidem nequaquam par est,
Civis qui sit præter *rectum* dicere, neque in concilio,
Neque unquam in bello, tuam vero potentiam semper augere.
Nunc autem rursus proloquar ut mihi videntur esse optima,
Ne eamus cum Danais pugnaturi de navibus.
Sic enim eventurum puto, si quidem vere
Trojanis hoc augurium advenit transire cupientibus
Aquila altivolans, ad sinistram copias revocans,
Cruentatum serpentem portans unguibus immanem
Vivum: citoque dimisit antequam ad caros nidos pervenisset,
Neque effecit portans ut daret pullis suis:
Sic nos etiamsi portas & murum Achivorum
Perruperimus robore magno, cesserintque Achivi,
Non recte a navibus revertemur per easdem vias.
Multos enim Trojanorum relinquemus, quos quidem Achivi
Ære interficient pugnantes pro navibus.
Hac certe interpretatione responderit augur, qui vere animo
Peritus sit prodigiorum, & ei paruerint populi.
Hunc vero torve intuitus allocutus est pugnam expedite ciens Hector,
Polydama, tu quidem non jam mihi grata hæc dicis:
Nosti & aliam sententiam meliorem hac excogitare.
Si tamen vere jam hanc serio dicis,

Ἐξ ἄρα δή τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὤλεσαν αὐτοί·
Ὃς κέλεαι Ζηνὸς μὲν ἐριγδούποιο λαθέσθαι
Βουλέων, ἅς τέ μοι αὐτὸς ὑπέσχετο καὶ κατένευσε·
Τύνη δ' οἰωνοῖσι τανυπτερύγεσσι κελεύεις
Πείθεσθαι, τῶν οὔτι μετατρέπομ', οὐδ' ἀλεγίζω,
Εἴτ' ἐπὶ δεξί' ἴωσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
Εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοίγε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
Ἡμεῖς δὲ μεγάλοιο Διὸς πειθώμεθα βουλῇ,
Ὃς πᾶσι θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.
Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.
Τίπτε σὺ δείδοικας πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα;
Εἴπερ γάρ τ' ἄλλοι γε περικτεινώμεθα πάντες
Νηυσὶν ἐπ' Ἀργείων, σοὶ δ' οὐ δέος ἔς' ἀπολέσθαι.
Οὐ γάρ τοι κραδίη μενεδήϊος, οὐδὲ μαχήμων.
Εἰ δὲ σὺ δηϊοτῆτος ἀφέξεαι, ἠέ τιν' ἄλλον
Παρφάμενος ἐπέεσσιν ἀποτρέψεις πολέμοιο,
Αὐτίκ' ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσεις.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο,
Ἠχῇ θεσπεσίῃ, ἐπὶ δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
Ὦρσεν ἀπ' Ἰδαίων ὀρέων ἀνέμοιο θύελλαν,
Ἥ ῥ' ἰθὺς νηῶν κονίην φέρεν· αὐτὰρ Ἀχαιῶν
Θέλγε νόον, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζε,
Τοῦ περ δὴ τεράεσσι πεποιθότες ἠδὲ βίηφι,
Ῥήγνυσθαι μέγα τεῖχος Ἀχαιῶν πειρήτιζον.
Κρόσσας μὲν πύργων ἔρυον, καὶ ἔρειπον ἐπάλξεις,
Στήλας τε προβλῆτας ἐμόχλεον, ἃς ἄρ' Ἀχαιοὶ
Πρώτας ἐν γαίῃ θέσαν ἔμμεναι ἔχματα πύργων.
Τὰς οἵγ' αὖ ἔρυον, ἔλποντο δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν
Ῥήξειν· οὐδέ νύ πω Δαναοὶ χάζοντο κελεύθου,
Ἀλλ' οἵγε ῥινοῖσι βοῶν φράξαντες ἐπάλξεις,
Βάλλον ἀπ' αὐτάων δηΐους ὑπὸ τεῖχος ἰόντας.
Ἀμφοτέρω δ' Αἴαντε κελευτιόωντ' ἐπὶ πύργων
Πάντοσε φοιτήτην μένος ὀτρύνοντες Ἀχαιῶν·
Ἄλλον μειλιχίοις, ἄλλον στερεοῖς ἐπέεσσι
Νείκεον, ὅντινα πάγχυ μάχης μεθιέντα ἴδοιεν,
Ὦ φίλοι Ἀργείων, ὅς τ' ἔξοχος, ὅς τε μεσήεις,
Ὅς τε χερειότερος, ἐπεὶ οὔπω πάντες ὁμοῖοι
Ἀνέρες ἐν πολέμῳ, νῦν ἔπλετο ἔργον ἅπασι·
Καὶ δ' αὐτοὶ τόδε που γινώσκετε, μή τις ὀπίσσω
Τετράφθω ποτὶ νῆας ὁμοκλητῆρος ἀκούων·
Ἀλλὰ πρόσω ἵεσθε, καὶ ἀλλήλοισι κέλεσθε,

Certe jam tibi dii mentem ademerunt ipsi:
Qui jubes Jovis quidem altitonantis oblivisci
Consiliorum; quæ mihi ipse promisit & annuit:
Tu vero alitibus alas patulis jubes
Parere; quos minime moror, neque curo,
Sive ad dextram vadant ad auroramque solemque,
Sive ad sinistram isti ad occasum obscurum.
Nos vero magni Jovis pareamus consilio;
Qui omnibus mortalibus & immortalibus imperat.
Unum augurium præstantissimum pugnare pro patria;
Cur tu times pugnam & prælium?
Etsi enim alii circum occidamur omnes
Naves ad Argivorum, tibi tamen non timor est pereundi:
Non enim tibi cor impetus hostium manens, neque pugnax.
Si vero tu a pugna abstinebis, vel aliquem alium
Dehortatione deceptum verborum avertes a prælio;
Statim mea hasta percussus animam amittes.
Ita fatus præcessit: hi autem una sequebantur,
Clamore immenso; insuper autem Jupiter gaudens fulmine
Excitavit ab Idæis montibus venti procellam,
Quæ recta naves versus pulverem ferebat: & Achivorum
Molliebat animum, Trojanis vero & Hectori gloriam dabat;
Hujus jam prodigiis confisi atque robore *suo*,
Perfringere magnum murum Achivorum tentabant.
Pinnas quidem turrium convellebant, & demoliebantur propugnacula;
Crepidinesque prominentes vectibus moliebantur, quas Achivi
Primas in terra posuerant ut essent stabilimina turrium.
Has illi convellebant, sperabant autem murum Achivorum
Se perrupturos. nondum tamen Danai cedebant de via,
Sed illi scutis bovinis præmunientes propugnacula,
Percutiebant ab ipsis hostes murum subeuntes.
Ambo autem Ajaces hortantes in turribus
Quaquaversum ibant robur excitantes Achivorum:
Alium blandis, alium duris verbis
Increpabant, quemcunque omnino pugnam remittentem vidissent,
O amici Argivorum, quique eximius, quique mediocris,
Quique deterior, quandoquidem non omnes similes
Viri in bello, nunc est opus omnibus:
Et vero ipsi hoc nimirum cognoscitis, ne quis retro
Vertatur ad naves *hosti* magno clamore minanti auscultans:
Sed ulterius procedite, & invicem hortamini,

Αἴ κεν Ζεὺς δώησιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς
Νεῖκος ἀπωσαμένους δηΐους προτὶ ἄστυ δίεσθαι.
Ὣς τώ γε προβοῶντε μάχην ὤτρυνον Ἀχαιῶν.
Τῶν δ' ὥστε νιφάδες χιόνος πίπτουσι θαμειαὶ
Ἤματι χειμερίῳ, ὅτε τ' ὤρετο μητίετα Ζεὺς
Νιφέμεν ἀνθρώποισι, πιφαυσκόμενος τὰ ἃ κῆλα,
Κοιμήσας δ' ἀνέμους χέει ἔμπεδον, ὄφρα καλύψῃ
Ὑψηλῶν ὀρέων κορυφὰς καὶ πρώονας ἄκρους,
Καὶ πεδία λωτοῦντα, καὶ ἀνδρῶν πίονα ἔργα,
Καί τ' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς κέχυται, λιμέσιν τε καὶ ἀκταῖς,
Κῦμα δέ μιν προσπλάζον ἐρύκεται, ἄλλα τε πάντα
Εἴλυται καθύπερθ' ὅτ' ἐπιβρίσῃ Διὸς ὄμβρος·
Ὣς τῶν ἀμφοτέρωσε λίθοι πωτῶντο θαμειαί,
Αἱ μὲν ἄρ' ἐς Τρῶας, αἱ δ' ἐκ Τρώων ἐς Ἀχαιοὺς
Βαλλομένων. τὸ δὲ τεῖχος ὕπερ πᾶν δοῦπος ὀρώρει·
Οὐδ' ἄν πω τότε γε Τρῶες καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ
Τείχεος ἐρρήξαντο πύλας καὶ μακρὸν ὀχῆα,
Εἰ μὴ ἄρ' υἱὸν ἑὸν Σαρπηδόνα μητίετα Ζεὺς
Ὦρσεν ἐπ' Ἀργείοισι λέονθ' ὡς βουσὶν ἕλιξιν.
Αὐτίκα δ' ἀσπίδα μὲν πρόσθ' ἔσχετο πάντοσε ἴσην,
Καλήν, χαλκείην, ἐξήλατον, ἣν ἄρα χαλκεὺς
Ἤλασεν, ἔντοσθεν δὲ βοείας ῥάψε θαμειάς,
Χρυσείοις ῥάβδοισι διηνεκέσιν περὶ κύκλον.
Τὴν ἄρ' ὅγε πρόσθε σχόμενος, δύο δοῦρε τινάσσων
Βῆ ῥ' ἴμεν ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, ὅστ' ἐπιδευὴς
Δηρὸν ἔῃ κρειῶν, κέλεται δέ ἑ θυμὸς ἀγήνωρ,
Μήλων πειρήσοντα, καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν.
Εἴπερ γάρ χ' εὕρῃσι παρ' αὐτόφι βώτορας ἄνδρας
Σὺν κυσὶ καὶ δούρεσσι φυλάσσοντας περὶ μῆλα,
Οὔ ῥα τ' ἀπείρητος μέμονε σταθμοῖο δίεσθαι·
Ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἢ ἥρπαξε μετάλμενος, ἠὲ καὶ αὐτὸς
Ἔβλητ' ἐν πρώτοισι θοῆς ἀπὸ χειρὸς ἄκοντι·
Ὥς ῥα τότ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα θυμὸς ἀνῆκε
Τεῖχος ἐπαΐξαι, διά τε ῥήξασθαι ἐπάλξεις.
Αὐτίκα δὲ Γλαῦκον προσέφη παῖδ' Ἱππολόχοιο,
Γλαῦκε, τίη δὴ νῶϊ τετιμήμεσθα μάλιστα
Ἕδρῃ τε, κρέασίν τε, ἰδὲ πλείοις δεπάεσσιν,
Ἐν Λυκίῃ, πάντες δὲ θεοὺς ὡς εἰσορόωσι,
Καὶ τέμενος νεμόμεσθα μέγα Ξάνθοιο παρ' ὄχθας,
Καλόν, φυταλιῆς καὶ ἀρούρης πυροφόροιο;
Τῷ νῦν χρὴ Λυκίοισι μετὰ πρώτοισιν ἐόντας,

Ἑστά-

Si forsan Jupiter det olympius fulgurator
Pugnam cum repulerimus, hostes ad urbem persequi.
Sic illi ante alios clamantes pugnam excitabant Achivorum.
Horum autem sicut nives cadunt crebræ
Die hiberno, quando orsus est providus Jupiter
Ningere hominibus, ostentans sua tela,
Sopitis vero ventis fundit constanter, donec operuerit
Celsorum montium vertices & cacumina summa,
Et campos florentes, & hominum pinguia culta,
Et super maris cani funduntur portubusque & littoribus,
Fluctus autem ipsas adventans prohibet, aliaque omnia
Operiuntur desuper quum ingruat Jovis imber:
Sic horum utrinque lapides volitabant crebri,
Hi quidem in Trojanos, illi autem a Trojanis in Achivos
Jaculantibus. murum autem supra totum strepitus ortus est:
Haudquaquam vero tunc Trojani & illustris Hector
Muri perrupissent portas & longum vectem,
Nisi filium suum Sarpedona providus Jupiter
Excitasset in Argivos ut leonem in boves nigros.
Statim vero clypeum quidem ante *se* ferebat undique æquale,
Pulchrum, æneum, lamina ductili tectum, quod faber
Ductili artificio fecerat, intus vero pelles bovinas consuerat spissas,
Aureis virgis perpetuis circa orbem.
Hoc ille ante se objecto, duas hastas vibrans
Perrexit ire sicut leo in montibus nutritus, qui indigus
Diu fuerit carnium, jubet autem ipsum animus magnus,
Oves tentaturum, etiam ad bene munitam caulam ire.
Etsi enim invenerit apud ipsam pastores viros
Cum canibus & hastis custodiam agentes circa oves,
Haud tamen re non tentata sustinet a stabulo pelli:
Sed is aut rapuit insiliens, aut & ipse
Vulneratus est inter primos veloci a manu jaculo:
Sic tunc divinum Sarpedonem animus impulit
Murum invadere, perque rumpere propugnacula.
Statim autem Glaucum allocutus est filium Hippolochi,
Glauce, curnam nos honoribus affecti sumus maxime
Sedeque, carnibusque, & plenis poculis,
In Lycia, omnes autem deos tanquam *nos* aspiciunt,
Et agri portionem colimus magnam Xanthi ad ripas,
Amœnam, vitifero solo & frugifero;
Quare nunc oportet Lycios inter primos

Ἑστάμεν, ἠδὲ μάχης καυστειρῆς ἀντιβολῆσαι,
Ὄφρά τις ὧδ' εἴπῃ Λυκίων πύκα θωρηκτάων,
Οὐ μὰν ἀκλεεῖς Λυκίην κατακοιρανέουσιν
Ἡμέτεροι βασιλῆες, ἔδουσί τε πίονα μῆλα,
Οἶνον δ' ἔξαιτον, μελιηδέα, ἀλλ' ἄρα καὶ ἲς
Ἐσθλὴ, ἐπεὶ Λυκίοισι μετὰ πρώτοισι μάχονται.
Ὦ πέπον, εἰ μὲν γὰρ πόλεμον περὶ τόνδε φυγόντες,
Αἰεὶ δὴ μέλλοιμεν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε
Ἔσεσθ', οὔτέ κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην,
Οὔτέ κε σε στέλλοιμι μάχην ἐς κυδιάνειραν·
Νῦν δ' ἔμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσιν θανάτοιο
Μυρίαι, ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτὸν, οὐδ' ὑπαλύξαι,
Ἴομεν, ἠέ τῳ κῦδος ὀρέξομεν, ἠέ τις ἡμῖν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδὲ Γλαῦκος ἀπετράπετ', οὐδ' ἀπίθησε·
Τὼ δ' ἰθὺς βήτην Λυκίων μέγα ἔθνος ἄγοντε.
Τοὺς δὲ ἰδὼν ῥίγησ' υἱὸς Πετεῶο Μενεσθεύς.
Τοῦ γὰρ δὴ πρὸς πύργον ἴσαν κακότητα φέροντες.
Πάπτηνε δ' ἀνὰ πύργον Ἀχαιῶν, εἴ τιν' ἴδοιτο
Ἡγεμόνων ὅστις οἱ ἀρὴν ἑτάροισιν ἀμύναι·
Ἐς δ' ἐνόησ' Αἴαντε δύω πολέμου ἀκορήτω
Ἑσταότας, Τεῦκρόν τε νέον κλισίηθεν ἰόντα
Ἐγγύθεν· ἀλλ' οὔπως οἱ ἔην βώσαντι γεγωνεῖν·
Τόσσος γὰρ κτύπος ἦεν, ἀϋτὴ δ' οὐρανὸν ἷκε,
Βαλλομένων σακέων τε καὶ ἱπποκόμων τρυφαλειῶν,
Καὶ πυλέων. πᾶσαι γὰρ ἐπώχατο· τοὶ δὲ κατ' αὐτὰς
Ἱστάμενοι πειρῶντο βίῃ ῥήξαντες ἐσελθεῖν.
Αἶψα δ' ἐπ' Αἴαντα προΐει κήρυκα Θοώτην,
Ἔρχεο δῖε Θοῶτα, θέων Αἴαντε κάλεσσον,
Ἀμφοτέρω μὲν μᾶλλον· (ὃ γάρ κ' ὄχ' ἄριστον ἁπάντων
Εἴη, ἐπεὶ τάχα τῇδε τετεύξεται αἰπὺς ὄλεθρος·
Ὧδε γὰρ ἔβρισαν Λυκίων ἀγοὶ, οἳ τοπάρος περ
Ζαχρηεῖς τελέθουσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας)
Εἰ δέ σφι καὶ κεῖθι πόνος καὶ νεῖκος ὄρωρεν,
Ἀλλά περ οἶος ἴτω Τελαμώνιος ἄλκιμος Αἴας,
Καί οἱ Τεῦκρος ἅμ' ἑσπέσθω τόξων εὖ εἰδώς.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα οἱ κῆρυξ ἀπίθησεν ἀκούσας,
Βῆ δὲ θέειν παρὰ τεῖχος Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
Στῆ δὲ παρ' Αἰάντεσσι κιὼν, εἶθαρ δὲ προσηύδα,
Αἴαντ' Ἀργείων ἡγήτορε χαλκοχιτώνων,
Ἠνώγει Πετεῶο διοτρεφέος φίλος υἱὸς
Κεῖσ' ἴμεν, ὄφρα πόνοιο μίνυνθά περ ἀντιάσητον.

Ἀμ-

Stare, & pugnæ ardenti interesse,
Ut aliquis sic dicat Lyciorum bene armatorum,
Nequaquam inglorii Lyciam administrant
Nostri reges, eduntque pingues oves,
Vinumque eximium, dulce, sed & robur iis
Præstans, qui Lycios inter primos pugnant.
O amice, si quidem bello hoc evitato,
Perpetuo jam essemus expertesque senii immortalesque
Futuri, ne ipse quidem inter primos pugnarem,
Neque te mitterem pugnam in gloriosam:
Nunc vero quandoquidem utcunque fata instant mortis
Sexcenta, quæ non licet effugere hominem, neque evitare,
Eamus, vel alicui gloriam dabimus, vel aliquis nobis.
Sic dixit: neque Glaucus aversus est, neque non obsecutus est.
Hi autem recta ibant Lyciorum magnam gentem ducentes.
Quos conspicatus cohorruit filius Petei Menestheus.
Hujus enim jam ad turrim ibant malum ferentes.
Circumspexit autem per agmen Achivorum, si quem videre posset
Ductorum qui suis malum a sociis arceret:
Animadvertit autem Ajaces duos prælii insatiabiles
Stantes, Teucrumque modo e tentorio profectum
Prope: sed nullo modo licebat ei si clamaret exaudiri:
Tantus enim strepitus erat, sonitusque ad cœlum perveniebat,
Percussorum scutorumque & setis equinis comantium galearum,
Et portarum. omnes enim accesserant: illique ad ipsas
Stantes nitebantur vi perruptas ingredi.
Statim autem ad Ajacem misit præconem Thootem,
I nobilis Thoota, currens Ajaces voca,
Ambos quidem magis: (hoc enim longe optimum omnium
Esset, nam mox hic fiet gravis cædes:
Huc enim magna mole feruntur Lyciorum ductores, qui & antea
Magno impetu irruunt in acribus pugnis)
Si vero ipsis etiam illic labor & certamen ortum est,
At saltem solus veniat Telamonius fortis Ajax,
Et eum Teucer simul sequatur arcuum peritus.
Sic dixit: neque ei præco non obsecutus est ut audivit,
Cucurritque præter murum Achivorum ære loricatorum:
Et stetit juxta Ajaces statimque allocutus est,
Ajaces Argivorum ductores ære loricatorum,
Jubet Petei Jovis alumni charus filius
Illuc adesse, ut laboris vel paullum participes sitis:

Ἀμφοτέρω μὲν μᾶλλον· (ὃ γάρ κ' ὄχ' ἄριστον ἁπάντων
Εἴη, ἐπεὶ τάχα κεῖθι τετεύξεται αἰπὺς ὄλεθρος·
Ὧδε γὰρ ἔβρισαν Λυκίων ἀγοί, οἳ τὸ πάρος περ
Ζαχρηεῖς τελέθουσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας)
Εἰ δὲ καὶ ἐνθάδε περ πόλεμος καὶ νεῖκος ὄρωρεν,
Ἀλλά περ οἶος ἴτω Τελαμώνιος ἄλκιμος Αἴας,
Καί οἱ Τεῦκρος ἅμ' ἑσπέσθω τόξων εὖ εἰδώς.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε μέγας Τελαμώνιος Αἴας.
Αὐτίκ' Ὀϊλιάδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αἶαν, σφῶϊ μὲν αὖθι σὺ καὶ κρατερὸς Λυκομήδης
Ἑσταότες Δαναοὺς ὀτρύνετον ἶφι μάχεσθαι·
Αὐτὰρ ἐγὼ κεῖσ' εἶμι, καὶ ἀντιόω πολέμοιο·
Αἶψα δ' ἐλεύσομαι αὖτις, ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπαμύνω.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη Τελαμώνιος Αἴας,
Καί οἱ Τεῦκρος ἅμ' ἦε κασίγνητος καὶ ὄπατρος·
Τοῖς δ' ἅμα Πανδίων Τεύκρου φέρε καμπύλα τόξα.
Εὖτε Μενεσθῆος μεγαθύμου πύργον ἵκοντο,
Τείχεος ἐντὸς ἰόντες, ἐπειγομένοισι δ' ἵκοντο,
Οἱ δ' ἐπ' ἐπάλξεις βαῖνον, ἐρεμνῇ λαίλαπι ἶσοι,
Ἴφθιμοι Λυκίων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες·
Σὺν δ' ἐβάλοντο μάχεσθαι ἐναντίον, ὦρτο δ' ἀϋτή.
Αἴας δὲ πρῶτος Τελαμώνιος ἄνδρα κατέκτα
Σαρπήδοντος ἑταῖρον Ἐπικλῆα μεγάθυμον,
Μαρμάρῳ ὀκρυόεντι βαλών, ὅ ῥα τείχεος ἐντὸς
Κεῖτο μέγας παρ' ἔπαλξιν ὑπέρτατος· οὐδέ κέ μιν ῥέα
Χείρεσσ' ἀμφοτέρῃσι φέροι ἀνὴρ οὐδὲ μάλ' ἡβῶν,
Οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'· ὁ δ' ἄρ' ὑψόθεν ἔμβαλ' ἀείρας·
Θλάσσε δὲ τετράφαλον κυνέην, σὺν δ' ὀστέ' ἄραξε
Πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς· ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι ἐοικὼς,
Κάππεσ' ἀφ' ὑψηλοῦ πύργου, λίπε δ' ὀστέα θυμός.
Τεῦκρος δὲ Γλαῦκον κρατερὸν παῖδ' Ἱππολόχοιο,
Ἰῷ ἐπεσσύμενον βάλε τείχεος ὑψηλοῖο,
Ἧ ῥ' ἴδε γυμνωθέντα βραχίονα· παῦσε δὲ χάρμης·
Ἂψ δ' ἀπὸ τείχεος ἆλτο λαθών, ἵνα μή τις Ἀχαιῶν
Βλήμενον ἀθρήσειε, καὶ εὐχετόωτ' ἐπέεσσι.
Σαρπήδοντι δ' ἄχος γένετο Γλαύκου ἀπιόντος·
Αὐτίκ' ἐπεί τ' ἐνόησεν, ὅμως δ' οὐ λήθετο χάρμης·
Ἀλλ' ὅγε Θεστορίδην Ἀλκμάονα δουρὶ τυχήσας
Νύξ', ἐκ δ' ἔσπασεν ἔγχος· ὁ δ' ἑσπόμενος πέσε δουρὶ
Πρηνής, ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.
Σαρπηδὼν δ' ἄρ' ἔπαλξιν ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσιν,

Ἕλχ',

Ambo quidem magis: (hoc enim longe optimum omnium
Esset, nam mox ibi fiet gravis cædes:
Illuc enim magna mole feruntur Lyciorum ductores, qui & antea
Magno impetu irruunt in acribus pugnis)
Si vero & hic etiam labor & certamen ortum est,
At saltem solus veniat Telamonius fortis Ajax,
Et eum Teucer simul sequatur arcuum peritus.
Sic dixit: neque non obsecutus est magnus Telamonius Ajax.
Statim Oilidem verbis volucribus allocutus est,
Ajax, vos quidem hic tu & fortis Lycomedes
Stantes Danaos excitate ad fortiter pugnandum:
Sed ego illuc ibo, & interero pugnæ:
Protinus autem revertar, postquam strenue ipsis auxiliatus fuero.
Sic utique fatus abiit Telamonius Ajax,
Et cum eo Teucer ibat frater & eodem patre natus:
Una cum istis vero Pandion Teucri ferebat curvos arcus.
Quando Menesthei magnanimi ad turrim venerunt,
Murum intra euntes, laborantibus autem supervenerunt.
Illi vero ad pinnas ascendebant, obscuro turbini similes,
Fortes Lyciorum ductores atque principes:
Congressi sunt autem ad pugnandum ex adverso, ortusque est clamor.
Ajax primus Telamonius virum interfecit
Sarpedonis socium Epiclem magnanimum,
Saxo aspero percussum, quod murum intra
Jacebat magnum ad pinnam summum: neque id facile
Manibus ambabus sustulisset vir ne ætate quidem maxime florens,
Quales nunc homines sunt: at ille ex alto immisit sublatum.
Perrupitque quatuor conos habentem galeam, ossaque confregit
Omnia simul capitis: is autem urinatori similis,
Decidit ab excelsa turri, liquitque ossa anima.
At Teucer Glaucum fortem filium Hippolochi,
Sagitta irruentem percussit a muro alto,
Qua vidit nudatum brachium: cessareque fecit a pugna.
Retroque a muro desiliit furtim, ut ne quis Achivorum
Vulneratum videret, & insultaret verbis.
Sarpedoni autem dolor fuit propter Glaucum abeuntem:
Protinus ut animadvertit, attamen non oblitus est pugnæ:
Sed is Thestoridem Alcmaonem hasta assequutus
Vulneravit, extraxitque hastam: ille autem secutus hastam cecidit
Pronus, & circa ipsum sonitum dedere arma varia ære.
Sarpedon vero pinnam prehensam manibus robustis,

Tra-

Ἕλχ', ἡ δ' ἕσπετο πᾶσα διαμπερές· αὐτὰρ ὕπερθεν
Τεῖχος ἐγυμνώθη, πολέεσσι δὲ θῆκε κέλευθον.
Τὸν δ' Αἴας καὶ Τεῦκρος ἁμαρτήσανθ', ὁ μὲν ἰῷ
Βεβλήκει τελαμῶνα περὶ στήθεσφι φαεινὸν
Ἀσπίδος ἀμφιβρότης· (ἀλλὰ Ζεὺς κῆρας ἄμυνε
Παιδὸς ἑοῦ, μὴ νηυσὶν ἔπι πρύμνῃσι δαμείη)
Αἴας δ' ἀσπίδα νύξεν ἐπάλμενος· ἡ δὲ διαπρὸ
Ἤλυθεν ἐγχείη, στυφέλιξε δέ μιν μεμαῶτα.
Χώρησεν δ' ἄρα τυτθὸν ἐπάλξιος, οὐδ' ὅγε πάμπαν
Χάζετ', ἐπεί οἱ θυμὸς ἐέλπετο κῦδος ἀρέσθαι.
Κέκλετο δ' ἀντιθέοισιν ἑλιξάμενος Λυκίοισιν,
Ὦ Λύκιοι, τί τ' ἄρ' ὧδε μεθίετε θούριδος ἀλκῆς;
Ἀργαλέον δέ μοι ἐστί, καὶ ἰφθίμῳ περ ἐόντι,
Μούνῳ ῥηξαμένῳ, θέσθαι παρὰ νηυσὶ κέλευθον·
Ἀλλ' ἐφομαρτεῖτε. πλεόνων δέ τοι ἔργον ἄμεινον.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δὲ ἄνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν,
Μᾶλλον ἐπέβρισαν βουληφόρον ἀμφὶ ἄνακτα.
Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας
Τείχεος ἔντοσθεν, μέγα δέ σφισι φαίνετο ἔργον.
Οὔτε γὰρ ἴφθιμοι Λύκιοι Δαναῶν ἐδύναντο
Τεῖχος ῥηξάμενοι θέσθαι παρὰ νηυσὶ κέλευθον·
Οὔτέ ποτ' αἰχμηταὶ Δαναοὶ Λυκίους ἐδύναντο
Τείχεος ἂψ ὤσασθαι, ἐπεὶ τὰ πρῶτα πέλασθεν.
Ἀλλ' ὥς τ' ἀμφ' οὔροισι δύ' ἀνέρε δηριάασθον,
Μέτρ' ἐν χερσὶν ἔχοντες ἐπιξύνῳ ἐν ἀρούρῃ,
Ὥ τ' ὀλίγῳ ἐνὶ χώρῳ ἐρίζητον περὶ ἴσης·
Ὣς ἄρα τοὺς διέεργον ἐπάλξιες· οἱ δ' ὑπὲρ αὐτέων
Δῄουν ἀλλήλων ἀμφὶ στήθεσσι βοείας
Ἀσπίδας, εὐκύκλους, λαισήϊά τε πτερόεντα.
Πολλοὶ δ' οὐτάζοντο κατὰ χρόα νηλέϊ χαλκῷ,
Ἠμὲν ὅτῳ στρεφθέντι μετάφρενα γυμνωθείη
Μαρναμένων, πολλοὶ δὲ διαμπερὲς ἀσπίδος αὐτῆς.
Πάντῃ δὴ πύργοι καὶ ἐπάλξιες αἵματι φωτῶν
Ἐρράδατ' ἀμφοτέρωθεν ἀπὸ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἐδύναντο φόβον ποιῆσαι Ἀχαιῶν·
Ἀλλ' ἔχον ὥστε τάλαντα γυνὴ χερνῆτις ἀληθὴς,
Ἥ τε σταθμὸν ἔχουσα καὶ εἴριον ἀμφὶς ἀνέλκει
Ἰσάζουσ', ἵνα παισὶν ἀεικέα μισθὸν ἄρηται.
Ὣς μὲν τῶν ἐπὶ ἶσα μάχη τέτατο πτόλεμός τε·
Πρίν γ' ὅτε δὴ Ζεὺς κῦδος ὑπέρτερον Ἕκτορι δῶκε
Πριαμίδῃ, ὃς πρῶτος ἐσήλατο τεῖχος Ἀχαιῶν.

Ηὖ-

Trahebat, quæ secuta est tota prorsus: & desuper
Murus nudatus est, multis autem fecit viam.
Illum vero Ajax & Teucer simul insecuti, hic quidem sagitta
Percussit lorum circa pectora splendidum
Clypei ingentis: (sed Jupiter fata arcuit
A filio suo, ne navium ad puppes interficeretur)
At Ajax clypeum percussit insiliens: atque penitus
Intravit hasta, & aspere repulit ipsum ardentem.
Cessit autem paululum a propugnaculo, neque tamen omnino
Recessit, quoniam ei animus sperabat gloriam referre.
Et adhortatus est divinos conversus Lycios,
O Lycii, quid ita remittitis impetuosam fortitudinem?
Difficile autem mihi est, etiam fortissimo
Soli cum *murum* perruperim, facere ad naves aditum:
Sed una sequimini. multorum autem opus melius.
Sic dixit. illi autem regis reveriti adhortationem,
Validius incubuerunt consiliarium circa regem.
Argivi autem ex altera parte corroborabant phalangas
Murum intra, magnum autem ipsis apparebat opus.
Neque enim fortissimi Lycii Danaorum poterant
Muro rupto facere ad naves viam:
Neque unquam bellatores Danai Lycios poterant
A muro repellere, postquam primum accesserant.
Sed sicut de finibus duo viri contendunt,
Mensuras in manibus tenentes communi in arvo,
Quique exiguo in loco litigant de suo jure:
Sic quidem hos distinebant pinnæ: ii autem super ipsis
Vastabant alii aliorum circa pectora bovina pelle factos
Clypeos, rotundos, parmasque leves.
Multi autem vulnerabantur corpore sævo ære,
Et si cui verso terga nudarentur
Pugnantium, multi autem penitus per scutum ipsum.
Ubique vero turres & pinnæ sanguine virorum
Perfusæ erant utrinque a Trojanis & Achivis.
Sed ne sic quidem poterant fugare Achivos:
Sed se ita habebant ut lances mulier lanificio victum quæritans justa,
Quæ pondus tenens & lanam seorsim elevans appendit
Exæquans, ut liberis duram mercedem ferat;
Sic quidem horum æqualiter pugna intendebatur bellumque;
Usque dum jam Jupiter gloriam superiorem Hectori daret
Priamidæ, qui primus irrupit murum Achivorum.

Cla-

Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Τρώεσσι γεγωνώς,
Ὄρνυθ' ἱππόδαμοι Τρῶες, ῥήγνυσθε δὲ τεῖχος
Ἀργείων, καὶ νηυσὶν ἐνίετε θεσπιδαὲς πῦρ.
Ὣς φάτ' ἐποτρύνων· οἱ δ' οὔασι πάντες ἄκουον,
Ἴθυσαν δ' ἐπὶ τεῖχος ἀολλέες. οἱ μὲν ἔπειτα
Κροσάων ἐπέβαινον ἀκαχμένα δούρατ' ἔχοντες.
Ἕκτωρ δ' ἁρπάξας λᾶαν φέρεν, ὅς ῥα πυλάων
Ἑστήκει πρόσθεν, πρυμνὸς, παχὺς, αὐτὰρ ὕπερθεν
Ὀξὺς ἔην· τὸν δ' οὔ κε δύ' ἀνέρε δήμου ἀρίστω
Ῥηϊδίως ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' οὔδεος ὀχλίσειαν,
Οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'· ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος·
Τόν οἱ ἐλαφρὸν ἔθηκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.
Ὡς δ' ὅτε ποιμὴν ῥεῖα φέρει πόκον ἄρσενος οἰὸς
Χειρὶ λαβὼν ἑτέρῃ, ὀλίγον δέ μιν ἄχθος ἐπείγει·
Ὣς Ἕκτωρ ἰθὺς σανίδων φέρε λᾶαν ἀείρας,
Αἵ ῥα πύλας εἴρυντο πύκα στιβαρῶς ἀραρυίας,
Δικλίδας ὑψηλάς· δοιοὶ δ' ἔντοσθεν ὀχῆες
Εἶχον ἐπημοιβοί, μία δὲ κληῒς ἐπαρήρει.
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἐρεισάμενος βάλε μέσσας
Εὖ διαβὰς, ἵνα μή οἱ ἀφαυρότερον βέλος εἴη.
Ῥῆξε δ' ἀπ' ἀμφοτέρους θαιρούς· πέσε δὲ λίθος εἴσω
Βριθοσύνῃ, μέγα δ' ἀμφὶ πύλαι μύκον· οὐδ' ἄρ' ὀχῆες
Ἐσχεθέτην, σανίδες δὲ διέτμαγεν ἄλλυδις ἄλλη
Λᾶος ὑπαὶ ῥιπῆς· ὁ δ' ἄρ' ἔσθορε φαίδιμος Ἕκτωρ,
Νυκτὶ θοῇ ἀτάλαντος ὑπώπια· λάμπε δὲ χαλκῷ
Σμερδαλέῳ, τὸν ἕεστο περὶ χροΐ· δοιὰ δὲ χερσὶ
Δοῦρ' ἔχεν. οὐκ ἄν τίς μιν ἐρύκακοι ἀντιβολήσας,
Νόσφι θεῶν, ὅτ' ἐσᾶλτο πύλας· πυρὶ δ' ὄσσε δεδήει·
Κέκλετο δὲ Τρώεσσιν ἑλιξάμενος καθ' ὅμιλον,
Τεῖχος ὑπερβαίνειν. τοὶ δ' ὀτρύνοντι πίθοντο·
Αὐτίκα δ' οἱ μὲν τεῖχος ὑπέρβασαν, οἱ δὲ κατ' αὐτὰς
Ποιητὰς ἐσέχυντο πύλας· Δαναοὶ δ' ἐφόβηθεν
Νῆας ἀνὰ γλαφυράς· ὅμαδος δ' ἀλίαστος ἐτύχθη.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ Ν. ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ποσειδῶν νικωμένους ἐλεῶν τοὺς Ἕλληνας, ὁμοιοῦται Κάλχαντι, καὶ ἀμφοτέρους τοὺς Αἴαντας παρορμᾷ, ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς ἄλλους. μετὰ ταῦτα Ἰδομενεὺς ἀριστεύει, καὶ ἀναιρεῖ Ὀθρυονέα, καί τινας ἄλλους. πολλοὶ δὲ αὐτὸν ἀναι-

ροῦν·

Clamavit autem intentiſſima voce Trojanis vociferans,
Ingruite equites Troes, & perrumpite murum
Argivorum, & navibus immittite immane ardentem ignem.
Sic dixit incitans: illi autem auribus omnes audiverunt,
Et recta irruebant in murum frequentes. iique deinde
Pinnas aſcendebant, acutas haſtas tenentes.
At Hector correptum lapidem ferebat, qui portas
Stabat ante, extremus, craſſus, & deſuper
Acutus erat: eum autem ne duo quidem viri populi fortiſſimi
Facile in plauſtrum a ſolo movere poſſent
Quales nunc homines ſunt: ille vero facile ipſum vibrabat etiam ſolus:
Hunc ei levem reddiderat Saturni filius verſuti.
Et ut quando opilio facile portat vellus arietis
Manu prehenſum altera, exiguum autem ipſum pondus urget:
Sic Hector recta in tabulas ferebat lapidem ſublatum,
Quæ portas muniebant valde ſpiſſe coagmentatas,
Bifores altas: duo autem intus vectes (erat.
Firmabant invicem tranſverſi, una autem clavis accommodata
Stetit autem valde prope profectus, & adnixus percuſſit medias
Firmiter divaricatis cruribus ſtans, ne ei imbelle telum eſſet.
Et rupit ambos cardines: cecidit autem lapis intra
Magno pondere, immaneque circa portæ crepuerunt: neque vectes
Suſtinuerunt, tabulæ vero diſruptæ ſunt alio alia
Lapidis miſſi impetu, inſiliit autem illuſtris Hector,
Nocti veloci ſimilis aſpectu: fulgebatque ære (manibus
Aſpectu terribili, quo indutus erat circa corpus: duas autem
Haſtas tenebat. haud quis illum inhibere potuiſſet occurrens;
Præter deos, quando inſiliit in portas: & igne oculi ardebant:
Hortabatur autem Trojanos converſus ad agmen,
Murum tranſcendere. illi autem hortanti paruerunt: (ipſas
Et protinus alii quidem murum tranſcenderunt, alii vero per
Affabrefactas infundebantur portas: Danai autem diffugerunt
Naves ad cavas: tumultuſque vehemens conſecutus eſt.

ARGUMENTUM LIBRI XIII. ILIADIS HOMERI.

NEptunus victos miſeratus Græcos formam Calchantis aſſumit, & ambos Ajaces concitat: deinde vero & alios. Poſthac Idomeneus ſtrenue rem gerit, & interficit Othryoneum, & quoſdam alios. Multi autem ipſorum interficiuntur. Vul-

ῥῦνται. τιτρώσκονται δὲ Δηΐφοβος καὶ Ἕλενος. τοὺς δὲ ὑπηκόους συναγαγὼν Ἕκτωρ ἐπάγει τοῖς πολεμίοις, καὶ μεγάλως ἀμφοτέρωθεν ἀναιροῦνται.

Νῦ δὲ Ποσειδάων Δαναοῖς κράτος ὤπασε λάθρῃ.

Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα νηυσὶ πέλασσε,
Τοὺς μὲν ἔα παρὰ τῇσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀϊζὺν
Νωλεμέως, αὐτὸς δὲ πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινὼ,
Νόσφιν ἐφ' ἱπποπόλων Θρῃκῶν καθορώμενος αἶαν,
Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων, καὶ ἀγαυῶν Ἱππημολγῶν,
Γλακτοφάγων, ἀβίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων.
Ἐς Τροΐην δ' οὐ πάμπαν ἔτι τρέπεν ὄσσε φαεινώ.
Οὐ γὰρ ὅγ' ἀθανάτων τιν' ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμὸν
Ἐλθόντ' ἢ Τρώεσσιν ἀρηξέμεν ἢ Δαναοῖσιν.
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε κρείων Ἐνοσίχθων.
Καὶ γὰρ ὁ θαυμάζων ἧστο πτόλεμόν τε μάχην τε
Ὑψοῦ ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς Σάμου ὑληέσσης
Θρηϊκίης· ἔνθεν γὰρ ἐφαίνετο πᾶσα μὲν Ἴδη,
Φαίνετο δὲ Πριάμοιο πόλις καὶ νῆες Ἀχαιῶν.
Ἔνθ' ἄρ' ὅγ' ἐξ ἁλὸς ἕζετ' ἰὼν, ἐλέαιρε δ' Ἀχαιοὺς
Τρωσὶν δαμναμένους, Διὶ δὲ κρατερῶς ἐνεμέσσα.
Αὐτίκα δ' ἐξ ὄρεος κατεβήσατο παιπαλόεντος,
Κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς· τρέμε δ' οὔρεα μακρὰ καὶ ὕλη
Ποσσὶν ὑπ' ἀθανάτοισι Ποσειδάωνος ἰόντος.
Τρὶς μὲν ὀρέξατ' ἰὼν, τὸ δὲ τέτρατον, ἵκετο τέκμωρ
Αἰγάς. ἔνθα δέ οἱ κλυτὰ δώματα βένθεσι λίμνης
Χρύσεα μαρμαίροντα τετεύχαται ἄφθιτα αἰεί.
Ἔνθ' ἐλθὼν, ὑπ' ὄχεσφι τιτύσκετο χαλκόποδ' ἵππω,
Ὠκυπέτα, χρυσέοισιν ἐθείρῃσιν κομόωντε.
Χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροΐ· γέντο δ' ἱμάσθλην
Χρυσείην, εὔτυκτον, ἑοῦ δ' ἐπεβήσατο δίφρου·
Βῆ δ' ἐλάαν ἐπὶ κύματ'· ἄταλλε δὲ κήτε' ὑπ' αὐτῷ
Πάντοθεν ἐκ κευθμῶν, οὐδ' ἠγνοίησεν ἄνακτα·
Γηθοσύνῃ δὲ θάλασσα δίιστατο. τοὶ δ' ἐπέτοντο
Ῥίμφα μάλ', οὐδ' ὑπένερθε διαίνετο χάλκεος ἄξων.
Τὸν δ' ἐς Ἀχαιῶν νῆας ἐΰσκαρθμοι φέρον ἵπποι.
Ἔστι δέ τι σπέος εὐρὺ βαθείης βένθεσι λίμνης,
Μεσσηγὺς Τενέδοιο καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης·
Ἔνθ' ἵππους ἔστησε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Λύσας ἐξ ὀχέων, παρὰ δ' ἀμβρόσιον βάλεν εἶδαρ

Ἔδ-

Vulnerantur vero Deiphobus & Helenus. At Hector congregatis iis, quibus imperabat, ducit eos in hostes, & magna utrinque strages editur.

JUpiter vero postquam Troasque & Hectorem navibus admovit,
Eos quidem reliquit ad illas laboremque ferre & ærumnas
Indesinenter, ipse autem retro vertit oculos fulgidos,
Seorsim ad equestrium Thracum despiciens terram,
Mysorumque cominus pugnantium, & illustrium Hippomolgorum;
Lacte victitantium, longævorumque justissimorum hominum.
Ad Trojam autem non omnino amplius vertebat oculos fulgidos.
Non enim ille immortalium quemquam existimabat suo in animo
Profectum vel Trojanis auxiliaturum vel Danais.
Neque cæcam speculationem agebat rex Neptunus.
Etenim hic spectans sedebat bellumque pugnamque
Alte super summum verticem Sami sylvosæ
Threiciæ: inde enim conspiciebatur tota quidem Ida,
Conspiciebatur & Priami urbs & naves Achivorum.
Illic is e mari sedebat egressus, miserabaturque Achivos
A Trojanis domitos, Jovi autem graviter succensebat.
Et protinus de monte descendit prærupto,
Rapide pedibus progressus: tremebant autem montes alti & sylva
Pedibus sub immortalibus Neptuni incedentis.
Ter quidem protendit gressum, quarto a. *passu*, pervenit ad locum destinatum
Ægas. illic autem ei inclytæ ædes in imo mari
Aureæ coruscantes ædificatæ erant immortales semper.
Illuc cum venisset, sub curru junxit æripedes equos,
Celeriter volantes, aureis jubis comantes.
Aurumque ipse induit circum corpus: accepit autem scuticam
Auream, scite factam, suamque ascendit sellam:
Tendebat autem agere super undas: exultabantque cete sub ipso
Undique e latebris, neque non agnoverunt regem: (volabant
Cum lætitia autem mare huc illuc diductum cedebat. hi vero
Celeriter admodum, neque subtus madescebat æreus axis:
Hunc vero ad Achivorum naves agiles ferebant equi.
Est autem quædam specus ampla alti in profundo maris,
Inter Tenedum & Imbrum asperam:
Illic equos stabulare fecit Neptunus terræ quassator,
Solutos curribus, juxtaque divinum posuit pabulum

Ἔδμεναι· ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδας ἔβαλε χρυσείας,
Ἀρρήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν
Νοστήσαντα ἄνακτα· ὁ δ' ἐς στρατὸν ᾤχετ' Ἀχαιῶν.
Τρῶες δὲ φλογὶ ἶσοι ἀολλέες, ἠὲ θυέλλῃ,
Ἕκτορι Πριαμίδῃ ἄμοτον μεμαῶτες ἕποντο,
Ἄβρομοι, αὐΐαχοι, ἔλποντο δὲ νῆας Ἀχαιῶν
Αἱρήσειν, κτενέειν δὲ παρ' αὐτόφι πάντας Ἀχαιούς·
Ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος, ἐννοσίγαιος,
Ἀργείους ὄτρυνε βαθείης ἐξ ἁλὸς ἐλθών,
Εἰσάμενος Κάλχαντι δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν.
Αἴαντε πρώτω προσέφη μεμαῶτε καὶ αὐτώ,
Αἴαντε, σφὼ μέν κε σαώσετε λαὸν Ἀχαιῶν,
Ἀλκῆς μνησαμένω, μηδὲ κρυεροῖο φόβοιο.
Ἄλλῃ μὲν γὰρ ἔγωγ' οὐ δείδια χεῖρας ἀάπτους
Τρώων, οἳ μέγα τεῖχος ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ·
(Ἕξουσιν γὰρ ἅπαντας ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ)
Τῇ δὲ δὴ αἰνότατον περιδείδια μή τι πάθωμεν,
Ἧ ῥ' ὅγ' ὁ λυσσώδης φλογὶ ἴκελος ἡγεμονεύει
Ἕκτωρ, ὃς Διὸς εὔχετ' ἐρισθενέος πάϊς εἶναι.
Σφῶϊν δ' ὧδε θεῶν τις ἐνὶ φρεσὶ ποιήσειεν
Αὐτώ θ' ἑστάμεναι κρατερῶς, καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους·
Τῷ κε καὶ ἐσσύμενόν περ ἐρωήσαιτ' ἀπὸ νηῶν
Ὠκυπόρων, εἰ καί μιν Ὀλύμπιος αὐτὸς ἐγείρει.
Ἦ, καὶ σκηπανίῳ γαιήοχος Ἐννοσίγαιος
Ἀμφοτέρω κεκοπὼς πλῆσεν μένεος κρατεροῖο,
Γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρά, πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
Αὐτὸς δ' ὥς τ' ἴρηξ ὠκύπτερος ὦρτο πέτεσθαι,
Ὅς ῥά τ' ἀπ' αἰγίλιπος πέτρης περιμήκεος ἀρθεὶς
Ὁρμήσῃ πεδίοιο διώκειν ὄρνεον ἄλλο·
Ὣς ἀπὸ τῶν ἤϊξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων.
Τοῖιν δ' ἔγνω πρόσθεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας.
Αἶψα δ' ἄρ' Αἴαντα προσέφη Τελαμώνιον υἱόν,
Αἶαν, ἐπεί τις νῶϊ θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι
Μάντεϊ εἰδόμενος κέλεται παρὰ νηυσὶ μάχεσθαι,
Οὐδ' ὅγε Κάλχας ἐστὶ θεοπρόπος οἰωνιστής·
Ἴχνια γὰρ μετόπισθε ποδῶν ἠδὲ κνημάων
Ῥεῖ' ἔγνων ἀπιόντος· ἀρίγνωτοι δὲ θεοί περ.
Καὶ δ' ἐμοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
Μᾶλλον ἐφορμᾶται πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
Μαιμώωσι δ' ἔνερθε πόδες καὶ χεῖρες ὕπερθεν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Τελαμώνιος Αἴας,
Οἴ-

Ut ederent: & circa pedes pedicas posuit aureas,
Infrangibiles, insolubiles, ut firmiter illic manerent
Rediturum regem: is autem ad exercitum abiit Achivorum.
At Trojani flammæ pares conferti, sive procellæ,
Hectorem Priamidem inexpleto ardore sequebantur,
Magnum frementes, clamantesque, & sperabant naves Achivorum
Capturos *se*, occisurosque ad ipsas omnes Achivos:
Sed Neptunus terram cingens, quatiens terram,
Argivos excitabat profundo e mari egressus,
Cum se assimilasset Calchanti corpore & indefessa voce.
Ajaces primos allocutus est promptos animis etiam per se,
Ajaces, vos quidem servabitis populum Achivorum,
Fortitudinis memores, non autem diræ fugæ.
Alibi enim ego non timeo manus audaces
Trojanorum, qui magnum murum transcenderunt turba:
(Repriment enim omnes bene ocreati Achivi)
Hac vero parte jam gravissime timeo ne quid incommodi accipiamus,
Qua hic rabiosus flammæ par ducit copias
Hector, qui Jovis jactat præpotentis filium *se* esse.
At vobis sic deorum aliquis in mentibus ponat
Ut & ipsi stetis fortiter, & hortemini alios:
Ita enim furentem licet repuleritis a navibus
Velocibus, etiam si eum Jupiter ipse excitet.
Dixit, & sceptro terram cingens Neptunus
Ambos feriens implevit robore forti,
Membraque fecit levia, pedes & manus superne.
Ipse autem ut accipiter alis pernix excitatur ad volandum,
Qui a prærupta petra excelsa levatus
Properat per planitiem insequi avem alius generis:
Sic ab his facto impetu abiit Neptunus terræ quassator.
Ex ipsis duobus autem sensit prius Oilei *filius* velox Ajax,
Qui protinus Ajacem allocutus est Telamonium filium,
Ajax, quoniam aliquis nobis Deorum qui olympum habitant
Vati assimilatus jubet ad naves pugnare,
Neque enim hic Calchas est vates augur:
Vestigia enim retro pedum & tibiarum
Facile cognovi abeuntis: facile enim dignoscuntur etiam dii.
Continuo tum mihi ipsi animus in pectoribus meis
Magis excitatus est ad pugnandum atque præliandum,
Pugnamque appetunt gestientes subtus pedes & manus superne.
Hunc respondens allocutus est Telamonius Ajax,

Οὕτω νῦν καὶ ἐμοὶ περὶ δούρατι χεῖρες ἄαπτοι
Μαιμῶσιν, καί μοι μένος ὤρορε, νέρθε δὲ ποσσὶν
Ἔσσυμαι ἀμφοτέροισι· μενοινώω δὲ καὶ οἶος
Ἕκτορι Πριαμίδῃ ἄμοτον μεμαῶτι μάχεσθαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Χάρμῃ γηθόσυνοι τὴν σφιν θεὸς ἔμβαλε θυμῷ.
Τόφρα δὲ τοὺς ὄπιθεν Γαιήοχος ὦρσεν Ἀχαιοὺς,
Οἳ παρὰ νηυσὶ θοῇσιν ἀνέψυχον φίλον ἦτορ·
Τῶν ῥ' ἅμα τ' ἀργαλέῳ καμάτῳ φίλα γυῖα λέλυντο,
Καί σφιν ἄχος κατὰ θυμὸν ἐγίνετο δερκομένοισι
Τρῶας τοὶ μέγα τεῖχος ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ·
Τοὺς οἵγ' εἰσορόωντες, ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λεῖβον·
Οὐ γὰρ ἔφαν φεύξεσθαι ὑπ' ἐκ κακοῦ. ἀλλ' Ἐνοσίχθων
Ῥεῖα μετεισάμενος κρατερὰς ὤτρυνε φάλαγγας.
Τεῦκρον ἐπὶ πρῶτον καὶ Λήϊτον ἦλθε κελεύων,
Πηνέλεών θ' ἥρωα, Θόαντά τε, Δηΐπυρόν τε,
Μηριόνην τε καὶ Ἀντίλοχον, μήστωρας ἀϋτῆς·
Τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αἰδὼς Ἀργεῖοι κοῦροι νέοι· ὔμμιν ἔγωγε
Μαρναμένοισι πέποιθα σαωσέμεναι νέας ἁμάς·
Εἰ δ' ὑμεῖς πολέμοιο μεθήσετε λευγαλέοιο,
Νῦν δὴ εἴδεται ἦμαρ ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι.
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι,
Δεινὸν, ὃ οὔποτ' ἔγωγε τελευτήσεσθαι ἔφασκον,
Τρῶας ἐφ' ἡμετέρας ἰέναι νέας, οἳ τοπάρος περ
Φυζακινῇς ἐλάφοισιν ἐοίκεσαν, αἵτε καθ' ὕλην
Θώων, πορδαλίων τε, λύκων τ' ἤϊα πέλονται,
Αὔτως ἠλάσκουσαι, ἀνάλκιδες, οὐδ' ἐπὶ χάρμη·
Ὣς Τρῶες τοπρίν γε μένος καὶ χεῖρας Ἀχαιῶν
Μίμνειν οὐκ ἐθέλεσκον ἐναντίον οὐδ' ἠβαιόν·
Νῦν δ' ἕκαθεν πόλιος κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ μάχονται,
Ἡγεμόνος κακότητι, μεθημοσύνῃσί τε λαῶν,
Οἳ κείνῳ ἐρίσαντες ἀμυνέμεν οὐκ ἐθέλουσι
Νηῶν ὠκυπόρων, ἀλλὰ κτείνονται ἀν' αὐτάς.
Ἀλλ' εἰ δὴ καὶ πάμπαν ἐτήτυμον αἴτιός ἐστιν
Ἥρως Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
Οὕνεκ' ἀπητίμησε ποδώκεα Πηλείωνα,
Ἡμέας γ' οὔπως ἐστὶ μεθιέμεναι πολέμοιο.
Ἀλλ' ἀκεώμεθα θᾶσσον· ἀκεσταί τοι φρένες ἐσθλῶν.
Ὑμεῖς δ' οὐκέτι καλὰ μεθίετε θούριδος ἀλκῆς,
Πάντες ἄριστοι ἐόντες ἀνὰ στρατόν· οὐδ' ἂν ἔγωγε

Sic nunc & mihi circa hastam manus audaces
Gestiunt, & mihi animus erectus est, subtus autem pedibus
Ardore impellor ambobus: animo vero incitato cupio vel solus
Cum Hectore Priamide inexpletum ardenti pugnare.
  Sic hi quidem talia inter se dicebant,
Pugnæ studio læti quod ipsis deus immiserat animo.
Interim autem postremos Neptunus excitabat Achivos,
Qui ad naves veloces reficiebant suum animum:
Quorum simul gravique labore defessa membra soluta erant,
Simul ipsis dolor in animo oriebatur, aspicientibus
Trojanos qui magnum murum transcenderant turba:
Hos illi inspicientes, sub superciliis lachrymas fundebant:
Non enim putabant *se* effugituros perniciem. sed Neptunus
Facile interventu suo fortes concitavit phalangas.
Ad Teucrum primum & Leitum venit hortans,
Peneleumque heroem, Thoantemque, Deipyrumque,
Merionemque & Antilochum, peritos pugnæ:
Hos ille incitans, verbis volucribus allocutus est,
  Proh pudor Argivi juvenes adolescentes: vobis ego
Pugnantibus confidebam salvas fore naves nostras:
Si vero vos pugnam detrectatis gravem,
Nunc certe illuxit dies quo a Trojanis domabimur.
O dii, profecto ingens miraculum hoc oculis video,
Indignum, quod nunquam ego eventurum putabam,
Trojanos ad nostras accedere naves, qui prius
Fugacibus cervis similes erant, quæ per sylvam
Thoum, pardaliumque, luporumque escæ sunt,
Temere errantes, imbelles, neque *nati* ad pugnam:
Sic Trojani antehac robur & manus Achivorum
Manere nolebant ex adverso ne paululum quidem,
Nunc vero procul ab urbe cavas ad naves pugnant,
Imperatoris vitio, detrectationeque militum,
Qui cum illo contendentes, arcere nolunt
A navibus velocibus, sed interficiuntur per ipsas.
Verumtamen etiam si omnino vere in culpa est
Heros Atrides late dominans Agamemnon,
Eo quod contumelia affecit pedibus celerem Pelidem,
Nobis saltem nullo modo licet detrectare pugnam.
Sed medeamur ocyus *huic malo*: faciles vero sanatu mentes bonorum:
Vos autem minime honeste remittitis impetuosam fortitudinem,
Omnes fortissimi cum sitis in exercitu: neque enim ego

Ἀνδρὶ μαχεσσαίμην ὅστις πολέμοιο μεθείη,
Λυγρὸς ἐών. ὑμῖν δὲ νεμεσσῶμαι περὶ κῆρι.
Ὦ πέπονες, τάχα δή τι κακὸν ποιήσετε μεῖζον
Τῇδε μεθημοσύνῃ· ἀλλ' ἐν φρεσὶ θέσθε ἕκαστος
Αἰδῶ καὶ νέμεσιν· δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν.
Ἕκτωρ δὴ παρὰ νηυσὶ βοὴν ἀγαθὸς πολεμίζει,
Καρτερός· ἔρρηξεν δὲ πύλας καὶ μακρὸν ὀχῆα.
Ὣς ῥα κελευτιόων Γαιήοχος ὦρσεν Ἀχαιούς·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' Αἴαντας δοιοὺς ἵσταντο φάλαγγες
Καρτεραί, ἃς οὔτ' ἄν κεν Ἄρης ὀνόσαιτο μετελθὼν,
Οὔτε κ' Ἀθηναίη λαοσσόος· οἱ γὰρ ἄριστοι
Κρινθέντες Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα δῖον ἔμιμνον,
Φράξαντες δόρυ δουρὶ, σάκος σάκεϊ προθελύμνῳ·
Ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ·
Ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι
Νευόντων, ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν·
Ἔγχεα δ' ἐπτύσσοντο θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
Σειόμεν'· οἱ δ' ἰθὺς φρόνεον, μέμασαν δὲ μάχεσθαι.
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ
Ἄντικρυ μεμαὼς, ὀλοοίτροχος ὡς ἀπὸ πέτρης,
Ὅντε κατὰ στεφάνης ποταμὸς χειμάρροος ὤσῃ,
Ῥήξας ἀσπέτῳ ὄμβρῳ ἀναιδέος ἔχματα πέτρης,
Ὕψι τ' ἀναθρώσκων πέτεται, κτυπέει δέ θ' ὑπ' αὐτοῦ
Ὕλη· ὁ δ' ἀσφαλέως θέει ἔμπεδον, ὄφρ' ἂν ἵκηται
Ἰσόπεδον, τότε δ' οὔτι κυλίνδεται, ἐσσύμενός περ·
Ὣς Ἕκτωρ, εἵως μὲν ἀπείλει μέχρι θαλάσσης
Ῥέα δ' ἐλεύσεσθαι κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Κτείνων, ἀλλ' ὅτε δὴ πυκινῇς ἐνέκυρσε φάλαγξι,
Στῆ ῥα μάλ' ἐγχριμφθείς· οἱ δ' ἀντίοι υἷες Ἀχαιῶν,
Νύσσοντες ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν,
Ὦσαν ἀπὸ σφείων· ὁ δὲ, χασσάμενος πελεμίχθη,
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Τρώεσσι γεγωνώς,
Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ
Παρμένετ'· οὔτι δηρὸν ἐμὲ σχήσουσιν Ἀχαιοὶ,
Καὶ μάλα πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες·
Ἀλλ' (ὀΐω) χάσσονται ὑπ' ἔγχεος, εἰ ἐτεόν με
Ὦρσε θεῶν ὤριστος, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Δηΐφοβος δ' ἐν τοῖσι μέγα φρονέων ἐβεβήκει
Πριαμίδης, πρόσθεν δ' ἔχεν ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
Κοῦφα ποσὶ προβιβὰς, καὶ ὑπασπίδια προποδίζων.

Μη-

Virum objurgaverim qui pugnam detrectet,
Quod imbellis sit: vobis autem succenseo ex animo.
O molles, mox jam aliquod malum admittetis gravius
Hac detrectatione: sed in mentibus reponite singuli
Pudorem *hominumque* reprehensionem: jam enim ingens certamen ortum est.
Hector jam ad naves prælio strenuus pugnat,
Fortis: perfregit vero portas & longum vectem.
Sic sane adhortans Neptunus concitavit Achivos:
Circum autem Ajaces duos stabant phalanges
Firmæ, quas ne Mars quidem vituperasset si intervenisset,
Neque Minerva populorum concitatrix: illi enim præstantissimi
Delecti Trojanosque & Hectorem nobilem manebant,
Addensatis ord. hasta hastæ quasi vallo facto conji., scut. scut. al. super alio:
Clypeus nempe clypeum fulciebat, galea galeam, virum vir:
Se a. invicem attingebant setis equinis comantes galeæ splenden-
Nutantium, adeo densi steterunt inter se: (tibus conis
Et hastæ crispabantur audacibus a manibus (in pugnam.
Concussæ: hi a. in hostes prompto animo audebant, ardebantque
Trojani v. prius in eos imp. fecerunt conferti: præibat a. Hector
Contra alacer ruens, lapis cursu perniciosus tanquam a petra,
Quem de vertice montis fluvius torrens impulerit,
Abruptis immenso imbre asperæ retinaculis petræ,
Alteque subsiliens volat, resonatque sub ipso
Sylva: hic autem cursu perpetuo currit magna vi donec pervenerit
In planitiem, tum vero nequaquam volvitur, cursu licet incitatus:
Sic Hector, hactenus quidem minabatur usque ad mare
Facile *se* perventurum ad tentoria & naves Achivorum, (
Interficientem, verum quando jam in densas incidisset phalangas,
Stetit prope admodum accedens: ex adverso autem Achivi
Percutientes ensibusque & hastis utrinque acutis,
Repulerunt *eum* a se: at ille cedens aspera vi concussus est,
Vociferatusque est alta voce Trojanos inclamans,
Trojani & Lycii & Dardani cominus pugnantes
Perstate: haudquaquam diu me sustinebunt Achivi,
Licet admod. addensatis ordine quadrato agminibus seipsos instru-
Sed (puto) cedent hasta *mea* fugati, si vere me (xerint;
Incitavit deorum potentissimus altitonans maritus Junonis.
Sic fatus, excitavit robur & animum uniuscujusque.
Deiphobus inter hos elato animo incedebat
Priamides, præ seque tenebat clypeum undique æquale,
Levi passu progrediens, & clypeo tectus procedens:

Μηριόνης δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν, οὐδ' ἀφάμαρτε κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην
Ταυρείην· τῆς δ' οὔτι διήλασεν, ἀλλὰ πολὺ πρὶν
Ἐν καυλῷ ἐάγη δολιχὸν δόρυ· Δηΐφοβος δὲ
Ἀσπίδα ταυρείην σχέθ' ἀπὸ ἕο, δεῖσε δὲ θυμῷ
Ἔγχος Μηριόναο δαΐφρονος· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
Ἂψ ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, χώσατο δ' αἰνῶς
Ἀμφότερον, νίκης τε καὶ ἔγχεος ὃ ξυνέαξε·
Βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Οἰσόμενος δόρυ μακρὸν ὅ οἱ κλισίηφι λέλειπτο.
Οἱ δ' ἄλλοι μάρναντο, βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Τεῦκρος δὲ πρῶτος Τελαμώνιος ἄνδρα κατέκτα
Ἴμβριον αἰχμητὴν, πολυΐππου Μέντορος υἱόν·
Ναῖε δὲ Πήδαιον πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν,
Κούρην δὲ Πριάμοιο νόθην ἔχε Μηδεσικάστην·
Αὐτὰρ ἐπεὶ Δαναῶν νέες ἤλυθον ἀμφιέλισσαι,
Ἂψ εἰς Ἴλιον ἦλθε, μετέπρεπε δὲ Τρώεσσι·
Ναῖε δὲ πὰρ Πριάμῳ· ὁ δέ μιν τίεν ἶσα τέκεσσι.
Τόν ῥ' υἱὸς Τελαμῶνος ὑπ' οὔατος ἔγχεϊ μακρῷ
Νύξ', ἐκ δ' ἔσπασεν ἔγχος· ὁ δ' αὖτ' ἔπεσεν μελίη ὣς,
Ἥτ' ὄρεος κορυφῇ ἕκαθεν περιφαινομένοιο
Χαλκῷ τεμνομένη τέρενα χθονὶ φύλλα πελάσσῃ·
Ὣς πέσεν· ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.
Τεῦκρος δ' ὡρμήθη μεμαὼς ἀπὸ τεύχεα δῦσαι·
Ἕκτωρ δ' ὁρμηθέντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος
Τυτθόν· ὁ δ' Ἀμφίμαχον Κτεάτου υἷ', Ἀκτορίωνος,
Νισσόμενον πόλεμόνδε κατὰ στῆθος βάλε δουρί.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἕκτωρ δ' ὡρμήθη κόρυθα κροτάφοις ἀραρυῖαν
Κρατὸς ἀφαρπάξαι μεγαλήτορος Ἀμφιμάχοιο.
Αἴας δ' ὁρμηθέντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
Ἕκτορος· ἀλλ' οὔπη χροὸς εἴσατο, πᾶς δ' ἄρα χαλκῷ
Σμερδαλέῳ κεκάλυφθ'. ὁ δ' ἄρ' ἀσπίδος ὀμφαλὸν οὖτα,
Ὦσε δέ μιν σθένεϊ μεγάλῳ· ὁ δὲ χάσσατ' ὀπίσσω
Νεκρῶν ἀμφοτέρων· τοὺς δ' ἐξείρυσαν Ἀχαιοί·
Ἀμφίμαχον μὲν ἄρα Στιχίος δῖός τε Μενεσθεὺς
Ἀρχοὶ Ἀθηναίων κόμισαν κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν·
Ἴμβριον αὖτ' Αἴαντε μεμαότε θούριδος ἀλκῆς,
Ὥστε δύ' αἶγα λέοντε κυνῶν ὑπὸ καρχαροδόντων
Ἁρπάξαντε φέρητον ἀνὰ ῥωπήϊα πυκνὰ,

At vero Meriones in eum collimabat hastam fulgentem.
Et percussit, neque aberravit a clypeo undique æquali
Taurino: id autem haudquaquam trajecit, sed multo prius
In extremo fracta est longa hasta: verum Deiphobus
Scutum taurinum tenuit procul a se, timuit autem animo
Hastam Merionis bellicosi: ille vero heros
Retro sociorum in agmen recessit, iratusque est graviter
Propter utrumque, victoriamque *amissam* & hastam quam fregerat:
Ivitque præterque tentoria & naves Achivorum,
Allaturus hastam longam quæ sibi in tentoriis reliqua erat.
Alii vero pugnabant, & clamor immensus exortus erat.
Teucer autem primus Telamonius virum interfecit
Imbrium armis acerrimum, divitis equorum Mentoris filium:
Habitabat autem Pedæum antequam venerant filii Achivorum,
Et filiam Priami notham uxorem habebat Medesicasten:
Verum postquam Danaorum naves venerant utrinque remis actæ,
Rursus ad Ilium venit, & excellebat inter Trojanos:
Habitabat autem apud Priamum: qui eum honorabat æque ac filios.
Hunc filius Telamonius sub aurem hasta longa
Vulneravit, evulsitque hastam; ille vero cecidit fraxinus tanquam,
Quæ montis in vertice procul conspicui
Ære recisa tenera terræ folia admovit:
Sic cecidit: circum autem ipsum sonitum dederunt arma varia ære.
Tum Teucer accurrit cupiens arma exuere:
Hector vero in accurrentem jaculatus est hasta fulgenti:
Sed hic quidem ex adverso conspicatus evitavit æream hastam
Paululum: is autem Amphimachum Cteati filium Actorionis,
Venientem ad pugnam ad pectus percussit hasta.
Fragorem vero edidit cadens, & sonitum dedere arma super ipsum.
Hector autem accurrit ut galeam temporibus aptam
Capite deriperet magnanimi Amphimachi:
Ajax autem in accurrentem jaculatus est hasta splendenti
Hectorem: sed nullibi ad corpus pervenit, totus enim ære
Horrendo tectus erat. ille autem scuti umbonem percussit,
Repulit autem eum vi magna: isque cedebat retro
A cadaveribus ambobus. hæc autem extraxerunt Achivi:
Amphimachum quidem Stichius nobilisque Menestheus
Principes Atheniensium portaverunt ad exercitum Achivorum:
Imbrium vero Ajaces studiosi impetuosæ pugnæ,
Ut duo capram leones a canibus serratis dentibus
Ereptam ferunt per virgulta densa,

Ὑψοῦ ὑπὲρ γαίης μετὰ γαμφηλῇσιν ἔχοντε·
Ὥς ῥα τὸν ὑψοῦ ἔχοντε δύω Αἴαντε κορυστὰ
Τεύχεα συλήτην, κεφαλὴν δ' ἁπαλῆς ἀπὸ δειρῆς
Κόψεν Ὀϊλιάδης κεχολωμένος Ἀμφιμάχοιο·
Ἧκε δέ μιν σφαιρηδὸν ἑλιξάμενος δι' ὁμίλου,
Ἕκτορι δὲ προπάροιθε ποδῶν πέσεν ἐν κονίῃσι.
Καὶ τότε δὴ περὶ κῆρι Ποσειδάων ἐχολώθη,
Υἱωνοῖο πεσόντος ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Ὀτρυνέων Δαναούς, Τρώεσσι δὲ κήδε' ἔτευχεν.
Ἰδομενεὺς δ' ἄρα οἱ δουρικλυτὸς ἀντεβόλησεν,
Ἐρχόμενος παρ' ἑταίρου, ὅ οἱ νέον ἐκ πολέμοιο
Ἦλθε, κατ' ἰγνύην βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ·
Τὸν μὲν ἑταῖροι ἔνεικαν, ὁ δ' ἰητροῖς ἐπιτείλας
Ἤϊεν ἐκ κλισίης· ἔτι γὰρ πολέμοιο μενοίνα
Ἀντιάαν. τὸν δὲ προσέφη κρείων Ἐνοσίχθων,
Εἰσάμενος φθογγὴν Ἀνδραίμονος υἷι Θόαντι,
Ὃς πάσῃ Πλευρῶνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι,
Αἰτωλοῖσιν ἄνασσε, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ,
  Ἰδομενεῦ Κρητῶν βουληφόρε, ποῦ τοι ἀπειλαὶ
Οἴχονται τὰς Τρωσὶν ἀπείλεον υἷες Ἀχαιῶν;
  Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Ὦ Θόαν, οὔτις ἀνὴρ νῦν γ' αἴτιος, ὅσον ἔγωγε
Γινώσκω· πάντες γὰρ ἐπιστάμεθα πολεμίζειν·
Οὔτέ τινα δέος ἴσχει ἀκήριον, οὔτέ τις ὄκνῳ
Εἴκων, ἀνδύεται πόλεμον κακόν· ἀλλά που οὕτω
Μέλλει δὴ φίλον εἶναι ὑπερμενέϊ Κρονίωνι,
Νωνύμνους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς.
Ἀλλὰ Θόαν, καὶ γὰρ τὸ πάρος μενεδήϊος ἦσθα,
Ὀτρύνεις δὲ καὶ ἄλλον ὅθι μεθιέντα ἴδηαι.
Τῷ νῦν μήτ' ἀπόληγε, κέλευέ τε φωτὶ ἑκάστῳ.
  Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Ἰδομενεῦ, μὴ κεῖνος ἀνὴρ ἔτι νοστήσειεν
Ἐκ Τροίης, ἀλλ' αὖθι κυνῶν μέλπηθρα γένοιτο,
Ὅστις ἐπ' ἤματι τῷδε ἑκὼν μεθίῃσι μάχεσθαι.
Ἀλλ' ἄγε τεύχεα δεῦρο λαβὼν ἴθι· ταῦτα δ' ἅμα χρὴ
Σπεύδειν· αἴ κ' ὄφελός τι γενώμεθα καὶ δύ' ἐόντε.
Συμφερτὴ δ' ἀρετὴ πέλει ἀνδρῶν, καὶ μάλα λυγρῶν.
Νῶϊ δὲ καί κ' ἀγαθοῖσιν ἐπισταίμεσθα μάχεσθαι.
  Ὣς εἰπὼν ὁ μὲν αὖτις ἔβη θεὸς ἂμ πόνον ἀνδρῶν·
Ἰδομενεὺς δ' ὅτε δὴ κλισίην εὔτυκτον ἵκανε,

Δύσ-

Alte supra terram in malis tenentes:
Sic utique hunc alte tenentes duo Ajaces bellatores
Arma detraxerunt, caput autem molli a cervice
Amputavit Oiliades iratus Amphimachi gratia:
Misitque illud instar globi rotatum per turbam,
Hectori vero ante pedes cecidit in pulveribus.
Et tum jam ex animo Neptunus iratus erat,
Nepotis gratia cæsi in gravi pugna.
Et contendit ad tentoria & naves Achivorum,
Incitaturus Danaos, Trojanis autem clades moliebatur.
Idomeneus autem ei hasta inclytus occurrit,
Rediens a socio, qui ei nuper e prælio
Venerat, ad poplitem vulneratus acuto ære:
Eum quidem socii asportaverant, ipse autem postquam medicis mand. dederat,
Redibat ex tentorio: adhuc enim pugnæ cupiebat
Particeps esse. hunc allocutus est rex Neptunus,
Assimilatus voce Andræmonis filio Thoanti,
Qui per totam Pleurona & excelsam Calydona,
Ætolis imperabat, deusque tanquam honorabatur a populo,
Idomeneu Cretum princeps, quo tibi minæ
Abierunt quas Trojanis minabantur Achivi?
Hunc vicissim Idomeneus Cretum ductor contra allocutus est,
O Thoa, nullus vir nunc in culpa, quantum equidem
Intelligo: omnes enim scimus præliari:
Neque quenquam timor detinet exanimans, neque quisquam pigritiæ
Cedens, detrectat pugnam perniciosam: sed forte hoc modo
Ita est jam ut gratum sit præpotenti Saturnio,
Inglorios perire procul ab Argo hic Achivos.
Sed Thoa, etenim ante bellicosus fuisti,
Et hortari soles etiam alium ubi remittentem videris:
Itaque ne nunc quidem cessa *ipse*, hortareque virum quemque.
Huic respondit deinde Neptunus quatiens terram,
Idomeneu, ne ille vir amplius revertatur
E Troja, sed hic canibus ludibrium fiat,
Quicunque die hoc volens remiserit pugnam.
Quare age armis huc sumptis veni: hæc autem simul oportet
Maturare: si quem usum afferamus duo licet.
Collatæ in unum vires virorum, etiam valde imbellium prosunt.
Nos autem & cum fortibus novimus pugnare.
Sic fatus ille quidem rursus abiit deus ad pugnam virorum:
Idomeneus autem quando jam ad tentorium bene structum venerat,

In-

Δύσετο τεύχεα καλὰ περὶ χροῒ, γέντο δὲ δοῦρε·
Βῆ δ' ἴμεν ἀστεροπῇ ἐναλίγκιος, ἥν τε Κρονίων
Χειρὶ λαβὼν ἐτίναξεν ἀπ' αἰγλήεντος ὀλύμπου,
Δεικνὺς σῆμα βροτοῖσιν, ἀρίζηλοι δέ οἱ αὐγαί.
Ὣς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ στήθεσσι θέοντος.
Μηριόνης δ' ἄρα οἱ θεράπων ἐῢς ἀντεβόλησεν,
Ἐγγὺς ἔτι κλισίης· μετὰ γὰρ δόρυ χάλκεον ἤει
Οἰσόμενος, τὸν δὲ προσέφη σθένος Ἰδομενῆος,
Μηριόνη, Μόλου υἱὲ, πόδας ταχὺ, φίλταθ' ἑταίρων,
Τίπτ' ἦλθες πόλεμόν τε λιπὼν καὶ δηϊοτῆτα;
Ἠέ τι βέβληαι, βέλεος δέ σε τείρει ἀκωκή;
Ἠέ τευ ἀγγελίης μετ' ἔμ' ἤλυθες; οὐδέ τι αὐτὸς
Ἧσθαι ἐνὶ κλισίῃσι λιλαίομαι, ἀλλὰ μάχεσθαι.
Τὸν δ' αὖ Μηριόνης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἰδομενεῦ Κρητῶν βουληφόρε χαλκοχιτώνων,
Ἔρχομαι, εἴ τι τοι ἔγχος ἐνὶ κλισίῃσι λέλειπται,
Οἰσόμενος· τό νυ γὰρ κατεάξαμεν ὃ πρὶν ἔχεσκον,
Ἀσπίδα Δηϊφόβοιο βαλὼν ὑπερηνορέοντος.
Τὸν δ' αὖ Ἰδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Δούρατά γ' αἴκ' ἐθέλησθα, καὶ ἓν καὶ εἴκοσι δήεις,
Ἑσταότ' ἐν κλισίῃ πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα
Τρώϊα, τὰ κταμένων ἀποαίνυμαι. οὐ γὰρ ὀΐω
Ἀνδρῶν δυσμενέων ἑκὰς ἱστάμενος πολεμίζειν.
Τῷ μοι δούρατά ἐστι καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι,
Καὶ κόρυθες καὶ θώρηκες λαμπρὸν γανόωντες.
Τὸν δ' αὖ Μηριόνης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Καί τοι ἐμοὶ παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
Πόλλ' ἔναρα Τρώων· ἀλλ' οὐ σχεδόν ἐστιν ἑλέσθαι.
Οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐμέ φημι λελασμένον ἔμμεναι ἀλκῆς,
Ἀλλὰ μετὰ πρώτοισι μάχην ἀνὰ κυδιάνειραν
Ἵσταμαι, ὁππότε νεῖκος ὀρώρηται πολέμοιο.
Ἄλλον πού τινα μᾶλλον Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Λήθω μαρνάμενος, σὲ δὲ ἴδμεναι αὐτὸν ὀΐω.
Τὸν δ' αὖ Ἰδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Οἶδ' ἀρετὴν οἷός ἐσσι· τί σε χρὴ ταῦτα λέγεσθαι;
Εἰ γὰρ νῦν παρὰ νηυσὶ λεγοίμεθα πάντες ἄριστοι
Ἐς λόχον, (ἔνθα μάλιστ' ἀρετὴ διαείδεται ἀνδρῶν,
Ἔνθ' ὅ, τε δειλὸς ἀνὴρ, ὅς τ' ἄλκιμος ἐξεφαάνθη·
Τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ τρέπεται χρὼς ἄλλυδις ἄλλῃ,
Οὐδέ οἱ ἀτρέμας ἧσθαι ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμὸς,
Ἀλλὰ μετοκλάζει, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους πόδας ἵζει·

Induit arma pulchra circa corpus, ſumpſitque duo haſtilia:
Perrexitque fulguri ſimilis, quod Saturnius
Manu acceptum mittit vibratum a coruſco olympo,
Oſtendens ſignum hominibus, cujus præclari radii:
Sic hujus æs ſplendebat circa pectora currentis.
Meriones autem ei famulus ſtrenuus occurrit,
Prope ad tentorium: nam haſtam æream ibat
Sumpturus. hunc autem allocutus eſt Idomeneus,
Merione, Moli fili, pedibus celer, chariſſime ſodalium,
Cur veniſti prælioque relicto & pugna?
Nunquid vulneratus es, telique te affligit cuſpis?
An alicujus rei nuncius me arceſſiturus veniſti? nec omnino ipſe
Deſidere in tentoriis cupio, ſed pugnare.
At hunc Meriones prudens viciſſim allocutus eſt,
Idomeneu Cretum princeps ære loricatorum,
Venio, ſi qua tibi haſta in tentoriis relicta eſt,
Sumpturus. eam enim jam confregimus quam prius habebam,
Clypeo Deiphobi percuſſo ferocientis.
Hunc vero Idomeneus Cretum ductor viciſſim allocutus eſt,
Haſtas quidem ſi volueris, & unam & viginti invenies,
Stantes in tentorio ad parietes collucentes
Trojanas, quas a cæſis abſtuli. non enim profiteor
A viris hoſtibus longe ſtans pugnare.
Ideo mihi haſtæ ſunt & ſcuta umbonibus munita,
Et galeæ & thoraces lucidum renitentes.
Hunc Meriones prudens viciſſim allocutus eſt,
Etiam mihi apud tentoriumque & navem nigram
Multa ſpolia Trojanorum: ſed non prope ſunt ut ſumere poſſim.
Neque enim ne me quidem puto oblitum eſſe fortitudinis,
Sed inter primos in pugna illuſtres viros reddente
Sto quando certamen exortum fuerit belli.
Alium forte aliquem magis Achivorum ære loricatorum
Lateo pugnans, te vero ſcire ipſum puto.
Hunc vero Idomeneus Cretum ductor viciſſim allocutus eſt,
Novi virtute qualis ſis? quid te oportet hæc dicere?
Si enim nunc prope naves ſedeamus omnes fortiſſimi
In inſidiis (ubi maxime virtus eluceſcit virorum,
Ibi & qui timidus & qui fortis facile apparet:
Ignavi etenim mutatur ſubinde color,
Neque ut quietus ſedeat continetur in præcordiis animus,
Sed flexis genibus ſubſidit, & alternando pedes modo hac modo illac inclinat:

In-

Ἐν δέ τέ οἱ κραδίη μεγάλα στέρνοισι πατάσσει
Κῆρας ὀϊομένῳ· πάταγος δέ τε γίνετ' ὀδόντων·
Τοῦ δ' ἀγαθοῦ οὔτ' ἂρ τρέπεται χρὼς, οὔτέ τι λίην
Ταρβεῖ, ἐπειδὰν πρῶτον ἐσίζηται λόχον ἀνδρῶν,
Ἀρᾶται δὲ τάχιστα μιγήμεναι ἐν δαῒ λυγρῇ)
Οὐδέ κεν ἔνθα τεόν γε μένος καὶ χεῖρας ὄνοιτο·
Εἴπερ γάρ κε βλεῖο πονεύμενος, ἠὲ τυπείης,
Οὐκ ἂν ἐν αὐχέν' ὄπισθε πέσοι βέλος, οὐδ' ἐνὶ νώτῳ·
Ἀλλά κεν ἢ στέρνων ἢ νηδύος ἀντιάσειε
Πρόσσω ἱεμένοιο μετὰ προμάχων ὀαριστύν.
Ἀλλ' ἄγε, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα νηπύτιοι ὣς
Ἑσταότες, μή πού τις ὑπερφιάλως νεμεσήσῃ.
Ἀλλὰ σύ γε κλισίηνδε κιὼν ἕλε ὄβριμον ἔγχος.
Ὣς φάτο. Μηριόνης δὲ θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ
Καρπαλίμως κλισίηθεν ἀνείλετο χάλκεον ἔγχος·
Βῆ δὲ μετ' Ἰδομενῆα, μέγα πολέμοιο μεμηλώς.
Οἷος δὲ βροτολοιγὸς Ἄρης πόλεμόνδε μέτεισι,
Τῷ δὲ Φόβος φίλος υἱὸς ἅμα κρατερὸς καὶ ἀταρβὴς
Ἕσπετο, ὅς ἐφόβησε ταλάφρονά περ πολεμιστήν·
Τὼ μὲν ἄρ' ἐκ Θρήκης Ἐφύρους μέτα θωρήσσεσθον,
Ἠὲ μετὰ Φλέγυας μεγαλήτορας· οὐδ' ἄρα τώγε
Ἔκλυον ἀμφοτέρων, ἑτέροισι δὲ κῦδος ἔδωκαν·
Τοῖοι Μηριόνης τε καὶ Ἰδομενεὺς ἀγοὶ ἀνδρῶν
Ἤϊσαν ἐς πόλεμον, κεκορυθμένοι αἴθοπι χαλκῷ.
Τὸν καὶ Μηριόνης πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε,
Δευκαλίδη, πῇ τ' ἂρ μέμονας καταδῦναι ὅμιλον,
Ἢ ἐπὶ δεξιόφιν παντὸς στρατοῦ, ἢ ἀνὰ μέσσους,
Ἢ ἐπ' ἀριστερόφιν; ἐπεὶ οὔποθι ἔλπομαι οὕτω
Δεύεσθαι πολέμοιο καρηκομόωντας Ἀχαιούς.
Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Νηυσὶ μὲν ἐν μέσσῃσιν ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἄλλοι,
Αἴαντές τε δύω, Τεῦκρός θ' ὃς ἄριστος Ἀχαιῶν
Τοξοσύνῃ, ἀγαθὸς δὲ καὶ ἐν σταδίῃ ὑσμίνῃ·
Οἵ μιν ἄδην ἐλόωσι καὶ ἐσσύμενον πολέμοιο,
Ἕκτορα Πριαμίδην· καὶ εἰ μάλα καρτερός ἐστιν,
Αἰπύ οἱ ἐσσεῖται μάλα περ μεμαῶτι μάχεσθαι,
Κείνων νικήσαντι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους,
Νῆας ἐνιπρῆσαι, ὅτε μὴ αὐτός γε Κρονίων
Ἐμβάλοι αἰθόμενον δαλὸν νήεσσι θοῇσιν.
Ἀνδρὶ δέ κ' οὐκ εἴξειε μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
Ὃς θνητός τ' εἴη καὶ ἔδοι Δημήτερος ἀκτὴν,

Χαλ-

Intusque ei cor valde in pectore palpitat
Fatum præsagienti: stridor autem fit dentium:
Fortis autem viri neque mutatur color, neque omnino
Trepidat, postquam primum in loco insidiarum se collocarit,
Optat autem quam citissime manum conserere in atroci prælio)
Ne ibi quidem tuum robur & manus *quis* vituperarit:
Si quando enim seu eminus vulneratus fueris in pugna laborans, seu cominus,
Non in cervicem a tergo ceciderit telum, nec in dorsum,
Sed vel pectoribus vel ventri occurrerit
Ulterius recta ruentis ad primorum pugnatorum turbam.
Sed age, ne amplius hæc dicamus fatui tanquam
Stantes, ne forte quis supra modum indignetur.
Verum tu ad tentorium abi, sume validam hastam.
Sic dixit. Meriones autem veloci par Marti
Raptim e tentorio substulit æream hastam:
Secutusque est Idomeneum, pugnæ omnino cupidus.
Qualis autem hominum pernicies Mars ad pugnam accedit,
Ipsumque Fuga charus filius simul validus & impavidus
Comitatur, qui terret pectoris licet constantis bellatorem:
Hi quidem e Thracia in Ephyros armantur,
Vel in Phlegyas magnanimos: neque hi quidem
Exaudierunt utrosque, sed alteris gloriam dederunt:
Tales Merionesque & Idomeneus ductores virorum
Ibant ad pugnam armati corusco ære.
Hunc & Meriones prior verbo allocutus est,
Deucalide, qua parte fert animus ingredi turbam,
An ad dextram totius exercitus, an per medios,
An ad sinistram? quoniam nullibi existimo adeo
Indigere certamine comantes Achivos.
Hunc vero Idomeneus Cretum ductor vicissim allocutus est,
Naves quidem ad medias qui auxilientur sunt & alii,
Ajacesque duo, Teucerque qui præstantissimus Achivorum
Arte sagittandi, strenuus autem & in stataria pugna:
Qui illum satis exercebunt perquam incitatum licet ad pugnam,
Hectorem Priamidem: etiam si admodum fortis est,
Arduum ei erit valde licet ardenti in prælium,
Illorum victo robore & manibus audacibus,
Naves incendere, modo non ipse Saturnius
Injecerit ardentem torrem navibus velocibus:
Viro autem non cesserit magnus Telamonius Ajax,
Qui mortalisque sit & edat Cereris fruges,

Ære-

Χαλκῷ τε ῥηκτὸς μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν·
Οὐδ' ἂν Ἀχιλλῆϊ ῥηξήνορι χωρήσειεν
Ἔν γ' αὐτοσταδίῃ· ποσὶ δ' οὔπως ἔστιν ἐρίζειν.
Νῶϊν δ' ὧδ' ἐπ' ἀριστερ' ἔχε στρατοῦ, ὄφρα τάχιστα
Εἴδομεν, ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν, ἠέ τις ἡμῖν.
Ὣς φάτο. Μηριόνης δὲ θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ
Ἦρχ' ἴμεν, ὄφρ' ἀφίκοντο κατὰ στρατὸν, ᾗ μιν ἀνώγει.
Οἱ δ' ὡς Ἰδομενῆα ἴδον φλογὶ εἴκελον ἀλκὴν,
Αὐτὸν καὶ θεράποντα σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισι,
Κεκλόμενοι καθ' ὅμιλον, ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔβησαν.
Τῶν δ' ὁμὸν ἵστατο νεῖκος ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσιν.
Ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ λιγέων ἀνέμων σπέρχωσιν ἄελλαι
Ἤματι τῷ ὅτε τε πλείστη κόνις ἀμφὶ κελεύθους,
Οἵτ' ἄμυδις κονίης μεγάλην ἱστᾶσιν ὁμίχλην·
Ὣς ἄρα τῶν ὁμόσ' ἦλθε μάχη, μέμασαν δ' ἐνὶ θυμῷ
Ἀλλήλους καθ' ὅμιλον ἐναιρέμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
Ἔφριξεν δὲ μάχη φθισίμβροτος ἐγχείῃσι
Μακρῇς, ἃς εἶχον ταμεσίχροας· ὄσσε δ' ἄμερδεν
Αὐγὴ χαλκείη κορύθων ἀπὸ λαμπομενάων,
Θωρήκων τε νεοσμήκτων, σακέων τε φαεινῶν,
Ἐρχομένων ἄμυδις. μάλα κεν θρασυκάρδιος εἴη
Ὃς τότε γηθήσειεν ἰδὼν πόνον, οὐδ' ἀκάχοιτο.
Τὼ δ' ἀμφὶς φρονέοντε δύω Κρόνου υἷε κραταιὼ
Ἀνδράσιν ἡρώεσσι τετεύχατον ἄλγεα λυγρά.
Ζεὺς μὲν ἄρα Τρώεσσι καὶ Ἕκτορι βούλετο νίκην,
Κυδαίνων Ἀχιλῆα πόδας ταχύν, οὐδ' ὅγε πάμπαν
Ἤθελε λαὸν ὀλέσθαι Ἀχαιϊκὸν Ἰλιόθι πρὸ,
Ἀλλὰ Θέτιν κύδαινε, καὶ υἱέα καρτερόθυμον.
Ἀργείους δὲ Ποσειδάων ὀρόθυνε μετελθὼν,
Λάθρῃ ὑπεξαναδὺς πολιῆς ἁλός· ἤχθετο γάρ ῥα
Τρωσὶν δαμναμένους, Διὶ δὲ κρατερῶς ἐνεμέσσα.
Ἦ μὰν ἀμφοτέροισιν ὁμὸν γένος, ἠδ' ἴα πάτρη,
Ἀλλὰ Ζεὺς πρότερος γεγόνει καὶ πλείονα ᾔδη.
Τῷ ῥα καὶ ἀμφαδίην μ[illegible] μεναι ἀλέεινε,
[illegible] ρη δ' αἰὲν ἐγε[illegible], ἀνδρὶ ἐοικώς.

[illegible] τ[illegible] τήν,
[illegible] το[illegible] υσεν.
[illegible] ν Δ[illegible] ας
[illegible] ἄλμε[illegible] ῶρσε.
Καθ[illegible] ντι,

Ὃς

Æreque violabilis magnisque saxis:
Ne ipsi quidem Achilli hostium agmina perrumpenti cesserit
In stataria quidem *pugna*: pedibus autem nequaquam potest contendere.
Nobis autem huc ad sinistram cursum dirige exercitus, ut citissime
Videamus an alicui gloriam præbebimus, an quis nobis.
Sic dixit. Meriones autem veloci par Marti
Cœpit ire, donec pervenerunt ad exercitum, qua eum jusserat.
Hi postquam Idomeneum viderunt flammæ similem fortitudi-
Ipsum & famulum cum armis vario artificio factis, (ne,
Cohortantes per turbam, in ipsum omnes iverunt. (pup. nav.
Horum autem congressu in unum facto conflatum est cert. ad
Ut vero cum a stridulis ventis *agitatæ* urgent procellæ
Die illo quum plurimus pulvis *est* in viis,
Qui simul pulveris magnam excitant nebulam:
Sic sane horum in unum congressa est pugna, ardebant autem
Invicem se per turbam interficere acuto ære. (animo
Horruit autem pugna mortalibus exitiosa hastis
Longis, quas tenebant incidentes corpora: oculos autem per-
Splendor æreus galeis a lucentibus, (stringebat
Thoracibusque recens extersis, scutisque fulgentibus,
Congredientium in unum. valde audax animo esset
Qui tunc gavisus esset viso labore, neque tristatus fuisset.
Illi vero discordes animis duo Saturni filii viribus potentes
Viris heroibus struebant dolores graves.
Jupiter quidem Trojanis & Hectori volebat victoriam,
Gloriosum reddens Achillem pedibus velocem, neque vero ille
Volebat populum perdere Achaicum ante Ilium, (penitus
Sed Thetin honorabat & filium magnanimum.
Argivorum vero Neptunus animos excitabat interventu *suo*,
Clam emersus e cano mari: dolebat enim certe
A Trojanis domari, Jovi vero vehementer iratus erat.
Sane quidem utriusque unum genus, atque unus ortus,
Sed Jupiter prior natus fuerat, & plura noverat.
Quocirca etiam palam quidem auxiliari cavebat,
Clam vero semper concitabat *eos* per exercitum, viro assimilatus.
Hi autem certaminis vehementis & omnibus æque gravis pugnæ
Funem hinc inde nexum super utrosque extenderunt,
Infragibilemque insolubilemque, qui multorum genua solvit.
Tum semicanus licet existens Danaos cohortans
Idomeneus, Trojanis insiliens fugam incussit.
Interfecit enim Othryoneum e Cabeso qui aderat,

Qui

Ὅς ῥα νέον πολέμοιο μετὰ κλέος εἰληλούθει·
Ἤτεε δὲ Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην,
Κασσάνδρην, ἀνάεδνον· ὑπέσχετο δὲ μέγα ἔργον,
Ἐκ Τροίης ἀέκοντας ἀπωσέμεν υἷας Ἀχαιῶν.
Τῷ δ' ὁ γέρων Πρίαμος ὑπέσχετο καὶ κατένευσε
Δωσέμεναι· ὁ δὲ μάρναθ' ὑποσχεσίῃσι πιθήσας.
Ἰδομενεὺς δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν ὕψι βιβάντα τυχών· οὐδ' ἤρκεσε θώρηξ
Χάλκεος ὃν φορέεσκε, μέσῃ δ' ἐν γαστέρι πῆξε·
Δούπησεν δὲ πεσών. ὁ δ' ἐπεύξατο, φώνησέν τε,
Ὀθρυονεῦ, πέρι δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἁπάντων,
Εἰ ἐτεὸν δὴ πάντα τελευτήσεις ὅσ' ὑπέστης
Δαρδανίδῃ Πριάμῳ· ὁ δ' ὑπέσχετο θυγατέρα ἥν·
Καί κέ τοι ἡμεῖς ταῦτά γ' ὑποσχόμενοι τελέσαιμεν·
Δοῖμεν δ' Ἀτρείδαο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην,
Ἄργεος ἐξαγαγόντες, ὀπυιέμεν, εἴκε σὺν ἄμμιν
Ἰλίου ἐκπέρσῃς εὖ ναιόμενον πτολίεθρον.
Ἀλλ' ἕπευ, ὄφρ' ἐπὶ νηυσὶ συνώμεθα ποντοπόροισιν
Ἀμφὶ γάμῳ· ἐπεὶ οὔτοι ἐεδνωταὶ κακοί εἰμεν.
Ὣς εἰπών, ποδὸς ἕλκε κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην
Ἥρως Ἰδομενεύς. τῷ δ' Ἄσιος ἦλθεν ἀμύντωρ,
Πεζὸς πρόσθ' ἵππων· τὼ δὲ πνείοντε κατ' ὤμων
Αἰὲν ἔχ' ἡνίοχος θεράπων· ὁ δὲ ἵετο θυμῷ
Ἰδομενῆα βαλεῖν, ὁ δέ μιν φθάμενος βάλε δουρὶ
Λαιμὸν ὑπ' ἀνθερεῶνα, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν·
Ἤριπε δ' ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν, ἢ ἀχερωΐς,
Ἠὲ πίτυς βλωθρή, τήν τ' οὔρεσι τέκτονες ἄνδρες
Ἐξέταμον πελέκεσσι νεήκεσι, νήϊον εἶναι·
Ὣς ὁ πρόσθ' ἵππων καὶ δίφρου κεῖτο τανυσθείς,
Βεβρυχώς, κόνιος δεδραγμένος αἱματοέσσης.
Ἐκ δέ οἱ ἡνίοχος πλήγη φρένας ἃς πάρος εἶχεν,
Οὐδ' ὅγε τόλμησεν, δηΐων ὑπὸ χεῖρας ἀλύξας,
Ἂψ ἵππους στρέψαι· τὸν δ' Ἀντίλοχος μενεχάρμης
Δουρὶ μέσον περόνησε τυχών· οὐδ' ἤρκεσε θώρηξ
Χάλκεος ὃν φορέεσκε, μέσῃ δ' ἐν γαστέρι πῆξεν.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀσθμαίνων εὐεργέος ἔκπεσε δίφρου·
Ἵππους δ' Ἀντίλοχος μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς
Ἐξέλασε Τρώων μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Δηΐφοβος δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθεν Ἰδομενῆος,
Ἀσίου ἀχνύμενος, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος

Qui nuper belli ad famam venerat:
Petebat autem Priami filiarum forma præstantissimam,
Cassandram, sine sponsalibus: pollicitus autem fuerat magnum opus,
Ex Troja *quantumvis* invitos expulsurum *se* Achivos.
Illi vero senex Priamus promiserat & annuerat
Daturum esse: ille vero pugnabat promissis fretus.
Idomeneus autem in illum collimabat hasta fulgenti,
Et percussit sublimi gradu incedentem assecutus: nec arcuit thorax
Æreus quem gestabat, medio autem in ventre fixit:
Fragorem vero edidit cadens, is autem super eum gloriatus est, dixitque,
  Othryoneu, supra jam te mortales laudo omnes,
Si vere jam omnia perficies quæ pollicitus es
Dardanidæ Priamo: is autem promisit filiam suam:
Quin & tibi nos hæc polliciti præstiterimus:
Dabimus autem Atridæ filiarum forma præstantissimam,
Ex Argis arcessitam, quam ducas, si quidem nobiscum
Ilii expugnaveris bene habitatam urbem.
Sed sequere, ut ad naves in colloquium veniamus pontum transeuntes
De nuptiis: nequaquam enim soceri illiberales sumus.
  Sic fatus, pede traxit per acre prælium
Heros Idomeneus. huic autem Asius venit vindex,
Pedes ante equos: hos autem spirantes a tergo
Assidue sequebatur auriga famulus: ille autem cupiebat animo
Idomeneum percutere; at is illum prior percussit hasta
Jugulum sub mento, penitusque hastam adegit:
Cecidit autem, sicut quando aliqua quercus cecidit, vel populus alba,
Vel pinus alta, quam in montibus fabri
Exciderunt securibus recens exacutis, navale lignum ut sit:
Sic ille ante equos & currum jacebat porrectus,
Dentibus frendens, pulvere manibus prehenso sanguinolento.
Tum auriga perculsus
Nihil ausus est, hostium manus effugere conatus.
Retro equos vertere. hunc Antilochus prælio infractus
Hasta medium transfodit assecutus: neque arcuit thorax
Æreus quem gerebat, medioque in ventre fixit.
Sed hic anhelans affabrefacta excidit sella:
At equos Antilochus magnanimi Nestoris filius
Abegit a Troianis ad bene ocreatos Achivos.
Deiphobus vero admodum prope venit Idomeneum,
Propter Asium dolens, & jaculatus est hasta fulgenti.
Sed hic quidem ex adverso conspicatus evitavit æream hastam

Ἰδομενεύς· κρύφθη γὰρ ὑπ' ἀσπίδι πάντοσε ἴσῃ,
Τὴν ἄρ ὅγ' ἐν ῥινοῖσι βοῶν καὶ νώροπι χαλκῷ
Δινωτὴν φορέεσκε, δύω κανόνεσσ' ἀραρυῖαν·
Τῇ ὕπο πᾶς ἐάλη, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος·
Καρφαλέον δέ οἱ ἀσπὶς ἐπιθρέξαντος ἄϋσεν
Ἔγχεος· οὐδ' ἅλιόν ῥα βαρείης χειρὸς ἀφῆκεν,
Ἀλλ' ἔβαλ' Ἱππασίδην Ὑψήνορα ποιμένα λαῶν,
Ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε.
Δηΐφοβος δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας,
Οὐ μὰν αὖτ' ἄτιτος κεῖτ' Ἄσιος· ἀλλά ἕ φημι
Εἰς Ἄϊδός περ ἰόντα πυλάρταο κρατεροῖο
Γηθήσειν κατὰ θυμόν· ἐπεί ῥά οἱ ὤπασα πομπόν.
Ὣς ἔφατ'. Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο,
Ἀντιλόχῳ δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινεν·
Ἀλλ' οὐδ' ἀχνύμενός περ ἑοῦ ἀμέλησεν ἑταίρου,
Ἀλλὰ θέων περίβη, καί οἱ σάκος ἀμφεκάλυψε,
Τὸν μὲν ἔπειθ' ὑποδύντε δύω ἐρίηρες ἑταῖροι,
Μηκιστεὺς Ἐχίοιο πάϊς καὶ δῖος Ἀλάστωρ,
Νῆας ἔπι γλαφυρὰς φερέτην, βαρέα στενάχοντε.
Ἰδομενεὺς δ' οὐ λῆγε μένος μέγα, ἵετο δ' αἰεὶ
Ἠέ τινα Τρώων ἐρεβεννῇ νυκτὶ καλύψαι,
Ἢ αὐτὸς δουπῆσαι ἀμύνων λοιγὸν Ἀχαιοῖς.
Ἔνθ' Αἰσυήταο διοτρεφέος φίλον υἱὸν
Ἥρω' Ἀλκάθοον· γαμβρὸς δ' ἦν Ἀγχίσαο·
Πρεσβυτάτην δ' ὤπυιε θυγατρῶν Ἱπποδάμειαν,
Τὴν περὶ κῆρι φίλησε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Ἐν μεγάρῳ· πᾶσαν γὰρ ὁμηλικίην ἐκέκαστο
Κάλλεϊ καὶ ἔργοισιν, ἰδὲ φρεσί· τοὔνεκα καί μιν
Γῆμεν ἀνὴρ ὤριστος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ·
Τὸν τόθ' ὑπ' Ἰδομενῆϊ Ποσειδάων ἐδάμασσε,
Θέλξας ὄσσε φαεινά, πέδησε δὲ φαίδιμα γυῖα.
Οὔτε γὰρ ἐξοπίσω φυγέειν δύνατ', οὔτ' ἀλέασθαι·
Ἀλλ' ὥστε στήλην ἢ δένδρεον ὑψιπέτηλον,
Ἀτρέμας ἑσταότα, στῆθος μέσον οὔτασε δουρὶ
Ἥρως Ἰδομενεύς, ῥῆξεν δέ οἱ ἀμφὶ χιτῶνα
Χάλκεον, ὅς οἱ πρόσθεν ἀπὸ χροὸς ἤρκει ὄλεθρον.
Δὴ τότε γ' αὖον ἄϋσεν ἐρεικόμενος περὶ δουρί.
Δούπησεν δὲ πεσών, δόρυ δ' ἐν κραδίῃ ἐπεπήγει,
Ἥ ῥά οἱ ἀσπαίρουσα, καὶ οὐρίαχον πελέμιζεν
Ἔγχεος· ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης.
Ἰδομενεὺς δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας,

Δηΐ-

Idomeneus: occultatus est enim sub clypeo undique æquali,
Quod ipse coriis boum & corusco ære
Tornatum gerebat, duobus manubriis aptatum:
Sub hoc se totum collegit, id autem supervolavit ærea hasta.
Aridum vero ei clypeus in transcursu stringente resonuit
Hasta: neque irritam sane robusta manu emisit,
Sed percussit Hippasidem Hypsenorem pastorem populorum,
Hepar sub præcordiis, confestimque genua solvit.
Deiphobus autem supra modum super eum gloriatus est, alte clamans,
Non utique inultus jacet Asius: sed ipsum puto
Ad orcum licet euntem validas portas habentem violentum
Gavisurum esse animo: quoniam ei dedi qui deducat.
Sic dixit. Argivis autem doluit ea gloriatio,
Sed Antiocho maxime bellicoso animum commovit:
Qui dolens licet non tamen suum neglexit socium,
Sed accurrens protexit, & ei scutum prætendit.
Hunc quidem deinde subeuntes duo chari socii,
Mecisteus Echii filius & nobilis Alastor,
Naves ad cavas portabant, graviter ingementes. (assidue
Verum Idomeneus non remittebat de animo magno, sed cupiebat
Vel aliquem Trojanorum tenebrosa nocte tegere,
Vel ipse fragorem edere cadens depellens exitium Achivis.
Tunc Æsyetæ Jovis alumni charum filium
Heroem Alcathoum: gener autem erat Anchisæ:
Maximamque natu duxerat filiarum Hippodamiam,
Quam ex corde dilexerat pater & veneranda mater
In domo: supra totum enim æqualium cœtum ornata erat
Pulchritudine & operum peritia, atque prudentia: quare etiam
Duxerat vir nobilissimus in Troja ampla: (illam
Hunc tunc sub Idomeneo Neptunus domuit,
Obscuratis oculis lucidis, præpedivit autem quasi vinculo pulchra membra,
Neque enim retro fugere poterat, neque declinare:
Sed tanqnam columnam, vel arborem alto vertice comantem,
Sine motu stantem, pectus medium vulneravit hasta
Heros Idomeneus, fregitque ei circum loricam
Æream, quæ ei ante a corpore arcebat perniciem.
Tunc quidem aridum quid resonuit fissa ab hasta:
Fragorem vero edidit cadens, hastaque in corde fixa erat,
Quod quidem ipsi palpitans, etiam extremum ferrum quassabat
Hastæ: tum vero emisit ejus animum impetuosus Mars. (mans,
Idomeneus autem supra modum super eum gloriatus est, alte cla-

Δηΐφοβ', ἦ ἄρα δή τι ἐΐσκεμεν ἄξιον εἶναι
Τρεῖς ἑνὸς ἀντιπεφάσθαι, ἐπεὶ σύ περ εὔχεαι αὔτως.
Δαιμόνι', ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐναντίος ἵστασ' ἐμεῖο,
Ὄφρα ἴδης οἷος Ζηνὸς γόνος ἐνθάδ' ἱκάνω,
Ὃς πρῶτος Μίνωα τέκε Κρήτῃ ἐπίουρον·
Μίνως δ' αὖ τέκεθ' υἱὸν ἀμύμονα Δευκαλίωνα·
Δευκαλίων δ' ἐμὲ τίκτε, πολέεσσ' ἄνδρεσσιν ἄνακτα,
Κρήτῃ ἐν εὐρείῃ· νῦν δ' ἐνθάδε νῆες ἔνεικαν,
Σοί τε κακὸν καὶ πατρὶ καὶ ἄλλοισι Τρώεσσιν.
Ὣς φάτο. Δηΐφοβος δὲ διάνδιχα μερμήριξεν,
Ἤ τινά που Τρώων ἑταρίσσαιτο μεγαθύμων,
Ἂψ ἀναχωρήσας, ἢ πειρήσαιτο καὶ οἶος.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι
Βῆναι ἐπ' Αἰνείαν· τὸν δ' ὕστατον εὗρεν ὁμίλου
Ἑσταότ'. αἰεὶ γὰρ Πριάμῳ ἐπεμήνιε δίῳ,
Οὕνεκ' ἄρ' ἐσθλὸν ἐόντα μετ' ἀνδράσιν, οὔτι τίεσκεν.
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αἰνεία Τρώων βουληφόρε, νῦν σε μάλα χρὴ
Γαμβρῷ ἀμυνέμεναι, εἴπερ τί σε κῆδος ἱκάνει·
Ἀλλ' ἕπευ, Ἀλκαθόῳ ἐπαμύνομεν, ὅς σε πάρος περ
Γαμβρὸς ἐὼν ἔθρεψε δόμοις ἔνι τυτθὸν ἐόντα·
Τὸν δέ τοι Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἐξενάριξεν.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε·
Βῆ δὲ μετ' Ἰδομενῆα, μέγα πτολέμοιο μεμηλώς.
Ἀλλ' οὐκ Ἰδομενῆα φόβος λάβε τηλύγετον ὥς,
Ἀλλ' ἔμεν' ὡς ὅτε τις σῦς οὔρεσιν ἀλκὶ πεποιθώς,
Ὅστε μένει κολοσυρτὸν ἐπερχόμενον πολὺν ἀνδρῶν
Χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ, φρίσσει δέ τε νῶτον ὕπερθεν·
Ὀφθαλμὼ δ' ἄρα οἱ πυρὶ λάμπετον· αὐτὰρ ὀδόντας
Θήγει, ἀλέξασθαι μεμαὼς κύνας ἠδὲ καὶ ἄνδρας.
Ὣς μένεν Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς (οὐδ' ὑπεχώρει)
Αἰνείαν ἐπιόντα βοηθόον· αὖε δ' ἑταίρους,
Ἀσκάλαφόν τ' ἐσορῶν, Ἀφαρῆά τε, Δηΐπυρόν τε,
Μηριόνην τε, καὶ Ἀντίλοχον, μήστωρας ἀϋτῆς·
Τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Δεῦτε φίλοι, καί μ' οἴῳ ἀμύνατε· δείδια δ' αἰνῶς
Αἰνείαν ἐπιόντα πόδας ταχύν, ὅς μοι ἔπεισιν,
Ὃς μάλα καρτερός ἐστι μάχῃ ἔνι φῶτας ἐναίρειν·
Καὶ δ' ἔχει ἥβης ἄνθος, ὅ, τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Εἰ γὰρ ὁμηλικίῃ γε γενοίμεθα τῷδ' ἐνὶ θυμῷ,
Αἶψά κεν ἠὲ φέροιτο μέγα κράτος, ἠὲ φεροίμην.

Ὣς

Deiphobe, numquid jam merito gloriari videor
Tribus pro uno occisis, quandoquidem tu gloriaris inaniter.
O bone, quin & ipse adversus stato mihi,
Ut videas qualis Jovis soboles huc venio,
Qui primus Minoa genuit Cretæ custodem:
Minos vero genuit filium eximium Deucalionem:
Deucalion autem me genuit, multis viris imperitantem,
Creta in lata: nunc vero huc naves advexerunt,
Tibique perniciem & patri & cæteris Trojanis.
Sic dixit, Deiphobus autem bifariam anxie deliberabat,
Utrum aliquem alicubi Trojanorum adjutorem assumeret magnanimorum,
Retro cedens, an experiretur etiam solus.
Sic autem ei cogitanti visum est utilius esse
Ire ad Æneam: quem postremum invenit in agmine
Stantem. jugiter autem in Priamum simultatem fovebat nobilem,
Quod se strenuum licet existentem inter viros, nequaquam honoraret.
Prope autem stans verbis volucribus allocutus est,
Ænea Trojanorum princeps, nunc te omnino oportet
Sororis marito defensionem præstare, si quid te affinis cura tangit:
Quare sequere, Alcathoo defensionem præstemus, qui te olim
Sororis maritus existens nutrivit in ædibus parvulus cum esses:
Quem tibi Idomeneus hasta inclytus interfecit.
Sic dixit. huicque animum in pectoribus commovit:
Ivit autem ad Idomeneum, valde pugnæ studiosus.
At non Idomeneum fuga cepit puerulum veluti,
Sed mansit, ut quum quis aper in montibus robore fretus,
Qui expectat tumultum advenientem magnum virorum
Loco in deserto, horretque dorso superne:
Cujus oculi igne lucent: ac dentes
Acuit, repellere promptus canes atque etiam viros.
Sic manebat Idomeneus hasta inclytus (neque retrocedebat)
Æneam advenientem pugna celerem: inclamabatque socios,
Ascalaphumque aspiciens, Aphareumque, Deipyrumque,
Merionemque, & Antilochum, peritos pugnæ:
Hos hic adhortans verbis volucribus allocutus est,
Adeste amici, & mihi soli succurrite: timeo autem graviter
Æneam in me vadentem pedibus velocem, qui me aggreditur,
Qui perquam validus est in pugna ad viros interficiendum:
Sed & obtinet juventæ florem, quod robur est maximum.
Si enim eadem ætate essemus cum hoc animo,
Statim vel referret magnam gloriam, vel referrem.

Ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἕνα φρεσὶ θυμὸν ἔχοντες,
Πλησίοι ἔστησαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες.
Αἰνείας δ' ἑτέρωθεν ἐκέκλετο οἷς ἑτάροισι,
Δηΐφοβόν τε Πάριν τ' ἐσορῶν, καὶ Ἀγήνορα δῖον,
Οἵ οἱ ἅμ' ἡγεμόνες Τρώων ἔσαν· αὐτὰρ ἔπειτα
Λαοὶ ἕπονθ', ὡσεί τε μετὰ κτίλον ἕσπετο μῆλα
Πιόμεν' ἐκ βοτάνης, γάνυται δ' ἄρα τε φρένα ποιμήν·
Ὣς Αἰνείᾳ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γεγήθει
Ὡς ἴδε λαῶν ἔθνος ὀπισσόμενον ἑοῖ αὐτῷ.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἀλκαθόῳ αὐτοσχεδὸν ὡρμήθησαν
Μακροῖσι ξυστοῖσι· περὶ στήθεσσι δὲ χαλκὸς
Σμερδαλέον κονάβιζε πτυσκομένων καθ' ὅμιλον
Ἀλλήλων· δύο δ' ἄνδρες ἀρήϊοι ἔξοχοι ἄλλων,
Αἰνείας τε καὶ Ἰδομενεὺς, ἀτάλαντοι Ἄρηϊ,
Ἵεντ' ἀλλήλων τεμέειν χρόα νηλέϊ χαλκῷ.
Αἰνείας δὲ πρῶτος ἀκόντισεν Ἰδομενῆος·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος·
Αἰχμὴ δ' Αἰνείαο κραδαινομένη κατὰ γαίης
Ὤχετ', ἐπεί ῥ' ἅλιον στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ὄρουσεν.
Ἰδομενεὺς δ' ἄρα Οἰνόμαον βάλε γαστέρα μέσσην·
Ῥῆξε δὲ θώρηκος γύαλον, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς
Ἤφυσ'· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
Ἰδομενεὺς δ' ἐκ μὲν νέκυος δολιχόσκιον ἔγχος
Ἐσπάσατ', οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλα δυνήσατο τεύχεα καλὰ
Ὤμοιιν ἀφελέσθαι· ἐπείγετο γὰρ βελέεσσιν.
Οὐ γὰρ ἔτ' ἔμπεδα γυῖα ποδῶν ἦν ὁρμηθέντι,
Οὔτ' ἄρ' ἐπαΐξαι μεθ' ἑὸν βέλος, οὔτ' ἀλέασθαι·
Τῷ ῥα καὶ ἐν σταδίῃ μὲν ἀμύνετο νηλεὲς ἦμαρ,
Τρέσσαι δ' οὐκέτι ῥίμφα πόδες φέρον ἐκ πολέμοιο.
Τοῦ δὲ βάδην ἀπιόντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
Δηΐφοβος· δὴ γάρ οἱ ἔχεν κότον ἐμμενὲς αἰεί.
Ἀλλ' ὅγε καὶ τόθ' ἅμαρτεν, ὁ δ' Ἀσκάλαφον βάλε δουρὶ
Υἱὸν Ἐνυαλίοιο, δι' ὤμου δ' ὄβριμον ἔγχος
Ἔσχεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
Οὐδ' ἄρα πώ τι πέπυστο βριήπυος ὄβριμος Ἄρης
Υἷος ἑοῖο πεσόντος ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
Ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἄκρῳ Ὀλύμπῳ ὑπὸ χρυσέοισι νέφεσσιν
Ἧστο, Διὸς βουλῇσιν ἐελμένος, ἔνθά περ ἄλλοι
Ἀθάνατοι θεοὶ ἦσαν ἐεργόμενοι πολέμοιο.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἀσκαλάφῳ αὐτοσχεδὸν ὡρμήθησαν·
Δηΐφοβος μὲν ἀπ' Ἀσκαλάφου πήληκα φαεινὴν

Ἥρ-

Sic dixit: hi autem omnes unum mentibus animum habentes,
Propinqui constiterunt, scuta humeris inclinantes.
Æneas autem ex altera parte hortabatur suos socios,
Deiphobumque Parinque aspiciens, & Agenorem nobilem,
Qui cum eo duces Trojanorum erant: at deinde
Copiæ sequebantur, ut post arietem sequuntur pecudes
Bibituræ a pastu, lætatur autem mente pastor:
Sic Æneæ animus in pectoribus lætatus est
Ut vidit copiarum agmen sequens se ipsum.
Hi autem de Alcathoo cominus in pugnam ruerunt
Longis hastilibus: & circa pectora æs
Horrendum resonabat petentium per turbam
Se invicem: duo autem viri mavortii egregii præ cæteris,
Æneasque & Idomeneus, pares Marti,
Cupiebant alter alterius vulnerare corpus sævo ære.
Æneas vero primus jaculatus est in Idomeneum:
Sed is quidem ex adverso conspicatus evitavit æream hastam:
Cuspis autem Æneæ vibrans in terram
Abiit, irrita enim robusta a manu ruit.
At Idomeneus Oenomaum percussit ventrem medium:
Rupitque thoracis cavitatem, intestina autem æs
Penetrans hausit: ille vero in pulverem lapsus prehendit terram palma.
Idomeneus autem ex mortuo quidem prælongam hastam
Evulsit, at non item alia potuit arma pulchra
Humeris detrahere: urgebatur enim telis.
Non enim jam firmi artus pedum erant cursu concito,
Nec ut irruere posset ad repetendam suam hastam, nec ut alterius evitaret.
Ideoque in stataria pugna quidem arcebat mortem,
Ad fugam vero capessendam non jam facile pedes ferebant ex pugna.
In hunc lento gradu abeuntem jaculatus est hasta fulgenti
Deiphobus: jam enim ei infensus erat constanter perpetuo.
Sed ille tunc aberravit, Ascalaphum autem percussit hasta,
Filium Martis, per humerum autem rapida hasta
Penetravit: hic vero in pulverem lapsus prehendit terram palma.
Neque enim adhuc quid audiverat clamosus impetuosus Mars
Filium suum cecidisse in acri prælio:
Sed ille quidem summo in olympo sub aureis nubibus
Sedebat, Jovis consiliis impeditus, ubi cæteri
Immortales dii erant prohibiti a pugna.
Hi autem de Ascalapho cominus in pugnam ruebant:
Deiphobus quidem ab Ascalapho cassidem lucidam

Rapuerat: Meriones vero veloci par Marti
Hasta brachium feriit insiliens, e manu autem
Oblonga galea humi resonuit lapsa.
At Meriones denuo insiliens vultur tanquam,
Extraxit ex imo brachio validam hastam:
Retroque sociorum ad agmen cessit: hunc autem Polites
Germanus frater, medio manibus circumjectis,
Eduxit e prælio horrisono, donec pervenit ad equos
Veloces, qui ei post pugnam & prælium
Stabant, aurigamque & currus ornatu varios habentes:
Qui illum ad urbem portarunt graviter gementem,
Laborantem: sanguis vero ex recens vulnerata fluebat manu.
At cæteri pugnabant, clamorque immensus ortus est.
Æneas autem in Aphareum Caletoridem irruens
Jugulum feriit contra se versum acuta hasta.
Inclinatum est autem in alteram partem caput, clypeusque secutus,
Et galea: & circa eum mors fusa est exitialis,
Antilochus autem Thoonem terga vertentem observans
Vulneravit impetu facto: venamque totam abscidit,
Quæ per dorsum currens penitus, ad cervicem pervenit:
Hanc totam abscidit: hic autem supinus in pulverem
Decidit, ambabus manibus dilectis sociis extensis.
Antilochus autem insiliit, & detrahebat arma ab humeris,
Circumspectans: verum Trojani circumsistentes aliunde alius
Pulsabant scutum latum omnigeno artificio varium, neque poterant
Intro perstringere tenerum corpus sævo ære
Antilochi: undiquaque enim Neptunus quatiens terram
Nestoris filium tuebatur etiam inter multa tela.
Non enim unquam seorsum ab hostibus erat, sed inter ipsos
Versabatur: nec ei hasta erat quieta, sed admodum assidue
Quassata vertebatur, parabatque mente sua,
Aut in aliquem jaculari, aut cominus irruere.
Sed non latuit Adamanta *hæc* animo meditans in turba
Asiadem, qui ei percussit scutum medium acuto ære,
Cominus impetu facto: debilitavit autem ejus cuspidem
Cæruleis crinibus Neptunus, de vita sollicitus.
Et *dimidium* quidem illic mansit tanquam sudes igne præusta
In scuto Antilochi, dimidium vero jacebat super terram:
Retro autem sociorum ad agmen cessit mortem evitans:
At vero Meriones abeuntem insecutus percussit hasta
Pudendaque inter & umbilicum, ubi maxime

Γίνετ' ἄρης ἀλεγεινὸς ὀϊζυροῖσι βροτοῖσιν.
Ἔνθά οἱ ἔγχος ἔπηξεν· ὁ δ' ἑσπόμενος περὶ δουρὶ,
Ἤσπαιρ', ὡς ὅτε βοῦς τόν τ' οὔρεσι βουκόλοι ἄνδρες
Ἰλλάσιν οὐκ ἐθέλοντα βίῃ δήσαντες ἄγουσιν.
Ὣς ὁ τυπεὶς ἤσπαιρε μίνυνθά περ, οὔτι μάλα δήν,
Ὄφρά οἱ ἐκ χροὸς ἔγχος ἀνεσπάσατ' ἐγγύθεν ἐλθὼν
Ἥρως Μηριόνης· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε.
Δηΐπυρον δ' Ἕλενος ξίφεϊ σχεδὸν ἤλασε κόρσην
Θρηϊκίῳ, μεγάλῳ, ἀπὸ δὲ τρυφάλειαν ἄραξεν·
Ἡ μὲν ἀποπλαγχθεῖσα, χαμαὶ πέσε, καί τις Ἀχαιῶν
Μαρναμένων μετὰ ποσσὶ κυλινδομένην ἐκόμισσε.
Τὸν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψεν.
Ἀτρείδην δ' ἄχος εἷλε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον.
Βῆ δ' ἐπαπειλήσας Ἑλένῳ ἥρωϊ ἄνακτι.
Ὀξὺ δόρυ κραδάων· ὁ δὲ τόξου πῆχυν ἄνελκε.
Τὼ δ' ἄρ' ὁμαρτήτην, ὁ μὲν ἔγχεϊ ὀξυόεντι
Ἵετ' ἀκοντίσσαι, ὁ δ' ἀπὸ νευρῆφιν ὀϊστῷ.
Πριαμίδης μὲν ἔπειτα κατὰ στῆθος βάλεν ἰῷ
Θώρηκος γύαλον, ἀπὸ δ' ἔπτατο πικρὸς ὀϊστός.
Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ πλατέος πτυόφιν μεγάλην κατ' ἀλωὴν
Θρώσκουσιν κύαμοι μελανόχροες ἢ ἐρέβινθοι,
Πνοιῇ ὑπὸ λιγυρῇ καὶ λικμητῆρος ἐρωῇ·
Ὣς ἀπὸ θώρηκος Μενελάου κυδαλίμοιο
Πολλὸν ἀποπλαγχθεὶς, ἑκὰς ἔπτατο πικρὸς ὀϊστός.
Ἀτρείδης δ' ἄρα χεῖρα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
Τὴν βάλεν ᾗ ῥ' ἔχε τόξον ἐΰξοον, ἐν δ' ἄρα τόξῳ
Ἀντικρὺ διὰ χειρὸς ἐλήλατο χάλκεον ἔγχος.
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων,
Χεῖρα παρακρεμάσας· τὸ δ' ἐφέλκετο μείλινον ἔγχος,
Καὶ τὸ μὲν ἐκ χειρὸς ἔρυσεν μεγάθυμος Ἀγήνωρ,
Αὐτὴν δὲ ξυνέδησεν ἐϋστρόφῳ οἰὸς ἀώτῳ,
Σφενδόνῃ, ἣν ἄρα οἱ θεράπων ἔχε ποιμένι λαῶν.
Πείσανδρος δ' ἰθὺς Μενελάου κυδαλίμοιο
Ἤϊε· τὸν δ' ἄγε μοῖρα κακὴ θανάτοιο τέλοσδε,
Σοὶ Μενέλαε δαμῆναι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Ἀτρείδης μὲν ἅμαρτε, παραὶ δέ οἱ ἐτράπετ' ἔγχος·
Πείσανδρος δὲ σάκος Μενελάου κυδαλίμοιο
Οὔτασεν, οὐδὲ διὰ πρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσσαι.
Ἔσχετο γὰρ σάκος εὐρὺ, κατεκλάσθη δ' ἐνὶ καυλῷ
Ἔγχος· ὁ δὲ φρεσὶν ᾗσι χάρη, καὶ ἐέλπετο νίκην.

Ἀ-

Est Martis plaga gravis miseris mortalibus:
Illic ei hastam infixit: at is hastam *ad terram* secutus,
Palpitabat, velut quum bos quem *in* montibus bubulci viri
Vinculis contortis invitum vi ligatum ducunt.
Sic iste vulneratus palpitabat paullulum quidem, haud admodum diu,
Donec ei ex corpore hastam evulsit prope accedens
Heros Meriones: hujus vero tenebræ oculos texerunt.
Deipyrum autem Helenus gladio cominus percussit tempus
Thracio, magno, galeamque abscidit:
Quæ excussa, in terram decidit, & quidam Achivorum
Pugnantium inter pedes devolutam sustulit.
Illius vero oculos tenebrosa nox cooperuit.
Tum vero Atridem dolor cepit pugna strenuum Menelaum:
Prodiit autem minitans Heleno heroi regi,
Acutam hastam vibrans: at hic arcum sinuatum traxit.
Ambo autem simul concurrerunt, alter quidem hasta acuta
Tendebat jaculari, alter vero a nervo sagitta.
Priamides quidem deinde ad pectus percussit sagitta
Thoracis cavitatem, resiliit autem acerba sagitta.
Ut vero cum a lato ventilabro magnam per aream
Saliunt fabæ nigræ vel cicera,
Flatu a stridulo & ventilatoris impetu:
Sic a thorace Menelai gloria sublimis
Multum rejecta, longe volavit acerba sagitta.
Atrides autem manum prælio strenuus Menelaus
Eam percussit quæ tenebat arcum politum, inque arcum
E regione per manum adacta est ærea hasta.
Retro autem sociorum in agmen cessit mortem evitans,
Manu suspensa: attrahebat autem fraxineam hastam:
Et hanc quidem e manu traxit magnanimus Agenor,
Ipsam vero colligavit scite circumvoluta ovis lana,
Funda, quam ei minister tenebat pastori populorum.
Pisander autem recta in Menelaum gloria sublimem
Ibat: eumque ducebat fatum funestum mortis ad finem,
A te Menelae domandum in gravi pugna.
Hi autem quando jam prope erant alter in alterum vadentes,
Atrides quidem aberravit, aversa autem est ejus hasta:
Pisander vero scutum Menelai gloria sublimis
Percussit, neque penitus potuit æs adigere.
Prohibuit enim scutum latum, fracta est autem in extrema parte
Hasta: at hic mente sua gavisus est, & sperabat victoriam.

Atri-

Ἀτρείδης δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον,
Ἆλτ' ἐπὶ Πεισάνδρῳ· ὁ δ' ὑπ' ἀσπίδος εἵλετο καλὴν
Ἀξίνην εὔχαλκον, ἐλαΐνῳ ἀμφὶ πελέκκῳ,
Μακρῷ, ἐϋξέστῳ· ἅμα δ' ἀλλήλων ἐφίκοντο.
Ἤτοι ὁ μὲν κόρυθος φάλον ἤλασεν ἱπποδασείης
Ἄκρον ὑπαὶ λόφον αὐτόν· ὁ δὲ προσιόντα, μέτωπον,
Ῥινὸς ὕπερ πυμάτης· λάκε δ' ὀστέα, τὼ δέ οἱ ὄσσε
Πὰρ ποσὶν αἱματόεντε χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν.
Ἰδνώθη δὲ πεσών· ὁ δὲ λὰξ ἐν στήθεσι βαίνων,
Τεύχεά τ' ἐξενάριξε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα,
Λείψετέ θην οὕτω γε νέας Δαναῶν ταχυπώλων
Τρῶες ὑπερφίαλοι, δεινῆς ἀκόρητοι ἀϋτῆς.
Ἄλλης μὲν λώβης τε καὶ αἴσχεος οὐκ ἐπιδευεῖς,
Ἣν ἐμὲ λωβήσασθε κακαὶ κύνες· οὐδέ τι θυμῷ
Ζηνὸς ἐριβρεμέτεω χαλεπὴν ἐδδείσατε μῆνιν
Ξεινίου, ὅστε ποτ' ὔμμι διαφθέρσει πόλιν αἰπήν.
Οἵ μευ κουριδίην ἄλοχον καὶ κτήματα πολλὰ
Μὰψ οἴχεσθ' ἀνάγοντες, ἐπεὶ φιλέεσθε παρ' αὐτῇ·
Νῦν αὖτ' ἐν νηυσὶν μενεαίνετε ποντοπόροισι,
Πῦρ ὀλοὸν βαλέειν, κτεῖναι δ' ἥρωας Ἀχαιούς·
Ἀλλά ποθι σχήσεσθε (καὶ ἐσσύμενοί περ) Ἄρηος.
Ζεῦ πάτερ, ἦ τέ σε φασὶ περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων
Ἀνδρῶν ἠδὲ θεῶν, σέο δ' ἐκ τάδε πάντα πέλονται.
Οἷον δὴ ἄνδρεσσι χαρίζεαι ὑβριστῇσι
Τρωσίν, τῶν μένος αἰὲν ἀτάσθαλον, οὐδὲ δύνανται
Φυλόπιδος κορέσασθαι ὁμοιίου πολέμοιο.
Πάντων μὲν κόρος ἐστί, καὶ ὕπνου καὶ φιλότητος,
Μολπῆς τε γλυκερῆς, καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο,
Τῶν πέρ τις καὶ μᾶλλον ἐέλδεται ἐξ ἔρον εἶναι
Ἢ πολέμου· Τρῶες δὲ μάχης ἀκόρητοι ἔασιν.
Ὣς εἰπὼν, τὰ μὲν ἔντε' ἀπὸ χροὸς αἱματόεντα
Συλήσας, ἑτάροισι δίδου Μενέλαος ἀμύμων·
Αὐτὸς δ' αὖτ' ἐξαῦτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη,
Ἔνθα οἱ υἱὸς ἐπᾶλτο Πυλαιμένεος βασιλῆος
Ἁρπαλίων, ὅ ῥα πατρὶ φίλῳ ἕπετο πτολεμίζων
Ἐς Τροίην, οὐδ' αὖτις ἀφίκετο πατρίδα γαῖαν·
Ὅς ῥα τότ' Ἀτρείδαο μέσον σάκος οὔτασε δουρὶ
Ἐγγύθεν, οὐδὲ διὰ πρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσσαι.
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων,
Πάντοσε παπταίνων, μή τις χρόα χαλκῷ ἐπαύρῃ.
Μηριόνης δ' ἀπιόντος ἵει χαλκήρε' ὀϊστόν·

Καί

Atrides autem extracto ense argenteis clavis distincto,
Insiliit in Pisandrum: ille autem sub scuto sumpsit pulchram
Securim ex ære scite factam, oleaginum insertum habens manubrium,
Longum, bene politum: simul autem alter alterum assecutus est,
Hic quidem galeæ conum percussit equinis setis densæ
Summam sub cristam ipsam: ille vero accedentem, in fronte,
Naso super extremo: crepuerunt autem ossa, at ei oculi
Ad pedes sanguinolenti humi deciderunt in pulverem.
Incurvatus est autem lapsus: hic autem calcem in pectoribus ponens,
Armaque interfecto exuit, & glorians verbum dixit,
Relinquetis ita demum naves Danaorum pernicium equitum
Trojani fœdifragi, gravis insatiabiles pugnæ.
Alio quidem flagitioque & probro non caretis,
Quo me violastis improbæ canes: neque quid animo
Jovis altitonantis gravem veriti estis iram
Hospitalis, qui aliquando vobis evertet urbem altam.
Qui meam virginalem uxorem & opes multas
Nulla injuria lacessiti abduxistis, cum hospitio accepti fueratis ab ipsa:
Nunc vero in naves cupitis pontum transeuntes
Ignem perniciosum jacere, occidereque heroas Achivos:
Sed aliquando coercebimini (incitati licet) a pugna.
Jupiter pater, profecto te ajunt sapientia superare cæteros omnes
Homines atque deos, & a te tamen hæc omnia proficiscuntur,
Cum ita nunc viris gratificaris injuriosis
Trojanis, quorum animus semper vi injusta gaudens, neq; possunt
Pugna satiari omnibus æque gravis belli.
Omnium quidem satietas est, & somni & amoris,
Cantusque dulcis, & elegantis saltationis,
Quorum quidem quis etiam magis appetit desiderium eximere
Quam belli: Trojani vero pugnæ insatiabiles sunt.
Sic locutus, arma quidem a corpore sanguinolenta
Detracta, sociis dedit Menelaus insignis:
Ipse vero iterum reversus primis pugnatoribus mistus est.
Tunc ei filius insiliit Pylæmenis regis
Harpalion, qui quidem patrem dilectum secutus erat ut pugnaret
Ad Trojam, sed non rediit in patriam terram:
Hic tunc quidem Atridæ medium scutum feriit hasta
Cominus, neque penitus potuit æs adigere.
Retro autem sociorum in agmen cessit mortem evitans,
Undique circumspectans, ne quis corpus ære attingeret.
Meriones autem in abeuntem misit æratam sagittam:

Et

Καί ῥ' ἔβαλε γλουτὸν κατὰ δεξιόν· αὐτὰρ ὀϊστὸς
Ἀντικρὺ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἐξεπέρησεν.
Ἑζόμενος δὲ κατ' αὖθι, φίλων ἐν χερσὶν ἑταίρων
Θυμὸν ἀποπνείων, ὥστε σκώληξ ἐπὶ γαίῃ
Κεῖτο ταθείς· ἐκ δ' αἷμα μέλαν ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
Τὸν μὲν Παφλαγόνες μεγαλήτορες ἀμφεπένοντο·
Ἐς δίφρον δ' ἀνέσαντες ἄγον προτὶ Ἴλιον ἱρὴν
Ἀχνύμενοι. μετὰ δέ σφι πατὴρ κίε δάκρυα λείβων·
Ποινὴ δ' οὔτις παιδὸς ἐγίνετο τεθνειῶτος.
Τοῦ δὲ Πάρις μάλα θυμὸν ἀποκταμένοιο χολώθη·
Ξεῖνος γάρ οἱ ἔην πολέσιν μετὰ Παφλαγόνεσσι.
Τοῦ ὅγε χωόμενος προΐει χαλκήρε' ὀϊστόν·
Ἦν δέ τις Εὐχήνωρ Πολυΐδου μάντιος υἱὸς,
Ἀφνειός τ' ἀγαθός τε, Κορινθόθι οἰκία ναίων,
Ὅς ῥ' εὖ εἰδὼς κῆρ' ὀλοὴν, ἐπὶ νηὸς ἔβαινε·
Πολλάκι γάρ οἱ ἔειπε γέρων ἀγαθὸς Πολύϊδος,
Νούσῳ ὑπ' ἀργαλέῃ φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν,
Ἢ μετ' Ἀχαιῶν νηυσὶν ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι.
Τῷ ῥ' ἅμα τ' ἀργαλέην θωὴν ἀλέεινεν Ἀχαιῶν,
Νοῦσόν τε στυγερὴν, ἵνα μὴ πάθοι ἄλγεα θυμῷ·
Τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος· ὦκα δὲ θυμὸς
Ὤχετ' ἀπὸ μελέων· στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλεν·
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο.
Ἕκτωρ δ' οὐκ ἐπέπυστο Διῒ φίλος, οὐδέ τι ᾔδη
Ὅττι ῥά οἱ νηῶν ἐπ' ἀριστερὰ δηϊόωντο
Λαοὶ ὑπ' Ἀργείων. τάχα δ' ἂν καὶ κῦδος Ἀχαιῶν
Ἔπλετο· τοῖος γὰρ Γαιήοχος ἐννοσίγαιος
Ὤτρυν' Ἀργείους, πρὸς δὲ, σθένει αὐτὸς ἄμυνεν.
Ἀλλ' ἔχεν ᾗ τὰ πρῶτα πύλας καὶ τεῖχος ἐσᾶλτο,
Ῥηξάμενος Δαναῶν πυκινὰς στίχας ἀσπιστάων.
Ἔνθ' ἔσαν Αἴαντός τε νέες καὶ Πρωτεσιλάου,
Θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς εἰρυμέναι· αὐτὰρ ὕπερθε
Τεῖχος ἐδέδμητο χθαμαλώτατον, ἔνθα μάλιστα
Ζαχρηεῖς γίνοντο μάχῃ αὐτοί τε καὶ ἵπποι·
Ἔνθα δὲ Βοιωτοὶ καὶ Ἰάονες ἑλκεχίτωνες,
Λοκροὶ καὶ Φθῖοι, καὶ φαιδιμόεντες Ἐπειοὶ,
Σπουδῇ ἐπαΐσσοντα νεῶν ἔχον· οὐδ' ἐδύναντο
Ὦσαι ἀπὸ σφείων φλογὶ ἴκελον Ἕκτορα δῖον.
Οἱ μὲν Ἀθηναίων προλελεγμένοι· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν
Ἦρχ' υἱὸς Πετεῶο Μενεσθεὺς· οἱ δ' ἅμ' ἕποντο,
Φείδας τε, Στιχίος τε, Βίας τ' ἐΰς· αὐτὰρ Ἐπειῶν

Φυ-

Et percussit clunem ad dextrum: at sagitta
E regione juxta vesicam sub osse penetravit.
Subsidens autem ibidem, charorum inter manus sociorum
Animam efflans, tanquam vermis super terram
Jacebat extensus: sanguis autem niger effluebat, rigabatque terram.
Hunc quidem Paphlagones magnanimi curabant:
In currum vero collocatum ducebant ad Ilium sacram
Dolentes. interque ipsos pater ibat lachrymas fundens;
Ultio autem nulla filii facta erat mortui.
Ob hunc valde animo interfectum Paris iratus est:
Hospes enim ei erat multos inter Paphlagonas.
Propter hunc is iratus emisit æratam sagittam:
Erat autem quidam Euchenor Polyidi vatis filius,
Divesque fortisque, Corinthi domos habitans,
Qui plane edoctus de fato exitiali *suo*, navi vectus venit:
Sæpe enim ei dixerat senex peritus Polyidus,
Eum morbo gravi moriturum suis in ædibus,
Aut inter Achivorum naves a Trojanis domitum iri,
Ideo simul gravemque perniciem evitabat Achivorum,
Morbumque tetrum, ut ne ferret dolores animo:
Hunc percussit sub maxilla & aure: protinus autem animus
Abiit a membris: horrendaque ipsum caligo occupavit.
Sic hi quidem pugnabant instar ignis ardentis.
Hector autem non audierat Jovi dilectus, neque quid norat
Quod sibi navium ad sinistram cædebantur
Copiæ ab Argivis. fortasse autem victoria etiam Achivorum
Fuisset: talis enim Neptunus terram quatiens
Impellebat Argivos, sed & viribus ipse auxiliabatur:
Sed perstabat ubi primum portas & murum insilierat,
Perruptis Danaorum densis ordinibus scutatorum,
Ubi erant Ajacisque naves & Protesilai,
Littus ad maris cani subductæ: at supra
Murus ædificatus erat humillimus, ubi maxime
Acerrimi erant pugna ipsique & equi:
Illic autem Bœoti & Iaones longis vestibus,
Locri, & Phthii, & illustres Epeii,
Acriter irruentem a navibus prohibebant: neque tamen poterant
Repellere a se flammæ similem Hectorem nobilem.
Alii quidem Atheniensium ad primam aciem tenendam delecti erant: iis autem
Præerat filius Petei Menestheus: alii autem una sequebantur,
Phidasque, Stichiusque, Biasque fortis: At Epeiis

Φυλεΐδης τε Μέγης, Ἀμφίων τε, Δρακίος τε.
Πρὸ Φθίων δὲ, Μέδων τε, Μενεπτόλεμός τε ποδάρκης·
Ἤτοι ὁ μὲν, νόθος υἱὸς Ὀϊλῆος θείοιο
Ἔσκε Μέδων Αἴαντος ἀδελφεὸς, αὐτὰρ ἔναιεν
Ἐν Φυλάκῃ γαίης ἄπο πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς,
Γνωτὸν μητρυιῆς Ἐριώπιδος ἣν ἔχ' Ὀϊλεύς·
Αὐτὰρ ὁ, Ἰφίκλοιο πάϊς τοῦ Φυλακίδαο.
Οἱ μὲν πρὸ Φθίων μεγαθύμων θωρηχθέντες,
Ναῦφιν ἀμυνόμενοι, μετὰ Βοιωτῶν ἐμάχοντο.
Αἴας δ' οὐκέτι πάμπαν Ὀϊλῆος ταχὺς υἱὸς
Ἵστατ' ἀπ' Αἴαντος Τελαμωνίου, οὐδ' ἠβαιόν·
Ἀλλ' ὥς τ' ἐν νειῷ βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον
Ἶσον θυμὸν ἔχοντε τιταίνετον, ἀμφὶ δ' ἄρα σφιν
Πρυμνοῖσιν κεράεσσι πολὺς ἀνακηκίει ἱδρώς,
Τὼ μέν τε ζυγὸν οἶον ἐΰξοον ἀμφὶς ἐέργει,
Ἱεμένω κατὰ ὦλκα, τέμνει δέ τε τέλσον ἀρούρης·
Ὣς τὼ παρβεβαῶτε μάλ' ἕστασαν ἀλλήλοιιν.
Ἀλλ' ἤτοι Τελαμωνιάδῃ πολλοί τε καὶ ἐσθλοὶ
Λαοὶ ἕποντ' ἕταροι, οἵ οἱ σάκος ἐξεδέχοντο
Ὁππότε μιν κάματός τε καὶ ἱδρὼς γούναθ' ἵκοιτο·
Οὐδ' ἄρ' Ὀϊλιάδῃ μεγαλήτορι Λοκροὶ ἕποντο·
Οὐ γάρ σφι σταδίῃ ὑσμίνῃ μίμνε φίλον κῆρ.
Οὐ γὰρ ἔχον κόρυθας χαλκήρεας ἱπποδασείας,
Οὐδ' ἔχον ἀσπίδας εὐκύκλους καὶ μείλινα δοῦρα·
Ἀλλ' ἄρα τόξοισιν καὶ ἐϋστρόφῳ οἰὸς ἀώτῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕποντο πεποιθότες, οἷσιν ἔπειτα
Ταρφέα βάλλοντες, Τρώων ῥήγνυντο φάλαγγας.
Δή ῥα τόθ' οἱ μὲν πρόσθε σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισι
Μάρναντο Τρωσίν τε καὶ Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ·
Οἱ δ' ὄπιθεν βάλλοντες ἐλάνθανον, οὐδέ τι χάρμης
Τρῶες μιμνήσκοντο· συνεκλόνεον γὰρ ὀϊστοί.
Ἔνθά κε λευγαλέως νηῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Τρῶες ἐχώρησαν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν,
Εἰ μὴ Πουλυδάμας θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς,
Ἕκτορ, ἀμήχανός ἐσσι παραρρητοῖσι πιθέσθαι.
Οὕνεκά τοι πέρι δῶκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα,
Τοὔνεκα καὶ βουλῇ ἐθέλεις περιίδμεναι ἄλλων;
Ἀλλ' οὔπως ἅμα πάντα δυνήσεαι αὐτὸς ἑλέσθαι.
Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα,
Ἄλλῳ δ' ὀρχηστὺν, ἑτέρῳ κίθαριν καὶ ἀοιδήν·
Ἄλλῳ δ' ἐν στήθεσσι τιθεῖ νόον εὐρύοπα Ζεὺς

Ἐσ-

Phylideſque Meges, Amphionque, Draciuſque.
Ante Phtios autem, Medonque, Meneptolemuſque pedibus celer:
Ille quidem, nothus filius Oilei divini
Erat Medon Ajacis frater, & habitabat
In Phylace terra procul a patria, viro interfecto,
Fratre novercæ Eriopidis quam habebat Oileus:
Sed alter, Iphicli filius Phylacidæ *erat*.
Hi quidem ante Phthios magnanimos armati,
Naves defendentes, una cum Bœotis pugnabant.
Ajax vero haud omnino Oilei velox filius
Stabat procul ab Ajace Telamonio, ne paululum quidem:
Sed ſicut in novali boves nigri compactile aratrum
Æqualem animum habentes trahunt, circa autem ipſorum
Ima cornua multus erumpit ſudor,
Hos quidem jugum tantum politum diſtinet,
Robuſte vadentes per ſulcum, proſcindit autem aratrum imam terram:
Sic hi congreſſi prope admodum ſtabant inter ſe.
Sed Telamonium quidem multique & ſtrenui
Viri ſequebantur ſocii, qui ejus ſcutum excipiebant
Quando ipſum defatigatioque & ſudor genua occupaſſet:
At non Oiliadem magnanimum Locri ſequebantur:
Non enim ipſis in ſtataria pugna conſiſtebat eorum animus.
Non enim habebant galeas æreas equinis ſetis denſas,
Neque habebant clypeos pulchre orbiculatos & fraxineas haſtas:
Sed arcubus & ſcite torta ovis lana
Ad Ilium ſimul ſecuti ſunt confiſi, quibus quidem
Crebro jacientes, Trojanorum rumpebant phalangas.
Jam tunc illi quidem ante cum armis vario artificio factis
Pugnabant contra Trojanoſque & Hectorem ære armatum:
Hi autem a tergo jacientes latebant, neque omnino pugnæ
Trojani recordabantur: conturbabant enim ſagittæ.
Tum ſane magna clade accepta a navibus & tentoriis
Trojani receſſiſſent ad Ilium ventoſam,
Niſi Polydamas audacem Hectorem allocutus eſſet adſtans,
Hector, a te impetrare neſcis ut monitis obſequaris.
Quoniam tibi eximie præ aliis dedit Deus bellica opera,
Ideone & conſilio vis antecellere cæteros?
At nequaquam ſimul omnia poteris ipſe ſolus capere.
Alii enim tribuit Deus rei bellicæ peritiam:
Alii artem ſaltandi, alii citharam & cantum:
Alii vero in pectoribus ponit mentem late ſonans Jupiter

Ἐσθλόν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκοντ' ἄνθρωποι,
Καί τε πόλεις ἐσάωσε, μάλιστα δέ κ' αὐτὸς ἀνέγνω.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
Πάντῃ γάρ σε περὶ στέφανος πολέμοιο δέδηε·
Τρῶες δὲ μεγάθυμοι ἐπεὶ κατὰ τεῖχος ἔβησαν,
Οἱ μὲν ἀφεστᾶσιν σὺν τεύχεσιν, οἱ δὲ μάχονται
Παυρότεροι πλεόνεσσι, κεδασθέντες κατὰ νῆας.
Ἀλλ' ἀναχασσάμενος κάλει ἐνθάδε πάντας ἀρίστους·
Ἔνθεν δ' ἂν μάλα πᾶσαν ἐπιφρασσαίμεθα βουλήν.
Ἤ κεν ἐνὶ νήεσσι πολυκλήϊσι πέσωμεν,
(Αἴ κ' ἐθέλῃσι θεὸς δόμεναι κράτος) ἤ κεν ἔπειτα
Πὰρ νηῶν ἔλθοιμεν ἀπήμονες. ἦ γὰρ ἔγωγε
Δείδω μὴ τὸ χθιζὸν ἀποστήσωνται Ἀχαιοὶ
Χρεῖος, ἐπεὶ παρὰ νηυσὶν ἀνὴρ ἆτος πολέμοιο
Μίμνει, ὃν οὐκέτι πάγχυ μάχης σχήσεσθαι ὀΐω.
Ὣς φάτο Πουλυδάμας. ἅδε δ' Ἕκτορι μῦθος ἀπήμων.
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε,
Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Πουλυδάμα, σὺ μὲν αὐτοῦ ἐρύκακε πάντας ἀρίστους.
Αὐτὰρ ἐγὼ κεῖσ' εἶμι, καὶ ἀντιόω πολέμοιο.
Αἶψα δ' ἐλεύσομαι αὖτις, ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπιτείλω.
Ἦ ῥα, καὶ ὡρμήθη ὄρεϊ νιφόεντι ἐοικὼς,
Κεκληγὼς, διὰ δὲ Τρώων πέτετ' ἠδ' ἐπικούρων.
Οἱ δ' ἐς Πανθοΐδην ἀγαπήνορα Πουλυδάμαντα
Πάντες ἐπεσσεύοντ', ἐπεὶ Ἕκτορος ἔκλυον αὐδήν.
Αὐτὰρ ὁ Δηΐφοβόν τε βίην θ' Ἑλένοιο ἄνακτος,
Ἀσιάδην τ' Ἀδάμαντα, καὶ Ἄσιον Ὑρτάκου υἱὸν
Φοίτα ἀνὰ προμάχους διζήμενος εἴ που ἐφεύροι.
Τοὺς δ' ἄρ' οὐκέτι πάμπαν ἀπήμονας, οὐδ' ἀνολέθρους·
Ἀλλ' οἱ μὲν δὴ νηυσὶν ἐπὶ πρυμνῇσιν Ἀχαιῶν,
Χερσὶν ὑπ' Ἀργείων κέατο ψυχὰς ὀλέσαντες·
Οἱ δ' ἐν τείχει ἔσαν βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε.
Τὸν δὲ τάχ' εὗρε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ δακρυοέσσης
Δῖον Ἀλέξανδρον, Ἑλένης πόσιν ἠϋκόμοιο,
Θαρσύνονθ' ἑτάρους, καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι·
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προσέφη αἰσχροῖς ἐπέεσσι,
Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανὲς, ἠπεροπευτὰ,
Ποῦ τοι Δηΐφοβός τε, βίη θ' Ἑλένοιο ἄνακτος,
Ἀσιάδης τ' Ἀδάμας, ἠδ' Ἄσιος Ὑρτάκου υἱός;
Ποῦ δέ τοι Ὀθρυονεύς; νῦν ὤλετο πᾶσα κατ' ἄκρης
Ἴλιος αἰπεινή· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.

Τὸν

Prudentem, ex eo autem multi fructum percipiunt homines,
Quin & urbes servat, præcipue autem ipse *id* agnoscit.
Sed ego dicam ut mihi videtur esse maxime salutare.
Undique igitur te circum corona belli flagrat:
Trojani autem magnanimi postquam trans murum iverunt,
Alii quidem secesserunt cum armis, alii vero præliantur
Pauciores contra plures dissipati circa naves.
Sed retrocedens voca huc omnes proceres.
Deinde vero de summa rerum deliberare poterimus:
An in naves multa transtra habentes irruamus,
(Siquidem velit Deus largiri victoriam) an vero
A navibus abeamus illæsi. certe enim equidem
Timeo ne hesternum exolvant Achivi
Debitum, quoniam apud naves vir insatiabilis pugnæ
Manet, quem non jam omnino a pugna cessaturum puto.
Sic dixit Polydamas. placuit autem Hectori consilium tutum:
Continuo autem e curribus cum armis desiliit in terram,
Et eum edita voce verbis volucribus allocutus est,
Polydama, tu quidem hic retine omnes fortissimos:
Sed ego illuc ibo, & interero pugnæ.
Protinus autem revertar, postquam diligenter illis mandata dedero.
Dixit, & impetu facto abiit monti nivoso similis,
Inclamans, per Trojanos autem volabat & socios.
Hi autem ad Panthoidem virtutis amantem Polydamanta
Omnes accelerabant, simulac Hectoris audierunt vocem.
Ille vero Deiphobumque Helenumque regem,
Asiademque Adamanta, & Asium Hyrtaci filium
Itabat per primos pugnatores quærens sicubi invenire posset.
Hos autem invenit non jam prorsus illæsos, neque inextinctos:
Sed hi quidem jam, navium ad puppes Achivorum,
Sub manibus Argivorum jacebant animabus deperditis:
Alii autem in muro erant eminus, cominusque vulnerati.
Illum vero statim invenit pugnæ ad sinistram lachrymosæ
Nobilem Alexandrum, Helenæ maritum pulchræ comas,
Animos addentem sociis, & incitantem ad pugnam:
Prope autem stans allocutus est probrosis verbis,
Infauste Pari, forma præstantissime, mulierose, deceptor,
Ubi tibi Deiphobusque, Helenusque rex,
Asiadesque Adamas, atque Asius Hyrtaci filius?
Ubi & Othryoneus? nunc periit tota a culmine
Ilios alta: nunc te integra manet gravis pernicies.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
Ἕκτορ, ἐπεί τοι θυμὸς ἀναίτιον αἰτιάασθαι,
Ἄλλοτε δήποτε μᾶλλον ἐρωῆσαι πολέμοιο
Μέλλω, ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ πάμπαν ἀνάλκιδα γείνατο μήτηρ.
Ἐξ οὗ γὰρ παρὰ νηυσὶ μάχην ἤγειρας ἑταίρων,
Ἐκ τοῦδ' ἐνθάδ' ἐόντες ὁμιλέομεν Δαναοῖσι
Νωλεμέως· ἕταροι δὲ κατέκταθεν οὓς σὺ μεταλλᾷς.
Οἴω Δηΐφοβός τε βίη θ' Ἑλένοιο ἄνακτος
Οἴχεσθον μακρῇσι τετυμμένω ἐγχείῃσιν
Ἀμφοτέρω κατὰ χεῖρα· φόνον δ' ἤμυνε Κρονίων.
Νῦν δ' ἄρχ' ὅππη σε κραδίη θυμός τε κελεύει·
Ἡμεῖς δ' ἐμμεμαῶτες ἅμ' ἑψόμεθ', οὐδέ τι φημὶ
Ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύναμίς γε πάρεστι·
Πὰρ δύναμιν δ' οὐκ ἔστι καὶ ἐσσύμενον πολεμίζειν.
Ὣς εἰπὼν παρέπεισεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως·
Βὰν δ' ἴμεν ἔνθα μάλιστα μάχη καὶ φύλοπις ἦεν,
Ἀμφί τε Κεβριόνην καὶ ἀμύμονα Πουλυδάμαντα,
Φάλκην, Ὀρθαῖόν τε, καὶ ἀντίθεον Πολυφοίτην,
Πάλμυν τ', Ἀσκάνιόν τε, Μόρυν θ', υἷε Ἱπποτίωνος·
Οἵ ῥ' ἐξ Ἀσκανίης ἐριβώλακος ἦλθον ἀμοιβοὶ
Ἠοῖ τῇ προτέρῃ, τότε δὲ Ζεὺς ὦρσε μάχεσθαι.
Οἱ δ' ἴσαν ἀργαλέων ἀνέμων ἀτάλαντοι ἀέλλῃ,
Ἥ ῥά θ' ὑπὸ βροντῆς πατρὸς Διὸς εἶσι πέδονδε,
Θεσπεσίῳ δ' ὁμάδῳ ἁλὶ μίσγεται, ἐν δέ τε πολλὰ
Κύματα παφλάζοντα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
Κυρτὰ, φαληριόωντα, πρὸ μέν τ' ἄλλ', αὐτὰρ ἐπ' ἄλλα·
Ὣς Τρῶες πρὸ μὲν ἄλλοι ἀρηρότες, αὐτὰρ ἐπ' ἄλλοι
Χαλκῷ μαρμαίροντες ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἕποντο.
Ἕκτωρ δ' ἡγεῖτο βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ
Πριαμίδης· πρὸ ἕθεν δ' ἔχεν ἀσπίδα πάντοσε ἴσην,
Ῥινοῖσιν πυκινήν· πολλὸς δ' ἐπελήλατο χαλκός·
Ἀμφὶ δέ οἱ κροτάφοισι φαεινὴ σείετο πήληξ.
Πάντη δ' ἀμφὶ φάλαγγας ἐπειρᾶτο προποδίζων
Εἴ πως οἱ εἴξειαν ὑπασπίδια προβιβῶντι·
Ἀλλ' οὐ σύγχει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Αἴας δὲ πρῶτος προκαλέσσατο μακρὰ βιβάζων,
Δαιμόνιε σχεδὸν ἐλθέ· τίη δειδίσσεαι οὕτως
Ἀργείους; οὔ τοι τι μάχης ἀδαήμονές εἰμεν,
Ἀλλὰ Διὸς μάστιγι κακῇ ἐδάμημεν Ἀχαιοί.
Ἦ θήν πού τοι θυμὸς ἐέλπεται ἐξαλαπάξειν
Νῆας, ἄφαρ δέ τε χεῖρες ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἡμῖν.

Illum vero vicissim allocutus est Alexander divina forma præditus,
Hector, siquidem jam tibi animus insontem culpare,
Alias forte magis cessasse a prælio
Potui, sed neque me prorsus imbellem genuit mater.
Ex quo enim apud naves pugnam suscitasti sociorum,
Ex eo hic existentes congredimur cum Danais
Indesinenter: socii autem cæsi sunt quos tu requiris.
Duo soli Deiphobusque Helenusque rex
Abierunt longis saucii hastis
Ambo manu: cædem autem arcebat Saturnius.
Nunc autem duc quo te cor animusque jubet:
Nos autem paratissimis animis sequemur, neque omnino puto
Virtutem *te* desideraturum, quanta quidem vis adest:
Ultra vires a. non licet quantumvis prompto & cupienti pugnare.
Sic fatus flexit fratris præcordia heros:
Tendebat autem ire ubi maxime pugna & prælium erat,
Cebrionesque & eximius Polydamas,
Phalces, Orthæusque, & deo par Polyphætes,
Palmysque, Ascaniusque, Morysque, filii Hippotionis:
Qui ex Ascania glebosa venerant succedanei
Die præcedenti, tunc vero Jupiter impulit ad pugnam.
Illi vero ibant ad pugnam vehementium ventorum similes turbini,
Qui cum tonitru patris Jovis vadit per campum,
Immani autem cum tumultu mari miscetur, tum vero multi
Fluctus æstuantes multo strepitu resonantis maris
Tumidi, spuma albescentes, ante quidem alii, sequuntur vero alii:
Sic Trojani ante qu. alii ordinibus densis mutuo nexi, insuper a. alii
Ære coruscantes cum ductoribus sequebantur.
Hector vero præibat hominum perniciei par Marti
Priamides: & ante se tenebat scutum undique æquale,
Pellibus densum: multum autem superinductum erat æs:
Circumque ejus tempora fulgens quassabatur cassis,
Undique autem circum phalangas tentabat pedem inferre
Si quo modo sibi cederent clypeo tecto progredienti:
Sed non conturbabat animum in pectoribus Achivorum.
Ajax autem primus provocavit longe gradiens,
O bone propius accede: cur territas ita
Argivos? nequaquam pugnæ imperiti sumus,
Sed Jovis flagello pernicioso domiti sumus Achivi.
Profecto tibi quidem animus sperat vastaturum esse
Naves, promptæ autem manus ad repellendum sunt & nobis.

Ἦ κε πολὺ φθαίη εὖ ναιομένη πόλις ὑμὴ
Χερσὶν ὑφ᾽ ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε περθομένη τε.
Σοὶ δ᾽ αὐτῷ φημὶ σχεδὸν ἔμμεναι ὁππότε φεύγων
Ἀρήσῃ Διῒ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι,
Θάσσονας ἰρήκων ἔμεναι καλλίτριχας ἵππους,
Οἵ σε πόλινδ᾽ οἴσουσι κονίοντες πεδίοιο.
Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
Αἰετὸς ὑψιπέτης· ἐπὶ δ᾽ ἴαχε λαὸς Ἀχαιῶν,
Θάρσυνος οἰωνῷ. ὁ δ᾽ ἀμείβετο φαίδιμος Ἕκτωρ·
Αἶαν ἁμαρτοεπὲς, βουγάϊε, ποῖον ἔειπες;
Αἲ γὰρ ἐγὼν οὕτω γε Διὸς πάϊς αἰγιόχοιο
Εἴην ἤματα πάντα, τέκοι δέ με πότνια Ἥρη,
Τιοίμην δ᾽ ὡς τίετ᾽ Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων·
Ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισι
Πᾶσι μάλ᾽· ἐν δὲ σὺ τοῖσι πεφήσεαι, αἴ κε ταλάσσῃς
Μεῖναι ἐμὸν δόρυ μακρὸν, ὅ, τοι χρόα λειριόεντα
Δάψει· ἀτὰρ Τρώων κορέεις κύνας ἠδ᾽ οἰωνοὺς
Δημῷ καὶ σάρκεσσι, πεσὼν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν·
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο. τοὶ δ᾽ ἅμ᾽ ἕποντο
Ἠχῇ θεσπεσίῃ, ἐπὶ δ᾽ ἴαχε λαὸς ὄπισθεν·
Ἀργεῖοι δ᾽ ἑτέρωθεν ἐπίαχον, οὐδ᾽ ἐλάθοντο
Ἀλκῆς, ἀλλ᾽ ἔμενον Τρώων ἐπιόντας ἀρίστους.
Ἠχὴ δ᾽ ἀμφοτέρων ἵκετ᾽ αἰθέρα καὶ Διὸς αὐγάς.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ἸΛΙΑΔΟΣ Ξ. ΤΟΥ ὉΜΗΡΟΥ ῬΑΨΩΔΙΑΣ.

Ἀγαμέμνων συμπαραλαβὼν τοὺς τραυματίας καὶ Νέστορα σὺν αὐτοῖς, ἔξεισιν ἐπὶ τὸν πόλεμον. Ἥρα δὲ τὸν κεστὸν λαβοῦσα παρὰ τῆς Ἀφροδίτης κατέρχεται, καὶ τὸν Ὕπνον πείσασα, κοιμίζει τὸν Δία. Ποσειδῶν δὲ τοῖς Ἕλλησι βοηθεῖ, καὶ πολὺς φόνος γίνεται τῶν Τρώων. Αἴας δὲ λίθῳ βαλὼν Ἕκτορα πλήττει· ὁ δὲ ἀγαγὼν αἷμα λειποψυχεῖ. ἀριστεύει δὲ καὶ Αἴας ὁ Λοκρός.

Ξῖ, Κρονίδην λεχέεσσι καὶ ὕπνῳ ἤπαφεν Ἥρη.

Νέστορα δ᾽ οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ, πίνοντά περ ἔμπης,
Ἀλλ᾽ Ἀσκληπιάδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Φράζεο δῖε Μαχᾶον ὅπως ἔσται τάδε ἔργα·
Μείζων δὴ παρὰ νηυσὶ βοὴ θαλερῶν αἰζηῶν.

Longe sane prior bene habitata urbs vestra
Manibus nostris captaque excisaque fuerit.
Tibi vero ipsi ajo *tempus* instare quando fugiens
Supplicabis Jovi patri & aliis immortalibus,
Velociores accipitribus ut sint jubis pulchris comantes equi,
Qui te ad urbem ferant pulverem excitantes per campum.
Sic ei loquuto supervolavit dextra avis,
Aquila altivolans: acclamavit autem populus Achivorum,
Erectus augurio. respondit autem illustris Hector,
Ajax insulse, jactator magne, quid dixisti?
Utinam enim ego sic Jovis filius ægidem tenentis
Essem dies omnes, peperissetque me veneranda Juno,
Honorarer autem sicut honoratur Minerva & Apollo:
Ut jam dies hæc malum fert Argivis
Omnibus prorsus: inter vero tu illos occideris, si sustinueris
Manere meam hastam longam, quæ tibi corpus tenerum
Lacerabit: Trojanorum autem saturabis canes & alites
Pinguedine & carnibus, prostratus ad naves Achivorum.
Sic utique locutus præibat. illi vero simul sequebantur
Clamore immenso, acclamarunt autem & copiæ a tergo:
Sed & Argivi ab altera parte acclamabant, neque obliviscebantur
Fortitudinis, sed manebant Troum invadentes fortissimos.
Clamor a. utrorumque pervenit ad æthera & Jovis lucidas domos.

ARGUMENTUM LIBRI XIV. ILIADIS HOMERI.

Agamemnon secum assumptis vulneratis, & Nestore cum ipsis, exit ad prœlium: Juno autem cesto accepto a Venere descendit, & somno inducto sopit Jovem. Neptunus vero Græcis auxiliatur, & magna cædes fit Trojanorum. Ajax vero lapidis ictu Hectorem percutit: ille vero excreans sanguinem animi deliquium patitur. Ajax etiam Locrensis rem strenue gerit.

Nestorem autem non latuit clamor, bibentem licet,
Sed Asclepiadem verbis volucribus allocutus est,
Vide nobilis Machaon quomodo erunt hæc opera:
Major jam ad naves clamor florentium ætate juvenum.

Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν πῖνε καθήμενος αἴθοπα οἶνον,
Εἰς ὅ κε θερμὰ λοετρὰ ἐϋπλόκαμος Ἑκαμήδη
Θερμήνῃ, καὶ λούσῃ ἀπὸ βρότον αἱματόεντα·
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐλθὼν τάχα εἴσομαι ἐς περιωπήν.
Ὣς εἰπὼν, σάκος εἷλε τετυγμένον υἷος ἑοῖο,
Κείμενον ἐν κλισίῃ Θρασυμήδεος ἱπποδάμοιο,
Χαλκῷ παμφαῖνον· ὃ δ' ἔχ' ἀσπίδα πατρὸς ἑοῖο.
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
Στῆ δ' ἐκτὸς κλισίης, τάχα δ' εἴσιδεν ἔργον ἀεικὲς,
Τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὄπισθε
Τρῶας ὑπερθύμους· ἐρέριπτο δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν.
Ὡς δ' ὅτε πορφύρῃ πέλαγος μέγα κύματι κωφῷ,
Ὀσσόμενον λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα
Αὔτως, οὐδ' ἄρα τε προκυλίνδεται οὐδετέρωσε,
Πρίν τινα κεκριμένον καταβήμεναι ἐκ Διὸς οὖρον·
Ὣς ὁ γέρων ὅρμαινε, δαϊζόμενος κατὰ θυμὸν
Διχθάδι', ἢ μεθ' ὅμιλον ἴοι Δαναῶν ταχυπώλων,
Ἦε μετ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι
Βῆναι ἐπ' Ἀτρεΐδην. οἱ δ' ἀλλήλους ἐνάριζον,
Μαρνάμενοι· λάκε δέ σφι περὶ χροῒ χαλκὸς ἀτειρὴς
Νυσσομένων ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Νέστορι δὲ ξύμβληντο διοτρεφέες βασιλῆες
Πὰρ νηῶν ἀνιόντες, ὅσοι βεβλήατο χαλκῷ,
Τυδεΐδης, Ὀδυσεύς τε καὶ Ἀτρεΐδης Ἀγαμέμνων.
Πολλὸν γάρ ῥ' ἀπάνευθε μάχης εἰρύατο νῆες
Θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς· τὰς γὰρ πρώτας πεδίονδε
Εἴρυσαν, αὐτὰρ τεῖχος ἐπὶ πρύμνῃσιν ἔδειμαν.
Οὐδὲ γὰρ οὐδ' εὐρύς περ ἐὼν ἐδυνήσατο πάσας
Αἰγιαλὸς νῆας χαδέειν· στείνοντο δὲ λαοί·
Τῷ ῥα προκρόσσας ἔρυσαν, καὶ πλῆσαν ἁπάσης
Ἠϊόνος στόμα μακρὸν, ὅσον συνεέργαθον ἄκραι.
Τῷ ῥ' οἵ γ' ὀψείοντες ἀϋτῆς καὶ πολέμοιο,
Ἔγχει ἐρειδόμενοι κίον ἀθρόοι· ἄχνυτο δέ σφιν
Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν. ὁ δὲ ξύμβλητο γεραιὸς
Νέστωρ, πτῆξε δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν·
Τὸν καὶ φωνήσας προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Τίπτε λιπὼν πόλεμον φθισήνορα δεῦρ' ἀφικάνεις;
Δείδω μὴ δή μοι τελέσῃ ἔπος ὄβριμος Ἕκτωρ,
Ὥς ποτ' ἐπηπείλησεν ἐνὶ Τρώεσσ' ἀγορεύων,

Sed tu quidem nunc bibe sedens nigrum vinum,
Dum calida lavacra comas pulchra Hecamede
Calefaciat, & abluat tabum sanguinolentum:
At ego profectus ad speculam actutum cognoscam.
Sic fatus, scutum sumpsit affabrefactum filii sui,
Jacens in tentorio Thrasymedis equitis,
Ære collucens; ille vero habebat clypeum patris sui,
Sumpsit & validam hastam præfixam acuto ære:
Stetitque extra tentorium, protinus a. inspexit rem indignam,
Hos quidem turbatos, illos vero turbantes a tergo
Trojanos superbos: dirutus autem erat murus Achivorum.
Ut vero quum purpurascit pelagus magnum unda tacita,
Præsentiens stridulorum ventorum celeres motus
Nullo effectu, neque enim provolvitur in hanc vel illam partem,
Antequam aliquis certus descenderit a Jove ventus impellens:
Sic senex agitabat, scissus animo
Bifariam, utrum ad multitudinem iret Danaorum equitum pernicium,
Vel ad Atridem Agamemnonem pastorem populorum.
Sic autem ei cogitanti visum est utilius esse
Proficisci ad Atridem. illi autem alii alios interficiebant,
Pugnantes: resonabat autem eis circa corpus æs solidum
Percussis ensibusque & hastis utrinque acutis.
Nestori autem obviam facti sunt Jovis alumni reges
A navibus ascendentes, quotquot vulnerati fuerant ære,
Tydides, Ulyssesque & Atrides Agamemnon.
Longe enim seorsum a pugna subductæ erant naves
Littore in maris cani: sed primas usque in planitiem
Traxerant, & murum ad puppes ædificarant.
Haud enim, ne latum quidem cum esset, potuit omnes
Littus naves capere: arctabantur autem copiæ.
Ideo alias ante alias more scalarum subduxerant, & implerant totius
Littoris fauces longas, quantum complectebantur promontoria,
Quocirca hi cupientes videre tumultum & pugnam,
Hasta nixi ibant conferti: tristabatur autem ipsis
Animus in pectoribus, ille vero obvius fuit senex
Nestor, perterrefecit autem animum in pectoribus Achivorum:
Quem & voce edita allocutus est rex Agamemnon,
O Nestor Neleide, magna gloria Achivorum,
Cur relicto prælio viros perdenti huc venis?
Timeo ne jam mihi perficiat verbum impetuosus Hector,
Ut quondam minatus est inter Trojanos concionans,

Non

Μὴ πρὶν πὰρ νηῶν προτὶ Ἴλιον ἀπονέεσθαι,
Πρὶν πυρὶ νῆας ἐνιπρῆσαι, κτεῖναι δὲ καὶ αὐτούς.
Κεῖνος θ' ὣς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Ὢ πόποι, ἦ ῥα καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Ἐν θυμῷ βάλλονται ἐμοὶ χόλον, ὥσπερ Ἀχιλλεύς,
Οὐδ' ἐθέλουσι μάχεσθαι ἐπὶ πρυμνῇσι νέεσσι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ἦ δὴ ταῦτά γ' ἑτοῖμα τετεύχαται, οὐδέ κεν ἄλλως
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης αὐτὸς παρατεκτήναιτο.
Τεῖχος μὲν γὰρ δὴ κατερήριπεν, ᾧ ἐπέπιθμεν
Ἄρρηκτον νηῶν τε καὶ αὐτῶν εἶλαρ ἔσεσθαι·
Οἱ δ' ἐπὶ νηυσὶ θοῇσι μάχην ἀλίαστον ἔχουσι
Νωλεμές· οὐδ' ἂν ἔτι γνοίης, μάλα περ σκοπιάζων,
Ὁπποτέρωθεν Ἀχαιοὶ ὀρινόμενοι κλονέονται·
Ὡς ἐπιμὶξ κτείνονται, ἀϋτὴ δ' οὐρανὸν ἵκει.
Ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,
Εἴ τι νόος ῥέξει. πόλεμον δ' οὐκ ἄμμε κελεύω
Δύμεναι· οὐ γάρ πως βεβλημένον ἐστὶ μάχεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Νέστορ, ἐπειδὴ νηυσὶν ἐπὶ πρυμνῇσι μάχονται,
Τεῖχος δ' οὐκ ἔχραισμε τετυγμένον, οὐδέ τι τάφρος,
Ἧ ἔπι πόλλ' ἔπαθον Δαναοί, ἔλποντο δὲ θυμῷ
Ἄρρηκτον νηῶν τε καὶ αὐτῶν εἶλαρ ἔσεσθαι.
Οὕτω που Διῒ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
Νωνύμνους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς.
Ἤδεα μὲν γὰρ ὅτε πρόφρων Δαναοῖσιν ἄμυνεν,
Οἶδα δὲ νῦν ὅτε τοὺς μὲν ὁμῶς μακάρεσσι θεοῖσι
Κυδάνει, ἡμέτερον δὲ μένος καὶ χεῖρας ἔδησεν.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες·
Νῆας ὅσαι πρῶται εἰρύαται ἄγχι θαλάσσης,
Ἕλκωμεν, πάσας δὲ ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν·
Ὕψι δ' ἐπ' εὐνάων ὁρμίσσομεν, εἰσόκεν ἔλθῃ
Νὺξ ἀβρότη, ἢν καὶ τῇ ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἔπειτα δέ κεν ἐρυσαίμεθα νῆας ἁπάσας.
Οὐ γάρ τις νέμεσις φυγέειν κακὸν οὐδ' ἀνὰ νύκτα.
Βέλτερον, ὃς φεύγων προφύγῃ κακὸν, ἠὲ ἁλώῃ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀτρείδη, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
Οὐλόμεν'; αἴθ' ὤφελλες ἀεικελίου στρατοῦ ἄλλου
Σημαίνειν, μηδ' ἄμμιν ἀνασσέμεν, οἷσιν ἄρα Ζεὺς
Ἐκ νεότητος ἔδωκε καὶ ἐς γῆρας τολυπεύειν

Ἀρ-

Non prius a navibus ad Ilium rediturum esse,
Quam igne naves incendisset, interfecissetque etiam ipsos *nos*.
Is sic concionabatur: illa jam nunc omnia perficientur.
O dii immortales, & alii igitur bene ocreati Achivi
In animo reponunt in me iram, sicut Achilles,
Neque volunt pugnare ad puppes navium.
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor,
Certe jam hæc manifesta facta sunt, nec sane alio modo
Jupiter altitonans ipse facta reddere potuerit.
Murus etenim jam decidit, cui confidebamus
Inviolabile naviumque & ipsorum munimen fore:
Hi autem ad naves veloces pugnam vehementem sustinent
Incessanter: neq; jam cognoscere potueris, perq. licet oc. contendens,
Utra ex parte Achivi agitati turbantur:
Adeo promiscue cæduntur, clamor autem ad cœlum it.
Nos vero deliberemus quomodo erunt hæc opera,
Siquid consilium proficiet. pugnam vero non nos suadeo
Ingredi: nullo enim modo vulneratum licet pugnare.
Hunc autem rursus allocutus est rex virorum Agamemnon,
Nestor, quoniam jam navium ad puppes pugnant,
Murus vero non arcuit structus, neque quid fossa,
Qua facienda multa passi sunt Danai, sperabantque animo
Inviolabile naviumque & ipsorum munimentum fore:
Sic nimirum Jovi credere par est præpotenti gratum esse,
Inglorios perire longe ab Argo hic Achivos.
Noram enim quando lubens Danais auxiliabatur,
Scio etiam nunc quod illos quidem æque ac beatos deos
Gloria insignit, nostros vero animos & manus quasi vinculo ligavit.
Sed agite, quemadmodum ego dixero obsequamur omnes:
Naves quæcumque primæ subductæ sunt prope mare,
Trahamus, omnes autem deducamus in mare vastum:
In alto vero in anchoris stabiliamus, donec venerit
Nox intempesta, si vel in ea abstinuerint a pugna
Trojani, deinde vero deducere poterimus naves omnes.
Neque enim ullam culpam meretur fugisse malum ne per noctem quidem.
Melius *fecerit*, qui fugiens effugerit malum, quam *qui* captus fuerit.
Illum vero torve intuitus allocutus est consiliis abundans Ulysses,
Atrida, quale te verbum fugit ex septo dentium,
Perniciose? utinam indecoro exercitui alteri
Præesses, non autem nobis imperares, quibus Jupiter
A juventute dedit etiam usque ad senium conficere

Ἀργαλέους πολέμους, ὄφρα φθιόμεσθα ἕκαστος.
Οὕτω δὴ μέμονας Τρώων πόλιν εὐρυάγυιαν
Καλλείψειν, ἧς εἵνεκ' ὀϊζύομεν κακὰ πολλά;
Σίγα, μήτις ἄλλος Ἀχαιῶν τοῦτον ἀκούσῃ
Μῦθον, ὃν οὔ κεν ἀνήρ γε διὰ στόμα πάμπαν ἄγοιτο
Ὅστις ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν,
Σκηπτοῦχός τ' εἴη, καί οἱ πειθοίατο λαοὶ
Τόσσοι δ' ὅσσοισιν σὺ μετ' Ἀργείοισιν ἀνάσσεις.
Νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας, οἷον ἔειπες,
Ὃς κέλεαι πολέμοιο συνεσταότος καὶ ἀϋτῆς
Νῆας ἐϋσσέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Τρωσὶ μὲν εὐκτὰ γένηται, ἐπικρατέουσί περ ἔμπης·
Ἡμῖν δ' αἰπὺς ὄλεθρος ἐπιρρέπῃ. οὐ γὰρ Ἀχαιοὶ
Σχήσουσιν πόλεμον, νηῶν ἅλα δ' ἑλκομενάων,
Ἀλλ' ἀποπαπτανέουσιν, ἐρωήσουσι δὲ χάρμης.
Ἔνθά κε σὴ βουλὴ δηλήσεται ὄρχαμε λαῶν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ὦ Ὀδυσεῦ, μάλα πώς με καθίκεο θυμὸν ἐνιπῇ
Ἀργαλέῃ· ἀτὰρ οὐ μὲν ἐγὼν ἀέκοντας ἄνωγα
Νῆας ἐϋσσέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν υἷας Ἀχαιῶν·
Νῦν δ' εἴη ὃς τῆσδέ γ' ἀμείνονα μῆτιν ἐνίσποι,
Ἢ νέος, ἠὲ παλαιός· ἐμοὶ δέ κεν ἀσμένῳ εἴη.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Ἐγγὺς ἀνήρ, οὐ δηθὰ ματεύσομεν, αἴκ' ἐθέλητε
Πείθεσθαι· καὶ μήτι κότῳ ἀγάσησθε ἕκαστος,
Οὕνεκα δὴ γενεῆφι νεώτατός εἰμι μεθ' ὑμῖν·
Πατρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ καὶ ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι
Τυδέος, ὃν Θήβῃσι χυτὴ κατὰ γαῖα κάλυψε.
Πορθεῖ γὰρ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο,
Ὤικεον δ' ἐν Πλευρῶνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι,
Ἄγριος ἠδὲ Μέλας, τρίτατος δ' ἦν ἱππότα Οἰνεύς,
Πατρὸς ἐμεῖο πατήρ· ἀρετῇ δ' ἦν ἔξοχος αὐτῶν·
Ἀλλ' ὁ μὲν αὐτόθι μεῖνε, πατὴρ δ' ἐμὸς Ἄργεϊ νάσθη,
Πλαγχθείς· ὣς γάρ που Ζεὺς ἤθελε καὶ θεοὶ ἄλλοι·
Ἀδρήστοιο δ' ἔγημε θυγατρῶν, ναῖε δὲ δῶμα
Ἀφνειὸν βιότοιο, ἅλις δέ οἱ ἦσαν ἄρουραι
Πυροφόροι, πολλοὶ δὲ φυτῶν ἔσαν ὄρχατοι ἀμφίς·
Πολλὰ δέ οἱ πρόβατ' ἔσκε, κέκαστο δὲ πάντας Ἀχαιοὺς
Ἐγχείῃ· τὰ δὲ μέλλετ' ἀκουέμεν, εἰ ἐτεόν περ.
Τῷ οὐκ ἄν με γένος γε κακὸν καὶ ἀνάλκιδα φάντες,
Μῦθον ἀτιμήσαιτε πεφασμένον ὅν κεν ἐΰ εἴπω.

Δεῦτ'

Ardua bella, donec perierimus singuli.
Siccine jam tibi fert animus Trojanorum urbem spatiosam
Derelinquere, cujus gratia perpetimur ærumnosi mala multa?
Tace, nequis alius Achivorum hunc audiat
Sermonem, quem haudquaquam vir quidem in ore omnino habuerit
Quicumque norit suo animo sana loqui,
Sceptriferque fuerit, & ei paruerint copiæ
Tantæ quantis tu inter Argivos imperas.
Nunc autem tuam damno omnino sententiam, quam dixisti,
Qui jubes prælio conserto & tumultu
Naves bonis transtris instructas in mare deducere, ut adhuc magis
Trojanis quidem optata contingant, *jam* superioribus licet:
In nos autem gravis pernicies vergat. non enim Achivi
Sustinebunt pugnam, dum naves in mare deducuntur,
Sed respicient, cedentque pugna.
Tunc quidem tuum consilium nocebit princeps populorum.
Huic respondit deinde rex virorum Agamemnon,
O Ulysse, valde quidem meum attigisti animum increpatione
Gravi: sed neutiquam ego invitos jubeo
Naves bonis transtris instructas in mare deducere Achivos:
Nunc vero *utinam* sit qui hoc melius consilium dicat,
Vel juvenis, vel senex: hoc certe mihi placeret.
Inter hos vero locutus est etiam pugna strenuus Diomedes,
Prope *adest* vir, non diu inquiremus, si velitis
Obsequi: & haud præ ira vituperetis unusquisque,
Quod jam natu minimus sum inter vos:
Patre vero ex nobili & ego genere glorior esse
Tydeo, quem Thebis aggesta terra cooperuit.
Portheo enim tres filii egregii procreati sunt,
Qui habitabant in Pleurone & excelsa Calydone,
Agrius & Melas, tertius vero erat eques Oeneus,
Patris mei pater: virtute autem præstabat inter illos:
Ast hic quidem ibidem vixit, pater vero meus Argis habitavit,
Actus erroribus: ita enim Jupiter voluit & dii cæteri.
Adrasti autem duxit *unam* e filiabus, habitabatque domum
Divitem opum, multaque ei erant arva
Tritici feracia, multique plantarum erant ordines seorsum:
Multa etiam ei pecora erant, excellebatque omnes Achivos
Hastæ peritia: quæ videmini audisse ut verum.
Ideo non me genere quidem ignavum & imbellem putantes,
Sententiam spreveritis decretoriam quam quidem recte dixero.

Δεῦτ' ἴομεν πόλεμόνδε, καὶ οὐτάμενοί περ ἀνάγκῃ.
Ἔνθα δ' ἔπειτ' αὐτοὶ μὲν ἐχώμεθα δηϊοτῆτος,
Ἐκ βελέων, μή πού τις ἐφ' ἕλκεϊ ἕλκος ἄρηται·
Ἄλλους δ' ὀτρύνοντες ἐνήσομεν, οἳ τὸ πάρος περ
Θυμῷ ἦρα φέροντες ἀφεστᾶσ', οὐδὲ μάχονται.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
Βὰν δ' ἴμεν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
Ἀλλὰ μετ' αὐτοὺς ἦλθε παλαιῷ φωτὶ ἐοικώς·
Δεξιτερὴν δ' ἕλε χεῖρ' Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἀτρεΐδη, νῦν δή που Ἀχιλλῆος ὀλοὸν κῆρ
Γηθεῖ ἐνὶ στήθεσσι, φόνον καὶ φύζαν Ἀχαιῶν
Δερκομένου· ἐπεὶ οὔ οἱ ἔνι φρένες οὐδ' ἠβαιαί·
Ἀλλ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλοιτο, θεὸς δέ ἑ σιφλώσειε·
Σοὶ δ' οὔπω μάλα πάγχυ θεοὶ μάκαρες κοτέουσιν·
Ἀλλ' ἔτι που Τρώων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Εὐρὺ κονίσουσιν πεδίον· σὺ δ' ἐπόψεαι αὐτοὺς
Φεύγοντας ποτὶ ἄστυ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Ὣς εἰπὼν, μέγ' ἄϋσεν, ἐπεσσύμενος πεδίοιο·
Ὅσσον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον ἢ δεκάχιλοι
Ἀνέρες ἐν πολέμῳ, ἔριδα ξυνάγοντες Ἄρηος,
Τόσσην ἐκ στήθεσφιν ὄπα κρείων Ἐνοσίχθων
Ἧκεν· Ἀχαιοῖσιν δὲ μέγα σθένος ἔμβαλ' ἑκάστῳ
Καρδίῃ, ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Ἥρη δ' εἰσεῖδε χρυσόθρονος ὀφθαλμοῖσι,
Στᾶσ' ἐξ οὐλύμποιο ἀπὸ ῥίου, αὐτίκα δ' ἔγνω
Τὸν μὲν ποιπνύοντα μάχην ἀνὰ κυδιάνειραν
Αὐτοκασίγνητον καὶ δαέρα, χαῖρε δὲ θυμῷ·
Ζῆνα δ' ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς πολυπίδακος Ἴδης
Ἥμενον εἰσεῖδε, στυγερὸς δέ οἱ ἔπλετο θυμῷ.
Μερμήριξε δ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη,
Ὅππως ἐξαπάφοιτο Διὸς νόον αἰγιόχοιο.
Ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλὴ,
Ἐλθεῖν εἰς Ἴδην εὖ ἐντυνάσαν ἑαυτὴν,
Εἴ πως ἱμείραιτο παραδραθέειν φιλότητι
Ἧ χροιῇ, τῷ δ' ὕπνον ἀπήμονά τε λιαρόν τε
Χεύῃ ἐπὶ βλεφάροισιν ἰδὲ φρεσὶ πευκαλίμῃσι.
Βῆ δ' ἴμεν εἰς θάλαμον τόν οἱ φίλος υἱὸς ἔτευξεν
Ἥφαιστος, πυκινὰς δὲ θύρας σταθμοῖσιν ἐπῆρσε
Κληῗδι κρυπτῇ, τὴν δ' οὐ θεὸς ἄλλος ἀνῷγεν.

Ἔνθ'

Agite eamus ad pugnam, etsi vulnerati præ necessitate.
Tunc autem deinde ipsi quidem obtineamus *locum seorsim* a prælio,
Extra tela, ne forte quis super vulnus accipiat:
Cæteros vero adhortantes immittemus, qui jam pridem
Animo gratificantes seorsim stant, nec pugnant.
Sic dixit: illi vero ei omnino quidem auscultabant atq; obsecuti sunt:
Perrexeruntque, præibatque ipsis rex virorum Agamemnon.
Neque cæcam speculationem habuit inclytus Neptunus,
Sed ad ipsos venit seni viro similis:
Dexteramque prehendit manum Agamemnonis Atridæ,
Et eum edita voce verbis volucribus allocutus est,
Atride, nunc utique Achillis perniciosum cor
Lætatur in pectoribus, cædem & trepidationem Achivorum
Aspicientis: quoniam non ei inest mens ne exigua quidem:
Verum is quidem sic pereat, deus autem illum ignominia afficiat:
Tibi vero non jam prorsus omnino dii beati irati sunt:
Sed adhuc utique Trojanorum ductores atque principes
Latum pulvere implebunt campum: & tu videbis ipsos
Fugientes ad urbem a navibus & tentoriis.
Sic locutus, altum exclamavit, cursu concitus per campum:
Quantum novies mille exclamant vel decies mille
Viri in pugna, certamen committentes Martis,
Tantam ex pectoribus vocem rex Neptunus
Emisit: Achivisque ingens robur immisit unicuique
In cor, ut indesinenter pugnarent & præliarentur.
At Juno inspexit aureum solium habens oculis,
Stans ex olympo a vertice, statimque agnovit
Hunc quidem sedulo obeuntem pugnam per gloriosam
Fratrem germanum & levirum, gaudebatque animo:
Jovem vero in summo cacumine fontibus irriguæ Idæ
Sedentem vidit, invisus autem ei erat animo.
Anxieque cogitavit deinde bovinos oculos habens veneranda Juno
Quomodo deciperet Jovis animum ægidem tenentis.
Hoc autem ei in animo optimum visum est consilium,
Ire ad Idam ubi scite ornasset se ipsam,
Si forte cuperet juxta dormire amore
Suam ob pulchritudinem, huic a. somnum jucundumq; foventemq;
Funderet in palpebras atque præcordia prudentia.
Tum vero ivit in thalamum quem ei charus filius struxerat
Vulcanus, solidasque fores postibus aptaverat
Cum clave arcana, quam haud deus alius aperiret.

Illuc

Ἔνθ' ἥγ' εἰσελθοῦσα, θύρας ἐπέθηκε φαεινάς·
Ἀμβροσίῃ μὲν πρῶτον ἀπὸ χροὸς ἱμερόεντος
Λύματα πάντα κάθηρεν, ἀλείψατο δὲ λίπ' ἐλαίῳ,
Ἀμβροσίῳ, ἑδανῷ, τό ῥα οἱ τεθυωμένον ἦεν·
Τοῦ καὶ κινυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
Ἔμπης ἐς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' ἀϋτμή.
Τῷ ῥ' ἥγε χρόα καλὸν ἀλειψαμένη, ἰδὲ χαίτας
Πεξαμένη, χερσὶ πλοκάμους ἔπλεξε φαεινούς,
Καλούς, ἀμβροσίους, ἐκ κράατος ἀθανάτοιο.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀμβρόσιον ἑανὸν ἕσαθ', ὅν οἱ Ἀθήνη
Ἔξυσ' ἀσκήσασα, τίθει δ' ἐνὶ δαίδαλα πολλά·
Χρυσείης δ' ἐνετῇσι κατὰ στῆθος περονᾶτο.
Ζώσατο δὲ ζώνην ἑκατὸν θυσάνοις ἀραρυῖαν,
Ἐν δ' ἄρα ἕρματα ἧκεν ἐϋτρήτοισι λοβοῖσι,
Τρίγληνα, μορόεντα· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
Κρηδέμνῳ δ' ἐφύπερθε καλύψατο δῖα θεάων,
Καλῷ, νηγατέῳ· λευκὸν δ' ἦν ἠέλιος ὥς·
Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροῒ θήκατο κόσμον,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο, καλεσσαμένη δ' Ἀφροδίτην
Τῶν ἄλλων ἀπάνευθε θεῶν, πρὸς μῦθον ἔειπεν,
  Ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο φίλον τέκος ὅ, ττι κεν εἴπω;
Ἦέ κεν ἀρνήσαιο; κοτεσσαμένη τό γε θυμῷ,
Οὕνεκ' ἐγὼ Δαναοῖσι, σὺ δὲ Τρώεσσιν ἀρήγεις.
  Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Ἥρη πρέσβα Θεά, θύγατερ μεγάλοιο Κρόνοιο,
Αὔδα ὅ, τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
Εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστί.
  Τὴν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη,
Δὸς νῦν μοι φιλότητα καὶ ἵμερον, ᾧ τε σὺ πάντας
Δαμνᾷ ἀθανάτους ἠδὲ θνητοὺς ἀνθρώπους·
Εἶμι γὰρ ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης,
Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν,
Οἵ μ' ἐν σφοῖσι δόμοισιν ἐΰτρεφον ἠδ' ἀτίταλλον,
Δεξάμενοι Ῥείης, ὅτε τε Κρόνον εὐρύοπα Ζεὺς
Γαίης νέρθε καθεῖσε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
Τοὺς εἶμ' ὀψομένη, καί σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω.
Ἤδη γὰρ δηρὸν χρόνον ἀλλήλων ἀπέχονται
Εὐνῆς καὶ φιλότητος, ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
Εἰ κείνω γ' ἐπέεσσι παραιπεπιθοῦσα φίλον κῆρ,
Εἰς εὐνὴν ἀνέσαιμι ὁμωθῆναι φιλότητι,

Illuc hæc ingressa, fores clausit fulgentes:
Ambrosia quidem primum a corpore amabili
Sordes omnes purgavit, unxitque se pingui oleo,
Divino, suavi, quod quidem ei odoriferum erat:
Hujus etiam agitati Jovis ad ære fundatam domum,
Tamen ad terramque & cœlum pervenit halitus.
Eo quidem illa corpus pulchrum cum unxisset, atque capillos
Pexuisset, manibus cincinnos composuit nitentes,
Pulchros, divinos, a capite *fluentes* immortali.
Circumque ambrosium peplum induit, quod ei Minerva
Expolivit elaborate concinnatum, intexuitque artificiosa multa:
Aureisque fibulis ad pectus nectebat.
Et cinxit se zona centum fimbriis concinnata,
Inauresque immisit in scite perforatas auriculas,
Tribus gemmarum oculis insignes, elaboratas: venustas a. effulgebat multa.
Calyptra dein desuper velavit se augustissima dearum,
Pulchra, recens facta: candidaque erat sol veluti:
Tum pedibus sub nitidis ligavit pulchros calceos.
Sed postquam omnem circum corpus posuerat ornatum,
Perrexit ex thalamo, vocatamque Venerem
Ab aliis seorsum diis, verbis allocuta est,
Nunquid mihi obsequi voles dilecta filia *in eo* quod dixero,
An recusaveris? ira reposta ob hoc animo,
Quod ego Danais, tu autem Trojanis auxiliaris.
Huic respondit dein Jovis filia Venus,
Juno veneranda Dea, filia magni Saturni,
Eloquere quod in animo habes: perficere a. me animus jubet,
Si possum quidem perficere, & perfici potest.
Hanc autem dolos struens allocuta est veneranda Juno,
Da nunc mihi amorem & desiderium, quo tu omnes
Domas immortales atque mortales homines;
Vado enim visura almæ fines terræ,
Oceanumque deorum parentem, & matrem Tethyn,
Qui me in suis ædibus magna cura nutrierunt & educarunt,
Susceptam a Rhea, quando Saturnum late sonans Jupiter
Terram subter dejecit & infructuosum mare.
Hos vado visura, ipsis ut difficiles compositu lites dirimam.
Jam enim diuturno tempore inter se abstinent
Cubili & amore, ira enim invasit animum.
Si illos quidem verbis persuasos eorum animum,
In lectum reduxero ut jungantur amore,

Αἰεί κέ σφι φίλη τε καὶ αἰδοίη καλεοίμην.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Οὐκ ἔστ' οὐδὲ ἔοικε τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι·
Ζηνὸς γὰρ τοῦ ἀρίστου ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαύεις.
Ἦ, καὶ ἀπὸ στήθεσφιν ἐλύσατο κεστὸν ἱμάντα,
Ποικίλον· ἔνθα δέ οἱ θελκτήρια πάντα τέτυκτο·
Ἔνθ' ἔνι μὲν φιλότης, ἐν δ' ἵμερος, ἐν δ' ὀαριστὺς,
Πάρφασις, ἥτ' ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων·
Τόν ῥά οἱ ἔμβαλε χερσὶν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τῆ νῦν τοῦτον ἱμάντα, τεῷ δ' ἐγκάτθεο κόλπῳ
Ποικίλον, ᾧ ἔνι πάντα τετεύχαται· οὐδέ σε φημὶ
Ἄπρηκτόν γε νέεσθαι ὅ, τι φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη,
Μειδήσασα δ' ἔπειτα ἑῷ ἐγκάτθετο κόλπῳ.
Ἡ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
Ἥρη δ' ἀΐξασα λίπεν ῥίον Οὐλύμποιο,
Πιερίην δ' ἐπιβᾶσα καὶ Ἠμαθίην ἐρατεινὴν,
Σεύατ' ἐφ' ἱπποπόλων Θρῃκῶν ὄρεα νιφόεντα,
Ἀκροτάτας κορυφὰς, οὐδὲ χθόνα μάρπτε ποδοῖιν.
Ἐξ Ἀθόω δ' ἐπὶ πόντον ἐβήσατο κυμαίνοντα.
Λῆμνον δ' εἰσαφίκανε πόλιν θείοιο Θόαντος,
Ἔνθ' Ὕπνῳ ξύμβλητο κασιγνήτῳ Θανάτοιο,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Ὕπνε, ἄναξ πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων,
Εἰ μὲν δή ποτ' ἐμεῦ ἔπος ἔκλυες, ἠδ' ἔτι καὶ νῦν
Πείθευ, ἐγὼ δέ κέ τοι εἰδέω χάριν ἤματα πάντα·
Κοίμησόν μοι Ζηνὸς ὑπ' ὀφρύσιν ὄσσε φαεινὼ,
Αὐτίκ' ἐπεί κεν ἐγὼ παραλέξομαι ἐν φιλότητι.
Δῶρα δέ τοι δώσω, καλὸν θρόνον, ἄφθιτον αἰεὶ,
Χρύσεον· Ἥφαιστος δέ κ' ἐμὸς πάϊς ἀμφιγυήεις
Τεύξει ἀσκήσας· ὑπὸ δὲ θρῆνυν ποσὶν ἥσει,
Τῷ κεν ἐπισχοίης λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε νήδυμος Ὕπνος,
Ἥρη, πρέσβα θεὰ, θύγατερ μεγάλοιο Κρόνοιο,
Ἄλλον μέν κεν ἔγωγε θεῶν αἰειγενετάων
Ῥεῖα κατευνήσαιμι, καὶ ἂν ποταμοῖο ῥέεθρα
Ὠκεανοῦ, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται·
Ζηνὸς δ' οὐκ ἂν ἔγωγε Κρονίονος ἆσσον ἱκοίμην,
Οὐδὲ κατευνήσαιμ', ὅτε μὴ αὐτός γε κελεύοι.
Ἤδη γάρ με καὶ ἄλλο τεὴ ἐπίνυσσεν ἐφετμὴ,
Ἤματι τῷ ὅτ' ἐκεῖνος ὑπέρθυμος Διὸς υἱὸς

Ἔπλεεν

Semper equidem eis dilectaque & veneranda vocabor.
  Hanc rursus allocuta est amans risum Venus,
Non licet neque decet tua verba recusare:
Jovis enim potentissimi in ulnis dormis.
  Dixit, & a pectoribus solvit acu pictum cingulum,
Varium: in eo autem delinimenta omnia inclusa erant:
Ibi inerat amor, inerat desiderium, inerat & amantium colloquium
Blandiloquentia quæ furtim surripit mentem prudentium licet:
Hoc ei imposuit manibus, verbaque fecit, dixitque,
  Accipe nunc hoc cingulum, tuoque reconde sinu
Varium, in quo omnia inclusa sunt: neque te puto
Re infecta rediturum quam mentibus tuis efficere vis.
  Sic dixit. subrisit a. bovinos oculos habens veneranda Juno,
Subridensque deinde suo recondidit sinu.
Tum illa quidem ivit ad domum Jovis filia Venus:
At Juno impetu facto reliquit verticem olympi,
Pieriam autem supergressa & Emathiam amabilem,
Properabat super equestrium Thracum montes nivosos,
Summa cacumina, neque terram carpebat pedibus.
Ex Atho autem ad pontum descendit fluctuantem.
Lemnumque pervenit civitatem divini Thoantis,
Ubi Somno congressa est fratri Mortis,
Inque ejus hæsit manu, verbaque fecit, dixitque,
  Somne, rex omniumque deorum omniumque hominum,
Si quidem jam olim meo verbo auscultasti, etiam nunc
Obsequere, ego autem tibi habebo gratiam dies omnes:
Sopito mihi Jovis sub palpebris oculos fulgentes,
Statim postquam ego accubuero in amore,
Dona a. tibi dabo, pulchrum solium, incorruptum in perpetuum,
Aureum: Vulcanus autem meus filius utroque pede claudus
Fabricabit elaborate concinnatum: sub pedibusque scabellum mittet,
Cui imponas nitidos pedes dum convivaris.
  Hanc respondens allocutus est suavis Somnus,
Juno, veneranda dea, filia magni Saturni,
Alium quidem ego deorum sempiternorum
Facile sopiverim, etiam torrentis fluenta
Oceani, qui quidem parens omnibus est:
Jovem autem non ego Saturnium prope adivero,
Neque sopivero, nisi ipse jusserit.
Jam enim me & alias tuum sapere fecit mandatum,
Die illo quando ille magnanimus Jovis filius

Ἔπλεεν Ἰλιόθεν, Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξας.
Ἤτοι ἐγὼ μὲν ἔθελξα Διὸς νόον αἰγιόχοιο
Νήδυμος ἀμφιχυθείς· σὺ δέ οἱ κακὰ μήσαο θυμῷ,
Ὄρσασ' ἀργαλέων ἀνέμων ἐπὶ πόντον ἀήτας.
Καί μιν ἔπειτα Κόων δ' εὖ ναιομένην ἀπένεικας
Νόσφι φίλων πάντων· ὁ δ' ἐπεγρόμενος χαλέπαινε,
Ῥιπτάζων κατὰ δῶμα θεούς· ἐμὲ δ' ἔξοχα πάντων
Ζήτει, καί κέ μ' ἄϊστον ἀπ' αἰθέρος ἔμβαλε πόντῳ,
Εἰ μὴ Νὺξ δμήτειρα θεῶν ἐσάωσε καὶ ἀνδρῶν,
Τὴν ἱκόμην φεύγων· ὁ δ' ἐπαύσατο χωόμενός περ.
Ἅζετο γὰρ μὴ Νυκτὶ θοῇ ἀποθύμια ἕρδοι.
Νῦν αὖ τοῦτό μ' ἄνωγας ἀμήχανον ἄλλο τελέσσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶπις πότνια Ἥρη,
Ὕπνε, τίη δὲ σὺ ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς;
Ἦ φῂς ὡς Τρώεσσιν ἀρηγέμεν εὐρύοπα Ζῆν'
Ὡς Ἡρακλῆος πέρι χώσατο παιδὸς ἑοῖο;
Ἀλλ' ἴθ', ἐγὼ δὲ καί τοι Χαρίτων μίαν ὁπλοτεράων
Δώσω ὀπυιέμεναι, καὶ σὴν κεκλῆσθαι ἄκοιτιν,
Πασιθέην, ἧς αἰὲν ἱμείρεαι ἤματα πάντα.
Ὣς φάτο. χήρατο δ' Ὕπνος, ἀμειβόμενος δὲ προσηύδα,
Ἄγρει νῦν μοι ὄμοσσον ἀάατον Στυγὸς ὕδωρ.
Χειρὶ δὲ τῇ ἑτέρῃ μὲν ἕλε χθόνα πουλυβότειραν.
Τῇ δ' ἑτέρῃ ἅλα μαρμαρέην, ἵνα νῶϊν ἅπαντες
Μάρτυροι ὦσ' οἱ ἔνερθε θεοὶ Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες,
Ἦ μὲν ἐμοὶ δώσειν Χαρίτων μίαν ὁπλοτεράων,
Πασιθέην, ἧς' αὐτὸς ἐέλδομαι ἤματα πάντα.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Ὤμνυε δ' ὡς ἐκέλευε, θεοὺς δ' ὀνόμηνεν ἅπαντας
Τοὺς ὑποταρταρίους, οἳ Τιτῆνες καλέονται.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε, τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
Τὼ βήτην Λήμνου τε καὶ Ἴμβρου ἄστυ λιπόντε,
Ἠέρα ἑσσαμένω, ῥίμφα πρήσσοντε κέλευθον·
Ἴδην δ' ἱκέσθην πολυπίδακα μητέρα θηρῶν,
Λεκτόν, ὅθι πρῶτον λιπέτην ἅλα· τὼ δ' ἐπὶ χέρσου
Βήτην· ἀκροτάτη δὲ ποδῶν ὑπεσείετο ὕλη.
Ἔνθ' Ὕπνος μὲν ἔμεινε πάρος Διὸς ὄσσε ἰδέσθαι,
Εἰς ἐλάτην ἀναβὰς περιμήκετον, ἣ τότ' ἐν Ἴδῃ
Μακροτάτη πεφυυῖα δι' ἠέρος αἰθέρ' ἵκανεν·
Ἔνθ' ἧστ' ὄζοισιν πεπυκασμένος εἰλατίνοισιν,
Ὄρνιθι λιγυρῇ ἐναλίγκιος, ἥντ' ἐν ὄρεσσι
Χαλκίδα κικλήσκουσι θεοί, ἄνδρες δὲ κύμινδιν.

Ἥρη

Navigabat ex Ilio, Trojanorum urbe vastata.
Ego sane demulsi Jovis mentem ægidem tenentis
Suavis circumfusus: tu autem ei mala struxisti animo,
Excitatis sævorum ventorum in pontum flatibus.
Et illum deinde ad Con bene habitatam de cursu detulisti
Seorsum ab amicis omnibus: hic a. experrectus indignabatur,
Proturbans per domum deos: me autem maxime omnium
Quærebat, & me perditum ab æthere injecisset ponto,
Nisi Nox domitrix deorum servasset & hominum,
Quam adivi fugiens: ille autem cohibuit se iratus licet:
Verebatur enim ne Nocti celeri ingrata animo faceret.
Nunc rursus hoc me jubes periculosissimum aliud perficere.
Hunc rursus allocuta est bovinis oculis veneranda Juno,
Somne, quid vero tu hæc in mentibus tuis cogitas?
An putas ita Trojanis favere late sonantem Jovem
Sicut propter Herculem iratus est filium suum?
Quare age, ego autem tibi Gratiarum unam juniorum
Dabo ducendam, & tuam vocandam conjugem,
Pasitheam, quam semper cupis dies omnes.
Sic dixit. gavisus est a. Somnus, respondensque allocutus est,
Age nunc mihi jura inviolabilem Stygis aquam.
Manu autem altera quidem tange terram almam,
Altera vero mare album, ut nobis omnes
Testes sint inferi dii qui circa Saturnum sunt,
Certe *te* mihi daturam esse Gratiarum unam juniorum,
Pasitheam, quam ego cupio dies omnes.
Sic dixit. neque non obsecuta est dea ulnas candida Juno,
Jurabatque ut jubebat, deosque nominabat omnes
Subtartareos, qui Titanes appellantur.
Sed postquam juraveratque, absolveratque juramentum,
Illi ibant Lemnique & Imbri urbe relicta,
Caligine induti, cito conficientes iter:
Ad Idamque pervenerunt fontibus irriguam matrem ferarum,
Ad Lecton, ubi primum liquerunt mare: hi autem super terram
Ibant: summaque sub pedibus quassabatur sylva.
Illic Somnus quidem mansit antequam Jovis oculi viderent *eum*,
Abiete ascensa admodum procera, quæ tunc in Ida
Altissima nata per aerem ad æthera pertingebat:
Illic sedit ramis dense opertus abiegnis,
Avi argutæ similis, quam in montibus
Chalcidem nominant dii, homines autem cymindin.

Ἥρη δὲ κραιπνῶς προσεβήσατο Γάργαρον ἄκρον
Ἴδης ὑψηλῆς· ἴδε δὲ νεφεληγερέτα Ζεύς.
Ὡς δ' ἴδεν, ὥς μιν ἔρως πυκινὰς φρένας ἀμφεκάλυψεν,
Οἷον ὅτε πρώτιστον ἐμισγέσθην φιλότητι,
Εἰς εὐνὴν φοιτῶντε, φίλους λήθοντε τοκῆας·
Στῆ δ' αὐτῆς προπάροιθεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Ἥρη, πῆ μεμαυῖα κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἱκάνεις;
Ἵπποι δ' οὐ παρέασι καὶ ἅρματα τῶν κ' ἐπιβαίης.
Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη,
Ἔρχομαι ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης,
Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν,
Οἵ μ' ἐν σφοῖσι δόμοισιν ἐΰτρεφον ἠδ' ἀτίταλλον·
Τοὺς εἶμ' ὀψομένη, καί σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω.
Ἤδη γὰρ δηρὸν χρόνον ἀλλήλων ἀπέχονται
Εὐνῆς καὶ φιλότητος· ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
Ἵπποι δ' ἐν πρυμνωρείῃ πολυπίδακος Ἴδης
Ἑστᾶσ', οἵ μ' οἴσουσιν ἐπὶ τραφερήν τε καὶ ὑγρήν.
Νῦν δέ σεῦ εἵνεκα δεῦρο κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἱκάνω,
Μήπως μοι μετέπειτα χολώσεαι, αἴκε σιωπῇ
Οἴχωμαι πρὸς δῶμα βαθυῤῥόου Ὠκεανοῖο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἥρη, κεῖσε μὲν ἔστι καὶ ὕστερον ὁρμηθῆναι,
Νῶϊ δ' ἄγ' ἐν φιλότητι τραπείομεν εὐνηθέντε.
Οὐ γάρ πώποτέ μ' ὧδε θεᾶς ἔρος οὐδὲ γυναικὸς
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι περιπροχυθεὶς ἐδάμασσεν,
Οὐδ' ὁπότ' ἠρασάμην Ἰξιονίης ἀλόχοιο,
Ἣ τέκε Πειρίθοον, θεόφιν μήστωρ' ἀτάλαντον.
Οὐδ' ὅτε περ Δανάης καλλισφύρου Ἀκρισιώνης,
Ἣ τέκε Περσῆα πάντων ἀριδείκετον ἀνδρῶν·
Οὐδ' ὅτε Φοίνικος κούρης τηλεκλειτοῖο,
Ἣ τέκε μοι Μίνω τε καὶ ἀντίθεον Ῥαδάμανθυν·
Οὐδ' ὅτε περ Σεμέλης, οὐδ' Ἀλκμήνης ἐνὶ Θήβῃ,
Ἥ ῥ' Ἡρακλῆα κρατερόφρονα γείνατο παῖδα·
Ἡ δὲ Διώνυσον Σεμέλη τέκε, χάρμα βροτοῖσιν.
Οὐδ' ὅτε Δήμητρος καλλιπλοκάμοιο ἀνάσσης·
Οὐδ' ὁπότε Λητοῦς ἐρικυδέος, οὐδὲ σεῦ αὐτῆς·
Ὡς σέο νῦν ἔραμαι, καί με γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ.
Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη,
Αἰνότατε Κρονίδη ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Εἰ νῦν ἐν φιλότητι λιλαίεαι εὐνηθῆναι
Ἴδης ἐν κορυφῇσι, τὰ δὲ προπέφανται ἅπαντα,

Πῶς

Tum Juno celeriter ascendebat Gargarum summum
Idæ excelsæ: viditque nubes cogens Jupiter.
Ut vero vidit, continuo illum amor prudentia præcordia cooperuit,
Perinde ac quando primum misti sunt amore,
Ad cubile consuetudinis gratia euntes, suis clam parentibus:
Et stetit ipsam ante, verbaque fecit, dixitque,
Juno, quo tendens ab olympo huc venis?
Equi autem non adsunt & currus quos conscendas.
Hunc autem dolos struens allocuta est veneranda Juno,
Eo visura almæ fines terræ,
Oceanumque deorum parentem, & matrem Tethyn,
Qui me in suis ædibus magna cura nutrierunt & educarunt:
Hos vado visura, ut ipsis difficiles compositu lites dirimam.
Jam enim diuturno tempore inter se abstinent
Cubili & amore: ira enim invasit animum.
Equi autem in radice fontibus irriguæ Idæ
Stant, qui me ferant supra aridumque & humidum.
Nunc autem tui gratia huc ab olympo ob hoc venio,
Ne forte mihi posthac irascaris, si silentio
Abeam ad domum profunde fluentis oceani.
Hanc respondens allocutus est nubes cogens Jupiter,
Juno, illuc quidem licet vel posthac proficisci,
Nos autem age in amore convertamur in lecto dormientes.
Non enim unquam mihi sic deæ amor neque mulieris
Animum in pectoribus circumfusus domuit,
Neque quando captus fui amore Ixioniæ uxoris,
Quæ peperit Pirithoum, diis consiliarium parem.
Neque quando Danaes pedibus elegantis Acrisii filiæ,
Quæ peperit Perseum omnium clarissimum virorum:
Neque quando Phœnicis filiæ longe inclyti,
Quæ peperit mihi Minoaque & diis parem Rhadamanthyn:
Neque quando Semeles, neque Alcmenes in Thebis,
Quæ Herculem animo infractum peperit filium:
Bacchum autem Semele peperit, gaudium mortalibus.
Neque quando Cereris comas pulchræ reginæ:
Nec quando Latonæ gloriosæ, neque tui ipsius:
Ut tui nunc amore teneor, & me dulce desiderium capit.
Hunc autem dolos struens allocuta est veneranda Juno,
Gravissime Saturni quale verbum dixisti?
Si nunc in amore cupis dormire
Idæ in verticibus, hæc autem *loca* patent omnia,

Πῶς κ' ἔοι, εἴ τις νῶϊ θεῶν αἰειγενετάων
Εὕδοντ' ἀθρήσειε, θεοῖσι δὲ πᾶσι μετελθὼν
Πεφράδοι; οὐκ ἂν ἔγωγε τεὸν πρὸς δῶμα νεοίμην
Ἐξ εὐνῆς ἀνστᾶσα· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.
Ἀλλ' εἰ δή ῥ' ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
Ἔστιν τοι θάλαμος, τόν τοι φίλος υἱὸς ἔτευξεν
Ἥφαιστος, πυκινὰς δὲ θύρας σταθμοῖσιν ἐπῆρσεν·
Ἔνθ' ἴομεν κείοντες, ἐπεί νύ τοι εὔαδεν εὐνή.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἥρη, μήτε θεῶν τόγε δείδιθι μήτε τιν' ἀνδρῶν
Ὄψεσθαι· τοῖόν τοι ἐγὼ νέφος ἀμφικαλύψω,
Χρύσεον· οὐδ' ἂν νῶϊ διαδράκοι Ἠέλιός περ,
Οὗτε καὶ ὀξύτατον πέλεται φάος εἰσοράασθαι.
Ἦ ῥα καὶ ἀγκὰς ἔμαρπτε Κρόνου παῖς ἣν παράκοιτιν·
Τοῖσι δ' ὑπὸ χθὼν δῖα φύεν νεοθηλέα ποίην,
Λωτόν θ' ἑρσήεντα, ἰδὲ κρόκον, ἠδ' ὑάκινθον
Πυκνὸν καὶ μαλακὸν, ὃς ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἔεργε·
Τῷ ἔνι λεξάσθην, ἐπὶ δὲ νεφέλην ἕσσαντο
Καλὴν, χρυσείην· στιλπναὶ δ' ἀπέπιπτον ἔερσαι.
Ὣς ὁ μὲν ἀτρέμας εὗδε πατὴρ ἀνὰ Γαργάρῳ ἄκρῳ,
Ὕπνῳ καὶ φιλότητι δαμεὶς, ἔχε δ' ἀγκὰς ἄκοιτιν.
Βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν νήδυμος Ὕπνος,
Ἀγγελίην ἐρέων γαιηόχῳ Ἐννοσιγαίῳ·
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Πρόφρων νῦν Δαναοῖσι Ποσείδαον ἐπάμυνε,
Καί σφιν κῦδος ὄπαζε μίνυνθά περ, ὄφρ' ἔτι εὕδει
Ζεὺς, ἐπεὶ αὐτῷ ἐγὼ μαλακὸν περὶ κῶμα κάλυψα,
Ἥρη δ' ἐν φιλότητι παρήπαφεν εὐνηθῆναι.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν ᾤχετ' ἐπὶ κλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων·
Τὸν δ' ἔτι μᾶλλον ἀνῆκεν ἀμυνέμεναι Δαναοῖσιν.
Αὐτίκα δ' ἐν πρώτοισι μέγα προθορὼν ἐκέλευσεν,
Ἀργεῖοι, καὶ δ' αὖτε μεθίεμεν Ἕκτορι νίκην
Πριαμίδῃ, ἵνα νῆας ἕλῃ καὶ κῦδος ἄρηται;
Ἀλλ' ὁ μὲν οὕτω φησὶ καὶ εὔχεται, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσι μένει κεχολωμένος ἦτορ·
Κείνου δ' οὔτι λίην ποθὴ ἔσσεται, εἴ κεν οἱ ἄλλοι
Ἡμεῖς ὀτρυνώμεσθ' ἀμυνέμεν ἀλλήλοισιν.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες,
Ἀσπίδας ὅσσαι ἄρισται ἐνὶ στρατῷ ἠδὲ μέγισται
Ἑσσάμενοι, κεφαλὰς δὲ παναιθῇσιν κορύθεσσι
Κρύψαντες, χερσίν τε τὰ μακρότατ' ἔγχε' ἑλόντες

Quid esset si quis nos deorum sempiternorum
Dormientes videret, diisque omnibus interveniens
Indicaret? non equidem tuam ad domum redirem
E cubili cum consurrexero: vituperandum certe esset.
Sed si jam vis, & tibi gratum est animo,
Est tibi thalamus, quem tibi dilectus filius fabricatus est
Vulcanus, solidasque fores postibus aptavit:
Illuc eamus dormituri, quandoquidem tibi placet cubile.
Hanc respondens allocutus est nubes cogens Jupiter,
Juno, nec deorum hoc metue nec quenquam hominum
Visurum esse: talem tibi ego nubem circumfundam,
Auream: neque nos per *eam* viderit ne Sol quidem,
Cujus & acutissimum est lumen ad inspiciendum.
Dixit & ulnis corripuit Saturni filius suam uxorem:
Hos autem subter tellus divina summisit recentem herbam,
Lotumque roscidum, & crocum, & hyacinthum
Densum & mollem, qui a terra alte levans prohibuit:
Hoc in *toro* cubarunt, insuper autem nubem sibi induerunt
Pulchram, auream: lucidi autem decidebant rores.
Sic ille quidem quietus dormiebat pater in Gargaro summo,
Somno & amore domitus, tenebatque in ulnis uxorem.
At perrexit ad naves Achivorum suavis Somnus,
Nuncium dicturus terram cingenti Neptuno:
Prope autem stans verbis volucribus *eum* allocutus est,
Alacris nunc Danais Neptune auxiliare,
Et ipsis gloriam præbe parumper saltem, dum adhuc dormit
Jupiter, illi enim ego mollem soporem altum circumfudi,
Juno autem in amore decepit ut dormiret.
Sic fatus, hic quidem abiit ad inclytas nationes hominum:
Illum autem adhuc magis impulit ad auxiliandum Danais.
Statim autem inter primos longe prosiliens hortabatur,
Argivi, etiamne rursus concedimus Hectori victoriam
Priamidæ, ut naves capiat & gloriam referat?
At is quidem sic existimat & gloriatur, quod Achilles
Navibus in cavis manet iratus corde:
Illius autem non magnum desiderium erit, si quidem cæteri
Nos excitemur ad defendendum invicem.
Quare agite, sicut ego dixero obsequamur omnes,
Clypeos quotquot optimi in exercitu & maximi
Induti, capitaque totis fulgentibus galeis
Tecti, manibusque longissimis hastis sumptis

Ἴομεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἡγήσομαι, οὐδέ τί φημι
Ἕκτορα Πριαμίδην μενέειν, μάλα περ μεμαῶτα.
Ὃς δέ κ' ἀνὴρ μενέχαρμος, ἔχει δ' ὀλίγον σάκος ὤμῳ,
Χείρονι φωτὶ δότω, ὁ δ' ἐν ἀσπίδι μείζονι δύτω.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο·
Τοὺς δ' αὐτοὶ βασιλῆες ἐκόσμεον οὐτάμενοί περ,
Τυδείδης, Ὀδυσεύς τε, καὶ Ἀτρείδης Ἀγαμέμνων·
Οἰχόμενοι δ' ἐπὶ πάντας, ἀρήϊα τεύχε' ἄμειβον,
Ἐσθλὰ μὲν ἐσθλὸς ἔδυνε, χέρεια δὲ χείρονι δόσκεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκὸν,
Βάν ῥ' ἴμεν· ἦρχε δ' ἄρα σφι Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Δεινὸν ἄορ τανύηκες ἔχων ἐν χειρὶ παχείῃ,
Ἴκελον ἀστεροπῇ· τῷ δ' οὐ θέμις ἐστὶ μιγῆναι
Ἐν δαῒ λευγαλέῃ, ἀλλὰ δέος ἰσχάνει ἄνδρας.
Τρῶας δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐκόσμεε φαίδιμος Ἕκτωρ.
Δή ῥα τότ' αἰνοτάτην ἔριδα πτολέμοιο τάνυσσαν
Κυανοχαῖτα Ποσειδάων καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ,
Ἤτοι ὁ μὲν Τρώεσσιν, ὁ δ' Ἀργείοισιν ἀρήγων.
Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα ποτὶ κλισίας τε νέας τε
Ἀργείων· οἱ δὲ ξύνισαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ.
Οὔτε θαλάσσης κῦμα τόσον βοάᾳ ποτὶ χέρσον
Ποντόθεν ὀρνύμενον πνοιῇ Βορέω ἀλεγεινῇ·
Οὔτε πυρὸς τόσσος γε ποτὶ βρόμος αἰθομένοιο,
Οὔρεος ἐν βήσσῃς, ὅτε τ' ὤρετο καιέμεν ὕλην·
Οὔτ' ἄνεμος τόσσον γε ποτὶ δρυσὶν ὑψικόμοισιν
Ἠπύει, ὅς τε μάλιστα μέγα βρέμεται χαλεπαίνων·
Ὅσση ἄρα Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἔπλετο φωνὴ
Δεινὸν ἀϋσάντων, ὅτ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
Αἴαντος δὲ πρῶτος ἀκόντισε φαίδιμος Ἕκτωρ
Ἔγχει, ἐπεὶ τέτραπτο πρὸς ἰθύ οἱ, οὐδ' ἀφάμαρτε.
Τῇ ῥα δύω τελαμῶνε περὶ στήθεσσι τετάσθην,
Ἤτοι ὁ μὲν σάκεος, ὁ δὲ φασγάνου ἀργυροήλου·
Τώ οἱ ῥυσάσθην τέρενα χρόα. χώσατο δ' Ἕκτωρ
Ὅττι ῥά οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός·
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, κῆρ' ἀλεείνων.
Τὸν μὲν ἔπειτ' ἀπιόντα μέγας Τελαμώνιος Αἴας
Χερμαδίῳ, τά ῥα πολλὰ θοάων ἔχματα νηῶν
Πὰρ ποσὶ μαρναμένων ἐκυλίνδετο· τῶν ἓν ἀείρας,
Στῆθος βεβλήκει ὑπὲρ ἄντυγος, ἀγχόθι δειρῆς·
Στρόμβον δ' ὣς ἔσσευε βαλὼν, περὶ δ' ἔδραμε πάντῃ.
Ὡς δ' ὅθ' ὑπαὶ ῥιπῆς πατρὸς Διὸς ἐξερίπῃ δρῦς

Πρόρ-

Eamus: at ego præibo, nec omnino opinor
Hectorem Priamidem mansurum, admodum licet animo incitatum.
Quicunq; a. vir prælio stabilis *est*, habens parvum scutum hum.
Imbelliori viro det, ipse vero scutum majus subeat.
Sic dixit, illique ei maxime auscultarunt, atque obsecuti sunt:
Hos autem ipsi reges instruebant vulnerati licet.
Tydides, Ulyssesque, & Atrides Agamemnon:
Obeuntes autem omnes, martia arma commutabant,
Fortia quidem fortis induebat, imbelliora a. imbelliori dabat.
Sed postquam induerant sibi circum corpus coruscum æs,
Perrexerunt; præibatque eis Neptunus quassator terræ,
Horrendum ensem longum habens in manu robusta,
Similem fulguri: huic autem non fas est congredi
In pugna gravi, sed metus reprimit viros.
Trojanos vero ex altera parte instruebat illustris Hector.
Tum vero gravissimum certamen pugnæ intenderunt
Cæruleus crines Neptunus & illustris Hector,
Hic quidem Trojanis, ille vero Achivis auxilians.
Inundavit autem mare ad tentoriaque navesque
Argivorum: hi autem congrediebantur ingenti clamore.
Neque maris unda tantum boat ad terram
Ex ponto impulsa flatu boreæ gravi:
Neque ignis tantus ad*fremit* fragor ardentis,
Montis in saltibus quando concitus oritur crematurus sylvam:
Neque ventus tantum in quercubus alte comantibus
Adsonat, qui maxime magnum fremit sæviens:
Quantus Trojanorum & Achivorum erat clamor
Horrende vociferantium, quando in se invicem ruerunt.
In Ajacem vero primus jaculatus est illustris Hector
Hasta, versus enim erat recta in ipsum, neque aberravit.
Qua duo baltei circa pectora extensi erant,
Alter quidem scuti, alter vero ensis argenteis clavis distincti:
Hi ei tutati sunt tenerum corpus. iratus est autem Hector
Quod sibi telum velox irritum evolasset e manu:
Et retro sociorum in agmen cessit, mortem evitans.
Hunc quidem deinde abeuntem magnus Telamonius Ajax
Saxo, quæ quidem multa velocium retinacula navium
Ad pedes pugnantium passim jacebant: horum uno sublato,
Pectus percussit super scuti orbem, prope collum:
Turbinis a. instar concitum misit, vortice a. rotatum est undique.
Ut vero cum impetuoso ictu patris Jovis procidit quercus
Radi-

Πρόρριζος, δεινὴ δὲ θεείου γίνεται ὀδμὴ
Ἐξ αὐτῆς, τὸν δ' οὔπερ ἔχει θράσος ὅσκεν ἴδηται
Ἐγγὺς ἐὼν, χαλεπὸς δὲ Διὸς μεγάλοιο κεραυνός·
Ὣς ἔπεσ' Ἕκτορος ὦκα χαμαὶ μένος ἐν κονίῃσι·
Χειρὸς δ' ἔκβαλεν ἔγχος, ἐπ' αὐτῷ δ' ἀσπὶς ἑάφθη,
Καὶ κόρυς· ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.
Οἱ δὲ μέγα ἰάχοντες ἐπέδραμον υἷες Ἀχαιῶν,
Ἐλπόμενοι ἐρύεσθαι, ἀκόντιζον δὲ θαμειὰς
Αἰχμάς· ἀλλ' οὔτις ἐδυνήσατο ποιμένα λαῶν
Οὐτάσαι, οὐδὲ βαλεῖν· πρὶν γὰρ περίβησαν ἄριστοι,
Πουλυδάμας τε καὶ Αἰνείας καὶ δῖος Ἀγήνωρ,
Σαρπηδών τ' ἀρχὸς Λυκίων, καὶ Γλαῦκος ἀμύμων·
Τῶν δ' ἄλλων οὔτις εὖ ἀκήδησ', ἀλλὰ πάροιθεν
Ἀσπίδας εὐκύκλους σχέθον αὐτοῦ· τὸν δ' ἄρ' ἑταῖροι
Χερσὶν ἀείραντες φέρον ἐκ πόνου, ὄφρ' ἵκεθ' ἵππους
Ὠκέας, οἵ οἱ ὄπισθε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο
Ἕστασαν, ἡνίοχόν τε καὶ ἅρματα ποικίλ' ἔχοντες·
Οἳ τόν γε προτὶ ἄστυ φέρον βαρέα στενάχοντα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἷξον ἐϋρρεῖος ποταμοῖο
Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς,
Ἔνθα μιν ἐξ ἵππων πέλασαν χθονὶ, κὰδ δέ οἱ ὕδωρ
Χεῦαν· ὁ δ' ἀμπνύνθη, καὶ ἀνέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·
Ἑζόμενος δ' ἐπὶ γοῦνα, κελαινεφὲς αἷμ' ἀπέμεσσεν·
Αὖτις δ' ἐξοπίσω πλῆτο χθονὶ, κὰδ δέ οἱ ὄσσε
Νὺξ ἐκάλυψε μέλαινα, βέλος δ' ἔτι θυμὸν ἐδάμνα.
Ἀργεῖοι δ' ὡς οὖν ἴδον Ἕκτορα νόσφι κιόντα,
Μᾶλλον ἐπὶ Τρώεσσι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.
Ἔνθα πολὺ πρώτιστος Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας
Σάτνιον οὔτασε δουρὶ μετάλμενος ὀξυόεντι
Ἠνοπίδην, ὃν ἄρα νύμφη τέκε Νηῒς ἀμύμων
Ἤνοπι βουκολέοντι παρ' ὄχθας Σατνιόεντος.
Τὸν μὲν Ὀϊλιάδης δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἐλθὼν
Οὖτα κατὰ λαπάρην· ὁ δ' ἀνετράπετ', ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ
Τρῶες καὶ Δαναοὶ σύναγον κρατερὴν ὑσμίνην.
Τῷ δ' ἐπὶ Πουλυδάμας ἐγχέσπαλος ἦλθεν ἀμύντωρ
Πανθοΐδης· βάλε δὲ Προθοήνορα δεξιὸν ὦμον,
Υἱὸν Ἀρηϊλύκοιο· δι' ὤμου δ' ὄβριμον ἔγχος
Ἔσχεν, ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ·
Πουλυδάμας δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας,
Οὐ μὰν αὖτ' ὀΐω μεγαθύμου Πανθοΐδαο
Χειρὸς ἄπο στιβαρῆς ἅλιον πηδῆσαι ἄκοντα,

Ἀλ-

Radicitus, gravisque sulfuris oritur odor
Ex ea, illi vero nulla est fiducia qui viderit
Prope existens, durum enim Jovis magni fulmen:
Sic cecidit Hector celeriter humi in pulveribus:
Manu autem ejecit hastam, ipsumque scutum secutum est,
Et galea: circaque ipsum sonitum dedere arma varia ære.
Illi vero magno clamore incurrebant Achivi
Sperantes trahere *ad se*, jaculabantur autem crebra
Spicula: sed nemo potuit pastorem populorum
Nec cominus, nec eminus ferire: antea en. circum euntes protex. fortiss.
Polydamasque & Æneas & nobilis Agenor,
Sarpedonque princeps Lyciorum, & Glaucus eximius:
Cæterorumque nullus ipsum neglexit, sed ante
Clypeos pulchre orbiculatos tenebant ipsum: cumque socii
Manibus sublatum asportarunt ex pugna, donec pervenit ad equos
Veloces, qui ei post pugnam & prælium
Stabant, aurigamque & currus varios habentes:
Qui hunc urbem versus portabant graviter gementem.
Sed quando jam ad vadum pervenerunt pulchre fluentis fluvii
Xanthi vorticosi, quem immortalis genuit Jupiter,
Tunc illum e curru admoverunt terræ, eique aquam
Infuderunt: ille autem spiritum recepit, & suspexit oculis:
Et procumbens in genua, nigrum sanguinem evomuit:
Iterum vero retro lapsus est in terram, ejusque oculos
Nox obtexit nigra, ictus enim adhuc animum domabat.
Argivi vero ut viderunt Hectorem seorsum euntem,
Alacrius in Trojanos insilierunt, memineruntque pugnæ.
Tunc longe primus Oilei *filius* velox Ajax
Satnium vulneravit hasta insiliens acuta
Enopidem, quem nympha pepererat Nais eximia
Enopi armenta pascenti ad ripas Satnioentis.
Hunc quidem Oiliades hasta inclytus prope accedens
Vulneravit ad ile: is autem cecidit resupinus, de eo vero
Trojani & Danai commiserunt acrem pugnam.
Ad hunc autem Polydamas hastam vibrans accessit ultor
Panthœdes: percussitque Prothoenorem dextrum humerum,
Filium Areilyci: per humerum autem rapida hasta
Penetravit. hic a. in pulveribus lapsus prehendit terram palma:
Tum vero Polydamas supra modum super eum gloriatus est, alte clamans,
Non sane jam puto magnanimi Panthœdæ
Manu a robusta vanum exiliisse telum,

Sed

Ἀλλά τις Ἀργείων κόμισε χροΐ· καί μιν ὀΐω
Αὐτῷ σκηπτόμενον κατίμεν δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Ὣς ἔφατ', Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο·
Αἴαντι δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινε
Τῷ Τελαμωνιάδῃ· τοῦ γὰρ πέσεν ἄγχι μάλιστα·
Καρπαλίμως δ' ἀπιόντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Πουλυδάμας δ' αὐτὸς μὲν ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν,
Λικριφὶς ἀΐξας· κόμισεν δ' Ἀντήνορος υἱὸς
Ἀρχέλοχος. τῷ γάρ ῥα θεοὶ βούλευσαν ὄλεθρον·
Τόν ῥ' ἔβαλεν κεφαλῆς τε καὶ αὐχένος ἐν συνεοχμῷ,
Νείατον ἀστράγαλον, ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τένοντε.
Τοῦ δὲ πολὺ πρότερον κεφαλὴ, στόμα τε, ῥῖνές τε
Οὔδει πλῆντ', ἤπερ κνῆμαι καὶ γοῦνα πεσόντος.
Αἴας δ' αὖτε γέγωνεν ἀμύμονι Πουλυδάμαντι,
Φράζεο Πουλυδάμα, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπες,
Ἦ δὴ οὐχ οὗτος ἀνὴρ Προθοήνορος ἀντιπεφᾶσθαι
Ἄξιος· οὐ μέν μοι κακὸς εἴδεται, οὐδὲ κακῶν ἐξ.
Ἀλλὰ κασίγνητος Ἀντήνορος ἱπποδάμοιο,
Ἢ παῖς· αὐτῷ γὰρ γενεὴν ἄγχιστα ἐῴκει·
Ἦ ῥ' εὖ γινώσκων. Τρῶας δ' ἄχος ἔλλαβε θυμῷ.
Ἔνθ' Ἀκάμας Πρόμαχον Βοιώτιον οὔτασε δουρὶ,
Ἀμφὶ κασιγνήτῳ βεβαώς· ὁ δ' ὕφελκε ποδοῖϊν.
Τῷ δ' Ἀκάμας ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας,
Ἀργεῖοι ἰόμωροι, ἀπειλάων ἀκόρητοι,
Οὐ θὴν οἴοισίν γε πόνος τ' ἔσεται καὶ ὀϊζὺς
Ἡμῖν, ἀλλά ποθ' ὧδε κατακτενέεσθε καὶ ὔμμες.
Φράζεσθ' ὡς ὑμῖν Πρόμαχος δεδμημένος εὕδει
Ἔγχει ἐμῷ, ἵνα μή τι κασιγνήτοιό γε ποινὴ
Δηρὸν ἄτιτος ἔῃ· τῷ καί κέ τις εὔχεται ἀνὴρ
Γνωτὸν ἐνὶ μεγάροις ἄρεως ἀλκτῆρα λιπέσθαι.
Ὣς ἔφατ'· Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο·
Πηνελέῳ δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινεν·
Ὁρμήθη δ' Ἀκάμαντος· ὁ δ' οὐχ ὑπέμεινεν ἐρωὴν
Πηνελέοιο ἄνακτος· ὁ δ' οὔτασεν Ἰλιονῆα,
Υἱὸν Φόρβαντος πολυμήλου, τόν ῥα μάλιστα
Ἑρμείας Τρώων ἐφίλει, καὶ κτῆσιν ὄπασσε·
Τῷ δ' ἄρ' ὑπὸ μήτηρ μοῦνον τέκεν Ἰλιονῆα·
Τὸν τόθ' ὑπ' ὀφρύος οὖτα κατ' ὀφθαλμοῖο θέμεθλα,
Ἐκ δ' ὦσε γλήνην, δόρυ δ' ὀφθαλμοῖο διὰ πρὸ
Καὶ διὰ ἰνίου ἦλθεν. ὁ δ' ἕζετο χεῖρε πετάσσας
Ἄμφω· Πηνέλεως δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ,

Αὐ-

Sed aliquis Argivorum recepit corpore: & ipsum puto
Ei innitentem descensurum ad domum Plutonis.
Sic dixit. Argivis autem doluit ea gloriatio:
Ajaci autem maxime bellicoso animum commovit
Telamoniadæ: hunc enim cecidit proxime:
Statim autem in abeuntem jaculatus est hasta fulgenti.
Polydamas autem ipse quidem evitavit mortem nigram,
In obliquum exiliens; recepit autem Antenoris filius
Archelochus. huic enim dii destinaverant perniciem:
Hunc percussit capitisque & cervicis in commissura,
Extremam vertebram, ambosque discidit nervos:
Hujus autem multo prius caput, osque, naresque
Solo allapsa sunt, quam tibiæ & genua cadentis.
Ajax autem vicissim inclamavit eximium Polydamantem,
Perpende Polydama, & mihi verum dic,
Annon hic vir pro Prothoenore occidi
Dignus: non quidem mihi ignobilis videtur, neque ex ignobilibus;
Sed frater Antenoris equitis,
Vel filius: ipsi enim genere proxime similis est:
Dixit bene agnoscens. Trojanos autem dolor cepit animo.
Tunc Acamas Promachum Bœotium vulneravit hasta,
Fratrem circumeundo protegens: ille autem trahebat pedibus.
Super hunc Acamas vehementer gloriabatur, alte clamans,
Argivi telis destinati, minarum insatiabiles,
Haud sane solis laborque erit & luctus
Nobis, sed aliquando sic occidemini & vos.
Videte ut vobis Promachus domitus dormit
Hasta mea, ut nequaquam fratris ultio
Diu infecta sit: ideo & quivis optat vir
Fratrem in ædibus belli vindicem relinquere.
Sic dixit. Argivis autem doluit ea gloriatio:
Et Peneleo maxime bellicoso animum commovit:
Ruit autem in Acamantem: ille vero non sustinuit impetum
Penelei regis: is autem vulneravit Ilioneum,
Filium Phorbantis pecorosi, quem maxime
Mercurius Trojanorum diligebat, & possessiones dederat:
Ex hoc autem mater solum peperit Ilioneum:
Quem tunc sub supercilio vulneravit ad oculi radices,
Excussit autem pupillam, hasta vero per oculum penitus
Et per occipitium transiit. hic a. desedit manibus porrectis
Ambabus: Peneleus autem stricto ense acuto,

Αὐχένα μέσσον ἔλασσεν, ἀπήραξεν δὲ χαμᾶζε
Αὐτῇ σὺν πήληκι κάρη· ἔτι δ' ὄβριμον ἔγχος
Ἦεν ἐν ὀφθαλμῷ· ὁ δὲ φὴ κώδειαν ἀνασχὼν,
Πέφραδέ τε Τρώεσσι, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα,
Εἰπέμεναί μοι Τρῶες ἀγαυοῦ Ἰλιονῆος
Πατρὶ φίλῳ καὶ μητρὶ, γοήμεναι ἐν μεγάροισιν·
Οὐδὲ γὰρ ἡ Προμάχοιο δάμαρ Ἀλεγηνορίδαο,
Ἀνδρὶ φίλῳ ἐλθόντι γανύσσεται, ὁππότε κεν δὴ
Ἐκ Τροίης σὺν νηυσὶ νεώμεθα κοῦροι Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο· τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλε·
Πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
Ὅστις δὴ πρῶτος βροτόεντ' ἀνδράγρι' Ἀχαιῶν
Ἤρατ', ἐπεί ῥ' ἔκλινε μάχην κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
Αἴας ῥα πρῶτος Τελαμώνιος Ὕρτιον οὖτα
Γυρτιάδην, Μυσῶν ἡγήτορα καρτεροθύμων·
Φάλκην δ' Ἀντίλοχος καὶ Μέρμερον ἐξενάριξε·
Μηριόνης δὲ Μόρυν τε καὶ Ἱπποτίωνα κατέκτα·
Τεῦκρος δὲ Προθόωνά τ' ἐνήρατο καὶ Περιφήτην·
Ἀτρείδης δ' ἄρ' ἔπειθ' Ὑπερήνορα ποιμένα λαῶν
Οὖτα κατὰ λαπάρην, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς ἄφυσσε
Δῃώσας· ψυχὴ δὲ κατ' οὐταμένην ὠτειλὴν
Ἔσσυτ' ἐπειγομένη· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε.
Πλείστους δ' Αἴας εἷλεν Ὀϊλῆος ταχὺς υἱός·
Οὐ γάρ οἵ τις ὁμοῖος ἐπισπέσθαι ποσὶν ἦεν,
Ἀνδρῶν τρεσσάντων, ὅτε τε Ζεὺς ἐν φόβον ὄρσε.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ο. ΙΛΙΑΔΟΣ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ζεὺς ἐγερθεὶς, καὶ θεασάμενος τοὺς Τρῶας νικωμένους, Ἥρᾳ ἐπιπλήσσει, καὶ Ἶριν μὲν μεταπέμπει πρὸς Ποσειδῶνα, κελεύων ἀφίστασθαι τοῦ πολέμου· Ἀπόλλωνα δὲ, ὅπως ἀναῤῥώσῃ τὸν Ἕκτορα· ὃς ἀναλαβὼν αἰγίδα, τοὺς Ἕλληνας εἰς φυγὴν τρέπει· καὶ μέχρι τῶν νεῶν συνδιωχθέντων, Αἴας ὁ Τελαμώνιος πολλοὺς ἀναιρεῖ τῶν πολεμίων, τοὺς ταῖς ναυσὶ πῦρ ἐπιφέροντας.

Cervicem mediam feriit, deturbavitque in humum
Ipsa cum casside caput: adhuc autem valida hasta
Erat in oculo. hic a. dixit *capite tanquam* papaveris capite sublato,
Ostenditque Trojanis, & glorians verba fecit,
Renunciate mihi Trojani illustris Ilionei
Patri charo & matri, lugeant in ædibus.
Neque enim Promachi uxor Alegenoridæ,
Viro charo reverso se læto vultu offeret, quando jam
Ex Troja cum navibus revertemur juvenes Achivi.
Sic dixit. illos autem omnes pallidus timor cepit:
Et circumspectabant unusquisq; quo effugere posset gravem perniciem.
Dicite nunc mihi Musæ cœlestes domos colentes,
Quis jam primus cruentas exuvias Achivorum
Sustulit, postquam inclinavit pugnam inclytus Neptunus.
Ajax quidem primus Telamonius Hyrtium percussit
Gyrtiadem, Mysorum ductorem magnanimorum:
Phalcem autem Antilochus & Mermerum interfectos spoliavit:
Meriones Morymque & Hippotionem interfecit:
Teucer Prothoonaque peremit & Periphetem:
Atrides deinde Hyperenorem pastorem populorum
Percussit ad ile, intestina autem æs penitus hausit
Dilacerata: animaque per inflictum vulnus
Erupit exacta: & tenebræ illius oculos texerunt.
Plurimos vero Ajax interfecit Oilei velox filius:
Non enim ei quisquam similis ad insequendum pedibus erat
Viros metu fugientes, quando Jupiter fugam immitteret.

ARGUMENTUM LIBRI XV. ILIADIS HOMERI.

JUpiter experrectus, & intuitus Trojanos, qui vincebantur, Junonem increpat, & Irin mittit ad Neptunum, jubens absistere bello: Apollinem vero, ut vires reficiat Hectoris: qui assumpta ægide, Græcos in fugam vertit: & ipsis jam ad naves usque compulsis, Ajax Telamonius multos interficit hostium, qui navibus ignem inferebant.

Οὗ Κρονίδης κεχόλωτο Ποσειδάωνι καὶ Ἥρῃ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ διά τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν
Φεύγοντες, πολλοὶ δὲ δάμεν Δαναῶν ὑπὸ χερσίν,
Οἱ μὲν δὴ παρ' ὄχεσφιν ἐρητύοντο μένοντες,
Χλωροὶ ὑπαὶ δείους, πεφοβημένοι· ἔγρετο δὲ Ζεὺς
Ἴδης ἐν κορυφῇσι παρὰ χρυσοθρόνου Ἥρης·
Στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας, ἴδε δὲ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς,
Τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὄπισθεν
Ἀργείους· μετὰ δέ σφι Ποσειδάωνα ἄνακτα.
Ἕκτορα δ' ἐν πεδίῳ ἴδε κείμενον· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Εἵαθ', ὁ δ' ἀργαλέῳ ἔχετ' ἄσθματι κῆρ ἀπινύσσων,
Αἷμ' ἐμέων, ἐπεὶ οὔ μιν ἀφαυρότατος βάλ' Ἀχαιῶν.
Τὸν δὲ ἰδὼν ἐλέησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Δεινὰ δ' ὑπόδρα ἰδὼν Ἥρην πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἦ μάλα δὴ κακότεχνος ἀμήχανε σὸς δόλος Ἥρη
Ἕκτορα δῖον ἔπαυσε μάχης, ἐφόβησε δὲ λαούς.
Οὐ μὰν οἶδ' εἰ αὖτε κακορραφίης ἀλεγεινῆς
Πρώτη ἐπαύρηαι, καί σε πληγῇσιν ἱμάσσω.
Ἦ οὐ μέμνῃ ὅτε τ' ἐκρέμω ὑψόθεν, ἐκ δὲ ποδοῖιν
Ἄκμονας ἧκα δύω, περὶ χερσὶ δὲ δεσμὸν ἴηλα
Χρύσεον, ἄρρηκτον; σὺ δ' ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν
Ἐκρέμω, ἠλάστεον δὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον·
Λῦσαι δ' οὐκ ἐδύναντο παρασταδόν· ὃν δὲ λάβοιμι,
Ῥίπτασκον τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ, ὄφρ' ἂν ἵκηται
Γῆν ὀλιγηπελέων· ἐμὲ δ' οὐδ' ὣς θυμὸς ἀνίει
Ἀζηχὴς ὀδύνη Ἡρακλῆος θείοιο,
Τὸν σὺ ξὺν Βορέῃ ἀνέμῳ πεπιθοῦσα θυέλλας,
Πέμψας ἐπ' ἀτρύγετον πόντον, κακὰ μητιόωσα,
Καί μιν ἔπειτα Κόωνδ' εὖ ναιομένην ἀπένεικας.
Τὸν μὲν ἐγὼν ἔνθεν ῥυσάμην, καὶ ἀνήγαγον αὖτις
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον, καὶ πολλά περ ἀθλήσαντα.
Τῶν σ' αὖτις μνήσω, ἵν' ἀπολλήξῃς ἀπατάων,
Ὄφρ' εἰδῇς ἤν τοι χραίσμῃ φιλότης τε καὶ εὐνή,
Ἣν ἐμίγης ἐλθοῦσα θεῶν ἄπο, καί μ' ἀπάτησας.
Ὣς φάτο· ῥίγησεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη,
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἴστω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, (ὅστε μέγιστος
Ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι)

Σή

Sed postquam vallosque & fossam transcenderant
Fugientes, multi autem domiti erant Danaorum manibus,
Ii quidem jam ad currus repressa *fuga* manebant,
Pallidi metu, post fugam: experrectus vero est Jupiter
Idæ in verticibus ab aureum solium habente Junone:
Stetit autem raptim exurgens, viditque Trojanos & Achivos,
Hos quidem turbatos, illos autem turbantes a tergo
Argivos: interque ipsos Neptunum regem.
Hectorem vero in campo vidit jacentem: circum autem socii
Sedebant, is autem gravi angebatur anhelitu mente alienatus,
Sanguinem vomens, non enim eum imbecillimus vulneraverat Achivorum.
Quem intuitus misertus est pater hominumq; deumq;
Terribiliter autem torve intuens Junonem verbo allocutus est,
  Certe omn. jam tuum in malum struct. mihi pervicac. advers. tuus dolus, Juno
Hectora nobilem cessare fecit a pugna, fugavit & copias.
At haud scio an non insidiarum infelicium
Prima pœnas luas, & te verberibus cædam.
An non meministi quando pependisti ab alto, a pedibus autem
Incudes demisi duas, circumque manus vinculum misi
Aureum, infrangibile? tu autem in æthere & nubibus
Pependisti, indignabantur autem dii per excelsum olympum:
At solvere non poterant circumstantes: quemcunq; a. prehenderem,
Projiciebam correptum de limine *divino*, donec perveniret
In terram vix spirans: meum vero ne sic quidem animum missum faciebat
Vehemens dolor Herculis divini *causa*,
Quem tu cum borea vento inductis procellis,
Miseras per infructuosum pontum, mala machinans,
Et eum deinde ad Con bene habitatam de cursu detuleras.
Eum quidem ego inde liberavi, & reduxi iterum
In Argos equis aptum, multis licet malis exercitum.
Hæc tibi rursus in memoriam reducam, ut desistas a fallaciis,
Ut scias an tibi profuerit congressusque & cubile,
Quo mista es veniens seorsum a diis, & me decepisti.
  Sic dixit. cohorruit a. bovinis oculis decora veneranda Juno.
Et eum edita voce verbis volucribus allocuta est,
  Sciat nunc hoc terra & cœlum latum superne,
Et subterlabens Stygis aqua, (quod maximum
Juramentum gravissimumque est beatis diis)

Σή θ' ἱερὴ κεφαλὴ, καὶ νωΐτερον λέχος αὐτῶν
Κουρίδιον, (τὸ μὲν οὐκ ἂν ἐγώ ποτε μὰψ ὀμόσαιμι)
Μὴ δι' ἐμὴν ἰότητι Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Πημαίνει Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα, τοῖσι δ' ἀρήγει·
Ἀλλά που αὐτὸν θυμὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει,
Τειρομένους δ' ἐπὶ νηυσὶν ἰδὼν ἐλέησεν Ἀχαιούς.
Αὐτάρ τοι καὶ κείνῳ ἐγὼ παραμυθησαίμην
Τῇ ἴμεν ᾗ κεν δὴ σὺ κελαινεφὲς ἡγεμονεύοις.
Ὣς φάτο. μείδησεν δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Καί μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Εἰ μὲν δὴ σύ γ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη,
Ἶσον ἐμοὶ φρονέουσα μετ' ἀθανάτοισι καθίζοις,
Τῷ κε Ποσειδάων γε, καὶ εἰ μάλα βούλεται ἄλλῃ,
Αἶψα μεταστρέψειε νόον μετὰ σὸν, καὶ ἐμὸν κῆρ.
Ἀλλ' εἰ δή ῥ' ἐτεόν γε καὶ ἀτρεκέως ἀγορεύεις,
Ἔρχεο νῦν μετὰ φῦλα θεῶν, καὶ δεῦρο κάλεσσον
Ἶρίν τ' ἐλθέμεναι, καὶ Ἀπόλλωνα κλυτότοξον,
Ὄφρ' ἡ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Ἔλθῃ, καὶ εἴπῃσι Ποσειδάωνι ἄνακτι,
Παυσάμενον πολέμοιο, τὰ ἃ πρὸς δώμαθ' ἱκέσθαι·
Ἕκτορα δ' ὀτρύνῃσι μάχην ἐς Φοῖβος Ἀπόλλων,
Αὖτις δ' ἐμπνεύσῃσι μένος, λελάθῃ δ' ὀδυνάων
Αἳ νῦν μιν τείρουσι κατὰ φρένας· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Αὖτις ἀποστρέψῃσιν, ἀνάλκιδα φύζαν ἐνόρσας·
Φεύγοντες δ' ἐν νηυσὶ πολυκλήϊσι πέσωσι
Πηλείδεω Ἀχιλῆος. ὁ δ' ἀνστήσει ὃν ἑταῖρον
Πάτροκλον, τὸν δὲ κτενεῖ ἔγχεϊ φαίδιμος Ἕκτωρ
Ἰλίου προπάροιθε, πολέας ὀλέσαντ' αἰζηοὺς
Τοὺς ἄλλους, μετὰ δ', υἱὸν ἐμὸν Σαρπηδόνα δῖον·
Τοῦ δὲ χολωσάμενος κτενεῖ Ἕκτορα δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἐκ τοῦ δ' ἄν τοι ἔπειτα παλίωξιν παρὰ νηῶν
Αἰὲν ἐγὼ τεύχοιμι διαμπερὲς, εἰσόκ' Ἀχαιοὶ
Ἴλιον αἰπὺ ἕλοιεν, Ἀθηναίης διὰ βουλάς.
Τοπρὶν δ' οὔτ' ἄρ' ἐγὼ παύσω χόλον, οὔτέ τιν' ἄλλον
Ἀθανάτων Δαναοῖσιν ἀμυνέμεν ἐνθάδ' ἐάσω,
Πρίν γε τὸ Πηλείδαο τελευτηθῆναι ἐέλδωρ·
Ὡς οἱ ὑπέστην πρῶτον, ἐμῷ δ' ἐπένευσα κάρητι
Ἤματι τῷ ὅτ' ἐμεῖο θεὰ Θέτις ἥψατο γούνων,
Λισομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πτολίπορθον.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων ἐς μακρὸν Ὄλυμπον·

Tuumque ſacrum caput, & noſter torus ipſorum
Virginalis, (quem quidem non ego unquam temere jurarim)
Non per meum conſilium Neptunus terræ quaſſator
Cladem infert Trojanis & Hectori, his autem auxiliatur:
Sed ipſum utique animus incitat jubetque,
Laborantes autem ad naves conſpicatus miſeratus eſt Achivos.
Quin in tuam gratiam illi etiam ipſa conſuluerim
Eo ire quo quidem tu atras nubes cogens imperaveris.
Sic dixit. ſubriſit autem pater hominumque deumque,
Et eam reſpondens verbis alatis allocutus eſt,
Si quidem jam tu nunc bovinis oculis decora veneranda Juno,
Idem mecum ſentiens inter immortales ſedeas,
Eo ſane Neptunus, etiam ſi maxime velit alio,
Confeſtim converterit mentem ad tuam, & meam voluntatem:
Sed ſi jam quidem ex animo & vere loqueris,
Vade nunc ad cœtus deorum, & huc vocatos jube
Irimque accedere, & Apollinem inclytum arcu,
Ut hæc quidem ad exercitum Achivorum ære loricatorum
Eat, & dicat Neptuno regi,
Ut relicta pugna, ſuas ad ædes redeat:
Hectorem vero excitet ad pugnam Phœbus Apollo,
Iterumque inſpiret robur, obliviſcique faciat dolorum
Qui nunc ejus premunt præcordia: Achivos autem
Iterum avertat, imbelli trepida fuga immiſſa:
Fugientes autem inter naves multa tranſtra habentes cadant
Pelidæ Achillis. is vero excitabit ſuum ſocium
Patroclum, huncque interficiet haſta illuſtris Hector
Ilium ante, multos ubi peremerit ille juvenes
Alios, interque *eos*, filium meum Sarpedona nobilem:
Ob hunc autem iratus interficiet Hectorem nobilis Achilles.
Ex eo deinde tempore vice verſa inſecutionem a navibus
Semper ego faciam perpetuo, uſque dum Achivi
Ilium excelſum ceperint, Minervæ conſiliis.
Prius autem neque ego ceſſabo ab ira, neq; quempiam aliorum
Immortalium Danais auxiliari hic ſinam,
Quam Pelidæ perfectum fuerit votum:
Sicut ei promiſi prius, meoque annui capite
Die illo quando mea Dea Thetis tetigit genua,
Supplicans ut honorarem Achillem urbium vaſtatorem.
Sic dixit. neque non obſecuta eſt dea ulnas candida Juno,
Deſcendit a. ab Idæis montibus *ut iret* ad excelſum olympum.

Ὡς δ' ὅτ' ἀναΐξῃ νόος ἀνέρος, ὅς τ' ἐπὶ πολλὴν
Γαῖαν ἐληλυθὼς, φρεσὶ πευκαλίμῃσι νοήσῃ
Ἔνθ' εἴην ἢ ἔνθα, μενοινήσειέ τε πολλά·
Ὣς κραιπνῶς μεμαυῖα διέπτατο πότνια Ἥρη·
Ἵκετο δ' αἰπὺν ὄλυμπον, ὁμηγερέεσσι δ' ἐπῆλθεν
Ἀθανάτοισι θεοῖσι Διὸς δόμῳ· οἱ δὲ ἰδόντες,
Πάντες ἀνήϊξαν, καὶ δεικανόωντο δέπασιν.
Ἡ δ' ἄλλους μὲν ἔασε, Θέμισι δὲ καλλιπαρήῳ
Δέκτο δέπας· πρώτη γὰρ ἐναντίη ἦλθε θέουσα·
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἥρη, τίπτε βέβηκας, ἀτυζομένη δὲ ἔοικας;
Ἦ μάλα δή σε φόβησε Κρόνου παῖς ὅς τοι ἀκοίτης;
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Μή με θεὰ Θέμι ταῦτα διείρεο, οἶσθα καὶ αὐτὴ
Οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής·
Ἀλλὰ σύ γ' ἄρχε θεοῖσι δόμοις ἔνι δαιτὸς ἐΐσης·
Ταῦτα δὲ καὶ μετὰ πᾶσιν ἀκούσεαι ἀθανάτοισιν,
Οἷα Ζεὺς κακὰ ἔργα πιφαύσκεται· οὐδέ τι φημὶ
Πᾶσιν ὁμῶς θυμὸν κεχαρησέμεν, οὔτε βροτοῖσιν,
Οὔτε θεοῖς, εἴπερ τις ἔτι νῦν δαίνυται εὔφρων.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσα καθέζετο πότνια Ἥρη·
Ὤχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοί. ἡ δ' ἐγέλασσε
Χείλεσιν, οὐδὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι κυανέῃσιν
Ἰάνθη· πᾶσιν δὲ νεμεσσηθεῖσα μετηύδα,
Νήπιοι, οἳ Ζηνὶ μενεαίνομεν ἀφρονέοντες,
Ἢ ἔτι μιν μέμαμεν καταπαυσέμεν ἆσσον ἰόντες,
Ἢ ἔπει, ἠὲ βίῃ· ὁ δ' ἀφήμενος οὐκ ἀλεγίζει,
Οὐδ' ὄθεται· φησὶν γὰρ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι
Κάρτεΐ τε σθένεΐ τε διακριδὸν εἶναι ἄριστος.
Τῷ ἔχεθ' ὅ, τι κεν ὔμμι κακὸν πέμπῃσιν ἑκάστῳ.
Ἤδη γὰρ νῦν ἔλπομ' Ἄρηΐ γε πῆμα τετύχθαι·
Υἱὸς γάρ οἱ ὄλωλε μάχῃ ἔνι φίλτατος ἀνδρῶν
Ἀσκάλαφος, τόν φησιν ὃν ἔμμεναι ὄβριμος Ἄρης.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ Ἄρης θαλερὼ πεπλήγετο μηρὼ
Χερσὶ καταπρηνέσσ', ὀλοφυρόμενος δὲ προσηύδα,
Μὴ νῦν μοι νεμεσήσετ' ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
Τίσασθαι φόνον υἷος, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Εἴπερ μοι καὶ μοῖρα, Διὸς πληγέντι κεραυνῷ
Κεῖσθαι ὁμοῦ νεκύεσσι μεθ' αἵματι καὶ κονίῃσιν.
Ὣς φάτο· καί ῥ' ἵππους κέλετο Δεῖμόν τε Φόβον τε
Ζευγνύμεν· αὐτὸς δ' ἔντε' ἐδύσετο παμφανόωντα·

Ἐν-

Ut vero cum prosilit mens viri qui per multam
Terram profectus, præcordiis prudentibus considerat,
Huc iveram vel illuc, animoque versat multa:
Sic raptim animo concita pervolavit veneranda Juno:
Pervenitque in excelsum olympum, & congregatis supervenit
Immortalibus diis Jovis in domo. illi vero conspicati,
Omnes celeriter exurrexerunt, & excipiebant poculis.
Hæc autem alios quidem omisit, a Themide vero genas pulchra
Accepit poculum: prima enim obvia venerat currens:
Et eam edita voce verbis alatis allocuta est,
Juno, cur ascendisti, metu autem perculsa videris?
Num valde jam te territavit Saturni filius qui tibi maritus?
Huic respondit deinde dea ulnas candida Juno,
Ne me dea Themi hæc interroga, scis & ipsa
Qualis illius animus superbus & inclemens:
Sed tu præi diis in ædibus convivium æquale sumere:
Hæc autem & inter omnes audies immortales,
Qualia Jupiter mala opera denunciat: neque omnino puto
Omnibus pariter animum gavisurum, neque mortalibus,
Neque diis, etsi quis huc usque convivatur hilaris.
Illa quidem sic locuta consedit veneranda Juno:
Indignabantur autem per domum Jovis dii. illa vero risit
Labiis, non tamen frons super supercilia nigra
Exhilarata est: inter omnes autem indignata locuta est,
Dementes, qui Jovi irascimur inepti,
Aut jam ipsum cupimus compescere propius accedentes,
Vel verbo, vel vi: is vero longe sedens non curat,
Neque rationem habet: ait enim inter immortales deos
Fortitudineque potentiaque eximie se esse optimum.
Ideo tolerate quodcunque vobis malum mittat cuique.
Jam enim nunc opinor Marti damnum datum esse:
Filius enim ei interiit in pugna charissimus hominum
Ascalaphus, quem ait suum esse impetuosus Mars.
Sic dixit. Mars autem robusta feriebat femora
Manibus pronis, & lugens allocutus est,
Ne nunc mihi succenseatis cœlestes domos habentes.
Ultum cædem filii profecto ad naves Achivorum,
Etiam si mihi fatale, Jovis percusso fulmine
Jacere una cum mortuis inter sanguinem & pulveres.
Sic dixit:& equos jussit Terroremque Fugamque
Jungere: ipse autem arma induebat collucentia:

Ἔνθα κ' ἔτι μείζων τε καὶ ἀργαλεώτερος ἄλλος
Πὰρ Διὸς ἀθανάτοισι χόλος καὶ μῆνις ἐτύχθη,
Εἰ μὴ Ἀθήνη πᾶσι περιδδείσασα θεοῖσιν
Ὦρτο διὲκ προθύρου, λίπε δὲ θρόνον ἔνθα θάασσε.
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κεφαλῆς κόρυθ' εἵλετο, καὶ σάκος ὤμων·
Ἔγχος δ' ἔστησε στιβαρῆς ἐκ χειρὸς ἑλοῦσα
Χάλκεον. ἡ δ' ἐπέεσσι καθάπτετο θοῦρον Ἄρηα,
  Μαινόμενε, φρένας ἠλὲ, διέφθορας· ἦ νύ τοι αὔτως
Οὔατ' ἀκουέμεν ἐστὶ, νόος δ' ἀπόλωλε καὶ αἰδώς.
Οὐκ ἀΐεις ἅτε φησὶ θεὰ λευκώλενος Ἥρη;
Ἣ δὴ νῦν πὰρ Ζηνὸς Ὀλυμπίου εἰλήλουθεν·
Ἦ ἐθέλεις αὐτὸς μὲν ἀναπλήσας κακὰ πολλὰ,
Ἂψ ἴμεν Οὔλυμπόνδε καὶ ἀχνύμενός περ ἀνάγκῃ,
Αὐτὰρ τοῖς ἄλλοισι κακὸν μέγα πᾶσι φυτεῦσαι;
Αὐτίκα γὰρ Τρῶας μὲν ὑπερθύμους καὶ Ἀχαιοὺς
Λείψει, ὁ δ' ἡμέας εἶσι κυδοιμήσων ἐς Ὄλυμπον·
Μάρψει δ' ἑξείης ὅς τ' αἴτιος, ὅς τε καὶ οὐκί.
Τῷ σ' αὖ νῦν κέλομαι μεθέμεν χόλον υἷος ἑῆος·
Ἤδη γάρ τις τοῦδε βίην καὶ χεῖρας ἀμείνων
Ἢ πέφατ', ἢ καὶ ἔπειτα πεφήσεται. ἀργαλέον δὲ
Πάντων ἀνθρώπων ῥῦσθαι γενεήν τε τόκον τε.
  Ὣς εἰποῦσ', ἵδρυσε θρόνῳ ἔνι θοῦρον Ἄρηα·
Ἥρη δ' Ἀπόλλωνα καλέσσατο δώματος ἐκτὸς,
Ἶρίν θ', ἥ τε θεοῖσι μετάγγελος ἀθανάτοισι,
Καί σφεας φωνήσασ', ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
  Ζεὺς σφὼ εἰς Ἴδην κέλετ' ἐλθέμεν ὅττι τάχιστα·
Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθητε, Διός τ' εἰς ὦπα ἴδησθε,
Ἔρδειν ὅ, ττι κε κεῖνος ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ.
  Ἡ μὲν ἄρ' ὡς εἰποῦσα, πάλιν κίε πότνια Ἥρη·
Ἕζετο δ' εἰνὶ θρόνῳ· τὼ δ' ἀΐξαντε πετέσθην,
Ἴδην δ' ἷξον πολυπίδακα μητέρα θηρῶν·
Εὗρον δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἀνὰ Γαργάρῳ ἄκρῳ
Ἥμενον, ἀμφὶ δέ μιν θυόεν νέφος ἐστεφάνωτο.
Τὼ δὲ πάροιθ' ἐλθόντε Διὸς νεφεληγερέταο
Στήτην· οὐδέ σφωϊν ἰδὼν ἐχολώσατο θυμῷ,
Ὅττι οἱ ὦκ' ἐπέεσσι φίλης ἀλόχοιο πιθέσθην.
Ἶριν δὲ προτέρην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
  Βάσκ' ἴθι Ἶρι ταχεῖα, Ποσειδάωνι ἄνακτι
Πάντα τάδ' ἀγγεῖλαι, μηδὲ ψευδάγγελος εἶναι.
Παυσάμενόν μιν ἄνωχθι μάχης ἠδὲ πτολέμοιο,
Ἔρχεσθαι μετὰ φῦλα θεῶν, ἢ εἰς ἅλα δῖαν.

Εἰ

Tum sane quædam etiam major & gravior alia
A Jove in immortales ira & indignatio orta fuisset,
Nisi Minerva cunctis metuens diis
Prosiluisset extra vestibulum, liquit autem solium ubi sedebat.
Hujus quidem a capite galeam dempsit, & scutum ab humeris,
Hastam autem seposuit erectam robusta e manu ablatam
Æream: illa vero verbis corripuit impetuosum Martem,
Furiose, vecors, periisti: an vero tibi frustra
Aures ad audiendum sunt, mens autem periit & pudor?
Non audis quæ dicit dea ulnas candida Juno?
Quæ jam nunc a Jove Olympio venit:
An velis ipse quidem expletis malis multis,
Reverti ad olympum dolens licet necessitate,
Cæteris autem malum magnum omnibus creare?
Continuo enim Trojanos quidem magnanimos & Achivos
Linquet, ad nos autem veniet tumultuaturus in olympum:
Corripiet a. alium post alium quique in culpa, quique etiam non:
Ideo te nunc jubeo missam facere iram de filio tuo:
Jam enim aliquis eo vi & manibus fortior
Vel interfectus est, vel posthac interficietur. difficile autem
Omnium hominum liberare *nostram* progeniemque partumque.
Sic locuta, collocavit in solio impetuosum Martem:
Juno autem Apollinem vocavit domum extra,
Irimque, quæ diis internuncia *est* immortalibus,
Et eos edita voce verbis volucribus allocuta est,
Jupiter vos in Idam jubet venire quam celerrime:
At postquam veneritis, Jovisque vultum aspexeritis,
Facite quicquid ille hortatus fuerit & jusserit.
Illa quidem sic locuta, retro cessit veneranda Juno:
Conseditque in solio: ii vero impetu facto volabant,
Idamque pervenerunt fontibus irriguam matrem ferarum.
Invenerunt & late sonantem Saturnium in Gargaro summo
Sedentem, circumque ipsam odorata nubes circumfusa erat:
Hi autem ut coram venerunt Jove nubes cogente
Steterunt: neque iis visis iratus est animo,
Quoniam sibi celeriter verbis suæ uxoris paruerant,
Irim priorem verbis volucribus allocutus est,
Vade, age Iri velox, Neptuno regi
Omnia hæc nuncia, neque falsa nuncia sis:
Relicta illum jube pugna atque prælio,
Ire ad cœtus deorum, vel in mare vastum.

Εἰ δέ μοι οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπείσεται, ἀλλ' ἀλογήσει,
Φραζέσθω δ' ἤπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Μή μ' οὐδὲ κρατερός περ ἐὼν ἐπιόντα ταλάσσῃ
Μεῖναι· ἐπεὶ ἕο φημὶ βίῃ πολὺ φέρτερος εἶναι,
Καὶ γενεῇ πρότερος· τοῦ δ' οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ
Ἶσον ἐμοὶ φάσθαι, τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις,
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων εἰς Ἴλιον ἱρήν.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἐκ νεφέων πτῆται νιφὰς ἠὲ χάλαζα
Ψυχρὴ ὑπαὶ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο.
Ὣς κραιπνῶς μεμαυῖα διέπτατο ὠκέα Ἶρις,
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη κλυτὸν Ἐννοσίγαιον,
Ἀγγελίην τινά τοι Γαιήοχε κυανοχαῖτα
Ἦλθον δεῦρο φέρουσα παραὶ Διὸς αἰγιόχοιο.
Παυσάμενόν σ' ἐκέλευσε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο,
Ἔρχεσθ' ἢ μετὰ φῦλα θεῶν ἢ εἰς ἅλα δῖαν.
Εἰ δέ οἱ οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπείσεαι, ἀλλ' ἀλογήσεις,
Ἠπείλει καὶ κεῖνος ἐναντίβιον πολεμίζων
Ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι· σὲ δ' ὑπεξαλέασθαι ἀνώγει
Χεῖρας, ἐπεὶ σέο φησὶ βίῃ πολὺ φέρτερος εἶναι,
Καὶ γενεῇ πρότερος· σὸν δ' οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ
Ἶσόν οἱ φάσθαι, τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
Ὢ πόποι, ἦ ῥ' ἀγαθός περ ἐὼν ὑπέροπλον ἔειπεν,
Εἴ μ' ὁμότιμον ἐόντα βίῃ ἀέκοντα καθέξει.
Τρεῖς γάρ τ' ἐκ Κρόνου εἰμὲν ἀδελφεοὶ, οὓς τέκε Ῥέη,
Ζεὺς καὶ ἐγὼ, τρίτατος δ' Ἀΐδης ἐνέροισιν ἀνάσσων·
Τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς.
Ἤτοι ἐγὼν ἔλαχον πολιὴν ἅλα ναιέμεν αἰεὶ
Παλλομένων, Ἀΐδης δ' ἔλαχε ζόφον ἠερόεντα·
Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσι,
Γαῖα δ' ἔτι ξυνὴ πάντων καὶ μακρὸς Ὄλυμπος·
Τῷ ῥα καὶ οὔ τι Διὸς βέομαι φρεσὶν, ἀλλὰ ἕκηλος,
Καὶ κρατερός περ ἐὼν, μενέτω τριτάτῃ ἐνὶ μοίρῃ.
Χερσὶ δὲ μή τί με πάγχυ κακὸν ὣς δειδισσέσθω.
Θυγατέρεσσιν γάρ τε καὶ υἱάσι κέρδιον εἴη
Ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν ἐνισσέμεν, οὓς τέκεν αὐτὸς,
Οἵ ἕθεν ὀτρύνοντος ἀκούσονται καὶ ἀνάγκῃ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις,
Οὕτω γὰρ δή τοι Γαιήοχε κυανοχαῖτα
Τόνδε φέρω Διῒ μῦθον ἀπηνέα τε κρατερόν τε;

Ἤπ

Si vero meis non verbis parebit, sed aspernabitur,
Perpendat deinde mente & animo,
Ne me ne fortis quidem utut sit invadentem sustinuerit
Expectare: quoniam eo profiteor viribus multo præstantiorem *me* esse,
Et natu majorem: illius autem non veretur cor
Æqualem mihi *se* profiteri, quem horrent etiam cæteri.
Sic dixit. neq; non obsecuta est pedibus ventos æquans Iris,
Descendit a. ab Idæis montibus Ilium versus sacram.
Ut vero cum ex nubibus volat nix aut grando
Gelida acta impetu serenitatem inducentis boreæ:
Sic raptim animo concita pervolavit velox Iris,
Prope autem stans allocuta est inclytum Neptunum,
Nuncium quendam tibi Neptune crines cærulee
Veni huc ferens a Jove ægidem ferente,
Relicta te jubet pugna atque prælio,
Ire vel ad cœtus deorum, vel in mare vastum.
Si vero ejus verbis non parebis, sed aspernaberis,
Minatus est & ille ex adverso pugnantem
Huc *se* venturum: te autem evitare jubet
Manus, te enim ait viribus multo *se* præstantiorem esse,
Et natu majorem: tuum autem non veretur cor
Æqualem *te* ei profiteri, quem horrent etiam cæteri.
Hanc autem valde indignatus allocutus est inclytus Neptunus,
Eheu, certe potens licet existat, superbe locutus est,
Si me pari honore præditum vi invitum coercebit.
Tres enim ex Saturno sumus fratres, quos peperit Rhea,
Jupiter, & ego, tertius autem Pluto inferis imperans:
Trifariam a. omnia divisa sunt, quisq; vero sortitus est *suam* dignit.
Mihi sane obvenit canum mare habitare perpetuo
Motis sortibus, Plutoni autem obvenere tenebræ caliginosæ:
Jovi vero obvenit cœlum latum in æthere & nubibus.
Terra vero etiamnum communis omnium & excelsus olympus:
Ideo sane nequaquam Jovis vivam ex voluntate, sed quietus,
Potens licet existat, maneat tertia in portione.
Manibus vero ne quid me omnino ignavum veluti territet.
Filias enim & filios satius esset
Terrificis verbis incessere, quos genuit ipse,
Qui ei urgenti auscultabunt etiam necessitate.
Huic respondit deinde pedibus ventos æquans velox Iris,
Itane jam tibi Neptune crines cærulee
Hunc fero Jovi sermonem durumque asperumque?

Ἦ τι μεταστρέψεις; στρεπταὶ μέν τε φρένες ἐσθλῶν.
Οἶσθ' ὡς πρεσβυτέροισιν ἐριννύες αἰὲν ἕπονται.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Ἶρι θεὰ, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Ἐσθλὸν καὶ τὸ τέτυκται, ὅτ' ἄγγελος αἴσιμα εἰδῇ·
Ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει,
Ὁππότ' ἂν ἰσόμορον καὶ ὁμῇ πεπρωμένον αἴσῃ
Νεικείειν ἐθέλῃσι χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν.
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μέν κε νεμεσσηθεὶς ὑποείξω·
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, καὶ ἀπειλήσω τόγε θυμῷ,
Αἴκεν ἄνευ ἐμέθεν καὶ Ἀθηναίης ἀγελείης,
Ἥρης, Ἑρμείω τε, καὶ Ἡφαίστοιο ἄνακτος,
Ἰλίου αἰπεινῆς πεφιδήσεται, οὐδ' ἐθελήσει
Ἐκπέρσαι, δοῦναι δὲ μέγα κράτος Ἀργείοισιν,
Ἴστω τοῦθ', ὅτι νῶϊν ἀνήκεστος χόλος ἔσται.
Ὣς εἰπὼν λίπε λαὸν Ἀχαιϊκὸν Ἐννοσίγαιος·
Δῦνε δὲ πόντον ἰὼν, πόθεσαν δ' ἥρωες Ἀχαιοί.
Καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς,
Ἔρχεο νῦν φίλε Φοῖβε μεθ' Ἕκτορα χαλκοκορυστήν.
Ἤδη μὲν γάρ τοι γαιήοχος Ἐννοσίγαιος
Οἴχεται εἰς ἅλα δῖαν, ἀλευάμενος χόλον αἰπὺν
Ἡμέτερον· μάλα γάρ κε μάχης ἐπύθοντο καὶ ἄλλοι,
Οἵπερ νέρτεροί εἰσι θεοὶ, Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες.
Ἀλλὰ τόδ' ἠμὲν ἐμοὶ πολὺ κέρδιον ἠδέ οἱ αὐτῷ
Ἔπλετο, ὅττι πάροιθε νεμεσσηθεὶς ὑπόειξε
Χεῖρας ἐμάς· ἐπεὶ οὔ κεν ἀνιδρωτί γ' ἐτελέσθη.
Ἀλλὰ σύ γ' ἐν χείρεσσι λάβ' αἰγίδα θυσανόεσσαν,
Τὴν μάλ' ἐπισσείων, φοβέειν ἥρωας Ἀχαιούς.
Σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω Ἑκατηβόλε φαίδιμος Ἕκτωρ.
Τόφρα γὰρ οὖν οἱ ἔγειρε μένος μέγα, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ
Φεύγοντες νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκωνται.
Κεῖθεν δ' αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι ἔργον τε ἔπος τε,
Ὥς κε καὶ αὖτις Ἀχαιοὶ ἀναπνεύσωσι πόνοιο.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἄρα πατρὸς ἀνηκούστησεν Ἀπόλλων·
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων, ἴρηκι ἐοικὼς
Ὠκέϊ, φασσοφόνῳ, ὅς τ' ὤκιστος πετεηνῶν·
Εὗρ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος Ἕκτορα δῖον
Ἥμενον, οὐδ' ἔτι κεῖτο, νέον δ' ἐσαγείρατο θυμὸν,
Ἀμφὶ ἓ γινώσκων ἑτάρους· ἀτὰρ ἆσθμα καὶ ἱδρὼς
Παύετ', ἐπεί μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο.
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,

Ἕκ-

An quid mutabis? mutabiles enim mentes prudentium.
Nosti quod majores natu Erinnyes semper sequuntur.
Hanc autem vicissim allocutus est Neptunus terræ quassator,
Iri dea, omnino hoc verbum recte dixisti:
Bonum & illud est, quando nuncius utile norit:
Sed hic gravis dolor cor & animum occupat,
Cum parem sorte & eodem præfinitum fato
Objurgare vult iracundis verbis.
Sed nunc quidem indignatus licet cedam:
Aliud vero tibi dicam, & minabor illud animo,
Siquidem invitis me & Minerva Agelea,
Junone, Mercurioque, & Vulcano rege,
Ilio excelso parcet, neque volet
Evertere, dareque magnam victoriam Argivis,
Sciat hoc, nobis insanabilem iram fore.
Sic fatus liquit exercitum Achaicum Neptunus:
Subiit autem pontum, desiderium vero senserunt heroes Ach.
Et tunc Apollinem allocutus est nubes cogens Jupiter,
Vade nunc dilecte Phœbe ad Hectorem ære armatum.
Jam enim terram cingens Neptunus
Abiit in mare vastum, evitans iram gravem
Nostram: nam omnino pugnam audiissent & alii,
Etiam qui inferi sunt dii, Saturnum circa existentes.
Sed hoc & mihi multo satius & illi ipsi
Est, quod ante veritus cessit
Manus meas: haud enim sine sudore perfecta fuisset *res*.
Sed tu quidem manibus accipe ægidem fimbriatam,
Hanc admodum incutiens, terreto heroas Achivos.
Tibi vero ipsi curæ sit e longinquo feriens illustris Hector.
Tantisper itaque ei excita robur magnum, dum Achivi
Fugientes ad navesque & Hellespontum pervenerint.
Inde vero ipse ego rationem habebo operisque verbique,
Ut & vicissim Achivi respirent a labore.
Sic dixit. neque sane patri non dicto fuit audiens Apollo:
Descendit vero ab Idæis montibus, accipitri similis
Celeri, palumborum occisori, qui celerrimus volucrum:
Invenit filium Priami bellicosi Hectorem nobilem
Sedentem, neque enim jam jacebat, sed modo collegerat animum,
Circum se agnoscens socios: anhelitus vero & sudor
Cessarat, eum enim excitabat Jovis voluntas ægidem ferentis.
Quem prope stans allocutus est longe jaculans Apollo,

He-

Ἕκτορ υἱὲ Πριάμοιο, τίη δὲ σὺ νόσφιν ἀπ' ἄλλων
Ἧσ' ὀλιγηπελέων; ἦ πού τί σε κῆδος ἱκάνει;
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Τίς δὲ σύ ἐσσι φέριστε θεῶν ὅς μ' εἴρεαι ἄντην;
Οὐκ ἀΐεις ὅ με νηυσὶν ἔπι πρυμνῇσιν Ἀχαιῶν
Οὓς ἑτάρους ὀλέκοντα, βοὴν ἀγαθὸς βάλεν Αἴας
Χερμαδίῳ πρὸς στῆθος, ἔπαυσε δὲ θούριδος ἀλκῆς;
Καὶ δὴ ἔγωγ' ἐφάμην νέκυας καὶ δῶμ' Ἀΐδαο
Ἤματι τῷδ' ὄψεσθαι, ἐπεὶ φίλον ἄϊον ἦτορ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Θάρσει νῦν, τοῖόν τοι ἀοσσητῆρα Κρονίων
Ἐξ Ἴδης προέηκε παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν,
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον, ὅς σε πάρος περ
Ῥύομ', ὁμῶς αὐτόν τε καὶ αἰπεινὸν πτολίεθρον.
Ἀλλ' ἄγε, νῦν ἱππεῦσιν ἐπότρυνον πολέεσσι,
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν ὠκέας ἵππους·
Αὐτὰρ ἐγὼ προπάροιθε κιὼν, ἵπποισι κέλευθον
Πᾶσαν λειανέω, τρέψω δ' ἥρωας Ἀχαιούς.
Ὣς εἰπὼν, ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν.
Ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ,
Δεσμὸν ἀπορρήξας θείει πεδίοιο κροαίνων,
Εἰωθὼς λούεσθαι ἐϋρρεῖος ποταμοῖο,
Κυδιόων, ὑψοῦ δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαῖται
Ὤμοις ἀΐσσονται, ὁ δ' ἀγλαΐηφι πεποιθὼς,
Ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει μετά τ' ἤθεα καὶ νομὸν ἵππων·
Ὣς Ἕκτωρ λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα,
Ὀτρύνων ἱππῆας, ἐπεὶ θεοῦ ἔκλυεν αὐδήν.
Οἱ δ' ὥς τ' ἢ ἔλαφον κεραὸν, ἢ ἄγριον αἶγα
Ἐσσεύοντο κύνες τε καὶ ἀνέρες ἀγροιῶται·
Τὸν μέν τ' ἠλίβατος πέτρη καὶ δάσκιος ὕλη
Εἰρύσατ', οὐδ' ἄρα τέ σφι κιχήμεναι αἴσιμον ἦεν·
Τῶν δέ θ' ὑπαὶ ἰαχῆς ἐφάνη λῖς ἠϋγένειος
Εἰς ὁδὸν, αἶψα δὲ πάντας ἀπέτραπε καὶ μεμαῶτας·
Ὣς Δαναοὶ, ἕως μὲν, ὁμιλαδὸν αἰὲν ἕποντο,
Νύσσοντες ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδον Ἕκτορ' ἐποιχόμενον στίχας ἀνδρῶν,
Τάρβησαν, πᾶσιν δὲ παραὶ ποσὶ κάππεσε θυμός.
Τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀγόρευε Θόας Ἀνδραίμονος υἱὸς,
Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριστος, ἐπιστάμενος μὲν ἄκοντι,
Ἐσθλὸς δ' ἐν σταδίῃ· ἀγορῇ δέ ἑ παῦροι Ἀχαιῶν
Νίκων, ὁππότε κοῦροι ἐρίσσειαν περὶ μύθων·

Hector fili Priami, curnam tu ſeorſum ab aliis
Sedes viribus defectus? nunquid aliquis te dolor invaſit?
Hunc a. languidus allocutus eſt pugnam expedite ciens Hector,
Quis vero tu es optime deorum qui me interrogas coram?
Non audis quod me navium ad puppes Achivorum
Suos ſocios perdentem, pugna ſtrenuus percuſſit Ajax
Saxo ad pectus, ceſſareque fecit ab impetuoſa fortitudine?
Et jam ego putabam mortuos & domum Plutonis
Die hoc *me* viſurum, meam enim expirabam animam.
Hunc viciſſim allocutus eſt rex e longinquo feriens Apollo,
Confide nunc, talem tibi adjutorem Saturnius
Ex Ida miſit qui aſtet & auxilietur,
Phœbum Apollinem aureo gladio conſpicuum, qui te etiam antea
Tuebar, ſimul ipſumque & excelſam urbem.
Quare age, nunc equites exhortare multos,
Naves ad cavas impellere veloces equos:
Ego vero ante iens, equis viam
Omnem complanabo, & vertam in fugam heroas Achivos.
Sic locutus, inſpiravit robur magnum paſtori populorum.
Ut vero cum ſtabulans equus hordeo paſtus ad præſepe,
Vinculo rupto currit per campum terram pedibus pulſans,
Conſuetus lavari in pulchre fluenti fluvio,
Superbiens, alte vero caput fert, circumque jubæ
Armos motantur, ille autem nitore *corporis* fretus,
Facile ipſum genua ferunt ad loca conſueta & paſcua equarum:
Sic Hector celeriter pedes & genua movebat,
Concitans equites, poſtquam dei audivit vocem.
Illi vero ut vel in cervum cornutum, vel feram capram
Incitate feruntur caneſque & viri ruſtici:
Hunc quidem excelſa petra & denſe umbroſa ſylva
Servat, neque enim ipſis nanciſci fatale erat.
Horum autem clamore excitatus apparet leo bene barbatus
Ad viam, ſtatim autem omnes avertit ardenter licet perſequentes:
Sic Danai hactenus quidem catervatim perpetuo ſequebantur,
Punctim ferientes enſibuſque & haſtis utrinque acutis:
Sed poſtquam viderunt Hectorem obeuntem ordines virorum,
Metu perculſi ſunt, omnibuſque in pedes decidit animus.
Iis vero dein concionatus eſt Thoas Andræmonis filius,
Ætolorum longe præſtantiſſimus, peritus quidem jaculo *pugnandi*,
Strenuus etiam in ſtataria *pugna*: concione vero ipſum pauci Achivorum
Vincebant, quando juvenes contenderent de verbis:

Hic

Ὅς σφιν ἐΰφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
Οἷον δ' αὖτ' ἐξαῦτις ἀνέστη κῆρας ἀλύξας
Ἕκτωρ· ἦ θήν μιν μάλα ἔλπετο θυμὸς ἑκάστου
Χερσὶν ὑπ' Αἴαντος θανέειν Τελαμωνιάδαο·
Ἀλλά τις αὖτε θεῶν ἐρρύσατο καὶ ἐσάωσεν
Ἕκτορ', ὃ δὴ πολλῶν Δαναῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
Ὡς καὶ νῦν ἔσσεσθαι ὀΐομαι· οὐ γὰρ ἄτερ γε
Ζηνὸς ἐριγδούπου πρόμος ἵσταται, ὧδε μενοινῶν·
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες·
Πληθὺν μὲν ποτὶ νῆας ἀνώξομεν ἀπονέεσθαι·
Αὐτοὶ δ' ὅσσοι ἄριστοι ἐνὶ στρατῷ εὐχόμεθ' εἶναι,
Στείομεν, εἴ κε πρῶτον ἐρύξομεν ἀντιάσαντες,
Δούρατ' ἀνασχόμενοι· τὸν δ' οἴω καὶ μεμαῶτα
Θυμῷ δείσεσθαι Δαναῶν καταδῦναι ὅμιλον.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
Οἱ μὲν ἄρ' ἀμφ' Αἴαντε καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα,
Τεῦκρον, Μηριόνην τε, Μέγην τ' ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
Ὑσμίνην ἤρτυνον ἀριστῆας καλέσαντες,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσιν ἐναντίον· αὐτὰρ ὀπίσσω
Ἡ πληθὺς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀπονέοντο.
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ
Μακρὰ βιβάς, πρόσθεν δὲ κί' αὐτοῦ Φοῖβος Ἀπόλλων,
Εἱμένος ὤμοιιν νεφέλην, ἔχε δ' αἰγίδα θοῦριν,
Δεινήν, ἀμφιδάσειαν, ἀριπρεπέ', ἣν ἄρα χαλκεὺς
Ἥφαιστος Διὶ δῶκε φορήμεναι ἐς φόβον ἀνδρῶν·
Τὴν ἄρ' ὅγ' ἐν χείρεσσιν ἔχων, ἡγήσατο λαῶν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες· ὦρτο δ' ἀϋτὴ
Ὀξεῖ' ἀμφοτέρωθεν· ἀπὸ νευρῆφι δ' ὀϊστοὶ
Θρῶσκον· πολλὰ δὲ δοῦρα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
Ἄλλα μὲν ἐν χροῒ πήγνυτ' ἀρηϊθόων αἰζηῶν,
Πολλὰ δὲ καὶ μεσσηγύ, πάρος χρόα καλὸν ἐπαυρεῖν,
Ἐν γαίῃ ἵσταντο, λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι.
Ὄφρα μὲν αἰγίδα χερσὶν ἔχ' ἀτρέμα Φοῖβος Ἀπόλλων,
Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πῖπτε δὲ λαός·
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατενῶπα ἰδὼν Δαναῶν ταχυπώλων
Σεῖσ', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἄϋσε μάλα μέγα, τοῖσι δὲ θυμὸν
Ἐν στήθεσσιν ἔθελξε, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Οἱ δ' ὥς τ' ἠὲ βοῶν ἀγέλην, ἢ πῶϋ μέγ' οἰῶν
Θῆρε δύω κλονέουσι μελαίνης νυκτὸς ἀμολγῷ
Ἐλθόντ' ἐξαπίνης, σημάντορος οὐ παρεόντος·

Ὣς

Hic inter illos prudens concionatus est & dixit,
O dii, profecto ingens miraculum hoc oculis video.
Cum ita jam de integro exurrexit morte evitata
Hector: atqui ipsum omnino existimabat animus cujusque
Manibus sub Ajacis mortuum esse Telamoniadæ:
Sed aliquis jam deorum liberavit & servavit
Hectorem, qui jam multorum Danaorum genua solvit:
Quemadmodum & nunc fore puto: non enim sine
Jove altitonante primus inter pugnatores stat, sic animo incitatus.
Quare agite, sicut ego dixero pareamus omnes:
Multitudinem quidem ad naves jubeamus redire:
Ipsi vero quotquot fortissimos in exercitu profitemur *nos* esse,
Stemus, si qua primum inhibere poterimus occursu,
Hastis elevatis: hunc autem puto ardentem licet
Animo veriturum Danaorum ingredi multitudinem.
Sic dixit. illi autem ei maxime auscultarunt & paruerunt.
Ajaces ergo & Idomeneus rex,
Teucer, Merionesque, Megesque par Marti,
In pugnam addensabant ordines proceribus convocatis,
Hectorem & Trojanos contra: sed retro
Multitudo ad naves Achivorum redibant.
Trojani vero priores in eos impetum fecerunt conferti: præibat a. Hector
Magnis passibus incedens, ante vero ipsum ibat Phœbus Apollo,
Indutus humeros nube, tenebatq; ægidem impetuose versabilem,
Horrendam, undique hirtam, decore insignem, quam faber
Vulcanus Jovi dederat gestandam ad fugandos in pugna viros:
Hanc ille in manibus tenens, ducebat copias.
Argivi vero impetum sustinuerunt conferti: excitatusque est clamor
Magnus utrinque: a nervis autem sagittæ
Exiliebant: multaque hastilia audacibus a manibus,
Alia quidem in corpore figebantur bellicosorum juvenum,
Multa vero & in medio, antequam corpus pulchrum attingerent,
In terra stabant, cupientia corpore se saturare.
Quoad quidem ægida manibus tenebat immotam Phœbus Apollo,
Tamdiu admodum utrosque tela attingebant, cadebatque populus:
Sed postquam in vultum versis oculis Danaorum equitum pernicium
Concussit, ipseque insuper clamavit admodum ingens, illis animos
In pectoribus emolliit, oblitique sunt impetuosæ fortitudinis.
Hi autem sicut vel boum armentum, vel gregem magnum ovium
Feræ duæ turbant nigra nocte intempesta
Adventu repentino, custode non præsente:

Ὣς ἐφόβηθεν Ἀχαιοὶ ἀνάλκιδες· ἐν γὰρ Ἀπόλλων
Ἧκε φόβον, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζεν.
Ἔνθα δ᾽ ἀνὴρ ἕλεν ἄνδρα κεδασθείσης ὑσμίνης·
Ἕκτωρ μὲν Στιχίον τε καὶ Ἀρκεσίλαον ἔπεφνε,
Τὸν μὲν, Βοιωτῶν ἡγήτορα χαλκοχιτώνων·
Τὸν δὲ, Μενεσθῆος μεγαθύμου πιστὸν ἑταῖρον·
Αἰνείας δὲ Μέδοντα καὶ Ἴασον ἐξενάριξεν.
Ἤτοι ὁ μὲν, νόθος υἱὸς Ὀϊλῆος θείοιο
Ἔσκε Μέδων, Αἴαντος ἀδελφεός· αὐτὰρ ἔναιεν
Ἐν Φυλάκῃ γαίης ἄπο πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς
Γνωτὸν μητρυιῆς Ἐριώπιδος, ἣν ἔχ᾽ Ὀϊλεύς.
Ἴασος αὖτ᾽, ἀρχὸς μὲν Ἀθηναίων ἐτέτυκτο,
Υἱὸς δὲ Σφήλοιο καλέσκετο Βουκολίδαο.
Μηκιστῆ δ᾽ ἕλε Πουλυδάμας, Ἐχίον δὲ Πολίτης
Πρώτῃ ἐν ὑσμίνῃ, Κλονίον δ᾽ ἕλε δῖος Ἀγήνωρ·
Δηΐοχον δὲ Πάρις βάλε νείατον ὦμον ὄπισθε,
Φεύγοντ᾽ ἐν προμάχοισι, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν.
Ὄφρ᾽ οἱ τοὺς ἐνάριζον ἀπ᾽ ἔντεα, τόφρα δ᾽ Ἀχαιοὶ
Τάφρῳ καὶ σκολόπεσσιν ἐνιπλήξαντες ὀρυκτῇ,
Ἔνθα καὶ ἔνθα φέβοντο· δύοντο δὲ τεῖχος ἀνάγκῃ·
Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας,
Νηυσὶν ἐπισσεύεσθαι, ἐᾶν δ᾽ ἔναρα βροτόεντα,
Ὃν δ᾽ ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε νεῶν ἑτέρωθι νοήσω,
Αὐτοῦ οἱ θάνατον μητίσομαι, οὐδέ νυ τόν γε
Γνωτοί τε γνωταί τε πυρὸς λελάχωσι θανόντα,
Ἀλλὰ κύνες ἐρύουσι πρὸ ἄστεος ἡμετέροιο.
  Ὣς εἰπὼν, μάστιγι κατωμαδὸν ἤλασεν ἵππους,
Κεκλόμενος Τρώεσσι κατὰ στίχας· οἱ δὲ, σὺν αὐτῷ
Πάντες ὁμοκλήσαντες, ἔχον ἐρυσάρματας ἵππους,
Ἠχῇ θεσπεσίῃ· προπάροιθε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων
Ῥεῖ᾽ ὄχθας καπέτοιο βαθείης ποσσὶν ἐρείπων
Ἐς μέσσον κατέβαλλε· γεφύρωσεν δὲ κέλευθον
Μακρὴν ἠδ᾽ εὐρεῖαν, ὅσον τ᾽ ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴ
Γίνεται, ὁππότ᾽ ἀνὴρ σθένεος πειρώμενος ἧσι.
Τῇ ῥ᾽ οἵγε προχέοντο φαλαγγηδόν· πρὸ δ᾽ Ἀπόλλων
Αἰγίδ᾽ ἔχων ἐρίτιμον· ἔρειπε δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν
Ῥεῖα μάλ᾽, ὡς ὅτε τις ψάμαθον πάϊς ἄγχι θαλάσσης,
Ὅς᾽ ἐπεὶ οὖν ποιήσει ἀθύρματα νηπιέῃσιν,
Ἂψ αὖτις συνέχευε ποσὶν καὶ χερσὶν, ἀθύρων.
Ὣς ῥα σὺ ἤϊε Φοῖβε πολὺν κάματον καὶ ὀϊζὺν
Σύγχεας Ἀργείων, αὐτοῖσι δὲ φύζαν ἐνῶρσας.

Ὣς

Sic fugati ſunt Achivi imbelles: iis enim Apollo
Immiſit fugam, Trojanis autem & Hectori gloriam dedit.
Tum vero vir interfecit virum diſſipata acie:
Hector quidem Stichiumque & Arceſilaum occidit,
Hunc quidem, Bœotorum ductorem ære loricatorum:
Illum vero, Meneſthei magnanimi fidum ſocium;
Æneas autem Medonta & Iaſum interfecit.
Hic quidem, nothus filius Oilei divini
Erat Medon, Ajacis frater: habitabat autem
In Phylace terra procul a patria, virum cum occidiſſet
Fratrem novercæ Eriopidis, quam habebat Oileus.
Iaſus vero, dux quidem Athenienſium erat,
Filius autem Spheli vocabatur Bucolidæ.
Meciſteum autem occidit Polydamas, Echiumque Polites
Prima in acie, Clonium autem interemit nobilis Agenor:
Deiochum a. Paris percuſſit extremum humerum a tergo,
Primos fugientem inter pugnatores, penitus autem æs adegit.
Dum hi illos ſpoliabant armis, interim Achivi
In foſſam inter palos ruentes manu factam,
Huc & illuc fugiebant: ingrediebantur autem murum neceſſitate:
Hector autem Trojanos hortabatur, altum clamans,
In naves irruere, omittere autem ſpolia ſanguinolenta;
Quem vero ego ſeorſim a navibus alibi animadvertero,
Ibi ei mortem inferam, neque ſane eum
Fratreſque ſororeſque rogi participem fecerint mortuum,
Sed canes diſtrahent ante urbem noſtram.
Sic fatus, ſcutica ſuper humeros feriens impulit equos,
Adhortans Trojanos per ordines: illi vero, cum ipſo
Omnes minaciter clamantes, dirigebant trahentes currum equos,
Clamore immenſo: ante autem Phœbus Apollo
Facile labra foſſæ profundæ pedibus proruens
In medium dejecit: munivit autem tanquam ponte facto viam
Longam & latam, quouſque haſtæ emiſſæ impetus
Pertingit, cum vir roboris periculum faciens jaculatur.
Hac illi profundebantur turmatim: ante vero Apollo
Ægidem habens valde pretioſam: diruebat a. murum Achivorum
Facile admodum, ut cum quis arenam puer prope mare,
Qui poſtquam fecerit ludicra puerilia ſtultitia infantili,
Poſt iterum confundit pedibus & manibus, luſitans.
Ita tu arcitenens Phœbe multum laborem & ærumnam
Confudiſti Argivorum, ipſis autem trepidam fugam immiſiſti.

Ὣς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο μένοντες,
Ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι, καὶ πᾶσι θεοῖσι
Χεῖρας ἀνίσχοντες, μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος·
Νέστωρ αὖτε μάλιστα Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
Εὔχετο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Ζεῦ πάτερ, εἴποτέ τίς τοι ἐν Ἄργεϊ περ πολυπύρῳ,
Ἢ βοὸς, ἢ οἰὸς κατὰ πίονα μηρία καίων,
Εὔχετο νοστῆσαι, σὺ δ' ὑπέσχεο καὶ κατένευσας·
Τῶν μνῆσαι, καὶ ἄμυνον Ὀλύμπιε νηλεὲς ἦμαρ·
Μηδ' οὕτω Τρώεσσιν ἔα δάμνασθαι Ἀχαιούς.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· μέγα δ' ἔκτυπε μητίετα Ζεὺς,
Ἀράων ἀΐων Νηληϊάδαο γέροντος.
Τρῶες δ' ὡς ἐπύθοντο Διὸς νόον αἰγιόχοιο,
Μᾶλλον ἐπ' Ἀργείοισι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.
Οἱ δ' ὥστε μέγα κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο
Νηὸς ὑπὲρ τοίχων καταβήσεται, ὁππότ' ἐπείγῃ
Ἲς ἀνέμου· ἡ γάρ τε μάλιστά γε κύματ' ὀφέλλει·
Ὣς Τρῶες μεγάλῃ ἰαχῇ κατὰ τεῖχος ἔβαινον.
Ἵππους δ' εἰσελάσαντες, ἐπὶ πρύμνῃσι μάχοντο,
Ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν αὐτοσχεδὸν, οἱ μὲν ἀφ' ἵππων,
Οἱ δ' ἀπὸ νηῶν ὑψιμελαινάων ἐπιβάντες,
Μακροῖσι ξυστοῖσι, τά ῥά σφ' ἐπὶ νηυσὶν ἔκειτο
Ναύμαχα, κολλήεντα, κατὰ στόμα εἱμένα χαλκῷ.
Πάτροκλος δ' εἵως μὲν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε
Τείχεος ἀμφεμάχοντο θοάων ἔκτοθι νηῶν,
Τόφρ' ὅγ' ἐνὶ κλισίῃ ἀγαπήνορος Εὐρυπύλοιο
Ἧστό τε, καὶ τὸν ἔτερπε λόγοις, ἐπὶ δ' ἕλκεϊ λυγρῷ
Φάρμακ' ἀκήματ' ἔπασσε μελαινάων ὀδυνάων·
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους ἐνόησε
Τρῶας, ἀτὰρ Δαναῶν γένετο ἰαχή τε φόβος τε,
Ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὣ πεπλήγετο μηρὼ
Χερσὶ καταπρηνέσσ'· ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα,
Εὐρύπυλ', οὐκέτι τοι δύναμαι χατέοντί περ ἔμπης
Ἐνθάδε παρμενέμεν· δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν·
Ἀλλὰ σὲ μὲν θεράπων ποτιτερπέτω· αὐτὰρ ἔγωγε
Σπεύσομαι εἰς Ἀχιλῆα, ἵν' ὀτρύνω πολεμίζειν.
Τίς δ' οἶδ' εἴ κέν οἱ σὺν δαίμονι θυμὸν ὀρίνω
Παρειπών; ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου.
Τὸν μὲν ἄρ' ὣς εἰπόντα πόδες φέρον. αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Τρῶας ἐπερχομένους μένον ἔμπεδον, οὐδὲ δύναντο
Παυροτέρους περ ἐόντας ἀπώσασθαι παρὰ νηῶν,

Ο'-

Sic hi quidem ad naves inhibebantur *a fuga* manentes,
Invicemque adhortantes, & omnibus diis
Manus attollentes, alta voce vota faciebant unusquisque:
Nestor autem maxime Gerenius, custos Achivorum,
Precabatur manus porrigens cœlum versus stellatum,
Jupiter pater, si unquam aliquis tibi in Argo tritici ferace,
Vel bovis, vel ovis pinguia femora comburens,
Precatus est ut rediret, tu autem promisisti & annuisti:
Horum memento, & arce Olympie sævum diem:
Neque sic a Trojanis sinas domari Achivos.
Sic dixit orans: grande autem intonuit providus Jupiter,
Preces exaudiens Neleidæ senis.
Trojani autem ut senserunt Jovis voluntatem ægidem tenentis,
Acrius in Argivos saliebant, recordabanturque pugnæ.
Hi autem veluti magna unda maris vasti
Navis supra latera *in eam* descendit, quando urget
Vis venti: hæc enim maxime undas auget:
Sic Trojani magno clamore murum transcendebant.
Equis autem intro actis, ad puppes pugnabant,
Hastis utrinque acutis cominus, hi quidem ab equis,
Illi vero a navibus ex alto nigris quas conscenderant,
Longis contis, qui eis in navibus jacebant
Ad navale prælium apti, compacti, os induti ære.
Patroclus autem quamdiu quidem Achivique Trojanique
De muro pugnabant veloces extra naves,
Tamdiu hic in tentorio virtutem amantis Eurypyli
Sedebatque, & hunc oblectabat sermonibus, inq; vulnere gravi
Pharmaca medelas spargebat profundorum dolorum:
Sed postquam murum impetu magno ingressos advertit
Trojanos, Danaorumque ortus est clamorque fugaque,
Ejulavit utique deinde & sua percussit femora
Manibus pronis: lugensque verbum dixit,
Eurypyle, non amplius tecum possum, indigeas licet,
Hic manere: jam enim magnum certamen ortum est:
Sed te quidem famulus oblectet: at ego
Festinabo ad Achillem, ut impellam ad pugnam.
Quis autem scit si qua ei favente deo animum moveam
Admonitu? bona autem admonitio est amici.
Hunc quidem sic locutum pedes ferebant. at Achivi
Trojanos invadentes sustinebant constanter, nec tamen poterant
Pauciores licet repellere a navibus,

Οὐδέ ποτε Τρῶες Δαναῶν ἐδύναντο φάλαγγας
Ῥηξάμενοι, κλισίῃσι μιγήμεναι, ἠδὲ νέεσσιν.
Ἀλλ' ὥστε στάθμη δόρυ νήϊον ἐξιθύνει
Τέκτονος ἐν παλάμῃσι δαήμονος, ὅς ῥά τε πάσης
Εὖ εἰδῇ σοφίης ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης·
Ὣς μὲν τῶν ἐπὶ ἶσα μάχη τέτατο πτόλεμός τε·
Ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλῃσι μάχην ἐμάχοντο νέεσσιν·
Ἕκτωρ δ' ἄντ' Αἴαντος ἐείσατο κυδαλίμοιο.
Τὼ δὲ μιῆς περὶ νηὸς ἔχον πόνον, οὐδ' ἐδύναντο
Οὔθ' ὁ τὸν ἐξελάσαι, καὶ ἐνιπρῆσαι πυρὶ νῆας,
Οὔθ' ὁ τὸν ἂψ ὤσασθαι, ἐπεί ῥ' ἐπέλασσέ γε δαίμων.
Ἔνθ' υἷα Κλυτίοιο Καλήτορα φαίδιμος Αἴας
Πῦρ ἐς νῆα φέροντα κατὰ στῆθος βάλε δουρί.
Δούπησεν δὲ πεσών, δαλὸς δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Ἕκτωρ δ' ὡς ἐνόησεν ἀνεψιὸν ὀφθαλμοῖσιν
Ἐν κονίῃσι πεσόντα νεὸς προπάροιθε μελαίνης,
Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας,
Τρῶες καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί,
Μὴ δή πω χάζεσθε μάχης ἐν στείνεϊ τῷδε·
Ἀλλ' υἷα Κλυτίοιο σαώσατε, μή μιν Ἀχαιοὶ
Τεύχεα συλήσωσι, νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα.
Ὣς εἰπὼν, Αἴαντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
Τοῦ μὲν ἅμαρθ'· ὁ δ' ἔπειτα Λυκόφρονα Μάστορος υἱὸν
Αἴαντος θεράποντα Κυθήριον, ὅς ῥα παρ' αὐτῷ
Ναῖ', ἐπεὶ ἄνδρα κατέκτα Κυθήροισι ζαθέοισι·
Τόν ῥ' ἔβαλεν κεφαλὴν ὑπὲρ οὔατος ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἑσταότ' ἄγχ' Αἴαντος. ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
Νηὸς ἄπο πρυμνῆς χαμάδις πέσε· λῦντο δὲ γυῖα.
Αἴας δ' ἐρρίγησε, κασίγνητον δὲ προσηύδα,
Τεῦκρε πέπον, δὴ νῶϊν ἀπέκτατο πιστὸς ἑταῖρος
Μαστορίδης, ὃν νῶϊ Κυθηρόθεν ἔνδον ἐόντα,
Ἶσα φίλοισι τοκεῦσιν ἐτίομεν ἐν μεγάροισι.
Τὸν δ' Ἕκτωρ μεγάθυμος ἀπέκτανε· ποῦ νύ τοι ἰοὶ
Ὠκύμοροι καὶ τόξον ὅ τοι πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων;
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ ξυνέηκε· θέων δέ οἱ ἄγχι παρέστη
Τόξον ἔχων ἐν χειρὶ παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρην
Ἰοδόκον· μάλα δ' ὦκα βέλη Τρώεσσιν ἐφίει·
Καί ῥ' ἔβαλε Κλεῖτον Πεισήνορος ἀγλαὸν υἱὸν,
Πουλυδάμαντος ἑταῖρον ἀγαυοῦ Πανθοΐδαο,
Ἡνία χερσὶν ἔχοντα· ὁ μὲν πεπόνητο καθ' ἵππους·
Τῇ γὰρ ἔχ', ᾗ ῥα πολὺ πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες,

Ἕκτο-

Neque unquam Trojani Danaorum valebant phalangibus
Perruptis, tentoriis misceri, neque navibus.
Sed veluti amussis lignum navale dirigit
Fabri in manibus periti, qui totam
Callet artem præceptis Minervæ:
Sic quidem horum æqualiter pugna porrecta erat præliumque.
Alii autem circa alias pugnam pugnabant naves:
Hector vero contra Ajacem ibat gloria sublimem.
Hi autem unam circa navem ferebant bellicum laborem, neque poterant
Neque hic illum vi abigere, & incendere igni naves,
Neque is illum repellere, adduxerat enim deus.
Tunc filium Clytii Caletorem illustris Ajax
Ignem in navem ferentem ad pectus percussit hasta.
Fragorem vero edidit cadens, torrisque ei excidit manu.
Hector autem ut advertit consobrinum oculis
In pulveres procubuisse navem ante nigram,
Trojanosque & Lycios adhortatus est, altum clamans,
Trojani & Lycii, & Dardani cominus pugnantes,
Ne qua jam recedatis a pugna in angustia hac:
Sed filium Clytii servate, ne illi Achivi
Arma detrahant, in circo ubi de navibus certamus lapso.
Sic fatus, in Ajacem jaculatus est hasta fulgenti:
Ab hoc quidem aberravit: at deinde Lycophronem Mastoris filium
Ajacis famulum Cytherium, qui cum illo
Habitabat, quoniam virum interfecerat Cytheris religiosis:
Hunc percussit caput super aurem acuta hasta,
Stantem prope Ajacem. hic autem supinus in pulveres
Navis a puppe humi cecidit: ac *ei* soluta sunt membra.
Ajax autem exhorruit, fratremque allocutus est,
Teucer suavissime, jam nobis interfectus est fidus socius
Mastorides, quem nos Cytheris profectum domesticum,
Æque ac nostros parentes honorabamus in ædibus.
Hunc vero Hector magnanimus occidit; ubinam tibi sagittæ
Mortem celeriter inferentes, & arcus quem tibi dedit Phœbus Apollo?
Sic dixit. hic autem intellexit: currens vero ei prope astitit
Arcum tenens in manu renitentem, atque pharetram
Sagittiferam: perquam autem cito sagittas Trojanis immittebat:
Et percussit Clitum Pisenoris illustrem filium,
Polydamantis socium præclari Panthœdæ,
Frena manibus tenentem: hic quidem exercebatur equis regendis:
Ea enim dirigebat qua multo plurimæ turbabantur phalanges

Ἕκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος· τάχα δ' αὐτῷ
Ἦλθε κακὸν, τό οἱ οὔ τις ἐρύκακεν ἱεμένων περ·
Αὐχένι γάρ οἱ ὄπισθε πολύστονος ἔμπεσεν ἰός·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι,
Κείν' ὄχεα κροτέοντες. ἄναξ δ' ἐνόησε τάχιστα
Πουλυδάμας, καὶ πρῶτος ἐναντίον ἤλυθεν ἵππων·
Τοὺς μὲν ὅγ' Ἀστυνόῳ Προτιάονος υἷι δῶκε·
Πολλὰ δ' ἐπότρυνε σχεδὸν ἰσχέμεν εἰσορόωντα
Ἵππους· αὐτὸς δ' αὖτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη.
Τεῦκρος δ' ἄλλον ὀϊστὸν ἐφ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
Αἴνυτο, καί κεν ἔπαυσε μάχης ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν,
Εἴ μιν ἀριστεύοντα βαλὼν ἐξείλετο θυμόν·
Ἀλλ' οὐ λῆθε Διὸς πυκινὸν νόον, ὅς ῥ' ἐφύλασσεν
Ἕκτορ'· ἀτὰρ Τεῦκρον Τελαμώνιον εὖχος ἀπηύρα,
Ὅς οἱ ἐϋστρεφέα νευρὴν ἐν ἀμύμονι τόξῳ
Ῥῆξ' ἐπὶ τῷ ἐρύοντι· παρεπλάγχθη δέ οἱ ἄλλῃ
Ἰὸς χαλκοβαρής, τόξον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Τεῦκρος δ' ἐρρίγησε, κασίγνητον δὲ προσηύδα,
Ὢ πόποι, ἦ δὴ πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κείρει
Δαίμων ἡμετέρης, ὅ, τε μοι βιὸν ἔκβαλε χειρός·
Νευρὴν δ' ἐξέρρηξε νεόστροφον, ἣν οἱ ἔδησα
Πρώϊον, ὄφρ' ἀνέχοιτο θαμὰ θρώσκοντας ὀϊστούς.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
Ὦ πέπον, ἀλλὰ βιὸν μὲν ἔα καὶ ταρφέας ἰοὺς
Κεῖσθαι, ἐπεὶ συνέχευε θεὸς Δαναοῖσι μεγήρας·
Αὐτὰρ χερσὶν ἑλὼν δολιχὸν δόρυ, καὶ σάκος ὤμῳ,
Μάρναό τε Τρώεσσι, καὶ ἄλλους ὄρνυθι λαούς.
Μὴ μὰν ἀσπουδί γε δαμασσάμενοί περ, ἕλοιεν
Νῆας ἐϋσσέλμους, ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης.
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ τόξον μὲν ἐνὶ κλισίῃσιν ἔθηκεν:
Αὐτὰρ ὅγ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον·
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν,
Ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
Βῆ δ' ἰέναι, μάλα δ' ὦκα θέων Αἴαντι παρέστη·
Ἕκτωρ δ' ὡς εἶδεν Τεύκρου βλαφθέντα βέλεμνα,
Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας,
Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί,
Ἀνέρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς,
Νῆας ἀνὰ γλαφυράς· δὴ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Ἀνδρὸς ἀριστῆος Διόθεν βλαφθέντα βέλεμνα.

Hectori & Trojanis gratificans: statim vero ei
Venit malum, quod ab eo nemo arcuit cupienti licet:
Cervici enim ejus a tergo luctuosa incidit sagitta:
Decidit autem de curribus, retrocesseruntque ejus equi,
Vacuos currus succutientes magno sonitu. rex a. sensit citissime
Polydamas, & primus obviam venit equis:
Hos quidem ille Astynoo Protiaonis filio dedit;
Multis autem hortabatur prope se tenere in conspectu
Equos: ipse vero rursus profectus primis pugnatoribus mistus est.
Teucer autem aliam sagittam in Hectorem ære armatum
Depromebat, & cessare quidem fecisset a pugna ad naves Achivorum,
Si ei pugnanti fortissime percusso eripuisset animam:
Sed non latuit Jovis prudentem mentem, qui custodiebat
Hectorem: Teucrum vero Telamonium gloria privavit,
Qui ei scite tortum nervum in eximio arcu
Rupit in hunc trahenti: detorquebatur autem ei alio
Sagitta ære gravis, arcusque ei excidit manu.
Teucer vero cohorruit, fratremque allocutus est,
Eheu, certe jam penitus pugnæ consilia præcidit
Deus nostræ, qui mihi arcum excussit manu:
Nervum autem disrupit recens tortum, quem ei illigavi
Matutinum, ut sustineret crebro exilientes sagittas.
Huic autem respondit deinde magnus Telamonius Ajax,
O amice, quin arcum quidem sine & crebras sagittas
Jacere, quoniam confudit deus Danais invidens:
Sed manibus sumpta longa hasta & scuto humero,
Pugnaque in Trojanos, & cæteras excita copias,
Ne sine labore saltem victores licet, ceperint
Naves bonis transtris instructas, sed recordemur pugnæ.
Sic dixit: ille vero arcum quidem in tentoriis reposuit,
Et circum humeros scutum posuit quadruplex:
Capitique forti galeam scite factam imposuit,
Equinis setis comantem, terribiliter vero crista desuper nutabat:
Sumpsit & validam hastam, præfixam acuto ære:
Perrexitque ire, & admodum celeriter currens Ajaci astitit.
Hector autem ut vidit Teucri divinitus inutiles factas sagittas,
Trojanosque & Lycios adhortatus est altum clamans,
Trojani & Lycii & Dardani cominus pugnantes,
Viri estote amici, & recordamini impetuosæ fortitudinis,
Naves per cavas: jam enim vidi oculis
Viri peritissimi a Jove inutiles factas sagittas.

Ad-

Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος Διὸς ἀνδράσι γίνεται ἀλκὴ,
Ἠμὲν ὁτέοισιν κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυαλίξῃ,
Ἠδ' ὅ τινας μινύθῃ τε, καὶ οὐκ ἐθέλῃσιν ἀμύνειν·
Ὡς νῦν Ἀργείων μινύθει μένος, ἄμμι δ' ἀρήγει.
Ἀλλὰ μάχεσθ' ἐπὶ νηυσὶν ἀολλέες· ὃς δέ κεν ὑμέων
Βλήμενος ἠὲ τυπεὶς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ,
Τεθνάτω, οὔ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης
Τεθνάμεν, ἀλλ' ἄλοχός τε σόη καὶ παῖδες ὀπίσσω,
Καὶ οἶκος καὶ κλῆρος ἀκήρατος, εἴκεν Ἀχαιοὶ
Οἴχωνται σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Αἴας δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐκέκλετο οἷς ἑτάροισιν,
Αἰδὼς Ἀργεῖοι· νῦν ἄρκιον ἢ ἀπολέσθαι,
Ἠὲ σαωθῆναι, καὶ ἀπώσασθαι κακὰ νηῶν·
Ἦ ἔλπεσθ', ἢν νῆας ἕλῃ κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Ἐμβαδὸν ἵξεσθαι ἣν πατρίδα γαῖαν ἕκαστος.
Ἦ οὐκ ὀτρύνοντος ἀκούετε λαὸν ἅπαντα
Ἕκτορος, ὃς δὴ νῆας ἐνιπρῆσαι μενεαίνει;
Οὐ μὰν ἔς γε χορὸν κέλετ' ἐλθέμεν, ἀλλὰ μάχεσθαι.
Ἡμῖν δ' οὔτις τοῦδε νόος καὶ μῆτις ἀμείνων,
Ἢ αὐτοσχεδίῃ μῖξαι χεῖράς τε μένος τε.
Βέλτερον ἢ ἀπολέσθαι ἕνα χρόνον, ἠὲ βιῶναι,
Ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι
Ὧδ' αὔτως παρὰ νηυσὶν ὑπ' ἀνδράσι χειροτέροισιν.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Ἔνθ' Ἕκτωρ μὲν ἕλε Σχεδίον Περιμήδεος υἱὸν,
Ἀρχὸν Φωκήων· Αἴας δ' ἕλε Λαοδάμαντα,
Ἡγεμόνα πρυλέων, Ἀντήνορος ἀγλαὸν υἱόν·
Πουλυδάμας δ' Ὦτον Κυλλήνιον ἐξενάριξε,
Φυλείδεω ἕταρον, μεγαθύμων ἀρχὸν Ἐπειῶν.
Τῷ δὲ Μέγης ἐπόρουσεν ἰδών· ὁ δ' ὕπαιθα λιάσθη
Πουλυδάμας· καὶ τοῦ μὲν ἀπήμβροτεν· οὐ γὰρ Ἀπόλλων
Εἴα Πάνθου υἱὸν ἐνὶ προμάχοισι δαμῆναι.
Αὐτὰρ ὅγε Κροίσμου στῆθος μέσον οὔτασε δουρί·
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ὁ δ' ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα.
Τόφρα δὲ τῷ ἐπόρουσε Δόλοψ αἰχμῆς εὖ εἰδὼς,
Λαμπετίδης, ὃν Λάμπος ἐγείνατο φέρτατος ἀνδρῶν
Λαομεδοντιάδης, εὖ εἰδότα θούριδος ἀλκῆς,
Ὃς τότε Φυλείδαο μέσον σάκος οὔτασε δουρὶ,
Ἐγγύθεν ὁρμηθείς· πυκινὸς δέ οἱ ἤρκεσε θώρηξ,
Τόν ῥ' ἐφόρει γυάλοισιν ἀρηρότα· τόν ποτε Φυλεὺς

Ἠ γα-

Admodum autem facilis agnitu Jovis hominibus eſt favor,
Tum quibus gloriam ſuperiorem dederit,
Tum quos minuat, & nolit defendere:
Sicut nunc Argivorum minuit robur, nobis autem auxiliatur.
Quare pugnate ad naves conferti: qui vero veſtrum
Vulneratus eminus vel cominus mortem & fatum aſſecutus fuerit,
Moriatur, non ei indecorum pugnanti pro patria
Mori, at uxorque ſalva & filii in poſterum,
Et domus & patrimonium integrum, ſi Achivi
Abeant cum navibus ſuam in patriam terram.
 Sic fatus, excitavit robur & animum uniuſcujuſque.
Ajax vero viciſſim ex altera parte hortatus eſt ſuos ſocios,
 Proh pudor Argivi: nunc ſatius vel occidiſſe,
Vel ſervatos eſſe, & avertiſſe mala a navibus:
An ſperatis, ſi naves ceperit pugnam expedite ciens Hector,
Pedibus perventuros eſſe in ſuam patriam terram ſingulos?
An non confirmantem auditis exercitum omnem
Hectorem, qui jam ad naves incendendas animo fertur incitato?
Non certe ad choreas jubet ire, ſed ad pugnam:
Nobis autem nulla hac ſententia & conſilium melius,
Quam cominus miſcere manuſque roburque.
Melius aut occidiſſe ſemel, aut vitam ſervaſſe,
Quam diu paulatim conſumi in gravi pugna
Sic inultos ad naves a viris deterioribus.
 Sic fatus, incitavit robur & animum uniuſcujuſque.
Tunc Hector quidem interfecit Schedium Perimedei filium,
Ducem Phocenſium: Ajax autem interfecit Laodamanta,
Ductorem peditum, Antenoris clarum filium:
Polydamas autem Otum Cyllenium interemit,
Phylidæ ſocium, magnanimorum ducem Epeiorum.
Ei vero Meges inſiliit viſo: at in obliquum ſe proripuit
Polydamas: & ab hoc quidem aberravit. non enim Apollo
Sinebat Panthi filium inter primos pugnatores domari.
Sed hic Crœſmi pectus medium vulneravit haſta:
Fragorem vero edidit cadens, hic autem ab humeris arma detrahebat.
Interea autem huic inſiliit Dolops haſta pugnandi peritus
Lampetides, quem Lampus genuit optimus virorum
Laomedontiades, peritum impetuoſæ pugnæ,
Qui tunc Phylidæ medium ſcutum percuſſit haſta,
Cominus impetu facto: denſus autem ab eo arcuit thorax,
Quem ferebat cavitates firmiter conjunctas habentem: quem quondam Phyleus

Ἤγαγεν ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος.
Ξεῖνος γάρ οἱ ἔδωκεν ἄναξ ἀνδρῶν Εὐφήτης,
Ἐς πόλεμον φορέειν, δηΐων ἀνδρῶν ἀλεωρήν,
Ὅς οἱ καὶ τότε παιδὸς ἀπὸ χροὸς ἤρκεσ' ὄλεθρον.
Τοῦ δὲ Μέγης κόρυθος χαλκήρεος ἱπποδασείης
Κύμβαχον ἀκρότατον νύξ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
Ῥῆξε δ' ἀφ' ἵππειον λόφον αὐτοῦ· πᾶς δὲ χαμᾶζε
Κάππεσεν ἐν κονίῃσι, νέον φοίνικι φαεινός·
Ἕως ὁ τῷ πολέμιζε μένων, ἔτι δ' ἤλπετο νίκην,
Τόφρα δέ οἱ Μενέλαος ἀρήϊος ἦλθεν ἀμύντωρ·
Στῆ δ' ἀρὰξ σὺν δουρὶ λαθὼν, βάλε δ' ὦμον ὄπισθεν·
Αἰχμὴ δὲ στέρνοιο διέσσυτο μαιμώωσα,
Πρόσσω ἱεμένη· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐλιάσθη.
Τὼ μὲν ἐεισάσθην χαλκήρεα τεύχε' ἀπ' ὤμων
Συλήσειν· Ἕκτωρ δὲ κασιγνήτοισι κέλευε
Πᾶσι μάλα, πρῶτον δ' Ἱκετωονίδην ἐνένιπεν,
Ἴφθιμον Μελάνιππον· ὁ δ' ὄφρα μὲν εἰλίποδας βοῦς
Βόσκ' ἐν Περκώτῃ δηΐων ἀπονόσφιν ἐόντων·
Αὐτὰρ ἐπεὶ Δαναῶν νέες ἤλυθον ἀμφιέλισσαι,
Ἂψ εἰς Ἴλιον ἦλθε, μετέπρεπε δὲ Τρώεσσιν.
Ναῖε δὲ πὰρ Πριάμῳ. ὁ δέ μιν τίεν ἶσα τέκεσσι·
Τόν ῥ' Ἕκτωρ ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Οὕτω δὴ Μελάνιππε μεθήσομεν; οὐδέ νυ σοί περ
Ἐντρέπεται φίλον ἦτορ ἀνεψιοῦ κταμένοιο;
Οὐχ ὁρᾶας οἷον Δόλοπος περὶ τεύχε' ἕπουσιν;
Ἀλλ' ἕπευ· οὐ γὰρ ἔτ' ἐστὶν ἀποσταδὸν Ἀργείοισι
Μάρνασθαι, πρίν γ' ἠὲ κατακτάμεν, ἠὲ κατ' ἄκρης
Ἴλιον αἰπεινὴν ἑλέειν, κτεῖσθαί τε πολίτας.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο ἰσόθεος φώς·
Ἀργείους δ' ὤτρυνε μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἐστὲ, καὶ αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ,
Ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
Αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι ἠὲ πέφανται,
Φευγόντων δ' οὔτ' ἂρ κλέος ὄρνυται, οὔτε τις ἀλκή.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλέξασθαι μενέαινον·
Ἐν θυμῷ δὲ βάλοντο ἔπος· φράξαντο δὲ νῆας
Ἕρκει χαλκείῳ· ἐπὶ δὲ Ζεὺς Τρῶας ἔγειρεν.
Ἀντίλοχον δ' ὤτρυνε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Ἀντίλοχ', οὔτις σεῖο νεώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν,
Οὔτε ποσὶν θάσσων, οὔτ' ἄλκιμος ὡς σὺ μάχεσθαι.
Εἴ τινά που Τρώων ἐξάλμενος ἄνδρα βάλησθα.

Ὣς

Attulit ex Ephyre fluvio a Selleente.
Hospes enim ei dederat rex virorum Euphetes,
In pugnam ferendum, adversus hostes munimen,
Qui ei & tunc filii a corpore defendit perniciem.
Hujus autem Meges galeæ æreæ equinis setis densæ
Conum summum percussit hasta acuta,
Abrupit autem equinum conum ejus: totusque humi
Decidit in pulveres, recens puniceo colore fulgens.
Dum hic in hunc pugnabat perstans, & adhuc sperabat victoriam,
Interim ei Menelaus Mavortius venit adjutor:
Stetitq; a latere cum hasta latens, percussit a. humerum a tergo:
Cuspis autem pectus festina transegit rapido impetu acta,
Ulterius tendens: hic autem pronus prolapsus est.
Illi quidem iverunt ærea arma ab humeris
Detracturi: Hector vero cognatos adhortatus est
Omnes valde, primum autem Hicetaonidem increpavit,
Fortem Menalippum: qui quondam flexipedes boves
Pascebat in Percota hostibus procul absentibus:
Sed postquam Danaorum naves venerant utrinque remis actæ,
Iterum ad Ilium venit, excellebatque inter Trojanos.
Et habitabat juxta Priamum: qui eum honorabat æque ac filios:
Hunc Hector increpavit, verbaque fecit, dixitque,
Itane jam Menalippe remisse agemus? nec vel tibi
Movetur cura tuum cor consobrini occisi?
Non vides ut Dolopis circum arma occupantur?
Quare sequere: non enim amplius licet eminus cum Argivis
Pugnare, priusquam vel occiderimus *eos*, vel a culmine
Ilium excelsam ceperint, interfecerintque cives.
Sic fatus, ipse quidem præibat, ille vero simul sequebatur deo par vir:
Argivos autem excitabat magnus Telamonius Ajax,
O amici, viri estote, & pudorem ponite in animo,
Et alius alium verecundantes observate per acres pugnas:
Verecundantium enim virorum plures salvi quam occisi sunt,
Fugientium vero neque gloria exurgit, nec ullum auxilium.
Sic dixit. illi vero etiam per se arcere *hostem* prompto erant animo:
Animo autem mandarunt verbum: munieruntque naves
Muro aheneo: in eos autem Jupiter Trojanos excitabat.
At Antilochum impellebat pugna strenuus Menelaus.
Antiloche, nemo te junior alius Achivorum,
Neque pedibus velocior, neq; robustus sicut tu ad pugnandum,
Aggredere, si qua Troum aliquem exiliens virum percutere poteris.
Sic

Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἀπέσσυτο, τὸν δ' ὀρόθυνεν·
Ἐκ δ' ἔθορε προμάχων, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
Ἀμφὶ ἓ παπτήνας· ὑπὸ δὲ Τρῶες κεκάδοντο
Ἀνδρὸς ἀκοντίσσαντος· ὁ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἧκεν,
Ἀλλ' Ἱκετάονος υἱὸν ὑπέρθυμον Μελάνιππον,
Νισσόμενον πόλεμόνδε βάλε στῆθος παρὰ μαζόν·
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ·
Ἀντίλοχος δ' ἐπόρουσε, κύων ὣς, ὅς τ' ἐπὶ νεβρῷ
Βλημένῳ ἀΐξῃ, τόν τ' ἐξ εὐνῆφι θορόντα
Θηρητὴρ ἐτύχησε βαλὼν, ὑπέλυσε δὲ γυῖα·
Ὣς ἐπὶ σοὶ Μελάνιππε θόρ' Ἀντίλοχος μενεχάρμης,
Τεύχεα συλήσων· ἀλλ' οὐ λάθεν Ἕκτορα δῖον,
Ὅς ῥά οἱ ἀντίος ἦλθε θέων ἀνὰ δηϊοτῆτα·
Ἀντίλοχος δ' οὐ μεῖνε, θοός περ ἐὼν πολεμιστὴς,
Ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἔτρεσε, θηρὶ κακὸν ῥέξαντι ἐοικὼς,
Ὅς τε κύνα κτείνας ἢ βουκόλον ἀμφὶ βόεσσι,
Φεύγει πρίν περ ὅμιλον ἀολλισθήμεναι ἀνδρῶν.
Ὣς τρέσε Νεστορίδης· ἐπὶ δὲ Τρῶές τε καὶ Ἕκτωρ
Ἠχῇ θεσπεσίῃ βέλεα στονόεντα χέοντο.
Στῆ δὲ μεταστρεφθεὶς, ἐπεὶ ἵκετο ἔθνος ἑταίρων·
Τρῶες δὲ, λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισι,
Νηυσὶν ἐπεσσεύοντο· Διὸς δ' ἐτέλειον ἐφετμὰς,
Ὅς σφισιν αἰὲν ἔγειρε μένος μέγα, θέλγε δὲ θυμὸν
Ἀργείων, καὶ κῦδος ἀπαίνυτο· τοὺς δ' ὀρόθυνεν·
Ἕκτορι γάρ οἱ θυμὸς ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι
Πριαμίδῃ, ἵνα νηυσὶ κορωνίσι θεσπιδαὲς πῦρ
Ἐμβάλῃ ἀκάματον· Θέτιδος δ' ἐξαίσιον ἀρὴν
Πᾶσαν ἐπικρήνειε· τὸ γὰρ μένε μητίετα Ζεὺς,
Νηὸς καιομένης σέλας ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι·
Ἐκ γὰρ δὴ τοῦ ἔμελλε παλίωξιν παρὰ νηῶν
Θησέμεναι Τρώων, Δαναοῖσι δὲ κῦδος ὀρέξαι.
Τὰ φρονέων, νήεσσιν ἔπι γλαφυρῇσιν ἔγειρεν
Ἕκτορα Πριαμίδην, μάλα περ μεμαῶτα καὶ αὐτόν·
Μαίνετο δ' ὡς ὅτ' Ἄρης ἐγχέσπαλος, ἢ ὀλοὸν πῦρ
Οὔρεσι μαίνηται βαθέης ἐνὶ τάρφεσιν ὕλης·
Ἀφλοισμὸς δὲ περὶ στόμα γίνετο, τὼ δέ οἱ ὄσσε
Λαμπέσθην βλοσυρῇσιν ὑπ' ὀφρύσι· ἀμφὶ δὲ πήληξ
Σμερδαλέον κροτάφοισι τινάσσετο μαρναμένοιο
Ἕκτορος· αὐτὸς γάρ οἱ ἀπ' αἰθέρος ἦεν ἀμύντωρ
Ζεὺς, ὅς μιν πλεόνεσσι μετ' ἀνδράσι μοῦνον ἐόντα
Τίμα καὶ κύδαινε· μινυνθάδιος γὰρ ἔμελλεν

Ἐσ-

Sic fatus, ipse quidem rursus recessit, hujus autem animum incitavit:
Exiliit autem extra primos pugnatores, & jaculatus est hasta fulgenti,
Se circumspectans: Trojani autem recesserunt
Viro jaculante: is autem non irritum telum emisit,
Sed Hicetaonis filium animosum Menalippum,
Euntem in pugnam percussit pectus ad papillam:
Fragorem vero edidit cadens, & sonitum dedere arma super ipsum:
Antilochus autem irruit, canis tanquam, qui in hinnulum
Vulneratum accurrit, quem e cubili exilientem
Venator assequitur jaculatus, solvitque membra:
Sic in te Menalippe insiliit Antilochus prælio infractus,
Arma detracturus: sed non latuit Hectorem nobilem,
Qui ei obvius venit currens per prælium:
Antilochus autem non mansit, utut impiger bellator,
Sed is fugit quidem, feræ quæ malum patravit similis,
Quæ canem ubi interfecerit, vel bubulcum de bobus *pugnantem*,
Fugit antequam multitudo congregetur virorum:
Sic fugit Nestorides: in eum vero Trojanique & Hector
Clamore ingenti tela luctuosa fundebant.
Stetit autem conversus, postquam venit ad agmen sociorum,
Trojani autem, leonibus similes cruda vorantibus,
In naves ruebant: Jovis autem perficiebant mandata,
Qui eis semper excitabat robur magnum, emolliebatque animos
Argivorum, & gloriam auferebat: horum autem excitabat animos.
Hectori enim ejus animus volebat gloriam præbere
Priamidæ, ut navibus nigris immane ardentem ignem
Injiceret indefessum: Thetidis autem iniquam supplicationem
Totam perficeret: hoc enim expectabat providus Jupiter,
Navis ardentis splendorem oculis ut videret:
Ex illo enim jam erat vice versa insecutionem a navibus
Facturus Trojanorum, Danaisque gloriam præbiturus.
Hæc cogitans, naves in cavas suscitabat
Hectorem Priamidem, perquam ardentem etiam per se.
Furebat a. veluti cum Mars hastam vibrans, vel perniciosus ignis
In montibus furit profundæ in densis recessibus sylvæ:
Spuma autem circum os oriebatur, ejusque oculi
Fulgebant terribilibus sub superciliis: circumque cassis
Horrendum tempora quassabatur pugnantis
Hectoris: ipse enim ei ab æthere erat auxiliator
Jupiter, qui eum plures inter viros solum
Honore gloriaque extollebat. brevis enim ævi erat

Futu-

Ἔσσεθ'· ἤδη γάρ οἱ ἐπώρνυε μόρσιμον ἦμαρ
Παλλὰς Ἀθηναίη ὑπὸ Πηλείδαο βίηφι·
Καί ῥ' ἔθελεν ῥῆξαι στίχας ἀνδρῶν, πειρητίζων
Ἧ δὴ πλεῖστον ὅμιλον ὅρα καὶ τεύχε' ἄριστα·
Ἀλλ' οὐδ' ὡς δύνατο ῥῆξαι, μάλα περ μενεαίνων·
Ἴσχον γὰρ πυργηδὸν ἀρηρότες, ἠΰτε πέτρη
Ἠλίβατος, μεγάλη, πολιῆς ἁλὸς ἐγγὺς ἐοῦσα,
Ἥτε μένει λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα,
Κύματά τε τροφόεντα, τά τε προσερεύγεται αὐτήν·
Ὣς Δαναοὶ Τρῶας μένον ἔμπεδον, οὐδὲ φέβοντο.
Αὐτὰρ ὁ λαμπόμενος πυρὶ πάντοθεν ἔνθορ' ὁμίλῳ·
Ἐν δ' ἔπεσ', ὡς ὅτε κῦμα θοῇ ἐν νηῒ πέσῃσι
Λάβρον ὑπαὶ νεφέων ἀνεμοτρεφὲς, ἡ δέ τε πᾶσα
Ἄχνῃ ὑπεκρύφθη, ἀνέμοιο δὲ δεινὸς ἀήτης
Ἱστίῳ ἐμβρέμεται· τρομέουσι δέ τε φρένα ναῦται
Δειδιότες· τυτθὸν γὰρ ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρονται.
Ὣς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ὅ γ', ὥστε λέων ὀλοόφρων βουσὶν ἐπελθὼν,
Αἵ ῥά τ' ἐν εἱαμενῇ ἕλεος μεγάλοιο νέμονται
Μυρίαι, ἐν δέ τε τῇσι νομεὺς οὔπω σάφα εἰδὼς
Θηρὶ μαχέσσασθαι ἕλικος βοὸς ἀμφὶ φονῇσιν,
Ἤτοι ὁ μὲν πρώτῃσι καὶ ὑστατίῃσι βόεσσιν
Αἰὲν ὁμοστιχάει, ὁ δέ τ' ἐν μέσσῃσιν ὀρούσας
Βοῦν ἔδει, αἱ δέ τε πᾶσαι ὑπέτρεσαν· ὣς τότ' Ἀχαιοὶ
Θεσπεσίως ἐφόβηθεν ὑφ' Ἕκτορι καὶ Διῒ πατρὶ
Πάντες· ὁ δ' οἶον ἔπεφνε Μυκηναῖον Περιφήτην
Κοπρῆος φίλον υἱὸν, ὃς Εὐρυσθῆος ἄνακτος
Ἀγγελίης οἴχνεσκε βίῃ Ἡρακληείῃ·
Τοῦ γένετ' ἐκ πατρὸς πολὺ χείρονος υἱὸς ἀμείνων
Παντοίας ἀρετὰς, ἠμὲν πόδας, ἠδὲ μάχεσθαι,
Καὶ νόον ἐν πρώτοισι Μυκηναίων ἐτέτυκτο.
Ὅς ῥα τόθ' Ἕκτορι κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυάλιξε·
Στρεφθεὶς γὰρ μετόπισθεν, ὑπ' ἀσπίδος ἄντυγι πάλτο,
Τὴν αὐτὸς φορέεσκε, ποδηνεκὲς ἕρκος ἀκόντων,
Τῇ ὅγ' ἐνιβλαφθεὶς, πέσεν ὕπτιος· ἀμφὶ δὲ πήληξ
Σμερδαλέον κονάβησε περὶ κροτάφοισι πεσόντος.
Ἕκτωρ δ' ὀξὺ νόησε, θέων δέ οἱ ἄγχι παρέστη,
Στήθει δ' ἐν δόρυ πῆξε, φίλων δέ μιν ἐγγὺς ἑταίρων
Κτεῖν'· οἱ δ' οὐκ ἐδύναντο καὶ ἀχνύμενοί περ ἑταίρου,
Χραισμεῖν· αὐτοὶ γὰρ μάλ' ἐδείδισαν Ἕκτορα δῖον.
Εἴσωποι δ' ἐγένοντο νεῶν, περὶ δ' ἔσχεθον ἄκραι

Νῆες

Futurus: jam enim in eum urgebat fatalem diem
Pallas Minerva sub Pelida:
Et sane volebat perrumpere ordines virorum, tentans
Qua jam plurimam turbam videbat, & arma optima:
Sed ne sic quidem poterat perrumpere, cupidissimus licet.
Sustinebant enim quadratis ordinibus addensatis mutuo nexi, veluti petra
Excelsa, magna, canum mare prope existens,
Quæ sustinet stridulorum ventorum celeres incursiones,
Undasque ingentes, quæ eructant in ipsam:
Sic Danai Trojanos sustinebant firmiter, neque fugiebant.
At ille fulgens igne undique insiliit turbæ:
Incidit autem, veluti cum unda velocem in navem ingruerit
Rapide e nubibus ventis aucta, quæ tota
Spuma operta est, venti vero gravis flatus
In velo fremit: & trepidant animo & nautæ
Timidi: tantillo enim spatio e media jam morte auferuntur:
Sic fluctuabat animus in pectoribus Achivorum.
Sed is, tanquam leo infestus bobus superveniens,
Quæ in irriguo loco paludis magnæ pascuntur
Infinitæ, inter eas autem pastor haud recte sciens
Cum fera pugnare nigræ bovis cædem defendens,
Hic quidem cum primis aut postremis bobus
Usque simul graditur, at ille in medias insiliens
Bovem vorat, hæ vero omnes metu fugiunt: sic tunc Achivi
Divinitus in fugam conjecti sunt ab Hectore & Jove patre
Omnes: hic autem solum occidit Mycenæum Periphetem
Coprei dilectum filium, qui Eurysthei regis
Nuncius ibat ad Herculem:
Hoc genitus erat ex patre multo deteriore filius melior
Omnigenis virtutibus, & cursu, & pugna,
Et prudentia inter primos Mycenœorum fuit.
Qui tunc Hectori gloriam superiorem præbuit:
Conversus enim retro, in scuti extremam oram offendit,
Quod ipse gestabat, talare septum jaculorum,
Ei hic impeditus, cecidit supinus: cassis autem
Terribiliter circumsonuit circa tempora prolapsi.
Hector autem cito animadvertit, currensque ei prope astitit,
Pectori vero hastam infixit, amicosque ipsum prope socios
Interfecit: illi autem non poterant tristes licet ob socium,
Opitulari: ipsi enim valde timebant Hectorem nobilem.
Intra naves a. recesserunt, circumq; *eos* sepserunt extremæ proræ

Νῆες ὅσαι πρῶται εἰρύατο· τοὶ δ' ἐπέχυντο.
Ἀργεῖοι δὲ νεῶν μὲν ἐχώρησαν καὶ ἀνάγκῃ
Τῶν προτέρων, αὐτοῦ δὲ παρὰ κλισίῃσιν ἔμειναν
Ἀθρόοι, οὐδ' ἐκέδασθεν ἀνὰ στρατόν· ἴσχε γὰρ αἰδὼς
Καὶ δέος· ἀζηχὲς γὰρ ὁμόκλεον ἀλλήλοισι.
Νέστωρ δ' αὖτε μάλιστα Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
Λίσσεθ' ὑπὲρ τοκέων γουνούμενος ἄνδρα ἕκαστον,
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἐστὲ, καὶ αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ
Ἄλλων ἀνθρώπων· ἐπὶ δὲ μνήσασθε ἕκαστος
Παίδων, ἠδ' ἀλόχων, καὶ κτήσιος, ἠδὲ τοκήων,
Ἠμὲν ὅτεῳ ζώουσι καὶ ᾧ κατατεθνήκασι.
Τῶν ὕπερ ἐνθάδ' ἐγὼ γουνάζομαι οὐ παρεόντων,
Ἑστάμεναι κρατερῶς, μηδὲ τρωπᾶσθε φόβονδε.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου·
Τοῖσι δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν νέφος ἀχλύος ὦσεν Ἀθήνη
Θεσπέσιον· μάλα δέ σφι φόως γένετ' ἀμφοτέρωθεν,
Ἠμὲν πρὸς νηῶν καὶ ὁμοιΐου πολέμοιο.
Ἕκτορα δ' ἐφράσσαντο βοὴν ἀγαθὸν καὶ ἑταίρους,
Ἠμὲν ὅσοι μετόπισθεν ἀφέστασαν, οὐδ' ἐμάχοντο,
Ἠδ' ὅσσοι παρὰ νηυσὶ μάχην ἐμάχοντο θοῇσιν·
Οὐδ' ἄρ' ἔτ' Αἴαντι μεγαλήτορι ἥνδανε θυμῷ
Ἑστάμεν ἔνθα περ ἄλλοι ἀφέστασαν υἷες Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' ὅγε νηῶν ἴκρια ἐπῴχετο μακρὰ βιβάσθων.
Νώμα δὲ ξυστὸν μέγα ναύμαχον ἐν παλάμῃσι,
Κολλητὸν βλήτροισι, δυωκαιεικοσίπηχυ.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἵπποισι κελητίζειν εὖ εἰδὼς,
Ὅς τ' ἐπεὶ ἐκ πολέων πίσυρας συναγείρεται ἵππους,
Σεύας ἐκ πεδίοιο μέγα προτὶ ἄστυ διώκει
Λαοφόρον καθ' ὁδὸν, πολέες τέ ἑ θηήσαντο
Ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες· ὁ δ' ἔμπεδον ἀσφαλὲς αἰεὶ
Θρώσκων, ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλον ἀμείβεται, οἱ δὲ πέτονται.
Ὣς Αἴας ἐπὶ πολλὰ θοάων ἴκρια νηῶν
Φοίτα μακρὰ βιβὰς, φωνὴ δέ οἱ αἰθέρ' ἵκανεν·
Αἰεὶ δὲ σμερδνὸν βοόων Δαναοῖσι κέλευε
Νηυσί τε καὶ κλισίῃσιν ἀμυνέμεν· οὐδὲ μὲν Ἕκτωρ
Μίμνεν ἐνὶ Τρώων ὁμάδῳ πύκα θωρηκτάων,
Ἀλλ' ὥς τ' ὀρνίθων πετεηνῶν αἰετὸς αἴθων
Ἔθνος ἐφορμᾶται ποταμὸν πάρα βοσκομενάων,
Χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων·
Ὣς Ἕκτωρ ἴθυσε νεὸς κυανοπρῴροιο
Ἀντίος ἀΐξας· τὸν δὲ Ζεὺς ὦσεν ὄπισθε

Navium quæ in anteriorem partem subductæ erant: illi v. infundebantur.
Argivi autem a navibus quidem cesserunt etiam necessitate
Prioribus, illic autem ad tentoria manserunt
Frequentes, nec dissipabantur per castra: retinebat enim pudor
Et metus: perpetuo enim vociferantes hortabantur invicem.
Nestor vero maxime Gerenius, custos Achivorum,
Obtestabatur per parentes supplicans viro cuique,
  O amici, viri estote, ac reveremini animo
Alios homines: & recordamini quisque
Filiorum, & uxorum, & possessionis, & parentum,
Et cui vivunt & cui mortui sunt.
Hos per hic ego supplico non præsentes,
Ut stetis fortiter, neque vertamini in fugam.
  Sic fatus, accendit robur & animum cujusque:
Illis autem ab oculis nubem caliginis removit Minerva
Divinitus immissam: clara autem ipsis lux facta est utrinque,
Et ex parte navium & omnibus æque gravis prælii.
Hectorem autem conspexerunt pugna strenuum & socios,
Tum quotquot a tergo abstiterant, neque pugnabant,
Tum quotquot ad naves pugnam pugnabant veloces:
Neque vero ne adhuc quidem Ajaci magnanimo placuit mente
Stare ubi alii consistebant Achivi.
Sed hic navium obibat tabulata excelsa in puppibus magnis passibus.
Versabat autem contum magnum navalem in manibus,
Compactum annulis ferreis, duum & viginti cubitorum.
Et ut quum vir equis desultoriis uti peritus,
Qui postquam ex multis quatuor conjunxit equos,
Agitans ex campo magnam ad urbem urget
Publicam per viam, multique eum admirantes spectant
Viri & mulieres: hic autem firmiter sine lapsu assidue
Saliens, alias in alium alternat, illi autem volant:
Sic Ajax multa velocium tabulata excelsa in puppibus navium
Gradiebatur magnis passibus, vox a. ejus ad æthera perveniebat:
Semper enim terribiliter clamans Danaos hortabatur
Navesque & tentoria defendere. at neque Hector
Manebat in Trojanorum turba bene armatorum,
Sed sicut avium volucrium aquila nigra
Turbam invadit fluvium juxta pascentium
Anserum, vel gruum, vel cycnorum longa colla habentium:
Sic Hector impetu ferebatur recta in navem prora cæruleam
In adversum prorumpens: eum vero Jupiter impellebat a tergo

Χειρὶ μάλα μεγάλῃ, ὤτρυνε δὲ λαὸν ἅμ' αὐτῷ.
Αὖτις δὲ δριμεῖα μάχη παρὰ νηυσὶν ἐτύχθη·
Φαίης κ' ἀκμῆτας καὶ ἀτειρέας ἀλλήλοισιν
Ἄντεσθ' ἐν πολέμῳ· ὡς ἐσσυμένως ἐμάχοντο.
Τοῖσι δὲ μαρναμένοισιν ὅδ' ἦν νόος· ἤτοι Ἀχαιοὶ
Οὐκ ἔφασαν φεύξεσθαι ὑπ' ἐκ κακοῦ, ἀλλ' ὀλέεσθαι.
Τρωσὶν δ' ἤλπετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἑκάστου
Νῆας ἐνιπρήσειν, κτενέειν θ' ἥρωας Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν τὰ φρονέοντες ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν·
Ἕκτωρ δὲ πρύμνης νεὸς ἥψατο ποντοπόροιο,
Καλῆς, ὠκυάλου, ἣ Πρωτεσίλαον ἔνεικεν
Ἐς Τροίην, οὐδ' αὖτις ἀπήγαγε πατρίδα γαῖαν·
Τοῦ περ δὴ περὶ νηὸς Ἀχαιοί τε Τρῶές τε
Δῄουν ἀλλήλους αὐτοσχεδόν. οὐδ' ἄρα τοίγε
Τόξων ἀϊκὰς ἀμφὶς μένον οὐδέ τ' ἀκόντων,
Ἀλλ' οἵγ' ἐγγύθεν ἱστάμενοι, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,
Ὀξέσι δὴ πελέκεσσι καὶ ἀξίνῃσι μάχοντο,
Καὶ ξίφεσιν μεγάλοισι, καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Πολλὰ δὲ φάσγανα καλὰ μελάνδετα, κωπήεντα,
Ἄλλα μὲν ἐκ χειρῶν χαμάδις πέσον, ἄλλα δ' ἀπ' ὤμων
Ἀνδρῶν μαρναμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα μέλαινα.
Ἕκτωρ δὲ πρύμνηθεν ἐπεὶ λάβεν, οὐχὶ μεθίει,
Ἄφλαστον μετὰ χερσὶν ἔχων· Τρωσὶν δ' ἐκέλευεν,
Οἴσετε πῦρ, ἅμα δ' αὐτοὶ ἀολλέες ὄρνυτ' ἀϋτήν.
Νῦν ἡμῖν πάντων Ζεὺς ἄξιον ἦμαρ ἔδωκε
Νῆας ἑλεῖν, αἳ δεῦρο θεῶν ἀέκητι μολοῦσαι,
Ἡμῖν πήματα πολλὰ θέσαν, κακότητι γερόντων,
Οἵ μ' ἐθέλοντα μάχεσθαι ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσιν,
Αὐτόν τ' ἰσχανάασκον, ἐρητύοντό τε λαόν.
Ἀλλ' εἰ δή ῥα τότ' ἔβλαπτεν φρένας εὐρύοπα Ζεὺς
Ἡμετέρας, νῦν αὐτὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα μᾶλλον ἐπ' Ἀργείοισιν ὄρουσαν·
Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε, (βιάζετο γὰρ βελέεσσιν)
Ἀλλ' ἀνεχάζετο τυτθὸν, ὀϊόμενος θανέεσθαι,
Θρῆνυν ἐφ' ἑπταπόδην, λίπε δ' ἴκρια νηὸς ἐΐσης·
Ἔνθ' ἄρ' ὅγ' εἱστήκει δεδοκημένος· ἔγχεϊ δ' αἰεὶ
Τρῶας ἄμυνε νεῶν, ὅστις φέροι ἀκάματον πῦρ.
Αἰεὶ δὲ σμερδνὸν βοόων, Δαναοῖσι κέλευεν,
Ὦ φίλοι ἥρωες Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος,
Ἀνέρες ἐστὲ φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Ἠέ τινας φαμὲν εἶναι ἀοσσητῆρας ὀπίσσω;

Ἠέ

Manu valde magna, concitabatque populum cum ipſo.
Iterum vero acris pugna ad naves facta eſt:
Dixiſſes certe indefeſſos & indomitos inter ſe
Occurrere in prælio: tanto impetu pugnabant.
His autem pugnantibus hic erat animus: Achivi quidem
Non putabant *ſe* evaſuros e clade, ſed perituros.
Trojanis autem credebat animus in pectoribus cujuſque
Naves incenſuros eſſe *ſe*, occiſuroſque heroas Achivos.
Hi quidem his animis inſtabant ſibi invicem:
Hector autem puppim navis prehendit pontum tranſeuntis,
Pulchræ, velocis, quæ Proteſilaum advexerat
Ad Trojam, neque retro reduxit in patriam terram:
Hujus jam de nave Achivique Trojanique
Occidebant alii alios cominus. neque ſane ii
Sagittarum impetus eminus excipiebant neque jaculorum,
Sed cominus ſtantes, unum animum habentes,
Acutis jam ſecuribus & bipennibus pugnabant,
Et enſibus magnis, & haſtis utrinque acutis.
Multi vero gladii pulchri nigris illigati manubriis, capulis magnis,
Alii quidem e manibus in terram cadebant, alii vero ab humeris
Virorum pugnantium: fluebatque ſanguine terra nigra.
At Hector puppi *navem* poſtquam prehenderat, non dimittebat,
Apluſtre manibus tenens: Trojanis autem imperabat,
Ferte ignem, ſimul & ipſi conferti excitate pugnam:
Nunc nobis omnia *mala* Jupiter quæ compenſet diem dedit
Ut naves capiamus, quæ huc diis invitis profectæ,
Nobis clades multas fecerunt, ignavia ſeniorum,
Qui me volentem pugnare ad puppes navium,
Ipſumque detinebant, inhibebantque exercitum.
Verum ſi tum lædebat mentes late ſonans Jupiter
Noſtras, nunc ipſe impellit & jubet.
Sic dixit. illi vero acrius in Argivos ruebant:
Ajax autem non amplius ſuſtinuit, (obruebatur enim telis)
Sed recedebat paululum, putans *ſe* moriturum eſſe,
Tranſtrum puppi prox. ad ſeptem ped. liquit au. tabulata pup. nav. æqualis:
Ibi ille ſtabat obſervans: haſta autem aſſidue
Trojanos arcebat a navibus, quicunque ferret indefeſſum ignem:
Et ſemper horrendum clamans, Danaos hortabatur,
O amici heroes Danai, Martis proles,
Viri eſtote amici, recordamini autem impetuoſæ fortitudinis.
An aliquos putamus eſſe adjutores a tergo?

Ἠέ τι τεῖχος ἄρειον ὅ κ' ἀνδράσι λοιγὸν ἀμύναι;
Οὐ μέν τις σχεδόν ἐστι πόλις πύργοις ἀραρυῖα,
Ἧ κ' ἀπαμυναίμεσθ', ἑτεραλκέα δῆμον ἔχοντες·
Ἀλλ' ἐν γὰρ Τρώων πεδίῳ πύκα θωρηκτάων,
Πόντῳ κεκλιμένοι, ἑκὰς ἥμεθα πατρίδος αἴης.
Τῷ ἐν χερσὶ φόως, οὐ μειλιχίῃ πολέμοιο·
Ἦ, καὶ μαιμώων ἔφεπ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι.
Ὅστις δὲ Τρώων κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ φέροιτο,
Σὺν πυρὶ κηλείῳ, χάριν Ἕκτορος ὀτρύναντος,
Τὸν δ' Αἴας οὔτασκε δεδεγμένος ὀξέϊ δουρί·
Δώδεκα δὲ προπάροιθε νεῶν αὐτοσχεδὸν οὖτα.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ Π. ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Πατρόκλῳ δεηθέντι Ἀχιλλεὺς τὴν ἑαυτοῦ πανοπλίαν ἐπιτρέπει ἀναλαβεῖν, καὶ τοὺς Μυρμιδόνας ἐξάγειν ἐπὶ τὸν πόλεμον· οἱ δὲ ἐξελθόντες ἔτρεψαν τοὺς Τρῶας. Πάτροκλος δὲ Σαρπηδόνα τὸν Διὸς ἀναιρεῖ, τὸν παρήορον ἵππον τοῦ Ἀχιλλέως ἀνελόντα Πήδασον· ἔπειτα δὲ Πάτροκλον Ἕκτωρ ἀναιρεῖ, πληγέντα πρότερον ὑπὸ Εὐφόρβου, Ἀπόλλωνος ἀφελομένου τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ.

Πῖ Πάτροκλον ἔπεφνεν ἀρήϊον Ἕκτορος αἰχμή.

Ὣς οἱ μὲν περὶ νηὸς ἐϋσσέλμοιο μάχοντο·
Πάτροκλος δ' Ἀχιλῆϊ παρίστατο ποιμένι λαῶν,
Δάκρυα θερμὰ χέων, ὥστε κρήνη μελάνυδρος,
Ἥτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ.
Τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτειρε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τίπτε δεδάκρυσαι Πατρόκλεις, ἠΰτε κούρη
Νηπίη; ἥθ' ἅμα μητρὶ θέουσ' ἀνελέσθαι ἀνώγει,
Εἱανοῦ ἁπτομένη, καί τ' ἐσσυμένην κατερύκει,
Δακρυόεσσα δέ μιν ποτιδέρκεται, ὄφρ' ἀνέληται.
Τῇ ἴκελος Πάτροκλε τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβεις·
Ἠέ τι Μυρμιδόνεσσι πιφαύσκεαι, ἢ ἐμοὶ αὐτῷ;
Ἠέ τιν' ἀγγελίην Φθίης ἐξέκλυες οἶος;
Ζώειν μὰν ἔτι φασὶ Μενοίτιον Ἄκτορος υἱόν,
Ζώει δ' Αἰακίδης Πηλεὺς μετὰ Μυρμιδόνεσσι,
Τῶν κε μάλ' ἀμφοτέρων ἀκαχοίμεθα τεθνηώτων.

Aut aliquem murum firmiorem qui viris perniciem arceat?
Non quidem aliqua prope est urbs turribus munita,
Qua nos defendamus, qui auxilietur populum habentes:
Sed in Trojanorum campo bene armatorum,
Ponto clausi, longe sedemus a patria terra.
Ideo in manibus salus, non in remissione pugnæ.
  Dixit, & furens insectabatur hasta acuta.
Quicumque autem Trojanorum cavas ad naves ferretur,
Cum igne ardenti, *in* gratiam Hectoris concitantis,
Hunc Ajax percutiebat exceptum acuta hasta:
Duodecim autem ante naves cominus percussit.

ARGUMENTUM LIBRI XVI. ILIADIS HOMERI.

Patroclo deprecanti Achilles sua ipsius arma permittit capere, & Myrmidonas educere ad pugnam. Hi vero egressi in fugam vertunt Trojanos. Patroclus autem Sarpedonem Jovis filium occidit, qui funalem equum currus Achillis interfecerat Pedasum. At vero postea Patroclum Hector interemit, vulneratum prius ab Euphorbo, quum Apollo rapuisset ipsi omnia arma.

SIC hi quidem de navi bonis transtris instructa pugnabant:
At vero Patroclus Achilli astabat pastori populorum,
Lacrymas calidas fundens, tanquam fons aquis niger,
Qui ab excelsa petra nigram fundit aquam.
Hunc autem intuitus miseratus est pedibus celer nobilis Achilles,
Et ipsum edita voce verbis volucribus allocutus est,
  Curnam lacrymaris Patrocle, tanquam puella
Parvula? quæ cum matre currens se suscipi flagitat,
Vestem apprehendens, & properantem detinet,
Et lacrymabunda ipsam aspicit, dum se susceperit.
Huic similis Patrocle molles lacrymas effundis:
An aliquid Myrmidonibus nuncias, aut mihi ipsi?
An aliquem nuncium ex Phthia audivisti solus?
Vivere quidem adhuc aiunt Menœtium Actoris filium,
Vivit & Æacides Peleus inter Myrmidonas,
Quorum sane super alterutro tristaremur mortuo.

Ἠὲ σύ γ' Ἀργείων ὀλοφύρεαι, ὡς ὀλέκονται
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν, ὑπερβασίης ἕνεκα σφῆς;
Ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω.
Τὸν δὲ βαρυστενάχων προσέφης Πατρόκλεις ἱππεῦ;
Ὦ Ἀχιλεῦ Πηλῆος υἱέ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
Μὴ νεμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
Ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι οὐτάμενοί τε.
Βέβληται μὲν ὁ Τυδεΐδης κρατερὸς Διομήδης·
Οὔτασται δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς, ἠδ' Ἀγαμέμνων·
Βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μηρὸν ὀϊστῷ.
Τοὺς μέν τ' ἰητροὶ πολυφάρμακοι ἀμφιπένονται,
Ἕλκε' ἀκειόμενοι· σὺ δ' ἀμήχανος ἔπλευ Ἀχιλλεῦ.
Μὴ ἐμὲ γοῦν οὗτός γε λάβοι χόλος, ὃν σὺ φυλάσσεις,
Αἰναρέτη· τίς σευ ἄλλος ὀνήσεται ὀψίγονός περ,
Αἴκε μὴ Ἀργείοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνῃς;
Νηλεές. οὐκ ἄρα σοί γε πατὴρ ἦν ἱππότα Πηλεύς,
Οὐδὲ Θέτις μήτηρ· γλαυκὴ δέ σε τίκτε θάλασσα,
Πέτραι τ' ἠλίβατοι, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής.
Εἰ δέ τινα φρεσὶ σῇσι θεοπροπίην ἀλεείνεις,
Καί τινά τοι πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ,
Ἀλλ' ἐμέ περ πρόες ὦχ', ἅμα δ' ἄλλον λαὸν ὄπασσον
Μυρμιδόνων, ἤν πού τι φόως Δαναοῖσι γένωμαι.
Δὸς δέ μοι ὤμοιιν τὰ σὰ τεύχεα θωρηχθῆναι,
Αἴκ' ἐμὲ σοὶ ἴσκοντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
Τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.
Ῥεῖα δέ κ' ἀκμῆτες κεκμηότας ἄνδρας ἀϋτῇ
Ὤσαιμεν ποτὶ ἄστυ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Ὣς φάτο λισσόμενος μέγα νήπιος· ἦ γὰρ ἔμελλεν
Οἷ αὐτῷ θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα λιτέσθαι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς;
Ὤ μοι διογενὲς Πατρόκλεις, οἷον ἔειπες·
Οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι ἥντινα οἶδα,
Οὔτέ τι μοι πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ·
Ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει,
Ὁππότε δὴ τὸν ὁμοῖον ἀνὴρ ἐθέλῃσιν ἀμέρσαι,
Καὶ γέρας ἂψ ἀφελέσθαι, ὅ, τε κράτει προβεβήκει;
Αἰνὸν ἄχος τό μοι ἐστὶν, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ.
Κούρην, ἣν ἄρα μοι γέρας ἔξελον υἷες Ἀχαιῶν,
Δουρὶ δ' ἐμῷ κτεάτισσα, πόλιν εὐτείχεα πέρσας,

Τὴν

An tu Argivorum gratia luges, quod ita pereunt
Naves ad cavas, injuſtitiam propter ſuam?
Eloquere, ne cela mente, ut ſciamus ambo.
Hunc autem graviter ſuſpirans allocutus es Patrocle eques,
O Achille Pelei fili, multo fortiſſime Achivorum,
Ne indigneris: adeo gravis enim dolor oppreſſit Achivos.
Nam jam omnes quicunque ante erant fortiſſimi,
In navibus jacent eminus cominuſque vulnerati.
Eminus quidem ille Tydides fortis Diomedes:
Cominus vero Ulyſſes haſta inclytus, atque Agamemnon:
Percuſſus autem eſt & Eurypylus ad femur ſagitta.
Hos quidem medici multis medicamentis utentes curando occupati ſunt,
Vulneribus medentes: tua vero ira flectineſcia eſt Achille.
Ne me unquam talis utique ceperit ira, qualem tu ſervas,
In malum fortis: quiſnam a te alius juvabitur poſthac,
Si non ab Argivis indignam perniciem propulſaveris?
Immiſericors: non utique tibi pater fuit eques Peleus,
Nec Thetis mater: ſed cæruleum te peperit mare,
Excelſæque petræ; mens enim tibi eſt ſæva.
Si vero aliquod animo tuo vaticinium vereris,
Et aliquid tibi a Jove dixit veneranda mater,
At me ſaltem mitte cito, ſimulque cæteras copias præbe
Myrmidonum, ſi forte quid lumen Danais fiam.
Da autem mihi humeris tua arma ut armer,
Si forte me, te ob ſimilitudinem credentes, abſtinuerint pugna
Trojani, reſpiraverintque Mavortii filii Achivorum
Afflicti *jam*. Exigua autem reſpiratio in pugna.
Facile vero integri defeſſos viros *vel* clamore
Repulerimus ad urbem a navibus & tentoriis.
Sic dixit ſupplicans valde demens: certe enim erat
Sibi ipſi mortemque malam, & fatum oraturus.
Illum vero graviter ingemiſcens allocutus eſt pedibus velox Achilles,
Heu mihi nobiliſſime Patrocle, quid dixiſti?
Neque vaticinium vereor quod audivi,
Neque quicquam mihi a Jove dixit veneranda mater:
Sed hic gravis dolor cor & animum occupat,
Quandoquidem æqualem vir voluerit privatum portione,
Et præmium rurſus abſtulerit, qui potentia antecellit:
Gravis dolor hic mihi eſt, paſſus enim ſum labores animo.
Puellam, quam quidem mihi præmium electam dederant Achivi,
Haſtaque mea quæſiveram, urbe bene munita everſa,

Hanc

Τὴν ἂψ ἐκ χειρῶν ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρεΐδης, ὡσεί τιν᾽ ἀτίμητον μετανάστην.
Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν· οὐδ᾽ ἄρα πως ἦν
Ἀσπερχὲς κεχολῶσθαι ἐνὶ φρεσίν. ἤτοι ἔφην γε
Οὐ πρὶν μηνιθμὸν καταπαυσέμεν, ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ ἂν δὴ
Νῆας ἐμὰς ἀφίκηται ἀϋτή τε πτόλεμός τε.
Τύνη δ᾽ ὤμοιϊν μὲν ἐμὰ κλυτὰ τεύχεα δῦθι,
Ἄρχε δὲ Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι μάχεσθαι,
Εἰ δὴ κυάνεον Τρώων νέφος ἀμφιβέβηκε
Νηυσὶν ἐπικρατέως· οἱ δὲ ῥηγμῖνι θαλάσσης
Κεκλίαται, χώρης ὀλίγην ἔτι μοῖραν ἔχοντες,
Ἀργεῖοι· Τρώων δὲ πόλις ἐπὶ πᾶσα βέβηκε,
Θάρσυνος. οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσσουσι μέτωπον
Ἐγγύθι λαμπομένης· τάχα κεν φεύγοντες, ἐναύλους
Πλήσειαν νεκύων, εἴ μοι κρείων Ἀγαμέμνων
Ἤπια εἰδείη· νῦν δὲ στρατὸν ἀμφιμάχονται.
Οὐ γὰρ Τυδείδεω Διομήδεος ἐν παλάμῃσι
Μαίνεται ἐγχείη, Δαναῶν ἄπο λοιγὸν ἀμῦναι·
Οὐδέ πω Ἀτρείδεω ὀπὸς ἔκλυον αὐδήσαντος
Ἐχθρῆς ἐκ κεφαλῆς, ἀλλ᾽ Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
Τρωσὶ κελεύοντος περιάγνυται· οἱ δ᾽ ἀλαλητῷ
Πᾶν πεδίον κατέχουσι, μάχῃ νικῶντες Ἀχαιούς.
Ἀλλὰ καὶ ὧς, Πάτροκλε, νεῶν ἄπο λοιγὸν ἀμύνων
Ἔμπεσ᾽ ἐπικρατέως, μὴ δὴ πυρὸς αἰθομένοιο
Νῆας ἐνιπρήσωσι, φίλον δ᾽ ἀπὸ νόστον ἕλωνται.
Πείθεο δ᾽ ὥς τοι ἐγὼ μύθου τέλος ἐν φρεσὶ θείω,
Ὥς ἄν μοι τιμὴν μεγάλην καὶ κῦδος ἄροιο
Πρὸς πάντων Δαναῶν, ἀτὰρ οἱ περικαλλέα κούρην
Ἂψ ἀπονάσσωσιν, ποτὶ δ᾽ ἀγλαὰ δῶρα πόρωσιν.
Ἐκ νηῶν ἐλάσας, ἰέναι πάλιν· εἰ δέ κεν αὖ τοι
Δώῃ κῦδος ἀρέσθαι ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
Μὴ σύ γ᾽ ἄνευθεν ἐμεῖο λιλαίεσθαι πολεμίζειν
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ἀτιμότερον δέ με θήσεις,
Μηδ᾽ ἐπαγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δηϊοτῆτι,
Τρῶας ἐναιρόμενος, ποτὶ Ἴλιον ἡγεμονεύειν.
Μή τις ἀπ᾽ Οὐλύμποιο θεῶν αἰειγενετάων
Ἐμβήῃ· μάλα τούς γε φιλεῖ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ἀλλὰ πάλιν τρωπᾶσθαι, ἐπὴν φάος ἐν νήεσσι
Θείης, τοὺς δὲ δ᾽ ἐᾶν πεδίον κάτα δηριάασθαι.
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
Μήτέ τις οὖν Τρώων θάνατον φύγοι ὅσσοι ἔασι,

Μή-

Hanc rursus e manibus abstulit rex Agamemnon
Atrides, tanquam ab aliquo honorum exorte inquilino.
Sed hæc quidem anteacta esse sinemus: neque enim fas erat
Perpetuo irasci apud animum. Statueram sane
Non prius iram *me* cohibiturum, quam cum jam
Ad naves meas pervenisset clamorque pugnaque.
Tu vero humeris quidem mea inclyta arma indue,
Et dux esto Myrmidonibus bellicosis ad pugnam,
Siquidem obscura Trojanorum nubes circumdat
Naves magna vi: hi autem in littore maris
Tendunt, loci parvam jam portionem habentes
Argivi: Trojanorum autem civitas tota ingruit,
Fiduciæ plena. Non enim meæ galeæ vident frontem
Prope splendentis: cito certe fugientes, fossas campestres
Implevissent cadaveribus, si in me rex Agamemnon
Leni animo fuisset: nunc vero exercitum clausum oppugnant.
Non enim Tydidæ Diomedis in manibus
Furit hasta, a Danais mortem ut arcere possit:
Neque dum Atridæ vocem audivi clamantis
Inimico ex capite, sed Hectoris homicidæ *vox*
Trojanos adhortantis resonat: illi autem fremitu militari
Totum campum obtinent, prælio vincentes Achivos.
Sed & sic, Patrocle, a navibus pestem propulsans
Irrue strenue, ne jam igne ardenti
Naves incendant, dulcemque reditum auferant.
Pareto autem sicut tibi ego sermonis summam in animo posuero,
Quo mihi honorem magnum & gloriam referas
Ab omnibus Danais, & illi perpulchram puellam
Abductam reddant, insuperque splendida dona præbeant.
A navibus ubi repuleris, reverte: si vero tibi
Dederit gloriam auferre altitonans maritus Junonis,
Ne tu sine me sis cupidus pugnandi
Cum Trojanis bellicosis: magis enim indecorem me reddes.
Neve exultans prælio & pugna,
Trojanos occidens, ad Ilium ducas exercitum,
Nequis ab Olympo deorum sempiternorum
Descendat: valde illos diligit saltem longe jaculans Apollo:
Sed revertaris, postquam salutem navibus
Dederis: illos autem sine per campum certare.
Utinam enim o Jupiterque pater, & Minerva, & Apollo,
Neve quis Trojanorum mortem effugiat quotquot sunt,

Ne-

Μήτέ τις Ἀργείων, νῶϊν δ' ἐκδῦμεν ὄλεθρον,
Ὄφρ' οἶοι Τροίης ἱερὰ κρήδεμνα λύοιμεν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε· βιάζετο γὰρ βελέεσσι·
Δάμνα μιν Ζηνός τε νόος καὶ Τρῶες ἀγαυοὶ,
Βάλλοντες· δεινὴν δὲ περὶ κροτάφοισι φαεινὴ
Πήληξ βαλλομένη καναχὴν ἔχε. βάλλετο δ' αἰεὶ
Κὰπ φάλαρ' εὐποίηθ'. ὁ δ' ἀριστερὸν ὦμον ἔκαμνεν,
Ἔμπεδον αἰὲν ἔχων σάκος αἰόλον· οὐδὲ δύναντο
Ἀμφ' αὐτῷ πελεμίξαι, ἐρείδοντες βελέεσσιν·
Αἰεὶ δ' ἀργαλέῳ ἔχετ' ἄσθματι· κὰδ δέ οἱ ἱδρὼς
Πάντοθεν ἐκ μελέων πολὺς ἔρρεεν, οὐδέ πη εἶχεν
Ἀμπνεῦσαι, πάντῃ δὲ κακὸν κακῷ ἐστήρικτο.
Ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
Ὅππως δὴ πρῶτον πῦρ ἔμπεσε νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ἕκτωρ δ' Αἴαντος δόρυ μείλινον ἄγχι παραστὰς
Πλῆξ' ἄορι μεγάλῳ, αἰχμῆς παρὰ καυλὸν ὄπισθεν·
Ἀντικρὺ δ' ἀπάραξε. τὸ μὲν Τελαμώνιος Αἴας
Πῆλ' αὔτως ἐν χειρὶ κόλον δόρυ· τῆλε δ' ἀπ' αὐτοῦ
Αἰχμὴ χαλκείη χαμάδις βόμβησε πεσοῦσα.
Γνῶ δ' Αἴας κατὰ θυμὸν ἀμύμονα, ῥίγησέν τε
Ἔργα θεῶν, ὅ ῥα πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κεῖρε
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην.
Χάζετο δ' ἐκ βελέων. τοὶ δ' ἔμβαλον ἀκάματον πῦρ
Νηὶ θοῇ· τῆς δ' αἶψα κατ' ἀσβέστη κέχυτο φλόξ.
Ὣς τὴν μὲν πρύμνην πῦρ ἄμφεπεν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Μηρὼ πληξάμενος Πατροκλῆα προσέειπεν,
Ὄρσεο διογενὲς Πατρόκλεις ἱπποκέλευθε,
Λεύσσω δὴ παρὰ νηυσὶ πυρὸς δηΐοιο ἐρωήν·
Μὴ δὴ νῆας ἕλωσι, καὶ οὐκέτι φυκτὰ πέλωνται,
Δύσεο τεύχεα θᾶσσον, ἐγὼ δέ κε λαὸν ἀγείρω.
Ὣς φάτο. Πάτροκλος δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ.
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
Καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
Δεύτερον αὖ, θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε,
Ποικίλον, ἀστερόεντα, ποδώκεος Αἰακίδαο·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,
Χάλκεον, αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε·
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκε,
Ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
Εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρα, τά οἱ παλάμηφιν ἀρήρει.

Ἐγ-

Neve quis Argivorum, nobis vero duobus effugere perniciem *contingat*,
Ut soli Trojæ sacra mœnia diruamus.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Ajax vero non amplius manebat: obruebatur enim telis,
Domabat eum Jovisque consilium & Trojani illustres
Jaculantes: terribilem autem circa tempora fulgens
Cassis percussa sonitum edebat. Percutiebatur autem assidue
Ad clavos cassidis affabre factos. Ille vero sinistro humero delassabatur,
Firmiter usque tenendo scutum varium: neque tamen poterant
Illum circumstantes loco movere urgendo telis:
Jugiter autem gravi tenebatur anhelitu: eique sudor
Undique ex membris multus defluebat, neque omnino poterat
Respirare: passim autem malum malo firmabatur.
Dicite nunc mihi Musæ cœlestes domos tenentes,
Quomodo jam primo ignis inciderit navibus Achivorum.
Hector Ajacis hastam fraxineam prope astans
Percussit ense magno, spiculi ad commissuram cum ligno retro:
Penitusque amputavit. Hoc quidem Telamonius Ajax
Vibrabat frustra in manu mutilum hastile: procul autem ab ipso
Cuspis ærea humi resonuit cadens.
Agnovitque Ajax animo egregio, & exhorruit
Opera deorum, quod omnino pugnæ consilia præcidebat
Jupiter altitonans, Trojanisque volebat victoriam.
Recessit autem extra tela. Illi vero injecerunt indefessum ignem
Navi veloci: per hanc a. statim inextinguibilis diffusa est flamma.
Sic puppim quidem ignis circumdedit. At Achilles
Femoribus percussis Patroclum allocutus est,
Propera nobilissime Patrocle equestris,
Video jam apud naves ignis hostilis impetum:
Ne jam naves capiant, & non posthac potestas fugiendi sit,
Induere arma ocyus, ego autem copias congregabo.
Sic dixit. Patroclus autem armabatur corusco ære.
Ocreas quidem primum circa tibias posuit
Pulchras, argenteis fibulis apte junctas:
Tum postea thoracem circa pectora induebat
Varium, stellatum, velocis Æacidæ:
Circa humeros autem posuit ensem argenteis clavis distinctum,
Æreum, deinde autem scutum magnumque solidumque:
Capiti vero forti galeam affabre factam imposuit,
Setis equinis comantem, horrendum autem crista desuper nutabat.
Sumpsit etiam validas hastas, quæ ejus manibus quadrabant.
Ha-

Ἔγχος δ' οὐχ ἕλετ' οἶον ἀμύμονος Αἰακίδαο,
Βριθὺ, μέγα, στιβαρόν· τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν
Πάλλειν, ἀλλά μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεύς·
Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ πόρε Χείρων
Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσιν.
Ἵππους δ' Αὐτομέδοντα θοῶς ζευγνύμεν' ἄνωγε,
Τὸν μετ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα τῖε μάλιστα·
Πιστότατος δέ οἱ ἔσκε μάχῃ ἔνι μεῖναι ὁμοκλήν.
Τῷ δὲ καὶ Αὐτομέδων ὕπαγε ζυγὸν ὠκέας ἵππους,
Ξάνθον καὶ Βαλίον, τὼ ἅμα πνοιῇσι πετέσθην·
Τοὺς ἔτεκε Ζεφύρῳ ἀνέμῳ ἅρπυια Ποδάργη,
Βοσκομένη λειμῶνι παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο.
Ἐν δὲ παρηορίῃσιν ἀμύμονα Πήδασον ἵει,
Τόν ῥά ποτ' Ἠετίωνος ἑλὼν πόλιν ἤγαγ' Ἀχιλλεύς,
Ὃς καὶ θνητὸς ἐὼν ἕπεθ' ἵπποις ἀθανάτοισι.
Μυρμιδόνας δ' ἄρ' ἐποιχόμενος θώρηξεν Ἀχιλλεὺς,
Πάντας ἀνὰ κλισίας σὺν τεύχεσιν. οἱ δὲ, λύκοι ὣς
Ὠμοφάγοι, τοῖσίν τε περὶ φρεσὶν ἄσπετος ἀλκή,
Οἵ τ' ἔλαφον κεραὸν μέγαν οὔρεσι δηώσαντες
Δάπτουσιν· πᾶσιν δὲ παρήϊον αἵματι φοινόν,
Καί τ' ἀγεληδὸν ἴασιν ἀπὸ κρήνης μελανύδρου,
Λάψοντες γλώσσῃσιν ἀραιῇσι μέλαν ὕδωρ
Ἄκρον, ἐρευγόμενοι φόνον αἵματος, ἐν δέ γε θυμὸς
Στήθεσιν ἄτρομός ἐστι, περιστένεται δέ τε γαστήρ·
Τοῖοι Μυρμιδόνων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
Ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο
Ῥώοντ'· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν ἀρήϊος ἵστατ' Ἀχιλλεὺς,
Ὀτρύνων ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας.
Πεντήκοντ' ἦσαν νῆες θοαὶ ᾗσιν Ἀχιλλεὺς
Ἐς Τροίην ἡγεῖτο Διῒ φίλος· ἐν δὲ ἑκάστῃ
Πεντήκοντ' ἔσαν ἄνδρες ἐπὶ κληῖσιν ἑταῖροι·
Πέντε δ' ἄρ' ἡγεμόνας ποιήσατο, τοῖς ἐπεποίθει
Σημαίνειν, αὐτὸς δὲ μέγα κρατέων ἤνασσε.
Τῆς μὲν ἰῆς στιχὸς ἦρχε Μενέσθιος αἰολοθώρηξ,
Υἱὸς Σπερχειοῖο διιπετέος ποταμοῖο,
Τὸν τέκε Πηλῆος θυγάτηρ καλὴ Πολυδώρη
Σπερχειῷ ἀκάμαντι, γυνὴ θεῷ εὐνηθεῖσα·
Αὐτὰρ ἐπίκλησιν Βώρῳ, Περιήρεος υἷι,
Ὅς ῥ' ἀναφανδὸν ὄπυιε, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
Τῆς δ' ἑτέρης Εὔδωρος ἀρήϊος ἡγεμόνευε
Παρθένιος, τὸν ἔτικτε χορῷ καλὴ Πολυμήλη

Φύ-

Hastam vero non sumpsit solam eximii Æacidæ,
Gravem, magnam, validam: quam quidem non potuit alius Achivorum
Vibrare, sed ipsam solus norat vibrare Achilles:
Peliadem fraxinum, quam patri ejus dederat Chiron
Pelii ex vertice *cæsam*, cædis auctorem futuram heroibus.
Equos autem Automedontem confestim jungere jussit,
Quem post Achillem hostium agmina perrumpentem honorabat maxime:
Fidelissimus a. ei erat in pugna ad sustinendos minaces hostium impetus.
Tunc igitur Automedon duxit sub jugum veloces equos
Xanthum & Balium, qui cursu ventis æquo volabant:
Hos peperit Zephyro vento Harpya Podarge,
Pascens *in* prato juxta fluentum oceani.
Temonis vero loris eximium Pedasum junxit,
Quem quondam Eetionis capta urbe abduxit Achilles,
Qui licet mortalis, simul ibat cum equis immortalibus.
Myrmidonas autem obiens armabat Achilles,
Omnes per tentoria cum armis. Illi vero, lupi tanquam
Cruda vorantes, quibus in præcordiis immensum robur,
Qui cervum cornutum magnum *in* montibus postquam interfecerunt
Laniantes vorant: omnibus autem mala sanguine rubra,
Tum gregatim vadunt e fonte aquis nigro,
Hausturi linguis raris nigram aquam
Summam, eructantes cruorem sanguinis: animus vero
Pectoribus intrepidus inest, distenditur autem venter:
Tales Myrmidonum ductores atque principes
Circum strenuum famulum velocis Æacidæ
Magnis ibant animis: inter eos autem Mavortius stabat Achilles,
Adhortationibus urgens equosque & viros clypeatos.
Quinquaginta erant naves veloces, quas Achilles
Ad Trojam princeps duxerat Jovi charus: in singulis autem
Quinquaginta erant viri ad transtra socii:
Quinque autem ductores fecerat, quibus credidit
Imperium, ipse vero summam tenens potestatem imperabat.
Unius quidem ordinis dux erat Menesthius vario thorace ornatus,
Filius Sperchii a Jove fluentis fluvii,
Quem peperit Pelei filia pulchra Polydora
Sperchio indefesso, mulier deo mista:
Sed ut vulgi fama ferebat Boro, Perieris filio,
Qui palam *eam* uxorem duxerat, datis immensis sponsalibus.
Alterius autem Eudorus Mavortius dux erat
Clam susceptus, quem peperit choreis ducendis elegans Polymela

Φύλαντος θυγάτηρ. τῆς δὲ κρατὺς Ἀργειφόντης
Ἠράσατ', ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν μετὰ μελπομένῃσιν
Ἐν χορῷ Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου κελαδεινῆς·
Αὐτίκα δ' εἰς ὑπερῷ' ἀναβὰς, παρελέξατο λάθρῃ
Ἑρμείας ἀκάκητα· πόρεν δέ οἱ ἀγλαὸν υἱὸν
Εὔδωρον, περὶ μὲν θείειν ταχὺν, ἠδὲ μαχητήν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τόν γε μογοστόκος Εἰλείθυια
Ἐξάγαγε προφόωσδε, καὶ ἠελίου ἴδεν αὐγὰς,
Τὴν μὲν Ἐχεκλῆος κρατερὸν μένος Ἀκτορίδαο
Ἠγάγετο πρὸς δώματ', ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα·
Τὸν δ' ὁ γέρων Φύλας εὖ ἔτρεφεν ἠδ' ἀτίταλλεν,
Ἀμφαγαπαζόμενος ὡσεί θ' ἑὸν υἱὸν ἐόντα.
Τῆς δὲ τρίτης Πείσανδρος ἀρήϊος ἡγεμόνευε
Μαιμαλίδης, ὃς πᾶσι μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσιν
Ἔγχει μάρνασθαι, μετὰ Πηλείωνος ἑταῖρον.
Τῆς δὲ τετάρτης ἦρχε γέρων ἱππηλάτα Φοῖνιξ·
Πέμπτης δ' Ἀλκιμέδων Λαέρκεος υἱὸς ἀμύμων.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντας ἅμ' ἡγεμόνεσσιν Ἀχιλλεὺς
Στῆσεν ἐῢ κρίνας, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε,
Μυρμιδόνες, μή τίς μοι ἀπειλάων λελαθέσθω
Ἃς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἀπειλεῖτε Τρώεσσι,
Πάνθ' ὑπὸ μηνιθμόν· καί μ' ᾐτιάασθε ἕκαστος,
Σχέτλιε Πηλέος υἱὲ, χόλῳ ἄρα σ' ἔτρεφε μήτηρ·
Νηλεὲς, ὃς παρὰ νηυσὶν ἔχεις ἀέκοντας ἑταίρους.
Οἴκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα ποντοπόροισιν
Αὖτις, ἐπεί ῥά τοι ὧδε κακὸς χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
Ταῦτά μ' ἀγειρόμενοι θάμ' ἐβάζετε· νῦν δὲ πέφανται
Φυλόπιδος μέγα ἔργον, ἕης τὸ πρίν γ' ἐράασθε.
Ἔνθά τις ἄλκιμον ἦτορ ἔχων Τρώεσσι μαχέσθω.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου·
Μᾶλλον δὲ στίχες ἄρθεν, ἐπεὶ βασιλῆος ἄκουσαν.
Ὡς δ' ὅτε τοῖχον ἀνὴρ ἀράρῃ πυκινοῖσι λίθοισι
Δώματος ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων·
Ὣς ἄραρον κόρυθές τε καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι.
Ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ·
Ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι
Νευόντων· ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισι.
Πάντων δὲ προπάροιθε δύ' ἀνέρε θωρήσσεσθον,
Πάτροκλός τε καὶ Αὐτομέδων, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,
Πρόσθεν Μυρμιδόνων πολεμιζέμεν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς κλισίην· χηλοῦ δ' ἀπὸ πῶμ' ἀνέῳγε

Κα-

Phylantis filia. Hanc vero potens Argicida
Adamavit, oculis conspicatus inter cantantes
In choro Dianæ aureo arcu insignis tumultuum venaticorum amantis:
Statimque in superiora domus ascendens, accubuit clam
Mercurius pacificus: & dedit ei illustrem filium
Eudorum, egregium & cursus celeritate, & pugna.
Sed postquam hunc partuum doloris præses Ilithyia
Eduxit in lucem, & solis vidit jubar,
Illam quidem Echecles fortis Actoridæ
Duxit domum, postquam dederat infinita dona sponsalia:
Hunc autem senex Phylas magna cura nutrivit & educavit,
Vehementi amore prosequens tanquam ipsius filius foret.
Tertii autem Pisandrus Mavortius dux erat
Mæmalides, qui inter omnes excellebat Myrmidonas,
Hasta pugnando, post Pelidæ socium.
Quarto autem præerat senex equum agitator Phœnix:
Quinto autem Alcimedon Laercei filius eximius.
Sed postquam omnes cum ductoribus Achilles
Collocasset bene ordinatos, acria mandata dedit.
Myrmidones, ne quis mihi minarum obliviscatur
Quas in navibus velocibus minabamini Trojanis,
Toto tempore iræ: & me accusabatis unusquisque,
Dure Pelei fili, bile certe te nutrivit mater:
Immitis, qui apud naves tenes invitos socios,
Domum saltem cum navibus revertamur pontum transeuntibus
Retro, siquidem tibi adeo perniciosa ira incidit animo.
Hæc mihi congregati frequenter dicebatis: nunc vero apparet
Conflictus magnum opus, cujus antea quidem cupidi eratis:
Ubi forte cor quis gerens contra Trojanos pugnet.
Sic fatus, excitavit robur & animum uniuscujusque:
Magis autem catervæ addensatæ sunt, ut regem audierunt.
Ut cum parietem vir coagmentat apte junctis lapidibus
Domus altæ, impetus ventorum vitans:
Sic apte junctæ erant galeæ, & clypei umbonibus muniti.
Clypeus nempe clypeum fulciebat, galea galeam, virum vir:
Seque invicem attingebant setis equinis comantes galeæ splendentibus conis
Nutantium: adeo densi steterunt inter se.
Omnes autem ante duo viri armabantur,
Patroclusque & Automedon, unum animum habentes,
Ante Myrmidonas ad pugnam. Sed Achilles
Perrexit ire in tentorium: arcæ autem operculum aperuit.

Καλῆς, δαιδαλέης, τήν οἱ Θέτις ἀργυρόπεζα
Θῆκ' ἐπὶ νηὸς ἄγεσθαι, ἐϋπλήσασα χιτώνων
Χλαινάων τ' ἀνεμοσκεπέων, οὔλων τε ταπήτων.
Ἔνθα δέ οἱ δέπας ἔσκε τετυγμένον, οὐδέ τις ἄλλος
Οὔτ' ἀνδρῶν πίνεσκεν ἀπ' αὐτοῦ αἴθοπα οἶνον,
Οὔτέ τεῳ σπένδεσκε θεῶν ὅτε μὴ Διῒ πατρί.
Τό ῥα τότ' ἐκ χηλοῖο λαβὼν ἐκάθηρε θεείῳ
Πρῶτον, ἔπειτα δὲ νίψ' ὕδατος καλῇσι ῥοῇσι.
Νίψατο δ' αὐτὸς χεῖρας, ἀφύσσατο δ' αἴθοπα οἶνον.
Εὔχετ' ἔπειτα στὰς μέσῳ ἕρκεϊ· λεῖβε δὲ οἶνον,
Οὐρανὸν εἰσανιδών, (Δία δ' οὐ λάθε τερπικέραυνον)
Ζεῦ ἄνα Δωδωναῖε, Πελασγικὲ, τηλόθι ναίων,
Δωδώνης μεδέων δυσχειμέρου· ἀμφὶ δὲ Σελλοὶ
Σοὶ ναίουσ' ὑποφῆται ἀνιπτόποδες, χαμαιεῦναι.
Ἦ μὲν δή ποτ' ἐμὸν ἔπος ἔκλυες εὐξαμένοιο,
Τίμησας μὲν ἐμὲ, μέγα δ' ἴψαο λαὸν Ἀχαιῶν·
Ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ.
Αὐτὸς μὲν γὰρ ἐγὼ μενέω νηῶν ἐν ἀγῶνι,
Ἀλλ' ἕταρον πέμπω πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσι
Μάρνασθαι· τῷ κῦδος ἅμα πρόες εὐρύοπα Ζεῦ·
Θάρσυνον δέ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσὶν, ὄφρα καὶ Ἕκτωρ
Εἴσεται ἤ ῥα καὶ οἶος ἐπίστηται πολεμίζειν
Ἡμέτερος θεράπων, ἦ οἱ τότε χεῖρες ἄαπτοι
Μαίνονθ', ὁππότ' ἐγώ περ ἴω μετὰ μῶλον Ἄρηος.
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ἀπὸ ναῦφι μάχην ἐνοπήν τε δίηται,
Ἀσκηθής μοι ἔπειτα θοὰς ἐπὶ νῆας ἵκοιτο,
Τεύχεσί τε ξὺν πᾶσι καὶ ἀγχεμάχοις ἑτάροισιν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς·
Τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε·
Νηῶν μέν οἱ ἀπώσασθαι πόλεμόν τε μάχην τε
Δῶκε, σόον δ' ἀνένευσε μάχης ἐξαπονέεσθαι.
Ἤτοι ὁ μὲν, σπείσας τε καὶ εὐξάμενος Διῒ πατρὶ,
Ἂψ κλισίην εἰσῆλθε, δέπας δ' ἀπέθηκ' ἐνὶ χηλῷ.
Στῆ δὲ πάροιθ' ἐλθὼν κλισίης· ἔτι δ' ἤθελε θυμῷ
Εἰσιδέειν Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνήν.
Οἱ δ' ἅμα Πατρόκλῳ μεγαλήτορι θωρηχθέντες
Ἔστιχον, ὄφρ' ἐν Τρωσὶ μέγα φρονέοντες ὄρουσαν.
Αὐτίκα δὲ σφήκεσσιν ἐοικότες ἐξεχέοντο
Εἰνοδίοις, οὓς παῖδες ἐριδμαίνωσιν ἔθοντες,
Αἰεὶ κερτομέοντες ὁδῷ ἔπι οἰκί' ἔχοντας,
Νηπίαχοι· ξυνὸν δὲ κακὸν πολέεσσι τιθεῖσι.

Τοὺς

Pulchræ, affabre factæ, quam ei Thetis pedes argentea
Imposuit navi vehendam, quum bene implesset tunicis,
Chlænisque a vento defendentibus, villosisque tapetibus.
Ibidemqu; ei poculum erat laborate factum, neq; aliquis alius
Neque virorum bibebat ex eo nigrum vinum,
Neque alicui libabat deorum nisi Jovi patri.
Hoc utique tunc ex arca sumptum purgavit sulphure
Primum, postea autem lavit aquæ puro liquore.
Lavitque ipse manus, hausitque nigrum vinum,
Precabatur deinde stans medio septo: libabatque vinum,
Cœlum suspiciens, (Nec Jovem latuit fulmine gaudentem)
  Jupiter rex Dodonææ, Pelasgice, procul habitans,
Dodonæ præsidens hyberno frigore infestæ: circum autem Selli
Tui habitant interpretes pedibus illoti, humi cubantes.
Equidem jam olim meum sermonem exaudisti precati,
Et honore quidem me dignatus es, valde a. afflixisti populum Achivorum:
Sed adhuc hoc mihi nunc perfice votum.
Ipse quidem ego manebo navium in cœtu,
Sed socium mitto cum multis Myrmidonibus
Pugnatum: cum hoc una victoriam emitte late sonans Jupiter:
Confirma autem ei cor in præcordiis, ut & Hector
Intelligat num etiam solus sciat pugnare
Noster famulus, an ei tunc *tantum* manus invictæ
Insaniant, quando ego iero ad prælium Martis.
Sed postquam a navibus prælium clamoremque expulerit,
Incolumis mihi postea veloces ad naves redeat,
Armisque cum omnibus, & bellicosis sociis.
  Sic dixit precans: hunc autem audivit sapiens Jupiter:
Atque ei alterum quidem dedit pater, alterum vero abnuit:
A navibus quidem ei repellere præliumque pugnamque
Dedit, salvum autem abnuit e pugna reverti.
Hic quidem, ubi libaratque & supplicaverat Jovi patri,
Rursus tentorium ingressus est, poculumque reposuit in arcam.
Stetit autem egressus pro tentorio: adhuc enim voluit animo
Spectare Trojanorum & Achivorum pugnam gravem.
Illi vero cum Patroclo magnanimo armati
Ordine ibant, donec in Trojanos magnis animis irruerunt.
Protinus autem vespis similes effundebantur
In via habitantibus, quas pueri irritant de more,
Assidue vexantes in via domicilia habentes,
Stulti: commune enim malum multis faciunt.

Τοὺς δ' εἴπερ παρά τίς τε κιὼν ἄνθρωπος ὁδίτης
Κινήσει ἀέκων, οἱ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες,
Πρόσσω πᾶς πέτεται καὶ ἀμύνει οἷσι τέκεσσι.
Τῶν τότε Μυρμιδόνες κραδίην καὶ θυμὸν ἔχοντες,
Ἐκ νηῶν ἐχέοντο· βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Πάτροκλος δ' ἑτάροισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας,
Μυρμιδόνες ἕταροι Πηληϊάδεω Ἀχιλλῆος,
Ἀνέρες ἔστε, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς,
Ὡς ἂν Πηλεΐδην τιμήσομεν, ὃς μέγ' ἄριστος
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ, καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες·
Γνῷ δὲ καὶ Ἀτρεΐδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
Ἣν ἄτην, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου·
Ἐν δ' ἔπεσον Τρώεσσιν ἀολλέες. ἀμφὶ δὲ νῆες
Σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν.
Τρῶες δ' ὡς εἴδοντο Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν,
Αὐτὸν καὶ θεράποντα σὺν ἔντεσι μαρμαίροντας,
Πᾶσιν ὀρίνθη θυμὸς, ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες,
Ἐλπόμενοι παρὰ ναῦφι ποδώκεα Πηλείωνα
Μηνιθμὸν μὲν ἀπορρίψαι, φιλότητα δ' ἑλέσθαι·
Πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Πάτροκλος δὲ πρῶτος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
Ἀντικρὺ κατὰ μέσσον, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο,
Νηῒ παρὰ πρύμνῃ μεγαθύμου Πρωτεσιλάου·
Καὶ βάλε Πυραίχμην, ὃς Παίονας ἱπποκορυστὰς
Ἤγαγεν ἐξ Ἀμυδῶνος ἀπ' Ἀξίου εὐρὺ ῥέοντος·
Τὸν βάλε δεξιὸν ὦμον· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
Κάππεσεν οἰμώξας· ἕταροι δέ μιν ἀμφεφόβηθεν
Παίονες. ἐν γὰρ Πάτροκλος φόβον ἧκεν ἅπασιν,
Ἡγεμόνα κτείνας ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
Ἐκ νηῶν δ' ἔλασεν, κατὰ δ' ἔσβεσεν αἰθόμενον πῦρ.
Ἡμιδαὴς δ' ἄρα νηῦς λίπετ' αὐτόθι. τοὶ δ' ἐφόβηθεν
Τρῶες θεσπεσίῳ ὁμάδῳ. Δαναοὶ δ' ἐπέχυντο
Νῆας ἀνὰ γλαφυράς· ὅμαδος δ' ἀλίαστος ἐτύχθη.
Ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος μεγάλοιο
Κινήσει πυκινὴν νεφέλην στεροπηγερέτα Ζεὺς,
Ἔκ τ' ἔφανεν πᾶσαι σκοπιαὶ καὶ πρώονες ἄκροι,
Καὶ νάπαι, οὐρανόθεν δ' ἄρ' ὑπερράγη ἄσπετος αἰθὴρ·
Ὡς Δαναοὶ νηῶν μὲν ἀπωσάμενοι δήϊον πῦρ,
Τυτθὸν ἀνέπνευσαν· πολέμου δ' οὐ γίνετ' ἐρωή.
Οὐ γάρ πω τι Τρῶες ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν

Προ-

Has si aliquis præteriens homo viator
Moverit invitus, illæ continuo animosum cor habentes,
Quæque provolat & defendit suos fœtus.
Harum tunc Myrmidones cor & animum habentes,
Ex navibus fundebantur: clamor autem immensus ortus est.
Patroclus vero socios hortabatur altum clamans,
Myrmidones socii Pelidæ Achillis,
Viri estote, amici, recordamini autem impetuosæ fortitudinis,
Ut Pelidem honoremus, qui longe fortissimus *est*
Argivorum apud naves, & bellicosi famuli:
Cognoscat autem & Atrides late dominans Agamemnon
Suam noxam, quod fortissimum Achivorum nihil honoravit.
Sic fatus, excitavit robur & animum uniçujusque:
Irruerunt autem in Trojanos conferti. Circumque naves
Terribiliter resonabant clamantibus ab Achivis.
Ast Trojani ut viderunt Menœtii fortem filium,
Ipsum & famulum cum armis coruscantes,
Omnibus turbatus est animus, phalangesque dissolvebantur,
Existimantes apud naves velocem Pelidem
Iram abjecisse, & amicitiam recepisse:
Circumspectabat a. unusquisque, quo effugere possit gravem perniciem.
Patroclus autem primus jaculatus est hasta fulgenti
Penitus in medium, ubi plurimi tumultuabantur,
Navis ad puppim magnanimi Protesilai:
Et percussit Pyræchmen, qui Pæonas equestres bellatores
Duxit ex Amydone ab Axio late fluente:
Hunc percussit in dextrum humerum: is autem supinus in pulveres
Concidit edito gemitu: socii a. circa ipsum in fugam conjecti sunt
Pæones. Patroclus enim fugam immisit omnibus,
Ductore occiso qui præstantissimus erat pugna.
A navibus autem repulit, extinxitque ardentem ignem.
Semiusta autem navis relicta est illic. In fugam vero versi sunt
Trojani immani tumultu. Danai autem infundebantur
Naves per cavas: tumultus autem vehemens factus est.
Ut cum ab alto vertice montis magni
Summovet densam nubem fulgurator Jupiter,
Apparentque omnes speculæ & cacumina summa,
Et saltus, cælitus autem aperitur maximus æther:
Sic Danai a navibus quidem expulso hostili igne
Paululum respirarunt: pugnæ tamen non erat cessatio.
Nondum enim omnino Trojani bellicosis ab Achivis

Προτροπάδην φοβέοντο μελαινάων ἀπὸ νηῶν,
Ἀλλ' ἔτ' ἀνθίσταντο, νεῶν δ' ὑπόεικον ἀνάγκῃ.
Ἔνθα δ' ἀνὴρ ἕλεν ἄνδρα κεδασθείσης ὑσμίνης
Ἡγεμόνων. πρῶτος δὲ Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς
Αὐτίκ' ἄρα στρεφθέντος Ἀρηϊλύκου βάλε μηρὸν
Ἔγχεϊ ὀξυόεντι, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε·
Ῥῆξεν δ' ὀστέον ἔγχος, ὁ δὲ, πρηνὴς ἐπὶ γαίης
Κάππεσ'. ἀτὰρ Μενέλαος ἀρήϊος οὖτα Θόαντα,
Στέρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα· λῦσε δὲ γυῖα.
Φυλείδης δ' Ἄμφικλον ἐφορμηθέντα δοκεύσας,
Ἔφθη ὀρεξάμενος πρυμνὸν σκέλος, ἔνθα πάχιστος
Μυὼν ἀνθρώπου πέλεται. περὶ δ' ἔγχεος αἰχμῇ
Νεῦρα διεσχίσθη· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε.
Νεστορίδαι δ', ὁ μὲν οὖτασ' Ἀτύμνιον ὀξέϊ δουρὶ
Ἀντίλοχος, λαπάρης δὲ διήλασε χάλκεον ἔγχος.
Ἤριπε δὲ προπάροιθε. Μάρις δ' αὐτοσχεδὰ δουρὶ
Ἀντιλόχῳ ἐπόρουσε, κασιγνήτοιο χολωθεὶς,
Στὰς πρόσθεν νέκυος. τὸν δ' ἀντίθεος Θρασυμήδης
Ἔφθη ὀρεξάμενος πρὶν οὐτάσαι, οὐδ' ἀφάμαρτεν
Ὦμον ἄφαρ· πρυμνὸν δὲ βραχίονα δουρὸς ἀκωκὴ
Δρύψ' ἀπὸ μυώνων, ἀπὸ δ' ὀστέον ἄχρις ἄραξε.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, κατὰ δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψεν.
Ὣς τὼ μὲν δοιοῖσι κασιγνήτοισι δαμέντε
Βήτην εἰς ἔρεβος Σαρπηδόνος ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
Υἷες ἀκοντισταὶ Ἀμισωδάρου, ὅς ῥα Χίμαιραν
Θρέψεν ἀμαιμακέτην, πολέσιν κακὸν ἀνθρώποισιν.
Αἴας δὲ Κλεόβουλον Ὀϊλιάδης ἐπορούσας
Ζωὸν ἕλε, βλαφθέντα κατὰ κλόνον· ἀλλά οἱ αὖθι
Λῦσε μένος, πλήξας ξίφει αὐχένα κωπήεντι·
Πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι. τὸν δὲ κατ' ὄσσε
Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
Πηνέλεως δὲ Λύκων τε συνέδραμον· ἔγχεσι μὲν γὰρ
Ἤμβροτον ἀλλήλων, μέλεον δ' ἠκόντισαν ἄμφω·
Τὼ δ' αὖτις ξιφέεσσι συνέδραμον· ἔνθα Λύκων μὲν
Ἱπποκόμου κόρυθος φάλον ἤλασεν· ἀμφὶ δὲ καυλὸν
Φάσγανον ἐρραίσθη· ὁ δ' ὑπ' οὔατος αὐχένα θεῖνε
Πηνέλεως, πᾶν δ' εἴσω ἔδυ ξίφος, ἔσχε δὲ οἶον
Δέρμα· παρηέρθη δὲ κάρη, ὑπέλυντο δὲ γυῖα.
Μηριόνης δ' Ἀκάμαντα κιχεὶς ποσὶ καρπαλίμοισι,
Νύξ' ἵππων ἐπιβησόμενον κατὰ δεξιὸν ὦμον.
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς.

Verſis ubique tergis fugabantur nigris a navibus,
Sed adhuc reſiſtebant, a navibus tamen paullum recedebant ne-
ceſſitate (coacti.)
Tum vero vir interfecit virum diſſipata acie
Ducum. Primus autem Menœtii fortis filius
Statim averſi Areilyci percuſſit femur
Haſta acuta, penituſque æs adegit:
Fregit autem os haſta: Is vero pronus in terram
Decidit. Sed Menelaus mavortius vulneravit Thoantem,
Pectore nudatum juxta ſcutum: ſolvitque membra.
Phylides autem Amphiclum irruentem obſervans,
Occupavit feriendo (ei) averſam partem cruris, ubi craſſiſſima
Pulpa hominis eſt: undique autem haſtæ cuſpide
Nervi diſciſſi ſunt: eique tenebræ oculos cooperuerunt.
Neſtoridarum autem alter vulneravit Atymnium acuta haſta
(Nempe) Antilochus, perque ile trajecit æream haſtam.
Cecidit autem pronus. At Maris confeſtim haſta
In Antilochum irruebat, ob fratrem iratus,
Stans ante cadaver. Eum vero (alter Neſtorid.) deo par Thraſy-
medes (aberravit
Occupavit feriendo antequam ille vulneraret (Antilochum) nec
Ad humerum protinus: extremum autem brachium haſtæ cuſpis
Amputavit a muſculis, & os penitus abſcidit.
Fragorem vero edidit cadens, & caligo oculos cooperuit.
Sic illi quidem duo duobus a fratribus domiti
Iverunt ad erebum Sarpedonis ſtrenui ſocii,
Filii jaculatores Amiſodari, qui Chimæram
Nutrivit inſuperabilem, multis perniciem hominibus.
Ajax vero in Cleobulum Oiliades impetu facto
Vivum cepit, impeditum in turba: ſed ei ibi ſtatim
Solvit robur, feriens enſe cervicem bene manubriato,
Totuſque incaluit enſis ſanguine. Illi vero oculos
Occupavit purpurea mors & fatum violentum.
Peneleus autem Lyconque concurrerunt: haſtis enim
Aberrarant a ſe invicem, & incaſſum fuerant jaculati ambo:
Hi rurſus enſibus concurrerunt: tunc Lycon quidem
Setis equinis com. gal. conum percuſſit: quave parte manubrio
Enſis, fractus eſt: at ſub aure cervicem percuſſit (inſeritur
Peneleus, totuſque immerſus eſt enſis, tenebat autem ſola
Cutis: pendebatque ab ea caput, ſolutaque ſunt membra.
Meriones autem Acamanta aſſecutus pedibus rapidis
Percuſſit currum aſcendentem ad dexterum humerum.
Cecidit autem ex curru, oculiſque offuſa eſt caligo.

Ἰδομενεὺς δ' Ἐρύμαντα κατὰ στόμα νηλέϊ χαλκῷ
Νύξε· τὸ δ' ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησε
Νέρθεν ὑπ' ἐγκεφάλοιο· κέασσε δ' ἄρ' ὀστέα λευκά·
Ἐκ δὲ τίναχθεν ὀδόντες· ἐνέπλησθεν δέ οἱ ἄμφω
Αἵματος ὀφθαλμοί· τὸ δ' ἀνὰ στόμα καὶ κατὰ ῥῖνας
Πρῆσε χανών. θανάτου δὲ μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν.
Οὗτοι ἄρ' ἡγεμόνες Δαναῶν ἕλον ἄνδρα ἕκαστος.
Ὡς δὲ λύκοι ἄρνεσσιν ἐπέχραον ἢ ἐρίφοισι
Σίνται, ὑπ' ἐκ μήλων αἱρεύμενοι, αἵτ' ἐν ὄρεσσι
Ποιμένος ἀφραδίῃσι διέτμαγεν· οἱ δὲ ἰδόντες
Αἶψα διαρπάζουσιν ἀνάλκιδα θυμὸν ἐχούσας·
Ὣς Δαναοὶ Τρώεσσιν ἐπέχραον. οἱ δὲ φόβοιο
Δυσκελάδου μνήσαντο, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Αἴας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
Ἵετ' ἀκοντίσσαι· ὁ δὲ ἰδρείῃ πολέμοιο,
Ἀσπίδι ταυρείῃ κεκαλυμμένος εὐρέας ὤμους,
Σκέπτετ' ὀϊστῶν τε ῥοῖζον καὶ δοῦπον ἀκόντων.
Ἦ μὲν δὴ γίνωσκε μάχης ἑτεραλκέα νίκην·
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἀνέμιμνε, σάω δ' ἐρίηρας ἑταίρους.
Ὡς δ' ὅτ' ἀπ' Οὐλύμπου νέφος ἔρχεται οὐρανὸν εἴσω,
Αἰθέρος ἐκ δίης, ὅτε τε Ζεὺς λαίλαπα τείνει·
Ὣς τῶν ἐκ νηῶν γένετο ἰαχή τε φόβος τε·
Οὐδὲ κατὰ μοῖραν πέραον πάλιν· Ἕκτορα δ' ἵπποι
Ἔκφερον ὠκύποδες σὺν τεύχεσι· λεῖπε δὲ λαὸν
Τρωϊκόν, οὓς ἀέκοντας ὀρυκτὴ τάφρος ἔρυκε.
Πολλοὶ δ' ἐν τάφρῳ ἐρυσάρματες ὠκέες ἵπποι
Ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ λίπον ἅρματ' ἀνάκτων·
Πάτροκλος δ' ἕπετο σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων,
Τρωσὶ κακὰ φρονέων· οἱ δὲ ἰαχῇ τε φόβῳ τε
Πάσας πλῆσαν ὁδούς, ἐπεὶ ἄρ τμάγεν. ὕψι δ' ἀέλλη
Σκίδναθ' ὑπαὶ νεφέων, τανύοντο δὲ μώνυχες ἵπποι
Ἄψορρον προτὶ ἄστυ, νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Πάτροκλος δ' ᾗ πλεῖστον ὀρινόμενον ἴδε λαόν,
Τῇ ῥ' ἔχ' ὁμοκλήσας. ὑπὸ δ' ἄξοσι φῶτες ἔπιπτον
Πρηνέες ἐξ ὀχέων, δίφροι δ' ἀνεκυμβαλίαζον.
Ἀντικρὺ δ' ἀνὰ τάφρον ὑπέρθορον ὠκέες ἵπποι,
Ἄμβροτοι, οὓς Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα,
Πρόσσω ἱέμενοι· ἐπὶ δ' Ἕκτορι κέκλετο θυμός.
Ἵετο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι.
Ὡς δ' ὑπὸ λαίλαπι πᾶσα κελαινὴ βέβριθε χθὼν
Ἤματ' ὀπωρινῷ ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ

Ζεύς,

Idomeneus autem Erymanta ad os ſævo ære
Percuſſit: rectaque haſta ærea tranſiit
Subtus ſub cerebro: diffidit autem oſſa alba:
Excuſſique ſunt dentes: & impleti ſunt ei ambo
Sanguine oculi: eumque per os ſurſum & per nares deorſum
Efflavit aperto ore. Mortis autem nigra nubes obtexit.
Hi quidem ductores Danaorum interfecerunt virum ſinguli.
Ut vero lupi agnis irruunt vel hædis
Exitiales, e pecudibus ſurripientes, qui in montibus
Paſtoris incuria diſperſi ſunt: illi conſpicati,
Statim diſcerpunt imbellem animum habentes:
Sic Danai Trojanis irruebant. Illi autem fugæ
Horriſonæ meminerunt, oblitique ſunt impetuoſæ fortitudinis.
Ajax vero magnus ſemper in Hectorem ære armatum
Cupiebat jaculari: ille vero ſcientia pugnæ,
Clypeo taurino coopertus latos humeros
Obſervabat, ſagittarumque ſtridorem & ſonitum jaculorum.
Certe quidem jam videbat pugnæ alio inclinatam victoriam:
Sed & ſic manebat, ſervabatque charos ſocios.
Ut cum ab Olympo nubes vadit ad cœlum,
Ætherem poſt ſerenum, cum Jupiter nimbos procelloſos porrigit:
Sic horum a navibus factus eſt clamorque fugaque.
Neque ordine ullo tranſierunt rurſus: Hectorem vero equi
Extulerunt veloces cum armis: deſeruit autem populum
Troicum, quos invitos depreſſa foſſa coercebat.
Multi autem in foſſa trahentes currus veloces equi
Fractos ad ſummum temonem liquerunt currus dominorum:
Patroclus autem ſequebatur vehementer Danaos adhortans,
Trojanis mala cogitans: hi autem clamoreque fugaque
Omnes impleverunt vias, poſtquam diſſipati ſunt. in altum a. procella *pulv.*
Spargebatur ſub nubes, contendebantq; ſolidi ungulis equi
Retro ad urbem, a navibus & tentoriis.
Patroclus vero qua plurimum turbatum videbat populum,
Ea dirigebat *equos* minaciter clamans. Sub axibus a. viri cadebant
Proni de curribus, in quibus ſedilia reſonabant.
Recta autem foſſam tranſilierunt veloces equi,
Immortales, quos Peleo dii dederant præclara dona,
In adverſum pergere cupientes: in Hectorem a. inſtigabat animus.
Cupiebat enim percutere: illum vero extulerant veloces equi.
Ut vero a nimbo procelloſo omnis nigra obruta gravatur terra
Tempore autumnali cum rapidiſſimum fundit imbrem

Ju-

Ζεὺς, ὅτε δή ῥ' ἄνδρεσσι κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ,
Οἳ βίῃ εἰν ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας,
Ἐκ δὲ δίκην ἐλάσωσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες.
Τῶν δέ τε πάντες μὲν ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
Πολλὰς δὲ κλιτῦς τότ' ἀποτμήγουσι χαράδραι,
Ἐς δ' ἅλα πορφυρέην μεγάλα στενάχουσι ῥέουσαι
Ἐξ ὀρέων ἐπὶ κάρ· μινύθει δέ τε ἔργ' ἀνθρώπων·
Ὣς ἵπποι Τρωαὶ μεγάλα στενάχοντο θέουσαι.
Πάτροκλος δ' ἐπεὶ οὖν πρώτας ἐπέκερσε φάλαγγας,
Ἂψ ἐπὶ νῆας ἔεργε παλιμπετὲς, οὐδὲ πόληος
Εἴα ἱεμένους ἐπιβαινέμεν, ἀλλὰ μεσηγὺ
Νηῶν καὶ ποταμοῦ καὶ τείχεος ὑψηλοῖο
Κτεῖνε μεταΐσσων, πολέων δ' ἀπετίνυτο ποινήν·
Ἔνθ' ἤτοι Πρόνοον πρῶτον βάλε δουρὶ φαεινῷ,
Στέρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα· λῦσε δὲ γυῖα.
Δούπησεν δὲ πεσών. ὁ δὲ Θέστορα Ἤνοπος υἱὸν
Δεύτερον ὁρμηθείς. ὁ μὲν εὐξέστῳ ἐνὶ δίφρῳ
Ἧστο ἀλείς· ἐκ γὰρ πλήγη φρένας, ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
Ἡνία ἠΐχθησαν· ὁ δ' ἔγχεϊ νύξε παραστὰς
Γναθμὸν δεξιτερὸν, διὰ δ' αὐτοῦ πεῖρεν ὀδόντων·
Εἷλκε δὲ δουρὸς ἑλὼν ὑπὲρ ἄντυγος, ὡς ὅτε τις φὼς
Πέτρῃ ἔπι προβλῆτι καθήμενος, ἱερὸν ἰχθὺν
Ἐκ πόντοιο θύραζε λίνῳ καὶ ἤνοπι χαλκῷ.
Ὣς εἷλκ' ἐκ δίφροιο κεχηνότα δουρὶ φαεινῷ·
Κὰδ δ' ἄρ' ἐπὶ στόμ' ἔωσε· πεσόντα δέ μιν λίπε θυμός.
Αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐρύαλον ἐπεσσύμενον βάλε πέτρῳ
Μέσσην κακκεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη
Ἐν κόρυθι βριαρῇ. ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ
Κάππεσεν· ἀμφὶ δέ μιν θάνατος χύτο θυμοραϊστής·
Αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐρύμαντα, καὶ Ἀμφοτερὸν, καὶ Ἐπάλτην,
Τληπόλεμόν τε Δαμαστορίδην, Ἐχίον τε, Πύριν τε,
Ἰφέα τ', Εὔιππόν τε, καὶ Ἀργεάδην Πολύμηλον,
Πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Σαρπηδὼν δ' ὡς οὖν ἴδ' ἀμιτροχίτωνας ἑταίρους
Χέρσ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμέντας,
Κέκλετ' ἄρ' ἀντιθέοισι καθαπτόμενος Λυκίοισιν,
Αἰδὼς ὦ Λύκιοι, πόσε φεύγετε; νῦν θοοί ἐστε.
Ἀντήσω γὰρ ἐγὼ τοῦδ' ἀνέρος, ὄφρα δαείω
Ὅστις ὅδε κρατέει· καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε
Τρῶας· ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν.
Ἦ ῥα, καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.

Πά-

Jupiter, quando jam viris iratus sævit,
Qui vi in foro perversa edunt judicia,
Justitiam autem expellunt, deorum vindictam non verentes.
Propter hos vero omnes quidem fluvii inundant fluentes,
Multosque aggeres tunc scindunt torrentes,
In mare autem purpureum vastum gemunt fluentes
Ex montibus in præceps: corrumpuntur autem opera hominum:
Sic equæ Trojanæ valde ingemiscebant currentes.
Patroclus autem postquam primas perfregerat phalangas,
Rursus ad naves compulit retrorsum, neque ad urbem
Sinebat cupientes ascendere, sed inter
Naves, & fluvium, & altum parietem (castrensem)
Occidebat rapide insequens, multorum autem exigebat ultionem:
Tunc quidem Pronoum primum percussit hasta fulgenti,
Pectore nudatum juxta clypeum: solvit autem membra.
Fragorem vero edidit cadens. Idem Thestorem Enopis filium
Iterum impetu facto. Hic quidem eleganter polita in sella
Sedebat contractus: exturbata enim erat mente, ex manibus
Habenæ defluxerant: ille vero hasta percussit propius adstans
Malam dextram, perque ejus transegit dentes:
Traxit a. *eum* hastam prehendens super ambitu ante sellam pos. ut cum vir
Petra in prominenti sedens ingentem piscem
Ex ponto foras lino & splendido ære:
Sic traxit e sella hiantem hasta fulgenti:
In os autem deturbavit: lapsum autem ipsum liquit anima.
Sed postea Eryalum irruentem percussit saxo
Medio in capite: illud vero in duas partes totum diffissum est
In casside gravi: is autem pronus in terram
Decidit: ipsumque mors circumfussa est exitialis.
At deinde Erymanta, & Amphoterum, & Epaltem,
Tlepolemumque Damastoridem, Echiumque, Pyremque,
Ipheaque, Euippumque, & Argeadem Polymelum,
Omnes alium super alium admovit terræ almæ.
Sarpedon autem postquam vidit armis spoliatos socios
Manibus Patrocli Menœtiadæ domitos,
Adhortatus est eximios increpans Lycios,
Proh pudor! o Lycii quo fugitis? nunc celeres estote.
Occurram enim ego huic viro, ut intelligam
Quisnam iste victor grassetur: & jam malis multis affecerit
Trojanos: multorumque enim & fortium genua solvit.
Dixit, & de curribus cum armis saliit in terram.

Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἐπεὶ ἴδεν, ἔκθορε δίφρου.
Οἱ δ' ὥς' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι,
Πέτρῃ ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μάχωνται·
Ὣς οἱ κεκλήγοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
Τοὺς δὲ ἰδὼν ἐλέησε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω,
Ἥρην δὲ προσέειπε κασιγνήτην ἄλοχόν τε,
Ὤ μοι ἐγὼν, ὅτε μοι Σαρπηδόνα φίλτατον ἀνδρῶν
Μοῖρ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμῆναι.
Διχθὰ δέ μοι κραδίη μέμονε φρεσὶν ὁρμαίνοντι,
Ἤ μιν ζωὸν ἐόντα μάχης ἄπο δακρυοέσσης
Θείω ἀναρπάξας Λυκίης ἐνὶ πίονι δήμῳ,
Ἦ ἤδη ὑπὸ χερσὶ Μενοιτιάδαο δαμάσσω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη,
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Ἄνδρα θνητὸν ἐόντα πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ
Ἂψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι;
Ἔρδ'· ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Αἴκε ζωὸν πέμψῃς Σαρπηδόνα ὅνδε δόμονδε,
Φράζεο μήτις ἔπειτα θεῶν ἐθέλῃσι καὶ ἄλλος
Πέμπειν ὃν φίλον υἱὸν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης.
Πολλοὶ γὰρ περὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο μάχονται
Υἱέες ἀθανάτων, τοῖσιν κότον αἰνὸν ἐνήσεις.
Ἀλλ' εἴ τοι φίλος ἐστὶ, τεὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ,
Ἤτοι μέν μιν ἔασον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
Χέρσ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμῆναι·
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τόνγε λίπῃ ψυχή τε καὶ αἰὼν,
Πέμπειν μιν Θάνατόν τε φέρειν καὶ νήδυμον Ὕπνον,
Εἰσόκε δὴ Λυκίης εὐρείης δῆμον ἵκωνται·
Ἔνθά ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε ἔται τε
Τύμβῳ τε στήλῃ τε. τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Αἱματοέσσας δὲ ψιάδας κατέχευεν ἔραζε,
Παῖδα φίλον τιμῶν, τόν οἱ Πάτροκλος ἔμελλε
Φθίσειν ἐν Τροίῃ ἐριβώλακι τηλόθι πάτρης.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Ἔνθ' ἤτοι Πάτροκλος μὲν ἀγακλειτὸν Θρασυμήδην,
Ὅς ῥ' ἠῢς θεράπων Σαρπηδόνος ἦεν ἄνακτος,
Τὸν βάλε νείαιραν κατὰ γαστέρα· λῦσε δὲ γυῖα.
Σαρπηδὼν δ' αὐτοῦ μὲν ἀπήμβροτε δουρὶ φαεινῷ
Δεύτερος ὁρμηθείς· ὁ δὲ Πήδασον οὔτασεν ἵππον.

Ἔγ-

Patroclus vero altera ex parte ut vidit, desiliit curru.
Tum vero illi sicut vultures duo unguibus adunci rostris curvi,
Petra super excelsa ingentem clangorem edentes pugnant:
Sic hi clamantes alter in alterum irruebant.
Hos autem intuitus misertus est Saturni filius versuti,
Junonem autem allocutus est sororem uxoremque,
Hei mihi, cum mihi Sarpedonem charissimum hominum
Fatale a Patroclo Menœtiade domari.
In duas a. partes mihi cor fertur in præcordiis, animo versanti
An ipsum vivum pugnam extra lacrymosam
Ponam surreptum Lyciæ in opulento populo,
An jam sub manibus Mœnetiadæ domem.
Huic a. respondit deinde bovinis oculis decora veneranda Juno,
Importunissime Saturnie, quale verbum dixisti?
Virum mortalem jam olim destinatum fato
Jam vis a morte tristi liberare?
Fac: at non tibi omnes assentiemur dii cæteri.
Aliud autem tibi dicam, tu vero animo reconde tuo,
Si vivum dimiseris Sarpedonem domum suam,
Perpende ne quis posthac deorum velit & alius
Dimittere suum charum filium ex aspero prælio.
Multi enim circum urbem magnam Priami pugnant
Filii immortalium, quibus iram gravem immittes.
Sed si tibi dilectus est, tuumque vicem ejus miseratur cor,
Illum quidem sinito in aspera pugna
Manibus sub Patrocli Menœtiadæ domari:
At postquam jam illum reliquerit animaque & vita,
Deducendum eum permitte Mortique ut ferat & suavi Somno,
Donec Lyciæ latæ ad populum pervenerint:
Ibi ei exequias facient fratresque familiaresque
Tumuloque cippoque. Hic enim honor est mortuorum.
Sic dixit. neque non obsecutus est pater hominumque deumque:
Cruentas autem guttas demisit in terram,
Filium dilectum honorans, quem ei Patroclus erat
Interempturus in Troja glebosa procul a patria.
Hi autem cum jam prope erant alter in alterum vadentes,
Tum quidem Patroclus inclytum Thrasymedem,
Qui strenuus famulus Sarpedonis erat regis,
Hunc percussit imum ad ventrem: solvitque membra.
Sarpedon vero ab illo quidem aberravit hasta fulgenti
Post illum impetu facto. Pedasum vero vulneravit equum

Ἔγχεϊ δεξιὸν ὦμον· ὁ δ' ἔβραχε θυμὸν ἀΐσθων·
Κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακὼν, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός·
Τὼ δὲ διαστήτην· κρίκε δὲ ζυγὸν, ἡνία δέ σφι
Σύγχυτ', ἐπειδὴ κεῖτο παρήορος ἐν κονίῃσι.
Τοῖο μὲν Αὐτομέδων δουρικλυτὸς εὕρετο τέκμωρ,
Σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ,
Ἀΐξας ἀπέκοψε παρήορον· οὐδ' ἐμάτησε.
Τὼ δ' ἰθυνθήτην, ἐν δὲ ῥυτῆρσι τάνυσθεν·
Τὼ δ' αὖτις συνίτην ἔριδος πέρι θυμοβόροιο.
Ἔνθ' αὖ Σαρπηδὼν μὲν ἀπήμβροτε δουρὶ φαεινῷ,
Πατρόκλου δ' ὑπὲρ ὦμον ἀριστερὸν ἤλυθ' ἀκωκὴ
Ἔγχεος, οὐδ' ἔβαλ' αὐτόν· ὁ δ' ὕστερος ὄρνυτο χαλκῷ
Πάτροκλος· τοῦ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἔκφυγε χειρὸς,
Ἀλλ' ἔβαλ' ἔνθ' ἄρα τε φρένες ἔρχαται ἀμφ' ἁδινὸν κῆρ.
Ἤριπε δ' ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν, ἢ ἀχερωῒς,
Ἠὲ πίτυς βλωθρὴ, τήν τ' οὔρεσι τέκτονες ἄνδρες
Ἐξέταμον πελέκεσσι νεήκεσι, νήϊον εἶναι·
Ὣς ὁ πρόσθ' ἵππων καὶ δίφρου κεῖτο τανυσθεὶς,
Βεβρυχὼς, κόνιος δεδραγμένος αἱματοέσσης.
Ἠΰτε ταῦρον ἔπεφνε λέων ἀγέληφι μετελθὼν,
Αἴθωνα, μεγάθυμον ἐν εἰλιπόδεσσι βόεσσιν,
Ὤλετό τε στενάχων ὑπὸ γαμφηλῇσι λέοντος.
Ὣς ὑπὸ Πατρόκλῳ Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστάων
Κτεινόμενος μενέαινε, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον,
Γλαῦκε πέπον πολεμιστὰ μετ' ἀνδράσι, νῦν σε μάλα χρὴ
Αἰχμητήν τ' ἔμεναι, καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν·
Νῦν τοι ἐελδέσθω πόλεμος κακὸς, εἰ θοός ἐσσι.
Πρῶτα μὲν ὄτρυνον Λυκίων ἡγήτορας ἄνδρας,
Πάντῃ ἐποιχόμενος, Σαρπηδόνος ἀμφιμάχεσθαι·
Αὐτὰρ ἔπειτα καὶ αὐτὸς ἐμεῦ πέρι μάρναο χαλκῷ.
Σοὶ γὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα κατηφείη καὶ ὄνειδος
Ἔσσομαι ἤματα πάντα διαμπερὲς, εἴ κέ μ' Ἀχαιοὶ
Τεύχεα συλήσωσι, νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα.
Ἀλλ' ἔχεο κρατερῶς, ὄτρυνε δὲ λαὸν ἅπαντα.
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψεν
Ὀφθαλμοὺς ῥῖνάς θ'. ὁ δὲ λὰξ ἐν στήθεσι βαίνων,
Ἐκ χροὸς ἕλκε δόρυ, προτὶ δὲ φρένες αὐτῷ ἕποντο.
Τοῖο δ' ἅμα ψυχήν τε καὶ ἔγχεος ἐξέρυσ' αἰχμήν.
Μυρμιδόνες δ' αὐτοῦ σχέθον ἵππους φυσιόωντας,
Ἱεμένους φοβέεσθαι, ἐπεὶ λίπον ἅρματ' ἀνάκτων.
Γλαύκῳ δ' αἰνὸν ἄχος γένετο φθογγῆς ἀΐοντι·

Ὠρίν-

Hasta in dextro humero: is autem gemuit animam exhalans:
Decidit vero in pulveres porrectus, & avolavit anima:
Duo a. *reliqui equi* dissilierunt: crepuit a. jugum, habenæque ipsis
Confundebantur, jacebat enim equus ad temonem devinctus in pulverib.
Hujus rei quidem Automedon hasta inclytus invenit finem,
Educto longo ense robusto a femore,
Insurgens abscidit equum ad temonem devinctum: neq; enim segniter agebat.
Hi a. recta statione compositi sunt, inq; habenis recti steterunt.
Illi vero rursus congressi sunt ad contentionem animum rodentem.
Tum vero Sarpedon quidem aberravit hasta fulgenti,
Patrocli autem supra humerum sinistrum abiit cuspis
Hastæ, neque percussit ipsum: posterior vero irruit ære
Patroclus: hujus autem non irritum telum effugit manu,
Sed percussit ubi præcordia complectuntur multipliciter munitum (cor:
Cecidit a. sicut quando aliqua quercus cadit, vel populus,
Vel pinus alta, quam in montibus fabri
Exciderunt securibus recens exacutis, navale lignum ut sit:
Sic ille ante equos & currum jacebat porrectus,
Dentibus frendens, pulvere manibus prehenso sanguinolento:
Ut cum taurum interficit leo armento superveniens,
Fulvum, magnanimum inter flexipedes boves;
Peritque gemens sub maxillis leonis:
Sic a Patroclo Lyciorum ductor clypeatorum (vocabat socium,
Dum interficitur indignante anima gemebat, charumque nomine
Glauce charissime, bellator inter viros, nunc te admodum oportet
Pugnacemque esse, & audacem bellatorem:
Nunc tibi cordi sit pugna gravis, si prælio impiger es.
Primum quidem adhortare Lyciorum ductores viros,
Quaquaversum obiens, de Sarpedone prœliari:
Quin & ipse de me pugnes ære.
Tibi enim ego etiam posthac pudor & opprobrium
Ero dies omnes perpetuo, si quidem mihi Achivi
Arma detraxerint, in circo ubi de navibus certatur lapso.
Sed capesse *pugnam* strenue, adhortareque populum omnem.
Sic illi locuto finis mortis texit
Oculos naresque. Ille vero calce pectoribus impresso, (tur:
E corpore traxit hastam, præcordia a. ipsam adhærentia sequeban-
Ejusdem simul animamque & hastæ evulsit cuspidem.
Myrmidones autem illic detinuerunt equos anhelantes,
Cupientes fugere, postquam deseruerant currus dominorum.
Glauco vero gravis dolor ortus est vocem audienti:

Con-

Ὠρίνθη δέ οἱ ἦτορ ὅτ' οὐ δύνατο προσαμῦναι.
Χειρὶ δ' ἑλὼν ἐπίεζε βραχίονα. τεῖρε γὰρ αὐτὸν
Ἕλκος, ὃ δή μιν Τεῦκρος ἐπεσσύμενον βάλεν ἰῷ,
Τείχεος ὑψηλοῖο ἀρὴν ἑτάροισιν ἀμύνων.
Εὐχόμενος δ' ἄρα εἶπεν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι,
Κλῦθι ἄναξ, ὅς που Λυκίης ἐν πίονι δήμῳ
Εἶς, ἢ ἐνὶ Τροίῃ· δύνασαι δέ τε πάντοσ' ἀκούειν
Ἀνέρι κηδομένῳ, ὡς νῦν ἐμὲ κῆδος ἱκάνει.
Ἕλκος μὲν γὰρ ἔχω τόδε καρτερόν, ἀμφὶ δέ μοι χεὶρ
Ὀξείῃς ὀδύνῃσιν ἐλήλαται, οὐδέ μοι αἷμα
Τερσῆναι δύναται· βαρύθει δέ μοι ὦμος ὑπ' αὐτοῦ·
Ἔγχος δ' οὐ δύναμαι σχεῖν ἔμπεδον, οὐδὲ μάχεσθαι
Ἐλθὼν δυσμενέεσσιν. ἀνὴρ δ' ὤριστος ὄλωλε,
Σαρπηδὼν Διὸς υἱός· ὁ δ' οὐδ' ᾧ παιδὶ ἀμύνει.
Ἀλλὰ σύ πέρ μοι ἄναξ τόδε καρτερὸν ἕλκος ἄκεσσαι·
Κοίμισον δ' ὀδύνας, δὸς δὲ κράτος, ὄφρ' ἑτάροισι
Κεκλόμενος Λυκίοισιν ἐποτρύνω πολεμίζειν·
Αὐτός τ' ἀμφὶ νέκυϊ κατατεθνειῶτι μάχωμαι.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Αὐτίκα παῦσ' ὀδύνας, ἀπὸ δ' ἕλκεος ἀργαλέοιο
Αἷμα μέλαν τέρσηνε, μένος δέ οἱ ἔμβαλε θυμῷ.
Γλαῦκος δ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσί, γήθησέν τε
Ὅττι οἱ ὦκ' ἤκουσε μέγας θεὸς εὐξαμένοιο.
Πρῶτα μὲν ὤτρυνεν Λυκίων ἡγήτορας ἄνδρας,
Πάντῃ ἐποιχόμενος, Σαρπηδόνος ἀμφιμάχεσθαι.
Αὐτὰρ ἔπειτα μετὰ Τρῶας κίε μακρὰ βιβάσθων,
Πουλυδάμαντ' ἐπὶ Πανθοΐδην καὶ Ἀγήνορα δῖον.
Βῆ δὲ μετ' Αἰνείαν τε καὶ Ἕκτορα χαλκοκορυστήν,
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἕκτορ, νῦν δὴ πάγχυ λελασμένος εἰς ἐπικούρων,
Οἳ σέθεν εἵνεκα τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
Θυμὸν ἀποφθινύθουσι· σὺ δ' οὐκ ἐθέλεις ἐπαμύνειν.
Κεῖται Σαρπηδὼν Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστάων,
Ὃς Λυκίην εἴρυτο δίκῃσί τε καὶ σθένεϊ ᾧ.
Τὸν δ' ὑπὸ Πατρόκλῳ δάμασ' ἔγχεϊ χάλκεος Ἄρης.
Ἀλλὰ φίλοι πάρστητε, νεμεσσήθητε δὲ θυμῷ,
Μὴ ἀπὸ τεύχε' ἕλωνται, ἀεικίσσωσι δὲ νεκρὸν
Μυρμιδόνες, Δαναῶν κεχολωμένοι, ὅσσοι ὄλοντο,
Τοὺς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἐπέφνομεν ἐγχείῃσιν.
Ὣς ἔφατο. Τρῶας δὲ κατάκρηθεν λάβε πένθος
Ἄσχετον, οὐκ ἐπιεικτόν, ἐπεί σφισιν ἕρμα πόληος

Conturbabatur a. ei cor quod non poterat opem ferre.
Manu a. prehensum stringebat brachium. Dolebat enim ei graviter
Vulnus, quia jam eum Teucer irruentem jaculatus fuerat sagitta,
Ab aggere excelso malum a sociis propulsans.
Precans autem dixit longe jaculanti Apollini,
  Exaudi rex, qui alicubi Lyciæ in opulento populo
Es, vel in Troja: potes autem undecunque auscultare
Viro dolenti, sicut nunc me dolor invadit.
Vulnus enim habeo hoc grave, undique autem mihi manus
Acutis doloribus transfixa est, neque mihi sanguis
Siccari potest: gravatur autem mihi humerus per ipsum:
Hastam autem non possum sustinere firmiter, neque pugnare,
Congressus cum hostibus. Vir autem fortissimus periit,
Sarpedon Jovis filius: ille vero ne suo quidem filio opem fert.
Sed tu saltem mihi rex huic gravi vulneri medere:
Sopi autem dolores, præbeque vires, ut socios
Adhortans Lycios excitem ad pugnam:
Ipseque de cadavere mortuo pugnem.
  Sic dixit precans. Hunc autem exaudivit Phœbus Apollo:
Statim sedavit dolores, a vulnere autem gravi
Sanguinem nigrum siccavit, fortitudinemque ejus immisit animo.
Glaucus autem agnovit sua mente, lætatusque est
Quod se cito exaudiverat magnus deus precatum.
Primum quidem excitavit Lyciorum ductores viros,
Quaquaversum obiens, de Sarpedone præliari.
Deinde vero Troas accersitum ibat passibus longis gradiens,
Polydamanta ad Panthœdem & Agenora nobilem:
Accersitum etiam ivit Æneamque & Hectorem ære armatum,
Prope autem stans verbis velocibus allocutus est,
  Hector, nunc jam omnino oblitus es sociorum,
Qui te propter procul ab amicis & patria terra
Animam deperdunt: tu vero non vis malum propulsare.
Jacet Sarpedon Lyciorum ductor clypeatorum,
Qui Lyciam tuebatur jusque dicendo & virtute sua.
Hunc autem Patrocli manibus domuit hasta æreus Mars.
Sed amici adeste, hominumque reprehensionem animo veremini,
Ne arma abstulerint, indignisque modis acceperint mortuum
Myrmidones, de Danais irati quotquot perierunt,
Quos apud naves veloces interfecimus hastis.
  Sic dixit. Trojanos vero ipso capite occupavit dolor
Intolerabilis, cedere nescius, quippe ipsis columen urbis

Ἔσκε, καὶ ἀλλοδαπός περ ἐών. πολέες γὰρ ἅμ' αὐτῷ
Λαοὶ ἕποντ', ἐν δ' αὐτὸς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
Βὰν δ' ἰθὺς Δαναῶν λελιημένοι· ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἕκτωρ χωόμενος Σαρπηδόνος. αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Ὦρσε Μενοιτιάδαο Πατροκλῆος λάσιον κῆρ·
Αἴαντε πρώτω προσέφη, μεμαῶτε καὶ αὐτὼ,
Αἴαντε, νῦν σφῶϊν ἀμύνεσθαι φίλον ἔστω,
Οἷοί περ πάρος ἦτε μετ' ἀνδράσιν, ἢ καὶ ἀρείους.
Κεῖται ἀνὴρ ὃς πρῶτος ἐσήλατο τεῖχος Ἀχαιῶν
Σαρπηδών· ἀλλ' εἴ μιν ἀεικισσαίμεθ' ἑλόντες,
Τεύχεά τ' ὤμοιιν ἀφελοίμεθα, καί τιν' ἑταίρων
Αὐτοῦ ἀμυνομένων δαμασαίμεθα νηλέϊ χαλκῷ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλέξασθαι μενέαινον.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας,
Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Μυρμιδόνες καὶ Ἀχαιοὶ,
Σύμβαλον ἀμφὶ νέκυϊ κατατεθνειῶτι μάχεσθαι,
Δεινὸν ἀΰσαντες· μέγα δ' ἔβραχε τεύχεα φωτῶν.
Ζεὺς δ' ἐπὶ νύκτ' ὀλοὴν τάνυσε κρατερῇ ὑσμίνῃ,
Ὄφρα φίλῳ περὶ παιδὶ μάχης ὀλοὸς πόνος εἴη.
Ὦσαν δὲ πρότεροι Τρῶες ἑλίκωπας Ἀχαιούς.
Βλῆτο γὰρ οὔ τι κάκιστος ἀνὴρ μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
Υἱὸς Ἀγακλῆος μεγαθύμου δῖος Ἐπειγεὺς,
Ὅς ῥ' ἐν Βουδείῳ εὐναιομένῳ ἤνασσε
Τοπρίν· ἀτὰρ τότε γ' ἐσθλὸν ἀνεψιὸν ἐξεναρίξας
Ἐς Πηλῆ' ἱκέτευσε καὶ ἐς Θέτιν ἀργυρόπεζαν.
Οἱ δ' ἅμ' Ἀχιλλῆϊ ῥηξήνορι πέμπον ἕπεσθαι
Ἴλιον εἰς εὔπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.
Τόν ῥα τόθ' ἁπτόμενον νέκυος βάλε φαίδιμος Ἕκτωρ
Χερμαδίῳ κεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη
Ἐν κόρυθι βριαρῇ· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ νεκρῷ
Κάππεσεν, ἀμφὶ δέ μιν θάνατος χύτο θυμοραϊστής.
Πατρόκλῳ δ' ἄρ' ἄχος γένετο φθιμένου ἑτάροιο·
Ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων, ἴρηκι ἐοικὼς
Ὠκέϊ, ὅς τ' ἐφόβησε κολοιούς τε ψῆράς τε·
Ὣς ἰθὺς Λυκίων Πατρόκλεις ἱπποκέλευθε
Ἔσσυο καὶ Τρώων· κεχόλωσο δὲ κῆρ, ἑτάροιο.
Καί ῥ' ἔβαλε Σθενέλαον Ἰθαιμένεος φίλον υἱὸν
Αὐχένα χερμαδίῳ, ῥῆξεν δ' ἀπὸ τοῖο τένοντας.
Χώρησαν δ' ὑπό τε πρόμαχοι καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ.
Ὅσση δ' αἰγανέης ῥιπὴ ταναοῖο τέτυκται,
Ἥν ῥά τ' ἀνὴρ ἀφέῃ πειρώμενος ἢ ἐν ἀέθλῳ,

Ἠὲ

Erat, alienigena licet existens. Multæ enim illum
Copiæ sequebantur, inter quas ipse fortissimus erat in pugna.
Ibant autem recta in Danaos ardentes. Præibat autem ipsis
Hector iratus de Sarpedone. At Achivos
Concitabat ad certamen Menœtiadæ Patrocli animosum cor:
Ajaces primos allocutus est, animis incitatos etiam per se,
Ajaces, jam vobis hostes propulsare cordi sit,
Quales quidem antea eratis inter viros, vel & fortiores.
Jacet vir qui primus insiliit in parietem castrensem Achivorum
Sarpedon: sed o si ipsum contumelia afficere potuerimus ablatum,
Armaque ab humeris auferre, & aliquem sociorum
Ab eo *nos* propulsantium domare sævo ære!
Sic dixit. Ii vero etiam per se *hostes* arcere promptis erant animis.
Hi autem postquam utrinque firmarant phalangas,
Trojani & Lycii & Myrmidones & Achivi,
Concurrerunt de cadavere mortuo pugnaturi,
Horrendum clamantes: ingenti a. fragore sonuerunt arma virorum.
Jupiter vero noctem perniciosam extendit super aspera pugna,
Ut dilecto de filio pugnæ perniciosus labor esset.
Moverunt autem loco priores Trojani nigros oculis Achivos.
Percussus enim erat nequaquam ignavissimus vir inter Myrmidonas,
Filius Agaclei magnanimi nobilis Epigeus,
Qui in Budio bene habitato imperabat
Antea: sed tunc strenuum consobrinum cum occidisset,
Ad Peleum venit supplex, & ad Thetin argenteis pedibus decoram.
Hi a. Achilli hostium agmina perrumpenti miserunt comitem
Ilium ad generosis equis fœcundam, ut adversus Trojanos pugnaret.
Hunc quidem tunc manum injicientem cadaveri percussit illustris Hector,
Saxo in capite: illud vero in duas partes totum diffissum est
In casside gravi: ipse autem pronus super cadavere
Decidit, ipsumque mors circumfusa est exitialis,
Patroclo autem dolor ortus est de interfecto socio:
Recta vero prorupit per primipilares accipitri similis
Veloci, qui fugatos persequitur graculosque sturnosque:
Sic recta in Lycios Patrocle equestris
Ruisti & Trojanos, iratus autem eras corde de socio.
Et percussit Sthenelaum Ithæmenei dilectum filium
In cervice saxo, abrupit autem ejus tendines.
Cesserunt autem retro & primipilares, & illustris Hector.
Quantus autem jaculi jactus longi est,
Quod quidem vir emiserit connixus vel in certamine ludi,

Ἠὲ καὶ ἐν πολέμῳ, δηΐων ὕπο θυμοραϊστέων·
Τόσσον ἐχώρησαν Τρῶες, ὤσαντο δ' Ἀχαιοί.
Γλαῦκος δὲ πρῶτος, Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστάων,
Ἐτράπετ', ἔκτεινεν δὲ Βαθυκλῆα μεγάθυμον,
Χάλκωνος φίλον υἱὸν, ὃς Ἑλλάδι οἰκία ναίων,
Ὄλβῳ τε πλούτῳ τε μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσι.
Τὸν μὲν ἄρα Γλαῦκος στῆθος μέσον οὔτασε δουρὶ
Στρεφθεὶς ἐξαπίνης, ὅτε μιν κατέμαρπτε διώκων·
Δούπησεν δὲ πεσών. πυκινὸν δ' ἄχος ἔλλαβ' Ἀχαιοὺς
Ὡς ἔπεσ' ἐσθλὸς ἀνήρ, μέγα δὲ Τρῶες κεχάροντο·
Στὰν δ' ἀμφ' αὐτὸν ἰόντες ἀολλέες· οὐδ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
Ἀλκῆς ἐξελάθοντο, μένος δ' ἰθὺς φέρον αὐτῶν.
Ἔνθ' αὖ Μηριόνης Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστὴν
Λαόγονον θρασὺν, υἱὸν Ὀνήτορος, ὃς Διὸς ἱρεὺς
Ἰδαίου ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ.
Τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος· ὦκα δὲ θυμὸς
Ὤχετ' ἀπὸ μελέων, στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλεν.
Αἰνείας δ' ἐπὶ Μηριόνῃ δόρυ χάλκεον ἧκεν·
Ἔλπετο γὰρ τεύξεσθαι ὑπασπίδια προβιβῶντος.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος.
Πρόσσω γὰρ κατέκυψε, τὸ δ' ἐξόπιθεν δόρυ μακρὸν
Οὔδει ἐνισκίμφθη, ἐπὶ δ' οὐρίαχος πελεμίχθη
Ἔγχεος. ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης.
Αἰχμὴ δ' Αἰνείαο κραδαινομένη κατὰ γαίης
Ὤχετ', ἐπεί ῥ' ἅλιον στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ὄρουσεν.
Αἰνείας δ' ἄρα θυμὸν ἐχώσατο, φώνησέν τε,
Μηριόνη τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα
Ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε διαμπερὲς, εἴ σ' ἔβαλόν περ.
Τὸν δ' αὖ Μηριόνης δουρικλυτὸς ἀντίον ηὔδα,
Αἰνεία, χαλεπόν σε καὶ ἴφθιμόν περ ἐόντα,
Πάντων ἀνθρώπων σβέσσαι μένος, ὅς κέ σευ ἄντα
Ἔλθῃ ἀμυνόμενος· θνητὸς δέ νυ καὶ σὺ τέτυξαι.
Εἰ καὶ ἐγώ σε βάλοιμι τυχὼν μέσον ὀξέϊ χαλκῷ,
Αἶψά κε, καὶ κρατερός περ ἐὼν καὶ χερσὶ πεποιθὼς,
Εὖχος ἐμοὶ δοίης, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ.
Ὣς φάτο. τὸν δ' ἐνένιπε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς,
Μηριόνη, τί σὺ ταῦτα καὶ ἐσθλὸς ἐὼν ἀγορεύεις;
Ὦ πέπον, οὔτι Τρῶες ὀνειδίοις ἐπέεσσι
Νεκροῦ χωρήσουσι, πάρος τινὰ γαῖα καθέξει.
Ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, ἐπέων δ', ἐνὶ βουλῇ.
Τῷ, οὔτι χρὴ μῦθον ὀφέλλειν, ἀλλὰ μάχεσθαι.

Vel etiam in pugna, hostes propter animam perdentes:
Tantum recesserunt Trojani, pepulerunt autem illos Achivi.
Glaucus autem primus, Lyciorum ductor clypeatorum,
Conversus est, interfecitque Bathyclem magnanimum,
Chalconis dilectum filium, qui in Hellade domos habitans,
Opibusque divitiisque excellebat inter Myrmidonas.
Hunc quidem Glaucus pectore medio vulneravit hasta
Conversus repente, cum jam ipsum prehenderet insequens:
Fragorem vero edidit cadens. Vehemens a. dolor occupavit Achiv.
Quod ita ceciderat strenuus vir, admodum Troj. vero gavisi sunt:
Steterunt a. circa ipsum progressi frequentes: neque sane Achivi
Fortitudinis obliti sunt, sed vires recta ferebant in eos.
Tum vero Meriones Trojanorum interfecit virum armis acrem
Laogonum audacem, filium Onetoris, qui Jovis sacerdos
Idæi erat, deusque veluti honorabatur a populo.
Hunc percussit sub mala & aure: confestim vero anima
Abiit e membris, horrendæque illum tenebræ occuparunt.
Æneas autem in Merionem hastam æream misit:
Sperabat enim *se* assecuturum sub clypei tegmine progredientem.
Sed ille quidem ex adverso conspicatus evitavit æream hastam.
In anteriorem enim partem proclinavit, a tergo aut. hasta longa
Solo infixa est, supraque pars posterior quassabatur
Hastæ. Illic autem deinde remisit impetum rapide actum æs.
Cuspis quidem Æneæ vibrans in terram
Abiit, irrita enim robusta a manu ruerat.
Æneas autem animo iratus est, dixitque,
Merione mox certe te saltatorem quantumvis *egregium*
Hasta mea compescuisset in perpetuum, si quidem te ferire potuissem.
Illum vero Meriones hasta inclytus vicissim affatus est,
Ænea, arduum *est* te, fortis licet sis,
Omnium hominum extinguere robur, quicunque te contra
Venerit (pro aliis) pugnans: mortalis certe & tu es.
Si & ego te percussero feriens medium acuto ære,
Ocyus, strenuus licet sis & manibus fretus,
Gloriam mihi dederis, animam autem Plutoni equis insigni.
Sic dixit. Hunc autem objurgavit Menœtii fortis filius,
Merione, cur tu hæc strenuus licet concionaris?
O amice, neutiquam Trojani contumeliosis verbis
A cadavere cedent, antequam aliquem terra tenebit.
In manibus enim finis pugnæ, verborum a. *usus*, in concilio.
Quapropter haudquaquam oportet verba multiplicare, sed pugnare.

Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο ἰσόθεος φώς.
Τῶν δ' ὥστε δρυτόμων ἀνδρῶν ὀρυμαγδὸς ὄρωρεν
Οὔρεος ἐν βήσσῃς, ἕκαθεν δέ τε γίνετ' ἀκουή·
Ὣς τῶν ὤρνυτο δοῦπος ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
Χαλκοῦ τε, ῥινοῦ τε, βοῶν τ' εὐποιητάων,
Νυσσομένων ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
Οὐδ' ἂν ἔτι φράδμων περ ἀνὴρ Σαρπηδόνα δῖον
Ἔγνω, ἐπεὶ βελέεσσι καὶ αἵματι καὶ κονίῃσιν
Ἐκ κεφαλῆς εἴλυτο διαμπερὲς ἐς πόδας ἄκρους.
Οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ὁμίλεον, ὡς ὅτε μυῖαι
Σταθμῷ ἔνι βρομέωσι περιγλαγέας κατὰ πέλλας
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει·
Ὣς ἄρα τοὶ περὶ νεκρὸν ὁμίλεον. οὐδέ ποτε Ζεὺς
Τρέψεν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης ὄσσε φαεινὼ,
Ἀλλὰ κατ' αὐτοὺς αἰὲν ὅρα, καὶ φράζετο θυμῷ
Πολλὰ μάλ' ἀμφὶ φόνῳ Πατρόκλου, μερμηρίζων
Ἢ ἤδη κἀκεῖνον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
Αὐτοῦ ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηδόνι φαίδιμος Ἕκτωρ
Χαλκῷ δῃώσῃ, ἀπό τ' ὤμων τεύχε' ἕληται,
Ἢ ἔτι καὶ πλεόνεσσιν ὀφέλλειεν πόνον αἰπύν.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Ὄφρ' ἠῢς θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
Ἐξαῦτις Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα χαλκοκορυστὴν
Ὤσαιτο προτὶ ἄστυ, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Ἕκτορι δὲ πρωτίστῳ ἀνάλκιδα θυμὸν ἐνῶρσεν·
Ἐς δίφρον δ' ἀναβὰς φύγαδ' ἔτραπε, κέκλετο δ' ἄλλους
Τρῶας φευγέμεναι. γνῶ γὰρ Διὸς ἱρὰ τάλαντα.
Ἔνθ' οὐδ' ἴφθιμοι Λύκιοι μένον, ἀλλ' ἐφόβηθεν
Πάντες, ἐπεὶ βασιλῆα ἴδον βεβλαμμένον ἦτορ,
Κείμενον ἐν νεκύων ἀγύρει. πολέες γὰρ ἐπ' αὐτῷ
Κάππεσον, εὖτ' ἔριδα κρατερὴν ἐτάνυσσε Κρονίων.
Οἱ δ' ἄρ' ἀπ' ὤμοιιν Σαρπηδόνος ἔντε' ἕλοντο,
Χάλκεα, μαρμαίροντα, τὰ μὲν κοίλας ἐπὶ νῆας
Δῶκε φέρειν ἑτάροισι Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός.
Καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς,
Εἰ δ' ἄγε νῦν φίλε Φοῖβε κελαινεφὲς αἷμα κάθηρον
Ἐλθὼν ἐκ βελέων Σαρπηδόνα, καί μιν ἔπειτα
Πολλὸν ἄπο προφέρων, λοῦσον ποταμοῖο ῥοῇσι,
Χρῖσόν τ' ἀμβροσίῃ, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσον.
Πέμπε δέ μιν πομποῖσιν ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι,
Ὕπνῳ καὶ Θανάτῳ διδυμάοσιν, οἵ ῥά μιν ὦκα

Θή-

Sic fatus, hic quidem præcessit, ille vero secutus est deo par vir.
Ast veluti ligna cædentium virorum fragor exoritur
Montis in saltibus, longeque exauditur:
Sic horum excitabatur strepitus a terra late patente,
Æreque, corioque, boumque tergoribus scite compositis,
Percussorum ensibusque & hastis utrinque acutis.
Neque jam vel solers vir Sarpedona nobilem
Agnosset, telis enim & sanguine & pulveribus
A vertice obvolutus erat usque ad pedes imos.
Illi vero assidue circa mortuum versabantur, ut quum muscæ
In stabulo susurrant lacte plenas ad mulctras
Tempore in verno, quando lac vasa rigat:
Sic utique ii circa mortuum versabantur. Nec unquam Jupiter
Vertebat ab aspera pugna oculos fulgentes,
Sed in ipsos usque aspiciebat, & consultabat animo
Multa admodum de cæde Patrocli, anxie deliberans
Num jam & illum in aspera pugna
Illic super deo parem Sarpedonem illustris Hector
Ære cædat, deque humeris arma auferat,
An adhuc etiam pluribus augeat laborem gravem.
Sic autem ei cogitanti visum est satius esse
Ut strenuus famulus Pelidæ Achillis
Retro Trojanos & Hectorem æreis armis acrem
Repellat ad urbem, multorumque animam eripiat.
Hectori autem primo imbellem animum immisit:
Curruque conscenso in fugam vertit se, & hortatus est cæteros
Trojanos fugere. Agnovit enim Jovis sacras lances.
Tum vero ne fortes quidem Lycii sustinuerunt, sed in fugam versi sunt
Omnes, regem enim viderunt vulneratum corde,
Jacentem in cadaverum acervo. Multi enim super ipsum
Deciderant, quando certamen asperum intendebat Saturnius.
Illi vero ab humeris Sarpedonis arma abstulerunt,
Ærea, coruscantia, quæ quidem cavas ad naves
Dedit ferenda socius Menœtii fortis filius.
Et tunc Apollinem allocutus est nubes cogens Jupiter,
Eja age nunc dilecte Phœbe nigro sanguine purga
Profectus e telorum acervo *sublatum* Sarpedonem, & ipsum deinde
Procul illinc efferens, lava fluminis fluentis,
Ungeque ambrosia, immortalibusque vestibus induito.
Deducendum autem eum da deductoribus velocibus qui ferant,
Somno & Morti gemellis, qui quidem eum celeriter

Θήσουσιν Λυκίης εὐρείης πίονι δήμῳ.
Ἔνθά ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε ἔται τε,
Τύμβῳ τε στήλῃ τε. τὸ γὰρ, γέρας ἐστὶ θανόντων.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἄρα πατρὸς ἀνηκούστησεν Ἀπόλλων·
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων ἐς φύλοπιν αἰνήν.
Αὐτίκα δ' ἐκ βελέων Σαρπηδόνα δῖον ἀείρας
Πολλὸν ἄπο προφέρων λοῦσεν ποταμοῖο ῥοῇσι,
Χρῖσέν τ' ἀμβροσίῃ, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσε·
Πέμπε δέ μιν πομποῖσιν ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι,
Ὕπνῳ καὶ Θανάτῳ διδυμάοσιν· οἵ ῥά μιν ὦκα
Κάτθεσαν ἐν Λυκίης εὐρείης πίονι δήμῳ.
Πάτροκλος δ' ἵπποισι καὶ Αὐτομέδοντι κελεύσας,
Τρῶας καὶ Λυκίους μετεκίαθε, καὶ μέγ' ἀάσθη,
Νήπιος. εἰ δὲ ἔπος Πηληϊάδαο φύλαξεν,
Ἦ τ' ἂν ὑπέκφυγε κῆρα κακὴν μέλανος θανάτοιο.
Ἀλλ' αἰεί τε Διὸς κρείσσων νόος ἠέ περ ἀνδρῶν,
Ὅστε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκην
Ῥηϊδίως, ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνῃσι μάχεσθαι.
Ὅς οἱ καὶ τότε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἀνῆκεν.
Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξας
Πατρόκλεις, ὅτε δή σε θεοὶ θάνατόνδε κάλεσσαν.
Ἄδρηστον μὲν πρῶτα, καὶ Αὐτόνοον, καὶ Ἔχεκλον,
Καὶ Πέριμον Μεγάδην, καὶ Ἐπίστορα, καὶ Μελάνιππον·
Αὐτὰρ ἔπειτ' Ἔλασον, καὶ Μέλιον, ἠδὲ Πυλάρτην·
Τοὺς ἕλεν· οἱ δ' ἄλλοι φύγαδ' ἐμνώοντο ἕκαστος.
Ἔνθά κεν ὑψίπυλον Τροίην ἕλον υἷες Ἀχαιῶν
Πατρόκλου ὑπὸ χερσὶ, (περὶ πρὸ γὰρ ἔγχεϊ θῦεν)
Εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος ἐϋδμήτου ἐπὶ πύργου
Ἔστη, τῷ ὀλοὰ φρονέων, Τρώεσσι δ' ἀρήγων.
Τρὶς μὲν ἐπ' ἀγκῶνος βῆ τείχεος ὑψηλοῖο
Πάτροκλος, τρὶς δ' αὐτὸν ἀπεστυφέλιξεν Ἀπόλλων,
Χείρεσσιν ἀθανάτῃσι φαεινὴν ἀσπίδα νύσσων·
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος,
Δεινὰ δ' ὁμοκλήσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Χάζεο διογενὲς Πατρόκλεις οὔ νύ τοι αἶσα
Σῷ ὑπὸ δουρὶ πόλιν πέρθαι Τρώων ἀγερώχων,
Οὐδ' ὑπ' Ἀχιλλῆος, ὅσπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.
Ὣς φάτο. Πάτροκλος δ' ἀνεχάζετο πολλὸν ὀπίσω
Μῆνιν ἀλευάμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
Ἕκτωρ δ' ἐν σκαιῇσι πύλῃς ἔχε μώνυχας ἵππους.
Δίζε γὰρ, ἠὲ μάχοιτο κατὰ κλόνον αὖθις ἐλάσας,

Ἤ,

Ponent Lyciæ latæ *in* opulento populo.
Ibi ei exequias facient fratreſque familiareſque,
Tumuloque cippoque. Hic enim honor eſt mortuorum.
Sic dixit. Neque patri non fuit dicto audiens Apollo:
Deſcendit autem ab Idæis montibus ad pugnam gravem.
Statim autem e telorum acervo Sarpedonem nobilem ſublatum,
Procul inde efferens lavit fluminis fluentis,
Unxitque ambroſia, immortalibuſque veſtibus induit:
Deducendum autem eum dedit deductoribus velocibus qui ferrent,
Somno & Morti gemellis: qui quidem eum celeriter
Depoſuerunt in Lyciæ latæ opulento populo.
Patroclus autem equos & Automedontem exhortatus,
Trojanos & Lycios inſequebatur, & magnum accepit malum,
Demens: quod ſi mandatum Pelidæ obſervaſſet,
Certe effugiſſet fatum exitiale nigræ mortis.
Sed ſemper Jovis validius conſilium quam hominum,
Qui & fortem virum in fugam vertit, & aufert victoriam
Facile, etiam cum ipſe excitaverit ad pugnam.
Qui ei & tunc animum in pectoribus extimulavit.
Tum quem primum, quem & poſtremum interfeciſti
Patrocle, quando jam te dii ad mortem vocarunt?
Adreſtum quidem primum, & Autonoum, & Echeclum,
Et Perimum Megadem, & Epiſtorem, & Melanippum:
Deinde vero Elaſum, & Mulium, atque Pylartem:
Hos interfecit: cæteri a. in fugam *vertendi* memores fuere quiſque.
Tum certe altam portis Trojam cepiſſent filii Achivorum
Patrocli ſub manibus, (ſupra modum enim ante alios haſta furebat)
Niſi Apollo Phœbus bene ſtructa ſuper turri
Stetiſſet, illi exitialia cogitans, Trojanis autem auxilians.
Ter quidem in cubitum ſcandebat muri excelſi
Patroclus, ter autem ipſum exceptum deturbavit Apollo,
Manibus immortalibus fulgentem clypeum feriens:
Sed quando jam quarto irruebat deo par,
Minaciter tunc increpitans allocutus eſt longe jaculans Apollo,
Recede nobiliſſime Patrocle: neque enim fatum
Tua ſub haſta urbem vaſtatum iri Trojanorum magnanimorum,
Neque ſub Achille, qui tamen te multo fortior.
Sic dixit. Patroclus autem receſſit longe retro,
Iram devitans longe jaculantis Apollinis.
Hector vero in Scæis portis tenebat ſolidos ungulis equos.
Secum enim ambigebat, an pugnaret in turbam iterum actis equis,

Ἦ λαοὺς ἐς τεῖχος ὁμοκλήσειεν ἀλῆναι.
Ταῦτ' ἄρα οἱ φρονέοντι παρίστατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἀνέρι εἰσάμενος αἰζηῷ τε κρατερῷ τε
Ἀσίῳ, ὃς μήτρως ἦν Ἕκτορος ἱπποδάμοιο,
Αὐτοκασίγνητος Ἑκάβης, υἱὸς δὲ Δύμαντος,
Ὃς Φρυγίῃ ναίεσκε ῥοῇς ἔπι Σαγγαρίοιο·
Τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφωνεε Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἕκτορ τίπτε μάχης ἀποπαύεαι; οὐδέ τί σε χρή.
Αἴθ' ὅσον ἥσσων εἰμὶ, τόσον σέο φέρτερος εἴην·
Τῷ κε τάχα στυγερῶς πολέμου ἀπερωήσειας.
Ἀλλ' ἄγε, Πατρόκλῳ ἔφεπε κρατερώνυχας ἵππους,
Αἴκέν πως μιν ἕλῃς. δώῃ δέ τοι εὖχος Ἀπόλλων.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη Θεὸς ἀμπόνον ἀνδρῶν·
Κεβριόνῃ δ' ἐκέλευσε δαΐφρονι φαίδιμος Ἕκτωρ
Ἵππους ἐς πόλεμον πεπληγέμεν. αὐτὰρ Ἀπόλλων
Δύσεθ' ὅμιλον ἰών· ἐν δὲ κλόνον Ἀργείοισιν
Ἧκε κακόν, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζεν.
Ἕκτωρ δ' ἄλλους μὲν Δαναοὺς ἔα, οὐδ' ἐνάριζεν·
Αὐτὰρ ὁ Πατρόκλῳ ἔπεχε κρατερώνυχας ἵππους.
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἀφ' ἵππων ἆλτο χαμᾶζε,
Σκαιῇ ἔγχος ἔχων· ἑτέρηφι δὲ λάζετο πέτρον
Μάρμαρον, ὀκριόεντα, τόν οἱ περὶ χεὶρ ἐκάλυψεν.
Ἧκε δ' ἐρεισάμενος, οὐδὲ δὴν χάζετο φωτὸς,
Οὐδ' ἀλίωσε βέλος· βάλε δ' Ἕκτορος ἡνιοχῆα
Κεβριόνην, νόθον υἱὸν ἀγακλῆος Πριάμοιο,
Ἵππων ἡνί' ἔχοντα, μετώπιον ὀξέϊ λᾶϊ,
Ἀμφοτέρας δ' ὀφρῦς σύνελεν λίθος, οὐδέ οἱ ἔσχεν
Ὀστέον· ὀφθαλμοὶ δὲ χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν
Αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν. ὁ δ' ἄρ', ἀρνευτῆρι ἐοικὼς,
Κάππεσ' ἀπ' εὐεργέος δίφρου· λίπε δ' ὀστέα θυμός.
Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφης Πατρόκλεις ἱππεῦ,
Ὢ πόποι, ἦ μάλ' ἐλαφρὸς ἀνὴρ, ὡς ῥεῖα κυβιστᾷ.
Εἰ δή που καὶ πόντῳ ἐν ἰχθυόεντι γένοιτο,
Πολλοὺς ἂν κορέσειεν ἀνὴρ ὅδε τήθεα διφῶν,
Νηὸς ἀποθρώσκων, εἰ καὶ δυσπέμφελος εἴη,
Ὡς νῦν ἐν πεδίῳ ἐξ ἵππων ῥεῖα κυβιστᾷ.
Ἦ ῥα καὶ ἐν Τρώεσσι κυβιστητῆρες ἔασιν.
Ὣς εἰπὼν, ἐπὶ Κεβριόνῃ ἥρωϊ βεβήκει,
Οἶμα λέοντος ἔχων, ὅστε σταθμοὺς κεραΐζων,
Ἔβλητο πρὸς στῆθος, ἑή τέ μιν ὤλεσεν ἀλκή·
Ὣς ἐπὶ Κεβριόνῃ Πατρόκλεις ἆλσο μεμαώς.

An copias ad murum clamore imperaret congregari.
Hæc quidem ei cogitanti astitit Phœbus Apollo,
Viro se assimulato juvenique fortique
Asio, qui avunculus erat Hectoris equum domitoris,
Frater germanus Hecubæ, filius autem Dymantis,
Qui Phrygiam habitabat fluenta ad Sangarii:
Huic se assimulato allocutus est Phœbus Apollo,
  Hector cur a pugna cessas? neque enim te prorsus par est.
Utinam quanto deterior sum, tanto te fortior essem:
Tum profecto statim tuo malo a pugna discessus fuisset.
Sed age, in Patroclum impellito validos ungulis equos,
Si qua ipsum interficere poteris, dederitq; tibi gloriam Apollo.
  Sic fatus, is quidem rursus abiit Deus per laborem virorum:
Cebrionem vero jussit bellicosum illustris Hector
Equos ad prælium verberantem agere. At Apollo
Ingressus est medium agmen profectus: perturbationem a Argivis
Immisit exitialem, Trojanisque & Hectori gloriam præbuit.
Hector autem cæteros quidem Danaos omittebat, neq; occidebat:
Sed ille in Patroclum dirigebat validos ungulis equos.
Patroclus autem ex altera parte ab equis desiliit in terram,
Sinistra hastam tenens: altera autem arripuit saxum
Candidum, asperum, quod ejus manus capiebat.
Misit vero connixus, neque diu aberat a viro,
Neque frustra fuit ille jactus: percussit enim Hectoris aurigam
Cebrionem, nothum filium illustris Priami,
Equorum habenas tenentem, in frontem acuto lapide,
Et ambo supercilia confregit lapis, neque ei obstitit
Os: oculi autem humi ceciderunt in pulveres
Ipsius ante pedes. ipse vero, urinatori similis,
Decidit ab affabre facta sella: liquit autem ossa anima.
Hunc salse deridens allocutus es Patrocle eques,
  Papæ, profecto perquam agilis vir quum ita facile urinatur.
Sicubi & ponto in piscoso esset,
Multos satiare posset vir hic ostrea quærens,
Nave desiliens, etsi tempestuosum esset,
Adeo nunc in campo e curru facile urinatur.
Profecto & inter Trojanos urinatores utique sunt.
  Sic locutus, Cebrionem heroem invasit,
Impetum leonis habens, qui stabula vastans;
Vulneratur ad pectus, suaque ipsum perdit virtus:
Sic in Cebrionem Patrocle insiliisti ardens.

He-

Ἕκτωρ δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀφ' ἵππων ἆλτο χαμᾶζε·
Τὼ περὶ Κεβριόναο λέονθ' ὣς δηρινθήτην,
Ὥτ' ὄρεος κορυφῇσι περὶ κταμένης ἐλάφοιο,
Ἄμφω πεινάοντε, μέγα φρονέοντε μάχεσθον·
Ὣς περὶ Κεβριόναο δύω μήστωρες ἀϋτῆς,
Πάτροκλός τε Μενοιτιάδης καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ,
Ἵεντ' ἀλλήλων ταμέειν χρόα νηλέϊ χαλκῷ.
Ἕκτωρ μὲν κεφαλῆφιν ἐπεὶ λάβεν, οὐχὶ μεθίει.
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἔχεν ποδός. οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Τρῶες καὶ Δαναοὶ σύναγον κρατερὴν ὑσμίνην.
Ὡς δ' εὖρός τε νότος τ' ἐριδαίνετον ἀλλήλοιϊν
Οὔρεος ἐν βήσσης, βαθέην πελεμιζέμεν ὕλην,
Φηγόν τε, μελίην τε, τανύφλοιόν τε κράνειαν,
Αἵ τε πρὸς ἀλλήλας ἔβαλον τανυήκεας ὄζους
Ἠχῇ θεσπεσίῃ, πάταγος δέ τε ἀγνυμενάων·
Ὣς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες
Δῄουν, οὐδ' ἕτεροι μνώοντ' ὀλοοῖο φόβοιο.
Πολλὰ δὲ Κεβριόνην ἀμφ' ὀξέα δοῦρα πεπήγει,
Ἰοί τε πτερόεντες ἀπὸ νευρῆφι θορόντες.
Πολλὰ δὲ χερμάδια μεγάλ' ἀσπίδας ἐστυφέλιξε
Μαρναμένων ἀμφ' αὐτόν· ὁ δ' ἐν στροφάλιγγι κονίης
Κεῖτο μέγας μεγαλωστὶ, λελασμένος ἱπποσυνάων.
Ὄφρα μὲν ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο· πῖπτε δὲ λαός.
Ἦμος δ' ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε,
Καὶ τότε δή ῥ' ὑπὲρ αἶσαν Ἀχαιοὶ φέρτεροι ἦσαν.
Ἐκ μὲν Κεβριόνην βελέων ἥρωα ἔρυσαν,
Τρώων ἐξ ἐνοπῆς, καὶ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο.
Πάτροκλος δὲ Τρωσὶ κακὰ φρονέων ἐνόρουσε.
Τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
Σμερδαλέα ἰάχων· τρὶς δ' ἐννέα φῶτας ἔπεφνεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος,
Ἔνθ' ἄρα τοι Πάτροκλε φάνη βιότοιο τελευτή.
Ἤντετο γάρ τοι Φοῖβος ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
Δεινός. ὁ μὲν τὸν ἰόντα κατὰ κλόνον οὐκ ἐνόησεν.
(Ἠέρι γὰρ πολλῇ κεκαλυμμένος ἀντεβόλησε)
Στῆ δ' ὄπιθε, πλῆξεν δὲ μετάφρενον εὐρέε τ' ὤμω
Χειρὶ καταπρηνεῖ· στρεφεδίνηθεν δέ οἱ ὄσσε.
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κρατὸς κυνέην βάλε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Ἡ δὲ κυλινδομένη καναχὴν ἔχε ποσσὶν ὑφ' ἵππων
Αὐλῶπις τρυφάλεια· μιάνθησαν δὲ ἔθειραι

Αἷμα-

Hector vero ex altera parte ab equis desiliit in terram.
Hi duo de Cebrione leones tanquam pugnabant,
Qui *in* montis verticibus de interempta cerva,
Ambo esurientes, magnis animis pugnant:
Sic de Cebrione duo artifices pugnæ,
Patroclusque Menœtiades & illustris Hector,
Cupiebant alter alterius incidere corpus sævo ære.
Hector quidem capite postquam prehendit, non dimittebat:
Patroclus autem ex altera parte tenebat pede. Et jam cæteri
Trojani & Danai commiserant acre prælium.
Ut vero Eurusque Notusque certant inter se
Montis in saltibus, profundam concutere sylvam,
Fagumque, fraxinumque, corticosamque cornum,
Quæ altera alteri affligunt extensos in longum ramos
Sono immenso, fragor autem *exoritur* inter frangendum:
Sic Trojani & Achivi mutuis assultibus
Cædebant, neutri vero meminerant perniciosæ fugæ.
Multæ autem Cebrionem circa acutæ hastæ defixæ sunt,
Sagittæque alatæ a nervis salientes:
Multa & saxa ingentia clypeos contudere
Pugnantium circa ipsum: is autem in vortice pulveris
Jacebat ingens ingenti spatio, oblitus aurigationis.
Quamdiu quidem sol medium cœlum ascendebat,
Tamdiu valde utrosque tela attingebant: cadebatque populus.
Cum vero sol transibat ad occasum,
Et tum quidem præter fatum Achivi superiores erant:
Cebrionem quidem e telorum acervo heroem extraxerunt,
Trojanorum e tumultu, & humeris arma ademerunt.
Patroclus vero Trojanis infesto animo irruit:
Ter quidem deinde irruit veloci par Marti,
Horrendum clamans: ter autem novenos viros interfecit:
Sed cum jam quartum impetum faceret deo par,
Tum vero tibi Patrocle manifestus imminebat vitæ finis.
Occurrebat enim tibi Phœbus in aspera pugna
Terribilis. Hic quidem illum euntem per turbam non vidit:
(Caligine enim multa tectus obvius veniebat)
Stetit autem a tergo, percussitq; interscapilium latosq; humeros
Manu prona: vertigine autem correpti sunt ei oculi.
Ipsius autem a capite quidem galeam dejecit Phœbus Apollo:
Illa autem volvens tinnitum dabat pedibus sub equorum
Oblonga galea: fœdatæ sunt autem jubæ

San-

Αἵματι καὶ κονίῃσι· πάρος γε μὲν οὐ θέμις ἦεν
Ἱππόκομον πήληκα μιαίνεσθαι κονίῃσιν.
Ἀλλ' ἀνδρὸς θείοιο κάρη χαρίεν τε μέτωπον
Ῥύετ' Ἀχιλλῆος· τότε δὲ Ζεὺς Ἕκτορι δῶκεν
Ἧ κεφαλῇ φορέειν· σχεδόθεν δέ οἱ ἦεν ὄλεθρος.
Πᾶν δέ οἱ ἐν χείρεσσιν ἄγη δολιχόσκιον ἔγχος,
Βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, κεκορυθμένον· αὐτὰρ ἀπ' ὤμων
Ἀσπὶς σὺν τελαμῶνι χαμαὶ πέσε τερμιόεσσα.
Λῦσε δέ οἱ θώρηκα ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων.
Τὸν δ' ἄτη φρένας εἷλε, λύθεν δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα,
Στῆ δὲ ταφών· ὄπιθεν δὲ μετάφρενον ὀξέϊ δουρὶ
Ὤμων μεσσηγὺ σχεδόθεν βάλε Δάρδανος ἀνὴρ,
Πανθοΐδης Εὔφορβος, ὃς ἡλικίην ἐκέκαστο
Ἔγχεΐ θ' ἱπποσύνῃ τε, πόδεσσί τε καρπαλίμοισι·
Καὶ γὰρ δή ποτε φῶτας ἐείκοσι βῆσεν ἀφ' ἵππων
Πρῶτ' ἐλθὼν σὺν ὄχεσφι διδασκόμενος πολέμοιο.
Ὅς τοι πρῶτος ἐφῆκε βέλος Πατρόκλεις ἱππεῦ,
Οὐδὲ δάμασσ'. ὃ μὲν αὖθις ἀνέδραμε· μίκτο δ' ὁμίλῳ,
Ἐκ χροὸς ἁρπάξας δόρυ μείλινον· οὐδ' ὑπέμεινε
Πάτροκλον γυμνόν περ ἐόντ' ἐν δηϊοτῆτι.
Πάτροκλος δὲ θεοῦ πληγῇ καὶ δουρὶ δαμασθεὶς,
Ἂψ ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, κῆρ' ἀλεείνων.
Ἕκτωρ δ' ὡς εἶδεν Πατροκλῆα μεγάθυμον
Ἂψ ἀναχαζόμενον, βεβλημένον ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἀγχίμολόν ῥά οἱ ἦλθε κατὰ στίχας· οὖτα δὲ δουρὶ
Νείατον ἐς κενεῶνα· διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, μέγα δ' ἤκαχε λαὸν Ἀχαιῶν.
Ὡς δ' ὅτε σῦν ἀκάμαντα λέων ἐβιήσατο χάρμῃ,
Τώ τ' ὄρεος κορυφῇσι μέγα φρονέοντε μάχεσθον
Πίδακος ἀμφ' ὀλίγης, ἐθέλουσι δὲ πιέμεν ἄμφω.
Πολλὰ δέ τ' ἀσθμαίνοντα λέων ἐδάμασσε βίηφι.
Ὣς πολέας πεφνόντα Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν
Ἕκτωρ Πριαμίδης σχεδὸν ἔγχεϊ θυμὸν ἀπηύρα.
Καί οἱ ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευε,
Πάτροκλ', ἦ που ἔφησθα πόλιν κεραϊξέμεν ἀμὴν,
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας,
Ἄξειν ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Νήπιε· τάων δὲ πρόσθ' Ἕκτορος ὠκέες ἵπποι
Ποσσὶν ὀρωρέχαται πολεμίζειν· ἔγχεϊ δ' αὐτὸς
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισι μεταπρέπω, ὅ σφιν ἀμύνω
Ἦμαρ ἀναγκαῖον. σὲ δέ τ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.

Sanguine & pulveribus. Antea quidem fas utique non erat
Setis equinis comantem cassidem fœdari pulveribus:
Sed viri divini caput venustamque frontem
Tuebatur Achillis: tum vero Jupiter Hectori dedit
Suo capite ferendam: prope enim ei erat exitium.
Tota vero ei in manibus fracta est prælonga hasta,
Gravis, magna, valida, *ære* præmunita: & ab humeris
Clypeum cum loro in humum cecidit talare.
Solvit autem ei thoracem rex Jovis filius Apollo,
Illius vero stupor animum occupavit, solutaque sunt pulchra membra:
Stetit vero attonitus: a tergo autem interscapilium acuta hasta
Humeros inter ex propinquo percussit Dardanus vir,
Panthœdes Euphorbus, cujus juvenilis ætas ornata erat
Hastæque aurigationisque peritia, pedibusque velocibus:
Etenim jam olim viros viginti deturbaverat de currubus
Cum primum venit curru vectus discens præliari.
Qui tibi primus immisit telum Patrocle eques,
Neque domuit. Is quidem retro recurrit: mistusque est turbæ,
E corpore abrepta hasta fraxinea: neque enim sustinuit
Patroclum nudum licet in pugna.
Patroclus autem Dei plaga & hasta domitus,
Retro sociorum in agmen recedebat, mortem evitans.
Hector vero ut vidit Patroclum magnanimum
Retro cedentem, vulneratum acuto ære,
Prope eum venit per ordines: feriebatque hasta
Imum ad ile: penitus autem æs adegit.
Fragorem vero edidit cadens, magnoq; affecit dolore populum Achivorum,
Ut cum aprum viribus ingentem leo urget pugna,
Hique montis *in* verticibus magnis animis decertant
Fonte de exiguo, volunt autem bibere ambo:
Multum autem anhelantem *aprum* leo domat vi:
Sic multos occidenti Menœtii forti filio
Hector Priamides cominus hasta animam abstulit:
Et super eum glorians verba velocia dixit,
Patrocle, credidisti utique urbem *te* vastaturum nostram,
Trojanasque mulieres libero die erepto,
Abducturum esse in navibus dilectam in patriam terram,
Demens: pro his enim Hectoris veloces equi
Pedibus contendunt pugnatum: hasta vero ipse
Inter Trojanos bellicosos excello, qui ab ipsis arceo
Diem servilem: te autem hic vultures comedent.

In-

Ἆ δεῖλ', οὐδέ τοι ἐσθλὸς ἐὼν χραίσμησεν Ἀχιλλεύς,
Ὅς που τοι μάλα πολλὰ μένων ἐπετέλλετ' ἰόντι,
Μή μοι πρὶν ἰέναι Πατρόκλεις ἱπποκέλευθε
Νῆας ἀνὰ γλαφυράς, πρίν γ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
Αἱματόεντα χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι.
Ὥς πού σε προσέφη, σοὶ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθε.
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφης Πατρόκλεις ἱππεῦ,
Ἤδη νῦν Ἕκτορ μεγάλ' εὔχεο· σοὶ γὰρ ἔδωκε
Νίκην Ζεὺς Κρονίδης καὶ Ἀπόλλων, οἵ μ' ἐδάμασσαν
Ῥηϊδίως· αὐτοὶ γὰρ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο.
Τοιοῦτοι δ' εἴπερ μοι ἐείκοσιν ἀντεβόλησαν,
Πάντες ἂν αὐτόθ' ὄλοντο, ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες.
Ἀλλά με μοῖρ' ὀλοὴ καὶ Λητοῦς ἔκτανεν υἱός,
Ἀνδρῶν δ' Εὔφορβος· σὺ δέ με τρίτος ἐξεναρίζεις.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Οὔ θην οὐδ' αὐτὸς δηρὸν βέῃ, ἀλλά τοι ἤδη
Ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή,
Χερσὶ δαμέντ' Ἀχιλῆος ἀμύμονος Αἰακίδαο.
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψε.
Ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἄϊδόσδε βεβήκει,
Ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην.
Τὸν καὶ τεθνειῶτα προσηύδα φαίδιμος Ἕκτωρ,
Πατρόκλεις, τί νύ μοι μαντεύεαι αἰπὺν ὄλεθρον;
Τίς δ' οἶδ' εἴ κ' Ἀχιλεὺς Θέτιδος πάϊς ἠϋκόμοιο
Φθήῃ ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι;
Ὣς ἄρα φωνήσας δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς
Εἴρυσε, λὰξ προσβάς· τὸν δ' ὕπτιον ὦσ' ἀπὸ δουρός.
Αὐτίκα δὲ ξὺν δουρὶ μετ' Αὐτομέδοντα βεβήκει,
Ἀντίθεον θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο.
Ἵετο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι
Ἄμβροτοι, οὓς Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν, ἀγλαὰ δῶρα.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ Ρ. ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Περὶ τοῦ Πατρόκλου σώματος κρατερὰ συνίσταται μάχη, καθ' ἣν καὶ Εὔφορβος μὲν ἀναιρεῖται ὑπὸ Μενελάου, Ἕκτωρ δὲ τὴν Ἀχιλλέως ἐνδύεται πανοπλίαν, καὶ ἀνθίσταται τοῖς Ἕλλησιν. Οἱ δὲ περὶ Μενέλαον Ἀντίλοχον διαπέμπονται πρὸς Ἀχιλλέα, τὸν Πατρόκλου θάνατον ἀγγέλλοντα. Ὑποδύντες δὲ καὶ ἀράμενοι τὸ σῶμα τοῖς ὤμοις, ἐκφέρουσι τῆς μά-

Infelix, neque tibi fortis *licet* profuit Achilles,
Qui nimirum tibi admodum multis remanens mandavit proficiscenti,
Ne mihi ante revertere Patrocle equestris
Naves ad cavas, quam Hectoris homicidæ
Sanguinolentam loricam circa pectora discideris.
Sic nimirum te allocutus est, tibique animum vecordi persuasit.
Illum vero languidus allocutus es Patrocle eques,
Jam nunc Hector magnis verbis gloriator: tibi enim dedit
Victoriam Jupiter Saturnius & Apollo, qui me domuerunt
Facile: ipsi enim ab humeris arma detraxerunt.
Tales vero etiam si mihi viginti occurrissent,
Omnes hic periissent, mea hasta domiti.
Sed me fatum perniciosum & Latonæ interfecit filius,
Eque mortalibus Euphorbus: tu vero me tertius interfectum spolias.
Aliud autem tibi dicam, tu vero in animo reconde tuo,
Haud sane ne tu quidem ipse diu in vita progredieris, sed te jam
Prope astat mors & fatum violentum,
Manibus domandum Achillis eximii Æacidæ.
Sic illum quidem locutum finis mortis obtexit.
Anima autem e membris volans ad orcum descendit,
Suam sortem lugens, relicto robore virili & juventa.
Hunc & mortuum allocutus est illustris Hector,
Patrocle, cur mihi vaticinaris grave exitium?
Quis vero scit an Achilles Thetidis filius comas pulchræ
Prior mea hasta percussus animam perdiderit?
Sic sane locutus hastam æream e vulnere
Traxit, calce impresso: illum vero supinum repulit ab hasta.
Statim autem cum hasta in Automedontem ibat,
Deo parem famulum velocis Æacidæ.
Cupiebat enim percutere. Illum vero extulerunt veloces equi
Immortales, quos Peleo dii dederunt, splendida dona.

ARGUMENTUM LIBRI XVII. ILIADIS HOMERI.

DE Patroclo interempto acris committitur pugna, Menelaus occidit Euphorbum: Hector induit arma Achillis. Antilochus a Menelao missus mortem Patrocli nuntiat Achilli. Menelaus interea, & Meriones Patrocli cadaver sublatum ad na-

μάχης· οἱ δὲ Αἴαντες προμαχοῦσι καὶ ἀπείργουσι τοὺς πολεμίους.

Ρῶ, Δαναοὶ Τρῶές τε νέκυν περὶ χεῖρας ἔμισγον.

Οὐδ' ἔλαθ' Ἀτρέος υἱὸν ἀρηΐφιλον Μενέλαον
Πάτροκλος Τρώεσσι δαμεὶς ἐν δηϊοτῆτι.
Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖν', ὥς τις περὶ πόρτακι μήτηρ
Πρωτοτόκος, κινυρή, οὐ πρὶν εἰδυῖα τόκοιο·
Ὣς περὶ Πατρόκλῳ βαῖνε ξανθὸς Μενέλαος·
Πρόσθε δέ οἱ δόρυ τ' ἔσχε καὶ ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
Τὸν κτάμεναι μεμαὼς ὅστις τοῦ γ' ἀντίος ἔλθοι.
Οὐδ' ἄρα Πάνθου υἱὸς ἐϋμμελίης ἀμέλησε
Πατρόκλοιο πεσόντος ἀμύμονος· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
Ἔστη, καὶ προσέειπεν ἀρηΐφιλον Μενέλαον,
Ἀτρείδη Μενέλαε, διοτρεφὲς ὄρχαμε λαῶν,
Χάζεο, λεῖπε δὲ νεκρὸν, ἔα δ' ἔναρα βροτόεντα.
Οὐ γάρ τις πρότερος Τρώων κλειτῶν τ' ἐπικούρων
Πάτροκλον βάλε δουρὶ κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
Τῷ με ἔα κλέος ἐσθλὸν ἐνὶ Τρώεσσιν ἀρέσθαι,
Μή σε βάλω, ἀπὸ δὲ μελιηδέα θυμὸν ἕλωμαι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Ζεῦ πάτερ, οὐ μὲν καλὸν ὑπέρβιον εὐχετάασθαι.
Οὔτ' οὖν πορδάλιος τόσσον μένος, οὔτε λέοντος,
Οὔτε συὸς κάπρου ὀλοόφρονος, (οὗ τε μέγιστος
Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι περὶ σθένεϊ βλεμεαίνει)
Ὅσσον Πάνθου υἷες ἐϋμμελίαι φρονέουσιν.
Οὐδὲ μὲν οὐδὲ βίη Ὑπερήνορος ἱπποδάμοιο
Ἧς ἥβης ἀπόνηθ', ὅτε μ' ὤνατο, καί μ' ὑπέμεινε·
Καί μ' ἔφατ' ἐν Δαναοῖσιν ἐλέγχιστον πολεμιστὴν
Ἔμμεναι. οὐδέ ἕ φημι πόδεσσί γε οἷσι κιόντα,
Εὐφρῆναι ἄλοχόν τε φίλην κεδνούς τε τοκῆας.
Ὥς θην καὶ σὸν ἐγὼ λύσω μένος, εἴ κέ μευ ἄντα
Στήῃς. ἀλλά σ' ἔγω ἀναχωρήσαντα κελεύω
Ἐς πληθὺν ἰέναι, μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο,
Πρίν τι κακὸν παθέειν. ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.
Ὣς φάτο. τὸν δ' οὐ πεῖθεν, ἀμειβόμενος δὲ προσηύδα,
Νῦν μὲν δὴ Μενέλαε διοτρεφὲς, ἦ μάλα τίσεις
Γνωτὸν ἐμὸν τὸν ἔπεφνες· ἐπευχόμενος δ' ἀγορεύεις·
Χήρωσας δὲ γυναῖκα μυχῷ θαλάμοιο νέοιο,

Ἀρη-

ves, utroque Ajace propugnante, & hostes ingruentes arcente, tandem asportant.

NEque latuit Atrei filium bellicosum Menelaum,
Patroclus a Trojanis domitus in prælio.
Processit autem per primipilares armatus corusco ære:
Ipsum a. circumiens protegebat, tanquam aliqua circum vitulum mater
Tum primum enixa querula, non ante experta partum:
Ita circa Patroclum ibat flavus Menelaus:
Prætendit autem ipsi hastamque & clypeum undique æquale,
Illum interficere paratus quicunque ei adversum veniret.
Neque vero Panthi filius forma præstans neglexit
Patroclum stratum eximium: prope autem ipsum
Stetit, & allocutus est bellicosum Menelaum,
Atride Menelae, Jovis alumne, dux populorum,
Recede, & linque mortuum, facque missa spolia cruenta.
Non enim quisquam me prior Trojanorum inclytorumq; sociorum
Patroclum percussit hasta in aspera pugna.
Quare me sine gloriam magnam inter Trojanos reportare,
Ne te feriam, dulcemque animam eripiam.
Illum vero graviter gemens allocutus est flavus Menelaus,
Jupiter pater, haud sane decorum superbe gloriari.
Nec vero pantheræ tanti spiritus, neque leonis,
Neque suis apri infesti, (cujus tamen maximus
Animus in pectoribus supra modum robore truculentus effertur)
Quantam Panthi filii formosi ferociam spirant.
Atqui neque vis Hyperenoris equum domitoris
Suæ juventutis fructum percepit, cum me probris incessit, & me expectavit,
Et me autumavit inter Danaos ignavissimum bellatorem
Esse. Neque ipsum autumo pedibus suis reversum
Oblectasse uxoremque dilectam venerandosque parentes.
Sic certe & tuum ego solvam robur, si me contra
Steteris. Sed te ego recedentem hortor
In turbam abire, neque adversus consistas mihi,
Antequam aliquod malum patiaris. Factum vero et. stultus agnovit.
Sic dixit. Illi vero non persuasit, sed vicissim affatus est, (dabis
Nunc ergo jam Menelae Jovis alumne, omnino certe supplicium
Fratri meo quem interfecisti: & jactabundus prædicas:
Viduasti autem uxorem in conclavi thalami recentis,

Ἀρητῷ δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκας.
Ἦ κέ σφιν δειλοῖσι γόου κατάπαυμα γενοίμην,
Εἴ κεν ἐγὼ κεφαλήν τε τεὴν καὶ τεύχε' ἐνείκας,
Πάνθῳ ἐν χείρεσσι βάλω καὶ Φρόντιδι δίῃ.
Ἀλλ' οὐ μὰν ἔτι δηρὸν ἀπείρητος πόνος ἔσται,
Οὐδέ τ' ἀδήριτος, οὔτ' ἀλκῆς οὔτε φόβοιο.
Ὣς εἰπὼν, οὔτησε κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην·
Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκὸν, ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμὴ
Ἀσπίδι ἐν κρατερῇ. ὁ δὲ δεύτερος ὤρνυτο χαλκῷ
Ἀτρείδης Μενέλαος ἐπευξάμενος Διῒ πατρί.
Ἂψ δ' ἀναχαζομένοιο κατὰ στομάχοιο θέμεθλα
Νύξ', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἔρεισε, βαρείῃ χειρὶ πιθήσας·
Ἀντικρὺ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ,
Αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι,
Πλοχμοί θ' οἳ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο.
Οἷον δὲ τρέφει ἔρνος ἀνὴρ ἐριθηλὲς ἐλαίης
Χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ, ὅθ' ἅλις ἀναβέβρυχεν ὕδωρ,
Καλὸν, τηλεθάον, τὸ δέ τε πνοιαὶ δονέουσι
Παντοίων ἀνέμων, καί τε βρύει ἄνθεϊ λευκῷ·
Ἐλθὼν δ' ἐξαπίνης ἄνεμος σὺν λαίλαπι πολλῇ,
Βόθρου τ' ἐξέστρεψε καὶ ἐξετάνυσσ' ἐπὶ γαίῃ·
Τοῖον Πάνθου υἱὸν ἐϋμμελίην Εὔφορβον
Ἀτρείδης Μενέλαος ἐπεὶ κτάνε, τεύχε' ἐσύλα.
Ὡς δ' ὅτε τίς τε λέων ὀρεσίτροφος ἀλκὶ πεποιθὼς,
Βοσκομένης ἀγέλης βοῦν ἁρπάσῃ ἥτις ἀρίστη·
Τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε λαβὼν κρατεροῖσιν ὀδοῦσι
Πρῶτον, ἔπειτα δέ θ' αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσσει
Δηῶν, ἀμφὶ δὲ τόν γε κύνες τ' ἄνδρες τε νομῆες
Πολλὰ μάλ' ἰύζουσιν ἀπόπροθεν, οὐδ' ἐθέλουσιν
Ἀντίον ἐλθέμεναι· μάλα γὰρ χλωρὸν δέος αἱρεῖ.
Ὣς τῶν οὔ τινι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐτόλμα
Ἀντίον ἐλθέμεναι Μενελάου κυδαλίμοιο.
Ἔνθά κε ῥεῖα φέροι κλυτὰ τεύχεα Πανθοΐδαο
Ἀτρείδης, εἰ μή οἱ ἀγάσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ὅς ῥά οἱ Ἕκτορ' ἐπῶρσε θοῷ ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
Ἀνέρι εἰσάμενος Κικόνων ἡγήτορι Μέντῃ·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἕκτορ νῦν σὺ μὲν ὧδε θέεις, ἀκίχητα διώκων
Ἵππους Αἰακίδαο δαΐφρονος· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι, ἠδ' ὀχέεσθαι

Infandumque parentibus luctum & mœrorem fecisti.
Ipsis equidem miseris luctus finis essem,
Si quidem ego caputque tuum & arma reportata,
Pantho in manus dedero & Phrontidi nobili:
Sed non quidem jam diutius intentatus labor erit,
Neque certaminis expers, neque virtutis, neque terroris.
Sic fatus, feriebat clypeum undique æquale:
Neque perrupit æs, recurvata autem est ei cuspis
Scuto in valido. Post hunc cepit impetum aggrediendi cum
ære
Atrides Menelaus precatus Jovem patrem.
Pedem autem retrahentis gulam imam
Percussit, & ipse connixus imprimebat, robusta manu fretus:
E regione autem mollem per cervicem abiit cuspis.
Fragorem vero edidit cadens, atque insonuere arma super ipsum.
Sanguine ei rigabantur comæ Gratiis similes,
Cincinnique qui auroque & argento constricti erant.
Qualis est quam nutrit plantam vir late frondentem olivæ
Loco in purgato, ubi abunde scaturit aqua,
Pulchram, germinantem, quam flatus motant
Omnium ventorum, & pullulat flore albo:
Veniens autem repente ventus cum turbine multo,
Fossaque evertit & prostravit super terram:
Talem existentem Panthi filium insignem Euphorbum
Atrides Menelaus postquam interfecerat, armis spoliabat.
Ut vero quando quis leo in montibus nutritus robore fretus,
Pascentis armenti bovem rapuerit quæ optima:
Hujus autem cervicem frangit correptam validis dentibus
Primum, deinde vero sanguinemque & viscera omnia haurit
Dilanians, circum autem hunc canesque virique pastores
Crebro admodum clamant e longinquo, neque animus fert
Contra ire: valde enim pallidus timor occupat:
Sic horum nemini animus in pectoribus audebat
Contra ire Menelaum gloria sublimem.
Tunc quidem facile abstulisset inclyta arma Panthœdæ
Atrides, nisi ipsi invidisset Phœbus Apollo,
Qui in eum Hectorem incitavit veloci parem Marti,
Viro se assimulato Ciconum ductori Mentæ:
Et ipsum edita voce verbis velocibus allocutus est,
Hector nunc tu quidem sic curris, quos non assequeris per-
sequens
Equos Æacidæ bellicosi: illi vero difficiles
Viris mortalibus quidem domitu, & equitatu

Ἄλλῳ γ' ἢ Ἀχιλῆϊ, τὸν ἀθανάτη τέκε μήτηρ.
Τόφρα δέ τοι Μενέλαος ἀρήϊος Ἀτρέος υἱὸς,
Πατρόκλῳ περιβὰς, Τρώων τὸν ἄριστον ἔπεφνε
Πανθοΐδην Εὔφορβον, ἔπαυσε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖθις ἔβη θεὸς ἄμ πόνον ἀνδρῶν·
Ἕκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἀμφὶ μελαίνας·
Πάπτηνεν δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ στίχας· αὐτίκα δ' ἔγνω
Τὸν μὲν ἀπαινύμενον κλυτὰ τεύχεα, τὸν δ' ἐπὶ γαίῃ
Κείμενον. ἔῤῥει δ' αἷμα κατ' οὐταμένην ὠτειλήν.
Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
Ὀξέα κεκληγὼς, φλογὶ εἴκελος Ἡφαίστοιο
Ἀσβέστῳ. οὐδ' υἱὸν λάθεν Ἀτρέος ὀξὺ βοήσας·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγὼν, εἰ μέν κε λίπω κατὰ τεύχεα καλὰ,
Πάτροκλόν θ', ὃς κεῖται ἐμῆς ἕνεκ' ἐνθάδε τιμῆς,
Μή τις μοι Δαναῶν νεμεσήσεται ὅς κεν ἴδηται.
Εἰ δέ κεν Ἕκτορι μοῦνος ἐὼν καὶ Τρωσὶ μάχωμαι
Αἰδεσθεὶς, μήπως με περιστείωσ' ἕνα πολλοί·
Τρῶας δ' ἐνθάδε πάντας ἄγει κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ἀλλὰ τί ἤ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
Ὁππότ' ἀνὴρ ἐθέλει πρὸς δαίμονα φωτὶ μάχεσθαι
Ὅν κε θεὸς τιμᾷ, τάχα οἱ μέγα πῆμα κυλίσθη.
Τῷ μ' οὔ τις Δαναῶν νεμεσήσεται, ὅς κεν ἴδηται
Ἕκτορι χωρήσαντ', ἐπεὶ ἐκ θεόφιν πολεμίζει.
Εἰ δέ που Αἴαντός γε βοὴν ἀγαθοῖο πυθοίμην,
Ἄμφω κ' αὖτις ἰόντες ἐπιμνησαίμεθα χάρμης,
Καὶ πρὸς δαίμονά περ, εἴ πως ἐρυσαίμεθα νεκρὸν
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ· κακῶν δέ κε φέρτερον εἴη.
Ἕως ὃ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἤλυθον· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ.
Αὐτὰρ ὅγ' ἐξοπίσω ἀνεχάζετο, λεῖπε δὲ νεκρὸν
Ἐντροπαλιζόμενος, ὥστε λῖς ἠϋγένειος,
Ὅν ῥα κύνες τε καὶ ἄνδρες ἀπὸ σταθμοῖο δίωνται
Ἔγχεσι καὶ φωνῇ· τοῦ δ' ἐν φρεσὶν ἄλκιμον ἦτορ
Παχνοῦται, ἀέκων δέ τ' ἔβη ἀπὸ μεσσαύλοιο·
Ὣς ἀπὸ Πατρόκλοιο κίε ξανθὸς Μενέλαος.
Στῆ δὲ μεταστρεφθεὶς, ἐπεὶ ἵκετο ἔθνος ἑταίρων,
Παπταίνων Αἴαντα μέγαν Τελαμώνιον υἱόν·
Τὸν δὲ μάλ' αἶψ' ἐνόησε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης,
Θαρσύνονθ' ἑτάρους, καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι.
Θεσπέσιον γάρ σφιν φόβον ἔμβαλε Φοῖβος Ἀπόλλων·

Alii ſaltem quam Achilli, quem immortalis peperit mater.
Interim autem tibi Menelaus Mavortius Atrei filius,
Patroclum protegens, Trojanorum fortiſſimum occidit
Panthœdem Euphorbum, finemq; impoſuit impetuoſæ fortitudini.
Sic fatus, is quidem rurſus abiit deus per laborem virorum:
Hectori vero gravis dolor circumtexit mentem profundam:
Circumſpectabat a. deinde per ordines: ſtatim vero animadvertit
Hunc quidem auferentem inclyta arma, illum autem in terra
Jacentem. Fluebat vero ſanguis per inflictum vulnus.
Proceſſit autem per primipilares armatus coruſco ære,
Acutum clamans, flammæ ſimilis Vulcani
Inextinguibili. Neque filium latuit Atrei acutum vociferans:
Qui ingemiſcens dixit ad ſuum magnum animum,
Hei mihi, ſi quidem dereliquero arma pulchra,
Patroclumque, qui jacet meum propter hic honorem,
Vereor ne quis mihi Danaorum ſuccenſeat, qui viderit:
Si vero cum Hectore ſolus & Trojanis pugnem
Præ verecundia *fugæ*, *metuo* ne qua me circumveniant unum multi:
Trojanos enim huc omnes adducit variegata galea inſignis Hector.
Sed cur mihi hæc meus ſecum diſſerit animus?
Quandocunque homo velit adverſus deum cum viro pugnare
Quem deus honorat, ſtatim in eum magna clades devolvitur.
Ideo mihi nemo Danaorum ſuccenſebit qui viderit
Hectori cedentem, quoniam deo jubente pugnat.
Sicubi vero Ajacis vocem ſtrenui audire potuero,
Ambo tum reverſi reminiſceremur pugnæ,
Etiam adverſus deum, ſi quo modo eripere poſſimus mortuum
In gratiam Pelidæ Achillis: inter mala ſane melius eſſet.
Dum is hæc verſabat in mente & in animo,
Interea Troum ordines ſupervenerunt: præibat autem Hector.
Sed hic retroceſſit, reliquitque mortuum
Subinde ſe convertens, ut leo bene barbatus,
Quem caneſque & viri a ſtabulo abigunt
Haſtis & clamore: ejus autem in præcordiis forte cor
Cohorreſcit, invitus tamen abit a caula:
Sic a Patroclo diſceſſit flavus Menelaus.
Conſtitit autem converſus, poſtquam venit ad agmen ſociorum,
Circumſpectando quærens Ajacem magnum Telamonium filium:
Hunc autem perquam celeriter advertit pugnæ ad lævam totius,
Confirmantem ſocios, & concitantem ad pugnam.
Divinitus enim iis terrorem immiſerat Phœbus Apollo.

Βῆ δὲ θέειν, εἶθαρ δὲ παριστάμενος ἔπος ηὔδα:
Αἶαν δεῦρο πέπον περὶ Πατρόκλοιο θανόντος
Σπεύσομεν, αἴκε νέκυν περ Ἀχιλλῆϊ προφέρωμεν
Γυμνόν· ἀτὰρ τάγε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἕκτωρ:
Ὣς ἔφατ'. Αἴαντι δὲ δαΐφρονι θυμὸν ὄρινε·
Βῆ δὲ διὰ προμάχων, ἅμα δὲ ξανθὸς Μενέλαος.
Ἕκτωρ μὲν Πάτροκλον, ἐπεὶ κλυτὰ τεύχε' ἀπηύρα,
Ἕλχ', ἵν' ἀπ' ὤμοιϊν κεφαλὴν τάμοι ὀξέϊ χαλκῷ,
Τὸν δὲ νέκυν Τρῳῇσιν ἐρυσσάμενος κυσὶ δοίη.
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος ἠΰτε πύργον.
Ἕκτωρ δ' ἂψ ἐς ὅμιλον ἰὼν ἀνεχάζεθ' ἑταίρων·
Ἐς δίφρον δ' ἀνόρουσε· δίδου δ' ὅγε τεύχεα καλὰ
Τρωσὶ φέρειν προτὶ ἄστυ, μέγα κλέος ἔμμεναι αὐτῷ.
Αἴας δ' ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ σάκος εὐρὺ καλύψας,
Ἑστήκει ὥς τίς τε λέων περὶ οἷσι τέκεσσιν,
Ὧ ῥά τε νήπι' ἄγοντι συναντήσονται ἐν ὕλῃ
Ἄνδρες ἐπακτῆρες, ὁ δέ τε σθένεϊ βλεμεαίνει,
Πᾶν δέ τ' ἐπισκύνιον κάτω ἕλκεται ὄσσε καλύπτων·
Ὣς Αἴας περὶ Πατρόκλῳ ἥρωϊ βεβήκει.
Ἀτρείδης δ' ἑτέρωθεν ἀρηΐφιλος Μενέλαος
Ἑστήκει μέγα πένθος ἐνὶ στήθεσσιν ἀέξων.
Γλαῦκος δ' Ἱππολόχοιο πάϊς, Λυκίων ἀγὸς ἀνδρῶν,
Ἕκτορ' ὑπόδρα ἰδὼν χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ,
Ἕκτορ εἶδος ἄριστε, μάχης ἄρα πολλὸν ἐδεύεο·
Ἦ σ' αὔτως κλέος ἐσθλὸν ἔχει φύξηλιν ἐόντα.
Φράζεο νῦν ὅππως κε πόλιν καὶ ἄστυ σαώσῃς
Οἶος σὺν λαοῖσι τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν.
Οὐ γάρ τις Λυκίων γε μαχησόμενος Δαναοῖσιν
Εἶσι περὶ πτόλιος· ἐπεὶ οὐκ ἄρα τις χάρις ἦεν
Μάρνασθαι δηΐοισι μετ' ἀνδράσι νωλεμὲς αἰεί.
Πῶς κε σὺ χείρονα φῶτα σαώσειας μεθ' ὅμιλον
Σχέτλι'· ἐπεὶ Σαρπηδόν' ἅμα ξεῖνον καὶ ἑταῖρον
Κάλλιπες Ἀργείοισιν ἕλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι·
Ὅς τοι πόλλ' ὄφελος γένετο πτόλεΐ τε καὶ αὐτῷ
Ζωὸς ἐών· νῦν δ' οὔ οἱ ἀλαλκέμεναι κύνας ἔτλης.
Τῷ νῦν εἴ τις ἐμοὶ Λυκίων ἐπιπείσεται ἀνδρῶν,
Οἴκαδ' ἴμεν, Τροίῃ δὲ πεφήσεται αἰπὺς ὄλεθρος.
Εἰ γὰρ νῦν Τρώεσσι μένος πολυθαρσὲς ἐνείη
Ἄτρομον, οἷόν τ' ἄνδρας ἐσέρχεται οἳ περὶ πάτρης
Ἀνδράσι δυσμενέεσσι πόνον καὶ δῆριν ἔθεντο,
Αἶψά κε Πάτροκλον ἐρυσαίμεθα Ἴλιον εἴσω:

Perrexit autem currere, & statim astans verbum dixit,
Ajax huc amice de Patroclo mortuo *pugnaturi*
Festinemus, si cadaver saltem Achilli referre possimus
Nudum: arma enim habet insigniter galeatus Hector.
Sic dixit. Ajaci vero bellicoso animum commovit:
Processit autem per primipilares, simulque flavus Menelaus.
Hector quidem Patroclum, postquam inclytis armis exuerat,
Trahebat, ut ab humeris caput abscinderet acuto ære,
Et cadaver Trojanis raptatum canibus daret.
Ajax autem prope venit, gestans scutum instar turris.
Hector autem retro in turbam abiens recedebat sociorum:
In currum a. concito nisu ascendit: dedit a. ille arma pulchra
Trojanis ferenda ad urbem, magna gloria ut essent ipsi.
Ajax vero Menœtiadæ scuto lato obtento,
Constitit tanquam leo circumeundo defensans suos natos,
Cui scymnos ducenti occurrerint in sylva
Viri venatores, hic autem præ robore truces oculos volvit,
Totumque supercilium deorsum trahit oculos tegens:
Sic Ajax Patroclum heroem circumiens protegebat.
Atrides autem ex altera parte bellicosus Menelaus
Stabat magnum luctum in pectoribus augens.
Glaucus vero Hippolochi filius, Lyciorum ductor virorum,
Hectorem torve intuitus gravi objurgavit sermone,
Hector forma præstantissime, a bellica sane virtute longe abes:
Certe te sine causa fama bona tenet, fugax cum sis.
Considera nunc quomodo civitatem & urbem servare possis
Solus cum populis qui in Ilio nati sunt.
Non enim quisquam Lyciorum saltem pugnaturus cum Danais
Ibit pro urbe: quoniam nulla utique gratia fuit
Pugnare hostibus cum viris indesinenter usque.
Quomodo tu deteriorem virum servaveris in turba
Improbe: cum Sarpedonem simul hospitem & socium
Reliquisti Argivis capturam & prædam fieri:
Qui magno commodo fuit urbique & ipsi tibi
Vivus existens: nunc vero non ab eo arcere canes sustinuisti.
Itaque nunc si quis mihi Lyciorum obsequetur virorum,
Domum ibimus, Trojæ vero manifesta aderit gravis pernicies.
Si enim nunc Trojanis animi fiducia pleni inessent
Intrepidi, quales viros subeunt qui pro patria
Adversus hostes laborem & certamen suscipiunt,
Statim Patroclum traheremus in Ilium:

Quod

Εἰ δ' οὗτος προτὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
Ἔλθοι τεθνειὼς, καί μιν ἐρυσαίμεθα χάρμης,
Αἶψά κεν Ἀργεῖοι Σαρπηδόνος ἔντεα καλὰ
Λύσειαν, καί κ' αὐτὸν ἀγοίμεθα Ἴλιον εἴσω.
Τοίου γὰρ θεράπων πέφατ' ἀνέρος ὃς μέγ' ἄριστος
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ, καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες.
Ἀλλὰ σύγ' Αἴαντος μεγαλήτορος οὐκ ἐτάλασσας
Στήμεναι ἄντα, κατ' ὄσσε ἰδὼν δηΐων ἐν ἀϋτῇ,
Οὐδ' ἰθὺς μαχέσασθαι· ἐπεὶ σέο φέρτερός ἐστιν.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Γλαῦκε, τίη δὲ σὺ τοῖος ἐὼν ὑπέροπλον ἔειπες;
Ὢ πέπον, ἦ τ' ἐφάμην σε περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων
Τῶν ὅσσοι Λυκίην ἐριβώλακα ναιετάουσι.
Νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας, οἷον ἔειπες.
Ὅς τέ με φῂς Αἴαντα πελώριον οὐχ ὑπομεῖναι.
Οὔτοι ἐγὼν ἔρριγα μάχην, οὐδὲ κτύπον ἵππων.
Ἀλλ' αἰεί τε Διὸς κρείσσων νόος αἰγιόχοιο,
Ὅς τε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκην
Ῥηϊδίως, ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μαχέσασθαι.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο πέπον παρ' ἔμ' ἵστασο, καὶ ἴδε ἔργον·
Ἠὲ πανημέριος κακὸς ἔσσομαι, ὡς ἀγορεύεις,
Ἤ τινα καὶ Δαναῶν, ἀλκῆς μέγα περ μεμαῶτα,
Σχήσω ἀμυνέμεναι περὶ Πατρόκλοιο θανόντος.
Ὣς εἰπὼν, Τρώεσσιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας,
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
Ἀνέρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Ὄφρ' ἂν ἐγὼν Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἔντεα δύω,
Καλὰ, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξα κατακτάς.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἕκτωρ
Δηΐου ἐκ πολέμοιο· θέων δ' ἐκίχανεν ἑταίρους
Ὦκα μάλ', οὔπω τῆλε ποσὶ κραιπνοῖσι μετασπὼν,
Οἳ προτὶ ἄστυ φέρον κλυτὰ τεύχεα Πηλείδαο.
Στὰς δ' ἀπάνευθε μάχης πολυδακρύου, ἔντε' ἄμειβεν·
Ἤτοι ὁ μὲν τὰ ἃ δῶκε φέρειν προτὶ Ἴλιον ἱρὴν
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ὁ δ' ἄμβροτα τεύχε' ἔδυνε
Πηλείδεω Ἀχιλῆος, ἅ οἱ θεοὶ οὐρανίωνες
Πατρὶ φίλῳ ἔπορον. ὁ δ' ἄρα ᾧ παιδὶ ὄπασσε
Γηράς. ἀλλ' οὐχ υἱὸς ἐν ἔντεσι πατρὸς ἐγήρα.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἀπάνευθεν ἴδεν νεφεληγερέτα Ζεὺς
Τεύχεσι Πηλείδαο κορυσσόμενον θείοιο,
Κινήσας ῥα κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμὸν,

Ἆ δειλ',

Quod si ille ad urbem magnam Priami regis
Ascendisset mortuus, & ipsum traxissemus e pugna,
Illico certe Argivi Sarpedonis arma pulchra
Hoc pretio redderent, & ipsum duceremus in Ilium.
Ejus enim famulus interfectus est viri qui longe fortissimus
Argivorum apud naves, & bellicosi famuli.
Sed tu Ajacem magnanimum non sustinuisti
Stare contra, oculos intuitus hostium in pugna,
Neque ex adverso pugnare: te nempe fortior est.
  Hunc a. torve intuitus allocutus est insigniter galeatus Hector,
Glauce, curnam tu talis existens superbe locutus es?
O amice, putabam equidem te prudentia superare cæteros
Eos quotquot Lyciam glebosam habitant:
Nunc vero tuam reprehendo omnino mentem, cum ita dixisti:
Qui me ais Ajacem ingentem non sustinuisse.
Nequaquam ego horrui pugnam, neque strepitum equorum:
Sed semper Jovis validius consilium Ægiochi,
Qui & fortem virum in fugam vertit, & aufert victoriam
Facile: cum ipse excitat ad pugnam.
Sed age huc adsis amice, prope me sta, & aspice opus:
An tota die ignavus ero, ut dicis,
An aliquem etiam Danaorum, bellica licet virtute promptissimum,
Reprimam a defensione Patrocli mortui.
  Sic locutus, Trojanos hortabatur altum clamans,
Trojani, & Lycii, & Dardani bellicosi,
Viri estote amici, recordamini autem impetuosæ fortitudinis:
Dum ego Achillis eximii arma induam
Pulchra, quibus Patroclum fortem spoliavi interfectum,
  Sic quidem locutus abiit insigniter galeatus Hector
Ardenti e prœlio: currens autem assecutus est socios
Cito admodum, necdum longo intervallo pedibus velocibus insequutus,
Qui ad urbem portabant inclyta arma Pelidæ.
Stans vero seorsum a prælio lacrymoso, arma mutabat.
Ille quidem sua dedit ferenda ad Ilium sacram
Trojanis bellicosis: ipse vero immortalia arma induebat
Pelidæ Achillis, quæ ejus dii cœlites
Patri charo dederant. Is autem suo filio præbuit
Jam senex. Sed non filius in armis patris ad senectutem pervenit.
  Illum vero ut seorsim vidit nubes cogens Jupiter
Armis Pelidæ armari divini,
  uassans caput ad suum locutus est animum,

Ἆ δείλ', οὐδέ τί τοι θάνατος καταθύμιός ἐστιν,
Ὃς δή τοι σχεδόν ἐστι· σὺ δ' ἄμβροτα τεύχεα δύνεις
Ἀνδρὸς ἀριστῆος, τόν τε τρομέουσι καὶ ἄλλοι·
Τοῦ δὴ ἑταῖρον ἔπεφνες ἐνηέα τε κρατερόν τε.
Τεύχεα δ' οὐ κατὰ κόσμον ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων
Εἵλευ· ἀτάρ τοι νῦν γε μέγα κράτος ἐγγυαλίξω,
Τῶν ποινὴν, ὅ τοι οὔτι μάχης ἐκνοστήσαντι
Δέξεται Ἀνδρομάχη κλυτὰ τεύχεα Πηλείωνος.
Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.
Ἕκτορι δ' ἥρμοσε τεύχε' ἐπὶ χροΐ· δῦ δέ μιν Ἄρης
Δεινὸς ἐνυάλιος· πλῆσθεν δ' ἄρα οἱ μέλε' ἐντὸς
Ἀλκῆς καὶ σθένεος. μετὰ δὲ κλειτοὺς ἐπικούρους
Βῆ ῥα μέγα ἰάχων· ἰνδάλλετο δέ σφισι πᾶσι,
Τεύχεσι λαμπόμενος μεγαθύμου Πηλείωνος.
Ὤτρυνεν δὲ ἕκαστον ἐποιχόμενος ἐπέεσσι,
Μέσθλην τε, Γλαῦκόν τε, Μέδοντά τε, Θερσίλοχόν τε,
Ἀστεροπαῖόν τε, Δεισίνορά θ', Ἱππόθοόν τε,
Φόρκυν τε, Χρόμιόν τε, καὶ Ἔννομον οἰωνιστήν.
Τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Κέκλυτε μυρία φῦλα περικτιόνων ἐπικούρων.
Οὐ γὰρ ἐγὼ πληθὺν διζήμενος οὐδὲ χατίζων,
Ἐνθάδ' ἀφ' ὑμετέρων πολίων ἤγειρα ἕκαστον.
Ἀλλ' ἵνα μοι Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα
Προφρονέως ῥύοισθε φιλοπτολέμων ὑπ' Ἀχαιῶν.
Τὰ φρονέων δώροισι κατατρύχω καὶ ἐδωδῇ
Λαοὺς, ὑμέτερον δὲ ἑκάστου θυμὸν ἀέξω.
Τῷ τις νῦν ἰθὺς τετραμμένος, ἢ ἀπολέσθω,
Ἠὲ σαωθήτω, ἣ γὰρ πολέμου ὀαριστύς.
Ὃς δέ κε Πάτροκλον καὶ τεθνειῶτά περ, ἔμπης
Τρῶας ἐς ἱπποδάμους ἐρύσει, εἴξει δέ οἱ Αἴας,
Ἥμισυ τῶν ἐνάρων ἀποδάσσομαι, ἥμισυ δ' αὐτὸς
Ἕξω ἐγώ· τὸ δέ οἱ κλέος ἔσσεται ὅσσον ἐμοί περ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἰθὺς Δαναῶν βρίσαντες ἔβησαν,
Δούρατ' ἀνασχόμενοι· μάλα δέ σφισιν ἔλπετο θυμὸς
Νεκρὸν ὑπ' Αἴαντος ἐρύειν Τελαμωνιάδαο.
Νήπιοι· ἦ τε πολέσσιν ἐπ' αὐτῷ θυμὸν ἀπηύρα.
Καὶ τότ' ἄρ' Αἴας εἶπε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον,
Ὦ πέπον, ὦ Μενέλαε διοτρεφὲς, οὐκέτι νῶϊ
Ἔλπομαι αὐτώ περ νοστησέμεν ἐκ πολέμοιο.
Οὔτι τόσον νέκυος περιδείδια Πατρόκλοιο,
Ὅς κε τάχα Τρώων κορέσει κύνας ἠδ' οἰωνούς,

Ὅσ-

Ah miſer, haudquaquam tibi mors animo obverſatur,
Quæ jam te prope eſt: tu vero immortalia arma induis
Viri fortiſſimi, quem tremunt & alii:
Hujus jam ſocium interfeciſti mitemque fortemque.
Arma autem contumelioſe a capiteque & humeris
Abſtuliſti: veruntamen tibi nunc ſaltem ingentem victoriam dabo,
Ejus compenſationem, quod tibi haudquaquam e pugna reverſo,
Excipiet Andromache inclyta arma Pelidæ.
  Dixit, & nigris ſuperciliis annuit Saturnius:
Hectori autem aptavit arma ad corpus: ſubiit vero eum Mars
Horrendus bellicus: impletaque ſunt ei membra intus
Vigoris & roboris. Ad inclytos autem ſocios
Ivit magno clamore: *Achilli* vero ſimilis videbatur ipſis omnibus,
Armis reſplendens magnanimi Pelidæ.
Hortabatur autem unumquemque obiens verbis,
Meſthlemque, Glaucumque, Medontaque, Therſilochumque,
Aſteropæumque, Diſinoraque, Hippothoumque,
Phorcynque, Chromiumque, & Ennomum augurem:
Hos ille incitans, verbis velocibus allocutus eſt,
  Audite innumeræ copiæ prope habitantium ſociorum.
Non enim ego multitudinem quærens, neque egens *ea*,
Huc a veſtris urbibus excivi quemque:
Sed ut mihi Trojanorum uxores & infantes liberos
Promptis animis defenderetis bellicoſis ab Achivis.
Hæc in animo habens donis præbendis exhaurio & commeatu
Populos, veſtrumque cuique animum addo.
Idcirco aliquis nunc ad impetum recta faciendum converſus, aut pereat,
Aut ſalvus ſit, hoc enim belli commercium.
Quicunque vero Patroclum mortuum licet, tamen
Trojanos ad equum domitores pertraxerit, ceſſeritq; ei Ajax,
Illi dimidium exuviarum tribuam, dimidium vero ipſe
Habebo ego: gloria autem ei erit quanta vel mihi
  Sic dixit. Illi vero recta in Danaos magna mole ferebantur,
Haſtis elevatis: admodum autem ipſis ſperabat animus
Mortuum ab Ajace abſtrahere Telamonio.
Stulti: certe multis ſuper ipſo animam abſtulit.
Et tunc Ajax allocutus eſt pugna ſtrenuum Menelaum,
  O amice, o Menelae Jovis alumne, haud jam nos
Spero vel ipſos redituros e prælio.
Haudquaquam tantum de cadavere timeo Patrocli,
Qui mox utique Trojanorum ſaturabit canes atque alites,

Quan-

Ὅσον ἐμῇ κεφαλῇ πέρι δείδια, μήτι πάθῃσι,
Καὶ σῇ· ἐπεὶ πολέμοιο νέφος περὶ πάντα καλύπτει
Ἕκτωρ, ἡμῖν δ' αὖτ' ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος.
Ἀλλ' ἄγ', ἀριστῆας Δαναῶν κάλει, ἤν τις ἀκούσῃ.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς,
Ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Οἵτε παρ' Ἀτρείδῃς Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ
Δήμια πίνουσιν, καὶ σημαίνουσιν ἕκαστος
Λαοῖς· ἐκ δὲ Διὸς τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.
Ἀργαλέον δέ μοι ἐστὶ διασκοπιᾶσθαι ἕκαστον
Ἡγεμόνων· τόσση γὰρ ἔρις πολέμοιο δέδηεν.
Ἀλλά τις αὐτὸς ἴτω, νεμεσιζέσθω δ' ἐνὶ θυμῷ,
Πάτροκλον Τρῳῇσι κυσὶν μέλπηθρα γενέσθαι.
Ὣς ἔφατ'. ὀξὺ δ' ἄκουσεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας·
Πρῶτος δ' ἀντίος ἦλθε, θέων ἀνὰ δηϊοτῆτα.
Τὸν δὲ μετ' Ἰδομενεὺς καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος
Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ.
Τῶν δ' ἄλλων τίς ἂν ᾗσι φρεσὶν οὐνόματ' εἴποι,
Ὅσοι δὴ μετόπισθε μάχην ἤγειραν Ἀχαιῶν;
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ.
Ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προχοῇσι διϊπετέος ποταμοῖο
Βέβρυχεν μέγα κῦμα ποτὶ ῥόον, ἀμφὶ δέ τ' ἄκραι
Ἠϊόνες βοόωσιν ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω·
Τόσση ἄρα Τρώων ἰαχὴ γένετ'· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Ἕστασαν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,
Φραχθέντες σάκεσιν χαλκήρεσιν, ἀμφὶ δ' ἄρα σφιν
Λαμπρῇσιν κορύθεσσι Κρονίων ἠέρα πολλὴν
Χεῦ'. ἐπεὶ οὐδὲ Μενοιτιάδην ἤχθηρε πάρος γε,
Ὄφρα ζωὸς ἐὼν θεράπων ἦν Αἰακίδαο.
Μίσησεν δ' ἄρα μιν δηΐων κυσὶ κύρμα γενέσθαι
Τρῳῇσιν· τῷ καί οἱ ἀμυνέμεν ὦρσεν ἑταίρους.
Ὦσαν δὲ πρότεροι Τρῶες ἑλίκωπας Ἀχαιούς.
Νεκρὸν δὲ προλιπόντες ὑπέτρεσαν, οὐδέ τιν' αὐτῶν
Τρῶες ὑπέρθυμοι ἕλον ἔγχεσιν, ἱέμενοί περ.
Ἀλλὰ νέκυν ἐρύοντο· μίνυνθα δὲ καὶ τοῦ Ἀχαιοὶ
Μέλλον ἀπέσεσθαι. μάλα γὰρ σφέας ὦκ' ἐλέλιξεν
Αἴας, ὃς περὶ μὲν εἶδος, περὶ δ' ἔργα τέτυκτο
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
Ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων, συῒ εἴκελος ἀλκὴν
Καπρίῳ, ὅς τ' ἐν ὄρεσι κύνας θαλερούς τ' αἰζηοὺς

Quantum meo capiti metuo, ne quid gravius patiatur,
Et tuo: prælii enim nubes omnia contegit
Hector, nobis vero manifestus imminet gravis interitus.
Sed age, fortissimos Danaorum voca, si quis audierit.
Sic dixit. Neque non obsecutus est pugna strenuus Menelaus:
Vociferatus autem est alta voce Danaos inclamans,
O amici Argivorum ductores atque principes,
Qui juxta Atridem Agamemnonem & Menelaum
Publice præbitum bibunt, & imperant singuli
Copiis: a Jove autem honor & gloria sequitur:
Difficile vero mihi est dispicere unumquemque
Ducum: tantum enim certamen pugnæ ardet.
Sed aliquis sponte prodeat, indigneturque animo,
Patroclum Trojanis canibus ludibrium fieri.
Sic dixit. Confestim autem exaudiit Oilei *filius* velox Ajax:
Primusque obvius prodiit, currens per prælium.
Hunc vero post Idomeneus & armiger Idomenei
Meriones, par Marti homicidæ.
Ceterorum vero quisnam sua mente nomina dicere posset,
Quotquot jam postea pugnam instaurarunt Achivorum?
Trojani vero priores in eos impetum fecerunt conferti: præibat a. Hector.
Ut cum in ostiis a Jove fluentis fluvii
Fremit ingens fluctus adversus *ejus* fluentum, circumque extrema
Littora clamant eructato mari extra.
Tantus utique Trojanorum clamor ortus est: at Achivi
Stabant circum Menœtiadem, unum animum habentes,
Septi scutis æratis, illis autem
Splendidis galeis Saturnius caliginem multam
Circumfudit. Neque enim Menœtiadem oderat vel antea,
Dum vivus famulus erat Æacidæ:
Odiosum aut. habebat utiq; illum hostium canibus prædam fieri
Trojanis. Ideoque eum ut defenderent excitavit socios.
Moverunt autem loco priores Trojani nigros oculis Achivos.
Mortuo vero derelicto trepidi fugerunt, neminem tamen eorum
Trojani magnanimi interfecerunt hastis, cupidi licet:
Sed cadaver trahebant: parumper tamen ab illo & Achivi
Absuturi erant. Admodum enim illos celeriter convertit
Ajax, qui superabat quidem forma, superabat & factis
Cæteros Danaos, post eximium Pelidem:
Recta autem perrupit per primipilares, sui similis vi
Apro, qui in montibus canes florentesque ætate juvenes
Fa-

Ῥηϊδίως ἐκέδασεν, ἑλιξάμενος διὰ βήσσας·
Ὣς υἱὸς Τελαμῶνος ἀγαυοῦ φαίδιμος Αἴας,
Ῥεῖα μετεισάμενος Τρώων ἐκέδασε φάλαγγας,
Οἳ περὶ Πατρόκλῳ βέβασαν, φρόνεον δὲ μάλιστα
Ἄστυ ποτὶ σφέτερον ἐρύειν, καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
Ἤτοι τὸν Λήθοιο Πελασγοῦ φαίδιμος υἱὸς
Ἱππόθοος ποδὸς εἷλκε κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην,
Δησάμενος τελαμῶνι παρὰ σφυρὸν ἀμφὶ τένοντας,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος. τάχα δ' αὐτῷ
Ἦλθε κακόν, τό οἱ οὔτις ἐρύκακεν ἱεμένων περ.
Τὸν δ' υἱὸς Τελαμῶνος ἐπαΐξας δι' ὁμίλου,
Πλῆξ' αὐτοσχεδίην, κυνέης διὰ χαλκοπαρῄου·
Ἤρικε δ' ἱπποδάσεια κόρυς περὶ δουρὸς ἀκωκῇ,
Πληγεῖσ' ἔγχεΐ τε μεγάλῳ καὶ χειρὶ παχείῃ.
Ἐγκέφαλος δὲ παρ' αὐλὸν ἀνέδραμεν ἐξ ὠτειλῆς,
Αἱματόεις. τοῦ δ' αὖθι λύθη μένος· ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
Πατρόκλοιο πόδα μεγαλήτορος ἧκε χαμᾶζε
Κεῖσθαι. ὁ δ' ἄγχ' αὐτοῖο πέσε πρηνὴς ἐπὶ νεκρῷ,
Τῆλ' ἀπὸ Λαρίσσης ἐριβώλακος· οὐδὲ τοκεῦσι
Θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε, μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν
Ἔπλεθ'. ὑπ' Αἴαντος μεγαθύμου δουρὶ δαμέντι.
Ἕκτωρ δ' αὖτ' Αἴαντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος
Τυτθόν· ὁ δὲ Σχεδίον μεγάθυμον Ἰφίτου υἱὸν
Φωκήων ὄχ' ἄριστον, ὃς ἐν κλειτῷ Πανοπῆϊ
Οἰκία ναιετάασκε, πολέσσ' ἄνδρασσιν ἀνάσσων
Τὸν βάλ' ὑπὸ κληῗδα μέσην· διὰ δ' ἀμπερὲς ἄκρη
Αἰχμὴ χαλκείη παρὰ νείατον ὦμον ἀνέσχε.
Δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Αἴας δ' αὖ Φόρκυνα δαΐφρονα Φαίνοπος υἱὸν
Ἱπποθόῳ περιβάντα μέσην κατὰ γαστέρα τύψε.
Ῥῆξε δὲ θώρηκος γύαλον, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς
Ἤφυσ'. ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
Χώρησαν δ' ὑπό τε πρόμαχοι καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ.
Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, εἰρύσαντο δὲ νεκρούς,
Φόρκυν θ' Ἱππόθοόν τε· λύοντο δὲ τεύχε' ἀπ' ὤμων.
Ἔνθα κεν αὖτε Τρῶες ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Ἴλιον εἰσανέβησαν ἀναλκείῃσι δαμέντες.
Ἀργεῖοι δέ κε κῦδος ἕλον, καὶ ὑπὲρ Διὸς αἶσαν,
Κάρτεϊ καὶ σθένεϊ σφετέρῳ· ἀλλ' αὐτὸς Ἀπόλλων
Αἰνείαν ὤτρυνε, δέμας Περίφαντι ἐοικὼς

Κη-

Facile dissipat, se subito impetu convertens per fruticeta:
Sic filius Telamonis præclari illustris Ajax,
Facile aggressus Troum dissipavit phalangas,
Qui Patroclum circumdederant, sperabantque maxime
Urbem ad suam trahere, & gloriam reportare.
Illum quidem Lethi Pelasgi illustris filius
Hippothous pede trahebat per acrem pugnam,
Ligatum loro ad malleolum circa tendines,
Hectori & Trojanis gratificans. Repente autem ipsi
Venit malum, quod ab eo nemo arcuit cupientium licet.
Illum enim filius Telamonis impetu facto per turbam,
Percussit cominus, galeam per æneis munitam malis:
Scissa est aut. undiq; equinis setis densa galea hastæ cuspide,
Percussa hastaque magna & manu robusta:
Cerebrum vero ubi hastile spiculo induitur prosiliebat ex vulnere
Cruentum. Ejus aut. ibidem solutum est robur: & vero e manibus
Patrocli pedem magnanimi remisit in terram
Jacere. Is autem prope ipsum cecidit cernuus super mortuum,
Longe a Larissa glebosa: neque parentibus
Nutritia charis reddidit, brevis enim ei ætas
Fuit, Ajace magnanimo hasta domito.
Hector vero in Ajacem jaculatus est hasta fulgenti:
Sed is quidem ex adverso conspicatus evitavit æream hastam
Paululum: ille autem Schedium magnanimum Iphiti filium
Phocensium longe fortissimum, qui in inclyto Panopeo
Domos habitabat, multis viris imperans:
Hunc percussit sub jugulum medium: penitus autem extrema
Cuspis ærea prope summum humerum evasit.
Fragorem vero edidit cadens, sonitumque dedere arma super ipsum.
Ajax vero Phorcyna bellicosum Phænopis filium
Hippothoum defendentem medium ad ventrem percussit:
Rupit autem thoracis cavitatem, intestina autem æs
Penetrans hausit. Ille vero in pulverem lapsus prehendit terram palma.
Cesserunt autem retro primipilaresque & illustris Hector:
Argivi vero magnum edidere clamorem, traxeruntque mortuos,
Phorcynque Hippothoumque: solveruntque arma ab humeris.
Tum vero prorsus Trojani bellicosis acti ab Achivis
In Ilium ascendissent *suam* per ignaviam domiti:
Argivi autem gloriam accepissent, etiam præter Jovis fatum,
Fortitudine & robore proprio: verum ipse Apollo
Æneam instigavit, corpore Periphanti similis

Κήρυκι Ἠπυτίδῃ, ὅς οἱ παρὰ πατρὶ γέροντι
Κηρύσσων γήρασκε, φίλα φρεσὶ μήδεα εἰδώς.
Τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
Αἰνεία, πῶς ἂν καὶ ὑπὲρ θεὸν εἰρύσαισθε
Ἴλιον αἰπεινήν; ὡς δὴ ἴδον ἀνέρας ἄλλους
Κάρτεΐ τε σθένεΐ τε πεποιθότας, ἠνορέῃ τε,
Πλήθεΐ τε σφετέρῳ, καὶ ὑπερδέα δῆμον ἔχοντας·
Ἡμῖν δὲ Ζεὺς μὲν πολὺ βούλεται ἢ Δαναοῖσι
Νίκην· ἀλλ' αὐτοὶ τρεῖτ' ἄσπετον, οὐδὲ μάχεσθε.
Ὣς ἔφατ'. Αἰνείας δ' ἑκατηβόλον Ἀπόλλωνα
Ἔγνω ἐσάντα ἰδών· μέγα δ' Ἕκτορα εἶπε βοήσας,
Ἕκτορ τ' ἠδ' ἄλλοι Τρώων ἀγοὶ ἠδ' ἐπικούρων,
Αἰδὼς μὲν νῦν ἥδε γ' ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Ἴλιον εἰσαναβῆναι ἀναλκείῃσι δαμέντας.
Ἀλλ' ἔτι γάρ τίς φησι θεῶν ἐμοὶ ἄγχι παραστὰς,
Ζῆν' ὕπατον μήστωρα μάχης ἐπιτάρροθον εἶναι·
Τῷ ῥ' ἰθὺς Δαναῶν ἴομεν, μηδ' οἵ γε ἕκηλοι
Πάτροκλον νηυσὶν πελασαίατο τεθνειῶτα.
Ὣς φάτο· καί ῥα πολὺ προμάχων ἐξάλμενος ἔστη·
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.
Ἔνθ' αὖτ' Αἰνείας Λειόκριτον οὖτασε δουρὶ,
Τὸν Ἀρίσβαντος, Λυκομήδεος ἐσθλὸν ἑταῖρον.
Τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν ἀρηΐφιλος Λυκομήδης·
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν Ἱππασίδην Ἀπισάονα ποιμένα λαῶν,
Ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων· εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
Ὅς ῥ' ἐκ Παιονίης ἐριβώλακος εἰληλούθει,
Καὶ δὲ μετ' Ἀστεροπαῖον ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
Τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν ἀρήϊος Ἀστεροπαῖος,
Ἴθυσεν δὲ καὶ ὁ πρόφρων Δαναοῖσι μάχεσθαι.
Ἀλλ' οὔπως ἔτι εἶχε· σάκεσσι γὰρ ἔρχατο πάντῃ
Ἑσταότες περὶ Πατρόκλῳ, πρὸ δὲ δούρατ' ἔχοντο.
Αἴας γὰρ μάλα πάντας ἐπῴχετο, πολλὰ κελεύων·
Οὔτέ τιν' ἐξοπίσω νεκροῦ χάζεσθαι ἀνώγει,
Οὔτέ τινα προμάχεσθαι Ἀχαιῶν ἔξοχον ἄλλων,
Ἀλλὰ μάλ' ἀμφ' αὐτῷ βεβάμεν, σχεδόθεν δὲ μάχεσθαι.
Ὣς Αἴας ἐπέτελλε πελώριος, αἵματι δὲ χθὼν
Δεύετο πορφυρέῳ· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον
Νεκροὶ ὁμοῦ Τρώων καὶ ὑπερμενέων ἐπικούρων,
Καὶ Δαναῶν. οὐδ' οἳ γὰρ ἀναιμωτί γ' ἐμάχοντο·
Παυρότεροι δὲ πολὺ φθίνυθον· μέμνηντο γὰρ αἰεὶ

Præconi Epytidæ, qui ei apud patrem senem
Præconem agens consenuerat, benevolis mentem consiliis instructus:
Huic se assimulans ipsum allocutus est Jovis filius Apollo,
Ænea, quo pacto etiam invito deo servare possetis
Ilium excelsam? ut jam vidi viros alios
Fortitudineque roboreque confisos, virtuteque,
Multitudineque sua, & immotas pavore copias habentes:
Nobis vero Jupiter quidem potius annuit quam Danais
Victoriam: sed ipsi fugitis territi admodum, neque pugnatis.
Sic dixit: Æneas autem longe jaculantem Apollinem
Agnovit coram intuitus: magna a. voce Hectorem allocutus est clamans,
Hectorque & cæteri Trojanorum ductores atque sociorum,
Dedecus quidem nunc hoc *est nos* bellicosis actos ab Achivis
In Ilium ascendere per ignaviam domitos.
Enimvero adhuc aliquis ait deorum mihi prope astans,
Jovem summum consiliarium in pugna auxiliatorem esse:
Ideo recta in Danaos eamus, neque illi quieti saltem
Patroclum navibus admoverint mortuum.
Sic dixit: & longe ante primipilares prosiliens, stetit.
Illi vero conversi sunt, & adversi steterunt Achivis.
Tum vero Æneas Liocritum vulneravit hasta,
Filium Arisbantis, Lycomedis fortem socium.
Hunc autem lapsum miseratus est bellicosus Lycomedes:
Stetit a. admodum prope progressus, & jaculatus est hasta fulgenti,
Et percussit Hippasidem Apisaonem pastorem populorum,
In hepate subter præcordia: statim autem genua solvit:
Hic e Pæonia glebosa venerat,
Et post Asteropæum fortissime se gerebat in pugna.
Hunc autem lapsum miseratus est Mavortius Asteropæus,
Recta autem prorupit & hic promptus cum Danais pugnare:
Sed haudquaquam jam poterat: scutis enim obsepti erant undiq;
Qui stabant circa Patroclum, hastasque prætendebant.
Ajax enim valde omnes obibat, multis adhortans:
Nec quemquem retro a mortuo cedere sinebat,
Nec quemquam procurrere ad pugnandum Achivos ante alios,
Sed strenue ipsum circumeuntes defendere, cominusque pugnare.
Sic Ajax præcipiebat ingens, sanguine autem terra
Rigabatur purpureo: illi vero alii super alios cadebant
Mortui simul Trojanorum & animosorum sociorum,
Et Danaorum. Neque enim vel illi sine sanguine pugnabant:
Pauciores tamen multo peribant: recordabantur enim perpetuo

Ἀλλήλοις ἂν ὅμιλον ἀλεξέμεναι πόνον αἰπύν.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρός· οὐδέ κε φαίης
Οὔτε ποτ' ἠέλιον σόον ἔμμεναι, οὔτε σελήνην.
Ἠέρι γὰρ κατέχοντο μάχης ἔπι, ὅσσοι ἄριστοι
Ἕστασαν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ κατατεθνηῶτι·
Οἱ δ' ἄλλοι Τρῶές τε καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
Εὔκηλοι πολέμιζον ὑπ' αἰθέρι· πέπτατο δ' αὐγὴ
Ἠελίου ὀξεῖα, νέφος δ' οὐ φαίνετο πάσης
Γαίης, οὐδ' ὀρέων· μεταπαυόμενοι δὲ μάχοντο,
Ἀλλήλων ἀλεείνοντες βέλεα στονόεντα,
Πολλὸν ἀφεσταότες. τοὶ δ' ἐν μέσῳ, ἄλγε' ἔπασχον
Ἠέρι καὶ πολέμῳ· τείροντο δὲ νηλέϊ χαλκῷ
Ὅσσοι ἄριστοι ἔσαν. δύο δ' οὔπω φῶτε πεπύσθην
Ἀνέρε κυδαλίμω, Θρασυμήδης Ἀντίλοχός τε,
Πατρόκλοιο θανόντος ἀμύμονος, ἀλλ' ἔτ' ἔφαντο
Ζωὸν ἐνὶ πρώτῳ ὁμάδῳ Τρώεσσι μάχεσθαι.
Τὼ δ', ἐπιοσσομένω θάνατον καὶ φύζαν ἑταίρων,
Νόσφιν ἐμαρνάσθην, ἐπεὶ ὡς ἐπετέλλετο Νέστωρ,
Ὀτρύνων πόλεμόνδε μελαινάων ἀπὸ νηῶν.
Τοῖς δὲ, πανημερίοις ἔριδος μέγα νεῖκος ὀρώρει
Ἀργαλέης, καμάτῳ δὲ καὶ ἱδρῷ νωλεμὲς αἰεὶ
Γούνατά τε κνῆμαί τε πόδες θ' ὑπένερθεν ἑκάστου,
Χεῖρές τ' ὀφθαλμοί τε παλάσσετο μαρναμένοιιν,
Ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ταύροιο βοὸς μεγάλοιο βοείην
Λαοῖσιν δώῃ τανύειν μεθύουσαν ἀλοιφῇ·
Δεξάμενοι δ' ἄρα τοίγε διαστάντες τανύουσι
Κυκλόσ', ἄφαρ δέ τε ἰκμὰς ἔβη, δύνει δέ τ' ἀλοιφὴ
Πολλῶν ἑλκόντων, τάνυται δέ τε πᾶσα διαπρό·
Ὣς οἵγ' ἔνθα καὶ ἔνθα νέκυν ὀλίγῃ ἐνὶ χώρῃ
Εἵλκεον ἀμφότεροι. μάλα γάρ σφισιν ἔλπετο θυμὸς,
Τρωσὶν μὲν, ἐρύειν προτὶ Ἴλιον, αὐτὰρ Ἀχαιοῖς,
Νῆας ἔπι γλαφυράς· περὶ δ' αὐτοῦ μῶλος ὀρώρει
Ἄγριος· οὐδέ κ' Ἄρης λαοσσόος, οὐδέ κ' Ἀθήνη
Τόν γε ἰδοῦσ' ὀνόσαιτ', οὐδ' εἰ μάλα μιν χόλος ἵκοι·
Τοῖον Ζεὺς ἐπὶ Πατρόκλῳ ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων
Ἤματι τῷ ἐτάνυσσε κακὸν πόνον. οὐδ' ἄρα πώ τι
Ἤδεε Πάτροκλον τεθνηότα δῖος Ἀχιλλεύς.
Πολλὸν γάρ ῥ' ἀπάνευθε νεῶν μάρναντο θοάων,
Τείχει ὕπο Τρώων· τό μιν οὔποτε ἔλπετο θυμῷ
Τεθνάμεν, ἀλλὰ ζωὸν ἐνιχριμφθέντα πύλῃσιν,

A se mutuo per turbam arcere laborem gravem.
Sic hi quidem pugnabant instar ignis: neque prorsus dixisses
Aut solem omnino salvum esse, aut lunam.
Caligine enim occupabantur in prælio, quotquot fortissimi
Stabant circa Menœtiadem mortuum:
Alii vero Trojanique & bene ocreati Achivi,
Segnes pugnabant sub aere sereno: expansus erat aut. splendor
Solis acutus, nubesque non exurgebat a toto
Campo, neque montibus: interquiescentes autem pugnabant,
Sua invicem evitantes tela luctuosa,
Longe dissiti. Hi vero in medio dolores patiebantur
Caligine & pugna: affligebanturque sævo ære
Quotquot fortissimi erant. Duo vero nondum viri audierant
Viri gloriosi, Thrasymedes Antilochusque,
De Patroclo mortuo eximio, sed adhuc autumabant
Vivum in primo tumultu cum Trojanis pugnare.
Hi autem, intuentes cædem & trepidationem sociorum,
Seorsim pugnabant, sic enim jusserat Nestor,
Hortatibus impellens ad pugnam nigris a navibus.
His a. per totum diem contentionis magnum certamen ortum erat
Gravis, defatigatione autem & sudore indesinenter assidue
Genuaque tibiæque pedesque subtus uniuscujusque,
Manusque oculique fœdabantur pugnantium,
Circa strenuum famulum pedibus velocis Æacidæ.
Ut cum vir tauri bovis magni pellem
Populis dederit distendendam ebriam pinguedine:
Acceptam autem utique hi seorsim dispositi extendunt
In orbem, statim autem humor exiit, subitque adeps
Multis trahentibus, tenditur autem tota undique:
Sic hi huc & illuc cadaver parvo in spatio
Trahebant utrique. Admodum enim ipsis sperabat animus,
Trojanis quidem, trahere ad Ilium, at Achivis,
Naves ad cavas. De ipso autem tumultus ortus erat
Atrox: neque omnino Mars copiarum concitator, neque Minerva
Hunc conspicata vituperasset, ne quidem si maxime ipsam ira cepisset:
Talem Jupiter super Patroclo virorumque & equorum
Die illo intendit exitialem laborem. Necdum quicquam
Sciebat Patroclum mortuum esse nobilis Achilles.
Longe enim seorsim a navibus pugnabant velocibus,
Muro sub Trojanorum: quare illum nunquam existimabat animo
Mortuum esse, sed vivum, ubi accessisset ad portas,

Ἂψ ἀπονοστήσειν· ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ἔλπετο πάμπαν,
Ἐκπέρσειν πτολίεθρον ἄνευ ἕθεν, οὐδὲ σὺν αὐτῷ.
Πολλάκι γὰρ τόγε μητρὸς ἐπεύθετο νόσφιν ἀκούων,
Ἥ οἱ ἀπαγγέλλεσκε Διὸς μεγάλοιο νόημα.
Δὴ τότε γ' οὔ οἱ ἔειπε κακὸν τόσον ὅσσον ἐτύχθη
Μήτηρ, ὅττι ῥά οἱ πολὺ φίλτατος ὤλεθ' ἑταῖρος.
Οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ἀκαχμένα δούρατ' ἔχοντες,
Νωλεμὲς ἐγχρίμπτοντο, καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἧμιν ἐϋκλεὲς ἀπονέεσθαι
Νῆας ἔπι γλαφυράς, ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα μέλαινα
Πᾶσι χάνοι. τό κεν ἧμιν ἄφαρ πολὺ κέρδιον εἴη,
Ἢ τοῦτον Τρώεσσι μεθήσομεν ἱπποδάμοισιν
Ἄστυ ποτὶ σφέτερον ἐρύσαι, καὶ κῦδος ἄρεσθαι.
Ὧδε δέ τις Τρώων μεγαθύμων αὐδήσασκεν,
Ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῖρα παρ' ἀνέρι τῷδε δαμῆναι
Πάντας ὁμῶς, μήπω τις ἐρωείτω πολέμοιο.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, μένος δ' ὄρσασκεν ἑταίρου.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο, σιδήρειος δ' ὀρυμαγδὸς
Χάλκεον οὐρανὸν ἷκε δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο.
Ἵπποι δ' Αἰακίδαο, μάχης ἀπάνευθεν ἐόντες,
Κλαῖον, ἐπειδὴ πρῶτα πυθέσθην ἡνιόχοιο
Ἐν κονίῃσι πεσόντος ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο.
Ἦ μὰν Αὐτομέδων Διώρεος ἄλκιμος υἱὸς
Πολλὰ μὲν ἂρ μάστιγι θοῇ ἐπεμαίετο θείνων,
Πολλὰ δὲ μειλιχίοισι προσηύδα, πολλὰ δ' ἀρειῇ·
Τὼ δ' οὔτ' ἂψ ἐπὶ νῆας ἐπὶ πλατὺν Ἑλλήσποντον
Ἠθελέτην ἰέναι, οὔτ' ἐς πόλεμον μετ' Ἀχαιούς·
Ἀλλ' ὥστε στήλη μένει ἔμπεδον, ἥτ' ἐπὶ τύμβῳ
Ἀνέρος ἑστήκει τεθνηότος, ἠὲ γυναικός·
Ὣς μένον ἀσφαλέως περικαλλέα δίφρον ἔχοντες,
Οὔδει ἐνισκίμψαντε καρήατα· δάκρυα δέ σφιν
Θερμὰ κατὰ βλεφάρων χαμάδις ῥέε μυρομένοισιν,
Ἡνιόχοιο πόθῳ· θαλερὴ δὲ μιαίνετο χαίτη,
Ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγὸν ἀμφοτέροισι.
Μυρομένω δ' ἄρα τώ γε ἰδὼν ἐλέησε Κρονίων,
Κινήσας δὲ κάρη, προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν,
Ἆ δειλώ, τί σφῶϊ δόμεν Πηλῆϊ ἄνακτι
Θνητῷ; ὑμεῖς δ' ἐστὸν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε·
Ἦ ἵνα δυστήνοισι μετ' ἀνδράσιν ἄλγε' ἔχητον;
Οὐ μὲν γάρ τί πού ἐστιν ὀϊζυρώτερον ἀνδρὸς

Πάν-

Reversurum. Neque enim hoc credebat omnino,
Eversurum urbem sine se, sed neque secum.
Sæpe enim hoc ex matre didicerat seorsum audiens,
Quæ ei referebat Jovis magni sententiam.
Tum tamen non ei dixerat malum tantum quantum acciderat
Mater, quod scilicet ei multo charissimus periisset socius.
Illi vero assidue circa mortuum acutas hastas tenentes,
Indesinenter concurrebant, & alii alios interficiebant.
Sic autem aliquis dicebat Achivorum ære loricatorum,
O amici, non sane nobis pulchrum *est* redire
Naves ad cavas, sed hic terra nigra
Omnibus dehiscat. Hoc prorsus nobis continuo multo satius esset,
Quam *si* hunc Trojanis permittamus equum domitoribus
Urbem ad suam trahere, & gloriam referre.
Sic autem aliquis & Trojanorum magnanimorum dicebat,
O amici, etiam si fatale juxta virum hunc domari
Omnes simul, nunquam aliquis recedat a pugna.
Sic utique aliquis dicebat, animosque excitabat socii.
Sic hi quidem pugnabant, ferreus autem strepitus
Æreum ad cœlum ibat per aerem infructuosum.
Equi autem Æacidæ, a pugna seorsum stantes,
Flebant, ut primum senserunt aurigam
In pulverem prostratum Hectoris vi homicidæ.
Equidem Automedon Dioris fortis filius
Sæpe & scutica arguta urgebat verberans,
Sæpe & blandis *verbis* alloquebatur, sæpe & minis:
Illi vero neque retro ad naves latum versus Hellespontum
Volebant ire, neque in pugnam ad Achivos:
Sed veluti cippus manet firmiter, qui super tumulo
Viri stat mortui, aut mulieris:
Sic manebant immote perpulchro currui juncti,
Solo admotis capitibus: lacrymæ autem illis
Calidæ de palpebris in terram fluebant plorantibus,
Aurigæ desiderio: florida autem fœdabantur juba,
Circulo profusa juxta jugum ambobus.
Plorantes autem illos conspicatus miseratus est Saturnius,
Motoque capite, ad suum dixit animum,
Ah miseri, cur vos dedimus Peleo regi
Mortali? vos autem estis senii expertes immortalesque:
An ut ærumnosos inter homines dolores haberetis?
Non enim quicquam alicubi est calamitosius homine

Πάντων ὅσα τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει.
Ἀλλ' οὐ μὰν ὑμῖν γε καὶ ἅρμασι δαιδαλέοισιν
Ἕκτωρ Πριαμίδης ἐποχήσεται. οὐ γὰρ ἐάσω.
Ἦ οὐχ ἅλις ὡς καὶ τεύχε' ἔχει καὶ ἐπεύχεται αὔτως;
Σφῶϊν δ' ἐν γούνεσσι βαλῶ μένος, ἠδ' ἐνὶ θυμῷ,
Ὄφρα καὶ Αὐτομέδοντα σαώσετον ἐκ πολέμοιο
Νῆας ἔπι γλαφυράς. ἔτι γάρ σφισι κῦδος ὀρέξω,
Κτείνειν, εἰσόκε νῆας ἐϋσσέλμους ἀφίκωνται,
Δύῃ τ' ἠέλιος, καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.
Ὣς εἰπὼν, ἵπποισιν ἐνέπνευσεν μένος ἠΰ·
Τὼ δ' ἀπὸ χαιτάων κονίην οὔδάσδε βαλόντε,
Ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς·
Τοῖσι δ' ἔπ' Αὐτομέδων μάχετ', ἀχνύμενός περ ἑταίρου,
Ἵπποις ἀΐσσων, ὥστ' αἰγυπιὸς μετὰ χῆνας.
Ῥεῖα μὲν γὰρ φεύγεσκεν ὑπ' ἐκ Τρώων ὀρυμαγδοῦ,
Ῥεῖα δ' ἐπαΐξασκε πολὺν καθ' ὅμιλον ὀπάζων.
Ἀλλ' οὐχ ᾕρει φῶτας, ὅτ' ἐσσεύαιτο διώκειν.
Οὐ γάρ πως ἦν οἶον ἐόνθ' ἱερῷ ἐνὶ δίφρῳ,
Ἔγχει ἐφορμᾶσθαι, καὶ ἐπίσχειν ὠκέας ἵππους.
Ὀψὲ δὲ δή μιν ἑταῖρος ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν
Ἀλκιμέδων, υἱὸς Λαέρκεος Αἱμονίδαο·
Στῆ δ' ὄπιθεν δίφροιο, καὶ Αὐτομέδοντα προσηύδα·
Αὐτόμεδον, τίς τοί νυ θεῶν νηκερδέα βουλὴν
Ἐν στήθεσσιν ἔθηκε, καὶ ἐξέλετο φρένας ἐσθλάς;
Οἷον πρὸς Τρῶας μάχεαι πρώτῳ ἐν ὁμίλῳ
Μοῦνος, ἀτάρ τοι ἑταῖρος ἀπέκτατο· τεύχεα δ' Ἕκτωρ
Αὐτὸς ἔχων ὤμοισιν ἀγάλλεται Αἰακίδαο·
Τὸν δ' αὖτ' Αὐτομέδων προσέφη Διώρεος υἱός,
Ἀλκίμεδον, τίς γάρ τοι Ἀχαιῶν ἄλλος ὁμοῖος
Ἵππων ἀθανάτων ἐχέμεν δμῆσίν τε μένος τε,
Εἰ μὴ Πάτροκλος θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος,
Ζωὸς ἐών; νῦν δ' αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει.
Ἀλλὰ σὺ μὲν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα
Δέξαι, ἐγὼ δ' ἵππων ἀποβήσομαι ὄφρα μάχωμαι.
Ὣς ἔφατ'. Ἀλκιμέδων δὲ βοηθόον ἅρμ' ἐπορούσας,
Καρπαλίμως μάστιγα καὶ ἡνία λάζετο χερσίν·
Αὐτομέδων δ' ἀπόρουσε. νόησε δὲ φαίδιμος Ἕκτωρ,
Αὐτίκα δ' Αἰνείαν προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα,
Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε χαλκοχιτώνων,
Ἵππω τώδ' ἐνόησα ποδώκεος Αἰακίδαο
Ἐς πόλεμον προφανέντε σὺν ἡνιόχοισι κακοῖσι·

Τῷ

Omnium quotquot ſuper terram ſpirantque & moventur.
At non ſane vobiſcum tamen & curribus artificioſe factis
Hector Priamides invehetur. Haud enim permittam:
Annon ſatis quod & arma habet, & gloriatur temere?
Vobis autem in genua mittam robur, & in animum,
Ut & Automedontem ſalvum evehatis e pugna
Naves ad cavas. Adhuc enim iſtis gloriam præbebo,
Ut cædem edant, uſq; dum ad naves bonis tranſtris inſtructas pervenerint,
Occideritque Sol, & tenebræ ſacræ ſupervenerint.
Sic loquutus, equis inſpiravit robur validum:
Illi vero a jubis pulvere in ſolum excuſſo,
Velociter ferebant citum currum inter Trojanos & Achivos:
Ex iſtis Automedon pugnabat, dolens licet de ſocio,
Cum equis ruens tanquam vultur in anſeres.
Facile enim & refugiebat e Trojanorum tumultu,
Facileque irruebat confertam per turbam perſequens.
Sed non interficiebat viros, cum impetum ſumebat ad perſequendum.
Haudquaquam enim licuit, ſolus cum eſſet ſacra in ſella,
Haſta impetum facere, & inhibere veloces equos.
Tandem vero illum ſocius vir vidit oculis
Alcimedon, filius Laercei Æmonidæ:
Stetit autem poſt currum, & Automedontem allocutus eſt,
Automedon, quiſnam tibi deorum inutile conſilium
Pectoribus indidit, & abſtulit mentem ſanam?
Quod ita in Trojanos pugnas prima in turba
Solus, tibi ſocius enim occiſus eſt: arma autem Hector
Ipſe gerens humeris exultat Æacidæ:
Illum vero Automedon allocutus eſt Dioris filius,
Alcimedon, quiſnam tibi Achivorum alius ſimilis
Equorum immortalium qui teneat domituramque animoſque,
Niſi Patroclus diis artifex par,
Dum viveret? Nunc vero mors & fatum occupat.
Quin tu ſcuticam & habenas miro artificio factas
Accipe, ego vero curru deſcendam ut pugnem.
Sic dixit. Alcimedon a. in celerem prælio currum ſeſe conjiciens
Statim ſcuticam & habenas cepit manibus:
Automedon vero deſiliit. Animadvertit autem illuſtris Hector,
Statimque Æneam allocutus eſt prope aſtantem,
Ænea, Trojanorum princeps ære loricatorum,
Equos hos animadverti velocis Æacidæ
In pugnam progreſſos cum aurigis imbellibus:

Τῷ κεν ἐελποίμην αἱρησέμεν, εἰ σύ γε θυμῷ
Σῷ ἐθέλεις· ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐφορμηθέντε γε νῶϊν
Τλαῖεν ἐναντίβιον στάντες μαχέσασθαι ἄρηϊ.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησεν ἐῢς πάϊς Ἀγχίσαο·
Τὼ δ' ἰθὺς βήτην βοέῃς εἰλυμένω ὤμους,
Αὔῃσι, στερεῇσι· πολὺς δ' ἐπελήλατο χαλκός.
Τοῖσι δ' ἅμα Χρομίος τε καὶ Ἄρητος θεοειδὴς,
Ἤϊσαν ἀμφότεροι· μάλα δέ σφισιν ἤλπετο θυμὸς
Αὐτώ τε κτενέειν, ἐλάαν τ' ἐριαύχενας ἵππους.
Νήπιοι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον ἀναιμωτί γε νέεσθαι
Αὖτις ἀπ' Αὐτομέδοντος· ὁ δ', εὐξάμενος Διῒ πατρὶ,
Ἀλκῆς καὶ σθένεος πλῆτο φρένας ἀμφιμελαίνας·
Αὐτίκα δ' Ἀλκιμέδοντα προσηύδα πιστὸν ἑταῖρον,
Ἀλκίμεδον, μὴ δή μοι ἀπόπροθεν ἰσχέμεν ἵππους,
Ἀλλὰ μάλ' ἐμπνείοντε μεταφρένῳ. οὐ γὰρ ἔγωγε
Ἕκτορα Πριαμίδην μένεος σχήσεσθαι ὀΐω
Πρίν γ' ἐπ' Ἀχιλλῆος καλλίτριχε βήμεναι ἵππω,
Νῶϊ κατακτείναντα, φοβῆσαι δὲ στίχας ἀνδρῶν
Ἀργείων· ἤ κ' αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισιν ἁλώη.
Ὣς εἰπὼν, Αἴαντε καλέσατο καὶ Μενέλαον,
Αἴαντ' Ἀργείων ἡγήτορε, καὶ Μενέλαε,
Ἤτοι μὲν τὸν νεκρὸν ἐπιτράπεθ' ὅσοι ἄριστοι,
Ἀμφ' αὐτῷ βεβάμεν, καὶ ἀμύνεσθαι στίχας ἀνδρῶν·
Νῶϊν δὲ ζωοῖσιν ἀμύνετε νηλεὲς ἦμαρ.
Τῇδε γὰρ ἔβρισαν πόλεμον κατὰ δακρυόεντα
Ἕκτωρ Αἰνείας θ', οἳ Τρώων εἰσὶν ἄριστοι.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται:
Ἥσω γὰρ καὶ ἐγώ· τὰ δέ κεν Διῒ πάντα μελήσει.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν Ἀρήτοιο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην.
Ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο χαλκὸς,
Νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστῆρος ἔλασσεν.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ὀξὺν ἔχων πέλεκυν αἰζήϊος ἀνὴρ,
Κόψας ἐξόπιθεν κεράων βοὸς ἀγραύλοιο,
Ἶνα τάμῃ διὰ πᾶσαν, ὁ δὲ προθορὼν ἐρίπῃσιν·
Ὣς ἄρ' ὅγε προθορὼν πέσεν ὕπτιος· ἐν δέ οἱ ἔγχος
Νηδυίοισι μάλ' ὀξὺ κραδαινόμενον λύε γυῖα.
Ἕκτωρ δ' Αὐτομέδοντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος·
Πρόσσω γὰρ κατέκυψε· τὸ δ' ἐξόπιθεν δόρυ μακρὸν
Οὔδει ἐνισκίμφθη, ἐπὶ δ' οὐρίαχος πελεμίχθη

Ἐγ-

Ideo ſperaverim *me* capturum, ſi modo tu animo
Tuo velis: neque enim irruentes utique nos
Suſtinuerint contra ſtantes pugnare Marte.
  Sic dixit. Neque non obſecutus eſt fortis filius Anchiſæ;
Hi autem recta ibant tergoribus boum tecti humeros,
Aridis, ſolidis: multiplex vero ſuper inductum erat æs.
Cum his autem Chromiuſque & Aretus divina forma præditus,
Ibant ambo: admodum vero iis ſperabat animus
Ipſoſque interficere, abigereque arduos cervicibus equos.
Stulti, neque enim erant ſine ſanguine utique reverſuri
Retro ab Automedonte: ille autem, precatus Jovem patrem,
Fortitudine & robore repletus eſt circum præcordia nigra:
Statim vero Alcimedontem affatus eſt fidum ſocium,
Alcimedon, ne jam a me longe tene equos,
Sed proxime inſpirantes in tergum. Haud enim ego
Hectorem Priamidem a robore temperaturum puto,
Antequam Achillis pulchre jubatos conſcenderit equos,
Nobis interfectis, fugaveritque ordines virorum
Argivorum: vel ipſe inter primos captus fuerit.
  Sic fatus, Ajaces vocavit & Menelaum,
Ajaces Argivorum ductores, & Menelae,
Mortui quidem curam committite *iis* quotquot fortiſſimi,
Qui eum circumeuntes defendant, & propulſent ordines virorum:
A nobis vero vivis propulſate crudelem diem.
Hac enim ingruunt pugnam per lacrymoſam
Hector Æneaſque, qui Trojanorum ſunt fortiſſimi.
Sed hæc quidem Deorum in genibus poſita ſunt.
Jaculabor enim & ego: hæc autem Jovi omnia curæ erunt:
  Dixit, & vibratam emiſit prælongam haſtam,
Et intorſit Areti in clypeum undique æquale.
Illud vero non haſtam inhibuit, penitus autem tranſiit æs,
Imumque in ventrem per balteum trajecit.
Ut cum acutam tenens ſecurim juvenis vir,
Ictu incuſſo poſt cornua bovis agreſtis,
Nervum perſcindit totum: hic autem ſaltu dato cadit:
Sic utique & ille ſaltu dato cecidit ſupinus: ei autem haſta
In viſceribus acutiſſima tremens ſolvit membra.
Hector vero in Automedontem jaculatus eſt haſta fulgenti:
Sed is quidem cum prævidiſſet, evitavit æream haſtam:
In anteriorem enim partem proclinavit: a tergo vero haſta longa
Solo infixa eſt, ſupraque pars poſterior quaſſabatur

Ἔγχεος· ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης.
Καί νύ κε δὴ ξιφέεσσ' αὐτοσχεδὸν ὁρμηθήτην,
Εἰ μή σφω Αἴαντε διέκριναν μεμαῶτε,
Οἵ ῥ' ἦλθον καθ' ὅμιλον, ἑταίρου κικλήσκοντος.
Τοὺς δ' ὑποταρβήσαντες ἐχώρησαν πάλιν αὖτις
Ἕκτωρ Αἰνείας τ', ἠδὲ Χρόμιος θεοειδής.
Ἄρητον δὲ κατ' αὖθι λίπον δεδαϊγμένον ἦτορ,
Κείμενον· Αὐτομέδων δὲ θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ
Τεύχεά τ' ἐξενάριξε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα,
Ἦ δὴ μὰν ὀλίγον γε Μενοιτιάδαο θανόντος
Κῆρ ἄχεος μεθέηκα, χερείονά περ καταπέφνων.
Ὣς εἰπὼν, ἐς δίφρον ἑλὼν ἔναρα βροτόεντα
Θῆκ', ἂν δ' αὐτὸς ἔβαινε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν
Αἱματόεις, ὥς τίς τε λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδώς.
Ἂψ δ' ἐπὶ Πατρόκλῳ τέτατο κρατερὴ ὑσμίνη,
Ἀργαλέη, πολύδακρυς. ἔγειρε δὲ νεῖκος Ἀθήνη,
Οὐρανόθεν καταβᾶσα. προῆκε γὰρ εὐρύοπα Ζεὺς
Ὀρνύμεναι Δαναούς· δὴ γὰρ νόος ἐτράπετ' αὐτοῦ.
Ἠΰτε πορφυρέην ἶριν θνητοῖσι τανύσσῃ
Ζεὺς ἐξ οὐρανόθεν, τέρας ἔμμεναι ἢ πολέμοιο,
Ἢ καὶ χειμῶνος δυσθαλπέος· ὅς ῥά τε ἔργων
Ἀνθρώπους ἀνέπαυσεν ἐπὶ χθονὶ, μῆλα δὲ κήδει.
Ὣς ἡ, πορφυρέῃ νεφέλῃ πυκάσασα ἑαυτὴν,
Δύσετ' Ἀχαιῶν ἔθνος, ἔγειρε δὲ φῶτα ἕκαστον.
Πρῶτον δ' Ἀτρέος υἱὸν ἐποτρύνουσα προσηύδα,
Ἴφθιμον Μενέλαον, (ὁ γάρ ῥά οἱ ἐγγύθεν ἦεν)
Εἰσαμένη Φοίνικι δέμας καὶ ἀτειρέα φωνὴν,
Σοὶ μὲν δὴ Μενέλαε κατηφείη καὶ ὄνειδος
Ἔσσεται, εἴ κ' Ἀχιλῆος ἀγαυοῦ πιστὸν ἑταῖρον
Τείχει ὑπὸ Τρώων ταχέες κύνες ἑλκύσωσιν.
Ἀλλ' ἔχεο κρατερῶς, ὄτρυνε δὲ λαὸν ἅπαντα.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Φοῖνιξ ἄττα γεραιὲ παλαιγενὲς, εἰ γὰρ Ἀθήνη
Δοίη κάρτος ἐμοὶ, βελέων δ' ἀπερύκοι ἐρωήν.
Τῷ κεν ἔγωγ' ἐθέλοιμι παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
Πατρόκλῳ· μάλα γάρ με θανὼν ἐσεμάσσατο θυμόν·
Ἀλλ' Ἕκτωρ πυρὸς αἰνὸν ἔχει μένος, οὐδ' ἀπολήγει
Χαλκῷ δηϊόων· τῷ γὰρ Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
Ὣς φάτο. γήθησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ὅττι ῥά οἱ πάμπρωτα θεῶν ἠρήσατο πάντων.
Ἐν δὲ βίην ὤμοισι καὶ ἐν γούνασσιν ἔθηκε,

Hastæ. Ibi tum remisit impetum rapide actum æs.
Et omnino tunc ensibus cominus concurrissent,
Si non ipsos Ajaces diremissent ardentes,
Qui adveniebant per turbam, socio vocante.
Hos autem subveriti cesserunt rursus retro
Hector Æneasque, atque Chromius divina forma præditus:
Aretum vero ibidem dereliquerunt laceratum corde,
Jacentem: Automedon autem veloci par Marti
Armisque spoliavit, & glorians verbum dixit,
Profecto jam paululum saltem de Menœtiade mortuo
Cor dolore levavi, deteriorem licet interfecerim.
Sic fatus, in currum sumptas exuvias cruentas
Posuit, ipseque conscendit pedes & manus superne
Sanguinolentus, tanquam leo taurum depastus.
Rursus autem super Patroclo intendebatur aspera pugna,
Gravis, lacrymosa. Excitabat autem certamen Minerva,
E cœlo delapsa. Miserat enim late sonans Jupiter
Ut concitaret Danaos: jam enim animus conversus erat ejus.
Veluti cum purpuream irin mortalibus extendit
Jupiter cælitus, quæ portendat vel pugnam,
Vel etiam tempestatem frigidam: quæ continuo ab operibus
Homines cessare facit super terram, pecudesque contristat:
Sic hæc, cærulea nube cum contexisset se,
Ingressa est Achivorum gentem, excitabatque virum quemque.
Primum vero Atrei filium incitans allocuta est,
Fortem Menelaum, (hic enim prope eam erat)
Referens Phœnicem corpore & indefessa voce,
Tibi jam Menelae pudor & opprobrium
Erit, si quidem Achillis illustris fidum socium
Muro sub Trojanorum veloces canes discerpserint:
Sed capesse *pugnam* strenue, adhortareque populum omnem.
Hanc autem vicissim affatus est pugna strenuus Menelaus,
Phœnix pater senex olim nate, utinam Minerva
Daret robur mihi, telorumque averteret impetum.
Ita equidem vellem adesse & auxilium ferre
Patroclo: graviter enim meum moriens desiderio percussit animum:
Sed Hector ignis horrendam habet vim, neque cessat
Ære cædem edere: ei enim Jupiter gloriam præbet.
Sic dixit. Gavisa est autem oculos cæsia Minerva
Quod se ante deos precatus erat omnes:
Atque vim humeris & genibus indidit,

Καί οἱ μυίης θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἐνῆκεν,
Ἥ τε καὶ ἐργομένη μάλα περ χροὸς ἀνδρομέοιο,
Ἰσχανάᾳ δακέειν, λαρόν τέ οἱ αἷμ' ἀνθρώπου.
Τοίου μιν θάρσευς πλῆσεν φρένας ἀμφιμελαίνας.
Βῆ δ' ἐπὶ Πατρόκλῳ, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Ἔσκε δ' ἐνὶ Τρώεσσι Ποδῆς υἱὸς Ἠετίωνος,
Ἀφνειός τ' ἀγαθός τε· μάλιστα δέ μιν τίεν Ἕκτωρ
Δήμου, ἐπεί οἱ ἑταῖρος ἔην φίλος εἰλαπιναστής.
Τόν ῥα κατὰ ζωστῆρα βάλε ξανθὸς Μενέλαος,
Ἀΐξαντα φόβον δὲ· διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε.
Δούπησεν δὲ πεσών. ἀτὰρ Ἀτρείδης Μενέλαος
Νεκρὸν ὑπ' ἐκ Τρώων ἔρυσεν μετὰ ἔθνος ἑταίρων.
Ἕκτορα δ' ἐγγύθεν ἱστάμενος ὤτρυνεν Ἀπόλλων,
Φαίνοπι Ἀσιάδῃ ἐναλίγκιος, ὅς οἱ ἁπάντων
Ξείνων φίλτατος ἔσκεν, Ἀβυδόθι οἰκία ναίων.
Τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ἕκτορ, τίς κέ σ' ἔτ' ἄλλος Ἀχαιῶν ταρβήσειεν;
Οἷον δὴ Μενέλαον ὑπέτρεσας, ὃς τὸ πάρος περ
Μαλθακὸς αἰχμητής, νῦν δ' οἴχεται οἶος ἀείρας
Νεκρὸν ὑπ' ἐκ Τρώων· σὸν δ' ἔκτανε πιστὸν ἑταῖρον,
Ἐσθλὸν, ἐνὶ προμάχοισι, Ποδῆν υἱὸν Ἠετίωνος.
Ὣς φάτο. τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.
Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.
Καὶ τότ' ἄρα Κρονίδης ἕλετ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,
Μαρμαρέην, Ἴδην δὲ κατὰ νεφέεσσι κάλυψεν.
Ἀστράψας δὲ, μάλα μεγάλ' ἔκτυπε· τὴν δ' ἐτίναξε.
Νίκην δὲ Τρώεσσι δίδου, ἐφόβησε δ' Ἀχαιούς.
Πρῶτος Πηνέλεως Βοιώτιος ἦρξε φόβοιο.
Βλῆτο γὰρ ὦμον δουρὶ, πρόσω τετραμμένος αἰεὶ,
Ἄκρον ἐπιλίγδην· γράψεν δέ οἱ ὀστέον ἄχρις
Αἰχμὴ Πουλυδάμαντος· ὁ γάρ ῥ' ἔβαλε σχεδὸν ἐλθών.
Λήϊτον αὖθ' Ἕκτωρ σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
Υἱὸν Ἀλεκτρυόνος μεγαθύμου· παῦσε δὲ χάρμης.
Τρέσσε δὲ παπτήνας, ἐπεὶ οὐκέτι ἔλπετο θυμῷ
Ἔγχος ἔχων ἐν χειρὶ μαχήσεσθαι Τρώεσσιν.
Ἕκτορα δ' Ἰδομενεὺς μετὰ Λήϊτον ὁρμηθέντα
Βεβλήκει θώρηκα κατὰ στῆθος παρὰ μαζόν.
Ἐν καυλῷ δ' ἐάγη δολιχὸν δόρυ· τοὶ δ' ἐβόησαν
Τρῶες. ὁ δ' Ἰδομενῆος ἀκόντισε Δευκαλίδαο
Δίφρῳ ἐφεσταότος· τοῦ μέν ῥ' ἀπὸ τυτθὸν ἅμαρτεν·
Αὐτὰρ ὁ Μηριόναο ὀπάονά θ' ἡνίοχόν τε,

Κοί-

Et ei muscæ audaciam pectoribus immisit,
Quæ licet abacta crebro a corpore humano,
Appetit mordere, dulcisque illi sanguis hominis *est*.
Tali ei audacia replevit præcordia nigra.
Accessit vero ad Patroclum, & jaculatus est hasta fulgenti.
Erat autem in Trojanis Podes filius Eetionis,
Divesque fortisque: maxime vero eum honorabat Hector
Inter populares, sibi enim sodalis erat charus conviva:
Hunc ad balteum percussit flavus Menelaus,
Ruentem in fugam, penitus autem æs adegit.
Fragorem vero edidit cadens. At Atrides Menelaus
Mortuum a Trojanis extrahebat ad agmen sociorum.
Hectorem autem prope stans hortans excitabat Apollo,
Phænopi Asiadæ similis, qui illi omnium
Hospitum charissimus erat, in Abydo ædes habitans:
Hunc simulans affatus est longe jaculans Apollo,
Hector, quis omnino te amplius alius Achivorum formidaverit?
Cum ita nunc Menelaum territus fugis, qui tamen antehac
Mollis bellator, nunc vero abit solus auferens
Mortuum e Trojanis: tuum autem interfecit fidum socium,
Strenuum, inter primipilares Poden filium Eetionis.
Sic dixit: Illum vero doloris nubes obtexit nigra.
Processit autem per primipilares armatus corusco ære:
Tum vero Saturnius sumpsit ægidem fimbriatam,
Splendentem, Idam vero nubibus cooperuit:
Tum fulgurans admodum grande intonuit: eamque concussit:
Victoriam autem Trojanis dedit, inque fugam vertit Achivos.
Primus Peneleus Bœotius fuit dux fugæ.
Percussus enim fuerat in humerum hasta, cum facie in hostem esset usque versa,
Summum leviter: perstrinxit autem ei ad os usque
Cuspis Polydamantis: is enim percusserat postquam prope accesserat.
Leitum deinde Hector cominus percussit in manum ad carpum,
Filium Alectryonis magnanimi: cessare autem fecit a pugna:
Trepidus aut. fugit circumspectans, haud enim amplius sperabat animo
Hastam tenentem manu *se* pugnaturum cum Trojanis.
Hectorem vero Idomeneus in Leitum irruentem
Percussit in thoracem ad pectus juxta papillam:
Ad cuspidis a. juncturam fracta est longa hasta: & conclamaverunt
Trojani. Hic autem in Idomeneum jaculatus est Deucalidem
In curru stantem: ab eo quidem paululum aberravit:
Cæterum hic Merionis armigerumque aurigamque,

Cæ-

Κοίρανον, ὅς ῥ' ἐκ Λύκτου ἐϋκτιμένης ἕπετ' αὐτῷ.
Πεζὸς γὰρ τὰ πρῶτα λιπὼν νέας ἀμφιελίσσας
Ἤλυθε, καί κε Τρωσὶ μέγα κράτος ἐγγυάλιξεν,
Εἰ μὴ Κοίρανος ὦκα ποδώκεας ἤλασεν ἵππους.
Καὶ τῷ μὲν φάος ἦλθεν, ἄμυνε δὲ νηλεὲς ἦμαρ.
Αὐτὸς δ' ὤλεσε θυμὸν ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο.
Τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος, ἐκ δ' ἄρ' ὀδόντας
Ὦσε δόρυ πρυμνὸν, διὰ δὲ γλῶσσαν τάμε μέσσην.
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ἡνία χεῦεν ἔραζε.
Καὶ τά γε Μηριόνης ἔλαβεν χείρεσσι φίλῃσι,
Κύψας ἐκ πεδίοιο, καὶ Ἰδομενῆα προσηύδα,
Μάστιε νῦν εἵως κε θοὰς ἐπὶ νῆας ἵκηαι.
Γινώσκεις δὲ καὶ αὐτὸς ὅτ' οὐκέτι κάρτος Ἀχαιῶν.
Ὣς ἔφατ'· Ἰδομενεὺς δ' ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους
Νῆας ἐπὶ γλαφυράς. δὴ γὰρ δέος ἔμπεσε θυμῷ.
Οὐδ' ἔλαθ' Αἴαντα μεγαλήτορα καὶ Μενέλαον
Ζεὺς, ὅτε δὴ Τρώεσσι δίδου ἑτεραλκέα νίκην.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
Ὢ πόποι, ἤδη μέν γε καὶ ὃς μάλα νήπιός ἐστι,
Γνοίη ὅτι Τρώεσσι πατὴρ Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
Τῶν μὲν γὰρ πάντων βέλε' ἅπτεται, ὅστις ἀφείη,
Ἢ κακὸς, ἢ ἀγαθός· Ζεὺς δ' ἔμπης πάντ' ἰθύνει.
Ἡμῖν δ' αὔτως πᾶσιν ἐτώσια πίπτει ἔραζε.
Ἀλλ' ἄγετ', αὐτοί περ φραζώμεθα μῆτιν ἀρίστην,
Ἠμὲν ὅπως τὸν νεκρὸν ἐρύσσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Χάρμα φίλοις ἑτάροισι γενώμεθα νοστήσαντες.
Οἵ που δεῦρ' ὁρόωντες ἀκηχέδατ', οὐδ' ἔτι φασὶν
Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους
Σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι.
Εἴη δ' ὅστις ἑταῖρος ἀπαγγείλειε τάχιστα
Πηλείδῃ· ἐπεὶ οὔ μιν ὀΐομαι οὐδὲ πεπύσθαι
Λυγρῆς ἀγγελίης, ὅτι οἱ φίλος ὤλεθ' ἑταῖρος.
Ἀλλ' οὔπη δύναμαι ἰδέειν τοιοῦτον Ἀχαιῶν·
Ἠέρι γὰρ κατέχονται ὁμῶς αὐτοί τε καὶ ἵπποι.
Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας Ἀχαιῶν.
Ποίησον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.
Ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον, ἐπεί νύ τοι εὔαδεν οὕτως.
Ὣς φάτο. τὸν δὲ πατὴρ ὀλοφύρατο δακρυχέοντα.
Αὐτίκα δ' ἠέρα μὲν σκέδασεν, καὶ ἀπῶσεν ὀμίχλην.
Ἠέλιος δ' ἐπέλαμψε, μάχη δ' ἐπὶ πᾶσα φαάνθη.
Καὶ τότ' ἄρ' Αἴας εἶπε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον,

Σκέ-

Cœranum, qui e Lycto bene habitata comitabatur eum:
Pedes enim primo relictis navibus utrinque remis actis
Venerat, & omnino Trojanis magnam victoriam præbuiſſet,
Niſi Cœranus confeſtim celeres adduxiſſet equos:
Et huic quidem ſalus venit, arcuitque ſævum diem:
Ipſe autem perdidit animam Hectoris vi homicidæ.
Hunc percuſſit ſub malam & aurem, dentes autem
Excuſſit haſta extrema, linguamque perſcidit mediam:
Cecidit autem e curribus, habenaſque effudit in terram:
Et illas Meriones accepit manibus ſuis,
Inclinans ſe, a ſolo, & Idomeneum allocutus eſt,
Urge nunc ſcutica *equos* uſque dum veloces ad naves perveneris:
Sentis enim & ipſe quod non amplius victoria *eſt* Achivorum.
Sic dixit: Idomeneus autem loris cædebat pulchros jubis equos
Naves verſus cavas. Jam enim timor inciderat animo.
Neque latuit Ajacem magnanimum & Menelaum
Jupiter, quum jam Trojanis dabat alternantem victoriam.
Hos autem inter ſermonem orſus eſt magnus Telamonius Ajax,
Eheu, jam quidem etiam qui admodum ſtultus eſt,
Senſerit quod Trojanis pater Jupiter gloriam præbet.
Illorum enim omnium tela aſſequuntur quicunque emittat,
Seu imbellis, ſeu ſtrenuus: Jupiter nihilominus omnia dirigit:
Nobis vero incaſſum omnibus irrita cadunt in terram.
Sed agite, per nos tamen excogitemus conſilium optimum,
Quo pacto & mortuum extrahamus, & ipſi
Gaudio dilectis ſociis ſimus reverſi:
Qui huc utique reſpicientes triſtantur, neque jam autumant
Hectoris homicidæ robur & manus invictas
Suſtenturos, ſed in navibus nigris caſuros eſſe.
Utinam vero eſſet ſocius qui nunciet citiſſime
Pelidæ: non enim illum opinor ne audiſſe quidem
Triſtem nuncium, quod ſibi charus periit ſocius.
Atqui nondum poſſum conſpicari talem inter Achivos:
Caligine enim occupati ſunt ſimul ipſique & equi.
Jupiter pater, quin tu libera a caligine filios Achivorum:
Facque ſerenitatem, daque oculis videre:
In luce vero vel perde, quandoquidem tibi placuit ita.
Sic dixit. Eum autem pater miſeratus eſt lacrymantem:
Statim autem caliginem quidem diſſipavit, & amovit nebulam:
Sol vero affulſit, acieſque tota illuſtrata eſt:
Et tunc Ajax allocutus eſt pugna ſtrenuum Menelaum,

Σκέπτεο νῦν Μενέλαε διοτρεφὲς αἴκεν ἴδηαι
Ζωὸν ἔτ' Ἀντίλοχον, μεγαθύμου Νέστορος υἱόν·
Ὄτρυνον δ' Ἀχιλῆϊ δαΐφρονι θᾶσσον ἰόντα
Εἰπεῖν ὅττι ῥά οἱ πολὺ φίλτατος ὤλεθ' ἑταῖρος.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Βῆ δ' ἰέναι, ὥς τίς τε λέων ἀπὸ μεσσαύλοιο,
Ὅς τ' ἐπεὶ ἄρ κε κάμῃσι κύνας τ' ἄνδρας τ' ἐρεθίζων,
Οἵτε μιν οὐκ εἰῶσι βοῶν ἐκ πῖαρ ἑλέσθαι,
Πάννυχοι ἐγρήσσοντες. ὁ δὲ, κρειῶν ἐρατίζων
Ἰθύει, ἀλλ' οὔτι πρήσσει. θαμέες γὰρ ἄκοντες
Ἀντίοι ἀΐσσουσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
Καιόμεναί τε δεταὶ, τάς τε τρεῖ ἐσσύμενός περ·
Ἠῶθεν δ' ἀπονόσφιν ἔβη τετιηότι θυμῷ·
Ὣς ἀπὸ Πατρόκλοιο βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
Ἤϊε πόλλ' ἀέκων· περὶ γὰρ δίε μή μιν Ἀχαιοὶ
Ἀργαλέου πρὸ φόβοιο ἕλωρ δηΐοισι λίποιεν.
Πολλὰ δὲ Μηριόνῃ τε καὶ Αἰάντεσσι κέλευεν,
Αἴαντ' Ἀργείων ἡγήτορε, Μηριόνη τε,
Νῦν τις ἐνηείης Πατροκλῆος δειλοῖο
Μνησάσθω. πᾶσιν γὰρ ἐπίστατο μείλιχος εἶναι
Ζωὸς ἐών· νῦν δ' αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη ξανθὸς Μενέλαος,
Πάντοσε παπταίνων, ὥστ' αἰετὸς, ὅν ῥά τε φασὶν
Ὀξύτατον δέρκεσθαι ὑπουρανίων πετεηνῶν,
Ὅν τε καὶ ὑψόθ' ἐόντα πόδας ταχὺς οὐκ ἔλαθε πτὼξ
Θάμνῳ ὑπ' ἀμφικόμῳ κατακείμενος· ἀλλά τ' ἐπ' αὐτῷ
Ἔσσυτο, καί τε μιν ὦκα λαβὼν ἐξείλετο θυμόν.
Ὣς τότε σοὶ Μενέλαε διοτρεφὲς ὄσσε φαεινὼ
Πάντοσε δινείσθην πολέων κατὰ ἔθνος ἑταίρων,
Εἴ που Νέστορος υἱὸν ἔτι ζώοντα ἴδοιο.
Τὸν δὲ μάλ' αἶψ' ἐνόησε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης
Θαρσύνοντ' ἑτάρους, καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι·
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Ἀντίλοχ' εἰδ' ἄγε δεῦρο διοτρεφὲς, ὄφρα πύθηαι
Λυγρῆς ἀγγελίης, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι.
Ἤδη μέν σε καὶ αὐτὸν ὀΐομαι εἰσορόωντα
Γινώσκειν ὅτι πῆμα θεὸς Δαναοῖσι κυλίνδει,
Νίκη δὲ Τρώων· πέφαται δ' ὤριστος Ἀχαιῶν
Πάτροκλος, μεγάλη δὲ ποθὴ Δαναοῖσι τέτυκται.
Ἀλλὰ σύ γ' αἶψ' Ἀχιλῆϊ, θέων ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Εἰπεῖν, αἴκε τάχιστα νέκυν ἐπὶ νῆα σαώσῃ

Γυ-

Circumspice nunc Menelae Jovis alumne si quo modo videre possis
Vivum adhuc Antilochum, magnanimum Nestoris filium:
Hortare vero ut Achilli bellicoso ocyus profectus
Nunciet quod quidem ei multo charissimus periit socius.
Sic dixit. Neque non obsecutus est pugna strenuus Menelaus.
Perrexit autem ire, tanquam leo a caula,
Qui postquam fatigatus utique fuerit canesque virosque lacessens,
Qui ipsum non sinunt boum pinguedinem eripere,
Totam noctem vigilantes: ille autem, carnium cupidus
Recta irruit, sed nihil proficit. Crebra enim jacula
Adversa volant audacibus a manibus,
Incensique fasces, quos quidem horrens recedit incitatus licet.
Mane autem seorsum discedit mœsto animo:
Sic a Patroclo pugna strenuus Menelaus
Abiit perquam invitus: admodum enim timebat ne ipsum Achivi
Gravi præ metu capturam hostibus relinquerent,
Multis autem Merionique & Ajacibus mandabat,
Ajaces Argivorum ductores, Merioneque,
Nunc aliquis mansuetudinis Patrocli miseri
Recordetur. Omnibus enim norat mitis esse
Dum viveret: nunc vero mors & fatum occupat.
Sic fatus abiit flavus Menelaus,
Quaquaversum circumspectans, veluti aquila, quam ajunt
Acutissime cernere inter aerias volucres,
Quam licet sublimem pedibus velox non latet lepus
Arbusto sub late comanti jacens: sed in ipsum
Impetum facit, eique celeriter rapto eximit animam.
Sic tunc tibi Menelae Jovis alumne oculi lucidi
Quaquaversum versabantur multorum per agmen sociorum,
Sicubi Nestoris filium adhuc viventem videre posses.
Illum vero citissime animadvertit pugnæ ad sinistram totius
Confirmantem socios, & concitantem ad pugnandum:
Prope vero astans allocutus est flavus Menelaus,
Antiloche eja age huc ades Jovis alumne, ut audias
Tristem nuncium, qui non debuit fuisse.
Jam quidem te quoque ipsum opinor inspicientem
Cognoscere quod cladem deus Danais advolvit,
Victoria autem Trojanorum: occisus est autem fortissimus Achivorum
Patroclus, magnumque desiderium Danais contigit.
Sed tu cito Achilli, currens ad naves Achivorum,
Nuncia, si quo modo celerrime cadaver ad navem integrum auferre potuerit

Γυμνόν· ἀτὰρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ὣς ἔφατ', Ἀντίλοχος δὲ κατέστυγε μῦθον ἀκούσας·
Δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε· τὼ δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
Ἀλλ' οὐδ' ὧς Μενελάου ἐφημοσύνης ἀμέλησε·
Βῆ δὲ θέειν, τὰ δὲ τεύχε' ἀμύμονι δῶκεν ἑταίρῳ
Λαοδόκῳ, ὅς οἱ σχεδὸν ἔστρεφε μώνυχας ἵππους·
Τὸν μὲν δακρυχέοντα πόδες φέρον ἐκ πολέμοιο,
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ κακὸν ἔπος ἀγγελέοντα.
Οὐδ' ἄρα σοὶ Μενέλαε διοτρεφὲς ἤθελε θυμὸς
Τειρομένοις ἑτάροισιν ἀμυνέμεν, ἔνθεν ἀπῆλθεν
Ἀντίλοχος, μεγάλη δὲ ποθὴ Πυλίοισιν ἐτύχθη·
Ἀλλ' ὅγε τοῖσιν μὲν Θρασυμήδεα δῖον ἀνῆκεν,
Αὐτὸς δ' αὖτ' ἐπὶ Πατρόκλῳ ἥρωϊ βεβήκει·
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' Αἰάντεσσι κιών, εἶθαρ δὲ προσηύδα,
Κεῖνον μὲν δὴ νηυσὶν ἐπιπροέηκα θοῇσιν
Ἐλθεῖν εἰς Ἀχιλῆα πόδας ταχύν· οὐδέ μιν οἴω
Νῦν ἰέναι, μάλα περ κεχολωμένον Ἕκτορι δίῳ.
Οὐ γάρ πως ἂν γυμνὸς ἐὼν Τρώεσσι μάχοιτο.
Ἡμεῖς δ' αὐτοί περ φραζώμεθα μῆτιν ἀρίστην,
Ἠμὲν ὅπως τὸν νεκρὸν ἐρύσσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Τρώων ἐξ ἐνοπῆς θάνατον καὶ κῆρα φύγωμεν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
Πάντα κατ' αἶσαν ἔειπες, ἀγακλεὲς ὦ Μενέλαε·
Ἀλλὰ σὺ μὲν καὶ Μηριόνης ὑποδύντε μάλ' ὦκα,
Νεκρὸν ἀείραντες φέρετ' ἐκ πόνου· αὐτὰρ ὀπίσω
Νῶϊ μαχησόμεθα Τρωσίν τε καὶ Ἕκτορι δίῳ,
Ἶσον θυμὸν ἔχοντες ὁμώνυμοι, οἳ τὸ πάρος περ
Μίμνομεν ὀξὺν ἄρηα παρ' ἀλλήλοισι μένοντες.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα νεκρὸν ἀπὸ χθονὸς ἀγκάζοντο
Ὕψι μάλα μεγάλως· ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς ὄπισθε
Τρωϊκός, ὡς εἴδοντο νέκυν αἴροντας Ἀχαιούς·
Ἴθυσαν δὲ κύνεσσιν ἐοικότες, οἵτ' ἐπὶ κάπρῳ
Βλημένῳ ἀΐξωσι πρὸ κούρων θηρητήρων.
Ἕως μὲν γάρ τε θέουσι, διαρραῖσαι μεμαῶτες·
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐν τοῖσιν ἑλίξεται ἀλκὶ πεποιθώς,
Ἄψ τ' ἀνεχώρησαν, διά τ' ἔτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος·
Ὣς Τρῶες, εἷως μὲν ὁμιλαδὸν αἰὲν ἕποντο,
Νύσσοντες ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν·
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' Αἴαντε μεταστρεφθέντε κατ' αὐτοὺς
Σταίησαν, τῶν δὲ τρέπετο χρώς, οὐδέ τις ἔτλη

Πρόσ-

Nudum: arma enim habet insigniter galeatus Hector.
Sic dixit. Ast Antilochus graviter mœrebat, sermone audito:
Diuque eum inopia vocis tenuit: ei vero oculi
Lacrymis impleti sunt, liquidaque ei hæsit vox.
Sed ne sic quidem Menelai mandatum neglexit:
Perrexit autem currendo, armaque eximio dedit socio
Laodoco, qui eum prope flectebat solidos ungulis equos:
Hunc quidem lacrymas fundentem pedes ferebant e prælio,
Pelidæ Achilli tristem nuncium nunciaturum.
Neque tibi Menelae Jovis alumne voluit animus
Laborantibus sociis auxiliari, unde discesserat
Antilochus, magno autem desiderio Pyliis erat:
Sed ille his *ut auxiliaretur* Thrasymedem nobilem misit,
Ipse vero rursus ad Patroclum heroem profectus est:
Constitit autem ut ad Ajaces venit, & statim allocutus est,
Illum quidem jam ad naves misi celeres
Ut iret ad Achillem pedibus velocem: neque tamen illum puto
Nunc venturum, vehementer licet iratum Hectori nobili.
Nullo enim modo inermis cum Trojanis pugnaverit.
Nos autem etiam per nos excogitemus consilium optimum,
Quo pacto & mortuum extrahamus, & ipsi
Trojanorum e tumultu mortem & fatum effugiamus.
Huic autem respondit deinde ingens Telamonius Ajax,
Omnia recte dixisti, admodum inclyte o Menelae:
Sed tu quidem & Meriones subeuntes valde cito,
Mortuum sublatum ferte e prælio: a tergo autem
Nos pugnabimus cum Trojanisque & Hectore nobili,
Parem animum habentes cognomines, qui & antea
Sustinuimus acrem Martem prope invicem manentes.
Sic dixit. Illi vero mortuum a terra ulnis sustulerunt
Alte admodum strenue: occlamavit autem populus retro
Trojanus, ut viderunt cadaver tollentes Achivos:
Recta vero irruerunt canibus similes, qui in aprum
Percussum impetum faciunt ante juvenes venatores.
Aliquantisper enim currunt, dilacerare cupidi:
Sed cum jam in illos convertitur robore fretus,
Retroque recedunt, & diffugiunt trepidi alio alius:
Sic Trojani, aliquantisper quidem catervatim continuo sequebantur,
Ferientes ensibusque & hastis utrinque acutis:
Cæterum ubi jam Ajaces conversi contra ipsos
Constitissent, eorum mutabatur color, neque quis sustinebat

Πρόσσω ἀΐξας, περὶ νεκροῦ δηριάασθαι.
Ὣς οἵ γ' ἐμμεμαῶτε νέκυν φέρον ἐκ πολέμοιο
Νῆας ἐπὶ γλαφυράς· ἐπὶ δὲ πτόλεμος τέτατό σφιν
Ἄγριος, ἠΰτε πῦρ, τό τ' ἐπεσσύμενον, πόλιν ἀνδρῶν
Ὄρμενον ἐξαίφνης φλεγέθει, μινύθουσι δὲ οἶκοι
Ἐν σέλαϊ μεγάλῳ· τὸ δ' ἐπιβρέμει ἲς ἀνέμοιο·
Ὣς μὲν τοῖς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν αἰχμητάων
Ἀζηχὴς ὀρυμαγδὸς ἐπήϊεν ἐρχομένοισιν.
Οἱ δ' ὥσθ' ἡμίονοι κρατερὸν μένος ἀμφιβαλόντες,
Ἕλκωσ' ἐξ ὄρεος κατὰ παιπαλόεσσαν ἀταρπὸν,
Ἢ δοκὸν, ἠὲ δόρυ μέγα νήϊον· ἐν δέ τε θυμὸς
Τείρεθ' ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἱδρῷ σπευδόντεσσιν·
Ὣς οἵ γ' ἐμμεμαῶτε νέκυν φέρον· αὐτὰρ ὄπισθεν
Αἴαντ' ἰσχανέτην, ὥσπερ πρὼν ἰσχάνει ὕδωρ
Ὑλήεις πεδίοιο διαπρύσιον τετυχηκώς·
Ὅς τε καὶ ἰφθίμων ποταμῶν ἀλεγεινὰ ῥέεθρα
Ἴσχει, ἄφαρ δέ τε πᾶσι ῥόον πεδίονδε τίθησι
Πλάζων, οὐδέ τι μιν σθένεϊ ῥηγνῦσι ῥέοντες·
Ὣς αἰεὶ Αἴαντε μάχην ἀνέεργον ὀπίσσω
Τρώων· οἱ δ' ἅμ' ἕποντο, δύω δ' ἐν τοῖσι μάλιστα,
Αἰνείας τ' Ἀγχισιάδης καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ.
Τῶν δ' ὥστε ψαρῶν νέφος ἔρχεται ἠὲ κολοιῶν
Οὖλον κεκλήγοντες, ὅτε προΐδωσιν ἰόντα
Κίρκον, ὅ, τε σμικρῇσι φόνον φέρει ὀρνίθεσσιν·
Ὣς ἄρ' ὑπ' Αἰνείᾳ τε καὶ Ἕκτορι κοῦροι Ἀχαιῶν
Οὖλον κεκλήγοντες ἴσαν, λήθοντο δὲ χάρμης·
Πολλὰ δὲ τεύχεα καλὰ πέσον περί τ' ἀμφί τε τάφρον,
Φευγόντων Δαναῶν· πολέμου δ' οὐ γίνετ' ἐρωή.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ Σ. ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ἀχιλλεὺς τὸν Πατρόκλου θάνατον ἐπιγνοὺς ὀδύρεται· ἀνελθοῦσα δὲ ἡ Θέτις ἐκ τῆς θαλάσσης, παρηγορεῖ αὐτὸν, καὶ παραινεῖ ἀπέχεσθαι τοῦ πολέμου, ἕως ἂν αὐτῷ ὅπλα κομίσῃ παρὰ τοῦ Ἡφαίστου. κελευσάσης δὲ Ἥρας, ἄοπλος προσελθὼν ἐπὶ τὴν τάφρον, ἐπιφαίνεται τοῖς πολεμίοις, καὶ αὐτὸν ἐκπλαγέντες φεύγουσι· καὶ κατὰ τὴν φυγὴν πολλοὶ διαφθείρονται. τὸ δὲ τοῦ Πατρόκλου σῶμα διασώσαντες οἱ Μυρμιδόνες λούουσιν· Ἥφαιστος δὲ Ἀχιλλεῖ πανοπλίαν κατασκευάζει.

Impetu in adversum facto, de mortuo pugnare.
Sic hi utique alacres cadaver efferebant ex prælio
Naves versus cavas: pugna vero gliscebat ipsis
Atrox, velut ignis, qui ingruens, urbem hominum
Impetu citato latus ex improviso incendit, pereuntque ædes
In flamma magna: in eamque fremebunda agitur vis venti:
Sic quidem hos equorumque & virorum bellicosorum
Horrisonus tumultus insequebatur abeuntes.
Illi vero tanquam muli validum robur induentes
Trahunt ex monte per asperam viam,
Vel trabem, vel lignum ingens navale: in ipsis vero animus
Affligitur simul laboreque & sudore magnopere contendentibus:
Sic illi alacres cadaver ferebant: at a tergo
Ajaces arcebant *Trojanos*, sicut clivus arcet aquam
Sylvosus campum per totum porrectus:
Qui vel rapidorum fluminum violentos cursus
Arcet, & (aliorsum) omnibus fluentum in campum dirigit
Repellens, haudquaquam enim eum vi perrumpunt fluentes:
Sic usque Ajaces aciem reprimebant retro
Trojanorum: illi tamen simul sequebantur, duoq; in iis maxime,
Æneasque Anchisiades & illustris Hector.
Utque sturnorum nubes aufugit vel graculorum
Acutum vociferantium, cum vident ingruentem
Accipitrem, qui parvis cædem infert avibus:
Sic utique acti ab Æneaque & Hectore filii Achivorum
Acutum clamantes abibant, obliviscebanturque pugnæ:
Multa vero arma pulchra ceciderunt inque circumque fossam,
Fugientium Danaorum: pugnæ tamen non erat cessatio.

ARGUMENTUM LIBRI XVIII. ILIADIS HOMERI.

Achilles, cognito Patrocli interitu, eum luget gravissime: Thetis mater eum consolatur: pollicetur se arma allaturam. Monet ut interea a prælio abstineat. Progressus tamen ad fossam monitu Junonis apparet hostibus inermis, eosque terret, & in fugam compellit. ita demum Patrocli cadaver ad Achillis tentorium perducitur. Thetis interim impetrat a Vulcano arma, eaque defert filio.

Σίγμα, Θέτις Ἀχιλῆϊ παρ' Ἡφαίστου φέρεν ὅπλα.

Ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο·
Ἀντίλοχος δ' Ἀχιλῆϊ πόδας ταχὺς ἄγγελος ἦλθε.
Τὸν δ' εὗρε προπάροιθε νεῶν ὀρθοκραιράων,
Τὰ φρονέοντ' ἀνὰ θυμὸν ἃ δὴ τετελεσμένα ἦεν.
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμὸν,
Ὤ μοι ἐγὼ, τί τ' ἄρ' αὖτε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Νηυσὶν ἔπι κλονέονται, ἀτυζόμενοι πεδίοιο;
Μὴ δή μοι τελέσωσι θεοὶ κακὰ κήδεα θυμῷ,
Ὥς ποτέ μοι μήτηρ διεπέφραδε, καί μοι ἔειπε,
Μυρμιδόνων τὸν ἄριστον, ἔτι ζώοντος ἐμεῖο,
Χερσὶν ὕπο Τρώων λείψειν φάος ἠελίοιο.
Ἦ μάλα δὴ τέθνηκε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς,
Σχέτλιος· ἦ τ' ἐκέλευον ἀπωσάμενον δήϊον πῦρ,
Ἂψ ἐπὶ νῆας ἴμεν, μηδ' Ἕκτορι ἶφι μάχεσθαι.
Ἕως ὃ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Τόφρα οἱ ἐγγύθεν ἦλθεν ἀγαυοῦ Νέστορος υἱὸς,
Δάκρυα θερμὰ χέων, φάτο δ' ἀγγελίην ἀλεγεινὴν,
Ὤ μοι Πηλέος υἱὲ δαΐφρονος, ἦ μάλα λυγρῆς
Πεύσεαι ἀγγελίης, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι.
Κεῖται Πάτροκλος· νέκυος δὲ δὴ ἀμφιμάχονται
Γυμνοῦ· ἀτὰρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ὣς φάτο. τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·
Ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν,
Χεύατο κὰκ κεφαλῆς, χαρίεν δ' ᾔσχυνε πρόσωπον·
Νεκταρέῳ δὲ χιτῶνι μέλαιν' ἀμφίζανε τέφρη.
Αὐτὸς δ' ἐν κονίῃσι μέγας μεγαλωστὶ τανυσθεὶς
Κεῖτο, φίλῃσι δὲ χερσὶ κόμην ᾔσχυνε δαΐζων.
Δμωαὶ δ' ἃς Ἀχιλεὺς ληΐσσατο Πάτροκλός τε,
Θυμὸν ἀκηχέμεναι μεγάλ' ἴαχον, ἐκ δὲ θύραζε
Ἔδραμον ἀμφ' Ἀχιλῆα δαΐφρονα· χερσὶ δὲ πᾶσαι
Στήθεα πεπλήγοντο, λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστης.
Ἀντίλοχος δ' ἑτέρωθεν ὀδύρετο, δάκρυα λείβων,
Χεῖρας ἔχων Ἀχιλῆος· ὁ δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ·
Δείδιε γὰρ μὴ λαιμὸν ἀποτμήξειε σιδήρῳ.
Σμερδαλέον δ' ᾤμωξεν· ἄκουσε δὲ πότνια μήτηρ,
Ἡμένη ἐν βένθεσσιν ἁλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι,
Κώκυσέν τ' ἄρ' ἔπειτα· θεαὶ δέ μιν ἀμφαγέροντο
Πᾶσαι, ὅσαι κατὰ βένθος ἁλὸς Νηρηΐδες ἦσαν.

Ἔνθ'

SIc illi quidem pugnabant instar ignis ardentis:
Antiochus vero Achilli pedibus celer nuncius venit.
Illum autem invenit ante naves puppibus excelsas,
Ea cogitantem animo quæ jam perfecta erant.
Ingemiscens enim dixerat ad suum magnum animum,
Hei mihi, quid est quod rursus comantes Achivi
Ad naves fugati aguntur, turbati per campum?
Metuo ne jam mihi paraverint dii tristes solicitudines animo,
Ut olim mihi mater narravit, & mihi dixit,
Myrmidonum fortissimum, adhuc vivente me,
Manibus domitum Trojanorum deserturum esse lucem Solis.
Certe omnino jam mortuus est Menœtii fortis filius,
Miserandus: certe jusseram eum repulso hostili igne,
Ad naves redire, neque cum Hectore acrius pugnare.
Dum is hæc versabat in mente & in animo,
Interea ad eum prope accessit illustris Nestoris filius,
Lacrymas calidas fundens, dixitque nuncium gravem,
Hei mihi Pelei fili bellicosi, profecto perquam tristem
Audies nuncium, qui non debuit fuisse.
Jacet Patroclus: de cadavere autem jam pugnant
Nudo: arma enim habet insigniter galeatus Hector.
Sic dixit. Illum vero doloris nubes obtexit nigra:
Ambabus autem manibus sublatos cineres,
Fudit super caput, venustamque deturpabat faciem:
Divinæ autem tunicæ niger undique adhæsit cinis.
Ipse vero in pulveribus ingens ingenti spatio porrectus
Jacebat, suisque manibus comam deturpabat scindens.
Ancillæ autem, quas Achilles in præda ceperat Patroclusque,
Animo tristatæ altum ejulabant, & foras
Procurrebant circum Achillem bellicosum: manibus vero omnes
Pectora plangebant, resolutaque sunt membra cujusque.
Antilochus autem ex altera parte lugebat, lacrymas fundens,
Manus tenens Achillis. Idemque angebatur generoso corde.
Timebat enim ne jugulum discinderet ferro.
Horrendum vero ejulabat: audivit autem veneranda mater,
Sedens in fundo maris apud patrem senem,
Tum protinus ululavit: Deæ autem circa ipsam congregabantur
Omnes quotquot in fundo maris Nereides erant:

Ἔνθ' ἄρ' ἔην Γλαύκη τε, Θάλειά τε, Κυμοδόκη τε,
Νησαίη, Σπειώ τε, Θόη θ', Ἁλίη τε βοῶπις,
Κυμοθόη τε, καὶ Ἀκταίη, καὶ Λιμνώρεια,
Καὶ Μελίτη, καὶ Ἴαιρα, καὶ Ἀμφιθόη, καὶ Ἀγαυὴ,
Δωτώ τε, Πρωτώ τε, Φέρουσά τε, Δυναμένη τε,
Δεξαμένη τε, καὶ Ἀμφινόμη, καὶ Καλλιάνειρα,
Δωρὶς, καὶ Πανόπη, καὶ ἀγακλειτὴ Γαλάτεια,
Νημερτής τε, καὶ Ἀψευδὴς, καὶ Καλλιάνασσα.
Ἔνθα δ' ἦν Κλυμένη, Ἰάνειρά τε, καὶ Ἰάνασσα,
Μαῖρα καὶ Ὠρείθυια, ἐϋπλόκαμός τ' Ἀμάθεια.
Ἄλλαι θ' αἳ κατὰ βένθος ἁλὸς Νηρηΐδες ἦσαν.
Τῶν δὲ καὶ ἀργύφεον πλῆτο σπέος· αἱ δ' ἅμα πᾶσαι
Στήθεα πεπλήγοντο. Θέτις δ' ἐξῆρχε γόοιο,
Κλῦτε κασίγνηται Νηρηΐδες, ὄφρ' εὖ πᾶσαι
Εἴδετ' ἀκούσασαι ὅσ' ἐμῷ ἔνι κήδεα θυμῷ.
Ὤμοι ἐγὼ δειλὴ, ὤμοι δυσαριστοτόκεια,
Ἥ τ' ἐπεὶ ἂρ τέκον υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε,
Ἔξοχον ἡρώων, ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος,
Τὸν μὲν ἐγὼ θρέψασα φυτὸν ὣς γουνῷ ἀλωῆς,
Νηυσὶν ἐπιπροέηκα κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω
Τρωσὶ μαχησόμενον· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις
Οἴκαδε νοστήσαντα δόμον Πηλήϊον εἴσω.
Ὄφρα δέ μοι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
Ἄχνυται, οὐδέ τι οἱ δύναμαι χραισμῆσαι ἰοῦσα.
Ἀλλ' εἶμ' ὄφρα ἴδω τε φίλον τέκος, ἠδ' ἐπακούσω
Ὅ, ττι μιν ἵκετο πένθος ἀπὸ πτολέμοιο μένοντα.
Ὣς ἄρα φωνήσασα λίπε σπέος· αἱ δὲ σὺν αὐτῇ
Δακρυόεσσαι ἴσαν, περὶ δέ σφισι κῦμα θαλάσσης
Ῥήγνυτο. ταὶ δ' ὅτε δὴ Τροίην ἐρίβωλον ἵκοντο,
Ἀκτὴν εἰσανέβαινον ἐπισχερὼ, ἔνθα θαμειαὶ
Μυρμιδόνων εἴρυντο νέες ταχὺν ἀμφ' Ἀχιλῆα.
Τῷ δὲ βαρυστενάχοντι παρίστατο πότνια μήτηρ,
Ὀξὺ δὲ κωκύσασα κάρη λάβε παιδὸς ἑοῖο.
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;
Ἐξαύδα, μὴ κεῦθε. τὰ μὲν δή τοι τετέλεσται
Ἐκ Διὸς, ὡς ἄρα δὴ πρίν γ' εὔχεο χεῖρας ἀνασχὼν,
Πάντας ἐπὶ πρύμνῃσιν ἀλήμεναι υἷας Ἀχαιῶν,
Σεῦ ἐπιδευομένους, παθέειν τ' ἀεκήλια ἔργα.
Τὴν δὲ βαρυστενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς,
Μῆτερ ἐμὴ, τὰ μὲν ἄρ μοι Ὀλύμπιος ἐξετέλεσσεν.

Illic quidem erat Glauceque, Thaliaque, Cymodoceque,
Nesæa, Spioque, Thoaque, Haliaque oculis magnis decora,
Cymothoeque, & Actæa, & Limnoria,
Et Melita, & Iæra, & Amphithoe, & Agave,
Dotoque, Protoque, Pherusaque, Dynameneque,
Dexameneque, & Amphinome, & Callianira,
Doris, & Panope, & inclyta Galatea,
Nemertesque, & Apseudes, & Callianassa:
Illic erat & Clymene, Janiraque, & Ianassa,
Mæra & Orithya, & comas pulchra Amathia:
Aliæque quæ in fundo maris Nereides erant.
Istis vero splendidus implebatur specus: hæ autem simul omnes
Pectora plangebant. Thetis vero exorsa est luctum,
Audite sorores Nereides, ut bene omnes
Sciatis audientes quanti meo insint dolores animo.
Hei mihi miseræ, hei mihi infeliciter fortissimum enixæ,
Quæ postquam pepereram filium eximiumque fortemque,
Præstantissimum heroum, isque succreverat plantæ similis,
Hunc quidem ego educatum tanquam plantam in fœcundo loco agri,
Navibus misi rostratis ad Ilium
Contra Trojanos pugnaturum: hunc autem non receptura sum rursus
Domum reversum in ædes Peleias.
Sed quamdiu mihi vivit & videt lumen solis,
Tristatur, neque quid ei possum auxiliari profecta.
Sed proficiscar ut visamque dilectum filium, & audiam
Quinam ipsum invaserit luctus seorsim a pugna manentem.
Sic locuta reliquit specum: illæ autem cum ipsa
Lacrymabundæ ibant, circum ipsas autem unda maris
Scindebatur. Hæ autem ubi jam ad Trojam glebosam venerant,
Littus conscenderunt ordine, ubi frequentes
Myrmidonum subductæ erant naves velocem circum Achillem.
Huic autem graviter suspiranti astitit veneranda mater,
Acuto autem edito ululatu caput prehendit filii sui:
Et lugens, verbis velocibus allocuta est,
Fili, quid fles? quisnam tuas mentes invasit dolor?
Eloquere, ne cela. Illa quidem jam tibi perfecta sunt
A Jove, ut jam antea precatus es manibus sublatis,
Omnes ad puppes cogi filios Achivorum,
Tui indigentes, patique indignas res.
Illam a. graviter suspirans allocutus est pedibus velox Achilles,
Mater mea, hæc quidem mihi Olympius perfecit:

Sed

Ἀλλὰ τί μοι τῶν ἦδος, ἐπεὶ φίλος ὤλεθ' ἑταῖρος
Πάτροκλος; τὸν ἐγὼ περὶ πάντων τῖον ἑταίρων
Ἶσον ἐμῇ κεφαλῇ, τὸν ἀπώλεσα· τεύχεα δ' Ἕκτωρ
Δῃώσας ἀπέδυσε πελώρια, θαῦμα ἰδέσθαι,
Καλά· τὰ μὲν Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν, ἀγλαὰ δῶρα,
Ἤματι τῷ ὅτε σε βροτοῦ ἀνέρος ἔμβαλον εὐνῇ.
Ὡς ὄφελες σὺ μὲν αὖθι μετ' ἀθανάτῃς ἁλίῃσι
Ναίειν, Πηλεὺς δὲ θνητὴν ἀγαγέσθαι ἄκοιτιν.
Νῦν δ' ἵνα καὶ σοὶ πένθος ἐνὶ φρεσὶ μυρίον εἴη
Παιδὸς ἀποφθιμένοιο· τὸν οὐχ ὑποδέξεαι αὖτις
Οἴκαδε νοστήσαντ'. ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ θυμὸς ἄνωγε
Ζώειν, οὐδ' ἄνδρεσσι μετέμμεναι. αἴκε μὴ Ἕκτωρ
Πρῶτος ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃ,
Πατρόκλοιο δ' ἕλωρα Μενοιτιάδεω ἀποτίσῃ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα,
Ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι, οἷ' ἀγορεύεις.
Αὐτίκα γάρ τοι ἔπειτα μεθ' Ἕκτορα πότμος ἑτοῖμος.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Αὐτίκα τεθναίην, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἑταίρῳ
Κτεινομένῳ ἐπαμῦναι. ὁ μὲν μάλα τηλόθι πάτρης
Ἔφθιτ'· ἐμεῖο δὲ δῆσεν ἀρῆς ἀλκτῆρα γενέσθαι.
Νῦν δ' ἐπεὶ οὐ νέομαί γε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Οὐδέ τι Πατρόκλῳ γενόμην φάος, οὐδ' ἑτάροισι
Τοῖς ἄλλοις, οἳ δὴ πολέες δάμεν Ἕκτορι δίῳ.
Ἀλλ' ἧμαι παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης,
Τοῖος ἐὼν οἷος οὔτις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Ἐν πολέμῳ· ἀγορῇ δέ τ' ἀμείνονές εἰσι καὶ ἄλλοι.
Ὡς ἔρις ἔκ τε θεῶν ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο,
Καὶ χόλος, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ χαλεπῆναι.
Ὅς τε πολὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοιο
Ἀνδρῶν ἐν στήθεσσιν ἀέξεται, ἠΰτε καπνός.
Ὡς ἐμὲ νῦν ἐχόλωσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ,
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ.
Νῦν δ' εἶμ' ὄφρα φίλης κεφαλῆς ὀλετῆρα κιχείω
Ἕκτορα. κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι ὁππότε κεν δὴ
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι, ἠδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλῆος φύγε κῆρα,
Ὅσπερ φίλτατος ἔσκε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι.
Ἀλλά ἑ μοῖρα δάμασσε καὶ ἀργαλέος χόλος Ἥρης.
Ὡς καὶ ἐγών, εἰ δή μοι ὁμοίη μοῖρα τέτυκται,

Κεί-

Sed quæ mihi ex his voluptas, cum charus periit ſocius
Patroclus? Quem ego ſupra omnes æſtimabam ſocios
Æque ac meum caput, hunc perdidi: arma vero Hector
Poſtquam trucidaverat exuit ingentia, mirabilia viſu,
Pulchra: quæ quidem Peleo dii dederunt, ſplendida dona,
Die illo quando te mortalis viri collocarunt in cubili.
Utinam tu quidem ibidem inter immortales marinas
Habitaſſes, Peleuſque mortalem duxiſſet uxorem.
Nunc vero *mortali nupſiſti*, ut & tibi luctus in animo immenſus eſſet
De filio interfecto: quem non recipies rurſus
Domum reverſum. Neque enim me animus jubet
Vivere, neque hominibus intereſſe, niſi Hector
Primus mea haſta percuſſus animam perdiderit,
Patroclumque ob interfectum pœnas Menœtiadem dederit.
  Illum vero viciſſim affata eſt Thetis lachrymas fundens,
Cito moriturus certe mihi fili es, cum ita dicis.
Illico enim tibi deinde poſt Hectorem fatum imminet.
Illam vero graviter ingemiſcens allocutus eſt pedibus velox Achilles,
Illico moriar, cum in fatis non erat me ſocio
Dum interficeretur auxiliari. Ille quidem valde procul a patria
Interiit: me vero deſideravit malum qui propulſarem.
Nunc autem quoniam non revertar utique charam in patriam terram,
Neque ullam Patroclo attuli ſalutem, neque ſociis
Cæteris, qui jam multi domiti ſunt ab Hectore nobili:
Sed ſedeo apud naves inutile pondus terræ,
Talis cum ſim qualis nullus Achivorum ære loricatorum
In pugna: concione autem meliores ſunt & alii.
Utinam contentio a Diis, & ab hominibus pereat,
Et ira, quæ impellit etiam admodum prudentem ſævire:
Quæque multo dulcior melle ſtillante
Hominum in pectoribus augeſcit, tanquam fumus:
Sicut me nunc ira incendit rex virorum Agamemnon.
Sed hæc quidem ante acta eſſe ſinemus, dolentes licet,
Animo in pectoribus noſtro domito neceſſitate.
Nunc vero ibo ut chari capitis interfectorem inveniam
Hectorem: mortem autem ego tunc accipiam quandocunque jam
Jupiter voluerit perficere, atque immortales dii cæteri.
Neque enim ne fortis quidem Hercules effugit mortem,
Qui tamen chariſſimus erat Jovi Saturnio regi:
Sed eum fatum domuit & gravis ira Junonis:
Ita & ego, ſi jam mihi ſimile fatum eſt,

Κείσομ', ἐπεί κε θάνω· νῦν δὲ κλέος ἐσθλὸν ἀροίμην,
Καί τινα Τρωϊάδων καὶ Δαρδανίδων βαθυκόλπων,
Ἀμφοτέρῃσιν χερσὶ παρειάων ἁπαλάων
Δάκρυ' ὀμορξαμένην, ἁδινὸν στοναχῆσαι ἐφείην.
Γνοῖεν δ' ὡς δὴ δηρὸν ἐγὼ πολέμοιο πέπαυμαι.
Μηδέ μ' ἔρυκε μάχης, φιλέουσά περ· οὐδέ με πείσεις.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα,
Ναὶ δὴ τοῦτό γε τέκνον ἐτήτυμον, οὐ κακόν ἐστι,
Τειρομένοις ἑτάροισιν ἀμυνέμεν αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἀλλά τοι ἔντεα καλὰ μετὰ Τρώεσσιν ἔχονται,
Χάλκεα, μαρμαίροντα· τὰ μὲν κορυθαίολος Ἕκτωρ
Αὐτὸς ἔχων ὤμοισιν ἀγάλλεται· οὐδέ ἕ φημι
Δηρὸν ἐπαγλαϊεῖσθαι, ἐπεὶ φόνος ἐγγύθεν αὐτῷ.
Ἀλλὰ σὺ μὲν μήπω καταδύσεο μῶλον Ἄρηος
Πρίν γ' ἐμὲ δεῦρ' ἐλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδηαι.
Ἠῶθεν γὰρ νεῦμαι ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντι,
Τεύχεα καλὰ φέρουσα παρ' Ἡφαίστοιο ἄνακτος.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, πάλιν τράπεθ' υἷος ἑοῖο.
Καὶ στρεφθεῖσ', ἁλίῃσι κασιγνήτῃσι μετηύδα,
Ὑμεῖς μὲν νῦν δῦτε θαλάσσης εὐρέα κόλπον,
Ὀψόμεναί τε γέρονθ' ἅλιον καὶ δώματα πατρὸς,
Καί οἱ πάντ' ἀγορεύσατ'. ἐγὼ δ' ἐς μακρὸν Ὄλυμπον
Εἶμι παρ' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην, αἴκ' ἐθέλῃσιν
Υἱεῖ ἐμῷ δόμεναι κλυτὰ τεύχεα παμφανόωντα.
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ὑπὸ κῦμα θαλάσσης αὐτίκ' ἔδυσαν.
Ἡ δ' αὖτ' οὔλυμπόνδε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα
Ἤϊεν, ὄφρα φίλῳ παιδὶ κλυτὰ τεύχε' ἐνείκοι.
Τὴν μὲν ἄρ' οὔλυμπόνδε πόδες φέρον. αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Θεσπεσίῳ ἀλαλητῷ ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
Φεύγοντες, νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο.
Οὐδέ κε Πάτροκλόν περ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Ἐκ βελέων ἐρύσαντο νέκυν, θεράποντ' Ἀχιλῆος.
Αὖτις γὰρ δὴ τόν γε κίχον λαός τε καὶ ἵπποι,
Ἕκτωρ τε Πριάμοιο πάϊς, φλογὶ ἴκελος ἀλκήν.
Τρὶς μέν μιν μετόπισθε ποδῶν λάβε φαίδιμος Ἕκτωρ,
Ἑλκέμεναι μεμαὼς, μέγα δὲ Τρώεσσιν ὁμόκλα.
Τρὶς δὲ δύ' Αἴαντες θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκὴν,
Νεκροῦ ἀπεστυφέλιξαν· ὁ δ' ἔμπεδον ἀλκὶ πεποιθὼς,
Ἄλλοτ' ἐπαΐξασκε κατὰ μόθον, ἄλλοτε δ' αὖτε
Στάσκε μέγα ἰάχων· ὀπίσω δ' οὐ χάζετο πάμπαν.
Ὣς δ' ἀπὸ σώματος οὔτι λέοντ' αἴθωνα δύνανται

Ποι-

Jacebo, ubi mortuus fuero: nunc autem gloriam bonam auferam,
Et aliquam Troadum & Dardanidum profundos sinus habentium,
Ambabus manibus genis a teneris
Lacrymas abstergentem, crebro suspirare cogam.
Sentiant autem quod jamdiu ego a pugna cessavi.
Neque me prohibe prælio, diligens licet: neque n. mihi persuadebis.
Huic autem respondit deinde dea Thetis pedes argentea,
Sane jam hoc fili verum, non malum est,
Laborantibus sociis arcere gravem perniciem:
Sed tibi arma pulchra inter Trojanos detinentur,
Ærea, coruscantia: illa quidem insigniter galeatus Hector
Ipse ferens humeris exultat: neque tamen ipsum puto
Diu exultaturum esse, cædes enim prope eum.
Sed tu quidem neutiquam ingredere pugnam Martis
Antequam me huc profectam oculis videris.
Mane enim revertar simul ac sol ortus erit,
Arma pulchra ferens a Vulcano rege.
Sic fata, retro se vertit a filio suo:
Et conversa, inter marinas sorores dixit,
Vos quidem nunc subite maris latum sinum,
Visuræque senem marinum & ædes patris,
Et ei omnia dicite: ego vero ad excelsum Olympum
Vado ad Vulcanum arte fabrili clarum, si velit
Filio meo dare inclyta arma collucentia.
Sic dixit. Illæ autem undam maris statim subierunt:
Ipsa vero ad Olympum dea Thetis pedes argentea
Abiit, ut dilecto filio inclyta arma afferret.
Illam quidem ad Olympum pedes ferebant. At Achivi
Immenso fremitu acti ab Hectore homicida
Fugientes, ad navesque & Hellespontum venerant.
Nec tamen Patroclum bene ocreati Achivi
Extra tela extraxerant mortuum, famulum Achillis.
Rursus enim jam illum assecuti fuerant peditesque & currus,
Hectorque Priami filius, flammæ similis vi:
Ter quidem illum retro pedibus prehendit illustris Hector,
Abstrahere cupiens, magnaque voce Trojanos inclamabat:
Ter autem duo Ajaces impetuosam induti fortitudinem,
A mortuo aspere exceptum repulerunt: ille vero constanter robore fretus,
Interdum impetum faciebat per tumultum, interdum vero
Consistebat alta voce clamitans: retro a. non cedebat omnino.
Ut vero a corpore haudquaquam leonem fervidum possunt
Pasto-

Ποιμένες ἄγραυλοι μέγα πεινάοντα δίεσθαι.
Ὥς ῥα τὸν οὐκ ἐδύναντο δύω Αἴαντε κορυστὰ
Ἕκτορα Πριαμίδην ἀπὸ νεκροῦ δειδίξασθαι.
Καί νύ κεν εἴρυσσέν τε, καὶ ἄσπετον ἤρατο κῦδος,
Εἰ μὴ Πηλείωνι ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις
Ἄγγελος ἦλθε θέουσ' ἀπ' Ὀλύμπου θωρήσσεσθαι,
Κρύβδα Διὸς, ἄλλων τε θεῶν· πρὸ γὰρ ἧκέ μιν Ἥρη.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὄρσεο Πηλείδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν.
Πατρόκλῳ ἐπάμυνον, οὗ εἵνεκα φύλοπις αἰνὴ
Ἕστηκε πρὸ νεῶν. οἱ δ' ἀλλήλους ὀλέκουσιν,
Οἱ μὲν, ἀμυνόμενοι νέκυος πέρι τεθνειῶτος,
Οἱ δὲ ἐρύσσασθαι ποτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν
Τρῶες ἐπιθύουσι· μάλιστα δὲ φαίδιμος Ἕκτωρ,
Ἑλκέμεναι μέμονεν· κεφαλὴν δέ ἑ θυμὸς ἀνώγει
Πῆξαι ἀνὰ σκολόπεσσι, ταμόνθ' ἁπαλῆς ἀπὸ δειρῆς.
Ἀλλ' ἄνα, μηδ' ἔτι κεῖσο· σέβας δέ σε θυμὸν ἱκέσθω
Πάτροκλον Τρῳῇσι κυσὶν μέλπηθρα γενέσθαι.
Σοὶ λώβη, αἴκέν τι νέκυς ᾐσχυμμένος ἔλθῃ.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς,
Ἶρι θεὰ, τίς γάρ σε θεῶν ἐμοὶ ἄγγελον ἧκε;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις,
Ἥρη με προέηκε Διὸς κυδρὴ παράκοιτις.
Οὐδ' οἶδε Κρονίδης ὑψίζυγος, οὐδέ τις ἄλλος
Ἀθανάτων οἳ Ὄλυμπον ἀγάννιφον ἀμφινέμονται.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς,
Πῶς τ' ἄρ' ἴω μετὰ μῶλον; ἔχουσι δὲ τεύχε' ἐκεῖνοι.
Μήτηρ δ' οὔ με φίλη πρίν γ' εἴα θωρήσσεσθαι
Πρίν γ' αὐτὴν ἐλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι.
Στεῦτο γὰρ Ἡφαίστοιο πάρ' οἰσέμεν ἔντεα καλά.
Ἄλλου δ' οὔ τευ οἶδα τεῦ ἂν κλυτὰ τεύχεα δύω,
Εἰ μὴ Αἴαντός γε σάκος Τελαμωνιάδαο.
Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὅγ' (ἔλπομ') ἐνὶ πρώτοισιν ὁμιλεῖ,
Ἔγχεϊ δηϊόων περὶ Πατρόκλοιο θανόντος.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις,
Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν ὅτι κλυτὰ τεύχε' ἔχονται.
Ἀλλ' αὔτως ἐπὶ τάφρον ἰὼν, Τρώεσσι φάνηθι,
Αἴκέ σ' ὑποδδείσαντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
Τειρόμενοι. ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις.

Αὐ-

Pastores in agro pernoctantes valde esurientem summovere:
Sic utique illum non poterant duo Ajaces armis acres
Hectorem Priamidem a mortuo absterrere.
Et jam prorsus abstraxissetque, & immensam retulisset gloriam,
Nisi Pelidæ pedibus ventosa velox Iris
Nuncia venisset currens ab Olympo ut bello se accingeret,
Clam Jove, aliisque diis: miserat enim eam Juno:
Prope autem stans verbis velocibus allocuta est,
Surge Pelide, omnium terribilissime virorum:
Patroclo auxiliare, cujus gratia certamen grave
Stat ante naves. Illi vero se invicem perdunt,
Hi quidem, pugnantes cadavere pro mortuo,
Hi autem ut trahant ad Ilium ventosam
Trojani recta irruunt: maxime vero illustris Hector
Abstrahere cupit: caput autem ipsum animus jubet
Infigere palo, abscissum tenera a cervice.
Sed surge nec amplius jaceto: pudor autem tuum animum tangat
Patroclum Trojanis canibus ludibrium fieri:
Tibi contumelia, si quid cadaver indigne acceptum venerit.
Huic autem respondit deinde pedibus celer nobilis Achilles,
Iri dea, quisnam te deorum mihi nunciam misit?
Illum vero vicissim allocuta est pedibus ventosa velox Iris,
Juno me misit Jovis gloriosa conjux:
Neque scit Saturnius in sublimi sedens, neque quis alius
Immortalium qui Olympum valde nivosum habitant.
Hanc autem respondens allocutus est pedibus celer Achilles,
Et quomodo ire possim ad pugnam? Habent enim arma isti:
Mater autem me chara prius vetuit armari
Quam ipsam reversam oculis viderem.
Pollicita enim est a Vulcano allaturam *se* arma pulchra.
Alterius autem non ullius scio cujus inclyta arma induere possim,
Nisi Ajacis utique scutum Telamonii:
Sed & ipse hic (credo) inter primos versatur,
Hasta cædem edens Patrocli gratia mortui.
Illum vero vicissim allocuta est pedibus ventosa velox Iris,
Bene quidem & nos scimus quod inclyta arma detinentur:
Sed sic ad fossam profectus, Trojanis da te in conspectum,
Si forte te veriti abstinuerint pugna
Trojani, respiraverintque Mavortii filii Achivorum
Afflicti *jam*. Exigua autem respiratio in prœlio.
Illa quidem sic locuta abiit pedibus velox Iris:

Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς ὦρτο Διῒ φίλος· ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
Ὤμοις ἰφθίμοισι βάλ' αἰγίδα θυσανόεσσαν·
Ἀμφὶ δέ οἱ κεφαλῇ νέφος ἔστεφε δῖα θεάων
Χρύσεον, ἐκ δ' αὐτοῦ δαῖε φλόγα παμφανόωσαν.
Ὡς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν ἐξ ἄστεος αἰθέρ' ἵκηται
Τηλόθεν ἐκ νήσου τὴν δήϊοι ἀμφιμάχονται,
Οἵτε πανημέριοι στυγερῷ κρίνονται ἄρηϊ
Ἄστεος ἐκ σφετέρου, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδῦντι
Πυρσοί τε φλεγέθουσιν ἐπήτριμοι, ὑψόσε δ' αὐγὴ
Γίγνεται ἀΐσσουσα, περικτιόνεσσιν ἰδέσθαι,
Αἴκέν πως σὺν νηυσὶν ἄρεος ἀλκτῆρες ἵκωνται·
Ὣς ἀπ' Ἀχιλλῆος κεφαλῆς σέλας αἰθέρ' ἵκανε.
Στῆ δ' ἐπὶ τάφρον ἰὼν ἀπὸ τείχεος· οὐδ' ἐς Ἀχαιοὺς
Μίσγετο· μητρὸς γὰρ πυκινὴν ὠπίζετ' ἐφετμήν.
Ἔνθα στὰς ἤϋσ'· ἀπάτερθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
Φθέγξατ'· ἀτὰρ Τρώεσσιν ἐν ἄσπετον ὦρσε κυδοιμόν.
Ὡς δ' ὅτ' ἀριζήλη φωνὴ, ὅτε τ' ἴαχε σάλπιγξ
Ἄστυ περιπλομένων δηΐων ὕπο θυμοραϊστέων.
Ὣς τότ' ἀριζήλη φωνὴ γένετ' Αἰακίδαο.
Οἱ δ' ὡς οὖν ἄϊον ὄπα χάλκεον Αἰακίδαο,
Πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· ἀτὰρ καλλίτριχες ἵπποι
Ἂψ ὄχεα τρόπεον· ὄσσοντο γὰρ ἄλγεα θυμῷ.
Ἡνίοχοι δ' ἔκπληγεν, ἐπεὶ ἴδον ἀκάματον πῦρ
Δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς μεγαθύμου Πηλείωνος
Δαιόμενον. τὸ δ' ἔδαιε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τρὶς μὲν ὑπὲρ τάφρου μεγάλ' ἴαχε δῖος Ἀχιλλεύς.
Τρὶς δ' ἐκυκήθησαν Τρῶες κλειτοί τ' ἐπίκουροι.
Ἔνθα δὲ καὶ τότ' ὄλοντο δυώδεκα φῶτες ἄριστοι
Ἀμφὶ σφοῖς ὀχέεσσι καὶ ἔγχεσιν. αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Ἀσπασίως Πάτροκλον ὑπὲκ βελέων ἐρύσαντες,
Κάτθεσαν ἐν λεχέεσσι. φίλοι δ' ἀμφέσταν ἑταῖροι
Μυρόμενοι· μετὰ δέ σφι ποδώκης εἵπετ' Ἀχιλλεύς,
Δάκρυα θερμὰ χέων, ἐπεὶ εἴσιδε πιστὸν ἑταῖρον
Κείμενον ἐν φερέτρῳ, δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ.
Τόν ῥ' ἤτοι μὲν ἔπεμπε σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν
Ἐς πόλεμον, οὐδ' αὖτις ἐδέξατο νοστήσαντα.
Ἠέλιον δ' ἀκάμαντα βοῶπις πότνια Ἥρη
Πέμψεν ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοὰς ἀέκοντα νέεσθαι.
Ἠέλιος μὲν ἔδυ, παύσαντο δὲ δῖοι Ἀχαιοὶ
Φυλόπιδος κρατερῆς καὶ ὁμοιΐου πολέμοιο.
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης

Χω-

At Achilles surrexit Jovi charus: Minerva vero
Humeris validis circumposuit ægida fimbriatam:
Caput autem ei nube cinctum ornavit augustissima dearum
Aurea, eque ipsa accendit flammam collucentem.
Ut vero cum fumus ascendens ex urbe ad ætherem assurgit
Longe ex insula quam hostes oppugnant,
Qui tota die horrendo decernunt Marte
Urbe *procurrentes* ex sua, ut vero sol occiderit,
Continuo & faces in speculis ardent densæ, inque altum splendor
Emicat, finitimi ut videant,
Si forte cum navibus Martis propulsatores venire velint:
Sic ab Achillis capite splendor ad æthæra pertingebat.
Stetit autem ad fossam profectus extra murum: nec tamen Achivis
Miscebatur: matris enim prudens reverebatur præceptum.
Ibi stans clamavit: seorsim & Pallas Minerva
Vociferata est: & inter Trojanos immensum excitavit tumultum.
Ut vero cum admodum luculenta vox fit, quando clangit tuba
Urbem cingentes hostes propter exitiales:
Sic tunc admodum luculenta vox erat Æacidæ.
Illi vero ut audiverunt vocem æream Æacidæ,
Omnibus commotus est animus: pulchri autem jubis equi
Retro currus vertebant: præsagiebant enim clades animo.
Aurigæ autem perculsi sunt, ubi viderunt indefessum ignem
Horrendum super caput magnanimi Pelidæ
Ardentem: illum autem accendebat dea oculis cæsia Minerva.
Ter quidem super fossam magna voce clamavit nobilis Achilles:
Ter vero turbati sunt Trojani inclytique socii.
Ibidem autem etiam tunc perierunt duodecim viri fortissimi
Impediti & confixi suis curribus & hastis. At Achivi
Læti Patroclum extra tela extractum
Deposuerunt in lectis. Chari autem circumstabant socii
Lugentes: atque eos pedibus velox comitabatur Achilles,
Lacrymas calidas fundens, postquam aspexit fidum socium
Jacentem in feretro, laceratum acuto ære.
Quem quidem miserat cum equis & curribus
In prælium, neque rursus recepit reversum.
Solem autem indefessum oculis magnis decora veneranda Juno
Misit ad Oceani fluenta invitum redire.
Sol quidem occidit, finemque fecerunt nobiles Achivi
Certaminis asperi & omnibus æque gravis pugnæ.
Trojani vero ex altera parte ex aspero prælio

Χωρήσαντες, ἔλυσαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους.
Ἐς δ' ἀγορὴν ἀγέροντο πάρος δόρποιο μέδεσθαι.
Ὀρθῶν δ' ἑσταότων ἀγορὴ γένετ', οὐδέ τις ἔτλη
Ἕζεσθαι. πάντας γὰρ ἔχε τρόμος, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
Ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς.
Τοῖσι δὲ Πουλυδάμας πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν
Πανθοΐδης· ὁ γὰρ οἶος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω·
Ἕκτορι δ' ἦεν ἑταῖρος, ἰῇ δ' ἐν νυκτὶ γένοντο·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἂρ μύθοισιν, ὁ δ' ἔγχεϊ πολλὸν ἐνίκα·
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἀμφὶ μάλα φράζεσθε φίλοι· κέλομαι γὰρ ἔγωγε
Ἄστυ δὲ νῦν ἰέναι, μὴ μίμνειν ἠῶ δῖαν
Ἐν πεδίῳ παρὰ νηυσίν· ἑκὰς δ' ἀπὸ τείχεος εἰμέν.
Ὄφρα μὲν οὗτος ἀνὴρ Ἀγαμέμνονι μήνιε δίῳ,
Τόφρα δὲ ῥηΐτεροι πολεμίζειν ἦσαν Ἀχαιοί.
Χαίρεσκον γὰρ ἔγωγε θοῇς ἐπὶ νηυσὶν ἰαύων,
Ἐλπόμενος νῆας γ' αἱρησέμεν ἀμφιελίσσας·
Νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα ποδώκεα Πηλείωνα·
Οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὐκ ἐθελήσει
Μίμνειν ἐν πεδίῳ, ὅθι περ Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ
Ἐν μέσῳ ἀμφότεροι μένος Ἄρηος δατέονται,
Ἀλλὰ περὶ πτόλιός τε μαχήσεται ἠδὲ γυναικῶν.
Ἀλλ' ἴομεν προτὶ ἄστυ, πίθεσθέ μοι· ὧδε γὰρ ἔσται.
Νῦν μὲν νὺξ ἀπέπαυσε ποδώκεα Πηλείωνα
Ἀμβροσίη· εἰ δ' ἄμμε κιχήσεται ἐνθάδ' ἐόντας
Αὔριον ὁρμηθεὶς σὺν τεύχεσιν, εὖ νύ τις αὐτὸν
Γνώσεται· ἀσπασίως γὰρ ἀφίξεται Ἴλιον ἱρὴν,
Ὅς κε φύγῃ· πολλοὺς δὲ κύνες καὶ γῦπες ἔδονται
Τρώων. αἲ γὰρ δή μοι ἀπ' οὔατος ὧδε γένοιτο·
Εἰ δ' ἂν ἐμοῖς ἐπέεσσι πιθώμεθα κηδόμενοί περ,
Νύκτα μὲν εἰν ἀγορῇ σθένος ἕξομεν, ἄστυ δὲ πύργοι
Ὑψηλαί τε πύλαι, σανίδες τ' ἐπὶ τῆς ἀραρυῖαι
Μακραὶ, ἐΰξεστοι, ἐζευγμέναι εἰρύσονται.
Πρωῒ δ' ὑπ' ἠοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
Στησόμεθ' ἂν πύργους· τῷ δ' ἄλγιον αἴκ' ἐθέλησιν
Ἐλθὼν ἐκ νηῶν περὶ τείχεος ἄμμι μάχεσθαι.
Ἂψ πάλιν εἶσ' ἐπὶ νῆας, ἐπεί κ' ἐριαύχενας ἵππους
Παντοίου δρόμου ἄσῃ ὑπὸ πτόλιν ἠλασκάζων.
Εἴσω δ' οὔ μιν θυμὸς ἐφορμηθῆναι ἐάσει·
Οὐδέ ποτ' ἐκπέρσει· πρίν μιν κύνες ἀργοὶ ἔδονται.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαιόλος Ἕκτωρ,

Ut excesserant, solverunt a curribus veloces equos.
Ad concionem a. congregabantur antequam cœnam curarent;
Erectis autem stantibus concio habita est, neque quis sustinuit
Sedere. Omnes enim tenebat tremor, eo quod Achilles
In conspectum se dederat, diu enim pugna abstinuerat tristi.
Illis autem Polydamas prudens cœpit concionari
Panthœdes. Hic enim solus videbat futura & præterita:
Hectori autem erat sodalis, eademque nocte nati erant:
Sed hic quidem verbis, ille vero hasta multum superabat.
Hinc inter eos sapiens concionatus est & dixit,
In utramq; partem diligenter deliberate amici: hortor enim ego
In urbem nunc ire, neque expectare auroram pulchram
In campo prope naves: procul enim a muro sumus.
Quamdiu quidem hic vir Agamemnoni irascebatur nobili,
Tamdiu in pugna erant minus graves Achivi.
Gaudebam enim ego veloces juxta naves pernoctans,
Sperans *nos* naves utique capturos utrinque remis actas:
Nunc vero graviter timeo velocem Pelidem:
Qualis illius animus violentus, non volet
Manere in campo, in quo Trojani & Achivi
In medio utrique vim Martis communem experiuntur,
Sed de urbeque pugnabit atque uxoribus.
Itaque eamus ad urbem, obsequimini mihi: sic enim erit.
Nunc quidem nox abstinere fecit velocem Pelidem
Dulcis: si autem nos offenderit hic manentes
Cras progressus cum armis, probe tunc aliquis illum
Agnoscet: libenter enim pervenerit ad Ilium sacram,
Quicumque effugerit: multos vero canes & vultures comedent
Trojanorum. Utinam sane mihi omnino inauditum tale quid fuerit:
Si vero meis verbis obsecuti fuerimus tristes licet,
Nocte quidem in concione valido consilio nos muniemus, urbem autem turres
Excelsæque portæ, tabulæque ad has aptatæ
Longæ, bene politæ, coagmentatæ tutabuntur.
Mane autem sub aurora armis instructi
Stabimus super turribus: huic autem gravius *fuerit* si voluerit
Profectus a navibus circa murum nobiscum pugnare.
Retro iterum ibit ad naves, postquam arduos cervicibus equos
Vario cursu satiarit sub urbem vagans,
Irruptionem vero impetu facto tentasse ei satis animi non fuerit:
Nec unquam vastabit priusquam ipsum canes veloces ederint.
Illum vero torve intuitus allocutus est pugnam expedite ciens Hector,

Πουλυδάμα, σὺ μὲν οὐκ ἔτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις,
Ὃς κέλεαι κατὰ ἄστυ ἀλήμεναι αὖτις ἰόντας.
Ἦ οὔπω κεκόρησθε ἐελμένοι ἔνδοθι πύργων;
Πρὶν μὲν γὰρ Πριάμοιο πόλιν μέροπες ἄνθρωποι
Πάντες μυθέσκοντο πολύχρυσον, πολύχαλκον·
Νῦν δὲ δὴ ἐξαπόλωλε δόμων κειμήλια καλά·
Πολλὰ δὲ δὴ Φρυγίην καὶ Μῃονίην ἐρατεινὴν
Κτήματα περνάμεν' ἵκει, ἐπεὶ μέγας ὠδύσατο Ζεύς·
Νῦν δ' ὅτε πέρ μοι ἔδωκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω
Κῦδος ἀρέσθ' ἐπὶ νηυσὶ, θαλάσσῃ τ' ἔλσαι Ἀχαιοὺς,
Νήπιε, μηκέτι ταῦτα νοήματα φαῖν' ἐνὶ δήμῳ.
Οὐ γάρ τις Τρώων ἐπιπείσεται· οὐ γὰρ ἐάσω.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες.
Νῦν μὲν δόρπον ἕλεσθε κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσι,
Καὶ φυλακῆς μνήσασθε, καὶ ἐγρήγορθε ἕκαστος·
Τρώων δ' ὃς κτεάτεσσιν ὑπερφιάλως ἀνιάζει,
Συλλέξας, λαοῖσι δότω καταδημοβορῆσαι,
Τῶν τινα βέλτερόν ἐστιν ἐπαυρέμεν ἤπερ Ἀχαιούς.
Πρωῒ δ' ὑπ' ἠοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες,
Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσιν ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα.
Εἰ δ' ἐτεὸν παρὰ ναῦφιν ἀνέστη δῖος Ἀχιλλεὺς,
Ἄλγιον αἴκ' ἐθέλῃσι τῷ ἔσσεται· οὔ μιν ἔγωγε
Φεύξομαι ἐκ πολέμοιο δυσηχέος, ἀλλὰ μάλ' ἄντην
Στήσομαι, ἤ κε φέρῃσι μέγα κράτος, ἤ κε φεροίμην.
Ξυνὸς Ἐνυάλιος, καί τε κτανέοντα κατέκτα.
Ὣς Ἕκτωρ ἀγόρευ'· ἐπὶ δὲ Τρῶες κελάδησαν,
Νήπιοι· ἐκ γάρ σφεων φρένας εἵλετο Παλλὰς Ἀθήνη.
Ἕκτορι μὲν γὰρ ἐπῄνησαν κακὰ μητιόωντι,
Πουλυδάμαντι δ' ἄρ' οὔτις, ὃς ἐσθλὴν φράζετο βουλήν.
Δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο κατὰ στρατόν. αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Παννύχιοι Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο γοῶντες·
Τοῖσι δὲ Πηλείδης ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο,
Χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσιν ἑταίρου,
Πυκνὰ μάλα στενάχων· ὥσπερ λῖς ἠϋγένειος,
Ὧ ῥά θ' ὑπὸ σκύμνους ἐλαφηβόλος ἁρπάσῃ ἀνὴρ
Ὕλης ἐκ πυκινῆς· ὁ δέ τ' ἄχνυται ὕστερος ἐλθών·
Πολλὰ δέ τ' ἄγκε' ἐπῆλθε μετ' ἀνέρος ἴχνι' ἐρευνῶν,
Εἴποθεν ἐξεύροι. μάλα γὰρ δριμὺς χόλος αἱρεῖ.
Ὣς ὁ βαρυστενάχων μετεφώνεε Μυρμιδόνεσσιν,
Ὢ πόποι, ἦ ῥ' ἅλιον ἔπος ἔκβαλον ἤματι κείνῳ,
Θαρσύνων ἥρωα Μενοίτιον ἐν μεγάροισι·

Polydama, tu quidem non jam mihi grata hæc dicis,
Qui hortaris in urbem *nos* cogi reversos.
An nondum satiati estis clausi manendo intra turres?
Antea enim Priami urbem articulate loquentes homines
Omnes prædicabant divitem auri, divitem æris:
Nunc vero jam perierunt ex ædibus pretiosæ res reconditæ pulchræ:
Multæ autem jam in Phrygiam & Mœoniam amabilem
Opes venum avectæ abiere, postquam magnus iratus fuit Jupiter:
Nunc vero cum mihi dedit Saturni filius versuti
Gloriam retulisse apud naves, marique conclusisse Achivos,
Stulte, ne jam hæc consilia ostende inter cives.
Non enim quis Trojanorum obtemperabit: neque enim sinam.
Sed agite, sicut ego dixero, pareamus omnes.
Nunc quidem cœnam sumite per exercitum turmatim,
Et excubiarum mementote, & vigilate quisque:
Troum vero quicunq; de opibus *periclitantibus* admodum sollicitus est,
Collectas in unum copiis det publice absumendas,
Horum aliquem melius est *illis* frui quam Achivos.
Mane vero sub aurora armis instructi,
Naves juxta cavas excitemus acre prælium.
Sin revera apud naves surrexit ad certamen nobilis Achilles,
Gravius si voluerit ei erit: non illum ego sane
Fugiam e pugna horrisona, sed omnino contra
Stabo, vel referet certe magnam victoriam, vel referam.
Communis Mars, & occidere sperantem sæpe occidit.
  Sic Hector concionatus est. Trojani autem acclamarunt,
Vecordes: eorum enim mentes eripuerat Pallas Minerva.
Hectori enim assensi sunt perniciosa consilia danti,
Polydamanti vero nullus, qui bonum protulerat consilium.
Cœnam deinde sumpserunt per exercitum. At Achivi
Tota nocte Patroclum edebant gemitus lugentes:
Illis autem Pelides densum suspiriis exorsus est luctum,
Manibus homicidis impositis pectoribus sodalis,
Crebros admodum edens gemitus: sicut leo bene barbatus,
Cui nempe scymnos venaticus surripuerit vir
Sylva ex densa: ille vero tristatur sero adventu:
Multas autem continuo convalles obit viri vestigia indagans,
Sicubi inveniat. Perquam enim acris ira corripit.
Sic is graviter suspirans dixit inter Myrmidonas,
  O dii, irritum prorsus verbum effudi die illo,
Bono animo esse jubens heroem Menœtium in ædibus:

Φῆν δέ οἱ εἰς Ὀπόεντα περικλυτὸν υἱὸν ἀπάξειν,
Ἴλιον ἐκπέρσαντα, λαχόντα τε ληΐδος αἶσαν.
Ἀλλ' οὐ Ζεὺς ἄνδρεσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ.
Ἄμφω γὰρ πέπρωται ὁμοίην γαῖαν ἐρεῦσαι
Αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ. ἐπεὶ οὐδέ με νοστήσαντα
Δέξεται ἐν μεγάροισι γέρων ἱππηλάτα Πηλεὺς,
Οὐδὲ Θέτις μήτηρ, ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα καθέξει.
Νῦν δ' ἐπεὶ οὖν Πάτροκλε σεῦ ὕστερος εἶμ' ὑπὸ γαῖαν,
Οὔ σε πρὶν κτερειῶ πρίν γ' Ἕκτορος ἐνθάδ' ἐνεῖκαι
Τεύχεα καὶ κεφαλὴν μεγαθύμου σεῖο φονῆος.
Δώδεκα δὲ προπάροιθε πυρῆς ἀποδειροτομήσω
Τρώων ἀγλαὰ τέκνα, σέθεν κταμένοιο χολωθείς.
Τόφρα δέ μοι παρὰ νηυσὶ κορωνίσι κείσεαι αὔτως.
Ἀμφὶ δέ σε Τρωαὶ καὶ Δαρδανίδες βαθύκολποι
Κλαύσονται, νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέουσαι.
Τὰς αὐτοὶ καμόμεσθα βίηφί τε δουρί τε μακρῷ,
Πιείρας πέρθοντε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων.
  Ὣς εἰπὼν, ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος Ἀχιλλεὺς,
Ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα τάχιστα
Πάτροκλον λούσειαν ἄπο βρότον αἱματόεντα.
Οἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἵστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ,
Ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἑλόντες.
Γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἤνοπι χαλκῷ,
Καὶ τότε δὴ λοῦσάν τε, καὶ ἤλειψαν λίπ' ἐλαίῳ.
Ἐν δ' ὠτειλὰς πλῆσαν ἀλείφατος ἐννεώροιο.
Ἐν λεχέεσσι δὲ θέντες, ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν
Ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς· καθύπερθε δὲ, φάρεϊ λευκῷ.
Παννύχιοι μὲν ἔπειτα πόδας ταχὺν ἀμφ' Ἀχιλῆα
Μυρμιδόνες Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο γοῶντες,
Ζεὺς δ' Ἥρην προσέειπε κασιγνήτην ἄλοχόν τε,
  Ἔπρηξας καὶ ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη,
Ἀνστήσασ' Ἀχιλῆα πόδας ταχύν· ἦ ῥά νυ σεῖο
Ἐξ αὐτῆς ἐγένοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί.
  Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη,
Αἰνότατε Κρονίδη ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Καὶ μὲν δή πού τις μέλλει βροτὸς ἀνδρὶ τελέσσαι,
Ὅσπερ θνητός τ' ἐστὶ, καὶ οὐ τόσα μήδεα οἶδε.
Πῶς δὴ ἔγωγ' (ἥ φημι θεάων ἔμμεν' ἀρίστη,
Ἀμφότερον, γενεῇ τε, καὶ οὕνεκα σὴ παράκοιτις
Κέκλημαι· σὺ δὲ πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις)

Οὐκ

Dicebam enim ei in Opunta inclytum filium reducturum,
Ilium ut evastasset, nactusque esset prædæ portionem.
Sed non Jupiter hominibus cogitata omnia perficit.
Ambos enim fato ratum est eandem terram rubefacturos
Hic in Troja. Neque enim me reversum
Excipiet in ædibus senex equum agitator Peleus,
Neque Thetis mater, sed hic terra tenebit.
Nunc vero quandoquidem Patrocle te posterior subeo terram,
Non tibi ante justa faciam quam Hectoris huc attulero
Arma & caput magnanimi tui interfectoris:
Duodecim vero ante rogum cervices abscindam
Trojanorum præclaris filiis, de te interfecto iratus.
Interea vero mihi apud naves nigras jacebis sic:
Circumque te Trojanæ & Dardanides profundos sinus habentes
Plorabunt, noctesque & dies lacrymas fundentes:
Quas ipsi labore acquisivimus vique hastaque longa,
Opulentas evastantes civitates articulate loquentium hominum.
Sic fatus, socios jussit nobilis Achilles,
Igne circundare positum tripodem magnum, ut celerrime
A Patroclo abluerent tabum cruentum.
Illi vero aptum ad lavacra tripodem statuerunt in ignem ardentem,
Aquam autem infuderunt, subtusque ligna accenderunt allata:
Ventrem quidem tripodis ignis ambibat, calefiebatque aqua.
Ut vero fervefacta est aqua in sonoro ære,
Tum statim laveruntque, & unxerunt pingui oleo:
Vulnera autem repleverunt unguento novenni:
In lectisque positum, peplo subtili texerunt
Ad pedes a capite: desuper autem, palla candida.
Tota nocte quidem deinde pedibus celerem circa Achillem
Myrmidones Patroclum gemitus edebant lugentes.
Jupiter autem Junonem allocutus est sororem conjugemque,
Et perfecisti opus tandem magnis oculis decora veneranda Juno,
Excitato *scilicet* Achille pedibus celeri: te nimirum
Ex ipsa nati sunt comantes Achivi.
Ei vero respondit deinde magnis oculis decora veneranda Juno,
Importunissime Saturnie qualem orationem habuisti? (
Vel jam aliquis homo homini perfecerit,
Qui tamen mortalisque est, neque tot consilia novit:
Quomodo ergo ego quæ aio dearum me esse præstantissimam,
Utroque, genereque, & quod tua uxor
Vocor: (tu vero omnibus immortalibus imperas)

Non

Οὐκ ὄφελον Τρώεσσι κοτεσσαμένη κακὰ ῥάψαι;
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Ἡφαίστου δ' ἵκανε δόμον Θέτις ἀργυρόπεζα
Ἄφθιτον, ἀστερόεντα, μεταπρεπέ' ἀθανάτοισι,
Χάλκεον, ὅν ῥ' αὐτὸς ποιήσατο Κυλλοποδίων.
Τὸν δ' εὗρ' ἱδρώοντα ἑλισσόμενον περὶ φύσας,
Σπεύδοντα, τρίποδας γὰρ ἐείκοσι πάντας ἔτευχεν,
Ἑστάμεναι περὶ τοῖχον ἐϋσταθέος μεγάροιο.
Χρύσεα δέ σφ' ὑπὸ κύκλα ἑκάστῳ πυθμένι θῆκεν,
Ὄφρα οἱ αὐτόματοι θεῖον δυσαίατ' ἀγῶνα,
Ἠδ' αὖτις πρὸς δῶμα νεοίατο, θαῦμα ἰδέσθαι.
Οἱ δ' ἤτοι τόσσον μὲν ἔχον τέλος, οὔατα δ' οὔπω
Δαιδάλεα προσέκειτο, τά ῥ' ἤρτυε, κόπτε δὲ δεσμούς·
Ὄφρ' ὅγε ταῦτ' ἐπονεῖτο ἰδυίῃσι πραπίδεσσι,
Τόφρα οἱ ἐγγύθεν ἦλθε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα.
Τὴν δὲ ἴδε προμολοῦσα Χάρις λιπαροκρήδεμνος
Καλή, τὴν ὤπυιε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις.
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τίπτε Θέτι τανύπεπλε ἱκάνεις ἡμέτερον δῶ,
Αἰδοίη τε φίλη τε; πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις.
Ἀλλ' ἕπεο προτέρω, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, πρόσω ἄγε δῖα θεάων.
Τὴν μὲν ἔπειτα καθεῖσεν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
Καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
Κέκλετο δ' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην, εἶπέ τε μῦθον,
Ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε, Θέτις νύ τι σεῖο χατίζει.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Ἦ ῥά νυ μοι δεινή τε καὶ αἰδοίη θεὸς ἔνδον,
Ἥ μ' ἐσάωσ' ὅτε μ' ἄλγος ἀφίκετο τῆλε πεσόντα,
Μητρὸς ἐμῆς ἰότητι κυνώπιδος, ἥ μ' ἐθέλεσκε
Κρύψαι χωλὸν ἐόντα· τότ' ἂν πάθον ἄλγεα θυμῷ,
Εἰ μή μ' Εὐρυνόμη τε Θέτις θ' ὑπεδέξατο κόλπῳ.
Εὐρυνόμη θυγάτηρ ἀψορρόου Ὠκεανοῖο.
Τῇσι πὰρ' εἰνάετες χάλκευον δαίδαλα πολλά,
Πόρπας τε, γναμπτάς θ' ἕλικας, κάλυκάς τε, καὶ ὅρμους,
Ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ· περὶ δὲ ῥόος Ὠκεανοῖο
Ἀφρῷ μορμύρων ῥέεν ἄσπετος· οὐδέ τις ἄλλος
Ἤδεεν οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων,
Ἀλλὰ Θέτις τε καὶ Εὐρυνόμη ἴσαν αἵ μ' ἐσάωσαν.
Ἣ νῦν ἡμέτερον δόμον ἵκει· τῷ με μάλα χρεὼ
Πάντα Θέτι καλλιπλοκάμῳ ζωάγρια τίνειν.

Ἀλ-

Non debui Trojanis ira accensa mala machinata esse?
Sic illi quidem talia inter se loquebantur:
Vulcani autem pervenit ad domum Thetis pedes argentea
Immortalem, stellatam, insignem inter immortales,
Æream, quam quidem ipse fecerat Claudus.
Illum vero invenit sudantem versantem se circa folles,
Studiose agentem. Tripodas enim viginti omnino fabricabatur,
Qui starent ad parietem bene fundatæ domus:
Aureas autem ipsis rotas unicuique fundo subdiderat,
Ut ei sponte sua divinum ingrederentur cœtum,
Ac rursus domum redirent, mirabile visu.
Illi autem in tantum quidem perfecti erant, aures vero nondum
Artificiosæ additæ erant, quas quidem apparabat, cudebatq; clavos:
Dum is hæc conficiebat sapienti consilio,
Interea ad eum prope accessit dea Thetis pedes argentea.
Illam autem vidit progressa Charis vittis elegantibus nitida
Pulchra, quam uxorem duxerat inclytus Vulcanus.
Inque ejus hæsit manu, verbaque fecit, dixitque,
Quam ob rem Theti sinuoso peplo induta venis ad nostram domum,
Venerandaq; dilectaq: ? Antea quidem nequaquam sæpe veniebas:
Sed sequere ulterius, ut tibi hospitales epulas apponam.
Sic locuta, ulterius ducebat augustissima dearum:
Hanc quidem deinde sedere fecit in sede argenteis clavis distincta,
Pulchra, vario artificio facta: scabellum vero pedibus suberat.
Vocavit autem Vulcanum inclytum artificem, dixitque sermonem,
Vulcane, prodi huc, Thetis aliqua utique in re tui indiget.
Huic vero respondit deinde inclytus Vulcanus,
Profecto mihi omnino colendaque & veneranda dea intus,
Quæ me servavit quando me dolor occupavit longe prolapsum,
Matris meæ propter consilium impudentis, quæ me voluit
Occultasse, claudus cum essem: tum sane passus forem dolores animo,
Nisi me Eurynomeque Thetisque excepisset sinu:
Eurynome filia reflui Oceani.
Has apud per novennium fabricavi artificiosa multa,
Fibulasque, tortilesque armillas, fistulasque, & torques,
In specu concava: circum autem fluentum Oceani
Spuma murmurans fluebat immensum: neque quis alius
Norat neque Deorum neque mortalium hominum,
Sed Thetisque & Eurynome aderant quæ me servarunt.
Hæc nunc nostram ad domum venit: ideo me admodum decet
Omnia Thetidi comas pulchræ præmia salutis solvere.

Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν οἱ παράθες ξεινήια καλά,
Ὄφρ' ἂν ἐγὼ φύσας ἀποθείομαι, ὅπλα τε πάντα.
Ἦ, καὶ ἀπ' ἀκμοθέτοιο πέλωρ αἴητον ἀνέστη
Χωλεύων, ὑπὸ δὲ κνῆμαι ῥώοντο ἀραιαί.
Φύσας μέν ῥ' ἀπάνευθε τίθει πυρὸς, ὅπλα τε πάντα
Λάρνακ' ἐς ἀργυρέην συλλέξατο, τοῖς ἐπονεῖτο.
Σπόγγῳ δ' ἀμφὶ πρόσωπα καὶ ἄμφω χεῖρ' ἀπομόργνυ,
Αὐχένα τε στιβαρὸν καὶ στήθεα λαχνήεντα.
Δῦ δὲ χιτῶν'· ἕλε δὲ σκῆπτρον παχύ· βῆ δὲ θύραζε
Χωλεύων· ὑπὸ δ' ἀμφίπολοι ῥώοντο ἄνακτι
Χρύσειαι ζωῇσι νεήνισιν εἰοικυῖαι.
Τῆς ἐν μὲν νόος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν, ἐν δὲ καὶ αὐδὴ,
Καὶ σθένος, ἀθανάτων δὲ θεῶν ἄπο ἔργα ἴσασιν.
Αἱ μὲν, ὕπαιθα ἄνακτος ἐποίπνυον· αὐτὰρ ὁ ἔῤῥων,
Πλησίον ἔνθα Θέτις περ ἐπὶ θρόνου ἷζε φαεινοῦ,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τίπτε Θέτι τανύπεπλε ἱκάνεις ἡμέτερον δῶ,
Αἰδοίη τε φίλη τε; πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις.
Αὔδα ὅ, τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
Εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστί.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα,
Ἥφαιστ', ἦ ἄρα δή τις, ὅσαι θεαί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
Τοσσάδ' ἐνὶ φρεσὶν ᾗσιν ἀνέσχετο κήδεα λυγρὰ,
Ὅσσ' ἐμοὶ ἐκ πασέων Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν;
Ἐκ μέν μ' ἀλλάων ἁλιάων ἀνδρὶ δάμασσεν,
Αἰακίδῃ Πηλῆϊ, καὶ ἔτλην ἀνέρος εὐνὴν,
Πολλὰ μάλ' οὐκ ἐθέλουσα· ὁ μὲν δὴ γήραϊ λυγρῷ
Κεῖται ἐνὶ μεγάροις ἀρημένος· ἄλλα δέ μοι νῦν.
Υἱὸν ἐπεί μοι δῶκε γενέσθαι τε τραφέμεν τε,
Ἔξοχον ἡρώων, ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος,
Τὸν μὲν ἐγὼ θρέψασα φυτὸν ὣς γουνῷ ἀλωῆς,
Νηυσὶν ἐπιπροέηκα κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω,
Τρωσὶ μαχησόμενον· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις
Οἴκαδε νοστήσαντα, δόμον Πηλήϊον εἴσω.
Ὄφρα δέ μοι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
Ἄχνυται, οὐδέ τι οἱ δύναμαι χραισμῆσαι ἰοῦσα.
Κούρην ἣν ἄρα οἱ γέρας ἔξελον υἷες Ἀχαιῶν,
Τὴν ἂψ ἐκ χειρῶν ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων.
Ἤτοι ὁ τῆς ἀχέων, φρένας ἔφθιεν· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Τρῶες ἐπὶ πρύμνῃσιν ἐείλεον, οὐδὲ θύραζε
Εἴων ἐξιέναι· τὸν δὲ λίσσοντο γέροντες

Sed tu quidem nunc ei apponito epulas hospitales lautas,
Dum ego folles reponam, instrumentaque omnia.
Dixit, & ab incudis stipite vastus ardens *deus* surrexit
Claudicans, subtus a. tibiæ multo molimine ferebantur imbecillæ.
Folles quidem seposuit ab igne, instrumentaque omnia
Arcam in argenteam collecta collocavit, quibus opus faciebat:
Spongia autem undiquaque ora & ambas manus abstersit,
Cervicesque validas & pectora hirsuta.
Induit vero tunicam: accepitque sceptrum crassum: & exiit foras
Claudicans: ancillæ vero validis ibant passibus sustentantes regem
Aureæ vivis adolescentulis similes.
Quibus quidem mens inest in præcordiis, inest & vox,
Et vis, ab immortalibus autem diis opera doctæ sunt.
Hæ quidem, a latere regis sedulo ibant: ille vero ægre gradiens,
Prope ubi Thetis, in throno consedit fulgido,
Inque ejus hæsit manu, verbaque fecit, dixitque,
Quam ob rem Theti sinuoso induta peplo venis nostram ad domum
Venerandaque dilectaque? Antea quidem haudquaquam sæpe veniebas:
Eloquere quod habes in animo: perficere autem me animus jubet,
Si possum utique perficere, & si perfici potest.
Huic autem respondit deinde Thetis lacrymas defundens,
Vulcane, an omnino jam ulla quotquot deæ sunt in Olympo,
Tot mente sua pertulit mœrores graves,
Quot mihi præ omnibus Saturnius Jupiter dolores dedit?
Unam quidem me ex aliis marinis homini conjugem subjecit,
Æacidæ Peleo, & sustinui hominis cubile,
Admodum invita: is quidem jam senio gravi
Jacet in ædibus confectus: alios vero mihi nunc *dolores dedit Jupiter*.
Filium postquam mihi dedit peperisseque enutriisseque,
Præstantissimum heroum, qui succreverat plantæ similis,
Eum quidem ego educatum tanquam plantam in fœcundo loco agri,
Navibus misi rostratis ad Ilium,
Contra Trojanos pugnaturum: hunc autem non recipiam rursus
Domum reversum in ædes Peleias:
Sed & quamdiu mihi vivit & videt lumen solis,
Tristatur, neque quid ei possum auxiliari profecta.
Puellam quam quidem ei præmium electum dederant filii Achivorum,
Hanc rursus e manibus abstulit rex Agamemnon.
Is sane hujus gratia mœrens, præcordiis tabescebat: at Achivos
Trojani ad puppes actos concluserunt, neque foras
Sinebant exire: hunc autem precati sunt primores

Ar-

Ἀργείων, καὶ πολλὰ περικλυτὰ δῶρ' ὀνόμαζον.
Ἔνθ' αὐτὸς μὲν ἔπειτ' ἠνήνατο λοιγὸν ἀμῦναι.
Αὐτὰρ ὁ Πάτροκλον περὶ μὲν τὰ ἃ τεύχεα ἕσσε,
Πέμπε δέ μιν πόλεμόνδε, πολὺν δ' ἅμα λαὸν ὄπασσε.
Πᾶν δ' ἦμαρ μάρναντο περὶ Σκαιῇσι πύλῃσι.
Καί νύ κεν αὐτῆμαρ πόλιν ἔπραθον, εἰ μὴ Ἀπόλλων
Πολλὰ κακὰ ῥέξαντα Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν
Ἔκταν' ἐνὶ προμάχοισι, καὶ Ἕκτορι κῦδος ἔδωκε.
Τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα
Υἱεῖ ἐμῷ ὠκυμόρῳ δόμεν ἀσπίδα καὶ τρυφάλειαν,
Καὶ καλὰς κνημῖδας ἐπισφυρίοις ἀραρυίας,
Καὶ θώρηχ'· ὃ γὰρ ἦν οἱ, ἀπώλεσε πιστὸς ἑταῖρος,
Τρωσὶ δαμείς. ὁ δὲ κεῖται ἐπὶ χθονὶ θυμὸν ἀχεύων.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις·
Θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Αἲ γάρ μιν θανάτοιο δυσηχέος ὧδε δυναίμην
Νόσφιν ἀποκρύψαι, ὅτε μιν μόρος αἰνὸς ἱκάνοι·
Ὥς οἱ τεύχεα καλὰ παρέσσεται, οἷά τις αὖτε
Ἀνθρώπων πολέων θαυμάσσεται ὅς κεν ἴδηται.
Ὣς εἰπὼν, τὴν μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δ' ἐπὶ φύσας.
Τὰς δ' ἐς πῦρ ἔτρεψε, κέλευσέ τε ἐργάζεσθαι·
Φῦσαι δ' ἐν χοάνοισιν ἐείκοσι πᾶσαι ἐφύσων,
Παντοίην εὔπρηστον ἀϋτμὴν ἐξανιεῖσαι,
Ἄλλοτε μὲν σπεύδοντι παρέμμεναι, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ὅππως Ἥφαιστός τ' ἐθέλοι καὶ ἔργον ἄνοιτο.
Χαλκὸν δ' ἐν πυρὶ βάλλεν ἀτειρέα, κασσίτερόν τε,
Καὶ χρυσὸν τιμῆντα, καὶ ἄργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα
Θῆκεν ἐν ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα· γέντο δὲ χειρὶ
Ῥαιστῆρα κρατερὸν, ἑτέρηφι δὲ γέντο πυράγρην.
Ποίει δὲ πρώτιστα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε,
Πάντοσε δαιδάλλων, περὶ δ' ἄντυγα βάλλε φαεινὴν,
Τρίπλακα, μαρμαρέην, ἐκ δ' ἀργύρεον τελαμῶνα.
Πέντε δ' ἄρ' αὐτοῦ ἔσαν σάκεος πτύχες· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
Ποίει δαίδαλα πολλὰ ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.
Ἐν μὲν γαῖαν ἔτευξ', ἐν δ' οὐρανὸν, ἐν δὲ θάλασσαν,
Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα, σελήνην τε πλήθουσαν.
Ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται,
Πληϊάδας θ', Ὑάδας τε, τό τε σθένος Ὠρίωνος,
Ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
Ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει.
Οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο.

Argivorum, & multa inclyta dona recensita pollicebantur.
Ille vero tum quidem abnuit exitium arcere:
Sed ille Patroclum suis armis induit,
Misitque eum in pugnam, multumque una populum præbuit.
Toto vero die pugnarunt ad Scæas portas.
Et omnino eo ipso die urbem expugnassent, nisi Apollo
Magnam cladem cum jam fecerat, Menœtii fortem filium
Occidisset inter primipilares, & Hectori gloriam dedisset.
Hujus gratia nunc ad tua genua accedo, si volueris
Filio meo brevi morituro dare clypeum & galeam,
Et pulchras ocreas fibulis apte junctas,
Et thoracem. *Eum* enim qui erat ei, perdidit fidus sodalis,
A Trojanis domitus. Hic vero jacet super terram animo dolens.
Huic vero respondit deinde inclytus Vulcanus,
Bono sis animo, ne tibi hæc menti tuæ solicitudini sint.
Utinam enim ipsum a morte horrisona sic possem
Seorsum abscondere, quando eum fatum grave occupabit:
Ut ei arma pulchra aderunt, qualia quilibet certe
Hominum multorum admirabitur qui quidem viderit.
Sic locutus, illam quidem reliquit illic, abiitque ad folles:
Illos autem recta contra ignem vertit, jussitque operari:
Folles autem in fornacibus viginti omnino spirabant,
Omnigenum facilem inflatu spiritum emittentes,
Nunc quidem properanti *qualis* inserviret, nunc vero contra,
Quemadmodum Vulcanusque vellet & opus perfici posset.
Æs autem in igne posuit indomitum, stannumque,
Et aurum pretiosum, & argentum: deinde vero
Posuit in stipite magnam incudem: sumpsit autem manu
Malleum gravem, alteraque sumpsit forcipem.
Fecit autem primum scutum magnumque solidumque,
Undiquaq; artificio vario exornans, orbemq; extimum circumdedit fulgidum.
Triplicem, candentem, & ab *extra nexit* argenteum lorum.
Quinque autem ipsius erant scuti plicæ: & in eo
Fecit artificiosa multa sapienti mente.
In *eo* quidem terram finxit, finxit & cœlum, finxit & mare,
Solemque indefessum, lunamque plenam:
Finxit & sydera omnia quibus cœlum redimitum ornatur,
Pleiadasque, Hyadasque, roburque Orionis,
Ursamque, quam & Plaustrum vulgo vocant,
Quæ ibidem vertitur, & Oriona observat:
Sola autem exors est lavacrorum Oceani,

Ἐν δὲ δύω ποίησε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων
Καλάς· ἐν τῇ μέν ῥα γάμοι τ' ἔσαν εἰλαπίναι τε.
Νύμφας δ' ἐκ θαλάμων, δαΐδων ὑπολαμπομενάων,
Ἠγίνεον ἀνὰ ἄστυ, πολὺς δ' ὑμέναιος ὀρώρει.
Κοῦροι δ' ὀρχηστῆρες ἐδίνεον, ἐν δ' ἄρα τοῖσιν
Αὐλοὶ φόρμιγγές τε βοὴν ἔχον· αἱ δὲ γυναῖκες
Ἱστάμεναι θαύμαζον ἐπὶ προθύροισιν ἑκάστη.
Λαοὶ δ' εἰν ἀγορῇ ἔσαν ἀθρόοι· ἔνθα δὲ νεῖκος
Ὠρώρει· δύο δ' ἄνδρες ἐνείκεον εἵνεκα ποινῆς
Ἀνδρὸς ἀποφθιμένου. ὁ μὲν εὔχετο πάντ' ἀποδοῦναι,
Δήμῳ πιφαύσκων· ὁ δ' ἀναίνετο μηδὲν ἑλέσθαι.
Ἄμφω δ' ἱέσθην ἐπὶ ἴστορι πεῖραρ ἑλέσθαι.
Λαοὶ δ' ἀμφοτέροισιν ἐπήπυον, ἀμφὶς ἀρωγοί·
Κήρυκες δ' ἄρα λαὸν ἐρήτυον. οἱ δὲ γέροντες
Εἵατ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοις, ἱερῷ ἐνὶ κύκλῳ.
Σκῆπτρα δὲ κηρύκων ἐν χέρσ' ἔχον ἠεροφώνων.
Τοῖσιν ἔπειτ' ἤϊσσον, ἀμοιβηδὶς δ' ἐδίκαζον.
Κεῖτο δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι δύο χρυσοῖο τάλαντα,
Τῷ δόμεν ὃς μετὰ τοῖσι δίκην ἰθύντατα εἴπῃ.
Τὴν δ' ἑτέρην πόλιν ἀμφὶ δύο στρατοὶ εἵατο λαῶν,
Τεύχεσι λαμπόμενοι· δίχα δέ σφισιν ἥνδανε βουλή,
Ἠὲ διαπραθέειν, ἢ ἄνδιχα πάντα δάσασθαι
Κτῆσιν ὅσην πτολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἔεργει.
Οἱ δ' οὔπω πείθοντο, λόχῳ δ' ὑπεθωρήσσοντο.
Τεῖχος μὲν ῥ' ἄλοχοί τε φίλαι καὶ νήπια τέκνα
Ῥύατ' ἐφεσταότες, μετὰ δ' ἀνέρες οὓς ἔχε γῆρας.
Οἱ δ' ἴσαν. ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
Ἄμφω χρυσείω, χρύσεια δὲ εἵματα ἕσθην,
Καλὼ καὶ μεγάλω σὺν τεύχεσιν, ὥς τε θεώ περ
Ἀμφὶς ἀριζήλω· λαοὶ δ' ὑπολίζονες ἦσαν.
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον ὅθι σφίσιν εἶκε λοχῆσαι,
Ἐν ποταμῷ, ὅθι τ' ἀρδμὸς ἔην πάντεσσι βοτοῖσιν.
Ἔνθ' ἄρα τοί γ' ἵζοντ' εἰλυμένοι αἴθοπι χαλκῷ.
Τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε δύο σκοποὶ εἵατο λαῶν,
Δέγμενοι ὁππότε μῆλα ἰδοίατο καὶ ἕλικας βοῦς.
Οἱ δὲ τάχα προγένοντο, δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες
Τερπόμενοι σύριγξι· δόλον δ' οὔ τι προνόησαν.
Οἱ μὲν τὰ προϊδόντες ἐπέδραμον, ὦκα δ' ἔπειτα
Τάμνοντ' ἀμφὶ βοῶν ἀγέλας καὶ πώεα καλὰ
Ἀργεννῶν οἰῶν· κτεῖνον δ' ἐπὶ μηλοβοτῆρας.
Οἱ δ' ὡς οὖν ἐπύθοντο πολὺν κέλαδον παρὰ βουσὶν,

Ἰράων

Fecit in *eo* & duas urbes articulate loquentium hominum
Pulchras: in una quidem nuptiæque erant conviviaque solemnia:
Sponsas autem ex thalamis, tædis adlucentibus,
Ducebant per urbem, crebroque hymenæus excitabatur clamore:
Adolescentes autem saltatores in orbem agebant se, interque eos
Tibiæ citharæque sonum edebant: mulieres vero
Stantes admirabantur in vestibulis unaquæque.
Populi autem in foro erant frequentes: ibi autem contentio
Orta erat: duo enim viri contendebant gratia mulctæ
Propter virum interfectum. Alter quidem affirmabat omnia reddidisse,
Populo declarans: alter vero negabat quicquam accepisse.
Ambo vero cupiebant testibus datis litem ad exitum perducere:
Cives autem utrisque acclamabant, hinc inde fautores:
Præcones vero populum sedabant. At seniores
Sedebant super politos lapides, sacro in circulo:
Sceptra vero præconum in manibus habebant vocibus aerem replentium.
Cum his deinde exurgebant, & alternatim sententias ferebant.
Jacebant autem in medio duo auri talenta,
Ei danda qui inter hos sententiam rectissime diceret.
Alteram vero urbem duo exercitus obsidebant copiarum,
Armis fulgentes: bifariam autem ipsis placebat consilium,
Aut evertere, aut in duas partes omnia dividere
Opes *scilicet* quantas oppidum amœnum intus continet.
Illi vero nequaquam parebant, sed ad insidias clam armabantur.
Murum quidem conjugesque dilectæ & parvi liberi
Custiodiebant supra stantes, interq; viri quos tenebat senectus.
Ipsi vero profecti sunt: dux erat autem iis Mars & Pallas Minerva,
Ambo aurei, aureas & vestes induti erant,
Pulchri & magni cum armis, sicut dii scilicet
Utrimque perinsignes: populi enim humiliores erant.
Qui cum jam pervenerant ubi illis videbatur insidiis agendum
Apud fluvium, ubi & aquatio erat omni pecori:
Ibi hi consederunt tecti corusco ære.
His vero deinde seorsum duo speculatores sedebant a copiis,
Observantes siquando oves viderent & nigros boves.
Illi vero statim progrediebantur, duoq; una sequebantur pastores,
Oblectantes se fistulis: insidias enim neutiquam præsenserant.
Ii quidem his profectis incurrerunt, & continuo
Prædantes abducebant boum armenta & greges pulchros
Candidarum ovium: interficiebant autem insuper pastores.
Illi vero ut audierunt magnum tumultum apud boves,

Ἱράων προπάροιθε καθήμενοι, αὐτίκ᾽ ἐφ᾽ ἵππων
Βάντες ἀερσιπόδων μετεκίαθον· αἶψα δ᾽ ἵκοντο.
Στησάμενοι δ᾽ ἐμάχοντο μάχην ποταμοῖο παρ᾽ ὄχθας,
Βάλλον δ᾽ ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν·
Ἐν δ᾽ Ἔρις, ἐν δὲ Κυδοιμὸς ὁμίλεον, ἐν δ᾽ ὀλοὴ Κὴρ,
Ἄλλον ζωὸν ἔχουσα νεούτατον, ἄλλον ἄουτον·
Ἄλλον τεθνειῶτα κατὰ μόθον ἕλκε ποδοῖιν.
Εἷμα δ᾽ ἔχ᾽ ἀμφ᾽ ὤμοισι δαφοινεὸν αἵματι φωτῶν.
Ὡμίλευν δ᾽ ὥστε ζωοὶ βροτοὶ, ἠδ᾽ ἐμάχοντο,
Νεκρούς τ᾽ ἀλλήλων ἔρυον κατατεθνειῶτας.
Ἐν δ᾽ ἐτίθει νειὸν μαλακὴν, πίειραν ἄρουραν,
Εὐρεῖαν, τρίπολον, πολλοὶ δ᾽ ἀροτῆρες ἐν αὐτῇ
Ζεύγεα δινεύοντες ἐλάστρεον ἔνθα καὶ ἔνθα.
Οἱ δ᾽ ὁπότε στρέψαντες ἱκοίατο τέλσον ἀρούρης,
Τοῖσι δ᾽ ἔπειτ᾽ ἐν χερσὶ δέπας μελιηδέος οἴνου
Δόσκεν ἀνὴρ ἐπιών· τοὶ δὲ στρέψασκον ἀν᾽ ὄγμους,
Ἱέμενοι νειοῖο βαθείης τέλσον ἱκέσθαι.
Ἡ δὲ μελαίνετ᾽ ὄπισθεν, ἀρηρομένῃ δὲ ἐῴκει,
Χρυσείη περ ἐοῦσα· τὸ δὴ περὶ θαῦμ᾽ ἐτέτυκτο.
Ἐν δ᾽ ἐτίθει τέμενος βαθυλήϊον· ἔνθα δ᾽ ἔριθοι
Ἤμων ὀξείας δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Δράγματα δ᾽ ἄλλα μετ᾽ ὄγμον ἐπήτριμα πῖπτον ἔραζε,
Ἄλλα δ᾽ ἀμαλλοδετῆρες ἐν ἐλλεδανοῖσι δέοντο
Τρεῖς δ᾽ ἄρ᾽ ἀμαλλοδετῆρες ἐφέστασαν· αὐτὰρ ὄπισθε
Παῖδες δραγμεύοντες, ἐν ἀγκαλίδεσσι φέροντες,
Ἀσπερχὲς πάρεχον. βασιλεὺς δ᾽ ἐν τοῖσι σιωπῇ
Σκῆπτρον ἔχων ἑστήκει ἐπ᾽ ὄγμου γηθόσυνος κῆρ.
Κήρυκες δ᾽ ἀπάνευθεν ὑπὸ δρυῒ δαῖτα πένοντο·
Βοῦν δ᾽ ἱερεύσαντες μέγαν, ἄμφεπον. αἱ δὲ γυναῖκες
Δεῖπνον ἐρίθοισιν, λεύκ᾽ ἄλφιτα πολλὰ πάλυνον.
Ἐν δ᾽ ἐτίθει σταφυλῇσι μέγα βρίθουσαν ἀλωὴν,
Καλὴν, χρυσείην· μέλανες δ᾽ ἀνὰ βότρυες ἦσαν·
Ἑστήκει δὲ κάμαξι διαμπερὲς ἀργυρέῃσιν.
Ἀμφὶ δὲ, κυανέην κάπετον, περὶ δ᾽ ἕρκος ἔλασσε
Κασσιτέρου. μία δ᾽ οἴη ἀταρπιτὸς ἦεν ἐπ᾽ αὐτὴν,
Τῇ νίσσοντο φορῆες, ὅτε τρυγόῳεν ἀλωήν.
Παρθενικαὶ δὲ καὶ ἠΐθεοι ἀταλὰ φρονέοντες
Πλεκτοῖς ἐν ταλάροισι φέρον μελιηδέα καρπόν.
Τοῖσιν δ᾽ ἐν μέσσοισι πάϊς φόρμιγγι λιγείῃ
Ἱμερόεν κιθάριζε· λίνον δ᾽ ὑπὸ καλὸν ἄειδε
Λεπταλέῃ φωνῇ. τοὶ δὲ ῥήσσοντες ἁμαρτῇ

Μολ-

Pro concione sedentes, confestim equos
Ascendentes pedes in altum attollentes insecuti sunt: moxque pervenerunt.
Consistentes vero pugnabant pugnam fluvii propter ripas,
Feriebantque invicem se æratis hastis: (Fatum,
Inter eos autem discordia, versabantur & Tumultus, & exitiale
Alium vivum tenens recens vulneratum, alium illæsum:
Alium interfectum per prælium trahebat pedibus.
Vestem autem habebat humeris circumdatam admodum cruentatam sang. humano.
Versabantur vero ibi tanquam vivi homines, atque pugnabant,
Cadaveraque utrinque trahebant interempta.
Posuit in eo & novale molle, pingue arvum,
Latum, tertiatum: multi autem aratores in ipso
Juga convertentes agebant huc & illuc.
Ii autem quoties reversi pervenirent ad finem arvi,
Iis tunc in manus poculum prædulcis vini
Dabat vir obiens: illi autem convertebant se ad suos quisque sulcos,
Cupidi novalis profundi ad terminum perveniendi.
Ipsum autem nigricabat a tergo, versoque aratris simile erat,
Aureum licet esset: hoc sane ingens miraculum effictum erat.
Posuit in *eo* & separatum agrum profundæ segetis: in quo operarii
Metebant acutas falces in manibus tenentes.
Manipuli autem alii quidem recta serie densi cadebant in terram,
Alios vero manipulorum ligatores vinculis constringebant.
Tres autem manipulorum ligatores sequentes instabant: at pone
Pueri manipulos colligentes, in ulnis ferentes,
Usque porrigebant. Rex vero inter hos silentio
Sceptrum tenens stabat super manipulorum serie lætus corde.
Præcones autem seorsim sub quercu convivium apparant:
Bovem vero mactatum magnum hinc inde curabant. Mulieres a.
Cœnam operariis, albas farinas multas immiscebant.
Posuit in *eo* & uvis admodum gravatam vineam,
Pulchram, auream: nigri autem per *eam* racemi erant:
Stabat autem innixa palis ex ordine argenteis.
Circum autem, cyaneam fossam, circum & septum duxit
Stanni. Una autem sola semita erat ad eam,
Qua ibant bajuli, quando vindemiarent vineam.
Virgunculæ autem & adolescentuli teneris animis
Textilibus in qualis portabant prædulcem fructum.
His vero in mediis puer cithara arguta
Suaviter personabat: chorda autem eleganter succinebat
Tenella voce. Hi autem ferientes *terram* simul

Μολπῇ τ' ἰϋγμῷ τε, ποσὶ σκαίροντες ἕποντο.
Ἐν δ' ἀγέλην ποίησε βοῶν ὀρθοκραιράων·
Αἱ δὲ βόες χρυσοῖο τετεύχατο κασσιτέρου τε,
Μυκηθμῷ δ' ἀπὸ κόπρου ἐπεσσεύοντο νομόνδε
Πὰρ ποταμὸν κελάδοντα, περὶ ῥοδανὸν δονακῆα·
Χρύσειοι δὲ νομῆες ἅμ' ἐστιχόωντο βόεσσι
Τέσσαρες, ἐννέα δέ σφι κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
Σμερδαλέω δὲ λέοντε δύ' ἐν πρώτῃσι βόεσσι
Ταῦρον ἐρύγμηλον ἐχέτην· ὁ δὲ, μακρὰ μεμυκὼς
Ἕλκετο· τὸν δὲ κύνες μετεκίαθον ἠδ' αἰζηοί.
Τὼ μὲν ἀναῤῥήξαντε βοὸς μεγάλοιο βοείην,
Ἔγκατα καὶ μέλαν αἷμα λαφύσσετον· οἱ δὲ νομῆες
Αὔτως ἐνδίεσαν, ταχέας κύνας ὀτρύνοντες.
Οἱ δ' ἤτοι δακέειν μὲν ἀπετρωπῶντο λεόντων,
Ἱστάμενοι δὲ μάλ' ἐγγὺς ὑλάκτεον, ἔκ τ' ἀλέοντο.
Ἐν δὲ νομὸν ποίησε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Ἐν καλῇ βήσσῃ μέγαν οἰῶν ἀργεννάων,
Σταθμούς τε, κλισίας τε, κατηρεφέας ἰδὲ σηκούς.
Ἐν δὲ χορὸν ποίκιλλε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Τῷ ἴκελον οἷόν ποτ' ἐνὶ Κνωσσῷ εὐρείῃ
Δαίδαλος ἤσκησεν καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδνῃ.
Ἔνθα μὲν ἠΐθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
Ὠρχεῦντ', ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχοντες.
Τῶν δ' αἱ μὲν λεπτὰς ὀθόνας ἔχον, οἱ δὲ χιτῶνας
Εἵατο ἐϋννήτους, ἦκα στίλβοντας ἐλαίῳ·
Καί ῥ' αἱ μὲν καλὰς στεφάνας ἔχον, οἱ δὲ μαχαίρας
Εἶχον χρυσείας ἐξ ἀργυρέων τελαμώνων.
Οἱ δ' ὅτε μὲν θρέξασκον ἐπισταμένοισι πόδεσσι
Ῥεῖα μάλ', ὡς ὅτε τις τροχὸν ἄρμενον ἐν παλάμῃσιν
Ἑζόμενος κεραμεὺς πειρήσεται αἴκε θέῃσιν·
Ἄλλοτε δ' αὖ θρέξασκον ἐπὶ στίχας ἀλλήλοισι.
Πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιίσταθ' ὅμιλος
Τερπόμενοι. δοιὼ δὲ κυβιστῆρε κατ' αὐτοὺς
Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους.
Ἐν δ' ἐτίθει ποταμοῖο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο,
Ἄντυγα πὰρ πυμάτην σάκεος πύκα ποιητοῖο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε σάκος μέγα τε στιβαρόν τε,
Τεῦξ' ἄρα οἱ θώρηκα φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς·
Τεῦξε δέ οἱ κόρυθα βριαρὴν κροτάφοις ἀραρυῖαν,
Καλὴν, δαιδαλέην· ἐπὶ δὲ χρύσεον λόφον ἧκε.
Τεῦξε δέ οἱ κνημῖδας ἑανοῦ κασσιτέροιο.

Αὐ-

Cum cantuque ſibiloque, pedibus tripudiantes ſequebantur.
In *eo* & armentum fecit boum capita alte ferentium:
Ipſæ autem boves ex auro effictæ erant ſtannoque,
Quæ cum mugitu e ſtabulo ruebant ad paſcua
Præter fluvium reſonantem, admodum rapidum cannis abundantem:
Aurei autem paſtores una ibant cum bobus
Quatuor, novemque illos canes pedibus celeres ſequebantur:
Aſpectu autem terribiles leones duo inter primas boves
Taurum graves gemitus erumpentem tenebant: is autem, alte mugiens
Trahebatur: eumque canes recepturi ſequebantur & juvenes.
Illi quidem diſcerpta bovis magni pelle,
Viſcera & nigrum ſanguinem hauriebant: paſtores vero
Fruſtra inſequebantur, veloces canes hortatibus incitantes.
Illi enim mordere quidem recuſabant averſi a leonibus,
Stantes autem admodum prope latrabant, & evitabant.
Fecit in *eo* & paſcuum inclytus Vulcanus
Amœno in ſaltu magnum ovium candidarum,
Stabulaque, tuguriaque, tectaque ovilia.
In *eo* & chorum vario effinxit artificio inclytus Vulcanus,
Ei ſimilem qualem olim in Cnoſſo lata
Dædalus concinnavit comas pulchræ Ariadnæ.
Ibi quidem adoleſcentes, & virgines formoſæ
Tripudiabant, alter alterius ad carpum manus tenentes.
Horum a. illæ quidem tenues linteas veſtes habebant, illi vero tuni-(cas
Induti erant bene textas, leniter nitentes oleo:
Et hæ quidem pulchras coronas gerebant, illi vero gladios
Habebant aureos pendentes ab argenteis balteis.
Hi autem quandoque *in orbem* diſcurrebant doctis pedibus
Leviter admodum, veluti cum aliquis rotam aptatam manibus
Sedens figulus tentat ſi currat:
Quandoque autem rurſus diſcurrebant per ordines invicem.
Multa vero pulchram choream circumſtabat turba
Oblectantes ſe. Duo autem ſaltantes in caput inter ipſos
Cantum exordientes agebant ſe per medios.
Poſuit in *eo* & fluvii magnum robur Oceani,
Orbem propter extremum ſcuti affabre facti.
At poſtquam fabricatus erat ſcutum magnumque ſolidumque,
Fecit ei thoracem fulgentiorem ignis ſplendore:
Fecit ei & caſſidem gravem temporibus quadrantem,
Pulchram, artificioſam: aureamque criſtam inſeruit.
Fecit ei & ocreas ductili ſtanno.

Αὐτὰρ ἐπεὶ πάνθ' ὅπλα κάμε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Μητρὸς Ἀχιλλῆος θῆκε προπάροιθεν ἀείρας·
Ἡ δ' ἴρηξ ὣς, ἆλτο κατ' Οὐλύμπου νιφόεντος,
Τεύχεα μαρμαίροντα παρ' Ἡφαίστοιο φέρουσα.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ Τ. ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Θέτιδος κομισάσης Ἀχιλλεῖ τὰ ὅπλα παρ' Ἡφαίστου, συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τοὺς Ἕλληνας ὁ ἥρως, ἀπόρρησιν ποιεῖται τῆς μήνιδος, καὶ λαμβάνει τὰ δῶρα ἅπερ αὐτῷ Ἀγαμέμνων δώσειν ὑπέσχετο. Τροφὴν δὲ ἀνελομένων ἐκείνων, αὐτὸς ἄσιτος διαμείνας ὁπλίζεται, καὶ στρατείαν ἐξάγει ἐπὶ τὸν πόλεμον. ὁ δὲ ὕστερος τῶν ἵππων αὐτοῦ Ξάνθος τὴν ἐσομένην αὐτῷ ἀναίρεσιν καταμαντεύεται, ᾧ καὶ ἐπιπλήττει.

Ταῦ δ' ἀπέληγε χόλοιο, καὶ ἔκθορε δῖος Ἀχιλλεύς.

Ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἀπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων
Ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν.
Ἡ δ' ἐς νῆας ἵκανε θεοῦ πάρα δῶρα φέρουσα·
Εὗρε δὲ Πατρόκλῳ περικείμενον ὃν φίλον υἱὸν,
Κλαίοντα λιγέως· πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Μύρονθ'. ἡ δ' ἐν τοῖσι παρίστατο δῖα θεάων,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τέκνον ἐμὸν, τοῦτον μὲν ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ
Κεῖσθαι, ἐπειδὴ πρῶτα θεῶν ἰότητι δαμάσθη·
Τύνη δ' Ἡφαίστοιο πάρα κλυτὰ τεύχεα δέξο,
Καλὰ μάλ', οἷ' οὔπω τις ἀνὴρ ὤμοισι φόρησεν.
Ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ κατὰ τεύχε' ἔθηκε
Πρόσθεν Ἀχιλλῆος· τὰ δ' ἀνέβραχε δαίδαλα πάντα.
Μυρμιδόνας δ' ἄρα πάντας ἕλε τρόμος, οὐδέ τις ἔτλη
Ἄντην εἰσιδέειν, ἀλλ' ἔτρεσαν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ὡς εἶδ', ὥς μιν μᾶλλον ἔδυ χόλος· ἐν δέ οἱ ὄσσε
Δεινὸν ὑπὸ βλεφάρων ὡσεὶ σέλας ἐξεφαάνθη·
Τέρπετο δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων θεοῦ ἀγλαὰ δῶρα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ φρεσὶν ᾗσιν ἐτάρπετο δαίδαλα λεύσσων,
Αὐτίκα μητέρα ἣν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Μῆτερ ἐμὴ, τὰ μὲν ὅπλα θεὸς πόρεν, οἷ' ἐπιεικὲς
Ἔργ' ἔμεν ἀθανάτων, μηδὲ βροτὸν ἄνδρα τελέσσαι·
Νῦν δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ θωρήξομαι· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς

Δεί-

At postquam omnia arma elaborarat inclytus Vulcanus,
Coram matre Achillis posuit sublata:
Illa vero accipiter tanquam, desiliit ab Olympo nivoso,
Arma coruscantia a Vulcano ferens.

ARGUMENTUM LIBRI XIX. ILIADIS HOMERI.

POstquam Thetis attulit a Vulcano arma Achilli, coacta is concione Græcorum, renunciat iræ, accipitque dona ab Agamemnone sibi promissa. Cæteris cibum capientibus, ipse abstinens armatur, exercitumque in prælium educit. At vero alter equorum interitum ei vaticinatur, quem increpat.

AUrora quidem croceo peplo induta ab Oceani fluentis
Exoriebatur, ut immortalibus lucem ferret & mortalibus.
Illa vero ad naves pervenit a deo dona ferens:
Invenit autem Patroclo circumfusum suum charum filium,
Plorantem stridule: multi autem circum ipsum socii
Lamentabantur. Illa vero inter hos astitit augustissima dearum,
Inque ejus hæsit manu, verbaque fecit, dixitque,
Fili mi, hunc quidem sinamus dolentes licet
Jacere, quando quidem primum Deorum consilio interfectus est:
Tu vero a Vulcano allata inclyta arma accipe,
Pulchra admodum, qualia nondum quisquam vir humeris gestavit.
Sic sane loquuta Dea arma deposuit
Ante Achillem: illa vero sonitum edidere facta artificiose omnia.
Myrmidonas vero omnes cepit tremor, neque quis sustinuit
Contra aspicere, sed territi diffugerunt. At Achilles
Ut vidit, statim ipsum magis subiit ira: intus autem illi oculi
Terribiliter sub palpebris tanquam flamma micuerunt:
Oblectabatur autem in manibus tenens dei splendida dona.
At postquam mente sua delectatus est artificiosa aspiciens,
Continuo matrem suam verbis volucribus allocutus est,
Mater mea, hæc quidem arma deus dedit, qualia par
Opera esse immortalium, neque mortalem virum perfecisse:
Nunc vero ego quidem me armabo: sed perquam graviter

Δείδω μή μοι τόφρα Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν
Μυῖαι καδδῦσαι κατὰ χαλκοτύπους ὠτειλὰς
Εὐλὰς ἐγγείνωνται, ἀεικίσσωσι δὲ νεκρόν.
Ἐκ δ' αἰὼν πέφαται, κατὰ δὲ χρόα πάντα σαπείη.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα,
Τέκνον, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Τῷ μὲν ἐγὼ πειρήσω ἀλαλκεῖν ἄγρια φῦλα
Μυίας, αἵ ῥά τε φῶτας ἀρηϊφάτους κατέδουσιν.
Ἤν περ γὰρ κεῖταί γε τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν,
Αἰεὶ τῷδ' ἔσται χρὼς ἔμπεδος, ἢ καὶ ἀρείων.
Ἀλλὰ σύ γ' εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιοὺς,
Μῆνιν ἀποειπὼν Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
Αἶψα μάλ' ἐς πόλεμον θωρήσσεο, δύσεο δ' ἀλκήν.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, μένος πολυθαρσὲς ἐνῆκε.
Πατρόκλῳ δ' αὖτ' ἀμβροσίην καὶ νέκταρ ἐρυθρὸν
Στάξε κατὰ ῥινῶν, ἵνα οἱ χρὼς ἔμπεδος εἴη.
Αὐτὰρ ὁ βῆ παρὰ θῖνα θαλάσσης δῖος Ἀχιλλεὺς,
Σμερδαλέα ἰάχων, ὦρσεν δ' ἥρωας Ἀχαιούς.
Καί ῥ' οἵπερ τὸ πάρος γε νεῶν ἐν ἀγῶνι μένεσκον,
Οἵ τε κυβερνῆται, καὶ ἔχον οἰήϊα νηῶν,
Καὶ ταμίαι παρὰ νηυσὶν ἔσαν, σίτοιο δοτῆρες.
Καὶ μὴν οἵ τότε γ' εἰς ἀγορὴν ἴσαν, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
Ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς.
Τὼ δὲ δύω σκάζοντε βάτην Ἄρεος θεράποντε,
Τυδείδης τε μενεπτόλεμος, καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ἔγχει ἐρειδομένω. ἔτι γὰρ ἔχον ἕλκεα λυγρά.
Καδ δὲ μετὰ πρώτῃ ἀγορῇ ἵζοντο κιόντες.
Αὐτὰρ ὁ δεύτατος ἦλθεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ἕλκος ἔχων. καὶ γάρ τὸν ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
Οὖτα Κόων Ἀντηνορίδης χαλκήρεϊ δουρί.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντες ἀολλίσθησαν Ἀχαιοὶ,
Τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς,
Ἀτρείδη, ἦ ἄρ τι τόδ' ἀμφοτέροισιν ἄρειον
Ἔπλετο, σοὶ καὶ ἐμοὶ, ὅτε νῶΐπερ ἀχνυμένω κῆρ
Θυμοβόρῳ ἔριδι μενεήναμεν εἵνεκα κούρης,
Τὴν ὄφελ' ἐν νήεσσι κατακτάμεν Ἄρτεμις ἰῷ,
Ἤματι τῷ ὅτ' ἐγὼν ἑλόμην Λυρνησσὸν ὀλέσσας.
Τῷ κ' οὐ τόσσοι Ἀχαιοὶ ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας,
Δυσμενέων ὑπὸ χερσὶν, ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος.
Ἕκτορι μὲν καὶ Τρωσὶ τὸ κέρδιον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Δηρὸν ἐμῆς καὶ σῆς ἔριδος μνήσεσθαι ὀΐω.

Timeo ne mihi interea Menœtii fortem filium
Muscæ ingressæ per ære inflicta vulnera
Vermes intus generent, deturpentque cadaver:
Vita autem adempta est, inque corpore omnia putrescant.
  Ei autem respondit deinde dea Thetis pedes argentea,
Fili, ne tibi hæc in animo tuo sint curæ:
Ab hoc quidem ego conabor arcere improba examina
Muscas, quæ sane viros pugna interfectos comedunt.
Etsi enim jaceret vel integrum in annum,
Usque ei erit corpus incorruptum, aut etiam melius:
Quin tu ad concionem vocatis heroibus Achivis,
Ira renunciata Agamemnoni pastori populorum,
Continuo prorsus ad pugnam armator, indueque fortitudinem.
  Sic quidem fata, animos audentissimos immisit:
Patroclo vero ambrosiam & nectar rubrum
Instillavit per nares, ut ei corpus incorruptum esset:
At ille ibat propter littus maris nobilis Achilles,
Horrendum vociferans, excitabatque heroas Achivos:
Et quicunque etiam antea navium in cœtu solebant permanere,
Quique gubernatores, & tenebant clavos navium,
Et promi condi apud naves erant cibi præbitores:
Et jam hi tunc sane ad concionem ibant, quod Achilles
In conspectum se dederat, diu enim pugna abstinuerat tristi.
At duo claudicantes ibant Martis famuli,
Tydidesque bellator stabilis, & nobilis Ulysses,
Hastæ innixi. Adhuc enim habebant vulnera gravia.
In prima autem concione consederunt profecti.
At ultimus venit Rex virorum Agamemnon,
Vulnus habens. Etenim illum in aspera pugna
Vulneraverat Coon Antenorides ærata hasta.
Verum postquam omnes congregati sunt Achivi,
Inter eos exurgens locutus est pedibus celer Achilles,
  Atride, omnino utique hoc ambobus utilius
Erat, tibi, & mihi, quandoquidem nos dolentes corde
Animum rodente contentione irati fuimus gratia puellæ,
Hanc si debuisset in navibus occidisse Diana sagitta,
Die illo quo ego cepi Lyrnessum populatus:
Tum sane non tot Achivi mordicus prehendissent immensum solum,
Hostium manibus strati, me iram fovente.
Hectori quidem & Trojanis hoc utilius: at Achivos
Diu meæ & tuæ contentionis memores fore puto.

Sed

Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ,
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκη.
Νῦν δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παύω χόλον, οὐδέ τι με χρὴ
Ἀσκελέως αἰεὶ μενεαινέμεν· ἀλλ' ἄγε θᾶσσον
Ὄτρυνον πόλεμόνδε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,
Ὄφρ' ἔτι καὶ Τρώων πειρήσομαι ἀντίος ἐλθὼν,
Αἴκ' ἐθέλωσ' ἐπὶ νηυσὶν ἰαύειν. ἀλλά τιν' οἴω
Ἀσπασίως αὐτῶν γόνυ κάμψειν, ὅς κε φύγῃσι
Δηΐου ἐκ πολέμοιο ὑπ' ἔγχεος ἡμετέροιο.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἐχάρησαν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Μῆνιν ἀπειπόντος μεγαθύμου Πηλείωνος.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Αὐτόθεν ἐξ ἕδρης, οὐδ' ἐν μέσσοισιν ἀναστὰς,
Ὦ φίλοι ἥρωες Δαναοὶ θεράποντες Ἄρηος,
Ἑσταότος μὲν καλὸν ἀκουέμεν, οὐδὲ ἔοικεν
Ὑββάλλειν· χαλεπὸν γὰρ, ἐπιστάμενόν περ ἐόντα.
Ἀνδρῶν δ' ἐν πολλῷ ὁμάδῳ πῶς κέν τις ἀκούσαι
Ἢ εἴποι; βλάβεται δὲ λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής.
Πηλείδῃ μὲν ἐγὼν ἐνδείξομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
Σύνθεσθ' Ἀργεῖοι, μῦθόν τ' εὖ γνῶτε ἕκαστος.
Πολλάκι δή μοι τοῦτον Ἀχαιοὶ μῦθον ἔειπον,
Καί τε με νεικείεσκον· ἐγὼ δ' οὐκ αἴτιός εἰμι,
Ἀλλὰ Ζεὺς καὶ μοῖρα, καὶ ἠεροφοῖτις Ἐριννὺς,
Οἵ τέ μοι εἰν ἀγορῇ φρεσὶν ἔμβαλον ἄγριον ἄτην,
Ἤματι τῷ ὅτ' Ἀχιλλῆος γέρας αὐτὸς ἀπηύρων.
Ἀλλὰ τί κεν ῥέξαιμι; θεὸς διὰ πάντα τελευτᾷ
Πρέσβα Διὸς θυγάτηρ Ἄτη, ἣ πάντας ἀᾶται,
Οὐλομένη, τῆς μέν θ' ἁπαλοὶ πόδες· οὐ γὰρ ἐπ' οὔδει
Πίλναται, ἀλλ' ἄρα ἥγε κατ' ἀνδρῶν κράατα βαίνει,
Βλάπτουσ' ἀνθρώπους· κατὰ δ' οὖν ἕτερόν γε πέδησε.
Καὶ γὰρ δή νύ ποτε Ζῆν' ἄσατο, τόν περ ἄριστον
Ἀνδρῶν ἠδὲ θεῶν φάσ' ἔμμεναι· ἀλλ' ἄρα καὶ τὸν
Ἥρη θῆλυς ἐοῦσα δολοφροσύνης ἀπάτησεν,
Ἤματι τῷ ὅτ' ἔμελλε βίην Ἡρακληείην
Ἀλκμήνη τέξεσθαι ἐϋστεφάνῳ ἐνὶ Θήβῃ.
Ἤτοι ὅγ' εὐχόμενος μετέφη πάντεσσι θεοῖσι,
Κέκλυτέ μευ πάντες τε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγει.
Σήμερον ἄνδρα φόωσδε μογοστόκος Εἰλείθυια
Ἐκφανεῖ, ὃς πάντεσσι περικτιόνεσσιν ἀνάξει,
Τῶν ἀνδρῶν γενεῆς οἵ θ' αἵματος ἐξ ἐμεῦ εἰσί.

Τὸν

Sed ea quidem ante acta esse sinemus, dolentes licet,
Animo in pectoribus nostro domito necessitate.
Nunc vero ego sane impono finem iræ, neque omnino me par est
Pertinaciter usque irasci: sed age ocyus
Hortatibus concita ad prælium comantes Achivos,
Ut adhucdum experiar cum Trojanis obviam eis eundo,
Num velint apud naves pernoctare. Sed aliquem puto
Libenter ipsorum genu flexurum esse, qui quidem effugiat
Ardenti e prælio fugatus vi hastæ nostræ.
Sic dixit. Lætati autem sunt bene ocreati Achivi
Iræ cum renunciasset magnanimus Pelides.
Inter hos autem locutus est & rex virorum Agamemnon,
Ex eo ipso loco e sede, neque in medios prodiens stabat,
O amici heroes Danai famuli Martis,
Stantem quidem decet *vos* audire, neque convenit
Interpellare: grave enim, peritus licet quis sit.
Virorum autem in magno tumultu quomodo quis audire possit,
Vel dicere? Impeditur autem canorus licet concionator.
Ad Pelidem quidem ego orationem dirigam: sed vos cæteri
Consensu favete Achivi, sermonemq; diligenter cognoscite quisque.
Sæpe jam mihi hunc Achivi sermonem dixerunt,
Et mihi convitiati sunt: ego autem non in causa sum,
Sed Jupiter & Fatum, & noctivaga Erinnys,
Qui mihi in concione menti injecerunt sævam noxam,
Die illo, quo Achillis præmium ipse abstuli.
Sed quid facerem? Dea omnia perficit
Veneranda Jovis filia Ate, quæ omnes infestat,
Perniciosa, hujus quidem molles pedes: non enim ad solum
Pertingunt, enimvero illa per virorum capita incedit,
Lædens homines: alterum enim saltem *concertantium* malo irretit.
Etenim jam olim Jovem læsit, quem tamen potentissimum
Hominum & deorum dicunt esse: sed sane etiam hunc
Juno fœmina licet sit dolis decepit,
Die illo quo erat vim Herculeam
Alcmena paritura pulchris cincta muris in Thebe.
Ille sane glorians dixerat inter omnes deos,
Auscultate mihi omnesque dii omnesque deæ,
Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
Hodie virum in lucem partuum doloris præses Ilithyia
Edet, qui omnibus finitimis imperabit,
Eorum hominum ex genere qui sanguine ex meo sunt.

Hunc

Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη,
Ψευστήσεις, οὐδ' αὖτε τέλος μύθῳ ἐπιθήσεις.
Εἰ δ' ἄγε νῦν μοι ὄμοσσον Ὀλύμπιε καρτερὸν ὅρκον,
Ἦ μὲν τὸν πάντεσσι περικτιόνεσσιν ἀνάξειν
Ὅς κεν ἐπ' ἤματι τῷδε πέσῃ μετὰ ποσσὶ γυναικὸς
Τῶν ἀνδρῶν οἳ σῆς ἐξ αἵματός εἰσι γενέθλης.
Ὣς ἔφατο. Ζεὺς δ' οὔτι δολοφροσύνην ἐνόησεν,
Ἀλλ' ὄμοσεν μέγαν ὅρκον, ἔπειτα δὲ πολλὸν ἀάσθη.
Ἥρη δ' ἀΐξασα λίπεν ῥίον οὐλύμποιο,
Καρπαλίμως δ' ἵκετ' Ἄργος Ἀχαιϊκὸν, ἔνθ' ἄρα ἤδη
Ἰφθίμην ἄλοχον Σθενέλου Περσηϊάδαο.
Ἡ δ' ἐκύει φίλον υἱὸν, ὁ δ' ἕβδομος εἱστήκει μείς.
Ἐκ δ' ἄγαγε πρὸ φόωσδε, καὶ ἠλιτόμηνον ἐόντα.
Ἀλκμήνης δ' ἀπέπαυσε τόκον, σχέθε δ' εἰλειθυίας.
Αὐτὴ δ' ἀγγελέουσα, Δία Κρονίωνα προσηύδα,
Ζεῦ πάτερ ἀργικέραυνε, ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω.
Ἤδη ἀνὴρ γέγον' ἐσθλὸς ὃς Ἀργείοισιν ἀνάξει,
Εὐρυσθεὺς, Σθενέλοιο πάϊς Περσηϊάδαο,
Σὸν γένος. οὔ οἱ ἀεικὲς ἀνασσέμεν Ἀργείοισιν.
Ὣς φάτο. τὸν δ' ἄχος ὀξὺ κατὰ φρένα τύψε βαθεῖαν.
Αὐτίκα δ' εἷλ' Ἄτην κεφαλῆς λιπαροπλοκάμοιο,
Χωόμενος φρεσὶν ᾗσι, καὶ ὤμοσε καρτερὸν ὅρκον,
Μήποτ' ἐς οὔλυμπόν τε καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα
Αὖτις ἐλεύσεσθαι Ἄτην, ἣ πάντας ἀᾶται.
Ὣς εἰπὼν, ἔρριψεν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Χειρὶ περιστρέψας· τάχα δ' ἵκετο ἔργ' ἀνθρώπων.
Τὴν αἰεὶ στενάχεσχ', ὅθ' ἑὸν φίλον υἱὸν ὁρῷτο
Ἔργον ἀεικὲς ἔχοντα ὑπ' Εὐρυσθῆος ἀέθλων.
Ὣς καὶ ἐγὼν, ὅτε δ' αὖτε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ
Ἀργείους ὀλέεσκεν ἐπὶ πρυμνῇσι νέεσσιν,
Οὐ δυνάμην λελαθέσθ' Ἄτης ᾗ πρῶτον ἀάσθην.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην, καί μευ φρένας ἐξέλετο Ζεὺς,
Ἂψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα.
Ἀλλ' ὄρσευ πόλεμόνδε, καὶ ἄλλους ὄρνυθι λαούς.
Δῶρα δ' ἐγὼν ὅδε πάντα παρασχεῖν, ὅσά τοι ἐλθὼν
Χθιζὸς ἐνὶ κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῖος Ὀδυσσεύς.
Εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐπειγόμενός περ ἄρηος.
Δῶρα δέ τοι θεράποντες ἐμῆς παρὰ νηὸς ἑλόντες,
Οἴσουσ', ὄφρα ἴδηαι ὅτοι μενοεικέα δώσω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς,
Ἀτρεΐδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,

Hunc vero dolos meditans allocuta est veneranda Juno,
Mentieris, neque in rem verba traduces.
Eja age nunc mihi jura Olympie firmum jusjurandum,
Revera eum omnibus finitimis imperaturum
Quisquis die hoc ceciderit intra pedes mulieris
Eorum hominum qui tui ex sanguine sunt generis.
Sic dixit. Jupiter autem neutiquam fraudem intellexit,
Sed juravit magnum juramentum, deinde vero magnum malum accepit:
Juno autem impetu facto reliquit verticem Olympi,
Statim autem pervenit Argos Achaicum, ubi utique norat
Generosam uxorem Stheneli Perseidæ:
Ea vero gestabat utero charum filium, septimo ineunte mense.
Eduxit autem in lucem, nondum licet assecutum justum mensium numerum:
Alcmenæ vero inhibuit partum, repressitque dolores
Ipsa autem renunciatura *factum*, Jovem Saturnium allocuta est,
Jupiter pater rutili fulminis missor, rem quandam tibi in mentes (ponam.
Jam vir natus est nobilis qui Argivis imperabit,
Eurystheus, Stheneli filius Perseidæ,
Tuum genus: non ei inconveniens imperare Argivis.
Sic dixit. Eum vero dolor acutus in mente feriebat profunda:
Illico autem corripuit Aten a *suo* capite nitentibus capillis ornato,
Iratus animo suo, & juravit firmum juramentum,
Nunquam in Olympumque & cœlum stellatum
Redituram Aten, quæ omnibus noxam infert.
Sic fatus projecit a cœlo stellato,
Manu circumrotatam: statim autem pervenit ad opera hominum.
Hujus opera semper ingemiscebat, cum suum charum filium videret
Opus indignum sustinentem sub Eurysthei laboribus:
Sic & ego, quando nempe ingens insigniter galeatus Hector
Argivos perdebat ad puppes navium,
Non poteram oblivisci noxæ qua semel læsus fueram.
At postquam noxam accepi, & meam mentem eripuit Jupiter,
Rursus volo placere, dareque infinita dona.
At exurge ad pugnam, & cæteras excita copias:
Dona autem ego ipse omnia præbebo, quæcunque tibi profectus
Hesternus in tentoriis promisit nobilis Ulysses.
Si autem vis, expecta, festinans licet ad certamen:
Dona autem tibi ministri mea ex nave sumpta
Ferent, ut videas quod tibi animum placantia dabo.
Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles,
Atride gloriosissime rex virorum Agamemnon,

Do-

Δῶρα μὲν αἴκ' ἐθέλῃσθα παρασχέμεν, ὡς ἐπιεικές,
Ἤτ' ἐχέμεν, παρὰ σοί· νῦν δὲ μνησώμεθα χάρμης
Αἶψα μάλ'· οὐ γὰρ χρὴ κλοτοπεύειν ἐνθάδ' ἐόντας,
Οὐδὲ διατρίβειν. ἔτι γὰρ μέγα ἔργον ἄρεκτον.
Ὥς κέ τις αὖτ' Ἀχιλῆα μετὰ πρώτοισιν ἴδηται
Ἔγχεϊ χαλκείῳ Τρώων ὀλέκοντα φάλαγγας.
Ὧς δέ τις ὑμείων μεμνημένος ἀνδρὶ μαχέσθω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Μὴδ' οὕτως ἀγαθός περ ἐών, θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Νήστιας ὄτρυνε προτὶ Ἴλιον υἷας Ἀχαιῶν
Τρωσὶ μαχεσσομένους· ἐπεὶ οὐκ ὀλίγον χρόνον ἔσται
Φύλοπις, εὖτ' ἂν πρῶτον ὁμιλήσωσι φάλαγγες
Ἀνδρῶν, ἐν δὲ θεὸς πνεύσῃ μένος ἀμφοτέροισιν.
Ἀλλὰ πάσασθαι ἄνωχθι θοῇς ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιοὺς
Σίτου καὶ οἴνοιο· τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή.
Οὐ γὰρ ἀνὴρ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἄκμηνος σίτοιο δυνήσεται ἄντα μάχεσθαι.
Εἴπερ γὰρ θυμῷ γε μενοινάᾳ πολεμίζειν,
Ἀλλά τε λάθρῃ γυῖα βαρύνεται, ἠδὲ κιχάνει
Δίψα τε καὶ λιμός, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι.
Ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς,
Ἀνδράσι δυσμενέεσσι πανημέριος πολεμίζῃ,
Θαρσαλέον νύ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσίν, οὐδέ τι γυῖα
Πρὶν κάμνει πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο.
Ἀλλ' ἄγε, λαὸν μὲν σκέδασον, καὶ δεῖπνον ἄνωχθι
Ὅπλεσθαι· τὰ δὲ δῶρα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Οἰσέτω ἐς μέσσην ἀγορήν, ἵνα πάντες Ἀχαιοὶ
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδωσι, σὺ δὲ φρεσὶν ᾗσιν ἰανθῇς.
Ὀμνυέτω δέ τοι ὅρκον ἐν Ἀργείοισιν ἀναστάς,
Μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι ἠδὲ μιγῆναι,
Ἣ θέμις ἐστὶν ἄναξ ἤτ' ἀνδρῶν ἤτε γυναικῶν.
Καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ φρεσὶν ἵλαος ἔστω.
Αὐτὰρ ἔπειτά σε δαιτὶ ἐνὶ κλισίῃς ἀρεσάσθω
Πιείρῃ, ἵνα μή τι δίκης ἐπιδευὲς ἔχῃσθα.
Ἀτρείδη, σὺ δ' ἔπειτα δικαιότερος καὶ ἐπ' ἄλλῳ
Ἔσσεαι. οὐ μὲν γάρ τι νεμεσσητὸν, βασιλῆα
Ἄνδρ' ἀπαρέσσασθαι ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Χαίρω σεῦ Λαερτιάδη τὸν μῦθον ἀκούσας.
Ἐν μοίρῃ γὰρ πάντα διίκεο καὶ κατέλεξας.
Ταῦτα δ' ἐγὼν ἐθέλω ὀμόσαι, κέλεται δέ με θυμός,

Dona quidem si vis præbere, ut æquum est,
Vel retinere, in tua potestate est: nunc vero recordemur prælii
Statim prorsus: non enim decet pugnæ nos subducere hic manendo,
Neque moras trahere. Adhuc enim magnum opus infectum:
Ut aliquis utique rursus Achillem inter primos videat
Hasta ærea Trojanorum perdentem phalangas,
Sic vero & aliquis vestrum memor cum viro pugnet.
Hunc autem respondens allocutus est abundans consiliis Ulysses,
Ne tamen sic strenuus licet sis, deo similis Achille,
Jejunos impelle ad Ilium filios Achivorum
Contra Trojanos pugnaturos: quia non exiguum tempus erit
Certamen, postquam primum congressæ fuerint phalanges
Virorum, Deusque inspiraverit animos utrisque:
Sed vesci jube velocibus in navibus Achivos
Cibo & vino: hoc enim robur est & vis:
Neque enim vir totam diem usque ad solem occidentem
Expers cibi poterit contra pugnare.
Licet enim animo utique prompto sit ad pugnandum,
Tamen simul sensim membra gravantur, & occupant
Sitisque & fames, noxamque trahunt genua eunti.
Qui vero vir vini satur & cibi,
Cum viris hostibus totam diem pugnat,
Audens omnino ei animus in præcordiis, neque quicquam membra
Prius defatigantur quam omnes recedant a pugna.
Sed age, populum quidem dimitte, & jentaculum jube
Instrui: dona autem rex virorum Agamemnon
Ferat in mediam concionem, ut omnes Achivi
Oculis videant, tuque apud animum tuum læteris.
Juret autem tibi jusjurandum inter Argivos surgens,
Nunquam hujus cubile ascendisse vel mistum fuisse,
Qua mos est Rex & virorum & mulierum:
Quin & tibi ipsi animus in præcordiis placidus sit:
Ac deinde te convivio in tentoriis conciliet
Lauto, ut ne quid juris mutilum habeas.
Atride, tu vero deinde æquior & in alium
Eris. Haudquaquam enim indigne ferendum, regem
Virum placare quando prior injuriam fecerit.
Illum vero vicissim allocutus est rex virorum Agamemnon,
Gaudeo tuo Laertiade hoc sermone audito:
Recte enim & ordine omnia obiisti & enumerasti.
Hæc sane ego volo jurare, jubetque me animus,

Οὐδ' ἐπιορκήσω πρὸς δαίμονος. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Μιμνέτω αὖθι τέως γε, ἐπειγόμενός περ ἄρηος,
Μίμνετε δ' ἄλλοι πάντες ἀολλέες, ὄφρα κε δῶρα
Ἐκ κλισίης ἔλθωσι, καὶ ὅρκια πιστὰ τάμωμεν.
Σοὶ δ' αὐτῷ τόδ' ἐγὼν ἐπιτέλλομαι ἠδὲ κελεύω
Κρινάμενος κούρητας ἀριστῆας Παναχαιῶν,
Δῶρα ἐμῆς παρὰ νηὸς ἐνεικέμεν, ὅσσ' Ἀχιλῆϊ
Χθιζὸν ὑπέστημεν δώσειν, ἀγέμεν τε γυναῖκας.
Ταλθύβιος δέ μοι ὦκα κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
Κάπρον ἑτοιμασάτω ταμέειν Διΐ τ' Ἠελίῳ τε.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Ἀτρείδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Ἄλλοτέ περ καὶ μᾶλλον ὀφέλλετε ταῦτα πένεσθαι,
Ὁππότε τις μεταπαυσωλὴ πολέμοιο γένηται,
Καὶ μένος οὐ τόσον ἦσιν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσι.
Νῦν δ' οἱ μὲν κέαται δεδαϊγμένοι, οὓς ἐδάμασσεν
Ἕκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν.
Ὑμεῖς δ' ἐς βρωτὺν ὀτρύνετον. ἦ τ' ἂν ἔγωγε
Νῦν μὲν ἀνώγοιμι πτολεμίζειν υἷας Ἀχαιῶν
Νήστιας, ἀκμήνους· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
Τεύξεσθαι μέγα δόρπον, ἐπὴν τισαίμεθα λώβην.
Πρὶν δ' οὔπως ἂν ἔμοιγε φίλον κατὰ λαιμὸν ἰείη
Οὐ πόσις, οὐδὲ βρῶσις, ἑταίρου τεθνειῶτος,
Ὅς μοι ἐνὶ κλισίῃ δεδαϊγμένος ὀξέϊ χαλκῷ
Κεῖται, ἀνὰ πρόθυρον τετραμμένος· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Μύρονται. τό μοι οὔ τι μετὰ φρεσὶ ταῦτα μέμηλεν,
Ἀλλὰ φόνος τε καὶ αἷμα, καὶ ἀργαλέος στόνος ἀνδρῶν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ Ἀχιλεῦ Πηλέως υἱὲ μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
Κρείσσων εἷς ἐμέθεν καὶ φέρτερος οὐκ ὀλίγον περ
Ἔγχει, ἐγὼ δέ κε σεῖο νοήματί κεν προβαλοίμην
Πολλόν. ἐπεὶ πρότερος γενόμην, καὶ πλείονα οἶδα.
Τῷ τοι ἐπιτλήτω κραδίη μύθοισιν ἐμοῖσιν.
Αἶψά τε φυλόπιδος πέλεται κόρος ἀνθρώποισιν,
Ἧς τε πλείστην μὲν καλάμην χθονὶ χαλκὸς ἔχευεν,
Ἄμητος δ' ὀλίγιστος, ἐπὴν κλίνησι τάλαντα
Ζεύς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.
Γαστέρι δ' οὔπως ἔστι νέκυν πενθῆσαι Ἀχαιούς.
Λίην γὰρ πολλοὶ καὶ ἐπήτριμοι ἤματα πάντα
Πίπτουσιν· πότε κέν τις ἀναπνεύσειε πόνοιο;
Ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν ὅς κε θάνῃσι,

Νη-

Neque pejerabo per deum. Sed Achilles
Maneat hic tamdiu saltem, festinans licet ad certamen,
Manete & alii omnes congregati, donec dona
E tentoriis veniant, & fœdera fida feriamus.
Tibi vero ipsi hoc ego præcipio & jubeo,
Delectis juvenibus primoribus universorum Achivorum
Dona mea a nave afferto, quæcumque Achilli
Heri polliciti sumus daturos esse, adducitoque mulieres:
Talthybius autem mihi ocius per castra lata Achivorum
Aprum quæsitum apparet mactandum Jovique Solique.
Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles.
Atride gloriosissime rex virorum Agamemnon,
Alias certe potius debetis hæc procurare,
Quando aliqua cessatio a pugna fuerit,
Et ira non tanta sit in pectoribus meis.
Nunc vero illi quidem jacent confossi, quos domuit
Hector Priamides, quando ei Jupiter gloriam præbuit:
Vos autem ad cibum urgete. Ego sane omnino
Nunc quidem hortarer pugnam inire filios Achivorum
Jejunos, impastos: ut vero sol occiderit
Parare magnam cœnam, postquam ulti essemus contumeliam:
Ante vero nequaquam mihi quidem meum per guttur demittetur
Nec potus, neque cibus, sodale mortuo,
Qui mihi in tentorio confossus acuto ære
Jacet, in vestibulum *pedibus* conversis: circum autem socii
Lugent. Ideo mihi neutiquam in mente hæc curæ sunt,
Sed cædesque & sanguis, & gravis gemitus virorum.
Illum vero respondens allocutus est abundans consiliis Ulysses,
O Achille Pelei fili longe fortissime Achivorum,
Præstantior es me & fortior non parum quidem
Hasta, ego vero te prudentia utique superavero
Multum: prior etenim natus sum, & plura cognovi:
Itaque tibi aquiescat animus verbis meis.
Statim prorsus pugnæ fit satietas hominibus,
Cujus plurimam quidem stipulam in terram æs fundit,
Messis autem perexigua, postquam inclinet lances
Jupiter, qui hominum arbiter pugnæ est:
Ventre vero haudquaquam licet mortuum lugere Achivos.
Admodum enim multi & crebri diebus omnibus
Cadunt: quando igitur quis respirare poterit a dolore?
Sed oportet eum quidem sepelire quicunque mortuus sit,

Νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας.
Ὅσσοι δ' ἂν πολέμοιο περὶ στυγεροῖο λίπωνται,
Μεμνῆσθαι πόσιος καὶ ἐδητύος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Ἀνδράσι δυσμενέεσσι μαχώμεθα νωλεμὲς αἰεὶ,
Ἑσσάμενοι χροῒ χαλκὸν ἀτειρέα· μηδέ τις ἄλλην
Λαῶν ὀτρυντὺν ποτιδέγμενος ἰσχαναάσθω.
Ἥδε γὰρ ὀτρυντὺς κακὸν ἔσσεται, ὅς κε λίπηται
Νηυσὶν ἐπ' Ἀργείων· ἀλλ' ἀθρόοι ὁρμηθέντες
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα.
Ἦ, καὶ Νέστορος υἷας ὀπάσσατο κυδαλίμοιο,
Φυλεΐδην τε Μέγητα, Θόαντά τε, Μηριόνην τε,
Καὶ Κρειοντιάδην Λυκομήδεα, καὶ Μελάνιππον.
Βὰν δ' ἴμεν ἐς κλισίην Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο.
Αὐτίκ' ἔπειθ' ἅμα μῦθος ἔην, τετέλεστο δὲ ἔργον.
Ἑπτὰ μὲν ἐκ κλισίης τρίποδας φέρον, οὕς οἱ ὑπέστη,
Αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους·
Ἐκ δ' ἄγον αἶψα γυναῖκας ἀμύμονας, ἔργ' εἰδυίας
Ἑπτ', ἀτὰρ ὀγδοάτην, Βρισηΐδα καλλιπάρῃον.
Χρυσοῦ δὲ στήσας Ὀδυσεὺς δέκα πάντα τάλαντα,
Ἦρχ', ἅμα δ' ἄλλοι δῶρα φέρον κούρητες Ἀχαιῶν.
Καὶ τὰ μὲν ἐν μέσσῃ ἀγορῇ θέσαν· ἂν δ' Ἀγαμέμνων
Ἵστατο. Ταλθύβιος δὲ θεῷ ἐναλίγκιος αὐδὴν,
Κάπρον ἔχων ἐν χερσὶ, παρίστατο ποιμένι λαῶν·
Ἀτρείδης δὲ ἐρυσσάμενος χείρεσσι μάχαιραν,
Ἥ οἱ πὰρ ξίφεος μέγα κουλεὸν αἰὲν ἄωρτο,
Κάπρου ἀπὸ τρίχας ἀρξάμενος, Διῒ χεῖρας ἀνασχὼν,
Εὔχετο· τοὶ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτόφιν εἵατο σιγῇ
Ἀργεῖοι κατὰ μοῖραν ἀκούοντες βασιλῆος.
Εὐξάμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἰδὼν ἐς οὐρανὸν εὐρὺν,
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
Γῆ τε, καὶ Ἠέλιος, καὶ Ἐριννύες, αἵ θ' ὑπὸ γαῖαν
Ἀνθρώπους τίνυνται, ὅτις κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ·
Μὴ μὲν ἐγὼ κούρῃ Βρισηΐδι χεῖρ' ἐπενεῖκα,
Οὔτ' εὐνῆς πρόφασιν κεχρημένος, οὔτέ τευ ἄλλου·
Ἀλλ' ἔμεν' ἀπροτίμαστος ἐνὶ κλισίῃσιν ἐμῇσιν.
Εἰ δέ τι τῶνδ' ἐπίορκον, ἐμοὶ θεοὶ ἄλγεα δοῖεν
Πολλὰ μάλ', ὅσσα διδοῦσιν ὅτις σφ' ἀλίτηται ὀμόσσας.
Ἦ, καὶ ἀπὸ στόμαχον κάπρου τάμε νηλέϊ χαλκῷ·
Τὸν μὲν Ταλθύβιος πολιῆς ἁλὸς ἐς μέγα λαῖτμα
Ῥίψ' ἐπιδινήσας, βόσιν ἰχθύσιν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἀνστὰς Ἀργείοισι φιλοπτολέμοισι μετηύδα,

Patientem animum habentes, diem unam defletum.
Quotquot vero pugnæ horrendæ superfuerint,
Meminisse potus & cibi, ut adhuc acrius magis
Viris *cum* hostibus pugnemus indesinenter usque,
Induti corpus ære indomito: neque quis alia
Copiarum cohortatione expectata subsistat.
Illa enim cohortatio male *e*xcedet, quicunque relictus fuerit
Apud naves Argivorum: sed omnes simul *castris* egressi
In Trojanos equum domitores excitemus acre prælium.
Dixit, & Nestoris filios sibi comites delegit gloriosi,
Phylidemque Megeta, Thoantaque, Merionemque,
Et Criontiadem Lycomedem, & Melanippum.
Perrexerunt autem eundo ad tentorium Agamemnonis Attidæ.
Statim deinde simul verbum fuit, & perfectum est opus.
Septem quidem e tentorio tripodas ferebant, quos ei pollicitus erat,
Splendidosque lebetas viginti, duodecimque equos:
Eduxerunt confestim & mulieres forma egregias, operum scientes
Septem, sed octavam, Briseida genas pulchram.
Auri autem appensa Ulysses decem omnino talenta,
Præibat *ferens*, simulque alii dona ferebant juvenes Achivorum:
Et ea quidem in media concione posuerunt: at Agamemnon
Surrexit. Talthybius autem deo similis voce,
Aprum tenens manibus, adstabat pastori populorum:
Atrides autem extracto manibus cultro,
Qui ei juxta ensis magnam vaginam semper pendebat,
Apri setis pro primitiis abscissis, Jovi manibus sublatis,
Precabatur: ii vero omnes ibidem sedebant tacite
Argivi ut par erat auscultantes regi.
Conceptis autem precibus dixit, suspiciens in cœlum latum,
Testis sit nunc Jupiter primum deorum summus & optimus,
Terraque, & Sol, & Furiæ, quæ sub terram
Homines puniunt, quicumque perjurium jurarit:
Nequaquam ego puellæ Briseidi manum intuli,
Neque concubitus causa indigens ipsa, neque alicujus alterius *rei*:
Sed mansit intacta in tentoriis meis.
Si vero quid horum perjurium *est*, mihi dii dolores dent
Multos admodum, quot dant *ei* qui in eos peccarit jurando.
Dixit, & jugulum apri abscidit sævo ære:
Hunc quidem Talthybius cani maris in magnum æquor
Projecit circumrotatum, escam piscibus. At Achilles
Surgens inter Argivos bellicosos locutus est,

Ζεῦ πάτερ, ἦ μεγάλας ἄτας ἄνδρεσσι διδοῖσθα·
Οὐκ ἂν δήποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
Ἀτρείδης ὤρινε διαμπερὲς, οὐδέ κε κούρην
Ἦγεν ἐμεῦ ἀέκοντος, ἀμήχανος, ἀλλά ποθι Ζεὺς
Ἤθελ' Ἀχαιοῖσιν θάνατον πολέεσσι γενέσθαι.
Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· λῦσεν δ' ἀγορὴν αἰψηρήν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἑὴν ἐπὶ νῆα ἕκαστος·
Δῶρα δὲ Μυρμιδόνες μεγαλήτορες ἀμφεπένοντο,
Βὰν δ' ἐπὶ νῆα φέροντες Ἀχιλλῆος θείοιο·
Καὶ τὰ μὲν ἐν κλισίῃσι θέσαν, κάθισαν δὲ γυναῖκας·
Ἵππους δ' εἰς ἀγέλην ἔλασαν θεράποντες ἀγαυοί.
Βρισηῒς δ' ἄρ' ἔπειθ' ἰκέλη χρυσῇ Ἀφροδίτῃ
Ὡς ἴδε Πάτροκλον δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἀμφ' αὐτῷ χυμένη, λίγ' ἐκώκυε, χερσὶ δ' ἄμυσσε
Στήθεά τ' ἠδ' ἁπαλὴν δειρὴν, ἰδὲ καλὰ πρόσωπα·
Εἶπε δ' ἄρα κλαίουσα γυνὴ εἰκυῖα θεῇσι,
Πάτροκλέ μοι δειλῇ πλεῖστον κεχαρισμένε θυμῷ,
Ζωὸν μέν σε ἔλειπον ἐγὼ κλισίηθεν ἰοῦσα,
Νῦν δέ σε τεθνειῶτα κιχάνομαι ὄρχαμε λαῶν,
Ἂψ ἀνιοῦσ'· ὥς μοι δέχεται κακὸν ἐκ κακοῦ αἰεί.
Ἄνδρα μὲν ᾧ ἔδοσάν με πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
Εἶδον πρὸ πτόλιος δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
Τρεῖς τε κασιγνήτους, τούς μοι μία γείνατο μήτηρ,
Κηδείους, οἳ πάντες ὀλέθριον ἦμαρ ἐπέσπον·
Οὐδὲ μὲν οὐδ' ἔμ' ἔασκες, ὅτ' ἄνδρ' ἐμὸν ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
Ἔκτεινεν, πέρσεν δὲ πόλιν θείοιο Μύνητος,
Κλαίειν, ἀλλ' ἔμ' ἔφασκες Ἀχιλλῆος θείοιο
Κουριδίην ἄλοχον θήσειν, ἄξειν τ' ἐνὶ νηυσὶν
Ἐς Φθίην, δαίσειν δὲ γάμον μετὰ Μυρμιδόνεσσι·
Τῷ σ' ἄμοτον κλαίω τεθνηότα, μείλιχον αἰεί.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες,
Πάτροκλον πρόφασιν, σφῶν δ' αὐτῶν κήδε' ἑκάστη.
Αὐτὸν δ' ἀμφὶ γέροντες Ἀχαιῶν ἠγερέθοντο
Λισσόμενοι δειπνῆσαι· ὁ δ' ἠρνεῖτο στεναχίζων,
Λίσσομαι, εἴ τις ἔμοιγε φίλων ἐπιπείθεθ' ἑταίρων,
Μή με πρὶν σίτοιο κελεύετε μηδὲ ποτῆτος
Ἄσασθαι φίλον ἦτορ, ἐπεί μ' ἄχος αἰνὸν ἱκάνει·
Δύντα δ' ἐς ἠέλιον μενέω, καὶ τλήσομαι ἔμπης.
Ὣς εἰπὼν, ἄλλους μὲν ἀπεσκέδασεν βασιλῆας·
Δοιὼ δ' Ἀτρείδα μενέτην καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς,

Jupiter pater, magnas omnino calamitates mortalibus infers:
Neque enim unquam animum in pectoribus meis
Atrides commovisset prorsus, neque puellam utique
Abduxisset me invito, invictus at nimirum Jupiter
Voluit Achivis mortem multis contingere.
Nunc vero abite ad jentaculum, ut committamus prælium.
Sic dixit: solvit autem concionem celerem.
Illi quidem dispergebantur suam ad navem quisque:
Sed dona Myrmidones magnanimi procurabant,
Iverunt autem ad navem ferentes Achillis divini:
Et ea quidem in tentoriis posuerunt, conlocaveruntque in sedibus mulieres:
Equos vero ad armentum egerunt famuli præclari.
Tum vero Briseis similis aureæ Veneri
Ut vidit Patroclum laceratum acuto ære,
Ipsi circumfusa, stridulum edidit ululatum, manibusque laniabat
Pectoraque & teneras cervices, atque pulchra ora:
Dixit autem flens mulier similis deabus,
Patrocle mihi miseræ charissime animo,
Vivum quidem te reliqui ego e tentorio abiens,
Nunc vero te mortuum invenio princeps populorum,
Reversa. Ut me excipit malum e malo semper:
Virum quidem cui collocarant me pater & veneranda mater,
Vidi ante urbem confossum acuto ære:
Tresque fratres, quos mihi eadem peperit mater,
Conjunctissimos, qui omnes exitialem diem obierunt:
Haudquaquam tamen me sinebas, quando virum meum velox Achilles
Interfecit, evertitque urbem divini Mynetis,
Flere, sed me dicebas Achillis divini
Primam uxorem *te* facturum esse, abducturumque in navibus
In Phthiam, instructurumque epulas nuptiales inter Myrmidonas:
Ideo te inexpletum fleo mortuum, animo semper mansuetum.
Sic dixit flens: adgemebant autem fœminæ,
De Patroclo specie, de suis vero ipsarum malis singulæ.
Ipsum vero circum primores Achivorum congregabantur
Precantes ut jentaculum sumeret. Is vero recusabat gemebundus,
Obsecro, si quis omnino mihi charorum obsequitur sociorum,
Non me ante cibo jubete neque potu
Satiare meum animum, dolor enim me gravis invadit:
Usque occidentem in solem expectabo & perferam tamen.
Sic fatus, alios quidem dimisit reges:
Duo autem Atridæ remanserunt & nobilis Ulysses,

Νέστωρ, Ἰδομενεύς τε, γέρων θ' ἱππηλάτα Φοῖνιξ,
Τέρποντες πυκινῶς ἀκαχήμενον· οὐδέ τι θυμῷ
Τέρπετο πρὶν πολέμου στόμα δύμεναι αἱματόεντος.
Μνησάμενος δ' ἀδινῶς ἀνενείκατο φώνησέν τε,
Ἦ ῥά νύ μοι ποτὲ καὶ σὺ δυσάμμορε φίλταθ' ἑταίρων,
Αὐτὸς ἐνὶ κλισίῃ λαρὸν παρὰ δεῖπνον ἔθηκας
Αἶψα καὶ ὀτραλέως, ὁπότε σπερχοίατ' Ἀχαιοὶ
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισι φέρειν πολύδακρυν ἄρηα·
Νῦν δὲ σὺ μὲν κεῖσαι δεδαϊγμένος, αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
Ἄκμηνον πόσιος καὶ ἐδητύος ἔνδον ἐόντων,
Σῇ ποθῇ. οὐ μὲν γάρ τι κακώτερον ἄλλο πάθοιμι,
Οὐδ' εἴ κεν τοῦ πατρὸς ἀποφθιμένοιο πυθοίμην,
Ὅς που νῦν Φθίηφι τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβει
Χήτεϊ τοιοῦδ' υἷος· ὁ δ' ἀλλοδαπῷ ἐνὶ δήμῳ
Εἵνεκα ῥιγεδανῆς Ἑλένης Τρωσὶν πολεμίζω·
Ἠὲ τὸν ὃς Σκύρῳ μοι ἐνιτρέφεται φίλος υἱὸς
Εἴ που ἔτι ζώει γε Νεοπτόλεμος θεοειδής.
Πρὶν μὲν γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
Οἶον ἐμὲ φθίσεσθαι ἀπ' Ἄργεος ἱπποβότοιο
Αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ, σὲ δέ τε Φθίηνδε νέεσθαι,
Ὡς ἄν μοι τὸν παῖδα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ
Σκυρόθεν ἐξαγάγοις, καί οἱ δείξειας ἕκαστα,
Κτῆσιν ἐμὴν, δμῶάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.
Ἤδη γὰρ Πηλῆά γ' οἴομαι ἢ κατὰ πάμπαν
Τεθνάμεν, ἤ που τυτθὸν ἔτι ζώοντ' ἀκαχῆσθαι,
Γήραΐ τε στυγερῷ, καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενον αἰεὶ
Λυγρὴν ἀγγελίην, ὅτ' ἀποφθιμένοιο πύθοιτο.
Ὣς ἔφατο κλαίων· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γέροντες,
Μνησάμενοι τὰ ἕκαστος ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπον.
Μυρομένους δ' ἄρα τούς γε ἰδὼν ἐλέησε Κρονίων,
Αἶψα δ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τέκνον ἐμὸν δὴ πάμπαν ἀποίχεαι ἀνδρὸς ἑῆος·
Ἦ νύ τοι οὐκέτι πάγχυ μετὰ φρεσὶ μέμβλετ' Ἀχιλλεύς;
Κεῖνος ὅγε προπάροιθε νεῶν ὀρθοκραιράων,
Ἧσται ὀδυρόμενος ἕταρον φίλον· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Οἴχονται μετὰ δεῖπνον, ὁ δ' ἄκμηνος καὶ ἄπαστος.
Ἀλλ' ἴθι, οἱ νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
Στάξον ἐνὶ στήθεσσ', ἵνα μή μιν λιμὸς ἵκηται.
Ὣς εἰπὼν, ὄτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην.
Ἡ δ', ἅρπῃ εἰκυῖα τανυπτέρυγι λιγυφώνῳ,
Οὐρανοῦ ἐκκατέπαλτο δι' αἰθέρος. αὐτὰρ Ἀχαιοὶ

Αὐτί-

Neſtor, Idomeneuſque, ſenexque equum agitator Phœnix,
Oblectantes aſſidue triſtem: neque quicquam animo
Oblectabatur antequam prælii aciem ſubiret ſanguinolenti.
Recordatus vero crebros ex imo pectore trahebat *gemitus*, dixitque,
Certe mihi olim & tu infelix chariſſime ſodalium,
Ipſe in tentorio lautum jentaculum apponebas
Propere & diligenter, quando feſtinarent Achivi
Trojanis equum domitoribus inferre lacrymoſum Martem:
Nunc vero tu quidem jaces confoſſus, ſed meum cor
Expers potus & cibi intus licet ſint,
Tui deſiderio. Neque enim quicquam pejus aliud paterer,
Ne quidem ſi vel patrem mortuum audirem,
Qui forte nunc in Phthia molles lacrymas effundit
Deſiderio talis filii: ipſe vero alienigena in populo
Propter inviſam Helenam contra Trojanos bellum gero:
Vel illum qui in Scyro mihi nutritur charus filius,
Si tamen adhuc vivit Neoptolemus divina forma præditus.
Nam antea quidem mihi animus in pectoribus ſperabat
Solum me moriturum eſſe longe ab Argo apto equis
Hic in Troja, te vero ad Phthiam rediturum eſſe,
Ut mihi filium veloci nave nigra
E Scyro educeres, & ei oſtenderes ſingula,
Poſſeſſionem meam, ſervoſque, & alto tecto magnam domum.
Nunc enim Peleum utique puto vel prorſus
Interiiſſe, vel ægre adhuc viventem triſtari,
Senioque inviſo, & de me expectantem ſemper
Triſtem nuncium, quando interfectum audiat.
Sic dixit flens: adgemebant autem primores,
Recordati quæ quiſque in ædibus reliquerant.
Lugentes vero hos videns miſeratus eſt Saturnius,
Confeſtim autem Minervam verbis volucribus allocutus eſt,
Filia mea jam omnino deſeris virum fortem:
An utique tibi haud jam omnino in animo curæ eſt Achilles?
En ille ante naves puppibus excelſas,
Sedet plorans ſodalem charum: alii vero jam
Abierunt ad jentaculum, is vero jejunus & impaſtus *eſt*.
Quin abi, ei nectarque & ambroſiam amabilem
Inſtilla in pectora, ut ne ipſum fames occupet.
Sic locutus, impulit antea paratam animo Minervam:
Illa vero, harpæ ſimilis alas patulæ vocem argutæ,
E cœlo deſiliit per æthera. At Achivi

Αὐτίκα θωρήσσοντο κατὰ στρατόν. ἡ δ' Ἀχιλῆϊ
Νέκταρ ἐνὶ στήθεσσι καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
Στάξ', ἵνα μή μιν λιμὸς ἀτερπὴς γούναθ' ἵκηται.
Αὐτὴ δὲ πρὸς πατρὸς ἐρισθενέος πυκινὸν δῶ
Ὤχετο· τοὶ δ' ἀπάνευθε νεῶν ἐχέοντο θοάων.
Ὡς δ' ὅτε ταρφειαὶ νιφάδες Διὸς ἐκποτέονται
Ψυχραὶ ὑπαὶ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο·
Ὡς τότε ταρφειαὶ κόρυθες λαμπρὸν γανόωσαι
Νηῶν ἐκφορέοντο, καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι,
Θώρηκές τε κραταιγύαλοι, καὶ μείλινα δοῦρα·
Αἴγλη δ' οὐρανὸν ἷκε, γέλασσε δὲ πᾶσα περὶ χθὼν
Χαλκοῦ ὑπὸ στεροπῆς, ὑπὸ δὲ κτύπος ὤρνυτο ποσσὶν
Ἀνδρῶν. ἐν δὲ μέσοισι κορύσσετο δῖος Ἀχιλλεύς.
Τοῦ καὶ ὀδόντων μὲν καναχὴ πέλε, τὼ δέ οἱ ὄσσε
Λαμπέσθην ὡσεί τε πυρὸς σέλας, ἐν δέ οἱ ἦτορ
Δῦν' ἄχος ἄτλητον· ὁ δ' ἄρα Τρωσὶν μενεαίνων,
Δύσετο δῶρα θεοῦ τά οἱ Ἥφαιστος κάμε τεύχων·
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
Καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
Δεύτερον αὖ, θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνεν·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,
Χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε
Εἵλετο, τοῦ δ' ἀπάνευθε σέλας γένετ' ἠΰτε μήνης.
Ὡς δ' ὅταν ἐκ πόντοιο σέλας ναύτῃσι φανείη
Καιομένοιο πυρὸς, τὸ δὲ καίεται ὑψόθ' ὄρεσφι
Σταθμῷ ἐν οἰοπόλῳ, τοὺς δ' οὐκ ἐθέλοντας ἄελλαι
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φίλων ἀπάνευθε φέρουσιν·
Ὡς ἀπ' Ἀχιλλῆος σάκεος σέλας αἰθέρ' ἵκανε
Καλοῦ, δαιδαλέου. περὶ δὲ τρυφάλειαν ἀείρας,
Κρατὶ θέτο βριαρήν· ἡ δ' ἀστὴρ ὣς ἀπέλαμπεν
Ἵππουρις τρυφάλεια· περισσείοντο δ' ἔθειραι
Χρύσεαι, ἃς Ἥφαιστος ἵει λόφον ἀμφὶ θαμειάς.
Πειρήθη δ' ἕο αὐτοῦ ἐν ἔντεσι δῖος Ἀχιλλεὺς,
Εἰ οἱ ἐφαρμόσσειε καὶ ἐντρέχοι ἀγλαὰ γυῖα.
Τῷ δ' ἠΰτε πτερὰ γίνετ', ἄειρε δὲ ποιμένα λαῶν.
Ἐκ δ' ἄρα σύριγγος πατρώϊον ἐσπάσατ' ἔγχος,
Βριθὺ, μέγα, στιβαρόν· τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν
Πάλλειν, ἀλλά μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεὺς,
Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ τάμε Χείρων
Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσιν.
Ἵππους δ' Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος ἀμφιέποντες

Ζεύ-

Jam tum armabantur per castra. Illa vero Achilli
Nectar in pectora & ambrosiam amabilem
Instillavit, ut ne ei fames acerba genua invadens (infirmaret.)
Ipsa vero ad patris præpotentis solidam domum
Abiit, illi autem seorsim a navibus fundebantur velocibus.
Ut vero cum densæ nives a Jove devolant
Gelidæ impetu actæ serenitatem inducentis boreæ:
Sic tunc crebræ galeæ lucidum renidentes
E navibus ferebantur, & clypei umbonibus muniti,
Thoracesque concavis firmi, & fraxineæ hastæ:
Fulgor autem ad cœlum ascendebat, ridebatque omnis circum terra
Æris præ fulgure, strepitusque ciebatur sub pedibus
Virorum. In mediis vero armabatur nobilis Achilles:
Cui & dentes quidem frendebant, oculique
Splendebant velut ignis flamma, eique cor penitus
Subiit dolor intolerabilis: ille quidem Trojanis irascens,
Induit dona Dei quæ ei Vulcanus elaboraverat fabricans.
Ocreas quidem primum circa tibias posuit
Pulchras, argenteis fibulis apte junctas:
Tum postea thoracem circa pectora induebat:
Circa humeros autem posuit ensem argenteis clavis distinctum,
Æreum: deinde autem scutum magnumque solidumque
Sumpsit, ejus autem in longinquum fulgor ibat tanquam lunæ.
Ut cum e ponto flamma nautis relucet
Ardentis ignis, qui ardet in sublimi montium
Loco in solitario, ipsos vero invitos procellæ
Ponto super piscoso seorsum ab amicis ferunt:
Sic ab Achillis scuto splendor ad æthera ibat
Pulchro, affabre facto. Galeam vero sublatam,
Capiti imposuit gravem: hæc autem stella tanquam refulgebat
Setis equinis comans galea: quassabanturque comæ
Aureæ, quas Vulcanus fuderat conum circum densas.
Tentabat autem seipsum in armis nobilis Achilles,
An sibi apta essent, & faciles in iis moverentur pulchri artus.
Ei vero tanquam alæ erant, attollebantque pastorem populorum,
E theca vero patriam extraxit hastam,
Gravem, magnam, validam: quam quidem non poterat alius Achivorum
Vibrare, sed ipsam solus norat vibrare Achilles,
Peliadem fraxinum, quam patri ejus ceciderat Chiron
Pelii ex vertice, cædis auctorem futuram heroibus.
Equos autem Automedonque & Alcimus adornantes

Ζεύγνυσαν, ἀμφὶ δὲ καλὰ λέπαδν' ἕσαν· ἐν δὲ χαλινοὺς
Γαμφηλῇς ἔβαλον, κατὰ δ' ἡνία τεῖναν ὀπίσσω
Κολλητὸν ποτὶ δίφρον. ὁ δ' ἄρ μάστιγα φαεινὴν
Χειρὶ λαβὼν ἀραρυῖαν, ἐφ' ἵπποιιν ἀνόρουσεν
Αὐτομέδων· ὄπιθεν δὲ κορυσσάμενος βῆ Ἀχιλλεὺς,
Τεύχεσι παμφαίνων, ὥς τ' ἠλέκτωρ Ὑπερίων.
Σμερδαλέον δ' ἵπποισιν ἐκέκλετο πατρὸς ἑοῖο,
 Ξάνθε τε καὶ Βαλίε, τηλεκλυτὰ τέκνα Ποδάργης,
Ἄλλως δὴ φράζεσθε σαωσέμεν ἡνιοχῆα
Ἂψ Δαναῶν ἐς ὅμιλον, ἐπεί χ' ἕωμεν πολέμοιο.
Μηδ' ὡς Πάτροκλον λίπετ' αὐτόθι τεθνειῶτα.
 Τὸν δ' ἄρ' ὑπὸ ζυγόφιν προσέφη πόδας αἰόλος ἵππος
Ξάνθος, (ἄφαρ δ' ἤμυσε καρήατι, πᾶσα δὲ χαίτη
Ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγὸν, οὖδας ἵκανεν.
Αὐδήεντα δ' ἔθηκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη)
 Καὶ λίην σ' ἔτι νῦν γε σαώσομεν ὄβριμ' Ἀχιλλεῦ.
Ἀλλά τοι ἐγγύθεν ἦμαρ ὀλέθριον, οὐδέ τι ἡμεῖς
Αἴτιοι, ἀλλὰ θεός τε μέγας καὶ μοῖρα κραταιή.
Οὐδὲ γὰρ ἡμετέρῃ βραδυτῆτί τε νωχελίῃ τε
Τρῶες ἀπ' ὤμοιιν Πατρόκλου τεύχε' ἕλοντο.
Ἀλλὰ θεῶν ἄριστος, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητὼ,
Ἔκταν' ἐνὶ προμάχοισι, καὶ Ἕκτορι κῦδος ἔδωκε.
Νῶϊ δὲ καί κεν ἅμα πνοιῇ ζεφύροιο θέοιμεν,
Ἥν περ ἐλαφροτάτην φάσ' ἔμμεναι· ἀλλά σοι αὐτῷ
Μόρσιμόν ἐστι, θεῷ τε καὶ ἀνέρι ἶφι δαμῆναι.
 Ὣς ἄρα φωνήσαντος Ἐρινύες ἔσχεθον αὐδήν.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς,
 Ξάνθε, τί μοι θάνατον μαντεύεαι; οὐδέ τι σε χρή.
Εὖ νύ τοι οἶδα καὶ αὐτὸς ὅ μοι μόρος ἐνθάδ' ὀλέσθαι,
Νόσφι φίλου πατρὸς καὶ μητέρος· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
Οὐ λήξω πρὶν Τρῶας ἄδην ἐλάσαι πολέμοιο.
 Ἦ ῥα, καὶ ἐν πρώτοις ἰάχων ἔχε μώνυχας ἵππους.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ Υ. ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Διὸς ἐπιτρέψαντος, κατέρχονται βοηθήσοντες οἱ θεοὶ πάντες· τοῖς μὲν Ἕλλησιν Ἥρα τε καὶ Ἀθηνᾶ, καὶ Ποσειδῶν καὶ Ἥφαιστος, καὶ Ἑρμῆς· τοῖς δὲ Τρωσὶν Ἀφροδίτη, καὶ Ἀπόλλων. ἔτι δὲ καὶ Ἄρτεμις, καὶ Λητὼ, Ἄρης τε, καὶ Σκάμανδρος. Αἰνείαν δὲ ἀντιστάντα Ἀχιλλεῖ σώζει Ποσειδῶν

νε-

Jungebant, pulchra autem lora jugalia circumposita erant: fræna vero
Maxillis immiserunt, habenasque extenderunt retro
Glutino compactam ad sellam. Ipse autem scuticam splendidam
Manu capiens habilem, in currum insiliit
Automedon: retro vero ad pugnam paratus adscendebat Achilles,
Armis collucens, tanquam fulgidus sol.
Terribiliter autem equis imperitabat patris sui,
Xantheque & Balie, inclyta soboles Podarges,
Alio jam modo deliberate salvum referre aurigam
Danaorum in agmen, ubi satiati fuerimus pugna:
Neque ut Patroclum relinquite illic mortuum.
Hunc autem sub jugo allocutus est pedibus celer equus
Xanthus, (statim vero inclinavit caput, tota autem juba
Circulo profusa juxta jugum, ad terram pervenit:
Vocalem vero reddidit dea ulnas candida Juno)
Et certe te etiam nunc saltem salvum referemus impetuose Achille.
Sed tibi prope dies exitialis, neque quicquam nos
In culpa, sed deusque magnus & fatum violentum.
Neque enim nostra tarditateque segnitieque
Trojani ab humeris Patrocli arma detraxerunt:
Sed deorum fortissimus, quem comas pulchra peperit Latona,
Interfecit inter primipilares, & Hectori gloriam dedit.
Nos vero vel flatum zephyri cursu æquaremus,
Quem tamen velocissimum dicunt esse: quin & tibi ipsi
Fatale est, a deoque & viro vi domari.
Sic sane loquuti Erinnyes inhibuerunt vocem.
Hunc autem valde indignatus allocutus est pedibus velox Achilles,
Xanthe, quid mihi mortem vaticinaris? nec enim quicquam te decet.
Bene jam novi & ipse quod mihi fatum hic perire,
Procul a dilecto patre & matre: attamen
Non cessabo antequam Troas satis superque agitavero prælio:
Dixit, & inter primos clamans dirigebat solidos ungulis equos.

ARGUMENTUM LIBRI XX. ILIADIS HOMERI.

JOvis jussu suppetias eunt omnes dii: Juno, Minerva, Neptunus, Vulcanus, & Mercurius Græcis; ast Trojanis Venus, & Apollo: prætereaque Diana, Latona, Mars, & Scamander. Æneam ex congressu Achillis servat Neptunus nebula cinctum.

νεφέλῃ καλύψας· Ἀχιλλεὺς δὲ ἄλλους τε ἀναιρεῖ, καὶ Πολύδωρον τὸν Πριάμου παῖδα. Ἕκτωρ δὲ ἀντιστὰς αὐτῷ, φεύγει, Ἀπόλλωνος σώσαντος αὐτόν. τοὺς δὲ ἄλλους Ἀχιλλεὺς ἐπὶ τὴν πόλιν φεύγοντας κατεπείγει.

Υ, μακάρων ἔρις ὦρτο, φέρει δ' ἐπὶ κάρτος Ἀχαιοῖς.

Ὣς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι θωρήσσοντο
Ἀμφὶ σὲ Πηλέος υἱὲ μάχης ἀκόρητοι Ἀχαιοί.
Τρῶες δ' αὖτ' ἑτέρωθεν ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο.
Ζεὺς δὲ Θέμιστα κέλευσε θεοὺς ἀγορήνδε καλέσσαι
Κρατὸς ἀπ' οὐλύμποιο πολυπτύχου· ἡ δ' ἄρα πάντη
Φοιτήσασα κέλευσε Διὸς πρὸς δῶμα νέεσθαι.
Οὔτέ τις οὖν ποταμῶν ἀπέην, νόσφ' Ὠκεανοῖο,
Οὔτ' ἄρα νυμφάων, ταί τ' ἄλσεα καλὰ νέμονται,
Καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ πίσεα ποιήεντα.
Ἐλθόντες δ' ἐς δῶμα Διὸς νεφεληγερέταο,
Ξεστῇς αἰθούσῃσιν ἐφίζανον, ἃς Διῒ πατρὶ
Ἥφαιστος ποίησεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.
Ὣς οἱ μὲν Διὸς ἔνδον ἀγηγέρατ'· οὐδ' Ἐνοσίχθων
Νηκούστησε θεᾶς, ἀλλ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε μετ' αὐτούς.
Ἷζε δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι, Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν,
Τίπτ' αὖ ἀργικέραυνε θεοὺς ἀγορήνδ' ἐκάλεσσας;
Ἤ τι περὶ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν μερμηρίζεις;
Τῶν γὰρ νῦν ἄγχιστα μάχη πόλεμός τε δέδηε.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἔγνως Ἐννοσίγαιε ἐμὴν ἐν στήθεσι βουλήν,
Ὧν ἕνεκα ξυνάγειρα· μέλουσί μοι ὀλλύμενοί περ.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ μενέω πτυχὶ οὐλύμποιο
Ἥμενος, ἔνθ' ὁρόων φρένα τέρψομαι· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Ἔρχεσθ', ὄφρ' ἂν ἵκησθε μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς.
Ἀμφοτέροισι δ' ἀρήγεθ' ὅπη νόος ἐστὶν ἑκάστου.
Εἰ γὰρ Ἀχιλλεὺς οἶος ἐπὶ Τρώεσσι μαχεῖται,
Οὐδὲ μίνυνθ' ἕξουσι ποδώκεα Πηλείωνα.
Καὶ δέ τέ μιν καὶ πρόσθεν ὑποτρομέεσκον ὁρῶντες.
Νῦν δ' ὅτε δὴ καὶ θυμὸν ἑταίρου χώεται αἰνῶς,
Δείδω μὴ καὶ τεῖχος ὑπὲρ μόρον ἐξαλαπάξῃ.
Ὣς ἔφατο Κρονίδης, πόλεμον δ' ἄλιαστον ἔγειρε.
Βὰν δ' ἴμεναι πόλεμόνδε θεοὶ δίχα θυμὸν ἔχοντες.
Ἥρη μὲν μετ' ἀγῶνα νεῶν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
Ἠδὲ Ποσειδάων γαιήοχος, ἠδ' ἐριούνης

ctum. Cum alios, tum etiam Priami filium Polydorum interficit Achilles, quocum congressus Hector fugam capessit, favente Apolline: cæteros idem Achilles ad urbem cogit.

Sic hi quidem apud naves nigras armabantur
Circum te Pelei fili pugnæ insatiabiles Achivi:
Trojani vero ex altera parte in loco editiore campi.
Jupiter autem Themidem jussit deos ad concionem vocare
Vertice ab Olympi multas convalles habentis. illa autem quaquaversum
Incedens jussit Jovis ad domum ire.
Neque quis igitur fluviorum aberat, præter Oceanum,
Neque Nympharum, quæ nemora pulchra habitant,
Et fontes fluviorum, & prata herbosa.
Cum venerant autem ad domum Jovis nubes cogentis,
Politis sedilibus columnis distinctis consederunt, quæ Jovi patri
Vulcanus fecerat sapienti mente.
Sic hi quidem Jovis in ædibus congregabantur: neque Neptunus
Non paruit deæ, sed e mari venit ad illos.
Sedit autem in mediis, Jovisque interrogabat consilium,
Cur rursus rutili fulminis missor deos ad concilium vocasti?
Num quid de Trojanis & Achivis deliberas?
Horum enim jam proxime est ut pugna præliumque ardeat.
Hunc autem respondens allocutus est nubes cogens Jupiter,
Nosti Neptune meum in pectoribus consilium,
Quorum gratia congregavi: curæ sunt mihi pereuntes licet.
Sed ego sane manebo in cacumine Olympi
Sedens, ibi spectans mentem oblectabo: at jam vos cæteri
Abite, ut perveniatis ad Trojanos & Achivos.
Utrisque vero auxilium ferte prout animus fert cujusque.
Si enim Achilles solus contra Trojanos pugnet,
Ne paulisper quidem sustinebunt velocem Pelidem.
Etenim ipsum etiam antea territi fugerunt *tantum* aspicientes:
Nunc vero quum jam & animo ob socium irascitur graviter,
Vereor ne & murum præter fatum evertat.
Sic dixit Saturnius, certamenque inevitabile excitavit.
Perrexerunt autem eundo ad pugnam dii discordibus animis:
Juno quidem ad cœtum navium & Pallas Minerva,
Atque Neptunus terram cingens, & utilitatum auctor

Mer-

Ἑρμείας, ὃς ἐνὶ φρεσὶ πευκαλίμῃσι κέκαστο.
Ἥφαιστος δ' ἅμα τοῖσι κίε σθένεϊ βλεμεαίνων,
Χωλεύων, ὑπὸ δὲ κνῆμαι ῥώοντο ἀραιαί.
Ἐς δὲ Τρῶας Ἄρης κορυθαίολος· αὐτὰρ ἅμ' αὐτῷ
Φοῖβος ἀκερσεκόμης, ἠδ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
Λητώ τε, Ξάνθος τε, φιλομμειδής τ' Ἀφροδίτη.
Εἷως μέν ῥ' ἀπάνευθε θεοὶ θνητῶν ἔσαν ἀνδρῶν,
Τέως Ἀχαιοὶ μὲν μέγ' ἐκύδανον, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
Ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς.
Τρῶας δὲ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον,
Δειδιότας, ὅθ' ὁρῶντο ποδώκεα Πηλείωνα
Τεύχεσι λαμπόμενον, βροτολοιγῷ ἶσον Ἄρηϊ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ μεθ' ὅμιλον Ὀλύμπιοι ἤλυθον ἀνδρῶν,
Ὦρτο δ' Ἔρις κρατερὴ, λαοσσόος· αὖε δ' Ἀθήνη,
Στᾶσ' ὁτὲ μὲν παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τείχεος ἐκτὸς,
Ἄλλοτ' ἐπ' ἀκτάων ἐριδούπων μακρὸν ἀΰτει.
Αὖε δ' Ἄρης ἑτέρωθεν, ἐρεμνῇ λαίλαπι ἶσος,
Ὀξὺ κατ' ἀκροτάτης πόλεως Τρώεσσι κελεύων,
Ἄλλοτε πὰρ Σιμόεντι θέων ἐπὶ Καλλικολώνῃ.
Ὣς τοὺς ἀμφοτέρους μάκαρες θεοὶ ὀτρύνοντες
Σύμβαλον, ἐν δ' αὐτοῖς ἔριδα ῥήγνυντο βαρεῖαν.
εινὸν δ' ἐβρόντησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ὑψόθεν· αὐτὰρ ἔνερθε Ποσειδάων ἐτίναξε
Γαῖαν ἀπειρεσίην, ὀρέων τ' αἰπεινὰ κάρηνα.
Πάντες δ' ἐσσείοντο πόδες πολυπιδάκου Ἴδης,
Καὶ κορυφαὶ, Τρώων τε πόλις, καὶ νῆες Ἀχαιῶν.
Ἔδδεισεν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεὺς,
Δείσας δ' ἐκ θρόνου ἆλτο, καὶ ἴαχε, μή οἱ ὕπερθε
Γαῖαν ἀναρρήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη
Σμερδαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ.
Τόσσος ἄρα κτύπος ὦρτο θεῶν ἔριδι ξυνιόντων.
Ἤτοι μὲν γὰρ ἔναντα Ποσειδάωνος ἄνακτος
Ἵστατ' Ἀπόλλων Φοῖβος ἔχων ἰὰ πτερόεντα.
Ἄντα δ' Ἐνυαλίοιο θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἥρῃ δ' ἀντέστη χρυσηλάκατος κελαδεινὴ
Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, κασιγνήτη Ἑκάτοιο.
Λητοῖ δ' ἀντέστη σῶκος ἐριούνιος Ἑρμῆς.
Ἄντα δ' ἄρ' Ἡφαίστοιο μέγας ποταμὸς βαθυδίνης,
Ὃν Ξάνθον καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον.
Ὣς οἱ μὲν θεοὶ ἄντα θεῶν ἴσαν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς

Ἔκ-

Mercurius, qui mente cata ornatus erat:
Vulcanus quoque cum his ibat robore truculentus,
Claudicans, subtus autem tibiæ vacillabant imbecillæ:
Ad Trojanos vero Mars galeatus: cumque ipso
Phœbus intonsus, & Diana sagittis gaudens,
Latonaque, Xanthusque, amansque risum Venus.
Quamdiu quidem seorsum dii a mortalibus erant viris,
Tamdiu Achivi sane magnopere se efferebant, quod Achilles
In conspectum se dederat, diu enim pugna abstinuerat tristi:
Trojanorum vero tremor gravis subiit membra cuique,
Timentes quod viderent pedibus velocem Pelidem
Armis splendentem, hominum perniciei parem Marti.
Sed postquam ad turbam Olympii venerant virorum, (Min.
Exorta est contentio vehemens, copiarum concitatrix: clamabat v.
Stans jam ad fossam manu factam extra murum castrensem,
Jam super littoribus sonantibus altum vociferabatur:
Clamabat & Mars ex alia parte, obscuro turbini similis,
Acute a summa urbe Trojanos adhortans,
Interdum propter Simoenta currens super amœnos colles,
Sic istos utrosque beati dii excitantes,
Commiserunt, interque eos contentionem erumpere jusserunt gravem.
Horrendum autem intonuit pater hominumque deumque
Desuper: at subtus Neptunus concussit
Terram immensam, montiumque excelsos vertices.
Omnibusque movebatur radicibus irrigua fontibus Ida,
Et verticibus, Trojanorumque urbs, & naves Achivorum.
Timuit vero subtus rex inferorum Pluto,
Territusque solio exiliit, & exclamavit *veritus*, ne ei superne
Terram rescinderet Neptunus quassator terræ,
Domusque mortalibus & immortalibus panderentur
Visu terribiles, situ sentæ, quas horrent dii ipsi.
Tantus utique sonitus oriebatur diis certamine congressis.
Et contra Neptunum quidem regem
Stabat Apollo Phœbus ferens sagittas pennatas:
Contra Martem vero dea cæsia oculis Minerva:
Junonem autem contra stabat aureo arcu insignis tumultuum venaticorum amans
Diana sagittis gaudens, soror Longe-jaculantis:
Latonam autem contra stabat potens utilitatum auctor Mercurius:
Contra autem & Vulcanum magnus fluvius vorticibus profundus,
Quem Xanthum vocant dii, homines vero Scamandrum.
Sic quidem dii contra deos ibant: at Achilles

He-

Ἕκτορος ἄντα μάλιστα λιλαίετο δῦναι ὅμιλον
Πριαμίδεω· τοῦ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸς ἀνώγει
Αἵματος ἆσαι Ἄρηα, ταλαύρινον πολεμιστήν.
Αἰνείαν δ' ἰθὺς λαοσσόος ὦρσεν Ἀπόλλων
Ἀντία Πηλείωνος, ἐνῆκε δέ οἱ μένος ἠΰ.
Υἱέϊ δὲ Πριάμοιο Λυκάονι εἴσατο φωνήν,
Τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
Αἰνεία Τρώων βουληφόρε, ποῦ τοι ἀπειλαὶ
Τὰς Τρώων βασιλεῦσιν ὑπέσχεο οἰνοποτάζων,
Πηλείδεω Ἀχιλῆος ἐναντίβιον πολεμίζειν;
Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας ἀπαμειβόμενος προσέειπε,
Πριαμίδη, τί με ταῦτα καὶ οὐκ ἐθέλοντα κελεύεις,
Ἀντία Πηλείωνος ὑπερθύμοιο μάχεσθαι;
Οὐ μὲν γὰρ νῦν πρῶτα ποδώκεος ἄντ' Ἀχιλῆος
Στήσομαι, ἀλλ' ἤδη με καὶ ἄλλοτε δουρὶ φόβησεν,
Ἐξ Ἴδης, ὅτε βουσὶν ἐπήλυθεν ἡμετέρῃσι.
Πέρσε δὲ Λυρνησσὸν καὶ Πήδασον. αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς
Εἰρύσαθ', ὅς μοι ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γοῦνα.
Ἦ κ' ἐδάμην ὑπὸ χερσὶν Ἀχιλλῆος καὶ Ἀθήνης,
Ἥ οἱ πρόσθεν ἰοῦσα τίθει φάος, ἠδ' ἐκέλευεν
Ἔγχεϊ χαλκείῳ Λέλεγας καὶ Τρῶας ἐναίρειν.
Τῷ οὐκ ἔστ' Ἀχιλῆος ἐναντίον ἄνδρα μάχεσθαι.
Αἰεὶ γὰρ πάρα εἷς γε θεῶν ὃς λοιγὸν ἀμύνει.
Καὶ δ' ἄλλως τοῦ γ' ἰθὺ βέλος πέτετ', οὐδ' ἀπολήγει
Πρὶν χροὸς ἀνδρομέοιο διελθέμεν. εἰ δὲ θεός περ
Ἶσον τείνειεν πολέμου τέλος, οὔ με μάλα ῥεῖα
Νικήσει, οὐδ' εἰ παγχάλκεος εὔχεται εἶναι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
Ἥρως, ἀλλά γε καὶ σὺ θεοῖς αἰειγενέτῃσιν
Εὔχεο· καὶ δέ σε φασὶ Διὸς κούρης Ἀφροδίτης
Ἐκγεγάμεν, κεῖνος δὲ χερείονος ἐκ θεοῦ ἐστίν.
Ἡ μὲν γὰρ Διός ἐσθ', ἡ δ' ἐξ ἀλίοιο γέροντος.
Ἀλλ' ἰθὺς φέρε χαλκὸν ἀτειρέα, μηδέ σε πάμπαν
Λευγαλέοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῇ.
Ὣς εἰπὼν, ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν.
Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.
Οὐδ' ἔλαθ' Ἀγχίσαο πάϊς λευκώλενον Ἥρην
Ἀντία Πηλείωνος ἰὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν.
Ἡ δ' ἄμυδις καλέσασα θεοὺς μετὰ μῦθον ἔειπε,
Φράζεσθον δὴ σφῶϊ Ποσείδαον καὶ Ἀθήνη
Ἐν φρεσὶν ὑμετέρῃσιν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.

Αἰ-

Hectorem contra maxime cupiebat penetrare per turbam
Priamidem: hujus enim potissimum animus jubebat
Sanguine satiare Martem, invictum bellatorem.
Æneam autem recta copiarum concitator movit Apollo
Contra Pelidem, immisitque ei animos validos:
Filium autem Priami Lycaonem voce referebat,
Hunc simulans allocutus est Jovis filius Apollo,
Ænea Trojanorum princeps, ubi tibi minæ
Quas Trojanorum ducibus promisisti in vino,
Pelidem Achillem contra pugnare?
Illum vero Æneas respondens allocutus est,
Priamide, cur me hæc licet invitum jubes,
Contra Pelidem superbum pugnare?
Non enim sane jam primum pedibus velocem contra Achillem
Stetero, sed jam me & alias hasta fugavit,
Ex Ida, quando boves invasit nostras,
Evertitque Lyrnessum & Pedasum. Sed me Jupiter
Servavit, qui mihi excitavit robur velociaque genua.
Certe omnino domitus fuissem sub manibus Achillis & Minervæ,
Quæ ante eum vadens dabat victoriam, atque hortabatur
Hasta ærea Lelegas & Trojanos interficere.
Ideo non potest contra Achillem vir pugnare:
Semper enim adest unus saltem deorum qui perniciem avertat.
Tum alias etiam ipsius recta telum volat, neque desinit
Antequam corpus humanum transadegerit. Si vero Deus ipse
Æqualem traheret lancem victoriæ, non me valde facile
Vinceret, ne quidem si totus æreus glorietur esse.
Hunc autem rursus allocutus est rex Jovis filius Apollo,
Heros, quin & tu deos sempiternos
Precare: nam te quoque aiunt Jovis filia Venere
Prognatum, ille autem inferiore ex dea est.
Illa etenim ex Jove est, hæc vero ex marino sene.
Sed recta infer æs indomitum, neque te omnino
Sævis verbis avertat & minis.
Sic fatus, inspiravit animos magnos pastori populorum:
Processit autem per primipilares armatus corusco ære.
Nec latuit Anchisæ filius candidam ulnas Junonem
Contra Pelidem vadens per turmas virorum.
Illa autem in unum vocatos inter deos verbum dixit,
Considerate jam vos Neptune & Minerva
In mentibus vestris, ut se habebunt hæc opera.

Αἰνείας ὃ δ' ἔβη κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ
Ἀντία Πηλείωνος· ἀνῆκε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων.
Ἀλλ' ἄγεθ' ἡμεῖς πέρ μιν ἀποτρωπῶμεν ὀπίσσω
Αὐτόθεν· ἤ τις ἔπειτα καὶ ἡμείων Ἀχιλῆϊ
Παρσταίη, δοίη δὲ κράτος μέγα, μηδέ τι θυμῷ
Δευέσθω· ἵνα εἰδῇ ὅ μιν φιλέουσιν ἄριστοι
Ἀθανάτων· οἱ δ' αὖτ' ἀνεμώλιοι, οἳ τὸ πάρος περ
Τρωσὶν ἀμύνουσιν πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα.
Πάντες δ' Οὐλύμποιο κατήλθομεν ἀντιόωντες
Τῆσδε μάχης, ἵνα μή τι μετὰ Τρώεσσι πάθῃσι
Σήμερον· ὕστερον αὖτε τὰ πείσεται ἅσσα οἱ αἶσα
Γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
Εἰ δ' Ἀχιλεὺς οὐ ταῦτα θεῶν ἐκπεύσεται ὀμφῆς,
Δείσετ' ἔπειθ' ὅτε κέν τις ἐναντίβιον θεὸς ἔλθῃ
Ἐν πολέμῳ. χαλεποὶ δὲ θεοὶ φαίνεσθαι ἐναργεῖς.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Ἥρη, μὴ χαλέπαινε παρὲκ νόον· οὐδέ τι σε χρή.
Οὐκ ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι θεοὺς ἔριδι ξυνελάσσαι
Ἡμέας τοὺς ἄλλους, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροι ἦμεν.
Ἀλλ' ἡμεῖς μὲν ἔπειτα καθεζώμεσθα κιόντες
Ἐκ πάτου ἐς σκοπιὴν, πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει.
Εἰ δέ κ' Ἄρης ἄρχῃσι μάχης, ἢ Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἢ Ἀχιλῆ' ἴσχωσι, καὶ οὐκ εἰῶσι μάχεσθαι,
Αὐτίκ' ἔπειτα καὶ ἄμμι παρ' αὐτόφι νεῖκος ὀρεῖται
Φυλόπιδος· μάλα δ' ὦκα διακρινθέντας ὀΐω
Ἂψ ἴμεν Οὔλυμπόν δε θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἄλλων,
Ἡμετέρης ὑπὸ χερσὶν ἀνάγκῃ ἶφι δαμέντας.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο Κυανοχαίτης
Τεῖχος ἐς ἀμφίχυτον Ἡρακλῆος θείοιο,
Ὑψηλὸν, τό ῥά οἱ Τρῶες καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
Ποίεον, ὄφρα τὸ κῆτος ὑπεκπροφυγὼν ἀλέοιτο,
Ὁππότε μιν σεύαιτο ἀπ' ἠϊόνος πεδίονδε.
Ἔνθα Ποσειδάων κατ' ἄρ' ἕζετο καὶ θεοὶ ἄλλοι,
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄρρηκτον νεφέλην ὤμοισιν ἕσαντο·
Οἱ δ' ἑτέρωσε κάθιζον ἐπ' ὀφρύσι Καλλικολώνης,
Ἀμφὶ σὲ ἤϊε Φοῖβε καὶ Ἄρηα πτολίπορθον.
Ὣς οἱ μέν ῥ' ἑκάτερθε καθείατο μητιόωντες
Βουλάς· ἀρχέμεναι δὲ δυσηλεγέος πολέμοιο
Ὤκνεον ἀμφότεροι, Ζεὺς δ' ἥμενος ὕψι, κέλευε·
Τῶν δ' ἅπαν ἐπλήσθη πεδίον, καὶ ἐλάμπετο χαλκῷ
Ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων· κάρκαιρε δὲ γαῖα πόδεσσιν

Ὀρ-

Æneas ille ivit armatus corusco ære
Contra Pelidem: impulit autem Phœbus Apollo.
Sed agite nos tamen eum avertamus retro
Illinc: aut aliquis utique etiam nostrum Achilli
Adstet, detque robur magnum, neque quid animo
Egeat: ut sciat ipsum diligere potentissimos
Immortalium: hi vero inanes, qui priores licet
Trojanis defendere conantur prælium & cædem.
Omnes autem de cœlo descendimus interfuturi
Huic pugnæ, ut ne quid inter Trojanos patiatur
Hodie: in posterum vero ea patietur quæcunque ei Parca
Nascenti nevit lino, quando ipsum peperit mater.
Si vero Achilles non hæc ex deorum didicerit voce,
Timebit utique quando quis contra deus venerit
In prælio. Terribiles vero dii quum apparent manifesti.
Huic autem respondit deinde Neptunus terræ quassator,
Juno, ne sævi temere: neque enim te decet.
Non ego sane velim deos ad certamen committere
Nos cæteros, quoniam multo fortiores sumus.
Sed nos quidem jam consideamus profecti
Ex via in speculam, prælium vero mortalibus curæ erit.
Sin Mars incipiat pugnam, aut Phœbus Apollo,
Vel Achillem inhibeant, & non sinant pugnare,
Tum confestim & nobis e vestigio certamen orietur
Conflictus: perquam autem celeriter decreto prælio puto
Redituros ad Olympum deorum ad cœtum cæterorum,
Nostrarum virtute manuum necessitate violente domitos.
Sic quidem locutus præibat Cæruleus crines
Ad murum aggere factum Herculis divini,
Altum, quem quidem ei Trojani & Pallas Minerva
Condidere, ut cœtum fugiens evitaret,
Quando ipsum persequens ageret a littore campum versus.
Illic Neptunus quidem consedit & dii cæteri,
Nesciamque scindi nubem humeris circumdederunt:
Ii vero ex altera parte sedebant in jugis amœnorum collium,
Circum te arcitenens Phœbe, & Martem urbium vastatorem.
Sic hi quidem utrinque sedebant consultantes
Consilia: incipere autem gravem pugnam,
Pigrabantur utrique, Jupiter autem sedens alte, instigabat.
Illis vero totus impletus erat campus, & fulgebat ære
Virorum & equorum: resonabat autem tremens terra pedibus

Ὀρνυμένων ἄμυδις· δύο δ' ἀνέρες ἔξοχ' ἄριστοι
Ἐς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι,
Αἰνείας τ' Ἀγχισιάδης καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
Αἰνείας δὲ πρῶτος ἀπειλήσας ἐβεβήκει,
Νευστάζων κόρυθι βριαρῇ· ἀτὰρ ἀσπίδα θοῦριν
Πρόσθεν ἔχε στέρνοιο, τίνασσε δὲ χάλκεον ἔγχος.
Πηλείδης δ' ἑτέρωθεν ἐναντίον ὦρτο, λέων ὥς
Σίντης, ὅν τε καὶ ἄνδρες ἀποκτάμεναι μεμάασιν,
Ἀγρόμενοι πᾶς δῆμος· ὁ δὲ, πρῶτον μὲν ἀτίζων,
Ἔρχεται, ἀλλ' ὅτε κέν τις ἀρηϊθόων αἰζηῶν
Δουρὶ βάλῃ, ἐάλη τε χανὼν, περὶ τ' ἀφρὸς ὀδόντας
Γίγνεται, ἐν δέ τε οἱ κραδίῃ στένει ἄλκιμον ἦτορ,
Οὐρῇ δὲ πλευράς τε καὶ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν
Μαστίεται, ἑὲ δ' αὐτὸν ἐποτρύνει μαχέσασθαι·
Γλαυκιόων δ' ἰθὺς φέρεται μένει, ἤν τινα πέφνῃ
Ἀνδρῶν, ἢ αὐτὸς φθίεται πρώτῳ ἐν ὁμίλῳ·
Ὣς Ἀχιλῆ' ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
Ἀντίον ἐλθέμεναι μεγαλήτορος Αἰνείαο.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τὸν πρότερος προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
Αἰνεία, τί σὺ τόσον ὁμίλου πολλὸν ἐπελθὼν,
Ἔστης· ἦ σέ γε θυμὸς ἐμοὶ μαχέσασθαι ἀνώγει,
Ἐλπόμενον Τρώεσσιν ἀνάξειν ἱπποδάμοισι
Τιμῆς τῆς Πριάμου; ἀτὰρ εἴκεν ἔμ' ἐξεναρίξῃς,
Οὔτοι τοὔνεκά γε Πρίαμος γέρας ἐν χερὶ θήσει.
Εἰσὶ γάρ οἱ παῖδες· ὁ δ' ἔμπεδος, οὐδ' ἀεσίφρων.
Ἦ νύ τοι Τρῶες τέμενος τάμον ἔξοχον ἄλλων,
Καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμηαι
Αἴκεν ἐμὲ κτείνῃς; χαλεπῶς δέ σ' ἔολπα τὸ ῥέξειν.
Ἤδη μέν σέ γε (φημὶ) καὶ ἄλλοτε δουρὶ φόβησα.
Ἦ οὐ μέμνῃ ὅτε πέρ σε βοῶν ἄπο μοῦνον ἐόντα
Σεῦα κατ' Ἰδαίων ὀρέων ταχέεσσι πόδεσσι
Καρπαλίμως; τότε δ' οὔτι μετατροπαλίζεο φεύγων·
Ἔνθεν δ' ἐς Λυρνησσὸν ὑπέκφυγες· αὐτὰρ ἐγὼ τὴν
Πέρσα, μεθορμηθεὶς σὺν Ἀθήνῃ καὶ Διὶ πατρί·
Ληϊάδας δὲ γυναῖκας ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας,
Ἦγον· ἀτάρ σε Ζεὺς ἐρρύσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.
Ἀλλ' οὐ νῦν σ' ἐρύεσθαι ὀΐομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ
Βάλλεαι. ἀλλά σ' ἔγωγ' ἀναχωρήσαντα κελεύω
Ἐς πληθὺν ἰέναι, μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο,
Πρίν τι κακὸν παθέειν. ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.

Concurrentium celeriter: duo autem viri longe fortiſſimi
In medium utrorumque congrediebantur ardentes in pugnam,
Æneaſque Anchiſiades & nobilis Achilles.
Æneas autem primum minabundus proceſſit,
Nutans caſſide gravi: clypeum autem cum impetu verſabile
Prætendebat pectori, vibrabatque æream haſtam.
Pelides vero ex altera parte contra ruebat, leo veluti
Exitialis, quem viri interficere animis ardent,
Congregati totus pagus: is vero, primum quidem contemnens,
Incedit, ſed quando quis prælio impigrorum juvenum
Haſta ferierit, contorquetque ſe hians, circumque ſpuma dentes
Oritur, inque ei corde gemit generoſus animus,
Cauda vero lateraque & femora utrinque
Verberat, ſeque ipſum excitat ad pugnam:
Torvumque contuens fertur furore, ſi quem occidere poſſit
Virorum, vel ipſe perit prima in turba:
Sic Achillem incitabat robur & animus magnus
Contra ire magnanimum Æneam:
Illi vero quando jam prope erant alter in alterum vadentes,
Hunc prior allocutus eſt pedibus valens nobilis Achilles,
Ænea, cur tu tantum agminum ſpatium permenſus
Conſtitiſti: an te utique animus mecum pugnare jubet,
Sperantem Trojanis imperaturum equum domitoribus
Dignitate qua Priamus? Sed ſi me interfeceris,
Non tibi propterea Priamus præmium in manibus ponet.
Sunt enim ei filii: ipſe autem conſtans, neque mente levis:
An vero tibi Trojani nemus tribuerunt egregium,
Amœnum & vitiferum & arabile quod colas
Si me interfeceris? difficulter autem te ſpero hoc facturum.
Jam enim te (autumo) & alias haſta fugavi.
An non recordaris quando te a bobus ſolus cum eſſes
Agitavi ab Idæis montibus velocibus pedibus
Celeriter? tunc vero nuſquam convertebaris fugiens:
Inde autem in Lyrneſſum evaſiſti: ſed ego hanc
Everti, aggreſſus cum Minerva & Jove patre:
Captivas autem mulieres libero die erepto,
Abduxi: at te Jupiter ſervavit & dii cæteri.
Sed non nunc te ſervaturos puto, ut in animum
Inducis. Sed te ego ſane regreſſum hortor
In multitudinem ire, neque adverſus ſtes mihi,
Antequam quid mali patiaris. Jam factum v. & ſtultus ſentit.

Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
Πηλείδη, μὴ δή μ' ἐπέεσσί γε νηπύτιον ὥς,
Ἔλπεο δειδίξεσθαι· ἐπεὶ σάφα οἶδα καὶ αὐτὸς,
Ἠμὲν κερτομίας, ἠδ' αἴσυλα μυθήσασθαι·
Ἴδμεν δ' ἀλλήλων γενεὴν, ἴδμεν δὲ τοκῆας,
Πρόκλυτ' ἀκούοντες ἔπεα θνητῶν ἀνθρώπων·
Ὄψει δ' οὔτ' ἄρπω σὺ ἐμοὺς ἴδες, οὔτ' ἄρ' ἐγὼ σούς.
Φασί σε μὲν Πηλῆος ἀμύμονος ἔκγονον εἶναι,
Μητρὸς δ' ἐκ Θέτιδος καλλιπλοκάμου ἁλοσύδνης·
Αὐτὰρ ἐγὼν υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο
Εὔχομαι ἐκγεγάμεν, μήτηρ δέ μοι ἐστ' Ἀφροδίτη·
Τῶν δὴ νῦν ἕτεροί γε φίλον παῖδα κλαύσονται
Σήμερον· οὐ γάρ φημ' ἐπέεσσί γε νηπυτίοισιν
Ὧδε διακρινθέντε, μάχης ἐξαπονέεσθαι·
Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, ὄφρ' ἐῢ εἰδῇς
Ἡμετέρην γενεὴν, (πολλοὶ δέ μιν ἄνδρες ἴσασι·)
Δάρδανον αὖ πρῶτον τέκετο νεφεληγερέτα Ζεύς·
Κτίσσε δὲ Δαρδανίην, ἐπεὶ οὔπω Ἴλιος ἱρὴ
Ἐν πεδίῳ πεπόλιστο πόλις μερόπων ἀνθρώπων·
Ἀλλ' ἔθ' ὑπωρείας ᾤκεον πολυπιδάκου Ἴδης.
Δάρδανος αὖ τέκεθ' υἱὸν Ἐριχθόνιον βασιλῆα,
Ὃς δὴ ἀφνειότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
Τοῦ τρισχίλιαι ἵπποι ἕλος κάτα βουκολέοντο
Θήλειαι, πώλοισιν ἀγαλλόμεναι ἀταλῇσι·
Τάων καὶ Βορέης ἠράσσατο βοσκομενάων,
Ἵππῳ δ' εἰσάμενος παρελέξατο κυανοχαίτῃ.
Αἱ δ' ὑποκυσάμεναι ἔτεκον δυοκαίδεκα πώλους·
Αἱ δ' ὅτε μὲν σκιρτῷεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν,
Ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θέον, οὐδὲ κατέκλων·
Ἀλλ' ὅτε δὴ σκιρτῷεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
Ἄκρον ἐπὶ ῥηγμῖνος ἁλὸς πολιοῖο θέεσκον.
Τρῶα δ' Ἐριχθόνιος τέκετο Τρώεσσιν ἄνακτα.
Τρωὸς δ' αὖ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο,
Ἶλός τ', Ἀσσάρακός τε, καὶ ἀντίθεος Γανυμήδης,
Ὃς δὴ κάλλιστος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
Τὸν καὶ ἀνηρείψαντο θεοὶ Διῒ οἰνοχοεύειν,
Κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.
Ἶλος δ' αὖ τέκεθ' υἱὸν ἀμύμονα Λαομέδοντα·
Λαομέδων δ' ἄρα Τιθωνὸν τέκετο, Πρίαμόν τε,
Λάμπον τε, Κλυτίον θ', Ἱκετάονά τ' ὄζον Ἄρηος·
Ἀσσάρακος δὲ Κάπυν· ὁ δ' ἄρ' Ἀγχίσην τέκε παῖδα·

Huic vero Æneas respondit, dixitque,
Pelide, ne jam me verbis puerulum tanquam,
Speres *te* territurum: facile enim possum & ipse,
Et convitia, & opprobria proloqui:
Scimus autem alter alterius genus, scimus & parentes,
Jam olim dicta audientes verba mortalium hominum:
Visu vero certe neque tu meos nosti, neque ego tuos.
Aiunt te quidem Pelei eximii prolem esse,
Matre vero ex Thetide comas pulchra marina nympha:
At ego me filium magnanimo Anchisa
Profiteor prognatum esse, mater autem mihi est Venus.
Horum jam nunc alterutri utique charum filium plorabunt
Hodie: non enim puto verbis omnino puerilibus
Sic diremptos, a pugna redituros esse:
Quod si vis & hæc doceri, ut bene scias
Nostrum genus (multi autem ipsum homines norunt:)
Dardanum quidem primum genuit nubes cogens Jupiter:
Condidit autem *is* Dardaniam, nam nondum Ilios sacra
In campo ædificata erat urbs articulate loquentium hominum:
Sed adhuc radices habitabant irriguæ fontibus Idæ.
Dardanus vero genuit filium Erichthonium Regem,
Qui tum opulentissimus erat mortalium hominum:
Hujus ter mille equæ per palustria pascebantur
Fœminæ, pullis exultantes teneris:
Has & ipse Boreas adamavit pascentes,
Equoque se assimulans concubuit cyaneis jubis ornato.
Illæ vero gravidæ factæ pepererunt duodecim equuleas:
Istæ autem quandocunque saltu lascivirent super alma terra,
Summum super spicarum fructum currebant, neque frangebant:
At quum saltu lascivirent super latis dorsis maris,
In superficie super collisos fluctus salis cani currebant.
Troem autem Erichthonius genuit Trojanis Regem.
Ex Troe vero tres filii eximii geniti sunt,
Ilusque, Assaracusque, & *forma* deo par Ganymedes,
Qui sane pulcherrimus erat mortalium hominum:
Quem & rapuerunt in cœlum dii Jovi ut pocillator esset,
Pulchritudinem ob illius, ut immortalibus interesset,
At Ilus genuit filium eximium Laomedonta:
Laomedon autem Tithonum genuit, Priamumque,
Lampumque, Clytiumque, Hicetaonemque ramum Martis:
Assaracus vero Capyn: is autem Anchisem genuit filium:

Αὐτὰρ ἔμ' Ἀγχίσης, Πρίαμος δ' ἔτεχ' Ἕκτορα δῖον.
Ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι.
Ζεὺς δ' ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε μινύθει τε,
Ὅππως κεν ἐθέλῃσιν· ὁ γὰρ κάρτιστος ἁπάντων.
Ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα νηπύτιοι ὥς,
Ἑσταότ' ἐν μέσσῃ ὑσμίνῃ δηϊοτῆτος.
Ἔστι γὰρ ἀμφοτέροισιν ὀνείδεα μυθήσασθαι
Πολλὰ μάλ'· οὐδ' ἂν νηῦς ἑκατόζυγος ἄχθος ἄροιτο.
Στρεπτὴ δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν, πολέες δ' ἔνι μῦθοι,
Παντοῖοι· ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ὁπποῖόν κ' εἴπῃσθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις.
Ἀλλὰ τίη ἔριδας καὶ νείκεα νῶϊν ἀνάγκη
Νεικεῖν ἀλλήλοισιν ἐναντίον, ὥστε γυναῖκας,
Αἵτε χολωσάμεναι ἔριδος πέρι θυμοβόροιο
Νεικεῦσ' ἀλλήλῃσι μέσην ἐς ἀγυιὰν ἰοῦσαι,
Πόλλ' ἐτεά τε καὶ οὐκί· χόλος δέ τε καὶ τὰ κελεύει.
Ἀλκῆς δ' οὔ μ' ἐπέεσσιν ἀποτρέψεις μεμαῶτα,
Πρὶν χαλκῷ μαχέσασθαι ἐναντίον. ἀλλ' ἄγε θᾶσσον
Γευσόμεθ' ἀλλήλων χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
Ἦ ῥα, καὶ ἐν δεινῷ σάκει ἤλασε χάλκεον ἔγχος,
Σμερδαλέῳ, μέγα δ' ἀμφὶ σάκος μύκε δουρὸς ἀκωκῇ.
Πηλείδης δὲ σάκος μὲν ἀπὸ ἕο χειρὶ παχείῃ
Ἔσχετο ταρβήσας. φάτο γὰρ δολιχόσκιον ἔγχος
Ῥεῖα δ' ἐλεύσεσθαι μεγαλήτορος Αἰνείαο·
Νήπιος, οὐδ' ἐνόησε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Ὡς οὐ ῥηΐδι' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι, οὐδ' ὑποείκειν.
Οὐδὲ τότ' Αἰνείαο δαΐφρονος ὄβριμον ἔγχος
Ῥῆξε σάκος· χρυσὸς γὰρ ἐρύκακε, δῶρα θεοῖο·
Ἀλλὰ δύω μὲν ἔλασσε διὰ πτύχας, αἱ δ' ἄρ' ἔτι τρεῖς
Ἦσαν· ἐπεὶ πέντε πτύχας ἤλασε Κυλλοποδίων,
Τὰς δύο, χαλκείας, δύο δ' ἔνδοθι κασσιτέροιο,
Τὴν δὲ μίαν, χρυσῆν, τῇ ῥ' ἔσχετο χάλκεον ἔγχος.
Δεύτερος αὖτ' Ἀχιλεὺς προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν Αἰνείαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην,
Ἄντυγ' ὑπὸ πρώτην, ᾗ λεπτότατος θέε χαλκός·
Λεπτοτάτη δ' ἐπέην ῥινὸς βοός· ἡ δὲ διὰ πρὸ
Πηλιὰς ἤϊξεν μελίη, λάκε δ' ἀσπὶς ὑπ' αὐτῆς.
Αἰνείας δ' ἐάλη, καὶ ἀπὸ ἕθεν ἀσπίδ' ἀνέσχε
Δείσας. ἐγχείη δ' ἄρ' ὑπὲρ νώτου ἐνὶ γαίῃ
Ἔστη ἱεμένη, διὰ δ' ἀμφοτέρους ἕλε κύκλους

Ἀσπί-

Et me Anchises, Priamus autem genuit Hectora nobilem.
Ex hoc quidem genereque & sanguine profiteor esse me:
At Jupiter virtutem viris augetque minuitque,
Prout voluerit: ille enim potentissimus omnium.
Sed age ne amplius hæc disseramus pueruli tanquam,
Stantes in medio conflictu prælii.
Licet enim ambobus opprobria proloqui
Multa admodum: quorum nequidem centiremis navis onus ferret.
Volubilis enim lingua est hominum, multique insunt sermones,
Omnigeni: verborum autem latus campus hinc atque inde.
Qualecunque dixeris verbum tale fortassis audies.
Sed quid jurgiis & rixis nobis opus est
Altercari inter nos, tanquam mulieres,
Quæ iratæ contentionem per animum rodentem
Probra jactant altera in alteram mediam in viam prodeuntes,
Multa veraque & non: ira autem & ista jubet.
A virtute vero non me verbis avertes animosum,
Priusquam ære pugnes contra. Quin age ocyus
Experiamur alter alterum æratis hastis.
Dixit utique, & in terribile scutum intorsit æream hastam,
Visu horrendum, graviter a. infixa scuto reboavit hastæ cuspis:
Pelides vero scutum quidem a se procul manu robusta
Tenuit perculsus. autumabat enim prælongam hastam
Facile penetraturam esse magnanimi Æneæ:
Imprudens, neque enim cogitabat in mente & in animo,
Quod non facile deorum inclyta dona
A viris mortalibus domantur, aut *eis* cedunt.
Neque tunc Æneæ bellicosi rapida hasta
Perrupit scutum, Aurum enim inhibuit, dona Dei:
Sed duas quidem transiit per plicas, tres vero
Supererant: quinque enim plicas superinduxerat Vulcanus,
Duas æreas, duasque interiores stanni,
Unam vero auream, qua detenta est ærea hasta.
Secundus vero, Achilles emisit prælongam hastam,
Et percussit Æneæ ad clypeum undique æquale,
Oram ad summam, ubi tenuissimum currebat æs:
Tenuissimum etiam inductum erat corium bovis. Illa vero penitus
Pelias irrupit fraxinus, clypeusque crepuit circum illam.
Æneas a. corpore contracto subsedit, & a se procul scutum sustulit
Territus. Hasta autem supra dorsum in terra
Stetit emissa, utrosque autem disruperat orbes

Ἀσπίδος ἀμφιβρότης. ὁ δ' ἀλεάμενος δόρυ μακρὸν,
Ἔστη, κὰδ δ' ἄχος οἱ χύτο μυρίον ὀφθαλμοῖσι,
Ταρβήσας ὅ οἱ ἄγχι πάγη βέλος· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἐμμεμαὼς ἐπόρουσεν ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ,
Σμερδαλέα ἰάχων. ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ
Αἰνείας, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν,
Οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'· ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος.
Ἔνθά κεν Αἰνείας μὲν ἐπεσσύμενον βάλε πέτρῳ,
Ἢ κόρυθ', ἠὲ σάκος, τό οἱ ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον.
Τὸν δέ κε Πηλείδης σχεδὸν ἄορι θυμὸν ἀπηύρα,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε Ποσειδάων ἐνοσίχθων.
Αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι θεοῖς μετὰ μῦθον ἔειπεν,
Ὢ πόποι, ἦ μοι ἄχος μεγαλήτορος Αἰνείαο,
Ὃς τάχα Πηλείωνι δαμεὶς ἄϊδόσδε κάτεισι,
Πειθόμενος μύθοισιν Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο,
Νήπιος· οὐδέ τι οἱ χραισμήσει λυγρὸν ὄλεθρον.
Ἀλλὰ τίη νῦν οὗτος ἀναίτιος ἄλγεα πάσχει,
Μὰψ ἕνεκ' ἀλλοτρίων ἀχέων, κεχαρισμένα δ' αἰεὶ
Δῶρα θεοῖσι δίδωσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
Ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς πέρ μιν ὑπ' ἐκ θανάτου ἀγάγωμεν,
Μήπως καὶ Κρονίδης κεχολώσεται, αἴκεν Ἀχιλλεὺς
Τόνδε κατακτείνῃ. μόριμον δέ οἱ ἐστ' ἀλέασθαι,
Ὄφρα μὴ ἄσπερμος γενεὴ καὶ ἄφαντος ὄληται
Δαρδάνου, ὃν Κρονίδης περὶ πάντων φίλατο παίδων,
Οἳ ἔθεν ἐξεγένοντο γυναικῶν τε θνητάων.
Ἤδη γὰρ Πριάμου γενεὴν ἤχθηρε Κρονίων.
Νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσιν ἀνάξει,
Καὶ παῖδες παίδων, τοί κεν μετόπισθε γένωνται.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη,
Ἐννοσίγαι', αὐτὸς σὺ μετὰ φρεσὶ σῇσι νόησον
Αἰνείαν, ἤ κέν μιν ἐρύσσεαι, ἤ κεν ἐάσεις
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ δαμήμεναι ἐσθλὸν ἐόντα.
Ἤτοι μὲν γὰρ νῶϊ πολέας ὠμόσσαμεν ὅρκους
Πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἐγὼ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
Μήποτ' ἐπὶ Τρώεσσιν ἀλεξήσειν κακὸν ἦμαρ,
Μηδ' ὁπότ' ἂν Τροίη μαλερῷ πυρὶ πᾶσα δάηται
Δαιομένη, δαίωσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἄν τε μάχην καὶ ἀνὰ κλόνον ἐγχειάων,
Ἷξε δ' ὅθ' Αἰνείας ἠδ' ὁ κλυτὸς ἦεν Ἀχιλλεύς.
Αὐτίκα τῷ μὲν ἔπειτα κατ' ὀφθαλμῶν χέεν ἀχλὺν

Πη-

Clypei contegentis hominem. Is vero evitata hasta longa,
Constitit, trepidatio autem cum dolore ei offusa est centuplex oculis,
Perculsus quod prope se fixum erat telum: sed Achilles
Animo paratissimo irruit stricto ense acuto,
Terribilem edens clamorem. At saxum sumpsit manu
Æneas, vastum pondus; quod ne duo quidem viri ferrent,
Quales nunc homines sunt: is vero ipsum facile agitabat & solus.
Tum certe Æneas quidem irruenti percussisset saxo,
Vel galeam, vel scutum, quod ab eo defendisset tristem mortem:
Illum vero Pelides cominus ense anima privasset,
Nisi celeriter animadvertisset Neptunus quassator terræ:
Statim autem inter immortales deos verbum dixit,
O dii, certe mihi dolor de magnanimo Ænea,
Qui cito a Pelide domitus ad orcum descendet,
Persuasus verbis Apollinis longe jaculantis,
Demens: neque enim ab eo omnino propulsabit triste exitium.
Sed cur nunc hic insons mala patitur,
Immerito ob debitos aliis dolores, grata autem semper
Munera diis exhibet, qui cœlum latum habitant?
Sed agite, nos ipsi eum e morte subducamus,
Ne forte & Saturnius irascatur, si Achilles
Hunc interimat. Fatale vero ei est effugere,
Ut ne sine prole genus & prorsus exstinctum pereat
Dardani, quem Saturnius præ omnibus diligebat liberis,
Qui ex se nati erant mulieribusque mortalibus.
Jam enim Priami genus odit Saturnius:
Nunc vero utique Æneæ vis Trojanis imperabit,
Et filii filiorum, qui nempe in posterum nati fuerint.
Huic a. respondit deinde magnis oculis decora veneranda Juno,
Terræ quassator, ipse tu mente tua delibera sis de
Ænea, an eum e periculo extrahas, an vero relinquas
A Pelide Achille domandum, optimus licet sit.
Nam sane nos multa juravimus juramenta
Omnes inter deos ego & Pallas Minerva,
Nunquam a Trojanis depulsuras ope allata malum diem,
Ne quidem cum Troja exitiali igne tota cremabitur
Incensa, incenderint autem Mavortii filii Achivorum.
Ut vero hoc audivit Neptunus quassator terræ,
Perrexit eundo perque pugnam & per stridorem hastarum,
Pervenitque ubi Æneas atque ille inclytus erat Achilles.
Confestim vero huic quidem deinde ob oculos fudit caliginem
Pe-

Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ· ὁ δὲ μελίην εὔχαλκον
Ἀσπίδος ἐξέρυσεν μεγαλήτορος Αἰνείαο.
Καὶ τὴν μὲν προπάροιθε ποδῶν Ἀχιλῆος ἔθηκεν,
Αἰνείαν δ' ἐπέσσευεν ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀείρας.
Πολλὰς δὲ στίχας ἡρώων, πολλὰς δὲ καὶ ἵππων
Αἰνείας ὑπεράλτο, θεοῦ ἀπὸ χειρὸς ὀρούσας.
Ἷξε δ' ἐπ' ἐσχατιὴν πολυάϊκος πολέμοιο.
Ἔνθα δὲ Καύκωνες πόλεμον μετεθωρήσσοντο.
Τῷ δὲ μάλ' ἐγγύθεν ἦλθε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αἰνεία, τίς σ' ὧδε θεῶν ἀτέοντα κελεύει
Ἀντὶ Ἀχιλλῆος πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
Ὅς σεῦ ἅμα κρείσσων καὶ φίλτερος ἀθανάτοισιν;
Ἀλλ' ἀναχωρῆσαι, ὅτε κεν συμβλήσεαι αὐτῷ,
Μὴ καὶ ὑπὲρ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσαφίκηαι.
Αὐτὰρ ἐπεί κ' Ἀχιλεὺς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ,
Θαρσήσας δ' ἤπειτα μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι.
Οὐ μὲν γάρ τίς σ' ἄλλος Ἀχαιῶν ἐξεναρίξει.
Ὣς εἰπὼν, λίπεν αὐτόθ', ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.
Αἶψα δ' ἔπειτ' Ἀχιλῆος ἀπ' ὀφθαλμῶν σκέδασ' ἀχλὺν
Θεσπεσίην. ὁ δ' ἔπειτα μέγ' ἔξιδεν ὀφθαλμοῖσιν.
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμὸν,
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι.
Ἔγχος μὲν τόδε κεῖται ἐπὶ χθονὸς, οὐδέ τι φῶτα
Λεύσσω τῷ ἐφέηκα, κατακτάμεναι μενεαίνων.
Ἦ ῥα καὶ Αἰνείας φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσιν
Ἦεν, ἀτάρ μιν ἔφην μὰψ αὔτως εὐχετάασθαι.
Ἐῤῥέτω· οὔ οἱ θυμὸς ἐμεῦ ἔτι πειρηθῆναι
Ἔσσεται, ὃς καὶ νῦν φύγεν ἄσμενος ἐκ θανάτοιο.
Ἀλλ' ἄγε δὴ, Δαναοῖσι φιλοπτολέμοισι κελεύσας,
Τῶν ἄλλων Τρώων πειρήσομαι ἀντίος ἐλθών.
Ἦ, καὶ ἐπὶ στίχας ἆλτο· κέλευε δὲ φωτὶ ἑκάστῳ,
Μηκέτι νῦν Τρώων ἑκὰς ἕστατε δῖοι Ἀχαιοὶ,
Ἀλλ' ἄγ', ἀνὴρ ἄντ' ἀνδρὸς ἴτω, μεμάτω δὲ μάχεσθαι.
Ἀργαλέον δέ μοι ἐστὶ καὶ ἰφθίμῳ περ ἐόντι,
Τοσσοῦσδ' ἀνθρώπους ἐφέπειν, καὶ πᾶσι μάχεσθαι.
Οὐδέ κ' Ἄρης, ὅσπερ θεὸς ἄμβροτος, οὐδέ κ' Ἀθήνη,
Τοσσῆσδ' ὑσμίνης ἐφέποι στόμα, καὶ πονέοιτο.
Ἀλλ' ὅσσον μὲν ἐγὼ δύναμαι χερσίν τε ποσίν τε,
Καὶ σθένει, οὔ μ' ἔτι φημὶ μεθησέμεν οὐδ' ἠβαιόν.
Ἀλλὰ μάλα στιχὸς εἶμι διαμπερὲς, οὐδέ τιν' οἴω

Pelidæ Achilli: idemque hastam æratam
Clypeo extraxit magnanimi Æneæ:
Et eam quidem ante pedes Achillis posuit,
Æneam vero vi impulsum egit a terra in altum sublatum:
Multos autem ordines Heroum, multos & equorum
Æneas superarat saltu, dei a manu impetu sumpto:
Pervenit vero ad extremam partem tumultuosi prælii:
Ibi autem Caucones ad pugnam armabantur:
Eum vero admodum prope accessit Neptunus quassator terræ,
Et ipsum edita voce verbis alatis allocutus est,
Ænea, quis te sic deorum præcordia læsum instigat
Contra Achillem præliari & pugnare,
Qui te simul fortior & charior immortalibus?
Sed recede, quandocunque obvius fueris factus illi,
Ne & præter fatum domum orci pervenias:
At postquam Achilles mortem & fatum assecutus fuerit,
Audacter deinceps inter primos pugna:
Non enim aliquis te alius Achivorum interficiet.
Sic fatus, reliquit illic, postquam præceperat omnia:
Tunc confestim Achillis ab oculis dispersit caliginem
Densam. Is vero continuo clare vidit oculis:
Ingemiscens autem dixit ad suum magnum animum,
Papæ, certe magnum miraculum hoc oculis video:
Hasta quidem hæc jacet in terra, neque omnino virum
Video in quem immisi, interficere cupiens.
Certe & Æneas igitur charus immortalibus diis
Erat, sed ipsum putabam frustra sic gloriari.
Valeat: non ei animus me amplius experiri
Erit, qui & nunc fugit lubens ex morte.
Sed agedum, Danaos bellicosos adhortatus,
Alios Trojanos experiar obvius profectus.
Dixit, & in ordines saliit: adhortabaturque virum quemque,
Ne amplius nunc a Trojanis procul state nobiles Achivi,
Sed age, vir contra virum eat, animoque præsenti capessat pugnam.
Difficile autem mihi est fortis licet sim,
Tot homines insequi, & cum omnibus pugnare:
Neque enim vel Mars, qui tamen deus immortalis, neque Minerva,
Tanta aciei persequens obire possit adversos ordines, & pugnam impigre ciere:
Sed quantum quidem ego valeo manibusque pedibusque,
Et animis, me jam nego contentionem remissurum ne minimum quidem:
Sed omnino per ordines ibo penitus, neque quenquam puto
Tro-

Τρώων χαιρήσειν ὅστις σχεδὸν ἔγχεος ἔλθῃ.
Ὣς φάτ' ἐποτρύνων. Τρώεσσι δὲ φαίδιμος Ἕκτωρ
Κέκλεθ' ὁμοκλήσας, φάτο δ' ἴμεναι ἄντ' Ἀχιλῆος.
Τρῶες ὑπέρθυμοι μὴ δείδιτε Πηλείωνα.
Καί κεν ἐγὼν ἐπέεσσι καὶ ἀθανάτοισι μαχοίμην,
Ἔγχει δ' ἀργαλέον, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
Οὐδ' Ἀχιλεὺς πάντεσσι τέλος μύθοις ἐπιθήσει,
Ἀλλὰ τὸ μὲν τελέει, τὸ δὲ καὶ μεσσηγὺ κολούει.
Τῷ δ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι, καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν,
Εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μένος δ' αἴθωνι σιδήρῳ.
Ὣς φάτ' ἐποτρύνων· οἱ δ' ἀντίοι ἔγχε' ἄειρον
Τρῶες· τῶν δ' ἄμυδις μίχθη μένος, ὦρτο δ' ἀϋτή.
Καὶ τότ' ἄρ' Ἕκτορα εἶπε παραστὰς Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἕκτορ, μηκέτι πάμπαν Ἀχιλλῆϊ προμάχιζε,
Ἀλλὰ κατὰ πληθύν τε καὶ ἐκ φλοίσβοιο δέδεξο,
Μήπως σ' ἠὲ βάλῃ, ἠὲ σχεδὸν ἄορι τύψῃ.
Ὣς ἔφαθ'. Ἕκτωρ δ' αὖτις ἐδύσατο οὐλαμὸν ἀνδρῶν,
Ταρβήσας, ὅτ' ἄκουσε θεοῦ ὄπα φωνήσαντος.
Ἐν δ' Ἀχιλεὺς Τρώεσσι θόρε φρεσὶν εἱμένος ἀλκὴν,
Σμερδαλέα ἰάχων. πρῶτον δ' ἕλεν Ἰφιτίωνα
Ἐσθλὸν, Ὀτρυντείδην, πολέων ἡγήτορα λαῶν,
Ὃν νύμφη τέκε Νηῒς Ὀτρυντῆϊ πτολιπόρθῳ,
Τμώλῳ ὑπὸ νιφόεντι, Ὕδης ἐν πίονι δήμῳ.
Τὸν δ' ἰθὺς μεμαῶτα βάλ' ἔγχεϊ δῖος Ἀχιλλεὺς,
Μέσσην κακκεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη.
Δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ἀχιλλεὺς,
Κεῖσαι Ὀτρυντείδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν,
Ἔνθά δέ τοι θάνατος, γενεὴ δέ τοι ἔστ' ἐπὶ λίμνῃ
Γυγαίῃ, ὅθι τοι τέμενος πατρώϊόν ἐστιν,
Ὕλλῳ ἐπ' ἰχθυόεντι, καὶ Ἕρμῳ δινήεντι.
Ὣς φάτ' ἐπευχόμενος. τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
Τὸν μὲν Ἀχαιῶν ἵπποι ἐπισσώτροις δατέοντο
Πρώτῃ ἐν ὑσμίνῃ· ὁ δ' ἐπ' αὐτῷ Δημολέοντα,
Ἐσθλὸν ἀλεξητῆρα μάχης, Ἀντήνορος υἱὸν,
Νύξε κατὰ κρόταφον κυνέης διὰ χαλκοπαρήου.
Οὐδ' ἄρα χαλκείη κόρυς ἔσχεθεν, ἀλλὰ δι' αὐτῆς
Αἰχμὴ ἱεμένη ῥῆξ' ὀστέον, ἐγκέφαλος δὲ
Ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα.
Ἱπποδάμαντα δ' ἔπειτα καθ' ἵππων ἀΐξαντα,
Πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα, μετάφρενον οὖτασε δουρί.
Αὐτὰρ ὁ θυμὸν ἄϊσθε καὶ ἤρυγεν, ὡς ὅτε ταῦρος

Ἤρυ-

Troum gavisurum esse qui prope hastam venerit.
Sic dixit incitans. Trojanos vero illustris Hector
Hortabatur increpitans, affirmabatque *se* iturum contra Achillem:
Trojani magnanimi ne timete Pelidem:
Et sane ego verbis vel cum immortalibus pugnare possem,
Hasta vero arduum, longe enim fortiores sunt:
Neque Achilles omnibus summam sermonibus addet,
Sed aliud quidem perficiet, aliud vero in medio conatu mutilum relinquet:
Illi autem ego obvius ibo, etiam si igni manuum vi similis est,
Si igni manuum vi similis est animoque rutilo ferro.
Sic dixit incitans: illi vero adversi hastas tollebant
Troes: horum aut. in unum congressa est vis, ortusque est clamor:
Et tunc quidem Hectorem allocutus est astans Phœbus Apollo,
Hector, ne jam omnino cum Achille congrediaris ante aciem,
Sed in agmineque & ex turba excipe,
Ne qua te vel missili feriat, vel cominus ense percutiat.
Sic dixit. Hector vero rursus immersit se in agmen densum virorum,
Perculsus, ut audivit dei vocem locuti:
At Achilles in Trojanos insiliit præcordia indutus robur,
Horrendum vociferans. Primum autem interfecit Iphitiona
Strenuum, Otryntidem, magnarum ductorem copiarum,
Quem nympha peperit Nais Otrynteo urbium eversori,
Tmolo sub nivoso, Idæ in opulento vico:
Hunc quidem recta animose irruentem percussit hasta nobilis Achilles
Medio capite: quod in duas partes totum diffissum est:
Fragorem a. edidit cadens: super *eum* vero gloriabatur Achilles,
Jaces Otryntide, omnium terribilissime virorum,
Hic tibi mors, genus autem tibi est ad lacum
Gygæum, ubi tibi ager paternus est,
Hyllum ad piscosum, & Hermum vorticosum.
Sic dixit super *eum* glorians. At illi caligo oculos obtexit:
Hunc quidem Achivorum equi canthis rotarum lacerarunt
Prima in acie: ille vero post hunc Demoleontem,
Strenuum propulsatorem pugnæ, Antenoris filium,
Percussit ad tempus galeam per æneis munitam malis.
Nec sane ærea galea prohibuit, sed per ipsam
Cuspis pergendi cupida rupit os, cerebrum vero
Intus omne fœdatum est: domuitque illum temerarium.
Hippodamantem vero deinde a curru desilientem,
Ante se fugientem, in dorso percussit hasta.
Sed is animum exhalabat & mugiebat, ut cum taurus

Mu-

Ἤρυγεν ἑλκόμενος Ἑλικώνιον ἀμφὶ ἄνακτα,
Κούρων ἑλκόντων· γάνυται δέ τε τοῖς Ἐνοσίχθων.
Ὣς ἄρα τόν γ' ἐρύγοντα λίπ' ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ.
Αὐτὰρ ὁ βῆ σὺν δουρὶ μετ' ἀντίθεον Πολύδωρον
Πριαμίδην. τὸν δ' οὔτι πατὴρ εἴασκε μάχεσθαι,
Οὕνεκά οἱ μετὰ πᾶσι νεώτατος ἔσκε γόνοιο,
Καί οἱ φίλτατος ἔσκε, πόδεσσι δὲ πάντας ἐνίκα.
Δὴ τότε νηπιέῃσι ποδῶν ἀρετὴν ἀναφαίνων,
Θῦνε διὰ προμάχων, εἵως φίλον ὤλεσε θυμόν.
Τὸν βάλε μέσσον ἄκοντι ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς,
Νῶτα παραΐσσοντος ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες
Χρύσειοι σύνεχον, καὶ διπλόος ἤντετο θώρηξ.
Ἀντικρὺ δὲ διέσχε παρ' ὀμφαλὸν ἔγχεος αἰχμή.
Γνὺξ δ' ἔριπ' οἰμώξας. νεφέλη δέ μιν ἀμφεκάλυψε
Κυανέη, προτὶ οἷ δ' ἔλαβ' ἔντερα χερσὶ λιασθείς.
Ἕκτωρ δ' ὡς ἐνόησε κασίγνητον Πολύδωρον
Ἔντερα χερσὶν ἔχοντα λιαζόμενον ποτὶ γαίῃ,
Κάρ' ῥά οἱ ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
Δηρὸν ἑκὰς στρωφᾶσθ', ἀλλ' ἀντίος ἦλθ' Ἀχιλῆϊ,
Ὀξὺ δόρυ κραδάων, φλογὶ εἴκελος, αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ὡς εἶδ', ὡς ἀνέπαλτο, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα,
Ἐγγὺς ἀνὴρ ὃς ἐμόν γε μάλιστ' ἐσεμάσσατο θυμὸν,
Ὅς μοι ἑταῖρον ἔπεφνε τετιμένον· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Ἀλλήλους πτώσσοιμεν ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας.
Ἦ, καὶ ὑπόδρα ἰδὼν προσεφώνεεν Ἕκτορα δῖον,
Ἆσσον ἴθ' ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἵκηαι.
Τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Πηλείδη μὴ δή μ' ἐπέεσσί γε, νηπύτιον ὥς,
Ἔλπεο δειδίξεσθαι· ἐπεὶ σάφα οἶδα καὶ αὐτὸς
Ἠμὲν κερτομίας ἠδ' αἴσυλα μυθήσασθαι·
Οἶδα δ' ὅτι σὺ μὲν ἐσθλὸς, ἐγὼ δὲ σέθεν πολὺ χείρων.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
Αἴκέ σε χειρότερός περ ἐὼν ἀπὸ θυμὸν ἕλωμαι,
Δουρὶ βαλών· ἐπειὴ καὶ ἐμὸν βέλος ὀξὺ πάροιθεν.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δόρυ, καὶ τό γ' Ἀθήνη
Πνοιῇ Ἀχιλλῆος πάλιν ἔτραπε κυδαλίμοιο,
Ἦκα μάλα ψύξασα· τὸ δ' ἂψ ἵκεθ' Ἕκτορα δῖον,
Αὐτοῦ δὲ προπάροιθε ποδῶν πέσεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἐμμεμαὼς ἐπόρουσε, κατακτάμεναι μενεαίνων,
Σμερδαλέα ἰάχων. τὸν δ' ἐξήρπαξεν Ἀπόλλων
Ῥεῖα μάλ', ὥστε θεός, ἐκάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ.

Mugit vi tractus Heliconium circum regem,
Adolescentibus trahentibus: gaudet autem his Neptunus:
Sic utique hujus mugientis reliquit ossa animus ferox:
At ille ivit cum hasta in deo parem Polydorum
Priamidem. Eum vero neutiquam pater sinebat pugnare,
Quod sibi inter omnes minimus erat natu,
Et sibi charissimus erat, pedibusque omnes vincebat.
Tum vero juvenili stultitia pedum virtutem ostentans,
Ruebat per primipilares, donec suam perdidit animam:
Hunc percussit medium jaculo pedibus valens nobilis Achilles,
Terga prætercurrentis ubi baltei annuli
Aurei constringebant, & duplex occurrebat thorax:
In adversam vero partem perrupit ad umbilicum hastæ cuspis:
In genua autem procidit ejulatu edito: nubesque ipsum obtexit
Nigra, ad se vero collegit intestina manibus inclinatus.
Hector vero ut vidit fratrem Polydorum
Viscera manibus tenentem advolutum terræ,
Continuo ejus oculis offusa est caligo, neque amplius sustinuit
Diu procul versari, sed obvius venit Achilli,
Acutam hastam vibrans, flammæ similis. At Achilles
Ut vidit, ut exiliit, & jactabundus verbum dixit,
Prope vir qui meum quidem maxime intimum pupugit animum,
Qui mihi sodalem interfecit charissimum: neque sane diutius
Alter alterum trepidi fugiamus per aciei semitas.
Dixit, & torve intuitus allocutus est Hectorem nobilem,
Propius accede ut celeriter ad mortis fines pervenias.
Illum vero interritus allocutus est insigniter galeatus Hector,
Pelide ne jam me verbis saltem, puerulum tanquam,
Speres *te* perterrefacturum. Facile enim possum & ipse
Et convitia & opprobria proloqui:
Scio autem quod tu quidem strenuus, ego vero te multo inferior.
Sed hæc quidem Deorum in genibus posita sunt,
An forte tibi inferior licet sim animam exemero,
Hasta percusso: nam meum telum acutum cuspide.
Dixit utique, & vibratam emisit hastam, & eam quidem Minerva
Flatu ab Achille retro avertit glorioso,
Leniter admodum spirans: illa autem rediit ad Hectorem nobilem,
Ipsiusque ante pedes cecidit: sed Achilles
Animo paratissimo irruit, occidere cupiens,
Horrendum vociferans. Illum vero eripuit Apollo
Facile admodum, utpote Deus, operuitque caligine multa.

Τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς
Ἔγχεϊ χαλκείῳ, τρὶς δ' ἠέρα τύψε βαθεῖαν·
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος,
Δεινὰ δ' ὁμοκλήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἐξ αὖ νῦν ἔφυγες θάνατον κύον· ἦ τέ τοι ἄγχι
Ἦλθε κακὸν, νῦν αὖτέ σ' ἐρύσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ὧ μέλλεις εὔχεσθαι ἰὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων·
Ἦ θήν σ' ἐξανύω γε καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας,
Εἴ πού τις καὶ ἔμοιγε θεῶν ἐπιτάρροθός ἐστι·
Νῦν δ' ἄλλους Τρώων ἐπιείσομαι, ὅν κε κιχείω.
Ὣς εἰπὼν, Δρύοπ' οὖτα κατ' αὐχένα μέσσον ἄκοντι·
Ἤριπε δὲ προπάροιθε ποδῶν. ὁ δὲ τὸν μὲν ἔασε,
Δημοῦχον δὲ Φιλητορίδην ἠΰν τε μέγαν τε
Καγγόνυ δουρὶ βαλὼν ἠρύκακε· τὸν μὲν ἔπειτα
Οὐτάζων ξίφεϊ μεγάλῳ, ἐξαίνυτο θυμόν.
Αὐτὰρ ὁ Λαόγονον καὶ Δάρδανον, υἷε Βίαντος,
Ἄμφω ἐφορμηθεὶς ἐξ ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
Τὸν μὲν δουρὶ βαλὼν, τὸν δὲ σχεδὸν ἄορι τύψας.
Τρῶα δ' Ἀλαστορίδην· ὁ μὲν ἀντίος ἤλυθε γούνων,
Εἴ πως εὖ πεφίδοιτο λαβὼν, καὶ ζωὸν ἀφείη,
Μηδὲ κατακτείνειεν, ὁμηλικίην ἐλεήσας·
Νήπιος, οὐδὲ τὸ ᾔδη ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν.
Οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, οὐδ' ἀγανόφρων,
Ἀλλὰ μάλ' ἐμμεμαώς· ὁ μὲν ἥπτετο χείρεσι γούνων,
Ἱέμενος λίσσεσθ', ὁ δὲ φασγάνῳ οὖτα καθ' ἧπαρ·
Ἐκ δέ οἱ ἧπαρ ὄλισθεν, ἀτὰρ μέλαν αἷμα κατ' αὐτοῦ
Κόλπον ἐνέπλησεν, τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε
Θυμοῦ δευόμενον· ὁ δὲ Μούλιον οὖτα παραστὰς
Δουρὶ κατ' οὖς· εἶθαρ δὲ δι' οὔατος ἦλθ' ἑτέροιο
Αἰχμὴ χαλκείη· ὁ δ' Ἀγήνορος υἱὸν Ἔχεκλον
Μέσσην κακκεφαλὴν ξίφει ἤλασε κωπήεντι.
Πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
Δευκαλίωνα δ' ἔπειθ' ἵνα τε ξυνέχουσι τένοντες
Ἀγκῶνος, τῇ τόν γε φίλης διὰ χειρὸς ἔπειρεν
Αἰχμῇ χαλκείῃ· ὁ δέ μιν μένε χεῖρα βαρυνθεὶς,
Πρόσθ' ὁρόων θάνατον. ὁ δὲ, φασγάνῳ αὐχένα θείνας,
Τῆλ' αὐτῇ πήληκι κάρη βάλε, μυελὸς αὖτε
Σφονδυλίων ἔκπαλθ'· ὁ δ' ἐπὶ χθονὶ κεῖτο τανυσθείς.
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετ' ἀμύμονα Πείρεω υἱὸν,
Ῥίγμον, ὃς ἐκ Θρῄκης ἐριβώλακος εἰληλούθει·

Τὸν

Ter quidem deinde irruit pedibus valens nobilis Achilles
Hasta ærea, terque caliginem percussit profundam:
Sed quando jam quarto irruebat deo par,
Horrenda minitans velocibus verbis allocutus est.
Rursus nunc effugisti mortem canis: certe tibi prope
Venerat malum, nunc vero te eripuit Phœbus Apollo,
Cui scilicet vota facis cum proficisceris in stridorem jaculorum:
At certe te conficiam omnino iterum posthac obvius factus;
Si forte aliquis & mihi deorum adjutor est:
Nunc v. alios Trojanorum persequar, quemcumque deprehendam.
Sic locutus, Dryopem percussit ad cervicem mediam jaculo.
Cecidit autem ante pedes. Ille autem hunc quidem reliquit,
Demuchum vero Philetoridem strenuumque magnumque
Ad genu hasta percussum detinuit: huic quidem deinde
Feriens ense magno, exemit animam.
Porro ille Laogonum & Dardanum, filios Biantis,
Ambos cum impetu adortus ex curru depulit in terram,
Alterum hasta percussum eminus, alterum vero cominus ense.
Troemque Alastoridem: qui obvius venerat genibus,
Si quo modo sibi parceret, prehensis, & vivum dimitteret,
Neque interficeret, æqualem ætatem miseratus:
Demens, neque hoc sciebat quod non persuasurus erat.
Haudquaquam enim animo mitis vir erat, neque lenis,
Sed valde ferox. Is quidem ceperat manibus genua,
Cupiens precari, ille autem ense percussit ad hepar:
Ejus autem hepar excidit, & ater sanguis ex ipso
Sinum implevit, eique tenebræ oculos contexere
Anima casso. Idem Mulium percussit prope adstans
Hasta ad aurem: moxque per aurem ivit alteram
Cuspis ærea: ille & Agenoris filium Echeclum
Medium ad caput ense feriebat bene manubriato.
Totus autem incaluit ensis sanguine: huic vero oculos
Occupavit purpurea mors & fatum violentum.
Deucalionem autem deinde ubi connectuntur nervi
Cubiti, hac illum ejus per manum transfixit
Cuspis ærea: is vero illum expectavit manu gravatus,
Præ *se* videns mortem. Ille vero, gladio cervice percussa,
Procul cum ipsa galea caput excussit, medulla vero
Vertebris exiliit: hic autem in terra jacuit extensus.
At ille perrexit eundo in eximium Pirei filium
Rhigmum, qui e Thracia glebosa venerat:

Τὸν βάλε μέσσον ἄκοντι, πάγη δ' ἐν νηδύϊ χαλκός·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων. ὁ δ' Ἀρηΐθοον θεράποντα
Ἄψ ἵππους στρέψαντα, μετάφρενον ὀξέϊ δουρὶ
Νύξ', ἀπὸ δ' ἅρματος ὦσε· κυκήθησαν δέ οἱ ἵπποι.
Ὡς δ' ἀναμαιμάει βαθέ' ἄγκεα θεσπιδαὲς πῦρ
Οὔρεος ἀζαλέοιο, βαθεῖα δὲ καίεται ὕλη,
Πάντῃ τε κλονέων ἄνεμος φλόγα εἰλυφάζει·
Ὣς ὅγε πάντῃ θῦνε σὺν ἔγχεϊ δαίμονι ἶσος,
Κτεινομένους ἐφέπων, ῥέε δ' αἵματι γαῖα μέλαινα.
Ὡς δ' ὅτε τις ζεύξῃ βόας ἄρσενας εὐρυμετώπους
Τριβέμεναι κρῖ λευκὸν ἐϋτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ,
Ῥίμφα τε λέπτ' ἐγένοντο βοῶν ὑπὸ πόσσ' ἐριμύκων·
Ὣς ὑπ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου μώνυχες ἵπποι
Στεῖβον ὁμοῦ νέκυάς τε καὶ ἀσπίδας· αἵματι δ' ἄξων
Νέρθεν ἅπας πεπάλακτο, καὶ ἄντυγες αἳ περὶ δίφρον,
Ἃς ἄρ' ἀφ' ἱππείων ὁπλέων ῥαθάμιγγες ἔβαλλον,
Αἵ τ' ἀπ' ἐπισσώτρων. ὁ δὲ ἵετο κῦδος ἀρέσθαι
Πηλεΐδης, λύθρῳ δὲ παλάσσετο χεῖρας ἀάπτους.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ Φ. ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

ΤΩΝ Τρώων εἰς δύο διαιρεθέντων μέρη, τοὺς μὲν εἰς τὴν πόλιν, τοὺς δὲ εἰς τὸν Σκάμανδρον Ἀχιλλεὺς διώκει, καὶ δεκαδύο νεανίας ζωγρεῖ εἰς ποινὴν Πατρόκλου· τὸν δὲ Λυκάονα τὸν Πριάμου καὶ Ἀστεροπαῖον ἀναιρεῖ· ἔπειτα τοῦ ποταμοῦ πλημμυροῦντος, κινδυνεύοντα αὐτὸν σώζει Ἥφαιστος, ἐμπρήσας τὸν ποταμὸν καὶ τὸ πεδίον. μετὰ ταῦτα θεῶν μάχη γίνεται πρὸς ἀλλήλους. Ἀχιλλέα δὲ Ἀπόλλων εἴργει Ἀγήνορι ὁμοιωθεὶς, καὶ φεύγων ἐξαπατᾷ, ἕως οἱ Τρῶες διασώζονται εἰς τὴν πόλιν.

Φῖ, μόγος Αἰακίδαο παρ' ἠϊόνας ποταμοῖο.

Ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἷξον ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο
Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεὺς,
Ἔνθα διατμήξας, τοὺς μὲν πεδίονδ' ἐδίωκε
Πρὸς πόλιν, ᾗπερ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι φοβέοντο
Ἤματι τῷ προτέρῳ, ὅτε μαίνετο φαίδιμος Ἕκτωρ·
Τῇ ῥ' οἵ γε προχέοντο πεφυζότες· ἠέρα δ' Ἥρη
Πίτνα πρόσθε βαθεῖαν, ἐρυκέμεν· ἡμίσεες δὲ

Ἐς

Hunc percussit medium telo, fixumque est in ventre æs:
Decidit autem e curru. Ille autem Areithoum famulum
Retro equos convertentem, in dorsum acuta hasta
Feriebat curruque deturbavit: turbati sunt autem ejus equi.
Utque fertur furens per profundas convalles immane ardens ignis
Montis aridi, profunda autem crematur sylva,
Et quaquaversus agitans ventus flammam contorquet:
Sic ille quaquaversus furibundus ferebatur cum hasta deo par,
Occidendos insequens, fluebat autem sanguine terra nigra.
Ut cum quis junxerit boves mares latis frontibus
Ut triturent hordeum album æquabili in area,
Facile comminuuntur boum sub pedibus vehementer mugientium:
Sic ab Achille acti magnanimo solidi ungulis equi
Calcabant simul mortuosque & clypeos: sanguine autem axis
Infra totus fœdatus erat, & ambitus qui circa sellam curulem,
Quos quidem ab equinis ungulis guttæ aspergebant,
Et illæ a canthis. Is vero cupiebat gloriam referre
Pelides, cruore a. & sudore pulverulento fœdabatur manus invictas.

ARGUMENTUM LIBRI XXI. ILIADIS HOMERI.

TRojanos in duas partes divisos, partim in urbem, partim in Scamandrum Achilles agitat, juvenesque duodecim captivos ducit in ultionem Patrocli: sed Lycaonem Priamidem & Asteropæum interficit. Post fluvio inundante ex periculo illum servat Vulcanus, qui fluvium & campum incendit. Deinde inter se præliantur Dii. Sed Achillem inhibet Agenori assimilatus Apollo, fugiendoque decipit, interea salvi redeunt in urbem Trojani.

SEd ubi jam ad meatum pervenerant pulchre fluentis fluvii
Xanthi vorticosi, quem immortalis genuit Jupiter,
Ibi tum divisos, partim campum versus insequebatur
Ad urbem, qua alii turbati fugerant
Die superiori, quando furebat illustris Hector.
Illac hi profundebantur trepida fuga: caliginem autem Juno
Expandit ante densam, ut inhiberet: partim vero

Ἐς ποταμὸν εἰλεῦντο βαθύρροον ἀργυροδίνην·
Ἐν δ' ἔπεσον μεγάλῳ πατάγῳ· βράχε δ' αἰπὰ ῥέεθρα·
Ὄχθαι δ' ἀμφὶ περὶ μεγάλ' ἴαχον. οἱ δ' ἀλαλητῷ
Ἔννεον ἔνθα καὶ ἔνθα, ἑλισσόμενοι κατὰ δίνας.
Ὡς δ' ὅθ' ὑπαὶ ῥιπῆς πυρὸς ἀκρίδες ἠερέθονται
Φευγέμεναι ποταμόνδε, τὸ δὲ φλέγει ἀκάματον πῦρ
Ὄρμενον ἐξαίφνης, ταὶ δὲ πτώσσουσι καθ' ὕδωρ·
Ὣς ὑπ' Ἀχιλλῆος Ξάνθου βαθυδινήεντος
Πλῆτο ῥόος κελάδων ἐπιμὶξ ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν·
Αὐτὰρ ὁ διογενὴς δόρυ μὲν λίπεν αὐτοῦ ἐπ' ὄχθαις,
Κεκλιμένον μυρίκῃσιν· ὁ δ' ἔνθορε δαίμονι ἶσος,
Φάσγανον οἶον ἔχων, κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα·
Τύπτε δ' ἐπιστροφάδην. τῶν δὲ στόνος ὄρνυτ' ἀεικὴς
Ἄορι θεινομένων, ἐρυθαίνετο δ' αἵματι ὕδωρ.
Ὡς δ' ὑπὸ δελφῖνος μεγακήτεος ἰχθύες ἄλλοι
Φεύγοντες, πιμπλᾶσι μυχοὺς λιμένος εὐόρμου,
Δειδιότες· (μάλα γάρ τε κατεσθίει ὅν κε λάβῃσιν)
Ὣς Τρῶες ποταμοῖο κατὰ δεινοῖο ῥέεθρα
Πτῶσσον ὑπὸ κρημνούς. ὁ δ' ἐπεὶ κάμε χεῖρας ἐναίρων,
Ζωοὺς ἐκ ποταμοῖο δυώδεκα λέξατο κούρους,
Ποινὴν Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος·
Τοὺς ἐξῆγε θύραζε τεθηπότας, ἠΰτε νεβρούς·
Δῆσε δ' ὀπίσσω χεῖρας ἐϋτμήτοισιν ἱμᾶσι,
Τοὺς αὐτοὶ φορέεσκον ἐπὶ στρεπτοῖσι χιτῶσι·
Δῶκε δ' ἑταίροισιν κατάγειν κοίλας ἐπὶ νῆας·
Αὐτὰρ ὁ ἂψ ἐπόρουσε, κατακτάμεναι μενεαίνων.
Ἔνθ' υἷι Πριάμοιο συνήντετο Δαρδανίδαο
Ἐκ ποταμοῦ φεύγοντι Λυκάονι, τόν ῥά ποτ' αὐτὸς
Ἦγε λαβὼν ἐκ πατρὸς ἀλωῆς οὐκ ἐθέλοντα,
Ἐννύχιος προμολών· ὁ δ' ἐρινεὸν ὀξέϊ χαλκῷ
Τάμνε νέους ὄρπηκας, ἵν' ἅρματος ἄντυγες εἶεν.
Τῷ δ' ἄρ' ἀνώϊστον κακὸν ἤλυθε δῖος Ἀχιλλεύς·
Καὶ τότε μέν μιν Λῆμνον ἐϋκτιμένην ἐπέρασσε
Νηυσὶν ἄγων· ἀτὰρ υἱὸς Ἰήσονος ὦνον ἔδωκε.
Κεῖθεν δὲ ξεῖνός μιν ἐλύσατο, πολλὰ δ' ἔδωκεν
Ἴμβριος Ἠετίων, πέμψεν δ' ἐς δῖαν Ἀρίσβην·
Ἔνθεν ὑπεκπροφυγὼν, πατρώϊον ἵκετο δῶμα.
Ἕνδεκα δ' ἤματα θυμὸν ἐτέρπετο οἷσι φίλοισιν,
Ἐλθὼν ἐκ Λήμνοιο· δυωδεκάτῃ δέ μιν αὖτις
Χερσὶν Ἀχιλλῆος θεὸς ἔμβαλεν, ὅς μιν ἔμελλε
Πέμψειν εἰς Ἀΐδαο, καὶ οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι.

In fluvium volvebantur profunde fluentem vorticibus argenteum:
Inciderunitque magno strepitu; sonitum vero dedere alta fluenta,
Ripæque circum circa graviter gemuere. Illi vero fremitum edentes
Natabant huc & illuc, agitati per vortices.
Ut cum exactæ impetu ignis locustæ evolant
Ut fugiant ad fluvium, ardet autem indefessus ignis
Excitatus derepente, illæ vero metu perculsæ cadunt in aquam:
Sic Achille fugante Xanthi vorticibus profundi
Implebatur fluentum resonans mixtim equisque & viris:
At ille nobilissimus hastam quidem reliquit illic in ripis,
Tectam myricis: ipse autem insiliit deo par,
Gladium solum habens, exitialiaque animo meditabatur opera:
Et feriebat quaquaversum. Eor. v. gemitus excitabatur fœdus
Ense dum cædebantur, rubescebatque sanguine aqua.
Ut vero metu Delphinis ingentis pisces alii
Fugientes, implent recessus intimos portus stationibus tuti,
Formidantes: (omnino enim devorat quemcunque ceperit)
Sic Trojani fluvii per impetuosi fluenta
Abdebant se perculsi sub crepidinibus. Ille v. ut lassatus erat manus cædendo,
Vivos e fluvio duodecim legit juvenes,
Pœnas daturos de Patroclo Menœtiade mortuo:
Hos eduxit e fluvio metu stupentes, tanquam hinnulos:
Ligavit autem a tergo manus scite sectis loris,
Quæ ipsi ferebant innexa tortilibus annulis tunicis:
Tradidit autem sociis deducendos cavas ad naves.
At ipse iterum irruit, interficere cupiens:
Illic filio Priami obvius factus est Dardanidæ
E fluvio fugienti Lycaoni, quem olim ipsemet
Abduxerat captum ex patris agro invitum,
Nocturnus progressus: is vero caprifici acuto ære
Incidebat novellos ramos, ut currus ambitus essent.
Huic igitur improvisum malum supervenit nobilis Achilles;
Et tunc quidem ipsum in Lemnum bene habitatam vendidit
Navibus abducens: filius autem Jasonis pretium dedit.
Illinc vero hospes ipsum redemit, multaque dedit,
Imbrius Eetion, misitque ad nobilem Arisben:
Inde clam arrepta fuga, paternam venit in domum.
Undecim autem dies animum oblectaverat cum suis amicis,
Reversus ex Lemno: duodecima vero ipsum rursus
Manibus Achillis Deus injecit, qui ipsum erat
Missurus ad orcum, invite licet iturum.

Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς
Γυμνὸν ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος, οὐδ' ἔχεν ἔγχος;
(Ἀλλὰ τὰ μέν ῥ' ἀπὸ πάντα χαμαὶ βάλε. τεῖρε γὰρ ἱδρὼς
Φεύγοντ' ἐκ ποταμοῦ, κάματος δ' ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα)
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμὸν,
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι;
Ἦ μάλα δὴ Τρῶες μεγαλήτορες, οὕσπερ ἔπεφνον,
Αὖτις ἀναστήσονται ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος·
Οἷον δὴ καὶ ὅδ' ἦλθε φυγὼν ὑπὸ νηλεὲς ἦμαρ,
Λῆμνον ἐς ἠγαθέην πεπερημένος· οὐδέ μιν ἔσχε
Πόντος ἁλὸς πολιῆς, ὃ πολεῖς ἀέκοντας ἐρύκει.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ δουρὸς ἀκωκῆς ἡμετέροιο
Γεύσεται, ὄφρα ἴδωμαι ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ δαείω
Ἢ ἄρ' ὁμῶς καὶ κεῖθεν ἐλεύσεται, ἦ μιν ἐρύξει
Γῆ φυσίζοος, ἥτε κατὰ κρατερόν περ ἐρύκει.
Ὣς ὥρμαινε μένων· ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθε τεθηπὼς,
Γούνων ἅψασθαι μεμαώς· περὶ δ' ἤθελε θυμῷ
Ἐκφυγέειν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν·
Ἤτοι ὁ μὲν δόρυ μακρὸν ἀνέσχετο δῖος Ἀχιλλεὺς,
Οὐτάμεναι μεμαώς· ὁ δ' ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων
Κύψας. ἐγχείη δ' ἄρ' ὑπὲρ νώτου ἐνὶ γαίῃ
Ἔστη, ἱεμένη χροὸς ἄμμεναι ἀνδρομέοιο.
Αὐτὰρ ὁ τῇ ἑτέρῃ μὲν ἑλὼν ἐλλίσετο γούνων,
Τῇ δ' ἑτέρῃ ἔχεν ἔγχος ἀκαχμένον, οὐδὲ μεθίει·
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Γουνοῦμαί σ' Ἀχιλεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον·
Ἀντί τοι εἰμ' ἱκέταο διοτρεφὲς αἰδοίοιο.
Πὰρ γάρ σοι πρώτῳ πασάμην Δημήτερος ἀκτὴν,
Ἤματι τῷ ὅτε μ' εἷλες ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
Καί μ' ἐπέρασσας, ἄνευθεν ἄγων πατρός τε φίλων τε,
Λῆμνον ἐς ἠγαθέην· ἑκατόμβοιον δέ τοι ἦλφον.
Νῦν δὲ λύμην τρὶς τόσσα πορών. ἠὼς δέ μοι ἐστὶν
Ἥδε δυωδεκάτη ὅτ' ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα,
Πολλὰ παθών, νῦν αὖ με τεῆς ἐν χερσὶν ἔθηκε
Μοῖρ' ὀλοή· μέλλω που ἀπεχθέσθαι Διῒ πατρὶ,
Ὅς με σοὶ αὖτις ἔδωκε· μινυνθάδιον δέ με μήτηρ
Γείνατο Λαοθόη, θυγάτηρ Ἄλταο γέροντος,
Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει,
Πήδασον αἰπήεσσαν ἔχων ὑπὸ Σατνιόεντι·
Τοῦ δ' ἔχε θυγατέρα Πρίαμος, πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας·
Τῆς δὲ δύω γενόμεθα, σὺ δ' ἄμφω δειροτομήσεις,

Ἤτοι

Hunc igitur ut advertit pedibus valens nobilis Achilles
Nudum sine galeaque & clypeo, neque habebat hastam,
(Namque ea quidem omnia in terram abjecerat. Conficiebat enim sudor
Fugientem e fluvio, delassatioque genua subtus domabat)
Indignatus autem dixit apud suum magnum animum,
Papæ, ingens sane miraculum hoc oculis video:
Jam nimirum Trojani magnanimi, quos interfeci,
Rursus resurgent ex infernis tenebris caliginosis:
Ut jam & hic reversus est postquam effugit sævum diem,
Lemnum in sacram licet venundatus: neque ipsum tenuit
Pontus sali cani, qui multos invitos coercet.
Sed agedum & hastæ cuspidem nostræ
Gustabit, ut videam in mente & edocear
An similiter & illinc reversurus sit, an ipsum coercebit
Terra alma, quæ fortem licet coercet.
Sic cogitabat manens: is vero prope eum venit animo consternatus,
Genua tangere cupiens: valde enim exoptabat animo
Effugere mortemque exitialem & fatum nigrum:
Sed ille quidem hastam longam sustulit nobilis Achilles,
Percutere paratus: is autem currens subiit & prehendit genua
Pronus. Hasta vero super dorsum *evolans* in terra
Stetit, cupiens corpore satiari humano.
Cæterum hic altera manu quidem prehensis supplicabat genibus,
Altera vero tenebat hastam acutam, neque dimittebat:
Et eum supplicans verbis volucribus allocutus est,
Supplico tibi Achille: tu autem me respice, meique miserere:
Loco tibi sum supplicis Jocis alumne reverendi.
Apud te enim primum gustavi Cereris fruges,
Die illo quando me cepisti bene culto in agro,
Et me vendidisti, procul abducens a patreque amicisque,
Lemnum in sacram: centum autem boum pretium tibi peperi:
Nunc vero redemptus fuero ter tantis datis. Aurora a. mihi est
Hæc duodecima postquam in Ilium perveni,
Multa perpessus, nunc vero me tuis in manibus posuit
Fatum exitiale: odio nimirum sum Jovi patri,
Qui me tibi rursus tradidit. Brevis autem ævi me mater
Peperit Laothoe, filia Altæ senis,
Altæ, qui Lelegibus bellicosis imperat,
Pedasum Æpeessam obtinens prope Satnioentem:
Hujus autem habuit filiam Priamus, multas autem & alias:
Ex hac duo nati sumus, tu vero ambos obtruncabis,

Il-

Ἤτοι τὸν πρώτοισι μετὰ πρυλέεσσι δάμασσας
Ἀντίθεον Πολύδωρον, ἐπεὶ βάλες ὀξέϊ δουρί·
Νῦν δὲ δὴ ἐνθάδε μοι κακὸν ἔσσεται· οὐ γὰρ ὀΐω
Σὰς χεῖρας φεύξεσθαι, ἐπεί ῥ' ἐπέλασσέ γε δαίμων.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι,
Μή με κτεῖν', ἐπεὶ οὐχ ὁμογάστριος Ἕκτορός εἰμι,
Ὅς τοι ἑταῖρον ἔπεφνεν ἐνηέα τε κρατερόν τε.
Ὣς ἄρα μιν Πριάμοιο προσηύδα φαίδιμος υἱὸς,
Λισσόμενος ἐπέεσσιν. ἀμείλικτον δ' ὄπ' ἄκουσε,
Νήπιε, μή μοι ἄποινα πιφαύσκεο, μηδ' ἀγόρευε.
Πρὶν μὲν γὰρ Πάτροκλον ἐπισπεῖν μόρσιμον ἦμαρ,
Τόφρα τί μοι πεφιδέσθαι ἐνὶ φρεσὶ φίλτερον ἦεν
Τρώων, καὶ πολλοὺς ζωοὺς ἕλον ἠδ' ἐπέρασσα·
Νῦν δ' οὐκ ἔσθ' ὅς κεν θάνατον φύγῃ, ὅν κε θεός γε
Ἰλίου προπάροιθεν ἐμῇς ἐν χερσὶ βάλῃσι,
Συμπάντων Τρώων, περὶ δ' αὖ Πριάμοιό γε παίδων.
Ἀλλὰ φίλος, θάνε καὶ σύ· τίη ὀλοφύρεαι αὔτως;
Κάτθανε καὶ Πάτροκλος, ὅσπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.
Οὐχ ὁράας οἷος κἀγὼ, καλός τε μέγας τε,
Πατρὸς δ' εἴμ' ἀγαθοῖο, θεὰ δέ μ' ἐγείνατο μήτηρ·
Ἀλλ' ἔπι τοι κἀμοὶ θάνατος καὶ μοῖρα κραταιὴ
Ἔσσεται, ἢ ἠὼς, δείλης, ἢ μέσον ἦμαρ,
Ὁππότε τις καὶ ἐμεῖο ἄρει ἐκ θυμὸν ἕληται,
Ἢ ὅγε δουρὶ βαλὼν, ἢ ἀπὸ νευρῆφιν ὀϊστῷ.
Ὣς φάτο. τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
Ἔγχος μέν ῥ' ἀφέηκεν, ὁ δ' ἕζετο χεῖρε πετάσσας
Ἀμφοτέρας. Ἀχιλεὺς δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ
Τύψε κατὰ κληῗδα παρ' αὐχένα· πᾶν δέ οἱ εἴσω
Δῦ ξίφος ἄμφηκες· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ
Κεῖτο ταθείς. ἐκ δ' αἷμα μέλαν ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
Τὸν δ' Ἀχιλεὺς ποταμόνδε λαβὼν ποδὸς ἧκε φέρεσθαι,
Καί οἱ ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν,
Ἐνταυθοῖ νῦν κεῖσο μετ' ἰχθύσιν, οἵ σ' ὠτειλῆς
Αἷμ' ἀπολιχμήσονται ἀκηδέες· οὐδέ σε μήτηρ
Ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται, ἀλλὰ Σκάμανδρος
Οἴσει δινήεις εἴσω ἁλὸς εὐρέα κόλπον·
Θρώσκων τις κατὰ κῦμα μέλαιναν φρῖχ' ὑπαΐξει
Ἰχθὺς, ὅς κε φάγῃσι Λυκάονος ἀργέτα δημόν.
Φθείρεσθ', εἰσόκεν ἄστυ κιχείομεν Ἰλίου ἱρῆς,
Ὑμεῖς μὲν φεύγοντες, ἐγὼ δ' ὄπιθεν κεραΐζων·
Οὐδ' ὑμῖν ποταμός περ ἐΰρροος ἀργυροδίνης

Ἀρ-

Illum quidem primos inter pedites domuisti
Deo parem Polydorum, postquam percussisti acuta hasta:
Nunc vero hic mihi malum erit: non enim puto
Tuas manus *me* effugiturum, postquam prope adduxit Deus.
Aliud autem tibi dicam, tu vero in mente reconde tua,
Ne me interfice, non enim uterinus frater Hectoris sum,
Qui tibi sodalem interemit mitemque fortemque.
Sic utique eum Priami allocutus est illustris filius,
Supplicans verbis. Immitem autem vocem audivit,
Stulte, ne mihi pretia redemptionis memora, neque narra.
Antequam enim Patroclus assecutus esset fatalem diem,
Interea aliquantum mihi parcere in animo gratum erat
Trojanis, & multos vivos cepi & vendidi:
Nunc vero non est qui mortem effugiat, quemcunque utique Deus
Ilium ante meas in manus conjecerit,
Universorum Trojanorum, præcipue autem Priami filiorum.
Sed amice, morere & tu: cur lamentaris frustra?
Occubuit & Patroclus, qui tamen te multo præstantior:
Nonne vides qualis & ego, pulcherque magnusque,
Quin & patre natus sum eximio, deaque me peperit mater:
Et mihi tamen utique mors & fatum violentum
Aderit, seu aurora *fuerit*, seu crepusculum, seu meridies,
Quando quis & mihi ære animum auferet,
Sive is hasta percusserit, sive a nervo sagitta.
Sic dixit. Illius vero ibi soluta sunt genua & ejus cor:
Hastam quidem dimisit, conseditque manibus passis
Ambabus. Achilles vero stricto ense acuto
Percussit ad claviculam prope cervicem: totus autem ei intro
Subiit ensis anceps: ille vero pronus in terra
Jacebat extensus. Sanguis autem niger effluebat, rigabatque terram.
Illum vero Achilles in fluvium prehensum pede misit ferendum,
Et super eum glorians verba volucria profatus est,
Istic nunc jace inter pisces, qui tibi vulneris
Sanguinem delambent audaces: neque te mater
Impositum lectis deflebit, sed Scamander
Feret verticosus in maris latum sinum:
Saltans quis per undam sub nigram horrescentem superficiem evehetur
Piscis, ut comedat Lycaonis albam pinguedinem.
Pereatis, donec urbe potiamur Ilii sacræ,
Vos quidem, fugientes, ego vero a tergo contrucidans:
Neque vobis ipse fluvius late fluens vorticibus argenteus

Pro-

Ἀρκέσει, ᾧ δὴ δηθὰ πολεῖς ἱρεύετε ταύρους,
Ζωοὺς δ' ἐν δίνησι καθίετε μώνυχας ἵππους.
Ἀλλὰ καὶ ὧς ὀλέεσθε κακὸν μόρον, εἰσόκε πάντες
Τίσετε Πατρόκλοιο φόνον καὶ λοιγὸν Ἀχαιῶν,
Οὓς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἐπέφνετε νόσφιν ἐμεῖο.
Ὣς ἄρ' ἔφη. ποταμὸς δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον·
Ὥρμηνεν δ' ἀνὰ θυμὸν ὅπως παύσειε πόνοιο
Δῖον Ἀχιλλῆα, Τρώεσσι δὲ λοιγὸν ἀλάλκοι.
Τόφρα δὲ Πηλέος υἱὸς ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος,
Ἀστεροπαίῳ ἐπᾶλτο, κατακτάμεναι μενεαίνων
Υἱεῖ Πηλεγόνος· τὸν δ' Ἀξιὸς εὐρυρέεθρος
Γείνατο, καὶ Περίβοια Ἀκεσσαμενοῖο θυγατρῶν
Πρεσβυτάτη· τῇ γάρ ῥα μίγη ποταμὸς βαθυδίνης.
Τῷ δ' Ἀχιλεὺς ἐπόρουσεν· ὁ δ' ἀντίος ἐκ ποταμοῖο
Ἔστη ἔχων δύο δοῦρε· μένος δέ οἱ ἐν φρεσὶ θῆκε
Ξάνθος, ἐπεὶ κεχόλωτο δαϊκταμένων αἰζηῶν,
Τοὺς Ἀχιλεὺς ἐδάϊξε κατὰ ῥόον, οὐδ' ἐλέαιρεν.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τὸν πρότερος προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
Τίς, πόθεν εἷς ἀνδρῶν, ὅ μευ ἔτλης ἀντίος ἐλθεῖν;
Δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσι.
Τὸν δ' αὖ Πηλεγόνος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός,
Πηλείδη μεγάθυμε, τίη γενεὴν ἐρεείνεις;
Εἴμ' ἐκ Παιονίης ἐριβώλου τηλόθ' ἐούσης,
Παίονας ἄνδρας ἄγων δολιχεγχέας· ἥδε δέ μοι νῦν
Ἠὼς ἑνδεκάτη ὅτ' ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα·
Αὐτὰρ ἐμοὶ γενεὴ ἐξ Ἀξιοῦ εὐρὺ ῥέοντος,
Ἀξιοῦ ὃς κάλλιστον ὕδωρ ἐπὶ γαῖαν ἵησιν,
Ὃς τέκε Πηλεγόνα κλυτὸν ἔγχεϊ· τὸν δ' ἐμὲ φασὶ
Γείνασθαι. νῦν αὖτε μαχώμεθα φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ.
Ὣς φάτ' ἀπειλήσας. ὁ δ' ἀνέσχετο δῖος Ἀχιλλεὺς
Πηλιάδα μελίην· ὁ δ' ὁμαρτῇ δούρασιν ἀμφὶς
Ἥρως Ἀστεροπαῖος, ἐπεὶ περιδέξιος ἦε·
Καί ῥ' ἑτέρῳ μὲν δουρὶ σάκος βάλεν, οὐδὲ διὰ πρὸ
Ῥῆξε σάκος· χρυσὸς γὰρ ἐρύκακε, δῶρα θεοῖο·
Τῷ δ' ἑτέρῳ μιν πῆχυν ἐπιγράβδην βάλε χειρὸς
Δεξιτερῆς, σύτο δ' αἷμα κελαινεφές· ἡ δ' ὑπὲρ αὐτοῦ
Γαίῃ ἐνεστήρικτο, λιλαιομένη χροὸς ἆσαι.
Δεύτερος αὖτ' Ἀχιλεὺς μελίην ἰθυπτίωνα
Ἀστεροπαίῳ ἐφῆκε, κατακτάμεναι μενεαίνων·
Καὶ τοῦ μὲν ῥ' ἀφάμαρτεν· ὁ δ' ὑψηλὴν βάλεν ὄχθην,
Μεσσο-

Proderit, cui jam sæpe multos sacrificatis tauros,
Vivosque in vortices demittitis solidos ungulis equos.
Sed & sic peribitis dira morte, usque dum omnes
Lueritis Patrocli cædem & interitum Achivorum,
Quos ad naves veloces interfecistis absente me.
Sic utique dixit. Fluvius autem iram concepit ipso penitus corde:
Agitabatque animo quomodo abducat a labore bellico
Nobilem Achillem, & a Trojanis pestem avertat.
Interea autem Pelei filius tenens prælongam hastam,
Asteropæo insiliit, interficere cupiens
Filio Pelegonis: illum autem Axius fluentis latus
Genuit, & Peribœa Acessameni filiarum
Natu maxima. Huic enim mistus est fluvius vorticibus profundus.
In hunc Achilles impetum fecit: hic autem adversus e fluvio *prodiens*
Constitit tenens duas hastas: animos autem ei præcordiis indidit
Xanthus, indignabatur enim de cæsis pugna juvenibus,
Quos Achilles ceciderat per fluentum, neque miseratus erat.
Hi vero quando jam prope erant alter in alterum vadentes,
Illum prior allocutus est pedibus valens nobilis Achilles,
Quis, unde es virorum, qui mihi ausus es obvius venire?
Infelicium autem utique filii meo robori occurrunt.
Hunc vero Pelegonis allocutus est illustris filius,
Pelide magnanime, cur genus interrogas?
Sum ex Pæonia glebosa longe sita,
Pæonas viros ducens longis hastis armatos: & hæc mihi nunc
Aurora undecima postquam in Ilium veni:
At mihi genus ex Axio late fluente,
Axio qui pulcherrimam aquam per terram fundit,
Qui genuit Pelegonem inclytum hasta: hunc me ajunt
Genuisse. Nunc vero pugnemus illustris Achille.
Sic dixit minitans. Sed sustulit nobilis Achilles
Peliadem fraxinum: simulque hastis utrinque
Heros Asteropæus, ambidexter enim erat:
Atque altera quidem hasta scutum percussit, neque penitus
Perrupit scutum: aurum enim prohibuit, dona Dei:
Altera vero illi cubitum strictim percussit manus
Dextræ, exiliit autem sanguis ater: ipsa vero super eum
Terræ infixa est, cupiens corpore satiare se.
Secundus vero Achilles hastam recta volantem
In Asteropæum immisit, occidere cupiens:
Et ab hoc quidem aberravit: at altam percussit ripam,

Me-

Μεσσοπαγὲς δ' ἄρ' ἔθηκε κατ' ὄχθης μείλινον ἔγχος.
Πηλείδης δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Ἆλτ' ἐπί οἱ μεμαώς· ὁ δ' ἄρα μελίην Ἀχιλῆος
Οὐ δύνατ' ἐκ κρημνοῖο ἐρύσσαι χειρὶ παχείῃ.
Τρὶς μέν μιν πελέμιξεν, ἐρύσσασθαι μενεαίνων,
Τρὶς δὲ μεθῆκε βίης· τὸ δὲ τέτρατον, ἤθελε θυμῷ
Ἆξαι ἐπιγνάμψας δόρυ μείλινον Αἰακίδαο,
Ἀλλὰ πρὶν Ἀχιλεὺς σχεδὸν ἄορι θυμὸν ἀπηύρα.
Γαστέρα γάρ μιν τύψε παρ' ὀμφαλόν· ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι
Χύντο χαμαὶ χολάδες· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν
Ἀσθμαίνοντ'. Ἀχιλεὺς δ' ἄρ' ἐνὶ στήθεσσιν ὀρούσας,
Τεύχεά τ' ἐξενάριξε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα,
Κεῖσ' οὕτω· χαλεπόν τοι ἐριθενέος Κρονίωνος
Παισὶν ἐριζέμεναι, ποταμοῖό περ ἐκγεγαῶτι.
Φῆσθα σὺ μὲν ποταμοῦ γένος ἔμμεναι εὐρὺ ῥέοντος·
Αὐτὰρ ἐγὼ γενεὴν μεγάλου Διὸς εὔχομαι εἶναι·
Τίκτε μ' ἀνὴρ πολλοῖσιν ἀνάσσων Μυρμιδόνεσσι,
Πηλεὺς Αἰακίδης· ὁ δ' ἄρ' Αἰακὸς ἐκ Διὸς ἦεν·
Τῷ κρείσσων μὲν Ζεὺς ποταμῶν ἁλιμυρηέντων·
Κρείσσων δ' αὖτε Διὸς γενεὴ, ποταμοῖο τέτυκται.
Καὶ γάρ σοι ποταμός γε πάρα μέγας, εἰ δύναταί τι
Χραισμεῖν· ἀλλ' οὐκ ἔστι Διὶ Κρονίωνι μάχεσθαι·
Τῷ, οὔτε κρείων Ἀχελώϊος ἰσοφαρίζει,
Οὔτε βαθυρρείταο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο,
Ἐξ οὗπερ πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα,
Καὶ πᾶσαι κρῆναι καὶ φρείατα μακρὰ νάουσιν·
Ἀλλὰ καὶ ὃς δείδοικε Διὸς μεγάλοιο κεραυνὸν,
Δεινήν τε βροντὴν, ὅτ' ἀπ' οὐρανόθεν σμαραγήσῃ·
Ἦ ῥα, καὶ ἐκ κρημνοῖο ἐρύσσατο χάλκεον ἔγχος.
Τὸν δὲ κατ' αὐτόθι λεῖπεν, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπηύρα,
Κείμενον ἐν ψαμάθοισι, δίαινε δέ μιν μέλαν ὕδωρ·
Τὸν μὲν ἄρ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες ἀμφεπένοντο,
Δημὸν ἐρεπτόμενοι ἐπινεφρίδιον κείροντες.
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετὰ Παίονας ἱπποκορυστὰς,
Οἵ ῥ' ἔτι πὰρ ποταμὸν περιβήατο δινήεντα,
Ὥς εἶδον τὸν ἄριστον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
Χέρσ' ὕπο Πηλείδαο καὶ ἄορι ἶφι δαμέντα.
Ἔνθ' ἕλε Θερσίλοχόν τε, Μύδωνά τε, Ἀστύπυλόν τε,
Μνῆσόν τε, Θράσιόν τε, καὶ Αἴνιον, ἠδ' Ὀφελέστην.
Καί νύ κ' ἔτι πλέονας κτάνε Παίονας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς,
Εἰ μὴ χωσάμενος προσέφη ποταμὸς βαθυδίνης·

Medio tenus autem impegit ripæ fraxineam hastam.
Pelides vero ense acuto extracto a fœmore,
Saliit in eum ardenti animo: at ille fraxinum Achillis
Non poterat e crepidine evellere manu robusta.
Ter quidem ipsam concussit, extrahere cupiens,
Ter vero deseruit vi: at quarto, parabat animo
Frangere incurvatam hastam fraxineam Æacidæ,
Sed ante Achilles cominus ense animam abstulit.
Ventrem enim ei percussit ad umbilicum: omnia autem
Effusa sunt in terram intestina: & ei continuo tenebræ oculos contexere
Expiranti. Achilles vero in pectora irruens,
Armaque detraxit, & glorians verbum dixit,
Jaceto sic: arduum tibi præpotentis Saturnii
Cum filiis contendere, e fluvio licet genito.
Dicebas tu quidem fluvii genus *te* esse late fluentis:
At ego genus magni Jovis glorior esse:
Genuit me vir multis imperans Myrmidonibus,
Peleus Æacides: ipse vero Æacus ex Jove erat:
Quanto potentior quidem Jupiter fluviis in mare fluentibus:
Potentius itidem Jovis genus, *quam* fluvii est.
Etenim tibi fluvius utique adest magnus, si potest quid
Prodesse: sed non licet cum Jove Saturnio pugnare:
Ideo, ne rex quidem Acheloius æquiparatur,
Neque profunde fluentis ingens vis Oceani,
Ex quo tamen omnes fluvii & totum mare,
Et omnes fontes & putei alti fluunt:
Sed & is metuit Jovis magni fulmen,
Horrendumque tonitru, quando e cœlo fragorem dederit.
Dixit utique, & e crepidine evulsit æream hastam.
Illum vero ibidem reliquit, postquam caram animam abstulerat,
Jacentem in arenis, alluebat autem ipsum nigra aqua:
Illum quidem anguillæque & pisces circum occupati erant,
Pinguedine raptim vescentes renibus obtensam carpentes.
At ille perrexit eundo ad Pęonas bellatores equestres,
Qui utique adhuc juxta fluvium territi fugitabant vorticosum,
Ut viderunt illum fortissimum in aspera pugna
Manibus Pelidæ & ense fortiter domitum.
Tunc interfecit Thersilochumque, Mydonaque, Astypylumque,
Mnesumque, Thrasiumque, & Ænium, atque Ophelestem.
Et prorsus adhuc plures interemisset Pæonas velox Achilles,
Nisi iratus allocutus fuisset fluvius vorticibus profundus,

Vi-

Ἀνέρι εἰσάμενος, βαθέης δ' ἐφθέγξατο δίνης·
Ὦ Ἀχιλεῦ, περὶ μὲν κρατέεις, περὶ δ' αἴσυλα ῥέζεις
Ἀνδρῶν· αἰεὶ γάρ τοι ἀμύνουσιν θεοὶ αὐτοί.
Εἴ τοι Τρῶας ἔδωκε Κρόνου παῖς πάντας ὀλέσσαι,
Ἐξ ἐμέθεν γ' ἐλάσας πεδίον κάτα μέρμερα ῥέζειν.
Πλήθει γὰρ δή μοι νεκύων ἐρατεινὰ ῥέεθρα,
Οὐδέ τι πῃ δύναμαι προχέειν ῥόον εἰς ἅλα δῖαν,
Στεινόμενος νεκύεσσι· σὺ δὲ κτείνεις ἀϊδήλως.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ ἔασον, ἄγη μ' ἔχει ὄρχαμε λαῶν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἔσται ταῦτα Σκάμανδρε διοτρεφὲς, ὡς σὺ κελεύεις·
Τρῶας δ' οὐ πρὶν λήξω ὑπερφιάλους ἐναρίζων
Πρὶν ἔλσαι κατὰ ἄστυ, καὶ Ἕκτορι πειρηθῆναι
Ἀντιβίην, ἤ κέν με δαμάσσεται, ἤ κεν ἐγὼ τόν.
Ὣς εἰπὼν, Τρώεσσιν ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος.
Καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη ποταμὸς βαθυδίνης,
Ὢ πόποι Ἀργυρότοξε Διὸς τέκος, οὐ σύ γε βουλὰς
Εἰρύσαο Κρονίωνος, ὅ τοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλε
Τρωσὶ παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν, εἰσόκεν ἔλθῃ
Δείελος ὀψὲ δύων, σκιάσῃ δ' ἐρίβωλον ἄρουραν.
Ἦ, καὶ Ἀχιλλεὺς μὲν δουρικλυτὸς ἔνθορε μέσσῳ,
Κρημνοῦ ἀπαΐξας· ὁ δ' ἐπέσσυτο οἴδματι θύων.
Πάντα δ' ὄρινε ῥέεθρα κυκώμενος· ὦσε δὲ νεκροὺς
Πολλοὺς, οἵ ῥα κατ' αὐτὸν ἅλις ἔσαν, οὓς κτάν' Ἀχιλλεύς·
Τοὺς ἔκβαλλε θύραζε, μεμυκὼς ἠΰτε ταῦρος,
Χέρσονδε· ζωοὺς δ' ἐσάω κατὰ καλὰ ῥέεθρα,
Κρύπτων ἐν δίνῃσι βαθείῃσιν μεγάλῃσι.
Δεινὸν δ' ἀμφ' Ἀχιλῆα κυκώμενον ἵστατο κῦμα,
Ὦθει δ' ἐν σάκεϊ πίπτων ῥόος, οὐδὲ πόδεσσιν
Εἶχε στηρίξασθαι· ὁ δὲ πτελέην ἕλε χερσὶν
Εὐφυέα, μεγάλην· ἡ δ' ἐκ ῥιζῶν ἐριποῦσα
Κρημνὸν ἅπαντα διῶσεν, ἐπέσχε δὲ καλὰ ῥέεθρα
Ὄζοισιν πυκινοῖσι· γεφύρωσεν δέ μιν αὐτὸν,
Εἴσω πᾶσ' ἐριποῦσ'· ὁ δ' ἄρ', ἐκ λίμνης ἀνορούσας,
Ἤϊξεν πεδίοιο ποσὶ κραιπνοῖσι πέτεσθαι,
Δείσας· οὐδέ τ' ἔληγε μέγας θεὸς, ὦρτο δ' ἐπ' αὐτὸν
Ἀκροκελαινιόων, ἵνα μιν παύσειε πόνοιο
Δῖον Ἀχιλλῆα, Τρώεσσι δὲ λοιγὸν ἀλάλκοι.
Πηλείδης δ' ἀπόρουσεν ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴ,
Αἰετοῦ οἴματ' ἔχων μέλανος τοῦ θηρητῆρος,
Ὅς θ' ἅμα κάρτιστός τε καὶ ὤκιστος πετεηνῶν.

Τῷ

Viro similis, e profundo autem vocem edidit vortice,
O Achille, plus quidem vales robore, plura tamen indigna patras
Hominibus aliis: semper enim tibi auxiliantur dii ipsi.
Si tibi Trojanos dedit Saturni filius omnes perdere,
Ex me saltem cum exegeris per campum ardua patrato.
Referta enim jam sunt mihi cadaveribus amœna fluenta,
Neque prorsus aliquo possum effundere undas in mare vastum,
Angustatus cadaveribus: tu autem interficis omnes penitus.
Quin agedum & desiste, stupor me occupat princeps populorum.
Hunc autem respondens allocutus est pedibus celer Achilles,
Erunt hæc Scamander Jovis alumne, ut tu jubes:
Trojanos tamen non ante desinam fœdifragos interficere
Quam conclusero in urbem, & Hectorem periculum fecero
Adversus, an utique me domabit, an ego ipsum.
Sic fatus, in Trojanos irruit deo par.
Et tunc Apollinem allocutus est fluvius profundus vorticibus,
Proh malum argenteo arcu insignis Jovis fili, non tu sane consilia
Observasti Saturnii, qui tibi multis admodum mandavit
Trojanis adesse & opem ferre usque dum veniret
Sol vespertinus sero occidens, obumbraretque glebosa arva.
Dixit, & Achilles quidem hasta inclytus insiliit medio,
A crepidine ruens: ille v. concitus ingruit tumidis fluctibus furens:
Omniaque commovit fluenta turbidus: impulit vero mortuos
Multos, qui per eum affatim erant, quos occiderat Achilles:
Hos ejecit foras, mugiens tanquam taurus,
In terram: vivos autem servavit in pulchris fluentis,
Occultans in vorticibus profundis ingentibus.
Horrenda autem circum Achillem turbida constitit unda,
Urgebatque scuto incumbens fluctus, neque pedibus
Poterat se stabilire. At ille ulmum prehendit manibus
Feliciter crescentem, ingentem: ea autem radicitus procidens
Crepidinem totam disjecit, repressitque pulchra fluenta
Ramis densis: junxit autem tanquam ponte illum ipsum,
Intus tota prolapsa. Is vero, e voragine prosiliens,
Festinabat per campum pedibus rapidis volando,
Perculsus. Neque destitit magnus deus, sed surrexit ruiturus in illum
In summo nigricans, ut ipsum arceret a bellico labore
Nobilem Achillem, Trojanisque exitium averteret.
Pelides vero saltu dato refugit quantum est hastæ jactus,
Aquilæ impetus habens nigræ venatricis,
Quæ simul fortissimaque & celerrima volucrum.

Τῷ εἰκὼς ἤϊξεν· ἐπὶ στήθεσσι δὲ χαλκὸς
Σμερδαλέον κονάβιζεν· ὕπαιθα δὲ τοῖο λιασθεὶς
Φεῦγ', ὁ δ' ὄπισθε ῥέων ἕπετο μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ὀχετηγὸς ἀπὸ κρήνης μελανύδρου
Ἀμφυτὰ καὶ κήπους ὕδατος ῥόον ἡγεμονεύει,
Χερσὶ μάκελλαν ἔχων, ἀμάρης δ' ἐξ ἔχματα βάλλων·
Τοῦ μέν τε προρέοντος, ὑπὸ ψηφῖδες ἅπασαι
Ὀχλεῦνται, τὸ δέ τ' ὦκα κατειβόμενον κελαρύζει
Χώρῳ ἔνι προαλεῖ, φθάνει δέ τε καὶ τὸν ἄγοντα·
Ὣς αἰεὶ Ἀχιλῆα κιχήσατο κῦμα ῥόοιο,
Καὶ λαιψηρὸν ἐόντα· θεοὶ δέ τε φέρτεροι ἀνδρῶν.
Ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς
Στῆναι ἐναντίβιον, καὶ γνώμεναι εἴ μιν ἅπαντες
Ἀθάνατοι φοβέουσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
Τοσσάκι μιν μέγα κῦμα διϊπετέος ποταμοῖο
Πλάζ' ὤμους καθύπερθεν· ὁ δ' ὑψόσε ποσσὶν ἐπήδα,
Θυμῷ ἀνιάζων· ποταμὸς δ' ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα
Λάβρος, ὕπαιθα ῥέων, κονίην δ' ὑπέρεπτε ποδοῖιν.
Πηλείδης δ' ᾤμωξεν ἰδὼν ἐς οὐρανὸν εὐρύν,
Ζεῦ πάτερ, ὡς οὔτις με θεῶν ἐλεεινὸν ὑπέστη
Ἐκ ποταμοῖο σαῶσαι· ἔπειτα δὲ καί τι πάθοιμι.
Ἄλλος δ' οὔτις μοι τόσον αἴτιος οὐρανιώνων,
Ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἥ με ψεύδεσσιν ἔθελγεν,
Ἥ μ' ἔφατο Τρώων ὑπὸ τείχεϊ θωρηκτάων
Λαιψηροῖς ὀλέεσθαι Ἀπόλλωνος βελέεσσιν.
Ὥς μ' ὄφελ' Ἕκτωρ κτεῖναι, ὃς ἐνθάδε τέτραφ' ἄριστος,
Τῷ κ' ἀγαθὸν μὲν ἔπεφν', ἀγαθὸς δέ κεν ἐξενάριξε·
Νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι,
Ἐρχθέντ' ἐν μεγάλῳ ποταμῷ, ὡς παῖδα συφορβὸν,
Ὅν ῥά τ' ἔναυλος ἀποέρσει χειμῶνι περῶντα.
Ὣς φάτο. τῷ δὲ μάλ' ὦκα Ποσειδάων καὶ Ἀθήνη
Στήτην ἐγγὺς ἰόντε, δέμας δ' ἄνδρεσσιν ἐΐκτην·
Χειρὶ δὲ χεῖρα λαβόντες ἐπιστώσαντ' ἐπέεσσι·
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Πηλείδη μήτ' ἄρ τι λίην τρέε, μήτε τι τάρβει.
Τοίω γάρ τοι νῶϊ θεῶν ἐπιταρρόθω εἰμὲν,
Ζηνὸς ἐπαινήσαντος, ἐγὼ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη·
Ὡς οὔ τοι ποταμῷ γε δαμήμεναι αἴσιμόν ἐστιν·
Ἀλλ' ὅδε μὲν τάχα λωφήσει, σὺ δὲ εἴσεαι αὐτός·
Αὐτάρ τοι πυκινῶς ὑποθησόμεθ', αἴκε πίθηαι,
Μὴ πρὶν παύειν χεῖρας ὁμοιΐου πολέμοιο

Huic similis ruit: in pectoribus autem æs
Horrendum resonabat: oblique autem ab illo declinans
Fugiebat, is vero a tergo fluens sequebatur magno sonitu:
Ut cum vir aquilex a fonte aquis nigro
Per plantas & hortos aquæ rivum deducit,
Manibus ligonem tenens, & sulco obices ejiciens:
Et hac quidem profluente, subitus calculi omnes
Agitantur, ipsa autem cito defluens immurmurat
Loco in declivi, præcurritque etiam ipsum ductorem:
Sic perpetuo Achillem assequebatur fluctus fluvii,
Velocem licet. Dii enim potentiores mortalibus.
Quoties vero conaretur pedibus valens nobilis Achilles
Stare contra, & cognoscere an ipsum omnes
Immortales in fugam agerent qui cœlum latum tenent,
Toties ipsi magnus fluctus a Jove fluentis fluvii
Alluebat humeros desuper. Is autem in altum pedibus saliebat,
Animo mœstus: fluvius vero subtus genua domabat
Rapidus, oblique fluens, pulverem autem subtrahebat pedibus:
Pelides autem ejulavit intuitus in cœlum latum,
  Jupiter pater, ut nullus me deorum miserabilem sustinet
Ex fluvio eripere: in posterum vero vel quidvis patiar.
Alius autem nullus mihi tantum in culpa cœlestium,
Quantum mea mater, quæ me mendaciis lactabat,
Quæ me dicebat Trojanorum sub muro armatorum
Velocibus periturum esse Apollinis jaculis.
Utinam me Hector occidisset, qui hic nutritus est fortissimus,
Tum & fortem occidisset, & ipse fortis occisum spoliasset:
Nunc autem me ingloria morte fatale est corripi,
Conclusum in magno fluvio tanquam servulum subulcum,
Quem torrens obrutum perdit pluvio tempore transeuntem.
  Sic dixit. Hunc autem valde cito Neptunus & Minerva
Steterunt prope accedentes, corpore autem homines referebant:
Manuque manum prehendentes confirmarunt verbis:
Inter hos autem sermonem orsus est Neptunus terræ quassator,
  Pelide neque jam valde trepida, neque turbare.
Tales enim tibi nos ex diis auxiliatores sumus,
Jove approbante, ego & Pallas Minerva:
Quoniam haud tibi a fluvio utique domari fatale est:
Sed hic quidem cito desinet, tu autem videbis ipse:
Sed tibi prudens suggeremus consilium, si pareas,
Ne prius abstineas manus ab omnibus æque gravi pugna,

Πρὶν κατὰ Ἰλιόφιν κλυτὰ τείχεα λαὸν ἐέλσαι
Τρωϊκὸν, ὅς κε φύγῃσι. σὺ δ' Ἕκτορι θυμὸν ἀπούρας
Ἂψ ἐπὶ νῆας ἴμεν· δίδομεν δέ τοι εὖχος ἀρέσθαι.
Τὼ μὲν ἄρ' ὣς εἰπόντε μετ' ἀθανάτους ἀπεβήτην·
Αὐτὰρ ὁ βῆ (μέγα γάρ ῥα θεῶν ὤτρυνεν ἐφετμὴ)
Ἐς πεδίον. τὸ δὲ πᾶν πλῆθ' ὕδατος ἐκχυμένοιο·
Πολλὰ δὲ τεύχεα καλὰ δαϊκταμένων αἰζηῶν
Πλῶον, καὶ νέκυες· τοῦ δ' ὑψόσε γούνατ' ἐπήδα
Πρὸς ῥόον ἀΐσσοντος ἀν' ἰθύ· οὐδέ μιν ἴσχε
Εὐρὺ ῥέων ποταμός. μέγα γὰρ σθένος ἔμβαλ' Ἀθήνη·
Οὐδὲ Σκάμανδρος ἔληγε τὸ ὃν μένος, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
Χώετο Πηλείωνι, κόρυσσε δὲ κῦμα ῥόοιο
Ὑψόσ' ἀειρόμενος· Σιμόεντι δὲ κέκλετ' ἀΰσας,
Φίλε κασίγνητε σθένος ἀνέρος ἀμφότεροί περ
Σχῶμεν, ἐπεὶ τάχα ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
Ἐκπέρσει, Τρῶες δὲ κατὰ μόθον οὐ μενέουσιν.
Ἀλλ' ἐπάμυνε τάχιστα, καὶ ἐμπίπληθι ῥέεθρα
Ὕδατος ἐκ πηγέων, πάντας δ' ὀρόθυνον ἐναύλους·
Ἵστη δὲ μέγα κῦμα· πολὺν δ' ὀρυμαγδὸν ὄρινε
Φιτρῶν καὶ λάων, ἵνα παύσομεν ἄγριον ἄνδρα,
Ὃς δὴ νῦν κρατέει, μέμονεν δ' ὅγε ἶσα θεοῖσι.
Φημὶ γὰρ οὔτε βίην χραισμησέμεν, οὔτέ τι εἶδος,
Οὔτε τὰ τεύχεα καλὰ, τά που μάλα νειόθι λίμνης
Κείσεθ' ὑπ' ἰλύος κεκαλυμμένα· κὰδ δέ μιν αὐτὸν
Εἰλύσω ψαμάθοισιν, ἅλις χεράδος περιχεύας
Μυρίον, οὐδέ οἱ ὀστέ' ἐπιστήσονται Ἀχαιοὶ
Ἀλλέξαι· τόσσην οἱ ἄσιν καθύπερθε καλύψω.
Αὐτοῦ οἱ καὶ σῆμα τετεύξεται, οὐδέ τι μιν χρεὼ
Ἔσται τυμβοχοῆς, ὅτε μιν θάπτωσιν Ἀχαιοί.
Ἦ, καὶ ἐπῶρτ' Ἀχιλῆϊ κυκώμενος ὑψόσε θύων,
Μορμύρων ἀφρῷ τε καὶ αἵματι καὶ νεκύεσσι.
Πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα διϊπετέος ποταμοῖο
Ἵστατ' ἀειρόμενον, κατὰ δ' ᾕρεε Πηλείωνα.
Ἥρη δὲ μέγ' ἄϋσε, περιδδείσασ' Ἀχιλῆϊ,
Μή μιν ἀποέρσειε μέγας ποταμὸς βαθυδίνης·
Αὐτίκα δ' Ἥφαιστον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱὸν,
Ὄρσεο Κυλλοπόδιον, ἐμὸν τέκος· ἄντα σέθεν γὰρ
Ξάνθον δινήεντα μάχῃ ἠΐσκομεν εἶναι·
Ἀλλ' ἐπάμυνε τάχιστα, πιφαύσκεο δὲ φλόγα πολλήν·
Αὐτὰρ ἐγὼ Ζεφύροιο καὶ ἀργεστᾶο Νότοιο
Εἴσομαι ἐξ ἁλόθεν χαλεπὴν ὄρσουσα θύελλαν,

Quam in Ilii inclytos muros populum concluseris
Trojanum, quicumque effugere poterit. Tu vero Hectori anima erepta
Ad naves redito: damus autem tibi gloriam referendam.
Hi sane sic loquuti ad immortales abierunt:
At ille ivit (valde enim deorum impellebat *eum* præceptum)
In campum. Hic vero totus impletus est aqua effusa:
Multa autem arma pulchra prælio cæsorum juvenum
Fluitabant, & cadavera: illius autem in altum genua exiliebant
Adversus cursus ruentis recta: neque enim eum tenuit
Late fluens fluvius: magnum enim robur immiserat Minerva:
Neque Scamander remisit suam vim, sed adhuc magis
Irascebatur Pelidæ, tumefecitque undam fluenti
In altum sublatus: Simoentem vero commonefecit vociferans,
Chare frater robur viri ambo saltem
Cohibeamus, mox enim urbem magnam Priami regis
Evertet, Trojani vero in pugna non manebunt.
Sed auxilium affer celerrime, & imple fluenta
Aqua ex fontibus, omnesque concita rivos:
Atque erige magnam undam: multam vero turbam excita
Truncorum & lapidum, ut compescamus immanem virum,
Qui jam nunc victor grassatur, animoque agitat paria diis.
Aio enim neque vim profuturam, neque prorsus formam,
Neque illa arma pulchra, quæ alicubi in imo fundo voraginis
Jacebunt sub limo tecta: quin & ipsum
Involvam arenis, sabulo affatim circumfundens
Immenso, neque ejus ossa poterunt Achivi
Colligere: tantam ei colluviem desuper obtendam.
Ibidem ei & sepulchrum erit, neque omnino ei opus
Erit humatione, quando ei exequias facient Achivi.
Dixit, & ingruit in Achillem turbidus in altum furens,
Murmurans spumaque & sanguine & cadaveribus.
Purpurea vero continuo unda a Jove fluentis fluvii
Stetit elevata, occupavitque Pelidem.
Juno autem alte clamavit, admodum timens Achilli,
Ne ipsum obrutum perderet magnus fluvius vorticibus profundus:
Statim vero Vulcanum allocuta est suum dilectum filium,
Exurge ad certamen Vulcane, mi fili: contra te enim
Xanthum vorticosum in pugna conjicimus iturum:
Quin opem fer citissime, & ostenta flammam multam:
Ego vero Zephyri & velocis Noti
Ibo e mari gravem excitatura procellam,

Ἤ κεν ἀπὸ Τρώων κεφαλὰς καὶ τεύχεα κήαι,
Φλέγμα κακὸν φορέουσα· σὺ δὲ Ξάνθοιο παρ' ὄχθας
Δένδρεα καῖ', ἐν δ' αὐτὸν ἵει πυρί· μηδέ σε πάμπαν
Μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῇ·
Μηδὲ πρὶν ἀπόπαυε τεὸν μένος, ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ
Φθέγξομ' ἐγὼν ἰάχουσα, τότε σχεῖν ἀκάματον πῦρ.
Ὣς ἔφαθ'. Ἥφαιστος δὲ πτύσκετο θεσπιδαὲς πῦρ·
Πρῶτα μὲν ἐν πεδίῳ πῦρ δαίετο, καῖε δὲ νεκροὺς
Πολλούς, οἵ ῥα κατ' αὐτὸν ἅλις ἔσαν, οὓς κτάν' Ἀχιλλεύς·
Πᾶν δ' ἐξηράνθη πεδίον, σχέτο δ' ἀγλαὸν ὕδωρ.
Ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης νεοαρδέ' ἀλωὴν
Αἶψ' ἂν ξηράνῃ, χαίρει δέ μιν ὅστις ἐθείρῃ·
Ὣς ἐξηράνθη πεδίον πᾶν, κὰδ δ' ἄρα νεκροὺς
Κῆεν, ὁ δ' ἐς ποταμὸν τρέψε φλόγα παμφανόωσαν.
Καίοντο πτελέαι τε καὶ ἰτέαι, ἠδὲ μυρῖκαι,
Καίετο δὲ λωτός τ', ἠδὲ θρύον, ἠδὲ κύπειρον,
Τὰ περὶ καλὰ ῥέεθρα ἅλις ποταμοῖο πεφύκει·
Τείροντ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες, οἳ κατὰ δίνας,
Οἳ κατὰ καλὰ ῥέεθρα κυβίστων ἔνθα καὶ ἔνθα,
Πνοιῇ τειρόμενοι πολυμήτιος Ἡφαίστοιο.
Καίετο δ' ἲς ποταμοῖο, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Ἥφαιστ', οὔτις σοί γε θεῶν δύνατ' ἀντιφερίζειν,
Οὐδ' ἂν ἐγὼ σοί γ' ὧδε πυρὶ φλεγέθοντι μαχοίμην·
Λῆγ' ἔριδος· Τρῶας δὲ καὶ αὐτίκα δῖος Ἀχιλλεὺς
Ἄστεος ἐξελάσειε. τί μοι ἔριδος καὶ ἀρωγῆς;
Φῆ πυρὶ καιόμενος· ἀνὰ δ' ἔφλυε καλὰ ῥέεθρα.
Ὡς δὲ λέβης ζεῖ ἔνδον ἐπειγόμενος πυρὶ πολλῷ,
Κνίσην μελδόμενος ἁπαλοτρεφέος σιάλοιο,
Πάντοθεν ἀμβολάδην, ὑπὸ δὲ ξύλα κάγκανα κεῖται·
Ὣς τοῦ καλὰ ῥέεθρα πυρὶ φλέγετο, ζέε δ' ὕδωρ·
Οὐδ' ἔθελε προρέειν, ἀλλ' ἴσχετο· τεῖρε δ' ἀϋτμή,
Ἡφαίστοιο βίηφι πολύφρονος. αὐτὰρ ὅγ' Ἥρην
Πολλὰ λισσόμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἥρη, τίπτε σὸς υἱὸς ἐμὸν ῥόον ἔχραε κήδειν
Ἐξ ἄλλων; οὐ μέν τοι ἐγὼ τόσον αἴτιός εἰμι
Ὅσον οἱ ἄλλοι πάντες ὅσοι Τρώεσσιν ἀρωγοί.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼν ἀποπαύσομαι, εἰ σὺ κελεύεις·
Παυέσθω δὲ καὶ οὗτος· ἐγὼ δ' ἐπὶ καὶ τόδ' ὀμοῦμαι,
Μήποτ' ἐπὶ Τρώεσσιν ἀλεξήσειν κακὸν ἦμαρ,
Μηδ' ὁπόταν Τροίη μαλερῷ πυρὶ πᾶσα δάηται
Καιομένη, καίωσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν.

Quæ Trojanorum capita & arma comburat,
Incendium exitiale ferens: tu vero Xanthi præter ripas
Arbores ure, ipsumque immitte igni: neque te omnino
Blandis verbis avertat aut minis:
Neque ante cohibeas tuam vim, quam ubi
Signum dedero clamore, tunc compesce indefessum ignem.
Sic dixit. Vulcanus autem parabat immane ardentem ignem:
Primum quidem in campo ignis accendebatur cremabatque mortuos
Multos, qui in eo affatim erant, quos interfecerat Achilles:
Totus vero siccatus est campus, coercitaque est limpida aqua.
Ut cum autumnalis Boreas recens irrigatum hortum
Statim exsiccaverit, gaudet vero ipsum quisquis de more colit:
Sic exsiccatus est campus totus, atque mortuos
Exussit, at is in fluvium vertit flammam collucentem.
Urebantur ulmique & salices, atque myricæ,
Urebatur jam lotusque, & ulva, atque cyperus,
Quæ circum pulchra fluenta fluvii affatim nascebantur:
Laborabant anguillæque & pisces, qui per vortices,
Qui per pulchra fluenta urinabantur hinc illinc,
Spiritu laborantes sapientis Vulcani.
Ardebat violentus fluvius, verbaque fecit, & dixit,
Vulcane, nullus tibi certe deorum potest ex æquo adversari,
Neque omnino ego tibi sic igne ardenti pugnavero:
Desine a certamine: Trojanos vero vel statim nobilis Achilles
Urbe expellat. Quid mihi cum contentione & auxilio?
Dixit igne ardens: ebulliebant autem pulchra fluenta.
Ut vero lebes fervet intus dum urgetur igne multo,
Adipem liquefaciens saginati porci,
Undique eructans, subtus autem ligna sicca jacent:
Sic hujus pulchra fluenta igne ardebant, bulliebatque aqua:
Nec poterat profluere, sed inhibebatur: infestabat enim vapor,
Vulcani per vim multiscii. At ille Junonem
Multis supplicans, verbis volucribus allocutus est,
Juno, cur tuus filius in meum fluentum furenter incubuit ut infestaret
Præ cæteris? non sane tibi ego tantum in culpa sum
Quantum cæteri omnes *dii* quotquot Trojanis auxiliatores.
Sed certe quidem ego desistam, si tu jubes:
Desistat autem & hic: ego vero insuper & hoc juro,
Nunquam a Trojanis depulsurum ope allata malum diem,
Ne quidem cum Troja exitiali igne tota cremabitur
Incensa, incenderint autem Mavortii filii Achivorum.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Αὐτίκ' ἄρ' Ἥφαιστον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν,
Ἥφαιστε, σχέο τέκνον ἀγακλεές· οὐ γὰρ ἔοικεν
Ἀθάνατον θεὸν ὧδε βροτῶν ἕνεκα στυφελίζειν.
Ὣς ἔφαθ'. Ἥφαιστος δὲ κατέσβεσε θεσπιδαὲς πῦρ·
Ἄψορρον δ' ἄρα κῦμα κατέσσυτο καλὰ ῥέεθρα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Ξάνθοιο δάμη μένος, οἱ μὲν ἔπειτα
Παυσάσθην· Ἥρη γὰρ ἐρύκακε χωομένη περ·
Ἐν δ' ἄλλοισι θεοῖσιν ἔρις πέσε βεβριθυῖα,
Ἀργαλέη, δίχα δέ σφιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἄητο·
Σὺν δ' ἔπεσον μεγάλῳ ὁμάδῳ, βράχε δ' εὐρεῖα χθών.
Ἀμφὶ δὲ σάλπιγξεν μέγας οὐρανὸς, ἄϊε δὲ Ζεὺς
Ἥμενος οὐλύμπῳ, ἐγέλασσε δέ οἱ φίλον ἦτορ
Γηθοσύνῃ, ὅθ' ὁρᾶτο θεοὺς ἔριδι ξυνιόντας.
Ἔνθ' οἵ γ' οὐκ ἔτι δηρὸν ἀφέστασαν· ἦρχε γὰρ Ἄρης
Ῥινοτόρος, καὶ πρῶτος Ἀθηναίῃ ἐπόρουσε,
Χάλκεον ἔγχος ἔχων· καὶ ὀνείδειον φάτο μῦθον,
Τίπτ' αὖ ὦ κυνόμυια θεοὺς ἔριδι ξυνελαύνεις,
Θάρσος ἄητον ἔχουσα; μέγας δέ σε θυμὸς ἀνῆκεν.
Ἦ οὐ μέμνῃ ὅτε Τυδεΐδην Διομήδε' ἀνῆκας
Οὐτάμεναι; αὐτὴ δὲ πανόψιον ἔγχος ἑλοῦσα,
Ἰθὺς ἐμεῦ ὦσας, διὰ δὲ χρόα καλὸν ἔδαψας.
Τῷ σ' αὖ νῦν ὀΐω ἀποτισέμεν ὅσσα μ' ἔοργας.
Ὣς εἰπὼν, οὔτησε κατ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,
Σμερδαλέην, ἣν οὐδὲ Διὸς δάμνησι κεραυνὸς,
Τῇ μιν Ἄρης οὔτησε μιαιφόνος ἔγχεϊ μακρῷ·
Ἡ δ' ἀναχασσαμένη λίθον εἵλετο χειρὶ παχείῃ
Κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύν τε, μέγαν τε,
Τόν ῥ' ἄνδρες πρότεροι θέσαν ἔμμεναι οὖρον ἀρούρης·
Τῷ βάλε θοῦρον Ἄρηα κατ' αὐχένα, λῦσε δὲ γυῖα·
Ἑπτὰ δ' ἐπέσχε πέλεθρα πεσὼν, ἐκόνισε δὲ χαίτας·
Τεύχεά τ' ἀμφαράβησε. γέλασσε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη,
Καί οἱ ἐπευχομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Νηπύτι', οὐδέ νύ πω περ ἐπεφράσω ὅσσον ἀρείων
Εὔχομ' ἐγὼν ἔμεναι, ὅτι μοι μένος ἀντιφερίζεις;
Οὕτω κεν τῆς μητρὸς ἐρινύας ἐξαποτίνοις,
Ἥ τοι χωομένη κακὰ μήδεται, οὕνεκ' Ἀχαιοὺς
Κάλλιπες, αὐτὰρ Τρωσὶν ὑπερφιάλοισιν ἀμύνεις.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, πάλιν τράπεν ὄσσε φαεινώ·
Τὸν δ' ἄγε χειρὸς ἑλοῦσα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Πυκνὰ μάλα στενάχοντα· μόγις δ' ἐσαγείρατο θυμόν.

Τὴν

Ut vero hoc audierat dea ulnas candida Juno,
Confestim Vulcanum allocuta est suum dilectum filium,
  Vulcane, abstine fili inclyte: haud enim par est
Immortalem Deum ita mortalium gratia torquere.
  Sic dixit. Vulcanus autem extinxit immane ardentem ignem:
Et reflua continuo unda dejecit se in pulchros rivos.
At postquam Xanthi domita est vis, hi quidem postea
Quieverunt: Juno enim coercuit irata licet:
Cæteris vero diis contentio incubuit gravis,
Importuna, in diversa vero iis in præcordiis animus ferebatur:
Concurrerunt autem ingenti tumultu, remugiitque lata tellus.
Circumque clangorem reddidit magnum cœlum, audivit a. Jupiter
Sedens in Olympo, risitque ei suum cor
Lætitia, ut vidit deos certamine congredientes.
Tum ii non amplius diu seorsim stetere; incepit enim Mars
Clypeorum perforator, & primus in Minervam irruit,
Æream hastam tenens: & probrosa dixit verba,
  Cur vero jam o impudentissima deos ad certamen committis,
Audacia immensa prædita? Magnus a. te animus extimulavit.
Annon recordaris quando Tydidem Diomedem impulisti
Ut *me* percuteret? Ipsaque fulgidam hastam sumens,
Recta in me adegisti, corpusque pulchrum dilacerasti.
Ideo te vicissim nunc puto luituram esse quæcunque in me fecisti.
  Sic fatus, feriebat ægidem fimbriatam,
Horrendam, quam ne Jovis quidem domuerit fulmen,
In hac eam Mars percussit cæde inquinatus hasta longa:
Illa vero retro cedens saxum prehendit manu robusta
Jacens in campo, nigrum, asperumque, magnumque,
Quod homines prisci posuerant ut esset terminus arvi:
Hoc percussit impetuosum Martem ad cervicem, solvitque membra:
Septem autem obtinuit jugera stratus, fœdavitque pulvere crines:
Armaque circum sonitum dedere. Risit vero Pallas Minerva,
Et super eum glorians verbis volucribus locuta est,
  Stulte, ne adhuc quidem sensisti quanto fortior
Glorior ego esse, quod mihi vires opponis?
Sic sane tuæ matris furias luas,
Quæ tibi irata mala machinatur, quod Achivos
Deseruisti, ac Trojanis fœdifragis auxiliaris.
  Sic quidem loquuta, avertit oculos lucidos:
Hunc vero abduxit manu prehensum Jovis filia Venus,
Crebro admodum suspirantem: ægre autem collegit animum,

Hanc

Τὴν δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος ἀτρυτώνη,
Καὶ δ' αὖθ' ἡ κυνόμυια ἄγει βροτολοιγὸν Ἄρηα
Δηΐου ἐκ πολέμοιο κατὰ κλόνον· ἀλλὰ μέτελθε.
Ὣς φάτ'. Ἀθηναίη δὲ μετέσσυτο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
Καί ῥ' ἐπιεισαμένη, πρὸς στήθεα χειρὶ παχείῃ
Ἤλασε, τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
Τὼ μὲν ἄρ' ἄμφω κεῖντο ποτὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Ἡ δ' ἄρ' ἐπευχομένη ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευε,
Τοιοῦτοι νῦν πάντες ὅσοι Τρώεσσιν ἀρωγοὶ
Εἶεν, ὅτ' Ἀργείοισι μαχοίατο θωρηκτοῖσιν,
Ὧδέ τε θαρσαλέοι καὶ τλήμονες, ὡς Ἀφροδίτη
Ἦλθεν Ἄρει ἐπίκουρος, ἐμῷ μένει ἀντιόωσα·
Τῷ κεν δὴ πάλαι ἄμμες ἐπαυσάμεθα πολέμοιο,
Ἰλίου ἐκπέρσαντες ἐϋκτίμενον πτολίεθρον.
Ὣς φάτο. μείδησεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἥρη.
Αὐτὰρ Ἀπόλλωνα προσέφη κρείων Ἐνοσίχθων,
Φοῖβε τίη δὴ νῶϊ διέσταμεν; οὐδὲ ἔοικεν,
Ἀρξάντων ἑτέρων. τὸ μὲν αἴσχιον αἴκ' ἀμαχητὶ
Ἴομεν Οὔλυμπόνδε Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ.
Ἄρχε· σὺ γὰρ γενεῆφι νεώτερος. οὐ γὰρ ἔμοιγε
Καλόν, ἐπεὶ πρότερος γενόμην, καὶ πλείονα οἶδα.
Νηπύτι', ὡς ἄνοον κραδίην ἔχες· οὐδέ νυ τῶν περ
Μέμνηαι ὅσα δὴ πάθομεν κακὰ Ἴλιον ἀμφὶ
Μοῦνοι νῶϊ θεῶν, ὅτ' ἀγήνορι Λαομέδοντι
Πὰρ Διὸς ἐλθόντες θητεύσαμεν εἰς ἐνιαυτὸν
Μισθῷ ἔπι ῥητῷ, ὁ δὲ σημαίνων ἐπέτελλεν;
Ἤτοι ἐγὼ Τρώεσσι πόλιν καὶ τεῖχος ἔδειμα
Εὐρύ τε καὶ μάλα καλόν, ἵν' ἄρρηκτος πόλις εἴη·
Φοῖβε, σὺ δ' εἰλίποδας ἕλικας βοῦς βουκολέεσκες
Ἴδης ἐν κνημοῖσι πολυπτύχου ὑληέσσης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μισθοῖο τέλος πολυγηθέες Ὧραι
Ἐξέφερον, τότε νῶϊ βιήσατο μισθὸν ἅπαντα
Λαομέδων ἔκπαγλος, ἀπειλήσας δ' ἀπέπεμπε.
Σοὶ μὲν ὅγ' ἠπείλησε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθε
Λήσειν, καὶ περάαν νήσων ἔπι τηλεδαπάων·
Στεῦτο δ' ὅγ' ἀμφοτέρων ἀποκοψέμεν οὔατα χαλκῷ.
Νῶϊ δέ τ' ἄψορροι κίομεν κεκοτηότι θυμῷ,
Μισθοῦ χωόμενοι, τὸν ὑποστὰς οὐκ ἐτέλεσσε.
Τοῦ δὴ νῦν λαοῖσι φέρεις χάριν; οὐδὲ μεθ' ἡμέων

Πει-

Hanc igitur ut advertit dea ulnas candida Juno,
Statim Minervam verbis volucribus allocuta est,
 Proh malum, Ægiochi Jovis filia indomita,
En rursus[e] illa impudentissima abducit hominum perniciem Martem
Ardenti e prælio per tumultum: at insequere.
 Sic dixit. Minerva autem proripuit se, gaudebatque animo:
Et impetu in eam facto, ad pectora manu robusta
Percussit, ejusque ibidem soluta sunt genua & ejus cor.
Illi itaque ambo jacebant in terra alma:
Illa vero super *eos* glorians verba alata dixit,
 Tales nunc omnes quotquot Trojanis auxiliatores
Sint, quando cum Argivis pugnant armatis,
Et æque audaces & tolerantes, ac Venus
Venit Marti auxiliatrix, meo robori occurrens:
Tum prorsus jam olim nos destitissemus pugna,
Ilio eversa bene ædificata urbe.
 Sic dixit. Subrisit autem dea ulnas candida Juno.
At Apollinem allocutus est rex Terræ quassator,
 Phœbe cur jam nos seorsim stamus? Neque enim par est,
Incipientibus aliis. Hoc quidem turpe si sine pugna
Redierimus in Olympum Jovis ad ære fundatam domum.
Incipe: tu enim natu junior. Non enim mihi quidem
Honestum, quippe qui prior natus sum, & plura cognovi.
Stulte, cum ita mente cassum cor habes: neque prorsus eorum saltem
Recordaris quot jam passi sumus mala Ilium circa
Soli nos deorum, cum superbo Laomedonti
A Jove profecti operam locavimus in annum
Mercede condicta, is autem præcipiens mandata dabat?
Ego quidem Trojanis urbem & muros ædificavi
Latosque & admodum pulchros, ut inexpugnabilis urbs esset:
Phœbe, tu vero flexipedes nigros boves pascebas
Idæ in saltibus multas convalles habentis sylvosæ.
Sed cum jam mercedis terminum gratissimæ Horæ
Attulerunt, tunc nos vi fraudavit mercede tota
Laomedon violentus, minatusque dimisit.
Tibi quidem is minabatur pedes & manus desuper
Ligaturum, & venditurum insulas in longinquas:
Atque affirmabat idem utriusque abscissurum aures ære.
Nos vero continuo revertebamur irato animo,
Ob mercedem indignantes, quam pollicitus non persolvit.
Propter hoc jam nunc populis gratificaris? Neque nobiscum

Ten-

Πειρᾷ ὥς κεν Τρῶες ὑπερφίαλοι ἀπόλωνται
Πρόχνυ κακῶς, σὺν παισὶ καὶ αἰδοίης ἀλόχοισι;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ἐννοσίγαι', οὐκ ἄν με σαόφρονα μυθήσαιο
Ἔμμεναι, εἰ δὴ σοί γε βροτῶν ἕνεκα πτολεμίζω
Δειλῶν, οἳ φύλλοισιν ἐοικότες, ἄλλοτε μέν τε
Ζαφλεγέες τελέθουσιν ἀρούρης καρπὸν ἔδοντες,
Ἄλλοτε δ' αὖ φθινύθουσιν ἀκήριοι. ἀλλὰ τάχιστα
Παυσώμεσθα μάχης, οἱ δ' αὐτοὶ δηριαάσθων.
Ὣς ἄρα φωνήσας πάλιν ἐτράπετ'. αἴδετο γάρ ῥα
Πατροκασιγνήτοιο μιγήμεναι ἐν παλάμῃσι.
Τὸν δὲ κασιγνήτη μάλα νείκεσε πότνια θηρῶν
Ἄρτεμις ἀγροτέρη, καὶ ὀνείδειον φάτο μῦθον,
Φεύγεις δὴ ἑκάεργε; Ποσειδάωνι δὲ νίκην
Πᾶσαν ἐπέτρεψας; μέλεον δέ οἱ εὖχος ἔδωκας;
Νηπύτιε, τί νυ τόξον ἔχεις ἀνεμώλιον αὔτως;
Μή σευ νῦν ἔτι πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἀκούσω
Εὐχομένου, ὡς τὸ πρὶν ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
Ἄντα Ποσειδάωνος ἐναντίβιον πολεμίζειν.
Ὣς φάτο. τὴν δ' οὔτι προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ἀλλὰ χολωσαμένη Διὸς αἰδοίη παράκοιτις,
Νείκεσεν Ἰοχέαιραν ὀνειδείοις ἐπέεσσι,
Πῶς δὲ σὺ νῦν μέμονας κύον ἀδδεὲς ἀντί' ἐμεῖο
Στήσεσθαι; χαλεπή τοι ἐγὼ μένος ἀντιφέρεσθαι
Τοξοφόρῳ περ ἐούσῃ· ἐπεί σε λέοντα γυναιξὶ
Ζεὺς θῆκεν, καὶ ἔδωκε κατακτάμεν ἥν κ' ἐθέλῃσθα.
Ἤτοι βέλτερόν ἐστι κατ' οὔρεα θῆρας ἐναίρειν,
Ἀγροτέρας τ' ἐλάφους, ἢ κρείσσοσιν ἶφι μάχεσθαι.
Εἰ δ' ἐθέλεις πολέμοιο δαήμεναι, ὄφρ' εὖ εἰδῇς
Ὅσσον φερτέρη εἴμ', ὅτι μοι μένος ἀντιφερίζεις.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρας ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔμαρπτε
Σκαιῇ, δεξιτερῇ δ' ἄρ' ἀπ' ὤμων αἴνυτο τόξα·
Αὐτοῖσιν δ' ἄρ' ἔθεινε παρ' οὔατα μειδιόωσα
Ἐντροπαλιζομένην· ταχέες δ' ἔκπιπτον ὀϊστοί·
Δακρυόεσσα δ' ἔπειτα θεὰ φύγεν, ὥστε πέλεια,
Ἥ ῥά θ' ὑπ' ἴρηκος κοίλην εἰσέπτατο πέτρην,
Χηραμόν· οὐδ' ἄρα τῇ γε ἁλώμεναι αἴσιμον ἦεν·
Ὣς ἡ δακρυόεσσα φύγεν, λίπε δ' αὐτόθι τόξα.
Λητὼ δὲ προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης,
Λητοῖ, ἐγὼ δέ τοι οὔτι μαχήσομαι· ἀργαλέον δὲ
Πληκτίζεσθ' ἀλόχοισι Διὸς νεφεληγερέταο.

Tentas ut Trojani fœdifragi pereant
Funditus male, cum filiis & pudicis uxoribus?
  Illum vero viciſſim allocutus eſt rex longe jaculans Apollo,
Neptune, haudquaquam me prudentem dixeris
Eſſe, ſi jam tecum mortalium gratia dimicem
Miſerorum, qui foliis ſimiles, interdum quidem
Admodum ſplendidi ſunt terræ fructu veſcentes,
Interdum vero contra pereunt exanimes. Sed citiſſime
Deſiſtamus a pugna, illi vero, ipſi prælientur.
  Sic utique loquutus retro ſe vertit. Verebatur enim
Cum patruo conſerere manus.
Hunc autem ſoror vehementer objurgavit domina ferarum
Diana agreſtis, & probroſa dixit verba:
  Fugis jam Longe jaculans? Neptunoque victoriam
Totam conceſſiſti? Impuneque ei gloriam dediſti
Stulte, cur omnino arcum geſtas inutilem fruſtra?
Non te nunc amplius patris in ædibus audiam
Gloriantem, ſicut antea inter immortales deos,
Contra Neptunum adverſis viribus *te* pugnaturum.
  Sic dixit. Eam vero neutiquam allocutus eſt longe jaculans Apollo,
Sed irata Jovis veneranda uxor,
Increpuit Sagittis gaudentem contumelioſis verbis,
Quomodo vero tu nunc ſuſtines canis audax contra me
Stare? Difficilis tibi ego cui vires opponas,
Sagittifera licet ſis: nam te leonem inter mulieres
Jupiter conſtituit, & dedit interficere quamcunque velis.
Certe ſatius eſt per montes feras interficere,
Agreſteſque cervas, quam cum potentioribus vi pugnare.
Sed ſi vis pugnæ periculum facere, ut bene ſcias
Quanto fortior ſum, quandoquidem mihi vires opponis.
  Dixit, & ambas ad carpum manus prehendit
Siniſtra, dextra a. ab humeris detraxit ſagittandi inſtrumenta:
Ipſiſque verberavit *eam* ad aures ſubridens
Huc illuc ſe verſantem: veloces autem excidebant ſagittæ:
Lacrymabunda vero deinde dea fugit, veluti columba,
Quæ nempe metu accipitris cavam volat in petram,
In latebram: neque enim illi capi fatale erat:
Sic illa lacrymabunda fugit, reliquitque illic ſagittandi inſtrumenta.
Latonam autem allocutus eſt internuntius Argicides,
Latona, ego vero tecum haudquaquam pugnabo: arduum enim
Confligere cum uxoribus Jovis nubes cogentis:

Sed

Ἀλλὰ μάλα πρόφρασσα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
Εὔχεσθαι ἐμὲ νικῆσαι κρατερῆφι βίηφι.
Ὣς ἄρ' ἔφη. Λητὼ δὲ συναίνυτο καμπύλα τόξα,
Πεπτεότ' ἄλλυδις ἄλλα μετὰ στροφάλιγγι κονίης·
Ἡ μὲν τόξα λαβοῦσα πάλιν κίε θυγατέρος ἧς·
Ἡ δ' ἄρ' Ὄλυμπον ἵκανε, Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ·
Δακρυόεσσα δὲ πατρὸς ἐφέζετο γούνασι κούρη,
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀμβρόσιος ἑανὸς τρέμε· τὴν δὲ προτὶ οἷ
Εἷλε πατὴρ Κρονίδης, καὶ ἀνείρετο, ἡδὺ γελάσσας,
Τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε φίλον τέκος οὐρανιώνων
Μαψιδίως, ὡσεί τι κακὸν ῥέζουσαν ἐνωπῇ;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἐϋστέφανος Κελαδεινή,
Σή μ' ἄλοχος στυφέλιξε πάτερ λευκώλενος Ἥρη,
Ἐξ ἧς ἀθανάτοισιν ἔρις καὶ νεῖκος ἐφῆπται,
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Αὐτὰρ Ἀπόλλων Φοῖβος ἐδύσετο Ἴλιον ἱρήν·
Μέμβλετο γάρ οἱ τεῖχος ἐϋδμήτοιο πόληος,
Μὴ Δαναοὶ πέρσειαν ὑπὲρ μόρον ἤματι κείνῳ·
Οἱ δ' ἄλλοι πρὸς Ὄλυμπον ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Οἱ μὲν, χωόμενοι, οἱ δὲ, μέγα κυδιόωντες·
Κὰδ δ' ἷζον παρὰ πατρὶ κελαινεφεῖ. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Τρῶας ὁμῶς αὐτούς τ' ὄλεκεν καὶ μώνυχας ἵππους.
Ὣς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει
Ἄστεος αἰθομένοιο, θεῶν δέ ἑ μῆνις ἀνῆκε,
Πᾶσι δ' ἔθηκε πόνον, πολλοῖσι δὲ κήδε' ἐφῆκεν·
Ὣς Ἀχιλλεὺς Τρώεσσι πόνον καὶ κήδε' ἔθηκεν.
Εἱστήκει δ' ὁ γέρων Πρίαμος θείου ἐπὶ πύργου,
Ἐς δ' ἐνόησ' Ἀχιλῆα πελώριον· αὐτὰρ ὑπ' αὐτοῦ
Τρῶες ἄφαρ κλονέοντο πεφυζότες, οὐδέ τις ἀλκὴ
Γίνεθ'· ὁ δ' οἰμώξας ἀπὸ πύργου βαῖνε χαμᾶζε,
Ὀτρυνέων παρὰ τεῖχος ἀγακλειτοὺς πυλαωρούς,
Πεπταμένας ἐν χερσὶ πύλας ἔχετ', εἰσόκε λαοὶ
Ἔλθωσι προτὶ ἄστυ πεφυζότες. ἦ γὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἐγγὺς ὅδε κλονέων· νῦν οἴω λοίγι' ἔσεσθαι·
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ἐς τεῖχος ἀναπνεύσωσιν ἀλέντες,
Αὖτις ἐπ' ἂψ θέμεναι σανίδας πυκινῶς ἀραρυίας·
Δείδια γὰρ μὴ οὖλος ἀνὴρ ἐς τεῖχος ἅληται.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄνεσάν τε πύλας, καὶ ἀπῶσαν ὀχῆας·
Αἱ δὲ πετασθεῖσαι τεῦξαν φάος. αὐτὰρ Ἀπόλλων
Ἀντίος ἐξέθορε, Τρώων ἵνα λοιγὸν ἀλάλκοι.
Οἱ δ' ἰθὺς πόλιος καὶ τείχεος ὑψηλοῖο,

Δι-

Sed promptissima inter immortales deos
Gloriator *te* me vicisse aspera vi.
Sic utique dixit. Latona vero collegit incurvos arcus & sagittas,
Quæ ceciderant alio aliæ in vertigine pulveris:
Hæc quidem sagittandi instrumentis sumptis secuta est filiam suam:
Illa vero ad Olympum pervenerat Jovis ad ære fundatam domum:
Lacrymabunda autem patris insedit genibus filia,
Circumque divinum peplum tremebat: hanc vero ad se
Recepit pater Saturnius, & interrogavit, suaviter ridens,
Quis tibi talia fecit chara filia Cœlestium
Temere, tanquam aliquid mali facienti palam?
Illum v. vicissim allocuta est pulchre coronata Venatrix,
Tua me conjux male accepit pater ulnas candida Juno,
A qua inter immortales contentio & lis pendet.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
At Apollo Phœbus subiit Ilium sacram:
Curæ erat enim ei murus bene ædificatæ urbis,
Ne Danai everterent præter fatum die illo:
At cæteri ad Olympum rediere dii sempiterni,
Alii quidem, irati, alii vero, admodum gloria exultantes:
Assederuntque patri atras nubes cogenti. At Achilles
Et Trojanos simul ipsos perdebat & solidos ungulis equos.
Ut cum fumus ascendens ad cælum latum pervenit
Urbe ardente, Deorum autem eum ira excitat,
Omnibus autem affert laborem, multisque mala immittit:
Sic Achilles Trojanis laborem & mala attulit.
Stabat autem senex Priamus sacra in turri,
Animadvertitque Achillem ingentem: ast ab illo
Trojani dissipabantur trepidi, neque opis quicquam
Erat. Ille autem lamentando a turri descendit in terram,
Mandata daturus ad murum inclytis portarum custodibus,
Apertas in manibus portas tenete, usque dum copiæ
Venerint ad urbem trepida fuga. Certe enim Achilles
Prope iste agens ruens: nunc existimo exitialia futura:
Sed postquam intra murum respiraverint conclusæ,
Rursus obserate tabulas perite aptatas.
Metuo enim ne exitialis vir in murum irrumpat.
Sic dixit. Illi autem aperueruntque portas, & retruserunt obices:
Hæ autem apertæ pepererunt salutem. At Apollo
Obvius exiliit, a Trojanis ut perniciem arceret.
Ii autem recta ad urbem & murum altum,

Δίψῃ καρχαλέοι κεκονιμένοι ἐκ πεδίοιο
Φεῦγον· ὁ δὲ σφεδανὸν ἔφεπ' ἔγχει· λύσσα δέ οἱ κῆρ
Αἰὲν ἔχε κρατερὴ, μενέαινε δὲ κῦδος ἀρέσθαι·
Ἔνθά κεν ὑψίπυλον Τροίην ἕλον υἷες Ἀχαιῶν,
Εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος Ἀγήνορα δῖον ἀνῆκε,
Φῶτ' Ἀντήνορος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε.
Ἐν μέν οἱ κραδίῃ θάρσος βάλε, πὰρ δέ οἱ αὐτὸς
Ἔστη, ὅπως θανάτοιο βαρείας χεῖρας ἀλάλκοι,
Φηγῷ κεκλιμένος· κεκάλυπτο δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ.
Αὐτὰρ ὅγ' ὡς ἐνόησεν Ἀχιλλῆα πτολίπορθον,
Ἔστη, πολλὰ δέ οἱ κραδίη πόρφυρε μένοντι·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγὼν, εἰ μέν κεν ὑπὸ κρατεροῦ Ἀχιλῆος
Φεύγω, τῇπερ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι φοβέονται,
Αἱρήσει με καὶ ὥς, καὶ ἀνάλκιδα δειροτομήσει·
Εἰ δ' ἂν ἐγὼ τούτους μὲν ὑποκλονέεσθαι ἐάσω
Πηλεΐδῃ Ἀχιλῆϊ, ποσὶν δ' ἀπὸ τείχεος ἄλλῃ
Φεύγω πρὸς πεδίον Ἰλήϊον, ὄφρ' ἂν ἵκωμαι
Ἴδης τε κνημοὺς, κατά τε ῥωπήϊα δύω,
Ἑσπέριος δ' ἂν ἔπειτα λοεσσάμενος ποταμοῖο,
Ἱδρῶ ἀποψυχθεὶς, ποτὶ Ἴλιον ἀπονεοίμην.
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
Μή μ' ἀπαειρόμενον πόλιος πεδίονδε νοήσῃ,
Καί με μεταΐξας μάρψῃ ταχέεσσι πόδεσσιν·
Οὐκ ἔτ' ἔπειτ' ἔσται θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξαι.
Λίην γὰρ κρατερὸς περὶ πάντων ἔστ' ἀνθρώπων.
Εἰ δέ κεν οἱ προπάροιθε πόλιος κατεναντίον ἔλθω·
Καὶ γάρ θην τούτῳ τρωτὸς χρὼς ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἐν δὲ ἴα ψυχὴ, θνητὸν δέ ἑ φασ' ἄνθρωποι
Ἔμμεναι· αὐτάρ οἱ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει,
Ὣς εἰπὼν, Ἀχιλῆα ἀλεὶς μένεν· ἐν δέ οἱ ἦτορ
Ἄλκιμον ὡρμᾶτο πτολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Ἠΰτε πάρδαλις εἶσι βαθείης ἐκ ξυλόχοιο
Ἀνδρὸς θηρητῆρος ἐναντίον, οὐδέ τι θυμῷ
Ταρβεῖ, οὐδὲ φοβεῖται, ἐπεί κεν ὑλαγμὸν ἀκούσῃ·
Εἴπερ γὰρ φθάμενός μιν ἢ οὐτάσῃ, ἠὲ βάλῃσιν,
Ἀλλά τε καὶ περὶ δουρὶ πεπαρμένη οὐκ ἀπολήγει
Ἀλκῆς, πρίν γ' ἠὲ ξυμβλήμεναι, ἠὲ δαμῆναι·
Ὣς Ἀντήνορος υἱὸς ἀγαυοῦ δῖος Ἀγήνωρ
Οὐκ ἔθελεν φεύγειν, πρὶν πειρήσαιτ' Ἀχιλῆος.
Ἀλλ' ὅ γ' ἄρ' ἀσπίδα μὲν πρόσθ' ἔσχετο πάντοσε ἴσην,

Ἐγ-

Siti aridi, pulvere obliti ex campo
Fugiebant: ille vero vehementer insequebatur hasta: nam rabies ei cor
Continenter tenebat violenta, iraque percitus cupiebat gloriam referre:
Tum certe altam portis Trojam cepissent filii Achivorum,
Nisi Apollo Phœbus Agenora nobilem excitasset,
Virum Antenoris filium eximiumque fortemque.
Ejus quidem cordi audaciam immisit, eique ipse
Astitit, ut mortis graves manus arceret,
Fago tectus: coopertus autem erat caligine multa.
At ille ut advertit Achillem urbium vastatorem,
Constitit, multaque ei cor volvebat æstuans manenti:
Ingemiscens autem dixit ad suum magnum animum,
Hei mihi, siquidem metu violenti Achillis
Fugero, qua & alii turbati fugantur,
Capiet me etiam sic, & imbellem obtruncabit:
Si vero ego hos quidem turbari sinam
A Pelide Achille: pedibusque a muro alio
Fugero per campum Iliacum, donec pervenero
Idæque ad saltus, senticetaque ingrediar,
Vespertinus autem deinde cum me lavero in fluvio,
A sudore refrigeratus, ad Ilium reverterer.
Sed cur mihi hæc meus secum differit animus?
Ne me abeuntem ab urbe ad campum advertat,
Et me rapide persecutus prehendat velocibus pedibus:
Non amplius deinde licebit mortem & fatum effugere.
Valde enim fortis supra omnes est mortales.
Quod si ipsi ante urbem obviam venero:
Et huic enim certe vulnerabile corpus acuto ære,
Inestque una anima, mortalemque ipsum dicunt homines
Esse: sed ei Saturnius Jupiter gloriam præbet.
Sic fatus, Achillem conversus expectabat: intusque ei cor
Forte gestiebat præliari atque pugnare.
Veluti panthera prodit alto ex fruticeto
Virum venatorem contra, neque quicquam animo
Percellitur, neque in fugam vertitur, quamvis latratum audiat:
Etsi enim prior eam cominus percusserit, aut eminus, (
Tamen vel hasta transfixa non desistit
A strenua pugna, antequam vel congrediatur, vel dometur:
Sic Antenoris filius præclari nobilis Agenor
Nolebat fugere, antequam periculum faceret Achillis.
Sed ille clypeum quidem sibi prætendit undique æqualem,

Haſtaque in eum collimabat, & altum clamabat,
Jam omnino ſperabas apud animum illuſtris Achille
Die hoc urbem *te* everſurum Troum glorioſorum:
Stulte, certe adhuc multi exiſtent dolores ob illam.
Ei enim multique & fortes viri inſumus,
Qui utique pro charis parentibus, uxoribuſque & liberis,
Ilium tutamur: tu vero fatum hic conſequeris,
Adeo terribilis licet ſis & audax bellator.
Dixit utique, & acutum telum gravi manu emiſit:
Et percuſſit tibiam ſub genu, neque aberravit:
Circaque ipſam ocrea recens elaborati ſtanni
Horrendum reſonuit: æs vero reſiliit
A percuſſo, neque penetravit, dei enim prohibuere dona.
Pelides vero impetum fecit in Agenora deo parem
Secundus: at non ſivit Apollo gloriam referre,
Sed ipſum eripuit, texitque caligine multa,
Quietumque ipſum e prælio miſit ut abiret:
At hic Pelidem dolo avertit a populo:
Ipſi enim Longe jaculans Agenori omnia ſimilis,
Stetit ante pedes, ille vero feſtinabat pedibus perſequi.
Dum ille hunc per campum perſequebatur tritici feracem,
Convertens ad fluvium vorticibus profundum Scamandrum,
Parvo intervallo præcurrentem, dolo enim lactabat Apollo,
Ut ſemper ſperaret *ſe* aſſequuturum pedibus ſuis:
Interim cæteri Trojani fugati venerunt conferti
Cupidi ad urbem: urbs vero implebatur concluſis.
Neque enim illi ſuſtinebant urbem & murum extra
Expectare jam ſe invicem, & cognoſcere ecquis effugiſſet,
Quiſve occubuiſſet in pugna: ſed cupide infundebantur
In urbem, quemcunque eorum pedes & genua incolumem retulerant.

ARGUMENTUM LIBRI XXII. ILIADIS HOMERI.

CUm Trojani jam in urbe clauderentur, ſolus Hector Achillem præſtolatus, primum quidem fugit, ſed mox illi ſe, Minerva adhortante, opponit: atque ita interficitur. Illum de bigis ligatum Achilles raptat per campum verſus portum. His viſis, qui ſunt in urbe lamentantur.

Χῖ δ' ἄρα τρὶς περὶ τεῖχος ἄγων κτάνεν Ἕκτορ' Ἀχιλλεύς.

Ὣς οἱ μὲν κατὰ ἄστυ πεφυζότες ἠΰτε νεβροὶ,
Ἱδρῶ ἀπεψύχοντο, πίον τ', ἀκέοντό τε δίψην,
Κεκλιμένοι καλῇσιν ἐπάλξεσιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Τείχεος ἆσσον ἴσαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες.
Ἕκτορα δ' αὐτοῦ μεῖναι ὀλοιὴ μοῖρ' ἐπέδησεν,
Ἰλίου προπάροιθε, πυλάων τε Σκαιάων.
Αὐτὰρ Πηλείωνα προσηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
Τίπτέ με Πηλέος υἱὲ ποσὶν ταχέεσσι διώκεις,
Αὐτὸς θνητὸς ἐὼν θεὸν ἄμβροτον; οὐδέ νυ πώ με
Ἔγνως ὡς θεός εἰμι, σὺ δ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις.
Ἦ νύ τοι οὔ τι μέλει Τρώων πόνος οὓς ἐφόβησας,
Οἳ δή τοι εἰς ἄστυ ἄλεν, σὺ δὲ δεῦρο λιάσθης·
Οὐ γάρ με κτενέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἔβλαψάς μ' Ἑκάεργε, θεῶν ὀλοώτατε πάντων,
Ἐνθάδε νῦν τρέψας ἀπὸ τείχεος. ἦ κ' ἔτι πολλοὶ
Γαῖαν ὀδὰξ εἷλον πρὶν Ἴλιον εἰσαφικέσθαι.
Νῦν δ' ἐμὲ μὲν μέγα κῦδος ἀφείλεο, τοὺς δ' ἐσάωσας
Ῥηϊδίως, ἐπεὶ οὔ τι τίσιν γ' ἔδδεισας ὀπίσσω.
Ἦ σ' ἂν τισαίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη.
Ὣς εἰπὼν, προτὶ ἄστυ μέγα φρονέων ἐβεβήκει,
Σευάμενος ὥσθ' ἵππος ἀεθλοφόρος, σὺν ὄχεσφιν,
Ὅς ῥά τε ῥεῖα θέῃσι τιταινόμενος πεδίοιο.
Ὣς Ἀχιλεὺς λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα.
Τὸν δ' ὁ γέρων Πρίαμος πρῶτος ἴδεν ὀφθαλμοῖσι,
Παμφαίνονθ' ὥστ' ἀστέρ' ἐπεσσύμενον πεδίοιο,
Ὅς ῥά τ' ὀπώρης εἶσιν· ἀρίζηλοι δέ οἱ αὐγαὶ
Φαίνονται πολλοῖσι μετ' ἄστρασι νυκτὸς ἀμολγῷ·
Ὅν τε κύν' Ὠρίωνος ἐπίκλησιν καλέουσι·
Λαμπρότατος μὲν ὅγ' ἐστὶ, κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται,
Καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν.
Ὣς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ στήθεσσι θέοντος.
Ὤιμωξεν δ' ὁ γέρων, κεφαλὴν δ' ὅγε κόψατο χερσὶν,
Ὑψόσ' ἀνασχόμενος, μέγα δ' οἰμώξας ἐγεγώνει,
Λισσόμενος φίλον υἱόν· ὁ δὲ προπάροιθε πυλάων
Εἱστήκει, ἄμοτον μεμαὼς Ἀχιλῆϊ μάχεσθαι·
Τὸν δ' ὁ γέρων ἐλεεινὰ προσηύδα, χεῖρας ὀρεγνὺς,
Ἕκτορ, μή μοι μίμνε φίλον τέκος ἀνέρα τοῦτον

Οἶος,

SIc hi quidem per urbem poſt fugam trepidam tanquam hinnulorum,
A ſudore ſe refrigerabant, bibebantque, medebanturque ſiti,
Tecti pulchris propugnaculis: at Achivi
Ad murum prope accedebant, ſcuta humeris inclinantes.
Hectorem v. ibi manere exitiale fatum tanquam compede vinctum coegit,
Ilium ante, portaſque Scæas.
At Pelidem allocutus eſt Phœbus Apollo,
Cur me Pelei fili pedibus velocibus perſequeris,
Ipſe mortalis cum ſis, deum immortalem? nec dum omnino me
Agnoviſti quod Deus ſum, tu autem indeſinenter ſuris.
Tibi nimirum nihil curæ eſt contra Troas labor bellicus quos fugaſti.
Qui jam in urbem concluſi ſunt, tu vero huc divertiſti.
Nec tamen me interficies, haud enim mortalis ſum.
Hunc a. graviter indignatus allocutus eſt pedibus velox Achilles,
Læſiſti me Longe jaculans, Deorum pernicioſiſſime omnium,
Qui huc nunc avertiſti a muro. Certe adhuc multi
Terram mordicus prehendiſſent antequam in Ilium perveniſſent.
Nunc v. mihi quidem magnam gloriam eripuiſti, illoſque ſervaſti
Facile, non enim ultionem ullam veritus es in poſterum.
Profecto te ulciſcerer, ſi mihi facultas utique adeſſet.
Sic fatus, ad urbem magnis elatus animis abiit,
Ruens velut equus certamine victor, cum curru,
Qui celeriter currit magno niſu contendens per campum.
Sic Achilles celeriter pedes & genua movebat.
Hunc vero ſenex Priamus primus vidit oculis,
Collucentem tanquam ſtellam ruentem per campum,
Quæ nempe autumno oritur: perilluſtres autem ejus radii
Lucent multa inter aſtra nocte intempeſta:
Quam canem Orionis vulgo vocant:
Splendidiſſima quidem hæc eſt, at exitiale ſignum eſt,
Atque immittit magnum æſtum miſeris mortalibus.
Sic hujus æs ſplendebat circa pectora currentis.
Lamentabatur vero ſenex, caputque pulſabat manibus
In altum ſublatis, magnoque edito ejulatu clamabat,
Supplex orans dilectum filium: is enim ante portas
Stabat, vehementer animis ardens cum Achille pugnare:
Illum vero ſenex miſerabilis allocutus eſt, manus extendens,
Hector, ne mihi expecta dilecte fili virum hunc

Οἶος, ἄνευθ' ἄλλων· ἵνα μὴ τάχα πότμον ἐπίσπῃς,
Πηλείωνι δαμείς· ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐστιν.
Σχέτλιος, αἴθε θεοῖσι φίλος τοσόνδε γένοιτο
Ὅσον ἐμοί· τάχα κέν ἑ κύνες καὶ γῦπες ἔδονται
Κείμενον· ἦ κέ μοι αἰνὸν ἀπὸ πραπίδων ἄχος ἔλθοι.
Ὅς μ' υἱῶν πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν εὖνιν ἔθηκε,
Κτείνων, καὶ περνὰς νήσων ἔπι τηλεδαπάων.
Καὶ γὰρ νῦν δύο παῖδε Λυκάονα καὶ Πολύδωρον
Οὐ δύναμαι ἰδέειν, Τρώων εἰς ἄστυ ἀλέντων,
Τούς μοι Λαοθόη τέκετο κρείουσα γυναικῶν.
Ἀλλ' εἰ μὲν ζώουσι μετὰ στρατῷ, ἦτ' ἂν ἔπειτα
Χαλκοῦ τε χρυσοῦ τ' ἀπολυσόμεθ'· (ἔστι γὰρ ἔνδον.
Πολλὰ γὰρ ὤπασε παιδὶ γέρων ὀνομακλυτὸς Ἄλτης)
Εἰ δ' ἤδη τεθνᾶσι, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
Ἄλγος ἐμῷ θυμῷ τε καὶ μητέρι, τοὶ τεκόμεσθα.
Λαοῖσιν δ' ἄλλοισι μινυνθαδιώτερον ἄλγος
Ἔσσεται, ἢν μὴ καὶ σὺ θάνῃς Ἀχιλῆϊ δαμασθείς.
Ἀλλ' εἰσέρχεο τεῖχος, ἐμὸν τέκος, ὄφρα σαώσῃς
Τρῶας καὶ Τρῳάς, μηδὲ μέγα κῦδος ὀρέξῃς
Πηλείδῃ, αὐτὸς δὲ φίλης αἰῶνος ἀμερθῇς·
Πρὸς δέ με τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέαιρε,
Δύσμορον, ὅν ῥα πατὴρ Κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῷ
Αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ φθίσει, κακὰ πόλλ' ἐπιδόντα,
Υἷάς τ' ὀλλυμένους, ἑλκυσθείσας τε θύγατρας,
Καὶ θαλάμους κεραϊζομένους, καὶ νήπια τέκνα
Βαλλόμενα προτὶ γαίῃ, ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
Ἑλκομένας τε νυοὺς ὀλοῇς ὑπὸ χερσὶν Ἀχαιῶν.
Αὐτὸν δ' ἂν πύματόν με κύνες πρώτῃσι θύρῃσιν
Ὠμησταὶ ἐρύουσι, ἐπεί κέ τις ὀξέϊ χαλκῷ
Τύψας ἠὲ βαλὼν ῥεθέων ἐκ θυμὸν ἕληται,
Οὓς τρέφον ἐν μεγάροισι τραπεζῆας πυλαωρούς,
Οἵ κ' ἐμὸν αἷμα πιόντες, ἀλύσσοντες περὶ θυμῷ,
Κείσοντ' ἐν προθύροισι. νέῳ δέ τε πάντ' ἐπέοικεν
Ἄρηϊ κταμένῳ, δεδαϊγμένῳ ὀξέϊ χαλκῷ
Κεῖσθαι, πάντα δὲ καλὰ θανόντι περ ὅττι φανείη·
Ἀλλ' ὅτε δὴ πολιόν τε κάρη, πολιόν τε γένειον,
Αἰδῶ τ' αἰσχύνωσι κύνες κταμένοιο γέροντος,
Τοῦτο δὴ οἴκτιστον πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
Ἦ ῥ' ὁ γέρων, πολιὰς δ' ἄρ' ἀνὰ τρίχας ἕλκετο χερσί,
Τίλλων ἐκ κεφαλῆς· οὐδ' Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθε.
Μήτηρ δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ὀδύρετο δακρυχέουσα

Κόλ-

Solus, absque aliis: ut ne mox mortem assequaris,
Pelidæ domitus: longe enim viribus præstat.
Crudelis, utinam diis charus tantum esset,
Quantum mihi: cito prorsus eum canes & vultures vorarent
Jacentem: certe mihi gravis ex præcordiis dolor abiret.
Iste me filiis multisque & strenuis orbum fecit,
Interficiens, & deportatos vendens insulas in longinquas.
Quin & nunc duos filios Lycaonem & Polydorum
Non possum videre, Trojanis in urbem conclusis,
Quos mihi Laothoe peperit præcellens mulieribus.
At si quidem vivunt in castris, certe postmodum
Æreque auroque redimemus: (est enim domi.
Multa enim dedit filiæ senex fama inclytus Altes)
Si vero jam mortui sunt, & in orci domo,
Dolor meoque animo & matri, qui genuimus.
Populo autem cætero brevior dolor
Erit, modo non & tu moriaris ab Achille domitus.
Sed ingredere murum, mi fili, ut serves
Trojanos & Trojanas, neque magnam gloriam præbeas
Pelidæ, ipseque dilecta vita priveris:
Ad hæc vero mei infelicis adhuc mentis compotis miserere,
Calamitosi, quem pater Saturnius in senectutis limine
Fortuna in acerba perdet, mala multa conspicatum,
Filiosque interemptos, raptatasque filias,
Et thalamos eversos, & infantes liberos
Allisos terræ, in gravi cæde,
Tractasque nurus perniciosis manibus Achivorum.
Ipsumque forsitan extremum me canes in primis foribus
Cruda vorantes raptabunt, postquam aliquis acuto ære
Cominus vel eminus feriens ex artubus animam eripuerit,
Quos nutrivi in ædibus mensæ asseclas janitores
Qui meo sanguine hausto rabie acti animis,
Jacebunt in vestibulis. Sed juveni omnino decorum est
Pugna cæso, lacerato acuto ære,
Jacere, omnia autem honesta etiam mortuo quicquid apparuerit:
Sed quum jam canumque caput, canamque barbam,
Pudendaque deturpant canes occisi senis,
Hoc utique miserrimum accidit miseris mortalibus.
Dixit quidem senex, canosque capillos extrahebat manibus,
Vellens e capite: neque Hectori animum flectebat,
Mater vero deinceps altrinsecus lamentabatur lachrymas fundens

Κόλπον ἀνιεμένη, ἑτέρηφι δὲ μαζὸν ἀνέσχε,
Καί μιν δακρυχέουσ᾽ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
   Ἕκτορ τέκνον ἐμὸν, τάδε τ᾽ αἴδεο, καί μ᾽ ἐλέησον
Αὐτὴν, εἴ ποτέ τοι λαθικηδέα μαζὸν ἐπέσχον,
Τῶν μνῆσαι φίλε τέκνον, ἄμυνε δὲ δήϊον ἄνδρα
Τείχεος ἐντὸς ἐών. μηδὲ πρόμος ἵστασο τούτῳ,
Σχέτλιος· εἴπερ γάρ σε κατακτάνῃ, οὐ σέ τ᾽ ἔγωγε
Κλαύσομαι ἐν λεχέεσσι φίλον θάλος, ὃν τέκον αὐτὴ,
Οὐδ᾽ ἄλοχος πολύδωρος· ἄνευθε δέ σε μέγα νῶϊν
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ κύνες ταχέες κατέδονται.
   Ὣς τώ γε κλαίοντε προσαυδήτην φίλον υἱὸν,
Πολλὰ λισσομένω. οὐδ᾽ Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθον·
Ἀλλ᾽ ὅγε μίμν᾽ Ἀχιλῆα πελώριον ἆσσον ἰόντα.
Ὡς δὲ δράκων ἐπὶ χειῇ ὀρέστερος ἄνδρα μένησι
Βεβρωκὼς κακὰ φάρμακ᾽, ἔδυ δέ τε μιν χόλος αἰνὸς,
Σμερδαλέον δὲ δέδορκεν ἑλισσόμενος περὶ χειῇ·
Ὣς Ἕκτωρ ἄσβεστον ἔχων μένος οὐχ ὑπεχώρει,
Πύργῳ ἐπὶ προὔχοντι φαεινὴν ἀσπίδ᾽ ἐρείσας·
Ὀχθήσας δ᾽ ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμὸν,
   Ὤμοι ἐγὼν, εἰ μέν κε πύλας καὶ τείχεα δύω
Πουλυδάμας μοι πρῶτος ἐλεγχείην ἀναθήσει,
Ὅς μ᾽ ἐκέλευσε Τρωσὶ ποτὶ πτόλιν ἡγήσασθαι
Νύχθ᾽ ὕπο τήνδ᾽ ὀλοὴν, ὅτε τ᾽ ὤρετο δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἀλλ᾽ ἐγὼ οὐ πιθόμην· ἦ τ᾽ ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν·
Νῦν δ᾽ ἐπεὶ ὤλεσα λαὸν ἀτασθαλίῃσιν ἐμῇσιν,
Αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους,
Μήποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος ἐμεῖο,
Ἕκτωρ ἧφι βίηφι πιθήσας ὤλεσε λαόν.
Ὣς ἐρέουσιν· ἐμοὶ δὲ τότ᾽ ἂν πολὺ κέρδιον εἴη
Ἄντην ἢ Ἀχιλῆα κατακτείναντα νέεσθαι,
Ἠέ κεν αὐτῷ ὀλέσθαι ἐϋκλειῶς πρὸ πόληος.
Εἰ δέ κεν ἀσπίδα μὲν καταθείομαι ὀμφαλόεσσαν,
Καὶ κόρυθα βριαρὴν, δόρυ δὲ πρὸς τεῖχος ἐρείσας,
Αὐτὸς ἰὼν Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἀντίος ἔλθω,
Καί οἱ ὑπόσχωμαι Ἑλένην, καὶ κτήμαθ᾽ ἅμ᾽ αὐτῇ
Πάντα μάλ᾽ ὅσσα τ᾽ Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν
Ἠγάγετο Τροίηνδ᾽, ἥ τ᾽ ἔπλετο νείκεος ἀρχὴ,
Δωσέμεν Ἀτρείδῃσιν ἄγειν, ἅμα τ᾽ ἀμφὶς Ἀχαιοῖς
Ἄλλ᾽ ἀποδάσσεσθαι ὅσσα πτόλις ἥδε κέκευθε·
Τρωσὶν δ᾽ αὖ μετόπισθε γερούσιον ὅρκον ἕλωμαι,
Μή τι κατακρύψειν, ἀλλ᾽ ἄνδιχα πάντα δάσασθαι,

Κτῆ-

Sinum relaxans, alteraque *manu* mamillam exeruit,
Et illum lachrymas fundens verbis volucribus allocuta eſt,
Hector fili mi, & hæc reverere, & mei miſerere
Ipſius, ſi unquam tibi vagitus ſedantem mammam præbui,
Horum reminiſcere chare fili, arceque infeſtum virum
Mœnia ingreſſus. Neque ſolus pugnator ſtes adverſus ipſum,
Præferox: ſi enim te interemerit, haudquaquam te ego
Deflebo in lectis charum germen, quem peperi ipſa,
Neque uxor magnifice dotata: ſeorſum autem te longe a nobis
Argivorum apud naves canes veloces comedent.
Sic hi plorantes alloquebantur dilectum filium,
Multis ſupplicantes. Neque Hectori animum flectebant:
Sed is expectabat Achillem ingentem propius accedentem.
Utque draco in luſtro ferox virum expectat
Paſtus mala gramina, ſubitque ipſum ira gravis,
Horrendumque aſpicit convolvens ſe circa latibulum:
Sic Hector ardentem gerens animum non recedebat,
Turrim ad prominentem fulgido clypeo acclinato:
Indignabundus vero dixit ad ſuum magnum animum,
Hei mihi, ſi quidem portas & mœnia ingreſſus fuero,
Polydamas me primus probris onerabit,
Qui me hortatus eſt Trojanos ad urbem ducere
Nocte iſta exitiali, cum ſe extulit nobilis Achilles.
At ego non parui: certe multo utilius fuiſſet:
Nunc vero poſtquam perdidi populum damnoſa pertinacia mea,
Vereor Trojanos & Trojanas longa peplorum ſyrmata trahentes,
Ne quando quis dicat deterior alius me,
Hector ſuis viribus fretus perdidit copias.
Sic dicent: mihi vero tunc multo ſatius eſſet
Contra *pugnando* aut Achille interfecto redire,
Aut ab ipſo interfici glorioſe pro urbe.
Quod ſi clypeum quidem depoſuero umbonibus munitum,
Et caſſidem gravem, haſtaque ad murum acclinata,
Ipſe profectus Achilli ſtrenuo obvius venero,
Et ei pollicear Helenam, & opes cum ipſa
Omnes prorſus quaſcunque Alexander cavis in navibus
Duxit ad Trojam, quæ fuit certaminis origo,
Daturum Atridis abducendas, ſimulque ſeparatim Achivis
Alias diſtributurum quaſcunque urbs hæc abditas habet:
A Trojanis vero deinde religioſum jusjurandum exigam,
Nihil occultaturos, ſed bifariam omnia diviſuros,

Fa-

Κτῆσιν ὅσην πτολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἐέργει.
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
Μή μιν ἐγὼ μὲν ἵκωμαι ἰών· ὁ δέ μ' οὐκ ἐλεήσει,
Οὐδέ τί μ' αἰδέσεται, κτενέει δέ με γυμνὸν ἐόντα,
Αὔτως ὥστε γυναῖκα, ἐπεί κ' ἀπὸ τεύχεα δύω.
Οὐ μέν πως νῦν ἐστιν ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης
Τῷ ὀαριζέμεναι ἅτε παρθένος ἠΐθεός τε,
Παρθένος ἠΐθεός τ' ὀαρίζετον ἀλλήλοιιν.
Βέλτερον αὖτ' ἔριδι ξυνελαυνέμεν· ὅττι τάχιστα
Εἴδομεν ὁπποτέρῳ κεν Ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξῃ.
Ὣς ὥρμαινε μένων. ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθεν Ἀχιλλεὺς,
Ἶσος Ἐνυαλίῳ κορυθάϊκι πτολεμιστῇ
Σείων Πηλιάδα μελίην κατὰ δεξιὸν ὦμον,
Δεινήν· ἀμφὶ δὲ χαλκὸς ἐλάμπετο ἴκελος αὐγῇ
Ἢ πυρὸς αἰθομένοιο, ἢ ἠελίου ἀνιόντος.
Ἕκτορα δ' ὡς ἐνόησεν ἕλε τρόμος, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
Αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθείς.
Πηλείδης δ' ἐπόρουσε ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς·
Ἠΰτε κίρκος ὄρεσφιν ἐλαφρότατος πετεηνῶν
Ῥηϊδίως οἴμησε μετὰ τρήρωνα πέλειαν·
Ἡ δέ θ' ὕπαιθα φοβεῖται· ὁ δ' ἐγγύθεν ὀξὺ λεληκὼς
Ταρφέ' ἐπαΐσσει, ἑλέειν τέ ἑ θυμὸς ἀνώγει·
Ὣς ἄρ' ὅγ' ἐμμεμαὼς ἰθὺς πέτετο. τρέσε δ' Ἕκτωρ
Τεῖχος ὑπὸ Τρώων, λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα.
Οἱ δὲ παρὰ σκοπιὴν καὶ ἐρινεὸν ἠνεμόεντα
Τείχεος αἰὲν ὑπ' ἐκ κατ' ἀμαξιτὸν ἐσσεύοντο·
Κρουνὼ δ' ἵκανον καλλιρρόω, ἔνθα δὲ πηγαὶ
Δοιαὶ ἀναΐσσουσι Σκαμάνδρου δινήεντος.
Ἡ μὲν γάρ θ' ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς
Γίνεται ἐξ αὐτῆς ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο·
Ἡ δ' ἑτέρη θέρεϊ προρέει εἰκυῖα χαλάζῃ,
Ἢ χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ.
Ἔνθαδ' ἐπ' αὐτάων πλυνοὶ εὐρέες ἐγγὺς ἔασι
Καλοί, λαΐνεοι, ὅθι εἵματα σιγαλόεντα
Πλύνεσκον Τρώων ἄλοχοι καλαί τε θύγατρες
Τοπρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν.
Τῇ ῥα παραδραμέτην, φεύγων, ὁ δ' ὄπισθε διώκων·
Πρόσθε μὲν ἐσθλὸς ἔφευγε, δίωκε δέ μιν μέγ' ἀμείνων
Καρπαλίμως. ἐπεὶ οὐχ ἱερήϊον οὐδὲ βοείην
Ἀρνύσθην, ἅ, τε ποσσὶν ἀέθλια γίνεται ἀνδρῶν,
Ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.

Ὣς

Facultates quascunque urbs amœna intus continet.
Sed cur mihi hæc meus secum disserit animus?
Haud ei equidem supplicavero profectus: is en. mei non miserebitur,
Neque prorsus me reverebitur, interficiet vero me inermem licet,
Impune tanquam mulierem, postquam arma exuero.
Non sane prorsus nunc licet a quercu neque a petra
Cum hoc confabulari ceu virgo juvenisque,
Virgo juvenisque confabulantur inter se.
Satius vero certamine congredi: quam celerrime
Videamus utri Olympius gloriam præbiturus sit.
Sic cogitabat manens. ast ad eum prope accessit Achilles,
Par Marti galeam quassanti bellatori,
Vibrans Peliadem hastam ad dextrum humerum,
Terribilem: circum vero æs splendebat simile fulgori
Vel ignis ardentis, vel solis orientis.
Hectorem vero, ut vidit, cepit tremor, neque amplius sustinuit
Illic manere, a tergo aut. portas reliquit, abiitque metu fugatus.
Pelides vero irruit pedibus rapidis fretus:
Veluti accipiter in montibus velocissimus volucrum
Facili nisu impetum dat in pavidam columbam:
Quæ oblique fugit: at iste in proximo acutum edens clangorem
Crebros faciens impetus insequitur, capereque illam animus jubet:
Sic utique ille ardens recta volabat. Territus a. fugiebat Hector
Muro sub Trojanorum, velociaque genua movebat.
Hi vero propter speculam & caprificum ventosam
Murum usque subter per viam publicam ferebantur:
Ad scaturigines a. pervenerunt pulchre fluentes, ubi nempe fontes
Duo erumpunt Scamandri vorticosi.
Alter quidem aqua calida fluit, circumque fumus
Oritur ex ipso velut *ab* igne ardenti:
Alter vero æstate profluit similis grandini,
Vel nivi frigidæ, vel ex aqua *concretæ* glaciei.
Illic autem ad ipsos labra ad lavandum lata prope sunt
Pulchra, lapidea, ubi vestes speciosas
Lavabant Trojanorum uxores pulchræque filiæ
Olim tempore pacis, priusquam venirent filii Achivorum.
Hac prætercurrerunt, *alter* fugiens, alterque a tergo persequens:
Ante quidem fortis fugiebat, persequebatur vero ipsum multo fortior
Rapide. Neque eum victimam neque bovinam pellem
Adipisci conabantur, qualia pedibus præmia sunt virorum,
Sed de anima *certantes* currebant Hectoris equum domitoris.

Ut

Ὡς δ' ὅτ' ἀεθλοφόροι περὶ τέρματα μώνυχες ἵπποι
Ῥίμφα μάλα τρωχῶσι, τὸ δὲ μέγα κεῖται ἄεθλον,
Ἢ τρίπος, ἠὲ γυνὴ, ἀνδρὸς κατατεθνειῶτος·
Ὣς τὼ τρὶς Πριάμοιο πόλιν περιδινηθήτην
Καρπαλίμοισι πόδεσσι· θεοὶ δέ τε πάντες ὁρῶντο.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Ὢ πόποι, ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ τεῖχος
Ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι· ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ
Ἕκτορος, ὅς μοι πολλὰ βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηεν,
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἐν πόλει ἀκροτάτῃ· νῦν αὖτέ ἑ δῖος Ἀχιλλεὺς
Ἄστυ περὶ Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκει.
Ἀλλ' ἄγετε, φράζεσθε θεοὶ καὶ μητιάασθε
Ἠέ μιν ἐκ θανάτοιο σαώσομεν, ἠέ μιν ἤδη
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ δαμάσομεν ἐσθλὸν ἐόντα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ πάτερ ἀργικέραυνε κελαινεφὲς, οἷον ἔειπες·
Ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ,
Ἂψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι;
Ἕρδ'· ἀτὰρ οὔτοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Θάρσει Τριτογένεια φίλον τέκος· οὔ νύ τι θυμῷ
Πρόφρονι μυθέομαι, ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι·
Ἕρξον ὅπῃ δή τοι νόος ἔπλετο, μηδέ τ' ἐρώει.
Ὣς εἰπὼν, ὄτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Ἕκτορα δ' ἀσπερχὲς κλονέων ἔφεπ' ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Ὡς δ' ὅτε νεβρὸν ὄρεσφι κύων ἐλάφοιο δίηται,
Ὄρσας ἐξ εὐνῆς διά τ' ἄγκεα καὶ διὰ βήσσας,
Τὸν δ' εἴπερ τε λάθῃσι καταπτήξας ὑπὸ θάμνῳ,
Ἀλλά τ' ἀνιχνεύων θέει ἔμπεδον, ὄφρα κεν εὕρῃ·
Ὣς Ἕκτωρ οὐ λῆθε ποδώκεα Πηλείωνα.
Ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε πυλάων Δαρδανιάων
Ἀντίον ἀΐξασθαι ἐϋδμήτους ἐπὶ πύργους,
Εἴπως οἱ καθύπερθεν ἀλάλκοιεν βελέεσσι·
Τοσσάκι μιν προπάροιθεν ἀποστρέψασκε παραφθὰς
Πρὸς πεδίον γ'· αὐτὸς δὲ ποτὶ πτόλιος πέτετ' αἰεί.
Ὡς δ' ἐν ὀνείρῳ οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν·
Οὔτ' ἄρ' ὁ τὸν δύναται ὑποφεύγειν, οὔθ' ὁ διώκειν.
Ὣς ὁ τὸν οὐ δύνατο μάρψαι ποσὶν, οὐδ' ὃς ἀλύξαι.
Πῶς δέ κεν Ἕκτωρ κῆρας ὑπεξέφυγεν θανάτοιο,

Εἰ

Ut cum assueti vincere circa metas solidi ungulis equi
Celeriter admodum currunt, & magnum propositum est prçmium,
Vel tripos, vel mulier, viri *in honorem* defuncti:
Sic hi ter Priami urbem gyro circumacti sunt
Rapidis pedibus: dii vero omnes spectabant.
Inter hos autem sermonem orsus est pater hominumque deumque,
Proh malum, profecto dilectum virum agitari circa murum
Oculis video: meum autem dolet cor
De Hectore, qui mihi multa boum fœmora adolevit,
Idæ in verticibus multas convalles habentis, interdum autem
In urbe summa: nunc vero eum nobilis Achilles
Urbem circa Priami pedibus velocibus agitat.
Sed agite, deliberate dii & consultate
An eum e morte salvum eripiemus, an eum jam
A Pelida Achille domari sinemus optimum licet.
  Hunc vero allocuta est dea oculis cœsia Minerva,
O pater rutili fulminis missor, atras nubes cogens, quale dixisti?
Virum mortalem, jam olim destinatum fato,
Jam vis a morte tristi liberare?
Fac: at non tibi omnes assentiemur dii cæteri.
  Hanc autem respondens allocutus est nubes cogens Jupiter,
Bono esto animo Tritonia dilecta filia: neutiquam animo
Lubenti loquor, volo enim tibi mitis esse:
Fac prout tibi animus est, neque quid cessa.
  Sic locutus, impulit antea paratam Minervam.
Descendit autem ab Olympi verticibus impetu facto,
Hectorem vero indesinenter urgens sequebatur celer Achilles.
Ut quum hinnulum in montibus canis cervæ insequitur,
Excitatum e cubili perque convalles & per fruticeta,
Quem etiam si lateat metu perculsus sub arbusto,
Tamen vestigia legens currit perpetuo, donec inveniat:
Sic Hector non latebat pedibus velocem Pelidem.
Quoties vero impetum sumeret ad portas Dardanias
Recta ruere bene ædificatas versus turres,
Si quo modo ei desuper auxiliarentur telis:
Toties eum avertebat prævertens
In campum: ipse autem prope urbem volabat semper.
Utque in somno non potest fugientem consequi,
Neque alter alterum potest effugere, neque alter consequi:
Sic hic illum non poterat assequi pedibus, neque ille effugere.
Quo vero tandem pacto Hector fata effugere potuisset mortis!

Si

Εἰ μή οἱ πύματόν τε καὶ ὕστατον ἤντετ' Ἀπόλλων
Ἐγγύθεν, ὅς οἱ ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γοῦνα;
Λαοῖσιν δ' ἀνένευε καρήατι δῖος Ἀχιλλεύς,
Οὐδ' ἔα ἱέμεναι ἐπὶ Ἕκτορι πικρὰ βέλεμνα,
Μή τις κῦδος ἄροιτο βαλὼν, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθοι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπὶ κρουνοὺς ἀφίκοντο,
Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα,
Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο,
Τὴν μὲν, Ἀχιλλῆος, τὴν δ', Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.
Ἕλκε δὲ μέσσα λαβών. ῥέπε δ' Ἕκτορος αἴσιμον ἦμαρ·
Ὤχετο δ' εἰς Ἀΐδαο, λίπεν δέ ἑ Φοῖβος Ἀπόλλων.
Πηλεΐωνα δ' ἵκανε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Νῦν δὴ νῶΐ γ' ἔολπα Διῒ φίλε φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
Οἴσεσθαι μέγα κῦδος Ἀχαιοῖσι προτὶ νῆας,
Ἕκτορα δῃώσαντε, μάχης ἆτόν περ ἐόντα.
Οὔ οἱ νῦν ἔτι γ' ἐστὶ πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι,
Οὐδ' εἴ κεν μάλα πολλὰ πάθοι ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Προπροκυλινδόμενος πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν στῆθι καὶ ἄμπνυε· τόνδε δ' ἐγώ τοι
Οἰχομένη πεπιθήσω ἐναντίβιον μαχέσασθαι.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη. ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
Στῆ δ' ἄρ' ἐπὶ μελίης χαλκογλώχινος ἐρεισθείς.
Ἡ δ' ἄρα τὸν μὲν ἔλειπε, κιχήσατο δ' Ἕκτορα δῖον,
Δηϊφόβῳ εἰκυῖα δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἠθεῖ', ἦ μάλα δή σε βιάζεται ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Ἄστυ πέρι Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκων·
Ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν, καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Δηΐφοβ', ἦ μέν μοι τὸ πάρος πολὺ φίλτατος ἦσθα
Γνωτῶν, οὓς Ἑκάβη ἠδὲ Πρίαμος τέκε παῖδας·
Νῦν δ' ἔτι καὶ μᾶλλον νοέω φρεσὶ τιμήσεσθαι,
Ὃς ἔτλης ἐμεῦ εἵνεκ', ἐπεὶ ἴδες ὀφθαλμοῖσι,
Τείχεος ἐξελθεῖν, ἄλλοι δ' ἔντοσθε μένουσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἠθεῖ', ἦ μὲν πολλὰ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Λίσσονθ' ἑξείης γουνούμενοι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι,
Αὖθι μένειν· (τοῖον γὰρ ὑποτρομέουσιν ἅπαντες)
Ἀλλ' ἐμὸς ἔνδοθι θυμὸς ἐτείρετο πένθεϊ λυγρῷ·
Νῦν δ' ἰθὺς μεμαῶτε μαχώμεθα, μηδέ τι δούρων

Ἔστω

Si non ei postremumque & ultimum occurrisset Apollo
Prope, qui ei excitavit robur velociaque genua.
Copiis autem renuebat capite nobilis Achilles,
Neque sinebat mittere in Hectorem amara tela,
Ne quis gloriam auferret percutiens, ipseque secundus veniret.
Sed quando jam quartum ad scaturigines pervenerant,
Tum vero aureas pater attollebat lances,
Imposuit autem duo fata longum somnum adferentis mortis,
Alterum quidem, Achillis, alterum vero, Hectoris equum domitoris:
Sustulitq; medias prehendens. Et inclinata est Hectoris fatalis dies:
Descendit autem ad orcum, & reliquit illum Phœbus Apollo.
Ast ad Pelidem accessit dea cæsia oculis Minerva,
Et prope stans verbis volucribus allocuta est,
Nunc demum nos utique spero Jovi dilecte illustris Achille
Relaturos magnam gloriam Achivis ad naves,
Hectore cæso, pugnæ insatiabilis licet sit.
Non ei nunc amplius certe licet nos effugere,
Ne quidem si perquam multum laboret longe jaculans Apollo,
Advolvens se pedibus patris Jovis Ægiochi.
Sed tu quidem nunc sta & respira: huic vero ego tecum
Accedens persuadebo adversis viribus pugnare.
Sic dixit Minerva. Ille vero paruit, gavisusque est animo:
Stetit autem fraxino ære præfixæ innixus.
Hæc vero hunc quidem reliquit, assecutaque est Hectorem nobilem,
Deiphobum referens corpore & indefessa voce:
Prope autem stans verbis volucribus allocuta est,
Venerande frater, profecto admodum jam te urget celer Achilles,
Urbem circa Priami pedibus velocibus persequens:
Sed age jam stemus, & propulsemus manentes.
Hanc a. vicissim allocutus est ingens galeatus insigniter Hector,
Deiphobe, profecto quidem mihi antea multo charissimus eras
Fratrum, quos Hecuba atque Priamus genuit filios:
Nunc vero adhuc etiam magis habeo in animo honorare,
Cum sustinuisti mei gratia, ut vidisti oculis,
Mœnibus egredi, cæteri vero intus manent.
Hunc autem rursus allocuta est dea cæsia oculis Minerva,
Venerande frater, equidem multum pater & veneranda mater
Supplicabant alternatim genua amplectentes, circum & sodales,
Ut illic manerem: (adeo enim metu tremunt omnes)
Sed meus intus animus conficiebatur dolore gravi:
Nunc vero adversi præsentibus animis pugnemus, neq; jam hastarum

Ἔστω φειδωλή, ἵνα εἴδομεν εἴ κεν Ἀχιλλεὺς
Νῶϊ κατακτείνας ἔναρα βροτόεντα φέρηται
Νῆας ἔπι γλαφυράς, ἤ κεν σῷ δουρὶ δαμείη.
Ὣς φαμένη, καὶ κερδοσύνῃ ἡγήσατ' Ἀθήνη.
Οἳ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τὸν πρότερος προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Οὔ σ' ἔτι Πηλέος υἱὲ φοβήσομαι ὡς τὸ πάρος περ·
Τρὶς περὶ ἄστυ μέγα Πριάμου δίον, οὐδέ ποτ' ἔτλην
Μεῖναι ἐπερχόμενον· νῦν αὖτέ με θυμὸς ἀνῆκε
Στήμεναι ἀντία σεῖο· ἕλοιμί κεν ἤ κεν ἁλοίην.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο θεοὺς ἐπιδώμεθα· τοὶ γὰρ ἄριστοι
Μάρτυροι ἔσσονται καὶ ἐπίσκοποι ἁρμονιάων·
Οὐ γὰρ ἐγώ σ' ἔκπαγλον ἀεικιῶ, αἴ κεν ἐμοὶ Ζεὺς
Δώῃ καμμονίην, σὴν δὲ ψυχὴν ἀφέλωμαι·
Ἀλλ' ἐπεὶ ἄρ κέ σε συλήσω κλυτὰ τεύχε' Ἀχιλλεῦ,
Νεκρὸν Ἀχαιοῖσιν δώσω πάλιν· ὣς δὲ σὺ ῥέζειν.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Ἕκτορ, μή μοι ἄλαστε συνημοσύνας ἀγόρευε.
Ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά,
Οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν,
Ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερὲς ἀλλήλοισιν·
Ὣς οὐκ ἔστ' ἐμὲ καὶ σὲ φιλήμεναι, οὔτέ τι νῶϊ
Ὅρκια ἔσσονται, πρίν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
Αἵματος ἆσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν.
Παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο· νῦν σε μάλα χρὴ
Αἰχμητήν τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν.
Οὔ τοι ἔσθ' ὑπάλυξις, ἄφαρ δέ σε Παλλὰς Ἀθήνη
Ἔγχει ἐμῷ δαμάᾳ· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀποτίσεις
Κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οὓς ἔκτανες ἔγχεϊ θύων.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος·
Καὶ τὸ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο φαίδιμος Ἕκτωρ·
Ἕζετο γὰρ προϊδών, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος,
Ἐν γαίῃ δ' ἐπάγη· ἀνὰ δ' ἥρπασε Παλλὰς Ἀθήνη,
Ἂψ δ' Ἀχιλῆϊ δίδου, λάθε δ' Ἕκτορα ποιμένα λαῶν.
Ἕκτωρ δὲ προσέειπεν ἀμύμονα Πηλείωνα,
Ἤμβροτες, οὐδ' ἄρα πώ τι θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Ἐκ Διὸς ἠείδεις τὸν ἐμὸν μόρον, ἤτοι ἔφης γε·
Ἀλλά τις ἀρτιεπὴς καὶ ἐπίκλοπος ἔπλεο μύθων,
Ὄφρά σ' ὑποδδείσας μένεος ἀλκῆς τε λάθωμαι.
Οὐ μέν μοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξεις,
Ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ στήθεσφιν ἔλασσον,

Sit parſimonia, ut videamus an Achilles
Nobis interfectis ſpolia ſanguinolenta referat
Naves ad cavas, an tua haſta dometur.
Sic loquuta, continuo aſtu præivit Minerva.
Illi vero cùm jam prope erant alter in alterum vadentes,
Hunc prior allocutus eſt ingens galeatus inſigniter Hector,
Non te amplius Pelei fili fugiam ut antea:
Ter circa urbem magnam Priami fugi, nec unquam ſuſtinui
Expectare *te* ingruentem: nunc vero me animus impulit
Stare contra te: interimam certe, vel interimar.
Sed agedum deos teſtes faciamus: hi enim optimi
Teſtes erunt & cuſtodes pactorum:
Non enim ego te immaniter deturpabo, ſi mihi Jupiter
Dederit victoriam, tuamque animam abſtulero:
At poſtquam tibi detraxero pulchra arma Achille,
Cadaver Achivis reddam: ſic & tû facito.
Illum vero torve intuitus allocutus eſt pedibus velox Achilles,
Hector, ne mihi acerbiſſime pacta memora.
Ut non ſunt leonibus & hominibus fœdera fida,
Neque lupi & agni concordem animum habent,
Sed hoſtili animo ſunt perpetuo ſibi invicem:
Sic non fas eſt me & te amicitiam contrahere, neq; prorſus nobis
Fœdera erunt, antequam utique alter ſtratus
Sanguine ſatiarit Martem invictum bellatorem.
Omnigenæ virtutis recordare: nunc te admodum oportet
Haſtaque acerrimum eſſe & audacem bellatorem.
Non tibi eſt effugium, ſtatim enim te Pallas Minerva
Haſta mea domat: nunc vero ſimul omnes lues
Dolores meorum ſociorum, quos interfeciſti haſta furens.
Dixit quidem, & vibratam emiſit prælongam haſtam:
Et hanc quidem ex adverſo conſpicatus evitavit illuſtris Hector:
Subſedit enim prævidens, illa autem ſupervolavit ærea haſta,
Terræque infixa eſt: evulſit vero Pallas Minerva,
Achillique reddidit, latuitque Hectora paſtorem populorum.
Hector vero allocutus eſt eximium Pelidem,
Aberraſti, nec dum utique diis ſimilis Achille
Ex Jove noras meum fatum, dixiſti certe:
Sed quidam loquax & ſubdolus es verbis,
Ut tui præ metu animorum virtutiſque oblivifcerer.
Haud tamen mihi fugienti dorſo haſtam infiges,
Sed recta ruenti animis præſentibus per pectora adige,

Εἴ τοι ἔδωκε θεός· νῦν αὖτ' ἐμὸν ἔγχος ἄλευαι
Χάλκεον, ὡς δή μιν σῷ ἐν χροῒ πᾶν κομίσαιο·
Καί κεν ἐλαφρότερος πόλεμος Τρώεσσι γένοιτο
Σεῖο καταφθιμένοιο· σὺ γάρ σφισι πῆμα μέγιστον.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλε Πηλείδαο μέσον σάκος, οὐδ' ἀφάμαρτε·
Τῆλε δ' ἀπεπλάγχθη σάκεος δόρυ. χώσατο δ' Ἕκτωρ
Ὅττι ῥά οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός·
Στῆ δὲ κατηφήσας, οὐδ' ἄλλ' ἔχε μείλινον ἔγχος·
Δηΐφοβον δ' ἐκάλει λευκάσπιδα, μακρὸν ἀΰσας
Ἤτεέ μιν δόρυ μακρόν· ὁ δ' οὔτι οἱ ἐγγύθεν ἦεν.
Ἕκτωρ δ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσί, φώνησέν τε,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με θεοὶ θάνατόν δ' ἐκάλεσσαν·
Δηΐφοβον γὰρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωα παρεῖναι·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν τείχει, ἐμὲ δ' ἐξαπάτησεν Ἀθήνη.
Νῦν δὲ δή ἐγγύθι μοι θάνατος κακός, οὐδέ τ' ἄνευθεν,
Οὐδ' ἀλέη. ἦ γάρ ῥα πάλαι τό γε φίλτερον ἦεν
Ζηνί τε καὶ Διὸς υἷι Ἑκηβόλῳ, οἵ με πάρος γε
Πρόφρονες εἰρύαται· νῦν αὖτέ με μοῖρα κιχάνει.
Μὴ μὰν ἀσπουδί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
Ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσομένοισι πυθέσθαι.
Ὣς ἄρα φωνήσας, εἰρύσατο φάσγανον ὀξύ,
Τό οἱ ὑπὸ λαπάρην τέτατο μέγα τε στιβαρόν τε·
Οἴμησεν δὲ ἀλεὶς, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετήεις,
Ὅστ' εἶσιν πεδίονδε διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν,
Ἁρπάξων ἢ ἄρν' ἀμαλὴν ἢ πτῶκα λαγωόν·
Ὣς Ἕκτωρ οἴμησε τινάσσων φάσγανον ὀξύ·
Ὁρμήθη δ' Ἀχιλεὺς, μένεος δ' ἐμπλήσατο θυμὸν
Ἀγρίου· πρόσθεν δὲ σάκος στέρνοιο κάλυψε
Καλὸν, δαιδάλεον· κόρυθι δ' ἐπένευε φαεινῇ,
Τετραφάλῳ, καλαὶ δὲ περισσείοντο ἔθειραι
Χρύσεαι, ἃς Ἥφαιστος ἵει λόφον ἀμφὶ θαμειάς.
Οἷος δ' ἀστὴρ εἶσι μετ' ἄστρασι νυκτὸς ἀμολγῷ
Ἕσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστήρ·
Ὣς αἰχμῆς ἀπέλαμπ' εὐήκεος, ἣν ἄρ' Ἀχιλλεὺς
Πάλλεν δεξιτερῇ, φρονέων κακὸν Ἕκτορι δίῳ,
Εἰσορόων χρόα καλὸν, ὅπη εἴξειε μάλιστα.
Τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσον μὲν ἔχε χρόα χάλκεα τεύχη,
Καλὰ, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξε κατακτάς·
Φαίνετο δ' ᾗ κληῗδες ἀπ' ὤμων αὐχέν' ἔχουσι
Λαυκανίης, ἵνα τε ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος.

Τῇ

Si tibi dedit deus: nunc vicissim meam hastam evita
Æream, utinam jam tuo in corpore totam recipias:
Tum certe levius prælium Trojanis esset
Te interfecto: tu enim ipsis pernicies maxima.
Dixit, & vibratam emisit prælongam hastam,
Et percussit Pelidæ medium scutum, neque aberravit:
Longe vero excussa est scuto hasta. Iratus autem est Hector
Quod sibi telum velox irritum effugerat manu:
Stetit a. vultu dejecto, neq; enim aliam habebat fraxineam hastam:
Deiphobum vero vocabat albo clypeo insignem alto clamore,
Poscebat eum hastam longam: is vero neutiquam eum prope erat.
At Hector sensit suo in animo, dixitque,
Eheu, profecto omnino jam me Dii ad mortem vocarunt.
Deiphobum enim ego autumabam heroem adesse:
Sed ille quidem in muro, me vero decepit Minerva.
Nunc autem proxima mihi mors exitialis: nec jam longe,
Neque effugium. Certe enim olim hoc gratum erat
Jovique & Jovis filio longe jaculanti, qui tamen me antea
Propenso animo e periculis eripuerunt: nunc vero me fatum assequitur.
Haud tamen ignaviter saltem & inglorie perierim,
Sed magnifico aliquo facinore edito & posteris audiendo.
Sic fatus, strinxit ensem acutum,
Qui ei ad latus pendebat magnusque validusque.
Impetum autem dedit conversus, velut aquila altivolans,
Quæ descendit in campum per nubes obscuras,
Raptura vel agnam teneram, vel pavidum leporem:
Sic Hector impetum dabat vibrans ensem acutum:
Irruit & Achilles, iraque sibi implevit animum
Atroci: scutum vero pectori prætendit
Pulchrum, artificiose factum: galea autem nutabat fulgida,
Quatuor conos habenti, pulchræq; motabantur concussæ comæ
Aureæ, quas Vulcanus fuderat conum circum densas.
Qualis vero stella procedit inter stellas nocte intempesta
Hesperus, quæ pulcherrima in cœlo posita est stella:
Sic a cuspide *fulgor* emicabat peracuta, quam Achilles
Vibrabat dextera, struens malum Hectori nobili,
Rimans oculis corpus pulchrum, ubi acciperet vulnus facillime.
Hujus autem cæterum quidem totum tegebant corpus ærea arma,
Pulchra, quibus Patroclum fortem exuerat occidens:
Apparebat tamen qua jugula ab humeris cervicem dirimunt
Guttur, ubi animæ citissima pernicies.

Τῇ ῥ' ἐπὶ οἱ μεμαῶς ἔλασ' ἔγχεϊ δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἄντικρυ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή·
Οὐδ' ἄρ' ἀπ' ἀσφάραγον μελίη τάμε χαλκοβάρεια,
Ὄφρα τι μιν προτιείποι ἀμειβόμενος ἐπέεσσιν.
Ἤριπε δ' ἐν κονίῃς· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ἀχιλλεύς,
Ἕκτορ, ἀτάρ που ἔφησθα Πατροκλῆ' ἐξεναρίζων,
Σῶς ἔσσεσθ', ἐμὲ δ' οὐδὲν ὀπίζεο νόσφιν ἐόντα·
Νήπιε, τοῖο δ' ἄνευθεν ἀοσσητὴρ μέγ' ἀμείνων
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐγὼ μετόπισθε λελείμμην
Ὅς τοι γούνατ' ἔλυσα. σὲ μὲν κύνες ἠδ' οἰωνοὶ
Ἑλκήσουσ' ἀϊκῶς, τὸν δὲ κτεριοῦσιν Ἀχαιοί.
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῆς καὶ γούνων, σῶν τε τοκήων,
Μή με ἔα παρὰ νηυσὶ κύνας καταδάψαι Ἀχαιῶν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν χαλκόν τε ἅλις χρυσόν τε δέδεξο,
Δῶρα, τά τοι δώσουσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
Σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρός με
Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Μή με κύον γούνων γουνάζεο, μηδὲ τοκήων·
Αἲ γάρ πως αὐτόν με μένος καὶ θυμὸς ἀνείη
Ὤμ' ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι, οἷά μ' ἔοργας·
Ὡς οὐκ ἔσθ' ὃς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλκοι·
Οὐδ' εἴ κεν δεκάκις τε καὶ εἰκοσινήριτ' ἄποινα
Στήσωσ' ἐνθάδ' ἄγοντες, ὑπόσχωνται δὲ καὶ ἄλλα.
Οὐδ' εἴ κέν σ' αὐτὸν χρυσῷ ἐρύσασθαι ἀνώγοι
Δαρδανίδης Πρίαμος· οὐδ' ὧς σέ γε πότνια μήτηρ
Ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται, ὃν τέκεν αὐτή,
Ἀλλὰ κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατὰ πάντα δάσονται.
Τὸν δὲ καταθνήσκων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Ἦ σ' εὖ γινώσκων προτιόσσομαι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον
Πείσειν· ἦ γὰρ σοί γε σιδήρεος ἔνδοθι θυμός·
Φράζεο νῦν μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι
Ἤματι τῷ ὅτε κέν σε Πάρις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων
Ἐσθλὸν ἐόντ' ὀλέσωσιν ἐνὶ Σκαιῇσι πύλῃσιν.
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψε·
Ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἀϊδόσδε βεβήκει,
Ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ' ἀδροτῆτα καὶ ἥβην.
Τὸν καὶ τεθνηῶτα προσηύδα δῖος Ἀχιλλεύς,
Τέθναθι· κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι ὁππότε κεν δὴ
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι, ἠδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.

Hac in eum ardenti animo latus feriebat hasta nobilis Achilles.
Penitus autem teneram per cervicem abiit cuspis:
Nec tamen arteriam fraxinus abscidit ære gravis,
Ut aliquid ipsum alloqueretur respondens verbis.
Cecidit a. in pulveribus: & super *eum* gloriatus est nobilis Achilles,
  Hector, at aliquando putabas Patroclum interfectum spolians,
Salvum *te* fore, me autem nihil veritus es ultorem absentem,
Stulte, hujus enim seorsim ultor longe fortior
Navibus in cavis ego retro relictus eram,
Qui tibi genua solvi. Te quidem canes & alites
Lacerabunt turpiter, illi vero exequias facient Achivi.
  Illum vero jam impotens allocutus est galeatus insigniter Hector,
Supplex oro per animam & genua, tuosque parentes,
Ne me sinas apud naves canes dilaniatum vorare Achivorum.
Sed tu quidem æsque abunde aurumque accipe,
Dona, quæ tibi dabunt pater & veneranda mater:
Corpus autem domum meum reddito, ut rogi me
Trojani & Trojanorum uxores participem faciant mortuum.
  Hunc autem torve intuitus allocutus est pedibus velox Achilles,
Ne me canis *per* genua supplex precare, neque *per* parentes.
Utinam enim ullo pacto ipsum me furor & animus stimularet
Crudas dissecantem carnes comedere, cum talia in me fecisti:
Adeo non est qui tuo utique canes capite arceat:
Ne quidem si deciesque & vicies tanta dona
Appenderint huc adducentes, promiserint etiam & alia:
Ne si te ipsum auro compensare velit
Dardanides Priamus: ne sic quidem te utique veneranda mater
Impositum lectis deflebit, quem peperit ipsa,
Sed canesque & alites totum *te* discerpent.
  Illum vero jam moriens allocutus est galeatus insigniter Hector,
Profecto te probe noscens præsensi, neque enim eram
Persuasurus: certe enim tibi utique ferreus intus animus:
Considera nunc, ne tibi aliqua deorum iræ causa sim
Die illo quando te Paris & Phœbus Apollo
Strenuum licet interiment in Scæis portis.
  Sic quidem ipsum locutum finis mortis cooperuit:
Anima vero ex artubus volans ad Orcum descendit,
Suam sortem lugens, relicto vigore & juventa.
Hunc etiam mortuum allocutus est nobilis Achilles,
  Morere: fatum vero ego tunc accipiam quandocunque
Jupiter voluerit perficere, atque immortales dii cæteri.

Ἦ ῥα, καὶ ἐκ νεκροῖο ἐρύσατο χάλκεον ἔγχος·
Καὶ τό γ' ἄνευθεν ἔθηκ', ὁ δ' ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα
Αἱματόεντ'· ἄλλοι δὲ περίδραμον υἷες Ἀχαιῶν,
Οἳ καὶ θηήσαντο φυὴν καὶ εἶδος ἀγητὸν
Ἕκτορος· οὐδ' ἄρα οἵ τις ἀνουτητί γε παρέστη.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ μαλακώτερος ἀμφαφάασθαι
Ἕκτωρ, ἢ ὅτε νῆας ἐνέπρησεν πυρὶ κηλέῳ.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, καὶ οὐτήσασκε παραστάς.
Τὸν δ' ἐπεὶ ἐξενάριξε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς,
Στὰς ἐν Ἀχαιοῖσιν ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν,
Ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ἐπειδὴ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν,
Ὃς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκεν, ὅσ' οὐ σύμπαντες οἱ ἄλλοι·
Εἰ δ' ἄγετ' ἀμφὶ πόλιν σὺν τεύχεσι πειρηθῶμεν,
Ὄφρα κέ τι γνῶμεν Τρώων νόον ὅντιν' ἔχουσιν,
Ἢ καταλείψουσιν πόλιν ἄκρην, τοῦδε πεσόντος,
Ἦε μένειν μεμάασι καὶ Ἕκτορος οὐκ ἔτ' ἐόντος.
Ἀλλὰ τί ἤ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
Κεῖται πὰρ νήεσσι νέκυς ἄκλαυστος, ἄθαπτος,
Πάτροκλος· τοῦ δ' οὐκ ἐπιλήσομαι ὄφρ' ἂν ἔγωγε
Ζωοῖσιν μετέω, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ·
Εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθοντ' εἰν Ἀΐδαο,
Αὐτὰρ ἐγὼ κἀκεῖθι φίλου μεμνήσομ' ἑταίρου.
Νῦν δ' ἄγ' ἀείδοντες Παιήονα κοῦροι Ἀχαιῶν,
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσι νεώμεθα, τόνδε δ' ἄγωμεν·
Ἠράμεθα μέγα κῦδος· ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον,
Ὧι Τρῶες κατὰ ἄστυ θεῷ ὣς εὐχετόωντο.
Ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα·
Ἀμφοτέρων μετόπισθε ποδῶν τέτρηνε τένοντε
Ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης, βοέους δ' ἐξῆπτεν ἱμάντας,
Ἐκ δίφροιο δ' ἔδησε· κάρη δ' ἕλκεσθαι ἔασεν·
Ἐς δίφρον δ' ἀναβὰς, ἀνά τε κλυτὰ τεύχε' ἀείρας,
Μάστιξέν ῥ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην·
Τοῦ δ' ἦν ἑλκομένοιο κονίσαλος. ἀμφὶ δὲ χαῖται
Κυάνεαι πίλναντο, κάρη δ' ἅπαν ἐν κονίῃσι
Κεῖτο, πάρος χαρίεν· τότε δὲ Ζεὺς δυσμενέεσσι
Δῶκεν ἀεικίσσασθαι ἑῇ ἐν πατρίδι γαίῃ.
Ὣς τοῦ μὲν κεκόνιτο κάρη ἅπαν· ἡ δέ νυ μήτηρ
Τίλλε κόμην, ἀπὸ δὲ λιπαρὴν ἔρριψε καλύπτρην
Τηλόσε· κώκυσεν δὲ μάλα μέγα παῖδ' ἐσιδοῦσα.

Ὤμω-

Dixit, & e mortuo evulſit æream haſtam.
Et hanc ſeorſim poſuit, atque ab humeris arma detraxit
Sanguinolenta: cæteri a. accurrentes circumfuſi ſunt filii Achivorum,
Qui & admirabundi contemplabantur habitum corporis & ſpeciem ſtupendam
Hectoris: neque ei quis ſine vulnere inflicto aſtitit.
Sic vero quis dicebat intuitus in proximum alium,
Papæ, certe longe jam mollior tractatu
Hector, quam quando naves incendit igne ardenti.
Sic quidem aliquis dicebat, & vulnerabat aſtans:
Hunc autem ubi ſpoliarat pedibus valens nobilis Achilles,
Stans inter Achivos verba alata dixit,
O amici Argivorum ductores atque principes,
Poſtquam hunc virum dii domuiſſe dederunt,
Qui mala multa patravit, quot non univerſi cæteri:
Eja agite circa urbem cum armis experiamur,
Ut cognoſcamus Trojanorum mentem quamnam habeant,
An deſerturi ſint arcem, hoc ſtrato,
An manere auſint etiam Hectore non jam exiſtente.
Sed cur mihi hæc meus ſecum diſſerit animus?
Jacet ad naves mortuus indefletus, inhumatus,
Patroclus: cujus non oblivifcar quoad ego
Vivus interero, & mihi mea genua moveantur:
Et ſi mortuorum oblivio ſubit in orco:
Tamen ego etiam illic dilecti memor ero ſodalis.
Nunc autem age canentes Pæana juvenes Achivorum,
Naves ad cavas redeamus, & hunc ducamus:
Retulimus magnam gloriam: interfecimus Hectora nobilem,
Cui Trojani per urbem velut deo vota faciebant.
Dixit, & in Hectora nobilem indigna moliebatur opera:
Amborum retro pedum perforavit nervos
Ad talum uſque a calce, bovinaque innexuit lora,
De curruque ligavit: caput vero trahi ſivit:
Curruque conſcenſo, & armis in eum elevatis
Scutica percuſſit, ut inirent curſum, ii a. non inviti volabant:
Ab illo vero oriebatur inter trahendum pulvis. At circum comæ
Cyaneæ *terræ* admovebantur, caputque totum in pulveribus
Jacebat, ante venuſtum: tunc vero Jupiter hoſtibus
Dederat deturpandum ipſius in patria terra.
Sic hujus quidem pulvere fœdabatur caput totum: tum vero mater
Evellebat comam, nitidumque abjecit velum
Procul: ejulatumque edidit admodum altum filium intuita.

Ὤμωξεν δ' ἐλεεινὰ πατὴρ φίλος, ἀμφὶ δὲ λαοὶ
Κωκυτῷ τ' εἴχοντο καὶ οἰμωγῇ κατὰ ἄστυ·
Τῷ δὲ μάλιστ' ἄρ' ἔην ἐναλίγκιον ὡσεὶ ἅπασα
Ἴλιος ὀφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης.
Λαοὶ μέν ῥα γέροντα μόλις ἔχον ἀσχαλόωντα,
Ἐξελθεῖν μεμαῶτα πυλάων Δαρδανιάων·
Πάντας δ' ἐλλιτάνευε κυλινδόμενος κατὰ κόπρον,
Ἐξονομακλήδην ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον,
Σχέσθε φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε κηδόμενοί περ,
Ἐξελθόντα πόληος ἱκέσθ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Λίσσομαι ἀνέρα τοῦτον ἀτάσθαλον, ὀβριμοεργὸν,
Ἤν πως ἡλικίην αἰδέσεται, ἠδ' ἐλεήσῃ
Γῆρας· καὶ δέ νυ τῷδε πατὴρ τοιόσδε τέτυκται
Πηλεὺς, ὅς μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε πῆμα γενέσθαι
Τρωσί· μάλιστα δ' ἐμοὶ περὶ πάντων ἄλγε' ἔθηκε.
Τόσους γάρ μοι παῖδας ἀπέκτανε τηλεθάοντας·
Τῶν πάντων οὐ τόσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ,
Ὡς ἑνὸς, οὗ μ' ἄχος ὀξὺ κατοίσεται Ἄϊδος εἴσω,
Ἕκτορος. ὡς ὄφελεν θανέειν ἐν χερσὶν ἐμῇσι·
Τῷ κε κορεσσάμεθα κλαίοντέ τε μυρομένω τε,
Μήτηρ θ' ἥ μιν ἔτικτε δυσάμμορος, ἠδ' ἐγὼ αὐτός.
Ὣς ἔφατο κλαίων· ἐπὶ δὲ στενάχοντο πολῖται.
Τρωῇσιν δ' Ἑκάβη ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο,
Τέκνον, ἐγὼ δειλὴ τί νυ βείομαι αἰνὰ παθοῦσα,
Σεῦ ἀποτεθνηῶτος, ὅ μοι νύκτας τε καὶ ἦμαρ
Εὐχωλὴ κατὰ ἄστυ πελέσκεο, πᾶσί τ' ὄνειαρ
Τρωσί τε καὶ Τρωῇσι κατὰ πτόλιν, οἵ σε θεὸν ὣς
Δειδέχατ'. ἦ γάρ κέ σφι μάλα μέγα κῦδος ἔησθα
Ζωὸς ἐών· νῦν αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'. ἄλοχος δ' οὔπω τι πέπυστο
Ἕκτορος· οὐ γάρ οἵ τις ἐτήτυμος ἄγγελος ἐλθὼν
Ἤγγειλ' ὅττι ῥά οἱ πόσις ἔκτοθι μίμνε πυλάων·
Ἀλλ' ἥγ' ἱστὸν ὕφαινε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
Δίπλακα μαρμαρέην, ἐν δὲ θρόνα ποικίλ' ἔπασσε·
Κέκλετο δ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοις κατὰ δῶμα
Ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα πέλοιτο
Ἕκτορι θερμὰ λοετρὰ μάχης ἐκνοστήσαντι·
Νηπίη, οὐδ' ἐνόησεν ὅ μιν μάλα τῆλε λοετρῶν
Χερσὶν Ἀχιλλῆος δάμασεν γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Κωκυτοῦ δ' ἤκουσε καὶ οἰμωγῆς ἀπὸ πύργου,
Τῆς δ' ἐλελίχθη γυῖα, χαμαὶ δέ οἱ ἔκπεσε κερκίς·

Ἡ δ'

Lamentabatur miserabiliter & pater dilectus, circumque populi,
Ejulatuque tenebantur & lamentis per urbem:
Huic autem maxime erat simile ac si tota
Ilios excelsa igni cremaretur a culmine.
Populi quidem senem vix tenebant dolore indignantem,
Egredi cupientem portis Dardaniis:
Omnes autem supplex orabat provolutus in tuto
Nominatim compellans virum quemque,
Abstinete amici, & me solum sinite soliciti licet,
Egressum urbe ire ad naves Achivorum:
Supplicabo viro huic pernicioso, violentia effræni,
Si forte ætatem revereatur, atque misereatur
Senectutis: etenim & huic pater talis est
Peleus, qui ipsum genuit & nutrivit perniciem futurum
Trojanis: maxime autem mihi præ omnibus dolores fecit:
Tot enim mihi filios interemit ætate florentes:
De quibus omnibus non tantum lugeo tristis licet,
Quantum uno, de quo me dolor vehemens deferet ad orcum,
Hectore. Utinam obiisset inter manus meas:
Sic enim satiati fuissemus flentesque lugentesque,
Materque quæ eum peperit infelix, atque ego ipse.
Sic dixit deflens: adgemebant autem cives.
Inter Troadas vero Hecuba densum suspiriis exorsa est luctum,
Fili, ego misera curnam vivam gravia passa,
Te mortuo? qui mihi noctesque & dies
Gloria per urbem eras, omnibusque emolumentum
Trojanisque & Troadibus per urbem, qui te deum tanquam
Excipiebant. Certe enim ipsis admodum magna gloria eras
Vivus cum esses: nunc vero mors & fatum occupat.
Sic dixit deflens. Uxor autem nondum aliquid audierat
Hectoris: non enim ei aliquis certus nuncius profectus
Nunciarat quod ei maritus extra mansisset portas:
Sed illa telam texebat in secessu domus altæ,
Duplicem splendidam, operaque picta varia sparsim intexebat:
Jusserat autem ancillas comis pulchras per domum
Igne circumdare positum tripodem magnum, ut essent
Hectori calida lavacra e pugna reverso:
Demens, neq; enim sciebat quod ipsum admodum procul a lavacris
Manibus Achillis domuerat oculis cæsia Minerva.
Ejulatum autem exaudiit & lamenta a turri,
Ejus continuo succussi sunt artus, inque terram ei excidit radius:
At-

Ἡ δ' αὖτις δμωῇσιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα,
Δεῦτε, δύω μοι ἕπεσθον, ἴδωμ' ὅτιν' ἔργα τέτυκται·
Αἰδοίης ἑκυρῆς ὀπὸς ἔκλυον, ἐν δέ μοι αὐτῇ
Στήθεσι πάλλεται ἦτορ ἀνὰ στόμα, νέρθε δὲ γοῦνα
Πήγνυται· ἐγγὺς δή τι κακὸν Πριάμοιο τέκεσσιν.
Αἲ γὰρ ἀπ' οὔατος εἴη ἐμεῦ ἔπος· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
Δείδω, μὴ δή μοι θρασὺν Ἕκτορα δῖος Ἀχιλλεὺς
Μοῦνον ἀποτμήξας πόλιος, πεδίονδε δίηται·
Καὶ δή μιν καταπαύσῃ ἀγηνορίης ἀλεγεινῆς,
Ἥ μιν ἔχεσκ'· ἐπεὶ οὔποτ' ἐνὶ πληθυῖ μένεν ἀνδρῶν,
Ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων.
Ὣς φαμένη, μεγάροιο διέσσυτο μαινάδι ἴση,
Παλλομένη κραδίην· ἅμα δ' ἀμφίπολοι κίον αὐτῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πύργον τε καὶ ἀνδρῶν ἷξεν ὅμιλον,
Ἔστη παπτήνασ' ἐπὶ τείχεϊ· τὸν δ' ἐνόησεν
Ἑλκόμενον πρόσθεν πόλιος, ταχέες δέ μιν ἵπποι
Ἕλκον ἀκηδέστως κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Τὴν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψεν·
Ἤριπε δ' ἐξοπίσω, ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσσε.
Τῆλε δ' ἀπὸ κρατὸς χέε δέσματα σιγαλόεντα,
Ἄμπυκα, κεκρύφαλόν τ', ἠδὲ πλεκτὴν ἀναδέσμην,
Κρήδεμνόν θ', ὅ ῥά οἱ δῶκε χρυσῆ Ἀφροδίτη,
Ἤματι τῷ ὅτε μιν κορυθαίολος ἠγάγεθ' Ἕκτωρ
Ἐκ δόμου Ἠετίωνος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα·
Ἀμφὶ δέ μιν γαλόῳ τε καὶ εἰνατέρες ἅλις ἔσταν,
Αἵ ἑ μετὰ σφίσιν εἶχον ἀτυζομένην ἀπολέσθαι.
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
Ἀμβλήδην γοόωσα, μετὰ Τρωῇσιν ἔειπεν,
Ἕκτορ, ἐγὼ δύστηνος· ἰῇ ἄρα γεινόμεθ' αἴσῃ
Ἀμφότεροι, σὺ μὲν ἐν Τροίῃ Πριάμου κατὰ δῶμα,
Αὐτὰρ ἐγὼ Θήβῃσιν, Ὑποπλάκῳ ὑληέσσῃ,
Ἐν δόμῳ Ἠετίωνος, ὅ μ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐοῦσαν,
Δύσμορος αἰνόμορον· ὡς μὴ ὤφελλε τεκέσθαι.
Νῦν δὲ σὺ μὲν Ἀΐδαο δόμους ὑπὸ κεύθεσι γαίης
Ἔρχεαι, αὐτὰρ ἐμὲ στυγερῷ ἐνὶ πένθεϊ λείπεις
Χήρην ἐν μεγάροισι, πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὔτως,
Ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε δυσάμμοροι· οὔτε σὺ τούτῳ
Ἔσσεαι Ἕκτορ ὄνειαρ, ἐπεὶ θάνες· οὔτε σοὶ οὗτος.
Ἤνπερ γὰρ πόλεμόν γε φύγῃ πολύδακρυν Ἀχαιῶν,
Αἰεί τοι τούτῳ γε πόνος καὶ κήδε' ὀπίσσω
Ἔσσοντ'· ἄλλοι γάρ οἱ ἀπουρίσσουσιν ἀρούρας.

Atque iterum inter ancillas comis pulchras locuta est,
Adeste, duæ me sequimini, *ut* videam quænam opera sunt:
Venerandæ socrus vocem audivi, mihique ipsi
In pectoribus saliens vibratur cor sursum ad os, subtusque genua
Glaciata torpent: prope certe aliquod malum Priami filiis.
Utinam vero procul ab aure sit meum verbum: sed perquam graviter
Timeo, ne jam mihi audacem Hectorem nobilis Achilles
Solum interclusum ab urbe, in campum agitaverit:
Et jam ei compescuerit audaciam exitialem,
Quæ ipsum ceperat: nam nunquam in turba manebat virorum,
Sed longe procurrebat, sua animi vi nulli cedens.
Sic locuta, per domum ruit lymphatæ similis,
Vehementer palpitante corde: simul & ancillæ ibant cum ipsa.
At postquam ad turrimque & hominum pervenerat turbam,
Stetit circumspiciens in muro: illum vero advertit
Raptatum ante urbem, celeres autem eum equi
Raptabant immaniter cavas ad naves Achivorum.
Ast illi oculos obscura nox cooperuit:
Collapsa autem est retro, animamque efflavit.
Procul vero a capite fudit redimicula admiranda,
Vittas, reticulumque, atque textile crinale,
Velumque, quod ei dedit aurea Venus,
Die illo quo ipsam insigniter galeatus duxit Hector
Ex domo Eetionis, postquam dederat infinita dona sponsalia
Circum vero ipsam gloresque & fratriæ frequentes stabant,
Quæ ipsam inter se tenebant præ dolore cupidam interitus.
Ea vero ut ad se rediit, & in præcordia anima collecta est,
Crebris gemitibus plorans, inter Troadas dixit,
Hector, ego infelix: eodem igitur nati sumus fato
Ambo, tu quidem in Troja Priami in domo,
Ego autem Thebis, Hypoplaco sylvosa,
In domo Eetionis, qui me enutriit parvula cum essem,
Infelix infelicissimam: adeo non debebat genuisse.
Nunc vero tu quidem in orci domos sub latebris terræ
Abis, & me gravissimo in luctu relinquis
Viduam in ædibus. At filius adhuc infans prorsus,
Quem genuimus tuque egoque calamitosi; neque tu huic
Eris Hector emolumento, occubuisti enim: neque tibi hic.
Nam etsi bellum quidem effugerit lacrymosum Achivorum,
Semper tamen ei labor & mala in posterum
Erunt: alii enim ei terminis mutatis adiment arva.

Dies

Ἦμαρ δ' ὀρφανικὸν, παναφήλικα παῖδα τίθησι·
Πάντα δ' ὑπεμνήμυκε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί.
Δευόμενος δέ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς πατρὸς ἑταίρους,
Ἄλλον μὲν χλαίνης ἐρύων, ἄλλον δὲ χιτῶνος·
Τῶν δ' ἐλεησάντων κοτύλην τις τυτθὸν ἐπέσχε,
Χείλεα μέν τ' ἐδίην', ὑπερῴην δ' οὐκ ἐδίηνε.
Τὸν δὲ καὶ ἀμφιθαλὴς ἐκ δαιτύος ἐστυφέλιξε,
Χερσὶν πεπληγὼς, καὶ ὀνειδείοισιν ἐνίσσων,
Ἔῤῥ' οὕτως· οὐ σός γε πατὴρ μεταδαίνυται ἡμῖν.
Δακρυόεις δέ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς μητέρα χήρην,
Ἀστυάναξ, ὃς πρὶν μὲν ἑοῦ ἐπὶ γούνασι πατρὸς
Μυελὸν οἶον ἔδεσκε, καὶ οἰῶν πίονα δημόν·
Αὐτὰρ ὅθ' ὕπνος ἕλοι, παύσαιτό τε νηπιαχεύων,
Εὕδεσκ' ἐν λέκτροισιν, ἐν ἀγκαλίδεσσι τιθήνης,
Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ, θαλέων ἐμπλησάμενος κῆρ·
Νῦν δ' ἂν πολλὰ πάθῃσι φίλου ἀπὸ πατρὸς ἁμαρτὼν
Ἀστυάναξ, ὃν Τρῶες ἐπίκλησιν καλέουσιν.
Οἶος γάρ σφιν ἔρυσο πύλας καὶ τείχεα μακρά.
Νῦν δέ σε μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι νόσφι τοκήων
Αἰόλαι εὐλαὶ ἔδονται, ἐπεί κε κύνες κορέσωνται,
Γυμνόν· ἀτάρ τοι εἵματ' ἐνὶ μεγάροισι κέονται,
Λεπτά τε καὶ χαρίεντα, τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν.
Ἀλλ' ἤτοι τάδε πάντα καταφλέξω πυρὶ κηλέῳ,
Οὐδὲν σοί γ' ὄφελος, ἐπεὶ οὐκ ἐγκείσεαι αὐτοῖς,
Ἀλλὰ πρὸς Τρώων καὶ Τρωϊάδων κλέος εἶναι.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ Ψ. ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ἀχιλλεὺς τῶν νενομισμένων ἐπὶ τοῖς νεκροῖς μεταδίδωσι Πατρόκλῳ, τυρδανήσας καὶ σφάξας ἐπ' αὐτῷ δυοκαίδεκα Τρωϊκοὺς νεανίσκους, καὶ κύνας, καὶ ἵππους, καὶ ἄλλα ἱερεῖα. ἔπειτα καὶ ἀγῶνα ἐπιτύφιον ποιεῖ, ἐν ᾧ νικᾷ ἵπποις μὲν Διομήδης, δρόμῳ δὲ Ὀδυσσεὺς, ἄλλοι δὲ ἄλλως· καὶ οὕτως ὁ ἀγὼν διαλύεται.

Ψῖ, Δαναοῖσιν ἀγῶνα διδοὺς ἐτέλεσσεν Ἀχιλλεύς.

Ὣς οἱ μὲν στενάχοντο κατὰ πτόλιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο,

Οἱ

Dies a. pupillaris, omnibus æqualibus destitutum puerum reddit:
Semper vero dejecto est vultu, lacrymisque madidæ sunt genæ.
Egens autem vadit puer ad patris sodales,
Alium quidem chlæna prensans, alium vero tunica:
Horum autem miserantium pocillum aliquis tantillum admovet,
Labraque quidem rigat, palatum vero non rigat.
Hunc & *aliquis* utroque parente vivo florens e convivio exturbat,
Manibus verberans, & probris insectans,
Abi in malam rem sic: non tuus utique pater convivatur nobiscum.
Lacrymabundus autem redit puer ad matrem viduam,
Astyanax, qui ante quidem sui super genua patris
Medullam tantum comedebat, & ovium pinguem adipem:
At quando somnus occuparet, desiissetque pueriliter lusitare,
Dormiebat in lectis, in ulnis nutricis,
Cubili in molli, deliciis repletus corde:
Nunc vero multa patietur charo patre privatus
Astyanax, quem Troes cognomine vocant.
Solus enim ipsis *o Hector* defendebas portas & muros altos.
Nunc vero te quidem ad naves rostratas procul a parentibus
Mobiles vermes edent, postquam canes satiati fuerint,
Nudum: at tibi vestes in ædibus jacent,
Tenuesque & venustæ, factæ manibus mulierum.
Verum enim vero hæc omnia comburam igne ardenti,
Nihil tibi utique usui *futura*, neque enim jacebis in ipsis,
Sed coram Trojanis & Troadibus gloria *tibi* sunto.
Sic dixit deflens: adgemuerunt autem mulieres.

ARGUMENTUM LIBRI XXIII. ILIADIS HOMERI.

Achilles justa exequiarum exhibet Patroclo, tyrannico more super illo mactatis duodecim adolescentibus Trojanis, & canibus, & equis, aliisque. Deinde certamen funebre instituit, ubi alii aliis, sed Diomedes equis, Ulysses cursu vincunt. atque ita certaminis fit dimissio.

Sic hi quidem ingemiscebant per urbem: at Achivi
Postquam ad navesque & Hellespontum pervenerant,

Alii

Οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἑὴν ἐπὶ νῆα ἕκαστος·
Μυρμιδόνας δ' οὐκ εἴα ἀποσκίδνασθαι Ἀχιλλεύς,
Ἀλλ' ὅγε οἷς ἑτάροισι φιλοπτολέμοισι μετηύδα,
Μυρμιδόνες ταχύπωλοι, ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι,
Μὴ δήπω ὑπ' ὄχεσφι λυώμεθα μώνυχας ἵππους,
Ἀλλ' αὐτοῖς ἵπποισι καὶ ἅρμασιν ἆσσον ἰόντες,
Πάτροκλον κλαίωμεν. ὃ γὰρ, γέρας ἐστὶ θανόντων,
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ὀλοοῖο τεταρπώμεσθα γόοιο,
Ἵππους λυσάμενοι δορπήσομεν ἐνθάδε πάντες.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ᾤμωξαν ἀολλέες· ἦρχε δ' Ἀχιλλεύς.
Οἱ δὲ τρὶς περὶ νεκρὸν ἐΰτριχας ἤλασαν ἵππους
Μυρόμενοι, μετὰ δέ σφι Θέτις γόου ἵμερον ὦρσε.
Δεύοντο ψάμαθοι, δεύοντο δὲ τεύχεα φωτῶν
Δάκρυσι· τοῖον γὰρ πόθεον μήστωρα φόβοιο.
Τοῖσι δὲ Πηλεΐδης ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο,
Χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσιν ἑταίρου,
Χαῖρέ μοι ὦ Πάτροκλε καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.
Πάντα γὰρ ἤδη τοι τελέω τὰ πάροιθεν ὑπέστην,
Ἕκτορα δεῦρ' ἐρύσας δώσειν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι·
Δώδεκα δὲ προπάροιθε πυρῆς ἀποδειροτομήσειν
Τρώων ἀγλαὰ τέκνα, σέθεν κταμένοιο χολωθείς.
Ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα,
Πρηνέα πὰρ λεχέεσσι Μενοιτιάδαο τανύσσας
Ἐν κονίῃς· οἱ δ' ἔντε' ἀφοπλίζοντο ἕκαστος
Χάλκεα, μαρμαίροντα· λύον δ' ὑψηχέας ἵππους.
Κὰδ δ' ἷζον παρὰ νηῒ ποδώκεος Αἰακίδαο
Μυρίοι· αὐτὰρ ὁ τοῖσι τάφον μενοεικέα δαίνυ.
Πολλοὶ μὲν βόες ἀργοὶ ὀρέχθεον ἀμφὶ σιδήρῳ,
Σφαζόμενοι, πολλοὶ δ' ὄϊες καὶ μηκάδες αἶγες·
Πολλοὶ δ' ἀργιόδοντες ὕες θαλέθοντες ἀλοιφῇ,
Εὑόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἡφαίστοιο·
Πάντῃ δ' ἀμφὶ νέκυν κοτυλήρυτον ἔρρεεν αἷμα.
Αὐτὰρ τόν γε ἄνακτα ποδώκεα Πηλεΐωνα
Εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον βασιλῆες Ἀχαιῶν,
Σπουδῇ παρπεπιθόντες ἑταίρου χωόμενον κῆρ.
Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίην Ἀγαμέμνονος ἷξον ἰόντες,
Αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσαν
Ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, εἰ πεπίθοιεν
Πηλεΐδην λούσασθαι ἀπὸ βρότον αἱματόεντα.
Αὐτὰρ ὅγ' ἠρνεῖτο στερεῶς, ἐπὶ δ' ὅρκον ὄμοσσεν,
Οὐ μὰ Ζῆν' ὅστις τε θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,

Alii quidem dispersi ibant suam ad navem quisque:
Myrmidonas vero non sinebat dispersos abire Achilles,
Sed is inter suos socios bellicosos dixit,
  Myrmidones pernices equites, mei chari socii,
Ne jam a curribus solvamus solidos ungulis equos,
Sed cum ipsis equis & curribus propius accedentes,
Patroclum defleamus. Hoc enim, honor est mortuorum.
At postquam tristi satiati fuerimus luctu,
Equis solutis cœnabimus hic omnes.
  Sic dixit. Illi a. lamentabantur frequentes: præibat vero Achilles:
Hi vero ter circa mortuum pulchre jubatos egerunt equos
Lugentes, interque ipsos Thetis luctus desiderium excitavit.
Rigabantur arenæ, rigabantur & arma virorum
Lacrymis: talem enim desiderabant artificem fugandi *hostes*.
Illis autem Pelides densum suspiriis exorsus est luctum,
Manibus homicidis impositis pectoribus sodalis,
  Salve mihi o Patrocle etiam in orci ædibus.
Omnia enim jam tibi perficiam quæ antea pollicitus sum,
Hectorem huc tractum daturum canibus crudum ut discerpant:
Duodecim autem ante pyram cervices abscissurum
Trojanorum claris filiis, de te interfecto iratus.
  Dixit quidem, & in Hectora nobilem indigna machinabatur opera,
Pronum ad feretrum Menœtiadæ extendens
In pulveribus: illi vero arma exuebant quisque
Ærea, coruscantia: solvebant autem altisonos equos.
Consederuntque ad navem pedibus velocis Æacidæ
Frequentissimi: at is eis epulum funebre lautum præbebat.
Multi quidem boves pigri gravem edebant mugitum recepto ferro,
Inter jugulandum, multæ etiam oves & balantes capræ:
Multi & albis dentibus sues florentes pinguedine,
Ad amburendas setas extendebantur per flammam Vulcani:
Undique autem circum cadaver multus fluebat sanguis.
At regem illum pedibus celerem Pelidem
Ad Agamemnonem nobilem ducebant reges Achivorum,
Ægre persuasum de sodali iratum corde.
Illi vero cum jam ad tentorium Agamemnonis venissent euntes,
Statim præconibus canoris imperavit
Igne circundare positum tripodem magnum, si qua persuadeant
Pelidi ut ablueret tabum cruentum.
At ille recusabat constanter, insuper & juramentum juravit,
  Non per Jovem qui deorum summus & optimus,

Non

Οὐ θέμις ἐστὶ λοετρὰ καρήατος ἆσσον ἱκέσθαι,
Πρίν γ' ἐνὶ Πάτροκλον θέμεναι πυρὶ, σῆμά τε χεῦαι,
Κείρασθαί τε κόμην· ἐπεὶ οὔ μ' ἔτι δεύτερον ὧδε
Ἵξετ' ἄχος κραδίην ὄφρα ζωοῖσι μετείω.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν νῦν στυγερῇ πειθώμεθα δαιτί·
Ἠῶθεν δ' ὄτρυνον ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον
Ὕλην τ' ἀξέμεναι παρά τε σχεῖν, ὡς ἐπιεικὲς
Νεκρὸν ἔχοντα νέεσθαι ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα·
Ὄφρ' ἤτοι τοῦτον μὲν ἐπιφλέγῃ ἀκάματον πῦρ
Θᾶσσον ἀπ' ὀφθαλμῶν, λαοὶ δ' ἐπὶ ἔργα τράπωνται.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο·
Ἐσσυμένως δ' ἄρα δόρπον ἐφοπλίσσαντες ἕκαστοι
Δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν κλισίην δὲ ἕκαστος·
Πηλεΐδης δ' ἐπὶ θινὶ πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
Κεῖτο βαρυστενάχων πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
Ἐν καθαρῷ, ὅθι κύματ' ἐπ' ἠϊόνος κλύζεσκον,
Εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε, λύων μελεδήματα θυμοῦ,
Νήδυμος ἀμφιχυθείς· μάλα γὰρ κάμε φαίδιμα γυῖα
Ἕκτορ' ἐπαΐσσων προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πατροκλῆος δειλοῖο,
Πάντ' αὐτῷ μέγεθός τε καὶ ὄμματα κάλ' εἰκυῖα,
Καὶ φωνήν· καὶ τοῖα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εὕδεις, αὐτὰρ ἐμεῖο λελασμένος ἔπλευ Ἀχιλλεῦ·
Οὐ μέν μευ ζώοντος ἀκήδεις, ἀλλὰ θανόντος·
Θάπτε με ὅττι τάχιστα, πύλας Ἀΐδαο περήσω.
Τῆλέ με εἴργουσι ψυχαὶ εἴδωλα καμόντων,
Οὐδέ με πως μίσγεσθαι ὑπὲρ ποταμοῖο ἐῶσιν·
Ἀλλ' αὔτως ἀλάλημαι ἀν' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ.
Καί μοι δὸς τὴν χεῖρ', ὀλοφύρομαι. οὐ γὰρ ἔτ' αὖτις
Νίσομαι ἐξ Ἀΐδαο, ἐπὴν με πυρὸς λελάχητε.
Οὐ μὲν γὰρ ζωοί γε φίλων ἀπάνευθεν ἑταίρων
Βουλὰς ἑζόμενοι βουλεύσομεν· ἀλλ' ἐμὲ μὲν κὴρ
Ἀμφέχανε στυγερὴ, ἥπερ λάχε γεινόμενόν περ·
Καὶ δέ σοι αὐτῷ μοῖρα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Τείχει ὑπὸ Τρώων εὐηγενέων ἀπολέσθαι.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω καὶ ἐφήσομαι, αἴ κε πίθηαι,
Μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὀστέ' Ἀχιλλεῦ·
Ἀλλ' ὁμοῦ, ὡς ἐτράφημεν ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν,

Εὐ-

Non fas eſt lavacra ad caput prope accedere,
Antequam Patroclum impoſuero igni, tumulumque aggeſta terra fecero,
Totonderoque comam: haud enim mihi poſthac iterum ſic
Invadet dolor cor quamdiu vivis interero.
At tamen nunc inviſo pareamus epulo:
Mane vero jube Rex virorum Agamemnon
Lignaque comportent apponantque, (uti par eſt
Mortuum habere ſubeuntem tenebras obſcuras:)
Ut hunc quidem comburat indefeſſus ignis
Ocyus ab oculis, copiæque ad munia revertantur.
Sic dixit. Illi autem ei maxime auſcultarunt, atque paruerunt:
Sedulo vero cœna parata ſinguli
Convivabantur: neque quicquam animus indigebat epuli æqualis.
Sed poſtquam potus & cibi deſiderium exemerant,
Alii quidem decubituri iverunt ad tentorium quiſque:
Pelides vero in littore multo ſtrepitu reſonantis maris
Jacebat graviter gemens multos inter Myrmidonas,
In *loco* puro, ubi fluctus littus alluebant,
Quando hunc ſomnus cepit, ſolvens curas animi,
Suavis circumfuſus: valde enim laſſatus erat pulchris membris
Hectorem perſequendo ad Ilium ventoſam.
Advenit vero anima Patrocli miſeri,
Omnibus ipſi magnitudineque & oculis pulchris ſimilis,
Et voce: & tales corpori veſtes induta erat.
Conſtitit autem ſuper capite, & eum ſermone allocuta eſt,
Dormis, & mei oblitus es Achille:
Non quidem me viventem negligis, ſed mortuum:
Sepeli me quam citiſſime, portas orci *ut* intrem,
Procul me arcent animæ ſimulachra defunctorum,
Neque me omnino miſceri trans flumen ſinunt:
Sed temere erro circum portis amplam orci domum.
Et mihi da tuam manum, *ut* deplorem. Non enim amplius poſthac
Redibo ex orco, poſtquam me ignis participem feceritis.
Haudquaquam etenim vivi dilectis ſeorſim a ſociis
Concilia ſedentes conſultabimus: ſed me quidem fatum
Abſorbuit inviſum, quod obvenit etiam naſcenti:
Quin & tibi ipſi fatum diis ſimilis Achille,
Muro ſub Trojanorum ſtrenuorum perire.
Aliud autem tibi dicam & mandabo, ſi obſequi velis,
Ne mea a tuis ſeorſum condas oſſa Achille:
Sed ſimul, ſicut nutriti ſuimus in veſtris ædibus,

Εὖτέ με τυτθὸν ἐόντα Μενοίτιος ἐξ Ὀπόεντος
Ἤγαγεν ὑμέτερόνδ', ἀνδροκτασίης ὕπο λυγρῆς,
Ἤματι τῷ ὅτε παῖδα κατέκτανον Ἀμφιδάμαντος,
Νήπιος, οὐκ ἐθέλων, ἀμφ' ἀστραγάλοισι χολωθείς.
Ἔνθα με δεξάμενος ἐν δώμασιν ἱππότα Πηλεὺς,
Ἔτρεφέ τ' ἐνδυκέως, καὶ σὸν θεράποντ' ὀνόμηνεν·
Ὣς δὲ καὶ ὀστέα νῶϊν ὁμὴ σορὸς ἀμφικαλύπτοι,
Χρύσεος ἀμφιφορεὺς, τόν τοι πόρε πότνια μήτηρ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς,
Τίπτέ μοι ἠθείη κεφαλὴ δεῦρ' εἰλήλουθας,
Καί μοι ταῦτα ἕκαστ' ἐπιτέλλεαι; αὐτὰρ ἐγώ τοι
Πάντα μάλ' ἐκτελέω, καὶ πείσομαι, ὡς σὺ κελεύεις.
Ἀλλά μοι ἆσσον στῆθι· μίνυνθά περ ἀμφιβαλόντε
Ἀλλήλους, ὀλοοῖο τεταρπώμεσθα γόοιο.
Ὣς ἄρα φωνήσας ὠρέξατο χερσὶ φίλῃσιν,
Οὐδ' ἔλαβε· ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς ἠΰτε καπνὸς
Ὤχετο τετριγυῖα. ταφὼν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεὺς,
Χερσί τε συμπλατάγησεν, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν,
Ὢ πόποι, ἦ ῥά τις ἐστὶ καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι
Ψυχὴ καὶ εἴδωλον, ἀτὰρ φρένες οὐκ ἔνι πάμπαν.
Παννυχίη γάρ μοι Πατροκλῆος δειλοῖο
Ψυχὴ ἐφεστήκει γοόωσα τε μυρομένη τε,
Καί μοι ἕκαστ' ἐπέτελλεν· ἔικτο δὲ θέσκελον αὐτῷ.
Ὣς φάτο. τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο·
Μυρομένοισι δὲ τοῖσι φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς
Ἀμφὶ νέκυν ἐλεεινόν. ἀτὰρ κρείων Ἀγαμέμνων
Οὐρῆάς τ' ὤτρυνε καὶ ἀνέρας ἀξέμεν ὕλην
Πάντοθεν ἐκ κλισιῶν· ἐπὶ δ' ἀνὴρ ἐσθλὸς ὀρώρει
Μηριόνης, θεράπων ἀγαπήνορος Ἰδομενῆος.
Οἱ δ' ἴσαν ὑλοτόμους πελέκεας ἐν χερσὶν ἔχοντες,
Σειράς τ' εὐπλέκτους· πρὸ δ' ἄρ' οὐρῆες κίον αὐτῶν·
Πολλὰ δ' ἄναντα, κάταντα, πάραντά τε, δόχμιά τ' ἦλθον,
Ἀλλ' ὅτε δὴ κνημοὺς προσέβαν πολυπίδακος Ἴδης,
Αὐτίκ' ἄρα δρῦς ὑψικόμους ταναηκεῖ χαλκῷ
Τάμνον ἐπειγόμενοι· ταὶ δὲ μεγάλα κτυπέουσαι
Πῖπτον. τὰς μὲν ἔπειτα διαπλήσσοντες Ἀχαιοὶ,
Ἔκδεον ἡμιόνων, ταὶ δὲ χθόνα ποσσὶ δατεῦντο,
Ἐλδόμεναι πεδίοιο διὰ ῥωπήϊα πυκνά.
Πάντες δ' ὑλοτόμοι φιτροὺς φέρον· (ὣς γὰρ ἀνώγει
Μηριόνης θεράπων ἀγαπήνορος Ἰδομενῆος)
Κὰδ δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς βάλλον ἐπισχερώ, ἔνθ' ἄρ' Ἀχιλλεὺς

Φράσ-

Quando me tum parvulum Menœtius ex Opunte
Duxit ad veſtram *domum*, , homicidium propter triſte,
Die illo quando filium interfeci Amphidamantis,
Imprudens invitus, de talis iratus.
Tunc me exceptum in ædibus eques Peleus
Nutrivit diligenter, & tuum famulum nominavit:
Sic & oſſa nobis idem loculus contegat,
Aureus utrinque auritus, quem tibi dedit veneranda mater.
Illum vero reſpondens allocutus eſt pedibus velox Achilles,
Cur mihi fraternum caput huc veniſti,
Et mihi hæc ſingula mandas? At ego tibi
Omnia diligenter perficiam, & obſequar, ut tu jubes.
Sed me propius ſta: *ut* paulum ſaltem complexi
Invicem, triſti ſatiemur luctu.
Sic fatus captavit protenſis manibus ſuis,
Neque prehendit: anima enim ſub terram tanquam fumus
Abiit ſtridens. Attonitus autem exiliit Achilles,
Manibuſque comploſit, verbumque lugubre dixit,
Papæ, certe igitur aliqua eſt & in orci ædibus
Anima & ſimulachrum, ſed præcordia non inſunt omnino.
Pernox enim mihi Patrocli miſeri
Anima adſtitit ploranſque lugenſque,
Et mihi ſingula præcepit: ſimilis autem erat mirum in modum ipſi.
Sic dixit. Illis vere omnibus deſiderium excitavit luctus:
Lugentibus autem illis apparuit roſea digitis Aurora
Circa mortuum miſerandum. At rex Agamemnon
Muloſque excivit & viros, qui conveherent ligna,
Undique e tentoriis: & ad hoc vir ſtrenuus
Meriones exortus eſt famulus virtutem amantis Idomenei:
Hi vero ibant aptas materiæ cædendæ ſecures in manibus ferentes,
Funeſque bene tortos: muli autem præibant ipſos:
Multa vero ardua, declivia, accliviaque, tranſverſaque tranſierunt.
Sed cum jam ad ſaltus venerunt irriguæ fontibus Idæ,
Protinus quidem quercus alte comantes longa acie munito ære
Cædebant feſtinantes: quæ magnum ſonitum edentes
Cadebant. Eas quidem deinde diffindentes Achivi,
Alligabant mulis, hi vero terram pedibus carpebant,
Cupientes pervenire ad campum per ſenticeta denſa.
Omnes autem lignatores ſtipites ferebant: (ſic enim juſſerat
Meriones famulus amantis virtutem Idomenei)
Atque in litus dejecerunt ordine, ubi Achilles

Φράσσατο Πατρόκλῳ μέγα ἠρίον, ἠδὲ οἱ αὐτῷ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πάντῃ παρακάββαλον ἄσπετον ὕλην,
Εἵατ' ἄρ' αὖθι μένοντες ἀολλέες· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Αὐτίκα Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι κέλευσε,
Χαλκὸν ζώννυσθαι, ζεῦξαι δ' ὑπ' ὄχεσφιν ἕκαστον
Ἵππους. οἱ δ' ὤρνυντο, καὶ ἐν τεύχεσσιν ἔδυνον·
Ἂν δ' ἔβαν ἐν δίφροισι παραιβάται, ἡνίοχοί τε·
Πρόσθε μὲν ἱππῆες, μετὰ δὲ νέφος εἵπετο πεζῶν,
Μυρίοι· ἐν δὲ μέσοισι φέρον Πάτροκλον ἑταῖροι.
Θριξὶ δὲ πάντα νέκυν καταείνυον, ἃς ἐπέβαλλον
Κειρόμενοι. ὄπιθεν δὲ κάρη ἔχε δῖος Ἀχιλλεὺς
Ἀχνύμενος· ἕταρον γὰρ ἀμύμονα πέμπ' Ἄϊδόσδε.
Οἱ δ' ὅτε χῶρον ἵκανον ὅθι σφίσι πέφραδ' Ἀχιλλεὺς,
Κάτθεσαν· αἶψα δέ οἱ μενοεικέα νήεον ὕλην.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Στὰς ἀπάνευθε πυρῆς ξανθὴν ἀπεκείρατο χαίτην,
Τήν ῥα Σπερχειῷ ποταμῷ τρέφε τηλεθόωσαν·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν ἰδὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
Σπερχεί', ἄλλως σοίγε πατὴρ ἠρήσατο Πηλεὺς,
Κεῖσέ με νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Σοί τε κόμην κερέειν, ῥέξειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην·
Πεντήκοντα δ' ἔνορχα παρ' αὐτόθι μῆλ' ἱερεύσειν
Ἐς πηγάς, ὅθι τοι τέμενος βωμός τε θυήεις.
Ὣς ἠρᾶτ' ὁ γέρων, σὺ δέ οἱ νόον οὐκ ἐτέλεσσας.
Νῦν δ' ἐπεὶ οὐ νέομαί γε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Πατρόκλῳ ἥρωϊ κόμην ὀπάσαιμι φέρεσθαι.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ κόμην ἑτάροιο φίλοιο
Θῆκεν· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο·
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
Εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αἶψ' Ἀγαμέμνονι εἶπε παραστάς,
Ἀτρείδη, (σοὶ γάρ τε μάλιστά γε λαὸς Ἀχαιῶν
Πείσονται μύθοισι) γόοιο μὲν ἔστι καὶ ἆσαι·
Νῦν δ' ἀπὸ πυρκαϊῆς σκέδασον, καὶ δεῖπνον ἄνωχθι
Ὅπλεσθαι. τάδε δ' ἀμφιπονησόμεθ' οἷσι μάλιστα
Κήδεός ἐστι νέκυς· παρὰ δ' οἱ ταγοὶ ἄμμι μενόντων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Αὐτίκα λαὸν μὲν σκέδασεν κατὰ νῆας ἐΐσας,
Κηδεμόνες δὲ παρ' αὖθι μένον, καὶ νήεον ὕλην.
Ποίησαν δὲ πυρὴν ἑκατόμποδον ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν ἀχνύμενοι κῆρ.
Πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς

Πρό-

Deſignaverat Patroclo magnum ſepulchrum atque ſibi ipſi.
At poſtquam undique appoſuerant immenſam materiem,
Conſidebant ibidem manentes conferti: at Achilles
Confeſtim Myrmidonibus bellicoſis juſſit
Ære cingi, jungereque ſub curribus quemque
Equos. Illi vero feſtini ſurrexerunt, & arma induerunt:
Conſcenderuntque currus propugnatores, aurigæque:
Ante quidem curribus vecti, pone vero nubes ſequebatur peditum,
Frequentiſſimi: in mediis autem ferebant Patroclum ſocii.
Capillis vero totum mortuum tegebant, quos injiciebant
Tondentes. Pone autem caput manibus ferebat nobilis Achilles
Mœſtus: ſodalem enim eximium pompa funebri mittebat ad orcum:
Illi vero quando ad locum pervenerunt ubi ipſis indicaverat Achilles,
Depoſuerunt: ſtatimque ei affatim accumularunt materiam.
Ibi tum alia animo excogitabat pedibus valens nobilis Achilles:
Stans ſeorſum a pyra flavam abſcidit comam,
Quam ſape Sperchio fluvio alebat floreſcentem:
Ingemiſcens autem dixit converſis oculis in nigrum pontum,
Sperchie, fruſtra tibi utique pater vovit Peleus,
Illuc me reverſum dilectam in patriam terram,
Tibique comam abſciſſurum, mactaturumque ſacram hecatomben:
Et quinquaginta maſculas ibidem oves ſacrificaturum
Ad fontes, ubi tibi ager ſacer altareque odoratum.
Sic vovit ſenex, tu vero ei votum non perfeciſti.
Nunc a. quoniam haudquaquam redibo dilectam in patriam terram,
Patroclo heroi comam dabo ſecum ferendam.
Sic fatus, in manibus comam dilecti ſodalis
Poſuit: his autem omnibus deſiderium excitavit luctus:
Et omnino lamentantibus occidiſſet lumen ſolis,
Niſi Achilles ſtatim Agamemnoni dixiſſet aſtans,
Atride, (tibi enim maxime certe populus Achivorum
Parebunt dictis) luctu quidem licet etiam *alias* ſatiari:
Nunc autem a pyra dimitte, & cœnam jube
Parari. Hæc vero curabimus quibus maxime
Parentale eſt cadaver: duces vero nobiſcum maneant.
Ut vero hoc audivit rex virorum Agamemnon,
Confeſtim populum quidem dimiſit per naves æquales,
Funeratores autem ibidem manſerunt, & accumularunt ligna:
Struxerunt vero pyram centum pedum quaquaverſus,
Et in pyra ſumma cadaver poſuerunt dolentes corde,
Multas vero pingues oves & flexipedes nigros boves

Πρόσθε πυρῆς ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπον· ἐκ δ' ἄρα πάντων
Δημὸν ἑλὼν ἐκάλυψε νέκυν μεγάθυμος Ἀχιλλεὺς
Ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς, περὶ δὲ δρατὰ σώματα νήει.
Ἐν δὲ τίθει μέλιτος καὶ ἀλείφατος ἀμφιφορῆας,
Πρὸς λέχεα κλίνων· πίσυρας δ' ἐριαύχενας ἵππους
Ἐσσυμένως ἐνέβαλλε πυρῇ, μεγάλα στοναχίζων.
Ἐννέα τῷ γε ἄνακτι τραπεζῆες κύνες ἦσαν,
Καὶ μὲν τῶν ἐνέβαλλε πυρῇ δύο δειροτομήσας·
Δώδεκα δὲ Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς
Χαλκῷ δηϊόων. κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα·
Ἐν δὲ πυρὸς μένος ἧκε σιδήρεον, ὄφρα νέμοιτο.
Ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον,
  Χαῖρέ μοι ὦ Πάτροκλε καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι·
Πάντα γὰρ ἤδη τοι τελέω τὰ πάροιθεν ὑπέστην.
Δώδεκα μὲν Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς,
Τοὺς ἅμα σοὶ πάντας πῦρ ἐσθίει. Ἕκτορα δ' οὔτι
Δώσω Πριαμίδην πυρὶ δαπτέμεν, ἀλλὰ κύνεσσιν.
  Ὣς φάτ' ἀπειλήσας. τὸν δ' οὐ κύνες ἀμφεπένοντο·
Ἀλλὰ κύνας μὲν ἄλαλκε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
Ἤματα καὶ νύκτας· ῥοδόεντι δὲ χρῖεν ἐλαίῳ,
Ἀμβροσίῳ, ἵνα μή μιν ἀποδρύφοι ἑλκυστάζων·
Τῷ δ' ἐπὶ κυάνεον νέφος ἤγαγε Φοῖβος Ἀπόλλων
Οὐρανόθεν πεδίονδε· κάλυψε δὲ χῶρον ἅπαντα
Ὅσσον ἐπεῖχε νέκυς, μὴ πρὶν μένος ἠελίοιο
Σκήλη ἀμφὶ περὶ χρόα ἴνεσιν ἠδὲ μέλεσσιν.
Οὐδὲ πυρὴ Πατρόκλου καίετο τεθνηῶτος.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Στὰς ἀπάνευθε πυρῆς, δοιοῖς ἠρᾶτ' ἀνέμοισι,
Βορέῃ καὶ Ζεφύρῳ, καὶ ὑπέσχετο ἱερὰ καλά·
Πολλὰ δὲ καὶ σπένδων χρυσέῳ δέπαϊ, λιτάνευεν
Ἐλθέμεν, ὄφρα τάχιστα πυρὶ φλεγεθοίατο νεκρὸν,
Ὕλη τ' ἐσσεύοιτο καήμεναι. ὠκέα δ' Ἶρις
Ἀράων ἀΐουσα μετάγγελος ἦλθ' ἀνέμοισιν.
Οἱ μὲν ἄρα Ζεφύροιο δυσαέος ἀθρόοι ἔνδον
Εἰλαπίνην δαίνυντο· θέουσα δὲ Ἶρις ἐπέστη
Βηλῷ ἔπι λιθέῳ. τοὶ δ' ὡς ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
Πάντες ἀνήϊξαν, κάλεόν τέ μιν εἰς ἓ ἕκαστος·
Ἡ δ' αὖθ' ἕζεσθαι μὲν ἀνήνατο, εἶπε δὲ μῦθον,
  Οὐχ ἕδος· εἶμι γὰρ αὖθις ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥέεθρα,
Αἰθιόπων ἐς γαῖαν, ὅθι ῥέζουσ' ἑκατόμβας
Ἀθανάτοις, ἵνα δὴ καὶ ἐγὼ μεταδαίσομαι ἱρῶν.

Ἀλλ'

Ante pyram excoriarunt & curarunt: at ex omnibus
Adipe sumpta obtexit cadaver magnanimus Achilles
Ad pedes a capite, circumque excoriata corpora accumulabat.
Imposuit & mellis & olei amphoras,
Ad feretrum acclinans: quatuor & arduos cervicibus equos
Festinanter injecit pyræ, magnos ciens gemitus.
Novem huic regi mensarii canes erant,
Horum etiam injecit pyræ duos obtruncatos:
Duodecim & Troum magnanimorum filios strenuos,
Ære cædens. Mala enim mente struebat opera:
Immisit & ignis vim invictam, ut depasceret.
Ejulavitque deinde, charumque nomine ciebat sodalem,
Salve mihi o Patrocle etiam in Orci domo:
Omnia enim jam tibi perficio quæ antea pollicitus sum.
Duodecim quidem Trojanorum magnanimorum filios strenuos,
Quos una tecum omnes ignis absumit. Hectorem autem neutiquam
Dabo Priamidem igni vorandum, sed canibus.
Sic dixit minitans. Circa illum vero canes non occupati erant:
Sed canes quidem arcebat Jovis filia Venus
Dies & noctes: rosaceoque unxit oleo,
Divino, ut ne ipsum laceraret raptans:
Huic vero cyaneam nubem induxit Phœbus Apollo
A cœlo usque ad terram: texitque locum totum
Quantum obtinebat cadaver, ne prius vis solis
Siccaret circum circa corpus nervis atque artubus.
Neque pyra Patrocli ardebat mortui.
Ibi rursus alia excogitabat pedibus valens nobilis Achilles:
Stans seorsim a pyra, duobus vota fecit ventis,
Boreæ & Zephyro, & pollicitus est sacra pulchra:
Multis etiam, libans aureo poculo, supplicavit
Ut venirent, quo citissime igne comburerent cadaver,
Lignaque incitarentur ad urendum. Velox autem Iris
Vota exaudiens internuncia venit ad ventos.
Illi quidem Zephyri graviter spirantis frequentes in domo
Convivium celebrabant: currens autem Iris superstitit
Limine lapideo. Illi vero ut viderunt oculis,
Omnes propere surrexerunt, vocaruntque eam ad se quisque:
Hæc vero sedere quidem recusavit, sed dixit sermonem,
Non est sedendi tempus: vado enim rursus super Oceani fluentis,
Æthiopum ad terram, ubi sacrificant hecatombas
Immortalibus, ut jam & ego particeps sim sacrificiorum.

Ἀλλ' Ἀχιλεὺς Βορέην ἠδὲ Ζέφυρον κελαδεινὸν
Ἐλθεῖν ἀρᾶται, καὶ ὑπίσχεται ἱερὰ καλὰ,
Ὄφρα πυρὴν ὄρσητε καήμεναι, ᾗ ἔνι κεῖται
Πάτροκλος, τὸν πάντες ἀναστενάχουσιν Ἀχαιοί.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπεβήσετο· τοὶ δ' ὀρέοντο
Ἠχῇ θεσπεσίῃ, νέφεα κλονέοντε πάροιθεν·
Αἶψα δὲ πόντον ἵκανον ἀήμεναι· ὦρτο δὲ κῦμα
Πνοιῇ ὑπὸ λιγυρῇ. Τροίην δ' ἐρίβωλον ἱκέσθην,
Ἐν δὲ πυρὶ πεσέτην, μέγα δ' ἴαχε θεσπιδαὲς πῦρ·
Παννύχιοι δ' ἄρα τοί γε πυρῆς ἄμυδις φλόγ' ἔβαλλον,
Φυσῶντες λιγέως. ὁ δὲ πάννυχος ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
Χρυσέου ἐκ κρητῆρος, ἔχων δέπας ἀμφικύπελλον,
Οἶνον ἀφυσσόμενος χαμάδις χέε, δεῦε δὲ γαῖαν,
Ψυχὴν κικλήσκων Πατροκλῆος δειλοῖο.
Ὡς δὲ πατὴρ οὗ παιδὸς ὀδύρεται ὀστέα καίων
Νυμφίου, ὅστε θανὼν δειλοὺς ἀκάχησε τοκῆας·
Ὣς Ἀχιλεὺς ἑτάροιο ὀδύρετο ὀστέα καίων,
Ἑρπύζων παρὰ πυρκαϊὴν, ἀδινὰ στοναχίζων.
Ἦμος δ' ἑωσφόρος εἶσι φόως ἐρέων ἐπὶ γαῖαν,
Ὅν τε μέτα κροκόπεπλος ὑπεὶρ ἅλα κίδναται ἠώς,
Τῆμος πυρκαϊὴ ἐμαραίνετο, παύσατο δὲ φλόξ.
Οἱ δ' ἄνεμοι πάλιν αὖτις ἔβαν οἶκόνδε νέεσθαι,
Θρηΐκιον κατὰ πόντον· ὁ δ' ἔστενεν οἴδματι θύων.
Πηλεΐδης δ' ἀπὸ πυρκαϊῆς ἑτέρωσε λιασθεὶς,
Κλίνθη κεκμηὼς, ἐπὶ δὲ γλυκὺς ὕπνος ὄρουσεν.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρεΐωνα ἀολλέες ἠγερέθοντο,
Τῶν μιν ἐπερχομένων ὅμαδος καὶ δοῦπος ἔγειρεν·
Ἕζετο δ' ὀρθωθεὶς, καί σφεας πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἀτρεΐδη τε καὶ ἄλλοι ἀριστῆες Παναχαιῶν,
Πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσατ' αἴθοπι οἴνῳ
Πᾶσαν, ὁπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα
Ὀστέα Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο λέγωμεν,
Εὖ διαγινώσκοντες. (ἀριφραδέα δὲ τέτυκται·
Ἐν μέσσῃ γὰρ ἔκειτο πυρῇ, τοὶ δ' ἄλλοι ἄνευθεν
Ἐσχατιῇ καίοντ' ἐπιμὶξ ἵπποι τε καὶ ἄνδρες)
Καὶ τὰ μὲν ἐν χρυσέῃ φιάλῃ καὶ δίπλακι δημῷ
Θείομεν, εἰσόκεν αὐτὸς ἐγὼν Ἄϊδι κεύθωμαι·
Τύμβον δ' οὐ μάλα πολλὸν ἐγὼ πονέεσθαι ἄνωγα,
Ἀλλ' ἐπιεικέα τοῖον· ἔπειτα δὲ καὶ τὸν Ἀχαιοὶ
Εὐρύν θ' ὑψηλόν τε τιθήμεναι, οἵ κεν ἐμεῖο
Δεύτεροι ἐν νήεσσι πολυκλήϊσι λίπησθε.

Sed Achilles Boream & Zephyrum sonorum
Venire orat, & pollicetur sacra pulchra,
Ut pyram suscitetis ut ardeat, in qua jacet
Patroclus, quem omnes gemunt Achivi.
  Hæc quidem sic loquuta abiit: illi vero ire properabant
Sonitu immenso, nubes vi agentes præ *se*:
Confestim v. ad pontum venerunt flando: excitatusque est fluctus
Flatu a canoro: Trojam vero ad glebosam pervenerunt,
Ignique incubuerunt, magnumque sonitum edidit immane ardens ignis:
Tota autem nocte hi pyræ pariter flammam jactabant,
Flantes stridule. Tota nocte & velox Achilles
Aureo ex cratere, tenens poculum rotundum,
Vinum hauriens in humum fundebat, rigabatque terram,
Animam vocans Patrocli miseri.
Utque pater sui filii lamentatur ossa cremans
Desponsi, qui morte miseros dolore affecit parentes:
Sic Achilles sodalis lamentabatur ossa cremans,
Reptans propter pyram, crebro ingemiscens.
Quando vero lucifer venit luminis nuncius super terram,
Post quem croceo peplo induta super mare spargitur aurora,
Tunc pyra elanguit, cessavitque flamma.
Venti autem rursus abierunt domum ut redirent,
Thracium per pontum: hic vero gemebat tumidis fluctibus furens.
At Pelides a pyra in aliam partem divertens,
Procubuit fessus, dulcisque somnus *ei* cito supervenit.
Illi vero circa Atridem frequentes congregabantur,
Quorum ipsum adeuntium tumultus & strepitus excitavit:
Resedit vero erectus, & ipsos sermone allocutus est,
  Atrideque, & cæteri principes universorum Achivorum,
Primum quidem pyram extinguite nigro vino
Totam, quantum occupavit ignis vis: at deinde
Ossa Patrocli Mœnetiadæ legamus,
Bene discernentes: (cognitu facilia enim sunt:
In media namque jacebat pyra, alii vero seorsum
In extrema ora cremabantur promiscue equique & viri)
Et ea quidem in aurea phiala & duplici adipe
Ponamus, donec ipse ego inferorum domo condar:
Tumulum autem non admodum magnum ego fieri volo,
Sed mediocrem quendam: postmodum vero & hunc Achivi
Latumque altumque facite, qui quidem me
Posteriores in navibus multa transtra habentibus relinquemini.

Sic

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐπίθοντο ποδώκεϊ Πηλείωνι.
Πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν αἴθοπι οἴνῳ,
Ὅσον ἐπὶ φλὸξ ἦλθε, βαθεῖα δὲ κάππεσε τέφρη·
Κλαίοντες δ' ἑτάροιο ἐνηέος ὀστέα λευκὰ
Ἄλλεγον ἐς χρυσέην φιάλην, καὶ δίπλακα δημόν·
Ἐν κλισίῃσι δὲ θέντες, ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν·
Τορνώσαντο δὲ σῆμα, θεμείλιά τε προβάλοντο
Ἀμφὶ πυρήν· εἶθαρ δὲ χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν·
Χεύαντες δὲ τὸ σῆμα, πάλιν κίον. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Αὐτοῦ λαὸν ἔρυκε, καὶ ἵζανεν εὐρὺν ἀγῶνα·
Νηῶν δ' ἔκφερ' ἄεθλα, λέβητάς τε τρίποδάς τε,
Ἵππους θ', ἡμιόνους τε, βοῶν τ' ἴφθιμα κάρηνα,
Ἠδὲ γυναῖκας ἐϋζώνους, πολιόν τε σίδηρον·
Ἱππεῦσιν μὲν πρῶτα ποδώκεσιν ἀγλά' ἄεθλα
Θῆκε, γυναῖκα ἄγεσθαι ἀμύμονα ἔργ' εἰδυῖαν,
Καὶ τρίποδ' ὠτώεντα δύω καὶ εἰκοσίμετρον,
Τῷ πρώτῳ· ἀτὰρ αὖ τῷ δευτέρῳ ἵππον ἔθηκεν
Ἑξέτε', ἀδμήτην, βρέφος ἡμίονον κυέουσαν·
Αὐτὰρ τῷ τριτάτῳ ἄπυρον κατέθηκε λέβητα,
Καλὸν, τέσσαρα μέτρα κεχανδότα, λευκὸν ἔτ' αὔτως·
Τῷ δὲ τετάρτῳ θῆκε δύο χρυσοῖο τάλαντα·
Πέμπτῳ δ' ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον ἔθηκε.
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν,
Ἀτρείδη τε καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
Ἱππῆας τάδ' ἄεθλα δεδεγμένα κεῖτ' ἐν ἀγῶνι.
Εἰ μὲν νῦν ἐπὶ ἄλλῳ ἀεθλεύοιμεν Ἀχαιοὶ,
Ἦτ' ἂν ἐγὼ τὰ πρῶτα λαβὼν κλισίηνδε φεροίμην.
Ἴστε γὰρ ὅσσον ἐμοὶ ἀρετῇ περιβάλλετον ἵπποι·
Ἀθάνατοί τε γάρ εἰσι· Ποσειδάων δ' ἔπορ' αὐτοὺς
Πατρὶ ἐμῷ Πηλῆϊ, ὁ δ' αὖτ' ἐμοὶ ἐγγυάλιξεν.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ μενέω, καὶ μώνυχες ἵπποι·
Τοίου γὰρ σθένος ἐσθλὸν ἀπώλεσαν ἡνιόχοιο
Ἠπίου, ὅς σφῶϊν μάλα πολλάκις ὑγρὸν ἔλαιον
Χαιτάων κατέχευε, λοέσσας ὕδατι λευκῷ.
Τὸν τώ γ' ἑσταότες πενθείετον, οὔδεϊ δέ σφιν
Χαῖται ἐρηρέδαται, τὼ δ' ἕστατον ἀχνυμένω κῆρ·
Ἄλλοι δὲ στέλλεσθε κατὰ στρατὸν, ὅστις Ἀχαιῶν
Ἵπποισίν τε πέποιθε καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν.
Ὡς φάτο Πηλείδης· ταχέες δ' ἱππῆες ἄγερθεν.
Ὦρτο πολὺ πρῶτος μὲν ἄναξ ἀνδρῶν Εὔμηλος,
Ἀδμήτου φίλος υἱὸς, ὃς ἱπποσύνῃ ἐκέκαστο·

Sic dixit: illi vero obsecuti sunt pedibus veloci Pelidæ:
Primum quidem pyram extinxerunt nigro vino,
Quantum flamma pervaserat, profundusque corruit cinis;
Flentes vero socii mitis ossa alba
Collegerunt in auream phialam, & duplicem adipem:
In tentoriisque positum peplo subtili texerunt:
Circulo autem designarunt tumulum, fundamentaq; jecerunt
Circa pyram: & statim fusilem terram aggesserunt:
Aggesto vero tumulo, redierunt. At Achilles
Ibidem populum detinuit, & sedere fecit lato ambitu spectatores:
E navibus autem extulit præmia, lebetasque tripodasque,
Equosque, mulosque, boumque robusta capita,
Et fœminas eleganter cinctas, splendidumque ferrum:
Aurigis quidem primum velocibus præclara præmia
Posuit, mulierem abducendam eximiam forma operum scientem,
Et tripodem ansatum duarum & viginti mensurarum,
Primo: secundo autem deinde equam posuit
Sexennem, indomitam, fœtum mulum utero gestantem:
At tertio igni nunquam admotum deposuit lebetem,
Pulchrum, quatuor mensuras capientem, album etiamnum ita:
Quarto vero posuit duo auri talenta:
Quinto autem duplicem phialam ignem non expertam posuit.
Surrexit vero, & verba inter Argivos fecit,
Atrideque & cæteri bene ocreati Achivi,
Aurigas hæc præmia expectantia jacent in circo.
Si quidem jam alterius gratia certaremus Achivi,
Tum certe ego prima accepta ad tentorium ferrem.
Scitis enim quantum mei virtute superant equi:
Nam & immortales sunt: Neptunus autem dedit ipsos
Patri meo Peleo, is vero vicissim mihi tradidit.
Sed certe quidem ego quiescam, & solidi ungulis equi:
Talis enim vim eximiam amiserunt aurigæ
Benigni, qui ipsis admodum sæpe humidum oleum
Jubis superfundebat, lavans aqua limpida.
Hunc hi stantes lugent, soloque ipsis
Jubæ profusæ sunt, ipsique stant dolentes corde:
Vos vero cæteri accingimini per exercitum, quicunque Achivorum
Equisque fidit & curribus bene compactis.
Sic dixit Pelides, celeres autem aurigæ congregati sunt.
Surrexit multo primus quidem rex virorum Eumelus,
Admeti dilectus filius, qui aurigandi peritia ornatus erat:

Τῷ δ' ἔπι Τυδείδης ὦρτο κρατερὸς Διομήδης,
Ἵππους δὲ Τρωοὺς ὕπαγε ζυγὸν, οὓς ποτ' ἀπηύρα
Αἰνείαν, ἀτὰρ αὐτὸν ὑπεξεσάωσεν Ἀπόλλων.
Τῷ δ' ἄρ' ἔπ' Ἀτρείδης ὦρτο ξανθὸς Μενέλαος
Διογενὴς, ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν ὠκέας ἵππους,
Αἴθην τὴν Ἀγαμεμνονέην, τὸν ἑόν τε Πόδαργον·
Τὴν Ἀγαμέμνονι δῶκ' Ἀγχισιάδης Ἐχέπωλος
Δῶρ', ἵνα μή οἱ ἕποιθ' ὑπὸ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν,
Ἀλλ' αὐτοῦ τέρποιτο μένων. μέγα γάρ οἱ ἔδωκε
Ζεὺς ἄφενος, ναῖεν δ' ὅγ' ἐν εὐρυχόρῳ Σικυῶνι·
Τὴν ὅγ' ὑπὸ ζυγὸν ἦγε μέγα δρόμου ἰσχανόωσαν.
Ἀντίλοχος δὲ, τέταρτος ἐΰτριχας ὡπλίσαθ' ἵππους,
Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς ὑπερθύμοιο ἄνακτος
Τοῦ Νηληϊάδαο, Πυληγενέες δέ οἱ ἵπποι
Ὠκύποδες φέρον ἅρμα. πατὴρ δέ οἱ ἄγχι παραστὰς
Μυθεῖτ' εἰς ἀγαθὰ φρονέων νοέοντι καὶ αὐτῷ,
Ἀντίλοχ' ἤτοι μέν σε νέον περ ἐόντ' ἐφίλησαν
Ζεύς τε Ποσειδάων τε, καὶ ἱπποσύνας ἐδίδαξαν
Παντοίας· τῷ κέν σε διδασκέμεν οὔτι μάλα χρεώ.
Οἶσθα γὰρ εὖ περὶ τέρμαθ' ἑλισσέμεν· ἀλλά τοι ἵπποι
Βάρδιστοι θείειν, τῷ τ' οἴω λοίγι' ἔσεσθαι.
Τῶν δ' ἵπποι μὲν ἔασιν ἀφάρτεροι, οὐδὲ μὲν αὐτοὶ
Πλείονα ἴσασιν σέθεν αὐτοῦ μητίσασθαι.
Ἀλλ' ἄγε δὴ σὺ φίλος μῆτιν ἐμβάλλεο θυμῷ
Παντοίην, ἵνα μή σε παρεκπροφύγῃσιν ἄεθλα.
Μήτι τοι δρυτόμος μέγ' ἀμείνων, ἠὲ βίηφι·
Μήτι δ' αὖτε κυβερνήτης ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ
Νῆα θοὴν ἰθύνει ἐρεχθομένην ἀνέμοισι·
Μήτι δ' ἡνίοχος περιγίνεται ἡνιόχοιο.
Ἀλλ' ὃς μέν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασιν οἷσι πεποιθὼς,
Ἀφραδέως ἐπὶ πολλὸν ἑλίσσεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἵπποι δὲ πλανόωνται ἀνὰ δρόμον, οὐδὲ κατίσχει.
Ὃς δέ κε κέρδεα εἰδῇ ἐλαύνων ἥσσονας ἵππους,
Αἰεὶ τέρμ' ὁρόων, στρέφει ἐγγύθεν, οὐδέ ἑ λήθει
Ὅππως τὸ πρῶτον τανύσῃ βοέοισιν ἱμᾶσιν·
Ἀλλ' ἔχει ἀσφαλέως, καὶ τὸν προὔχοντα δοκάει.
Σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδὲς, οὐδέ σε λήσει·
Ἕστηκε ξύλον αὖον ὅσον τ' ὄργυι' ὑπὲρ αἴης,
Ἢ δρυὸς, ἢ πεύκης, τὸ μὲν οὐ καταπύθεται ὄμβρῳ·
Λᾶε δὲ τοῦ ἑκάτερθεν ἐρηρέδαται δύο λευκὼ,
Ἐν ξυνοχῇσιν ὁδοῦ· λεῖος δ' ἱππόδρομος ἀμφίς·

Ἠ'

Poſt hunc autem Tydides ſurrexit fortis Diomedes,
Equoſque Trojos duxit ſub jugum, quos quondam abſtulit
Æneæ, at ipſum e media morte eripuit Apollo.
Poſt hunc autem Atrides ſurrexit flavus Menelaus
Nobiliſſimus, ſubque jugum duxit veloces equos,
Æthen illam Agamemnoniam, ſuumque Podargum:
Illam Agamemnoni dedit Anchiſiades Echepolus
Dona, ut ne ipſum ſequeretur ad Ilium ventoſam,
Sed ibidem deliciis frueretur manens. Magnas enim ei dederat
Jupiter opes, habitabat autem hic in ſpatioſa Sicyone:
Hanc iſte ſub jugum duxit admodum curſûs cupidam.
Antilochus autem, quartus pulchris comantes jubis inſtruxit equos,
Neſtoris præclarus filius magnanimi regis
Neleidæ, Pylo autem nati ei equi
Pedibus veloces agebant currum. Pater vero ipſi prope aſtans
Dixit in bonum monens intelligentem etiam per ſe,
Antiloche certe quidem te juvenem licet dilexerunt
Jupiterque Neptunuſque, & aurigandi artes docuerunt
Omnigenas: ideo te docere nequaquam multum opus eſt.
Noſti enim recte circa metas *equos* flectere: ſed tibi equi
Tardiſſimi curſû, ideoque puto damnoſa eventura:
Horum autem equi quidem ſunt perniciores, nec tamen ipſi
Plura ſciunt te ipſo ſolerter machinari.
Sed agedum tu dilecte conſilium reconde animo
Omnigenum, ne quo te caſu fugiant præmia.
Arte tibi faber lignarius longe præſtantior, quam viribus:
Arte vero & gubernator in nigro ponto
Navem celerem dirigit jactatam ventis:
Arte & auriga ſuperat aurigam.
Sed qui equis & curribus ſuis fretus,
Imprudenter in longum flectitur huc & illuc,
Equique vagantur per ſtadium, neque continet:
Qui vero peritus fuerit agens deteriores equos,
Semper metam ſpectans, flectit prope, neque eum latet
Quo pacto primum adducat bovinis loris:
Sed continet perpetuo, & præcedentem obſervat.
Metam autem tibi indicabo admodum cognitu facilem, neque te latebit:
Stat lignum aridum quantum ulna ſupra terram,
Vel quercus, vel laricis, quod quidem non putreſcit imbre:
Lapides vero ejus ex utraque parte poſiti ſunt duo albi
In anguſtiis viæ: planum autem curriculum equorum circum:

Seu

Ἤ τευ σῆμα βροτοῖο πάλαι κατατεθνειῶτος,
Ἤ τό γε νύσσα τέτυκτο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων,
Καὶ νῦν τέρματ' ἔθηκε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Τῷ σὺ μάλ' ἐγχρίμψας, ἐλάαν σχεδὸν ἅρμα καὶ ἵππους·
Αὐτὸς δὲ κλινθῆναι ἐϋπλέκτῳ ἐνὶ δίφρῳ,
Ἦκ' ἐπ' ἀριστερὰ τοῖϊν· ἀτὰρ τὸν δεξιὸν ἵππον
Κένσαι ὁμοκλήσας, εἶξαί τε οἱ ἡνία χερσίν.
Ἐν νύσσῃ δέ τοι ἵππος ἀριστερὸς ἐγχριμφθήτω,
Ὡς ἄν τοι πλήμνη γε δοάσσεται ἄκρον ἱκέσθαι
Κύκλου ποιητοῖο· λίθου δ' ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν,
Μήπως ἵππους τε τρώσῃς, κατά θ' ἅρματα ἄξῃς·
Χάρμα δὲ τοῖς ἄλλοισιν, ἐλεγχείη δέ σοι αὐτῷ
Ἔσεται. ἀλλὰ φίλος φρονέων πεφυλαγμένος εἶναι·
Εἰ γάρ κ' ἐν νύσσῃ γε παρεξελάσῃσθα διώκων,
Οὐκ ἔσθ' ὅς κέ σ' ἕλῃσι μετάλμενος, οὐδὲ παρέλθῃ·
Οὐδ' εἴ κεν μετόπισθεν Ἀρείονα δῖον ἐλαύνοι
Ἀδρήστου ταχὺν ἵππον, ὃς ἐκ θεόφιν γένος ἦεν,
Ἢ τοὺς Λαομέδοντος οἳ ἐνθάδε τέτραφεν ἐσθλοί.
Ὣς εἰπὼν Νέστωρ Νηλήϊος ἂψ ἐνὶ χώρῃ
Ἕζετ', ἐπεὶ ᾧ παιδὶ ἑκάστου πείρατ' ἔειπε.
Μηριόνης δ' ἄρα πέμπτος ἐΰτριχας ὡπλίσαθ' ἵππους.
Ἂν δ' ἔβαν ἐς δίφρους, ἐν δὲ κλήρους ἐβάλοντο·
Πάλλ' Ἀχιλλεύς, ἐκ δὲ κλῆρος θόρε Νεστορίδαο
Ἀντιλόχου· μετὰ τὸν δ' ἔλαχε κρείων Εὔμηλος·
Τῷ δ' ἄρ' ἔπ' Ἀτρείδης δουρικλειτὸς Μενέλαος·
Τῷ δ' ἔπι Μηριόνης λάχ' ἐλαυνέμεν· ὕστατος αὖτε
Τυδείδης ὄχ' ἄριστος ἐὼν λάχ' ἐλαυνέμεν ἵππους.
Στὰν δὲ μεταστοιχεί· σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεύς,
Τηλόθεν ἐν λείῳ πεδίῳ· παρὰ δὲ σκοπὸν εἷσεν
Ἀντίθεον Φοίνικα ὀπάονα πατρὸς ἑοῖο,
Ὡς μεμνέωτο δρόμου, καὶ ἀληθείην ἀποείποι.
Οἱ δ' ἅμα πάντες ἐφ' ἵππεισιν μάστιγας ἄειραν,
Πέπληγόν θ' ἱμᾶσιν, ὁμόκλησάν τ' ἐπέεσσιν
Ἐσσυμένως· οἱ δ' ὦκα διέπρησσον πεδίοιο,
Νόσφι νεῶν ταχέως. ὑπὸ δὲ στέρνοισι κονίη
Ἵστατ' ἀειρομένη ὥστε νέφος ἠὲ θύελλα·
Χαῖται δ' ἐρρώοντο μετὰ πνοιῇς ἀνέμοιο·
Ἅρματα δ' ἄλλοτε μὲν χθονὶ πίλνατο πουλυβοτείρῃ,
Ἄλλοτε δ' ἀΐξασκε μετήορα· τοὶ δ' ἐλατῆρες
Ἕστασαν ἐν δίφροισι· πάτασσε δὲ θυμὸς ἑκάστου
Νίκης ἱεμένων· κέκλοντο δὲ οἷσιν ἕκαστος

Ἵπ-

Seu alicujus monumentum hominis jam pridem defuncti,
Sive hoc meta fuit tempore priscorum hominum,
Et nunc pro meta esse voluit pedibus valens nobilis Achilles:
Huic tu proxime admotos agito juxta currum & equos:
Sed & ipse inclinator eleganter concinnata in sella,
Paululum ad sinistram eorum: at dextrum equum
Stimula minaci clamore increpitans, concedeque ei habenas manibus.
Ad metam autem tibi equus sinister admoveatur,
Ita ut tibi modiolus utique videatur strinxisse
Rotæ affabre factæ: in lapidem vero vites impingere,
Ne forte equosque vulneres, currusque confringas:
Gaudium autem aliis, opprobriumque tibi ipsi
Erit. Sed dilecte si sapis cautus esto.
Si enim ad metam præterveharis urgens,
Non erit qui te assequatur perniciter insecutus, neque prætereat:
Ne quidem si a tergo Arionem divinum ageret
Adrasti velocem equum, qui ex deo genere erat,
Aut illos Laomedontis qui hic nutriti sunt eximii.
Sic loquutus Nestor Neleius iterum in loco
Resedit, postquam suo filio uniuscujusque rei summam dixerat.
Meriones autem quintus pulchris comantes jubis instruxit equos.
Ascenderunt vero in sellas, sortesque injecerunt *galeæ*:
Concutiebat Achilles, & sors exiliit Nestoridæ
Antilochi: post hunc sortitus est rex Eumelus:
Post illum autem Atrides inclytus hasta Menelaus:
Post eum vero Meriones sortitus est agere: at postremus
Tydides longe fortissimus sortitus est agere equos.
Steterunt autem ordine: monstravitque metas Achilles,
Procul in plano campo: & juxta speculatorem collocavit
Deo parem Phœnicem armigerum patris sui,
Ut memori animo contemplaretur cursum, & veritatem referret.
Illi vero simul omnes super equos scuticas sustulerunt,
Percusseruntque loris, exhortatique sunt verbis
Magno ardore: ii autem ocyus percurrebant campum,
Procul a navibus celeriter. Sub pectoribus vero pulvis
Surgebat excitatus tanquam nubes vel procella:
Jubæ autem agitabantur flatibus venti:
Currus vero interdum quidem terram tangebant almam,
Interdum autem subsultabant sublimes: at aurigæ
Stabant in sellis: palpitabatque animus cujusque
Victoriæ cupidorum: & hortabatur suos quisque

Ἵπποις, οἱ δ' ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πύματον τέλεον δρόμον ὠκέες ἵπποι
Ἂψ ἐφ' ἁλὸς πολιῆς, τότε δὴ ἀρετή γε ἑκάστου
Φαίνετ', ἄφαρ δ' ἵπποισι τάθη δρόμος· ὦκα δ' ἔπειτα
Αἱ Φηρητιάδαο ποδώκεες ἔκφερον ἵπποι.
Τὰς δὲ μετεξέφερον Διομήδεος ἄρσενες ἵπποι
Τρώϊοι· οὐδέ τι πολλὸν ἄνευθ' ἔσαν, ἀλλὰ μάλ' ἐγγύς·
Αἰεὶ γὰρ δίφρου ἐπιβησομένοισιν ἐΐκτην.
Πνοιῇ δ' Εὐμήλοιο μετάφρενον εὐρέε τ' ὤμω
Θέρμετ'. ἐπ' αὐτῷ γὰρ κεφαλὰς καταθέντε πετέσθην.
Καί νυ κεν ἢ παρέλασσ', ἢ ἀμφήριστον ἔθηκεν,
Εἰ μὴ Τυδέος υἷι κοτέσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ὅς ῥά οἱ ἐκ χειρῶν ἔβαλεν μάστιγα φαεινήν.
Τοῖο δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν χύτο δάκρυα χωομένοιο,
Οὕνεκα τὰς μὲν ὅρα ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἰούσας,
Οἱ δέ οἱ ἐβλάφθησαν ἄνευ κέντροιο θέοντες.
Οὐδ' ἄρ' Ἀθηναίην ἐλεφηράμενος λάθ' Ἀπόλλων
Τυδείδην, μάλα δ' ὦκα μετέσσυτο ποιμένα λαῶν·
Δῶκε δέ οἱ μάστιγα, μένος δ' ἵπποισιν ἐνῆκεν.
Ἡ δὲ μετ' Ἀδμήτου υἱὸν κοτέουσ' ἐβεβήκει,
Ἵππειον δέ οἱ ἦξε θεὰ ζυγόν· αἱ δέ οἱ ἵπποι
Ἀμφὶς ὁδοῦ δραμέτην, ῥυμὸς δ' ἐπὶ γαῖαν ἐλύσθη.
Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκυλίσθη,
Ἀγκῶνάς τε περιδρύφθη, στόμα τε ῥῖνάς τε,
Θρυλλίχθη δὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι· τὼ δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
Τυδείδης δὲ παρατρέψας ἔχε μώνυχας ἵππους,
Πολλὸν τῶν ἄλλων ἐξάλμενος· ἐν γὰρ Ἀθήνη
Ἵπποις ἧκε μένος, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῦδος ἔθηκε.
Τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρείδης εἶχε ξανθὸς Μενέλαος.
Ἀντίλοχος δ' ἵπποισιν ἐκέκλετο πατρὸς ἑοῖο,
Ἔμβατον, καὶ σφῶϊ τιταίνετον ὅττι τάχιστα.
Ἤτοι μὲν κείνοισιν ἐριζέμεν οὔτι κελεύω
Τυδείδεω ἵπποισι δαΐφρονος, οἷσιν Ἀθήνη
Νῦν ὤρεξε τάχος, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῦδος ἔθηκεν·
Ἵππους δ' Ἀτρείδαο κιχάνετε, μηδὲ λίπησθον,
Καρπαλίμως, μὴ σφῶϊν ἐλεγχείην καταχεύῃ
Αἴθη θῆλυς ἐοῦσα· τίη λείπεσθε φέριστοι;
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται·
Οὐ σφῶϊν κομιδὴ παρὰ Νέστορι ποιμένι λαῶν
Ἔσσεται, αὐτίκα δ' ὔμμε κατακτενεῖ ὀξέϊ χαλκῷ,

Αἴκ'

Equos, qui volabant pulverem excitantes per campum.
Sed quum jam extremum peragerent cursum veloces equi
Retro mare versus canum, tunc jam virtus utique cujusque
Apparuit, statimque equis intendebatur cursus: celeriter autem deinde
Pheretiadæ pedibus veloces longe extulerunt *currum* equæ.
Post eas autem extulerunt Diomedis masculi equi
Troii: neque ita multum aberant, sed admodum prope:
Semper enim currum ascensuris similes erant.
Flatu vero Eumeli dorsum latique humeri
Calefiebant: ad ipsum enim capitibus protensis volabant.
Et certe vel prævertisset, vel dubiam *victoriam* fecisset,
Nisi Tydei filio iratus fuisset Phœbus Apollo,
Qui ei e manibus excussit scuticam splendidam.
Ejus vero ex oculis effusæ sunt lacrymæ indignantis,
Quod illas quidem videret jam etiam multo celerius euntes,
Sui vero malo divinitus immisso retardarentur sine stimulo currentes.
Nec sane Minervam fraude lædens latuit Apollo
Tydidem, admodum a. celeriter assecuta est pastorem populorum:
Et reddidit ei scuticam, vimque equis immisit.
Ipsa vero ad Admeti filium indignata se contulit,
Equinumque ei fregit dea jugum: ei vero equæ
Utrinque extra viam currebant, temoque in terram devolutus est.
Ipse vero e sella juxta rotam provolutus est,
Cubitosque circumcirca laceratus est, osque naresque
Collisaque est frons ad supercilia: ei autem oculi
Lacrymis impleti sunt, liquidaque ei hæsit vox.
Tydides vero prævertens dirigebat solidos ungulis equos,
Longe præ aliis emicans: Minerva enim
Equis immisit vim, & ei gloriam imposuit.
Post illum autem Atrides agebat *equos* flavus Menelaus.
Antilochus vero equis imperitabat patris sui,
Incumbite, & vos intendite quam celerrime.
Cum illis quidem contendere haud jubeo
Tydidæ equis bellicosi, quibus Minerva
Nunc præbuit celeritatem, & ipsi gloriam imposuit:
Sed equos Atridæ assequimini, neque relinquimini,
Rapide, ne vobis dedecus offundat
Æthe fœmina cum sit. Cur deficitis præstantissimi?
Sic enim denuncio, & certe perfectum erit:
Non *amplius* vobis curatio benigna apud Nestorem pastorem populorum
Erit, sed statim vos interficiet acuto ære,

Αἴκ' ἀποκηδήσαντε φερώμεθα χεῖρον ἄεθλον·
Ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον, καὶ σπεύδετον ὅττι τάχιστα·
Ταῦτα δ' ἐγὼν αὐτὸς τεχνήσομαι, ἠδὲ νοήσω,
Στεινωπῷ ἐν ὁδῷ παραδύμεναι· οὐδέ με λήσει.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δὲ, ἄνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν,
Μᾶλλον ἐπιδραμέτην ὀλίγον χρόνον· αἶψα δ' ἔπειτα
Στεῖνος ὁδοῦ κοίλης ἴδεν Ἀντίλοχος μενεχάρμης.
Ῥωχμὸς ἔην γαίης, ᾗ χειμέριον ἀλὲν ὕδωρ
Ἐξέρρηξεν ὁδοῖο, βάθυνε δὲ χῶρον ἅπαντα·
Τῇ ῥ' εἶχεν Μενέλαος, ἁματροχιὰς ἀλεείνων.
Ἀντίλοχος δὲ παρατρέψας ἔχε μώνυχας ἵππους
Ἐκτὸς ὁδοῦ, ὀλίγον δὲ παρακλίνας ἐδίωκεν.
Ἀτρείδης δ' ἔδδεισε, καὶ Ἀντιλόχῳ ἐγεγώνει,
Ἀντίλοχ', ἀφραδέως ἱππάζεαι· ἀλλ' ἄνεχ' ἵππους.
Στεινωπὸς γὰρ ὁδὸς, τάχα δ' εὐρυτέρῃ παρελάσσεις,
Μήπως ἀμφοτέρους δηλήσεαι, ἅρματι κύρσας.
Ὣς ἔφατ'. Ἀντίλοχος δ' ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἔλαυνε,
Κέντρῳ ἐπισπέρχων, ὡς οὐκ ἀΐοντι ἐοικώς.
Ὅσσα δὲ δίσκου οὖρα κατωμαδίοιο πέλονται,
Ὅντ' αἰζηὸς ἀφῆκεν ἀνὴρ πειρώμενος ἥβης,
Τόσσον ἐπιδραμέτην· αἱ δ' ἠρώησαν ὀπίσσω
Ἀτρείδεω· αὐτὸς γὰρ ἑκὼν μεθέηκεν ἐλαύνειν,
Μήπως συγκύρσειαν ὁδῷ ἔνι μώνυχες ἵπποι,
Δίφρους τ' ἀνστρέψειαν ἐϋπλεκέας, κατὰ δ' αὐτοὶ
Ἐν κονίῃσι πέσοιεν, ἐπειγόμενοι περὶ νίκης.
Τὸν καὶ νεικείων προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Ἀντίλοχ', οὔτις σεῖο βροτῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
Ἔρρ', ἐπεὶ οὐ σ' ἔτυμόν γε φάμεν πεπνῦσθαι Ἀχαιοί.
Ἀλλ' οὐ μὰν οὐδ' ὧς ἄτερ ὅρκου οἴσῃ ἄεθλον.
Ὣς εἰπὼν, ἵπποισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε,
Μή μοι ἐρύκεσθον, μηδ' ἕστατον ἀχνυμένω κῆρ·
Φθήσονται τούτοισι πόδες καὶ γοῦνα καμόντα,
Ἢ ὑμῖν· ἄμφω γὰρ ἀτέμβονται νεότητος.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δὲ, ἄνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν,
Μᾶλλον ἐπιδραμέτην, τάχα δέ σφισιν ἄγχι γένοντο.
Ἀργεῖοι δ' ἐν ἀγῶνι καθήμενοι εἰσορόωντο
Ἵππους, τοὶ δὲ πέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
Πρῶτος δ' Ἰδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἐφράσαθ' ἵππους.
Ἧστο γὰρ ἐκτὸς ἀγῶνος ὑπέρτατος ἐν περιωπῇ·
Τοῖο δ' ἄνευθεν ἐόντος, ὁμοκλητῆρος ἀκούσας
Ἔγνω· φράσσατο δ' ἵππον ἀριπρεπέα προὔχοντα,

Ὃς

Si ignavi referamus vilius præmium:
Sed insequimini, & festinate quam citissime:
Hæc autem ego ipse machinabor, atque dispiciam,
Angusta in via astu præterire: neque me fallet.
  Sic dixit. Illi vero, domini veriti minas,
Magis currebant exiguo tempore: statimque deinde
Angustiam viæ cavæ vidit Antilochus prælio infractus:
Scissura erat terræ, qua hyemalis collecta aqua
Ruperat viæ *partem*, profundumque fecerat locum totum:
Hac dirigebat Menelaus, rotarum concursum vitans.
Antilochus autem deflectens impellebat solidos ungulis equos
Extra viam, parumperque avertens insequebatur.
Atrides vero extimuit, & Antilocho clamavit,
  Antiloche, temere equos agis: sed contine equos.
Angusta enim via, mox vero latiore præterages,
Ne forte utrosque lædas, curruî *curru* impacto.
  Sic dixit. Antilochus autem adhuc etiam multo magis agebat,
Stimulo adurgens, tanquam non audienti similis.
Quantus vero disci jactus ab humero vibrati est,
Quem juvenis emittit vir periculum faciens juvenilis vigoris,
Tantum præcurrerunt: illæ vero cesserunt retro
Atridæ: ipse enim sponte remisit agitare,
Ne forte colliderentur in via solidi ungulis equi,
Currusque everterent eleganter compactos, ipsique
In pulveres deciderent, festino cursu contendentes de victoria.
Hunc & objurgans allocutus est flavus Menelaus,
  Antiloche, nemo te mortalium perniciosior alius:
Valeas: neque enim te vere omnino dicebamus sapere Achivi.
Sed certe ne sic quidem sine juramento auferes præmium.
  Sic locutus, equos exhortatus est, dixitque,
Ne mihi inhibeamini, neve stetis dolentes corde:
Ante istis pedes & genua lassabuntur
Quam vobis: ambo enim privantur juventute.
  Sic dixit: illi vero, regis veriti hortatum,
Validius currebant, & statim ipsis proximi facti sunt.
Argivi vero in circo sedentes spectabant
Equos, illi autem volabant pulverem excitantes per campum:
Primus vero Idomeneus Cretum dux visos agnovit equos.
Sedebat enim extra circum sublimis in specula:
Illum autem, procul licet esset, *equos* increpantem ut audiit,
Agnovit: & vidit equum notabilem præeuntem,

Ὃς τὸ μὲν ἄλλο τόσον φοῖνιξ ἦν, ἐν δὲ μετώπῳ
Λευκὸν σῆμ' ἐτέτυκτο περίτροχον ἠΰτε μήνη·
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν,
Ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Οἶος ἐγὼν ἵππους αὐγάζομαι ἠὲ καὶ ὑμεῖς;
Ἄλλοι μοι δοκέουσι παροίτεροι ἔμμεναι ἵπποι,
Ἄλλος δ' ἡνίοχος ἰνδάλλεται. αἱ δέ που αὐτοῦ
Ἔβλαβεν ἐν πεδίῳ, αἳ κεῖσέ γε φέρτεραι ἦσαν.
Ἤτοι γὰρ τὰς πρῶτα ἴδον περὶ τέρμα βαλούσας,
Νῦν δ' οὔπω δύναμαι ἰδέειν, πάντη δέ μοι ὄσσε
Τρωϊκὸν ἂμ πεδίον παπταίνετον εἰσορόωντι·
Ἠὲ τὸν ἡνίοχον φύγον ἡνία, οὐδὲ δυνάσθη
Εὖ σχεθέειν περὶ τέρμα, καὶ οὐκ ἐτύχησεν ἑλίξας·
Ἔνθά μιν ἐκπεσέειν ὀΐω, σύν θ' ἅρματα ἆξαι·
Αἱ δ' ἐξηρώησαν, ἐπεὶ μένος ἔλλαβε θυμόν.
Ἀλλὰ ἴδεσθε καὶ ὔμμες ἀνασταδόν· οὐ γὰρ ἔγωγε
Εὖ διαγινώσκω· δοκέει δέ μοι ἔμμεναι ἀνὴρ
Αἰτωλὸς γενεήν, μετὰ δ' Ἀργείοισιν ἀνάσσει
Τυδέος ἱπποδάμου υἱὸς κρατερὸς Διομήδης.
Τὸν δ' αἰσχρῶς ἐνένιπτεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
Ἰδομενεῦ, τί πάρος λαβρεύεαι; αἱ δέ τ' ἄνευθεν
Ἵπποι ἀερσίποδες πολέος πεδίοιο δίενται·
Οὔτε νεώτατός ἐσσι μετ' Ἀργείοισι τοσοῦτον,
Οὔτε τοι ὀξύτατον κεφαλῆς ἐκδέρκεται ὄσσε·
Ἀλλ' αἰεὶ μύθοις λαβρεύεαι. οὐδέ τί σε χρὴ
Λαβραγόρην ἔμεναι· πάρα γὰρ καὶ ἀμείνονες ἄλλοι.
Ἵπποι δ' αὖτε ἔασι παροίτεροι, αἳ τὸ πάρος περ
Εὐμήλου, ἐν δ' αὐτὸς ἔχων εὔληρα βέβηκε.
Τὸν δὲ χολωσάμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Αἶαν νεῖκει ἄριστε, κακοφραδὲς, ἄλλα τε πάντα
Δεύεαι Ἀργείων, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής·
Δεῦρό νυν ἢ τρίποδος περιδώμεθον, ἠὲ λέβητος·
Ἵστορα δ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα θείομεν ἄμφω,
Ὁππότεραι πρόσθ' ἵπποι· ἵνα γνοίης ἀποτίνων.
Ὣς ἔφατ'. ὤρνυτο δ' αὐτίκ' Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας
Χωόμενος, χαλεποῖσιν ἀμείψασθαι ἐπέεσσι·
Καί νύ κε δὴ προτέρω ἔτ' ἔρις γένετ' ἀμφοτέροισιν,
Εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αὐτὸς ἀνίστατο, καὶ φάτο μῦθον,
Μηκέτι νῦν χαλεποῖσιν ἀμείβεσθον ἐπέεσσιν
Αἶαν Ἰδομενεῦ τε κακοῖς· ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε·
Καὶ δ' ἄλλῳ νεμεσᾶτον ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι·

Qui quidem cætero toto *corpore* ſpadix erat, at in fronte
Alba macula erat rotunda tanquam luna :
Surrexit autem, & ſermonem inter Argivos dixit,
O amici Argivorum ductores atque principes,
Soluſne ego equos noſcito, an & vos?
Alii mihi videntur priores eſſe equi,
Alius & auriga coniectanti creditur. illæ vero alicubi forte
Divinitus læſæ ſunt in campo, quæ eouſque tamen præſtantiores erant.
Profecto enim illas primum vidi metam circumflexiſſe,
Nunc vero nequaquam poſſum videre, undique autem mihi oculi
Troicum per campum luſtrant proſpectanti:
Aut aurigam fugerunt habenæ, neque potuit
Bene continere circa metam, & non feliciter flexit:
Illic eum excidiſſe reor, curruſque confregiſſe:
Ipſæque extra viam currerunt, poſtquam furor occupavit animum.
Sed intuemini & vos ſurgentes: non enim ego ſane
Cernens dignoſco: videtur tamen mihi eſſe vir
Ætolus genere, interque Argivos imperat
Tydei equum domitoris filius fortis Diomedes.
Hunc autem probroſis verbis objurgavit Oilei *filius* velox Ajax,
Idomeneu, cur importune præcipitas orationem? Illæ vero procul
Equæ tolutariæ amplum per campum currunt:
Neque minimus natu es inter Argivos tantum,
Neque tibi acutiſſime ex capite proſpiciunt oculi:
Sed ſemper verbis præceps es: Nec tamen omnino te decet
Præcipitem concionari: adſunt enim & præſtantiores alii.
Equæ vero ſunt priores, quæ & antea
Eumeli, ipſeque tenens lora vehitur.
Hunc autem iratus Cretum dux contra allocutus eſt,
Ajax rixa optime, maledice, inque cæteris omnibus
Inferior es Argivis, tibi enim mens eſt inſolens:
Age vel tripode depoſito certemus, vel lebete:
Arbitrum autem Atridem Agamemnonem faciamus ambo,
Utræ anteriores equæ: ut ſentias perſolvens.
Sic dixit. Surrexit vero protinus Oilei *filius* velox Ajax
Iratus, aſperis ut exciperet *eum* verbis:
Et omnino jam ulterius adhuc contentio progreſſa eſſet utriſque,
Si non Achilles ipſe ſurrexiſſet, & dixiſſet,
Ne amplius nunc aſperis altercemini verbis
Ajax Idomeneuque malis: neque enim par eſt:
Quin & alii ſuccenſeretis quicunque talia faceret:

Ἀλλ' ὑμεῖς ἐν ἀγῶνι καθήμενοι εἰσοράασθε
Ἵππους· οἱ δὲ τάχ' αὐτοὶ ἐπειγόμενοι περὶ νίκης
Ἐνθάδ' ἐλεύσονται· τότε δὲ γνώσεσθε ἕκαστος
Ἵππους Ἀργείων, οἳ δεύτεροι, οἵ τε πάροιθεν.
Ὣς φάτο. Τυδείδης δὲ μάλα σχεδὸν ἦλθε διώκων,
Μάστιγι δ' αἰὲν ἔλαυνε κατωμαδόν· οἱ δέ οἱ ἵπποι
Ὑψόσ' ἀειρέσθην ῥίμφα πρήσσοντε κέλευθον·
Αἰεὶ δ' ἡνίοχον κονίης ῥαθάμιγγες ἔβαλλον·
Ἅρματα δὲ χρυσῷ πεπυκασμένα κασσιτέρῳ τε,
Ἵπποις ὠκυπόδεσσιν ἐπέτρεχον· οὐδέ τε πολλὴ
Γίνετ' ἐπισσώτρων ἁρματροχιὴ κατόπισθεν
Ἐν λεπτῇ κονίῃ· τὼ δὲ σπεύδοντε πετέσθην.
Στῆ δὲ μέσῳ ἐν ἀγῶνι, πολὺς δ' ἀνεκήκιεν ἱδρὼς
Ἵππων ἔκ τε λόφων καὶ ἀπὸ στέρνοιο χαμᾶζε.
Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο χαμαὶ θόρε παμφανόωντος,
Κλῖνε δ' ἄρα μάστιγα ποτὶ ζυγόν. οὐδὲ μάτησεν
Ἴφθιμος Σθένελος, ἀλλ' ἐσσυμένως λάβ' ἄεθλον·
Δῶκε δ' ἄγειν ἑτάροισιν ὑπερθύμοισι γυναῖκα,
Καὶ τρίποδ' ὠτώεντα φέρειν· ὁ δ' ἔλυεν ὑφ' ἵππους.
Τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀντίλοχος Νηλήϊος ἤλασεν ἵππους,
Κέρδεσιν, οὔτι τάχει γε παραφθάμενος Μενέλαον·
Ἀλλὰ καὶ ὣς Μενέλαος ἔχ' ἐγγύθεν ὠκέας ἵππους.
Ὅσσον δὲ τροχοῦ ἵππος ἀφίσταται, ὅς ῥά τ' ἄνακτα
Ἕλκησιν πεδίοιο τιταινόμενος σὺν ὄχεσφιν,
Τοῦ μέν τε ψαύουσιν ἐπισσώτρου τρίχες ἄκραι
Οὐραῖαι, ὁ δέ τ' ἄγχι μάλα τρέχει, οὐδέ τι πολλὴ
Χώρη μεσσηγὺς, πολέος πεδίοιο θέοντος·
Τόσσον δὴ Μενέλαος ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο
Λείπετ'· ἀτὰρ τὰ πρῶτα καὶ ἐς δίσκουρα λέλειπτο,
Ἀλλά μιν αἶψα κίχανεν· ὀφέλλετο γὰρ μένος ἠῢ
Ἵππου τῆς Ἀγαμεμνονέης καλλίτριχος Αἴθης·
Εἰ δέ κ' ἔτι προτέρω γένετο δρόμος ἀμφοτέροισι,
Τῷ κέν μιν παρέλασσ', οὐδ' ἀμφήριστον ἔθηκεν.
Αὐτὰρ Μηριόνης θεράπων ἐῢς Ἰδομενῆος
Λείπετ' ἀγακλῆος Μενελάου δουρὸς ἐρωήν.
Βάρδιστοι μὲν γάρ οἱ ἔσαν καλλίτριχες ἵπποι,
Ἥκιστος δ' ἦν αὐτὸς ἐλαυνέμεν ἅρμ' ἐν ἀγῶνι.
Υἱὸς δ' Ἀδμήτοιο πανύστατος ἤλυθεν ἄλλων,
Ἕλκων ἅρματα καλὰ, ἐλαύνων πρόσσοθεν ἵππους.
Τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτειρε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Στὰς δ' ἄρ' ἐν Ἀργείοις ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευε,

Sed vos in circo ſedentes ſpectate
Equos: ii autem cito ipſi feſtino curſu contendentes de victoria
Huc venient: tum vero cognoſcetis ſinguli
Equos Argivorum, qui ſecundi, quique priores.
Sic dixit. Tydides autem valde prope venit urgens,
Scutica vero aſſidue feriebat ſuper humeros: ei autem equi
In altum tollebantur cito conficientes viam:
Aſſidue vero aurigam pulveris guttæ percutiebant:
Currus autem auro accurate elaborati ſtannoque
Pone equos veloces currebant: neque profunda
Fiebat canthorum orbita retro
In tenui pulvere: hi autem feſtinantes volabant.
Stetit autem medio in circo, multuſque exiliit ſudor
Equorum eque cervicibus & a pectore in terram.
Ipſe vero e ſella in terram deſiliit collucente,
Acclinavitque ſcuticam ad jugum. neque ſegnis erat
Fortis Sthenelus, ſed propere accepit præmium:
Deditque abducendam ſociis magnanimis mulierem,
Et tripodem anſatum aſportandum: ipſe vero ſolvit equos.
Poſt eum autem Antilochus Neleius agebat equos,
Dolis, haud enim celeritate omnino prælapſus Menelaum:
Sed & ſic Menelaus agebat prope veloces equos:
Quantum vero a rota equus diſtat, qui quidem dominum
Trahit per campum niſu contento cum curribus,
Hujus quidem attingunt canthum pili extremi
Caudæ, is autem prope admodum currit, neque prorſus magnum
Spatium in medio, per amplum campum currente:
Tantum jam Menelaus eximio Antilocho
Poſterior erat: quanquam prius etiam ad diſci jactum relictus erat,
Sed ipſum ſtatim aſſecutus eſt. Augebatur enim vis valida
Equæ Agamemnoniæ jubis pulchræ Æthes:
Quod ſi adhuc ulterius fuiſſet curſus ambobus,
Eo certe eum præteriiſſet, neque dubiam *victoriam* reliquiſſet.
Sed Meriones armiger ſtrenuus Idomenei
Poſterior erat inclyto Menelao haſtæ jactu.
Tardiſſimi enim ei erant pulchri jubis equi,
Minime peritus erat & ipſe agendi currum in certamine.
Filius vero Admeti omnium ultimus venit,
Trahens currus pulchros, agens ante equos.
Hunc autem ut vidit miſeratus eſt pedibus valens nobilis Achilles:
Stans autem inter Argivos verba alata dixit,

Λοῖσθος ἀνὴρ ὤριστος ἐλαύνει μώνυχας ἵππους·
Ἀλλ' ἄγε δή οἱ δῶμεν ἀέθλιον, ὡς ἐπιεικές,
Δεύτερ'· ἀτὰρ τὰ πρῶτα φερέσθω Τυδέος υἱός.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον ὡς ἐκέλευε·
Καί νύ κεν οἱ πόρεν ἵππον (ἐπῄνησαν γὰρ Ἀχαιοί)
Εἰ μὴ ἄρ' Ἀντίλοχος μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς
Πηλεΐδην Ἀχιλῆα δίκῃ ἠμείψατ' ἀναστάς,
Ὦ Ἀχιλλεῦ, μάλα τοι κεχολώσομαι, αἴκε τελέσσῃς
Τοῦτο ἔπος. μέλλεις γὰρ ἀφαιρήσεσθαι ἄεθλον,
Τὰ φρονέων ὅτε οἱ βλάβεν ἅρματα καὶ ταχέ' ἵππω,
Αὐτός τ' ἐσθλὸς ἐών. ἀλλ' ὤφελεν ἀθανάτοισιν
Εὔχεσθαι, τό κεν οὔτι πανύστατος ἦλθε διώκων·
Εἰ δέ μιν οἰκτείρεις, καί τοι φίλος ἔπλετο θυμῷ,
Ἔστι τοι ἐν κλισίῃ χρυσὸς πολύς, ἔστι δὲ χαλκός,
Καὶ πρόβατ', εἰσὶ δέ τοι δμωαί, καὶ μώνυχες ἵπποι·
Τῶν οἱ ἔπειτ' ἀνελὼν δόμεναι καὶ μεῖζον ἄεθλον,
Ἠὲ καὶ αὐτίκα νῦν, ἵνα σ' αἰνήσωσιν Ἀχαιοί.
Τὴν δ' ἐγὼ οὐ δώσω· περὶ δ' αὐτῆς πειρηθήτω
Ἀνδρῶν ὅς κε θέλῃσιν ἐμοὶ χείρεσσι μάχεσθαι.
Ὣς φάτο. μείδησεν δὲ ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
Χαίρων Ἀντιλόχῳ, ὅτι οἱ φίλος ἦεν ἑταῖρος·
Καί μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἀντίλοχ', εἰ μὲν δή με κελεύεις οἴκοθεν ἄλλο
Εὐμήλῳ ἐπιδοῦναι, ἐγὼ δέ κε καὶ τὸ τελέσσω·
Δώσω οἱ θώρηκα τὸν Ἀστεροπαῖον ἀπηύρων,
Χάλκεον, ᾧ πέρι χεῦμα φαεινοῦ κασσιτέροιο
Ἀμφιδεδίνηται· πολέος δέ οἱ ἄξιος ἔσται.
Ἦ ῥα, καὶ Αὐτομέδοντι φίλῳ ἐκέλευσεν ἑταίρῳ
Οἰσέμεναι κλισίηθεν. ὁ δ' ᾤχετο, καί οἱ ἔνεικεν·
Εὐμήλῳ δ' ἐν χερσὶ τίθει. ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων.
Τοῖσι δὲ καὶ Μενέλαος ἀνίστατο θυμὸν ἀχεύων,
Ἀντιλόχῳ ἄμοτον κεχολωμένος· ἐν δ' ἄρα κῆρυξ
Χερσὶ σκῆπτρον ἔθηκε, σιωπῆσαί τ' ἐκέλευσεν
Ἀργείους. ὁ δ' ἔπειτα μετηύδα ἰσόθεος φώς,
Ἀντίλοχε πρόσθεν πεπνυμένε, ποῖον ἔρεξας;
Ἤισχυνας μὲν ἐμὴν ἀρετήν, βλάψας δέ μοι ἵππους
Τοὺς σοὺς πρόσθε βαλών, οἵ τοι πολὺ χείρονες ἦσαν.
Ἀλλ' ἄγετ' Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ἐς μέσον ἀμφοτέροισι δικάσσατε, μηδ' ἐπ' ἀρωγῇ·
Μήποτέ τις εἴπῃσιν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Ἀντίλοχον ψεύδεσσι βιησάμενος Μενέλαος

Οἴχε-

Ultimus vir præstantissimus agit solidos ungulis equos:
Sed agedum ei demus præmia, ut par est,
Secunda: at prima ferat Tydei filius.
Sic dixit. Illi autem omnes comprobarunt sicut jubebat:
Et ei sane dedisset equam (comprobarunt enim Achivi)
Si non Antilochus magnanimi Nestoris filius
Pelidæ Achilli jure respondisset surgens,
O Achille, valde tibi irascar, si perfeceris
Hoc verbum. Ablaturus enim es *mihi* præmium,
His motus quod ei divinitus læsi sunt currus & veloces equæ,
Ipseque peritus licet esset. Sed debuit immortalibus
Vota facere, tum nequaquam ultimus omnium venisset *equos* urgens:
Si vero ejus misereris, & tibi gratum est animo,
Est tibi in tentorio aurum multum, est & æs,
Et pecora, sunt & tibi ancillæ, & solidi ungulis equi;
Ex his ipsi postea sumptum dato vel majus præmium,
Sive etiam jam nunc, ut te collaudent Achivi.
Hanc vero ego non dabo: de ipsa autem periculum faciat
Virorum quicunque velit mecum manibus pugnare.
Sic dixit. Subrisit autem pedibus valens nobilis Achilles,
Gaudens Antilocho, quod sibi dilectus erat sodalis:
Et eum respondens verbis velocibus allocutus est,
Antiloche, si quidem jam me jubes e domo aliud
Eumelo dare, ego vero & hoc perficiam:
Dabo ei thoracem, quem Asteropæo abstuli,
Æreum, quem circum ora fulgidi stanni
Funditur: multo autem *pretio* ei æstimandus erit.
Dixit, & Automedonta dilectum jussit sodalem
Ferre e tentorio. Is vero abiit, & ad eum attulit:
Eumelo autem in manibus posuit. At is accepit gaudens.
Inter hos & Menelaus surrexit animo dolens,
Antilocho immensum iratus: præco vero
In manibus sceptrum posuit, silereque jussit
Argivos. At is deinde inter *eos* dixit par deo vir,
Antiloche antehac prudens, quale fecisti?
Dedecorasti quidem meam virtutem, læsistique mihi equos
Tuis ante actis, qui tibi multo inferiores erant.
Sed agite Argivorum ductores & principes,
In medium utrisque dijudicate neque in gratiam:
Ne quando quis dicat Achivorum ære loricatorum,
Antilochum mendaciis opprimens Menelaus

Οἴχεται ἵππους ἄγων, ὅτι οἱ πολὺ χείρονες ἦσαν
Ἵπποι, αὐτὸς δὲ κρείσσων ἀρετῇ τε βίῃ τε.
Εἰ δ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς δικάσω, καί μ' οὔτινα φημὶ
Ἄλλον ἐπιπλήξειν Δαναῶν· ἰθεῖα γὰρ ἔσται.
Ἀντίλοχ', αἰ δ' ἄγε δεῦρο διοτρεφὲς, ἣ θέμις ἐστὶ,
Στὰς ἵππων προπάροιθε καὶ ἅρματος, αὐτὰρ ἱμάσθλην
Χερσὶν ἔχων ῥαδινὴν, ᾗπερ τὸ πρόσθεν ἔλαυνες,
Ἵππων ἁψάμενος, γαιήοχον Ἐννοσίγαιον
Ὄμνυθι, μὴ μὲν ἑκὼν τὸ ἐμὸν δόλῳ ἅρμα πεδῆσαι.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίλοχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἄνσχεο νῦν· πολλὸν γὰρ ἔγωγε νεώτερός εἰμι
Σεῖο ἄναξ Μενέλαε, σὺ δὲ πρότερος καὶ ἀρείων.
Οἶσθ' οἷαι νέου ἀνδρὸς ὑπερβασίαι τελέθουσι·
Κραιπνότερος μὲν γάρ τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις.
Τῷ τοι ἐπιτλήτω κραδίη· ἵππον δέ τοι αὐτὸς
Δώσω τὴν ἀρόμην. εἰ καὶ νύ κεν οἴκοθεν ἄλλο
Μεῖζον ἐπαιτήσειας, ἄφαρ κέ τοι αὐτίκα δοῦναι
Βουλοίμην, ἢ σοί γε διοτρεφὲς ἤματα πάντα
Ἐκ θυμοῦ πεσέειν, καὶ δαίμοσιν εἶναι ἀλιτρός.
Ἦ ῥα, καὶ ἵππον ἄγων μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς
Ἐν χείρεσσι τίθει Μενελάου· τοῖο δὲ θυμὸς
Ἰάνθη, ὡσεί τε περὶ σταχύεσσιν ἐέρση
Ληΐου ἀλδήσκοντος, ὅτε φρίσσουσιν ἄρουραι·
Ὣς ἄρα σοὶ Μενέλαε μετὰ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἀντίλοχε, νῦν μέν τοι ἐγὼν ὑποείξομαι αὐτὸς
Χωόμενος· ἐπεὶ οὔτι παρήορος οὐδ' ἀεσίφρων
Ἦσθα πάρος, νῦν αὖτε νόον νίκησε νεοίη.
Βέλτερον αὖτ' ἀλέασθαι ἀμείνονας ἠπεροπεύειν.
Οὐ γάρ κέν με τάχ' ἄλλος ἀνὴρ παρέπεισεν Ἀχαιῶν.
Ἀλλὰ σὺ γὰρ δὴ πόλλ' ἔπαθες καὶ πόλλ' ἐμόγησας,
Σός τε πατὴρ ἀγαθὸς καὶ ἀδελφεὸς, εἵνεκ' ἐμεῖο.
Τῷ τοι λισσομένῳ ἐπιπείσομαι, ἠδὲ καὶ ἵππον
Δώσω ἐμήν περ ἐοῦσαν· ἵνα γνώωσι καὶ οἵδε
Ὡς ἐμὸς οὔποτε θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής.
Ἦ ῥα, καὶ Ἀντιλόχοιο Νοήμονι δῶκεν ἑταίρῳ
Ἵππον ἄγειν· ὁ δ' ἔπειτα λέβηθ' ἕλε παμφανόωντα.
Μηριόνης δ' ἀνάειρε δύο χρυσοῖο τάλαντα
Τέτρατος, ὡς ἔλασεν. πέμπτον δ' ὑπελείπετ' ἄεθλον,
Ἀμφίθετος φιάλη, τὴν Νέστορι δῶκεν Ἀχιλλεὺς,
Ἀργείων ἀν' ἀγῶνα φέρων· καὶ ἔειπε παραστάς.

Τῇ

Ivit equam ducens; nam ei longe deteriores erant
Equi, ipse vero melior armisque viique.
Eja age ego ipse dijudicabo, & me nullum puto
Alium increpaturum Danaorum: rectum enim erit *judicium*.
Antiloche, age huc ades Jovis alumne, ut fas est,
Stans ante equos & currum, & flagellum
Manibus tenens argutum, quo antea agitabas,
Equos tangens, terram cingentem Neptunum
Jurato, te non volentem quidem meum dolo currum impedivisse.
  Eum vero Anthilocus prudens contra allocutus est,
Perfer nunc: multo enim ego junior sum
Te rex Menelae, tu autem natu major & præstantior.
Nosti qualia juvenis errata sunt:
Velocior etenim mens, tenue autem consilium,
Ideo tibi toleret cor: equam vero tibi ipse
Dabo quam accepi. Sed & si e meis aliud
Majus postulaveris, prompte omnino jam statim dare
Mallem, quam tibi utique Jovis alumne in dies omnes
Animo ejectum esse, & in deos fieri sceleratum.
  Dixit sane, & equam ducens magnanimi Nestoris filius
In manus tradidit Menelai: illius autem animus
Lætitia perfusus est, velut circa spicas ros *funditur*
Segetis crescentis, quando horrescunt arva:
Sic & tibi Menelae in præcordiis animus lætitia perfusus est:
Et ipsum edita voce verbis velocibus allocutus est,
  Antiloche, nunc quidem tibi ego cedam ipse
De ira: quoniam non mente vagus neque levis
Eras antea, nunc vero mentem vicit juventus.
Satius autem *fuerit* cavere præstantiores decipere.
Non enim omnino me cito alius quisquam flexisset Achivorum.
Verum tu jam multa passus es, & multa fecisti,
Tuusque pater bonus & frater, mei causa,
Ideo tibi supplicanti obsequar: sed & equam
Dabo, mea licet sit: ut sentiant & hi
Quod meus nunquam animus superbus & insolens.
  Dixit utique, & Antilochi Noëmoni dedit socio
Equam abducendam: ipse vero deinde lebetem accepit collucentem:
Meriones autem sustulit duo auri talenta
Quartus, quo ordine egerat *currum*. Quintum vero relictum erat præmium,
Duplex phiala, eam Nestori dedit Achilles,
Argivorum per consessum ferens: & dixit astans,

Ac-

Τῆ νῦν, καί σοι τοῦτο γέρας κειμήλιον ἔςω,
Πατρόκλοιο τάφου μνῆμ' ἔμμεναι· οὐ γὰρ ἔτ' αὐτὸν
Ὄψει ἐν Ἀργείοισι. δίδωμι δέ τοι τόδ' ἄεθλον
Αὔτως. οὐ γὰρ πύξ γε μαχήσεαι, οὐδὲ παλαίσεις,
Οὐδέ τ' ἀκοντιςὺν ἐνδύσεαι, οὐδὲ πόδεσσι
Θεύσεαι. ἤδη γὰρ χαλεπὸν κατὰ γῆρας ἐπείγει.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει. ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα τέκος κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Οὐ γὰρ ἔτ' ἔμπεδα γυῖα, φίλος, πόδες, οὐδέ τε χεῖρες
Ὤμων ἀμφοτέρωθεν ἐπαΐσσονται ἐλαφραί.
Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
Ὡς ὁπότε κρείοντ' Ἀμαρυγκέα θάπτον Ἐπειοὶ
Βουπρασίῳ, παῖδες δ' ἔθεσαν βασιλῆος ἄεθλα·
Ἔνθ' οὔτις μοι ὁμοῖος ἀνὴρ γένετ', οὔτ' ἄρ' Ἐπειῶν,
Οὔτ' αὐτῶν Πυλίων, οὔτ' Αἰτωλῶν μεγαθύμων.
Πὺξ μὲν ἐνίκησα Κλυτομήδεα Ἤνοπος υἱόν·
Ἀγκαῖον δὲ πάλῃ Πλευρώνιον, ὅς μοι ἀνέςη·
Ἴφικλον δὲ πόδεσσι παρέδραμον ἐσθλὸν ἐόντα·
Δουρὶ δ' ὑπειρέβαλον Φυλῆά τε καὶ Πολύδωρον.
Οἴοισίν μ' ἵπποισι παρήλασαν Ἀκτορίωνε,
Πλήθει πρόσθε βαλόντες, ἀγασσάμενοι περὶ νίκης,
Οὕνεκα δὴ τὰ μέγιςα παρ' αὐτόθι λείπετ' ἄεθλα.
Οἱ δ' ἄρ' ἔσαν δίδυμοι· ὁ μὲν ἔμπεδον ἡνιόχευεν,
Ἔμπεδον ἡνιόχευ', ὁ δ' ἄρα μάςιγι κέλευεν.
Ὥς ποτ' ἔον, νῦν αὖτε νεώτεροι ἀντιοώντων
Ἔργων τοιούτων· ἐμὲ δὲ χρὴ γήραϊ λυγρῷ
Πείθεσθαι, τότε δ' αὖτε μετέπρεπον ἡρώεσσιν.
Ἀλλ' ἴθι καὶ σὸν ἑταῖρον ἀέθλοισι κτερέϊζε.
Τοῦτο δ' ἐγὼ πρόφρων δέχομαι, χαίρει δέ μοι ἦτορ,
Ὥς μευ ἀεὶ μέμνησαι ἐνηέος· οὐδέ σε λήθω
Τιμῆς ἧς τέ μ' ἔοικε τετιμῆσθαι μετ' Ἀχαιοῖς.
Σοὶ δὲ θεοὶ τῶνδ' ἀντὶ χάριν μενοεικέα δοῖεν.
Ὣς φάτο. Πηλεΐδης δὲ πολὺν καθ' ὅμιλον Ἀχαιῶν
Ὤχετ', ἐπεὶ πάντ' αἶνον ἐπέκλυε Νηλεΐδαο.
Αὐτὰρ ὁ πυγμαχίης ἀλεγεινῆς θῆκεν ἄεθλα·
Ἡμίονον ταλαεργὸν ἄγων κατέδησ' ἐν ἀγῶνι
Ἑξέτε', ἀδμήτην, ἥ τ' ἀλγίςη δαμάσασθαι·
Τῷ δ' ἄρα νικηθέντι τίθει δέπας ἀμφικύπελλον·
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν,
Ἀτρεΐδαι τε καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί,

Accipe nunc, & tibi hoc senex munus recondatur,
Patrocli sepulturæ monimentum ut sit: non enim amplius illum
Videbis inter Argivos. Do autem tibi hoc præmium
Gratis. Neque enim cæstibus omnino pugnabis, neque luctaberis,
Neque jaculorum certamen inibis, neque pedibus
Curres. Jam enim gravis senectus urget.
Sic fatus, in manibus posuit. Ille vero accepit gaudens,
Et ipsum edita voce verbis velocibus allocutus est,
Certe jam quidem omnia fili recte dixisti.
Non enim amplius firma membra, amice, pedes, neque manus
Ab humeris utrinque celeri impetu moventur agiles.
Utinam sic pubescerem, roburque mihi firmum esset,
Ut quando regem Amaryncea sepelierunt Epei
In Buprasio, filiique posuerunt regis præmia:
Illic nullus mihi similis vir erat, neque Epeorum,
Neque ipsorum Pyliorum, neque Ætolorum magnanimorum.
Cæstu quidem vici Clytomedea Enopis filium:
Ancæum vero lucta Pleuronium, qui in me surrexit:
Iphiclum autem pedibus prætercurri præstantem licet:
Hasta vero mittenda superavi Phyleumque & Polydorum.
Solis me equis prateregerunt Actoridæ duo,
Numero superantes, invidentes *mihi* victoriam,
Quod nempe maxima illi *certamini* relicta erant præmia.
Hi vero erant sane gemini: alter quidem constanter equos regebat,
Constanter equos regebat, alter vero scutica incitabat.
Sic olim eram, nunc vicissim juniores subeant
Opera ejusmodi: me autem oportet senectæ tristi
Parere, tum vero excellebam inter heroas.
Sed abi, & tuo sodali certaminibus justa facito.
Hoc autem ego lubens accipio, gaudetque mihi cor,
Quod ita mei semper memor es benevoli: neque te lateo
Quo honore me par est honorari inter Achivos.
Tibi autem dii pro his gratiam largam referant.
Sic dixit. Pelides vero ingentem per cœtum Achivorum
Abiit, postquam omnem laudationem audierat Nelidæ.
Atque ille pugnæ cæstu decernentium duræ posuit præmia,
Mulam laborum patientem ducens ligavit in circo
Sexennem, indomitam, quæ difficillima domitu:
At victo posuit poculum rotundum:
Surrexit autem, & verba inter Argivos fecit,
Atridæque & cæteri bene ocreati Achivi,

Ἄνδρε δύω περὶ τῶνδε κελεύομεν ὥπερ ἀρίστω
Πὺξ μάλ' ἀνασχομένω πεπληγέμεν. ᾧ δέ κ' Ἀπόλλων
Δώῃ καμμονίην, γνώωσι δὲ πάντες Ἀχαιοί,
Ἡμίονον ταλαεργὸν ἄγων κλισίηνδε νεέσθω·
Αὐτὰρ ὁ νικηθεὶς δέπας οἴσεται ἀμφικύπελλον.
Ὣς ἔφατ'. ὄρνυτο δ' αὐτίκ' ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
Εἰδὼς πυγμαχίης, υἱὸς Πανοπῆος Ἐπειός·
Ἅψατο δ' ἡμιόνου ταλαεργοῦ, φώνησέν τε,
Ἆσσον ἴτω ὅστις δέπας οἴσεται ἀμφικύπελλον,
Ἡμίονον δ' οὔ φημί τιν' ἀξέμεν ἄλλον Ἀχαιῶν,
Πυγμῇ νικήσοντ'· ἐπεὶ εὔχομαι εἶναι ἄριστος.
Ἦ οὐχ ἅλις ὅττι μάχης ἐπιδεύομαι; οὐδ' ἄρα πως ἦν
Ἐν πάντεσσ' ἔργοισι δαήμονα φῶτα γενέσθαι.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
Ἀντικρὺ χρόα τε ῥήξω, σύν τ' ὀστέ' ἀράξω·
Κηδεμόνες δέ οἱ ἐνθάδ' ἀολλέες αὖθι μενόντων,
Οἵ κέ μιν ἐξοίσουσιν ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δαμέντα.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Εὐρύαλος δέ οἱ οἶος ἀνίστατο ἰσόθεος φώς,
Μηκιστέως υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἄνακτος,
Ὅς ποτε Θήβας ἦλθε δεδουπότος Οἰδιπόδαο
Ἐς τάφον· ἔνθα δὲ πάντας ἐνίκα Καδμείωνας.
Τὸν μὲν Τυδεΐδης δουρικλυτὸς ἀμφεπονεῖτο,
Θαρσύνων ἔπεσιν, μέγα δ' αὐτῷ βούλετο νίκην.
Ζῶμα δέ οἱ πρῶτον παρακάββαλεν, αὐτὰρ ἔπειτα
Δῶκεν ἱμάντας ἐϋτμήτους βοὸς ἀγραύλοιο.
Τὼ δὲ ζωσαμένω βήτην ἐς μέσσον ἀγῶνα·
Ἄντα δ' ἀνασχομένω χερσὶ στιβαρῇσιν ἅμ' ἄμφω,
Σύν ῥ' ἔπεσον, σὺν δέ σφι βαρεῖαι χεῖρες ἔμιχθεν·
Δεινὸς δὲ χρόμαδος γενύων γένετ', ἔρρεε δ' ἱδρὼς
Πάντοθεν ἐκ μελέων. ἐπὶ δ' ὄρνυτο δῖος Ἐπειὸς
Κόψε δὲ παπτήναντα παρήϊον, οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Ἑστήκειν· αὐτοῦ γὰρ ὑπήριπε φαίδιμα γυῖα.
Ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ φρικὸς Βορέω ἀναπάλλεται ἰχθὺς
Θῖν' ἐπὶ φυκιόεντι, μέλαν δέ ἑ κῦμα κάλυψεν·
Ὣς πληγεὶς ἀνέπαλτ'· αὐτὰρ μεγάθυμος Ἐπειὸς
Χερσὶ λαβὼν ὤρθωσε· φίλοι δ' ἀμφέσταν ἑταῖροι,
Οἵ μιν ἄγον δι' ἀγῶνος ἐφελκομένοισι πόδεσσιν,
Αἷμα παχὺ πτύοντα, κάρη βάλλονθ' ἑτέρωσε·
Κὰδ δ' ἀλλοφρονέοντα μετὰ σφίσιν εἷσαν ἄγοντες·
Αὐτοὶ δ' οἰχόμενοι κόμισαν δέπας ἀμφικύπελλον.

Viros duos de his jubemus, qui præstantissimi,
Pugnis alte elatis ferire. Cui vero Apollo
Dederit victoriam, cognoverintque omnes Achivi,
Mulam laborum patientem ducens ad tentorium eat:
At victus poculum auferet rotundum.
Sic dixit: surrexit autem statim vir fortisque magnusque,
Peritus cæstu decernendi, filius Panopei Epeus:
Manu autem prehendit mulam laborum patientem, dixitque,
Prope veniat quicunque poculum auferet rotundum,
Mulam autem non puto aliquem abducturum alium Achivorum,
Me cæstibus victo: profiteor enim *me* esse præstantissimum.
An non satis quod in prælio inferior sum? neque non ullo modo licet
In omnibus operibus peritum virum evadere.
Sic enim denuncio, quod & perfectum erit,
Penitus corpusque disrumpam, ossaque confringam:
Curatores autem ei hic frequentes ibidem maneant,
Qui ipsum efferant meatum vi manuum domitum.
Sic dixit. Illi vero omnes obmutuerunt silentio.
Euryalus autem eum contra solus surrexit deo par vir,
Mecistei filius Talaionidæ regis,
Qui quondam Thebas profectus est in prælio strati Œdipodæ
Ad ludos funebres: & ibi omnes vicit Cadmeios.
Hunc quidem Tydides hasta inclytus curabat,
Confirmans verbis, multum enim ei cupiebat victoriam.
Cinctum autem ei primum circumposuit, & deinde
Dedit lora scite secta bovis agrestis.
Hi autem, cum se accinxissent, prodierunt in medium circum:
Ex adverso vero elevatis manibus robustis simul ambo
Continuo congressi sunt, ipsisque graves manus consertæ sunt:
Vehemens autem crepitus maxillarum ortus est, fluxitque sudor
Undique ex membris. Irruit vero nobilis Epeus,
Percussitque circumspectantem ad genam, neque jam diutius
Stetit: ipsius enim succiderunt pulchra membra.
Ut cum sub ponti superficiem horrentem boreæ flatu exilit piscis
Littus versus algosum, nigerque continuo ipsum fluctus operit:
Sic percussus exiliit. At magnanimus Epeus
Manibus prehensum erexit: dilecti autem circumsteterunt socii,
Qui ipsum duxerunt per circum trahentem pedes inutiles,
Cruorem crassum expuentem, caput jactantem in alteram partem:
Mente autem alienatum inter illos collocarunt ducentes:
Ipsique euntes acceperunt poculum rotundum.

Πηλείδης δ' αὖψ' ἄλλα κατὰ τρίτα θῆκεν ἄεθλα,
Δεικνύμενος Δαναοῖσι, παλαισμοσύνης ἀλεγεινῆς,
Τῷ μὲν νικήσαντι, μέγαν τρίποδ' ἐμπυριβήτην,
Τὸν δὲ δυωδεκάβοιον ἐνὶ σφίσι τῖον Ἀχαιοί·
Ἀνδρὶ δὲ νικηθέντι γυναῖκ' ἐς μέσσον ἔθηκε·
Πολλὰ δ' ἐπίστατο ἔργα· τῖον δέ ἑ τεσσαράβοιον·
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν,
Ὄρνυσθ' οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθε.
Ὣς ἔφατ'. ὦρτο δ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
Ἂν δ' Ὀδυσσεὺς πολύμητις ἀνίστατο κέρδεα εἰδώς·
Ζωσαμένω δ' ἄρα τώ γε βάτην ἐς μέσσον ἀγῶνα,
Ἀγκὰς δ' ἀλλήλων λαβέτην χερσὶ στιβαρῇσιν·
Ὡς δ' ὅτ' ἀμείβοντες τούς τε κλυτὸς ἤραρε τέκτων,
Δώματος ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων.
Τετρίγει δ' ἄρα νῶτα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
Ἑλκόμενα στερεῶς, κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἱδρώς·
Πυκναὶ δὲ σμώδιγγες ἀνὰ πλευράς τε καὶ ὤμους
Αἵματι φοινικόεσσαι ἀνέδραμον. οἱ δὲ μάλ' αἰεὶ
Νίκης ἱέσθην τρίποδος πέρι ποιητοῖο·
Οὔτ' Ὀδυσσεὺς δύνατο σφῆλαι, οὔδεΐ τε πελάσσαι,
Οὔτ' Αἴας δύνατο, κρατερὴ δ' ἔχεν ἲς Ὀδυσῆος.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἀνίαζον ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
Δὴ τότε μιν προσέειπε μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἤ μ' ἀνάειρ', ἢ ἐγὼ σέ· τὰ δ' αὖ Διῒ πάντα μελήσει.
Ὣς εἰπὼν, ἀνάειρε· δόλου δ' οὐ λήθετ' Ὀδυσσεύς·
Κόψ' ὄπιθεν κώληπα τυχὼν, ὑπέλυσε δὲ γυῖα·
Κὰδ δ' ἔβαλ' ἐξοπίσω· ἐπὶ δὲ στήθεσσιν Ὀδυσσεὺς
Κάππεσε· λαοὶ δ' αὖ θηεῦντό τε θάμβησάν τε.
Δεύτερος αὖτ' ἀνάειρε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Κίνησεν δ' ἄρα τυτθὸν ἀπὸ χθονὸς, οὐδέ τ' ἄειρε·
Ἐν δὲ γόνυ γνάμψεν· ἐπὶ δὲ χθονὶ κάππεσον ἄμφω
Πλησίοι ἀλλήλοισι, μιάνθησαν δὲ κονίῃ.
Καί νύ κε τὸ τρίτον αὖτις ἀναΐξαντ' ἐπάλαιον,
Εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αὐτὸς ἀνίστατο, καὶ κατέρυκε,
Μηκέτ' ἐρείδεσθον, μηδὲ τρίβεσθε κακοῖσι·
Νίκη δ' ἀμφοτέροισιν, ἀέθλια δ' ἶσ' ἀνελόντες
Ἔρχεσθ', ὄφρα καὶ ἄλλοι ἀεθλεύωσιν Ἀχαιοί.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο·
Καί ῥ' ἀπομορξαμένω κονίην, δύσαντο χιτῶνας.
Πηλείδης δ' αὖψ' ἄλλα τίθει ταχυτῆτος ἄεθλα,

Ἀρ-

Pelides vero ſtatim alia tertia depoſuit præmia,
Oſtentans Danais, luctæ duræ,
Victori quidem magnum tripodem igni aptum,
Quem duodecim boum pretio inter ſe æſtimabant Achivi:
Viro autem victo mulierem in medio poſuit:
Multorum autem perita erat operum: æſtimabantque ipſam quatuor boum pretio:
Surrexit autem, & verba inter Argivos fecit,
  Surgite qui & hujus certaminis periculum facietis.
Sic dixit. Surrexit vero ingens Telamonius Ajax,
Surrexit & Ulyſſes abundans conſiliis dolis inſtructus:
Accincti autem hi prodierunt in medium circum,
Complexuque ſe invicem corripuerunt manibus robuſtis:
Ut cum tigna culminis quæ inclytus aptat faber,
Domus altæ, impetus ventorum vitans.
Stridebant autem dorſa validis a manibus
Tractata fortiter, humidusque defluebat ſudor:
Denſæque vibices per lateraque & humeros
Sanguine rubentes extiterunt. Illi autem admodum uſque
Victoriam cupiebant tripodem ob affabre factum:
Neque Ulyſſes poterat ſupplantare, ſoloque affigere;
Neque Ajax poterat, valida enim prohibebat vis Ulyſſis.
Sed cum jam tædio afficerentur bene ocreati Achivi,
Tunc ipſum allocutus eſt ingens Telamonius Ajax,
  Nobiliſſime Laertiade ſolertia pollens Ulyſſe,
Aut me tolle, aut ego te: hæc vero Jovi omnia curæ erunt.
  Sic fatus, ſuſtulit. Doli autem non oblitus eſt Ulyſſes:
Percuſſit pone poplitem adeptus, ſolvitque membra:
Dejecit autem ſupinum: in pectora vero Ulyſſes
Decidit: populi autem admirabundi ſpectabant ſtupebantque.
Secundus viciſſim tollebat laborioſus nobilis Ulyſſes,
Movit autem paululum a terra, neque levavit:
Genu vero implicuit. Et in terram ceciderunt ambo
Prope invicem, fœdabanturque pulvere.
Et certe jam tertio rurſus ſurgentes luctati fuiſſent,
Niſi Achilles ipſe ſurrexiſſet, & cohibuiſſet,
  Ne amplius lucta obnitimini, neque conterimini malis:
Victoria enim utriſque, præmiis autem æqualibus ablatis
Abite, ut & alii certent Achivi.
  Sic dixit. Illi autem ei maxime quidem auſcultarunt, atque obſecuti ſunt:
Et abſterſo pulvere, induerunt veſtes.
Pelides vero ſtatim alia poſuit velocitatis præmia,

Ἀργύρεον κρητῆρα τετυγμένον· ἓξ δ' ἄρα μέτρα
Χάνδανεν, αὐτὰρ κάλλει ἐνίκα πᾶσαν ἐπ' αἶαν
Πολλόν, ἐπεὶ Σιδόνες πολυδαίδαλοι εὖ ἤσκησαν,
Φοίνικες δ' ἄγον ἄνδρες ἐπ' ἠεροειδέα πόντον,
Στῆσαν δ' ἐν λιμένεσσι, Θόαντι δὲ δῶρον ἔδωκαν.
Υἱὸς δὲ Πριάμοιο Λυκάονος ὦνον ἔδωκε
Πατρόκλῳ ἥρωϊ Ἰησονίδης Εὔνηος.
Καὶ τὸν Ἀχιλλεὺς θῆκεν ἀέθλιον οὗ ἑτάροιο,
Ὅστις ἐλαφρότατος ποσσὶ κραιπνοῖσι πέλοιτο.
Δευτέρῳ αὖ βοῦν θῆκε μέγαν καὶ πίονα σημῷ·
Ἡμιτάλαντον δὲ χρυσοῦ λοισθῆϊ ἔθηκε·
Στῆ δ' ὀρθός, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν,
Ὄρνυσθ' οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθε.
Ὣς ἔφατ'. ὤρνυτο δ' αὐτίκ' Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
Ἂν δ' Ὀδυσεὺς πολύμητις, ἔπειτα δὲ Νέστορος υἱὸς
Ἀντίλοχος. (ὁ γὰρ αὖτε νέους ποσὶ πάντας ἐνίκα)
Σταν δὲ μεταστοιχεί· σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεύς.
Τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος· ὦκα δ' ἔπειτα
Ἔκφερ' Ὀϊλιάδης· ἐπὶ δ' ὤρνυτο δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἄγχι μάλ', ὡς ὅτε τίς τε γυναικὸς ἐϋζώνοιο
Στήθεός ἐστι κανών, ὅντ' εὖ μάλα χερσὶ τανύσσῃ,
Πηνίον ἐξέλκουσα παρὲκ μίτον, ἀγχόθι δ' ἴσχει
Στήθεος· ὡς Ὀδυσεὺς θέεν ἐγγύθεν· αὐτὰρ ὄπισθεν
Ἴχνια τύπτε πόδεσσι, πάρος κόνιν ἀμφιχυθῆναι.
Κὰδ δ' ἄρα οἱ κεφαλῆς χέ' ἀϋτμένα δῖος Ὀδυσσεύς,
Αἰεὶ ῥίμφα θέων· ἴαχον δ' ἐπὶ πάντες Ἀχαιοὶ
Νίκης ἱεμένῳ. μάλα δὲ σπεύδοντι κέλευον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πύματον τέλεον δρόμον, αὐτίκ' Ὀδυσσεὺς
Εὔχετ' Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι ὃν κατὰ θυμόν,
  Κλῦθι θεά, ἀγαθή μοι ἐπίῤῥοθος ἐλθὲ ποδοῖϊν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη·
Γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρά, πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλον ἐπαΐξεσθαι ἄεθλον,
Ἔνθ' Αἴας μὲν ὄλισθε θέων· βλάψεν γὰρ Ἀθήνη,
Τῇ ῥα βοῶν κέχυτ' ὄνθος ἀποκταμένων ἐριμύκων,
Οὓς ἐπὶ Πατρόκλῳ πέφνεν πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Ἐν δ' ὄνθου βοέου πλῆτο στόμα τε ῥῖνάς τε.
Κρητῆρ' αὖτ' ἀνάειρε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὡς ἦλθε φθάμενος. ὁ δὲ βοῦν ἕλε φαίδιμος Αἴας·
Στῆ δὲ κέρας μετὰ χερσὶν ἔχων βοὸς ἀγραύλοιο,
Ὄνθον ἀποπτύων, μετὰ δ' Ἀργείοισιν ἔειπεν,

Ὣς

Argenteum cratera elaborate factum: sex autem mensuras
Capiebat, & pulchritudine excellebat omnem per terram
Multum, Sidones enim artifices scite elaborarant,
Phœnices autem vexerant viri super nigrum pontum,
Steterantque in portubus, Thoantique dono dederant:
Pro filio autem Priami Lycaone pretium dedit
Patroclo heroi Jasonides Euneus.
Et hunc Achilles posuit præmium de quo certaret in *honorem* sui socii,
Quicunque levissimus pedibus velocibus esset.
Secundo autem bovem posuit magnum & pinguem adipe:
Semitalentum vero auri ultimo posuit:
Surrexit autem, & verba inter Argivos fecit,
Surgite qui & hujus certaminis periculum facietis.
Sic dixit. Surrexit autem statim Oilei *filius* velox Ajax,
Surrexit & Ulysses abundans consiliis, deinde autem Nestoris filius
Antilochus. (hic enim juvenes pedibus omnes vincebat)
Steterunt autem ordine: ostenderatque metas Achilles.
Illis autem a carceribus extendebatur cursus: tum vero celeriter
Emicuit Oiliades: concito autem cursu secutus est nobilis Ulysses
Prope admodum, ut quum aliquis mulieris eleganter cinctæ
Prope pectus est radius, quem scite admodum manibus projicit *huc* (*illuc*
Stamen extrahens ad licium, propeque tenet
Pectus: sic Ulysses currebat prope. Atque a tergo
Vestigia premebat pedibus, antequam pulvis spargeretur circum.
In ejus autem caput fundebat halitum nobilis Ulysses,
Usque cito currens. Acclamabant vero omnes Achivi
Victoriæ cupidis, magnoque adnitentem studio hortabantur.
Sed quum jam extremum peragerent cursum, confestim Ulysses
Precatus est Minervam oculis cæsiam suo in animo,
Exaudi Dea, valida mihi auxiliatrix veni pedibus.
Sic dixit precans: illum autem exaudivit Pallas Minerva:
Membra vero reddidit levia, pedes & manus superne.
Sed quum jam jam involaturi erant in præmium,
Tunc Ajax quidem lapsus est in cursu: læsit enim Minerva,
Ubi boum fusum erat stercus interfectorum graviter mugientium,
Quos super Patroclum mactarat pedibus velox Achilles.
Stercore autem bovino impletus est osque naresque.
Cratera vero sustulit laboriosus nobilis Ulysses,
Ut venit præcurrens. At bovem accepit illustris Ajax:
Stetit autem cornu manibus tenens bovis agrestis,
Stercus expuens, interque Argivos dixit.

Ὢ πόποι, ἦ μ' ἔβλαψε θεὰ πόδας, ἣ τὸ πάρος περ
Μήτηρ ὣς, Ὀδυσῆϊ παρίσταται, ἠδ' ἐπαρήγει.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.
Ἀντίλοχος δ' ἄρα δὴ λοισθήϊον ἔκφερ' ἄεθλον,
Μειδιόων, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν,
Εἰδόσιν ὔμμ' ἐρέω πᾶσιν φίλοι, ὡς ἔτι καὶ νῦν
Ἀθάνατοι τιμῶσι παλαιοτέρους ἀνθρώπους·
Αἴας μὲν γὰρ ἐμεῖ' ὀλίγον προγενέστερός ἐστιν·
Οὗτος δὲ προτέρης γενεῆς, προτέρων τ' ἀνθρώπων,
Ὠμογέροντα δέ μιν φάσ' ἔμμεναι· ἀργαλέον δὲ
Ποσσὶν ἐριδδήσασθαι Ἀχαιοῖς, εἰ μὴ Ἀχιλλεῖ.
Ὣς φάτο. κύδηνεν δὲ ποδώκεα Πηλείωνα.
Τὸν δ' Ἀχιλλεὺς μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ἀντίλοχ', οὐ μέν τοι μέλεος εἰρήσεται αἶνος,
Ἀλλά τοι ἡμιτάλαντον ἐγὼ χρυσοῦ ἐπιθήσω.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων.
Αὐτὰρ Πηλείδης κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος
Θῆκ' ἐς ἀγῶνα φέρων, κατὰ δ' ἀσπίδα καὶ τρυφάλειαν,
Τεύχεα Σαρπήδοντος, ἅ μιν Πάτροκλος ἀπηύρα·
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν,
Ἄνδρε δύω περὶ τῶνδε κελεύομεν ὥπερ ἀρίστω,
Τεύχεα ἑσσαμένω, ταμεσίχροα χαλκὸν ἑλόντε,
Ἀλλήλων προπάροιθεν ὁμίλου πειρηθῆναι·
Ὁππότερός κε φθῇσιν ὀρεξάμενος χρόα καλὸν,
Ψαύσῃ δ' ἐνδίνων διά τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα,
Τῷ μὲν ἐγὼ δώσω τόδε φάσγανον ἀργυρόηλον,
Καλὸν, Θρηΐκιον, τὸ μὲν Ἀστεροπαῖον ἀπηύρων·
Τεύχεα δ' ἀμφότεροι ξυνήϊα ταῦτα φερέσθων.
Καί σφιν δαῖτ' ἀγαθὴν παραθήσομαι ἐν κλισίῃσιν.
Ὣς ἔφατ'. ὦρτο δ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
Ἂν δ' ἄρα Τυδείδης ὦρτο κρατερὸς Διομήδης.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἑκάτερθεν ὁμίλου θωρήχθησαν,
Ἐς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι,
Δεινὸν δερκομένω. θάμβος δ' ἔχε πάντας Ἀχαιούς·
Ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τρὶς μὲν ἐπήϊξαν, τρὶς δὲ σχεδὸν ὡρμήθησαν.
Ἔνθ' Αἴας μὲν ἔπειτα κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην
Νύξ', οὐδὲ χρό' ἵκανεν· ἔρυτο γὰρ ἔνδοθι θώρηξ.
Τυδείδης δ' ἄρ' ἔπειτα ὑπὲρ σάκεος μεγάλοιο,
Αἰὲν ἐπ' αὐχένι κῦρε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκῇ.
Καὶ τότε δή ῥ' Αἴαντι περιδδείσαντες Ἀχαιοὶ

Παυ-

Proh malum, certe mihi læsit Dea pedes, quæ dudum,
Mater tanquam, Ulyssi astat, atque auxilio est.
Sic dixit. Illi autem omnes super ipso suaviter riserunt.
Antilochus vero extremum quidem abstulit præmium,
Subridens, & verba inter Argivos fecit,
Scientibus vobis dicam omnibus amici, quod adhuc etiam nunc
Immortales honorant ætate provectiores homines:
Ajax enim me paulo natu grandior est:
Iste vero prioris seculi, priorumque hominum,
Crudæ autem senectæ ipsum dicunt esse: difficile vero
Pedibus *cum eo* contendere Achivis, excepto Achille.
Sic dixit. Laude autem extulit pedibus velocem Pelidem.
Eum vero Achilles verbis respondens allocutus est,
Antiloche, non quidem tibi inanis dicta erit laus,
Sed tibi semitalentum ego auri addam.
Sic fatus, in manibus posuit: is autem accepit gaudens.
At Pelides quidem prælongam hastam
Deposuit in circo ferens, deposuit & clypeum & galeam,
Arma Sarpedonis, quæ ei Patroclus abstulerat:
Surrexit autem, & verba inter Argivos fecit,
Viros duos de his jubemus qui fortissimi,
Armis indutis, incidente corpus ære sumpto,
Alterum alterius ante consessum facere periculum:
Uter autem prior percusserit corpus pulchrum,
Attigeritque intus membra perque arma & nigrum sanguinem,
Huic quidem ego dabo hunc ensem argenteis clavis distinctum,
Pulchrum, Threicium, quem quidem Asteropæo abstuli:
Arma autem utrique communia hæc ferant.
Et eis convivium lautum apponam in tentoriis.
Sic dixit. Surrexit autem deinde ingens Telamonius Ajax,
Surrexit & Tydides fortis Diomedes.
Illi vero postquam hinc inde seorsim a turba armati erant,
In medium utrorumque congrediebantur ardentes in pugnam,
Horrendo obtutu. Stupor autem tenebat omnes Achivos:
Sed quum jam prope erant alter in alterum vadentes,
Ter quidem irruerunt, terque cominus impetum fecerunt:
Tum vero Ajax quidem clypeum undique æquale
Percussit, neque ad corpus pervenit: tutabatur enim intus thorax:
At Tydidides deinde supra scutum magnum,
Usque cervicem assequi conabatur fulgidæ hastæ cuspide.
Et tum quidem Ajaci metuentes Achivi

Παυσαμένους ἐκέλευσαν ἀέθλια ἶσ' ἀνελέσθαι.
Αὐτὰρ Τυδείδῃ δῶκεν μέγα φάσγανον ἥρως
Σὺν κολεῷ τε φέρων καὶ ἐϋτμήτῳ τελαμῶνι.
Αὐτὰρ Πηλείδης θῆκεν σόλον αὐτοχόωνον,
Ὃν πρὶν μὲν ῥίπτασκε μέγα σθένος Ἠετίωνος,
Ἀλλ' ἤτοι τὸν ἔπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς,
Τὸν δ' ἄγετ' ἐν νήεσσι σὺν ἄλλοισι κτεάτεσσι.
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν,
Ὄρνυσθ', οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθε·
Εἴ οἱ καὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι πίονες ἀγροὶ,
Ἕξει μιν καὶ πέντε περιπλομένους ἐνιαυτοὺς
Χρεώμενος· οὐ μὲν γάρ οἱ ἀτεμβόμενός γε σιδήρου
Ποιμὴν οὐδ' ἀροτὴρ εἶσ' ἐς πόλιν, ἀλλὰ παρέξει.
Ὣς ἔφατ'. ὦρτο δ' ἔπειτα μενεπτόλεμος Πολυποίτης,
Ἂν δὲ Λεοντῆος κρατερὸν μένος ἀντιθέοιο,
Ἂν δ' Αἴας Τελαμωνιάδης, καὶ δῖος Ἐπειός·
Ἑξείης δ' ἵσταντο. σόλον δ' ἕλε δῖος Ἐπειὸς,
Ἧκε δὲ δινήσας· γέλασαν δ' ἐπὶ πάντες Ἀχαιοί.
Δεύτερος αὖτ' ἀφέηκε Λεοντεὺς ὄζος Ἄρηος·
Τὸ τρίτον αὖτ' ἔρριψε μέγας Τελαμώνιος Αἴας
Χειρὸς ἀπὸ στιβαρῆς, καὶ ὑπέρβαλε σήματα πάντα·
Ἀλλ' ὅτε δὴ σόλον εἷλε μενεπτόλεμος Πολυποίτης,
Ὅσσον τίς τ' ἔρριψε καλαύροπα βουκόλος ἀνὴρ·
Ἡ δέ θ' ἑλισσομένη πέτεται διὰ βοῦς ἀγελαίας,
Τόσσον παντὸς ἀγῶνος ὑπέρβαλε· τοὶ δ' ἐβόησαν.
Ἀνστάντες δ' ἕταροι Πολυποίταο κρατεροῖο
Νῆας ἐπὶ γλαφυρὰς ἔφερον βασιλῆος ἄεθλον.
Αὐτὰρ ὁ τοξευτῆσι τίθει ἰόεντα σίδηρον,
Κὰδ δ' ἐτίθει δέκα μὲν πελέκεας, δέκα δ' ἡμιπέλεκκα:
Ἱστὸν δ' ἔστησεν νηὸς κυανοπρῴροιο
Τηλοῦ ἐπὶ ψαμάθοιο· ἐκ δὴ τρήρωνα πέλειαν
Λεπτῇ μηρίνθῳ δῆσεν ποδὸς, ἧς ἄρ' ἀνώγει
Τοξεύειν. ὃς μέν κε βάλῃ τρήρωνα πέλειαν,
Πάντας ἀειράμενος πελέκεας, κλισίηνδε φερέσθω·
Ὃς δέ κε μηρίνθοιο τύχῃ, ὄρνιθος ἁμαρτὼν,
(Ἥσσων γὰρ δὴ κεῖνος) ὁ δ' οἴσεται ἡμιπέλεκκα.
Ὣς ἔφατ'. ὦρτο δ' ἔπειτα βίη Τεύκροιο ἄνακτος,
Ἂν δ' ἄρα Μηριόνης, θεράπων ἐῢς Ἰδομενῆος·
Κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρει πάλλον ἑλόντες.
Τεῦκρος δὲ πρῶτος κλήρῳ λάχεν· αὐτίκα δ' ἰὸν
Ἧκεν ἐπικρατέως, οὐδ' ἠπείλησεν ἄνακτι

Ἀρ-

Fine imposito jusserunt præmia paria referre.
At Tydidæ dedit magnum ensem heros
Cum vaginaque proferens & scite secto balteo.
Cæterum Pelides posuit orbem a fornace rudem,
Quem prius quidem mittebat multum robore pollens Eetion,
Verumenimvero illum interfecerat pedibus valens nobilis Achilles,
Huncque advexerat in navibus cum aliis possessionibus.
Surrexit autem, & verba inter Argivos fecit,
Surgite, qui & hujus certaminis periculum facietis:
Si ei etiam perquam longinqui pingues agri,
Habebit ipsum etiam quinque volventes in annos
Utens: non enim illi omnino indigens ferro
Pastor vel arator ibit in urbem, sed præbebit.
Sic dixit. Surrexit autem deinde bellator stabilis Polypœtes,
Surrexit & Leonteus valens robore deo par,
Surrexit & Ajax Telamonius, & nobilis Epeus:
Ordine autem steterunt. Orbem vero prehendit nobilis Epeus,
Misitque rotatum: riserunt autem omnes Achivi.
Secundus vero emisit Leonteus ramus Martis:
Tertio vero projecit ingens Telamonius Ajax
Manu e robusta, & jecit ultra signa omnia:
Sed quum jam orbem prehendit bellator stabilis Polypœtes,
Quantum quis projicit pedum bubulcus:
Id autem rotatum volat per boves armentales,
Tantum per totum spatium jactu superavit: illi v. exclamarunt.
Surgentes autem socii Polypœtæ fortis
Naves ad cavas retulerunt regis præmium.
At ille sagittariis posuit spiculis conficiendis aptum ferrum,
Deposuit quidem decem bipennes, decemque securiculas.
Malum autem erexit navis prora cæruleæ
Procul in arena: indeque pavidam columbam
Tenui funiculo ligavit pede, in quam jussit
Sagittari. Qui quidem percusserit pavidam columbam,
Omnes sublatas bipennes ad tentorium ferat:
Qui vero funiculum attigerit, ab ave aberrans,
(Inferior etenim is) ille ferat securiculas.
Sic dixit. Surrexit autem deinde vis Teucri regis,
Surrexit & Meriones, famulus strenuus Idomenei:
Sortes autem in galea ærea concussere sumptas.
Teucer vero primus sorte sortitus est: statim autem sagittam
Misit valide, neque vovit regi

Ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην.
Ὄρνιθος μὲν ἅμαρτε, (μέγηρε γάρ οἱ τόγ' Ἀπόλλων)
Αὐτὰρ ὃ μήρινθον βάλε πὰρ πόδα τῇ δέδετ' ὄρνις·
Ἀντικρὺ δ' ἀπὸ μήρινθον τάμε πικρὸς ὀϊστός·
Ἡ μὲν ἔπειτ' ἤϊξε πρὸς οὐρανόν, ἡ δὲ παρείθη
Μήρινθος ποτὶ γαῖαν· ἀτὰρ κελάδησαν Ἀχαιοί.
Σπερχόμενος δ' ἄρα Μηριόνης ἐξείρυσε χειρὸς
Τόξον· ἀτὰρ δὴ ὀϊστὸν ἔχεν πάλαι ὡς ἴθυνεν.
Αὐτίκα δ' ἠπείλησεν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι
Ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην·
Ὕψι δ' ὑπαὶ νεφέων εἶδε τρήρωνα πέλειαν,
Τῇ ῥ' ὅγε δινεύουσαν ὑπὸ πτέρυγος βάλε μέσσην.
Ἀντικρὺ δὲ διῆλθε βέλος· τὸ μὲν ἂψ ἐπὶ γαίῃ
Πρόσθεν Μηριόναο πάγη ποδός. αὐτὰρ ἡ ὄρνις
Ἱστῷ ἐφεζομένη νηὸς κυανοπρώροιο,
Αὐχέν' ἀπεκρέμασεν, σὺν δὲ πτερὰ πυκνὰ λίασθεν.
Ὠκὺς δ' ἐκ μελέων θυμὸς πτάτο, τῆλε δ' ἀπ' αὐτοῦ
Κάππεσε· λαοὶ δ' αὖ θηεῦντό τε, θάμβησάν τε.
Ἂν δ' ἄρα Μηριόνης πελέκεας δέκα πάντας ἄειρε,
Τεῦκρος δ' ἡμιπέλεκκα φέρεν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Αὐτὰρ Πηλείδης κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος,
Κὰδ δὲ λέβητ' ἄπυρον βοὸς ἄξιον ἀνθεμόεντα
Θῆκ' ἐς ἀγῶνα φέρων· καί ῥ' ἥμονες ἄνδρες ἀνέσταν·
Ἂν μὲν ἄρ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
Ἂν δ' ἄρα Μηριόνης, θεράπων ἐῢς Ἰδομενῆος.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
Ἀτρείδη, ἴδμεν γὰρ ὅσον προβέβηκας ἁπάντων,
Ἠδ' ὅσσον δυνάμει τε καὶ ἥμασιν ἔπλευ ἄριστος·
Ἀλλὰ σὺ μὲν τόδ' ἄεθλον ἔχων κοίλας ἐπὶ νῆας
Ἔρχευ, ἀτὰρ δόρυ Μηριόνῃ ἥρωϊ πόρωμεν,
Εἴ σύ γε σῷ θυμῷ ἐθέλοις. κέλομαι γὰρ ἔγωγε.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Δῶκε δὲ Μηριόνῃ δόρυ χάλκεον· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
Ταλθυβίῳ κήρυκι δίδου περικαλλὲς ἄεθλον.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ Ω. ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ζεὺς κηδόμενος Ἕκτορος Θέτιν πρὸς Ἀχιλλέα πέμπει, ὅπως ἀποδῷ τοῦ ἥρωος τὸ σῶμα· Ἶριν δὲ πρὸς Πρίαμον, πῶς λύτρα κομίσας Ἀχιλλεῖ, τὸν νεκρὸν τοῦ παιδὸς ἀπολάβοι.

Agnorum primigenorum sacrificaturum inclytam hecatomben.
Ab ave quidem aberravit, (invidit enim ei hoc Apollo)
Sed is funiculum percussit ad pedem quo ligata erat avis:
Prorsus autem funiculum abscidit amara sagitta.
Illa quidem deinde evolans fugit ad cœlum, at demissus est
Funiculus terram versus: & magnum plausum dederunt Achivi:
Festinans autem Meriones extraxit manu
Arcum: & jam sagittam tenebat dudum ut direxerat.
Statim autem vovit longe jaculanti Apollini
Agnorum primigenorum sacrificaturum inclytam hecatomben:
Alte vero sub nubibus speculatus est pavidam columbam,
Hanc is in gyrum se flectentem sub ala percussit mediam:
Penitus autem transiit telum: id quidem rursus in terram
Ante Merionis fixum est pedem. At avis
Malo insidens navis proras cæruleæ,
Collum suspendit, simul & alæ densæ distensæ sunt.
Velox autem ex membris anima avolavit, longeque ab illo
Decidit: populi vero admirabundi spectabant, stupebantque.
Meriones autem bipennes decem omnino sustulit,
Teucer vero securiculas portavit cavas ad naves.
At Pelides deposuit quidem prælongam hastam,
Deposuit & lebetem igni nunquam admotum bovis pretio æstimand. florib. varium
In circo ferens. Et continuo jaculatores viri surrexerunt:
Surrexit quidem Atrides late dominans Agamemnon,
Surrexit & Meriones, famulus strenuus Idomenei.
Inter eos autem ipse dixit pedibus valens nobilis Achilles,
Atride, scimus enim quantum antecellis omnibus,
Et quantum viribusque & jaculationibus es præstantissimus:
Quare tu quidem hoc præmium habens cavas ad naves
Vade, at hastam Merioni heroi demus,
Si tu utique tuo animo velis. Hortor enim ego sane.
Sic dixit. Neque non obsecutus est rex virorum Agamemnon.
Dedit autem Merioni hastam æream: sed ille heros
Talthybio præconi dedit perpulchrum præmium.

ARGUMENTUM LIBRI XXIV. ILIADIS HOMERI.

JUpiter de Hectore sollicitus, ad Achillem ut corpus herois reddat Thetin mittit: Irin autem ad Priamum, ut soluto redemptionis pretio filium recipiat. Deductus ergo is a Mercu-

λάβοι. ὁ δὲ, προπεμφθεὶς ὑπὸ Ἑρμοῦ, κοιμήσαντος τοὺς Ἑλληνικοὺς φύλακας, παραγίνεται πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, καὶ ἱκετάσας αὐτὸν ἀπολαμβάνει τὸν υἱόν· καὶ ἀνακομίσας εἰς τὴν πόλιν, θάπτει, καὶ ἐπ' αὐτῷ δεῖπνον ἄγει.

Ω, Πρίαμος νέκυν ἦγε λαβὼν, γέρα δῶκεν Ἀχιλλεῖ.

Λῦτο δ' ἀγὼν, λαοὶ δὲ θοὰς ἐπὶ νῆας ἕκαστοι
Ἐσκίδναντ' ἰέναι. τοὶ μὲν δόρποιο μέδοντο
Ὕπνου τε γλυκεροῦ ταρπήμεναι· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Κλαῖε φίλου ἑτάρου μεμνημένος, οὐδέ μιν ὕπνος
Ἥρει πανδαμάτωρ, ἀλλ' ἐστρέφετ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
Πατρόκλου ποθέων ἀνδροτῆτά τε καὶ μένος ἠΰ·
Ἠδ' ὁπόσα τολύπευσε σὺν αὐτῷ, καὶ πάθεν ἄλγεα,
Ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.
Τῶν μιμνησκόμενος, θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἶβεν,
Ἄλλοτ' ἐπὶ πλευρὰς κατακείμενος, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ὕπτιος, ἄλλοτε δὲ πρηνής· τοτὲ δ' ὀρθὸς ἀναστὰς
Δινεύεσκ' ἀλύων παρὰ θῖν' ἁλός· οὐδέ μιν ἠὼς
Φαινομένη λήθεσκεν ὑπεὶρ ἅλα τ' ἠϊόνας τε·
Ἀλλ' ὅγ' ἐπεὶ ζεύξειεν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους,
Ἕκτορα δ' ἕλκεσθαι δησάσκετο δίφρου ὄπισθεν·
Τρὶς δ' ἐρύσας περὶ σῆμα Μενοιτιάδαο θανόντος,
Αὖτις ἐνὶ κλισίῃ παυέσκετο, τὸνδε δ' ἔασκεν
Ἐν κόνι ἐκτανύσας προπρηνέα. τοῖο δ' Ἀπόλλων
Πᾶσαν ἀεικείην ἄπεχε χροῒ, φῶτ' ἐλεαίρων
Καὶ τεθνειῶτα περ· περὶ δ' αἰγίδι πάντα κάλυπτε
Χρυσείῃ, ἵνα μή μιν ἀποδρύφοι ἑλκυστάζων.
Ὣς ὁ μὲν Ἕκτορα δῖον ἀείκιζεν μενεαίνων·
Τὸν δ' ἐλεαίρεσκον μάκαρες θεοὶ εἰσορόωντες,
Κλέψαι δ' ὀτρύνεσκον ἐΰσκοπον Ἀργειφόντην.
Ἔνθ' ἄλλοις μὲν πᾶσιν ἑήνδανεν, οὐδέ ποθ' Ἥρῃ,
Οὐδὲ Ποσειδάων', οὐδὲ γλαυκώπιδι κούρῃ·
Ἀλλ' ἔχον ὥς σφιν πρῶτον ἀπήχθετο Ἴλιος ἱρὴ,
Καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς, Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἄτης,
Ὃς νείκεσσε θεὰς ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο,
Τὴν δ' ᾔνησ' ἥ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' ἠώς,
Καὶ τότ' ἄρ' ἀθανάτοισι μετηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
Σχέτλιοί ἐστε θεοὶ, δηλήμονες, οὔ νύ ποθ' ὑμῖν
Ἕκτωρ μηρί' ἔκηε βοῶν αἰγῶν τε τελείων;

35 Τὸν

curio, qui custodias Græcorum sopiverat, supplex accedit ad Achillem, filiumque accipit: in urbem reportat, sepelit, ejusque manibus epulum celebrat.

SOlutus autem est spectatorum consessus, populique celeres ad naves quisque
Dispergebantur ituri. Illi quidem cœnæ curam gerebant
Seque somno dulci satiandi: at Achilles
Flebat chari sodalis memor, neque illum somnus
Capiebat cuncta domans, sed volvebatur huc & illuc,
Patrocli desiderans vigoremque & animos magnos:
Et quot peregerat cum ipso, & passus fuerat labores,
Virorumque prælia, periculososque fluctus emensus.
Hæc recordans, uberes lachrymas defundebat,
Interdum in latera jacens, interdum vero
Supinus, interdum autem pronus: & mox rectus exurgens
Oberrabat mœsto animo propter littus maris: neque ipsum aurora
Apparens latebat super marique littoribusque:
Sed is postquam junxerat sub curribus veloces equos,
Hectorem trahendum ligabat post currum:
Ter autem cum raptarat circa sepulchrum Mœnetiadæ mortui,
Rursus in tentorio quiescebat, illumque relinquebat
In pulvere extensum pronum. At ejus Apollo
Omnem turpitudinem arcebat a corpore, virum miserans
Etiam mortuum: ægide autem totum contegebat
Aurea, ut ne ipsum laceraret raptans.
Sic ille quidem Hectorem nobilem indigne tractabat iratus:
Eum autem miserabantur beati dii inspicientes,
Furtoque surripere hortabantur speculatorem Argicidam.
Cæteris quidem omnibus placuit, nequaquam tamen Junoni,
Neque Neptuno, neque oculis cæsiæ virgini:
Sed eodem tenore pergebant ex quo ipsis prim. invisa reddita est Ilios sacra,
Et Priamus & populus, Alexandri propter injuriam.
Qui contumeliose damnavit deas quando ejus ad tugurium venerunt,
Eamq; sententia comprobavit, quæ ei præbuit libidinem damnosam.
Sed quando jam exinde duodecima orta erat aurora,
Tum quidem inter immortales dixit Phœbus Apollo,
Crudeles estis dii, noxii, nonne quondam vobis
Hector crura adolevit boum caprarumque lectarum?

Eum

Τὸν νῦν οὐκ ἔτλητε νέκυν περ ἐόντα σαῶσαι,
Ἥ τ' ἀλόχῳ ἰδέειν, καὶ μητέρι, καὶ τέκεϊ ᾧ,
Καὶ πατέρι Πριάμῳ, λαοῖσί τε, τοί κέ μιν ὦκα
Ἐν πυρὶ κήαιεν καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερίσειαν·
Ἀλλ' ὀλοῷ Ἀχιλῆϊ θεοὶ βούλεσθ' ἐπαρήγειν,
Ὧι οὔτ' ἂρ φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι, οὔτε νόημα
Γναμπτὸν ἐνὶ στήθεσσι· λέων δ' ὣς ἄγρια οἶδεν,
Ὅς τ' ἐπεὶ ἂρ μεγάλῃ τε βίῃ καὶ ἀγήνορι θυμῷ
Εἴξας εἶσ' ἐπὶ μῆλα βροτῶν, ἵνα δαῖτα λάβῃσιν·
Ὣς Ἀχιλεὺς ἔλεον μὲν ἀπώλεσεν, οὐδέ οἱ αἰδὼς
Γίνεται, ἥ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται, ἠδ' ὀνίνησι.
Μέλλει γάρ πού τις καὶ φίλτερον ἄλλον ὀλέσσαι,
Ἠὲ κασίγνητον ὁμογάστριον, ἠὲ καὶ υἱόν·
Ἀλλ' ἤτοι κλαύσας καὶ ὀδυρόμενος μεθέηκε.
Τλητὸν γὰρ Μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν.
Αὐτὰρ ὅγ' Ἕκτορα δῖον, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπηύρα,
Ἵππων ἐξάπτων, περὶ σῆμ' ἑτάροιο φίλοιο
Ἕλκει· οὐ μήν οἱ τό γε κάλλιον, οὐδέ τ' ἄμεινον,
Μὴ ἀγαθῷ περ ἐόντι νεμεσσηθῶμέν οἱ ἡμεῖς.
Κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων.
Τὸν δὲ χολωσαμένη προσέφη λευκώλενος Ἥρη,
Εἴη κεν καὶ τοῦτο τεὸν ἔπος, Ἀργυρότοξε,
Εἰ δὴ ὁμὴν Ἀχιλῆϊ καὶ Ἕκτορι θήσετε τιμήν.
Ἕκτωρ μὲν θνητός τε γυναῖκά τε θήσατο μαζόν·
Αὐτὰρ Ἀχιλλεύς ἐστι θεᾶς γόνος, ἣν ἐγὼ αὐτὴ
Θρέψα τε καὶ ἀτίτηλα, καὶ ἀνδρὶ πόρον παράκοιτιν
Πηλεῖ, ὃς περὶ κῆρι φίλος γένετ' ἀθανάτοισι·
Πάντες δ' ἀντιάασθε θεοὶ γάμου, ἐν δὲ σὺ τοῖσι
Δαίνυ', ἔχων φόρμιγγα, κακῶν ἕταρ', αἰὲν ἄπιστε.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἥρη μὴ δὴ πάμπαν ἀποσκύδμαινε θεοῖσιν.
Οὐ μὲν γὰρ τιμή γε μί' ἔσσεται· ἀλλὰ καὶ Ἕκτωρ
Φίλτατος ἔσκε θεοῖσι βροτῶν οἳ ἐν Ἰλίῳ εἰσίν·
Ὣς γὰρ ἐμοίγ'. ἐπεὶ οὔτι φίλων ἡμάρτανε δώρων.
Οὐ γάρ μοι ποτὲ βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
Λοιβῆς τε κνίσσης τε. τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.
Ἀλλ' ἤτοι κλέψαι μὲν ἐάσομεν· οὐδέ πη ἔστι
Λάθρῃ Ἀχιλλῆος θρασὺν Ἕκτορα. ἦ γάρ οἱ αἰεὶ
Μήτηρ παρμέμβλωκεν ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
Ἀλλ' εἴ τις καλέσειε θεῶν Θέτιν ἆσσον ἐμεῖο,
Ὄφρα τί οἱ εἴπω πυκινὸν ἔπος, ὥς κεν Ἀχιλλεὺς

Δῶ-

Eum nunc non sustinuistis vel mortuum eripere,
Suæque uxori videndum, & matri, & filio suo,
Et patri Priamo, populisque, qui eum celeriter
Igne comburerent, & justa persolverent:
Sed pernicioso Achilli Dii vultis favere,
Cui neque mens est æqua, neque animus
Flexibilis in pectoribus: sed leo tanquam ferus est,
Qui magnarumque virium & superbi animi
Impotens vadit ad pecudes hominum, ut dapes accipiat:
Sic Achilles misericordiam quidem perdidit, neque ei pudor
Est, qui viros valde lædit, atque juvat.
Potest enim aliquis utique etiam chariorem alium perdidisse,
Sive fratrem uterinum, sive etiam filium:
Et tamen postquam deflevit statim luctum remittit.
Patientem enim Fata animum indiderunt hominibus.
Sed hic Hectora nobilem, postquam *eum* suo corde privavit,
A curru religans, circum sepulchrum sodalis dilecti
Trahit: haud tamen ei hoc honestum, neque utile,
Ne forti licet succenseamus ei nos.
Insensilem enim jam terram contumelia afficit furens.
 Hunc autem irata allocuta est ulnas candida Juno,
Sit sane & hoc tuum verbum Argenteo arcu insignis,
Si quidem parem Achilli & Hectori constituetis honorem.
Hector quidem mortalisque mulierisque suxit mammam:
Cæterum Achilles est deæ proles, quam ego ipsa
Nutrivique & educavi, & viro dedi uxorem
Peleo, qui ex animo charus fuit immortalibus:
Omnes autem interfuistis dii nuptiis, interque tu hos
Epulabaris, tenens citharam, *o* malorum sodalis, semper perfide.
 Illam vero respondens allocutus est nubes cogens Jupiter,
Juno ne jam omnino irascaris diis.
Haud etenim honor idem erit: sed & Hector
Charissimus erat diis hominum qui in Ilio sunt:
Sic enim mihi quidem: nam nunquam jucunda prætermittebat dona.
Non enim unquam ara caruit convivio æquali,
Libamineque nidoreque. Hunc enim sortiti sumus honorem nos.
Sed tamen furto quidem surripere omittamus: neque ullo modo licet
Clam Achille audacem Hectora. Certe enim ei assidue
Mater adest simul noctesque & dies:
Sed si quis vocet deorum Thetin ad me,
Ut quoddam ei dicam prudens verbum, ut Achilles

Do-

Δώρων ἐκ Πριάμοιο λάχῃ, ἀπό θ᾽ Ἕκτορα λύσῃ.
 Ὣς ἔφατ᾽. ὦρτο δὲ Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα.
Μεσσηγὺς δὲ Σάμου τε καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης
Ἔνθορε μείλανι πόντῳ, ἐπεστονάχησε δὲ λίμνη.
Ἡ δὲ, μολυβδαίνῃ ἰκέλη ἐς βυσσὸν ὄρουσεν,
Ἥτε κατ᾽ ἀγραύλοιο βοὸς κέρας ἐμβεβαυῖα,
Ἔρχεται ὠμηστῇσιν ἐπ᾽ ἰχθύσι κῆρα φέρουσα·
Εὗρε δ᾽ ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ Θέτιν, ἀμφὶ δέ τ᾽ ἄλλαι
Εἵαθ᾽ ὁμηγερέες ἅλιαι θεαί. ἡ δ᾽ ἐνὶ μέσσῃς
Κλαῖε μόρον οὗ παιδὸς ἀμύμονος, ὅς οἱ ἔμελλε
Φθίσεσθ᾽ ἐν Τροίῃ ἐριβώλακι τηλόθι πάτρης·
Ἀγχοῦ δ᾽ ἱσαμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις.
 Ὄρσο Θέτι, καλέει Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς.
Τὴν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα,
 Τίπτέ με κεῖνος ἄνωγε μέγας θεός; αἰδέομαι δὲ
Μίσγεσθ᾽ ἀθανάτοισιν, ἔχω δ᾽ ἄχε᾽ ἄκριτα θυμῷ·
Εἶμι μέν· οὐδ᾽ ἅλιον ἔπος ἔσσεται, ὅ, ττι κεν εἴπῃ.
 Ὣς ἄρα φωνήσασα, κάλυμμ᾽ ἕλε δῖα θεάων
Κυάνεον, τοῦ δ᾽ οὔ τι μελάντερον ἔπλετο ἔσθος·
Βῆ δ᾽ ἰέναι, πρόσθεν δὲ ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις
Ἡγεῖτ᾽· ἀμφὶ δ᾽ ἄρα σφι λιάζετο κῦμα θαλάσσης.
Ἀκτὴν δ᾽ ἐξαναβᾶσαι, ἐς οὐρανὸν ἀϊχθήτην·
Εὗρον δ᾽ εὐρύοπα Κρονίδην, περὶ δ᾽ ἄλλοι ἅπαντες
Εἵαθ᾽ ὁμηγερέες μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες.
Ἡ δ᾽ ἄρα πὰρ Διῒ πατρὶ καθέζετο, εἶξε δ᾽ Ἀθήνη.
Ἥρη δὲ χρύσεον καλὸν δέπας ἐν χειρὶ θῆκε,
Καί ῥ᾽ εὔφρην᾽ ἐπέεσσι· Θέτις δ᾽ ὤρεξε πιοῦσα.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
 Ἤλυθες Οὔλυμπόνδε θεὰ Θέτι κηδομένη περ,
Πένθος ἄλαστον ἔχουσα μετὰ φρεσίν· οἶδα καὶ αὐτός·
Ἀλλὰ καὶ ὧς ἐρέω τοῦ σ᾽ εἵνεκα δεῦρο κάλεσσα.
Ἐννῆμαρ δὴ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρωρεν
Ἕκτορος ἀμφὶ νέκυϊ, καὶ Ἀχιλλῆϊ πτολιπόρθῳ·
Κλέψαι δ᾽ ὀτρύνεσκον ἐΰσκοπον Ἀργειφόντην,
Αὐτὰρ ἐγὼ τόδε κῦδος Ἀχιλλῆϊ προτιάπτω,
Αἰδῶ καὶ φιλότητα τεὴν μετόπισθε φυλάσσων.
Αἶψα μάλ᾽ ἐς στρατὸν ἐλθὲ, καὶ υἱεῖ σῷ ἐπίτειλον·
Σκύζεσθαί οἱ εἰπὲ θεοὺς, ἐμὲ δ᾽ ἔξοχα πάντων
Ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένῃσιν
Ἕκτορ᾽ ἔχει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδ᾽ ἀπέλυσεν·
Αἴκέν πως ἐμέ τε δείσῃ, ἀπό θ᾽ Ἕκτορα λύσῃ.

Αὐ-

Dona a Priamo accipiat, atque Hectora redemptum reddat.
Sic dixit. Surrexit autem Iris cursu procellas æquans nunciatura.
Inter autem Samumque & Imbrum asperam
Insiliit nigro ponto, ingemuitque palus.
Ipsa autem, glandulæ plumbeæ similis in imum delapsa est,
Quæ agrestis bovis cornu imposita,
Descendit cruda vorantibus piscibus mortem ferens:
Invenit autem in specu cava Thetin, circum autem & aliæ
Sedebant frequentes marinæ deæ: ipsa vero in mediis
Flebat fatum sui filii eximii, qui ei erat
Periturus in Troja glebosa longe a patria:
Prope autem stans allocuta est pedibus velox Iris,
Surge Theti, vocat Jupiter æternis consiliis pollens.
Huic autem respondit deinde dea Thetis pedes argentea,
Curnam me ille jubet *venire* magnus Deus? vereor autem
Misceri immortalibus, habeo enim dolores innumeros animo:
Ibo tamen: neque irritum verbum erit quodcunque dixerit.
Sic fata, velum accepit augustissima dearum
Atrum, eoque nullum nigrius erat vestimentum:
Perrexit autem ire, pedibusque ventosa velox Iris
Præibat: & circum ipsas diducebatur unda maris.
Littusque ut conscenderant, in cœlum se proripuerunt:
Invenerunt a. late sonantem Saturnium, circumque cæteri omnes
Sedebant frequentes beati dii immortales:
Ipsa autem Jovi patri assedit, cessitque Minerva.
Juno vero aureum pulchrum poculum in manu posuit,
Et consolabatur verbis: Thetis autem reddidit, postquam bibit.
Inter hos vero sermonem orsus est pater hominumque deumque,
Venisti ad Olympum dea Theti mœsta licet,
Luctum non obliviscendum habens in præcordiis: novi & ipse.
Sed & sic dicam cujus te gratia huc vocavi.
Novem dies jam contentio inter immortales orta est
Hectoris de cadavere, & Achille urbium vastatore:
Furto autem surripere hortabantur speculatorem Argicidam,
At ego hanc gloriam Achilli tribuo,
Reverentiam in te & amicitiam in posterum servans.
Ocyus ad castra descende, & filio tuo præcipe:
Irasci ei dic Deos, meque supra omnes
Immortales indignatum esse, quod animo furenti
Hectorem detinet apud naves rostratas, neque redemptum reddidit:
Si quo pacto meque vereatur, Hectoremque redemptum reddat.

Cæ-

Αὐτὰρ ἐγὼ Πριάμῳ μεγαλήτορι Ἶριν ἐφήσω,
Λύσασθαι φίλον υἱόν, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν τά κε θυμὸν ἰήνῃ.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
Βῆ δὲ κατ' οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Ἷξεν δ' ἐς κλισίην οὗ υἱέος, ἐν δ' ἄρα τόν γε
Εὗρ' ἀδινὰ στενάχοντα· φίλοι δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Ἐσσυμένως ἐπένοντο, καὶ ἐντύνοντο ἄριστον·
Τοῖσι δ' ὄϊς λάσιος μέγας ἐν κλισίῃ ἱέρευτο.
Ἡ δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτοῖο καθέζετο πότνια μήτηρ,
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τέκνον ἐμόν, τέο μέχρις ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων,
Σὴν ἔδεαι κραδίην, μεμνημένος οὐδέ τι σίτου,
Οὔτ' εὐνῆς; ἀγαθὸν δὲ γυναικί περ ἐν φιλότητι
Μίσγεσθ'. οὐ γάρ μοι δηρὸν βέῃ, ἀλλά τοι ἤδη
Ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
Ἀλλ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
Σκύζεσθαί σοι φησὶ θεούς, ἓ δ' ἔξοχα πάντων
Ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένῃσιν
Ἕκτορ' ἔχεις παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδ' ἀπέλυσας·
Ἀλλ' ἄγε δὴ λῦσον, νεκροῖο δὲ δέξαι ἄποινα.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Τῇδ' εἴη ὃς ἄποινα φέροι, καὶ νεκρὸν ἄγοιτο,
Εἰ δὴ πρόφρονι θυμῷ Ὀλύμπιος αὐτὸς ἀνώγει.
Ὣς οἵ γ' ἐν νηῶν ἀγύρει μήτηρ τε καὶ υἱὸς
Πολλὰ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον·
Ἶριν δ' ὄτρυνε Κρονίδης εἰς Ἴλιον ἱρήν,
Βάσκ' ἴθι Ἶρι ταχεῖα, λιποῦσ' ἕδος οὐλύμποιο,
Ἄγγειλον Πριάμῳ μεγαλήτορι Ἴλιον εἴσω
Λύσασθαι φίλον υἱόν, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν τά κε θυμὸν ἰήνῃ,
Οἶον, μηδέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνήρ.
Κῆρυξ τίς οἱ ἕποιτο γεραίτερος, ὅς κ' ἰθύνοι
Ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν ἐΰτροχον, ἠδὲ καὶ αὖτις
Νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστυ, τὸν ἔκτανε δῖος Ἀχιλλεύς·
Μηδέ τι οἱ θάνατος μελέτω φρεσί, μηδέ τι τάρβος.
Τοῖον γάρ οἱ πομπὸν ὀπάσσομεν Ἀργειφόντην,
Ὅς ἄξει εἵως κεν ἄγων Ἀχιλῆϊ πελάσσῃ.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἀγάγῃσιν ἔσω κλισίην Ἀχιλῆος,
Οὔτ' αὐτὸς κτενέει, ἀπό τ' ἄλλους πάντας ἐρύξει·
Οὔτε γάρ ἐστ' ἄφρων, οὔτ' ἄσκοπος, οὔτ' ἀλιτήμων·

Ἀλλὰ

Cæterum ego ad Priamum magnanimum Irin mittam,
Ut redimat dilectum filium, profectus ad naves Achivorum,
Donaque Achilli ferat quæ animum placent.
Sic dixit. Neque non obsecuta est dea Thetis pedes argentea:
Descendit vero ab Olympi verticibus impetu facto.
Pervenitque ad tentorium sui filii, intusque illum
Invenit crebros erumpentem gemitus: dilecti autem circum ipsum socii
Propere curabant, & apparabant prandium:
Illis vero ovis villosa magna in tentorio mactata erat.
Ipsa vero admodum prope ipsum consedit veneranda mater,
Manuque ipsum demulsit, verbaque fecit, dixitque,
Fili mi, quousque lugens & mœrens,
Tuum edes cor, memor neque cibi prorsus,
Neque cubilis? Bonum vero mulieri amore
Misceri. Non enim mihi diu vives, sed tibi jam
Prope adest mors & fatum violentum.
Sed mihi ausculta ocyus: Jovis enim tibi nuncia sum,
Irasci tibi ait deos, seque supra omnes
Immortales indignatum esse, quod animo furenti
Hectorem detines apud naves rostratas, neque redimi passus es:
Sed agedum redemptum redde, mortuique accipe pretia.
Hanc vero respondens allocutus est pedibus velox Achilles,
Huc veniat qui pretium ferat, & cadaver asportet,
Si quidem lubenti animo Olympius ipse jubet.
Sic hi quidem in navium cœtu materque & filius
Multa inter se verba velocia dicebant:
Irin autem impulit Saturnius ad Ilium sacram,
Vade age Iri velox, relicta sede Olympi,
Nuncia Priamo magnanimo ad Ilium
Ut redimat charum filium, profectus ad naves Achivorum:
Donaque Achilli ferat quæ animum placent,
Solus, neque quis alius una Trojanorum eat vir.
Præco aliquis eum comitetur senior, qui dirigat
Mulas & rhedam volubilem, atque retro
Mortuum asportet ad urbem, quem interfecit nobilis Achilles:
Neque omnino ei mors obversetur animo, neque omnino terror.
Talem enim ei ducem viæ dabimus Argicidam,
Qui ducet usquedum ducendo prope Achillem constituerit.
At postquam duxerit intra tentorium Achillis,
Neque ipse interficiet, aliosque omnes prohibebit:
Neque enim est imprudens, neque temerarius, neque officii negligens:

Ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἱκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.
Ὣς ἔφατ', ὦρτο δ' Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα·
Ἶξεν δ' ἐς Πριάμοιο· κίχεν δ' ἐνοπήν τε γόον τε·
Παῖδες μὲν πατέρ' ἀμφὶ καθήμενοι ἔνδοθεν αὐλῆς,
Δάκρυσιν εἵματ' ἔφυρον· ὁ δ' ἐν μέσσοισι γεραιὸς
Ἐντυπὰς ἐν χλαίνῃ κεκαλυμμένος, ἀμφὶ δὲ πολλὴ
Κόπρος ἔην κεφαλῇ τε καὶ αὐχένι τοῖο γέροντος,
Τήν ῥα κυλινδόμενος καταμήσατο χερσὶν ἑῇσι·
Θυγατέρες δ' ἀνὰ δώματ' ἰδὲ νυοὶ ὠδύροντο,
Τῶν μιμνησκόμεναι οἳ δὴ πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ
Χερσὶν ὑπ' Ἀργείων κέατο ψυχὰς ὀλέσαντες.
Στῆ δὲ παρὰ Πρίαμον Διὸς ἄγγελος, ἠδὲ προσηύδα,
Τυτθὸν φθεγξαμένη, (τὸν δὲ τρόμος ἔλλαβε γυῖα)
Θάρσει Δαρδανίδη Πρίαμε φρεσὶ, μηδέ τι τάρβει.
Οὐ μὲν γάρ τοι ἐγὼ κακὸν ὀσσομένη τόδ' ἱκάνω,
Ἀλλ' ἀγαθὰ φρονέουσα. Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
Ὅς σευ ἄνευθεν ἐὼν μέγα κήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει·
Λύσασθαί σ' ἐκέλευσεν Ὀλύμπιος Ἕκτορα δῖον,
Δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν τά κε θυμὸν ἰήνῃ,
Οἶον, μηδέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνήρ.
Κῆρύξ τίς τοι ἕποιτο γεραίτερος, ὅς κ' ἰθύνοι
Ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν ἐΰτροχον, ἠδὲ καὶ αὖτις
Νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστυ τὸν ἔκτανε δῖος Ἀχιλλεύς.
Μηδέ τί τοι θάνατος μελέτω φρεσὶ, μηδέ τι τάρβος.
Τοῖος γάρ τοι πομπὸς ἅμ' ἕψεται Ἀργειφόντης,
Ὅς σ' ἄξει εἵως κεν ἄγων Ἀχιλῆϊ πελάσσῃ·
Αὐτὰρ ἐπὴν ἀγάγῃσιν ἔσω κλισίην Ἀχιλῆος,
Οὔτ' αὐτὸς κτενέει, ἀπό τ' ἄλλους πάντας ἐρύξει.
Οὔτε γάρ ἐστ' ἄφρων, οὔτ' ἄσκοπος, οὔτ' ἀλιτήμων·
Ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἱκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις·
Αὐτὰρ ὅγ' υἷας ἄμαξαν ἐΰτροχον ἡμιονείην
Ὁπλίσαι ἠνώγει, πείρινθα δὲ δῆσαι ἐπ' αὐτῆς·
Αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσετο κηώεντα,
Κέδρινον, ὑψόροφον, ὃς γλήνεα πολλὰ κεχάνδει,
Ἐς δ' ἄλοχον Ἑκάβην ἐκαλέσσατο, φώνησέν τε,
Δαιμονίη, Διόθεν μοι Ὀλύμπιος ἄγγελος ἦλθε
Λύσασθαι φίλον υἱὸν, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν τά κε θυμὸν ἰήνῃ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, τί τοι φρεσὶν εἴδεται εἶναι;
Αἰνῶς γάρ μ' αὐτόν γε μένος καὶ θυμὸς ἀνώγει,

Κεῖσ'

Sed perquam humane supplici parcet viro.
Sic dixit. Surrexit aut. Iris cursu procellas æquans nunciatura:
Pervenit autem in Priami *domum*: invenit vero clamoremque luctumque:
Filii quidem patrem circumsedentes in aula,
Lacrymis vestimenta perfundebant: ipse vero in mediis senex
Obvoluta chlæna tectus, circumque multus
Cinis erat caputque & cervicem senis,
Quem quidem volutatus affatim injecerat manibus suis:
Filiæ vero per ædes & nurus lamentabantur,
Illorum recordantes qui jam multique & strenui
Manibus sub Argivorum jacebant vita privati.
Stetit autem juxta Priamum Jovis nuncia, atque allocuta est,
Summissa voce, (illi autem tremor occupabat artus)
Confide Dardanide Priame animo, neque omnino formida.
Non enim tibi ego malum vaticinatura huc venio,
Sed benevolo animo. Jovis autem tibi nuncia sum,
Qui tui procul licet sit magnam curam habet, & miseretur:
Redimere te jubet Olympius Hectora nobilem,
Donaque Achilli ferre quæ animum placent,
Solum, neque quis alius una Trojanorum eat vir.
Præco aliquis te comitetur senior, qui regat
Mulas & rhedam volubilem, atque retro
Mortuum asportet ad urbem quem interfecit nobilis Achilles:
Neque omnino tibi mors obversetur animo, neque omnino terror.
Talis enim te dux viæ comitabitur Argicida,
Qui te ducet usquedum ducendo prope Achillem constituerit:
At postquam duxerit intra tentorium Achillis,
Neque ipse interficiet, aliosque omnes prohibebit.
Neque enim est imprudens, neque temerarius, neque officii negligens:
Sed perquam humane supplici parcet viro.
Illa quidem sic locuta abiit pedibus velox Iris:
Sed is filios rhedam volubilem mulinam
Apparare jussit, arcamque ligare super ipso:
Ipse autem in thalamum descendit odoratum,
Cedrinum, tecto excelso, qui pretiosa multa continebat,
Introque uxorem Hecubam vocavit, dixitque,
Infelix, a Jove mihi Olympia nuncia venit
Ut redimerem dilectum filium, profectus ad naves Achivorum,
Donaque Achilli ferrem quæ animum placent.
Sed age mihi hoc dic, quid tibi in præcordiis videtur esse?
Valde enim me ipsum quidem animus & mens jubet,

Κεῖσ' ἰέναι, ἐπὶ νῆας ἔσω στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο· κώκυσεν δὲ γυνή, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
Ὤμοι, πῇ δή τοι φρένες οἴχονθ' ᾗς τὸ πάρος περ
Ἔκλε' ἐπ' ἀνθρώπους ξείνους ἠδ' οἷσιν ἀνάσσεις;
Πῶς ἐθέλεις ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος,
Ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμοὺς ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
Υἱέας ἐξενάριξε; σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ·
Εἰ γάρ σ' αἱρήσει καὶ ἐσόψεται ὀφθαλμοῖσιν
Ὠμηστὴς καὶ ἄπιστος ἀνὴρ ὅδε, οὔ σ' ἐλεήσει,
Οὐδέ τι σ' αἰδέσεται. νῦν δὲ κλαίωμεν ἄνευθεν
Ἥμενοι ἐν μεγάρῳ· τῷ δ' ὥς ποθι μοῖρα κραταιὴ
Γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκον αὐτή,
Ἀργίποδας κύνας ἆσαι ἑῶν ἀπάνευθε τοκήων,
Ἀνδρὶ παρὰ κρατερῷ, τοῦ ἐγὼ μέσον ἧπαρ ἔχοιμι
Ἐσθέμεναι προσφῦσα· τότ' ἄντιτα ἔργα γένοιτο
Παιδὸς ἐμοῦ· ἐπεὶ οὐ ἑ κακιζόμενόν γε κατέκτα,
Ἀλλὰ πρὸ Τρώων καὶ Τρωϊάδων βαθυκόλπων
Ἑσταότ', οὔτε φόβου μεμνημένον οὔτ' ἀλεωρῆς.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε γέρων Πρίαμος θεοειδής,
Μή μ' ἐθέλοντ' ἰέναι κατερύκανε, μηδέ μοι αὐτὴ
Ὄρνις ἐνὶ μεγάροισι κακὸς πέλευ· οὐδέ με πείσεις.
Εἰ μὲν γάρ τίς μ' ἄλλος ἐπιχθονίων ἐκέλευεν,
Ἢ οἳ μάντιές εἰσι, θυοσκόοι, ἢ ἱερῆες,
Ψεῦδός κεν φαῖμεν, καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον·
Νῦν δ' αὐτὸς γὰρ ἄκουσα θεοῦ καὶ ἐσέδρακον ἄντην,
Εἶμι, καὶ οὐχ ἅλιον ἔπος ἔσσεται· εἰ δέ μοι αἶσα
Τεθνάμεναι παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Βούλομαι. αὐτίκα γάρ με κατακτείνειεν Ἀχιλλεύς,
Ἀγκὰς ἑλόντ' ἐμὸν υἱόν, ἐπὴν γόου ἐξ ἔρον εἵην.
Ἦ, καὶ φωριαμῶν ἐπιθήματα κάλ' ἀνέῳγεν·
Ἔνθεν δώδεκα μὲν περικαλλέας ἔξελε πέπλους,
Δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσους δὲ τάπητας,
Τόσσα δὲ φάρεα καλά, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας.
Χρυσοῦ δὲ στήσας ἔφερεν δέκα πάντα τάλαντα·
Ἐκ δὲ δύ' αἴθωνας τρίποδας, πίσυρας δὲ λέβητας,
Ἐκ δὲ δέπας περικαλλές, ὅ οἱ Θρῇκες πόρον ἄνδρες
Ἐξεσίην ἐλθόντι, μέγα κτέρας. οὐδέ νυ τοῦ περ
Φείσατ' ἐνὶ μεγάροις ὁ γέρων. περὶ δ' ἤθελε θυμῷ
Λύσασθαι φίλον υἱόν. ὁ δὲ Τρῶας μὲν ἅπαντας
Αἰθούσης ἀπέεργεν, ἔπεσσ' αἰσχροῖσιν ἐνίσσων,
Ἔρρετε λωβητῆρες, ἐλεγχέες· οὔ νυ καὶ ὑμῖν

Illuc ite, ad naves in castra lata Achivorum.
  Sic dixit. Ejulavit autem uxor, & respondit verbis,
Hei mihi, quo jam tibi prudentia abiit, qua antehac quidem
Celebris eras per homines exteros atque quibus imperas?
Quo pacto vis ad naves Achivorum ire solus,
Viri in conspectum qui tibi multosque & fortes
Filios interfecit? ferreum certe tibi cor:
Si enim te capiet & inspiciet oculis
Crudelis & infidus vir iste, non tui miserebitur,
Neque omnino te reverebitur. Nunc vero defleamus seorsum
Sedentes in ædibus: huic autem sic olim fatum violentum
Nascenti nevit lino, quando eum peperi ipsa,
Pedibus celeres canes ut satiaret seorsim a parentibus,
Virum apud violentum, cujus ego medium hepar utinam tenerem
Comedendum adhærens: tunc repensa quæ fecit essent
Filio meo: haud enim ipsum ignave se gerentem occidit,
Sed pro Trojanis & Troadibus profundos sinus habentibus
Stantem, neque fugæ memorem neque declinationis.
  Eam vero rursus allocutus est senex Priamus diis similis,
Ne me volentem ire retine, neque mihi ipsa
Avis in ædibus mala sis: neque enim mihi persuadebis.
Nam si alius quidem me aliquis terrestrium jussisset,
Seu qui vates sunt, aruspices, vel sacerdotes,
Mendacium certe crederemus, & aversaremur magis:
Nunc vero ego ipse audivi deam & aspexi coram,
Ibo, & non irritus sermo erit: si vero mihi fatum
Mori apud naves Achivorum ære loricatorum,
Volo. Statim enim me interfecerit Achilles,
Ulnis complexum meum filium, postquam luctus desiderium exemero.
  Dixit, & arcarum opercula pulchra aperuit:
Inde duodecim quidem perpulchros exemit peplos,
Duodecimque simplices chlænas, totidemque tapetas,
Totidemque pallia pulchra, totidem ad hæc tunicas.
Auri etiam appensa extulit decem omnino talenta:
Extulit & duos splendidos tripodas, quatuorque lebetas,
Extulit & poculum perpulchrum, quod ei Thraces dederant viri
In legationem profecto, magnum donum. Nec tamen ei
Pepercit in ædibus senex. Summe enim cupiebat animo
Redimere dilectum filium. Hic autem Trojanos quidem omnes
A porticu arcebat, verbis contumeliosis increpans,
  Abite perditi, probris digni: non utique & vobis

Οἴκοι ἔνεστι γόος, ὅτι μ' ἤλθετε κηδήσοντες;
Ἢ ὄνεσθ' ὅτι μοι Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκε,
Παῖδ' ὀλέσαι τὸν ἄριστον; ἀτὰρ γνώσεσθε καὶ ὔμμες,
Ῥηΐτεροι γὰρ μᾶλλον Ἀχαιοῖσιν δὴ ἔσεσθε
Κείνου τεθνειῶτος ἐναιρέμεν· αὐτὰρ ἔγωγε,
Πρὶν ἀλαπαζομένην τε πόλιν κεραϊζομένην τε
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, βαίην δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Ἦ, καὶ σκηπανίῳ δίεπ' ἀνέρας· οἱ δ' ἴσαν ἔξω,
Σπερχομένοιο γέροντος· ὁ δ' υἱάσιν οἷσιν ὁμόκλα
Νεικείων, Ἕλενόν τε, Πάριν τ', Ἀγάθωνά τε δῖον,
Πάμμονά τ', Ἀντίφονόν τε, βοὴν ἀγαθόν τε Πολίτην,
Δηΐφοβόν τε, καὶ Ἱππόθοον, καὶ δῖον Ἀγαυόν·
Ἐννέα τοῖς ὁ γεραιὸς ὁμοκλήσας ἐκέλευε,
Σπεύσατέ μοι κακὰ τέκνα, κατηφόνες· αἴθ' ἅμα πάντες
Ἕκτορος ὠφέλετ' ἀντὶ θοῇς ἐπὶ νηυσὶ πεφάσθαι.
Ὤ μοι ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, τῶν δ' οὔτινά φημι λελεῖφθαι·
Μήστορά τ' ἀντίθεον, καὶ Τρωΐλον ἱππιοχάρμην,
Ἕκτορά θ' ὃς θεὸς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, οὐδὲ ἐῴκει
Ἀνδρός γε θνητοῦ πάϊς ἔμμεναι, ἀλλὰ θεοῖο·
Τοὺς μὲν ἀπώλεσ' Ἄρης, τὰ δ' ἐλέγχεα πάντα λέλειπται
Ψεῦσται τ' ὀρχησταί τε, χοροιτυπίῃσιν ἄριστοι,
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες.
Οὐκ ἂν δή μοι ἄμαξαν ἐφοπλίσσαιτε τάχιστα,
Ταῦτά τε πάντ' ἐπιθεῖτε, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο;
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πατρὸς ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν,
Ἐκ μὲν ἄμαξαν ἄειραν ἐΰτροχον ἡμιονείην,
Καλὴν, πρωτοπαγῆ, πείρινθα δὲ δῆσαν ἐπ' αὐτῆς,
Κὰδ δ' ἀπὸ πασσαλόφιν ζυγὸν ᾕρεον ἡμιόνειον,
Πύξινον, ὀμφαλόεντ', εὖ οἰήκεσσιν ἀρηρός.
Ἐκ δ' ἔφερον ζυγόδεσμον ἅμα ζυγῷ ἐννεάπηχυ,
Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκαν ἐϋξέστῳ ἐπὶ ῥυμῷ,
Πέζῃ ἐπὶ πρώτῃ, ἐπὶ δὲ κρίκον ἕστορι βάλλον·
Τρὶς δ' ἑκάτερθεν ἔδησαν ἐπ' ὀμφαλόν. αὐτὰρ ἔπειτα
Ἑξείης κατέδησαν, ὑπὸ γλωχῖνα δ' ἔκαμψαν.
Ἐκ θαλάμου δὲ φέροντες ἐϋξέστου ἐπ' ἀπήνης,
Νήεον Ἑκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα,
Ζεῦξαν δ' ἡμιόνους κρατερώνυχας ἐντεσιεργοὺς,
Τούς ῥά ποτε Πριάμῳ Μυσοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα.
Ἵππους δὲ Πριάμῳ ὕπαγον ζυγὸν, οὓς ὁ γεραιὸς
Αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλεν ἐϋξέστῃ ἐπὶ φάτνῃ.

Τὼ

Domi ineſt luctus, quod me veniſtis triſtitia affecturi?
An parvi penditis quod mihi Saturnius Jupiter dolores dedit,
Filium ut perderem fortiſſimum? Sed ſentietis & ipſi.
Faciliores enim multo Achivis jam eritis
Illo mortuo occiſu: at ego certe,
Antequam direptamque urbem vaſtatamque
Oculis videro, deſcendam utinam in domum orci.

Dixit, & ſcipione perſequens abigebat viros: illi autem exibant
Urgente ſene. Is vero filios ſuos increpabat
Objurgans, Helenumque, Parinque, Agathonaque nobilem,
Pammonaque, Antiphonumque, pugnaque ſtrenuum Politem,
Deiphobumque, & Hippothoum, & nobilem Agavum:
Novem his ſenex increpans mandabat,

Feſtinate mihi ignavi filii, probroſi: utinam ſimul omnes
Pro Hectore veloces ad naves interfecti fuiſſetis.
Hei mihi infeliciſſimo, genui enim filios fortiſſimos
Troja in lata, quorum nullum puto reliquum eſſe:
Meſtoraque divinum, & Troilum ex curru pugnacem,
Hectoraque, qui deus erat inter viros, neque videbatur
Viri utique mortalis filius eſſe, ſed Dei:
Hos quidem perdidit Mars, hæc vero probra mera ſuperſunt,
Mendaces ſaltatoreſque, choreis præſtantiſſimi,
Agnorum atque hædorum ex publico raptores.
Non tandem mihi rhedam apparaveritis celerrime,
Hæcque omnia impoſueritis, ut perficiam iter?

Sic dixit: hi vero patris veriti increpationem,
Rhedam quidem extulerunt volubilem mulinam,
Pulchram, recens compactam, arcamque ligarunt ſuper ipſa,
Atque a paxillo jugum detraxerunt mulinum,
Buxeum, umbilico ornatum, ſcite annulis aptatum.
Extulerunt & lorum jugale una cum jugo novem cubitorum,
Et hoc quidem bene accommodarunt eleganter polito temoni,
Parte in extrema, annulumque clavo temonis ſuperpoſuerunt:
Ter vero utrinque ligarunt ad umbilicum. Et deinde
Simplici ſerie alligarunt, ſubque angulo flexum innexuerunt:
Ex thalamo autem ferentes eleganter politam in rhedam,
Accumularunt Hectorei capitis infinita pretia.
Junxerunt vero mulos ungulis validos jugales,
Quos olim Priamo Myſi dederant ſplendida dona,
Equos autem Priamo duxerunt ſub jugum, quos ſenex
Ipſe curans aluerat politum ad præſepe:

Τὼ μὲν ζευγνύσθην ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσι
Κῆρυξ καὶ Πρίαμος, πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθ' Ἑκάβη τετιηότι θυμῷ,
Οἶνον ἔχουσ' ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῆφι,
Χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην·
Στῆ δ' ἵππων προπάροιθεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τῆ, σπεῖσον Διὶ πατρὶ, καὶ εὔχεο οἴκαδ' ἱκέσθαι
Ἂψ ἐκ δυσμενέων ἀνδρῶν· ἐπεὶ ἄρ σέ γε θυμὸς
Ὀτρύνει ἐπὶ νῆας, ἐμεῖο μὲν οὐκ ἐθελούσης.
Ἀλλ' εὔχευ σύγ' ἔπειτα κελαινεφεῖ Κρονίωνι
Ἰδαίῳ, ὅστε Τροίην κατὰ πᾶσαν ὁρᾶται·
Αἴτει δ' οἰωνὸν ταχὺν ἄγγελον, ὅστε οἱ αὐτῷ
Φίλτατος οἰωνῶν, καὶ εὖ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
Δεξιόν· ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας,
Τῷ πίσυνος ἐπὶ νῆας ἴῃς Δαναῶν ταχυπώλων.
Εἰ δέ τοι οὐ δώσει ἑὸν ἄγγελον εὐρύοπα Ζεὺς,
Οὐκ ἂν ἔγωγέ σ' ἔπειτα ἐποτρύνουσα κελοίμην
Νῆας ἐπ' Ἀργείων ἴεναι μάλα περ μεμαῶτα.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Πρίαμος θεοειδής·
Ὦ γύναι, οὐ μέν τοι τόδ' ἐφιεμένῃ ἀπιθήσω·
Ἐσθλὸν γὰρ Διὶ χεῖρας ἀνασχέμεν, αἴκ' ἐλεήσῃ.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφίπολον ταμίην ὤτρυν' ὁ γεραιὸς
Χερσὶν ὕδωρ ἐπιχεῦαι ἀκήρατον. ἡ δὲ παρέστη
Χέρνιβον ἀμφίπολος πρόχοόν θ' ἅμα χερσὶν ἔχουσα.
Νιψάμενος δὲ, κύπελλον ἐδέξατο ἧς ἀλόχοιο·
Εὔχετ' ἔπειτα στὰς μέσῳ ἕρκεϊ, λεῖβε δὲ οἶνον,
Οὐρανὸν εἰσανιδών· καὶ φωνήσας ἔπος ηὔδα,
Ζεῦ πάτερ Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
Δός μ' ἐς Ἀχιλλῆος φίλον ἐλθεῖν ἠδ' ἐλεεινόν·
Πέμψον δ' οἰωνὸν ταχὺν ἄγγελον, ὅστε σοι αὐτῷ
Φίλτατος οἰωνῶν, καὶ εὖ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
Δεξιόν· ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας,
Τῷ πίσυνος ἐπὶ νῆας ἴω Δαναῶν ταχυπώλων.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε μητιέτα Ζεύς·
Αὐτίκα δ' αἰετὸν ἧκε τελειότατον πετεηνῶν,
Μόρφνον, θηρητῆρ', ὃν καὶ περκνὸν καλέουσιν.
Ὅσση δ' ὑψορόφοιο θύρη θαλάμοιο τέτυκται
Ἀνέρος ἀφνειοῖο ἐϋκλήϊς ἀραρυῖα·
Τόσσ' ἄρα τοῦ ἑκάτερθεν ἔσαν πτερά. εἴσατο δέ σφιν
Δεξιὸς ἀΐξας ὑπὲρ ἄστεος· οἱ δὲ, ἰδόντες
Γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.

Σπερ-

Hos quidem jungebant in ædibus altis
Præco & Priamus, cata præcordiis consilia foventes.
Prope autem ipsos accessit Hecuba mœsto animo,
Vinum tenens in manu suave dextra,
Aureo in poculo, ut libatione facta abirent:
Stetit vero ante equos, verbaque fecit, dixitque,
Accipe, liba Jovi patri, & supplica domum ut redeas
Rursus ex hostibus: siquidem te animus
Impellit ad naves, me certe non volente.
Sed supplica tu jam atras nubes cogenti Saturnio
Idæo, qui Trojam omnem despicit:
Pete autem alitem velocem nuncium qui ipsi
Gratissimus alitum, & cujus robur est maximum,
Dextrum: ut eum ipse oculis conspicatus,
Illo fretus ad naves eas Danaorum pernicium equitum.
Quod si tibi non dabit suum nuncium late sonans Jupiter,
Non ego omnino te tum impellens hortarer
Naves ad Argivorum ire admodum licet cupidum.
Illam vero respondens allocutus est Priamus deo similis:
O uxor, haud sane tibi hoc præcipienti negabo:
Bonum enim Jovi manus elevare, si forte misereatur:
Dixit quidem, & ancillam dispensatricem jussit senex
Manibus aquam infundere puram. Illa vero astitit,
Pelvim ancilla gutturnumque simul manibus tenens.
At postquam se laverat, poculum accepit suæ uxoris:
Precabatur deinde stans medio in septo, libavitque vinum,
Cœlum suspiciens: & edita voce dixit,
Jupiter pater, qui inde ab Ida imperas, gloriosissime, maxime,
Da me ad Achillis *tentorium* gratum venire atque miserabilem:
Mitte autem alitem velocem nuncium, qui tibi ipsi
Gratissimus alitum, & cujus robur est maximum,
Dextrum: ut eum ipse oculis conspicatus,
Illo fretus ad naves eam Danaorum pernicium equitum.
Sic dixit precans. Eum vero exaudiit providus Jupiter:
Statimque aquilam misit certissimum augurium facientem ex volucribus,
Morphnon, venatricem, quam & Percnon vocant.
Quanta autem excelsi janua thalami est
Viri opulenti claustris instructa compacta:
Tantæ hujus utrinque erant alæ. Visa autem est ipsis
Dextera ruens supra urbem. Illi vero conspicati
Gavisi sunt, & omnibus in præcordiis animus lætitia perfusus est.

Σπερχόμενος δ' ὁ γέρων ξεστοῦ ἐπεβήσετο δίφρου·
Ἐκ δ' ἔλασε προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου·
Πρόσθε μὲν ἡμίονοι ἕλκον τετράκυκλον ἀπήνην,
Τὰς Ἰδαῖος ἔλαυνε δαΐφρων· αὐτὰρ ὄπισθεν
Ἵπποι, τοὺς ὁ γέρων ἐφέπων μάστιγι κέλευε
Καρπαλίμως κατὰ ἄστυ. φίλοι δ' ἅμα πάντες ἕποντο,
Πόλλ' ὀλοφυρόμενοι, ὡσεὶ θάνατόνδε κιόντα.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν πόλιος κατέβαν, πεδίον δ' ἀφίκοντο,
Οἱ μὲν ἄρ' ἄψορροι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο,
Παῖδες καὶ γαμβροί· τὼ δ' οὐ λάθον εὐρύοπα Ζῆν,
Ἐς πεδίον προφανέντε. ἰδὼν δ' ἐλέησε γέροντα,
Αἶψα δ' ἄρ' Ἑρμείαν υἱὸν φίλον ἀντίον ηὔδα,
Ἑρμεία, (σοὶ γάρ τε μάλιστά γε φίλτατόν ἐστιν
Ἀνδρὶ ἑταιρίσσαι, καί τ' ἔκλυες ᾧ κ' ἐθέλῃσθα)
Βάσκ' ἴθι καὶ Πρίαμον κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
Ὣς ἄγαγ' ὡς μήτ' ἄρ τις ἴδῃ, μήτ' ἄρ τε νοήσῃ
Τῶν ἄλλων Δαναῶν πρὶν Πηλείωνάδ' ἱκέσθαι.
Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος Ἀργειφόντης·
Αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
Ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο·
Εἵλετο δὲ ῥάβδον τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
Ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
Τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργειφόντης·
Αἶψα δ' ἄρα Τροίην τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκανε·
Βῆ δ' ἰέναι κούρῳ αἰσυμνητῆρι ἐοικὼς,
Πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦπερ χαριεστάτη ἥβη.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν μέγα σῆμα παρὲξ Ἴλοιο ἔλασσαν,
Στῆσαν ἄρ' ἡμιόνους τε καὶ ἵππους, ὄφρα πίοιεν
Ἐν ποταμῷ· δὴ γὰρ καὶ ἐπὶ κνέφας ἤλυθε γαῖαν·
Τὸν δ' ἐξ ἀγχιμόλοιο ἰδὼν ἐφράσσατο κῆρυξ
Ἑρμείαν, προτὶ δὲ Πρίαμον φάτο, φώνησέν τε,
Φράζεο Δαρδανίδη, φραδέος νόου ἔργα τέτυκται·
Ἄνδρ' ὁρόω, τάχα δ' ἄμμε διαρραίσεσθαι ὀΐω.
Ἀλλ' ἄγε δὴ φεύγωμεν ἐφ' ἵππων· ἤ μιν ἔπειτα
Γούνων ἁψάμενοι λιτανεύσομεν, αἴκ' ἐλεήσῃ.
Ὣς φάτο. σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο, δείδιε δ' αἰνῶς·
Ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσταν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι·
Στῆ δὲ ταφών. αὐτὸς δ' Ἐριούνιος ἐγγύθεν ἐλθὼν,
Χεῖρα γέροντος ἑλὼν, ἐξείρετο καὶ προσέειπε,
Πῆ πάτερ ὧδ' ἵππους τε καὶ ἡμιόνους ἰθύνεις

Νύ-

Feſtinans autem ſenex politum conſcendit currum:
Egitque e veſtibulo & porticu reſonanti:
Ante quidem muli trahebant quatuor rotarum rhedam,
Eas Idæus agebat prudens: ſed pone
Equi, quos ſenex urgens flagello hortabatur
Celeriter per urbem. Amici autem ſimul omnes ſequebantur,
Multum lugentes, tanquam ad mortem proficiſcentem.
Illi vero poſtquam ex urbe deſcenderant, ad campumque pervenerant,
Hi quidem ad Ilium redierunt,
Filii & generi: illi autem non latuerunt late ſonantem Jovem,
In campo apparentes. Conſpicatuſque miſertus eſt ſenis,
Et confeſtim Mercurium filium dilectum coram allocutus eſt,
Mercuri, (tibi enim maxime volupe eſt
Homini conſueſcere, & exaudis quemcunque volueris)
Vade age, & Priamum cavas ad naves Achivorum
Sic ducito, ut neque aliquis videat, neque animadvertat
Aliorum Danaorum antequam ad Pelidem pervenerit.
Sic dixit. Neque non obſecutus eſt internuncius Argicida:
Statim deinde ſub pedibus ligavit pulchra talaria,
Æterna, aurea, quæ ipſum ferebant ſuperque mare,
Superque immenſam terram: pariter cum flatibus venti:
Cepit & virgam, qua virorum oculos demulcet
Quorum vult, alios vero & dormientes excitat:
Hanc manibus tenens volabat potens Argicida:
Confeſtim autem Trojamque & Helleſpontum pervenit:
Perrexitque eundo juveni regio ſimilis
Primum pubeſcenti, cujus venuſtiſſima juventa.
Illi vero poſtquam præter magnum ſepulchrum Ili egerant,
Inhibuerunt mulaſque & equos, ut biberent
In fluvio: jam enim & crepuſculum venerat ſuper terram:
At ex propinquo conſpicatus animadvertit præco
Mercurium, & Priamum allocutus eſt, dixitque,
Conſidera Dardanide, prudentis animi res eſt:
Virum video, cito autem nos perditurum exiſtimo.
Sed agedum fugiamus in equis: vel ipſum jam
Genibus prehenſis oremus, ſi forte miſereatur.
Sic dixit. Seni autem animus confuſus eſt, timuitque graviter:
Rectæ autem comæ ſteterunt in flexilibus membris:
Stetitque attonitus. Ipſe autem Mercurius prope veniens,
Manu ſenis prehenſa, interrogavit & allocutus eſt,
Quo pater ſic equos & mulas dirigis

No-

Νύκτα δι' ἀμβροσίην, ὅτε θ' εὕδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
Οὐδὲ σύ γ' ἔδεισας μένεα πνείοντας Ἀχαιοὺς,
Οἵτοι δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι ἐγγὺς ἔασιν;
Τῶν εἴτις σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν
Τοσσάδ' ὀνείατ' ἄγοντα, τίς ἂν δή τοι νόος εἴη;
Οὔτ' αὐτὸς νέος ἐσσὶ, γέρων δέ τοι οὗτος ὀπηδεῖ,
Ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ·
Ἀλλ' ἐγὼ οὐδέν σε ῥέξω κακὸν, ἀλλά κεν ἄλλον
Σεῦ ἀπαλεξήσαιμι· φίλῳ δέ σε πατρὶ ἐΐσκω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδὴς,
Οὕτω πη τάδε γ' ἐστὶ φίλον τέκος ὡς ἀγορεύεις,
Ἀλλ' ἔτι τις καὶ ἐμεῖο θεῶν ὑπερέσχεθε χεῖρα,
Ὅς μοι τοιόνδ' ἧκεν ὁδοιπόρον ἀντιβολῆσαι,
Αἴσιον, οἷος δὴ σὺ δέμας καὶ εἶδος ἀγητὸς,
Πέπνυσαί τε νόον, μακάρων δ' ἐξ ἐσσὶ τοκήων.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα γέρον κατὰ μοῖραν ἔειπας·
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Ἠέ πη ἐκπέμπεις κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
Ἄνδρας ἐς ἀλλοδαποὺς, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνῃ;
Ἦ ἤδη πάντες καταλείπετε Ἴλιον ἱρὴν
Δειδιότες; τοῖος γὰρ ἀνὴρ ὤριστος ὄλωλε
Σὸς παῖς. οὐ μὲν γάρ τι μάχης ἐπεδεύετ' Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδὴς,
Τίς δὲ σύ ἐσσι φέριστε, τέων δ' ἐξ ἐσσι τοκήων,
Ὅς μοι καλὰ τὸν οἶτον ἀπότμου παιδὸς ἔνισπες;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης,
Πειρᾷ ἐμεῖο γεραιὲ, καὶ εἴρεαι Ἕκτορα δῖον·
Τὸν μὲν ἐγὼ μάλα πολλὰ μάχῃ ἐνὶ κυδιανείρῃ
Ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα, καὶ εὖτ' ἐπὶ νηυσὶν ἐλάσας
Ἀργείους κτείνεσκε, δαΐζων ὀξέϊ χαλκῷ·
Ἡμεῖς δ' ἑσταότες θαυμάζομεν. οὐ γὰρ Ἀχιλλεὺς
Εἴα μάρνασθαι, κεχολωμένος Ἀτρείωνι.
Τοῦ γὰρ ἐγὼ θεράπων, μία δ' ἤγαγε νηῦς εὐεργής·
Μυρμιδόνων δ' ἐξ εἰμι· πατὴρ δέ μοι ἐστὶ Πολύκτωρ·
Ἀφνειὸς μὲν ὅδ' ἐστὶ, γέρων δὲ δὴ ὡς σύ περ ὧδε·
Ἓξ δέ οἱ υἷες ἔασιν, ἐγὼ δέ τοι ἕβδομός εἰμι·
Τῶν, μεταπαλλόμενος, κλήρῳ λάχον ἐνθάδ' ἕπεσθαι·
Νῦν δ' ἦλθον πεδίονδ' ἀπὸ νηῶν· ἠῶθεν γὰρ
Θήσονται περὶ ἄστυ μάχην ἑλίκωπες Ἀχαιοί.
Ἀσχαλόωσι γὰρ οἵγε καθήμενοι, οὐδὲ δύνανται

Ἴσ-

Noctem per dulcem, quando dormiunt mortales cæteri?
Neque tu timuisti robur spirantes Achivos,
Qui tibi hostes & infensi prope sunt?
Quorum si quis te videret celerem per noctem nigram
Tot opes vehentem, quæ tunc tibi mens esset?
Neque ipse juvenis es, senexque te hic comitatur,
Virum ut arceas quando quis prior infestaret:
Sed ego nullo te afficiam malo, imo & alium
A te propulsaverim: charo enim te patri comparo.
  Huic autem respondit deinde senex Priamus deo similis,
Sic sane hæc utique sunt dilecte fili ut dicis,
Sed adhuc aliquis & me Deorum protegit manu,
Qui mihi talem misit viæ comitem obvium fieri,
Faustum, qualis jam tu corpore & specie admirabilis,
Prudensque es animo, beatisque prognatus es parentibus.
Eum vero vicissim allocutus est internuncius Argicida,
Næ jam hæc omnia senex recte dixisti:
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
An aliquo mittis thesauros multos & pretiosos
Viros ad alienigenas, ut saltem hi tibi salvi maneant?
An jam omnes deseritis Ilium sacram
Metu perculsi? Talis enim vir fortissimus ille periit
Tuus filius. Nec enim quidquam pugna inferior erat Achivis.
  Huic autem respondit deinde senex Priamus deo similis,
Quis vero tu es optime, quibusque prognatus es parentibus,
Qui mihi commode interitum infelicis filii memorasti?
  Illum vero vicissim allocutus est internuncius Argicida,
Tentas me senex, & interrogas super Hectore nobili:
Hunc quidem ego perquam sæpe pugna in gloriosa
Oculis vidi, & quando ad naves agitans
Argivos interficiebat, cædens acuto ære:
Nos vero stantes mirabamur. Non enim Achilles
Sinebat pugnare, iratus Atridæ.
Ejus enim ego famulus, eademque advexit navis affabre facta:
Ex Myrmidonibus autem sum: pater vero mihi est Polyctor:
Dives quidem is est, senexque jam sicut tu:
Sex autem ei filii sunt, egoque tibi septimus sum:
Inter hos, facta sortitione, mihi sors obrigit huc comitari:
Nunc vero veni in campum a navibus: mane enim
Edent circa urbem pugnam nigri oculos Achivi.
Ægre ferunt enim illi desidiam, neque possunt

Con-

Ἴσχειν ἐσσυμένους πολέμου βασιλῆες Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής,
Εἰ μὲν δὴ θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
Εἶς, ἄγε δή μοι πᾶσαν ἀληθείην κατάλεξον,
Ἢ ἔτι πὰρ νήεσσιν ἐμὸς πάϊς, ἦέ μιν ἤδη
Ἧσι κυσὶν μελεϊστὶ ταμὼν προὔθηκεν Ἀχιλλεύς.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης,
Ὦ γέρον, οὔπω τόνδε κύνες φάγον, οὐδ' οἰωνοί·
Ἀλλ' ἔτι κεῖνος κεῖται Ἀχιλλῆος παρὰ νηῒ
Αὔτως ἐν κλισίῃσι· δυωδεκάτη δέ οἱ ἠὼς
Κειμένῳ, οὐδέ τι οἱ χρὼς σήπεται, οὐδέ μιν εὐλαὶ
Ἔσθουσ', αἵ ῥά τε φῶτας ἀρηϊφάτους κατέδουσιν.
Ἦ μέν μιν περὶ σῆμα ἑοῦ ἑτάροιο φίλοιο
Ἕλκει ἀκηδέστως, ἠὼς ὅτε δῖα φανείη·
Οὐδέ μιν αἰσχύνει· θηοῖό κεν αὐτὸς ἐπελθών,
Οἷον ἐερσήεις κεῖται, περὶ δ' αἷμα νένιπται,
Οὐδέ ποθι μιαρός. σὺν δ' ἕλκεα πάντα μέμυκεν,
Ὅσσ' ἐτύπη. πολέες γὰρ ἐπ' αὐτῷ χαλκὸν ἔλασσαν.
Ὥς τοι κήδονται μάκαρες θεοὶ υἷος ἑῆος,
Καὶ νέκυός περ ἐόντος· ἐπεί σφι φίλος περὶ κῆρι.
Ὣς φάτο. γήθησεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
Ὦ τέκος, ἦ ῥ' ἀγαθὸν καὶ ἐναίσιμα δῶρα διδοῦναι
Ἀθανάτοις· ἐπεὶ οὔποτ' ἐμὸς πάϊς, εἴποτ' ἔην γε,
Λήθετ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι·
Τῶ οἱ ἀπεμνήσαντο καὶ ἐν θανάτοιό περ αἴσῃ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ τόδε δέξαι ἐμεῦ πάρα καλὸν ἄλεισον·
Αὐτόν τε ῥῦσαι, πέμψον δέ με σύν γε θεοῖσιν,
Ὄφρα κεν ἐς κλισίην Πηληϊάδεω ἀφίκωμαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης,
Πειρᾷ ἐμεῖο γεραιὲ νεωτέρου· οὐδέ με πείσεις,
Ὅς με κέλῃ σέο δῶρα παρὲξ Ἀχιλῆα δέχεσθαι.
Τὸν μὲν ἐγὼ δείδοικα καὶ αἰδέομαι περὶ κῆρι
Συλεύειν, μή μοί τι κακὸν μετόπισθε γένηται.
Σοὶ δ' ἂν ἐγὼ πομπὸς καί κε κλυτὸν Ἄργος ἱκοίμην,
Ἐνδυκέως ἐν νηῒ θοῇ ἢ πεζὸς ὁμαρτέων·
Οὐκ ἄν τίς τοι πομπὸν ὀνοσσάμενος μαχέσαιτο.
Ἦ, καὶ ἐπαΐξας ἐριούνιος ἅρμα καὶ ἵππους,
Καρπαλίμως μάστιγα καὶ ἡνία λάζετο χερσίν.
Ἐν δ' ἔπνευσ' ἵπποισι καὶ ἡμιόνοις μένος ἠΰ.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πύργους τε νεῶν καὶ τάφρον ἵκοντο,
Οἱ δὲ νέον περὶ δόρπα φυλακτῆρες πονέοντο,

Continere cupidos prælii reges Achivorum.
Huic autem respondit deinde senex Priamus deo similis,
Si quidem famulus Pelidæ Achillis
Es, agedum mihi omnem veritatem dic,
An adhuc apud naves meus filius, an ipsum jam
Suis canibus membratim discissum objecit Achilles?
Illum vero vicissim allocutus est internuncius Argicida,
O senex, nondum hunc canes ederunt, neque alites:
Sed adhuc ille jacet Achillis apud navem
Neglectim in tentoriis: duodecima autem ei dies
Jacenti, neq; tamen omnino ei corpus putrescit, neq; eum vermes
Edunt, qui sane viros prælio occisos comedunt.
Certe quidem ipsum circa sepulchrum sui sodalis dilecti
Raptat immaniter, aurora quando pulchra apparet:
Nec tamen ipsum deturpat. Admirareris certe contemplans ipse cum accesseris,
Ut roscidus jacet, circumque sanguis ablutus est,
Neque ulla parte fœdatus: vulnera autem omnia clausa sunt,
Quotquot inflicta fuerant. Multi enim ipsi æs impegerunt.
Adeo tibi curam gerunt beati dii filii tui,
Mortui licet: ipsis enim charus ex animo.
Sic dixit. Gavisus est autem senex, & respondit verbis,
O fili, certe bonum etiam debita dona dare
Immortalibus: neque enim unquam meus filius, quamdiu in vivis erat,
Oblitus est in ædibus deorum qui Olympum tenent:
Ideo illi recordati sunt etiam in mortis fato.
Sed agedum hoc accipe a me pulchrum poculum:
Ipsumque tutare, & deduc me faventibus diis,
Usque dum in tentorium Pelidæ pervenero.
Illum vero vicissim allocutus est internuncius Argicida,
Tentas me senex juniorem: nec tamen mihi persuadebis,
Qui me jubes tua dona absente Achille accipere:
Sed eum ego timeo & vereor ex animo
Spoliare, ne mihi aliquod malum in posterum fiat.
Tibi vero ego viæ dux vel ad inclytum Argos proficiscerer,
Sedulo in navi veloci aut via terrestri comitans:
Non sane aliquis tecum duce contempto pugnaverit.
Dixit, & saltu dato Mercurius in currum & equos,
Statim scuticam & habenas prehendit manibus:
Inspiravit autem equis & mulabus animos validos.
Sed cum jam ad turresque navium & fossam pervenerant,
Custodes autem tum primum circa cœnas occupati erant,

Τοῖσι δ' ἐφ' ὕπνον ἔχευε διάκτορος Ἀργειφόντης
Πᾶσιν· ἄφαρ δ' ὤϊξε πύλας, καὶ ἀπῶσεν ὀχῆας,
Ἐς δ' ἄγαγε Πρίαμόν τε καὶ ἀγλαὰ δῶρ' ἐπ' ἀπήνης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κλισίην Πηληϊάδεω ἀφίκοντο
Ὑψηλήν, τὴν Μυρμιδόνες ποίησαν ἄνακτι,
Δοῦρ' ἐλάτης κέρσαντες· ἀτὰρ καθύπερθεν ἔρεψαν,
Λαχνήεντ' ὄροφον λειμωνόθεν ἀμήσαντες.
Ἀμφὶ δέ οἱ μεγάλην αὐλὴν ποίησαν ἄνακτι
Σταυροῖσιν πυκινοῖσι· θύρην δ' ἔχε μοῦνος ἐπιβλὴς
Εἰλάτινος, τὸν τρεῖς μὲν ἐπιρρήσσεσκον Ἀχαιοί,
Τρεῖς δ' ἀναοίγεσκον μεγάλην κληῗδα θυράων,
Τῶν ἄλλων· Ἀχιλεὺς δ' ἄρ' ἐπιρρήσσεσκε καὶ οἶος.
Δή ῥα τόθ' Ἑρμείας ἐριούνιος ὦξε γέροντι,
Ἐς δ' ἄγαγε κλυτὰ δῶρα ποδώκεϊ Πηλείωνι.
Ἐξ ἵππων δ' ἀπέβαινεν ἐπὶ χθονί, φώνησέν τε,
Ὦ γέρον, ἤτοι ἐγὼ θεὸς ἄμβροτος εἰλήλουθα
Ἑρμείας. σοὶ γάρ με πατὴρ ἅμα πομπὸν ὄπασσεν·
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ πάλιν εἴσομαι, οὐδ' Ἀχιλῆος
Ὀφθαλμοὺς εἴσειμι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη
Ἀθάνατον θεὸν ὧδε βροτοὺς ἀγαπαζέμεν ἄντην.
Τύνη δ' εἰσελθὼν λάβε γούνατα Πηλείωνος,
Καί μιν ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητέρος ἠϋκόμοιο
Λίσσεο, καὶ τέκεος, ἵνα οἱ σὺν θυμὸν ὀρίνῃς.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον
Ἑρμείας. Πρίαμος δ' ἐξ ἵππων ἆλτο χαμᾶζε,
Ἰδαῖον δὲ κατ' αὖθι λίπεν· ὁ δὲ μίμνεν ἐρύκων
Ἵππους ἡμιόνους τε. γέρων δ' ἰθὺς κίεν οἴκου
Τῇ ῥ' Ἀχιλεὺς ἵζεσκε Διῒ φίλος, ἐν δέ μιν αὐτὸν
Εὗρ'· ἕταροι δ' ἀπάνευθε καθείατο· τὼ δὲ δύ' οἴω
Ἥρως Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος ὄζος Ἄρηος
Ποίπνυον παρεόντε· (νέον δ' ἀπέληγεν ἐδωδῆς
Ἔσθων καὶ πίνων, ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα)
Τοὺς δ' ἔλαθ' εἰσελθὼν Πρίαμος μέγας, ἄγχι δ' ἄρα στὰς,
Χερσὶν Ἀχιλλῆος λάβε γούνατα, καὶ κύσε χεῖρας
Δεινάς, ἀνδροφόνους, αἵ οἱ πολέας κτάνον υἷας.
Ὡς δ' ὅταν ἄνδρ' ἄτη πυκινὴ λάβῃ, ὅς τ' ἐνὶ πάτρῃ
Φῶτα κατακτείνας, ἄλλων ἐξίκετο δῆμον
Ἀνδρὸς ἐς ἀφνειοῦ, θάμβος δ' ἔχει εἰσορόωντας.
Ὣς Ἀχιλεὺς θάμβησεν ἰδὼν Πρίαμον θεοειδέα·
Θάμβησαν δὲ καὶ ἄλλοι, ἐς ἀλλήλους δὲ ἴδοντο·
Τὸν καὶ λισσόμενος Πρίαμος πρὸς μῦθον ἔειπε,

Μνῆ-

Iis vero somnum infudit internuncius Argicida
Omnibus: statimque aperuit portas, & retrusit vectes,
Introque duxit Priamumque & splendida dona in rheda.
Sed quando jam ad tentorium Pelidæ pervenerant
Excelsum, quod Myrmidones fecerant regi,
Ligna abietis cædentes: & desuper texerant,
Hispidos calamos ex prato ubi demessuerant.
Circum autem ei magnum septum fecerant regi
Palis densis: januam autem tenebat unus obex
Abiegnus, quem tres quidem obdebant Achivi,
Tres item reserabant ingens claustrum forium,
E cæteris: Achilles vero obdebat etiam solus.
Et tum quidem Mercurius utilitatum auctor aperuit seni,
Introque duxit inclyta dona pedibus veloci Pelidæ.
E curruque descendit in terram, dixitque,
O senex, ego quidem deus immortalis veni
Mercurius. Tibi enim me Jupiter ut comitarer ducem viæ præbuit:
Sed ego quidem redibo, neque Achillis
In conspectum veniam: indignum enim prorsus esset
Immortalem deum sic mortales fovere palam.
Tu vero ingressus prehende genua Pelidæ,
Et eum per patrem & matrem comas pulchram
Supplex ora, & filium, ut ei animum commoveas.
Sic quidem fatus abiit ad excelsum Olympum
Mercurius. Priamus vero de curru desiliit in terram,
Idæumque ibidem reliquit: ille vero mansit continens
Equos mulasque. Senex autem recta ivit per domum
Ubi Achilles sedebat Jovi charus, intusque eum ipsum
Invenit: socii vero seorsim sedebant: illi autem duo soli
Heros Automedonque & Alcimus ramus Martis,
Ministrabant astantes: (modo autem destiterat a cibo
Postquam ederat & biberat, adhuc etiam aderat mensa)
Hos latuit ingressus Priamus magnus, prope vero stans,
Manibus Achillis prehendit genua, & osculatus est manus
Terribiles, homicidas, quæ ei multos interfecerant filios.
Ut vero cum virum malum magnum cepit, qui in patria
Homine interfecto, ad aliam pervenit civitatem
Viri ad divitis *domum*, stupor autem tenet aspicientes.
Sic Achilles obstupuit conspicatus Priamum deo similem:
Obstupuerunt & cæteri, alterque in alterum intuebatur:
Hunc etiam supplicans Priamus verbis allocutus est,

Μνῆσαι πατρὸς σεῖο θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Τηλίκου ὥσπερ ἐγὼν ὀλοῷ ἐπὶ γήραος οὐδῷ·
Καὶ μέν που κεῖνον περιναιέται ἀμφὶς ἐόντες
Τείρουσ', οὐδέ τις ἐστὶν ἀρὴν καὶ λοιγὸν ἀμῦναι·
Ἀλλ' ἤτοι κεῖνός γε σέθεν ζώοντος ἀκούων,
Χαίρει τ' ἐν θυμῷ, ἐπί τ' ἔλπεται ἤματα πάντα
Ὄψεσθαι φίλον υἱὸν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντα·
Αὐτὰρ ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, τῶν δ' οὔτινα φημὶ λελεῖφθαι.
Πεντήκοντά μοι ἦσαν, ὅτ' ἤλυθον υἷες Ἀχαιῶν·
Ἐννεακαίδεκα μέν μοι ἰῆς ἐκ νηδύος ἦσαν,
Τοὺς δ' ἄλλους μοι ἔτικτον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες·
Τῶν μὲν πολλῶν θοῦρος Ἄρης ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
Ὃς δέ μοι οἶος ἔην, εἴρυτο δὲ ἄστυ καὶ αὐτοὺς,
Τὸν σὺ πρώην κτεῖνας ἀμυνόμενον περὶ πάτρης
Ἕκτορα· τοῦ νῦν εἵνεχ' ἱκάνω νῆας Ἀχαιῶν,
Λυσόμενος παρὰ σεῖο, φέρω δ' ἀπερείσι' ἄποινα.
Ἀλλ' αἰδεῖο θεοὺς Ἀχιλεῦ, αὐτόν τ' ἐλέησον,
Μνησάμενος σοῦ πατρός· ἐγὼ δ' ἐλεεινότερός περ,
Ἔτλην δ' οἷ' οὔπω τις ἐπιχθόνιος βροτὸς ἄλλος,
Ἀνδρὸς παιδοφόνοιο ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέγεσθαι.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
Ἁψάμενος δ' ἄρα χειρὸς, ἀπώσατο ἦκα γέροντα.
Τὼ δὲ μνησαμένω, ὁ μὲν Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο,
Κλαῖ' ἀδινὰ, προπάροιθε ποδῶν Ἀχιλῆος ἐλυσθείς·
Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς κλαῖεν ἑὸν πατέρ', ἄλλοτε δ' αὖτε
Πάτροκλον. τῶν δὲ στοναχὴ κατὰ δώματ' ὀρώρει.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥα γόοιο τετάρπετο δῖος Ἀχιλλεὺς,
Καί οἱ ἀπὸ πραπίδων ἦλθ' ἵμερος ἠδ' ἀπὸ γυίων,
Αὐτίκ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, γέροντα δὲ χειρὸς ἀνίστη,
Οἰκτείρων πολιόν τε κάρη πολιόν τε γένειον·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἆ δείλ', ἦ δὴ πολλὰ κάκ' ἄνσχεο σὸν κατὰ θυμόν.
Πῶς ἔτλης ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος,
Ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμοὺς ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
Υἱέας ἐξενάριξα; σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ κατ' ἄρ' ἕζευ ἐπὶ θρόνου· ἄλγεα δ' ἔμπης
Ἐν θυμῷ κατακεῖσθαι ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ.
Οὐ γάρ τις πρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο.
Ὣς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι,
Ζώειν ἀχνυμένους· αὐτοὶ δέ τ' ἀκηδέες εἰσί.

Recordare patris tui diis similis Achille,
Ejusdem ætatis qua & ego gravi in senectutis limine:
Et illum quidem forte vicini circumsistentes
Premunt, neque quis est qui malum & perniciem arceat:
Et tamen ille quidem te vivere audiens,
Gaudet in animo, spetatque dies omnes
Visurum dilectum filium a Troja reversum:
Sed ego infelicissimus, genui enim filios fortissimos
Troja in lata, eorumque neminem autumo relictum esse.
Quinquaginta mihi erant, quando venerunt filii Achivorum:
Unde viginti quidem uno ex ventre erant,
Cæteros autem mihi pepererunt in ædibus mulieres:
Plerorumque impetuosus Mars genua solvit:
Qui vero mihi unicus erat, tutabaturque urbem & ipsos,
Hunc tu nuper interfecisti pugnantem pro patria
Hectorem: hujus nunc gratia venio ad naves Achivorum,
Redempturus a te, feroque infinita dona.
Sed reverere deos Achille, meique ipsius miserere,
Recordatus tui patris: ego autem adhuc miserabilior,
Sustinui enim qualia nequaquam aliquis super terram mortalis alius,
Viri filiorum interfectoris ad os manum admovere.
Sic dixit. Ei autem de patre desiderium excitavit luctus,
Prehensaque manu, removit a se leniter senem.
Hi vero recordati, hic quidem Hectoris homicidæ,
Flebat crebris lacrymis, ante pedes Achillis provolutus:
At Achilles flebat suum patrem, interdumque vicissim
Patroclum. Eorum autem gemitus per ædes excitabatur.
At postquam luctu satiatus est nobilis Achilles,
Et ei e præcordiis abiit desiderium atque ex artubus,
Protinus e sede surrexit, senemque manu erexit,
Miseratus canumque caput canumque mentum:
Et ipsum edita voce verbis alatis allocutus est,
Ah miser, certe jam multa mala tolerasti tuo in animo:
Quomodo sustinuisti ad naves Achivorum venire solus,
Viri in conspectum qui tibi multosque & strenuos
Filios interfeci? Ferreum certe tibi cor.
Sed age jam conside in sede: dolores autem prorsus
In animo residere sinamus dolentes licet.
Nullus enim profectus est tristis luctus.
Sic enim fato tribuunt dii miseris mortalibus,
Ut vivant tristes: ipsi vero sine curis sunt.

Δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει
Δώρων οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερος δὲ ἑάων·
Ὧι μὲν καμμίξας δώῃ Ζεὺς τερπικέραυνος,
Ἄλλοτε μέν τε κακῷ ὅγε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῷ·
Ὧι δέ κε τῶν λυγρῶν δώῃ, λωβητὸν ἔθηκε.
Καί ἑ κακὴ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα δῖαν ἐλαύνει·
Φοιτᾷ δ' οὔτε θεοῖσι τετιμένος οὔτε βροτοῖσιν.
Ὣς μὲν καὶ Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα
Ἐκ γενετῆς· πάντας γὰρ ἐπ' ἀνθρώπους ἐκέκαστο
Ὄλβῳ τε πλούτῳ τε, ἄνασσε δὲ Μυρμιδόνεσσι,
Καί οἱ θνητῷ ἐόντι θεὰν ποίησαν ἄκοιτιν·
Ἀλλ' ἐπὶ καὶ τῷ θῆκε θεὸς κακὸν, ὅττι οἱ οὔτι
Παίδων ἐν μεγάροισι γονὴ γένετο κρειόντων,
Ἀλλ' ἕνα παῖδα τέκεν παναώριον· οὐδέ νυ τόν γε
Γηράσκοντα κομίζω, ἐπεὶ μάλα τηλόθι πάτρης
Ἧμαι ἐνὶ Τροίῃ, σέ τε κήδων ἠδὲ σὰ τέκνα·
Καὶ σε γέρον τοπρὶν μὲν ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι,
Ὅσσον Λέσβος ἄνω Μάκαρος ἕδος ἐντὸς ἐέργει,
Καὶ Φρυγίη καθύπερθε, καὶ Ἑλλήσποντος ἀπείρων·
Τῶν σε γέρον πλούτῳ τε καὶ υἱάσι φασὶ κεκάσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεί τοι πῆμα τόδ' ἤγαγον οὐρανίωνες,
Αἰεί τοι περὶ ἄστυ μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε.
Ἄνσχεο, μηδ' ἀλίαστον ὀδύρεο σὸν κατὰ θυμόν.
Οὐ γάρ τι πρήξεις ἀκαχήμενος υἷος ἑῆος,
Οὐδέ μιν ἀνστήσεις, πρὶν καὶ κακὸν ἄλλο πάθῃσθα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδὴς,
Μή μέ πω ἐς θρόνον ἵζε διοτρεφὲς, ὄφρά κεν Ἕκτωρ
Κεῖται ἐνὶ κλισίῃσιν ἀκηδής· ἀλλὰ τάχιστα
Λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω. σὺ δὲ δέξαι ἄποινα
Πολλὰ, τά τοι φέρομεν· σὺ δὲ τῶνδ' ἀπόναιο, καὶ ἔλθοις
Σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν, ἐπεί με πρῶτον ἔασας
Αὐτόν τε ζώειν καὶ ὁρᾷν φάος ἠελίοιο.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Μηκέτι νῦν μ' ἐρέθιζε γέρον· νοέω δὲ καὶ αὐτὸς
Ἕκτορά τοι λῦσαι, Διόθεν δέ μοι ἄγγελος ἦλθε
Μήτηρ ἥ μ' ἔτεκεν, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος·
Καὶ δέ σε γινώσκω Πρίαμε φρεσὶν, οὐδέ με λήθεις,
Ὅττι θεῶν τις ἦγε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Οὐ γάρ κεν τλαίη βροτὸς ἐλθέμεν, οὐδὲ μάλ' ἡβῶν,
Ἐς στρατόν· οὐδὲ γὰρ ἂν φυλάκους λάθοι, οὐδέ κ' ὀχῆας
Ῥεῖα μετοχλίσσειε θυράων ἡμετεράων.

Τῷ

Duo quippe dolia jacent in Jovis limine
Donorum quæ dat, *alterum* malorum, alterum vero bonorum:
Cui quidem miſcens dederit Jupiter fulmine gaudens
Interdum quidem malo ille potitur, interdum & bono:
Cui vero ex malis dederit, injuriis obnoxium facit:
Et illum dira calamitas ſuper terram almam exercet:
Vagaturque nec diis honoratus neque mortalibus.
Sic quidem & Peleo dii dederunt illuſtria dona
A natalibus: omnes enim inter homines ornatus excellebat
Opibuſque divitiiſque, imperabatque Myrmidonibus,
Et ei mortali licet deam fecerunt uxorem:
Sed & huic impoſuit deus malum, quod ei nequaquam
Filiorum in ædibus ſoboles nata eſt regno ſucceſſura,
Sed unum filium genuit immatura morte periturum: nec tamen hunc
Jam ſenem foveo, valde enim procul a patria
Sedeo in Troja teque contriſtans atque tuos liberos.
Et te ſenex olim quidem audimus opibus floruiſſe,
Quantas Lesbus a meridie Macaris ſedes intus continet,
Et Phrygia ab oriente, & Helleſpontus immenſus:
Inter hos te ſenex divitiiſque & filiis ajunt ornatum excelluiſſe.
At poſtquam tibi cladem hanc intulerunt cœlites,
Aſſidue tibi circa urbem præliaque cædeſque virorum.
Perfer, nec perpetuo mœre tuo in animo.
Nihil enim proficies triſtatus de filio tuo,
Neque ipſum reſurgere facies, prius etiam malum aliud patereris.
  Ei vero reſpondit deinde ſenex Priamus deo ſimilis.
Ne me omnino in ſede colloca Jovis alumne, quamdiu Hector
Jacet in tentoriis inſepultus: ſed citiſſime
Redemptum redde, ut oculis videam. Tu vero accipe dona
Multa, quæ tibi afferimus: tu autem his fruaris *utinam*, & pervenias
Tuam in patriam terram, poſtquam me primum ſiviſti
Ipſum vivereque & aſpicere lumen ſolis.
  Hunc autem torve intuitus allocutus eſt pedibus velox Achilles.
Ne amplius nunc me irrita ſenex: habeo enim animo & ipſe
Hectorem tibi redemptum reddere, a Jove enim mihi nuncia venit
Mater quæ me peperit, filia marini ſenis:
Sed & te ſentio Priame animo, neque me lates,
Deorum aliquem duxiſſe celeres ad naves Achivorum.
Haud e. auſus fuiſſet mortalis intrare, nec ſi ætate admodum floreret,
In caſtra. Neque enim cuſtodes latuiſſet, neque obices
Facile reſeraſſet portarum noſtrarum.

Τῷ νῦν μή μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνῃς,
Μή σε γέρον οὐδ' αὐτὸν ἐνὶ κλισίῃσιν ἐάσω,
Καὶ ἱκέτην περ ἐόντα, Διὸς δ' ἀλίτωμαι ἐφετμάς.
Ὣς ἔφατ'. ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
Πηλείδης δ' οἴκοιο λέων ὣς ἆλτο θύραζε·
Οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω θεράποντες ἕποντο,
Ἥρως Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος, οὕς ῥα μάλιστα
Τῖ' Ἀχιλεὺς ἑτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα·
Οἳ τόθ' ὑπὸ ζυγόφιν λύον ἵππους ἡμιόνους τε,
Ἐς δ' ἄγαγον κήρυκα καλήτορα τοῖο γέροντος·
Κὰδ δ' ἐπὶ δίφρου εἷσαν· ἐϋξέστου δ' ἀπ' ἀπήνης
Ἥρεον Ἑκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα.
Κὰδ δ' ἔλιπον δύο φάρε', ἐΰννητόν τε χιτῶνα,
Ὄφρα νέκυν πυκάσας δώῃ οἶκόνδε φέρεσθαι.
Δμωὰς δ' ἐκκαλέσας λοῦσαι κέλετ', ἀμφί τ' ἀλεῖψαι,
Νόσφιν ἀειράσας, ὡς μὴ Πρίαμος ἴδοι υἱόν·
Μὴ ὁ μὲν ἀχνυμένῃ κραδίῃ χόλον οὐκ ἐρύσαιτο
Παῖδα ἰδών, Ἀχιλῆϊ δ' ὀρινθείη φίλον ἦτορ,
Καί ἑ κατακτείνειε, Διὸς δ' ἀλίτηται ἐφετμάς.
Τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
Αὐτὸς τόνγ' Ἀχιλεὺς λεχέων ἐπέθηκεν ἀείρας,
Σὺν δ' ἕταροι ἤειραν ἐϋξέστην ἐπ' ἀπήνην.
Ὤιμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον,
Μή μοι Πάτροκλε σκυδμαινέμεν, αἴκε πύθηαι
Εἰν Ἄϊδός περ ἐὼν, ὅτι Ἕκτορα δῖον ἔλυσα
Πατρὶ φίλῳ. ἐπεὶ οὔ μοι ἀεικέα δῶκεν ἄποινα·
Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ καὶ τῶνδ' ἀποδάσσομαι ὅσσ' ἐπέοικεν.
Ἦ ῥα, καὶ ἐς κλισίην πάλιν ἤϊε δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ πολυδαιδάλῳ, ἔνθεν ἀνέστη,
Τοίχου τοῦ ἑτέρου, ποτὶ δὲ Πρίαμον φάτο μῦθον,
Υἱὸς μὲν δή τοι λέλυται γέρον, ὡς ἐκέλευες·
Κεῖται δ' ἐν λεχέεσσ', ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι
Ὄψεαι αὐτὸς ἄγων· νῦν δὲ μνησώμεθα δόρπου.
Καὶ γάρ τ' ἠΰκομος Νιόβη ἐμνήσατο σίτου,
Τῇπερ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροισιν ὄλοντο,
Ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἡβώοντες.
Τοὺς μὲν Ἀπόλλων πέφνεν ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο,
Χωόμενος Νιόβῃ, τὰς δ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
Οὕνεκ' ἄρα Λητοῖ ἰσάσκετο καλλιπαρῄῳ.
Φῆ δοιὼ τεκέειν, ἣ δ' αὐτὴ γείνατο πολλούς·

Ideo nunc ne mihi magis doloribus animum commoveas,
Ne te senex ne ipsum quidem in tentoriis sinam,
Quantumvis supplicem, Jovisque violem mandata.
Sic dixit. Timuit autem senex, & paruit sermoni.
Pelides vero e domo leo tanquam prosiliit foras:
Non solus, cum nempe duo armigeri comitabantur,
Heros Automedonque & Alcimus, quos quidem maxime
Honorabat Achilles ex sociis post Patrocli utique mortem:
Hi tunc a jugo solverunt equos mulasque,
Introque duxerunt præconem vocalem senis:
Et in sedili collocarunt: eleganter polita autem de rheda
Detraxerunt Hectorei capitis infinita pretia.
At reliquerunt duo pallia, textamque bene tunicam,
Ut cadaver contectum redderet domum asportandum.
Ancillas autem evocatas lavare jussit, circumque ungere.
Seorsim tollentes ut ne Priamus videret filium:
Ne is quidem dolenti corde iram non contineret
Filium conspicatus, Achillique commoveretur suum cor,
Et ipsum interficeret, Jovisque violaret mandata.
Illud vero postquam ancillæ laverant & unxerant oleo,
Circumque ipsum pallium pulchrum jecerant atque tunicam,
Ipse illud Achilles lectis imposuit sustollens,
Simulque socii elevarunt eleganter politam in rhedam.
Ingemuit autem deinde, dilectumque nomine ciebat sodalem,
Ne mihi Patrocle irascaris, si forte audiveris,
In orco licet sis, me Hectora nobilem redemptum reddidisse
Patri ejus. Haud enim mihi indecora dedit dona:
Tibi vero ego ex his etiam impertiam quantum par est.
Dixit, & in tentorium rediit nobilis Achilles:
Resedit autem in sella affabre facta, unde surrexerat,
Pariete ex adverso, Priamumque allocutus est sermone,
Filius quidem jam tibi redemptus redditus est senex, ut jussisti:
Jacet autem in lectis, & cum aurora apparente
Videbis ipse asportans: nunc vero memores simus cœnæ.
Nam & comas pulchra Niobe memor fuit cibi,
Cui tamen duodecim liberi in ædibus perierant,
Sex quidem filiæ, sex autem filii pubescentes.
Hos quidem Apollo interfecit ab argenteo nervo,
Iratus Niobæ, illas autem Diana sagittis gaudens,
Quoniam Latonæ se æquiparaverat genas pulchræ.
Dixit *illam* duos peperisse, se vero peperisse multos:

Τὼ δ' ἄρα καὶ δοιώ περ ἐόντ' ἀπὸ πάντας ὄλεσσαν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐννῆμαρ κέατ' ἐν φόνῳ, οὐδέ τις ἦεν
Κατθάψαι· λαοὺς δὲ λίθους ποίησε Κρονίων·
Τοὺς δ' ἄρα τῇ δεκάτῃ θάψαν θεοὶ Οὐρανίωνες.
Ἡ δ' ἄρα σίτου μνήσατ' ἐπεὶ κάμε δακρυχέουσα.
Νῦν δέ που ἐν πέτρῃσιν ἐν οὔρεσιν οἰοπόλοισιν,
Ἐν Σιπύλῳ, ὅθι φασὶ θεάων ἔμμεναι εὐνὰς
Νυμφάων, αἵτ' ἀμφ' Ἀχελώϊον ἐρρώσαντο,
Ἔνθα λίθος περ ἐοῦσα θεῶν ἐκ κήδεα πέσσει.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα δῖε γεραιὲ
Σίτου, ἔπειτά κεν αὖτε φίλον παῖδα κλαίοισθα,
Ἴλιον εἰσαγαγών. πολυδάκρυτος δέ τοι ἔσται.
Ἦ, καὶ ἀναΐξας ὄϊν ἄργυφον ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
Σφάξ'. ἕταροι δ' ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπον εὖ κατὰ κόσμον,
Μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως, πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν,
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτομέδων δ' ἄρα σῖτον ἑλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ
Καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Ἤτοι Δαρδανίδης Πρίαμος θαύμαζ' Ἀχιλῆα,
Ὅσσος ἔην, οἷός τε· θεοῖσι γὰρ ἄντα ἐῴκει.
Αὐτὰρ Δαρδανίδην Πρίαμον θαύμαζεν Ἀχιλλεὺς,
Εἰσορόων ὄψιν τ' ἀγαθὴν, καὶ μῦθον ἀκούων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες,
Τὸν πρότερος προσέειπε γέρων Πρίαμος θεοειδής,
Λέξον νῦν με τάχιστα διοτρεφὲς, ὄφρα κεν ἤδη
Ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες.
Οὐ γάρ πω μύσαν ὄσσε ὑπὸ βλεφάροισιν ἐμοῖσιν,
Ἐξ οὗ σῆς ὑπὸ χερσὶν ἐμὸς πάϊς ὤλεσε θυμόν·
Ἀλλ' αἰεὶ στενάχω καὶ κήδεα μυρία πέσσω,
Αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον.
Νῦν δὴ καὶ σίτου πασάμην, καὶ αἴθοπα οἶνον
Λαυκανίης καθέηκα· πάρος γε μὲν οὔτι πεπάσμην.
Ἦ ῥ'. Ἀχιλεὺς δ' ἑτάροισιν ἰδὲ δμωῇσι κέλευσε
Δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
Πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
Χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἕσασθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
Αἶψα δ' ἄρ' ἐστόρεσαν δοιὼ λέχε' ἐγκονέουσαι.
Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,

Ἐκ-

Illi vero duo *tantum* licet essent omnes perdiderunt.
Ii quidem novem dies jacuerunt in cæde, neque quis erat
Qui sepeliret: populos enim lapides fecerat Saturnius:
Eos autem decima die sepelierunt dii cœlites.
Et hæc quidem cibi memor fuit postquam fatigata erat lacrymas fundens.
Nunc vero alicubi in petris in montibus desertis,
In Sipylo, ubi ajunt Dearum esse cubilia
Nympharum, quæ circa Acheloium choreas ducunt,
Illic lapis licet sit immissos a diis dolores concoquit.
Sed age jam & nos curam geramus nobilis senex
Cibi, deinde vero dilectum filium defleas,
In Ilium avectum. Longe a. lachrymis prosequendus tibi erit.
Dixit, & propere surgens ovem candidam velox Achilles
Mactavit. Socii vero excoriaruntque & præpararunt scite & decore,
Et in frusta parva conciderunt perite, & verubus transfixerunt,
Assaruntque accurate, detraxeruntque omnia.
Automedon autem panem sumens distribuit in mensa
Pulchris in canistris: at carnes distribuit Achilles.
Ii vero ad cibos paratos appositos manus porrigebant.
Sed postquam potus & cibi amorem exemerant,
Dardanides quidem Priamus admirabatur Achillem,
Quantus erat, qualisque: deorum enim instar videbatur.
At Dardanidem Priamum admirabatur Achilles,
Aspiciens vultusque egregios, & sermonem audiens.
At postquam satiati sunt alter alterius aspectu,
Illum prior allocutus est senex Priamus deo similis,
Mitte nunc cubitum me quamprimum Jovis alumne, ut jam
Somno dulci oblectemur cubantes.
Nondum enim clausi sunt oculi sub palpebris meis,
Ex quo tuis sub manibus amisit animam:
Sed assidue ingemisco & dolores innumerabiles concoquo,
Aulæ in septis volutatus per cineres.
Nunc etiam cibum gustavi, & nigrum vinum
Per guttur demisi: antea sane nequaquam gustaveram.
Dixit. Achilles vero socios & ancillas jussit
Lectos sub porticu ponere, & stragula pulchra
Purpurea injicere, sternereque desuper tapetas,
Chlænasque imponere villosas superne obducendas.
Illæ vero exierunt domo facem in manibus tenentes:
Statim autem straverunt duos lectos festinantes.
Hunc aut. falso metu ludens allocutus est pedibus velox Achilles,

Ἐκτὸς μὲν δὴ λέξο γέρον φίλε, μή τις Ἀχαιῶν
Ἐνθάδ' ἐπέλθησιν βουληφόρος, οἵ τε μοι αἰεὶ
Βουλὰς βουλεύουσι παρήμενοι, ἣ θέμις ἐστί·
Τῶν εἴ τίς σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
Αὐτίκ' ἂν ἐξείποι Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
Καί κεν ἀνάβλησις λύσιος νεκροῖο γένηται.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Ποσσῆμαρ μέμονας κτερεϊζέμεν Ἕκτορα δῖον,
Ὄφρα τέως αὐτός τε μένω καὶ λαὸν ἐρύκω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής,
Εἰ μὲν δή μ' ἐθέλεις τελέσαι τάφον Ἕκτορι δίῳ,
Ὧδέ κε μοι ῥέζων Ἀχιλεῦ κεχαρισμένα θείης.
Οἶσθα γὰρ ὡς κατὰ ἄστυ ἐέλμεθα, τηλόθι δ' ὕλη
Ἀξέμεν ἐξ ὄρεος, μάλα δὲ Τρῶες δεδίασιν.
Ἐννῆμαρ μέν κ' αὐτὸν ἐνὶ μεγάροις γοάοιμεν,
Τῇ δεκάτῃ δέ κε θάπτοιμεν, δαίνυτό τε λαός·
Ἑνδεκάτῃ δέ κε τύμβον ἐπ' αὐτῷ ποιήσαιμεν,
Τῇ δὲ δυωδεκάτῃ πολεμίξομεν, εἴπερ ἀνάγκη.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
Ἔσται τοι καὶ ταῦτα γέρον Πρίαμ' ὡς σὺ κελεύεις.
Σχήσω γὰρ τόσσον πόλεμον χρόνον ὅσσον ἄνωγας.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ἐπὶ καρπῷ χεῖρα γέροντος
Ἔλλαβε δεξιτερήν, μήπως δείσῃ ἐνὶ θυμῷ.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο
Κῆρυξ καὶ Πρίαμος, πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες·
Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς εὗδε μυχῷ κλισίης εὐπήκτου.
Τῷ δ' ἄρ Βρισηῒς παρελέξατο καλλιπάρῃος,
Ἄλλοι μέν ῥα θεοί τε καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταὶ
Εὗδον παννύχιοι, μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνῳ·
Ἀλλ' οὐχ Ἑρμείαν ἐριούνιον ὕπνος ἔμαρπτεν,
Ὁρμαίνοντ' ἀνὰ θυμὸν ὅπως Πρίαμον βασιλῆα
Νηῶν ἐκπέμψειε, λαθὼν ἱεροὺς πυλαωρούς.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ὦ γέρον, οὐ νύ τι σοί γε μέλει κακόν· οἷον ἔθ' εὕδεις
Ἀνδράσιν ἐν δηΐοισιν, ἐπεί σ' εἴασεν Ἀχιλλεύς·
Καὶ νῦν μὲν φίλον υἱὸν ἐλύσαο, πολλὰ δ' ἔδωκας·
Σεῖο δέ κεν ζωοῦ καὶ τρὶς τόσα δοῖεν ἄποινα
Παῖδες τοὶ μετόπισθε λελειμμένοι, αἴκ' Ἀγαμέμνων
Γνοίη σ' Ἀτρεΐδης, γνώωσι δὲ πάντες Ἀχαιοί.
Ὣς ἔφατ', ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων, κήρυκα δ' ἀνίστη·
Τοῖσιν δ' ἄρ Ἑρμείας ζεῦξ' ἵππους ἡμιόνους τε.

Ῥίμ-

Extra quidem jam cuba senex amice, ne quis Achivorum
Huc adveniat consiliarius, qui mecum assidue
Consilia consultant assidentes, ut mos est:
Horum si quis te videret celerem per noctem nigram,
Continuo diceret Agamemnoni pastori populorum,
Et certe dilatio redemptionis cadaveris fieret.
Verum age mihi hoc dic, & vere narra,
Quot diebus cupis justa facere Hectori nobili,
Ut tamdiu ipseque quiescam, & copias contineam.
Illi autem respondit senex Priamus deo similis,
Siquidem jam me vis celebrare funus Hectori nobili,
Sic certe mihi faciens Achille grata feceris.
Scis enim ut intra urbem concludimur, longeque sylva
Devehenda ex monte. Admodum vero Trojani metuunt.
Novem dies quidem ipsum in ædibus lugeremus,
Decima autem & sepeliremus, epulareturque populus:
Undecima autem tumulum super ipso faceremus,
Duodecima vero pugnabimus, siquidem necesse *erit*.
Eum autem rursus allocutus est pedibus valens nobilis Achilles,
Erunt tibi & hæc senex Priame ut tu jubes,
Inhibebo enim tanto pugnam tempore quanto jubes.
Sic utique locutus, ad carpum manum senis
Prehendit dexteram, ne forte timeret in animo.
Illi quidem in vestibulo domus illic dormierunt
Præco & Priamus, cata præcordiis consilia habentes.
At Achilles dormiit in recessu tentorii bene compacti:
Ei autem Briseis accubuit genas pulchra.
Alii quidem diique & mortales bellatores equestres
Dormierunt totam per noctem, molli domiti somno:
Sed non Mercurium utilitatum auctorem somnus cepit,
Versantem animo quomodo Priamum regem
E navium cœtu educeret, clam sacris portarum custodibus.
Stetit autem supra caput, & eum sermone allocutus est,
O senex, non utique tibi curæ est malum: cum ita adhuc dormis
Viros inter hostes, postquam te intactum sivit Achilles:
Et nunc quidem dilectum filium redemisti, multaque dedisti:
Pro te autem vivo vel ter tot dederint dona
Filii qui sunt relicti, si Agamemnon
Rescierit de te Atrides, rescierintque omnes Achivi.
Sic dixit. Timuit autem senex, præconemque excitavit:
Iis autem Mercurius junxit equos mulasque.

Ῥίμφα δ' ἄρ' αὐτὸς ἔλαυνε κατὰ στρατὸν, οὐδέ τις ἔγνω.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἷξον ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο
Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεὺς,
Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον,
Ἠὼς δὲ κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν·
Οἱ δ' εἰς ἄστυ ἔλων οἰμωγῇ τε στοναχῇ τε
Ἵππους, ἡμίονοι δὲ νέκυν φέρον. οὐδέ τις ἄλλος
Ἔγνω πρόσθ' ἀνδρῶν καλλιζώνων τε γυναικῶν,
Ἀλλ' ἄρα Κασσάνδρη ἰκέλη χρυσῇ Ἀφροδίτῃ,
Πέργαμον εἰσαναβᾶσα, φίλον πατέρ' εἰσενόησεν
Ἑσταότ' ἐν δίφρῳ, κήρυκά τε ἀστυβοώτην·
Τὸν δ' ἄρ' ἐφ' ἡμιόνων ἴδε κείμενον ἐν λεχέεσσι·
Κώκυσέν τ' ἄρ' ἔπειτα, γέγωνέ τε πᾶν κατὰ ἄστυ,
Ὄψεσθε Τρῶες καὶ Τρωάδες Ἕκτορ' ἰόντες,
Εἴποτε καὶ ζώοντι μάχης ἐκνοστήσαντι
Χαίρετ'. ἐπεὶ μέγα χάρμα πόλει τ' ἦν παντί τε δήμῳ.
Ὣς ἔφατ'. οὐδέ τις αὐτόθι ἐνὶ πόλει λίπετ' ἀνὴρ,
Οὐδὲ γυνή. πάντας γὰρ ἀάσχετον ἵκετο πένθος.
Ἀγχοῦ δὲ ξύμβληντο πυλάων νεκρὸν ἄγοντι.
Πρῶται τόν γ' ἄλοχός τε φίλη καὶ πότνια μήτηρ
Τιλλέσθην ἐφ' ἄμαξαν ἐΰτροχον ἀΐξασαι,
Ἁπτόμεναι κεφαλῆς· κλαίων δ' ἀμφίσταθ' ὅμιλος.
Καί νύ κε δὴ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἕκτορα δακρυχέοντες ὀδύροντο πρὸ πυλάων,
Εἰ μὴ ἄρ' ἐκ δίφροιο γέρων λαοῖσι μετηύδα,
Εἴξατέ μοι οὐρεῦσι διελθέμεν· αὐτὰρ ἔπειτα
Ἄσεσθε κλαυθμοῖο ἐπὴν ἀγάγοιμι δόμονδε.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δὲ διέστησαν, καὶ εἶξαν ἀπήνῃ.
Οἱ δ' ἐπεὶ εἰσάγαγον κλυτὰ δώματα, τὸν μὲν ἔπειτα
Τρητοῖς ἐν λεχέεσσι θέσαν, παρὰ δ' εἷσαν ἀοιδοὺς
Θρήνων ἐξάρχους, οἵτε στονόεσσαν ἀοιδὴν
Οἱ μὲν ἄρ' ἐθρήνεον, ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.
Τῇσιν δ' Ἀνδρομάχη λευκώλενος ἦρχε γόοιο,
Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο κάρη μετὰ χερσὶν ἔχουσα,
Ἆνερ, ἀπ' αἰῶνος νέος ὤλεο, κὰδ δέ με χήρην
Λείπεις ἐν μεγάροισι· πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὔτως,
Ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε δυσάμμοροι, οὐδέ μιν οἴω
Ἥβην ἵξεσθαι· πρὶν γὰρ πόλις ἥδε κατ' ἄκρης
Πέρσεται. ἦ γὰρ ὄλωλας ἐπίσκοπος, ὅστε μιν αὐτὴν
Ῥύσκευ, ἔχες δ' ἀλόχους κεδνὰς καὶ νήπια τέκνα·
Αἳ δή τοι τάχα νηυσὶν ὀχήσονται γλαφυρῇσι,

Καὶ

Cito vero ipse egit per castra, neque ullus sensit.
Sed cum jam ad meatum pervenerant pulchre fluentis fluvii
Xanthi verticosi, quem immortalis genuit Jupiter,
Mercurius quidem tum abiit ad excelsum Olympum,
Aurora autem croceo induta peplo spargebatur totam super terram:
Ii vero in urbem agebant lamentisque gemituque
Equos, mulæ vero cadaver ferebant. Neque quis alius
Sensit prius virorum aut eleganter cinctarum mulierum,
Sed Cassandra similis aureæ Veneri,
Pergamo conscenso, dilectum patrem conspexit
Stantem in sella præconemque vocalem:
Illum vero super mulabus vidit jacentem in lectis:
Tum vero ejulavit, clamavitque totam per urbem,
  Visite Troes & Troades Hectora progressi,
Si quando & vivo e pugna reverso
Gavisi estis. Magnum enim gaudium urbi erat totique populo.
  Sic dixit. Neque aliquis illic in urbe relictus est vir,
Neque mulier. Omnes enim intolerandus invasit luctus:
Prope autem portas occurrerunt cadaver advehenti·
Primæ super hoc uxorque dilecta & veneranda mater
Vellebant crines ad rhedam volubilem ruentes,
Tangentes caput: flens autem circumstabat turba:
Et certe totum diem usque ad solis occasum
Hectora lacrymas fundentes delamentati fuissent ante portas,
Si non e sella senex populum allocutus fuisset,
  Cedite mihi *via* ut mulabus transeam: at deinde
Satiabitis vos fletu postquam vexero domum.
  Sic dixit. Hi autem diducti sunt, & cesserunt *via* rhedæ.
Illi vero postquam vexerant in inclytas ædes, eum quidem deinde
Tornatis in lectis posuerunt, juxtaque collocarunt neniæ cantores
Qui lugubria carmina auspicarentur, hi quidem gemitibus mistum cantum
Lugubre canebant, adgemebantque mulieres.
Illis autem Andromache ulnas candida exorsa est luctum,
Hectoris homicidæ caput inter manus tenens,
  Mi vir, vita juvenis excidisti, meque viduam
Deseris in ædibus: filius autem infans tantillus,
Quem genuimus tuque egoque calamitosi, neque ipsum puto
Ad pubertatem perventurum: prius enim urbs hæc a culmine
Evertetur. Certe enim periisti custos, qui illam ipsam
Servabas, tuebarisque uxores probas & infantes liberos:
Quæ jam cito navibus avehentur cavis,

Καὶ δὴ ἐγὼ μετὰ τῇσι. σὺ δ' αὖ τέκος ἢ ἐμοὶ αὐτῇ
Ἕψεαι, ἔνθά κεν ἔργα ἀεικέα ἐργάζοιο,
Ἀθλεύων πρὸ ἄνακτος ἀμειλίχου· ἤ τις Ἀχαιῶν
Ῥίψει χειρὸς ἑλὼν ἀπὸ πύργου λυγρὸν ὄλεθρον,
Χωόμενος· ᾧ τινι δήπου ἀδελφεὸν ἔκτανεν Ἕκτωρ,
Ἢ πατέρ', ἠὲ καὶ υἱόν. ἐπεὶ μάλα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἕκτορος ἐν παλάμῃσιν ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας.
Οὐ γὰρ μείλιχος ἔσκε πατὴρ τεὸς ἐν δαῒ λυγρῇ·
Τῷ καί μιν λαοὶ μὲν ὀδύρονται κατὰ ἄστυ·
Ἀρητὸν δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκας
Ἕκτορ, ἐμοὶ δὲ μάλιστα λελείψεται ἄλγεα λυγρά.
Οὐ γάρ μοι θνήσκων λεχέων ἐκ χεῖρας ὄρεξας·
Οὐδέ τί μοι εἶπες πυκινὸν ἔπος, οὗ τέ κεν αἰεὶ
Μεμνήμην νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέουσα.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.
Τῇσιν δ' αὖθ' Ἑκάβη ἀδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο,
Ἕκτορ, ἐμῷ θυμῷ πάντων πολὺ φίλτατε παίδων,
Ἦ μέν μοι ζωός περ ἐὼν, φίλος ἦσθα θεοῖσιν,
Οἱ δ' ἄρα σεῦ κήδοντο καὶ ἐν θανάτοιό περ αἴσῃ.
Ἄλλους μὲν γὰρ παῖδας ἐμοὺς πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
Πέρνασχ', ὅντιν' ἕλεσκε, πέρην ἁλὸς ἀτρυγέτοιο,
Ἐς Σάμον, ἔς τ' Ἴμβρον, καὶ Λῆμνον ἀμιχθαλόεσσαν·
Σεῦ δ' ἐπεὶ ἐξέλετο ψυχὴν τανυήκεϊ χαλκῷ,
Πολλὰ ῥυστάζεσκεν ἑοῦ περὶ σῆμ' ἑτάροιο
Πατρόκλου, τὸν ἔπεφνες, ἀνέστησεν δέ μιν οὐδ' ὥς.
Νῦν δέ μοι ἑρσήεις καὶ πρόσφατος ἐν μεγάροισι
Κεῖσαι, τῷ ἴκελος ὅντ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνε.
Ὣς ἔφατο κλαίουσα, γόον δ' ἀλίαστον ὄρινε.
Τῇσι δ' ἔπειθ' Ἑλένη τριτάτη ἐξῆρχε γόοιο,
Ἕκτορ ἐμῷ θυμῷ δαέρων πολὺ φίλτατε πάντων,
Ἦ μέν μοι πόσις ἐστὶν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς,
Ὅς μ' ἄγαγε Τροίηνδ'· ὡς πρὶν ὤφελλον ὀλέσθαι.
Ἤδη γὰρ νῦν μοι τόδε εἰκοστὸν ἔτος ἐστὶν
Ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθα πάτρης.
Ἀλλ' οὔπω σεῦ ἄκουσα κακὸν ἔπος, οὐδ' ἀσύφηλον·
Ἀλλ' εἴ τίς με καὶ ἄλλος ἐνὶ μεγάροισιν ἐνίπτοι
Δαέρων, ἢ γαλόων, ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων,
Ἢ ἑκυρὴ, (ἑκυρὸς δὲ πατὴρ ὣς ἤπιος αἰεί)
Ἀλλὰ σὺ τόνγ' ἐπέεσσι παραιφάμενος κατέρυκες,
Σῇ τ' ἀγανοφροσύνῃ καὶ σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσι.

Τῷ

Et sane ego inter has. Tu vero fili vel me ipsam
Comitaberis *illuc*, ubi, certe indignis operibus exerceberis,
Laborans pro domino immiti: vel aliquis Achivorum
Projiciet manu correptum a turri tristem ad interitum,
Iratus: cui forte fratrem interfecit Hector,
Aut patrem, vel & filium. Perquam enim multi Achivorum
Hectoris manibus mordicus prehenderunt immensum solum.
Non enim mitis erat pater tuus in pugna tristi:
Ideo & illum cives quidem lugent per urbem:
Infandum autem parentibus luctum & mœrorem attulisti
Hector, mihi vero præcipue relicti sunt dolores graves.
Non enim mihi moriens e lectis manus porrexisti:
Neque aliquod mihi dixisti prudens dictum, cujus perpetuo
Recordarer noctesque & dies lacrymas fundens.
  Sic dixit flens: adgemuerunt autem mulieres.
Illis vero & Hecuba densum suspiriis exorsa est luctum,
Hector, meo animo omnium longe charissime filiorum,
Certe mihi etiam dum viveres, charus eras diis,
Illi enim tui curam gesserunt in ipso mortis fato.
Alios etenim filios meos pedibus velox Achilles
Vendebat, quemcumque caperet, trans mare infructuosum,
In Samum, inque Imbrum, & Lemnum importuosam:
Tibi vero postquam eripuit animam longa acie munito ære,
Sæpe raptavit sui circa sepulchrum socii
Patrocli, quem interfecisti, excitavit tamen *ab inferis* ne sic quidem.
Nunc autem mihi roscidus & recens in ædibus
Jaces, illi similis quem argenteo arcu insignis Apollo
Suis mitibus telis superveniens interfecit.
  Sic dixit flens, luctumque vehementem excitavit.
Illis vero deinde Helena tertia exorsa est luctum,
  Hector meo animo levirum longe charissime omnium,
Namque mihi maritus est Alexander divina forma præditus,
Qui me duxit ad Trojam: utinam prius debuerim periisse.
Jam enim nunc mihi hic vigesimus annus est
Ex quo huc veni, & a mea decessi patria.
Nunquam tamen a te audivi malum dictum neque ignominiosum.
Verum si quis me etiam alius in ædibus increparet
Levirum vel glorum, vel fratriarum elegantibus peplis indutarum,
Vel socrus, (socer enim pater tanquam mitis semper)
Tu illum verbis admonens cohibebas,
Tuaque humanitate & tuis lenibus verbis.

Quo-

Τῶ σέ θ' ἅμα κλαίω καὶ ἔμ' ἄμμορον, ἀχνυμένη κῆρ.
Οὐ γάρ τίς μοι ἔτ' ἄλλος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
Ἤπιος, οὐδὲ φίλος, πάντες δέ με πεφρίκασιν.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δ' ἔστενε δῆμος ἀπείρων.
Λαοῖσιν δὲ γέρων Πρίαμος μετὰ μῦθον ἔειπεν,
Ἄξετε νῦν Τρῶες ξύλα ἄστυδε, μηδέ τι θυμῷ
Δείσητ' Ἀργείων πυκινὸν λόχον. ἦ γὰρ Ἀχιλλεὺς
Πέμπων μ' ὧδ' ἐπέτελλε μελαινάων ἀπὸ νηῶν,
Μὴ πρὶν πημανέειν πρὶν δωδεκάτη μόλῃ ἠώς.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ὑφ' ἁμάξῃσιν βόας ἡμιόνους τε
Ζεύγνυσαν· αἶψα δ' ἔπειτα πρὸ ἄστεος ἠγερέθοντο.
Ἐννῆμαρ μὲν τοί γε ἀγίνεον ἄσπετον ὕλην.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη φαεσίμβροτος ἠώς,
Καὶ τότ' ἄρ' ἐξέφερον θρασὺν Ἕκτορα δακρυχέοντες·
Ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν, ἐν δ' ἔβαλον πῦρ.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Τῆμος ἄρ' ἀμφὶ πυρὴν κλυτοῦ Ἕκτορος ἔγρετο λαός.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν αἴθοπι οἴνῳ
Πᾶσαν, ὁπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα
Ὀστέα λευκὰ λέγοντο κασίγνητοι ἕταροί τε
Μυρόμενοι, θαλερὸν δὲ κατείβετο δάκρυ παρειῶν·
Καὶ τά γε χρυσείην ἐς λάρνακα θῆκαν ἑλόντες,
Πορφυρέοις πέπλοισι καλύψαντες μαλακοῖσιν·
Αἶψα δ' ἄρ' ἐς κοίλην κάπετον θέσαν· αὐτὰρ ὕπερθε
Πυκνοῖσιν λάεσσι κατεστόρεσαν μεγάλοισι.
Ῥίμφα δὲ σῆμ' ἔχεαν, περὶ δὲ σκοποὶ ἥατο πάντῃ,
Μὴ πρὶν ἐφορμηθεῖεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί.
Χεύαντες δὲ τὸ σῆμα, πάλιν κίον· αὐτὰρ ἔπειτα
Εὖ συναγειράμενοι, δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
Δώμασιν ἐν Πριάμοιο διοτρεφέος βασιλῆος.
Ὣς οἵγ' ἀμφίεπον τάφον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ.

Quocirca te ſimul fleo & me infelicem, dolens corde.
Non enim quiſquam mihi jam alius in Troja lata
Benignus, neque amicus, ſed omnes me abominantur.
Sic dixit flens: adgemuit autem populus immenſus.
Populo vero ſenex Priamus verba dixit,
Convehite nunc Trojani ligna ad urbem, neque quicquam animo
Timeatis Argivorum denſas inſidias. Nam Achilles
Dimittens me ſic pollicitus eſt nigris a navibus,
Non prius infeſtaturum quam duodecima veniſſet aurora.
Sic dixit. Illi vero ſub curribus boves muloſque
Junxerunt: ſtatimque deinde ante urbem congregati ſunt.
Novem dies quidem hi adducebant immenſam materiam:
At cum jam decima apparuit lucem mortalibus afferens aurora,
Tum vero extulerunt audacem Hectora lacrymas fundentes:
In pyra autem ſumma cadaver poſuerunt, injeceruntque ignem.
Quando autem mane genita apparuit roſea digitos aurora,
Tum quidem circa pyram inclyti Hectoris congregatus eſt populus.
Sed poſtquam congregati ſunt frequenteſque fuerunt,
Primum quidem pyram extinxerunt nigro vino
Totam, quantum occuparat ignis vis: at deinde
Oſſa alba legerunt fratres ſodaleſque
Lugentes,ubereſque defundebantur lacrymæ per genas.
Et hæc aureum in loculum poſuerunt ſuſcepta,
Purpureis peplis obtecta mollibus:
Mox autem in cavam foſſam poſuerunt: & ſuperne
Denſis lapidibus ſtraverunt magnis.
Cito vero tumulum aggeſſerunt, circumque ſpeculatores ſedebant quoquoverſus,
Ne prius ingruerent bene ocreati Achivi.
Aggeſto autem tumulo, redierunt: & deinde
Frequentes congregati, epulati ſunt ſplendidum epulum
Ædibus in Priami Jovis alumni regis.
Sic illi quidem curaverunt funus Hectoris equum domitoris.

FINIS ILIADIS.

INDEX
In Iliadem Homeri.

α, β, &c. Libros Iliadis indicant, B. vero Bœotiam.

Acamas B. 330. *Bœotium occidit* ξ 475.

Achilles B 192. *a matre vindictam petit Achivorum* α 352. *fortissimus B* 276. *legatos Agamemnonis convivio excipit* ι 199. *respondet Ulyssi* 307. *Phœnici* 602. & *Ajaci* 640. *Machaonem vulneratum videns, eo Patroclum mittit ad sciscitandum* λ 605. *plorantem Patroclum interrogat* π 7. *Patroclum in prælium mittit, eique præcepta dat* 46. *Myrmidonas armat* 155. & *animat* 200. *Jovi vinum libat cum precib.* 232. *Patrocli mortem nondum audivit* ρ 402. *sese ob mortem Patrocli affligtat* σ 22. *Thetidi luctum suum exponit* 79. *Patroclum luget* 316. ψ 18. *metuit ne Patrocli corpus putrescat* τ 24. *concionem convocat* 40. *quam alloquitur* 56. *cibum se capturum negat ante prælium* 198. *Patroclum pertinaciter luget* 315. *armatur* 363. *Æneam sibi cedere jubet* υ 178. *Æneam evasisse indignatur* 344. *interficit Iphitionem* 382. *Demoleontem* 395. *Hippodamantem* 401. *Polydorum* 407. & *alios multos* 455. *in Xantho fluvio multos interficit* φ 15. *duodecim juvenes Trojanos mactat ad sepulchrum Patrocli* 27. *Lycaonis preces repudiat, eumque occidit* 97. *occisum Asteropæum alloquitur* 184. *fugientem Hectorem persequitur* χ 138. & *persequi pergit* 186. *ac interficit* 361. *Myrmidonibus luctum indicit* ψ 6. *Sperchio fluvio comam radit* 141. *ventis supplicat* 195. *Achilles ludos funebres Patroclo instituit* 258. *Nestori phialam donat* 616. *pugnatorum certamen constituit* 652. *Patroclum mœrens inquietam noctem ducit* ω 3. *Priamum alloquitur* 517. *Hectoris corpus imponit currui Priami* 589. *Priamo cœnam parat* 621.

Achilli dona ab Agam. petuntur τ 240.

Achillis ad Achivos concio α 59. *cum Agam. rixa* 121. 225. 285. & *amicitiæ redintegratio* τ 240. *geminum fatum* ι 410. *hasta* π 140. *equi lugent Patroclum* ρ 426. *clypeus* σ 479. *ad Agam. responsio* τ 145.

Adrestus B. 337. *captus a Menelao* ζ 37.

Æneas B. 327. *Pandarum quærit* ε 164. & *cum eo Diomedem aggreditur.* 240. *Crethonem & Orsilochum interficit* 541. *cum Achille congreditur* υ 160. *Achilli respondet* 200. *ejus genus* 215. & *prælium cum Achille* 260.

Ætoli B. 145.

Agamemnon B. 83. γ. 166. *Chryseidem patri remittit* α 308. *Briseidem ab Achille accersit* 320. *in concilio somnium narrat* β 56. *Machaonem jubet accersi ad Menelaum* δ 193. *milites hortatur* 234 *ignavos objurgat* 240. *Idomeneum alloquitur* 256. *Ajaces adit* 272. & *Nestorem* 291. *objurgat Menestheum* 338. & *Diomedem* 364. *suos cohortatus Deicoontem interficit* ε 533. *duces cœna excipit* η 313. *ejus concio ad duces* ι 17. *culpam fatetur, & Achilli dona daturum se pollicetur*

tur 115. legatos ad Achillem mittit 165. qui redeunt re infecta 665. & Menelaus æstuat κ 3. inter se deliberant 35. Nestorem adit 72. armatur λ 15. fortiter pugnat 91. multos interficit 218. vulneratur 252. prælio decedit 276. fugam suadet ξ 75. hinc objurgatus ab Ulysse 82. jurat se cum Briseide rem non habuisse τ 258.
Agamemnonis Oratio qua jubet milites in patriam reverti β 108. oratio de Noxa dea τ 78. ad Jovem preces ϐ 412. verba ad Menelaum vulneratum δ 155.
Agapenor B. 116.
Agenor deliberat utrum cum Achille congrediatur φ 548. congreditur 579.
Ajacum conjunctio ν 705.
Ajax Oilei B 35. ejus contentio cum Idomeneo ψ 473.
Ajax Telamonius B 64. 275. γ 226. sorte designatur ad certandum cum Hectore η 181. pugnat cum Hectore 225. ejus oratio apud Achillem ι 620. fugit λ 542. Hectorem provocat ν 818. & vulnerat ξ 408. Archelochum interficit 458. suos cohortatur ο 498. 558. 732. naves defendit 672. laborat π 102. Menelaum alloquitur ρ 238. Hippothoum interficit 293. terretur 627. Menelaum hortatur ut Antilochum mittat ad Achillem nunciatum mortem Patrocli 648. luctatur cum Ulysse ψ 708. hasta certat cum Diomede 811.
pugna circa cadaver Alcathoi ν 500.
Amphimachus B. 127. 377.
Amphius B. 337.
Andromache ignara mortis Hectoris accurrit ad tumultum χ 437. ejus luctus 460. ω 725.
Antenor censet Helenam reddendam η 348.
Antilochus Echepolum interficit δ 457. Mydonem ε 579. Menalippum ο 575. Achilli mortem Patrocli nunciat σ 18. equos hortatur in cursu ψ 403. Menelaum cedendo vincit 596.
Antiphus B. 185. 371.
Apollo pestem immittit in Græcor. exercitum α 43. Trojanos animat δ 409. Diomedem reprimit ε 440. facto Æneæ simulachro hostes eludit 449. Martem incitat 455. Patroclum a Trojæ mœnibus repellit π 706. Hectori mortem Euphorbi nunciat ρ 75. hortatur Æneam 323. Hectorem animat 582. Æneam concitat in Achillem υ 79. Hectorem cum Achille congredi vetat 375. Hectorem Achilli surripit, 443. cum Neptuno pugnare renuit φ 461. Agenorem Achilli eripit, huncque ludit 600. Achilli fraudem detegit χ 8. deos objurgat quod Hectoris corpus crudeliter tractari patiuntur ω 33.
Arcadii B 110.
Archilochus B 330.
Ascalaphus & Jalmenus filii Martis B 19.
Ascanius B 369.
Asius B 345. Jovi irascitur μ 162.
Aspledonestes & Orchomenus B 18.
Asteropæus cum Achille congreditur & occiditur φ 140.
Astyanax Hectoris filius χ 483.
Athenienses B 53.
Automedon & Alcimedon Achillis equos regunt ρ 467. Aretum cecidit 517.

BEllerophon ζ 155.
Briseis B 196. Achilli redditur τ 246. Patroclum luget 387.
Buphrasiani B 122.

CÆdes variæ ο 514.
Calchas vates α 69. ab Agamemnone culpatur 105.
Castor & Pollux γ 237.
Cebriones frater & auriga Hectoris π 737.
Chromis B 365.
Chryses filiam repetit α 12. ejus pre-

preces ad Apoll. 37. 451.
Cretenses B 152.

Dardanus υ 215.
Deiphobus incassum feritur a Merione ν 155. Hypsenorem interficit 416. Æneam sibi adscifcit ut Idomeneum adgrediatur 474. Ascalaphum interficit 522.
Deorum concio δ. 1. preces & noxa ι 497. pugna φ 386.
Dii singuli diis oppositi υ 67.
Diomedes B 70. Sthenelum objurgat δ 411. a Pandaro vulneratur ε 95. Minervam invocat 114. Pandarum interficit 290. Venerem vulnerat 335. Hectori cedit 595. Martem vulnerat 855. Ulyssem hortatur ad succurrendum Nestori θ 91. Nestori subvenit 102. ejus verba ad Agam. ι 33. iturus ad hostium castra exploranda Ulyssem socium eligit κ 241 Minervam precatur 284. & Ulysses incidunt in Dolonem 359. quem capiunt & interrogant 370. Dolonem interficit 446. dormientium Thracum stragem edit 482. cum Ulysse ad naves redit 532. Hectorem ferit λ 349. suadet ut saucii cæteros cohortatum eant ξ 109.
Dione Venerem consolatur ε 381.
Dius B 363.
Dolon explorator captus κ 370. interficitur 446.
Dulichii B 132.

Elephenor B 47.
Ennomus B 365.
Epistrophus B 363.
Eumeli equæ B 272.
Euphemus B 358.
Euphorbus Patroclum vulnerat π 809. Menelaum cedere jubet ρ 12. occiditur a Menelao 43.
Euryalus B 72.
Eurypilus B 244. vulneratus occurrit Patroclo medico λ 808. qui vulnus curat 842.

Ganymedes υ 232.
Glaucus B. 383. ejusd. & Diomedis colloquium in acie ζ 119. arma permutat cum Diom. 235. ejus preces ad Apoll. π 513. Trojanos hortatur ut Sarpedonis corpus tueantur 537. Hectorem fugæ accusat ρ 141.
Græci discessum parant a Troja β 142. ad bellum se parant 397. sacra faciunt α 458. β 419. ad bellum coeunt β 444. novem parati sunt cum Hectore congredi η 161. murum ædificant circa naves 435. vinum emunt 468. occisum Hectorem vulnerant χ 369.
Græcorum agminis incessus δ 427. fuga θ. 78. excubiæ ι 79. murus μ 3. optimates coeunt ο 301, naves incenduntur π 112.
Guneus B 255.

Hector Trojanos ad prælium educit B 314. Græcis verba Paridis de singulari certamine exponit γ 86. in urbem venit ex acie ζ 236. Trojanos hortatur ut Minervæ supplicent 263. is in domum Paridis 313. uxorem quærit 375. uxori colloquitur 395. Græcos provocat ad singulare certamen η 65. suos hortatur θ 172. ν 150. ο 486. ρ 220. ejus verba ad equos 184. Teucrum vulnerat 324. ejus oratio ad Trojanos 497. Dolonem mittit exploratum castra hostium κ 299. Hectoris splendor λ 64. suos hortatus in hostes irruit 285. Polydamantis consilium stulte repudiat μ 230. muri portam perrumpit 444. Amphimachum interficit 186. socios desiderat ν 768. suis coactis hostes adgreditur 798. Ajaci respondet 834. saucius ex acie effertur ξ 428. ab Apolline susceptus ο 236. prælium repetit 262. Lycophronem interficit 429. Menalippum adhortatur 552. Periphetem interficit 537. puppim prehendit 702.

fugit

fugit π 367. 656. cum Patroclo congreditur 731. & eum interficit 819. cedit Ajaci ρ 128. Glauco respondet 168. Achillis arma induit 192. cum Ænea Achillis equos persequitur 491. Patrocli corpus iterum persequitur σ 156. se cum Achille congressurum jactat υ 364. Achillem aggreditur 419. de Achille subsistendo secum deliberat χ 98. ejus prælium cum Achille 250. mors 361. & funus ω 782.

Hecuba Hectorem orat ne cum Achille congrediatur χ 78. eundem luget 431. ω 748.

Helena egreditur ad spectaculum certaminis Paridis cum Menelao γ 142. ejus pulchritudinem mirantur Trojani 154. Paridem objurgat 427. Hectori loquitur ζ 343. ejus luctus super Hectore ω 762.

Helenus Æneam & Hectorem monet ζ 76. η 47.

Hippothous B 347.

I*Dæus Paridis sententiam Græcis refert η 385.*

Idomeneus B 152. γ 230. illi occurrit Meriones ν 244. interficit Othryoneum 362. Asium 383. Alcathoum 433.

Iris Trojanos armari jubet B 297. Helenæ nunciat certamen Paridis & Menelai γ 121. Achillem jubet succurrere corpori Patrocli σ 167. Iris ventos accersit ad inspirandum rogo Patrocli ψ 198.

Ithacenses B 139.

J*Uno Minervam mittit ad discessum Græcor. prohibendum β 156. & Minerva ad prælium se parant ε 719. ϑ 350. a Jove pugnandi veniam petunt ε 757. ut Jovem decipiat seipsam comit ξ 163. a Venere cingulum poscit ad Jovem decipiendum 188. Somnum adit ut Jovem sopiat 233. & promissis persuadet 270. Jovem adit 292. negat suo impulsu Neptunum adesse Græcis ο 34. reliquos deos adit 80. Apollini & Iri Jovis mandata refert 145. cæteros deos alloquitur super Ænea congressuro cum Achille υ 113. Vulcanum mittit in Xanthum φ 328. Dianam vincit 480.*

Junonis cum Jove jurgium α 540. δ 25. verba ad Neptunum θ 198.

Jupiter somnium mittit Agamemnoni β 7. Thetidi promittit se ulturum Achivos α 518. diis interdicit neutri auxiliari exercituum ϑ 5. Jovis aurea catena 19. in Idam descendit 41. Irim mittit ad Junonem & Minervam a prælio cohibendas 398. Eridem mittit ad naves Græcor. λ 3. Irim mittit ad Hectorem ut eum jubeat ad tempus a prælio abstinere 185. Sarpedonem in mutuum Græcor. concitat μ 292. & Neptunus diversis favent ν 347. fraude Junonis dormit in perniciem Trojanorum ξ 352. experrectus Junonem objurgat ο 5. Junonem jubet ut sibi Irim accersat & Apollinem 49. Irim ad Neptunum mittit ut a pugna desistat 157. mittit Apollinem ad suscitandum Hectorem 220. Hectorem incitat 595. moriturum Sarpedonem miseratur π 433. Apollinem jubet ut Sarpedoni parentandum curet 667. Hectorem miseratur ρ 198. χ 168. Achillis equos miseratus 443. Junonem alloquitur de excitato Achille σ 357. Minervam mittit ad Achillem refocillandum τ 340. jubet omnes deos opitulari utris quisque velit υ 20. Thetin mittit ad Achillem ut corpus Hectoris Priamo tradat ω 104. Irim ad Priamum ut Achillem adeat 144. Mercurium ducem mittit Priamo 335.

L*Acedemonii B 89.*

Locri B 34.

Ly-

Lycaon Priamides ab Achille victus Φ 33. *Achilli frustra supplicat* 97.

Machaon B 240. *Menelaum curat* δ 210.
Magnetes B 263.
Mars vulneratur a Diomede ε 855. *saucius apud Jovem expostulat* 872. *a quo objurgatur* 887. *audita morte filii irascitur* ο 114.
Meges B 134.
de Meleagro narratio ι 525.
Menelaus B 93. *certamen cum Paride suscipit* γ 97. *a Pandaro perfide vulneratur* δ 104. *Pylemenem interficit* ε 576. *Adrestum capit* ζ 37. *certamen suscipere vult cum Hectore* η 94. *sed prohibetur ab Agam.* 109. & *Ajax Ulyssi opem ferunt* λ 468. *Helenum vulnerat* ν 598. *Pisandrum interficit* 605. *Antilochum hortatur* ο 567. *Euphorbo indignatur* ρ 18. *eumque interficit* 43. *Hectori cedit* 107. *duces cohortatur* 246. *animatur a Minerva* 554. *Antilochum mittit ad Achillem nunciatum mortem Patrocli* 684. *in ludo irascitur Antilocho* Ψ 569.
Menestheus B 59. *misso Thoota ab Ajacibus petit auxilium* μ 342.
Mercurius Priamum convenit ω 362. & *ducit ad Achillem* 440. *dormientem Priamum monet* 683.
Meriones B 158. *Deiphobum vulnerat* ν 535. *Harpalionem interficit* 648.
Mestles B 371.
Miles ignavus & strenuus ν 279.
Minerva Pandarum adit ad fœdus ejus opera violandum δ 751. *Diomedi dat robur* ε 1. *Martem educit ex acie* 29. *Venerem deridet* 420. *ad prælium se parat* 719. *a Jove pugnandi veniam petit* 757. *Diomedem alloquitur* 799. & *jubet cum Marte congredi* 825. *deliberat cum Apolline de prælio in præsentia reprimendo* η 24. *ejus verba ad Jovem* ϑ 29. *Martem cohibet* ο 124. *Martem prosternit* φ 402. & *Venerem* 423. *sumpta Deiphobi forma Hectori persuadet ut cum Achille congrediatur* χ 226.
Mortui sepeliuntur η 419.
Musarum invocatio α 1. β 484.
Mycenenses B 77.
Myrmidones B 191. *in pugnam vadunt* π 257.

Nastes B 377.
Navium enumeratio, vel Bœotia β 494.
Neptuni & Jovis verba de muro Græcorum η 446. *cum Idomeneo colloquium* ν 218.
Neptunus ad ferendam Græcis opem proficiscitur ν 10. *Ajaces animat* 47. *Achivos excitat* 95. *saucios consolatur, & Achivos animat* ξ 139. 363. *Jovi irascitur* ο 184. *de Ænea conservando consultat* υ 293. *Æneam Achilli subducit* 321. *Achillem consolatur* Φ 288. *Apollinem ad pugnam provocat* 435.
Nestor β 108. *Achillis & Agamemn. contentionem componere conatur* α 247. *laudatur ab Agamemnone* β 370. *hortatur milites* ζ 66. *Græcos objurgat qui cum Hectore congredi non audeant* 123. *in periculo versatur* ϑ 80. *fugit cum Diomede* 157. *ejus consilium de excubiis & cœna* ι 54. & *de placando Achille* 96. *surgens noctu Ulyssem adit* κ 132. *Diomedem excitat* 160. *suadet exploratores in hostium castra mittendos* 204. *antiqua sua facinora commemorat* λ 667. *prodit audito clamore ad spectaculum* ξ 1. *illi occurrunt saucii* 27. *Jovem precatur* ο 372. *Græcos orat ut hosti resistant* 658. *de cursu filio præcepta dat* Ψ 306.
Nestoris oratio ad milites ϵ 337. *verba ad Agam.* δ 315. *oratio de sepeliendis mortuis & construen-*

de muro η 325.
Niobæ fabula ω 602.
Nireus Græcorum formosissimus β 178.

ORci galea ε 845.

PAndarus B 354. Menelaum perfide vulnerat δ 103. a Diomede interficitur ε 290.
Paris in prima acie se ostentat γ 16. trepide refugit 32. ab Hectore objurgatus 38. cum Menelao se congressurum suscipit 58. armatur 327. certat cum Menelao 345. a Venere ex prælio surripitur 380. ab Helena objurgatur 428. ex prælio elapsus cum Helena conjungitur 437. negat reddere Helenam η 355. Diomedem vulnerat λ 368. & Machaonem 507. ut & Eurypylum 582. Euchenorem interficit ν 668.
Patroclus ad Achillem revertitur ο 405. Achillem orat ut se saltem in prælium mittat π 20. armatur 130. Myrmidonas cohortatur 269. cum suis multos Trojanorum interficit 284. 398. 693. Ajaces hortatur 556. Cebrionem interficit 737. circa Patrocli corpus fit acre prælium ρ 274. 415. 54. Achilli in somnis apparet ψ 62. rogus illi construitur 161. Patrocli sepulchrum 256. cursus equitum in funere Patrocli 362. victoribus præmia dantur 536.
Peneleus Ilioneum perimit ξ 486.
Phidippus B 185.
Phocenses B 24.
Phœnix Achillem ad pacem hortatur cum Agam. ι 432.
Phorcis B 369.
Poculum Achillis π 225.
Podalirius B 240.
Podarches B 211.
Polydamas consilium dat de fossa Græcor. transeunda μ 60. prodigium interpretatur, & consilium dat 212. Hectorem objurgat ν 735. Prothenorem interficit ξ 448. urbem petendam suadet σ 255. cui Hector contradicit 285.
Polypœtes B 248. & Leontius μ 129.
Portentum draconis qui passeres devoravit β 309.
Priamus Helenam interrogat de certis quos videbat Græcis γ 161. a præcone vocatur ad fœdus feriendum. 250. in urbem redit 305. Trojanos alloquitur η 268. militibus portam aperire jubet φ 527. Achillem conspicatus Hectorem orat ne cum illo congrediatur χ 38. Hectorem luget 412. uxori mandata Jovis de repetendo Hectore refert ω 194. dona sumit quæ ferat Achilli 229. filios objurgat 247. Hecubæ consilium 287. Jovem orat 308. Achillem convenit 477. dormire cupit 635. in urbem vehit corpus Hectoris 707.
Prodigium λ 53. μ 200.
Protesilaus B 205.
Prothous B 265.
Pylæmenes B 358. occisus ε 576.
Pylii B 98.
Pyræchmes B 355.

RHesus κ 435. a Diomede trucidatur 495.
Rhodii B 160.

SArpedon B 383. a Tlepolemo vulneratus Hectoris opem implorat ε 684. Glaucum ad prælium hortatur μ 310. muri pinnam abrumpit 392. cum Patroclo congreditur π 426. & ab eo interficitur 480. circa Sarpedonis corpus acriter pugnatur 565.
Somnus ab Junone exoratus Jovem soporat ξ 242. Neptunum incitat 353.
Stheneleus B 72. Agamemnoni asperius respondet δ 404.
TAlthybius α 320.
Teucer post Ajacis clypeum latens

tens Trojanos multos interficit ϑ 266. ab Hectore vulneratur 324. Imbrum interficit ν 170. & Clitum ο 444. ejus arcus divinitus frangitur 462.

Thalpius B 127.

Thamyris fabula B 102.

Themis Junoni propinat ο 87.

Thersitæ garrulitas β 212.

Thetidis verba ad Achillem α 414.

Thetis Jovem interpellat pro filio α 503. lugens Nereides alloquitur σ 52. Achillem interrogat 73. Achilli arma promittit a Vulcano 127. Vulcanum adit 369. & orat ut Achilli fabricetur arma 430. Vulcani arma affert Achilli τ 8.

Thoas B 144. Pirum interficit δ 527

Titaresius fluvius Peneo non miscetur B 258.

Tlepolemus B 164. pugnat cum Sarpedone ε 627.

Trojanæ Minervæ supplicant ζ 286.

Trojani & Græci fœdus paciscuntur γ 264.

Trojani Græcorum murum adoriuntur μ 80. fugiunt ξ 506. magnam cædem faciunt ο 327. fugant Achivos ρ 595.

Trojanorum & Græcorum incessus in prælium γ 1. conflictus δ 448. λ 70.

Trojanorum cædes ζ 6. excubiæ ϑ 550. concio σ 247. pugna ad naves acerrima ο 686.

VEnus Paridem ex prælio surripit γ 580. Helenam alloquitur 389. & illi irascitur 413. Helenam ducit ad Paridem 428. Æneam subducit ex acie ε 311. vulneratur a Diomede 335. de eo apud Dionem conqueritur 375. a Minerva deridetur 420. & Apollo Hectoris corpus a putredine prohibent ψ 185.

Ulysses B 138. γ 191. Chryseidem patri tradit α 430. Achivos a discedendo coercet β 182. Thersitæ garrulitatem coercet 246. milites ad prælium hortatur 278. Agamemnoni respondet δ 354. ejus oratio ad Achillem de redintegranda pace cum Agam. ε 225. Diomedem hortatur ad prælium λ 312. ab hostibus circumvenitur 403 a Soco vulneratur 434. at illum interficit 456. suadet ut ante prælium cibum capiant milites τ 155. quod & Achilli suadet 215. cum Ajace cursu certat ψ 754.

Vulcanus Junonem admonet α 569. Thetidis in se beneficia commemorat σ 394. Thetidem de caussa adventus interrogat 425. Achilli arma fabricatur 469. Xanthum urit φ 342.

XAnthus Achillis equus futurum ei interitum vaticinatur φ 403.

Xanthus fluvius Achillem alloquitur φ 214. tumet in Achillem 234. Simoenta invocat adversus Achillem 307. Vulcano & Junoni supplicat 357.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google